[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

गूजरात विद्यापीठ ग्रंथालय

[illegible]

अनुक्रमांक ૬૮૦૦ वर्गांक

पुस्तकनुं नाम [illegible]

[illegible]

KHORDEH AVESTA

COMPRISING

Ashem, Yathâ, the five Nyâeshes, the five Gehs, Vispa Humata, Nâmsetâeshne, Patet Pashemânee, all the Nirangs, Bâjs and Namaskârs; fifteen Yashts, the Afrîngâns, and the Afrins

TRANSLITERATED AND TRANSLATED INTO GUJARATI

With Copious Explanatory Notes,

BY

KAVASJI EDALJI KANGA,

TRANSLATOR OF THE VENDIDAD, THE YASNA, THE VISPERED, THE YASHTS AND THE GÂTHÂS; AUTHOR OF A PRACTICAL AVESTA GRAMMAR AND OF A COMPLETE DICTIONARY OF THE AVESTA LANGUAGE (BOTH AVESTA INTO ENGLISH AND ENGLISH INTO AVESTA),

FELLOW OF THE UNIVERSITY OF BOMBAY,

LATE HEAD MASTER, MOOLLA FEEROZ MADRESSA.

Eighth Edition.

EDITED AND PUBLISHED

BY

PESTONJI KAVASJI EDALJI KANGA.

Sir J. J. P. B. Institution,

BOMBAY.

The Era of Yezdeezerd 1286.—The Year of Christ 1916.

April, 1880.
First Edition.—1,000 Copies.

December, 1887.
Second Edition.—1,000 Copies.

July, 1890.
Third Edition.—1,000 Copies.

March, 1896.
Fourth Edition.—1,200 Copies.

February, 1902.
Fifth Edition.—1,500 Copies.

September, 1907.
Sixth Edition.—1,500 Copies.

May, 1913.
Seventh Edition.—1,500 Copies.

November, 1916.
Eighth Edition.—1,500 Copies.

(Registered under Act. XXV of 1867.)
[All rights reserved by the Editor.]

Printed by Ramchandra Yesu Shedge, at the "Nirnaya-sagar" Press,
23, Kolbhat Lane, Bombay.

Published by Pestonji Kavasji Edalji Kanga.
Sir J. J. P. B. Institution, Bombay.

ખોરદેહ અવસ્તા.

અષેમ, યથા, પાંચ નીઆએશ, પાંચ ગેહ, દોઆ વીસ્પ
હુમત, દોઆ નામ સેતાએશને, પતેત અવસ્તાની,
પતેત પશેમાની, બધી નીરંગો, બાજો
તથા નમસ્કારો, પંદર યશત, સઘળાં
આફરંગાનો, તથા આફરીનો
બા માએની તથા શરેહ,

બનાવનાર

કાવશજી એદલજી કાંગા,

વંદીદાદ, યજશ્ને, વીસ્પરદ, યશ્ત તથા ગાથાનો તરજુમો કરનાર;
અવસ્તા ભાષાનાં વ્યાકરણના તથા અવસ્તા ભાષાની સંપૂર્ણ
ફરહંગના કર્ત્તા; (અવસ્તા શબ્દોના અંગ્રેજી અર્થો
અને અંગ્રેજી શબ્દોના અવસ્તા અર્થો)
મુંબઈની યુનીવરસીટીના ફેલો;
મુલ્લાં ફીરોજ મદરેસાના મરહુમ વડા શિક્ષક.

આઠમી આવૃત્તિ.

છપાવી પ્રગટ કરનાર,
પેશતનજી કાવશજી એદલજી કાંગા.

સર જ. જી. પા. બે. ઈનસ્ટીટયુશન,
મુંબઈ:
"નિર્ણયસાગર" છાપાખાનામાં છાપ્યું છે.

સને ૧૨૮૬ યજદજરદી—સને ૧૯૧૬ ઈસવી.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
૬૮૦૦
ગુજરાતી કૉપીરાઈટ-સંગ્રહ

એપ્રિલ, ૧૮૮૦

પેહેલી આવૃત્તિ. ૧૦૦૦ નકલ.

દીસેમબર, ૧૮૮૭

બીજી આવૃત્તિ. ૧૦૦૦ નકલ.

જુલાઈ, ૧૮૯૦

ત્રીજી આવૃત્તિ. ૧૦૦૦ નકલ.

માર્ચ, ૧૮૯૬

ચોથી આવૃત્તિ. ૧૨૦૦ નકલ.

ફેબ્રુઆરી, ૧૯૦૨

પાંચમી આવૃત્તિ. ૧૫૦૦ નકલ.

સપતેમબર, ૧૯૦૭

છઠ્ઠી આવૃત્તિ. ૧૫૦૦ નકલ.

મે, ૧૯૧૩

સાતમી આવૃત્તિ. ૧૫૦૦ નકલ.

નવેમબર, ૧૯૧૬

આઠમી આવૃત્તિ. ૧૫૦૦ નકલ.

આએ પુસ્તક ઇસવી સન ૧૮૬૭ ના ૨૫ મા કાએદા પ્રમાણે સરકારમાં નોંધાવ્યું છે, અને તે ઉપરના સઘળા હક્ક બનાવનારના દીકરા પેશતનજી કાવશજી એદલજી કાંગાએ ઉપલા કાયદા મુજબ પોતાને સ્વાધીન રાખ્યા છે.

આઠમી આવૃત્તિનો દીબાચો.

આ પુસ્તકની છેલ્લી સાતમી આવૃત્તિ ૧૯૧૩ માં પ્રગટ થઈ હતી, અને એ પુસ્તકના ચાલુ ઉપયોગીપણાંને લીધે ચાલુ માંગણી થતી હોવાને લીધે આવા લડાઈના વખત દરમ્યાન પણ પાછી છપાવવાની જરૂર પડી છે.

મારા મરહુમ પિતાજી એરવદ કાવશજી એદલજી કાંગા ૧૯૦૪ માં ગુજર પામ્યા પછી છઠ્ઠી તથા સાતમી આવૃત્તિઓ એમની એમ છપાવીને બહાર પાડવામાં આવી હતી, પણ આ આવૃત્તિમાં એક ખાસ અગત્યનો વધારો કરવામાં આવ્યો છે, અને તે આપણી ક્રીયાઓમાં ચાલુ ભણવામાં આવતી પાજંદ આફ્રીનના ભણતરો છે. આફ્રીનગાંનની ક્રીયા માટે જુદા જુદા કરદા શુદ્ધ ઉચ્ચારે અને ગુજરાતી તરજુમા સાથે આ પુસ્તકમાં મારા મરહુમ પિતાજીએ પોતાની પાંચમી આવૃત્તિમાં વધારો દાખલ આપ્યા હતા, પણ તેની સાથે શુદ્ધ ઉચ્ચારે "પાજંદ આફરીન" માટેબી ઉલત ભરેલી માંગણી થયા કરતી હતી.

આ માંગણીને પુગી વળવા માટે મેં મારા મીત્ર એરવદ ફીરોજ શાપુરજી મસાની, એમ. એ. એલએલ. બી., વકીલ હાઈકોર્ટ, ને અરજ કરી, અને તેવણ પોતાની, "પાજંદ ભણતરો નં. ૧" ની કેતાબ કહાડવામાં રોકાયલા હતા, અને તેમાં સારાં નસીબે તેવણે "પાજંદ આફરીન બા માએની" પોતાના નં. ૧. માં લેવા માંડી હતી. તેવણને મહેરબાનીની રાહે પોતાના માનવંત શિક્ષક મરહુમ એરવદ કાવસજી એ૦ કાંગાની ચોપડીમાં આપવા મારી અરજ ઉપરથી ખુશી બતાવી હતી, જેનાં પરીણામમાં આ આવૃત્તિનાં કદમાં ૯૮ સફાનો વધારો થયો છે. એરવદ ફીરોજ શા૦ મસાનીએ મુલ્લાં ફીરોજ મદરેસામાં યુનિવરસિટીની કલાસીકલ ભાષા તરીકે અવસ્તા પહેલવીનો એમ. એ. સુધી પાંચ વરસ અભ્યાસ કીધો છે, અને તે અભ્યાસ ત્યારપછી ચાલુ રાખી અવસ્તા ભણતરો અને પહેલવી લખાણોના અનેક ખાનગી તેમજ જાહેર તરજુમા કરવા ઉપર પોતાનું ધ્યાન રોકી રાખ્યું છે. અને તેવણનાં અવસ્તા પહેલવી ભાષાના જ્ઞાન તથા જરથોશ્તી દીનના અભ્યાસની

ખાસ લાઈનને આધારેજ આ આફરીનનાં ભણતરો શુદ્ધ ઉચ્ચારે લખીને મારા મરહુમ પિતાની ઢબમાંજ તરજુમો કરી આપ્યો છે, જે મેહેરબાની માટે હું એવણનો આ તકે ઉપકાર માનું છું.

અહીં જણાવવું જોઈએ કે આ પુસ્તક લડાઈના હીંગામમાં ઘણા મોંઘાં ભાવે છપાવવા છતાં તથા અસલના જેવાં શોભઈતાં એમબોસ કીધેલાં પુંઠામાં બંધાવ્યા છતાં અને ઉપર જણાવેલાં ૬૮ સફાનો વધારો છતાં હમદીનોની સવલતાને ખાતર એના ભાવમાં કુંઈબી વધારો કરવામાં આવ્યો નથી.

મુંબઈ,
નવેમ્બર, ૧૯૧૬. } પેશતનજી કાવશજી એદલજી કાંગા.

Preface to the Eighth Edition.

The last seventh edition of this book was published in 1913, and owing to the constant demand for it on account of its everyday usefulness, a further edition thereof has been considered necessary even during the time of the Great War.

After the lamented demise of my late father Ervad Kavasji Edalji Kanga in 1904, the book had gone through the sixth and seventh editions without any alteration or addition; but this present edition evinces a special feature of importance,—the addition of "Pâzend Afrin" or benedictory prayers recited always with everyday ceremonial recitals. My late father had in the fifth edition of this book made an addition of special 'Kardeh' or sections for the recital of different 'Afringân' ceremonials, with their correct pronunciations and Gujarati translation, but there appeared to be an eager demand for "Pâzend Afrin" in correct orthography and with word-for-word Gujarati rendering, along with the "Afringân Kardeh."

In order therefore to meet this desideratum, I requested my friend Ervad Phiroze Shapurji Masani, M. A. LL. B., Vakil, High Court, to help me. Fortunately it so turned out that the publication of his book under the title of "Pâzend Prayers Series No. 1" was under contemplation, and that the "Pâzend Afrin with Translation" constituted the First Number thereof. He was pleased to comply with my request and allowed me to introduce these "Pâzend Afrin" into the Khordeh Avesta—the book of his late revered master Ervad Kavasji E. Kanga, and as a result of this favour an addition of 68 pages will be noticed in the present edition. Ervad Phiroze S. Masani has studied the Avesta and Pahlavi as his university classical languages in the Mulla Feeroze Madressa

for five years up to the degree of M. A., and having since then pursued the studies in this line he has devoted his attention to various public and private translations of Avesta scriptures and Pahlavi texts. What with his linguistic knowledge of Avesta and Pahlavi, and what with his special line of study of the Zoroastrian Religion he has been enabled to put the "Afrin Prayers" into precisely correct orthography, and the translations thereof exactly in the style of my late father, and for the favour done to me I take this opportunity of thanking Ervad Masani.

It should be noted here that no increase has been made in the price of the book for the benefit of my co-religionists notwithstanding the fact of its being printed at much higher rates in this untoward time of the War, and of its being bound in the same original artistic and embossed cover as well as of its being enlarged by 68 pages.

BOMBAY,
November 1916. } PESTONJI KAVASJI EDALJI KANGA.

છઠ્ઠી આવૃત્તિનો ખુલાસો.

આ પુસ્તકની છેલ્લી આવૃત્તિ ૧૯૦૨ માં પ્રગટ થઈ હતી જે પછી તેના બનાવનાર મારા પિતાજી એરવદ કાવશજી એદલજી કાંગા માર્ચ ૧૯૦૪ માં મરણ પામ્યા છે.

પાંચ જુદી જુદી આવૃત્તિઓ દરમિયાન મરહુમે તેમાં અનેકવાર બનતા સુધારા વધારા દાખલ કરી આ પુસ્તક બનતું સંપૂર્ણ બનાવેલું છે, અને તેની છેલ્લી આવૃત્તિ નવેસરથી છપાવી એમની એમ દીનદાર જરતોશ્તીઓની સેવામાં રજુ કરી છે અને મરહુમનેજ પગલે ચાલી પુસ્તકની છપાઈ, બંધાઈ કે કીંમતમાં ફેરફાર કીધો નથી.

મુંબઈ, સપતેમબર સને ૧૯૦૭. } પેશતનજી કાવશજી એદલજી કાંગા.

PREFACE TO THE SIXTH EDITION.

During my father's lifetime this book passed through five editions, and each succeeding edition was characterized by the necessary additions and alterations. The fifth edition, which was issued in 1902, was particularly remarkable for a number of modifications and the present edition is therefore merely a re-print of my father's last edition. In the printing, binding, and price of the book also I have adhered to my father's plan.

BOMBAY, *September 1907.* } PESTONJI KAVASJI EDALJI KANGA.

પાંચમી આવૃત્તિનો દીબાચો.

પાક અવસ્તાના કલામ શુદ્ધ ઉચ્ચારે ભણવાની ઉલટ તથા તેના અર્થ જાણવાની હોંસ, આપણા જરતોશતીઓમાં દીન પર દીન વધતી જાએછે તે, આએ કેતાબના વધતા જતા ખપ ઉપરથી સેહેજ જણાઈ આવેછે. આએ પાંચમી આવૃત્તિ બાહાર પાડવા આગમચ, અવસ્તાના મારા ચાલુ અભ્યાસની મદદથી, એ કેતાબ નવેસરથી તપાસીને તેના અર્થમાં મેં જોઇતા ફેરફાર કીધા છે, તથા કેટલેક ઠેકાણે વધુ ખોલાસા આપ્યા છે. વળી યશતોમાં જે જે ફકરાઓને ડાકટર ગેલ્ડનરે કવીતા રૂપી લખાણ ગણ્યું છે, તે ફકરાઓના ઈશારા તથા ખોલાસા નોટમાં જણાવ્યા છે. એ ઉપરાંત, વધારા તરીકે સીરોજા યશત, સઘળાં આફરંગાનો, નીઆએશ તથા યશતની પછી ભણવાની પાજંદ નીરંગ, તથા દરરોજ ભણવાજોગ મોનાજાત તેના તરજુમા સાથે આપવામાં આવ્યાં છે. એ સબબે એ કેતાબનાં કદમાં ૪૮ સફાનો વધારો થયોછે. વળી આગલી આવૃત્તિના કરતાં આએ પુસ્તકનાં પુઠાંને વધારે શોભઈતું કરવા સારૂ, અવસ્તાના સોનેરી ફકરાથી 'એમબાસ' કરવામાં આવ્યું છે. એ બધું છતાં, એની કીમતમાં કાંઈબી વધારો ન કરતાં આગળની માફક ફક્ત રૂપીયા ૨॥ રાખી છે.

મુંબઈ, ફેબ્રુઆરી,
સને ૧૯૦૨ ઇસવી.

કાવશજી એદલજી કાંગા.

PREFACE TO THE FIFTH EDITION.

The first edition of my Khordeh Avesta was issued in 1880, and the last in 1896. The rapid sale commanded by those editions is an unmistakable proof of the general desire on the part of my co-religionists to recite their prayers according to the correct and authenticated texts and to know their meaning. In placing this fifth edition before the public, I have thoroughly examined the texts and interpretations given in my former editions, and made alterations and modifications, where necessary, in the light of my continued studies. The present revised edition has been enlarged by the addition of the Sirozâh Yasht, the Afringâns and the Pâzend Nirang recited at times after the prayers and a *Monâjât* by the late Moolla Feeroz with their translations.

BOMBAY,
February 1902.

KAVASJI EDALJI KANGA.

ચોથી આવૃત્તિનો દીબાચો.

આએ ચોથી આવૃત્તિમાં ખોરશેદ તથા માહ--એ બે યશ્તો ઉમેરીને ૧૪ યશ્તો આપવામાં આવીછે. પોતાનાં વાહાલાં ગુજરેલાંઓની યાદનેમાટે ભણવાનો અવસ્તા તથા પાજંદ કરદો તેના અર્થ સાથે આપ્યોછે. બધો તરજુમો તથા નોટ નવેસરથી તપાસીને તેમાં ઘટતો ફેરફાર કીધોછે. સઉથી છેલ્લો છપાએલો પ્રોફેસર દારમેસ્તેતેનો અવસ્તાનો ફ્રેંચ તરજુમો બારીકીથી વાંચીને, તેમાંની જાણવાજોગ બાબતો નોટમાં લીધીછે. ખોરદેહ અવસ્તામાં આવેલા ગાથાના ફકરાઓને કવીતા રૂપમાં મુક્યા છે. એ ઉપરાંત બીજી કેટલીએક જાણવાજોગ બાબદો ઉમેરીછે. એપ્રમાણે એ કાંમની પુઠે લાગીને તેને બરાબર સરનજામ પોંહોંચાડવાને મને ૬ મહીના મેહેનત કરવી પડીછે. ચોપડીનાં કદમાં વધારો તથા સુધારો થવા છતાં, એની કીમતમાં કાંઈબી વધારો ન કરતાં, ફક્ત રૂ. ૨॥ રાખી છે.

"સર જમશેદજી જીજીભાઈ ટરાંનસલેશન ફંડ"ના માનવન્તા ટરસ્ટી સાહેબોએ, આપણી પાક દીનને લગતી એ કેતાબની ૫૦ નકલ ખરીદ કરીને, જે આશ્રો આપવાને મેહેરબાની કીધીછે, તેનેમાટે એ નેકનામ અકાબરોનો હુ એહસાંન માનુંછું.

મુંબઈ, માર્ચ,
સને ૧૮૯૬ ઈસવી. } કાવશજી એદલજી કાંગા.

ત્રીજી આવૃત્તિનો દીબાચો.

આએ કેતાબની ખુબી તથા કદર આપણા હમદીન ભાઈઓમાં પુરતી રીતે જણાએલી દીસેછે, સબબ કે ૨॥ વરસની ટુંક મુદ્દતમાં, સુધારા તથા વધારા સાથની એની બીજી આવૃત્તિ ખપી ગઈ છે, આગળના કરતા આપણા દીનદાર જરતોશ્તીઓ શુદ્ધ ઉચ્ચારે ભણવાને તથા તે ભણતરમાં આવેલી બાબદોની માએની જાણવાને વધારે ખાહેશમંદ છે તે, આએ કેતાબના ખપ ઉપરથી સેહેજ જણાઈ આવેછે.

આએ ત્રીજી આવૃત્તિમાં બીજી બે યશ્તો (તીર તથા ગોશ) વધારીને ૧૨ યશ્ત આપવામાં આવીછે, ડાકટર ગેલ્ડનરનું નવું જાહાર પડેલું અવસ્તાનું

પુસ્તક બારીકીથી વાંચીને, મને દરૂસ્ત લાગવાથી એ પુસ્તકને આધારે પુષ્કળ ઠેકાણે અવસ્તાના બોલોમાં મેં ફેરફાર કીધોછે. વળી અવસ્તાના વિદ્યાર્થીઓને તેઓના અભ્યાસમાં સવળ પડે એટલામાટે, ડાકટર ગેલ્ડનરના પુસ્તક પ્રમાણે, ફકરાઓના નમબરો અવસ્તા તથા માએનીની શરૂઆતમાં મુક્યાછે. અવસ્તાના મારા ચાલુ અભ્યાસની રૂએ તરજુમામાં ઘટતે ઠેકાણે સુધારો કરવામાં આવ્યો છે.

મુંબઈ, જુલાઈ
સને ૧૮૯૦.

કાવંશજી એદલજી કાંગા.

બીજી આવૃત્તિનો દીબાચો.

આએ ખોરદેહ અવસ્તા બા માએનીની કેતાબની પેહેલી આવૃત્તિ ઈસવી ૧૮૮૦ ના સાલમાં છપાઇને બાહાર પડી હતી. તેની કીમત રૂ૦ ૪ હોવા છતાં, અત્રેના તેમજ દેશાવરના જરતોશ્તીઓને પસંદ પડતી હોવાથી, ૭ વરસમાં તેની ૧૦૦૦ નકલ ખપી ગઈ, અને તેને ફરીથી છપાવાની માંગણી થઈ. * * * * એ પુસ્તકની પેહેલી આવૃત્તિમાં એક વખત આવી ગએલા અવસ્તા ફરીથી આપવામાં નહિ આવ્યા હતા, પણ આએ બીજી આવૃત્તિમા જરતોશ્તીઓને ભણવાને સવળ પડે એટલામાટે, આગળ આવી ગએલા અવસ્તા તથા પાજંદના ભાગો ફરી ફરીથી સલસલાબંદ આપવામાં આવ્યા છે. પેહેલી આવૃત્તિમાં પાંચ નીઆએશ, પાંચ ગેહ, બધી નીરંગો, બાજો અને નમસ્કારો તથા ૭ યશ્તો આપવામાં આવી હતી, તેમાં મ્હોટી તથા ન્હાની હપ્તન યશ્ત, ખોરદાદ તથા મ્હોટી હોમ યશ્ત—એ ત્રણ યશ્તો ઉમેરીને આએ સુધારેલી બીજી આવૃત્તિમાં ૧૦ યશ્તો આપવામાં આવી છે. એ પ્રમાણે હોવાથી એ પુસ્તક પેહેલી આવૃત્તિના કરતાં વધારે મ્હોટું થયું છે; અને સોજી છપાઈ, સફાઈદાર જાડાં કાગજ તથા મજબુત અને શોભઈતાં પુઠાં સાથે, આપણા જરથોશ્તીઓને ખરીદ કરવાને બની શકે એટલામાટે એની કીમતમાં ઘણો ઘટાડો કીધો છે.

મુંબઈ, દીસેમબર
સને ૧૮૮૭ ઈસવી.

કાવશજી એદલજી કાંગા.

પેહેલી આવૃત્તિનો દીબાચો.

ઇસવી ૧૮૧૮ ના સાલમાં ઈઆને આજ ૬૨ વરસની વાત ઉપર, મરહુમ દસ્તુરજી ફરામજી સોહોરાબજી મેહેરજી રાણાનો કીધેલો ખોરદેહ અવસ્તાનો ગુજરાતી તરજુમો છપાઈને બાહાર પડ્યો હતો; ત્યાર પછી તેજ વરસમાં મરહુમ દસ્તુરજી એદલજી દોરાબજી સંજાણાએ ખોરદેહ અવસ્તાનો એક બીજો ગુજરાતી તરજુમો છપાવી પ્રગટ કીધો હતો. તે વખતથી તે આજસુધી બીજાઓએ બી આએ છેલ્લા તરજુમા ઉપરથી ઉતારો કરીને, તેમાં કાંઈબી જાણવા જોગ ફેરફાર કીધા વગર છપાવ્યો હતો. પણ ત્યાર પછી યુરોપિયન વિદ્વાનોની અથાક મેહેનતની નવી નવી શોધોથી, તથા 'ફાઇલાલોજી'ના નવા એલમથી, આપણા આએ કદીમ ધર્મ ઉપર પુષ્કળ અજવાળું પડ્યું છે, અને તે અજવાળાંની મદદથી ઘણીએક નવી બાબદો તથા ખુબીઓ જે અગાઉ નહી જણાએલી હતી તે, એ ધર્મનાં ખુદ અસલ લખાણમાંથી માલુમ પડી આવીછે. એ અસલ લખાણ જેને 'અવસ્તા' કરીને કહેછે, તેના કેટલાએક ચોકસ ભાગોનો 'ફાઇલાલોજી,' ને કાએદે કીધેલો તરજુમો છપાઈને બહાર *પડ્યોછે. પણ 'ખોરદેહ અવસ્તા' જે આપણા જરતોશતીઓમાં દરરોજ ભણવાનો ચાલ છે તેનો, હાલની નવી શોધોને અનુસરતો તથા સહી તરજુમો, તેની અસલ શુદ્ધ એબારત સાથે બહાર પડે તો સારૂં, એવી આપણા કેટલાએક જરતોશતીઓએ પોતાની ખાહેશ જણાવી હતી; એ ઉપરથી એ કાંમ માથે લેવાને મેં દરૂસ્ત ધાર્યું.

આએ 'ખોરદેહ અવસ્તા બા માએની'ની ચોપડીમાં તમામ અવસ્તાનો ભાગ પ્રોફેસર વેસ્ટરગાર્ડના "જંદ ટેક્સટ્સ" (Zend Txets) ઉપરથી લીધો છે. એ તમામ ભણવાનો ભાગ અવસ્તા અક્ષરમાં આપવાનો મારો વિચાર હતો, પણ આપણા જરતોશતીઓનો ઘણો મ્હોટો ભાગ એ અક્ષરોનાં વાંચનથી તદન અનજાણા હોવાને લીધે, એ વિચાર છોડી દઈને શુદ્ધ ગુજરાતીમાં તેના ઉચ્ચાર આપવા પડ્યા. એ પ્રમાણે બરાબર શુદ્ધ ગુજરાતી અક્ષરમાં અવસ્તાનું વાંચણ આપતાં, મને કેટલાએક ચોકસ તદન નવી જાતના ગુજરાતી

* શેઠ ખ૦ ર૦ કામાજીવાળો ફરહંગસાથનો તમામ વંદીદાદના તરજુમાનો રીસાલો (બનાવનાર, એરવદ કા. એ. કાંગા). દરૂ ચષ્ટ બા માએની (બનાવનાર, દસ્તુરજી એ. સો. મેહેરજી રાણાના તથા એરવદ મી. શા. વાછા) આવાં યશ્ત બા માએની (બનાવનાર, એરવદ ટે. દી. અંકલેશ્વરીઆ).

'ટાઈપ' બનાવવા પડ્યાઃ—જેમકે ધ્, જ્, જ્, ખ, જૂ, જૂ, ત્, ઇત્યાદિ. પણ અગરજો હવે પછી આપણા જરતોશ્તીઓમાં અસલ અવસ્તા અક્ષરમાં ભણવાનો ચાલ પડશે તો, આએ ચોપડીની બીજી આવૃત્તિમાં તમામ અવસ્તા તથા પાજંદ ભાગ તે અક્ષરમાં આપવામાં આવશે.

દરેક અવસ્તા તથા પાજંદ ફકરાની નીચે તેનો બોલેબોલ ગુજરાતી તરજુમો આપ્યોછે, પણ સેહેલાઈથી જણાઈ આવે એટલા માટે એહુના 'ટાઈપ' જુદા લીધાછે. વળી દરેક અવસ્તા તથા પાજંદ બોલનો ગુજરાતીમાં શું અર્થ થાએછે તે તરત જણાઈ આવે એટલા માટે, અવસ્તા તથા પાજંદ તેમજ ગુજરાતી બોલોને મથાળે આંકડા મુકવામાં આવ્યાછે; પણ ગુજરાતી એબારતને માટે કેટલીએક વખતે આપણી તરફથી જ્યારે બોલો લેવા પડ્યા છે ત્યારે, તે અસલ એબારતમાં નથી એવું જણાવવાસારૂ તે બોલોને ( ) એપ્રમાણે વલાયામાં મુક્યાં છે. એ પ્રમાણે દરેક બોલને મથાળે આંકડા મુકીને વળી ગુજરાતી ઢપ પ્રમાણે સલસલાબંદ તરજુમો કરવો એ જરા મુશ્કેલ કાંમ છે, તથા દરેક અવસ્તા બોલનો ગુજરાતીમાં અર્થ લાવતાં કોઈ કોઈ વખતે ગુજરાતી એબારત રસીલી આવી શકી નથી. દરેક ફકરાનો આંકડા મુકીને બોલેબોલ તરજુમો આપ્યા પછી, તેની નીચે જોઇતે ઠેકાણે **ખોલાસો** એવું મથાલું કરીને વલાયામાં અગત્યના તથા મુશ્કેલ ફકરાઓની પુરતી શરેહ તથા નોટ આપીછે.

ઉપર જણાવ્યા પ્રમાણે શુદ્ધ અવસ્તા તથા તેના ગુજરાતી તરજુમા ઉપરાંત, નીચે જણાવેલી અગત્યની તથા જાણવા જોગ બાબદોનો ખોલાસો કીધોછેઃ—૧ લું,—ભણતી વખતે કીએ ઠેકાણે જરા અચકવું, તથા મતલબ પુરી થયાથી કીએ ઠેકાણે તદન અટકવું, એ જણાવવા માટે જુદાં જુદાં ચિન્હો, જેમકે અલ્પવિરામ, પૂર્ણવિરામ ઇત્યાદિ નિશાનીઓ મુકી છે. ઘણી વખતે આપણા લોકો ભણતી વખતે એક વાક્યના છેલ્લા બોલને બીજા વાક્યની સાથે ભેળી નાખેછે; વળી કેટલીએક વખતે તો એક લાંબા બોલને બે બોલ હોએ. તેમ જુદા પાડેછે. એ ભૂલ અટકાવવાને માટે ઉપર જણાવેલી જુદી જુદી નિશાનીઓ વાપરવામાં આવી છે. ૨ જું,—આપણા જરતોશ્તીઓનો મ્હોટો ભાગ જે કાંઈ ભણેછે, તે બધાંને 'અવસ્તા' ને નાંમે ઓળખે છે. પણ અસલ અવસ્તા કીઆ, પાજંદનો ભાગ કીઓ, તથા પાજંદના કરતાં બી છેક પાછળા વખતમાં જોડાએલા કલામો કીઆ—એ બધું આએ ચોપડીમાં ખોલાસાવાર જણાવ્યુંછે. ૩ જું,—યશ્તો સિવાએ

ખોરદેહ અવસ્તાના જુદા જુદા ફકરાઓ, મ્હોટા અવસ્તા કે જે ઈજશ્ને, વીસ્પરદ તથા વંદીદાદ એઓમાંથી, કીએ ઠેકાણેથી લઇને ગોઠવેલાછે તે બાએ ઇશારો જણાવ્યોછે. ૪ થું,—પાજંદ ફકરાઓની સાથે તેવીજ મતલબના ખુદ અવસ્તાના ફકરાઓનો ઈશારો તથા તેની સમજ પણ આપવામાં આવીછે. ૫ મું,—જો એક બાબદ એક ઠેકાણે અધુરી રીતે આવેલી હોએ, અને તેજ બાબદને લગતો વધુ ખોલાસો જો ઈજશ્ને, વીસ્પરદ તથા વંદીદાદ મધેથી મળી આવતો હોએ તો, તેવે ઠેકાણે બની શકયું છે તેમ, તે બાબદનો પુરતો ખોલાસો આપવાની કોશેશ કીધીછે. ૬ ઠું,—હોમ, જીવાંમ, બરસમ, જ્રેર, ચીનવત્ પુલ, ઇત્યાદિ જરતોશ્તી ધરમને લગતા બોલોની સમજ આપવામાં આવીછે. ૭ મું,—યથા અહૂ વઇર્‌યો તથા અષેમ વોહુની બુજોરગી તથા ખુબી બાએ અવસ્તામાં જુદે જુદે ઠેકાણે જે લખાણો આવેલાંછે તેનો ખોલાસો કીધોછે. ૮ મું,–કેટલેક ઠેકાણે, જેમકે આતશ નીઆએશમાં આતશની બાબદમાં પેહેલવી શરેહની પણ મદદ લેવામાં આવીછે. ૯ મું,–પતેત પશેમાની જે પાજંદ ભાષામાં લખાએલીછે તેનો તરજુમો આપતાં, જોઇતે ઠેકાણે તેને મળતા ખુદ અવસ્તાના ફકરાઓનો ઈશારો તથા તેની સમજ, તથા કેટલાએક કરદાઓમાં પેહેલવી તરજુમો કરનારાઓએ જે વધુ ખોલાસો આપ્યોછે તે બી દાખલ કરવામાં આવ્યોછે. ૧૦. મું,–ભણતી વખતે કેટલેક ઠેકાણે જે ક્રિયાની જરૂર છે તેનો ખોલાસો કીધોછે. ૧૧ મું–ગાહામ-બારોની અસલ અવસ્તા પ્રમાણેની ફસલો તથા તેઓની સમજ આપીછે. ૧૨ મુ, દીનનો કલમો જે હાલ પાજંદમાં ભણવામાં આવેછે તેને બદલે, તેનેજ લગતું ઘણે દરજજે ચઢતું ખુદ અવસ્તામાંથી મળી આવતું લખાણ, તેના તરજુમા તથા શરેહ સાથે આપવામાં આવ્યુંછે. એ અવસ્તામાં દીનનો કલમો તે ઇજીશ્નેનો ૧૨ મો હા સમજવો.

આએ દીબાચો સમાપ્ત કરતી વખતે, આએ ઠેકાણે આપણા માનવંતા શેહેરી તથા સર્વને જાણતા 'ઓરીએનટલ સ્કાલર,' તથા મારા પોતાના વિદ્વાન ધર્મોપદેશક શેઠ ખરશેદજી રૂશતમજી કાંમાજી, જેવણની ધર્મ સંબંધી કેલવણીથી મને અતિશય ફાએદો હાંસલ થયોછે તેવણનો મ્હોટાં માનસહીત હું ઉપકાર માનુંછું. આએ ખોરદેહ અવસ્તાનો તરજુમો કરતી વખતે મને ઘણાએક બોલો, વાક્યો તથા ફકરાઓ મુદ્દલ સમજ નહી પડતા હતા. એ તમામ મુશ્કેલીઓ દૂર કરવાને માટે, ઘણા દાહાડા સુધી મને એ શેઠની અતિ ઉપયોગી મદદ લેવી પડી હતી, જે એ લાએકીવાળા ગૃ-હસ્થે જેમ મને મારાં આગળાં કાંમોને મ્હોટી ખુશી સાથે ઉત્તેજન આપ્યું

હતું, તેજ પ્રમાણે આએ કાંમમાં બી પોતાનો અમુલ્ય વખત રોકીને, મને જોઇતી મદદ આપવાની મેહેરબાની કીધી હતી. વળી એ ચોપડી આપણા લોકોમાં વધારે ઉપયોગી થઈ પડે, એવી મતલબથી કેટલીએક સારી સૂચના પણ કીધી હતી. ટુકાંમાં મારે જણાવવું જોઇએ કે, જેવી દિલસોજીથી તથા પરોપકારપણાથી આએ સજ્જન ગૃહસ્થે એ કાંમમાં મને પોતાની અતિ ઉપયોગી મદદ આપી હતી, તે મદદથી જો હું બેનસીબ રહ્યો હતે તો, આએ પુસ્તક હાલની હાલતમાં આવી શકતે નહી.

આએ કાંમ બનતી કોશેશ, સંભાળ તથા ચોકસાઈથી બજાવવામાં આવ્યુંછે. કોઈ કોઈ ઠેકાણે જ્યાંહાં તરજુમો મને પોતાને ખાતરી ભરેલો લાગો નથી ત્યાંહાં તે બાબે નોટમાં મેં ઈશારો જણાવ્યોછે. એ સિવાએ બીજી કાંઈ કસુર અથવા ખાંમી એ ચોપડીમાં નજર પડે તો, આશા રાખવામાં આવેછે કે, સમજુ તથા કદરદાંન વાંચનારાઓ તે મેહેરબાનીની રાહે દરગુજર કરશે. આ પુસ્તક તૈયાર કરવામાં જે ચોપડીઓની મેં મદદ લીધી હતી તેઓના ગ્રંથકારોનો હું ઉપકાર માનુંછું. એ ચોપડીઓની ટીપ આગળ આપીછે.

મુંબઈ, એપ્રિલ
સને ૧૮૮૦ ઈસવી. } કાવશજી એદલજી કાંગા.

PREFACE TO THE FOURTH EDITION.

This, the fourth-edition of my Khordeh Avesta has been enlarged by the addition of two new Yashts, *viz.* Khorshed and Mâh, and the Avesta and Pâzend chapter (*Kardeh*), recited in memory of departed relatives, has been inserted with its translation. The translation and notes throughout have been carefully revised in the light of further study and research. I have carefully perused the latest edition of Professor Darmesteter's French version of the Avesta, and gleaned from it useful matter, and inserted it in this work in the shape of foot-notes. The passages of the Gâthâs, occurring in the Khordeh Avesta, have been reproduced in the form of verse. Besides, many other matters which can suitably find a place in a work of this kind have been added. In short, an earnest endeavour has been made to improve and enlarge the work and bring it up to date. With a view' however, to place it within the reach of all classes of my co-religionists, no increase has been made in the price of the book, which, as in the case of the last two editions, has been fixed at Rs. 2-8 ans. per copy.

I beg to acknowledge the obligation I owe to the esteemed Trustees of the Sir Jamsetjee Jejeebhoy Translation Fund for their support by subscribing for sixty copies of this Work.

BOMBAY, *March 1896.*

KAVASJI EDALJI KANGA.

PREFACE TO THE THIRD EDITION.

The rapid sale, in the short space of two years and a half, of the second edition revised and enlarged of this Work affords evidence at once satisfactory and gratifying of the utility and appreciation of the book, and of the growing taste for a correct and intelligent reciting of prayers among the Parsi commnnity. In the present edition, two Yashts, *viz.*, Tir and Gosh have been added to the *ten* given in the second edition; the number of Yashts in this edition being thus *twelve* in all.

I may add that, following the new edition of the Avesta Texts published by Dr. Karl F. Geldner, I have altered, in many places, certain Avestaic words, which appeared to me in the course of my study of that book to admit of corrections; and with the view of affording facility of reference to Avesta students, I have numbered the paragraphs in my text and translation as Dr. Geldner's text. The translation has also, in some places, undergone revisions and improvements, suggested by further study and consideration of the Avesta literature.

BOMBAY, *July, 1890.* } KAVASJI EDALJI KANGA.

PREFACE TO THE SECOND EDITION.

The first edition of this Khordeh Avesta was issued in 1880. To judge from the favourable reception accorded to it, (a thousand copies having been sold off and a new issue called for), the work may be assumed to have supplied a want and to be well adapted to the needs of the community for which it was intended. * * * Passages of Avesta and Pâzend, which were omitted in the first edition, after they had been once cited, have been repeated in

the present issue, on every occasion on which they recur. This and the addition of three Yashts has somewhat increased the bulk of the volume; yet the price has been greatly reduced, in order to place it within the reach of all sections of the community.

BOMBAY, December, 1887. } KAVASJI EDALJI KANGA.

PREFACE TO THE FIRST EDITION.

More thon 60 years ago a translation of the Khordeh Avesta was for the first time published by the late Dustoor Framji Sorabji Meherji Rânâ. A few months later on, another translation of the same was issued by the late Dastoor Edaljee Dorabjee Sanjânâ. These translations did not materially differ from each other; but for all practical purposes, the latter, up till now, has been most in use—it having passed in the meantime through several editions with but few important alterations. Thanks, however, to the rapid, but immensely satisfactory progress made in comparative philology during the last half century by the indefatigable *savants* of Europe, considerable light has been thrown, not only on the ancient Zoroastrian religion, but on the interpretation of many a difficult passage in the Zend Avesta. Facts unknown before and excellences quite buried in obscurity have, by its aid, been brought to the surface; while some portion of the Zend Avesta, so ambiguous before, has been correctly interpreted and translated into Gujerati.* These made the want of a translation of the Khordeh Avesta, according to the most correct rules of grammar and philology, keenly felt; and I therefore undertook to supply it, at the suggestion of many educated and intelligent Zoroastrians.

---

* (1) Vendidad translated into Gujerati with explanatory notes, and a complete philological and grammatical glossary of all the words contained in the texts by Kavasji Edalji Kanga (K. R. Cama's Prize Essay). (2) Ten Yashts, translated by Dastoor Erachji Sorabji Meherji Rânâ and Ervad Muncherji Shapurji Vâchhâ. (3) Abân Yasht, translated by Ervad Tehmuras Dinshawji Ankleshvaria.

The whole of the translation is based on Professor Westergaard's excellent Zend text. This it was at first intended to publish in Zend character, but being aware of the inability of a great portion of my co-religionists to peruse it in Zend, I deemed it expedient to abandon the original intention, and make the Work more convenient and accessible by transliterating the original text into correct Gujerati. In so doing, I have had to undergo the trouble and expense of getting cast some letters, the corresponding ones for which were not to be found in the Gujerati alphabet, such as ધ્, ઋ, ઋ઼, ય઼, ઞ્, ઞ઼્, લ્, &c.

The text is divided into a number of convenient paragraphs, and each paragraph has, subjoined to it, its translation; and to prevent confusion, types in black pica have been throughout employed for the *text* and ordinary pica for the *translation.* In the translation the two-fold end is observed of making it useful both to Zend students and to general readers. It is kept, as much as practicable close to the text, each word of which is distinguished by a number, corresponding with that placed over its translation immediately below. Words not occurring in the original, but necessary to complete the sense of the translation, are placed in parentheses. In many cases the substance of one or more paragraphs is summarised by way of explanation and placed below the literal translation.

Besides the correct text and its translation referred to above, the following important points are attended to:—(1) Careful attention is paid to punctuation, for want of which gross mistakes often arise. (2) Zend text is, in order to avoid confusion, separated and pointed out distinctly from the Pâzend text, and the text composed at a later period. (3) Special care is taken to point out the passages taken from the Yacna, Vispered and Vendidad. (4) Pâzend passages are, as far as practicable, compared with their corresponding Zend passages. (5) Subjects cursorily treated in the Khordeh Avesta, but discussed at great length elsewhere, are here amplified with fuller information from other sources. (6) Technical terms of Zoroastrian ceremonials and

ethics such as *hôm, jeevâm, barsım, zôr, chinvat bridge,* &c. are fully explained. (7) Passages treating of the excellence and efficacy of the prayers *Yathâ* and *Ashem* are called and fully explained. (8) Pehlvi translation is sometimes referred to as in the case of *Atash Nyâyesh.* (9) References to parallel Zend passages, as in the case of the translation of *Patet Pashemâni* which is wholly in Pâzend, are given with their meanings and explanations; and in several places, where it was found necessary, additional information from Pehlvi commentators is given in foot-notes. (10) Certain ceremonials, required to be observed in several places during prayers, are explained. (11) Requisite information is given about the *Gâhâmbârs* and their proper seasons, on the authority of the Avesta. (12) The Pâzend Confession of faith, which is generally recited at the end of the prayers, is substituted by a far better one, and that too found in Zend, which, I trust, will be appreciated by my co-religionists. This Confession of faith constitutes the twelth Hâ of the Yacna.

In conclusion, I offer my deep and most grateful thanks to Mr. Khurshedji Rustomji Cama, our respected citizen and well-known oriental scholar, and my own learned preceptor. With that kindness and good nature which are so characteristic of him, and which have invariably won him the esteem and affection of his private pupils, he has most cordially rendered me, in the preparation of this Work, as in that of my previous ones, very valuable assistance. My obligations are due to him also for his many sensible and practical suggestions for the improvement of this Work.

Lastly, I trust to the indulgence of the reader to overlook any inaccuracies or defects which may have crept in the translation, notwithstanding all the care and attention conscientiously bestowed on it. A list of the several oriental works which proved useful to me during the progress of the work is given elsewhere.

BOMBAY,
April, 1880.

KAVASJI EDALJI KANGA.

યશ્તોનાં નામ તથા તેના અનુક્રમ પ્રમાણેના નમબર.

NAMES OF YASHTS AND THEIR *Seriatim* NUMBERS.

ખોલાસો:—અંગ્રેજી લખાણોમાં તેમજ યુરોપિયન વિદ્વાનોની કેતાબોમાં યશ્તોનાં ખાસ નામ લખાવાને બદલે, ઘણી વખતે યશ્ત (Yasht) બોલની પછી નમબર મુકવામા આવેછે; એ જાણવાને સવળ પડે એટલા માટે દરેક યશ્તનું નામ તેના નમબર સાથે આપવાને દરૂસ્ત જણાયું છે.

૧ **હોરમજદ યશ્ત** Hormazd Yasht= Yt. I.
૨ **હપ્તન યશ્ત** Haptan Yasht or Hapt Ameshâspand Yasht=* Yt. II.
૩ **અરદીબેહેશ્ત યશ્ત** Ardibehesht Yasht=Yt. III.
૪ **ખોરદાદ યશ્ત** Khordâd Yasht or Awerdâd Yasht= Yt. IV.
૫ **આવાં યશ્ત** Abân Yasht or Arduî Sûr Bânu Yasht= Yt.V.
૬ **ખોરશેદ યશ્ત** Khorshed Yasht= Yt. VI.
૭ **માહ યશ્ત** Mâh Yasht=Yt. VII.
૮ **તીર યશ્ત** Tishter or Tîr Yasht= Yt. VIII.
૯ **ગોશ યશ્ત** Drvâsp or Gosh Yasht= Yt. IX.
૧૦ **મેહેર યશ્ત** Meher Yasht= Yt. X.
૧૧ **સરોશ યશ્ત હાદોખ્ત** Serosh Yasht Hâdokht= Yt. XI.
સરોશ યશ્ત વડી Sraosh Yasht-i-Yazeshne.†

---

* Yt II તે નાહલી હસન યશ્ત સમજવી; મ્હોટી હસન યશ્ત તે યજશ્નેના ૩૫-૪૨ મા હા સાથની નાહલી હસન યશ્ત જાણવી.

† એ યશ્ત યજશ્નેના ૫૭ મા હામાંથી લીધી છે; બીજી યશ્તોની માફક જુદી નથી. વધુ ખોલાસામાટે જુઓ સરોશ યશ્ત વડીની નોટ, સફે ૨૮૦.

૧૨ રશ્ને યશ્ત Rashn or Rashnu Yasht= Yt. XII.
૧૩ ફરવરદીન યશ્ત Farvardîn Yasht= Yt. XIII.
૧૪ બેહેરાંમ યશ્ત Bahrâm Yasht= Yt. XIV.
૧૫ રામ યશ્ત Râm Yasht or Mîno-Râm Yasht= Yt. XV.
૧૬ દીન યશ્ત Din Yasht= Yt. XVI.
૧૭ અશીશવંઘ યશ્ત Ashi Yasht or Ard Yasht= Yt. XVII.
૧૮ આસ્તાદ યશ્ત Âshtâd Yasht= Yt. XVIII.
૧૯ જમ્યાદ યશ્ત Zamyâd Yasht= Yt. XIX.
હોમ યશ્ત Hom* Yasht= Yt. XX. (ગેલ્ડનરના પુસ્તકમાં).
૨૦ વનન્ત યશ્ત Vanant Yasht=†Yt. XX.
૨૧ અષેમ વોહૂની ‡વખાણ (૨૧ મી યશ્તં) Yasht Fragment= Yt. XXI.
૨૨ હાદોખ્ત નુસ્કની ૨ જી તથા ત્રીજી પરગરદ (૨૨ મી યશ્ત) Yasht Fragment= Yt. XXII.
૨૩ આફ્રીન પેગમબર જરતોશ્ત (૨૩ મી યશ્ત) Afrîn-Paighamber-Zartusht= Yt. XXIII.
૨૪ વીશ્તાસ્પ યશ્ત Vishtâsp Yasht= Yt. XXIV.
સીરોઝા ¶યશ્ત Sirozah Yasht.

---

* એ નાહની હોમ યશ્ત સમજવી; મ્હોટી હોમ યશ્ત તે ઇજશ્નેનો ૯ મો તથા ૧૦ મો હા જાણવો.

† પ્રોફેસર ગેલ્ડનરના અવસ્તાના પુસ્તકમાં વનન્ત યશ્તને ૨૧ ગણી છે.

‡ સાધારણ રીતે હાદોખ્ત નુસ્કની પેહેલી પરગરદને નામે જાણીતી છે.

¶ પ્રોફેસર વેસ્ટરગાર્ડ તથા ડાકટર ગેલ્ડનરનાં અવસ્તાનાં પુસ્તકોમાં Sirozah I and Sirozah II ઇઆને નાહના તથા મ્હોટા સીરોઝાની ફક્ત ખશ્નુમનો આપી છે. સનુમના કરદા સાથે બણાની **સીરોઝા યશ્ત** જુદી આપી નથી. એ બાબે વધુ સમજને માટે જુઓ સીરોઝા યશ્તની શરૂઆતમાં આપેલો ખોલાસો, સફે ૩૬૪.

આએ પુસ્તક તૈયાર કરવામાં નીચે જણાવેલા ગ્રંથોની મદદ મેં લીધી હતી.

પ્રોફેસર વેસ્ટરગાર્ડનું જંદ અવસ્તાનું પુસ્તક.

ડાકટર ગેલ્ડનરનું અવસ્તાનું નવું પુસ્તક.

ડાકટર સ્પીગલ-બ્લીકનો અવસ્તાનો અંગ્રેજી તરજુમો.

ડાકટર હાઉગના જરતોશ્તી ધર્મ બાબે રીસાલાની ચોપડી.

પ્રોફેસર હારલેનો અવસ્તાનો તરજુમો (ફ્રેંચ ભાષામાં)

શેઠ ખરશેદજી રૂસ્તમજી કાંમાજીનો બનાવેલો જરતોશ્તી અભીઆસ, આંક ૧—૧૧.

શેઠ ખરશેદજી રૂસ્તમજી કાંમાજીનું બનાવેલું જરતોશ્ત નામું.

પ્રોફેસર બેન્ફીની તથા પ્રોફેસર લક્ષ્મણ રામચંદ્ર વૈદ્યની સંસ્કૃત તથા અંગ્રેજી ડીક્ષનરી.

દસ્તુરજી એરચજી સોહોરાબજી મેહેરજી રાણાના હાથની લખેલી પેહેલવી તથા ફારસી તરજુમા સાથની ખોરદેહ અવસ્તા.

એરવદ ટેહેમુરસ દીનશાહજી અંકલેશ્વરીઆની આવાં યશ્ત બા માએની.

એરવદ ખરશેદજી મીનોચેહેરજી કટેલીનો લખેલો દાઆ નામ સેતાએશનો રીસાલો.

પ્રોફેસર દારમેસ્તેતેનો અવસ્તાનો અંગ્રેજી તથા ફ્રેંચ તરજુમો.

રેવરંડ ડાકટર મિલ્સનો યજશ્ને તથા વીસ્પરદનો તરજુમો.

આએ ચોપડીમાં આવેલા અવસ્તા તથા પાઝંદનો ભાગ વાંચવા બાબેનો ખોલાસો.

જે વ્યંજનની નીચે જીનો કાપો મેલવામાં આવ્યો હોએ, તેને ખોડો ઈઆને તેની પછી **અ** મુક્યા વગર વાંચવોઃ—જેમકે **અષેમ્, નર્શ્**, **ઉર્વાનેમ્, પોઉરૂતાસ્**, ઈત્યાદિ બોલો. **અષેમ્**, બોલને *ashem* વાંચવો, નહિ કે *ashema*; **નર્શ્** બોલને *narsh* વાંચવો, નહી કે *narsha*; **ઉર્વાનેમ્** = *urvânem*; **પોઉરૂતાસ્** = *pôurutac*; **તફ્નુ** = *taphnu*. પણ જે વ્યંજનની નીચે જીનો કાપો નથી મુક્યો તેને **અ** સુધાં વાંચવોઃ— જેમકે **મન** = *mana*; **અહુર મજ્દ** = *Ahura Mazda*. **અષવ** = *ashava*; **હુઓમ** = *haoma*; **વીસ્પચ** = *vicpacha*, ઈત્યાદિ.

જ ની નીચે એક જીનું મીડું મુકીને **જ઼** એ પ્રમાણે આપેલો છે તેનો ઉચ્ચાર અંગ્રેજી *z* ના જેવો, અથવા ફારસી 'ઝે' ના જેવો કરવોઃ—જેમકે **જ઼રથુશ્ત્ર** = *Zarathustra*; **મજ઼્દધાત** = *mazdadhâta*; **જ઼ઓતા** = *zaotâ*, ઈત્યાદિ. **જ** ની નીચે જીનાં ત્રણ મીડાં મુકીને **જ઼઼** એ પ્રમાણે જે અક્ષર આપવામાં આવ્યો છે, તેનો ઉચ્ચાર અંગ્રેજીમાં *azure* બોલમાં *z* નો ઉચ્ચાર થાએછે તે પ્રમાણે **જ઼઼** નો ઉચ્ચાર કરવોઃ—જેમકે **દુજ઼઼્વરશ્ત** = *duzhvarsta*; દુજ઼ૂખ્ત = *duzhûkhta*, ઈત્યાદિ. **ખ** ની નીચે એક મીડું મુકીને **ખ઼** એ પ્રમાણે અક્ષર આપેલો છે તેનો ઉચ્ચાર ફારસી 'ખે' ના જેવો કરવો; નીચે મીડાં વગરના **ખ** ને સંસ્કૃત **ख** ના જેવો ઉચ્ચાર કરવો. **ત** ની નીચે એક મીડું મુકીને **ત઼** એ પ્રમાણેના વ્યંજનનો ઉચ્ચાર **ત્** ના જેવો તદન કઠોર નહી કરવો, પણ જરા મૃદુ ઈઆને નરમ કરવો, ઈઆને **ત** અને **દ** ની વચ્ચે ઉચ્ચાર કરવો. **ઘ** ની નીચે એક મીડું મુકીને **ઘ઼** એ પ્રમાણે જે અક્ષર આપેલો છે તેનો ઉચ્ચાર સંસ્કૃત **ङ** ના જેવો, અથવા *to bring, to sing*, ઇત્યાદિ બોલોમાં *ng* નો ઉચ્ચાર થાએછે, તે પ્રમાણે કરવોઃ—જેમકે **મનંઘ઼હા** = *manang-hâ*; **વંઘ઼હેઉશ્** *vang-hêus*, ઇત્યાદિ. બે અથવા ત્રણ બોલોની વચ્ચે કાપો મુકેલો હોએ તો તે બોલોને સમાસ ગણીને સાથે વાંચવાઃ—જેમકે **વોઉરૂ-ચપાને, અઉર્વત્-અસ્પેમ્; માંથ્રેમ્-સ્પેન્તેમ્-અએષજયો, હુશ્-હાંમ્-સાસ્તાંમ્** ઈત્યાદિ.

---

* *a* નો ઉચ્ચાર '**અ**' કરવો; *â* નો ઉચ્ચાર '**આ**' કરવો.

સાંકલીઉં.

સફો.

અષેમ્ વોહૂ.*

અષેમ્[1] વોહૂ[2] વહિશ્તેમ્[3] અસ્તી,[4]
ઉશ્તા[5] અસ્તી,[6] ઉશ્તા[7] અહ્માઇ[8]
હ્યત્[9] અષાઇ[10] વહિશ્તાઇ[11] અષેમ.[12]

અશોઈ[1] (એ) સઉથી સરસ[3] નેઆમત[2] છે[4] (તથા) સુખ[5] છે;[6] સુખ[7] તે (શખ્સ)ને[8] (છે) કે જે[9] સઉથી સરસ[11] અશોઈનેવાસ્તે[10] (ઇઆને સઉથી સરસ અશોઈની બાબદમાં) અશો[12] (છે).

ખોલાસો:—('અશોઈ'ની મતલબ રાસ્તી, પવિત્રાઈ, પરહેજગારી સમજવી. અશોઈને આપણા પાક અવસ્તામાં જાબજા વખાણેલી છે. એનેમાટે "સ્તઓમિ અષેમ્" (ઈઆને રાસ્તીને હું વખાણુંછું) એ પ્રમાણે બોલો આવેલા છે. મન તથા દિલની પવિત્રાઈ આએ દુનિયાંની એક ઉત્તમ દોલત તથા સુખ છે. એ સુખ તે શખ્સને હાંસેલ થાએછે, કે જે સચ્ચાઈની બાબદમાં સઉથી ચઢતો હોએછે. માણસ જાતે આએ દુનિયાંમાં જન્મ પામ્યા પછી, સઉથી પેહેલ્લી ચીજ જે અખ્ત્યાર કરવી જોઈએ તે રાસ્તી છે. (જુઓ ઇજશ્નેનો ૪૮ મો હા, ૫ મો ફકરો). જુદે જુદે વખતે ખરાં દિલથી તથા સમજીને અષેમ્ વોહૂ ભણ્યાથી તે ભણનારને કેટલું સવાબ

---

* અષેમ્ વોહૂ, તથા યથા અહૂ વઇર્યો એ બે બંદગીઓ પેગમબર અશો જરતોશ્તની આગમચના વખતના દાદાર હોરમજ્દના પોતાના કલામ છે (જુઓ ઇજશ્નેનો ૧૯ મો હા, ફકરા ૧-૪ તથા ૧૪; ઇજશ્નેનો ૨૦ મો હા, ફકરો ૩ જો), યેંઘ્હે હાતાંમ્ એ પેગમબર જરતોશ્તનો કલામ છે (જુઓ ઇજશ્નેનો ૨૧ મો હા, પેહેલ્લો ફકરો). એ ત્રણ નામીચી બંદગીઓને ઇજશ્નેના ૬૧ મા હામાં નામ દઇને માન સાથે યાદ કીધી છે. ઇજશ્નેના ૧૯ મા હામાં યથા અહૂ વઇર્યોની શરેહ, આપી છે, ૨૦ મા હામાં અષેમ્ વોહૂની, અને ૨૧ મા હામાં યેંઘ્હે હાતાંમ્ની શરેહ આપી છે. એ ત્રણ હા બગાંન્ યશ્તને નામે જણાએલા છે. એ ત્રણ બંદગીઓ તેમાં મુખ્ય કરીને 'યથા' તથા 'અષેમ' તો, આપણા પાક અવસ્તામાં જાબજા ભણવામાં આવે છે. જેઓને બીજા અવસ્તા નહી આવડતા હોએ, તેઓને સવાબનો હિસ્સો હાંસેલ કરવાને, યથા તથા અષેમ્ ભણવાને ફરમાવેલું છે.

હાંસેલ થાએછે, તે બાએનું કેટલુંએક લખાણ આપણને ખુદ અવસ્તામાં લખેલાં હાદોખ્ત નુસ્કની પેહેલ્લી *પરગરદમાંથી મળી આવે છે. તેમાં એવું જણાવેલું છે કે, જે શખ્સ ઉંઘમાંથી જાગૃત થઈને બીછાના ઉપરથી ઉઠતી વખતે, મનમાંથી તમામ ખરાબ વિચારો કાહાડી નાખીને, એક "અષેમ્ વોહૂ" બરાબર સમજીને ભણે તો, તે વખતે ભણેલી એક "અષેમ્ વોહૂ," બીજી વખતે દશ હજાર અષેમ્ વોહૂ ભણે તેની બરાબર સમજવી. એની મતલબ એ કે સવારના પોહોરમાં ઉંઘમાંથી ઉઠતાંને વાર, સચ્ચાઈ-રાસ્તીને એખ્ત્યાર કરવી, અને તેને વળગી રહીને પોતાનું કાંમકાજ તથા ધંધો રોજગાર કરવો. એક ગમથી અષેમ્ વોહૂ ભણે અને બીજી ગમથી જાુઠું બોલે તથા ઠગાઈ કરે તો તે કાંઈ કાંમનું નહીં, પણ ભણીને તે પ્રમાણે ચાલવું જોઈએ. વળી એજ મજકુર નુસ્કમાં બીજાું એવું જણાવેલું છે કે, જે માણસ મરતી વખતે પોતાનાં મનમાંથી તમામ ખરાબ વિચારોને દૂર કરીને, પોતાનાં ખરાં અંતઃકરણથી એક અષેમ્ વોહૂ ભણે તો, તે વખતે ભણેલી એક અષેમ્ વોહૂની કીમત તમામ ખનીરથ નામનો કેશ્વર, જે ૭ કેશ્વરોમાં સઉથી મ્હોટો તથા સોહામણો છે તેની બરાબર સમજવી.)

અહુનવર† (યથાઅહૂવઇરયો.)

યથા[1] અહૂ[2] વઇર્યો[3] અથા[4]
રતુશ[5] અષાત્[6] ચીત્[7] હચા,[8]
વંઘ્રહેઉશ[9] દજ્દા[10] મનંઘ્રહો[11] શ્યઓથન-
નાંમ[12] અંઘ્રહેઉશ[13] મજ્દાઇ,[14]
ક્ષથ્રેમચા[15] અહુરાઇ[16] આ[17] યિમ[18]
દ્રેગુબ્યો[19] દદત્[20] વાસ્તારેમ.[21]

---

* જાુઓ મારી યશ્ત બા માએની, ૨૧ મી યશ્ત, સફા ૩૮૬-૩૯૩.

† અહુનવરનેમાટે ફ્રીજસ્નેના ૧૯ મા હામાં એવું જણાવેલું છે કે, દાદાર હોરમજ્દે આસમાન તથા દુનિયાં પેદા કીધી, તેની આગમચ તે બનાવ્યો હતો. વળી એ મજકુર હામાં બીજાું એવું જણાવેલું છે કે, અહુનવરને બરાબર સમજીને તથા બીજાું કાંઇ વચમાં બોલ્યા વગર તથા કોઇબી પદ મુકી દીધા વગર, ગાયનની ઢપમાં જે શખ્સ ભણે, તેને ૧૦૦ ગાથા ગાઇને ભણ્યાના જેટલું સવાબ લાગે. અવસ્તાની એ ઘણીજ કદીમ તથા ઉત્તમ બંદગીને ગાવાને અથવા ગાયનની રીતે ભણવાને ફરમાવેલું

જે પ્રમાણે[1] *પાદશાહ[2] પોતાની મરજી પ્રમાણે ચાલનાર[3] (છે), તે પ્રમાણે[4] દસ્તુરાંન †દસ્તુર[5] અશોઇ[6] ‡ઇત્યાદિને[7] લીધે[8] (પોતાનાં કાંમમાં) (આપ્‌એખ્‌ત્યાર) (છે). બહમનની[9-11] બક્ષેશ[10] આએ દુનિયાંનાં[13] હોરમજ્દને માટેનાં[14] કાંમો કરનારાઓની[12] (છે); જે શખ્સ[18] ગરીબ-લાચારોનેમાટે[19] પાસબાની §કરનાર[21] (અથવા પોષણ કરનાર[21]) ¶થાએછે,[20] (તે ગોયા) હોરમજ્દનેમાટે[16] (તમામ ખલકતની) પાદશાહી [15] (કબૂલ રાખેછે).

ખોલાસો:—(મુલુકોની ઉપર સરદારી ભોગવનાર પાદશાહ તથા દીનનો વડો પેશવા એ બેહુ, એકસરખા દરજ્જાના તથા માનને લાએકના છે. જે લોકો આએ દુનિયાંમાં દાદાર હોરમજ્દને ખુશ્નુદ કરવાનાં કાંમો કરેછે, તેઓ ગુજરવા બાદ બેહેશ્તની બક્ષેશ પામેછે. જે શખ્સ આબરૂવાળા ગરીબ-લાચારોની દયા ખાઈને તેઓની પરવરશી કરેછે, તે ગોયા દાદાર હોરમજ્દને તમામ ખલકતના સાહેબ તરીકે ગણેછે).

છે એનેમાટે જે ક્રિયાપદ આવેછે તે "સ્રાવય" (સંસ્કૃત श्रावय) ઈઆને "ગાવું" કરીને આવેછે. એ બંદગી કવિતા રૂપી ત્રણ લીટીની બનેલી છે. પેહેલ્લી લીટી 'હચા' આગળ પુરી થાએછે, બીજી લીટી 'મજ્દાઇ' આગળ, અને ત્રીજી લીટી 'વાસ્તારેમ્‌' આગળ પુરી થાએછે. વળી એ આખી અહુનવરમાં જે ૨૧ બોલો આવેલા છે તે ઉપરથી, આપણા પાક અવસ્તામાં લખાએલાં ૨૧ નુસ્કોનાં નામ પડેલાં છે, જેનો ઘણો મ્હોટો ભાગ તારાજ થઈ ગયો. વળી એ નુસ્કોમાં શું શું બાબદો આવેલી હતી, તે બાબેનું લખાણ આપણને પેહેલવી તથા ફારસી કેતાબો ઉપરથી મળી આવેછે. 'દીનકરદ' નામની પેહેલવી કેતાબના ૮ મા તથા ૯ મા ભાગમાં એ નુસ્કો વિશે લંબાણથી એહવાલ આપેલો છે. દીનને લગતી તમામ બાબદો ઉપરાંત, એ મજકુર ૨૧ નુસ્કમાં ફીલસુફી, તબાબત, નીતિ, જ્યોતિષશાસ્ત્ર તથા બધી જાતની વિદ્યા હુનરોને લગતી બાબદો આવેલી હતી. એ કવિતારૂપી બંદગી (અહુનવર)ની ખુબી બાબે જુઓ આએ ચોપડીમાં સરોશ હાદોખ્તના પેહેલ્લા કરદાની માએની. વધારે ખોલાસામાટે જુઓ સરોશ બાજમાં "અહુનેમ્‌ વઇરીમ્‌ તનૂમ્‌ પાઇતિ" ની માએની નીચે આપેલો ખોલાસો.

* અસલ અર્થ "દુનિયાંને લગતો કારોબાર ચલાવનાર સરદાર."

† અસલ અર્થ "દીનને લગતો કારોબાર ચલાવનાર સરદાર."

‡ અશોઈ ઈત્યાદિની મતલબ અશોઈ તથા તેની સાથના બીજા સદ્‌ગુણો.

§ 'વાસ્તર્‌' ને મલતો લાટીન તથા અંગ્રેજી Pastor બોલ મળેછે.

¶ અસલ અર્થ 'પોતાને મુકરર કરે-ઠેરવે.' અહુનવરની છેલ્લી લીટી ઈજશ્નેના ૫૩ મા હાના ૯ મા ફકરાની છેલ્લી લીટીને કાંઇક મળતી આવેછે.

નીરંગ આબેજ઼ર લેવાની.

☞શેકસ્તેહ[1] શેકસ્તેહ[2] શેતાંન્,[3] અહેરેમન[4] ગજસ્તેહ[5] કારે કેરૂદારૂ,[6] નરસદ્[7] ગજસ્તેહ[8] કારે કેરૂદારૂ;[9] સીઓ-સે[10] અમેશાસ્પંદ[11] દાદાર અહુરમજદ્[12] પીરોજગર[13] પાક્;[14] અષઓને અષેમ્ વોહૂ ૧ ☞(ત્રણ વાર ભણે.)

☞(એ નીરંગ ત્રણ વાર ભણીને સરોશ બાજ ભણે, અને તેની પાંચ અહુનવર ભણતાં આબેજર દરેક અહુનવરે જમના હાથને, ડાબા હાથને, મોહોડાંને, જમના પગને તથા ડાબા પગને ચોપડે. પછી સરોશ બાજ પુરી કરીને પાદીઆબ કુશતી કરે.)

શેતાંન[3] શિકસ્ત પાંમેલો[1] (તથા) તુટેલો[2] (થાઓ)! હારેમન[4] (પોતે) (તથા તેનાં) કાંમ અને ફેલ[6] લેઆનત ભરેલાં[5] (છે); (તે) લેઆનત ભરેલાં[8] કાંમ અને ફેલ[9] (મને) નહી પોંહોંચે.[7] ૩૩[10] અમશાસ્પંદ[11] (તથા) દાદાર હોરમજદ[12] ફતેહમંદ[13] (અને) પાક[14] (છે).

ખોલાસો:—(આએ નીરંગ ઘણાજ પાછલા વખતમાં જોડાએલી દીસેછે, કારણકે એની એબારત ફારસી છે. વળી આએ ઠેકાણે અમશાસ્પંદોની સંખ્યા ૩૩ ગણી છે તે અજબ જેવું છે. કદાચ એ નીરંગ લખનારની મતલબ ૩૩ અમશાસ્પંદ તે ૩૩ ફરેશતા હોએ. આપણી દીનની કદીમ કેતાબો પ્રમાણે તો અમશાસ્પંદ ૭ છે, અને દાદાર હોરમજદને સાથે ગણતાં સાત થાએછે. દીનકરદમાં આવેલી પેહેલવી નામસેતાએશનેમાં ખોલી રીતે જણાવેછે કે, દાદાર હોરમજદે ૭ અમશાસ્પંદો પેદા કીધા. હોરમજદ યશતમાં આવેલા "નિપાયોઇશ મપીમ્" નામના કરદામાં દાદાર હોરમજદ પેગમબર જરતોશતને કેહેછે કે, બહમનથી અમરદાદ સુધીના ૭ અમશાસ્પંદો મેં પેદા કીધા. હોરમજદ યશતના તથા અરદીબેહેશ્ત યશતના શરૂઆતના ભાગમાં અમશાસ્પંદો વિશે બોલતાં "હમો અમશાસ્પંદો" એ પ્રમાણે દાદાર હોરમજદ પોતે કેહેછે. નાઢલી હપ્તન યશતના ૧૨ મા ફકરામાં "સાત અમશાસ્પંદો" એ પ્રમાણે લખાણ આવેલું છે.)

કેમ્ના મજ્દા.*

કેમ[૧] ના[૨] મજ્દા[૩] મવઇતે[૪] પાયૂમ[૫] દદાત્,[૬]
હ્યત્[૭] મા[૮] દ્રેગવાઓ[૯] દીદરેષતા[૧૦] અએનંઘહે[૧૧]
અન્યેમ્[૧૨] થ્વહ્માત્[૧૩] આથ્રસ્ચા[૧૪] મનંઘહસ્ચા,[૧૫]
યયાઓ[૧૬] શ્યઓથનાઇશ[૧૭] અષેમ્[૧૮] થ્રઓરતા[૧૯] અહુરા,[૨૦]
તાંમ્[૨૧] મોઇ[૨૨] દાંસ્તવામ્[૨૩] દએનયાઇ[૨૪] ફ્રાવઓચા.[૨૫]
કે[૨૬] વેરેથ્રેમ્[૨૭]-જા[૨૮] થ્વા[૨૯] પોઇ[૩૦] સેન્ગહા[૩૧] યોઇ[૩૨] હેન્તી,[૩૩]
ચિથ્રા[૩૪] મોઇ[૩૫] દાંમ્[૩૬] અહૂબિશ્[૩૭] રતૂમ્[૩૮] ચીજ્દી;[૩૯]
અત્[૪૦] હોઇ[૪૧] વોહૂ[૪૨] સેરઓષો[૪૩] જન્તૂ[૪૪] મનંઘહા,[૪૫]
મજ્દા[૪૬] અહ્માઇ[૪૭] યહ્માઇ[૪૮] વષી[૪૯] કહ્માઇચીત્.[૫૦]

જ્યારે[૭] કોઈ દુષ્ટ માણસ[૯] કીનો લેવાને[૧૧] (અથવા દુઃખ દેવાને[૧૧]) મારી ઉપર[૮] ડોળા કકડાવે[૧૦] (ત્યારે), અએ $હોરમજ્દ![૩] મને તથા મારા લાગતાઓનેમાટે[૪] કીયો[૧] શખ્સ[૨] બચાવ[૫] આપશે?[૬] આતશનો[૧૪] તથા મનનો[૧૫] (ઈઆને ઘરબારને લગતાં સુખનો તથા મનની શાન્તિનો) (બચાવ) તું[૧૩] સિવાએ[૧૨] (બીજો કોણ આપશે)? જે બેહુનાં[૧૬] †કાંમોથી,[૧૭] અએ હોરમજ્દ![૨૦] રાસ્તી[૧૮] વધેછે.[૧૯] દીનનેમાટે[૨૪] તે[૨૧] ‡જ્ઞાન[૨૩] (અએ હોરમજ્દ!) મને[૨૨] તું જાહેર કર.[૨૫]

---

* આખી 'કેમ્ ના મજ્દા' ની બંદગી ચાર જુદે જુદે ઠેકાણેના અવસ્તા લઇને બનાવેલી છે, તે આએ રીતેઃ—૧–શરૂઆતથી તે ફ્રાવઓચા સુધીનો ભાગ 'કાંમ્ નેમોઈ જાંમ્' નામના ઇજ્શ્નેના ૪૬ મા હાના ૭ મા ફકરામાંથી લીધો છે. ૨–'કે વેરેથ્રેમ્-જા થ્વા' થી તે 'વષી કહ્માઇચીત્ સુધીનો ભાગ 'તત્ થ્વા પેરેસા' નામના ઇજ્શ્નેના ૪૪ મા હાના ૧૬ મા ફકરામાંથી લીધો છે. ૩–'પાત-નો ત્બિષ્યન્તત્'થી તે 'અસ્તવઇતીશ્ અષહે' સુધીનો ભાગ વંદીદાદની ૮ મી પરગરદના ૨૧ મા ફકરામાંથી લીધો છે. ૪–'નેમસ્ચા યા આર્મઇતિશ્ ઈજાચા' એ બોલો 'અત્ મા યવા' નામના ઇજ્શ્નેના ૪૯ મા હાના ૧૦ મા ફકરામાંથી લીધો છે.

$ હોરમજ્દનેમાટે સાધારણ રીતે અવસ્તામાં 'અહુરમજ્દ' આવેછે, પણ કેટલેક ઠેકાણે, મુખ્ય કરીને ગાથામાં, હોરમજ્દનેમાટે ફક્ત 'અહુર' અથવા 'મજ્દ' બી આવેછે.

† ઈઆને ઘરબારને લગતાં સુખ તથા મનનાં શાંતપણાનાં કાંમોથી.

‡ એટલે તું સિવાએ બીજો કોઈ પાસબાની કરનાર નથી એ વિચાર.

તારા[29] (અવસ્તાના) કલામ[31] કે જે[32] (ભણ્યાથી આફતની વખતે) પાસબાની કરનારા[30] છે[33] (તે) કલામ (ની બરકતત) થી[31] કીયો શખ્સ[26] દુશ્મનને[27] મારનાર[28] (છે)? બેહુ *જીંદગીનેમાટે[37] (ઓ હોરમજદ!) (તું) મને[35] જાહેર રીતે[34] એક ડહાપણો[36] †સરદાર[38] દેખાડ.[39] જે[48] કોઈને[50] તું ‡ચાહેછે[49] તેનેમાટે,[47] અએ હોરમજદ![46] ભલાં[42] મનસાથે[45] (અથવા બહમનની મારફતે) સરોશ[43] (ઈજદ) જાએ.[44]

ખોલાસો:—(ઓ હોરમજદ! જ્યારે ખરાબ માણસો મને તથા મારા લાગતાં વળગતાંઓને દુઃખ દેવાનેમાટે આવે, ત્યારે તેઓથી હમારૂં રક્ષણ કરનાર કોણ છે? હમારાં ઘરબારને લગતાં સુખનો તથા મનને શાન્તિ આપનાર, ઓ હોરમજદ! તું સિવાએ બીજો કોઈ નથી. તન તથા મન સારી હાલતમાં હોવાથી અશોઈનો વધારો થાએછે. તું સિવાએ બીજો કોઈબી પાસબાની આપી શકતો નથી—એ વિચાર, ઓ હોરમજદ! તું મારાં મનમાં દાખલ કર, કે તેથી કરીને કોઈબી કાંમ કરવામાં મને હિમ્મત આવે.)

પાત[1]-નો[2] ત્બિષ્યન્તત્[3] પઇરિ,[4] મજ્દાઓસ્ચ[5] આરૂમઇતિશ્ચ[6] સ્પેન્તસ્ચ,[7] નસે[8] દએવી દ્રુક્ષ્,[9] નસે[10] દએવોચિથ્રે,[11] નસે[12] દએવો-ફ્રકરૂશ્તે,[13] નસે[14] દએવો-ફ્રદાઇતે,[15] અપ[16] દ્રુક્ષ્[17] નસે,[18] અપ[19] દ્રુક્ષ્[20] દ્વાર[21] અપ[22] દ્રુક્ષ્[23] વીનસે,[24] અપાખેદ્રે[25] અપ-નસ્યેહે,[26] મા[27] મેરેન્ચઇનીશ્[28] ગએથાઓ[29] અસ્તવઇતીશ્[30] અષહે.[31] નેમસ્ચા[32] યા[33] આરૂમઇતિશ્[34] ઇજ્ઞાચા.[35] અષેમ્ વોહૂ. ૧

અએ હોરમજદ[5] તથા સપંદારમદ![6-7] અદેખા[3] થી[4] હમુને[2] તમો બંચાવો.[1] અએ દેવી દરૂજ![9] (હઈથી) તું દફે થા;[8] અએ દેવની તોખમના![11] (હઈથી) તું દફે થા;[10] અએ દેવની વાવેલી[13] (ખરાબી)! (હઈથી) તું દફે થા;[12] અએ દેવની રસમ ઉપર ચાલનારી[15] (કાંઈબી ચીજ)! (હઇથી) તું દફે થા;[14] અએ દરૂજ![17] (હઈથી) (તું) દૂર[16] દફે થા;[18] અએ દરૂજ![20] (હઈથી) (તું) દૂર[19] દોડી જા;[21] અએ દરૂજ![23] (હઈથી) (તું) દૂર[22] વધારે દફે થા[24] (અથવા નાશ પામેલો થા), (તથા) ઉત્તર તરફ[25]તું

---

* ઈઆને આએ તથા બીજી જીંદગીમા મને ફાએદો મળે તેને માટે.

† ઈઆને નેકીનો માર્ગ દેખાડનાર; ધર્મનાં ફરમાંનો સમજાવનાર.

‡ ઈઆને જેની ઉપર તું મેહેરબાન છે.

દફે થઈ જા,[29] (કે તેથી કરીને) અશોઈના[31] હાડમંદ[30] મુલુકો[29] માર ખાવાને લાએક[28] નહી[27] (થાએ). ભલા વિચાર[34] તથા આબાદીને[35] નમાજ[32] (હોજો)!

અહુરમજ્દ ખોદાએ.*

અહુરમજ્દ[1] ખોદાએ,[2] અહેરેમન્[3] અવાદશાંન્[4] દૂર અવાઝ-દાશતાર્;[5] જદ્[6] શેકસ્તેહ્[7] બાદ્;[8] અહેરેમન્,[9] દેવાંન્[10] દરૂજાંન્,[11] જાદૂઆંન્,[12] દરૂવંદાંન્[13] કીકાંન્,[14] કરફાંન્,[15] સાસ્તારાંન્,[16] ગુનેહ્ગારાંન્,[17] આશમોગાંન્[18] દરૂવંદાંન્,[19] દુશમનાં,[20] ફ્રીઆંન્,[21] જદ્[22] શેકસ્તેહ્[23] બાદ્.[24] દુશ-પાદશાહાન્[25] આવાદશાંન્[26] બાદ્;[27] દુશમનાં[28] સતોહ્[29] બાદ્;[30] દુશમનાં[31] અવાદશાંન્[32] બાદ્.[33] અહુરમજ્દ ખોદાએ,[34] અજ હમા ગુનાહ્[35] પતેત્ પશેમાનુમ,[36] અજ[37] હરૂવસ્તીન્[38] દુશમત[39] દુઝૂખ્ત[40] દુઝ્વરૂશ્ત,[41] મેમ[42] પ ગેતી[43] મનીદ્;[44] ઉઇમ ગોફ્ત્[45] ઉઇમ કરૂદ્,[46] ઉઇમ જસ્ત,[47] ઉઇમ બૂન્ બૂદ્ એસ્તેદ્,[48] અજ આંન્ ગુનાહ્[49] મનશની[50] ગવશની[51] કુનશની,[52] તની[53] રવાંની[54] ગેતી[55] મીનોઆંની,[56] ઓઆખે[57] અવાખ્શ †પશેમાન્,[58] પ સે ગવશની[59] પ પતેત્ હોમ્.[60] ક્ષ્નઓથ્ર[61] અહુરહે મજ્દાઓ;[62] તરેઇદીતે[63] અંઘ્રહે મઇન્યેઉશ્.[64] હઇથ્યાવરૂશ્તાંમ્[65] હાત્[66] વસ્ના[67] ફ્રેરષાતેમેમ;[68] સ્તઓમિ[69] અષેમ.[70] અષેમ વોહૂ ૧, યથા અહૂ વઇર્યો ૨, અષેમ વોહૂ. ૧

દાદાર હોરમજ્દ[1] (તમામ ખલકતનો) સાહેબ[2] (છે). (તથા) બદ અને ‡નાપેકાર[4] હારેમનને[3] દૂર અને પાછો હઠાવનાર[5] (છે); (તે હારેમન) મારેલો[6] (અને) તુટેલો[7] હોજો![8] હારેમન,[9] દેવો,[10] દરૂજો[11] જાદુગરો,[12]

---

* એ બંદગી શરૂઆતથી તે "પ સે ગવશની પ પતેત્ હોમ્" સુધી પાઝંદ ભાષામાં છે; બાકીનો છેડેનો ભાગ અવસ્તામાં છે.

† કોઈ બાબદનો ધિક્કાર બતલાવતી વખતે, અથવા કાંઈ અનીતિભરેલાં કાંમથી ખોદા દૂર રાખે એવી મતલબના વિચાર જાહેર કરતી વખતે, અથવા કાંઈ નાલાએક તથા નરસ કાંમ થઈ ગયું હોએ તેનેમાટે તોબાહ કરતી વખતે, આપણા કેટલાએક જરતોશ્તીઓમાં "અવાખ્શ પશેમાન" બોલવાનો ચાલ છે. એનો અર્થ 'હું તોબાહ કરી પાછો ફરૂંછું. હું પશેમાન થઈને દૂર રેહુંછું' થાએછે. એ બોલો પાઝંદ ભાષાના છે.

‡ "અવાદશાંન્"નો અર્થ "ખરાબ પાદશાહ" બી થઈ શકે.

દરવંદો,[૧૩] *કીકો,[૧૪] *કરપો,[૧૫] જુલમગારો,[૧૬] ગુનેહગારો,[૧૭] †આશમોગો,[૧૮] દરવંદો,[૧૯] દુશ્મનો,[૨૦] પરીઓ,[૨૧]—(એ બધા) મારેલા[૨૨] (અને) તુટેલા[૨૩] હોજો![૨૪] ખરાબ પાદશાહો[૨૫] દૂર તથા નાબુદ[૨૬] હોજો![૨૭] દુશ્મનો[૨૮] આજેજ થએલા[૨૯] હોજો![૩૦] દુશ્મનો[૩૧] દૂર અને નાબુદ[૩૨] હોજો![૩૩] ઓ દાદાર હોરમજ્દ સાહેબ![૩૪] તમામ ગુનાહોથી[૩૫] પતેત કરીને હું પશેમાન થાઉંછું;[૩૬] તમામ[૩૮] ખરાબ વિચારો[૩૯] જે (આએ) દુનિયાંમાં[૪૩] હું[૪૨] મારાં મનમાં લાવ્યો હોઉં,[૪૪] ખરાબ સખુનો[૪૦] જે હું બોલ્યો હોઉં,[૪૫] ખરાબ કાંમો[૪૧] જે મેં કીધાં હોએ,[૪૬] (તથા) જે મારીથી ઉત્પન્ન થયાં હોએ,[૪૭] (તથા) જે (ગુનાહનાં કાંમો)ની શરૂઆત મારીથી થઈ હોએ,[૪૮] તે (તમામ ઉપર જણાવેલા ગુનાહ) (જે) વિચારને લગતા,[૫૦] સખુનને લગતા,[૫૧] કાંમને લગતા,[૫૨] (મારાં પોતાનાં) તનને લગતા,[૫૩] (મારાં પોતાનાં) રવાનને લગતા,[૫૪] આએ દુનિયાંને લગતા,[૫૫] પેલી દુનિયાંને લગતાં,[૫૬]—એ બધી જાતના ગુનાહોથી,[૩૫] ઓ હોરમજ્દ![૫૭] હું પશેમાન થઈને દૂર રેહુંછું,[૫૮] (અને) ત્રણ સખુનોથી[૫૯] (ઈઆને મનશ્ની, ગવશ્ની તથા કુનશ્નીથી) પતેત કરીને હું પશેમાન થાઉંછું.[૬૦]

દાદાર હોરમજ્દની[૬૨] ખુશ્નુદી[૬૧] (થાઓ)! ‡હારેમનનો[૬૪] તિરસ્કાર[૬૩] (થાઓ)! રાસ્તીનાં કાંમ કરનાઓની[૬૫] જે[૬૬] ખાહેશ[૬૭] (છે તે બીજી સઘળી ખાહેશોથી) ઘણીજ ચઢતી[૬૮] (છે). રાસ્તીને[૭૦] હું વખાણુંછું.[૬૯]

ખોલાસો:—(દાદાર હોરમજ્દ તમામ ખલકતનો પેદા કરનાર તથા તેની ઉપર હકુમત કરનાર છે; તેની બરોબરીઓ કોઈ નથી. હારેમન તથા તેના તમામ દેવો, દરૂજો, જાદુગરો, જુલમગારો ઇત્યાદિ તુટેલા, મારેલા અને શિકસ્ત પામેલા હોજો. ઓ પાક પરવરદેગાર! જે જે ગુનાહો મારીથી થયાં હોએ, જે પાપી વિચારો હું મારાં મનમાં લાવ્યો હોઉં, તથા જે બદ

---

* કીક ઈઆને જોતી આંખે આંધલા રેહેનારા; કરપ ઈઆને સાંભળતે કાંને બેહેરા રેહેનારા, એની મતલબ એ કે પાક જરતોસ્તી દીનનાં ફરમાનોની ઉપર ધ્યાન નહી આપનારા તથા તે કબૂલ નહી કરનારા. એનેમાટે અવસ્તામાં વપરાતા બોલો 'કઓયાંમ્ કરફ્નાંમ્ચ આવેછે; જુઓ હોરમજ્દ યશ્તનો ૧૦ મો ફકરો.

† આશમોગ ઈઆને રાસ્તીનો નાશ કરનારા તથા જુઠું સમજાવનારા. એનેમાટે અવસ્તામાં 'અષેમઓઘ' આવેછે; જુઓ અરદીબેહેશ્ત યશ્તનો ૭ મો ફકરો.

‡ આએ ઠેકાણે હોરમજ્દની મુકાબેલ હારેમનને મુકેલો છે; એ વિચાર અવસ્તાના પાછલા વખતનો સમજવો. અવસ્તાના છેક કદીમ વખતમાં, ઈઆને જે વખતે ગાથા લખાયા તે વખતમાં, હોરમજ્દને તમામ ખલકતનો પેદા કરનાર તથા તેનો અંત લાવનાર ગણેલો છે. તેનો હરીફ કોઈ નથી, પણ તેની સરદારી હેઠલ સપેનામીનો અને અંગ્રેમીનો આએ દુનિયાંને લગતું કેટલુંક કાંમ કરેછે.

સખુનો હું બોલ્યો હોઉં, તથા જે દુષ્ટ કાંમો મેં કીધાં હોએ, અથવા મારીથી અનજાણપણેથી થઈ ગયાં હોએ—એ બધી જાતના ગુનાહોનેમાટે હું મારાં ખરાં અંતઃકરણથી પતેત કરીને પશેમાન થાઉંછું.)

જસ મે અવંઘ્રહે મજ્દ.

***જસ[1] મે[2] અવંઘ્રહે[3] મજ્દ.[4] મજ્દયસ્નો[5] અહ્મી,[6] મજ્દયસ્નો[7] જરથુશત્રિશ[8] ફ્રવરાને[9] આસ્તૂતસ્ચા[10] ફ્રવરેતસ્ચા.[11] આસ્તુયે[12] હુમતેમ[13] મનો,[14] આસ્તુયે[15] હૂખ્તેમ[16] વચો,[17] આસ્તુયે[18] હ્વર્શતેમ[19] શ્યઓથનેમ.[20] આસ્તુયે[21] દએનાંમ[22] વંઘ્રઉહીમ[23] માજદયસ્નીમ[24] ફ્રસ્પાયઓખેધ્રાંમ,[25] નિધાસ્નઇથિષેમ,[26] ખ્અએત્વદથાંમ,[27] અષઓનીમ.[28] યા[29] હાઇતિનાંમ્ચા[30] બૂષ્યેઇન્તિનાંમ્ચા[31] મજિશ્તાચા,[32] વહિશ્તાચા,[33] સ્રએશ્તાચા,[34] યા[35] આહૂઇરિશ[36] જરથુશત્રિશ.[37] અહુરાઇ મજ્દાઇ[38] વીસ્પા[39] વોહુ[40] ચિનહ્મી.[41] અએષા[42] અસ્તી[43] દએનયાઓ[44] માજદયસ્નોઇશ[45] *આસ્તૂઇતિશ.[46] અષેમ વોહૂ ૧**

ઓ દાદાર હોરમજદ![4] (તું) મારી[2] મદદનેમાટે[3] પોંહોંચ.[1] (હું) માજદયસ્ની[5] છેઉં;[6] માજદયસ્ની[7] જરતોશ્તી તરીકે,[8] (માજદયસ્ની દીનની) વખાણ કરનારો[10] તથા (તેની ઉપર) એકીન લાવનાર તરીકે[11] (થવાને) હું પસંદ કરૂંછું;[9] નેક વિચારેલા[13] વિચારને[14] હું વખાણુંછું,[12] નેક બોલેલા[16] સખુનને[17] હું વખાણુંછું[15] (તથા) નેક કીધેલાં[19] કાંમને[20] હું વખાણુંછું.[18] ભલા[23] માજદયસ્ની[24] દીન[22] (જ) જઘડો મટાડનારી,[25] હથિયાર છોડવનારી[26] પોતાવતપણું આપનારી[27] (તથા) રાસ્ત[28] (તેને) હું વખાણુંછું.[21] હાલમાં જેટલી (દીનો) મોજુદ છે,[30] તથા જેટલી હવે પછી થશે, તેઓમા[31] સઉથી મ્હોટી,[32] સઉથી સરસ[33] તથા સઉથી શ્રેષ્ઠ[34] જે[29] (દીન) તે[35] હોરમજદી[36] જરતોશ્તી[37] છે. તમામ[39] નેઆમત[40] હોરમજદની તરફથી[38]

---

* "જસ મે અવંઘ્રહે મજ્દ" એ બોલો સિવાએ, એ આખો ફકરો ઈજશ્નેના ૧૨ મા હામાંથી લીધોછે, એ ૧૨ મો હા જરતોશ્તી દીનનો કલમો છે. જુઓ આએ ચોપડીમાં આપેલો "દીનનો કલમો (અવસ્તામાં)." 'જસ મે અવંઘ્રહે મજ્દ'—એ બોલો હોરમજદ યશ્તના ૨૭ મા ફકરામાં આવેછે.

(છે એમ) હું કબૂલ કરૂંછું.[41] આએ[42] (ઈઆને ઉપર જણાવી તે) માજદયસ્ની[45] દીનની[44] વખાણ[46] છે.[43]

ખોલાસો:—(ઉપલા ફકરા ઉપરથી માજદયસ્ની દીનની કેટલીએક ખુબીઓ માલુમ પડેછે. એ ઉપરાંત એ પાક દીનની બીજી ઘણીએક સિફતો, આપણને વંદીદાદ, ઈજશ્ને તથા વીસ્પરદમાંથી બી મળી આવેછે. વંદીદાદની પાંચમી પરગરદના ૨૨–૨૪ મા ફકરામાં જણાવેછે કે, જે મિસાલે વોઉરૂ-કષ નામનો દરિયો બીજા બધા દરિયા કરતાં વધારે મ્હોટો છે, તથા જે પ્રમાણે એક મ્હોટું ઝાડ બીજાં નાહલાં ઝાડોને પોતાના છાયામાં ઢાંકી નાખેછે, તથા જે પ્રમાણે આસ્માન તમામ જમીનને આસપાસ ઘેરી લેછે, તે પ્રમાણે જરતોશ્તી દીન પોતાની મ્હોટાઈ, ખુબી તથા શોભાની બાબદોમાં, બીજી તમામ દીનોને ઢાંકી નાખેછે. જુઓ ઈજશ્નેના ૪૪ મા હાનો ૧૦ મો ફકરો.)

બાજ જમવાની.*

બ નામે યજદ,[1] બક્ષાયંદેહ[2] બક્ષાયેશગરે[3] મેહેરબાન[4] અહુરમજદ[5] ખોદાએ[6] ઇથા[7] આત[8] યજમઇદે[9] અહુરેમ મજદાંમ,[10] ચે[11] ગાંમચા[12] અષેમચા[13] દાત,[14] અપસચા[15] દાત[16] ઉર્વરાઓસચા[17] વંઘ્રઉહીશ,[18] રઓચાઓસચા[19] દાત[20] બૂમીમચા,[21] વીસ્પાચા[22] વોહૂ.[23] અષેમ વોહૂ ૩

☞(એટલું પઢી ખાનું જમીને તથા નેઆમતના શુકરાના ગુજારી, હાથ મોહોડું સાફ કરી રેહા પછી, નીચે મુજબ બાજ મુકવી.)

અષેમ વોહૂ ૪, યથા અહૂ વઇર્યો ૨, અષેમ વોહૂ ૧; અહ્માઇ રએશચ; હજંઘ્રેમ; જસ મે અવંઘ્રહે મજદ; કેરફેહમોજદ.

ખોદાતાલાના નામ (ની મદદ)થી[1] (હું આએ ભણવાનું શરૂ કરૂંછું), (જે) સાહેબ[4] નેઆમતનો બખશનાર,[2] ગુનાહ માફ કરનાર,[3] પ્યાર રાખનાર[4] હોરમજદ[5] (છે). (દાદાર) હોરમજદ[10] જેણે[11] જાનવર[12] તથા

---

* એ બાજનો શરૂઆતથી તે 'અહુરમજદ ખોદાએ' સુધીનો ભાગ પાજંદ ભાષામાં છે, અને 'ઇથા આત યજમઇદે'થી તે 'વીસ્પાચા વોહૂ' સુધીનો ભાગ ઈજશ્નેના ૩૭ મા હાના પેહેલા ફકરામાંથી લીધો છે.

*અનાજ[૧૩] પેદા કીધો,[૧૪] તથા (જેણે) પાણી[૧૫] અને સારાં[૧૮] ઓરવરો[૧૭] પેદા કીધાં,[૧૬] તથા (જેણે) (આસ્માનની) રોશણીઓ[૧૯] અને જમીન,[૨૧] તથા (એ ઉપરાંત) (બીજી) તમામ[૨૨] નેઆમતો[૨૩] પેદા કીધી[૨૦] (તે સાહેબને) એ પ્રમાણે[૭] આએ જગોએ[૮] હમો યાદ કરીએ છીયે.[૯]

બાજ પીશાબ તથા હાજત જતી વખતે પઢવાની.

☞ (પીશાબ તથા હાજતની જગોથી ત્રણ કદમ દૂર ઉભા રેહીને નીચે જણાવેલો વાક્ય પઢે.)

†ગુનેહ્[૧] શેકસ્તેહ્[૨] સદ્ હઝાર્ બાર્.[૩] યથા અહૂ વઇર્યો ૧

સો હજાર (ઈઆને એક લાખ) મરતએ[૩] ગુનાહ[૧] તુટેલો[૨] (થાઓ)!

☞ (પીશાબ તથા હાજત કરી, સાફ કરી તથા નાડું બાંધી ત્રણ કદમ પાછા ચાલીને નીચે પ્રમાણે બાજ મુકે.)

અષેમ્ વોહૂ ૩ ☞ **‡હુમતનાંમ્[૧] હુખ્તનાંમ્[૨] હુવર્શ્તનાંમ્,[૩] યદ્ચા[૪] અન્યદ્ચા,[૫] વેરેઝયમ્નનાંમ્ચા[૬] વાવેરેઝ્નનાંમ્ચા,[૭] મહી[૮] અઇબી-જરેતારો[૯] નએનએસ્તારો,[૧૦] યથના[૧૧] વોહુનાંમ્[૧૨] મહી.[૧૩]** (☞ ૨ વાર પઢે).

જેમ[૧૧] (હમે) સારાં (માણસો)ની[૧૨] (વખાણ કરનારા તથા તે ઉપર વિચાર કરનારા) છિએ,[૧૩] (તેમ હમે) આએ દુનિયાંનેમાટે[૪] તથા પેલી દુનિયાંનેમાટે[૫] નેક વિચાર,[૧] નેક સખુન[૨] (તથા) નેક કાંમ[૩]

---

* "અષેમ્"નો અસલ અર્થ ફારસી 'આર્દ'ને મળતો..."આટો, લોટ" થાએછે. એવે અર્થે એ બોલ વંદીદાદની પાંચમી પરગરદમાં મુવેલું છોકરૂં જનનારી ઓરતની બાબદમાં આવેલો છેઃ—"યઓમ્ચ અષેમ્ અન-આપેમ્" ઈઆને પાણી વગર રાંધેલો જવનો આટો. વળી "અષ"નો અર્થ અશોઈ બી થાએછે.

† દારાબ હોરમજદીઆરવાળી ફારસી રવાએતમાં 'ગુનેહ્ શેકસ્તેહ્ સદ્ હઝાર્ બાર્'-જે ફારસી બોલો છે તે ભણવાને લખ્યું નથી; પણ ફક્ત એક 'યથા અહૂ વઇર્યો' ભણીને પીશાબ ઈઆ હાજતે જવાને કહેલું છે.

‡ હુમતનાંમ્નો આખો ભાગ ઈજશ્નેના ૩૫ મા હાના ૨ જા ફકરામાં આવેછે

કરનારાઓની,[૬] (તથા નેક કાંમ) કરી ગએલાઓની[૭] વખાણ કરનારા[૯] (તથા તે વિશે) વિચાર કરનારા[૧૦] છિયે.[૮]

☞ *હુક્ષથ્રોતેમાઇ[૧] બાત[૨] ક્ષથ્રેમ,[૩] અહ્મત[૪] દ્યત[૫] અઇબી-દદેમહિચા,[૬] ચીષ્મહિચા,[૭] હ્વાનમહિચા[૮] દ્યત[૯] મજ્દાઇ[૧૦] અહુરાઇ,[૧૧] અષાઇચા[૧૨] વહિશ્તાઇ.[૧૩] (☞૩ વાર પઢે.) **યથા અહૂ વઇર્યો ૪**

પાદશાહી[૩] સર્વોત્તમ પાદશાહ (ઈઆને હોરમજ્દ)ને[૧] ખચીત[૨] (હોજો) હોરમજ્દ[૧૦-૧૧] જે[૯] (પોતે) સઉથી સરસ[૧૩] †અશોઈ (તે)ની તરફ[૧૨] હમો મન લગાડીએ છિયે,[૬] (અથવા તેની સેવામાં રોકાઈએ છિયે[૬]), તથા (તેને) હમો કબૂલ રાખીયે છિયે,[૭] તથા તેને હમો પોતાનો કરીને ગણીએ છિયે.[૮]

‡અહુનેમ વઇરીમ[૧] યજમઇદે;[૨] અષેમ વહિશ્તેમ[૩] સ્રએશ્તેમ[૪] અમેષેમ સ્પેન્તેમ[૫] યજમઇદે,[૬] યેંધ્રહે[૭] હાતાંમ[૮] આઅત[૯] યસ્ને[૧૦] પઇતી[૧૧] વંઘ્રહો,[૧૨] મજ્દાઓ અહુરો[૧૩] વએથા[૧૪] અષાત[૧૫] હચા,[૧૬] યાઓંઘ્રહાંમચા[૧૭] તાંસ્ચા[૧૮] તાઓસ્ચા[૧૯] ‡યજમઇદે.[૨૦] અષેમ વોહૂ ૧

અહુનવરને[૧] હમો વખાણીએ છિયે;[૨] અરદીબેહેશ્ત[૩] (જે) સઉથી સોહામણો[૪] અમશાસ્પંદ[૫] (તેને) હમો વખાણીએ છિયે,[૬] હસ્તી ભોગવનારાઓ મધેથી[૮] જે કોઈ[૭] આરાધના કરવામાં[૧૦] વધારે ભલો[૧૨] (છે), (તેનો) જાણનાર[૧૪] અશોઇને[૧૫] લીધે[૧૬] હોરમજ્દ[૧૩] (પોતે છે),-તેઓમાંના[૧૭] નર[૧૮] તથા નારીઓને[૧૯] હમો વખાણીએ છિયે.[૨૦]

---

* હુક્ષથ્રોતેમાઇનો આખો ભાગ ઈજશ્નેના ૩૫ મા હાના ૫ મા ફકરામાં આવેછે.

† દાદાર હોરમજ્દનાં સિફાતી નામો અનેક છે, તેમાંનું એક નામ 'અશોઈ' છે. એવીજ મતલબનું લખાણ હોરમજ્દ યશ્તમાંથી મળી આવે છે. એ મજકુર યશ્તમાં દાદાર હોરમજ્દ આપણુને પોતાનાં જુદાં જુદાં નામોથી ઓળખાણ આપે છે. એ નામો આસરે ૭૦ છે. વળી હાલમાં પાઝંદ ભાષામાં દાદાર હોરમજ્દનાં ૧૦૧ નામો આપણી પાસે મોજુદ છે, જે નામો ઈજશ્ને કરતી વખતે યોજદાથ્રેગર મોબેદ યાદ કરેછે.

‡ એ આખો ફકરો ઈજશ્નેના ૧૮ મા તથા ૨૭ મા હાને છેડે આવેછે.

પાંચો ગેહ જુદી જુદી પઢવાની.*

(હાવન ગેહમાં.)

હાવનેએ અષઓને અષહે રથ્વે, યસ્નાઇચ વહ્માઇચ ક્ષ્નઓથ્રાઇચ ફ્રસસ્તયએચ. સાવંધ્રહેએ વીસ્યાઇચ અષઓને અષહે રથ્વે, યસ્નાઇચ વહ્માઇચ ક્ષ્નઓથ્રાઇચ ફ્રસસ્તયએચ.

(રપિથ્વન ગેહમાં.†)

રપિથ્વિનાઇ અષઓને અષહે રથ્વે, યસ્નાઇચ વહ્માઇચ ક્ષ્નઓથ્રાઇચ ફ્રસસ્તયએચ. ફ્રાદત્-ફ્ષવે જન્તુમાઇચ અષઓને અષહે રથ્વે, યસ્નાઇચ વહ્માઇચ ક્ષ્નઓથ્રાઇચ ફ્રસસ્તયએચ.

(ઉજીરન ગેહમાં.)

ઉજયેઇરિનાઇ અષઓને અષહે રથ્વે, યસ્નાઇચ વહ્માઇચ ક્ષ્નઓથ્રાઇચ ફ્રસસ્તયએચ. ફ્રાદત્-વીરાઇ દખ્યુમાઇચ અષઓને અષહે રથ્વે, યસ્નાઇચ વહ્માઇચ ક્ષ્નઓથ્રાઇચ ફ્રસસ્તયએચ.

(અઇવિસ્રૂથ્રેમ ગેહમાં.)

અઇવિસ્રૂથ્રેમાઇ અઇબિગયાઇ અષઓને અષહે રથ્વે, યસ્નાઇચ વહ્માઇચ ક્ષ્નઓથ્રાઇચ ફ્રસસ્તયએચ ફ્રાદત્-વીસ્પાંમ્

---

* એના અર્થ બાબે જુઓ પાંચ ગેહની શરૂઆતનો ભાગ.

† જાણવું જે આવાં મહિનાના હોરમજદ રોજથી તે વહિસ્તોઇસ્ત ગાથા સુધી રપિથ્વન ગેહ ભણવામાં આવતી નથી, પણ તેને બદલે બીજી હાવન હોએછે. એ મુદ્દતમાં બધાં ભણતરોની ખસ્નુમનમાં રપિથ્વન ગેહ ભણાતી નથી, પણ હાવન ગેહ ભણવામાં આવે છે. બાકીના સાત મહિના, ઈઆને ફરવરદીન મહિનાના હોરમજદ રોજથી તે મેહેર મહિનાના અનેરાંન રોજ સુધી, પાંચ ગેહ ભણવામાં આવેછે. એમ કરવાનું કારણ એ કે, એ મજકુર પાંચ મહિના (અસલ ખરી ગણત્રી પ્રમાણે) શિયાળાના હોવાથી, દિવસના વખતના કલાકો ઉનાળાના દિવસના વખતના કલાકો કરતાં ઓછા હોએછે. વળી બીજું એ જે, શિયાળાની ઋતુ હોવાથી, બપોરનો વખત છતાં ગરમી ઘણી થોડી હોવાને લીધે બી, ગરમીના વખતની ગેહ (રપિથ્વન) કહાડી નાખવામાં આવી. એ શિયાળાના દાહાડા વિશે ફારસી રવાયતોમાં અલંકાર રીતે એવું લખે છે કે, તે દાહાડાઓમાં ગરમી જમીનની નીચે દટાએલી હોએછે.

હુજયાઇતેએ જરથુશ્ત્રોતેમાઇચ અષઓને અષહે રથ્વે, યસ્નાઇચ વહ્માઇચ ક્ષ્નઓથ્રાઇચ ફ્રસસ્તયએચ.

(ઉશાહેન ગેહમાં.)

ઉષહિનાઇ અષઓને અષહે રથ્વે, યસ્નાઇચ વહ્માઇચ ક્ષ્નઓથ્રાઇચ ફ્રસસ્તયએચ. બેરેજયાઇ ન્માન્યાઇચ અષઓને અષહે રથ્વે, યસ્નાઇચ વહ્માઇચ ક્ષ્નઓથ્રાઇચ ફ્રસસ્તયએચ.

સરોશ બાજ.

ક્ષ્નઓથ્ર[1] અહુરહે મજદાઓ.[2] અષેમ વોહૂ ૧

*૫ નામે[1] યજદાંન્[2] અહુરમજ્દ[3] ખોદાએ[4] અવજૂની,[5] ગોરૂજે[6] ખોરેહ[7] અવજાયાદ્.[8] સરોશ[9] અશો,[10] તગી,[11] તન્-ફ્રર્માન્,[12] શેકફ્ત જીન્,[13] જીન્ અવજાર્,[14] સાલારે દામાને અહુરમજ્દ[15] બેરસાદ્.[16] અજ હમા ગુનાહ[17] પતેત્ પશેમાનુમ;[18] અજ[19] હર્વસ્તીન્[20] દુશ્મત[21] દુજૂખ્ત[22] દુજ્વરૂશ્ત,[23] મેમ્[24] ૫ ગેતી[25] મનીદ્,[26] ઓઇમ્ ગોફ્ત,[27] ઓઇમ્ કરદ્,[28] ઓઇમ્ જસ્ત,[29] ઓઇમ્ બુન્ બુદ્ એસ્તેદ્,[30] અજ આંન્ ગુનાહ[31] મનશ્ની[32] ગવશ્ની[33] કુનશ્ની,[34] તની[35] રવાની[36] ગેતી[37] મીનોઆંની,[38] ઓખે[39] અવાખ્શે પશેમાન્,[40] ૫ સે ગવશ્ની[41] ૫ પતેત્ *હોમ.[42] યથા અહૂ વઇર્યો ૫, અષેમ વોહૂ ૩

(દાદાર) હોરમજદની[2] ખુશનુદી[1] (થાઓ)! (દાદાર) હોરમજદ[3] (જે) ખોદા[2] (તથા તમામ ખલકતનો) સાહેબ[4] (તથા) વૃદ્ધિ કરનાર[5] (છે તે)નાં નામ (ની મદદ)થી[1] (હું આએ ભણવાનું શરૂ કરૂંછું). (તે દાદાર હોરમજદનો) પ્રતાપ[6] (તથા) ખોરેહ[7] જીઆદે થાઓ![8] સરોશ[9] (ઈજદ) (જે) અશો,[10] જોરાવર,[11] માંથ્રનાં તનવાળો[12] (ઈઆને જેનું તનજ માંથ્રવાની), (દેવો તથા ખરાબ માણસોને મારવાનેમાટે) એજમતી હથીયાર રાખનાર,[13] (તથા) ફતેહમંદ હથિયાર રાખનાર,[14] (તથા) હોરમજદની

---

* "૫ નામે યજદાંન્"થી તે "૫ પતેત્ હોમ્" સુધીનો ભાગ પાજંદ ભાષામાં છે. એજ પ્રમાણે દરેક નીઆએશ તથા યશ્તમાં સમજવું.

પેદાએશનો સરદાર,[૧૫] (તે મારી મદદે) પોંહોંચો![૧૬] તમામ ગુનાહોથી[૧૭] પતેત કરીને હુ પશેમાન થાઉંછું.[૧૮] તમામ[૨૦] ખરાબ વિચારો[૨૧] (જે) આએ દુનિયામાં[૨૫] હું[૨૪] મારાં મનમાં લાવ્યો હોઉં,[૨૬] ખરાબ સખુનો[૨૨] (જે) હુ બોલ્યો હોઉં,[૨૭] ખરાબ કાંમો[૨૩] (જે) મેં કીધાં હોએ,[૨૮] (તથા) જે મારીથી ઉત્પન્ન થયાં હોએ,[૨૯] (તથા) જે (ગુનાહનાં કાંમો)ની શરૂઆત મારાથી થઈ હોએ[૩૦]—તે (તમામ ઉપર જણાવેલા) ગુનાહ[૩૧] (જે) વિચારને લગતા,[૩૨] સખુનને લગતા,[૩૩] કાંમને લગતા,[૩૪] (મારાં પોતાનાં) તનને લગતા,[૩૫] (મારાં પોતાનાં) રવાનને લગતા,[૩૬] આએ દુનિયાંને લગતા,[૩૭] પેલી દુનિયાંને લગતાં,[૩૮]—એ (બધી જાતના) ગુનાહોથી,[૩૧] ઓ હોરમજ્દ![૩૯] હું પશેમાન થઈને દૂર રેહુંછું,[૪૦] (અને) ત્રણ સખુનોથી[૪૧] (ઈઆને મનશ્ની, ગવશ્ની તથા કુનશ્નીથી) પતેત કરીને હું પશેમાન થાઉંછું.[૪૨]

ફ્રવરાને[૪૩] મજ્દયસ્નો[૪૪] જરથુશત્રિશ[૪૫] વીદએવો[૪૬] *અહુર-તકએષો[૪૭] (જે ગેહ હોએ તે પઢે) **ફ્રસસ્તયએચ. સ્રઓપહે[૪૮] અષ્યેહે,[૪૯] તખ્મહે,[૫૦] તનુ-માંથ્રહે,[૫૧] દરૂષિ-દ્રઓશ,[૫૨] આહુઇર્યેહે,[૫૩] ક્ષ્નઓથ્ર[૫૪] યસ્નાઇચ[૫૫] વહ્માઇચ[૫૬] ક્ષ્નઓથ્રાઇચ[૫૭] ફ્રસસ્તયએચ,[૫૮] યથા અહૂ વઇર્યો[૫૯] જઓતા[૬૦] ફ્રા મે[૬૧] મ્રૂતે,[૬૨] અથા રતુશ અષાત્ચિત્ હચ,[૬૩] ફ્રા અષવ[૬૪] વીદ્વાઓ[૬૫] મ્રઓતૂ.[૬૬]**

(હું) હોરમજ્દની પરસ્તેશ કરનાર,[૪૪] (પેગમબર) જરતોશ્તે જાહેર કીધેલી દીન પ્રમાણે ચાલનાર,[૪૫] †દેવ(ના તરીકા)થી દૂર રેહેનાર,[૪૬] (અને) હોરમજ્દના તરીકા મુજબ ચાલનાર તરીકે[૪૭] એકરાર કરૂંછું.[૪૩]

---

* 'ફ્રવરાને મજ્દયસ્નો જરથુશત્રિશ વીદએવો અહુર-તકએષો'—આએ એક ઘણોજ ટુંકો જરતોસ્તી દીનનો કલમો છે. ભણનાર શખ્સ કેવી રીતની દીન પાલેછે, તે બાબેનો આએ એક જાતનો એકરાર છે.

† દેવ જેને અવસ્તામાં 'દએવ' કરીને કહેછે તેના, શેઠ ખરશેદજી રૂશતમજી કાંમાજીના ખોલાસા મુજબ, ચાર જુદા જુદા અર્થ થાએછે; અથવા બીજા બોલોમાં બોલીએ તો અવસ્તા ઉપરથી ચાર પ્રકારના દેવ આપણને મળી આવે છેઃ-૧-માણસની સુરતના દેવો; ૨-દરદ લાવનારા દેવો; ૩-નીતિ ખરાબ કરનારા દેવો; ૪-આબાદી ઘટાડનારા દેવો. ખોલાસોઃ—૧-જે માણસો દરદનો વધારો કરીને, ઈઆતો આબાદીનો ઘટાડો કરીને, ઈઆતો નીતિનો બગાડો કરીને ખરાબી કરેછે, તેઓને માણસની સુરતના દેવ કહેલા છેઃ—જેમકે જાદુગર, ગીલાંન તથા માજનદરાંનના બદકાર લોકો, ઇત્યાદિ.

(દાદાર હોરમજદને) ખુશાલ કરવાનેમાટે[૫૪] (ફલાંની ગેહમાં) અશો[૪૯] સરોશ[૪૮] (ઇજદ) (જે) જોરાવર,[૫૦] માંથ્રનાં તનવાળો,[૫૧] (દેવોને મારવાને માટે) જોરેમંદ હથિયાર રાખનાર,[૫૨] (તથા) હોરમજદના તરીકા મુજબ ચાલનાર[૫૩] (એવા સરોશ ઇજદની) આરાધના કરવાને,[૫૫] (તેની) ખુબીઓ ગાવાને,[૫૬] (તેને) ખુશ્નુદ કરવાને[૫૭] (તથા તેની) વખાણ કરવાને,[૫૮] જોતી[૬૦] મારી આગળ[૬૧] 'યથા અહૂ વઇર્યો,'[૫૯] (ઇઆને 'યથા અહૂ વઇર્યો'ના કલામોની ખુબીઓ) *જાહેર કરે.[૬૨] (રાસ્પી) (જે) અશો[૬૪] (તથા) વિદ્વાન[૬૫] (તે) 'અથા રતુશ્ અષાત્ચિત્ હચ'[૬૩] (એ કલામોની ખુબીઓ) જાહેર કરે.[૬૬]

ખોલાસો:—('યથા અહૂ વઇર્યો જઓતા'થી તે 'વીધ્વાઓ મ્રઓતૂ' સુધીના બોલો, જે દરેક નીઆએશ, ગેહ તથા યશતમાં 'ફ્રવરાને મઝ્દયસ્નો'ની પછી ભણવામાં આવેછે તે, ઇજશ્નેમાંથી લીધેલા છે. 'યથા અહૂ વઇર્યો જઓતા ફ્રા મે મ્રૂતે' એ પ્રમાણે રાસ્પી ઇઆને જોતીની સાંભેનો શખ્સ જોતીને કેહેછે, તે એ કે 'યથા અહૂ વઇર્યો' તથા જરતોશ્તી ધર્મની ખુબીઓ જોતી મને સમજાવે. ત્યારપછી રાસ્પી તે ખુબીઓ સમજીને વાકેફ થયા પછી, જોતી તેને કહેછે કે, જે રાસ્પી જરતોશ્તી ધર્મની ખુબીઓ સમજીને અશો તથા વિદ્વાન થયો તે, હવે તે ખુબીઓને અમલમાં લાવે તથા બીજાઓને સમજાવે.)

૨—જે સબબો ઇઆ વસ્તુઓથી દરદ તથા કવખતના મોતનો વધારો થાએ, તેને બી દેવ કેહેવામાં આવેલા છે:—જેમકે વંદીદાદની ૭ મી પરગરદમા કબરસ્થાનમાં રેહેનારા કેટલાએક દેવોની બીના આવેલી છે. આએ ઠેકાણે દેવોનો અર્થ કબર-સ્થાનમાંથી નીકળતી રોગ ઉત્પન્ન કરતી ખરાબ હવા સમજવી. ૩—જે અસર આપણાં દિલમાં થયાથી આપણને બદીની રાહે ચાલવાને સુજ પડે, તેને બી દેવ એવું નામ આપેલું છે:-જેમકે ગીબત, ઠગાઈ, આશ્મોગી, બદનજર, અપવિત્રાઈ, ઇત્યાદિ. ૪—જે સબબોથી આબાદીનો વધારો થવામાં ખલલ થાએ, તેને બી દેવને નામે ઓળખેલા છે:—જેમકે "અપઓષ" નામનો દેવ વરસાદને આવવાથી અટકાવેછે, ઇઆને જે સબબોને લીધે વરસાદનું આવવું બંદ થાએછે, તેને "અપઓષ" કહેલો છે. હદથી જીઆદે થંડીને દેવની રાહની ગણેલી છે. જુઓ શેઠ. ખ. ર. કાંમાજીનું જરતોશ્તનામું, બાબ ૬ ઠો, "દેવ એટલે કોણ."

* 'ફ્રા...મ્રૂતે'નો અર્થ 'મ્હોટે સાદે બોલે' કરીને બી થાએછે.

સ્રઓષેમ,[૬૬] અષીમ,[૬૭] હુરઓધેમ,[૬૮] વેરેથ્રાજનેમ,[૬૯] ફ્રાદત્-ગએથેમ[૭૦] અષવનેમ[૭૧] અષહે[૭૨] રતૂમ[૭૩] યજમઇદે.[૭૪] અહુનેમ વઇરીમ[૭૫] તનૂમ[૭૬] પાઇતિ;[૭૭] અહુનેમ વઇરીમ તનૂમ પાઇતિ; અહુનેમ વઇરીમ તનૂમ પાઇતિ. યથા અહૂ વઇર્યો ૧

ખુબસુરત,[૬૮] ફતેહમંદ,[૬૯] દુનિયાંની વૃદ્ધિ કરનાર,[૭૦] પવિત્ર[૭૧] તથા અશો[૬૭] સરોશ[૬૬] (ઈજદ) (જે) અશોઈનો[૭૨] સરદાર[૭૩] (તેને) હમો વખાણીએ છિયે.[૭૪] અહુનવર[૭૫] તનને[૭૬] બંચાવેછે.[૭૭]

ખોલાસો:—(અહુનવરની મતલબ આખી "યથા અહૂ વઇર્યો"ના કલામ સમજવા. કોઈબી મુશ્કેલી અથવા આફતની વખતે દાદાર હોરમજદને યાદ કરીને, અહુનવરના કલામ ઉપર પુરતો એતેકાદ રાખીને, તે દરૂસ્ત રીતે ગાઈને ભણ્યાથી આપણામાં હિમ્મત આવેછે, તથા કેટલેક દરજ્જે આવતી બલાને દફે કરવાને આપણ શક્તિવાન થઈએ છિયે. વળી એ અહુનવરની એજમતી ખુબી વિશે વંદીદાદની ૧૯ મી પરગરદના શરૂઆતના ભાગમાંથી, તથા સરોશ હાદોખ્તના પેહેલા કરદામાંથી આપણને કેટલોએક ખોલાસો મળેછે. વંદીદાદની ૧૯ મી પરગરદમાં જણાવેછે કે, જયારે હારેમન તથા તમામ દેવ દરૂજે અશો જરતોશતને મારી નાખવાને વાસ્તે આવ્યા, ત્યારે તે રાસ્ત પેગમબરે તેઓને શેકસ્ત કરવાને જે ઉપાયો કાંમે લગાડ્યા, તેમાં સઉથી પેહેલો ઉપાય એ હતો કે, તેવણ સાહેબ અહુનવરના શૂર આપનારા કલામ બુલંદ આવાજે ગાઇને ભણ્યા. વળી આપણા કેટલાએક જરતોશતીઓ કાંઈબી કાંમ કરવાની શરૂઆતમાં અથવા મુશ્કેલીની વખતે, "અથા તારી મદદ" કરીને બોલેછે, તે "અથા" અસલ "યથા" છે; અને "યથા" એ "યથા અહૂ વઇર્યો"નો પેહેલો બોલ છે.)

☞ ***કેમ ના મજદા** (આખી ભણી જવી); **યથા અહૂ વઇર્યો ૨; યસ્નેમચ[૮૪] વહ્મેમચ[૮૫] અઓજસચ[૮૬] જવરેચ[૮૭] આફ્રીનામિ,[૮૮] સ્રઓષહે,[૮૯] અષ્યેહે,[૯૦] તખ્મહે,[૯૧] તનુમાંથ્રહે,[૯૨] દરૂષિ-દ્રઓશ,[૯૩] આહૂઇર્યેહે.[૯૪] અષેમ વોહૂ ૧**

જોરાવર,[૯૧] માંથ્રનાં તનવાળા,[૯૨] (દેવોને મારવાનેમાટે) જોરેમંદ હથિયાર રાખનાર[૯૩] (તથા) હોરમજદના તરીકા મુજબ ચાલનાર[૯૪] અશો[૯૦] સરોશ ઈજદની[૮૯] આરાધના,[૮૪] કીર્તિ,[૮૫] ચાલાકી[૮૬] તથા કૌવતને[૮૭] હું વખાણુંછું.[૮૮]

---

* 'કેમ ના મજદા'ના અવસ્તા તથા તરજુમાનેમાટે જુઓ સફા ૫—૭.

અહ્માઇ રએશ્ચ.*

અહ્માઇ[1] રએશ્ચ[2] ખરેનસ્ચ,[3] અહ્માઇ[4] તન્વો[5] દ્રવતાતેમ,[6] અહ્માઇ[7] તન્વો[8] વજદ્રરે,[9] અહ્માઇ[10] તન્વો[11] વેરેથ્રેમ,[12] અહ્માઇ[13] ઇશતીમ્[14] પઓઉરૂશ-ખાથ્રાંમ,[15] અહ્માઇ[16] આસ્નાંમચિત્[17] ફ્રજન્તીમ્,[18] અહ્માઇ[19] દરેઘાંમ[20] દરેઘો-જીતીમ,[21] અહ્માઇ[22] વહિશ્તેમ્ અહૂમ્[23] અષઓનાંમ્,[24] રઓચંઘ્રહેમ,[25] વીસ્પો-ખાથ્રેમ.[26] અથ[27] જમ્યાત્[28] યથ[29] આફ્રીનામિ.[30] અષેમ વોહૂ ૧

†(જે શખ્સ તું અશો સરોશ ઇજદને સઉથી સરસ ‡જોર સાથે, તથા ઘણીજ ઉત્તમ જોર સાથે તથા ભલા લોકોની ગાળેલી જોર સાથે ઈજે)તેને,[1] (અએ અશો સરોશ ઈજદ!) (તું) ઝળકાટ[2] તથા ખોરેહ[3] (આપ), તેને[4] તનની[5] મજબૂટી[6] (ઈઆને તંદરોસ્તી) (તું આપ); તેને[7] તનનું[8] સુખ[9] (તું આપ), તેને[10] તનની[11] ફતેહ[12] (તું આપ); તેને[13] પુરતાં સુખવાળી[15] દોલત[14] (તું આપ), તેને[16] જાતી અક્કલનાં[17] ફરજંદ[18] (તું આપ); તેને[19] લાંબામાં[20] લાંબી જીંદગી[21] (તું આપ), (તથા) તેને[22] અશો (લોકો)નું[24] રોશન[25] (તથા) તમામ સુખવાળું[26] બેહેશ્ત[23] (તું આપ). જેમ[29] હું દુઆ માગુંછું[30] તેમ[27] થાઓ![28] (ઈઆને મારી દુઆ આમીન થાઓ!)

હજંઘ્રરેમ.¶

હજંઘ્રરેમ[1] બએષજનાંમ,[2] બએવરે[3] બએષજનાંમ;[4] હજંઘ્રરેમ[5] બએપજનાંમ,[6] બએવરે[7] બએપજનાંમ;[8] હજંઘ્રરેમ,[9] બએપજનાંમ,[10] બએવરે[11] બએપજનાંમ.[12] અષેમ વોહૂ ૧

---

* એ દુઆનો શરૂઆતથી તે 'વીસ્પો ખાથ્રેમ્' સુધીનો ભાગ ઈજશ્નેના ૬૮ મા હાના ૧૧ મા ફકરામાંથી લીધેલો છે; અને 'અથ જમ્યાત્ યથ આફ્રીનામિ'–એ બોલો 'આફરીન પેગમબર જરતોશ્ત'ના ૮ મા ફકરાના છેડેના ભાગમાંથી લીધા છે.

† એના ખોલાસા બાબે જુઓ ખોરશેદ નીઆએશને છેડે આવેલો 'અહુરાનીશ અહુરહે'ના ફકરાના તરજુમા પછી આપેલો ખોલાસો.

‡ 'જોર.' ઈઆને ક્રિયાનું સાધાણુ, અર્પણુ, કાંઈબી ભેટ ક્રિયાની રૂયે આપવાની તે, જેમકે દુધ, પાણી, ખોરાક, મેવા ઇત્યાદિ.

¶ હજંઘ્રરેમનો ભાગ ઈજશ્નેના ૬૮ મા હાના ૧૫ મા ફકરામાં આવેછે.

તંદરોસ્તીમાંની[२] હજાર[१] (ઘણી) (તંદરોસ્તી), (તથા) તંદરોસ્તીમાંની[४] દશ હજાર[३] (ઘણી) (તંદરોસ્તી) (હોજો) ૧

જસ મે અવંઘ્રહે મજ્દ*.

જસ[१] મે[२] અવંઘ્રહે[३] મજ્દ,[४] જસ[५] મે[६] અવંઘ્રહે[७] મજ્દ,[८] જસ[९] મે[१०] અવંઘ્રહે[११] મજ્દ.[१२] અમહે[१३] હુતાશ્તહે[१४] હુરઓઘ્રહે,[१५] વેરેથ્રઘ્નહે[१६] અહુરઘાતહે,[१७] વનઇનત્યાઓસચ ઉપરતાતો[१८] રામનો[१९] ખાસ્ત્રહે,[२०] વયઓશ[२१] ઉપરો-કઇર્યેહે[२२] તરઘાતો[२३] અન્યાઇશ[२४] દામાંન,[२५] અએતત્[२६] તે[२७] વયો[२८] યત્[२९] તે[३०] અસ્તિ[३१] સ્પેન્તો-મઇન્યઓમ,[३२] થ્વાષહે[३३] ખ્વધાતહે,[३४] જરૂવાનહે[३५] અ-કરનહે,[३६] જરૂવાનહે[३७] દરેઘો-ખ્વધાતહે[३८] અષેમ વોહૂ ૧

ઓ હોરમજ્દ![४] મારી[२] મદદનેમાટે[३] તું પોંહોંચ.[१] નેક બનાવેલા[१४] (તથા) ખુબસુરત[१५] અમ (ઈઆને હિમ્મત આપનારા ફરેશ્તા)ની,[१३] હોરમજ્દના પેદા કીધેલા[१७] બેહેરાંમ ઈજ્દની,[१६] વનન્તી ઉપરતાત્ (ઈઆને સઉથી સરસ ફતેહ આપનાર ફરેશ્તા)ની,[१८] ખોરાકમાં લેહેજ્જત આપનાર[२०] મીનો રામની,[१९] ઉપર કાંમ કરનાર[२२] †વાએ ઈજ્દ[२१] (જે) બીજી[२४] પેદાએશો કરતાં[२५] સરસ પેદા કીધેલો (છે તે)ની[२३]–(એ બધાઓની) (ઓ હોરમજ્દ! તું મને મદદ પોંહોંચાડ). ઓ વાએ ઈજ્દ![२८] તારો[३०] (પવન) જે[२९] સપેનામીનોની પેદાએશને લગતો[३२] છે[३१] તેની (મને મદદ પોંહોંચાડ). ખુદરતના કાએદા પ્રમાણે ચાલનાર[३४] આકાશની,[३३] હદ્દવગરના[३६]

---

* 'જસ મે અવંઘ્રહે મજ્દ' નીચે જણાવ્યા પ્રમાણે ત્રણ જુદે જુદે ઠેકાણેના લીધેલા અવસ્તાની બનેલી છે:—'જસ મે અવંઘ્રહે મજ્દ'–એ વાકય હોરમજ્દ યશ્તના ૨૭ મા ફકરામાંથી લીધો છે. 'અમહે હુતાશ્તહે'થી તે 'ઉપરતાતો' સુધીનો ભાગ નાઢલા સીરોજાની બેહેરાંમ ઈજ્દની ખશ્નુમનમાંથી લીધો છે. 'રામનો ખાસ્ત્રહે' થી તે છેડે સુધીનો ભાગ નાઢલા સીરોજાની મીનો રામની ખશ્નુમનમાંથી લીધો છે.

† સ્વચ્છ તથા તંદરોસ્તી આપનારી હવાની ઉપરનો મવક્કલ ફરેશ્તો. પેહેલવીમાં એને 'વાએ વેહ્' કેહેછે. એનું ઉલટું 'વાએ સરીતર્' અથવા 'વાએ વતર્' (જેહેરી–ખરાબ હવા). જુઓ વંદીદાદની પરગરદ ૫, ફકરા ૮–૯.

જમાનાની,[૩૫] (તથા) લાંબા મુકરર કીધેલા[૩૬] જમાનાની[૩૭]–(એ બધાઓની મદદ, ઓ હોરમજદ! તું મને પોંહોંચાડ).

કેરૂફેહ્ર મોઝ્દ.*

કેરૂફેહ્ર મોઝ્દ[૧] ગુનાહ્ ગુજારેશ્નેરા[૨] કુનમ,[૩] અશાહી[૪] રવાન્ દુશારમરા[૫] હમ કેરૂફેહ્ર[૬] હમા વેહાંને[૭] હફ્ત કેશ્વરૂ જમીન્,[૮] જમીન્-પેહ્ના,[૯] રૂદ્દ-દરાના,[૧૦] ખોરૂશીદ્દ-બાલા,[૧૧] બુન્દેહાદ્દ[૧૨] બેરસાદ્દ;[૧૩] અશો[૧૪] બેદ્દ[૧૫] દેરૂજી.[૧૬] અથ[૧૭] જમ્યાત્[૧૮] યથ[૧૯] આફ્રીનામિ.[૨૦] અષેમ વોહૂ ૧

"પાપનાં નિવારણનેમાટે[૨] સવાબનાં કાંમોનો બદલો[૧] હું મેળવું,[૩] (અને) રવાનના પ્યારનેમાટે[૫] હફ્ત કેશ્વર જમીન ઉપર[૮] (વસનારા) સઘળા સવાબ-કારોને[૬] (તથા) તમામ ભલાઓને,[૭] જમીનની પોહોળાઈ જેટલી,[૯] નદીની લંબાઈ જેટલી[૧૦] (તથા) ખોરશેદની †બુલંદી જેટલી[૧૧] અશોઈ[૪] પુરતી રીતે[૧૨] પોંહોંચો![૧૩] અશો (માણસ)નું[૧૪] લાંબા વખતસુધી જીવવું[૧૬] ‡હોજો![૧૫]" જેમ[૧૯] હું દુઆ માંગુંછું[૨૦] તેમ[૧૭] થાઓ![૧૮] (ઈઆને મારી દુઆ આમીન થાઓ!)

હોશબામ.¶

☞ (એ બંદગી ફકત બામદાદને વખતે ભણવામાં આવેછે.)

અથ[૧] ઇમાં[૨] વચો[૩] દ્રેનજયોઇશ,[૪] યોઇ[૫] અંઘ્રહેન્[૬] વારેથ્રઘ્નયો-તેમચ[૭] બએષજયોતેમચ;[૮] પન્ચ[૯] અહુન વઇર્ય[૧૦] ફ્સ્રાવયોઇશ.[૧૧] યથા અહુ વઇર્યો ૫; અહુનેમ વઇરીમ[૧૨] તનૂમ[૧૩] §પાઇતિ,[૧૪]

---

* એ બંદગી શરૂઆતથી તે "અશો બેદ્દ દેરૂજી" સુધી પાઝંદ ભાષામાં છે. 'અથ જમ્યાત્ યથ આફ્રીનામિ'–એ બોલો અવસ્તામાં છે, અને આગળ જણાવ્યા પ્રમાણે. 'આફરીન પેગમબર જરતોશ્ત'ના ૮ મા ફકરામાંથી લીધા છે.

† એની મુકાબેલ અવસ્તામાં જેમ-ફ્રથંઘ્રહ દાનુ-દ્રાજંઘ્રહ હ્વરે-બરેઝંઘહ આવેછે (જુઓ ઈજશ્નેનો ૬૦ મો હા, ફકરો ૪ થો).

‡ ઈઆને રાસ્ત માણસ લાંબા વખત સુધી સુખ સાથે જીંદગી ભોગવજો!

¶ ઈઆને બામદાદના વખતમાં ભણવાની બંદગી.

§ "અથ ઇમાં વચો"થી તે અહિઆં સુધીનો ભાગ વંદીદાદની ૧૧ મી પરગરદના ૩ જા ફકરામાંથી લીધો છે.

અહુનેમ વઇરીમ તનૂમ પાઇતિ, અહુનેમ વઇરીમ તનૂમ પાઇતિ. યથા અહૂ વર્યો ૧; ☞ કેમ ના મઝદા (તમામ પઢે.) અષેમ વોહૂ ૧; યથા અહૂ વઇર્યો ૨૧, અષેમ વોહૂ ૧૨

નેમસે-તે[21] હુશબામી,[22] નેમસે-તે[23] હુશબામી,[24] નેમસે-તે[25] હુશબામી.[26] *અએતત્[27] દિમ્[28] વીસ્પનાંમ્[29] મજિશ્તેમ્[30] દજઘાઇ,[31] અહૂમચ[32] રતૂમચ[33] યિમ્[34] અહુરેમ મજદાંમ,[35] સ્નથાઇ[36] અંઘ્રહે મઇન્યેઉશ[37] દ્રવતો,[38] સ્નથાઇ[39] અએશ્મહે[40] ખ્રવીદ્રઓશ,[41] સ્નથાઇ[42] માજઇન્યનાંમ્[43] દએવનાંમ,[44] સ્નથાઇ[45] વીસ્પનાંમ્[46] દએવનાંમ્[47] વરેન્યનાંમ્ચ[48] દ્રવતાંમ.[49] (બાજમાં પઢે). **શેકસ્તેહ[50] ધનામેન્યો,[51] બરૂ એહેરેમન્[52] લેઆંનત[53] સદ્દ હજાર બાર.[54]** (પ્રગટ પઢે.) **ફ્રદથાઇ[55] અહુરહે મજદાઓ[56] રએવતો[57] ખરેનંઘ્રઉહતો,[58] ફ્રદથાઇ[59] અમેષનાંમ સ્પેન્તનાંમ,[60] ફ્રદથાઇ[61] તિશ્ત્રયેહે[62] સ્તારો[63] રએવતો[64] ખરેનંઘ્રઉહતો,[65] ફ્રદથાઇ[66] નર્શ[67] અષઓનો,[68] ફ્રદથાઇ[69] વીસ્પનાંમ્[70] સ્પેન્તહે મઇન્યેઉશ[71] દામનાંમ્[72] *અષઓનાંમ.[73] યથા અહૂ વઇર્યો ૨**

એ પ્રમાણે[1] આએ[2] (નીચે જણાવેલા અવસ્તાના) કલામો,[3] જે[5] ઘણાજ ફતેહમંદ[7] તથા ઘણાજ તંદરોસ્તી આપનારા[8] છે[6] (તે), તુંએ ભણવા જોઇએ.[4] પાંચ[9] અહુનવર[10] તુંએ ગાઇને ભણવા જોઈએ.[11] અહુનવર[12] તનને[13] †બંચાવેછે.[14]

અએ બામદાદ[22] તુંને નમાજ[21] (હોજો)! દુષ્ટ[38] હારેમનની[37] (સાંમને) હથિયાર ઉચકવાનેવાસ્તે[36] ભયંકર હથિયારવાળા[41] એશમ (દેવ)ની[40] (સાંમને) હથિયાર ઉચકવાનેવાસ્તે,[39] માજનદરાંનના[43] દેવોની[44] (સાંમને) હથિયાર ઉચકવાનેમાટે,[42] (તથા) તમામ[46] દેવોની[47] (સાંમને) તથા ‡ગીલાન (દેશ)ના[48] દરવંદોની[49] (સાંમને) હથિયાર ઉચકવાનેમાટે,[45] બધાઓના કરતાં[29] સઉથી ચઢતો[30] તે "અહુ"[32] (ધણી) તથા "રતુ"[33] (સરદાર) કે જે[34] હોરમજદ[35]

---

* "અએતત્ દિમ્ વીસ્પનાંમ્"થી તે "દામનાંમ્ અષઓનાંમ્" સુધીનો ભાગ ઈજશ્નેના ૨૭ મા હામાંથી આએ ઠેકાણે લીધો છે.

† એની સમજનેમાટે જુઓ ૧૭ મે સફે આપેલો ખોલાસો.

‡ 'વરેન્ય' બોલને પેહેલવી 'વરનીક' (ઈઆને કીનાખોર) સાથે સરખાવીએ તો, 'વરેન્યનાંમ્ચ દ્રવતાંમ્'નો અર્થ 'કીનાખોર દરવંદોની' થઈ શકે.

તેને[૫૮] અર્પણ કરવાનેમાટે[૫૭] આએ[૫૭] (બધું છે). ઘનામીનો[૫૧] તુટેલો[૫૦] (થજો)! હારેમન ઉપર[૫૨] સો હજાર ઘણી[૫૪] લેઆનત[૫૩] (હોજો)! ખજાનો રાખનાર[૫૭] (તથા) નુરમંદ[૫૮] હોરમજદની[૫૬] વૃદ્ધિ કરવાનેમાટે,[૫૫] અમશાસ્પંદોની[૬૦] વૃદ્ધિ કરવાનેમાટે,[૫૯] ખજાનો રાખનાર[૬૪] (તથા) નુરમંદ[૬૫] તેશ્તર[૬૨] સેતારાની[૬૩] વૃદ્ધિ કરવાનેમાટે,[૬૧] અશો[૬૮] નરની[૬૭] વૃદ્ધિ કરવાનેમાટે,[૬૬] (તથા) સપેનામીનોની[૭૧] તમામ[૭૦] અશો[૭૩] પેદાએશોની[૭૨] વૃદ્ધિ કરવાનેમાટે[૬૯] (આએ બધું છે).

ખોલાસો:—('અએતત્ દિમ્'થી તે 'દામનાંમ્ અષઓનાંમ્' સુધીનો ફકરો, ઈજીશ્નેના ૨૭ મા હામાંથી આએ ઠેકાણે લીધેલો છે. "આએ બધું અર્પણ કરવાનું" તે શું તેનો ખાતરી ભરેલો ખોલાસો તે ઠેકાણેથી આપી શકાએછે, તે એ કે, ઈજીશ્નેના ૧ લા હાથી તે ૨૬ મા હાની આખેરી સુધી, જે આરાધના તથા ક્રિયાની ભેટો આપવામાં આવી, તેની મૂળ નેમ દાદાર હોરમજદને, અમશાસ્પંદોને તથા બીજા ઈજદોને ખુશ્નુદ કરવાને તથા તેઓની કીર્તિ ગાવાનેમાટે, અને હારેમનની તથા દેવ દરૂજોની શેકસ્તગીનેમાટે છે).

વંઘ્નહુચ[૭૪] વંઘ્નહુયાઓસ્ચ[૭૫] આફ્રીનામિ,[૭૬] વીસ્પયાઓ,[૭૭] અષઓનો[૭૮] સ્તોઇશ[૭૯] હઇથ્યાઇચ[૮૦] બવાંઇથ્યાઇચ[૮૧] બૂષ્યાંઇથ્યાઇચ,[૮૨] અષીમ્[૮૩] રાસેન્તીમ[૮૪] દરેઘો-વારેથ્મનેમ્,[૮૫] મિષાચિમ્[૮૬] હ્વેો[૮૭] અઇવિષાચિમ્[૮૮] મિષાચિમ[૮૯] આફ્રસાઓંઘ્નહુઇતીમ.[૯૦] બરેન્તીમ[૯૧] વીસ્પાઓ[૯૨] બએષજ્રઓ,[૯૩] અપાંમ્ચ[૯૪] ગવાંમ્ચ[૯૫] ઉર્વરનાંમ્ચ.[૯૬] તઉર્વયેઇન્તીમ્[૯૭] વીસ્પાઓ[૯૮] ત્બએષાઓ,[૯૯] દએવનાંમ્[૧૦૦] મષ્યાનાંમ્ચ.[૧] અરેષ્યન્તાંમ્[૨] અહ્માઇચ[૩] ન્માનાઇ,[૪] અહ્માઇચ[૫] ન્માનહે[૬] ન્માનો-પતેએ.[૭]

અશો (હોરમજદ)ની[૭૮] તમામ[૭૭] પેદાએશનાં[૭૬] નેક માણસો[૭૪] તથા નેક બાઈડીઓ,[૭૫] જેઓ હયાત છે[૮૦] તથા આગળ થઈ *ગયાં[૮૧] તથા હવે પછી થશે તેઓને[૮૨] હું વખાણુંછું.[૭૬] અષિશ[૮૩] (ઈઆને અશિશવંઘ નામનો ફરેશ્તો) (જે) મદદે પોંહોંચનાર,[૮૪] લાંબા વખત સુધી રક્ષણ કરનાર[૮૫] (નેક માણસનો) દોશ્ત,[૮૬] (તથા) પોતે[૮૭] (ખુશીથી) તેની સાથે ચાલનાર,[૮૮] (તથા તેને) (સારી) શિખામણ આપનાર[૯૦] સાથી,[૮૯] તથા પાણીઓના[૯૪] તથા ગાએ ઢોરના[૯૫] તથા ઓરવરોના,[૯૬] (ઈઆને તેઓનેમાટેના) તમામ[૯૨] તંદરોસ્તીના ઉપાયો[૯૩] રાખનાર,[૯૧] તથા દેવો[૧૦૦]

---

* દારમેસ્તેતે—"હયાતીમાં આવવાનું શરૂ કરેછે." (મિલ્સ).

અને માણસો[૧] (જેઓ) આએ[૩] ઘેરને[૪] તથા આએ[૫] ઘેરના[૬] ઘરધણીને[૭] દુઃખ દેનાર (છે તેઓ)ની[૨] તમામ[૬૮] ખરાબીઓને[૬૯] તોડનાર[૬૭]—(એવી સિફતવાળા અશિશવંઘને) હું વખાણુંછું.[૭૧]

વંઘ્નઉહીશચ[૮] અશાઓ[૯] વંઘ્નઉહીશચ[૧૦] અષયો,[૧૧] હુપઉર્વાઓ[૧૨] વહેહીશ,[૧૩] અપરાઓ[૧૪] રાસેન્તીશ[૧૫] દરેઘો-વારેથ્મનો.[૧૬] યથ[૧૭] નો[૧૮] મજિશ્તાઓસ્ચ[૧૯] વહિશ્તાઓસ્ચ[૨૦] સ્રએશ્તાઓસ્ચ[૨૧] અષઓ[૨૨] એરેન્વન્તે.[૨૩] અમેષનાંમ્ સ્પેન્તનાંમ્[૨૪] યસ્નાઇચ[૨૫] વહ્માઇચ[૨૬] ક્ષ્નઓથ્રાઇચ[૨૭] ફ્રસસ્તયએચ,[૨૮] ફ્રદથાઇ[૨૯] અહે[૩૦] ન્માનહે,[૩૧] ફ્રદથાઇ[૩૨] વીસ્પયાઓ[૩૩] અષઓનો[૩૪] સ્તોઇશ,[૩૫] હુમિસ્તેએ[૩૬] વીસ્પયાઓ[૩૭] દ્રવતો[૩૮] સ્તોઇશ.[૩૯] સ્તવસ્[૪૦] અષા[૪૧] યે[૪૨] હુદાઓ[૪૩] યોઇ[૪૪] *હેન્તી.[૪૫]

સારાં[૮] ખેરાતનાં કાંમો[૯] તથા સારાં[૧૦] અશોઈનાં કાંમો[૧૧] (જે) ઘણાંજ ચઢતે દરજજેનાં[૧૨] (તથા) વધારે ભલાં[૧૩] (છે), (તથા) પાછલથી[૧૪] (ઈઆને તેનાં પરિણામમાં) (આપણને) (મદદે) પોંહોંચનારા[૧૫] (તથા) લાંબો વખત સુધી બંચાવ કરનારા[૧૬] (છે તેઓને) (હું વખાણુંછું), જેથી[૧૭] સઉથી મ્હોટી[૧૯] તથા સઉથી સરસ[૨૦] તથા સઉથી શ્રેષ્ઠ[૨૧] અશોઈ[૨૨] હમુને[૧૮] મળે.[૨૩]

ખોલાસો:—(શું કરવા હમો અશોઈ મેળવીએ તે વીશે નીચે જણાવે છે.)

અમશાસ્પંદોની[૨૪] ઈજશ્ને કરવાનેમાટે,[૨૫] અને (તેઓની) આરાધના કરવાનેમાટે,[૨૬] (તેઓને) ખુશ્નુદ કરવામાટે,[૨૭] અને (તેઓની) કીર્તિ ગાવાનેમાટે,[૨૮] (તથા) આએ[૩૦] ઘેરની[૩૧] આબાદીનેમાટે,[૨૯] (તથા) અશો (હોરમજદ)ની[૩૪] તમામ[૩૩] પેદાએશની[૩૫] આબાદીનેમાટે,[૩૨] (તથા) દરવંદની[૩૮] તમામ[૩૭] પેદાએશની[૩૯] સાંભે થવાનેમાટે,[૩૬] (હમુને તે અશોઈ મળે). રાસ્તીનેલીધે[૪૧] તેની કીર્તિ હું †ગાઉંછું[૪૦] જે[૪૨] (પોતે) સારાં ડહાપણવાળો[૪૩] (છે), (તથા) જેઓ[૪૪] (ઈઆને તેના અમશાસ્પંદો) (બી તેમજ) છે.[૪૫]

---

* "વંઘ્નહુચ વંઘ્નહુયાઓસ્ચ" થી તે 'વીસ્પયાઓ દ્રવતો સ્તોઇશ' સુધીનો ભાગ ઈજશ્નેના ૫૨ ના હાના પેહેલ્લા ૪ ફકરામાંથી આએ ઠેકાણે લીધેલો છે. 'સ્તવસ્ અષા યે હુદાઓ યોઇ હેન્તી'–એ ગાથાના બોલો 'અત્ ફ્રવક્ષ્યા' નામના ઈજશ્નેના ૪૫ મા હાના ૬ ઠા ફકરામાંથી લીધા છે.

† ઈઆને હોરમજદ રાસ્તીનું મૂળ છે તેનેમાટે; અથવા બીજી રીતઃ-રાસ્તીથી ઈઆને મારાં ખરાં દિલ તથા પાક નયતથી હોરમજદની કીર્તિ હું ગાઉંછું.

*વસસ્ચ[1] તૂ[2] અહુર મજ્દ[3] ઉશ્તાચ,[4] ક્ષએષ્[5] હ્વનાંમ્[6] દામનાંમ્.[7] વસો[8] આપો,[9] વસો[10] ઉર્વરાઓ,[11] વસો[12] વીસ્પ[13] વોહૂ[14] અષ-ચિથ્ર;[15] ક્ષયમ્નેમ્[16] અષવનેમ્[17] દાયત.[18] અક્ષયમ્નેમ્[19] દ્રવન્તેમ્.[20] વસો-ક્ષથ્રો[21] ફ્યાત્[22] અષવ;[23] અવસો-ક્ષથ્રો[24] ફ્યાત્[25] દ્રવાઓ[26] ગતો[27] હમિસ્તો,[28] નિઝ્બેરેતો[29] હચ[30] સ્પેન્તહે મઇન્યેઉશ[31] દામબ્યો,[32] વરતો[33] અવસો-ક્ષથ્રો.[34]

ઓ હોરમજ્દ![3] તું તારી પોતાની[6] પેદાએશો ઉપર[7] તારી મરજી પ્રમાણે[1] તથા સુખથી[4] રાજ ચલાવ;[5] (તારી) મરજી પ્રમાણે[8] પાણી ઉપર,[9] (તારી) મરજી પ્રમાણે[10] ઓરવરો ઉપર[11] તથા (તારી) મરજી પ્રમાણે[12] અશોઈનાં તોખમની[15] તમામ[13] નેઆમતો ઉપર[14] (તું રાજ ચલાવ). અશો (માણસ) ને[17] રાજ કરનારો[16] તું ઠેરવ,[18] દરવંદ (ઈઆને પાપી માણસ)ને[20] નહી રાજ કરનારો[19] (તું કર). અશો[23] (માણસ) પોતાની મરજી પ્રમાણે રાજ કરનારો[21] થાએ;[22] દરવંદ[26] (ઈઆને પાપી માણસ) દુઃખમાં[28] પડેલો,[27] સપેનામીનોની[31] પેદાએશો[32] માંથી[30] બાહાર કાહાડી મુકેલો,[29] (પોતાની યુક્તિઓમાં) નિષ્ફળ થએલો[33] (તથા) પોતાની મરજી પ્રમાણે હકુમત નહી ચલાવનારો[34] થાએ![25]

હક્ષય[35] અજેમ્[36] ચિત્[37] યો[38] જરથુશ્ત્રો[39] ફ્રતેમાં[40] ન્માનનાંમ્ચ,[41] વીસાંમ્ચ[42] જન્તુનાંમ્ચ[43] દખ્યુનાંમ્ચ,[44] અંઘ્હાઓ[45] દએનયાઓ[46] અનુમતયએચ,[47] અનુખ્તયએચ,[48] અનવર્શ્તયએચ,[49] યા[50] આહૂઇરિશ[51] *જરથુશત્રિશ.[52]

† યથ[53] નો[54] આઓંઘ્હાંમ્[55] પાતો[56] મનાઓ,[57] વહિશ્તો[58] ઉરૂવાંનો,[59] ખ્વાથ્રવઇતીશ[60] તન્વો[61] હેન્તો[62] વહિશ્તો[63] અંઘ્હુશ;[64] આકાઓસ્ચોઇત્[65] આહુઇરે મજ્દ[66] જસેન્તાંમ્.[67] અષ[68] વહિશ્ત,[69] અષ[70] સ્રએશ્ત[71] દરેસામ[72] થ્વા,[73] પઇરિ[74] થ્વા[75] જમ્યામ,[76] હમેમ્[77] થ્વા[78] હખ્મ.[79] અષેમ વોહૂ ૧;

---

* 'વસસ્ચ તૂ અહુર મજ્દ'થી તે 'આહૂઇરિશ જરથુશત્રિશ' સુધીનો ભાગ ઈજશ્નેના ૮ મા હાના ૫—૬—૭ મા ફકરાઓમાંથી લીધો છે.

† હઇથી તે છેડે સુધી ('હમેમ્ થ્વા હખ્મ') નો ભાગ ઈજશ્નેના ૬૦ મા હાના ૧૧—૧૨ મા ફકરામાંથી લીધો છે.

અષ વહિશ્ત, અષ સ્રએશ્ત, દરેસામ થ્વા, પઇરિ થ્વા જમ્યામ, હુમેમ, થ્વા હુખ્મ. અષેમ્ વોહૂ ૧; અષ વહિશ્ત, અષ સ્રએશ્ત, દરેસામ થ્વા, પઇરિ થ્વા જમ્યામ, હુમેમ્ થ્વા હુખ્મ. અષેમ્ વોહૂ ૧ ☞ અહ્માઇ રએશ્ચ; હજંઘ્રેમ ; જસ મે અવંઘ્હે મજ્દ; કેર્ફેહ મોઝ્દ.

આએ[૪૫] દીન[૪૬] કે જે[૫૦] હોરમજ્દી[૫૧] જરતોશ્તી[૫૨] (છે) (તેનાં) મત પ્રમાણે,[૪૭] તથા (તેનાં) વચન પ્રમાણે[૪૮] તથા (તેનાં) કાંમો પ્રમાણે[૪૯] ઘેરોના,[૪૧] મોહોલ્લાઓના,[૪૨] કસબાઓના[૪૩] તથા દેશોના[૪૪] આગેવાનોને[૪૦] હું[૩૬] જે[૩૮] જરતોશ્ત[૩૯] (તે) *રેહેનુમાઈ કરીશ,[૩૫] જેથી કરીને[૫૩] હમારાં[૫૪] મન[૫૭] ખુશીભરેલાં[૫૬] (તથા) (હમારાં) રવાન[૫૯] સઉથી સરસ[૫૮] (થાએ), તથા (હમારાં) તન[૬૧] નુરમંદ[૬૦] હોવાથી,[૬૨] સઉથી સરસ[૬૩] દુનિયાંને લાએક[૬૪] (ઈઆને બેહેશ્તને લાએક) (થાએ). ઓ હોરમજ્દ ! (ઉપર જણાવેલું હમુને) જાહેર રીતે †પોંહોંચે ! સઉથી સરસ[૬૬] અશોઇએ કરીને,[૬૮] (તથા) શ્રેષ્ઠ[૬૭] અશોઈએ કરીને,[૭૦] (ઓ હોરમજ્દ !) તુંને[૭૩] હમો જોઈએ,[૭૨] (તથા) તારી[૭૫] નજદીક[૭૪] આવીએ[૭૬] (તથા) તારી[૭૮] હમેશની[૭૭] દોસ્તીને[૭૯] હમો પોંહોંચીએ ![૭૯] (ઈઆને તારી દોસ્તીને લાએક થઈએ !)

ખોરશેદ નીઆએશ.

☞ (એ નીઆએશ દરરોજ દીસના ઈઆને હાવન, રપિથ્વન તથા ઉજીરન—એ ત્રણ ગેહમાંજ ભણવાને ફારસી રવાએતોમાં ફરમાવેલું છે.)

---

* 'અઝેમ્ચિત્' (ઈઆને હું ઇત્યાદિ, હું તથા બીજાઓ) માં પેગમબર અશો જરતોશ્ત પોતાની સાથે પોતાના કામેલ તથા દીન-આગાહ શાગેરદોને બી ગણવા માગતા હોએ એવું દીસેછે.

† "આકાઓસચોઈત્" થી તે "જસેન્તાંમ" સુધીનો કીધેલો આખો અર્થ મને પોતાને ખાતરી ભરેલો લાગતો નથી, દરેક બોલ સેહેલો છે. મનની ખુશાલી તથા રવાનનું સુખ હોવાથી, એ હોરમજ્દ ! તારી નજદીક આવીને હમો પોતે બેહેશ્તનું સુખ પાંમશું (દારમેસ્તેતે).

ક્ષનઓથ્ર[1] અહુરહે મજદાઓ.[2] અષેમ વોહૂ ૧; ૫ નામે[3] યજદાંન્,[4] *સતાએમ્[5] જબાએમ્[6] દાદારૂ અહુરમજદ[7] રયોમંદ,[8] ખોરેહુમંદ[9] હરૂવેસ્પ-આગાહ,[10] કેરૂદેગારૂ,[11] ખોદાવંદાંન્ ખોદાવંદ[12] પાદશાહ[13] બરૂ[14] હમે[15] પાદશાહાંન્,[16] નગેહ્દારૂ,[17] ખાલેકે[18] મખ્લુકૂ,[19] અલ્રેજકૂ રોજી-દેહંદેહ,[20] કાદરૂ[21] ઓ કવી[22] ઓ કદીમ,[23] બક્ષાયંદેહ[24] બક્ષાએશગરૂ.[25] મેહેરૂબાન,[26] તવાંના[27] ઓ દાના[28] ઓ દાદારૂ,[29] ઓ પાકૂ પરૂવરૂદેગારૂ.[30] આદેલ્ પાદશાહી[31] બીજવાલ્[32] બાશદ્.[33] અહુરૂમજદ[34] ખોદાએ[35] અવજ્ઞૂની[36] ગોરૂજે[37] ખોરેહ[38] અવજાયાદ્.[39] ખોરૂશેદ્[40] અમર્ગૂ[41] રયોમંદ્[42] અઉર્વંદ્-અસ્પૂ[43] બેરસાદ્.[44]

(દાદાર) હોરમજદની[2] ખુશનુદી[1] (થાઓ)! યજદાંનના[4] નામ (ની મદદ)થી[3] (હું આએ ભણવાનું શરૂ કરૂંછું). દાદાર હોરમજદ[7] (જે) ખજાનો રાખનાર[8] (તથા) ચળકાટવાળો,[9] સર્વજ્ઞાની,[10] તમામ કાંમોને સંપૂર્ણ કરનાર,[11] સાહેબોનો સાહેબ,[12] બધા[15] પાદશાહોની[16] ઉપરનો[14] પાદશાહ,[13] પાસબાની કરનાર,[17] (તમામ) પેદા કીધેલી ચીજોનો[19] કિરતાર[18] રજક રોજીનો આપનાર,[20] કુદરતવાળો,[21] તથા જોરાવર,[22] તથા શરૂઆત અને છેડા વગરનો,[23] નેઆમતનો બખશનાર[24] ગુનાહ માફ કરનાર,[25] પ્યાર રાખનાર,[26] સર્વશક્તિવાન,[27] તથા અક્કલમંદ,[28] પેદા કરનાર[29] તથા (તમામ પેદાએશને) પાક પરવરેશ આપનાર[30] (તેને) હું વખાણુંછું[5] (તથા) યાદ કરૂંછું.[6] (તે સાહેબની) અદલ પાદશાહી[31] કાએમ[32] રેહેજો![33] હોરમજદ[34] (જે તમામ ખલકતનો) સાહેબ[35] તથા વૃદ્ધિ કરનાર[36] (તેનો) પ્રતાપ[37] (તથા) ખોરેહ[38]

---

* "સતાએમ્ જબાએમ્" થી તે "આદેલ્ પાદશાહી બીજવાલ્ બાશદ્" સુધીનો ભાગ પાછલથી ઉમેરાએલો દીસેછે, સબબ કે દરેક નીઆએશ તથા યસ્તની શરૂઆતમાં, "૫ નામે યજ્દાંન્ અહુરમજ્દ ખોદાએ અવજ્ઞૂની ગોરૂજે ખોરેહ્ અવજાયાદ્" એ પ્રમાણે આવેછે, પણ આએ ઠેકાણે દાદાર હોરમજદની કેટલીએક સિફતો ઉમેરીને પછી "અહુરમજ્દ ખોદાએ અવજ્ઞૂની" ઇત્યાદિ બોલો આવેલા છે. વળી બીજું એ જે, "સતાએમ્ જબાએમ્" થી તે "આદેલ્ પાદશાહી બીજ્વાલ્ બાશદ્" સુધીના ભાગમાં કેટલાએક અરબી બોલો આવેલા છે, જેમકે ખાલેકે મખ્લુક, અલ્રેજ્ક, કાદેર, ઇત્યાદિ, કે જે બીજા અવસ્તાના પાજંદ દીબાચામાં આવતા નથી.

જીઆદે થાઓ ![૩૯] અમર,[૪૧] ચળકાટવાળો[૪૨] (તથા) તેજ ઘોડા રાખનાર[૪૩] ખોરશેદ[૪૦] (ઈજદ) (મારી મદદે) પોંહોંચો ![૪૪]

અજ હમા ગુનાહ પતેત પશેમાનુમ; અજ હર્વસ્તીન દુશ્મત દુજ્જૂખ્ત દુજ્જવરૂશ્ત,મેમ પ ગેતી મનીદ, ઉફ્તમ ગોફ્ત, ઉફ્તમ કરૂદ, ઉફ્તમ જસ્ત, ઉફ્તમ બૂન બૂદ એસ્તેદ. અજ આંન ગુનાહ મનશ્ની ગવશ્ની કુનશ્ની, તની રવાની ગેતી મીનોઆંની, ઓખે અવાખ્શ પશેમાન, પ સે ગવશ્ની પ પતેત હોમ.*

(૧) ☞ (સર નમાવતાં ભણવું) **નેમસે-તે[૧] અહુર મજદ,[૨] નેમસે-તે અહુર મજદ, નેમસે-તે અહુર મજદ, થ્રીશ ચિત[૩] પરો[૪] અન્યાઇશ[૫] દામાંન.[૬] નેમો[૭] વે[૮] અમેષા સ્પેન્તા[૯] વીસ્પે[૧૦] હવરે-હજઓષાઓ.[૧૧] અએતત[૧૨] જહાત[૧૩] અહુરેમ મજદાંમ,[૧૪] અએતત[૧૫] અમેષે સ્પેન્તે,[૧૬] અએતત[૧૭] અષઓનાંમ[૧૮] ફ્રવષીશ,[૧૯] અએતત[૨૦] વયાંમ[૨૧] દરેઘો-ખધાતેમ[૨૨] (૨) ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મજદાઓ, તરોઇદીતે અંઘ્રહે મઇન્યેઉશ. હઇથ્યાવરૂશ્તાંમ હ્યત વસ્ના ફ્રેરપોતેમેમ. સ્તઓમિ †અષેમ; અષેમ વોહૂ ૧**

(૧) ઓ હોરમજદ ![૨] (તારી) બીજી[૫] પેદાએશોના[૬] આગમચ[૪] ત્રણ મરતબે[૩] તુંને નમાજ[૧] ‡(હોજો)! અએ અમશાસ્પંદો ![૯] તમુને[૮] નમાજ[૭] (હોજો)! (તમો જે) બધાં[૧૦] ખોરશેદ ઈજદની સાથે એકજ મરજી રાખનારા[૧૧] (ઈઆને એક દિલથી સાથે કાંમ કરનારા) (છેઓ). આએ[૧૨] (નમસ્કાર જે હું કરૂંછું તે) (દાદાર) હોરમજદને[૧૪] પોંહોંચો ![૧૩] આએ[૧૫] (નમસ્કાર) અમશાસ્પંદોને[૧૬] પોંહોંચો ![૧૩] આએ[૧૭] (નમસ્કાર) અશો (લોકો)ના[૧૮] ફરોહરોને[૧૯] પોંહોંચો ![૧૩] આએ[૨૦] (નમસ્કાર) લાંબી મુદતના પેદા ¶કીધેલા[૨૨] વાએ ઇજદને[૨૧] પોંહોંચો ![૧૩]

(૩) ફ્રેરસ્તુયે[૧] હુમતોઇબ્યસચા[૨] હૂખ્તોઇબ્યસચા[૩] હ્વરૂશ્તોઇબ્યસચા,[૪] માંથ્વોઇબ્યસચા[૫] વખેદ્વોઇબ્યસચા[૬] વરૂશ્તવોઇબ્ય-

---

* એ ફકરાના તરજુમા બાબે જુઓ સરોશ બાજ, સફે ૧૪-૧૫ મો.

† એના તરજુમા તથા ખોલાસા બાબે જુઓ સફે ૮-૯ મો.

‡ ઈઆને ઓ દાદાર હોરમજદ! તારી ઉત્તમ પેદા કીધેલી ચીજોને હું નમું, તેની આગમચ સઉથી પેહેલાં ત્રણ મરતબે હું તુંને નમુંછું.

¶ લાંબી મુદ્દત અથવા જમાનાના સાહેબ (દારમેસ્તેતે).

સચા.[7] અઇબિગઇસ્યા દઇથે[8] વીસ્પા[9] હુમતાચા[10] હૂખ્તાચા[11] હુવરૂશતાચા.[12] પઇતિરિચ્યા દઇથે[13] વીસ્પા[14] દુશ્મતાચા[15] દુઝૂખ્તાચા[16] દુઝવરૂશતાચા.[17] (૪) ફ્રેરા વે[18] રાહી,[19] અમેષા સ્પેન્તા,[20] યસ્નેમચા[21] વહ્મેમચા[22] ફ્રેરા મનંઘહા[23] ફ્રેરા વંચઘહા[24] ફ્રેરા બ્યએોથના,[25] ફ્રેરા અંઘહુયા,[26] ફ્રેરા તન્વસચીત[27] ખ્ખ્યાએો[28] ઉશતનેમ.[29] સ્તએોમિ[30] *અષેમ.[31] અષેમ વોહૂ ૧

(૩) (તમામ) નેક વમાસન,[2] નેક વાણી,[3] તથા નેક કરણીને[4] (મારી) મનશ્ની,[5] ગવશ્ની[6] તથા કુનશ્નીથી[7] હુ વખાણું છું.[1] સઘળા[9] નેક વિચારો,[10] નેક સખુનો[11] તથા નેક કામોને[12] હું એખત્યાર કરૂંછું.[8] સઘળા[14] બદ વિચારો,[15] બદ સખુનો[16] તથા બદ કામોને[17] હું છોડી દેઉંછું.[13] (૪) ઓ અમશાસ્પંદો![20] ઈજશ્ને[21] તથા નીઆએશ[22] (તથા) મારાં પોતાનાં[28] બદનના[27] જાનને[29] મનશ્ની,[23] ગવશ્ની[24] તથા કુનશ્નીથી,[25] (તથા મારાં) અંત:કરણથી[26] તમુંને[18] હું અર્પણ કરૂંછું.[19] રાસ્તીને[31] હું વખાણુંછું.[30]

(૫) (☞ સર નમાવતાં નમાવતાં ભણવું) **†નેમો[1] અહુરાઇ મજદાઇ,[2] નેમો અહુરાઇ મજદાઇ, નેમો અહુરાઇ મજદાઇ; નેમો[3] અમેષએઇબ્યો સ્પેન્તએઇબ્યો,[4] નેમો[5] મિથ્રાઇ[6] વોઉરૂ-ગએોય-એોઇતેએ,[7] નેમો[8] હ્વરે-ક્ષએતાઇ[9] અઉર્વત્-અસ્પાઇ,[10] નેમો[11] આબ્યો[12] દાઇથ્યાબ્યો,[13] યાએો[14] અહુરહે મજદાએો,[15] નેમો[16] ગેઉશ,[17] નેમો[18] ગયેહે,[19] નેમો[20] જરથુશ્ત્રહે[21] સ્પિતામહે[22] અષએોનો[23] ફ્રવષેએ.[24] નેમેમ[25] વીસ્પયાએો[26] અષએોનો[27] સ્તોઇશ[28] હઇથ્યાઇચ[29] બવાંઇથ્યાઇચ[30] †બૂષ્યાંઇથ્યાઇચ.[31]**

(૫) (દાદાર) હોરમજદને[2] નમાજ[1] (હોજો)! અમશાસ્પંદોને[4] નમાજ[3] (હોજો)! બોહોલાં ખેતરવાળા[7] મેહેર ઈજદને[6] નમાજ[5] (હોજો)! તેજ ‡ઘોડાવાળા[10] ખોરશેદ (ઈજદ)ને[9] નમાજ[8] (હોજો)! આએ[12] આંખો[13]

---

* "ફ્રેરસ્તુયે"ના આખા કરદાને "અવસ્તાની પતેત" કરીને બી કહે છે. એ કરદો ઈજશ્નેના ૧૧ મા હામાંથી લીધો છે.

† 'નેમો અહુરાઇ મજદાઇ'થી તે 'બૂષ્યાંઇથ્યાઇચ' સુધીનો ભાગ ઈજશ્નેના ૬૮ મા હાના ૨૨ મા ફકરામાંથી લીધો છે.

‡ અલંકાર રૂપમાં લખાણ કીધેલું છે. ખરેખર કાંઇ ઘોડા જોડેલા નથી, પણ માહતાબની ચાલ સાથે સરખાવતાં આફતાબની ચાલ આપણી નજરે વધારે જલદપવાળી જણાએ છે.

કે જે[૧૪] *હોરમજદની[૧૫] (તેને) નમાજ[૧૬] (હોજો)! સઉથી પેહેલા પેદા કીધેલા બલદનાં[૧૭] (ઈઆને ગાવ્યોદાદનાં) ફરોહરને[૨૪] નમાજ[૧૬] (હોજો)! ગયોમરદનાં[૧૯] ફરોહરને[૨૪] નમાજ[૧૮] (હોજો)! (તથા) અશો[૨૩] સપેતમાન[૨૨] જરતોશતનાં[૨૧] ફરોહરને[૨૪] નમાજ[૨૦] (હોજો)! અશો (હોરમજદ)ની[૨૭] તમામ[૨૬] પેદાએશ[૨૮] જે હાલ હયાત છે,[૨૯] જે હયાતીમાં આવવાનું શરૂ કરેછે,[૩૦] તથા જે હવે પછી હયાતીમાં †આવશે[૩૧] (તેને) નમાજ[૨૫] (હોજો)!

(☞ જો હાવન ગેહ હોએ તો નીચે પ્રમાણે ત્રણ વાર પઢે.)

☞ **વોહૂ[૩૨] ઉક્ષ્યા[૩૩] મનંઘ્રહા[૩૪] ક્ષથ્રા[૩૫] અષાચા[૩૬] ઉશ્તા[૩૭] ‡તનૂમ.[૩૮]** (ત્રણ વાર પઢે.) **અષેમ વોહૂ ૩**

નેક[૩૨] મનશની,[૩૪] રાસ્તી,[૩૬] કૌવત[૩૫] (અથવા સત્તા[૩૫]) તથા આબાદીથી,[૩૭] (અએ હોરમજદ!) (મારાં) તનને[૩૮] તું મજબૂટ કર.[૩૩]

(☞ રપિથ્વન અથવા બીજી હાવનમાં નીચે પ્રમાણે ત્રણ વાર પઢે.)

☞ **ઇમા[૩૭] રઓચાઓ[૩૮] બરેજિશ્તેમ[૩૯] ¶બરેજેમનાંમ.[૪૦]**

(☞ ત્રણ વાર પઢે.) **અષેમ વોહૂ ૩**

બુલંદ (રોશનીઓ) માંની[૪૦] આએ[૩૭] ઘણીજ બુલંદ[૩૯] રોશની[૩૮] (કે જેને ખોરશેદ કેહેછે તેને હમો, અએ હોરમજદ! તારેમાટે સઉથી સોહામણું શરીર ગણીએ છિયે).

(☞ જો ઉજીરન ગેહ હોએ તો નીચે પ્રમાણે ત્રણ વાર પઢે.)

☞ **યહ્મી[૪૧] સ્પેન્તા[૪૨] થ્વા[૪૩] મઇન્યૂ[૪૪] ઉર્વએસે[૪૫] $જસો[૪૬]** (☞ ત્રણ વાર પઢે.) **અષેમ વોહૂ ૩**

જે[૪૧] આખેરીમાં,[૪૫] (ઓ હોરમજદ!) તારા[૪૩] આબાદી કરનાર[૪૨] મીનો (ઈઆને સપેનામીનો)ની સાથે[૪૪] તું આવનારો[૪૬] (છે ઈઆને તું આવશે).

---

* હોરમજદની આંખો તે ખોરશેદ તથા માહતાબ વિશે ઇશારો છે.

† પેદાએશ જે હાલ છે, જે આગળ હતી તથા જે હવે પછી થશે (દારમેસ્તેતે).

‡ હાવન ગેહમાં ભણવાનો એ વાકય 'યથા આઇશ્' નામના ઈજશ્નેના ૩૩ મા હાના ૧૦ મા ફકરામાંથી લીધો છે.

¶ રપિથ્વન ગેહમાં ભણવાના આએ બોલો 'અહ્યા થ્વા આથ્રો' નામના ઈજશ્નેના ૩૬ મા હાના ૬ ઠા ફકરામાંથી લીધા છે.

$ ઉજીરન ગેહમાં ભણવાના આએ બોલો ઈજશ્નેના ૪૩ મા હાના ૬ ઠા ફકરામાંથી લીધા છે.

(૬) હ્વરે-ક્ષએતેમ[1] અમેષેમ[2] રએમ[3] અઉર્વત્-અસ્પેમ[4] યજમઇદે.[5] મિથ્રેમ[6] વોઉરૂ-ગઓયઓઇતીમ્[7] યજમઇદે,[8] અર્શ-વચંઘ્રહેમ,[9] વ્યાખનેમ,[10] હજંઘ્ર-ગઓષેમ,[11] હુતાશ્તેમ,[12] બએવરે-ચશ્મનેમ,[13] બેરેજન્તેમ,[14] પેરેથુ-વએધયનેમ,[15] સૂરેમ[16] અખ્ફ્નેમ,[17] જઘાઉર્વાઓંઘ્રહેમ.[18] (૭) મિથ્રેમ[19] વીસ્પનાંમ[20] દખ્યુનાંમ[21] દંઘ્રહુ-પઇતીમ[22] યજમઇદે,[23] યિમ્[24] ફ્રદથત્[25] અહુરો મજ્દાઓ,[26] ખ્રરેનંઘ્રઉહસ્તેમેમ[27] મઇન્યવનાંમ[28] યજતનાંમ.[29] તત્[30] નો[31] જમ્યાત્[32] અવંઘ્રહે[33] મિથ્ર[34] અહુર[35] બેરેજન્ત.[36] હ્વરે-ક્ષએતેમ[37] અમેષેમ[38] રએમ[39] અઉર્વત્-અસ્પેમ[40] યજમઇદે.[41]

(૬)અમર,[2] નુરવાળા[3] (તથા) તેજ ઘોડાવાળા[4] ખોરશેદને[1] હમો વખાણીએ છિયે.[5] પોહોલાં ખેતરવાળો[7] મેહેર ઈજદ[6] (જે) સાચ્ચાં વચન બોલનાર,[9] અનજુમનમાં બેસનાર,[10] હજાર *કાનવાળો,[11] સારા ઘાટનો[12] દશ હજાર *આંખવાળો[13] બુલંદ દરજ્જાનો,[14] પોહોળા બુરૂજ ઉપર ઉભો રેહીને ચોકસી કરનાર,[15] શૂરો,[16] ઉંઘ વગરનો[17] (તથા) જાગૃત[18] (તેને) હમો વખાણીએ છિયે.[8] (૭) તમામ[20] દેશોનો[21] દેશપતિ[22] (જે) મેહેર ઈજદ[19] (તેને) હમો વખાણીએ છિયે,[23] જેને[24] (દાદાર) હોરમજદે[26] મીનો[28] ઈજદોમાં[29] ઘણોજ નુરમંદ[27] પેદા કીધો.[25] બુલંદ[36] મેહેર ઈજદ[34] (તથા) હોરમજદ[35] હમારી[31] મદદનેમાટે[33] †અહિંયાં[30] આવે ![32] અમર,[38] નુરવાળા[39] (તથા) તેજ ઘોડાવાળા[40] ખોરશેદને[37] હમો વખાણીએ છિયે.[41]

(૮) તિશ્ત્રીમ[42] ફ્રેવો-ચશ્મનેમ[43] યજમઇદે,[44] તિશ્ત્રીમ ફ્રેવો-ચશ્મનેમ યજમઇદે, તિશ્ત્રીમ ફ્રેવો-ચશ્મનેમ યજમઇદે; તિશ્ત્રીમ[45] યજમઇદે,[46] તિશ્ત્ર્યેન્યો[47] યજમઇદે,[48] તિશ્ત્ર્યો[49] રએવાઓ[50] ખ્રરેનંઘ્રઉહાઓ[51] યજમઇદે,[52] વનન્તેમ[53] સ્તારેમ[54] મજ્દધાતેમ[55] યજમઇદે,[56] તિશ્ત્રીમ[57] સ્તારેમ[58] રએવન્તેમ[59]

---

* મેહેર ઈજદની સિફતમાં "હજાર કાનવાળો તથા દશ હજાર આંખવાળો" કરીને આવેછે, તેની મતલબ એમ નહી જાણવી કે તેને હજાર કાન તથા દશ હજાર આંખ હતી; પણ તેની સાંભળવાની શક્તિ હજાર કાંન જેટલી તીક્ષ્ણ, અને તેની જોવાની શક્તિ દશ હજાર આંખ જેટલી તેજ હતી.

† તત્=સંસ્કૃત તદ્=અહિંયાં, એટલામાટે, એ પ્રમાણે.

ખ્શરેનંધ્રઉહન્તેમ્[૬૦] યજમઇદે,[૬૧] થ્વાષેમ્[૬૨] ખ્શધાતેમ્[૬૩] યજમઇદે,[૬૪] જરૂવાનેમ્[૬૫] અકરનેમ્[૬૬] યજમઇદે,[૬૭] જરૂવાનેમ્[૬૮] દરેઘો-ખ્શધાતેમ્[૬૯] યજમઇદે,[૭૦] વાતેમ્[૭૧] સ્પેન્તેમ્[૭૨] હુધાઓંધ્રહેમ્[૭૩] યજમઇદે,[૭૪] રજિશ્તાંમ્[૭૫] ચિસ્તાંમ્[૭૬] મજદધાતાંમ્[૭૭] અષઓનીમ્[૭૮] યજમઇદે[૭૯] દએનાંમ્[૮૦] વંધ્રઉહીમ્[૮૧] માજદયસ્નીમ્[૮૨] યજમઇદે,[૮૩] પથાંમ્[૮૪] ખ્શાસ્તાઇતીમ્[૮૫] યજમઇદે,[૮૬] જરેનુમન્તેમ્[૮૭] સૂરેમ્[૮૮] યજમઇદે,[૮૯] સઓકન્તેમ્[૯૦] ગઇરીમ્[૯૧] મજદધાતેમ્[૯૨] યજમઇદે.[૯૩] (૯) વીસ્પેમ્ચ[૯૪] અષવનેમ્[૯૫] મઇન્યઓમ્[૯૬] યજતેમ્[૯૭] યજમઇદે,[૯૮] વીસ્પેમ્ચ[૯૯] અષવનેમ્[૧૦૦] ગએથીમ્[૧] યજતેમ્[૨] યજમઇદે,[૩] હઓમ્[૪] ઉર્વાનેમ્[૫] યજમઇદે,[૬] હવાંમ્[૭] ફ્રવષીમ્[૮] યજમઇદે.[૯] જસ[૧૦] મે[૧૧] અવંધ્રહે[૧૨] મજદ.[૧૩] અષાઉનાંમ્[૧૪] વંધ્રઉહીશ[૧૫] સૂરાઓ[૧૬] સ્પેન્તાઓ[૧૭] ફ્રવષયો[૧૮] યજમઇદે.[૧૯] હ્વરે-ક્ષએતેમ્[૨૦] અમેષેમ્[૨૧] રએમ્[૨૨] અઉર્વત્-અસ્પેમ્[૨૩] યજમઇદે.[૨૪] અષેમ્ વોહૂ ૩

(૮) તંદરોસ્ત *આંખવાળા[૪૩] તેશતર (ઈજદ)ને[૪૨] હમો વખાણીએ છિયે.[૪૪] †તેશતર (સેતારા)ને[૪૫] હમો વખાણીએ છિયે.[૪૬] ‡તેશતરને લગતાઓને[૪૭] હમો વખાણીએ છિયે.[૪૮] ચળકતા[૫૦] (અને) ખોરેહવાળા[૫૧] તેશતરને[૪૯] હમો વખાણીએ છિયે.[૫૨] હોરમજદના પેદા કીધેલા[૫૫] ¶વનન્ત[૫૩] સેતારાને[૫૪] હમો વખાણીએ છિએ.[૫૬] ચળકતા[૫૯] (અને) ખોરેહવાળા[૬૦] તેશતર[૫૭] સેતારાને[૫૮] હમો વખાણીએ છિયે.[૬૧] પોતાના ઠેરવેલા માર્ગ પ્રમાણે ચાલનારા[૬૩] આસ્માનને[૬૨] હમો વખાણીએ છિયે.[૬૪] બેહદીનાર[૬૬] વખતને[૬૫]

---

* એનો અર્થ 'તંદરોસ્ત આંખ આપનાર' બી થઈ શકે.

† તેશ્તર એ પૂર્વ દિશાએ Canis Major નામના નક્ષત્રમાં આવેલા એક મ્હોટા તથા ઘણા ચળકતા સેતારાનું નામ છે. એ સેતારાને અંગ્રેજીમાં Sirius અથવા Dogstar સાથે સરખાવવામાં આવે છે.

‡ 'તેશ્તર (સેતારા) ને લગતા'ની મતલબ તેશતરની સાથના બીજા સેતારા; ઈઆને જે નક્ષત્રમાં તેશ્તર (Sirius) આવેલો છે, તેજ નક્ષત્રના બીજા બધા સેતારા. એ નક્ષત્રને Canis Major કરીને કેહેછે. તેશ્તરથી ઉત્પન્ન થતી વૃષ્ટિ—વરસાદ (દારમેસ્તેતે).

¶ વનન્ત એ દક્ષિણ દિશાએ આવેલા સેતારાઓમાં મુખ્ય તથા ઘણો ચળકતો સેતારો છે. એને તથા Fomalhaut ને ઘણુંકરીને એકજ ગણવામાં આવ્યો છે. એને બૃહસ્પતિનો હરીફ કહેલો છે.

હમો વખાણીએ છિયે.[૬૭] લાંબી મુદ્દત સુધી ઠેરવેલા[૬૯] વખતને[૬૮] હમો વખાણીએ છિએ.[૭૦] વૃદ્ધિ કરનાર[૭૨] (તથા) સારી પેદાએશના[૭૩] પવનને[૭૧] (અથવા ગોવાદ ઈજદને[૭૧]) હમો વખાણીએ છિયે.[૭૪] હોરમજદના પેદા કીધેલાં,[૭૭] અશો[૭૮] (તથા) સઉથી સાચ્ચાં[૭૫] જ્ઞાનને[૭૬] (ઈઆને ધર્મની કેળવણીને) હમો વખાણીએ છિયે.[૭૯] ભલી[૮૧] માજદયસ્ની[૮૨] દીનને[૮૦] હમો વખાણીએ છિયે.[૮૩] રસ્તાઓમાંનો[૮૪] (જે) *પસંદ કરવા જોગ[૮૫] (રસ્તો તેને) હમો વખાણીએ છિએ.[૮૬] ભયંકર[૮૭] †હથિયારને[૮૮] હમો વખાણીએ છિયે;[૮૯] હોરમજદના પેદા કીધેલા[૯૨] સઓકન્ત[૯૦] (નામના) પાહાડને[૯૧] હમો વખાણીએ છિયે.[૯૩]

(૯) દરેક[૯૪] અશો[૯૫] મીનો[૯૬] ઈજદને[૯૭] હમો વખાણીએ છિયે;[૯૮] તથા દરેક[૯૯] અશો[૧૦૦] આએ દુનિયાંને લગતા[૧] ઈજદને[૨] હમો વખાણીએ છિયે.[૩] પોતાનાં[૪] ‡રવાંનને[૫] હમો વખાણીએ છિયે.[૬] પોતાનાં[૭] ‡ફરોહરને[૮] હમો વખાણીએ છિયે.[૯] ઓ દાદાર હોરમજદ ![૧૩] મારી[૧૧] મદદનેમાટે[૧૨] તું પોંહોંચ.[૧૦] અશો (લોકો)નાં[૧૪] ભલાં,[૧૫] જોરાવર[૧૬] (તથા) વૃદ્ધિ કરનારાં[૧૭] ફરોહરોને[૧૮] હમો વખાણીએ છિયે,[૧૯] અમર[૨૧] નુરમંદ[૨૨] (તથા) તેજ઼ ઘોડાવાળા[૨૩] ખોરશેદને[૨૦] હમો વખાણીએ છિયે.[૨૪]

---

* અથવા ઉસ્તેવાર, સીધો, નીતિવાળો (ખા+સ્તાઇતિ).

† 'સૂર' બોલને સંસ્કૃત શૂલ સાથે સરખાવીને એનો અર્થ 'હથિયાર' કીધો છે. ધારવામેળે આએ ઠેકાણે મેહેર ઈજ઼દ અથવા સરોશ ઈજ઼દના હથિયાર બાબે ઈસારો કીધેલો લાગેછે. એની સાબેતીમાં આપણને બીજે ઠેકાણેથી ખુદ અવસ્તાનું લખાણ મળી આવેછે. મેહેર યશ્તના ૯૬ મા ફકરામાં જણાવેછે કે, જુઠા તથા પાપી માણસોને મારવાનેમાટે મેહેર ઈજ઼દ પોતાના હાથમાં ભાહારી ગુરૂજ રાખેછે. વળી મ્હોટી સરોશ યશ્તના ૧૨ મા કરદામાં તથા વંદીદાદની ૧૯ મી પરગરદના ૧૫ મા ફકરામાં જણાવેછે કે, સરોશ ઈજદ દેવોનાં માથામાં મારવાનેમાટે પોતાના હાથમાં એક જોરાવર હથિયાર રાખેછે. 'જરેતુમન્તેમ્'નો અસલ અર્થ 'ગુસ્સાભરેલું,' તે ઉપરથી મુરાદી અર્થ 'ભયંકર' કીધો છે. જરેતું=Zorn (Ger.)=ગુસ્સો.

‡ 'ફરોહર' અને 'રવાન'–એ બે તદન જુદીજ ચીજ છે, અને જેમ આપણા જરતોશ્તીઓમાંનો મ્હોટો ભાગ ધારેછે તેમ એક ચીજ નથી તે, આએ ફકરા ઉપરથી તેમજ ફરવરદીન યશ્તના ૧૪૯ મા ફકરા ઉપરથી, તથા ઇજશ્નેના ૨૬ મા તથા ૫૫ મા હા ઉપરથી ખોલ્લી રીતે જણાએછે, 'ફરોહર' ઈઆને રવાનને નેકી તથા બેહેસ્તનો માર્ગ બતલાવનારી એક રૂહાની

(૧૦) ક્રવરાને મજ્દયસ્નો જરથુશત્રિશ વીદએવો અહુર-તકએષો (જે ગેહ હોય તે પઢે.) ક્રસસ્તયએચ. હ્વરે-ક્ષએતહે[7] અમેષહે[8] રએવહે[9] અઉર્વત્-અસ્પહે,[10] ક્ષ્નઓથ્ર[11] યસ્નાઇચ[12] વહ્માઇચ[13] ક્ષ્નઓથ્રાઇચ[14] ક્રસસ્તયએચ,[15] યથા અહૂ વઇર્યો[16] જઓતા[17] ક્રા મે[18] ભ્રૂતે,[19] અથા રતુશ્ અષાતચિત્ હચ,[20] ક્રા અષવ[21] વીદ્વાઓ[22] ભ્રઓતૂ.[23]

(૧૦) (દાદાર હોરમજ્દને) ખુશાલ કરવાનેમાટે[11] (ફલાની ગેહમાં) અમર,[8] નુરમંદ[9] (અને) તેજ ઘોડાવાળા[10] ખોરશેદની[7] આરાધના કરવાને,[12] (તેની) ખુબીઓ ગાવાને,[13] (તેને) ખુશ્નુદ કરવાને[14] તથા (તેની) વખાણ કરવાને,[15] જોતી[17] મારી આગળ[18] યથા અહૂ વઇર્યો,[16] (ઇઆને 'યથા અહૂ વઇર્યો'ના કલામોની ખુબીઓ) જાહેર કરે;[19] (રાસ્પી) (જે) અશો[21] (અને) વિદ્વાન[22] (તે), 'અથા રતુશ્ અષાતચિત્ હચ'[20] (એ કલામોની ખુબીઓ) *જાહેર કરે.[23]

(૧૧) †હ્વરે-ક્ષએતેમ[1] અમેષેમ[2] રએમ[3] અઉર્વત્-અસ્પેમ[4] યજમઇદે.[5] આઅત્ યત્[6] હ્વરે[7]-રઓક્ષ્નિ[8] તાપયેઇતિ,[9] આઅત્ યત્[10] હ્વરે-રઓચો[11] તાપયેઇતિ,[12] હિશ્તેન્તિ[13] મઇન્યવાઓંઘ્રહો[14] યજતાઓંઘ્રહો,[15] સતેમચ[16] હજંઘ્રેમચ;[17] તત્[18] ખરેનો[19] હાંમ-બારયેઇન્તિ,[20] તત્[21] ખરેનો[22] નિપારયેઇન્તિ,[23] તત્[24]

ચીજ. ફરોહર વિશે અવસ્તામાં એવું જણાવેલું છે કે, તમામ જીવતાંઓનાં, ગુજરી ગએલાંઓનાં તથા હવે પછી જે જન્મ પામવાનાં છે, તે બધાઓનાં જુદાં જુદાં છે. એની સાબેતીમાં જુઓ ઈજ્શ્નેનો ૨૪ મો હા, ૫ મો ફકરો. વળી 'ફરોહર' નો બીજો અર્થ (અંગ્રેજી Prototype ને મળતો) કોઈબી ચીજનો 'અસલ નમુનો, મૂળ રૂપ, અસલ મૂળ-બી' થાએછે:-જેમકે ઝાડપાનનું ફરોહર ઈઆને તેનું અસલ મૂળ—બી. માણસનાં શરીરમાં એક રૂહાની ચીજ જે આએ દુનિયાંમાં પોતાનાં કીધેલાં સારાં ઈઆ નઠારાં કરતુકને માટે, આવતી દુનિયામાં જવાબદાર છે તેનું નામ 'રવાન.' રવાનને પેલી દુનિયાંમાં તેના કીધેલાં કાંમ પ્રમાણે બેહેશ્ત ઈઆ દોજખ મળે છે. જુઓ વંદીદાદનો મારો તરજુમો, પરગરદ ૧૯ મી, ફકરા ૨૭-૩૨.

* એના ખોલાસા બાબે જુઓ સરોશ બાજ, સફો ૧૯ મો.

† હઇથી તે છેક 'યસ્નેમચ' સુધીનો ભાગ ખોરશેદ યશ્તમાંથી લીધો છે. એ ઉપરથી જણાએ છે કે, ખોરશેદ નીઆએશમાં આખી ખોરશેદ યશ્ત તથા આગળ ખોલાસાવાર જણાવ્યા પ્રમાણે, ઇજ્શ્નેના જુદા જુદા ફકરા આવેલા છે.

ખરેનો[25] બક્ષેન્તિ,[26] જાંમ[27] પઇતિ[28] અહુરધાતાંમ,[29] ક્રાધતિચ[30] અષહે[31] ગએથાઓ,[32] ક્રાધતિચ[33] અષહે[34] તનુયે,[35] ક્રાધતિચ[36] હ્વરે[37] યત્[38] અમેષેમ્[39] રએમ્[40] અઉર્વત્-અસ્પેમ.[41]

(૧૧) અમર,[2] નુરમંદ[3] (તથા) તેજ ઘોડાવાળા[4] ખોરશેદને[1] હમો વખાણીએ છિયે.[5] જયારે[6] ખોરશેદની[7] રોશની[8]* તપેછે,[9] જયારે[10] ખોરશેદની રોશની[11] પ્રકાશેછે,[12] (ત્યારે) સેંકડો[16] તથા હજારો[17] મીનો[14] ઈજદો[15] ઉભા રેહે છે.[13] (તે ઈજદો) તે[18] રોશનીને[19] એકઠી કરેછે[20], (તથા) તે[21] રોશનીને[22] નીચે મોકલેછે,[23] (અને ત્યાર પછી) તે[24] રોશનીને[25] હોરમજદની[26] જમીન[27] ઉપર[28] વેહેચી નાખેછે[26] (અથવા પાંથરી દેછે[26]). અમર,[39] નુરમંદ[40] (તથા) તેજ ઘોડાવાળો[41] ખોરશેદ[37] વૃદ્ધિ કરેછે.[30]

(કોણુની વૃદ્ધિ કરે છે ? તે વિશે નીચે જણાવેછે.) અશોઇની[31] જેહાંનને[32] વધારેછે,[33] (તથા) અશોઇની[34] †પેદાએશને[35] વધારેછે.[36]

ખોલાસો:—(આફતાબ તથા માહતાબની રોશનીને નીચે જમીન ઉપર પોંહોંચતી કરવાને, હવાની તથા હવાના જેવી પણ તેના કરતાં ઘણી ઝીણી તથા બારીક પ્રવાહી ચીજ, જેને 'ઈથિર' (ether) કેહેછે તેની જરૂર છે. એ હવા તથા 'ઈથિર' (ether) વગર, ખોરશેદ તથા ચંદ્રમાની રોશની આએ પૃથ્વી ઉપર પડી શકે નહી. 'મિથ્ર' ઈઆને મેહેર તે રોશની સમજવી; 'રામ ખાસ્તર' તે 'ઈથિર' (ether) સમજવી, અને 'વયુ ઉપરો–કઇર્ય' તે ઉપર કાંમ કરતો વાયુ, ઈઆને આસ્માન તથા જમીનની વચ્ચે પંથરાએલી હવા સમજવી. જે પ્રમાણે રોશની, હવા તથા 'ઇથર' ને અતલગનો સંબંધ છે, તેજ પ્રમાણે આપણને અલંકાર રીતે, ઈજદોનાં રૂપમાં તેવેજ અર્થે અવસ્તામાંથી લખાણ મળી આવે છે, તે એ રીતે કે, 'મિથ્ર' ઈઆને મેહેર ઈજદની ખશ્નુમનમાં મેહેરની સાથે 'રામ ખ઼ાસ્તર' આવેછે. વળી મીનો રામની ખશ્નુમનમાં 'રામ ખ઼ાસ્તર' આવેછે. વળી મીનો રામની ખશ્નુમનમાં 'રામ ખ઼ાસ્તર' ની સાથે 'વયુ ઉપરો—કઇર્ય' આવેછે. અવસ્તાનાં અલંકાર રૂપનાં લખાણ પ્રમાણે, ખોરશેદ ઈજદ તથા માહ ઈજદની રોશની જમીન ઉપર પહોંચતી કરવાને, 'રામ ખ઼ાસ્તર' તથા 'વયુ ઉપરો-કઇર્ય' તથા બીજા ઇજદો ઉભા રેહેછે; એ ફરેશ્તાઓની મદદ વગર ખુદરતી રોશની પૃથ્વિ ઉપર પડતી નથી.)

---

* હ્વરે–રઓક્ષનિ એ પ્રમાણે સમાસ ગણતાં. અગર જો ગેલ્ડનર પ્રમાણે 'હ્વરે રઓક્ષ્ને' લઇએ તો આએ અર્થ:–જ્યારે ખોરશેદ રોશની (આપવા) નેમાટે તપેછે.

† અસલ અવસ્તામાં એ બોલ ચોથી એકવચનમાં (તનુયે) આવેલો છે, જેનો મૂળ અર્થ 'શરીર, તન' થાએછે. જીવજન્તુ (દારમેસ્તેતે.)

(૧૨) આઅત યત[1] હ્વરે[2] ઉજ્જુક્ષ્યેઇતિ,[3] બ્વત[4] ઝ્મ[5] અહુરધાતાંમ[6] યઓજ્જદાથ્રેમ,[7] આપેમ[8] તચિન્તાંમ[9] યઓજ્જ-દાથ્રેમ,[10] આપેમ[11] ખાંન્યાંમ[12] યઓજ્જદાથ્રેમ,[13] આપેમ[14] જરયનાંમ[15] યઓજ્જદાથ્રેમ,[16] આપેમ[17] અર્મએશતાંમ[18] યઓજ્જદાથ્રેમ.[19] બ્વત[20] દાંમ[21] અષવ[22] યઓજ્જદાથ્રેમ,[23] યાઓ[24] હેન્તિ[25] સ્પેન્તહે મઇન્યેઉશ.[26]

(૧૨) જ્યારે[1] ખોરશેદ[2] ઉગેછે[3] (ત્યારે) (તે) હોરમજદની પેદા કીધેલી[6] જમીનને[5] પાકીજગી આપવાનો સબબ[7] થાએછે,[4] વેહેતા[9] પાણીને[8] પાકીજગી આપવાનો સબબ[10] (થાએછે), ઝરાનાં[12] પાણીને[11] પાકીજગી આપવાનો સબબ[13] (થાએછે), દરિયાના[15] પાણીને[14] પાકીજગી આપવાનો સબબ[16] (થાએછે), થમ[18] પાણીને[17] પાકીજગી આપવાનો સબબ[19] (થાએછે), (તથા) અશો[22] પેદાએશ[21] કે જે[24] સપેનામીનોની[26] છે,[25] (તેને) પાકીજગી આપવાનો સબબ[23] થાએછે.[20]

(૧૩) યેઘિ[1] જી[2] હ્વરે[3] નોઇત[4] ઉજ્જુક્ષ્યેઇતિ,[5] અથ્ર[6] દએવ[7] વીસ્પાઓ[8] મેરેનચિન્તિ,[9] યાઓ[10] હેન્તિ,[11] હપ્તો-કર્ષ્વોહ્વ,[12] નવ[13] ચિશ[14] મઇન્યવ[15] યજત,[16] અંઘ્વહ્વ[17] અસ્તવઇતિ[18] પઇતિ-દ્રાંમ[19] નોઇત[20] પઇતિશતાંમ[21] વીધન્તિ.[22]

(૧૩) કારણ કે[2] અગરજો[1] ખોરશેદ[3] નહી[4] ઉગે[5] તો, અહિંયાં[6] *હફ્તે કેશ્વરમાં[12] જે[10] તમામ[8] (ચીજો તથા જાનદારો) છે,[11] (તેઓને) દેવો[7] મારી નાખે[9] (અથવા †નાશકરે[9]). (પછી) (આએ) હાડમંદ[18] દુનિયાંમાં[17] કોઈબી[14]

---

* અવસ્તાના લખાણ પ્રમાણે આખી પૃથ્વિ સાત ખંડ જેને કેશ્વર કહેછે તેમાં વેહેચાએલી છે. તેઓનાં નામઃ—૧–અરેઝહિ (પશ્ચિમ દિશાએ); ૨–સવહિ (પૂર્વ દિશાએ); ૩–ફ્રદધફ્શુ (નૈરૂત ઈઆને દક્ષિણ પશ્ચિમ દિશાએ); ૪–વીદધફ્શુ (અગ્નિ ઈઆને દક્ષિણ પૂર્વ દિશાએ); ૫–વોઉરૂ–બરેશ્તિ (વાય્ય ઈઆને ઉત્તર પશ્ચિમ દિશાએ); ૬–વોઉરૂ–જરેશ્તિ (ઈશાન ઈઆને ઉત્તર પૂર્વ દિશાએ); ૭–ખનિરથ (ઉપલાં છ કેશ્વરોની વચ્ચે). વળી એ છેલ્લાં 'ખનિરથ' નામનાં કેશ્વરને બીજાં બધાં કેશ્વરો કરતાં ઘણું મ્હોટું તથા શોભીતું કહેલું છે. આજના વખતમાં બી આપણ આખી પૃથ્વિને 'હફ્તે કેશ્વર જમીન' કહીએ છિયે.

† આએ દુનિયાંની તમામ જાનદાર ચીજો ખોરશેદની રોશનીથી પોતાની હયાતી ભોગવેછે. એ રોશની વગર માણસ, જાનવર, પક્ષિ, ઝાડપાણ ઇત્યાદિ જીવી શકે નહી. આએ ઠેકાણે 'દેવોનો' અર્થ સરોશ બાજમાં ૧૫–૧૬ મા સફાની નોટમાં જણાવ્યું તેમ, "ખરાબ હવા, રોગ ઉત્પન્ન કરનારી બદબો, આબાદીમાં ખલલ કરનારા સબબો" સમજવો.

મીનો[15] ઈજદ[16] બંચાવ[19] (અથવા) થર *પડવાનું[21] મેળવે[22] નહી.[20]

(૧૪) **યો[1] યજઇતે[2] હ્વરે[3] યત્[4] અમેષેમ્[5] રએમ્[6] અઉર્વત્-અસ્પેમ,[7] પઇતિશ્તાતેએ[8] તેમંઘ્નહાંમ,[9] પઇતિશ્તાતેએ[10] તેમસ્ચિથ્રનાંમ્[11] દએવનાંમ,[12] પઇતિશ્તાતેએ[13] તાયુનાંમચ[14] હજસ્નાંમચ,[15] પઇતિશ્તાતેએ[16] યાતુનાંમચ[17] પઇ-રિકનાંમચ,[18] પઇતિશ્તાતેએ[19] ઇથ્યેજંઘ્નહે[20] મર્ષઓનહે,[21] †યજઇતે[22] અહુરેમ મજ્દાંમ્[23] યજઇતે[24] અમેષે સ્પેન્તે,[25] યજઇતે[26] હઓમ્[27] †ઉર્વાનેમ,[28] ક્ષ્નાવયેઇતિ[29] વીસ્પે[30] મઇન્યવચ[31] યજત[32] ગએથ્યાચ,[33] યો[34] યજઇતે[35] હ્વરે[36] યત્[37] અમેષેમ[38] રએમ[39] અઉર્વત્-અસ્પેમ.[40]**

(૧૪) અંધારાની[9] સાંભે થવાને,[8] અંધારાની તોખમના[11] (અથવા શિકલના) દેવોની[12] સાંભે થવાને,[10] ચોરો[14] તથા લુટારાઓની[15] સાંભે થવાને,[13] જાદુગરો[17] તથા પરીઓની[18] સાંભે થવાને,[16] (તથા) મોતકારક[20] નાશની[21] સાંભે થવાને,[19] જે શખ્સ[1] અમર,[5] નુરમંદ[6] (તથા) તેજ ઘોડા-વાળા[7] ખોરશેદને[3] ઈજેછે[2] (અથવા વખાણેછે[2]), (તે ગોયા) હોરમજ્દને[23] ઈજેછે,[22] અમસાસ્પંદોને[25] ઈજેછે[24] (તથા) પોતાનાં[27] રવાનને[28] ઈજેછે.[26] જે શખ્સ[34] અમર,[38] નુરમંદ[39] (તથા) તેજ ઘોડાવાળા[40] ખોરશેદને[36] ઇજેછે,[35] (તે ગોયા) તમામ[30] મીનો[31] તથા ગેતીના[33] ઈજદોને[32] ખુશાલ કરેછે.[29]

(૧૫) **યજ઼ાઇ[1] મિથ્રેમ્[2] વોઉરૂ-ગઓયઓઇતીમ્[3] હજંઘ્ર-ગઓષેમ,[4] બએવરે-ચશ્મનેમ;[5] યજ઼ાઇ[6] વજ્રેમ[7] હુનિવિખ્તેમ,[8] કમેરેધે[9] પઇતિ[10] દએવનાંમ,[11] મિથ્રહે[12] વોઉરૂ-ગઓયઓ-ઇતોઇશ,[13] યજ઼ાઇ[14] હખેઘ્રેમચ,[15] યત્[16] અસ્તિ[17] હખેઘ્રનાંમ[18] વહિશ્તેમ,[19] અન્તરે[20] માઓંઘ્રહેમચ[21] હ્વરેચ.[22]**

(૧૫) ઓહોલાં ખેતરવાળા[3] હજાર કાનવાળા[4] (તથા) દશ હજાર આંખવાળા[5] મેહેર ઈજદને[2] હું વખાણુંછું;[1] દેવોના[11] માંથાની[9] સાંભે[10] (મારવાનો) ઓહોલાં ખેતરવાળા[13] મેહેર ઈજદના[12] સારી પેઠે ભાહારી ‡કીધેલાં[8]

---

*અથવા (દેવ દરૂજની) સાંભે થવાનું કૌવત (સંસ્કૃત **प्रतिष्ठा**). દેવોને હઠાવી અથવા તેઓની સાંભે થઇ શકે નહી (દારમેસ્તેતે).

† ડાકટર ગેલ્ડનર ઇહાંથી તે ઉર્વાનેમ્ સુધી કવિતાની ૩ લીટી લેછે; દરેક લીટી 'યજઇતે' થી શરૂ થાએ છે.

‡ ધાતુ વિજ્ = to weigh = તોલવું. સારીપેઠે મારેલા (પ્રોફે. દારમેસ્તેતે); બરાબર નેમ તાંકેલાં (પ્રોફેસર હારલે); સારી પેઠે કામે લગાડેલા (ડા. સ્પીગલ).

*ગુરૂજને[૭] હું વખાણું.[૬] દોસ્તીઓમાંની[૧૮] સઉથી સરસ[૧૯] દોસ્તી[૧૫] કે જે[૧૬] માહતાબ[૨૧] અને આફતાબની[૨૨] વચ્ચે[૨૦] છે[૧૭] (તેને) હું વખાણું.[૧૪]

(૧૬) અહે[૧] રય[૨] ખરેનંઘ્રહચ,[૩] તેમ[૪] યઝાઇ[૫] સુરૂન્વત[૬] યસ્ન,[૭] હ્વરે-ક્ષએતેમ[૮] અમેષેમ[૯] રએમ[૧૦] અઉર્વત્‌-અસ્પેમ.[૧૧] જઓથ્રાબ્યો[૧૨] હ્વરે-ક્ષએતેમ[૧૩] અમેષેમ[૧૪] રએમ[૧૫] અઉર્વત્‌-અસ્પેમ[૧૬] યજમઇદે.[૧૭]

(૧૬) તેનાં[૧] તેજ[૨] અને પ્રતાપને લીધે,[૩] તે[૪] અમર,[૯] નુરમંદ[૧૦] (તથા) તેજ ઘોડાવાળા[૧૧] ખોરશેદ ઈજદને[૮] †સંભળાએ તેવી[૬] (અથવા પ્રખ્યાત[૬]) ઈજશ્ને વડે[૭] હું ઈજું.[૫] અમર,[૧૪] નુરમંદ[૧૫] (તથા) તેજ ઘોડાવાળા[૧૬] ખોરશેદ ઈજદને[૧૩] ‡ક્રિયાની ભેટોથી[૧૨] હમો ઇજીએ છિયે.[૧૭]

હઓમયો[૧] ગવ[૨] બરેસ્મન,[૩] હિજ્વો-દંઘ્રહંઘ્રહ,[૪] માંથ્રચ,[૫] વચચ[૬] શ્યઓથનચ[૭] જઓથ્રાબ્યસ્ચ[૮] અર્ષુખ્ધએઇબ્યસ્ચ[૯] વાઘ્જિબ્યો.[૧૦]

(હમો જે) હોમની ક્રિયા કરનારા[૧] (અથવા હોમની ક્રિયા કબૂલ રાખનારા[૧]) (તેઓ) જીવામ,[૨] બરસમ,[૩] જબાનની દાનેશ,[૪] માંથ્રવાની,[૫] (નેક) સખુન,[૬] (નેક) કાંમ,[૭] ક્રિયાની ભેટો[૮] તથા રાસ્ત બોલેલા[૯] સુખનોથી[૧૦] (ખોરશેદ ઈજદને ¶આરાધ્યે છિયે).

---

* મેહેરનો અર્થ આગળ જણાવ્યા પ્રમાણે 'રોશની, રોશનીનું મૂળ—તત્વ' લઈએ તો, 'દેવોનાં માંથાની સાંભે મારવાનો મેહેર ઈજદના બાહારી ગુરૂજ' ની મતલબ અલંકાર રીતે રોગ તથા મરકી ઉત્પન્ન કરનારી ખરાબ હવાને નાબુદ કરનાર સુરજનાં તીક્ષ્ણ કીરણ સમજવાં. આએ ઠેકાણે 'દેવ' નો અર્થ ૧૫-૧૬ મા સફાની નોટમાં જણાવ્યા મુજબ, 'ખરાબ હવા' લેવાઇ શકાએ. આખી રાત ખોરશેદની ગેરહાજરીથી જે ખરાબ હવા એકઠી થએલી હોએ તે, સુરજ ઉગ્યા પછી તેની તેજ રોશનીથી નાબુદ થઇ જાએછે.

† Traditional વંશપરંપરાથી ઉતરી આવેલી (પ્રોફેસર દારમેસ્તેતે).

‡ દરેક નીઆએશ તથા યશ્તના "અહે રય ખરેનંઘ્રહચ" ના ફકરામાં આવતા 'જઓથ્રાબ્યો' (ભેટોથી) બોલને ડાકટર ગેલ્ડનર એની આગમચ આવેલા 'યજાઈ' (હું ઈજું) સાથે લેછે.

¶ ઉપરનો ક્રિયાપદ (યજમઇદે) હઈ પાછો લેવાનો. 'હઓમયો' એ બોલ 'હઓમિ' (હોમની ક્રિયા કરનાર) ની ૧ લી બહુવચન છે. અગરજો 'હઓમયો' એ પ્રમાણે જુદા લઇએ તો નીચે મુજબ અર્થ થઇ શકે:—

હોમ કે જે[૧] જીવામ[૨] (તથા) બરસમ સાથનો[૩] (છે), (તથા જે હોમ) મન,[૫] વચન[૬] અને કરણી સાથની[૭] જબાનની દાનેશવડે,[૪] (તથા જે હોમ) ક્રિયાની જોરનેમાટે[૮] રાસ્ત બોલેલા[૯] સખુનોથી[૧૦] (તૈયાર કરવામાં આવ્યો છે તે વડે) (ખોરશેદ ઈજદને હમો આરાધ્યે છિયે.)

ખોલાસો:—(હોમ તથા બરસમની ક્રિયા જે હાલ આપણા પાક ધર્મમાં જાએજ છે તે, અશો જરતોશ્તની આગમચના છેક કદીમ જમાનાથી હતી, એવું આપણને ખુદ અવસ્તાનાં લખાણ ઉપરથી માલુમ પડે છે. ઈજશ્નેના ૯ મા હા (હાવનીમ) માં જણાવેછે કે, જમશેદ પાદશાહના બાપ વીંઘામે, ફરેદુનના બાપ આથ્વ્યાને, કેરશાસ્પના બાપ અસરતે, તથા પેગમબર જરતોશ્તના બાપ પોરોશસ્પે હોમની ક્રિયા કીધી હતી. હોમ સળી (સંસ્કૃત સોમ) એ એક જાતનાં ઝાડની ડાંખળી છે. એ ડાંખળીઓ ઈરાનથી આવેછે કે જયાંહાં તે પુષ્કળ જથ્થામાં ઉગેછે. કાએદા પ્રમાણે તાજી તથા લીલી હોમ સળી ક્રિયાનાં કામમાં વાપરવી જોઇએ, કે હાવનીમમાં કુટ્યાથી તેમાંથી રસ નીકળી શકે. એ હોમ સળીને હાલમાં વપરાતાં કેટલાએક 'તાનીક' (Tonic) ની માફક કૌવત તથા તંદરોસ્તી આપનારૂં કરિયાનું સમજવું. એની ખુબીઓને લગતું બયાંન આપણને ઈજશ્નેના ૯ મા તથા ૧૦ મા હામાંથી મળી આવેછે. એ હોમ સળીને કુટી તેનો રસ કહાડી પીવાની રીત, તથા તેને લગતી ક્રિયા શોધી કાહાડનાર શખ્સ, અશો જરતોશ્તની આગમચ પ્રાચીન કાળમાં થઈ ગએલો હોમ નામનો પેગમબર હતો.

હોમની માફક બરસમ બી એક ચોકસ જાતનાં ઝાડની ડાંખળી છે. એ ઝાડ ઇરાનમાં ઉગે છે. દરેક ડાંખળીને "તાએ" કરીને કેહેછે. ક્રિયાનાં કાંમમાં હાલમાં અસલ બરસમને બદલે પિત્તલ અથવા રૂપાના તાર વાપરેછે. એ તારની સંખ્યા હમેશાં એકજ સરખી નથી વપરાતી, પણ જુદી જુદી ક્રિયામાં તેની સંખ્યા જુદી જુદી હોએછે. બરસમની ક્રિયા કોણે શોધી કાહાડી તે વિશે ચોકસ જણાયું નથી, પણ તેની ક્રિયા બી હોમની ક્રિયાની માફક ઘણાજ કદીમ વખતની છે, એવું રામ યશ્ત ઉપરથી જણાએછે. એ મજકુર યશ્તના બીજા કરદામાં જણાવે છે કે, પેશદાદ ખાનદાંનના હોશંગ પાદશાહે અલબુર્જ પાહાડની ઉપર બરસમથી મીનો રામને આરાધ્યો. મ્હોટી સરોશ યશ્તના પેહેલા કરદામાં જણાવેછે કે, હોરમજદની તમામ પેદાએશોમાં બરસમથી દાદાર હોરમજદને જેણે સઉથી પેહેલાં આરાધ્યો તે અશો સરોશ ઈજદ હતો.

કેટલીએક ચોકસ તરતીબથી તથા અવસ્તાના ચોકસ કલામો ભણતાં ભણતાં, ઈજશ્ને-ગાહમાં યોજદાથ્રેગર મોબેદ પાવ કીધેલા કરસીઆમાં બકરીનું દુધ દોહેછે, (તે દુધને "જીવામ" કરીને કેહેછે.)

***યેંઘ્રહે[૧૨] હાતાંમ્[૧૩] આઅત્[૧૪] યેસ્ને[૧૫] પઇતિ[૧૬] વંઘ્રહો,[૧૭] મજ્દાઓ અહુરો[૧૮] વએથા[૧૯] અષાત્[૨૦] હચા,[૨૧] યાઓંઘ્રહાંમ્ચા[૨૨] તાંસ્ચા[૨૩] તાઓસ્ચા[૨૪] યજમઇદે.[૨૫]**

હસ્તી ભોગવનારાઓ મધેથી[૧૩] જે કોઈ,[૧૨] આરાધના કરવામાં[૧૫-૧૬] વધારે ભલો[૧૭] (છે), તેનો[૧૨] જાણનાર[૧૯] અશોઇને[૨૦] લીધે[૨૧] હોરમજદ[૧૮] (પોતે છે)—તેઓમાંના[૨૨] નર[૨૩] તથા નારીઓને[૨૪] હમો વખાણીએ છિયે.[૨૫]

(બાજમાં પઢે.) **†અહુરમજ્દ[૧] ખોદાએ,[૨] અવજૂનીએ[૩] મર્‌દુમ,[૪] મર્‌દુમ[૫] સર્દગાંન્,[૬] હુમા[૭] સર્દગાંન્,[૮] હમબાયસ્તે વેહાંન્,[૯] ઓએમ[૧૦] બેહેદીન્[૧૧] માઝ્દયસ્નાંમ્[૧૨] આગહી[૧૩] આસ્તવાની[૧૪] નેકી[૧૫] રસાનદ્[૧૬] અએદૂન્[૧૭] બાદ્[૧૮]** (પ્રગટ પઢે.) **યથા અહૂ વઇર્યો ૨**

ઓ (તમામ ખલકતના) સાહેબ[૨] (દાદાર) હોરમજદ![૧] માણસ[૪] અને માણસ[૫] જાતની[૬] (તથા બીજી) સઘળી[૭] જાત (ની પેદાએશ) ની,[૮] વૃદ્ધિ કરનાર![૩] સઘળા ભલી દીનના શરીકોની વૃદ્ધિ કરનાર[૯] (સાહેબ)! હું[૧૦] માઝ્દયસ્નોમાંના[૧૨] બેહેદીનને[૧૧] (દીનની) આગાહી,[૧૩] દીન ઉપર ઉસ્તેવાર રેહેવું[૧૪] (અને) નેકી[૧૫] પોંહોંચાડો![૧૬] એ પ્રમાણે[૧૭] થાઓ![૧૮] (ઈઆને જે દુઆ મેં માંગી તે મને આમીન થાઓ!)

(૧૭) યસ્નેમ્ચ[૧] વહ્મેમ્ચ[૨] અઓજસ્ચ[૩] જવરેચ[૪] આફ્રીનામિ,[૫] હ્વરે-ક્ષએતહે[૬] અમેષહે[૭] રએવહે[૮] અઉર્વત્-અસ્પહે.[૯] અષેમ્ વોહૂ ૩

(૧૭) અમર,[૭] નુરમંદ[૮] (તથા) તેજ ઘોડાવાળા[૯] ખોરશેદની[૬] આરાધના,[૧] કીર્તિ,[૨] ચાલાકી,[૩] (અથવા એજમત[૩]) અને કૌવતને[૪] હું ‡વખાણુંછું.[૫]

---

* 'યેંઘ્રહે હાતાંમ્' ના ખોલાસા બાબે જુઓ પેહેલા સફાની નોટ.

† એ આખો બાજમાં ભણવાનો ભાગ પાઝંદમાં છે. એજ પ્રમાણે દરેક બાજમાં ભણવાનો ભાગ પાઝંદમાં આવેછે. બાજમાં ભણવાનો સબબ એ છે કે, અવસ્તાની ભાષાથી પાઝંદ ભાષા જુદી હોવાને લીધે, અવસ્તાનો ભાગ તદન પુરો થયા વગર, પાઝંદનો ભાગ ખોલ્લી રીતે ઇઆને પ્રગટ ભણાઈ શકાએ નહી. પાઝંદ ફકરો ભણ્યા પછી હજુર અવસ્તાનો થોડોક ભાગ ભણવાને બાકી છે, તેથી એમ કરવું પડેછે. જે જે પાઝંદ ફકરા અવસ્તાની આગમચ અથવા તેને છેડે છુટા આવેછે, તે બાજમાં ભણાતા નથી, પણ ખોલ્લા આવાજે ભણાએછે.

‡ દરેક નીઆએશ તથા યશ્તમાં જે ખશ્નુમન 'ફ્રવરાને મજ્દયસ્નો' માં આવેછે તેજ ખશ્નુમન 'યસ્નેમ્ચ'માં બી આવેછે. 'યસ્નેમ્ચ'નો તરજુમો આએ ઠેકાણે આપ્યા પછી, ફરીથી દરેક ઠેકાણે આપવાની અગત નથી જણાઇ.

(૧૮) અહુરાનીશ[૧] અહુરહે[૨] વહિશ્તાબ્યો[૩] જઓથ્રાબ્યો,[૪] સ્રએશ્તાબ્યો[૫] જઓથ્રાબ્યો,[૬] દહ્મો-પઇરિ-અંધ્રુહર્શ્તાબ્યો[૭] જઓથ્રાબ્યો.[૮] અષેમ્ વોહૂ ૧. અહ્માઇ[૯] રએશ્ચ[૧૦] ખ્વરેનસ્ચ,[૧૧] અહ્માઇ[૧૨] તન્વો[૧૩] દ્રવતાતેમ્,[૧૪] અહ્માઇ[૧૫] તન્વો[૧૬] વજ્દ્વરે,[૧૭] અહ્માઇ[૧૮] તન્વો[૧૯] વેરથ્રેમ્,[૨૦] અહ્માઇ[૨૧] ઇશ્તીમ્[૨૨] પોઉરૂશ-ખ્વાથ્રાંમ્,[૨૩] અહ્માઇ[૨૪] આસ્નાંમચિત્[૨૫] ફ્રજન્તીમ્[૨૬] અહ્માઇ[૨૭] દરેઘાંમ્[૨૮] દરેઘો-જીતીમ્,[૨૯] અહ્માઇ[૩૦] વહિશ્તેમ્ અહૂમ્[૩૧] અષઓનાંમ્[૩૨] રઓચંઘ્રહેમ્[૩૩] વીસ્પો-ખ્વાથ્રેમ્.[૩૪] અથ[૩૫] જમ્યાત્[૩૬] યથ[૩૭] આફ્રીનામિ.[૩૮] અષેમ્ વોહૂ ૧.

☞ હુજંઘ્રેમ્; જસ મે અવંઘ્રહે મજ્દ; કેર્ફેહ્ મોજ્દ.*

(૧૮) (જે શખ્સ) હોરમજદના[૨] (તથા) હોરમજદને લગતા[૧] (તું અમર, નુરમંદ તથા તેજ ઘોડાવાળા ખોરશેદ ઈજદને) સઉથી સરસ[૩] ક્રિયાની †જોર સાથે,[૪] (તથા) શ્રેષ્ઠ[૫] ક્રિયાની †જોર સાથે,[૬] (તથા) ભલા લોકોની ગાળેલી[૭] ક્રિયાની †જોર સાથે[૮] (ઇજે), તેને[૯] (અએ ખોરશેદ ઈજદ!) ઝલકાટ[૧૦] તથા ખોરેહ[૧૧] (તું આપ), તેને[૧૨] તનની[૧૩] મજબૂટી[૧૪] (ઈઆને તંદરોસ્તી) (તું આપ), તેને[૧૫] તનનું[૧૬] સુખ[૧૭] (તું આપ), તેને[૧૮] તનની[૧૯] ફતેહ[૨૦] (તું આપ), તેને[૨૧] પુરતાં સુખવાળી[૨૩] દોલત[૨૨] (તું આપ), તેને[૨૪] જાતી અક્કલનાં[૨૫] ફરજંદ[૨૬] (તું આપ), તેને[૨૭] લાંબામાં[૨૮] લાંબી જીંદગી[૨૯] (તું આપ), (તથા) તેને[૩૦] અશો (લોકો)નું[૩૨] રોશન[૩૩] (તથા) તમામ સુખવાળું[૩૪] બેહેશ્ત[૩૧] (તું આપ). જેમ[૩૭] હું દુઆ માગુંછું[૩૮] તેમ[૩૫] થાઓ![૩૬] (ઈઆને મારી દુઆ આમીન થાઓ!).

ખોલાસો:—("અહુરાનીશ" તથા એની પછીનો "અહ્માઇ રએશ્ચ"–એ બેહુ ફકરાઓ ઈજશ્નેના ૬૮ મા હાના ૧૦–૧૧ મા ફકરામાંથી લઇને આએ ઠેકાણે ટાંક્યા છે. એ મજકુર હામાં પાણીને લગતી કેટલીએક બીના આવેલી છે. તે ઠેકાણે "અહુરાનીશ"ની આગમચ નીચે પ્રમાણેના બંદ બેસતા બોલો આવેલા છે:–"યો વો આપો વંઘુહીશ યજાઇતે અહુરાનીશ અહુરહે," ઈત્યાદિ..."અહ્માઇ રએશ્ચ ખરેનસ્ચ...દાયત." ઈઆને (ભણનાર શખ્સ પાણીને કેહેછે) "જે શખ્સ તમો હોરમજદના તથા હોરમજદને

---

* એ ફકરાના અવસ્તા તથા તરજુમા બાબે જુઓ સફે ૧૮–૨૦ મો.

† 'જોર' ઈઆને ક્રિયાનું સાધણ, અર્પણ, કાંઈ બી ભેટ ક્રિયાની રૂએ આપવાની તે, જેમકે દુધ, પાણી, ખોરાક, મેવા ઇત્યાદિ.

લગતાં પાણીઓને સઉથી ઉત્તમ ક્રિયાની જોર સાથે ઈજે તેને, (અએ હોરમજદને લગતાં પાણીઓ!) તમો ઝળકાટ તથા ખોરેહ આપો,") ઇત્યાદિ.

***રોજ નેક્ નાંમ, રોજ પાક્ નાંમ, રોજ મુબારક** (ફલાંન),[1] **માહે મુબારક્** (ફલાંન),[2] **ગાહે** (ફલાંન),[3] **નમાજ**[4] **દાદારે**[5] **ગેહાંન્**[6] ***દામાંન્.**[7] **ક્ષનઓથ્ર અહુરહે મજદાઓ તરોઇદીતે અંઘ્રહે મઇન્યેઉશ. હઇથ્યાવરૂશતાંમ્ હાત્ વસ્ના ફ્રેરષોતેમેમ. સ્તઓમિ †અષેમ; વોહૂ ૧**

ફલાંના નેક, પાક તથા મુબારક નામવાળા રોજે,[1] ફલાંના મુબારક મહીનામાં[2] (તથા) ફલાંની ગેહમાં,[3] દુનિયાંની[6] (તમામ) પેદાએશના[7] પેદા કરનારને[5] નમાજ[4] (હોજો)!

***ગોરૂજે**[1] **ખોરેહ્**[2] **અવજાયાદ્**[3] **ખોરૂશેદ્**[4] **અમર્ગે**[5] **રયોમંદ્**[6] **અઉર્વંદ્-અસ્પ,**[7] **બેરસાદ્**[8] **અમાવંદ્**[9] **પીરોજગર**[10] **અમાવંદી**[11] **પીરોજગરી.**[12] **દાદ્**[13] **દીન્**[14] **બેહ્**[15] **માજદયસ્નાંન્,**[16] **આગહી**[17] **રવાઇ**[18] **ગોઆફરંગાંની**[19] **બાદ્**[20] **હફ્તે કેશવર્ જમીન્;**[21] **અએ-દૂન્**[22] **બાદ્.**[23] **મન્**[24] **આનો**[25] **આવાયદ્ શુદન્,**[26] **મન્ આનો આવાયદ્ શુદન્, મન્ આનો આવાયદ્ *શુદન્. અષઓને અષેમ્ વોહૂ ૧.**

અમર,[5] નુરમંદ[6] (તથા) તેજ ઘોડાવાળા[7] ખોરશેદ ઇજદનું[4] તેજ[1] (અને) પ્રતાપ[2] જીઆદે થાઓ![3] (તે) હિમ્મતવાન[9] (તથા) ફતેહ-મંદ[10] (ખોરશેદ ઇજદ) (મારી) હિમ્મત[11] (તથા) ફતેહનેમાટે[12] (મદદે) ‡પોંહોંચો[8]! ભલી[15] માજદયસ્નીની[16] દીનનું[14] રાસ્તપણું,[13] (તેની) વાકેફી,[17] (તેનો) ફેલાવો[18] (તથા) (તેની) મશહુરી[19] (અથવા કીર્તિ[19]) હફ્તે કેશવર જમીન ઉપર[21] થાઓ![20] એ પ્રમાણે[22] થાઓ![23] (ઈઆને જેમ મેં ચાહ્યું તેમ થાઓ!) મને[24] ત્યાંહાં[25] જવું જોઈએ.[26]

☞ (દક્ષિણ દિશા તરફ મોહોડું કરીને પઢે.) **દાદારે**[1] **ગેહાંન્**[2]

---

* દરેક નીઆએશ તથા યશ્તમાં રોજ નેક નામથી તે હઈ સુધીનો ભાગ, તથા 'ગોરૂજે ખોરેહ્ અવજાયાદ્'નો આખો ફકરો, તથા 'દાદારે ગેહાંન્ દીને માજદયશ્ની દાદે જરથુશ્તી' બોલો તથા છેક છેડેનો વાકય–એ પાજંદ ભાષામાં છે.

† એના તરજુમા તથા ખોલાસા બાબે જુઓ સફે ૭–૯ મો.

‡ દરેક નીઆએશ તથા યશ્તના દીબાચામાં જે ખશ્નુમન આવેછે, તેજ ખશ્નુમન 'ગોરૂજે ખોરેહ્'ના ભાગમાં આવેછે. 'ગોરૂજે ખોરેહ્'ના ભાગનો તરજુમો આએ ઠેકાણે આપ્યા પછી, દરેક નીઆએશ તથા યશ્તમાં ફરીથી તેનો તરજુમો આપવાની અગત જણાઈ નથી.

દીન[3] માઝ્દયસ્નીં[4] દાદ[5] જરથુશ્તી.[6] નેમસે-તે[7] અષાઉમ્[8] સે-વિશ્તે[9] અરેદ્વિ સૂર[10] અનાહિતે.[11] અષઓને અષેમ વોહૂ ૧. નેમો[12] ઉર્વંઇરે[13] વંધ્રઉહિ[14] મજદધાતે[15] અષઓને[16] અષેમ વોહૂ ૧.

માઝ્દયસ્નીં[4] દીન[3] (તથા) પેગમબર જરતોશ્તે[6] (જાહેર કીધેલો) તરીકો,[5] (એ) દુનિયાંને[2] પેદા કરનાર[1] (હોરમજદ તરફથી મળેલો છે.) અએ પવિત્ર,[8] ઘણીજ ફાએદેમંદ[9] (અને) નિર્મલ[11] અર્દ્વિસૂર ![10] તુંને નમાજ[7] (હોજો) ! અએ ખુબીવાળાં,[14] (દાદાર) હોરમજદના પેદા કીધેલાં[15] અશો[16] ઓરવર ![13] (તુંને) નમાજ[12] (હોજો) !

હ્વરે-ક્ષએતેમ[1] અમેષેમ[2] રએમ[3] અઉર્વંત્-અસ્પેમ[4] યજમઇદે.[5] અષેમ વોહૂ ૧. ખોર્શેદ્[6] અમર્ગ[7] રયોમંદ્[8] અઉર્વંદ્-અસ્પ્[9] બેરસાદ્.[10] અષેમ વોહૂ ૧.

અમર,[2] નુરમંદ[3] (તથા) તેજ઼ ઘોડાવાળા[4] ખોરશેદ (ઈજદ) ને[1] હમો વખાણીએ છિયે.[5] અમર,[7] નુરમંદ[8] (તથા) તેજ઼ ઘોડાવાળો[9] ખોરશેદ[6] (ઈજદ) (મારી મદદે) પોંહોંચો ![10]

મેહેર નીઆએશ.*

☞(એ નીઆએશ દરરોજ દીસના ઈઆને હાવન, રપિથ્વન તથા ઉજીરન—એ ત્રણ ગેહમાંજ ભણવાને ફારસી રવાએતોમાં ફરમાવેલું છે.)

૫ નામે[1] યજદાંન[2] અહુરમજ્દ્[3] ખોદાએ[4] અવજૂની,[5] ગોરૂજે[6] ખોરેહ્[7] અવજ઼યાદ્;[8] મેહેર[9] ફરાગયોદ્[10] દાવરે

---

* 'મેહેર' જેને અવસ્તામાં 'મિથ્ર' કહેછે, તેના નીચે મુજબ જુદા જુદા અર્થ થાએછે:—રોશની, રોશનીનું મૂળ, ખોરશેદ ઉગવાની આગમચ ખોરશેદના આવવાનો દેખાવ, સહુવારનું ઝળકલું; કોલકરાર, વચન, કબાલો, સચ્ચાઈ, રાસ્તી, દોસ્તી, પ્યાર; રોશની તથા રાસ્તી ઉપરનો મવકકોલ ફરેશ્તો; રાસ્ત તથા સદ્ગુણી માણસને મદદ કરનારો તથા જુઠા તથા પાપી માણસને શિક્ષા કરનાર ફરેશ્તો; ગુજરેલાંઓનાં રવાનોનો ચિન્વત પુલ આગળ ઇનસાફ કરનાર દાવર. મેહેર ઈજદનાં કામો તથા તેની સિફતો બાબેનો ખોલાસો આપણને મેહેર યશ્તમાંથી મળી આવેછે. આગલા વખતમાં મેહેર ઈજદની પરસ્તેશ બીજા ઈજદોના કરતાં વધારે ફેલાએલી હતી. એ બાબેનો કાંઈક ઈશારો મેહેર નીઆએશ તથા મેહેર યશ્તના પાછલા ભાગ ઉપરથી જણાએછે. વધુ ખોલાસામાટે જુઓ શેઠ ખરશેદજી રૂસતમજી કાંમાજીનું બનાવેલું 'મેહેરની પરસ્તેશ ઉપર ભાષણ' એવે નામનું અંગ્રેજી ચોપાન્યું.

રાસ્ત[૧૧] બેરસાદ.[૧૨] અજ હમા ગુનાહ પતેત પશેમાનુમ; અજ હર્વસ્તીન દુશ્મત દુઝૂખ્ત દુઝ્વરશ્ત. મેમ પ ગેતી મનીદ, ઉઇમ ગોફ્ત, ઉઇમ કર્દ, ઉઇમ જસ્ત, ઉઇમ બૂન બુદ એસ્તેદ; અજ આંન ગુનાહ મનશ્ની ગવશ્ની કુનશ્ની, તની રવાની ગેતી મીનોઆંની, ઓખે અવાખ્શ પશેમાન પ સે ગવશ્ની પ પતેત હોમ.

(દાદાર) હોરમજદ[૩] (જે) ખોદા[૨] (તથા તમામ ખલકતનો) સાહેબ[૪] (તથા) વૃદ્ધિ કરનાર (છે તે)નાં[૫] નામ (ની મદદ)થી[૧] (હું આએ ભણવાનું શરૂ કરૂંછું). (તે દાદાર હોરમજદનો) પ્રતાપ[૬] (તથા) ખોરેહ[૭] જીઆદે થાઓ![૮] ઓહોલાં ખેતરવાળો[૧૦] મેહેર ઈજદ[૯] (જે) વાજબી *ઇનસાફ કરનાર[૧૧] (તે મારી મદદે) પોંહોંચો![૧૨]

(૧) ☞ (સર નમાવતાં નમાવતાં ભણવું.) **નેમસે-તે અહુર મજદ, નેમસે-તે અહુર મજદ, નેમસે-તે અહુર મજદ, થ્રીશચિત પરો અન્યાઇશ દામાંન. નેમો વે અમેષા સ્પેન્તા વીસ્પે હવરે-હજઓષાઓ. અએતત જહાત અહુરેમ મજદાંમ, અએતત અમેષે સ્પેન્તે, અએતત અષઓનાંમ ફ્રવષીશ, અએતત વયાંમ દરેઘો-ખ્વધાતેમ. (૨) ક્ષ્નઓથ્ર અહૂરહે મજદાઓ, તરોઇદીતે અંઘ્રહે મઇન્યેઉશ. હઇથ્યાવરશ્તાંમ હાત વસ્ના ફ્રેરષોતેમેમ.† અષેમ વોહૂ ૧.**

(૩) **ફ્રેરસ્તુયે હુમતોઇબ્યસચા હૂખ્તોઇબ્યસચા હ્વરશ્તોઇબ્યસચા, માંથ્વોઇબ્યસચા વખેધ્વોઇબ્યસચા વરશ્તવોઇબ્યસચા. અઇબિગઇર્યા દઇથે વીસ્પા હુમતાચા હૂખ્તાચા હ્વરશ્તાચા. પઇતિરિચ્યા દઇથે વીસ્પા દુશ્મતાચા દુઝૂખ્તાચા દુઝ્વરશ્તાચા. (૪) ફ્રેરા વે રાહી, અમેષા સ્પેન્તા, યસ્નેમચા વહ્મેમચા, ફ્રેરા મનંઘ્હા, ફ્રેરા વચંઘ્હા, ફ્રેરા શ્યઓથના, ફ્રેરા**

---

*મેહેર ઈજદને વાજબી ઈનસાફ કરનાર કહેલો છે તેનું કારણ એ કે, માણસ ગુજરી ગયા પછી તેનું રવાન ચેહારમની બાંમદાદે ચિન્વત પુલ તરફ જાએછે, જ્યાંહાં મેહેર ઈજદ, સરોશ ઈજદ તથા રશ્ને ઈજદ, તે મરનારનાં આએ દુનિયાંમાં કીધેલાં તમામ કાંમોનો તોલ કરીને, તેને લાએકની જગા (બેહેસ્ત, હમેસ્તગેહાંન ઈઆ દોજખ) આપેછે.

† એના તરજુમાનેમાટે જુઓ ખોરશેદ નીઆએશ, સફો ૨૭ મો.

અંઘ્રહુયા, ફ્રેશ તન્વસચિત્ ખ્શ્યાઓ ઉશ્તનેમ્. સ્તઓમિ અષેમ્. અષેમ્ વોહૂ ૧

(૫) (☞ સર નમાવતાં ભણવું.) *નેમો અહુરાઇ મજ્દાઇ, નેમો અહુરાઇ મજ્દાઇ, નેમો અહુરાઇ મજ્દાઇ; નેમો અમેષ-એઇબ્યો સ્પેન્તએઇબ્યો, નેમો મિથ્રાઇ વોઉરૂ-ગઓયઓઇતેએ, નેમો હ્વરે-ક્ષએતાઇ અઉર્વત્-અસ્પાઇ, નેમો આબ્યો દાઇથ્યાબ્યો, યાઓ અહુરહે મજ્દાઓ, નેમો ગેઉશ, નેમો ગયેહે, નેમો જરથુશ્ત્રહે સ્પિતામહે અષઓનો ફ્રવષેએ, નેમેમ્ વીસ્પયાઓ અષઓનો સ્તોઇશ, હુઇથ્યાઇચ બવાંઇથ્યાઇચ બૂષ્યાંઇથ્યાઇચ.*

(☞ જો હાવન ગેહ હોએ તો નીચે પ્રમાણે ત્રણ વાર પઢે.)

☞ વોહૂ ઉક્ષ્યા મનંઘ્રહા ક્ષથ્રા અષાચા *ઉશ્તા-તનૂમ્. (ત્રણ વાર પઢે.) અષેમ્ વોહૂ ૩.

(☞ જો રપિથ્વન અથવા બીજી હાવન ગેહ હોએ તો નીચે પ્રમાણે ત્રણ વાર પઢે).

☞ ઇમા રઓચાઓ બરેજિશ્તેમ્ *બરેજેમનાંમ્. (ત્રણ વાર પઢે.) અષેમ્ વોહૂ ૩.

(☞ જો ઉજીરન ગેહ હોએ તો નીચે પ્રમાણે ત્રણ વાર પઢે.)

☞ યહ્મી સ્પેન્તા થ્વા મઇન્યૂ ઉર્વએસે *જસો. (ત્રણ વાર પઢે.) અષેમ્ વોહૂ ૩.

(૬)*મિથ્રેમ્ વોઉરૂ-ગઓયઓઇતીમ્ યજમઇદે, અર્શ્-વચંઘ્રહેમ્, વ્યાખનેમ્ હજંઘ્રર-ગઓષેમ્, હુતાશ્તેમ્, બએવરે-ચષ્મનેમ્, બેરેજન્તેમ્, પેરેથુ-વએઘ્રયનેમ્, સૂરેમ્, અખ્શ્નૂનેમ્, જઘા-ઉર્વાઓંઘ્રહેમ્. (૭) મિથ્રેમ્ વીસ્પનાંમ્ દખ્યુનાંમ્ દંઘ્રહુ-પઇતીમ્ યજમઇદે, યિમ્ ફ્રદથત્ અહુરો મજ્દાઓ, ખ્રરેનંઘ્રઉહસ્તેમેમ્ મઇન્યવનાંમ્ યજતનાંમ્. તત્ નો જમ્યાત્ અવંઘ્રહે મિથ્ર અહુર બેરેજન્ત. હ્વરે-ક્ષએતેમ્ અમેષેમ્ રએમ્ અઉર્વત્-અસ્પેમ્ યજ-મઇદે. (૮) તિશ્ત્રીમ્ દ્રવો-ચષ્મનેમ્ યજમઇદે, તિશ્ત્રીમ્ દ્રવો-ચષ્મનેમ્ યજમઇદે, તિશ્ત્રીમ્ દ્રવો-ચષ્મનેમ્ યજમઇદે; તિશ્ત્રીમ્

* એના તરજુમાનેમાટે જુઓ ખોરશેદ નીઆએશ, સફા ૨૮-૨૯.

યજમઇદે, તિશ્ત્ર્યેન્યો યજમઇદે, તિશ્ત્ર્યો રએવાઓ ખરેનંઘ્રુ-ઉહાઓ યજમઇદે, વનન્તેમ્ સ્તારેમ્ મજ્દધાતેમ્ યજમઇદે, તિશ્ત્રીમ્ સ્તારેમ્ રએવન્તેમ્ ખરેનંઘ્રઉહન્તેમ્ યજમઇદે, થ્વાષેમ્ ખધાતેમ્ યજમઇદે, જરૂ્વાનેમ્ અકરનેમ્ યજમઇદે, જરૂ્વાનેમ્ દરેઘો-ખધાતેમ્ યજમઇદે, વાતેમ્ સ્પેન્તેમ્ હુધાઓંઘ્રહેમ્ યજમ-ઇદે, રજિશ્તાંમ્ ચિસ્તાંમ્ મજ્દધાતાંમ્ અષઓનીમ્ યજમઇદે, દએનાંમ્ વંઘ્રઉહીમ્ માજ્દયસ્નીમ્ યજમઇદે, પથાંમ્ ખાસ્તા-ઇતીમ્ યજમઇદે, જરેનુમન્તેમ્ સૂરેમ્ યજમઇદે, સઓકન્તેમ્ ગઇરીમ્ મજ્દધાતેમ્ યજમઇદે. (૯) વીસ્પેમચ અષવનેમ્ મઇન્ય-ઓમ્ યજતેમ્ યજમઇદે, વીસ્પેમચ અષવનેમ્ ગએથીમ્ યજતેમ્ યજમઇદે, હઓમ્ ઉર્વાનેમ્ યજમઇદે, હવાંમ્ ફ્રવષીમ્ યજમઇદે. જસ મે અવંઘ્રહે મજ્દ. અષાઉનાંમ્ વંઘ્રઉહીશ સૂરાઓ સ્પેન્તાઓ ફ્રવષયો યજમઇદે.* મિથ્રેમ્ વોઉરૂ-ગઓયઓઇતીમ્ યજમઇદે. અષેમ્ વોહૂ ૩.

(૧૦) ફ્રવરાને મજ્દયસ્નો જરથુશ્ત્રિશ વીદએવો અહુર-ત્કએષો (જે ગેહ હોય તે પઢે) ફ્રસસ્તયએચ. મિથ્રહે વોઉરૂ-ગઓયઓઇતોઇશ હજંઘ્ર-ગઓષહે બએવરે-ચષ્મનો, અઓખ્તો-નામનો યજતહે, રામનસ્ચ ખાસ્ત્રહે† ક્ષ્નઓથ્ર યસ્નાઇચ વહ્માઇચ ક્ષ્નઓથ્રાઇચ, ફ્રસસ્તયએચ, યથા અહૂ વઇર્યો જઓતા ફ્રા મે મ્રૂતે, અથા રતુશ અષાત્ચિત્ હચ ફ્રા અષવ વીધ્વાઓ મ્રઓતૂ. (૧૧) મિથ્રેમ્ વોઉરૂ-ગઓયઓઇતીમ્ યજ-મઇદે, અર્શ્-વચંઘ્રહેમ, વ્યાખનેમ, હજંઘ્ર-ગઓષેમ, હુતાશ્તેમ, બએવરે ચષ્મનેમ, બેરેજન્તેમ, પેરેથુ-વએધયનેમ, સૂરેમ, અખ્ફ્નેમ, ‡જધાઉર્વાઓંઘ્રહેમ.

મિથ્રેમ[૧૪] અઇવિ-દખ્યૂમ[૧૫] યજમઇદે[૧૬] મિથ્રેમ[૧૭] અન્તરે-દખ્યૂમ[૧૮] યજમઇદે;[૧૯] મિથ્રેમ[૨૦] આ-દખ્યૂમ[૨૧] યજમઇદે[૨૨] મિથ્રેમ[૨૩] ઉપઇરિ-દખ્યૂમ[૨૪] યજમઇદે;[૨૫] મિથ્રેમ[૨૬] અધઇરિ-દખ્યુમ[૨૭] યજમ-

---

* ૬–૯ ફકરાના તરજુમા બાબે જુઓ ખોરશેદ નીઆએશ, સફા ૩૦—૩૨.

† ઈઆને બોહોલાં ખેતરવાળા, હજાર કાનવાળા, દશ હજાર આંખવાળા, (તથા) વખણાએલા નામવાળા મેહેર ઈજદની તથા રામ ખાસ્તરની આરાધના કરવાને, ઈત્યાદિ (જુઓ ખોરશેદ નીઆએશ, સફા ૩૩ મો.)

‡ એના તરજુમા બાબે જુઓ ખોરશેદ નીઆએશ, સફા ૩૦ મો.

દ્દે[28] મિથ્રેમ્[29] પઇરિ-દખ્યૂમ્[30] યજમઇદે;[31] મિથ્રેમ્[32] અઇપિ-દખ્યૂમ્[33] યજમઇદે.[34] (૧૨) મિથ્ર[35] અહુર[36] એરેજન્ત[37] અઇ-થ્યેજંઘહુ[38] અષવન[39] યજમઇદે,[40] સ્ત્રેઉશ્ચ[41] માઓંઘહેમચ[42] હ્વરેચ,[43] ઉર્વરાહુ[45] પઇતિ[46] બરેસ્મન્યાહુ,[47] મિથ્રેમ્[48] વીસ્પ-નાંમ્[49] દખ્યુનાંમ્[50] દંઘ્રહુ-પઇતિમ્[51] *યજમઇદે.[52] (૧૩) અહે[53] રય[54] ખરેનંઘ્રહુચ[55] તેમ્[56] યજાઇ[57] સુરૂન્વત[58] યસ્ન[59] મિથ્રેમ્[60] વોઉરૂ-ગઓયઓઇતીમ.[61] જઓથ્રાબ્યો[62] મિથ્રેમ્[63] વોઉરૂ-ગઓયઓઇતીમ્[64] યજમઇદે,[65] રામ-ષયનેમ્[66] હુષયનેમ્[67] અઇર્યાબ્યો[68] દંઘ્રહુબ્યો.[69]

(૧૧) બુલંદ દેશને લગતા[15] મેહેર ઈજ્દને[14] હમો વખાણીએ છિયે;[16] અંદરનાં દેશને લગતા[18] મેહેર ઈજ્દને[17] હમો વખાણીએ છિયે;[19] પાસેનાં દેશને લગતા[21] (અથવા આએ દેશને લગતા[21]) મેહેર ઈજ્દને[20] હમો વખાણીએ છિયે;[22] ઉપરનાં દેશને લગતા[24] મેહેર ઈજ્દને[23] હમો વખાણીએ છિયે;[25] નીચેનાં દેશને લગતા[27] મેહેર ઈજ્દને[26] હમો વખાણીએ છિયે;[28] આસ-પાસનાં દેશને લગતા[30] મેહેર ઈજ્દને[29] હમો વખાણીએ છિયે;[31] પછવાડેનાં દેશને લગતા[33] મેહેર ઈજ્દને[32] હમો †વખાણીએ છિયે.[34] (૧૨) મેહેર ઈજ્દ[35] (તથા) અહુર[36] (ઈઆને હોરમજ્દ) (જેઓ) બુલંદ દરજાના,[37] અમર,[38] (તથા) અશો (છે તેઓ)ને[39] હમો વખાણીએ છિયે.[40] સેતા-રાઓને[41] તથા માહતાબને[42] તથા ખોરશેદને[43] તથા તમામ[49] દેશોનો[50] હાકેમ[51] (જે) મેહેર ઈજ્દ[48] (એ બધાઓને), બરસમને લગતા[47] ઓર-વરોની[45] ‡સનમુખ[46] હમો વખાણીએ છિયે.[52] (૧૩) તેનાં[53] તેજ[54] અને પ્રતાપને લીધે[55] તે[56] ઓહોલાં ખેતરવાળા[61] મેહેર ઈજ્દને[60] સંભળાએ તેવી[58] (અથવા પ્રખ્યાત[58]) ઈજશ્નને વટે[59] હુ ઈજું.[57] ઓહોલાં ખેતરવાળો[64] મે-

---

* 'મિથ્રેમ્ અઈ વિ-દખ્યૂમ્ યજમઇદે' થી તે હઈ સુધીનો ભાગ મેહેર યશ્તના ૧૪૪—૧૪૫ મા ફકરામાં આવેછે.

† એની મતલબ એ કે, મેહેર ઈજ્દ જેની હકુમત તથા સરદારી આએ ઈઆને ઈરાન દેશમાં તથા તેની આસપાસ બીજા દેશોમાં બી ચાલેછે તેને હમો વખાણીએ છિયે. જો 'મેહેર'નો અર્થ આએ નીઆએશની શરૂઆતમાં જણાવ્યા પ્રમાણે 'રોશની' લઇએ તો, એ ફકરાની મતલબ ખોરશેદની રોશની જે તમામ દેશોમાં પંથરાએલી છે તેને હમો વખાણીએ છિયે.

‡ ઈઆને જે જગાએ પુષ્કળ બરસમનાં ઝાડો ઉગતાં હોએ ત્યાંહાં.

હેર ઈજદ[૬૩] (જે) ઈરાન[૬૮] દેશોનેમાટે[૬૯] રામશ્નીની બેઠક રાખનારો[૬૬] (તથા) સારી બેઠક *રાખનારો[૬૭] (તેને) ક્રિયાની ભેટોથી[૬૨] હમો ઈજીએ છિયે.[૬૫]

(૧૪) **આચ નો[૧] જમ્યાત્[૨] અવંઘ્રહે,[૩] આચ નો[૪] જમ્યાત્[૫] રવંઘ્રહે,[૬] આચ નો[૭] જમ્યાત્[૮] રફ્નંઘ્રહે,[૯] આચ નો[૧૦] જમ્યાત્[૧૧] મર્જદિકાઇ,[૧૨] આચ નો[૧૩] જમ્યાત્[૧૪] બએષજાઇ,[૧૫] આચ નો[૧૬] જમ્યાત્[૧૭] વેરેથ્રઘ્નાઇ,[૧૮] આચ નો[૧૯] જમ્યાત્[૨૦] હવંઘ્રહાઈ,[૨૧] આચ નો[૨૨] જમ્યાત્[૨૩] **અષવસ્તાઇ,[૨૪] ઉગ્રો,[૨૫] અઇવિ-થ્રૂરો,[૨૬] યસ્ન્યો,[૨૭] વહ્મ્યો,[૨૮] અન્-અઇવિ-દ્રુખ્તો[૨૯] વીસ્પેમાઇ[૩૦] અંઘ્રુ-ઉહે[૩૧] અસ્તવઇતે,[૩૨] મિથ્રો[૩૩] યો[૩૪] વોઉરૂ[૩૫]-ગએોયએોઇતિશ.[૩૬] (૧૫) તેમ્[૩૭] અમવન્તેમ્[૩૮] યજતેમ્[૩૯] સૂરેમ્[૪૦] દામોહુ[૪૧] સેવિ-શ્તેમ્[૪૨] મિથ્રેમ્[૪૩] યજાઇ[૪૪] જઓથ્રાબ્યો[૪૫] તેમ્[૪૬] પઇરિ-જસાઇ[૪૭] વન્તચ[૪૮] નેમંઘ્રહચ;[૪૯] તેમ[૫૦] યજાઇ[૫૧] સુરૂન્વત[૫૨] યસ્ન[૫૩] મિથ્રેમ[૫૪] વોઉરૂ-ગએોયએોઇતીમ;[૫૫] જઓથ્રાબ્યો[૫૬] મિથ્રેમ[૫૭] વોઉરૂ-ગએોયએોઇતીમ[૫૮] †યજમઇદ્દ.[૫૯]**

(૧૪) જોરાવર,[૨૫] ગાલેબ,[૨૬] ઈજશ્નીને લાએક,[૨૭] આરાધનાને લાએક[૨૮] (તથા) તમામ[૩૦] હાડમંદ[૩૨] દુનિયાંમાં[૩૧] નહી ઠગાએલો[૨૯] મેહેર ઈજદ,[૩૩] જે[૩૪] ઓહોલાં[૩૫] ખેતરવાળો[૩૬] (તે) હમારી[૧] મદદનેમાટે[૩] આવે![૨] (ઈઆને આવે તો સારૂં!) હમારી[૪] ફ્રરાખીનેમાટે[૬] આવે![૫] તથા હમારી[૭] ખુશાલીનેમાટે[૯] આવે![૮] તથા હમારી[૧૦] દયાનેમાટે[૧૨] ‡આવે![૧૧] તથા હમારી[૧૩] તંદરોસ્તીનેમાટે[૧૫] આવે![૧૪] તથા હમારી[૧૬] ફતેહનેમાટે[૧૮] આવે![૧૭] તથા હમારાં[૧૯] કુટુંબની ¶વૃદ્ધિનેમાટે[૨૧] આવે![૨૦] તથા હમારી[૨૨] $પવિત્રાઇનેમાટે[૨૪] આવે તો સારૂં![૨૩] (૧૫) તે[૩૭] હિમ્મતવાળો[૩૮] (તથા) શૂરો[૪૦] મેહેર[૪૩] ઈજદ[૩૯] (જે) (બધી) પેદાએશોમાં[૪૧] ઘણોજ ફાએદો કરનાર[૪૨] (તેને) ક્રિયાની ભેટોથી[૪૫] હું ઈજું;[૪૪] પ્યાર[૪૮] તથા નમાજથી[૪૯] તેની[૪૬] નજ-દીક હું જાઉં;[૪૭] સંભળાએ તેવી[૫૨] (અથવા પ્રખ્યાત[૫૨]) ઈજશ્નીએ

---

* અથવા ઈરાની મુલકોને રામશ્નીનું મુકામ આપનારો તથા સારૂં મુકામ આપનારો.

** ડાકટર ગેલ્ડનર એ ફકરાની શરૂઆતથી તે ઇહાં સુધી કવીતાની ૮ લીટી લેછે; દરેક લીટી 'આચ નો'થી શરૂ થાએછે.

† ૧૩ મા ફકરામાં આવેલા 'અહે રય ખરેનંઘ્રહચ'થી તે ઈહાં સુધીનો ભાગ મેહેર યશ્તના ૪-૬ ફકરાઓમાં આવેછે.

‡ (હમારા ગુનાહ) છેકી-કહાડી નાખવાનેમાટે આવે (પ્રોફેસર હારલે).

¶ દિલ-અંતઃકરણની શાન્તિનેમાટે (પ્રોફેસર દારમેસ્તેતે).

$ ઈઆને હમુને પવિત્ર પાક બનાવવાનેમાટે.

કરીને[૫૩] ઓહોલાં ખેતરવાળા[૫૫] મેહેર ઈજદને[૫૪] હું ઈજું;[૫૨] ઓહોલાં ખેતરવાળા[૫૮] મેહેર ઈજદને[૫૭] ક્રિયાની ભેટોથી[૫૬] હમો ઈજીએ છિયે.[૫૯]

***હુઓમયો ગવ બરેસ્મન, હિજવો-દંઘ્રહુંઘ્રહ, માંથ્રચ વચચ શ્યઓથ્નચ, જઓથ્રાબ્યસચ અર્શુક્ધ્વઍઇબ્યસચ વાઘજીબ્યો. યેંઘ્રહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતિ વંઘ્રહો, મજદાઓ અહુરો વઍથા અષાત્ હચા, યાઓંઘ્રહાંમચા તાંસચા તાઓસચા. *યજમઇદે.**

(બાજમાં પઢે.) **અહુરમજદ ખોદાએ, અવજૂનીએ મરદુમ્, મરદુમ્ સર્દગાંન્ હમા સર્દગાંન્, હમબાયસ્તે વેહાંન્, ઓએમ બેહેદીન્ માજદયસ્નાંન્ આગહી આસ્તવાની નેકી રસાનદ્ અએદૂન્ બાદ્.*** (પ્રગટ પઢે) **યથા અહૂ વઇર્યો ૨.**

યસ્નેમ્ચ વહ્મેમ્ચ અઓજસ્ચ જવરેચ આફ્રીનામિ, મિથ્રહે વોઉરૂ-ગઓયઓઇતોઇશ હજંઘ્રર-ગઓષહે, બએવરે-ચશ્મનો, અઓખ્તો-નામનો યજતહે, રામનસ્ચ ખ્વાસ્ત્રહે. અષેમ્ વોહૂ ૧. ☞ **અહ્માઇ રએશચ; હજંઘ્રરેમ; જસ મે અવંઘ્રહે મજદ; કેરફેહ્ મોજદ.**

†રોજ નેક્ નામ, રોજ પાક્ નાંમ, રોજ મુબારક્ (ફલાંન) **માહે મુબારક્** (ફલાંન), **ગાહે** (ફલાંન), **નમાજ દાદારે ગેહાંન્ દામાંન્. ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મજદાઓ, તરોઈદીતે અંઘ્રરહે મઇન્યેઉશ. હઈથ્યાવર્શતાંમ હ્યત્ વસ્ના ફ્રેરષોતેમેમ. સ્તઓમિ અષેમ; અષેમ્ વોહૂ ૧. ગોરજે ખોરેહ્ અવજ્ઞયાદ્ મેહેર્ ફરાગયોદ્ દાવરે રાસ્ત્ બેરસાદ્ અમાવંદ પીરોજગર્ અમાવંદી પીરોજગરી. દાદ્ દીન્ બેહ્ માજદયસ્નાંન્, આગહી રવાઇ ગોઆફરંગાંની બાદ્ હફ્તે કેશ્વર્ જમીન્; અએદૂન બાદ્. મન્ આનો આવાયદ્ શુદન્, મન્ આનો આવાયદ્ શુદન્, મન્ આનો આવાયદ્ શુદન્. અષઓને અષેમ્ વોહૂ ૧.**

☞ (દક્ષિણ દિશા તરફ મોહોડું કરીને પઢે.) **દાદારે ગેહાંન્ દીને માજદયસ્ની દાદે જરથુશ્તી. નેમસે-તે અષાઉમ્ સેવિશ્તે અરેદ્વિ સૂર અનાહિતે.† અષઓને અષેમ્ વોહૂ ૧.**

---

* એ ફકરાના તરજુમાનેમાટે જુઓ ખોરશેદ નીઆએશ, સફા ૩૭-૩૯.

† એ ફકરાના તરજુમાનેમાટે જુઓ ખોરશેદ નીઆએશ, સફા ૪૧-૪૨.

નેમો ઉર્વઇરે વંઘ્રઉહિ મજદ્દધાતે અષઓને અષેમ્ વોહૂ ૧.
મિથ્રેમ્ વોઉરૂ-ગઓયઓઇતીમ્ યજમઇદ્દે. અષેમ્ વોહૂ ૧.
મેહેર્ ફ્રરાગયોદ્દ હાવરે રાસ્ત્ બેરસાદ્દ. અષેમ્ વોહૂ ૧.

વીસ્પ હુમત.*

☞ વીસ્પ[1] હુમત,[2] વીસ્પ[3] હૂખ્ત,[4] વીસ્પ[5] હ્વરૂ-શ્ત,[6] બઓધો-વરૂશ્ત;[7] વીસ્પ[8] દુશ્મત,[9] વીસ્પ[10] દુઝ્રૂખ્ત,[11] વીસ્પ[12] દુઝ્વરૂશ્ત,[13] નોઇત્[14] બઓધો-વરૂશ્ત.[15] વીસ્પ[16] હુમત,[17] વીસ્પ[18] હૂખ્ત,[19] વીસ્પ[20] હ્વરૂશ્ત,[21] વહિશ્તેમ્ અંઘ્રહુઇમ[22] અશએત.[23] વીસ્પ[24] દુશ્મત,[25] વીસ્પ[26] દુઝ્રૂખ્ત,[27] વીસ્પ[28] દુઝ્વરૂશ્ત,[29] અચિશ્તેમ્ અંઘ્રહુઇમ[30] અશએત.[31] વીસ્પનાંમ્ચ[32] હુમતનાંમ્[33] હૂખ્તનાંમ્[34] હ્વરૂ-શ્તનાંમ્[35] વહિશ્ત અંઘ્રહુઈ;[36] આઅત્[37] હ્ચ[38] ચિથ્રેમ્[39] અષઓને.[40] અષેમ્ વોહૂ ૧. (☞ ત્રણ વાર પઢે.)

તમામ[1] નેક વિચારો,[2] તમામ[3] નેક સખુનો[4] (તથા) તમામ[5] નેક કાંમો[6] (સારી) બુદ્ધિથી ઉત્પન્ન †થએલાં[7] (હોએછે). તમામ[8] ખરાબ વિચારો,[9] તમામ[10] ખરાબ સખુનો[11] (તથા) તમામ[12] ખરાબ કાંમો[13] (સારી) બુદ્ધિથી ઉત્પન્ન †થએલાં[15] નથી[14] (હોતાં). તમામ[16] નેક વિચારો,[17] તમામ[18] નેક સખુનો[19] (તથા) તમામ[20] નેક કાંમો[21] (તે કરનારને) બેહેશ્ત તરફ[22] લઈ ‡જાએછે.[23] તમામ[24] ખરાબ વિચારો,[25] તમામ[26] ખરાબ સખુનો[27] (તથા) તમામ[28] ખરાબ કાંમો[29] (તે કરનારને) દોજખ તરફ[30] લઈ ‡જાએછે.[31] તમામ[32] નેક વિચારોનું,[33] નેક સખુનોનું[34] (તથા) નેક કાંમોનું[35] (સેવટ) બેહેશ્ત[36] ¶(હોએછે). એપ્રમાણે[37] અશો (માણસ)ને[40] જાહેર[39] (છે).

---

* જો કે એ બંદગી માત્ર હાવન ગેહમાંજ ભણવામાં આવેછે, પણ કોઈબી ગેહમાં ભણે તો કાંઇ અડચણ જેવું નથી.

† અસલ અર્થ બુદ્ધિથી—સમજથી કીધેલાં.

‡ ધાતુ અશ્=અજ્=સંસ્કૃત अज्=લઇ જવું; અથવા બીજી રીતે:—નેક કાંમો બેહેશ્ત મેળવેછે (ધાતુ સંસ્કૃત अश्=મેળવવું, પામવું).

¶ સઉથી સરસ ત્રણ ચીજ (કે જે) સારો વિચારેલો વિચાર, સારૂં કહેલું વચન, (તથા) સારૂં કીધેલું કાંમ (એનાથી) તમે (કદીપણ) દૂર ના થતા

ખોલાસો:—(એની મતલબ એ કે, નેક તથા પરોપકારી કાંમો સારી અક્કલવાળા માણસથીજ ઉત્પન્ન થાએછે, પણ દુરાચારી કાંમો કબુદ્ધિયો શખ્સ કરેછે. એક નેક, સદ્ગુણી તથા દીનદાર માણસનું સેવટ સારૂં હોએછે. એવા શખ્સને પોતાની હયાતીમાં તેમજ મરણની વખતે મ્હોટો સંતોષ એજ હોએછે કે, તેણે પોતાની જીંદગી દુનિયાંની આબાદી કરવામાં, પોતાના જાત ભાઈઓનું ભલું કરવામાં, તથા ગરીબ અને લાચાર માણસોની દાદ ચાહાવામાં ગુજારી. બીજા હાથ ઉપર, જે શખ્સ પાપી તથા નીતિનો ભંગ કરનારાં કાંમો કરેછે તેને દોજખની શિક્ષા ખમવી પડે છે. જુઓ મારી યશ્ત બા માએની, હાદોખ્ત નુસ્કની ૨ જી તથા ૩ જી પરગરદ.)

દોઆ નામ સેતાએશ્ને.*

ક્ષ્નઓથ્રે[1] અહુરહે મજ્દાઓ.[2] અષેમ વોહૂ ૧.

બ નામે[3] યજ્દે[4] બક્ષાયેન્દેહે[5] બક્ષાયેશગરે[6] મેહેર્બાન.[7] નામ સેતાએશ્ને[8] અહુરમજ્દ,[9] હુમાબૂદ[10] ઓ હુમાહસ્ત[11] ઓ હુમાબેદ.[12] નામે[13] યજ્દે[14] સપેના-મીનો.[15] અંદરચ્[16] મીનોઆંન્[17] મીનો.[18] અજશ[19] ખુદ્દશ[20] યક્ નામ[21] અહુર-મજ્દચ.[22] ખોદાએ[23] મેહેસ્ત,[24] ઓ તવાના[25] ઓ દાના[26] ઓ દાદાર,[27] ઓ પર્વર્તાર[28] ઓ પાના[29] ઓ ખાવર,[30] ઓ કેર્ફેહુગર[31] ઓ અવક્ષીદાર[32] અવીજેહ[33] વેહ દાદસ્તાની[34] હુમા-જોર.[35]

(દાદાર) હોરમજદની[2] ખુશ્નુદી[1] (થાઓ)! ખોદાતાલા[4] (જે) નેઆમતનો બખશનાર,[5] ગુનાહ માફ કરનાર[6] (તથા) માયાલુ (છે તે)નાં[7] નામ (ની મદદ)થી[3] (હું આએ બંદગી શરૂ કરૂછું). હોરમજદ[9] (કે જે) હમેશાં હતો,[10] હમેશાં છે[11] (તથા) હમેશ સુધી રેહેશે[12] તેનાં નામની વખાણ[8] (હું કરૂછું). (જેનું) નામ[13] ગેબી વૃદ્ધિ કરનાર[15] ખોદા[14] (છે); (તથા જે)

(ઇચ્છાને તે તમે એખત્યાર કરજો). સહુથી ખરાબ ત્રણ ચીજ (કે જે) ખરાબ વિચારેલો વિચાર, ખરાબ કહેલું વચન (તથા) ખરાબ કરેલું કાંમ (એનીથી) તમે દૂર થજો (ઇચ્છાને તે તમે એખત્યાર ના કરતા). (જુઓ વંદીદાદની ૧૮ મી પરગરદ, ફકરો ૧૭ મો તથા ૨૫ મો.)

* એ નામ સેતાએશ્નેની આખી બંદગી પાઝંદ ભાષામાં છે. એ દોઆ અસલ પેહેલવી ભાષામાં આપણને દીનકરદ નામની પેહેલવી કેતાબમાંથી મળી આવેછે.

ગેબીઓ[૧૭] માં[૧૬] *ગેબી[૧૮] (છે). તેનું[૧૯] પોતાનું[૨૦] એક (ખાસ) નામ[૨૧] હોરમજ્દ[૨૨] (છે.) તે સાહેબ[૨૩] સઉથી બુજોરગ,[૨૪] જોરેમંદ[૨૫] દાનાઈ-વાળો[૨૬] પેદા કરનાર,[૨૭] પોષણ કરનાર,[૨૮] પાસબાની કરનાર,[૨૯] બરદાશ્ત કરનાર,[૩૦] સવાબકાર,[૩૧] ગુનાહની માફી બખશનાર[૩૨] ખાલેસ[૩૩] (તથા) વાજબી ઈનસાફ કરનાર[૩૪] (અને) સર્વ શક્તિવાન[૩૫] (છે).

સેપાસ[૧] ઓએ બુજોર્ગ[૨] હસ્તીઆંન્,[૩] કે[૪] આફ્રીદ્[૫] †અવ-નીદ્,[૬] ઓ પ એશ[૭] અંગામબતી[૮] જોર્[૯] દાનાઇ,[૧૦] અવર્તર્[૧૧] શેશ[૧૨] અમેશાસ્પંદાન્,[૧૩] અવદ્[૧૪] વેશ[૧૫] યજદાંન્,[૧૬] રોશન[૧૭] બેહેશ્ત[૧૮] ગરોથ્માન્,[૧૯] ઓ ગેર્દ્ આસ્માન્,[૨૦] ઓ ખુર્[૨૧] તાવા,[૨૨] ઓ માહ્[૨૩] બામી,[૨૪] ઓ સતરે[૨૫] વશ-તોખ્મ,[૨૬] બાદ્,[૨૭] અંદર્-વાએ,[૨૮] ઓ આવ્,[૨૯] ઓ આતશ,[૩૦] ઓ જમીન્[૩૧] ઓ ઓર્વર્,[૩૨] ઓ ગોસ્પંદ્[૩૩] ઓ અયોખ્શસ્ત,[૩૪] ‡ઓ મર્દુમ.[૩૫]

હયાતી ભોગવનારાઓમાં[૩] તે બુજોરગ (સાહેબ)નો[૨] (હું) આભાર[૧] (માનુંછું), કે જે[૪] (તમામ પેદાએશનો) ¶પેદા કરનાર છે,[૫] (તથા) તેનો અંત †લાવનાર છે;[૬] (તથા) જેણે[૪] પોતાની[૭] જાતી[૮] શક્તિ[૯] તથા દાના-ઈથી[૧૦] વધારે ચઢતે દરજ્જાના[૧૧] છ[૧૨] અમશાસ્પંદો,[૧૩] ઘણાએક[૧૫] બુજો-રગ[૧૪] ઈજદો[૧૬] રોશન[૧૭] બેહેશ્ત,[૧૮] ગરોથ્માન,[૧૯] ગ્રહમંડલનું ફરવું,[૨૦] રોશની આપનારો[૨૨] સુરજ,[૨૧] નુરભરેલો[૨૪] માહતાબ,[૨૩] ઘણી જાતના[૨૬] સેતારા,[૨૫] પવન,[૨૭] હવા,[૨૮] પાણી,[૨૯] આતશ,[૩૦] જમીન,[૩૧] ઝાડપાણ,[૩૨] પશુ,[૩૩] ધાતુ[૩૪] તથા માણસો[૩૫] પેદા કીધાં.[૫]

---

*ઈઆને ઘણોજ અનદીઠ—કોઇને નજરે નહી દેખાએ તેવો.

† દીનકરદમાં આવેલી પેહેલવી નામ સેતાએશ્નેમાં 'અવનીદ્' બોલ નથી. કદમીઓને ભણવાની નામ સેતાએશ્નેમાં 'અવનીદ્'ને બદલે 'વ દાદ્' (અને આપ્યું) લખેલું મળેછે. એ 'અવનીદ્' બોલને 'અ'='આ' ઈઆને તરફ, અને ધાતુ વન=(નાશ કરવો) ઉપરથી નીકળેલો ગણીને, હોરમજ્દને લગાડીએ તો, એનો અર્થ 'નાશ કરનાર છે, અંત લાવનાર છે' થઈ શકે.

‡ આએ ફકરામાં 'રોશન્ બેહેસ્ત્ ગરોથ્માન્'ની પછી દરેક બોલે 'ઓ' આવેછે, તેનો અર્થ 'અને, તથા' થાયછે. ગુજરાતી ભાષાની રૂઢી પ્રમાણે દરેક બોલની પછી 'તથા' મુકયો નથી, પણ છેલ્લા બોલ (માણસો)ની આગમચ મુકયો છે.

¶ અસલ એબારતમાં એ બોલ ક્રિયાપદ ભૂતકાળના રૂપમાં છે.

યજશને[1] ઓ નીઆએશને[2] અજ઼ ઓએ ખોદાએ કેરૂફેહગર,[3] કે[4] મેહ[5] કર્દ[6] અજ઼[7] હરૂ[8] ગેતીહા[9] દેહેશનાન્[10] મરૂદુમ[11] ૫ ગવાએશ,[12] માદાન્[13] દાદ[14] ઓ શેહેરીઆરેશ[15] અંગામ,[16] રાએનીદારેશ[17] દામાન્,[18] ૫ રઝમ[19] અંગેજશને[20] પરૂહેજ઼[21] દેવાન્.[22]

તે સવાબકાર સાહેબની[3] (હું) આરાધના[1] તથા બંદગી[2] (કરૂંછું), કે જેણે[4] દુનિયાંની[9] તમામ[8] પેદાએશોમાં[7-10] માણસ જાતને,[11] વિચાર શક્તિથી[12] (ઈઆને વિચાર શક્તિ આપીને), ઉંચે દરજાજેનું[5] બનાવ્યું;[6] (તથા) *દેવો (અથવા ખરાબ હવસો)ની[22] સાથે લડાઈ કરવા,[19] (તેઓની) સાંમે થવા,[20] (તથા) (તેઓથી) દૂર રેહેવા સારૂ,[21] (તથા) દુનિયાંનાં લોકોને[18] (ખોદાઈ માર્ગની રેહેનુમાઈ કરી) ચલાવવા સારૂ,[17] અક્કલ[13] (બખશીને) વખતની[16] પાદશાહી[15] આપીછે.[14]

નમાજ઼[1] ઓએ વીસ્પ-આગાહ[2] અશ[3] ક઼ાવર,[4] કેશ[5] ફ્રેસ્તીદ[6] ૫[7] જરતોશત[8] સપેતમાન[9] અશો[10] ફરોહર,[11] અશતશ[12] ઓએ દામાન્[13] દીન્-દાનેશને[14] વરોએશને,[15] આસ્ને-ખેરદી[16] ગોશો-સરૂતેહ ખેરદી.[17] દાનાએશ[18] ઓ રાએનીદારેશ,[19] વીસ્પ[20] હસ્તાંન્[21] ઓ બૂદાંન્[22] ઓ બેદાંન્,[23] ફરહંગાંન્ ફરહંગ[24] માંથ્ર[25] સ્પેન્ત,[26] કુ[27] બેદ[28] રવાંન્[29] હુ-પુલ્[30] બોખ્તારેશ,[31] અજ઼ દોજ઼ખ઼,[32] વદારૂદારૂ[33] ઓએ[34] આંને[35] પેહેલુમ[36] અખાંન્[37] અશોઆંન્,[38] રોશન્[39] હંદ[40] હુ-બોએ[41] હમા-નેકશ.[42]

તે તમામ આગાહીવાળા[2] (તથા) તે[3] બરદાશ્ત કરનાર સાહેબને[4] (હું) સર નમાવી સેજદો[1] (કરૂંછું), જેણે[5] પવિત્ર[10] ફરોહરવાળા[11] સપેતમાન[9] જરતોશ્તની[8] મારફતે,[7] દુનિયાંનાં લોકોને[13] (પોતાની તરફ) દોસ્તી કરાવવા સારૂ[12] ઈમાન લાવવા લાએક[15] દીનનો એલમ,[14] (કે જે) જાતી અક્કલ[16] (તથા) કાને સાંભળેલી (ઈઆને શિખેલી) અક્કલથી[17] (મેળવી શકાએછે) (તે) મોકલ્યો.[6] તમામ[20] માણસો જેઓ હમણા છે,[21] અગાઉ થઈ ગયાં,[22] તથા હવે પછી થશે, તે (સઘળાં) ઓની[23] વાકેફગારી[18] તથા રેહેનુમાઇને સારૂ,[19] ઉત્તમમાં ઉત્તમ વિદ્યા[24] (જે) વૃદ્ધિ કરનાર[26] માંથ્રવાની[25] (તે) મોકલી;[6] કે જે[27] (માંથ્રવાની) રવાનને[29] આસાનીથી ચિ-

* 'દેવ' બોલના ખોલાસા બાબે જુઓ સફે ૧૫—૧૬ મે આપેલી નોટ.

ન્વત પુલ* ગુજાર કરાવનાર,[30] દોજખથી[32] છુટકારો આપનાર[31] (તથા) અશો લોકોનાં[38] રોશનીવાળાં[39] ખુશબોદાર [41] (અને) તમામ ખુબીવાળાં[42] તે[35] ઉત્તમ[36] મકાનમાં[37] (એટલે બેહેસ્તમાં) રસ્તો આપનાર[33] છે.[28]

૫[1] ફ્રર્માને તો[2] ખ્શાવરૂ,[3] ૫[4] ફ્રર્માને તો[5] ખ્શાવરૂ[6] ૫[7] ફ્રર્માને તો[8] ખ્શાવરૂ,[9] પદીરમ્[10] ઓ મીનમ્[11] ઓ ગોયમ્[12] ઓ વર્જમ્[13] દીન્[14] અવીજ્હેહ્,[15] આસ્તુઆંન હોમ્[16] ૫ હર કેરૂફેહ્,[17] અવાખ્શ[18] અજ[19] વીસ્પ[20] બજેહ્.[21] અવીજ્હેહ્ દારૂ હોમ્[22] ખુદ્દશ[23] આસ્નીદેહ્-ક્રુનશ્ને,[24] પરૂહેજશ્ને,[25] ઓ પાક્[26] શેશ[27] જોરાને[28] જાન્,[29] મનશ્ને[30] ગવશ્ને[31] ક્રુનશ્ને,[32] ઓ વીરૂ[33] ઓ હોશ[34] ઓ ખેરદ્.[35]

ઓ બરદાશ્ત કરનાર સાહેબ![3] ઓ કસુર દરગુજર કરનાર સાહેબ![6] ઓ ગુનાહ માફ કરનાર સાહેબ![9] તારા હોકમ[2] પ્રમાણે,[1] તારાં ફરમાન[5] મુજબ,[4] (તથા) તારી આજ્ઞાને[8] અનુકુળ થઈને,[7] (તારી મોકલેલી) ખાલેસ[15] (જરતોશ્તી) દીનને[14] હું કબુલ કરૂંછું,[10] મનમાં રાખુંછું[11] (એટલે હર વખત યાદ કરીઆ કરૂંછું), કેહુંછું,[12] (એટલે જાહેર કરીને બીજાઓને શિખવુંછું) તથા એખ્ત્યાર કરૂંછું.[13] દરેક સવાબનું કાંમ કરવાને[17] હું ઉસ્તેવાર રેહુંછું,[16] (તથા) તમામ[20] ગુનાહનાં કાંમો[21] થી[19] પસ્તાવો કરી પાછો ફરૂંછું.[18] મારી પોતાની[23] જાતી કરનીને[24] હું પાક રાખુંછું,[22] (તથા) (મારા) જાનની[29] છ[27] શક્તિઓ,[28] (કે જે) વિચાર શક્તિ,[30] બોલવાની શક્તિ,[31] કાંમ કરવાની શક્તિ[32] તથા તર્ક (અથવા સારૂં નરસું સમજવાની) શક્તિ,[33] બુદ્ધિ[34] તથા અક્કલ[35] (એઓને) (ખરાબ હવસોથી) દૂર રાખી[25] (હું) પવિત્ર[26] (રાખુંછું).

૫ કામે તો[1] કેરૂફેહગરૂ[2] તવાનમ્ કર્દ[3] આંને તો પરસ્તશ્ને,[4] ૫[5] બેહ્-મનશ્ને,[6] બેહ્-ગવશ્ને,[7] બેહ્-વર્જશ્ને,[8] વશાએમ્[9] રાહે[10] રોશન્,[11] કે[12] ઓમ્ નરસાદ્[13] ગેરાન્[14] પજદ્[15] દોજખ્,[16] વદીરમ્[17] ૫ ચેશંદર્ગ,[18] રસમ્[19] આંને બેહેશ્ત[20] પુરૂ-બોએ[21] હરૂવેસ્પ-પેસીદેહ્[22] હમા-ખ્શારેશ.[23]

ઓ સવાબકાર સાહેબ![2] તારી ઇચ્છા પ્રમાણે[1] નેક વિચાર,[6] નેક

---

* એના ખોલાસા બાબે જુઓ પતેત પશેમાની, કરદો ૧૨ મો, 'સેદોશ ગેતાફરીદ્' બોલની માએની હેઠલ આપેલી નોટ.

સખુન[૭] (તથા) નેક કાંમો[૮] થી[૫] તારી બંદગી[૪] હુ કરી શકું,[૩] (અને મારાં પોતાનાં રવાનનેમાટે) રોશન[૧૧] માર્ગ[૧૦] (એટલે બેહેશ્ત મેળવવાનો રસ્તો) હું ખોલ્લો કરૂં,[૯] કે જેથી[૧૨] (મારાં મરણની પછી) દોજખનો[૧૬] બાહારી[૧૪] આજાબ[૧૫] મારાં (રવાન) ઉપર નહી પોંહોંચે.[૧૩] ચિન્વત પુલના માર્ગ ઉપરથી[૧૮] હું પસાર થઈ જાઉં,[૧૭] (અને) ખુશબોથી ભરપૂર,[૨૧] તમામ સીનગારવાળાં[૨૨] (તથા) તમામ સુખાકારીવાળાં[૨૩] બેહેશ્તમાં[૨૦] હું પોંહોંચું.[૧૯]

સેતાએશ્ને[૧] ઓએ અવક્ષીદારૂ[૨] ખોદાએ,[૩] કુ[૪] કામેહ્‌ કેર્ફેહ્‌[૫] પાદાએશ્ને કુનંદ[૬] ફર્માન-રાએનીદારાંન,[૭] અવદુમ[૮] બુજેદ[૯] દર્વંદાન્ચ[૧૦] અજ દોજખ્,[૧૧] ઓ[૧૨] અવીજેહા[૧૩] વીનારેદ[૧૪] વીસ્પ.[૧૫]

ગુનાહ માફ કરનાર[૨] તે સાહેબની[૩] (હું) વખાણ[૧] (કરૂંછું), કે જે[૪] (સાહેબ) સવાબની *ઈચ્છાથી[૫] (તેનાં) ફરમાન પ્રમાણે ચાલનારાઓને[૭] સવાબનો બદલો આપેછે;[૬] (તથા) સેવટે[૮] (ઈઆને કેઆમતના વખત પછી) ગુનેહગારોને[૧૦] દોજખથી[૧૧] છુટકારો આપશે,[૯] તથા[૧૨] તમામ (†ખલક)ને[૧૫] ખાલેસીથી[૧૩] આરાસ્તે કરશે.[૧૪]

☞ સેતાએશ્ને[૧] દાદાર અહુરમજદ,[૨] હર્વેસ્પ-આગાહ્[૩] તવાના[૪] ઓ તવંગર,[૫] હફ્ત અમેશાસ્પંદ[૬] બેહેરાંમ યજદ[૭] પીરોજગર[૮] દુશ્મન-જદાર,[૯] અમહે[૧૦] હુતાશ્તહે[૧૧] ‡બેરસાદ.[૧૨] અષેમ વોહૂ ૧. (☞ ત્રણ વાર પઢે.)

તમામ આગાહીવાળા[૩] (તથા) સર્વશક્તિવાન[૪] દાદાર હોરમજદની,[૨] જોરેમંદ[૫] ¶સાત અમશાસ્પંદોની,[૬] ફતેહમંદ[૮] (અને) દુશ્મનને મારનાર[૯] બેહેરાંમ ઈજદની,[૭] (તથા) નેક બનાવેલા[૧૧] અમ (નામના ફરેશ્તા)ની[૧૦] (હું) વખાણું[૧] (કરૂંછું). (એ બધા મારી મદદે) પોંહોંચો[૧૨]

---

* ઈઆને સવાબનો બદલો તે સાહેબ આપશે એવી આશાથી.

† પેહેલવી નામ સેતાએશ્નેમાં "ખલક"નો બોલ (દાંમ્) આવેલો છે.

‡ પેહેલવી નામ સેતાએશ્નેમાં "સેતાએશ્ને દાદાર અહુરમજદ" થી "બેરસાદ" સુધી આખો ફકરો આવેલો નથી; પાછલથી ઉમેરેલો દીસેછે.

¶ છ કેહેતે તો બેહેતર, કારણકે એની આગમચ દાદાર હોરમજદ આવેલાછે.

નમસ્કાર ચાર દિશાનો.*

☞ (દોઆ નામ સેતાએશને પઢ્યા પછી દીસના વખતમાં એ ભણે.)

અજ હમા ગુનાહ પતેત પશેમાનુમ; અષેમ વોહૂ ૧.

☞ નેમો[1] આઓંઘ્રહાંમ[2] અસંઘ્રહાંમચ,[3] ષોઇથ્રનામચ,[4] ગઓયઓઇતિનાંમચ,[5] મએથનનાંમચ,[6] અવો-ખ્વરેનનાંમચ,[7] અપાંમચ,[8] જેમાંમચ,[9] ઉર્વરનાંમચ,[10] અંઘ્રહાઓસચ[11] જેમો,[12] અવંઘ્રહેચ[13] અષ્નો,[14] વાતહેચ[15] અષઓનો,[16] સ્ત્રાંમ,[17] માઓંઘ્રહો,[18] હૂરે,[19] અનઘ્રનાંમ[20] રઓચંઘ્રહાંમ[21] ખ્વાતનાંમ,[22] વીસ્પનાંમચ[23] સ્પેન્તહે મઇન્યેઉશ[24] દામનાંમ[25], અષઓનાંમ[26] અષઓનિનાંમચ[27] અષહે[28] રથ્વાંમ.[29] અષેમ વોહૂ ૧.

☞ (એકેક વાર ચાર દિશા તરફ ફરીને પઢે.) ☞ **અહ્માઇ રએશચ; હજંઘ્રેમ; જસ મે અવંઘ્રહે મજ્દ; કેરૂફેહ મોજ્દ.**

નમાજ[1] (હોજો) આએ[2] જગાઓને,[3] શેહરોને,[4] ખેતરની જગાઓને,[5] રેહેવાનાં મકાંનોને,[6] પાણીના હભારાઓને[7] (અથવા પાણી પીવાની જગાઓને[7]), †પાણીઓને,[8] જમીનોને,[9] ઓરવરોને,[10] આએ[11] પૃથ્વીને,[12] તે[13] આસ્માનને,[14] પવિત્ર[16] પવનને,[15] સેતારાઓને,[17] માહતાબને,[18] ખોરશેદને,[19] બેહદ્[20] ખુદરતી[21] રોશનીઓને,[21] સપેનામીનોની[24] તમામ[23] પેદાએશને[25] (તથા) અશોઈના[28] સરદારો[29] (જે) અશો નર[26] તથા અશો નારી[27] (એ બધાંઓને નમાજ હોજો!)

માહ બોખ્તાર નીઆએશ.‡

☞ (એ નીઆએશ જો બની શકે તો દરરોજ ભણવી; નહી તો દર મહીનામાં ચાંદરાત, પુનમ અને અમાસ—એ ત્રણ દાહાડા તો ખસુસ ભણવાને ફારસી રવાએતોમાં તાકીદ કીધેલી છે.)

---

*એ આખો નમસ્કાર ઈજશ્નેના પેહેલા હાના ૧૬ મા ફકરામાંથી લીધો છે. 'નિવએધયેમિ હંકારયેમિ' બોલોને બદલે ઈહાં 'નેમો' બોલ આવેલો છે.

†ઈઆને નહી, ઝરા ઇત્યાદિનાં પાણીઓને.

‡એ નીઆએશને છેડે 'યસ્નેમચ'ની પછી 'દસ્ત અમેમ' નો જે ફકરો આવેછે તે સિવાએ, એ આખી નીઆએશ માહ યશ્તમાં આવેછે.

૫ નામે યજદાંન્ અહુરમજદ ખોદાએ અવજ્ઞૂની, ગોરૂજે ખોરેહ્ અવજાયાદ. માહ્ બોખ્તારૂ માહ્ યજદ્ બેરસાદ.* અજ હમા ગુનાહ્ પતેત્ પશેમાનુમ્, અજ હર્વસ્તીન્ દુશ્મત દુજ્ઞૂખ્ત દુજ્ઞવરૂશ્ત, મેમ્ ૫ ગેતી મનીદ, ઉઝ્મ ગોફ્ત, ઉઝ્મ કર્દ, ઉઝ્મ જસ્ત્, ઉઝ્મ બૂન્ બૂદ એસ્તેદ, અજ આંન્ ગુનાહ્ મનશ્ની ગવશ્ની કુનશ્ની, તની રવાની ગેતી મીનોઆંની, ઓખે અવાખ્શ પશેમાન્ ૫ સે ગવશ્ની ૫ પતેત્ હોમ.

(૧) ☞ (સર નમાવતાં નમાવતાં ભણવું) **નેમો[1] અહુરાઇ મજદાઇ[2] નેમો અહુરાઇ મજદાઇ, નેમો અહુરાઇ મજદાઇ, નેમો[3] અમેષએઇબ્યો સ્પેન્તએઇબ્યો,[4] નેમો[5] માઓંઘ્રહાઇ[6] ગઓચિથ્રાઇ,[7] નેમો[8] પઇતિ-દીતાઇ,[9] નેમો[10] પઇતિ-દીતે;[11] નેમો અહુરાઇ મજદાઇ, નેમો અમેષએઇબ્યો, સ્પેન્તએઇબ્યો, નેમો માઓંઘ્રહાઇ ગઓચિથ્રાઇ, નેમો પઇતિ-દીતાઇ, નેમો પઇતિ-દીતે; નેમો અહુરાઇ મજદાઇ, નેમો અમેષએઇબ્યો સ્પેન્તએઇબ્યો, નેમો માઓંઘ્રહાઇ ગઓચિથ્રાઇ, નેમો પઇતિ-દીતાઇ, નેમો પઇતિ-દીતે.**

(૧) (દાદાર) હોરમજદને[2] નમાજ[1] (હોજો)! અમશાસ્પંદોને[4] નમાજ[3] (હોજો)! ગાએ—ગોસ્પંદોનું તોખમ રાખનાર[7] માહતાબને[6] નમાજ[5] (હોજો)! (માહતાબના) દેખાએલા (અથવા પ્રકાશેલા) ભાગને[9] નમાજ[8] (હોજો)! (તથા) દેખાતા (અથવા પ્રકાશતા) ભાગને[11] નમાજ[10] †(હોજો)!

ખોલાસો:—(એની મતલબ એ કે, માહતાબનો જે ભાગ અંધારામાં છે, તથા જે ભાગ પ્રકાશતો દેખાએછે એ બેહુને નમાજ હોજો!)

(૨) **ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મજદાઓ, તરોઇદીતે અંઘ્રહે મઇન્યેઉશ; હઇથ્યાવરૂશ્તાંમ્ હ્યત્ વસ્ના ફ્રેરષોતેમેમ. સ્તઓમિ અષેમ્; અષેમ વોહૂ ૩.**

---

* ઈઆને સફાઈ (અથવા છુટકારો) આપનાર માહ ઈજદ (મારી મદદે) પોંહોંચો! બખશેશ કરનાર, વેંહેંચી આપનાર (પ્રોફેસર દારમેસ્તેતે).

† જ્યારે હમો તારી તરફ નજર કરીએ ત્યારે તુંને નમાજ (હોજો), જ્યારે તું હમારી તરફ નજર કરે ત્યારે તુંને નમાજ (હોજો)! (પ્રોફેસર દારમેસ્તેતે). જ્યારે માહતાબ દેખાએછે ત્યારે તેને નમાજ હોજો, જ્યારે માહતાબ વિશે વિચાર કરવામાં આવેછે ત્યારે તેને નમાજ હોજો! (પ્રોફેસર હારલે).

ફ્રવરાને મજદયસ્નો જરથુશત્રિશ વીદએવો અહુર-ત્કએશો (જે ગેહ હોય તે પઢે.) **ફ્રસસ્તયએચ. માઓંઘહહે ગએચિથ્રહે, ગેઉશચ અએવો-દાતયાઓ, ગેઉશચ પોઉરૂ-સરેધયાઓ,*** **ક્ષ્નઓથ્ર યસ્નાઇચ વહ્માઇચ ક્ષ્નઓથ્રાઇચ ફ્રસસ્તયએચ, યથા અહૂ વઇર્યો જઓતા ફ્રા મે મ્રૂતે, અથા રતુશ અષાત્ચિત્ હચ ફ્રા અષવ વીદ્વાઓ મ્રઓતૂ. (૩) નેમો અહુરાઇ મજદાઇ, નેમો અમેષએઇબ્યો સ્પેન્તએઇબ્યો, નેમો માઓંઘહાઇ ગએચિથ્રાઇ, નેમો પઇતિ-દીતાઇ, નેમો પઇતિ-દીતે.**

(૪) કત્[12] માઓ[13] ઉક્ષ્યેઇતિ,[14] કત્[15] માઓ[16] નેરેફ્સઇતિ.[17] પન્ચ-દસ[18] માઓ[19] ઉક્ષ્યેઇતિ,[20] પન્ચ-દસ[21] માઓ[22] નેરેફ્સઇતિ.[23] યાઓ[24] હે[25] ઉક્ષ્યાંસ્તાતો,[26] તાઓ[27] નેરેફ્સાંસ્તાતો,[28] તાઓ[29] નેરેફ્સાંસ્તાતો,[30] યાઓ[31] હે[32] ઉક્ષ્યાંસ્તાતસ્[33] ચિત્.[34] કે[35] યા[36] માઓ[37] ઉક્ષ્યેઇતિ[38] નેરેફ્સઇતિ[39] †થ્વત્[40]

(૪) માહતાબ[13] કેટલા[12] (દાહાડા) વધેછે ?[14] માહતાબ[16] કેટલા[15] (દાહાડા) ઘટેછે ?[17] જવાબઃ—પંદર[18] (દાહાડા) માહતાબ[19] વધેછે,[20] પંદર[21] (દાહાડા) માહતાબ[22] ઘટેછે.[23] તે (માહતાબ)ના[25] જેટલા[24] (દાહાડા) વધારાના[26] તેટલાજ[27] (દાહાડા) ઘટાડાના[28] (છે); (તથા) જેટલા[29] (દાહાડા) તેના[32] ઘટાડાના[30] તેટલાજ[31] (દાહાડા) વધારાના[33] (છે), ઇત્યાદિ[34] (ઈઆને એ પ્રમાણે ચાલ્યા કરેછે.)‡

(દાદાર હોરમજદને કેહેછે):—તારા ¶સિવાએ[40] (બીજો) કોણ[35] (છે) જેનાથી[36] માહતાબ[37] વધેછે[38] (તથા) ઘટેછે ?[39](જવાબઃ—કોઈ નહી.)

(૫) માઓંઘહેમ્[1] ગએચિથ્રેમ્[2] અષવનેમ્[3] અષહે[4] રતૂમ્[5] યજમઇદે.[6] તત્[7] માઓંઘહેમ્[8] પઇતિ-વએનેમ,[9] તત્[10] માઓંઘહેમ્[11] પઇતિ-વીસેમ,[12] રઓક્ષ્નેમ[13] માઓંઘહેમ[14] અઇવિ-વએ-

* ઈઆને ગાએ-ગોસ્પંદનું તોખમ રાખનાર માહતાબની, તથા એખલા પેદા કરેલા ગોધાની (ઈઆને ગાવ્યેદાદની), તથા પુષ્કળ જાતના ગોધાની આરાધના કરવાને, ઇત્યાદિ (જુઓ ખારશેદ નીઆએશ, સફે ૩૩ મો.)

† એજ વાકય ઇજશ્નેના ૪૪ મા હાના ૩ જા ફકરામાં બી આવે છે.

‡ એટલે જેટલા દાહાડા માહતાબ વધેછે તેટલાજ દાહાડા તે ઘટેછે.

¶ અસલ અર્થ 'તારાથી, તારા કરતાં.'

નેમ,[૧૫] રઓક્ષ્નેમ[૧૬] માઓંઘ્રહેમ[૧૭] અઇવિ-વીસેમ,[૧૮] હિશ્તેન્તિ[૧૯] અમેષાઓ સ્પેન્ત[૨૦] ખરેનો[૨૧] દારયેઇન્તિ,[૨૨] હિશ્તેન્તિ[૨૩] અમેષાઓ સ્પેન્ત[૨૪] ખરેનો[૨૫] બક્ષેન્તિ,[૨૬] ઝાંમ[૨૭] પઇતિ[૨૮] અહુરધાતાંમ.[૨૯]

(૫) ગાએ-ગોસ્પંદોનું તોખમ રાખનાર[૨] માહતાબ[૧] (જે) અશો[૩] (તથા) અશોઇનો[૪] સરદાર[૫] (તેને) હમો વખાણીએ છિયે.[૬] (જયારે) (તે) *અંધારીના[૭] ચાંદને[૮] હું જોઉંછું,[૯] (તથા) (તે) અંધારીના[૧૦] ચાંદને[૧૧] કબૂલ કરૂંછું,[૧૨] (જયારે) (તે) રોશન[૧૩] ચાંદને[૧૪] હું જોઉંછું,[૧૫] (તથા) (તે) રોશન[૧૬] ચાંદને[૧૭] કબૂલ કરૂંછું,[૧૮] (ત્યારે) અમશાસ્પંદો[૨૦] ઉભા રેહેછે,[૧૯] (અને) (તેનાં) ખોરેહને[૨૧] ટકાવી રાખેછે;[૨૨] અમશાસ્પંદો[૨૪] ઉભા રેહેછે[૨૩] (અને) હોરમજદની પેદા કીધેલી[૨૭] જમીન[૨૭] ઉપર[૨૮] (તેનાં) ખોરેહને[૨૫] †પાંથરી નાખેછે.[૨૬]

(૬) આઅત્ યત્[૧] માઓંઘ્રહહે[૨] રઓક્ષ્નિ[૩] તાપયેઇતિ,[૪] મિશતિ[૫] ઉર્વરનાંમ[૬] જઇરિ-ગઓનનાંમ[૭] જરમએમ[૮] પઇતિ[૯] જેમાધ[૧૦] ઉજુક્ષ્યેઇતિ.[૧૧] અન્તરે-માઓંઘ્રહાઓસ્ચ,[૧૨] પેરેનો-માઓંઘ્રહાઓસ્ચ,[૧૩] વીપસ્થાઓસ્ચ.[૧૪] અન્તરે-માઓંઘ્રહેમ[૧૫] અષવનેમ[૧૬] અષહે[૧૭] રતૂમ્[૧૮] યજમઇદે;[૧૯] પેરેનો-માઓંઘ્રહેમ[૨૦] અષવનેમ[૨૧] અષહે[૨૨] રતૂમ્[૨૩] યજમઇદે;[૨૪] વીપસ્થેમ[૨૫] અષ-વનેમ[૨૬] અષહે[૨૭] રતૂમ્[૨૮] યજમઇદે.[૨૯]

(૬) જયારે[૧] માહતાબની[૨] રોશની[૩] પ્રકાશેછે[૪] (ત્યારે), લીલા રંગનાં[૭] ઝાડોના[૬] પીલા[૮] જમીન[૧૦] ઉપર[૯] દવની મારફતે[૫] ફુટેછે.[૧૧] અમાસની પછીના દાહાડાઓને[૧૨] તથા રાત(નાં અંધારા)ને નાબુદ કરનાર[૧૪] ‡પુનમની પછીના દાહાડાઓને[૧૩] હમો વખાણીએ છિયે.[૧૬] અમાસનો ચાંદ[૧૫] (જે)

* કદાચ એ 'તન્' બોલ "તંમંઘ્રકહન્તેમ્" બોલ, જેનો અર્થ 'અંધારાને લગતું' કરીને થાએછે, તેનો અપભ્રંશ હોએ; વળી તન=સંસ્કૃત **તદ્**=એટલામાટે, એ પ્રમાણે. પ્રોફેસર દારમેસ્તેતેએ તન્ બોલનો અર્થ કીધો નથી.

† એના ખોલાસા બાબે જુઓ ખોરશેદ નીઆએશ, સફો ૩૪ મો.

‡ પુનમના ચાંદને 'વીપસ્થ' કઇઆને રાતનાં અંધારાને નાબુદ કરનાર કહેલો છે, તેનું કારણ એ કે, પુનમને દાહાડે આખી રાત મુદલ અંધારૂં હોતું નથી; વળી 'વીપસ્થ' બોલ નીચે મુજબ બીજી રીતે બી સમજાવી શકાએ છે:—વી=**દ્વિ, દ્વ**=બે; હસ્થ=અથવાડીઆંને લગતું; વી+હસ્થ=વીપસ્થ=બે અથવાડીઆંને લગતું, ઈઆને પખવાડીઆંનું. માહતાબના ઘટવાના દાહાડા (દારમેસ્તેતે).

અશો[16] (તથા) અશોઇનો[17] સરદાર[18] (તેને) હમો વખાણીએ છિયે,[19] પુનમનો ચાંદ[20] (જે) અશો[21] (તથા) અશોઇનો[22] સરદાર[23] (તેને) હમો વખાણીએ છિયે.[24] રાત (નાં અંધારા)ને નાબુદ કરનાર[25] (પુનમનો ચાંદ) (જે) અશો[26] (તથા) અશોઇનો[27] સરદાર[28] (તેને) હમો વખાણીએ છિયે.[29]

(૭) યજાઇ[1] માઓંઘ્રહેમ[2] ગઓચિથ્રેમ,[3] બઘેમ,[4] રએવન્તેમ,[5] ખરેનંઘ્રઉહન્તેમ,[6] અફ્નંઘ્રઉહન્તેમ[7] તફ્નંઘ્રઉહન્તેમ,[8] વરેચંઘ્રઉહન્તેમ,[9] ક્ષતાવન્તેમ[10] ઇશતિવન્તેમ,[11] યઓક્ષતિવંતેમ,[12] સઓકવન્તેમ,[13] જઇરિમ્યાવન્તેમ[14] વોહુવાવન્તેમ,[15] બઘેમ[16] બએષજેમ.[17]

(૭) ગાએ-ગોસ્પંદોનું તોખમ રાખનાર[3] માહ ઈજદ,[2] (જે) બખશેશ કરનાર[4] (અથવા નસીબ આપનાર[4]), ચળકાટવાળો,[5] ખોરેહવાળો,[6] *પાણીવાળો,[7] ગરમીવાળો,[8] †રોશનીવાળો,[9] મદદ કરનાર,[10] સંપત્તિ બખશનાર,[11] કૌવત ધરાવનાર,[12] ફાએદો કરનાર,[13] લીલોતરી આપનાર,[14] સારી ચીજો (અથવા આબાદી) આપનાર[15] (તથા) તંદરોસ્તી આપનાર[16] ‡બઘ (તે) ને[16] હું વખાણું.[1]

(૮) આહે[1] રય[2] ખરેનંઘ્રહચ,[3] તેમ[4] યજાઇ[5] સુરુન્વત[6] યસ્ન[7] માઓંઘ્રહેમ[8] ગઓચિથ્રેમ.[9] જઓથ્રાબ્યો[10] માઓંઘ્રહેમ[11] ગઓચિથ્રેમ[12] અપવનેમ[13] અષહે[14] રતૂમ[15] યજમઇદે.[16]

(૮) તેનાં[1] તેજ[2] તથા પ્રતાપને લીધે,[3] તે[4] ગાએ-ગોસ્પંદોનું તોખમ રાખનાર[8] માહ ઈજદને,[8] સંભળાએ તેવી[6] (અથવા પ્રખ્યાત) ઇજશ્નેવડે[7] હું ઈજું.[5] ગાએ-ગોસ્પંદનું તોખમ રાખનાર[12] અશો[13] માહતાબ,[11] (જે) અશોઇનો[14] સરદાર (તે)ને[15] ક્રિયાની ભેટોથી[10] હમો વખાણીએ છિયે.[16]

હઓમયો ગવ બરેસ્મન, હિઝ્વો-દંઘ્રહંઘ્રહ, માંથ્રચ, વચચ શ્યઓથ્નચ, જઓથ્રાબ્યસચ અર્ષુખ્ધએઇબ્યસચ વાઘ્ઝિબ્યો.

યેંઘ્રહે હાતાંમ આઅત યેસ્ને પઇતિ વંઘ્રહો,

મજદાઓ અહુરો વએથા અષાત હચા,

યાઓંઘ્રહાંમચા તાંસચા તાઓસચા યજમઇદે.

(બાજમાં પઢે.) **અહુરમજદ ખોદાએ અવઝુનીએ**

---

* અથવા પાણીનાં વાદળાં લાવનાર, વાદળાં ઉત્પન્ન કરનાર.

† જ્ઞાન બખશનારો (દારમેસ્તેતે): (હમેશાં) ફરતો (હારલે).

‡ 'બઘ' (સંસ્કૃત भग) નો અર્થ 'ઈશ્વરી શક્તિ' થાએછે.

મરદુમ, મરદુમ સર્દગાંન્ હુમા સર્દગાંન, હુમબાયસ્તે વેહાંન્, ઓએમ બેહેદીન્ માજદયસ્નાંન્ આગહી આસ્તવાની નેકી રસાનદ્ *અએદૂન્ બાદ્ (પ્રગટ પઢે.) યથા અહૂ વઇર્યો ૨.

(૯) યસ્નેમચ વહ્મેમચ અઓજસચ જવરેચ આફ્રીનામિ, માઓંઘ્રહે ગઓચિથ્રહે, ગેઉશચ અએવો-દાતયાઓ, ગેઉશચ પોઉરૂ-સરેધયાઓ. અષેમ્ વોહૂ ૩.

(૧૦) †દસ્ત[1] અમેમ્[2] વેરેથ્રઘ્નેમચ,[3] દસ્ત[4] ગેઉશ[5] ખાથ્રો-નહીમ્,[6] દસ્ત[7] નરાંમ્[8] પોઉરૂતાતેમ્,[9] સ્તાહ્યનાંમ્[10] વ્યાખ્નનાંમ્,[11] વનતાંમ્[12] અવનેમ્નનાંમ્[13] હથ્ર-વનતાંમ્[14] હુમેરેથે,[15] હથ્રવનતાંમ્[16] દુશ-મઇન્યુશ,[17] સ્તેરપતાંમ્[18] ચિથ્ર[19] -અવંઘ્રહાંમ.[20] (૧૧) યજત[21] પોઉરૂ-ખ્રરેનંઘ્રહ,[22] યજત[23] પોઉરૂ-બએષજ,[24] ચિથ્ર[25] વો[26] બુયારેશ[27] મસાંનાઓ,[28] ચિથ્ર[29] વો[30] જવનોસવો[31] ચિથ્રેમ્[32] બોઇત્[33] યૂજેમચિત્[34] ખ્રરેનો,[35] યજેમ્નાઇ[36] આપો[37] ¶દાયત.[38] અષેમ્ વોહૂ ૧. ☞ અહ્માઇ રએશચ; હઝંઘ્રેમ; જસ મે અવંઘ્રહે મજદ; કેરૂફેહ મોઝદ.

(૧૦–૧૧) અએ પુર ખોરેહવાળા[22] ઇજદો![21] અએ પુર તંદરોસ્તી આપનારા[24] ઇજદો![23] (તમો) (મને) હિમ્મત,[2] તથા ફતેહ[3] આપો,[1] ગાએ ઢોરની[5] જીઆદતી[6] ‡આપો;[4] મજબૂટ,[10] અનજુમનમાં બેસનારા,[11] (ખરાબ પેદાએશને) મારનારા,[12] નહી માર ખાએ તેવા,[13] હરીફોને[15] એકદમ મારનારા,[14] દુશ્મનોને[17] એકદમ મારનારા,[16] હમેશાં ખુશી આપનારા,[18] (તથા) જાહેર રીતે[19] મદદ કરનારા[20] માણસોનું[8] ¶ટોળું[9] (મને) આપો.[7] તમારેથી[26] મ્હોટાઈ[28] જાહેર[25] થજો![27] ક્રિયાના ફાએદા[31] (અથવા બંદગી કીધાથી હાસેલ થતા ફાએદા[31]) તમારેથી[30] જાહેર[29] થજો![27] (અએ

---

* એના તરજુમાને માટે જુઓ ખોરશેદ નીઆએશ, સફા ૩૯ મો.

† 'દસ્ત અમેમ'ના આખા ફકરાને (૧૦–૧૧) ડાકટર ગેલ્ડનર કવીતા રૂપી ૧૪ લીટીનો લેછે. દરેક લીટી અલ્પવિરામ (,) તથા પૂર્ણવિરામ (.) આગળ પુરી થાએછે. એનો ઘણોખરો આખો ભાગ વીશ્તાસ્પ યસ્તના ૬–૮ મા ફકરામાં બી આવેછે.

‡ ગાએ ઢોર તથા ગુજરાણનું સુખ આપો (પેહેલવી); ગાએ ઢોરની ભપકાદાર ખુબસુરતી આપો (હારલે); ગોરત તથા સુખની રોટલી આપો (દારમેસ્તેતે).

¶ એની મતલબ પુશ્કળ દીકરા અથવા બાહાદર છોકરા. એની મુકાબેલ જુઓ આતશ નીઆએશ, ફકરો ૫ મો.

ઈજદો !) *પાણીઓને[૩૭] ઈજનારનેમાટે[૩૬] (ઈઆને પાણીની ખુબી સમજનારનેમાટે) જાહેર રીતે[૩૨] (અને) ખચીત[૩૩] તમો[૩૪] ખોરેહ[૩૫] આપો.[૩૮]

રોજ નેક્ નાંમ, રોજ પાક્ નાંમ, રોજ મુબારક્ (ફલાંન), માહે મુબારક્ (ફલાંન) ગાહે (ફલાંન) નમાજ દાદારે ગેહાંન્ દામાન્. ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મજદાઓ, નેમો અહુરાઇ મજદાઇ, નેમો અમેષએઇબ્યો, સ્પેન્તએઇબ્યો, નેમો માઓંઘ્રહાઇ ગઓચિથ્રાઇ, નેમો પઇતિ-દીતાઇ, નેમો પઇતિ-દીતે; અષેમ વોહૂ ૧.

ગેરૂજે ખોરેહ અવજનયાદ્ માહ બોખ્તાર્ માહ યજદ્ ખેરસાદ્ અમાવંદ્ પીરોજગર્ અમાવંદી પીરોજગરી. દાદ્ દીન્ બેહ માજદયસ્નાંન્ આગહી રવાઇ ગોઆફરંગાંની બાદ્ હફ્તે કેશવર્ જમીન્; અએદૂન બાદ્. મન્ આનો આવાયદ્ શુદન્, મન્ આનો આવાયદ્ શુદન્, મન્ આનો આવાયદ્ શુદન. અષેમ વોહૂ ૧.

☞ (દક્ષિણ દિશા તરફ મોહોડું કરીને પઢે.) **દાદારે ગેહાંન્ દીને માજદયસ્ની દાદે જરથુશતી. નેમસે-તે અપાઉમ્ સેવિશ્તે અરેદ્વિ સૂર અનાહિતે. અપઓને અષેમ્ વોહૂ ૧.**

નેમો ઉર્વઇરે વંઘ્રુહિ મજદધાતે અપઓને અષેમ વોહૂ ૧. માઓંઘ્રહેમ ગઓચિથ્રેમ અપવનેમ અષહે રતૂમ યજમઇદે. અષેમ વોહૂ ૧. માહ બોખ્તાર્ માહ યજદ ખેરસાદ્. અષેમ વોહૂ ૧.

અરદ્વી સૂર નીઆએશ.

☞(એ નીઆએશ જો બની શકે તો દરરોજ ભણવી; નહી તો, દર મહીનામાં અસફનદારમદ, આવાં, દીન, અશીશવંઘ અને મારેસ્પંદ—એ પાંચ દાહાડા ભણવાને તાકીદ કીધેલી છે.)

(૧) ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મજદાઓ; અષેમ વોહૂ ૧.

૫ નામે યજદાંન્ અહુરમજદ ખોદાએ અવજૂની, ગેરૂજે ખોરેહ અવજનયાદ્; આવાં અરદ્વી સૂર બાંનુ ખેરસાદ્.†

અજ હમા ગુનાહ પતેત્ પશેમાનુમ; અજ હર્વસ્તીન્ દુશમત દુજ્જૂખ્ત દુજ્જવરશ્ત, મેમ્ ૫ ગેતી મનીદ્, ઉઇમ્ ગોફ્ત,

* 'આપો' બોલને બીજી બહુવચનમાં લીધાને બદલે, જો આડમી બહુવચનમાં લઈએ તો, એ વાકયનો અર્થ નીચે મુજબ થઈ શકે:—અએ પાણીઓ! ઈજનારનેમાટે જાહેર રીતે (અને) ખચીત તમો ખોરેહ આપો.

† ઈઆને અરદ્વીસૂર બાનું (મારી મદદે) પોંહોંચો!

ઉઇમ કર્દે, ઉઇમ જસ્ત, ઉઇમ બૂન બૂદ્દ એસ્તેદ્દ. અજ આંન ગુનાહ્ મનશ્ની ગવશ્ની, કુનશ્ની તની રવાની ગેતી મીનોઆંની, ઓખે અવાખ્શ પશેમાન્ પ સે ગવશ્ની પ પતેત્ હોમ. ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મજ્દાઓ, તરેઇદીતે અંઘ્રહે મઇન્યેઉશ; હુઇથ્યાવર્શ્તાંમ્ હ્વત્ વસ્ના ફ્રેરષોતેમેમ. સ્તઓમિ અષેમ્; અષેમ્ વોહૂ ૩. ફ્રવરાને મજ્દયસ્નો જરથુશ્‌ત્રિશ્ વીદએવો અહુર-ત્કએષો (જે ગેહ હોએ તે પઢે) ફ્રસસ્તયએચ.

અપાંમ્ વંઘુહિનાંમ્ મજ્દધાતનાંમ્, અરેદુયાઓ આપો અનાહિતયાઓ અપઓન્યાઓ, વીસ્પનાંમચ અપાંમ્ મજ્દ-ધાતનાંમ્, વીસ્પનાંમચ ઉર્વરનાંમ્ *મજ્દધાતનાંમ્, ક્ષ્નઓથ્ર યસ્નાઇચ વહ્માઇચ ક્ષ્નઓથ્રાઇચ ફ્રસસ્તયએચ, યથા અહૂ વઇર્યો જઓતા ફ્રા મે મ્રૂતે, અથા રતુશ્ અષાત્‌ચિત્ હચ ફ્રા અષવ વીદ્વાઓ મ્રઓતૂ. યથા અહૂ વઇર્યો ૧૦.

(૨) મ્રઓત્[૧] અહુરો મજ્દાઓ[૨] સ્પિતમાઇ[૩] જરથુશ્ત્રાઇ,[૪] યજએશ[૫] મે[૬] હીમ,[૭] સ્પિતમ[૮] જરથુશ્ત્ર,[૯] યાંમ[૧૦] અરેદ્વીમ સૂરાંમ[૧૧] અનાહિતામ[૧૨] †પેરેથૂ-ફ્રાકાંમ[૧૩] બએષજ્યાંમ,[૧૪] વીદએવાંમ[૧૫] અહુરો-ત્કએષાંમ[૧૬], યેસન્યાંમ[૧૭] અંઘ્રઉહે[૧૮] અસ્તવઇતે,[૧૯] વહ્મ્યાંમ[૨૦] અંઘ્રઉહે[૨૧] અસ્તવઇતે.[૨૨] આઘ્ર-ફ્રાધનાંમ[૨૩] અષઓનીમ,[૨૪] વાંથ્વો-ફ્રાધનાંમ[૨૫] અષઓનીમ[૨૬] ગએથો-ફ્રાધનાંમ[૨૭] અષઓનીમ,[૨૮] પએતો-ફ્રાધનાંમ[૨૯] અષ-ઓનીમ,[૩૦] દંઘ્રહુ-ફ્રાધનાંમ[૩૧] †અષઓનીમ.[૩૨]

(૨) (દાદાર) હોરમજદે[૨] ‡સપેતમાન[૩] જરતોશ્તને[૪] કહ્યું[૧] કે, અએ

* ઈઆને હોરમજદના પેદા કીધેલાં ભલાં પાણીઓની, નિર્મલ (તથા) અશો અરદ્વીસૂરનાં પાણીની, (તથા) હોરમજદનાં પેદા કીધેલાં તમામ પાણીઓની, (તથા) હોરમજદનાં પેદા કીધેલાં તમામ ઓરવરોની આરાધના કરવાને, ઈત્યાદિ (જુઓ ખોરશેદ નીઆએશ, સફો ૩૩ મો).

† ડાકટર ગેલ્ડનર પેરેથુ-ફ્રાકાંમથી તે એ ફકરાને છેડે—(અષઓનીમ) સુધી કવીતા રૂપી ૯ લીટી લેછે; દરેક લીટી અલ્પવિરામ ચિન્હ (,) તથા પૂર્ણવિરામ ચિન્હ (.) આગળ પુરી થાએ છે.

‡ 'સ્પિતમ' એ પેગમ્બર જરતોશ્તની ૯ મી પેઢીના નામાંકિત વડવાનું નામ હતું. એ ઉપરથી અશો જરતોશ્તને સ્પિતમના ખાનદાનનો અથવા સપેતમાન જરતોશ્ત એવે નામે ઓળખેલો છે. એ બાબે પુરતા ખોલાસામાટે જુઓ શેઠ ખરશેદજી રૂસતમજી કામાજીનું બનાવેલું જરતોશ્તનામું, બાબ ૨ લે.

સપેતમાન[૮] જરતોશ્ત ![૯] મારી[૬] અરદ્વીસૂર[૧૧] (નામની નદી) જે[૧૦] નિર્મલ,[૧૨] પોહોળી વેહેતી,[૧૩] તંદરોસ્તી આપનારી,[૧૪] *દેવથી જુદી,[૧૫] હોરમજદના તરીકા મુજબ †ચાલનાર,[૧૬] હાડમંદ[૧૯] દુનિયાંનાં લોકોનેમાટે[૧૮] ઈજવા લાએક,[૧૭] હાડમંદ[૨૨] દુનિયાંનાં લોકોનેમાટે[૨૧] આરાધનાને લાએક,[૨૦] જીંદગી (અથવા ચાલાકી)ને વધારનારી[૨૩] અશો,[૨૪] ટોળાંને ‡વધારનારી[૨૫] અશો,[૨૬] દુનિયાંને આબાદ ¶કરનારી[૨૭] અશો,[૨૮] માલ મિલકતને વધારનારી[૨૯] અશો[૩૦] (તથા) દેશોને આબાદ કરનારી[૩૧] અશો[૩૨] (એવી સિફતવાળી જે અરદ્વીસૂર) તેને[૭] તું વખાણ.[૫]

ખોલાસો:—(અરદ્વીસૂર એ કદીમ ઈરાની મુલ્કોના ચોકસ ભાગમાંથી વેહેતી નદીનું નામ છે. એ નદી તે વખતમાં જણાએલી સઘળી નદીઓ કરતાં ઘણીજ લાંબી તથા પોહોળી હતી. એને 'આમુ' અથવા 'ઓકસસ' નદી સાથે સરખાવામાં આવીછે. હાલની ઓકસસ નદીનું મૂળ પામીરના પાહાડોમાં છે; અરદ્વીસૂરનું મૂળ હુકઈર્ય નામનો પાહાડ કહેલો છે.

"એ નદીની વખાણ આખા ઈરાનમાં ઘણા જુના વખતથી થતી એટલુંજ નહી, પણ યુરોપનાં ચોકસ ભાગોમાં તથા બીજે ઘણે ઠેકાણે ફેલાવો પામી હતી. અને પાછલા વખતમાં એ નદીને તથા તે ઉપરના મવક્કોલ ફરેશ્તાને '**અનાહિતા**' ને નામે સઘળાઓ ઓળખતા હતા. પણ વંદીદાદની ૭ મી પરગરદમાં જણાવ્યા પ્રમાણે એનું અસલ નામ 'અરદ્વી' છે. એ નદીનું થોડું ઘણું બયાન જે પેહેલવી પુસ્તકોમાં બી જોવામાં આવેછે તે, ઘણું ખરૂં અરદ્વીસૂર (અથવા આવાં) યશ્ત ઉપરથીજ લીધેલું છે. દાદેસ્તાને દીની નામની પેહેલવી કેતાબમાં લખવા પ્રમાણે, એ અરદ્વીસૂર નદી જે ઠેકાણે 'હર્વસ્પ-તોખ્મી' નામનું દરખ્ત આવેલું છે, તથા જ્યાંહાં સઘળી જાતનાં અને દવા દારૂનાં તરેહવાર ઝાડો આવેલાં છે, તે ઠેકાણે રહીને ઉપલાં સઘલાં ઝાડોનાં મૂળ તથા નીચે પડેલી ડાલી ઇત્યાદિ સાથે આમેજ થઇને, તેનું પાણી બીજી સઘળી જગાએ પોંહોંચેછે. તેને લીધેજ એ નદીનું પાણી નીરોગી તથા તંદરોસ્તી બખશનારૂ, અને બીજાં સઘળાં પાણીઓથી ચહડતું ગણવામાં $આવ્યું છે." હાલમાં

---

* ઇઆને ગલીચી તથા રોગને દૂર કરનારી (જુઓ ૧૫-૧૬ મા સફાની નોટ).

† ઈઆને દુનિયાંને પવિત્ર રાખવાની ખોદાની જે મુરાદ છે તે બરલાવનારી.

‡ ગાએ ઢોરનાં ટોળાંને વધારનારી (પ્રોફેસર દારમેસ્તેતે તથા હારલે).

¶ મેઢાંનાં ટોળાંને વધારનારી (પ્રોફેસર દારમેસ્તેતે).

$ એરવદ ટે૦ દી૦ અંકલેશ્વરીઆવાળી અરદ્વીસૂર યશ્ત બા માએની.

આપણા લોકો સાધારણ રીતે સઘળી નદીઓને તથા દરિયાનાં પાણીને 'અરદ્વીસૂર' અથવા 'આવાં અરદ્વીસૂર'ને નામે ઓળખેછે.)

(૩) યા[૧] વીસ્પનાંમ્[૨] અર્ષ્નાંમ્[૩] ક્ષુદ્રાઓ[૪] યઓજ્ઞ-દધાઇતિ.[૫] યા[૬] વીસ્પનાંમ્[૭] હાઇરિષિનાંમ્[૮] જાંથાઇ[૯] ગરેવાંન્[૧૦] યઓજ્ઞદધાઇતિ.[૧૧] યા[૧૨] વીસ્પાઓ[૧૩] હાઇરિષીશ[૧૪] હુજામિતો[૧૫] દધાઇતિ[૧૬] યા[૧૭] વીસ્પનાંમ્[૧૮] હાઇરિષિનાંમ્[૧૯] દાઇતીમ્[૨૦] રથ્વીમ્[૨૧] પએમ[૨૨] અવ-બરઇતિ.[૨૩]

(૩) જે[૧] (અરદ્વીસૂર) સઘળા[૨] મરદોની[૩] મનીને[૪] સ્વચ્છ કરેછે;[૫] જે[૬] (અરદ્વીસૂર) તમામ[૭] જનનારી માતાઓનાં[૮] જન્મ આપવાનેમાટેનાં[૯] ગર્ભસ્થાનને[૧૦] પવિત્ર કરેછે;[૧૧] જે[૧૨] (અરદ્વીસૂર) તમામ[૧૩] જનનારીઓને[૧૪] સેહેલાઈથી જન્મ આપવાનું[૧૫] બખશેછે;[૧૬] (તથા) જે[૧૭] (અરદ્વીસૂર) તમામ[૧૮] જનનારીઓને[૧૯] લાએક[૨૦] (તથા) વખતસરનું[૨૧] દુધ[૨૨] આપેછે.[૨૩]

ખોલાસો:—(એ ફકરામાં અરદ્વીસૂરનાં પાણીની કેટલીએક ખુબીઓ જણાવી છે. એની મૂળ મતલબ એ કે, એ નદીનાં પાણીમાં લોહીને સાફ કરવાનો, 'તાનીક' (Tonic) તરીકે બદનને કૌવત આપવાનો તથા ખાધેલા ખોરાકને સેહેલાઈથી હજમ કરી નાખવાનો ગુણ હતો. મજબૂટ તંદરોસ્તી મેળવવાનેમાટે હજમીઅત તથા નિર્મળ પાણી અને સ્વચ્છ હવાની અતિશય જરૂર છે.)

(૪) મસિતાંમ્[૧] દૂરાત્[૨] ફ્રસ્રૂતાંમ્;[૩] યા[૪] અસ્તિ[૫] અવ-વઇતિ[૬] મસો,[૭] યથ[૮] વીસ્પાઓ[૯] ઇમાઓ[૧૦] આપો,[૧૧] યાઓ[૧૨] જેમા[૧૩] પઇતિ[૧૪] ફ્રતચન્તિ,[૧૫] યા[૧૬] અમવઇતિ[૧૭] ફ્રતચઇતિ,[૧૮] હુકઇર્યાત્[૧૯] હચ[૨૦] બરેજંઘ્રહત્,[૨૧] અવિ[૨૨] જરયો[૨૩] વોઉરૂ-કષેમ.[૨૪]

(૪) દૂર (નાં દેશો) સુધી[૨] પ્રખ્યાત[૩] (તથા) મ્હોટી (અર-દ્વીસૂર)ને[૧] (હું વખાણુંછું), જે[૪] (એખલીજ) (આએ) જમીન[૧૩] ઉપર[૧૪] જે[૧૨] તમામ[૯] નદીઓ[૧૧] વેહેછે[૧૫] તેઓના જેટલી[૬] મ્હોટી[૭] છે.[૫] જે[૧૬] મ્હોટી[૧૭] (નદી) *હુકઇર્ય[૧૯] (નામના) પાહાડ[૨૧] માંથી[૨૦] (નીકળીને), †વોઉરૂ-કષ[૨૪] (નામના) દરિયા[૨૩] તરફ[૨૨] વેહેછે.[૧૮]

* મેહેર યશ્તના ૨૩ મા કરદામાં એ પાહાડને અલબુર્જની સઉથી ઉંચી ટોંચ કેહી છે. પામીરના પાહાડોનો એક ભાગ ધારવામાં આવે છે.

† 'વોઉરૂ-કષ' જેનો અસલ અર્થ 'પોહોળા કિનારાવાળો' (દરિયો) થાએછે, તે ઇરાનની દક્ષિણ દિશાએ આવેલા દરિયાને કેહેતા હતા. પેહેલવીમાં એને 'ફ્રાખકર્ત'ને નામે ઓળખેછે. એ દરિયાને હાલના 'Caspian Sea' સાથે સરખાવવામાં આવ્યો છે. એ બાબે જુઓ મારી અવસ્તા ફરહંગમાં.

(૫) **યઓજેન્તિ[1] વીસ્પે[2] કરનો[3] જરયા[4] વોઉરૂ-કષયા[5] આ[6] વીસ્પો[7] મઇધ્યો[8] યઓજઇતિ.[9] યત્ હીશ અવિ[10] ફ્રત-ચઇતિ[11] યત્ હીશ અવિ[12] ફ્રઝગરઇતિ.[13] અરેદ્વી સૂર[14] અનાહિત.[15] યેંધ્રહે[16] હજંધ્રેમ[17] વઇરયનાંમ,[18] હજંધ્રેમ[19] અપઘઝારનાંમ.[20] કસચિતચ[21] અએષાંમ[22] વઇરયનાંમ,[23] કસચિતચ[24] અએષાંમ[25] અપઘઝારનાંમ,[26] ચથ્વરેસતેમ[27] અયરે-બરનાંમ[28] હુવસ્પાઇ[29] નઇરે[30] બરેમ્નાઇ.[31]**

(૫) (એ નદીઓના) તમામ[2] *કીનારા[3] વોઉરૂ-કષ[5] દરિયા[4] સાથે[6] જોડઈ જાએછે,[1] (તથા) (તે) દરેક[7] (નદી) (તે દરિયાના) મધ્ય ભાગ સાથે[8] જોડઈ જાએછે.[9] જે જે ભાગો તરફ[12] નિર્મલ[15] અરદ્વીસૂર[14] (નદી) વેહેછે[13]. તે ભાગોને[10] તે આબાદ કરેછે.[11] જેની[16] નદીઓમાંની[18] હજાર[17] (નદી) (તથા) નાળાંઓમાંનાં[20] હજાર[19] (નાળાં) (છે). તે[22] નદીઓમાંની[23] કોઈબી[21] (નદી), (અથવા) તે[25] નાળાંઓમાંનું[26] કોઈબી[24] (નાળું) (પસાર કરવાસારૂ), એક તેજ ઘોડાવાળા[29] સવારી કરનાર[31] મરદને[30] ચાલીસ[27] દાહાડાની સવારી[28] (જોઇએ).

(૬) **અંધ્રહાઓસચ[1] મે[2] અએવંધ્રહાઓ[3] આપો[4] અપ-ઘઝારો[5] વીજસાઈતિ,[6] વીસ્પાઇશ[7] અવિ[8] કર્શ્વાંન[9] યાઇશ[10] હપ્ત.[11] અંધ્રહાઓસચ[12] મે[13] અએવંધ્રહાઓ[14] આપો[15] હમથ[16] અવ-બરઇતિ[17] હાંમિનેમચ[18] જયનેમચ.[19] હા[20] મે[21] આપો[22] યઓઝ્દધાઇતિ,[23] હા[20] અર્શ્નાંમ[24] ક્ષુદ્રાઓ,[25] હા[20] ક્ષથ્રિનાંમ[26] ગરેવાંન,[27] હા[20] ક્ષથ્રિનાંમ[28] પએમ.[29]**

(૬) (દાદાર હોરમજદ કહેછે):—આએ[1] મારી[2] એક[3] નદીનું[4] (એક એક) નાળું,[5] તમામ[7] હફતે[11] †કેશ્વર[9] (જમીન) તરફ[8] ચોમેર પોંહોંચેછે;[6] આએ[12] મારી[13] એક[14] નદીનું[15] (પાણી), ઉનાળામાં[18] તેમજ શિયાળામાં[19] એક સરખી રીતે[16] પુરૂં પડેછે.[17] તે[20] (ઈઆને અરદ્વી-સૂર) મારાં[21] પાણીઓને[22] (અથવા નદીઓને[22]), મરદોની[24] મનીને,[25] બાનુંઓના[26] ગર્ભસ્થાનને[27] (તથા) માતાઓનાં[28] દુધને[29] પવિત્ર કરેછે.[23]

☞ (ઇહાંથી 'આ હાતાંમ્'નો હા શરૂ થાએછે. જો કોઈ શખ્સ 'આ હાતાંમચ'ના હા વગર અરદ્વીસૂર નીઆએશ પઢવા માંગે તો, ઇહાંથી તે (ફ્રેરષોતેમેમ્) સફો ૬૯મો, લીટી ૧૮ મી સુધીનો ભાગ મુકી દેવો.)

---

* (એ નદીઓનાં) તમામ મુખ (પ્રોફેસર હારલે).

† 'હફતે કેશ્વર' બોલના ખોલાસા બાબે જુઓ ૩૫ મા સફાની નોટ.

(૬) આ *હાતાંમ્ચ,[૧] અંઘ્રહુષાંમ્ચ[૨] જ઼ાતનાંમ્ચ[૩] અજ઼ાતનાંમ્ચ,[૪] અષઓનાંમ્[૫] ઇઘ[૬] જસેન્તુ[૭] ફ્રવષયો,[૮] યોઇ[૯] હીશ[૧૦] બવરરે[૧૧] પઇત્યાપેમ,[૧૨] નજ઼્દિશ્તયાત્[૧૩] અપત્[૧૪] હુચ.[૧૫] (૭) મા[૧૬] નો[૧૭] આપો[૧૮] દુશ્મનંઘ્રહે,[૧૯] મા[૨૦] નો[૨૧] આપો[૨૨] દુજ઼્વચંઘ્રહે.[૨૩] મા[૨૪] નો[૨૫] આપો[૨૬] દુશ-ષ્યઓથનાઇ,[૨૭] મા[૨૮] દુજ઼્દએનાઇ,[૨૯] મા[૩૦] હુષિ-ત્બિષે,[૩૧] મા[૩૨] મેધુ-ત્બિષે,[૩૩] મા[૩૪] વરેજ઼ાનો-ત્બિષે,[૩૫] મા[૩૬] નાફ્રુયો-ત્બિષે.[૩૭] માધ[૩૮] નો[૩૯] અહ્મિ[૪૦] ફ્રાધાઇતિ[૪૧] આપો[૪૨] વંઘ્રઉહીશ,[૪૩] વહિશ્તાઓ[૪૪] મજ઼્દધાતાઓ[૪૫] અષઓનીશ,[૪૬] યો[૪૭] નો[૪૮] અઇરીરિચિનાંમ્[૪૯] ઇરીરિક્ષાઇતિ[૫૦] ગએથનાંમ.[૫૧] માધ[૫૨] નો[૫૩] અહ્મિ[૫૪] ફ્રાધાઇતિ[૫૫] આપો[૫૬] વંઘ્રઉહીશ[૫૭] વહિશ્તાઓ[૫૮] મજ઼્દધાતાઓ[૫૯] અષઓનીશ,[૬૦] યો[૬૧] નો[૬૨] અઇરીરિચિનાંમ્[૬૩] ઇરીરિક્ષાઇતિ[૬૪] તનુનાંમ.[૬૫] (૮) યો[૬૬] તાયુશ,[૬૭] યો[૬૮] હજંઘ્રહ,[૬૯] યો[૭૦] ગધો,[૭૧] યો[૭૨] અષવજ,[૭૩] યો[૭૪] યાતુમાઓ,[૭૫] યો[૭૬] નસુસ્પાઓ[૭૭] યો[૭૮] સ્પેરેજ઼વાઓ,[૭૯] યો[૮૦] અરાઇતિવાઓ,[૮૧] યો[૮૨] અષેમઓઘો[૮૩] અન્-અષવ,[૮૪] યો[૮૫] મષ્યો[૮૬] દ્રવાઓ[૮૭] સાસ્ત;[૮૮] તેમ[૮૯] અવિ[૯૦] હ્મએપાઓ[૯૧] પઇત્યન્તુ,[૯૨] ઇથ્યેજાઓ[૯૩] ઇષ[૯૪] યો[૯૫] ઇ દ્વ,[૯૬] ઇથ્યેજાઓ[૯૭] યન્તુ[૯૮] યો[૯૯] દી દ્વ.[૧૦૦]

(૬) હાલ જીવતાં,[૧] આગળ થઈ ગએલાં,[૨] જન્મ પામેલાં,[૩] તથા હવે પછી જન્મ પામનારાં[૪] અશો (લોકો)માંના[૫] જેઓએ[૯] (અર્દ્વીસૂરની) સઉથી નજ઼દીકની[૧૩] નદી[૧૪] માંથી[૧૫] તે (પાણી)ઓને[૧૦] આગળ વેહેતાં[૧૨] કીધાં હોએ,[૧૧] (તેઓનાં) ફરોહરો[૮] અહિંયાં[૬] †આવે![૭] (૭) હમારાં[૧૭] (એ ખુબીવાળાં) પાણી[૧૮] ખરાબ વિચારવાળાનેમાટે[૧૯] ના[૧૬] (હોતાં)! હમારાં[૨૧] (એ ખુબીવાળાં) પાણી[૨૨] ખરાબ સખુન બોલનારનેમાટે[૨૩] ના[૨૦] (હોતાં)! હમારા[૨૫] (એ ખુબીવાળાં) પાણી[૨૬] ખરાબ કાંમ કરનારનેમાટે[૨૭] ના[૨૪] (હોતાં)! ખરાબ દીનવાળાનેમાટે[૨૯] ના[૨૮] (હોતાં)! દોસ્તને દુઃખ દેનારનેમાટે[૩૧] ના[૩૦] (હોતાં)! મોબેદને દુઃખ દેનારનેમાટે[૩૩] ના[૩૨] (હોતાં)! વંધાદારી માણસને દુઃખ દેનારનેમાટે[૩૫] ના[૩૪] (હોતાં)! સગાંવાહાલાંને દુઃખ દેનારનેમાટે[૩૭] ના[૩૬] (હોતાં)! હોરમજ઼દના પેદા કીધેલાં[૪૫] હમારાં[૩૯] (તે) ખુબીવાળાં,[૪૩] સઉથી સરસ,[૪૪]

---

*એ આખો 'આ હાતાંમ્ચ'નો ભાગ ઈજ઼શ્નેના ૬૫ મા હાના ફકરા ૬-૧૪માંથી લીધો છે. વધારે ખોલાસામાટે જુઓ ઈજ઼શ્નેનો મારો તરજુમો.

†ઈઆને જે સદ્ગુણી લોકોએ ખેતીનાં કાંમની આબાદીનેમાટે, પાણીની નેહેરો આગળ વધારી હોએ, તેઓનાં ફરોહરોને માન સાથે યાદ કીધાંછે.

નિર્મલ[૪૬] પાણી[૪૨] તે (માણસ)માં[૪૦] ફાએદો કરનારાં[૪૧] નહી[૩૮] (થાએ)! કે જે[૪૭] હમારા[૪૮] ભરપૂર[૪૯] માલ મિલકતને[૫૧] ખાલી કરવાને ઇચ્છેછે.[૫૦] હોરમજદનાં પેદા કીધેલાં[૫૯] હમારાં[૫૩] (તે) ખુબીવાળાં,[૫૭] સઉથી સરસ,[૫૮] નિર્મલ[૬૦] પાણી[૫૬] તે (માણસ)માં[૫૪] ફાએદો કરનારાં[૫૫] નહીં[૫૨] (થાએ)! કે જે[૬૧] હમારાં[૬૨] *તંદરોસ્ત[૬૩] તનને[૬૫] ખાલી કરવાને †ઈચ્છેછે.[૬૪] (૮) (તથા) જે[૬૬] ચોર,[૬૭] લુટારો,[૬૯] ખુની,[૭૧] અશોને મારનાર,[૭૩] જાદુમંદ,[૭૫] મુરદાંને દાટનાર,[૭૭] ‡છંદી,[૭૯] બખીલ[૮૧] (અથવા લોભી[૮૧]) નાપાક[૮૪] આશ્મોગ[૮૩] (તથા) દુષ્ટ[૮૭] જુલમગાર[૮૮] માણસ,[૮૬] (એ બધા) (અરદ્વીસૂરનાં ખુબીવાળાં પાણીનો ફાએદો નહી મેળવે). (ઉપર જણાવેલા) તે (માણસ)ની[૮૯] ઉપર[૯૦] ખરાબીઓ[૯૧] આવી પોંહોંચે![૯૨] નાશકારક[૯૩] ઇચ્છા[૯૪] ¶ 'અહિયાં'[૯૬] (તેની ઉપર) આવે![૯૮] (તથા) નાશ[૯૭] ¶ 'ત્યાંહાં'[૧૦૦] (તેની ઉપર) આવે![૯૮]

(૯) **આપો[૧] ગાતવ[૨] રામોઇધ્વેમ,[૩] યવત[૪] જઓત[૫] યઝાઇતે.[૬] કથ[૭] જઓત[૮] ખ્સાત[૯] વચ[૧૦] આપો[૧૧] વંઘ્રઉહીશ[૧૨] યઝાઇતે;[૧૩] કુથ્ર[૧૪] બવાત્[૧૫] હિતો-હિજવાઓ,[૧૬] યેજિ[૧૭] અન્-અરેથે[૧૮] યઝાઇતે.[૧૯] કુથ્ર[૨૦] વાચો[૨૧] અવિ-બૂત,[૨૨] યાં[૨૩] હે[૨૪] ચખ્સે[૨૫] અએથ્ર-પઇતિશ.[૨૬] કુથ્ર[૨૭] તાઓ[૨૮] ફ્રયો[૨૯] બવાંન્,[૩૦] કુથ્ર[૩૧] તાઓ[૩૨] ઇષુદ્દા[૩૩] બવાંન્,[૩૪] કુથ્ર[૩૫] તાઓ[૩૬] રાતયો[૩૭] બવાંન્,[૩૮] યાં[૩૯] અહુરો મજદાઓ[૪૦] જરથુશ્તાઇ[૪૧] ફ્રવવચ,[૪૨] ફ્રા જરથુશ્તો[૪૩] ગએથાબ્યો[૪૩] અસ્તવઇતિબ્યો.[૪૪]** (૧૦) **અવજસ્તીમ્[૪૫] પઉર્વાંમ્[૪૬] આપો[૪૭] જઇદ્યોઇશ[૪૮] જરથુશ્ત,[૪૯] પસ્ચએત[૫૦] અઇબ્યો[૫૧] જઓથ્રાઓ[૫૨] ફ્રબરોઇશ[૫૩] યઓઝ્દાતાઓ[૫૪] દહ્મો-પઇરિશ્તાઓ,[૫૫] ઇમાં[૫૬] વચો[૫૭] ફ્રસ્રૂ.[૫૮]** (૧૧) **આપો[૫૯] યાનેમ્[૬૦] વો[૬૧] યાસામિ[૬૨] મઝાઓન્તેમ્[૬૩] તેમ્[૬૪] મે[૬૫] દાયત,[૬૬] યેંઘ્રહે[૬૭] દાઇતી[૬૮] પઇતિ[૬૯] વંઘ્રહો[૭૦] નિસ્રીત[૭૧] અન્-અઇવિ-દ્રુખ્તિ.[૭૨] આપો[૭૩] ઇશ્તીમ્[૭૪] વો[૭૫] જઇધ્યામિ[૭૬] પોઉરૂ-સરેધાંમ[૭૭] અમવઇતીમ,[૭૮] ફ્રજન્તીમ્ચ[૭૯] ખ્શાપરાંમ,[૮૦] યેંઘ્રહાઓ[૮૧] પઓઉરૂશચ[૮૨] બેરેજયાંન્.[૮૩] નએચિશ્ચ[૮૪][૮૫] અંઘ્રહાઓ[૮૬] યાસાઇતિ[૮૭] જયાનાઇ,[૮૮] નોઇત્[૮૯] સ્નથાઇ,[૯૦]**

---

* અસલ અર્થ ખાલી નહી, ઈઆને નબળું—દુઃખી થએલું નહી.

† ઈઆને હમુને દુર્બળ તથા બીમાર હાલતમાં જોવાને ખાહેશ રાખેછે.

‡ (હારલે); દુશ્મન (સ્પીગલ); અદેખો (દારમેસ્તેતે).

¶ સ્પીગલ તથા યુસ્તિ, આએ માણસ; પેલો માણસ (હારલે). જે કોઈ હમુને પાયામાલ કરવાને કોશેશ કરે તેને પાયામાલી પોંહાંચે (દારમેસ્તેતે).

નોઇત[૬૧] મહ્રકાઇ,[૬૨] નોઇત[૬૩] અએનંઘ્રહે,[૬૪] નોઇત[૬૫] અપયતેએ.[૬૬]

(૯) અએ પાણીઓ ![૧] જયાંહાંસુધી[૪] જોતી[૫] (તમુને) વખાણે[૬] (ત્યાંહાં-સુધી), (તમારી) જગાએ[૨] તમો ખુશાલ થાઓ ![૩] શિખેલા[૯] કલામથી[૧૦] જોતી[૮] કેવી રીતે[૭] ભલાં[૧૨] પાણીઓને[૧૧] ઈજે[૧૩] (અથવા વખાણે) ?[૧૩] અગર જો[૧૭] (તે જોતી) બેકાએદે[૧૮] (પાણીઓને) ઈજે તો,[૧૯] કેવી રીતે[૧૪] (તેની) જબાન બાંધેલી[૧૬] થાએ ![૧૫] જે[૨૩] (કલામો) હેરબદે[૨૬] તે (જોતી)ને[૨૪] શિખવ્યા,[૨૫] (તે) કલામો[૨૧] કેવી રીતે[૨૦] તે કાંમે લગાડે ?[૨૨] તે[૨૮] બંદગી[૨૯] કેવી રીતે[૨૭] થાએ ?[૩૦] તે[૩૨] એહસાંનમંદી[૩૩] કેવી રીતે[૩૧] બજાવવામાં આવે ?[૩૪] તે[૩૬] બખશેશ[૩૭] (અથવા ભેટ[૩૭]) કેવી રીતે[૩૫] થાએ[૩૮] (ઈઆને કરવામાં આવે)? જેને વિશે[૩૯] (દાદાર) હોરમજદે[૪૦] (પેગમબર) જરતોશ્તને[૪૧] કહ્યું હતું[૪૨] (અને) (પેગમબર) જરતોશ્તે[૪૩] હાડમંદ[૪૪] દુનિયાંનાં લોકોને[૪૩] જાહેર કીધું.[૪૨] (૧૦) અએ જરતોશ્ત ![૪૯] પેહેલવેહેલાં[૪૬] (તુંએ) પાણીઓને[૪૭] અરજ[૪૫] ગુજારવી જોઈએ;[૪૮] ત્યારપછી[૫૦] (તે) પાણીઓને-માટે[૫૧] પાક[૫૪] (તથા) દાનાવ માણસે તપાસેલી[૫૫] જોર[૫૨] તુંએ લઈ જવી જોઈએ.[૫૩] (પછી) આએ[૫૬] (નીચે જણાવેલા) કલામો[૫૭] તું ભણ.[૫૮]

(૧૧) અએ પાણીઓ ![૫૯] તમારી પાસેથી[૬૧] મ્હોટી[૬૩] બખશેશ[૬૦] હું માંગુંછું[૬૨] તે[૬૪] મને[૬૫] તમો આપો.[૬૬] જે (બખશેશ)ના[૬૭] આપવાથી[૬૮] ખાલેસીથી[૭૨] બેહેતરી[૭૦] ઉત્પન્ન થાએ.[૭૧] અએ પાણીઓ[૭૩] તમારી પાસેથી[૭૫] પુષ્કળ જાતની[૭૭] (અને) મ્હોટી[૭૮] સંપત્તિ[૭૪] તથા પોતાનીમેળે બરદાશ્ત કરનારી[૮૦] ઓલાદ[૭૯] હું માંગુંછું,[૭૬] જેમાંનાં[૮૧] પુષ્કળ[૮૨] (છોકરાં) આશિર્વાદ *પાંથરે.[૮૩] તે (ઓલાદ)માંનો[૮૬] કોઈબી[૮૫] (બીજાઓને) નુકસાન કરવાને,[૮૮] (તેઓની સાંભે) હથિયાર ઉચકવાને,[૯૦] (તેઓને) પીડા કરવાને,[૯૨] કીનો લેવાને[૯૪] (તથા) નાશ કરવાને[૯૬] ખાહેશ રાખે[૯૭] નહી.[૮૪]

(૧૨) **ઇમત[૯૭] વો[૯૮] આપો[૯૯] જઇદ્યેમિ,[૧૦૦] ઇમત[૧] જેમો,[૨] ઇમત[૩] ઉર્વરાઓ,[૪] ઇમત[૫] અમેષા સ્પેન્તા[૬] હુક્ષથ્ર[૭] હુધાઓંઘ્રહો,[૮] વંઘ્રહુવસચ[૯] વંઘ્રઉહીશચ[૧૦] વોહુનાંમ[૧૧] દાતારો,[૧૨] ઇમત[૧૩] અપાઉનાંમ[૧૪] વંઘ્રઉહીશ[૧૫] ફ્રવષયો[૧૬] ઉઘ્રાઓ[૧૭] અઇવિથૂરાઓ,[૧૮] ઇમત[૧૯] મિથ્ર[૨૦] વોઉરૂ-ગઓયઓઇતે,[૨૧] ઇમત[૨૨] સ્રઓષ[૨૩] અષ્ય[૨૪] હુરઓઘ્ર,[૨૫] ઇમત[૨૬] રશ્નૂન્વો[૨૭] રઝિશ્ત,[૨૮] ઇમત[૨૯] આતરે[૩૦] અહુરહે મજદાઓ[૩૧] પુથ્ર,[૩૨] ઇમત[૩૩] બેરેજ[૩૪] અહુર[૩૫]**

* ઈઆને તે ઓલાદ દેશહિતકારી તથા પરોપકારી કાંમો કરે, જેથી લોકો તેઓને તથા તેઓનાં માબાપ અને વડીલોને આશીર્વાદ દે.

ક્ષથ્રય[36] અપાંમ્[37] નપો[38] અઉર્વત્-અસ્પ,[39] ઇમત્[40] વીસ્પે[41] યજતાઓંધ્રહે઼ા,[42] યોઇ[43] વંધ્રહુજ્દાઓ[44] અષવનો.[45] (૧૩) ઇમત્[46] મે[47] આપો[48] દાયત,[49] ઇમત્[50] જેમો[51] ઇમત્[52] ઉર્વરાઓ[53] ઇમત્[54] અમેષા સ્પેન્તા[55] હુક્ષથ્ર[56] હુધાઓંધ્રહે઼ા[57] વંધ્રહુવસ્ચ[58] વંધ્રઉહીશચ[59] વોહુનાંમ્[60] દાતારો[61] ઇમત્[62] અષઓનાંમ્[63] વંધ્રઉહીશ[64] ફ્રવષયો[65] ઉધ્રાઓ[66] અઇવિથૂરાઓ,[67] ઇમત્[68] મિથ્ર[69] વોઉરૂ-ગઓયઓઇતે,[70] ઇમત્[71] સ્રઓષ[72] અષ્ય[73] હુરઓધ,[74] ઇમત્[75] રષ્ન્વો[76] રજિશ્ત,[77] ઇમત્[78] આતરે[79] અહુરહે મજ્દાઓ[80] પુથ્ર,[81] ઇમત્[82] બેરેજ[83] અહુર[84] ક્ષથ્રય[85] અપાંમ્[86] નપો[87] અઉર્વત્-અસ્પ,[88] ઇમત્[89] વીસ્પે[90] યજતાઓંધ્રહે઼ા,[91] યોઇ[92] વંધ્રહુજ્દાઓ[93] અષવનો[94] (૧૪) યત્ચ[95] અહ્માત્[96] અસ્તિ[97] મજયો,[98] યત્ચ[99] અહ્માત્[100] અસ્તિ[1] વંધ્રહે઼ા,[2] યત્ચ[3] અહ્માત્[4] અસ્તિ[5] સ્રયો,[6] યત્ચ[7] અહ્માત્[8] અસ્તિ[9] પરોઅરેજસ્તરેમ;[10] તત્[11] નો[12] દાયત[13] યૂજ્રેમ,[14] યજત[15] અષવનો[16] ક્ષયમ્ન[17] ઇસાન,[18] મોષુચ[19] આસુયાચ,[20] હથ્ર[21] અન[22] ગાથ્વ્ય[23] વચ.[24] હુઇથ્યાવરૂશ્તાંમ[25] હ્યત્[26] વસ્ના[27] ફ્રેરષોતેમેમ.[28]

☞ (ઈહાં 'આ હાતાંમ્ચ'નો હા પુરો થયો.)

(૧૨) અએ પાણીઓ ![99] તમારી પાસેથી[98] એ[97] (બખશેશ) હું માંગુંછું.[100] અએ જમીન ![2] અએ ઓરવરો ![4] અએ સારી હકુમત કરનારા,[7] સારાં ડહાપણવાળા,[8] તથા ભલા (માણસોને)ને[9] તથા ભલી (બાઇડી)ઓને[10] નેઆમતના[11] બખશનારા[12] અમશાસ્પંદો ![6] અએ અશો (લોકો)નાં[14] ભલાં[15] જોરાવર[17] (તથા) ગાલેબ[18] ફરોહરો ![16] અએ બોહોલાં ખેતરવાળા[21] મેહેર[20] (ઈજદ)! અએ ખુબસુરત[25] અશો[24] સરોશ[23] (ઈજદ)! અએ સઉથી સાચ્ચા[28] રશ્ને[27] (ઈજદ)! અએ હોરમજદની તરફના[31] (સઘળી ચીજોને) પાક કરનાર[32] આતશ ![30] અએ પાદશાહીવાળા,[36] તેજ ઘોડાની ચાલના,[39] બુલંદ[34] સરદાર[35] પાણીના[37] નાભ ![38] (તથા) અએ બેહેતરી આપનારા[44] તમામ[41] અશો[45] ઈજદો ![42] (તમારી પાસેથી[98] એ[97] (બખશેશ) હું માંગુંછું.[100]) (૧૩) અએ પાણીઓ ![48] તે[46] (સંપત્તિ તથા સદ્દગુણી ઓલાદ) મને[47] તમો આપો.[49] અએ જમીન ![51] અએ ઓરવરો ![53] અએ સારી હકુમત કરનારા,[56] સારાં ડહાપણવાળા,[57] તથા ભલા (માણસો)ને[58] તથા ભલી (બાઈડી)ઓને[59] નેઆમતના[60] બખશનારા[61] અમશાસ્પંદો ![55] અએ અશો (લોકો)નાં[63] ભલા,[64] જોરાવર[66] (તથા) ગાલેબ[67] ફરોહરો ![65] અએ બોહોલાં ખેતરવાળા[70]

મેહેર[૭૯] (ઈજદ)! અએ ખુબસુરત[૭૪] અશો[૭૩] સરોશ[૭૨] (ઈજદ)! અએ સઉથી સાચ્ચા[૭૭] રશ્ને[૭૬] (ઈજદ)! અએ હોરમજદની તરફના[૮૦] (સઘળી ચીજોને) પાક કરનાર[૮૧] આતશ![૭૯] અએ પાદશાહીવાળા,[૮૫] તેજ ઘોડાની ચાલના,[૮૮] બુલંદ[૮૩] સરદાર[૮૪] પાણીના[૮૬] નાભ![૮૭] (તથા) અએ બેહેતરી આપનારા[૯૩] તમામ[૯૦] અશો[૯૪] ઈજદો![૯૧] તે[૪૬] (સંપત્તિ તથા સદ્ગુણી ઓલાદ) મને[૪૭] તમો આપો.[૪૯] (૧૪) તથા જે[૯૫] એના કરતાં[૯૬] વધારે મ્હોટું[૯૮] છે,[૯૭] તથા જે[૯૯] એના કરતા[૧૦૦] વધારે સારૂં[૨] છે,[૧] તથા જે[૩] એના કરતાં[૪] વધારે સોહામણું[૬] છે[૫] તથા જે[૭] એના કરતાં[૮] વધારે કીમતી[૧૦] છે[૯] (તે), (અએ ઈજદો! મને તમો આપો). અએ તમો[૧૪] હકુમત કરનારા[૧૭] (તથા) મુરાદ પામેલા[૧૮] અશો[૧૬] ઈજદો![૧૫] આએ[૨૨] ગાથાને લગતા[૨૩] *કલામોથી[૨૪] જલદીથી[૧૯] તથા શેતાબીથી[૨૦] (ઉપર જણાવેલી) તે[૧૧] (મુરાદ) હમુને[૧૨] તમો આપો.[૧૩] રાસ્તીનાં કાંમ કરનારાઓની[૨૫] જે[૨૬] ખાહેશ[૨૭] (છે તે) (બીજી સઘળી ખાહેશોથી) ઘણીજ ચઢતી[૨૮] (છે).

(૭) યાંમ્[૧] અજેમ્[૨] યો[૩] અહુરો મજદાઓ[૪] હુજ્વારેન[૫] ઉજ્બઇરે,[૬] ફ્રદથાઇ[૭] ન્માનહેચ[૮] વીસસ્ચ[૯] જન્તેઉશચ[૧૦] દંઘ્રહેઉશચ.[૧૧]

(૮) યા[૧૨] અહ્માત્[૧૩] સ્તઓત યસ્ન્ય[૧૪] સ્રાવયેનિ,[૧૫] અહુનેમચ વઇરીમ્[૧૬] સ્રાવયેનિ[૧૭] અષેમચ વહિશ્તેમ્[૧૮] હુસ્રવાનિ,[૧૯] અપસ્ચ[૨૦] વંઘ્રઉહીશ[૨૧] યઓજ્દથાને;[૨૨] હુથ્ર[૨૩] અન[૨૪] ગાથ્વ્ય[૨૫] વચ[૨૬] ગરો-ન્માને[૨૭] અહુરહે મજદાઓ[૨૮] જસત્[૨૯] પઓઇર્યો.[૩૦] દથત્[૩૧] અહ્માત્[૩૨] તત્ અવત્[૩૩] આયપ્તેમ.[૩૪]

(૭) જે (અરદ્વીસૂર)ને[૧] હું[૨] જે[૩] હોરમજદ[૪] (તેણે) ઘેરની,[૮] મોહોલ્લાની,[૯] કસબાની[૧૦] તથા દેશની[૧૧] આબાદીનેમાટે[૭]સારાં †કૌવતેકરીને[૫] પેદા કીધી.[૬]

(૮) (ભણનાર બોલેછે):—જે (અરદ્વીસૂર)ને માટે[૧૨ ૧૩] (અથવા તેટલામાટે[૧૨-૧૩]) સારીરીતે રાગ ‡કહાડીને[૧૯] સ્તઓત ¶યસ્ન્ય[૧૪] તથા અહુનવર[૧૬]

---

* ઈઆને હમારા ગાએલા ગાથાના કલામો સાંભળીને.

† ડાકટર ગેલ્ડર પ્રમાણે 'હિઝ્વારેન' લઈએ તો, 'હિઝ્વા' (જબાન) અને 'અરેન' (ગતિ, હીલવું) ઉપરથી એનો અર્થ 'જબાનનાં હીલવાથી' ઈઆને જબાનના કૌવતથી થઈ શકે.

‡ અસલ અર્થ 'સારા રાગમાં' (હુસ્રવન્ની સાતમી એકવચન છે).

¶ 'સ્તઓત અસન્ય'—એ આપણી પાક દીનના ૨૧ નુસ્કોમાંનાં એક નુસ્કનું અવસ્તા નામ છે. પેહેલવીમાં એને 'સતુદ્ યસ્ત્' કેહેછે. દીંજ્શ્નેના ૭૧ મા હામાં એની વખાણ કીધેલી છે. 'સ્તઓત યસ્ન્ય'નો બોલે બોલ અર્થ

હુ ગાઉં,[15] તથા અષ વહિશ્ત[16] (ઈઆને અષેમ્ વોહૂ) હુ ગાઉં,[17] તથા ભલાં[21] પાણીઓને[20] હુ પાક કરૂં.[22] આએ[24] (ઉપર જણાવેલા) ગાથાને લગતા[25] કલામો[26] (ભણ્યા)થી,[23] (તે ભણનાર) પેહેલવેહેલાં[30] (દાદાર) હોરમજદનાં[28] ગરોથ્માન (બેહેસ્ત)માં[27] પોંહોંચે.[29] તેને લીધે[32] (ઈઆને તે કલામ ભણવાને લીધે) (દાદાર હોરમજદે) (તે ભણનારને) આએ[33] ફાએદો[34] આપ્યો.[31]

ખોલાસો:—(યથા, અષેમ્ તથા 'સ્તઓત યસન્ય'ના પાક કલામો, સમજીને સ્પષ્ટ રીતે ગાયનની ઢપમાં ભણ્યાથી તથા તે પ્રમાણે ચાલ્યાથી, શું ફાએદો હાંસેલ થાએછે, તે બાબેનો કાંઈક ઈશારો આએ ફકરા ઉપરથી જણાએછે.)

(૮) **અહે[1] રય[2] ખ્રરેનંઘ્રહચ,[3] તાંમ્[4] યજાઇ[5] સુરૂન્વત[6] યસ્ન,[7] તાંમ્[8] યજાઇ[9] હુયશ્ત[10] યસ્ન[11] અન[12] બુયાઓ[13] જવનો-સાસ્ત,[14] અન[15] બુયાઓ[16] હુયશ્તર.[17] અરેદ્વીમ્ સૂરાંમ્[18] અનાહિતાંમ્[19] અષઓનીમ્;[20] જઓથ્રાબ્યો[21] અરેદ્વીમ્ સૂરાંમ્[22] અનાહિતાંમ્[23] અષવનેમ્[24] અષહે[25] રતૂમ્[26] યજમઇદે.[27]**

(૯) તે (અરૂદ્વીસૂર)નાં[1] તેજ[2] તથા પ્રતાપનેલીધે[3] તેણીને[4] પ્રખ્યાત[6] ઈજશ્નેવડે[7] હુ વખાણું;[5] (તથા) તેણીને[8] સારીરીતે ઈજેલી[10] ઈજશ્નેથી[11] હું ઈજું;[9] એથી[12] (ઈઆને મારી નેક દિલથી કીધેલી આરાધનાથી) (અએ નિર્મલ અરૂદ્વીસૂર ! તું) (આએ મારા) બોલાવવા તરફ ચહવાએલી[14] *થજે,[13] (તથા) આએ (મારી આરાધના)થી[15] (તું) વધારે આરાધના પામેલી[17] (ઈઆને પ્રસન્ન) થજે ![16] નિર્મલ[19] (તથા) અશો[20] અરૂદ્વીસૂરને[18] (હુ વખાણું). નિર્મલ[23] (તથા) અશો[24] અરૂદ્વીસૂર[22] (જે) અશોઈનો[25] સરદાર[26] (તેને) ક્રિયાની ભેટોથી[21] હમો યાદ કરીએ છિયે.[27]

હઓમયો ગવ બરેસ્મન, હિજવો-દંઘ્રહંઘ્રહ, માંથ્રચ વચચ શ્યઓથ્નચ, જઓથ્રાબ્યસચ અર્શુખ્ધએઇબ્યસચ વાઘ્રજીબ્યો.

યેંઘ્રહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતિ વંઘ્રહો,
મજદાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્રહાંમચા તાંસચા તાઓસચા યજમઇદે.

(બાજમાં પઢે.) **અહુરમજદ ખોદાએ, અવજૂનીએ મરૂદુમ, મરૂદુમ સર્દગાંન્ હમા સર્દગાંન્, હમબાયસ્તે વેહાંન, ઓએમ બેહેદીન માજદયસ્નાંન્ આગહી આસ્તવાની**

'ઈજશ્ને લાએકની વખાણ' એવો થાએછે. સાધારણ રીતે એ નામ પાંચ ગાથાના હા તથા યસ્ન હપ્તંઘ્રહાઇતિના સાત હાને લગાડવામાં આવેછે.

* ઈઆને આએ મારી આરાધનાથી તું મારી ઉપર મોહોબત ભરેલી થજે.

નેકી રસાનદ્ અએદૂન્ બાદ્. (પ્રગટ પઢે) યથા અહૂ વઇર્યો ૨.

(૧૦) યસ્નેમ્ચ વહ્મેમ્ચ અઓજસ્ચ જવરેચ આફ્રીનામિ, અપાંમ્ વંઘ્નઉહિનાંમ્ મજદધાતનાંમ્, અરેદુયાઓ આપો અનાહિતયાઓ અષઓન્યાઓ, વીસ્પનાંમ્ચ અપાંમ્ મજદધાતનાંમ્, વીસ્પનાંમ્ચ ઉર્વરનાંમ્ મજદધાતનાંમ્. અષેમ્ વોહૂ ૧. અહ્માઇ રએશચ; હુજંઘ્રેમ; જસ મે અવંઘ્રહે મજદ; કેરૂફેહ્ મોજદ.

રોજ નેક્ નામ્, રોજ પાક્ નાંમ્, રોજ મુબારક્ (ફલાંન) માહે મુબારક્ (ફલાંન), ગાહે (ફલાંન), નમાજ દાદારે ગેહાંન્ દામાંન્. ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મજદાઓ, તરોઇદીતે અંઘ્રહે મઇન્યેઉશ. હઇથ્યાવર્શ્તાંમ્ હ્યત્ વસ્ના ફ્રેરષોતેમેમ. સ્તઓમિ અષેમ, અષેમ્ વોહૂ ૧. ગોર્જે ખોરેહ્ અવજાયાદ્ આવાં અરદ્વીસૂર બાંનુ બેરસાદ્ અમાવંદ પીરોજગર્ અમાવંદી પીરોજગરી. દાદ્ દીન્ બેહ્ માજદયસ્નાંન્, આગહી રવાઇ ગોઆફરંગાંની બાદ્ હફ્તે કેશ્વર્ જમીન્; અએદૂન્ બાદ્. મન્ આનો આવાયદ્ શુદન્, મન્ આનો આવાયદ્ શુદન્, મન્ આનો આવાયદ્ શુદન્. અષેમ્ વોહૂ ૧.

☞ (દક્ષિણ દિશા તરફ મોહોડું કરીને પઢે.) દાદારે ગેહાંન્ દીને માજદયસ્ની દાદે જરથુશ્તી. નેમસે-તે અષાઉમ્ સેવિશ્તે અરેદ્વિસૂર અનાહિતે અષઓને અષેમ્ વોહૂ ૧.

નેમો ઉર્વઇરે વંઘ્નઉહિ મજદધાતે અષઓને અષેમ વોહૂ ૧. અરેદ્વીમ્ સૂરાંમ્ અનાહિતાંમ્ અષવનેમ્ અષહે રતૂમ્ યજમઇદે. અષેમ્ વોહૂ ૧. આવાં અરદ્વીસૂર બાંનુ બેરસાદ્ અષેમ્ વોહૂ ૧.

આતશ નીઆએશ.

☞ (એ નીઆએશ જો બની શકે તો દર રોજ ભણવી; નહી તો, દર મહીનામાં હોરમજદ, અરદીબેહેશ્ત, આદર, સરોશ અને બેહેરાંમ— એ પાંચ દાહાડા તો ખસુસ ભણવાને ફારસી રવાએતોમાં તાકીદ કીધી છે.)

ક્ષ્નઓથ્ર[1] અહુરહે મજદાઓ.[2]

☞ (સર નમાવતાં નમાવતાં ભણવું.) નેમસે[3]-તે,[4] આતર્શ[5] મજદાઓ અહુરહે[6] હુંથ્રાઓ[7] મજિશ્ત[8] યજત.[9] અષેમ્ વોહૂ ૧.

(દાદાર) હોરમજદની[2] ખુશ્નુદી[1] (થાઓ)!

અએ સારૂં આપનારા[7] (અથવા ફાએદો કરનારા[7]) હોરમજદના[6] આતશ,[5] સઉથી ચઢતા[8] ઈજદ![9] તુંને[4] નમાજ[3] (હોજો)!

૫ નામે[1] યજદાંન્[2] અહુરમજદ[3] ખોદાએ[4] અવઝૂની,[5] ગેરૂજે[6] ખોરેહ્[7] અવઝાયાદ.[8]

☞ (આતશ બેહેરાંમની નજદીક નીચે મુજબ પઢવું.)

આતશ[9] બેહેરાંમ[10] આદરૂ[11] ફ્રા.[12]

દાદાર હોરમજદ[3] (જે) ખોદા[2] (તથા તમામ ખલકતનો) સાહેબ[4] (અને) વૃદ્ધિ કરનાર, (તે)નાં[5] નામ (ની મદદ)થી[1] (હું આએ ભણવાનું શરૂ કરૂંછું). બુજોરગ[12] આતશ[9] બેહેરાંમના[10] આતશનો[11] પ્રતાપ[6] (તથા) ખોરેહ[7] જીઆદે થાઓ![8]

☞ (આદરાંનની નજદીક નીચે મુજબ પઢવું.)

આતશ[13] આદરાંન્[14] આદરૂ[15] ફ્રા.[16]

બુજોરગ[16] આતશ[13] આદરાંનનાં[14] આતશનો[15] પ્રતાપ[6] (તથા) ખોરેહ[7] જીઆદે થાઓ![8]

☞ (ઘેરમાં આતશની નજદીક નીચે મુજબ પઢવું.)

આતશ[17] દાદ્ગાહ્[18] આદરૂ[19] ફ્રા.[20]

બુજોરગ[20] આતશ[17] દાદગાહના[18] આતશનો[19] પ્રતાપ[6] (તથા) ખોરેહ[7] જીઆદે થાઓ![8]

અજ્ હમા ગુનાહ્ પતેત્ પશેમાનુમ; અજ્ હર્વસ્તીન્ દુશ્મત દુઝૂખ્ત દુઝ્વરૂશ્ત, મેમ્ ૫ ગેતી મનીદ્, ઉઙ્મ ગોફ્ત્, ઉઙ્મ કર્દ્, ઉઙ્મ જસ્ત્, ઉઙ્મ બૂન બૂદ્ એસ્તેદ્. અજ્ આંન્ ગુનાહ્ મનશ્ની ગવશ્ની કુનશ્ની, તની રવાની ગેતી મીનોઆંની, ઓખે અવાખ્શ પશેમાન્ ૫ સે ગવશ્ની ૫ પતેત્ હોમ.

***ઉસ્-મોઇ[18] ઉઝારેશ્વા[19] અહુરા[20]**
આર્મઇતી[21] તેવીષીમ્[22] દસ્વા,[23]

---

* 'ઉસ્-મોઈ ઉઝારેશ્વા' થી તે 'સેરઓષેમ્ ક્ષથ્રેમચા' સુધીનો ભાગ 'યથા આઇશ્' નામના ઈજશ્નેના ૩૩ મા હાના ૧૨—૧૪ મા ફકરામાંથી લીધો છે. એ ફકરામાં આવેલા બોલોના ખોલાસા બાબે જુઓ મારી ગાથા બા માએની.

સ્પેનિશતા[૨૪] મઇન્યૂ[૨૫] મજ્દા,[૨૬]
વંઘ્રહુયા[૨૭] જવો[૨૮]–આદા,[૨૯]
અષા[૩૦] હુઝો[૩૧] એમવત્[૩૨] વોહૂ[૩૩]
મનંઘ્રહા[૩૪] ફ્રેસેરતૂમ.[૩૫]

અએ ઘણોજ વૃદ્ધિ કરનાર[૨૪] તથા બંદગીનો બદલો ભલી નેઆમ-તમાં *આપનાર મીનો[૨૫] હોરમજદ![૨૬] મને[૧૮] તું †પવિત્ર કર[૧૯] (ઈઆને દુષ્ટ કાંમોથી મને દૂર રાખ), (મારી) સભ્યતા (અથવા નમ્રતા)-ને લીધે[૨૧] (તું) મને[૧૮] કૌવત[૨૨] આપ,[૨૩] (મારી) અશોઈને લીધે[૩૦] (મને) હિમ્મતવાળું[૩૨] જોર[૩૧] બખશ,[૨૩] (તથા) (મારી) નેક[૩૩] મનશ્નીને લીધે[૩૪] મને[૧૮] ‡સરદારી[૩૫] આપ.[૨૩]

રફેધ્રાઇ[૩૬] વોઉરૂચષાને,[૩૭] દ્દાઇષી[૩૮]-
મોઇ[૩૯] યા[૪૦]-વે[૪૧] અબિફ્રા,[૪૨]
તા[૪૩] ક્ષથ્રહ્યા[૪૪] અહુરા[૪૫] યા[૪૬]
વંઘ્રહેઉશ[૪૭] અષિશ[૪૮] મનંઘ્રહો;[૪૯]
ફ્રો સ્પેન્તા[૫૦] આર્મઇતે[૫૧] અષા[૫૨]
દએનાઓ[૫૩] ફ્રદક્ષયા.[૫૪]

ઓ હોરમજદ![૪૫] (મારી) ખુશાલીનેમાટે[૩૬] (તથા) પુરતી રીતે દીનનો એલમ ¶હાંસેલ કરવાનેમાટે,[૩૭] શેહેરવરની[૪૪] તથા બહમનની[૪૭-૪૯] જે[૪૬] આશીર્વાદ પામેલી $બખશેશો[૪૮] તે,[૪૩] ચોકસરીતે[૪૨] (તું) મને §આપ.[૩૮] ઓ સ્પેન્ત આર્મઇતિ![૫૦ ૫૧] રાસ્તીની મારફતે[૫૨] (તું મને) દીનનાં ફરમાનો[૫૩] શિખવ.[૫૪]

---

* અસલ એબારતમાં 'ભલી નેઆમતમાં[૨૭] બંદગીનો[૨૮] બદલો આપનાર;[૨૯]' જવ=સંસ્કૃત=**हव**=બંદગી, આરાધના, બોલાવવું.

† 'ઉજારેષ્વા' આજ્ઞાર્થ આત્મનેપદ ૨ જો પુરૂષ એકવચન; ધાતુ ઉજ્—અરેજ્ =સંસ્કૃત **अर्ज्**=પાક—સફેદ કરવું; મારે માટે ઉઠ ઈઆને મને મદદ કર (સ્પીગલ, હારલે તથા મિલ્સ); પેહેલવી ઉપરથી 'મારો છુટકારો કર' (દારમેસ્તેતે).

‡ અસલ અર્થ "ગાએ-ઢોર ઉપર સરદારી." જુઓ ઇજશ્ને ૫૧, ૪.

¶ અસલ અર્થ 'બોહોળી રીતે ચાખવાનેમાટે;' નકારાંત ૪ થી એકવચન; ધાતુ ચષ્=ચશીદન્ (ફારશી)=ચાખવું; અથવા સંસ્કૃત **चक्ष्**=જોવું, તપાસવું.

$ રેવરંડ મિલ્સ; આશીર્વાદ (જુઓ ઈજશ્ને ૯, ૩. ૬. ૯. ૧૨); અષિશ્ (અષીશ્ની મતલબે) નામ નારીજાતી ૨ જી બહુવચન. સંસ્કૃત **आशिस्**.

§ દારમેસ્તેતે; જાહેર—આશકારા કર (મિલ્સ); દેખાડ (હારલે).

અત્ રાતાંમ[૫૫] જરથુશ્ત્રો[૫૬] તન્વસ-
ચીત્[૫૭] ખ્શ્ફ્યાઓ[૫૮] ઉશ્તનેમ્[૫૯]
દદ્દાઇતી,[૬૦] પઉર્વતાતેમ્[૬૧] મનંઘ્ર-
હુસ્ચા[૬૨] વંઘ્રહેઉશ્[૬૩] મજ્દાઇ,[૬૪]
શ્યઓથનહ્યા[૬૫] અષાઇ[૬૬] યાચા[૬૭] ઉખ્ધ-
ખ્યાચા[૬૮] સેરઓષેમ્[૬૯] ક્ષથ્રેમ્ચા.[૭૦]

(અશો) જરતોશ્ત[૫૬] પોતાનાં[૫૮] તનનો[૫૭] જાન[૫૯] તથા નેક[૬૩] મનશ્નીની[૬૨] ઉત્તમતા[૬૧] (અથવા શ્રેષ્ઠતા[૬૧]) હોરમજદનેમાટે[૬૪] ફેદા કરેછે.[૫૫-૬૦] (વળી તે રાસ્ત પેગમબર) (પોતાનાં) કાંમની[૬૫] સત્તા[૭૦] તથા કલામમાટેની[૬૮] તાએદારી[૬૯] રાસ્તીનેમાટે[૬૬] ફેદા કરેછે.[૫૫-૬૦]

ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મજ્દાઓ. (☞ સર નમાવતાં નમાવતાં ભણવું.) **નેમસે-તે આતર્શ્ મજ્દાઓ અહુરહે હુધાઓ મજિશ્ત યજત. અષેમ વોહૂ ૩. ફ્રવરાને મજ્દયસ્નો જરથુશ્ત્રિશ વીદએવો અહુર-ત્કએષો** (જે ગેહ હોય તે પઢે) **ફ્રસસ્તયએચ.**

આથ્રો[૧] અહુરહે મજ્દાઓ[૨] પુથ્ર,[૩] તવ[૪] આતર્શ્[૫] પુથ્ર[૬] અહુરહે મજ્દાઓ.[૭] આથ્રો[૮] અહુરહે મજ્દાઓ[૯] પુથ્ર,[૧૦] ખરેનંઘ્રહો[૧૧] સવંઘ્રહો[૧૨] મજ્દધાતહે,[૧૩] અઇર્યનાંમ[૧૪] ખરેનો[૧૫] મજ્દધાતનાંમ,[૧૬] કાવયેહેચ[૧૭] ખરેનંઘ્રહો[૧૮] મજ્દધાતહે,[૧૯] આથ્રો[૨૦] અહુરહે મજ્દાઓ[૨૧] પુથ્ર.[૨૨] કવોઇશ[૨૩] હુઓસ્રવંઘ્રહહે,[૨૪] વરેઇશ[૨૫] હુઓસ્રવંઘહહે[૨૬] અસ્નવન્તહે[૨૭] ગરેઇશ[૨૮] મજ્દધાતહે,[૨૯] ચએચિસ્તહે[૩૦] વરેઇશ[૩૧] મજ્દધાતહે,[૩૨] કાવયેહેચ[૩૩] ખરેનંઘ્રહો[૩૪] મજ્દધાતહે.[૩૫] આથ્રો[૩૬] અહુરહે મજ્દાઓ[૩૭] પુથ્ર.[૩૮] રએવન્તહે,[૩૯] ગરેઇશ[૪૦] મજ્દધાતહે,[૪૧] કાવયેહેચ[૪૨] ખરેનંઘ્રહો[૪૩] મજ્દધાતહે,[૪૪] આથ્રો[૪૫] અહુરહે મજ્દાઓ[૪૬] પુથ્ર.[૪૭] આતર્શ્[૪૮] સ્પેન્ત[૪૯] રથએશ્તાર,[૫૦] યજત[૫૧] પોઉરૂ-ખરેનંઘ્રહ,[૫૨] યજત[૫૩] પોઉરૂ-બએષજ.[૫૪] આથ્રો[૫૫] અહુરહે મજ્દાઓ[૫૬] પુથ્ર,[૫૭] મત્[૫૮] વીસ્પએઇબ્યો[૫૯] આતરેબ્યો,[૬૦] ક્ષથ્રો-નફેધ્રો[૬૧] નઇર્યો-સંઘ્રહહે[૬૨] યજતહે[૬૩] ક્ષ્નઓથ્ર[૬૪] યસ્નાઇચ[૬૫] વહ્માઇચ[૬૬] ક્ષ્નઓથ્રાઇચ[૬૭] ફ્રસસ્તયએચ,[૬૮] યથા અહૂ વઇર્યો[૬૯] જઓતા[૭૦] ફ્રા મે[૭૧] મ્રૂતે[૭૨] અથા રતુશ અષાત્ચિત્ હચ[૭૩] ફ્રા અષવ[૭૪] વીદ્વાઓ[૭૫] મ્રઓતૂ.[૭૬]

(દાદાર હોરમજદને) ખુશાલ કરવાનેમાટે,[૬૪] (ફલાની ગેહમાં) હોરમજદની તરફના[૨] (બધી ચીજોને) પાક કરનાર[૩] આતશની,[૧] હોરમજદની તરફના[૭] (બધી ચીજોને) *પાક કરનાર[૬] અએ આતશ,![૫] †તારી,[૪] હોરમજદની તરફના[૯] (બધી ચીજોને) પાક કરનાર[૧૦] (આદર ‡ફ્રરોહબા નામના) આતશની,[૮] હોરમજદના પેદાકીધેલાં[૧૩] ખોરેહની[૧૧] (તથા) ચળકાટની,[૧૨] હોરમજદના પેદાકીધેલાં[૧૬] ઇરાની[૧૪] ખોરેહની,[૧૫] હોરમજદના પેદા કીધેલાં[૧૯] કેઆની[૧૭] ખોરેહની,[૧૮] હોરમજદની તરફના[૨૧] (બધી ચીજોને) પાક કરનાર[૨૨] (આદર ¶ગુશસ્પ નામના) આતશની,[૨૦] કેઆની (તોખમ)ના[૨૩] કેખસરૂ (પાદશાહ)ની,[૨૪] (તથા) (આદર $બાદગાંન શેહેરમાં આવેલા) કેખસરૂ (પાદશાહ)ના[૨૬] §સરોવરની,[૨૫] હોરમજદના પેદા કીધેલાં[૨૯] અસ્નવંત[૨૭] (નામના)

---

* "પુથ્ર" (સંસ્કૃત **પુત્ર**) બોલનો સાધારણ અર્થ "દીકરો, પુત્ર" કરીને થાએછે, પણ સંસ્કૃત ધાતુ **પૂ** (=સાફ કરવું, પવિત્ર કરવું) ઉપરથી, એ બોલનો અર્થ આએ નીઆએશમાં બધે ઠેકાણે "સાફ–પવિત્ર કરવાનું સાધન," તે ઉપરથી "પાક કરનાર" લેવાને મેં દરૂસ્ત ધારચું છે.

† આએ ફકરામાં આવેલી છઠ્ઠી વિભક્તિવાળા બોલોનો સંબંધ, એજ ફકરાને છેડે "યસ્નાઇચ વહ્માઇચ ક્ષ્નઓથ્રાઇચ ફ્રસસ્તયએચ યથા અહૂ વઇરચો જઓતા ફ્રા મે મ્રૂતે" ઇત્યાદિ બોલો સાથે લેવો.

‡ પેહેલવી શરેહમાં એ આતશ વિશે એવું જણાવેલું છે કે તે મોબેદો, દસ્તુરો તથા પરહેજગારો ઉપર મવક્કોલ છે. એને 'આદર ફરાહ'ને નામે બી ઓળખેછે. બુનદેહેશ નામની પેહેલવી કેતાબમાં એવું જણાવેલું છે કે, એ આતશને પેહેલવેહેલાં 'ઓક્સસ' (The River Oxus) નદીના કીનારા ઉપરનાં 'ખારજમ' નામનાં શેહેરમાં આવેલા 'ગદ્મન–હોમન્દ' નામના પાહાડ ઉપર તખ્તનશીન કીધો હતો. જમશેદ પાદશાહનાં મરણ પછી, એ આતશને જોહાકના હાથમાં જવાથી બંચાવ્યો હતો. ગુસ્તાસ્પ પાદશાહનાં વખતમાં તેને 'ખારજમ'માંથી ઉચકીને કાબુલસ્થાનમાં આવેલા 'રોશન' નામના પાહાડ ઉપર લઈ જવામાં આવ્યો હતો, કે જ્યાંહાં એ મજકુર આતશ બુનદેહેશના વખત સુધી મોજુદ હતો.

¶ પેહેલવી શરેહમાં એ આતશને કેખસરૂ પાદશાહે "બેહેમન દેજ" જીતીઆ પછી તખ્ત-નશીન કીધો હતો. એ આતશ પેહેલવાનો તથા સીપાઇઓ ઉપર મવક્કોલ છે. એ વીજલીના આતશને નામે બી ઓળખાએછે.

$ પેહેલવી શરેહમાં.

§ ઈઆને જે સરોવર આગળ ઉભો રહીને કેખસરૂ પાદશાહે બંદગી કીધી તે સરોવરની.

*પાહાડની,[૨૮] હોરમજદના પેદા કીધેલા[૩૨] ચએચસ્ત[૩૦] (નામના) †સરોવરની,[૩૧] હોરમજદના પેદા કીધેલાં[૩૫] કેઆની[૩૩] ખોરેહની,[૩૪] હોરમજદની તરફના[૩૭] (બધી ચીજોને) પાક કરનાર[૩૮] (આદર ‡બુરજીન નામના) આતશની,[૩૬] હોરમજદના પેદા કીધેલા[૪૧] ¶રએવન્ત[૩૯] (નામના) પાહાડની,[૪૦] હોરમજદના પેદા કીધેલા[૪૪] કેઆની[૪૨] ખોરેહની,[૪૩] હોરમજદની તરફના[૪૬] (બધી ચીજોને) પાક કરનાર[૪૭] આતશની,[૪૫] અએ વૃદ્ધિ કરનાર,[૪૯] (દેવોની સાંભે) ⁂લડનાર,[૫૦] પુર ખોરેહવાળા,[૫૨] પુર તંદરોસ્તી આપનાર[૫૪] આદર[૪૮] ઈજદ![૫૧] હોરમજદની તરફના[૫૬] (બધી ચીજોને) પાક કરનાર[૫૭] આતશની–[૫૫](તેની) સાથે[૫૮] તમામ[૫૯] આતશોની,[૬૦] પાદશાહી નાભ (અથવા મૂળ) રાખનાર[૬૨]

---

* ચએચસ્ત નામના સરોવરની પાસે આંવેલા એ પાહાડ ઉપર કેખસરૂ પાદશાહે તખ્ત–નશીન કીધેલા આદર ગુશસ્પ નામના આતશનું મુકામ હતું.

† 'ચએચસ્ત'ને આપણા કેટલાએક દસ્તુરો ગોફાનું નામ સમજેલા છે, પણ એ એક સરોવરનું નામ છે, ગોફાનું નહી, એ બીના આવાં યશતના ૪૯ મા ફકરા, ગોશ યશતના ૧૮ મા ફકરા, તથા અશિશવંઘ યશતના ૩૮ મા ફકરા ઉપરથી ખોલ્લી રીતે જણાઇ આવેછે. અવસ્તા 'વઇરિ' (ઈઆને સરોવર) તથા 'વર' (ઈઆને ગોફો) એ બેહુ બોલોનેમાટે પેહેલવીમાં એક સરખો બોલ 'વર્' કરીને આવેછે તેથી એ ભૂલ થયેલી દીસેછે. "તારીખ્–ઉત–તવારીખમાં લખવા પ્રમાણે, કેખસરૂ પાદશાહ આએ ફાની દુનિયાંથી ગુજરી ગયો, ત્યાંહાંસુધી નિહાવન નામના પાહાડ ઉપર ગોશે-નશીન થઇ યજદાંની બંદગીમાં મશગુલ રહ્યો હતો." ચએચસ્ત નામનો સરોવર આદર બઈજાંનમાં આવેલો છે અને તેને હાલમાં Lake Urumiyah સાથે સરખાવવામાં આવ્યો છે.

‡ પેહેલવી શરેહમાં, એ આતશ વાસ્તીઓશ ઇઆને ખેડુતો ઉપર મવક્કોલ છે, તથા "આદર બુરજીન મેહેર, આદર મેહેર બુરજીન"ને નામે બી ઓળખાએછે. પેહેલવી બુનદેહેશ તથા ફારસી રવાએતોમાં એને વિશે એવું જણાવેલું છે કે, એ આતશને અશો જરતોશ્ત ગુશ્તાસ્પ પાદશાહની દરગાહમાં લાવ્યા હતા, અને તેની ખુબી એ હતી કે કાઠી, સુખડ, ખુશબોઈ વગર હમેશ રોશન રેહેતો હતો, અને કોઈબી ચીજથી બુજઈ નહી જતો હતો.

¶ એ પાહાડ ઉપર "આદર બુરજીન" નામના આતશની જગા હતી.

⁂ આતશ એ દેવો, ગલીચી, નાપાકી, ઇત્યાદિની સાંભે થનારૂં એક મજબૂટ હથિયાર છે. એવું લખાણ ફારસી રવાએતો ઉપરાંત, આપણુને ખુદ અવસ્તામાંથી મળેછે; જુઓ વંદીદાદની ૮ મી પરગરદનો ૮૦ મો ફકરો.

*નેર્યોસંગ[62] ઈજદ[63]-(એ બધાઓની) †આરાધના કરવાને,[65] (તેઓની) ખુબીઓ ગાવાને,[66] (તેઓને) ખુશનુદ કરવાને[67] તથા (તેઓની) વખાણ કરવાને,[68] જોતી[70] મારી આગળ[71] યથા અહૂ વઇર્યો[69] (ના કલામોની ખુબીઓ) જાહેર કરે.[72] (રાસ્પી) (જે) અશો[74] (તથા) વિદ્વાન[75] (તે), અથા રતુશ્ અષાત્‌ચિત્ હચ[73] (એ કલામોની ખુબીઓ) જાહેર કરે.[76]

(૧) ‡યસ્નેમ્ચ[1] વહ્મેમ્ચ,[2] હુબેરેતીમ્ચ[3] ઉશ્ત-બેરેતીમ્ચ,[4] વન્ત-બેરેતીમ્ચ[5] આફ્રીનામિ,[6] તવ[7] આતર્શ[8] પુથ્ર[9] અહુરહે મજ્દાઓ.[10] યેસન્યો[11] અહિ[12] વહ્મ્યો,[13] યેસન્યો[14] બુયાઓ[15] વહ્મ્યો[16] ન્માનાહુ[17] મશ્યાકનાંમ.[18] ઉશ્ત[19] બુયાત્[20] અહ્માઇ[21] નઇરે;[22] યસે[23]-થ્વા[24] બાધ[25] ફ્રાયજાઇતે,[26] અએસ્મો-જસ્તો,[27] બરેસ્મો-જસ્તો,[28] ગઓ-જસ્તો,[29] હાવનો-જસ્તો.[30]

(૧) હોરમજદની તરફના[10] (સઘળી ચીજોને) અએ પાક કરનાર[9] આતશ![8] તારી[7] ઈજશ્નેને,[1] આરાધનાને,[2] સારી ભેટને,[3] તંદરોસ્તી આપનારી ભેટને[4] તથા દોસ્તી ભરેલી ભેટને[5] હું વખાણુંછું[6] (ઓ આતશ!) (તું) ઈજવા લાએક[11] (તથા) આરાધનાને લાએક[13] છે;[12] માણસોનાં[18] ઘેરોમાં[17] (તું) ઈજવા લાએક[14] (તથા) આરાધનાને લાએક,[16] થજે![15] જે[23] (માણસ) હાથમાં એસમ લઈને,[27] હાથમાં બરસમ લઈને[28] હાથમાં જીવામ લઈને,[29] (તથા) હાથમાં હાવનીમ લઈને[30] તુંને[24] હમેશાં[25] ઈજે,[26] તે[21] માણસને[22] મ્હોટાઇ[19] (અથવા સુખાકારી[19]) હોજો![20]

(૨) દાઇત્યો[1] અએસ્મે[2] બુયાઓ,[3] દાઇત્યો[4] બઓઇધિ[5] બુયાઓ,[6] દાઇત્યો[7] પિથ્વિ[8] બુયાઓ,[9] દાઇત્યો[10] ઉપસયને[11] બુયાઓ.[12] પેરેનાયુશ[13] હરેથ્રે[14] બુયાઓ,[15] દહ્માયુશ[16] હરેથ્રે[17] બુયાઓ,[18] આતર્શ[19] પુથ્ર[20] અહુરહે મજ્દાઓ.[21]

---

* 'નેર્યોસંગ'-એ એક આતશનું તથા ફરેશ્તાનું નામ છે. એ આતશ પાદશાહોના નાભમાં બખશવામાં આવેછે, જેથી તેઓ દુનિયાંને આબાદ કરવાનાં કામોમાં પોતાની હકુમત સારી રીતે ચલાવી શકે. ફરેશ્તા તરીકે એનું કાંમ દાદાર હોરમજદના પેગામો પોંહોંચાડવાનું છે.

† આએ ફકરાની શરૂઆતથી તે હઈ સુધી છઠ્ઠી વિભક્તિમાં જે બોલો આવેલા છે, તે બધાઓનો સંબંધ આએ ઠેકાણે આવેછે.

‡ ઈહાંથી તે એ નીઆએશને છેડે 'અપહે બેરેજ યઓજ્દાતાં' બોલો આવેછે, ત્યાંહાંસુધીનો ભાગ ઈજશ્નેના ૬૨ મા હામાંથી લીધો છે.

(૨) (હોરમજદની તરફના સઘળી ચીજોને અએ પાક કરનાર આતશ!) એસમમાં[૨] (તું) લાએક[૧] થજે![૩] બોએમાં[૫] (તું) લાએક[૪] થજે![૬] ખોરાકમાં[૮] (તું) લાએક[૭] થજે![૯] (તથા) લાકડાંના ગાંઠમાં[૧૧] (તું) લાએક[૧૦] થજે![૧૨] હોરમજદની તરફના[૨૧] (સઘળી ચીજોને) અએ પાક કરનાર[૨૦] આતશ![૧૯] ખોરાકમાં[૧૪] લાંબો વખતસુધી ભરેલો[૧૩] તું થજે![૧૫] ખોરાકમાં[૧૭] લાંબો વખતસુધી ભલો[૧૬] તું થજે![૧૮]

(૩) સઓચે[૧] બુયે[૨] અહુમ્ય[૩] ન્માને,[૪] મત્-સઓચે[૫] બુયે[૬] અહુમ્ય[૭] ન્માને,[૮] રઓચહિ[૯] બુયે[૧૦] અહુમ્ય[૧૧] ન્માને,[૧૨] વક્ષથે[૧૩] બુયે[૧૪] અહુમ્ય[૧૫] ન્માને,[૧૬] દરેઘેમચિત્[૧૭] અઇપિ[૧૮] જરૂવાનેમ,[૧૯] ઉપ[૨૦] સૂરાંમ[૨૧] ફ્રષો-કેરેતીમ[૨૨], હધ[૨૩] સૂરયાઓ[૨૪] વંઘ્રહુયાઓ[૨૫] ફ્રષો-કેરેતોઇત.[૨૬]

(૩) (અએ આતશ!) લાંબો[૧૭] વખત[૧૯] સુધી,[૧૮] શૂર આપનાર[૨૧] રસ્તાખેજ[૨૨] (ના વખત) સુધી,[૨૦] *તથા[૨૩] હિમ્મત આપનાર[૨૪] ભલા[૨૫] †કેઆમત (ના વખત) સુધી,[૨૬] આએ[૩] ઘેરમાં[૪] (તું) બળતામાં[૧] થજે[૨] (ઇઆને બળતો રેહેજે)! આએ[૭] ઘેરમાં[૮] (તું) હમેશાં બળતો[૫] રેહેજે![૬] આએ[૧૧] ઘેરમાં[૧૨] (તું) ચળકાટમાં[૯] રેહેજે![૧૦] (તથા) આએ[૧૫] ઘેરમાં[૧૬] (તું) વધારામાં[૧૩] રેહેજે![૧૪]

(૪) દાયાઓ[૧] મે[૨] આતર્શ[૩] પુથ્ર[૪] અહુરહે મજદાઓ,[૫] આસુ[૬] ખ્વાથ્રેમ,[૭] આસુ[૮] થ્રાઇતીમ,[૯] આસુ[૧૦] જીતીમ;[૧૧] પોઉરૂ[૧૨] ખ્વાથ્રેમ,[૧૩] પોઉરૂ[૧૪] થ્રાઇતીમ,[૧૫] પોઉરૂ[૧૬] જીતીમ;[૧૭] મસ્તીમ,[૧૮] સ્પાનો,[૧૯] ક્ષ્વિવ્રેમ[૨૦] હિજવાંમ,[૨૧] ઉરૂને[૨૨] ઉષિ,[૨૩] ખ્રતૂમ[૨૪] પસ્ચએત[૨૫] મસિત[૨૬] મઝાઓન્તેમ,[૨૭] અપઘ્રરિ-આથ્રેમ,[૨૮] નાઇર્યાંમ[૨૯] પસ્ચએત[૩૦] હાંમ-વરેતીમ.[૩૧]

---

* 'હધ'નો અસલ અર્થ (સંસ્કૃત **સહ** ને મળતો) 'સાથે, સહિત, સુદ્ધાં' થાએછે:—જેમકે 'હધ-અએસ્મ' ઇઆને એસમ સાથનું.

† "હધ સૂરયાઓ વંઘ્રહુયાઓ ફ્રષો-કેરેતોઇત્" એ બોલો ધારયામેળે 'ઉપ-સૂરાંમ ફ્રષો-કેરેઇતીમ'ની શરેહના છે, જોકે બેહુની વિભક્તિમાં ફેર છે. પેહેલવી તરજુમો કરનારાએ બી તેમજ ગણેલું છે. હારલે, મિલ્સ તથા દારમેસ્તેતે—એઓએ બી એવીજ રીતે તરજુમો કીધો છે.

(૪) (ભણનાર શખ્સ બોલેછે) હોરમજદની તરફના[૫] (સઘળી ચીજોને) અએ પાક કરનાર[૪] આતશ ![૩] મને[૨] (નીચે જણાવેલી ચીજો) તું આપ.[૧]

ખોલાસો:—(ભણનાર શખ્સ આતશની મારફતે કેઈ ચીજો માંગેછે, અથવા પોતાની કેઈ હાજતો પુરી પાડવાની ખાએશ રાખેછે, તે વિશે નીચે તથા પાંચમા અને છઠ્ઠા ફકરાઓમાં જણાવે છે):—

જલદીથી[૬] (અથવા વગર ઢીલ કરવે[૬]) આસાની,[૭] જલદીથી[૮] પોષણ,[૯] જલદીથી[૧૦] (લાંબી) જીંદગી,[૧૧] પુરતું[૧૨] સુખ,[૧૩] પુરતું[૧૪] પોષણ,[૧૫] પુરતી[૧૬] જીંદગી,[૧૭] મ્હોટાઈ,[૧૮] ડહાપણ,[૧૯] તેજ[૨૦] જબાન,[૨૧] (તથા) (મારાં) રવાનને માટે[૨૨] હુશિઆરી[૨૩] (તથા) અક્કલ,[૨૪] (જે અક્કલ) (તે મળ્યા) પછી[૨૫] પ્રમાણમાં[૨૬] વધતી[૨૭] (થાએ), અને ઘટનારી નહી[૨૮] (થાએ),(અને) ત્યારપછી[૩૦] મરદાંનગીનું[૨૯] કૌવત[૩૧] (એ બધું, ઓ આતશ! તું મને આપ).

(૫) એરેધ્વો-જંગાંમ,[૧] અખ્શ્ફન્યાંમ[૨] થ્રિષુમ[૩] અસ્નાંમચ[૪] ક્ષફ્નાંમચ[૫] આસિતો-ગાતૂમ,[૬] જધાઉરૂમ,[૭] તુથ્રુષાંમ[૮] આસ્નાંમ[૯] ફ્રજન્તીમ,[૧૦] કરૂષો-રાઝંમ,[૧૧] વ્યાખનાંમ,[૧૨] હાંમ-રઓધાંમ,[૧૩] હુવાપાંમ,[૧૪] આંજો-બૂજિમ[૧૫] હુવીરાંમ,[૧૬] યા[૧૭] મે[૧૮] ફ્રાધયાત[૧૯] ન્માનેમચ[૨૦] વીસેમચ[૨૧] જન્તૂમચ[૨૨] દખ્યૂમચ,[૨૩] દંધ્ર્હુ-સસ્તીમચ.[૨૪]

(૫) ખડે પગે ઉભું રેહેવાની શક્તિ,[૧] દાહાડાના[૪] તથા રાતના[૫] એક તૃતીયાંશ ભાગ[૩] (સિવાએ) (બાકીના વખતમાં) *જાગૃતિ,[૨] પોતાનાં કાંમ ઉપર †ઉશ્તેવારી,[૬] ખબરદારી,[૭] (તથા) ફરજંદ[૧૦] (જે) પોષણ કરનારૂં,[૮] જાતી અક્કલવાળું,[૯] કેશ્વરની ઉપર રાજ ચલાવનારૂં,[૧૧] અનજુમનમાં બેસનારૂં,[૧૨] ઉધરતું,[૧૩] સારી ઈજ્જતવાળું,[૧૪] સંકટમાંથી છુટકારો આપનારૂં,[૧૫] પેહેલવાનનાં જેવું જોરેમંદ[૧૬] (એવું ફરજંદ, અએ હોરમજદના આતશ ! તું મને આપ); જે[૧૭] (ફરજંદ) મારાં[૧૮] ઘેરને,[૨૦] (મારાં) ખાનદાનને,[૨૧] (મારા) કસ-

---

* એ ઉપરથી જણાએછે કે, બીમારી અથવા જીવને બેચેની હોએ તે સિવાએ, આખા દાહાડામાં ૮ કલાકથી વધારે વખત ઉંઘમાં કાહાડવો નહી. 'થ્રિષુમ અસ્નાંમચ ક્ષફ્નાંમચ'–એ બોલો 'અખ્શ્ફન્યાંમ્‌ની શરેહના દીસેછે વેસ્ટરગાર્ડે એ બોલો વહ્રાયામાં આપ્યા છે, અને ગેલ્ડનરે નોટમાં લીધા છે.

† બીછાના ઉપરથી સકારે ઉઠવું (દારમેસ્તેતે); ચાલવામાં શેતાબી (હારલે).

બાને,[૨૨] (મારાં) દેશને[૨૩] તથા (મારાં) દેશના *ધર્મને[૨૪] આબાદ કરે.[૧૯]

(૬) દાયાઓ[૧] મે,[૨] આતર્શ[૩] પુથ્ર[૪] અહુરહે મજ્દાઓ,[૫] યા[૬] મે[૭] અંધ્રહત્[૮] અક્રસાઓંધ્રહાઓ,[૯] નૂરેમચ[૧૦] યવએચ-તાઇતે,[૧૧] વહિશ્તેમ અહૂમ[૧૨] અષઓનાંમ્[૧૩] રઓચંધ્રહેમ[૧૪] વીસ્પો-ખ્વાથ્રેમ,[૧૫] જજે-મ્રુયે[૧૬] વંધ્રહાઉચ[૧૭] મીઝ્દે,[૧૮] વંધ્રહાઉચ[૧૯] સ્રવહિ,[૨૦] ઉરૂનએચ[૨૧] દરેઘે[૨૨] હવંધ્રહે.[૨૩]

(૬) હોરમજ્દની તરફના[૫] (સઘળી ચીજોને) અએ પાક કરનાર[૪] આતશ![૩] (તે ચીજ) મને[૨] તું આપ,[૧] કે જે[૬] મારેમાટે[૭] હમણાં[૧૦] તથા હમેશ સુધી[૧૧] (ઈઆને મારી જીંદગીના છેડા સુધી), અશો (લોકો)ની[૧૩] રોશનીવાળી[૧૪] (તથા) તમામ આસાનીવાળી[૧૫] સઉથી સરસ દુનિયાં (એટલે બેહેશ્ત) વિશે[૧૨] શિખવનાર[૯] હોએ.[૮] (અને તે બેહેશ્ત) ભલા[૧૭] બદલામાં,[૧૮] ભલી[૧૯] બંદગી (ના અવેજ)માં,[૨૦] તથા (મારાં) રવાનનેમાટે[૨૧] લાંબા વખતની[૨૨] પવિત્રાઈ (ના અવેજ)માં[૨૩] હું મેળવું.[૧૬]

ખોલાસો:—(ઓ હોરમજ્દના આતશ! તું મને એવી બુદ્ધિ આપ તથા એવો માર્ગ બતાવ, કે જેથી હું નેકીનાં કાંમો કરૂં, દાદાર હોરમજ્દની બંદગી કરૂં તથા મારાં રવાનને નીતિ તરફ ચલાઉં, જેથી કરીને મારા ગુજરવા પછી, તે મારાં સારાં કાંમોના અવેજમાં મને બુલંદ બેહેશ્તની જગા મળે.)

(૭) વીસ્પએઇબ્યો[૧] સસ્તીમ્[૨] બરઇતિ[૩] આતર્શ[૪] મજ્દાઓ અહુરહે[૫] યએઇબ્યો[૬] અએમ્[૭] હાંમ-પચાઇતે[૮] ક્ષાફ્નીમચ[૯] સૂઇરીમચ,[૧૦] વીસ્પએઇબ્યો હચ[૧૧] ઇજયેઇતે[૧૨] હુબેરેતીમચ[૧૩] ઉશ્ત-બેરેતીમચ,[૧૪] વન્ત-બેરેતીમચ,[૧૫] સ્પિતમ.[૧૬]

(૭) અએ સપેતમાન[૧૬] (જરતોશ્ત)! જેઓનેમાટે[૬] તે[૭] (આતશ) રાતનું †ખાણું[૯] તથા ‡બપોરનું ખાણું[૧૦] પકાવેછે,[૮] (તે) બધાઓમાટે[૧] (તે) હોરમજ્દનો[૫] આતશ[૪] શિખામણ[૨] લઈ જાએછે,[૩] (ઈઆને તેઓને સારી સમજ આપેછે), (તથા) (તે) બધાઓ પાસેથી[૧૧] સારી ભેટ[૧૩] તથા તંદરોસ્તી આપનારી ભેટ[૧૪] તથા દોસ્તી ભરેલી ભેટ[૧૫] ઇચ્છેછે.[૧૨]

---

* પાદશાહીને, સલતનતને (પ્રોફેસર દારમેસ્તેતે); સ્વદેશને (ડાક્ટર હારલે).

† ફારસીમાં બી 'શામ'નો અર્થ 'રાત' તથા 'રાતનું ખાણું' બેહુ થાએછે.

‡ સંસ્કૃત સૂર=સુરજ, ફારસી 'શામ્' (રાત તથા રાતનું ખાણું)ની માફક. અથવા બીજી રીતે:—જમણવાર, વરો (ફારસી સૂર); દારમેસ્તેતે 'ક્ષાફ્નીમચ સૂઇરીમચ'નો અર્થ 'ભોજણ અને જમણવાર' કરેછે.

(૮) વીસ્પનાંમ્[1] પર-ચરેન્તાંમ્[2] આતર્શ્[3] જસ્ત[4] આદ્દિધય.[5] ચીમ્[6] હુખ[7] હુષે[8] બરઇતી[9] ફ્રચરેથ્વાઓ[10] અર્મએષાઇધે.[11] આતરેમ્[12] સ્પેન્તેમ્[13] યજમઇદે,[14] તખ્મેમ્[15] હુન્તેમ્[16] રથએશ્તારેમ.[17]

(૮) તમામ[1] આવનારાઓના[2] હાથતરફ[4] આતશ[3] નજર કરેછે,[5] (અને કેહેછે કે) ચાલતો[10] દોસ્ત[7] બેઠેલા[11] *દોસ્તનેમાટે[8] શું[6] લાવેછે ![9]

વૃદ્ધિ કરનાર,[13] જોરાવર,[15] રોશન[16] (અથવા હયાતીવાળા[16]) (તથા) (દેવોની સાંભે) લડનારા[17] આતશને[12] હમો †વખાણીએ છિયે.[14]

(૯) આઅત્[1] યેજિ[2]-પે[3] અએમ[4] બરઇતિ[5] અએસ્મેમ્[6] વા[7] અષય[8] બેરેતેમ,[9] બરેસ્મ[10] વા[11] અષય[12] ફ્રસ્તરેતેમ,[13] ઉર્વરાંમ્[14] વા[15] હધાનએપતાંમ્[16] આ-હે[17] પસ્ચએત[18] ફ્રીનઇતિ[19] આતર્શ્[20] મઝ્દાઓ અહુરહે,[21] ક્ષ્નૂતો[22] અત્બિશ્તો[23] હુધંધ્હુમ.[24]

(૯) પણ[1] અગરજો[2] કોઈ શખ્સ[4] તે (આતશ) નેમાટે[3] અશો-ઇથી[8] (ઈઆને નેક નયતથી) લાવેલું[9] એસમ,[6] અથવા[7] અશોઈથી[12] પાંથરેલી[13] બરસમ,[10] અથવા[11] હધાનએપત[16] (નામનું ખુશબોદાર) ઓરવર[14] લઈ જાએછે[5] તો,[18] (તે) હોરમજદનો[21] આતશ,[20] (જે) ખુશનુદ થએલો,[22] ‡આદરમાન પામેલો[23] (તથા) તૃપ્ત થએલો[24] (તે) તે (ભેટ આપનાર શખ્સ)ને[15] (નીચે મુજબ) દુઆ દેછે.[19]

(૧૦) ઉપ-થ્વા[1] હક્ષોઇત્[2] ગેઉશ્[3] વાંથ્વ,[4] ઉપ વીરનાંમ્[5] પોઉરૂતાસ.[6] ઉપ-થ્વા[7] વેરેઝ્વત્ચ[8] મનો,[9] વેરેઝ્વતિચ[10] હક્ષોઇત્[11] અંઘ્નઉહ.[12] ઉર્વાક્ષ્[13]-અંઘ્નઉહ[14] ગય[15] જિઘએષ,[16] તાઓ[17] ક્ષપનો[18] યાઓ[19] જ્વાહી.[20] ઇમત્[21] આથ્રો[22] આફ્રિવનેમ,[23] યો[24] અહ્માઇ[25] અએસ્મેમ્[26] બરઇતિ[27] હિક્રૂશ,[28] રઓચસ-પઇરિશ્તાં[29] અષહે[30] બેરેજ[31] યઓઝ્દાતાં.[32]

---

* ચાલતો દોસ્ત તે આતશની નજદીક જનાર શખ્સ જાણવો, અને બેઠેલો દોસ્ત તે આતશ સમજવો કે જે પોતે ચાલી શકતો નથી.

† આએ છેલ્લો વાક્ય (આતરેમ......રથએશ્તારેમ) ગેલ્ડનરે આપ્યો નથી.

‡ 'અત્બિશ્તો'નો અર્થ 'દુ:ખી નહી થએલો, અપમાન નહી પામેલો, અનગમતો નહી થએલો, વેર ઉપજાવે તેવો નહી થએલો.' બી થાએછે.

(૧૦) તારે ત્યાંહાં[1] (ઈઆને તારા કબીલામાં) ગાએ ઢોરનું[3] ટોળું[4] જીઆદે થજો![2] (તારે ત્યાંહાં) બાહાદુર *માણસોનો[5] વધારો[6] થજો![2] તુંને[7] કાંમ કરતું[8] મન[9] †થજો![11] (તારી) જીંદગી[13] કાંમ કરતી[10] ‡થજો![11] જેટલી[19] રાત[18] તું જીવતો રેહે[20] તેટલી[17] (રાત), ખુશાલી ભરેલી[13] જીંદગીના[14] જીવસાથે[15] તું (તારી) જીંદગી ગુજારજે![16]

જે કોઇ[24] તે (આતશ) નેમાટે[25] સુક્કી,[28] રોશનીમાં પરીક્ષા કીધેલી[29] (તથા) સાફ કીધેલી[32] ¶કાઠી[26] અશોઈની[30] આશીર્વાદથી[31] લઈ જાએછે,[27] (તેનેમાટે) આતશની[22] આએ[21] (ઈઆને ઉપર કહેલી) દુઆ[23] (છે).

(બાજમાં પઢે) **અહુરમજદ ખોદાએ, અવજૂનીએ મરૂદુમ, મરૂદુમ સર્દગાંન હુમા સર્દગાંન, હુમબાયસ્તે વેહાંન, ઓએમ બેહેદીન માજદયસ્નાંન આગહી આસ્તવાની નેકી રસાનદ; અએદૂન બાદ.** (પ્રગટ પઢે) **યથા અહૂ વઇર્યો ૨.**

યસ્નેમચ વહ્મેમચ અઓજસચ જવરેચ આફ્રીનામિ આથ્રો અહુરહે મજ્દાઓ પુથ્ર, તવ આતર્શ્ પુથ્ર અહુરહે મજ્દાઓ, આથ્રો અહુરહે મજ્દાઓ પુથ્ર. ખરેનંઘ્રહો સવંઘ્રહો મજ્દધાતહે, અઇર્યનાંમ ખરેનો મજ્દધાતનાંમ, કાવયેહેચ ખરેનંઘ્રહો મજ્દધાતહે, આથ્રો અહુરહે મજ્દાઓ પુથ્ર. કવોઇશ હુઓસ્રવંઘ્રહહે, વરોઇશ હુઓસ્રવંઘ્રહહે, અસ્નવન્તહે ગરોઇશ મજ્દધાતહે, ચએચિસ્તહે વરોઇશ મજ્દધાતહે, કાવયેહેચ ખરેનંઘ્રહો મજ્દધાતહે, આથ્રો અહુરહે મજ્દાઓ પુથ્ર.

---

* ઈઆને પેહેલવાની કૌવત ધરાવનાર છોકરા, નેરેમંદ ઓલાદ; જુઓ માહ બોખ્તાર નીઆએશને છેડે આવેલો 'દસ્ત અમેમ્' નો ફકરો.

† ઈઆને તારૂં મન વિચારવંત થજો; તું હુશિયાર તથા બુદ્ધિમાન થજે!

‡ એટલે તું પરોપકારી તથા નેકીનાં કાંમો કરતો રેહેજે!

¶ 'રોશનીમાં પરીક્ષા કીધેલી તથા સાફ કીધેલી કાઠી'ની મતલબ એ કે, ઉજરડાંમાં જોઈ તપાસીને પસંદ કીધેલી, તથા આસપાસની છાલ કાહાડી નાખેલી કાઠી, કે તેની અંદર જીનાં જાણવરો તથા નજીસ ચીજો નહી ભરાએલી હોએ. આતશ ઉપર જે કાઠી, સુખડ અથવા કોઇબી ખુશબો મુકવી તે તદન સુક્કી તથા સાફ કીધેલી હોવી જોઇએ. કોઇબી જાતનું લીલું તથા નજીસ બળતણ હરગેજ આતશ ઉપર મુકવું નહી. એ બાબેની સખત તાકીદ આપણા ધર્મને લગતી કેતાબોમાં તથા ફારસી રેવાએતોમાં ફરમાવેલી છે.

રએવન્તહે ગરોઇશ મજદધાતહે, કાવયેહેચ ખરેનંઘ્રહો મજદધાતહે, આથ્રો અહુરહે મજદાઓ પુથ્ર. આતર્શ્ સ્પેન્ત રથએશ્તાર, યજત પોઉરૂ-ખરેનંઘ્રહ, યજત પોઉરૂ-બએષજ. આથ્રો અહુરહે મજદાઓ પુથ્ર, મત્ વીસ્પએઇબ્યો આતેરેબ્યો, ક્ષથ્રો-નફ્રેધ્રો નઇર્‌યો-સંઘ્રહહે, યજતહે. અષેમ્ વોહૂ ૩.

હોરમજદની તરફના (બધી ચીજોને) પાક કરનાર આતશ ઇત્યાદિની આરાધના, કીર્તિ, ચાલાકી તથા કૌવતને હું વખાણુંછું.*

અત્[1] તોઇ[2] આતરેમ્[3] અહુરા[4]
અઓજોંઘ્રહ્‌વન્તેમ્[5] અષા[6] ઉસેમહી[7]
અસીશ્તેમ,[8] એમવન્તેમ,[9] સ્તોઇ-
સ્પેન્તેમ,[10] ચિથ્રા-અવંઘ્રહેમ;[11]
અત્[12] મજદા[13] દઇબિશ્યન્તે[14] જસ્તા-
ઇશ્તાઇશ[15] દેરેશ્તા[16] †અએનંઘ્રહેમ.[17]

અષેમ્ વોહૂ ૧. ☞ અહ્માઇ રએશચ; હુર્જંઘ્રેમ; જસ મે અવંઘ્રહે મજદ; કેરૂફેહ્ મોજદ.

ઓ હોરમજદ![4] (હમો) તારા[2] જોરાવર,[5] સઉથી તેજીવાળા,[8] હિમ્મત આપનારા,[9] હમેશાં ખુશીકરનાર,[10] ઘણીરીતે (અથવા અજબ ‡રીતે) મદદ કરનારા[11] આતશને[3] અષ (ઈઆને અરદીબેહેશ્ત અમશાસ્પંદ)ની મારફતે[6] ઇચ્છીએ (અથવા પસંદ કરીએ) છિયે.[7] ઓ હોરમજદ![13] (આતશ) (પોતાનાં) પુરતાં ¶કૌવતે કરીને[15] દ્વેષ રાખનાર[14] (તથા) કીનો રાખનાર માણસને[17] મજબૂટ પકડનારો[16] (ઈઆને શિક્ષા કરનાર) (છે).

રોજ નેક્ નાંમ, રોજ પાક્ નાંમ, રોજ મુબારક્ (ફલાંન), માહે મુબારક્ (ફલાંન), ગાહે (ફલાંન), નમાજ દાદારે ગેહાંન દામાન. ક્ષનઓથ્ર અહુરહે મજદાઓ, નેમસે-તે આતર્શ્ મજદાઓ અહુરહે હુધાઓ મજિશ્ત યજત. અષેમ્ વોહૂ ૧.

ગોરૂજે[1] ખોરેહ્[2] અવજ્નયાદ્.[3]

---

* એના તરજુમા તથા પુરતા ખોલાસામાટે જુઓ સફા ૭૫-૭૮.

† એ આખો ફકરો વેંદીદાદના ૩૪મા હાના ૪થા ફકરામાંથી લીધો છે.

‡ સંસ્કૃત ચિત્ર=તરેહવાર, ઘણી તરાહનું; અજબ જેવું.

¶ અસલ અર્થ 'ઇચ્છેલાં—મુરાદ મુજબનાં કૌવતે કરીને.'

☞ (અગરજો આતશ બેહેરાંમની નજદીક નીઆએશ કરીએ તો નીચે મુજબ પઢવું.)

આતશ[૪] બેહેરાંમ[૫] આદરૂ[૬] ફરા.[૭]

બુજોરગ[૭] આતશ[૪] બેહેરાંમના[૫] આતશનો[૬] પ્રતાપ[૧] (તથા) ખોરેહ[૨] જીઆદે થાઓ ![૩]

☞ (અગરજો આદરાંનની નજદીક નીઆએશ કરીએ તો નીચે મુજબ પઢવું.)

આતશ[૪] આદરાંન્[૫] આદરૂ[૬] ફરા.[૭]

બુજોરગ[૭] આતશ[૪] આદરાંનના[૫] આતશનો[૬] પ્રતાપ[૧] (તથા) ખોરેહ[૨] જીઆદે થાઓ ![૩]

☞ (અગરજો ઘેરમાં આતશની નજદીક નીઆએશ કરીએ તો નીચે મુજબ પઢવું.)

આતશ[૪] દાદગાહ્[૫] આદરૂ[૬] ફરા.[૭]

બુજોરગ[૭] આતશ[૪] દાદગાહના[૫] આતશનો[૬] પ્રતાપ[૧] (તથા) ખોરેહ[૨] જીઆદે થાઓ ![૩]

આદ્દરાંન્[૮] શાહ્[૯] પીરોજ્ગરૂ,[૧૦] આદરૂ ગુશસ્પ[૧૧] આદરૂ ખોરૂદાદ્,[૧૨] આદરૂ બુરૂજીન્ મેહેરૂ[૧૩] અવરે[૧૪] આદરાંન્[૧૫] ઓ આતશાંન્,[૧૬] કે પ દાદ્ગાહ્[૧૭] નેશાસ્ત્ એસ્તેદ્;[૧૮] ગોરૂજે[૧૯] ખોરેહ્[૨૦] અવઝયાદ્[૨૧] મીનોકરૂકો,[૨૨] અમાવંદ્[૨૩] પીરોજ્ગરૂ[૨૪] અમાવંદી[૨૫] પીરોજ્ગરી.[૨૬] દાદ્ દીન્ બેહ્ માઝ્દયસ્નાંન્, આગહી રવાઇ ગોઆફરંગાંની બાદ્ હફ્તે કેશવરૂ જમીન્; અએદૂન્ બાદ્. મન્ આનો આવાયદ્ શુદન્, મન્ આનો આવાયદ્ શુદન્, મન્ આનો આવાયદ્ શુદન્. અપઓને અપેમ વોહૂ ૧.

ફતેહમંદ[૧૦] આદરાંન[૮] સાહેબ,[૯] આદર ગુશસ્પ,[૧૧] આદર ખોરદાદ,[૧૨] આદર બુરજીન મેહેર,[૧૩] (તથા) બીજા[૧૪] આદરાંન[૧૫] તથા આતશો[૧૬] જેઓને દાદગાહ (ઈઆને તેઓની લાએક જગા)માં[૧૭] તખ્ત-નશીન કીધા છે,[૧૮] (તે બધા આતશોનો) પ્રતાપ[૧] (તથા) ખોરેહ[૨] જીઆદે થાઓ ![૩] મીનો *કરકો (નામના આતશ)નો[૨૨] પ્રતાપ[૧૯] (તથા) ખોરેહ[૧૦]

---

* એ આતશ વિશે એવું જણાવ્યામાં આવ્યું છે કે, તે દાદાર હોરમજદની નજદીક હમેશાં રોશન છે.

જીઆદે થાઓ![22] હિમ્મતવાન[23] (તથા) ફતેહમંદ[24] (આતશ) (મારી) હિમ્મત[25] (તથા) ફતેહનેમાટે[26] (મદદે) (પોંહોંચો).

☞ (દક્ષિણ દિશા તરફ મોહોડું કરીને પઢે.) દાદારે ગેહાંન્ દીને માજ્દયસ્ની દાદે જરથુશ્તી. નેમસે-તે અષાઉમ્ સેવિશ્તે અરેદ્વિ સૂર અનાહિતે. અષઓને અષેમ્ વોહૂ ૧.

નેમો ઉર્વઇરે વંઘ્રઉહિ મજ્દધાતે અષઓને અષેમ્ વોહૂ ૧.

ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મજ્દાઓ. ☞ (સર નમાવતાં નમાવતાં ભણવું.) નેમસે-તે આતર્શ્ મજ્દાઓ અહુરહે હુધાઓ મજિશ્ત યજત. અષેમ્ વોહૂ ૧.

હાવન ગેહ.

☞ (એજ ગેહ બીજી હાવનના વખતમાં બી, ઇઆને આવાં મહીનાના હોરમજદ રોજથી તે વહિશ્તોઇશ્ત ગાથા સુધી ભણવી. એ બાએ વધારે ખોલાસામાટે જુઓ સફે ૧૩ મે આપેલી નોટ.)

(૧) ક્ષ્નઓથ્ર[1] અહુરહે મજ્દાઓ.[2] અષેમ્ વોહૂ ૩. ફ્રવરાને[3] મજ્દયસ્નો[4] જરથુશ્ત્રિશ[5] વીદએવો[6] અહુર-ત્કએષો.[7] હાવનેએ[8] અષઓને[9] અષહે[10] રથ્વે,[11] યસ્નાઇચ[12] વહ્માઇચ[13] ક્ષ્નઓથ્રાઇચ[14] ફ્રસસ્તયએચ,[15] સાવંઘ્રહેએ[16] વીસ્યાઇચ[17] અષઓને[18] અષહે[19] રથ્વે,[20] યસ્નાઇચ[21] વહ્માઇચ[22] ક્ષ્નઓથ્રાઇચ[23] ફ્રસસ્તયએચ.[24] (૨) મિથ્રહે[25] વોઉરૂ-ગઓયઓતોઇશ[26] હજંઘ્રરો-ગઓષહે,[27] બએવરે-ચષ્મનો,[28] અઓખ્તો-નામનો[29] યજતહે,[30] રામનો ખ્વાસ્ત્રહે,[31] ક્ષ્નઓથ્ર[32] યસ્નાઇચ[33] વહ્માઇચ[34] ક્ષ્નઓથ્રાઇચ[35] *ફ્રસસ્તયએચ,[36] યથા અહૂ વઇર્યો[37] જઓતા[38] ફ્રા મે[39] બ્રૂતે,[40] અથા રતુશ અષાત્ચિત્ હચ[41] ફ્રા અષવ[42] વીદ્વાઓ[43] મ્રઓતૂ.[44]

(૧-૨) (દાદાર) હોરમજદની[2] ખુશ્નુદી[1] (થાઓ)! (હું) હોરમજદની પરસ્તેશ કરનાર,[4] પેગમબર જરતોશ્તે જાહેર કીધેલી દીન પ્રમાણે ચાલનાર,[5] દેવ

---

* આએ તેમજ દરેક ગેહની શરૂઆતમાં 'યસ્નાઇચ વહ્માઇચ ક્ષ્નઓથ્રાઇચ ફ્રસસ્તયએચ,' એ બોલો એકથી વધારે વખત આવેલાછે, પણ ગુજરાતી ભાષાની રૂઢી પ્રમાણે એનો અર્થ એકજ વખત લેવો પડેછે.

(ના તરીકા)થી દૂર રહેનાર,[૬] (અને) હોરમજદના તરીકા મુજબ ચાલનાર તરીકે[૭] *એકરાર કરૂંછું.[૩] અશો[૯] (અને) ખાલેસીના[૧૦] વખત[૧૧] હાવન[૮] જેમાં †સાવંઘ્રહિ (ઈઆને નફો હાંસેલ કરવાનું અથવા ધંધા-રોજગાર)નું,[૧૬] અને વીસ્ય (ઈઆને મોહોલ્લાના વડા)નું કામ ચાલેછે તે[૧૭] વખતમાં,[૨૦] (દાદાર હોરમજદને) ખુશાલ કરવાનેમાટે[૩૨] ઓહોળાં ખેતરવાળા,[૨૬] હજાર કાનવાળા,[૨૭] દશ હજાર આંખવાળા[૨૮] (તથા) વખણાએલા નામવાળા[૨૬] મેહેર[૨૫] ઈજદની[૩૦] (તથા)રામ ખાસ્તરની[૩૧] ખુશ્નુદી મારફતે[૩૨] આરાધના કરવાને,[૩૩](તેઓની)ખુબીઓ ગાવાને,[૩૪] (તેઓને) ખુશ્નુદ કરવાને[૩૫] તથા (તેઓની) વખાણ કરવાને,[૩૬] જોતી[૩૮] મારી આગળ[૩૯] યથા અહૂ વઇર્યો[૩૭] (ના કલામોની ખુબીઓ) જાહેર કરે.[૪૦] (રાસ્પી) (જે) અશો[૪૨] (અને) વિદ્વાન[૪૩] (તે), 'અથા રતુશ અષાત્‌ચિત્ હચ[૪૧]' (એ કલામોની ખુબીઓ) જાહેર કરે.[૪૪]

(૩) ‡અહુરેમ્ મજ્દાંમ્[૧] અષવનેમ્[૨] અષહે[૩] રતૂમ્[૪] યજમઇદે;[૫] જરથુશ્ત્રેમ્[૬] અષવનેમ્[૭] અષહે[૮] રતૂમ્[૯] યજમઇદે;[૧૦] જરથુશ્ત્રહે[૧૧] અષઓનો[૧૨] ફ્રવષીમ્[૧૩] યજમઇદે;[૧૪] અમેષે સ્પેન્તે[૧૫] અષઓનાંમ્[૧૬] યજમઇદે.[૧૭] (૪) અષાઉનાંમ્[૧૮] વંઘ્રઉહીશ[૧૯] સૂરાઓ[૨૦] સ્પેન્તાઓ[૨૧] ફ્રવષયો[૨૨] યજમઇદે,[૨૩] અસ્તવતો[૨૪] મનપ્યાચ[૨૫] અપનોતેમેમ્[૨૬] રથ્વાંમ્[૨૭] યજમઇદે,[૨૮] યએતુશ્તેમેમ્[૨૯] યજતનાંમ્[૩૦] હુંઘ્રહનુશ્તેમેમ્[૩૧] અષહે[૩૨] રથ્વાંમ્[૩૩] અઇવિનસાંસ્તેમેમ્,[૩૪] જધ્રૂશ્તેમાંમ્[૩૫] અષઓનો[૩૬] અષહે[૩૭] રથ્વો[૩૮] રતુક્રિતીમ્[૩૯] યજમઇદે.[૪૦]

(૩) અશોઈના[૩] સરદાર[૪] અશો[૨] હોરમજદને[૧] હમો વખાણીએ છિયે.[૫] અશોઈના[૮] સરદાર[૯] અશો[૭] ¶જરતોશ્તને[૬] હમો વખાણીએ છિયે;[૧૦] અશો[૧૨]

---

* એના ખોલાસા બાબે જુઓ ૧૫ મા સફાની પેહેલ્લી નોટ.

† દરેક ગેહના નામની સાથે આવતા બોલોને-જેમકે સાવંઘ્રહિ, વીસ્ય, ફ્રાદત્-ફ્ષુ, ફ્રાદત્-વીર, બેરેજ્ય, ન્માન્ય ઈત્યાદિ બોલોને-સાધારણ રીતે તે ગેહના હમકાર ઈઆને સાથે કાંમ કરનાર ફરેશ્તા ગણવામાં આવેછે.

‡ ઈહાંથી તે 'રતુક્રિતીમ્ યજમઇદે' સુધીનો ભાગ ઈજશ્નેના ૭૧ મા હાના ૨-૩ જા ફકરામાં આવેછે.

¶ આએ ફકરા ઉપરથી અશો જરતોશ્તનો ચઢતો દરજ્જો જણાઈ આવેછે. વળી ઈજશ્નેના ૧૬ મા હામાં તો એ રાસ્ત પેગમબરને આએ દુનિયાંનો ઈજદ કરીને કહેલો છે. એ બાબે વધારે ખેલાસામાટે જુઓ શેઠ ખ૦ રૂ૦ કાંમાંજીનું બનાવેલું જરતોશ્તનામું, બાબ ૧૨ મો.

જરતોશ્તના[11] ફરોહરને[13] હમો વખાણીએ છિયે;[14] *અશો[16] અમશાસ્પંદોને[15] હમો વખાણીએ છિયે.[17] (૪) અશો (લોકો)નાં[18] ભલાં,[19] શૂરાં[20] (તથા) વૃદ્ધિ કરનારાં[21] ફરોહરોને[22] હમો ઇજીએ છિયે;[23] હાડમંદ (દુનિયાં) ના[24] તથા મીનોઈ (દુનિયાં)ના[25] સરદારોમાંના[27] સઉથી ચઢતે દરજજેના (સરદાર) ને[26] હમો વખાણીએ છિયે.[28] ઈજદોમાંનો[30] ઘણોજ મદદ કરનાર[29] (તથા) અશોઈના[32] સરદારોમાંનો[33] ઘણોજ લાએક[31] (તથા) ઘણોજ પોંહોંચનાર[34] (તથા) અશોઈના[37] અશો[36] સરદારની[38] ઘણીજ મદદે પોંહોંચનારી[35] વખતસરની બંદગીને[39] હમો વખાણીએ છિયે.[40]

(૫) હાવનીમ્[1] અષવનેમ્[2] અષહે[3] રતૂમ્[4] યજમઇદે;[5] હઉર્વતાતેમ્[6] અષવનેમ્[7] અષહે[8] રતૂમ્[9] યજમઇદે;[10] અમેરેતતાતેમ્[11] અષવનેમ્[12] અષહે[13] રતૂમ્[14] યજમઇદે[15]; આહુઇરીમ્[16] ફ્રશ્નેમ્[17] અષવનેમ્[18] અષહે[19] રતૂમ્[20] યજમઇદે,[21] આહૂરીમ્[22] ત્કએષેમ્[23] અષવનેમ્[24] અષહે[25] રતૂમ્[26] યજમેઇદે,[27] યસ્નેમ્[28] સૂરેમ્[29] હપ્તંઘ્હાઇતીમ્[30] અષવનેમ્[31] અષહે[32] રતૂમ્[33] યજમઇદે.[34]

(૫) અશોઈના[3] સરદાર[4] અશો[2] હાવનીને[1] હમો વખાણીએ છિયે;[5] અશોઈના[8] સરદાર[9] અશો[7] ખોરદાદને[6] હમો વખાણીએ છિયે;[10] અશોઈના[13] સરદાર[14] અશો[12] અમરદાદને[11] હમો વખાણીએ છિયે;[15] અશોઈના[19] સરદાર[20] પવિત્ર[18] હોરમજદી[16] સવાલને[17] હમો વખાણીએ †છિયે;[21] અશોઈના[25] સરદાર[26] પવિત્ર[24] હોરમજદી[22] તરીકા (અથવા દીન)ને[23] હમો વખાણીએ છિયે;[27] અશોઈના[32] સરદાર[33] એજમતી[29] (તથા) પવિત્ર[31] યસ્ન[28] ‡ હપ્તંગાઈતિને[30] હમો વખાણીએ છિયે.[34]

(૬) સાવંઘ્હએમ્[1] વીસીમ્ચ[2] અપવનેમ્[3] અપહે[4] રતૂમ્[5] યજમઇદે[6] અઇર્યમનેમ્[7] ઇષીમ્[8] અષવનેમ્[9] અષહે[10] રતૂમ્[11] યજમઇદે,[12] અમવન્તેમ,[13] વેરેથ્રાજનેમ,[14] વિત્અએષંઘ્હેમ,[15] વીસ્પ[16] ત્બએષાઓ[17] તઉર્વયન્તેમ[18] વીસ્પ[19] ત્બએષાઓ[20]

---

* અસલ એબારતમાં 'અશો' બોલ છઠ્ઠી બહુવચનમાં છે. સ્પીગલે તથા દારમેસ્તેતેએ બી એજ પ્રમાણે અર્થ કીધોછે. અશો લોકોના અમશાસ્પંદોને, ઇઆને અમશાસ્પંદો જેઓને અશો લોકો આરાધેછે (હારલે); અમશાસ્પંદો (જે) અશો લોકોની પાસબાની કરનારા (મિલ્સ).

† ઇઆને દાદાર હોરમજદને પેગમબર અશો જરતોશ્ત સાથે જે સવાલ જવાબ થયા તેને હમો વખાણીએ છિયે.

‡ ઈઆને મ્હોટી હપ્તન યશ્ત જેમાં સાત અમશાસ્પંદોની બીના આવેલીછે. વધારે ખોલાસામાટે જુઓ મ્હોટી હપ્તન યશ્તના પેહેલ્લા ફકરાની નોટ.

તિતરેન્તેમ;[૨૧] યો[૨૨] ઉપેમો,[૨૩] યો[૨૪] મધેમો,[૨૫] યો[૨૬] ફ્રતેમો,[૨૭] જઓજીજુયે[૨૮] તરો[૨૯] માંથ્રેમ[૩૦] પન્ચ[૩૧] ગાથાઓ.[૩૨]

(૬) અશોઈના[૪] સરદાર[૫] અશો[૩] સાવંઘ્રહિ[૧] તથા વીસ્યને[૨] હમો વખાણીએ છિયે;[૬] અશોઈના[૧૦] સરદાર[૧૧] અશો[૯] (તથા) પસંદ પડતી[૮] *અઇરયમન (નામની બંદગીને)ને[૭] હમો વખાણીએ છિયે,[૧૨] (જે બંદગી) હિમ્મત આપનારી,[૧૩] ફતેહ આપનારી,[૧૪] દ્વેષને દૂર કરનારી[૧૫] (તથા) તમામ[૧૬] ખરાબીઓને[૧૭] તોડનાર,[૧૮] (તથા) તમામ[૧૯] ખરાબીઓને[૨૦] ટાળનાર[૨૧] (છે). જે[૨૨] (ઈઆને 'અઇરયમન્' નામની બંદગી) મદદનેમાટે બોલાવવાસારૂ[૨૮] પાંચ[૩૧] ગાથાવાળા[૩૨] માંથ્ર[૩૦] (વાની)માં[૨૯] સઉથી પેહેલો,[૨૩] વચમાંનો[૨૫] (તથા) સઉથી છેડેનો[૨૭] (ભાગ) (છે); (ઈઆને 'અઇરયમન્' નામની બંદગી પાંચ ગાથાવાળા માંથ્રવાનીમાં સઉથી સરસ છે).

(૭) મિથ્રેમચ[૧] વોઉરૂ-ગઓયઓઇતીમ[૨] યજમઇદે;[૩] રામચ ખ્વાસ્ત્રેમ[૪] યજમઇદે;[૫] વીસ્યેહે[૬] રથ્વો[૭] યસ્નાઇચ[૮] વહ્માઇચ,[૯] વીસીમચ[૧૦] અષવનેમ[૧૧] અષહે[૧૨] રતૂમ[૧૩] યજમઇદે.[૧૪] (૮) મિથ્રેમ[૧૫] વોઉરૂ-ગઓયઓઇતીમ[૧૬] હજંઘ્રર-ગઓષેમ,[૧૭] બએવરે-ચષ્મનેમ,[૧૮] અઓખ્તો-નામનેમ[૧૯] યજતેમ[૨૦] યજમઇદે,[૨૧] રામ ખ્વાસ્ત્રેમ[૨૨] યજમઇદે.[૨૩]

(૭) બોહોળાં ખેતરવાળા[૨] મેહેર ઈજદને[૧] હમો ઈજીએ છિયે;[૩] રામ ખ્વાસ્તરને[૪] હમો ઈજીએ છિયે.[૫] વીસ્ય[૬] (ઈઆને મોહોલ્લાને લગતા) સરદારની[૭] આરાધના કરવામાટે[૮] તથા (તેની) ખુબીઓ ગાવાનેમાટે[૯] અશોઈના[૧૨] સરદાર[૧૩] અશો[૧૧] વીસ્યને[૧૦] હમો ઈજીએ છિયે.[૧૪]

(૮) બોહોળાં ખેતરવાળો[૧૬] મેહેર ઈજદ[૧૫] (જે) હજાર કાનવાળો,[૧૭] દશ હજાર †આંખવાળો,[૧૮] (તથા) વખણાએલાં નામવાળો[૧૯] ઈજદ(તે)ને[૨૦] હમો ઈજીએ છિયે;[૨૧] રામ ખ્વાસ્તરને[૨૨] હમો ઈજીએ છિયે.[૨૩]

(૯) ‡થ્વાંમ[૧] આતરેમ[૨] અહુરહે મજદાઓ[૩] પુથ્રેમ[૪]

---

* 'અઇરયમન્' નામની બંદગી તે ઇજશ્નેનો 'આ અઈરયેમા ઇષ્યો' નામનો ૫૪ મો હા સમજવો. જુઓ અરદીબેહેશ્ત યશ્તના પાંચમા ફકરાની નોટ.

† એના ખોલાસા બાબે જુઓ સફે ૩૦ મે આપેલી નોટ.

‡ ઈહાંથી તે છેક છેડે (તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે) સુધીનો ભાગ ઈજશ્નેના ૭૧ મા હાના ૨૩-૨૪ મા ફકરામાં આવેછે. શરૂઆતનો થ્વાંમ્ બોલ એમાં વધારે આવેલો છે.

અષવનેમ[5] અષહે[6] રતૂમ[7] યજમઇદે;[8] હુધ-જઓગ્રેમ[9] હુધ-અઇવ્યાઓંઘહુનેમ[10] ઇમત્[11] બરેસ્મ[12] અષય[13] ફ્રસ્તરેતેમ,[14] અષવનેમ્[15] અષહે[16] રતૂમ્[17] યજમઇદે;[18] અપાંમ્[19] નપારેમ[20] યજમઇદે;[21] નઇરીમ્ સંઘ્રહેમ્[22] યજમઇદે;[23] તખ્મેમ્[24] દામોઇશ ઉપમનેમ્[25] યજતેમ્[26] યજમઇદે;[27] ઇરિસ્તનાંમ્[28] ઉરૂવાંનો[29] યજમઇદે,[30] યાઓ[31] અષઓનાંમ્[32] ફ્રવષયો.[33]

(૯) અશોઈનો[6] સરદાર[7] તું[1] હોરમજદની તરફનો[3] (સઘળી ચીજોને) અશો[5] પાક કરનાર[4] આતશને[2] હમો વખાણીએ છિયે;[8] આએ[11] બરસમ[12] (જે) જોર સાથની[9] (તથા) અઇવ્યાઓનઘન્ સાથની[10] (છે), (તથા) અશોઈથી[13] પાંથરેલી[14] (તથા) અશો[15] (અને) અશોઈનો[16] સરદાર (તે)ને[17] હમો વખાણીએ છિયે,[18] પાણીઓના[19] નાભને[20] હમો વખાણીયે છિયે;[21] *નેર્યોસંગ (નામના આતશ)ને[22] હમો વખાણીએ છિયે;[23] જોરાવર[24] †દામિ ઉપમન[25] (નામના) ઈજદને[26] હમો યાદ કરીએ છિયે.[27] અશો (લોકો)નાં[32] ફરોહરોવાળાં[33] જે[31] ગુજરી ગએલાંઓનાં[28] ‡રવાંનો (તેઓ)ને[29] હમો યાદ ¶કરીએ છિયે.[30]

(૧૦) **રતૂમ્[1] બેરેજન્તેમ્[2] યજમઇદે[3] યિમ્[4] અહુરહેમ્ મજદાંમ્,[5] યો[6] અષહે[7] અપનોતેમો,[8] યો[9] અષહે[10] જઘ્મૂશ્તેમો,[11] વીસ્પ[12] સ્રવાઓ[13] જરથુશત્રિ[14] યજમઇદે;[15] વીસ્પચ[16] હુવરૂશ્ત[17] શ્યઓથ્ન[18] યજમઇદે,[19] વરૂશ્તચ[20] વરેશ્યમ્નચ.[21]**

યેંઘ્નહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતિ વંઘ્નહો,
મજદાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્નહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.
યથા અહૂ વઇર્યો ૨.

(૧૦) બુલંદ[2] સરદાર[1] જે[4] હોરમજદ[5] (તેને) હમો યાદ કરીએ છિયે,[3] જે[6] (હોરમજદ) અશોઈમાં[7] સઉથી ચઢતો[8] (તથા) જે[9] અશોઈમાં[10] ઘણોજ

---

* નેર્યોસંગના ખોલાસામાટે જુઓ સફે ૭૮ મે આપેલી નોટ.

† 'દામિ ઉપમન'નો અસલ અર્થ 'ડહાપણનો ચિતાર, ડહાપણની ઉપમા, ડહાપણની નીશાન' થાએ છે. તે ઉપરથી એની ઉપરનો મવક્કોલ ફરેશ્તો.

‡ ફરોહર તથા રવાંનના ખોલાસા બાબે જુઓ સફે ૩૨-૩૩ મે આપેલી નોટ.

¶ ગુજરી ગએલાંઓનાં રવાંનો જે અશો લોકોનાં ફરોહરો તેઓને હમો યાદ કરીએ છિયે. (સ્પીગલ, હારલે તથા મિલ્સ). ગુજરી ગએલાંઓનાં રવાંનોને અશો લોકોનાં ફરોહરોને હમો યાદ કરીએ છિયે (દારમેસ્તેતે).

મદદ કરનારો[11] (છે); (પેગમબર) જરતોશતના[14] તમામ[12] કલામોને[13] હમો વખાણીએ છિયે,[15] તથા તમામ[16] સારાં કીધેલાં[17] કાંમો[18] જે કરવામાં આવ્યાં છે[20] તથા હવે પછી કરવામાં આવશે[21] (તેઓને) હમો વખાણીએ છિયે.[19]

(૧૧) યસ્નેમચ વહ્મેમચ અઓજસચ જવરેચ આફ્રીનામિ, મિથ્રહે વોઉરૂ-ગઓયઓઇતોઇશ હુજંઘ્રો-ગઓષહે બઅેવરેચષ્મનો, અઓખ્તો-નામનો યજતહે, રામનો ખ્વાસ્તહે. અષેમ વોહૂ ૧. ☞ અહ્માઇ રએશચ; હુજંઘ્રેમ; જસમે અવંઘ્રહે મજ્દ; કેરફેહ મોજ્દ.

રપિથ્વન ગેહ.

(૧) ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મજ્દાઓ. અષેમ વોહૂ ૩. ફ્રવરાને મજ્દયસ્નો જરથુશત્રિશ વીદએવો અહુર-ત્કએષો. રપિથ્વિનાઇ[8] અષઓને[9] અષહે[10] રથ્વે,[11] યસ્નાઇચ[12] વહ્માઇચ[13] ક્ષ્નઓથ્રાઇચ[14] ફ્રસસ્તયએચ.[15] ફ્રાદત્-ફ્શવે[16] જન્તુમાઇચ[17] અષઓને[18] અષહે[19] રથ્વે,[20] યસ્નાઇચ[21] વહ્માઇચ[22] ક્ષ્નઓથ્રાઇચ[23] ફ્રસસ્તયએચ,[24] (૨) અષહે વહિશ્તહે[25] આથ્રસચ[26] અહુરહે મજ્દાઓ,[27] ક્ષ્નઓથ્ર[28] યસ્નાઇચ[29] વહ્માઇચ[30] ક્ષ્નઓથ્રાઇચ[31] ફ્રસસ્તયએચ,[32] યથા અહૂ વઇર્યો[33] જઓતા[34] ફ્રા મે[35] મ્રૂતે,[36] અથા રતુશ અષાતચિત હચ[37] ફ્રા અષવ[38] વીદ્વાઓ[39] મ્રઓતૂ.[40]

(૧-૨) ખાલેસ[9] (અને) પવિત્રાઈના[10] વખત[11] રપિથ્વન[8] જે વખતે પશુઓને આરામ આપવાનું,[16] અને ગામને લગતા વડા અથવા હાકેમનું[17] (કાંમ ચાલે તે) વખતમાં,[20] (દાદાર હોરમજદને) ખુશાલ કરવાનેમાટે[28] અરદીબેહેશ્તની[25] તથા હોરમજદના[27] આતશની[26] આરાધના કરવાને,[29] (તેઓની) ખુબીઓ ગાવાને,[30] (તેઓને) ખુશ્નુદ કરવાને[31] તથા (તેઓની) વખાણ કરવાને,[32] જોતી[34] મારી આગળ[35] યથા અહૂ વઇર્યો[33] (નાં કલામોની ખુબીઓ) જાહેર કરે.[36] (રાસ્પી) (જે) અશો[38] (તથા) વિદ્વાન[39] (તે), 'અથા રતુશ અષાતચિત હચ,'[37] (એ કલામોની ખુબીઓ) જાહેર કરે.[40]

(૩) અહુરેમ મજ્દાંમ અષવનેમ અષહે રતૂમ યજમઇદે; જરથુશ્ત્રેમ અષવનેમ અષહે રતૂમ યજમઇદે; જરથુશ્ત્રહે અષઓનો ફ્રવષીમ યજમઇદે; અમેષે સ્પેન્તે અષઓનાંમ યજમઇદે.

(૪) અષાઉનાંમ્ વંઘ્ઉહીશ સૂરાઓ સ્પેન્તાઓ ફ્રવષયો યજમઇદે, અસ્તવતો મનષ્યાચ અપનોતેમેમ્ રથ્વાંમ્ યજમઇદે, યએતુશ્તેમેમ યજતનાંમ્, હુંઘ્રુહતુશ્તેમેમ અષહે રથ્વાંમ અઇવિનસાંસ્તેમેમ, જઘ્નૂશ્તેમાંમ અષઓનો અષહે રથ્વો રતુક્રિતીમ *યજમઇદે.

(૫) રપિથ્વિનેમ[1] અષવનેમ[2] અષહે[3] રતૂમ[4] યજમઇદે.[5] અહુનવઇતીમ[6] ગાથાંમ[7] અષઓનીમ[8] અષહે[9] રતૂમ[10] યજમઇદે;[11] ઉશ્તવઇતીમ[12] ગાથાંમ[13] અષઓનીમ[14] અષહે[15] રતૂમ[16] યજમઇદે;[17] સ્પેન્તા-મઇન્યૂમ[18] ગાથાંમ[19] અષઓનીમ[20] અષહે[21] રતૂમ[22] યજમઇદે,[23] વોહુ-ક્ષથ્રાંમ[24] ગાથાંમ[25] અષઓનીમ[26] અષહે[27] રતૂમ[28] યજમઇદે;[29] વહિશ્તોઇશ્તીમ[30] ગાથાંમ[31] અષઓનીમ[32] અષહે[33] રતૂમ[34] યજમઇદે.[35]

(૫) અશોઈના[3] સરદાર[4] અશો[2] રપિથ્વનને[1] હમો વખાણીએ છિયે;[5] અશોઈના[9] સરદાર[10] અશો[8] અહુનવદ[6] ગાથાને[7] હમો વખાણીએ છિયે;[11] અશોઈના[15] સરદાર[16] અશો[14] ઉશ્તવદ[12] ગાથાને[13] હમો વખાણીએ છિયે;[17] અશોઈના[21] સરદાર[22] અશો[20] સ્પેન્તોમદ[18] ગાથાને[19] હમો વખાણીએ છિયે;[23] અશોઈના[27] સરદાર[28] અશો[26] વોહુક્ષત્ર[24] ગાથાને[25] હમો વખાણીએ છિયે;[29] અશોઈના[33] સરદાર[34] અશો[32] વહિશ્તોઇશ્ત[30] ગાથાને[31] હમો વખાણીએ છિયે.[35]

(૬) ફ્રાદત-ફ્રષાઉમ[1] જન્તુમેમચ[2] અષવનેમ[3] અષહે[4] રતૂમ[5] યજમઇદે;[6] ફ્રષ્પેમચ[7] માંથ્રેમ[8] યજમઇદે;[9] અરષુખ્ઘેમચ[10] વાચેમ[11] યજમઇદે;[12] વચ[13] અરષુખ્ઘ[14] યજમઇદે;[15] વારેથ્રઘ્નીશ[16] દએવો-ઘ્નીત[17] યજમઇદે;[18] અપસચ[19] જેમસચ[20] યજમઇદે[21] ઉર્વરાઓસચ,[22] મઇન્યવચ[23] યજત[24] યજમઇદે,[25] યોઇ[26] વંઘ્રુહઝ્દાઓ[27] અષવનો,[28] અમેષેસચ સ્પેન્તે[29] અષઓનાંમ[30] યજમઇદે.[31]

(૬) અશોઈના[4] સરદાર[5] અશો[3] "ફ્રાદતફ્શુ" તથા "જન્તુમ"ને[2] હમો વખાણીએ છિયે;[6] †ફ્ષુષ[7]-માંથ્ર[8] (અથવા આબાદી આપનારા[7] માંથ્રને[8]) હમો વખાણીએ છિયે;[9] સાચ્ચા બોલેલા[10] વચનને[11] હમો વખાણીએ

* ૩ જા તથા ૪ થા ફકરાના તરજુમા બાબે જુઓ હાવન ગેહ, સફે ૮૭-૮૮.
† ફ્ષુષ-માંથ્ર તે ઈજશ્નેના ૫૮ મા હાને સાધારણ રીતે કહેછે.

છિયે;[૧૨] સાચા બોલેલા[૧૪] વચનોને[૧૩] હમો વખાણીએ છિયે;[૧૫] દેવને તોડનારા[૧૭] ફતેહમંદ (કલામો)ને[૧૬] હમો વખાણીએ છિયે;[૧૮] પાણી[૧૯] તથા જમીન[૨૦] તથા ઓરવરોને[૨૨] હમો વખાણીયે છિયે;[૨૧] મીનો[૨૩] ઈજદો[૨૪] જેઓ[૨૬] અશો[૨૮] તથા વધારે ભલી (ચીજો) આપનારા (તેઓ)ને[૨૭] હમો યાદ કરીએ છિયે;[૨૫] *અશો[૩૦] અમશાસ્પંદોને[૨૯] હમો યાદ કરીએ છિયે.[૩૧]

(૭) અષાઉનાંમ[૧] વંઘ્રઉહીશ[૨] સૂરાઓ[૩] સ્પેન્તાઓ[૪] ફ્રવષયો[૫] યજમઇદે.[૬] બરેઝનૂશચ[૭] અષહે[૮] યત્[૯] વહિશ્તહે,[૧૦] મજિશ્ત[૧૧] માંથ્ર,[૧૨] મજિશ્ત[૧૩] વેરેજ્ય,[૧૪] મજિશ્ત[૧૫] ઉર્વઇથ્ય,[૧૬] મજિશ્ત[૧૭] હુઇથ્યા-વેરેજ્ય,[૧૮] મજિશ્ત[૧૯] વીન્દઇથ્ય[૨૦] દએનયાઓ[૨૧] માજદયસ્નોઇશ[૨૨] યજમઇદે.[૨૩]

(૭) અશો (લોકો)નાં[૧] ભલાં,[૨] એજમતી[૩] (તથા) વૃદ્ધિ કરનારાં[૪] ફરોહરોને[૫] હમો યાદ કરીએ છિયે;[૬] અષ[૮] વહિશ્તની[૧૦] મુખ્ય બાબદો,[૭] (તથા) માજદયસ્ની[૨૨] દીનના[૨૧] સઉથી ચઢતા[૧૧] માંથ્ર,[૧૨] (જે) અસર કરવામાં[૧૪] સઉથી ચઢતા,[૧૩] (કાંઈબી) કાંમ બજાવવામાં[૧૬] સઉથી ચઢતા,[૧૫] રાસ્ત કાંમ કરવામાં[૧૮] સઉથી ચઢતા,[૧૭] (તથા) (કાંઈબી મતલબ) સંપાદન કરવામાં[૨૦] સઉથી ચઢતા,[૧૯] (એવા જે માંથ્ર તેને) હમો યાદ કરીએ છિયે.[૨૩]

(૮) અવત્[૧] વ્યાખ્નેમચ[૨] હંજમનેમચ[૩] યજમઇદે,[૪] યત્[૫] અસ્તિ[૬] અમેષનાંમ સ્પેન્તનાંમ,[૭] બરેઝનવો[૮] અવંઘ્રહે[૯] અઝ્નો[૧૦] ઘિમતેમ[૧૧] જન્તુમહે[૧૨] રથ્વો[૧૩] યસ્નાઇચ[૧૪] વહ્માઇચ;[૧૫] જન્તુમેમચ[૧૬] અપવનેમ[૧૭] અષહે[૧૮] રતૂમ્[૧૯] યજમઇદે.[૨૦] (૯) અપેમ વહિશ્તેમ્[૨૧] આતરેમચ[૨૨] અહુરહે[૨૩] મજદાઓ[૨૪] પુથ્રેમ્[૨૫] યજમઇદે.[૨૬]

(૮) જન્તુમ[૧૨] (ઈઆને કસબાને લગતા) સરદારની[૧૩] આરાધના કરવાનેમાટે[૧૪] તથા (તેની) ખુબીઓ ગાવાને માટે,[૧૫] અમશાસ્પંદોની[૭] આએ[૧] મિજલસ[૨] તથા અનજુમન,[૩] જે[૫] આએ[૬] આસ્માનની[૧૦] ઉંચાઇએ[૮] બનાવેલી[૧૧] છે[૬] (તેને) હમો યાદ કરીએ છિયે.[૪] અશોઈનો[૧૮] સરદાર[૧૯] અશો[૧૭] જન્તુમને[૧૬] (ઈઆને કસબાના સરદારને) હમો વખાણીએ છિયે.[૨૦] (૯) અરદીબેહેશ્તને[૨૧] તથા હોરમજદની તરફના[૨૪] (સઘળી ચીજોને) પાક કરનાર[૨૫] આતશને[૨૨] હમો વખાણીએ છિયે.[૨૬]

---

* અસલ એબારતમાં એ બોલ છઠ્ઠી બહુવચનમાં છે. એ બાબે વધારે ખોલાસાને માટે જુઓ ૮૮ મા સફાની પેહેલી નોટ.

(૧૦) થ્વાંમ્ આતરેમ્ અહુરહે મજદાઓ પુથ્રેમ્ અષવનેમ્ અષહે રતૂમ્ યજમઇદે; હુધ-જઓથ્રેમ્ હુધ-અઇવ્યાઓંધ્રહુનેમ્ ઇમત્ બરેસ્મ અષય ફ્રસ્તરેતેમ્, અષવનેમ્ અષહે રતૂમ્ યજમઇદે; અપાંમ્ નપ્તારેમ્ યજમઇદે; નઇરીમ્ સંધ્રહેમ્ યજમઇદે; તખ્મેમ્ દામોઇશ ઉપમનેમ્ યજતેમ્ યજમઇદે; ઇરિસ્તનાંમ્ ઉર્વાંનો યજમઇદે યાઓ અષઓનાંમ્ *ફ્રવષયો. (૧૧) *રતૂમ્ બેરેજન્તેમ્ યજમઇદે યિમ્ અહુરેમ્ મજદાંમ્, યો અષહે અપનોતેમો, યો અષહે જધ્નૂશ્તેમો; વીસ્પ સ્રવાઓ જરથુશત્રિ યજમઇદે; વીસ્પચ હ્વર્શ્ત ષ્યઓથ્ન યજમઇદે, વરૂશ્તચ વરેષ્યમ્નચ.

યેંધ્રહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતિ વંધ્રહો,
મજદાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંધ્રહાંમચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

યથા અહૂ વઇર્યો ૨.

(૧૨) યસ્નેમચ[1] વહ્મેમચ[2] અઓજસ્ચ[3] જવરેચ[4] આફ્રીનામિ[5], અષહે વહિશ્તહે[6] આથ્રસ્ચ[7] અહુરહે મજદાઓ.[8] અષેમ્ વોહૂ ૧. ☞ અહ્માઇ રએશચ; હજંધ્રેમ; જસ મે અવંધ્રહે મજદ; કેરફેહ્ મોજદ.

(૧૨) અરદીબેહેશ્તની[6] તથા હોરમજદના[8] આતશની[7] આરાધના,[1] કીર્ત્તિ,[2] ચાલાકી,[3] તથા કૌવતને[4] હું વખાણુંછું.[5]

ઉજીરન ગેહ.

(૧) ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મજદાઓ. અષેમ્ વોહૂ ૩. ફ્રવરાને મજદયસ્નો જરથુશત્રિશ વીદએવો અહુર-ત્કએષો. ઉજયેઇરિનાઇ[8] અષઓને[9] અષહે[10] રથ્વે,[11] યસ્નાઇચ[12] વહ્માઇચ[13] ક્ષ્નઓથ્રાઇચ[14] ફ્રસસ્તયએચ,[15] ફ્રાદત્-વીરાઇ[16] દખ્યુમાઇચ[17] અષઓને[18] અષહે[19] રથ્વે,[20] યસ્નાઇચ[21] વહ્માઇચ[22] ક્ષ્નઓથ્રાઇચ[23] ફ્રસસ્તયએચ.[24] (૨) બેરેજતો[25] અહુરહે[26] નફ્ધ્રો[27] અપાંમ્[28] અપસ્ચ[29] મજદધાતયાઓ,[30] ક્ષ્નઓથ્ર[31] યસ્નાઇચ[32]

---

* ૧૦—૧૧ મા ફકરાના તરજુમાને માટે જુઓ હાવન ગેહ, સફો ૮૯—૯૧.

વહ્માઇચ[૩૩] ક્ષ્નઓથ્રાઇચ[૩૪] ફ્રસસ્તયએચ,[૩૫] યથા અહૂ વઇર્યો[૩૬] જઓતા[૩૭] ફ્રા મે[૩૮] મ્રૂતે,[૩૯] અથા રતુશ અષાત્ચિત્ હચ[૪૦] ફ્રા અષવ[૪૧] વીદ્વાઓ[૪૨] મ્રઓતૂ.[૪૩]

(૧-૨) પવિત્ર[૯] (અને) ખાલેસીના[૧૦] વખત[૧૧] ઉજીરન,[૮] કે જેમાં માણસોને કાંમથી પરવારી આરામ લેવાનું[૧૬] અને શેહેરના વડા અથવા પાદશાહનું[૧૭] (કાંમ ચાલેછે તે) વખતમાં,[૧૧] (દાદાર હોરમજદને) ખુશાલ કરવાને માટે,[૩૧] પાણીઓનો[૨૮] નાભ[૨૪] (જે) બુલંદ[૨૫] સરદાર (તે) ની,[૨૬] તથા હોરમજદનાં પેદા કીધેલાં[૩૦] પાણીની[૨૯] આરાધના કરવાને,[૩૨] (તેઓની) ખુબીઓ ગાવાને,[૩૩] (તેઓને) ખુશ્નુદ કરવાને[૩૪] તથા (તેઓની) વખાણ કરવાને,[૩૫] જોતી[૩૭] મારી આગળ[૩૮] યથા અહૂ વઇર્યો[૩૬] (ના કલામોની ખુબીઓ) જાહેર કરે.[૩૯] (રાસ્પી) (જે) અશો[૪૧] (તથા) વિદ્વાન[૪૨] (તે) અથા રતુશ અષાતચિત્ હચ[૪૦] (એ કલામોની ખુબીઓ) જાહેર કરે.[૪૩]

(૩) અહુરેમ મજદાંમ અષવનેમ અષહે રતૂમ યજમઇદે; જરથુશ્ત્રેમ અષવનેમ અષહે રતૂમ યજમઇદે; જરથુશ્ત્રહે અષઓનો ફ્રવષીમ યજમઇદે; અમેષે સ્પેન્તે અષઓનાંમ યજમઇદે.* (૪) અષાઉનાંમ વંઘ્વહીશ સૂરાઓ સ્પેન્તાઓ ફ્રવષયો યજમઇદે; અસ્ત્વતો મનખ્યાચ અપનોતેમેમ રથ્વાંમ યજમઇદે; યએતુશ્તેમેમ યજતનાંમ હંઘ્વહનુશ્તેમેમ અષહે રથ્વાંમ અઇવિનસાંસ્તેમેમ, જઘ્મૂશ્તેમાંમ અષઓનો અષહે રથ્વો રતુફ્રિતીમ યજમઇદે.*

(૫) ઉજયેઇરિનેમ[૧] અષવનેમ[૨] અષહે[૩] રતૂમ[૪] યજમઇદે.[૫]

જઓતારેમ[૬]	**અષવનેમ[૭]**	**અષહે[૮]**	**રતૂમ[૯]**	**યજમઇદે;[૧૦]**
હાવનાનેમ[૧૧]	**અષવનેમ[૧૨]**	**અષહે[૧૩]**	**રતૂમ[૧૪]**	**યજમઇદે;[૧૫]**
આતરેવક્ષેમ[૧૬]	**અષવનેમ[૧૭]**	**અષહે[૧૮]**	**રતૂમ[૧૯]**	**યજમઇદે;[૨૦]**
ફ્રબરેતારેમ[૨૧]	**અષવનેમ[૨૨]**	**અષહે[૨૩]**	**રતૂમ[૨૪]**	**યજમઇદે;[૨૫]**
આબેરેતેમ[૨૬]	**અષવનેમ[૨૭]**	**અષહે[૨૮]**	**રતૂમ[૨૯]**	**યજમઇદે;[૩૦]**
આસ્નતારેમ[૩૧]	**અષવનેમ[૩૨]**	**અષહે[૩૩]**	**રતૂમ[૩૪]**	**યજમઇદે;[૩૫]**
રથ્વિશ્કરેમ[૩૬]	**અષવનેમ[૩૭]**	**અષહે[૩૮]**	**રતૂમ[૩૯]**	**યજમઇદે;[૪૦]**
સ્રઓષાવરેજેમ[૪૧]	**અષવનેમ[૪૨]**	**અષહે[૪૩]**	**રતૂમ[૪૪]**	**યજમઇદે.[૪૫]**

* ૩ જા તથા ૪ થા ફકરાના તરજુમાને માટે જુઓ હાવન ગેહ, સફે ૮૭-૮૮.

(૫) અશોઈના[૩] સરદાર[૪] અશો[૨] ઉજીરનને[૧] હમો વખાણીએ છિયે;[૫] અશોઈના[૮] સરદાર[૯] અશો[૭] જોતીને[૬] હમો વખાણીએ છિયે;[૧૦] અશોઈના[૧૩] સરદાર[૧૪] અશો[૧૨] હાવનાનને[૧૧] હમો વખાણીએ છિયે;[૧૫] અશોઈના[૧૮] સરદાર[૧૯] અશો[૧૭] આતરવક્ષિને[૧૬] હમો વખાણીએ છિયે;[૨૦] અશોઈના[૨૩] સરદાર[૨૪] અશો[૨૨] ફ્રબરેતરને[૨૧] હમો વખાણીએ છિયે;[૨૫] અશોઈના[૨૮] સરદાર[૨૯] અશો[૨૭] આબેરેતને[૨૬] હમો વખાણીએ છિયે;[૩૦] અશોઈના[૩૩] સરદાર[૩૪] અશો[૩૨] આસ્નાતરને[૩૧] હમો વખાણીએ છિયે;[૩૫] અશોઈના[૩૮] સરદાર[૩૯] અશો[૩૭] રથ્વિશ્કરને[૩૬] હમો વખાણીએ છિયે;[૪૦] અશોઈના[૪૩] સરદાર[૪૪] અશો[૪૨] સ્રઓષાવરેજને[૪૧] હમો વખાણીએ છિયે.[૪૫]

ખોલાસો:—(ઉપલા ફકરામાં મોબેદી કરનારા હેરબદના જુદા જુદા પંથોને માનસાથે યાદ કીધાછે. વળી એ નામો ઉપરથી દરેક પંથવાળા મોબેદનું શું કાંમ હોએછે, તે વિશે કાંઈક ઇશારો મળી આવેછે:-જઓતા ઈઆને જોતી અથવા મુખ્ય ક્રિયા કરનાર; હાવનાન ઈઆને હોમને લગતી ક્રિયા કરનાર; આતરવક્ષ ઈઆને આતરવક્ષિ, જેનું કાંમ આતશને રોશન રાખવાનું હોએછે; ફ્રબરેતર ઈઆને ક્રિયાના આલાતો તથા તેને લગતી બીજી ચીજો લઇ જનાર—લાવનાર; આબેરેત (=આપ્+બેરેતર્) ઈઆને નાહાંન નહવારવાનેમાટે અથવા ક્રિયાનાં કાંમોને માંટે ચોખું પાણી લાવનાર—લઈ જનાર; આસ્નાતર ઈઆને નાહાંન નહવારનાર તથા ક્રિયાના આલાતોને ધોઈને પાક કરનાર; રથ્વિશ્કર ઈઆને ક્રિયાના તમામ આલાતો તથા ચીજોને તેઓની ઘટતી જગાએ ગોઠવનાર, રાસ્પી; સ્રઓષાવરેજ ઈઆને દોષ શ્રવન ગુરૂ અથવા તાબેદારી અમલમાં લાવનાર *અધિકારી.)

(૬) ક્રાદત્-વીરેમ્[૧] દખ્યુમેમચ[૨] અષવનેમ્[૩] અષહે[૪] રતૂમ્[૫] યજમઇદે;[૬] રત્વેઉશચ[૭] માઓંઘ્રહેમચ[૮] હ્વરેચ[૯] રઓચાઓ[૧૦] યજમઇદે;[૧૧] અનઘ્ર[૧૨] રઓચાઓ[૧૩] યજમઇદે;[૧૪] અક્રસંઘ્રહાંમચ[૧૫] ખ્રાથ્રેમ્[૧૬] યજમઇદે;[૧૭] યા[૧૮] નર્શ[૧૯] સાદ્રા[૨૦] દ્રેગવતો.[૨૧] (૭) હઇથ્યાવરેજેમ્[૨૨] અષવનેમ્[૨૩] અષહે[૨૪] રતૂમ્[૨૫] યજમઇદે;[૨૬] અપરેમચ[૨૭] હકએષેમ્[૨૮] યજમઇદે;[૨૯] હઇથ્યાવરેજેમ્[૩૦] અષવનેમ્[૩૧] અષઓનો[૩૨] સ્તીમ્[૩૩] યજમઇદે[૩૪] પઇતિ અસ્નિ[૩૫] પઇતિ

* સ્રઓષાવરેજ=દોષ શ્રવન ગુરૂ, એટલે ધર્મ ગુરૂ જેની આગળ કોઈ શખ્સ પોતાથી થએલા ગુનાહનો એકરાર કરીને તેની તોબાજશ કરે. ક્રિયા થતી હોએ તે વખતે દેવ દરૂજોને દૂર કરવાસારૂ હાથમાં હથિયાર રાખનાર (પ્રોફેસર હારલે).

ક્ષફ્નૈ,[૩૬] યસો-બેરેતાબ્યો[૩૭] જઓથ્રાબ્યો,[૩૮] દખ્યુમહે[૩૯] રથ્વો[૪૦] યસ્નાઇચ[૪૧] વહ્માઇચ;[૪૨] દખ્યુમેમ્ચ[૪૩] અષવનેમ્[૪૪] અષહે[૪૫] રતૂમ્[૪૬] યજમઇદે.[૪૭] (૮) બેરેજન્તેમ્[૪૮] અહુરેમ્[૪૯] ક્ષથ્રીમ્[૫૦] ક્ષએતેમ્,[૫૧] અપાંમ્[૫૨] નપાતેમ્[૫૩] અઉર્વત્ અસ્પેમ્[૫૪] યજમઇદે;[૫૫] અપેમ્ચ[૫૬] મજદધાતાંમ્[૫૭] અષઓનીમ્[૫૮] યજમઇદે.[૫૯]

(૬) અશોઈના[૪] સરદાર[૫] અશો[૩] "ફ્રાદત્-વીર"[૧] તથા "દખ્યુમ" ને[૨] હમો વખાણીએ છિયે;[૬] સેતારા[૭] તથા માહતાબ[૮] તથા ખોરશેદ[૯] તથા રોશનીઓને[૧૦] હમો વખાણીએ છિયે;[૧૧] હદ વગરની[૧૨] રોશનીઓને[૧૩] હમો વખાણીએ છિયે;[૧૪] શિખામણોના[૧૫] *ચળકાટને[૧૬] હમો વખાણીએ છિયે;[૧૭] કે જે[૧૮] પાપી[૨૧] માણસનું[૧૯] (ગોયા) †સંકટ[૨૦] (છે). (૭) અશોઈના[૨૪] સરદાર[૨૫] (જે) અશો[૨૩] (તથા) રાસ્તીનાં કાંમ કરનાર[૨૨] (તેને) હમો વખાણીયે છિયે;[૨૬] પાછળી[૨૭] ‡દીનને[૨૮] હમો વખાણીએ છિયે.[૨૯] અશો[૩૧] (તથા) રાસ્તીનાં કાંમ કરનારને,[૩૦] (તથા) અશો (હોરમજદ)ની[૩૨] પેદાએશને[૩૩] હમો વખાણીએ છિયે.[૩૪] દેશના[૩૯] સરદારની[૪૦] આરાધના કરવાનેમાટે[૪૧] તથા (તેની) ખુશીઓ ગાવાનેમાટે[૪૨] ઈજશ્નેનેમાટે લઈ ગએલી[૩૭] ભેટોથી[૩૮] રાત[૩૬] દાહાડો[૩૫] અશોઈનો[૪૫] સરદાર[૪૬] (જે) અશો[૪૪] દેશને લગતો (વડો તે) ને[૪૩] હમો યાદ કરીએ છિયે;[૪૭] (૮) તેજ ઘોડાની ચાલનો[૫૪] પાણીનો[૫૨] ¶નાભ,[૫૩] (જે) પાદશાહી કરનાર,[૫૦] નુરમંદ[૫૧] (તથા) બુલંદ[૪૮] ધણી-(તે)ને[૪૯] હમો વખાણીએ છિયે;[૫૫] હોરમજદનાં પેદા કીધેલાં[૫૭] સ્વચ્છ[૫૮] પાણીને[૫૬] હમો વખાણીએ છિયે.[૫૯]

(૯) થ્વાંમ્ આતરેમ્ અહુરહે મજદાઓ પુથ્રેમ્ અષવનેમ્ અષહે રતૂમ્ યજમઇદે; હુધ-જઓથ્રેમ્ હુધ-અઇવ્યાઓંઘ્નહનેમ્ ઇમત્ બરેસ્મ અષય ફ્રસ્તરેતેમ્, અષવનેમ્ અષહે રતૂમ્ યજમઇદે; અપાંમ્ નપારેમ યજમઇદે; નઇરીમ સંઘ્નહેમ યજ-

---

* ઈશ્વર સ્તુતિનાં ગાયનોના ઝળકાટને (પ્રોફેસર હારલે). અફ્રસંઘ્નહા = સંસ્કૃત **प्रशंसा, प्रशस्ति**=વખાણ, સ્તુતિ.

† સારી શીખામણ દુષ્ટ માણસને દુઃખ, બલકે જેહેર જેવું લાગેછે. જુઓ વીસ્પરદનો ૧૮ મો કરદો, ૨ જો ફકરો; ઈજશ્નેનો ૪૫ મો હા, ૭ મો ફકરો.

‡ એની મતલબ અશો જરતોશ્તની આગમચ થઈ ગએલા પોરયોદકેશોની દીનની મુકાબેલ હોરમજદી જરતોશ્તી દીનને લાગુ પાડવાની હોએ.

¶ સાધારણ રીતે એને ઇજદ ગણવામાં આવ્યોછે, અને તે પાણીનાં વાદળાં, વીજલી તથા વરસાદ સાથે સંબંધ રાખેછે. એને મલતો સંસ્કૃતમાં **अपाम् नपात्** છે.

મઇદે; તખ્મેમ્ દામોઇશ ઉપમનેમ્ યજતેમ્ યજમઇદે; ઇરિસ્ત-નાંમ્ ઉરૂવાંનો યજમઇદે યાઓ અષઓનાંમ્ ફ્રવષયો. (૧૦) રતૂમ્ બેરેજન્તેમ્ યજમઇદે યિમ અહુરેમ્ મજદાંમ્, યો અષહે અપનોતેમો, યો અષહે જધ્નૂશ્તેમો; વીસ્પ સ્રવાઓ જરથુશત્રિ યજમઇદે; વીસ્પચ હુવરૂશ્ત શ્યઓથ્ન યજમઇદે, વરૂશ્તચ વરેષ્યમ્નચ.

યેંધ્રહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મજદાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંધ્રહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.*

યથા અહૂ વઇર્યો ૨.

(૧૧) યસ્નેમ્ચ[1] વહ્મેમ્ચ[2] અઓજસ્ચ[3] જવરેચ[4] આફ્રીનામિ,[5] બેરેજતો[6] અહુરહે[7] નફ્રેધ્રો[8] અપાંમ્[9] અપસ્ચ[10] મજદધાતયાઓ.[11] અષેમ વોહૂ ૧. ☞ અહ્માઇ રએશ્ચ; હજંધ્રેમ; જસ મે અવંઘ્રહે મજદ; કેરફ્રેહ્ મોજદ.

(૧૧) પાણીઓનો[9] નાભ[8] (જે) બુલંદ[6] સરદાર (તે)ની[7] તથા હોરમજદના પેદા કીધેલાં[11] પાણીની[10] આરાધના,[1] કીર્તિ,[2] ચાલાકી[3] તથા કૌવતને[4] હું વખાણુંછું.[5]

અઇવિસ્રૂથ્રેમ ગેહ.

(૧) ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મજદાઓ. અષેમ્ વોહૂ ૩. ફ્રવરાને મજદયસ્નો જરથુશત્રિશ વીદએવો અહુર-ત્કએષો, અઇવિસ્રૂથ્રેમાઇ[8] અઇબિગયાઇ[9] અષઓને[10] અષહે[11] રથ્વે,[12] યસ્નાઇચ[13] વહ્માઇચ[14] ક્ષ્નઓથ્રાઇચ[15] ફ્રસસ્તયએચ,[16] ફ્રાદત્-વીસ્પાંમ્-હુજ્યાઇતએ[17] જરથુશ્ત્રોતેમાઇચ[18] અષઓને[19] અષહે[20] રથ્વે,[21] યસ્નાઇચ[22] વહ્માઇચ[23] ક્ષ્નઓથ્રાઇચ[24] ફ્રસસ્તયએચ.[25] (૨) અષાઉનાંમ્[26] ફ્રવષિનાંમ્[27] ઘેનાંનાંમ્ચ[28] વીરો-વાંથ્વનાંમ્,[29] યાઇર્યયાઓસ્ચ[30] હુષિતોઇશ,[31] અમહેચ[32] હુતાશ્તહે[33] હુરઓધહે,[34] વેરેથ્રઘ્નહેચ[35] અહુરધાતહે,[36] વનઇનત્યાઓસ્ચ ઉપરતાતો,[37] ક્ષ્નઓથ્ર[38] યસ્નાઇચ[39] વહ્માઇચ[40] ક્ષ્નઓથ્રાઇચ[41] ફ્રસસ્તયએચ,[42] યથા અહૂ વઇર્યો[43] જઓતા[44] ફ્રા મે[45] મ્રૂતે,[46] અથા રતુશ અષાત્ચિત્ હચ[47] ફ્રા અષવ[48] વીધ્વાઓ[49] મ્રઓતૂ.[50]

* ૯—૧૦ મા ફકરાના તરજુમા બાબે જુઓ હાવન ગેહ, સફો ૮૮—૯૧.

(૧-૨) જીંદગી ઉપર પાસબાની રાખનાર[૯] અશો[૧૦] (અને) ખાલેસીના[૧૧] વખત[૧૨] અઇવિસ્રૂથ્રેમ,[૮] જે વખતે તમામ જીવ જંતુઓને ફરાખી-આરામ આપવાનું[૧૭] તથા વડા ધર્મગુરૂના અધિકારને લગતું[૧૮] (કામ ચાલેછે, તે) વખતમાં,[૧૨] (દાદાર હોરમજદને) ખુશાલ કરવાને માટે,[૩૮] અશો (લોકો) નાં[૨૬] તથા પેહેલવાંનોનાં ટોળાંવાળી[૨૯] ઓરતોનાં[૨૮] ફરોહરોની,[૨૭] તથા ફસલના[૩૦] વખતસરના આવવાની[૩૧] તથા સારી બનાવેલી[૩૩] અને ખુબસુરત[૩૪] અમ (નામના ફરેશ્તા)ની,[૩૨] તથા હોરમજદના પેદા કીધેલા[૩૬] બેહેરાંમ ઈજદની,[૩૫] તથા વનન્તી ઉપરતાતની[૩૭] (ઈઆને સઉથી સરસ ફતેહ આપનાર ફરેશ્તાની)-(એ બધાઓની) આરાધના કરવાને,[૩૯] (તેઓની) ખુબીઓ ગાવાને,[૪૦] (તેઓને) ખુશ્નુદ કરવાને[૪૧] તથા (તેઓની) વખાણ કરવાને,[૪૨] જોતી[૪૪] મારી આગળ[૪૫] યથા અહૂ વઇર્યો[૪૩] (ના કલામોની ખુબીઓ) જાહેર કરે.[૪૬] (રાસ્પી) (જે) અશો[૪૮] (તથા) વિદ્વાન[૪૯] (તે), 'અથા રતુશ અષાતચિત હચ '[૪૭] (એ કલામોની ખુબીઓ) જાહેર કરે.[૫૦]

(૩) અહુરેમ મજદાંમ અષવનેમ અષહે રતૂમ યજમઇદે, જરથુશ્ત્રેમ અષવનેમ અષહે રતૂમ યજમઇદે; જરથુશ્ત્રહે અષઓનો ફ્રવષીમ યજમઇદે; અમેષે સ્પેન્તે અષઓનાંમ યજમઇદે. (૪) અષાઉનાંમ વંઘ્રઉહીશ સૂરાઓ સ્પેન્તાઓ ફ્રવષયો યજમઇદે, અસ્તવતો મનઘ્યાચ અપનોતેમેમ રથ્વાંમ યજમઇદે, યએતુશ્તેમેમ યજતનાંમ, હુંધ્રહનુશ્તેમેમ અષહે રથ્વાંમ અઇવિનસાંસ્તેમેમ, જઘ્મૂશ્તેમાંમ અષઓનો અષહે રથ્વો રતુક્રિતીમ યજમઇદે.*

(૫) અઇવિસ્રૂથ્રેમેમ[૧] અષવનેમ[૩] અષહે[૪] રતૂમ[૫] યજમઇદે[૬]; અઇબિગાઇમ[૨] અષવનેમ[૩] અષહે[૪] રતૂમ[૫] યજમઇદે;[૬] થ્વાંમ[૭] આતરેમ[૮] અહુરહે મજદાઓ[૯] પુથ્રેમ[૧૦] અષવનેમ[૧૧] અષહે[૧૨] રતૂમ[૧૩] યજમઇદે;[૧૪] અસ્મન[૧૫] હાવન[૧૬] અષહે[૧૭] રતવો[૧૮] યજમઇદે;[૧૯] અયંઘ્રહએન[૨૦] હાવન[૨૧] અષહે[૨૨] રતવો[૨૩] યજમઇદે;[૨૪] હધ-જઓથ્રેમ[૨૫] હધ-અઇવ્યાઓંઘ્રહનેમ[૨૬] ઇમત[૨૭] બરેસ્મ,[૨૮] અષય[૨૯] ફ્રસ્તરેતેમ[૩૦] અષવનેમ[૩૧] અષહે[૩૨] રતૂમ[૩૩] યજમઇદે;[૩૪] આપ[૩૫] ઉર્વઇરે[૩૫] યજમઇદે;[૩૬] અઓઉર્વતાંમ[૩૭] ઉરૂને[૩૮] અષવનેમ[૩૯] અષહે[૪૦] રતૂમ[૪૧] યજમઇદે.[૪૨]

---

* ૩ જા તથા ૪ થા ફકરાના તરજુમા બાબે જુઓ હાવન ગેહ, સફે ૮૭-૮૮.

(૫) અશોઈના[૪] સરદાર[૫] અશો[૩] અઇવિસ્રૂથ્રેમને[૧] હમો વખાણીએ છિયે;[૬] અશોઈના[૪] સરદાર[૫] (તથા) જીંદગી ઉપર પાસબાની રાખનાર[૨] અશો[૩] (અઇવિસ્રૂથ્રેમને) હમો વખાણીએ છિયે;[૬] અશોઈના[૧૨] સરદાર[૧૩] હોરમજદની તરફના[૯] (સઘળી ચીજોને) પાક કરનાર[૧૦] અશો[૧૧] આતશ[૮] તુંને[૭] હમો વખાણીએ છિયે;[૧૪] પત્થરની[૧૫] હાવનીમ[૧૬] (જે) અશોઈની[૧૭] ઉપયોગી *ચીજો[૧૮] (તેઓને) હમો વખાણીએ છિયે;[૧૯] લોહોડાંની[૨૦] હાવનીમ[૨૧] (જે) અશોઈની[૨૨] ઉપયોગી ચીજો[૨૩] (તેઓને) હમો વખાણીએ છિયે;[૨૪] જોર સાથની[૨૫] (તથા) અઇવ્યાઓન્ઘન્ સાથની[૨૬] (તથા) અશોઇથી[૨૯] પાંથરેલી[૩૦] આએ[૨૭] બરસમ,[૨૮] (જે) અશો[૩૧] (તથા) અશોઈની[૩૨] ઉપયોગી ચીજો[૩૩] (તેને) હમો વખાણીએ છિયે;[૩૪] પાણી[૩૬] તથા ઓરવરને[૩૫] હમો વખાણીએ છિયે;[૩૬] રવાનનેમાટેની[૩૮] †પૂર્ણતા[૩૭] (જે) અશો[૩૯] (તથા) અશોઈનો[૪૦] સરદાર[૪૧] (તેને) હમો વખાણીએ છિયે.[૪૨]

(૬) ફ્રાદત્-વીસ્પાંમ્-હુજયાઇતીમ[૧] અષવનેમ[૨] અષહે[૩] રતૂમ[૪] યજમઇદે;[૫] જરથુશ્ત્રેમ[૬] અષવનેમ[૭] અષહે[૮] રતૂમ[૯] યજમઇદે;[૧૦] માંથ્રેમ[૧૧] સ્પેન્તેમ[૧૨] અષવનેમ[૧૩] અષહે[૧૪] રતૂમ[૧૫] યજમઇદે;[૧૬] ગેઉશ[૧૭] ઉર્વાનેમ[૧૮] અષવનેમ[૧૯] અષહે[૨૦] રતૂમ[૨૧] યજમઇદે;[૨૨] જરથુસ્ત્રોતેમેમ્ચ[૨૩] અષવનેમ[૨૪] અષહે[૨૫] રતૂમ[૨૬] યજમઇદે;[૨૭] જરથુશ્ત્રેમ[૨૮] અષવનેમ[૨૯] અષહે[૩૦] રતૂમ[૩૧] યજમઇદે.[૩૨]

(૬) અશોઈના[૩] સરદાર[૭] અશો[૨] "ફ્રાદત્-વીસ્પાંમ્-હુજયાઇતિ" ને હમો વખાણીએ છિયે;[૫] અશોઈના[૮] સરદાર[૯] અશો[૭] જરતોશ્તને[૬] હમો વખાણીએ છિયે;[૧૦] અશોઈના[૧૪] સરદાર[૧૫] અશો[૧૩] વૃદ્ધિ કરનાર[૧૨] માંથ્રને[૧૧] હમો યાદ કરીએ છિયે;[૧૬] અશોઈના[૨૦] સરદાર[૨૧] ખલકતના[૧૭] અશો[૧૯] જોહરને[૧૮] હમો વખાણીએ છિયે;[૨૨] અશોઈના[૨૫] સરદાર[૨૬] અશો[૨૪] દસ્તુરાંન ‡દસ્તુરને[૨૩] હમો વખાણીએ છિયે;[૨૭] અશોઈના[૩૦] સરદાર[૩૧] અશો[૨૯] જરતોશ્તને[૨૮] હમો યાદ કરીએ છિયે.[૩૨]

---

* 'રતુ' બોલ જ્યારે કોઈ નિર્જીવ વસ્તુને લાગે ત્યારે, તેનો અર્થ "ઉપયોગી –કાંમમાં આવે તેવી અથવા લાએક ચીજ" એ પ્રમાણે બી લેવાઈ શકાએ. વળી એનો સાધારણ અર્થ 'સરદાર, વખત, ઋતુ' થાએછે.

† ચુસ્તિ. મેહેરબાની, કૃપા, સારી ઇચ્છા (હારલે); પવિત્ર કોલ (મિલ્સ).

‡ જરથુશ્ત્રોતેમ ઈઆને જરતોશ્તનાં ફરમાનો પ્રમાણે ઘણોજ ચાલનાર.

(૭) આથ્રવનેમ[૧] અષવનેમ[૨] અષહે[૩] રતૂમ[૪] યજમઇદે;[૫] રથએશતારેમ[૬] અષવનેમ[૭] અષહે[૮] રતૂમ[૯] યજમઇદે;[૧૦] વાસ્ત્રીમ[૧૧] ફ્રૂષુયન્તેમ[૧૨] અષવનેમ[૧૩] અષહે[૧૪] રતૂમ[૧૫] યજમઇદે;[૧૬] ન્માનહે[૧૭] ન્માનો-પઇતીમ[૧૮] અષવનેમ[૧૯] અષહે[૨૦] રતૂમ[૨૧] યજમઇદે;[૨૨] વીસો[૨૩] વીસ-પઇતીમ[૨૪] અષવનેમ[૨૫] અષહે[૨૬] રતૂમ[૨૭] યજમઇદે;[૨૮] જન્તેઉશ[૨૯] જન્તુ-પઇતીમ[૩૦] અષવનેમ[૩૧] અષહે[૩૨] રતૂમ[૩૩] યજમઇદે;[૩૪] દંઘ્રહેઉશ[૩૫] દંઘ્રહુ-પઇતીમ[૩૬] અષવનેમ[૩૭] અષહે[૩૮] રતૂમ[૩૯] યજમઇદે[૪૦]

(૭) અશોઈના[૩] સરદાર[૪] અશો[૨] આથ્રવન (ઈઆને દસ્તુર–મોબેદ)ને[૧] હમો વખાણીએ છિયે;[૫] અશોઈના[૮] સરદાર[૯] અશો[૭] રથેશતાર (ઈઆને પાદશાહ–પેહેલવાન)ને[૬] હમો વખાણીએ છિયે;[૧૦] અશોઈના[૧૪] સરદાર[૧૫] અશો[૧૩] વૃદ્ધિ કરનાર[૧૨] ખેડુતને[૧૧] હમો વખાણીએ છિયે;[૧૬] અશોઈના[૨૦] સરદાર[૨૧] અશો[૧૯] ઘેરના[૧૭] ઘરધણીને[૧૮] હમો વખાણીએ છિયે;[૨૨] અશોઈના[૨૬] સરદાર[૨૭] અશો[૨૫] મોહોલ્લાના[૨૩] *ધણીને[૨૪] હમો વખાણીએ છિયે;[૨૮] અશોઈના[૩૨] સરદાર[૩૩] અશો[૩૧] કસબાના[૨૯] *ધણીને[૩૦] હમો વખાણીએ છિયે;[૩૪] અશોઈના[૩૮] સરદાર[૩૯] અશો[૩૭] દેશના[૩૫] *ધણીને[૩૬] હમો વખાણીએ છિયે.[૪૦]

(૮) ય્વાનેમ[૧] હુમનંઘ્રહેમ[૨] હુવચંઘ્રહેમ[૩] હુશ્યઓથ્નેમ,[૪] હુદએનેમ[૫] અષવનેમ[૬] અષહે[૭] રતૂમ[૮] યજમઇદે;[૯] ય્વાનેમ[૧૦] ઉખ્ધો-વચંઘ્રહેમ[૧૧] અષવનેમ[૧૨] અષહે[૧૩] રતૂમ[૧૪] યજમઇદે;[૧૫] ખ્એત્વદથેમ[૧૬] અષવનેમ[૧૭] અષહે[૧૮] રતૂમ[૧૯] યજમઇદે;[૨૦] દંઘ્રહાઉર્વએસેમ[૨૧] અષવનેમ[૨૨] અષહે[૨૩] રતૂમ[૨૪] યજમઇદે;[૨૫] હુમાઇમ[૨૬] પઇરિજથ્નેમ[૨૭] અષવનેમ[૨૮] અષહે[૨૯] રતૂમ[૩૦] યજમઇદે;[૩૧] ન્માનહે[૩૨] ન્માનો-પથ્નીમ[૩૩] અષવનેમ[૩૪] અષહે[૩૫] રતૂમ[૩૬] યજમઇદે.[૩૭]

(૮) નેક વિચારવાળો,[૨] નેક સખુન બોલનાર,[૩] નેક કાંમ કરનાર[૪] તથા સારી દીનવાળો[૫] અશો[૬] જવાન માણસ,[૧] (જે) અશોઈનો[૭] સરદાર[૮] (તેને) હમો વખાણીએ છિયે;[૯] બંદગી કરનાર[૧૧] જવાન માણસ[૧૦] (જે) અશો[૧૨] (તથા) અશોઈનો[૧૩] સરદાર[૧૪] (તેને) હમો વખાણીએ છિયે;[૧૫]

---

* 'વીસ્પઇતીમ'નો અસલ અર્થ મોહોલ્લાના ધણીને; 'જન્તુપઇતીમ'નો અસલ અર્થ કસબાના ધણીને; 'દંઘ્રહુ-પઇતીમ'નો અસલ અર્થ દેશના ધણીને.

અશોઈના[18] સરદાર[19] અશો[17] દેશહિતકારી પુરૂષને[16] હમો વખાણીએ છિયે;[20] અશોઈના[23] સરદાર[24] મુલુકથી *આવેલા[21] અશો (માણસને)ને[22] હમો વખાણીએ છિયે;[25] અશોઈના[29] સરદાર[30] સારાં ડહાપણવાળા[26] બાહાર† ફર-નાર[27] અશો (માણસ)ને[28] હમો વખાણીએ છિયે;[31] ઘેરની[32] ઘરધણિઆણી[33] (જે) અશો[34] (તથા) અશોઈનો[35] સરદાર[36] (તેને) હમો વખાણીએ છિયે.[37]

(૯) નાઇરિકાંમ્‌ચ[1] અષઓનીમ્[2] યજમઇદે,[3] ક્રાયો-હુમતાંમ્,[4] ક્રાયો-હૂખ્તાંમ્,[5] ક્રાયો-હ્‌વરૂશ્તાંમ્,[6] હુશ-હાંમ-સાસ્તાંમ્,[7] રતુક્ષથ્રાંમ્,[8] અષઓનીમ્,[9] યાંમ્[10] આર્મઇતીમ્ સ્પેન્તાંમ્,[11] યાઓસ્‌ચ[12] તે[13] ઘેનાઓ,[14] અહુર મજ્દ.[15] નરેમ્‌ચ[16] અષવ-નેમ્[17] યજમઇદે,[18] ક્રાયો-હુમતેમ્,[19] ક્રાયો-હૂખ્તેમ્[20] ક્રાયો-હ્‌વરૂ-શ્તેમ્[21] વિસ્તો-ફ્રઓરેઇતીમ્,[22] એવિસ્તો-કથધેમ્,[23] યેંઘ્રહે[24] શ્યઓથ્નાઇશ[25] ગએથાઓ[26] અષ[27] ફ્રાદેન્તે,[28] જરથુશ્ત્રોતેમહે[29] રથ્વો[30] યસ્નાઇચ[31] વહ્માઇચ[32] જરથુશ્ત્રોતેમેમ્‌ચ[33] અષવનેમ્[34] અષહે[35] રતૂમ્[36] યજમઇદે.[37] (૧૦) અષાઉનાંમ્[38] વંઘ્રઉહીશ[39] સૂ-રાઓ[40] સ્પેન્તાઓ[41] ફ્રવષયો[42] યજમઇદે;[43] ઘેનાઓસ્‌ચ[44] વીરો-વાંથ્વાઓ[45] યજમઇદે[46] યાઇર્‌યાંમ્‌ચ[47] હુષિતીમ્[48] યજમઇદે;[49] અમેમ્‌ચ[50] હુતશ્તેમ્[51] હુરઓધેમ્[52] યજમઇદે;[53] વેરેથ્રઘ્નેમ્‌ચ[54] અ-હુરધાતેમ્[55] યજમઇદે;[56] વનઇન્તીમ્‌ચ ઉપરતાતેમ્[57] યજમઇદે.[58]

(૯) અશો[2] નારી[1] (જે) વધારે નેક મનશ્નીવાળી,[4] વધારે નેક ગવ-શ્નીવાળી,[5] વધારે નેક કુનશ્નીવાળી[6] પુરતી રીતે (તથા) સારી રીતે શિખેલી,[7] પોતાના ખાવંદને તાબેદાર[8] (તથા) સાચ્ચું બોલનારી,[9] (તથા) જે[10] (નારી) સપંદારમદ (અમશાસ્પંદ)ના જેવી,[11] તથા, અએ હોરમજદ![15] તારા[13] જે[12] (બીજા) નારી શિકલના‡ફરેશ્તાના જેવી,[14] (એ બધી સિફત ધરા-વનારી નારીને) હમો વખાણીએ છિયે.[3] અશો[17] નર[16] (જે) વધારે નેક મનશ્નીવાળો,[19] વધારે નેક ગવશ્નીવાળો,[20] વધારે નેક કુનશ્નીવાળો,[21]

---

* દેશમાં મુસાફરી કરનાર (સ્પીગલ, મિલ્સ તથા દારમેસ્તેતે).

† એની મતલબ બાહાર ગામોમાં માઝ્દયસ્ની જરતોસ્તી દીનનો ફેલાવો કરનાર તથા એ ભલી દીનનાં ફરમાનો બાબે વાએજી કરનાર દીસેછે.

‡ જરતોસ્તી દીનમાં નર તથા નારી એ પ્રમાણે બે જાતના ફરેશ્તા છે. નારી ફરેશ્તાઓમાં સપંદારમદ, આવાં, દીન, અશિશવંઘ તથા આસ્તાદ છે.

ધર્મ સમજનારો[૨૨] (અથવા દીન ઉપર એતેકાદ રાખનાર[૨૨]) (તથા) ગુનાહ નહી જાણનારો[૨૩] (તેને) હમો વખાણીએ છિયે;[૧૮] જેનાં[૨૪] કાંમોથી કરીને[૨૫] સઉથી વડા ધર્મગુરૂની[૨૯] આરાધના કરવાનેમાટે,[૩૧] તથા (તેની) ખુબીઓ ગાવાનેમાટે,[૩૨] જેહાંન[૨૬] અશોઇથી[૨૭] આબાદ થાએછે.[૨૮] અશોઈના[૩૫] સરદાર[૩૬] અશો[૩૪] દસ્તુરાંન દસ્તુરને[૩૩] હમો વખાણીએ છિએ.[૩૭] (૧૦) અશો (લોકો)નાં[૩૮] ભલાં,[૩૯] શૂરાં[૪૦] (તથા) વૃદ્ધિ કરનારાં[૪૧] ફરોહરોને[૪૨] હમો યાદ કરીએ છિયે;[૪૩] તથા પેહેલવાનોનાં ટોળાંવાળી[૪૫] ઓરતોને[૪૪] હમો યાદ કરીએ છિયે;[૪૬] તથા ફસલના[૪૭] વખતસરના આવવાને[૪૮] હમો યાદ કરીએ છિયે;[૪૯] તથા સારી બનાવેલી[૫૧] અને ખુબસુરત[૫૨] અમ (ઈઆને હિમ્મત આપનારા ફરેશ્તા) ને[૫૦] હમો વખાણીએ છિયે;[૫૩] તથા હોરમજદના પેદા કીધેલા[૫૫] બેહેરાંમ ઇજદને[૫૪] હમો વખાણીએ છિયે;[૫૬] તથા વનન્તી ઉપરતાતને[૫૭] હમો વખાણીએ છિયે.[૫૮]

(૧૧) થ્વાંમ્ આતરેમ્ અહુરહે મજદાઓ પુથ્રેમ્ અષવનેમ્ અષહે રતૂમ્ યજમઇદે; હુધ-જઓથ્રેમ્ હુધ-અઇવ્યાઓંધ્નહુનેમ્ ઇમત્ બરેસ્મ અષય ફ્રસ્તરેતેમ્, અષવનેમ્ અષહે રતૂમ્ યજમઇદે; અપાંમ્ નમ્રારેમ્ યજમઇદે; નઇરીમ્ સંધ્નહેમ યજમઇદે; તખ્મેમ્ દામોઇશ ઉપમનેમ્ યજતેમ્ યજમઇદે; ઇરિસ્તનાંમ્ ઉર્વાંનો યજમઇદે યાઓ અષઓનાંમ્ ફ્રવષયો. (૧૨) રતૂમ્ બેરેજન્તેમ્ યજમઇદે યિમ્ અહુરેમ મજદાંમ્, યો અષહે અપનોતેમો, યો અષહે જઘમૂશ્તેમો; વીસ્પ સ્રવાઓ જરથુશત્રિ યજમઇદે; વીસ્પચ હ્વરૂશ્ત શ્યઓથ્ન યજમઇદે વરૂશ્તચ વરેષ્યમ્નચ.*

યેંધ્નહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘહો,
મજદાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંધ્નહાંમચા તાંસચા તાઓસચા યજમઇદે.

યથા અહૂ વઇર્યો ૨.

(૧૩) **યસ્નેમચ[૧] વહ્મેમચ[૨] અઓજસચ[૩] જવરેચ[૪] આફ્રીનામિ,[૫] અષાઉનાંમ[૬] ફ્રવષિનાંમ[૭] ઘેનાંનાંમચ[૮] વીરો-વાંથ્વનાંમ,[૯] યાઇર્યાઓસચ[૧૦] હુષિતોઇશ,[૧૧] અમહેચ[૧૨] હુતાશ્તહે[૧૩] હુરઓધહે,[૧૪] વેરેથ્રઘ્નહેચ[૧૫] અહુરધાતહે,[૧૬] વન-**

---

* ૧૧-૧૨ મા ફકરાના તરજુમા બાબે જુઓ હાવન ગેહ, સફો ૮૮-૯૧.

ઇનત્યાઓસચ ઉપરતાતો.[17] અષેમ વોહૂ ૧. ☞ અહ્માઇ રએશચ; હજંઘ્રેમ; જસ મે અવંઘ્રહે મજદ; કેરફેહ મોજદ.

(૧૩) અશો (લોકો) નાં[6] તથા પેહેલવાનોનાં ટોળાંવાળી[9] ઓરતોનાં[8] ફરોહરોની,[7] તથા ફસલના[10] વખતસરના આવવાની,[11] તથા સારા બનાવેલા[13] અને ખુબસુરત[14] અમ (ઈઆને હિમ્મત આપનાર ફરેશ્તા)ની[12] તથા હોરમજદના પેદા કીધેલા[16] બેહેરાંમ ઇજદની[15] તથા વનન્તી ઉપરતાતની[17]—(એ બધાઓની) આરાધના,[1] કીર્તિ,[2] ચાલાકી[3] તથા કૌવતને[4] હું વખાણુંછું.[5]

ઉશહેન ગેહ.

(૧) ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મજદાઓ. અષેમ વોહૂ ૩. ફ્રવરાને મજદયસ્નો જરથુશત્રિશ વીદએવો અહુર-તકએષો. ઉષહિનાઇ[8] અષઓને[9] અષહે[10] રથ્વે,[11] યસ્નાઇચ[12] વહ્માઇચ[13] ક્ષ્નઓથ્રાઇચ[14] ફ્રસસ્તયએચ,[15] બેરેજયાઇ[16] ન્માન્યાઇચ[17] અષઓને[18] અષહે[19] રથ્વે,[20] યસ્નાઇચ[21] વહ્માઇચ[22] ક્ષ્નઓથ્રાઇચ[23] ફ્રસસ્તયએચ,[24] (૨) સ્રઓષહે[25] અષ્યેહે[26] અષિવતો[27] વેરેથ્રાજનો[28] ફ્રાદત્-ગએથહે,[29] રશ્નઓશ[30] રજિશ્તહે,[31] અર્શ્તાતસ્ચ[32] ફ્રાદત્-ગએથયાઓ[33] વરેદત્-ગએથયાઓ,[34] ક્ષ્નઓથ્ર[35] યસ્નાઇચ[36] વહ્માઇચ[37] ક્ષ્નઓથ્રાઇચ[38] ફ્રસસ્તયએચ,[39] યથા અહૂ વઇર્યો[40] જઓતા[41] ફ્રા મે[42] મ્રૂતે,[43] અથા રતૂશ અષાત્-ચિત્ હચ[44] ફ્રા અષવ[45] વીદ્વાઓ[46] મ્રઓતૂ.[47]

(૧–૨) ખાલેસ[9] (અને) પવિત્રાઈના[10] વખત[11] ઉશહેન,[8] જે વખતે મુરાદ ચાહાવાનું[16] તથા ઘરધણીના અધિકારને લગતું[17] (કાંમ ચાલેછે તે) વખતમાં,[20] (દાદાર હોરમજદને) ખુશાલ કરવાનેમાટે[35] પાક,[26] અશોઈવાળા,[27] ફતેહમંદ[28] તથા દુનિયાંની વૃદ્ધિ કરનાર[29] સરોશ (ઈજદ) ની,[25] સઉથી સાચ્ચા[31] રશ્ને (ઈજદ)ની,[30] તથા દુનિયાંની વૃદ્ધિ કરનાર[33] અને દુનિયાંની આબાદી કરનાર[34] આસ્તાદ[32] (ઈજદ)ની ખુશ્નુદીની મારફતે[35]—(એ બધાઓની) આરાધના કરવાને,[36] (તેઓની) ખુબીઓ ગાવાને,[37] (તેઓને) ખુશ્નુદ કરવાને[38] તથા (તેઓની) વખાણ કરવાને,[39] જોતી[41] મારી આગળ[42] યથા અહૂ વઇર્યો[40] (ના કલામોની

ખુબીઓ) જાહેર કરે.[૪૩] (રાસ્પી) (જે) અશો[૪૫] (તથા) વિદ્વાન[૪૬] (તે) 'અથા રતુશ્ અષાત્ચિત્ હચ,'[૪૪] (એ કલામોની ખુબીઓ) જાહેર કરે.[૪૭]

(૩) અહુરેમ્ મજદાંમ્ અષવનેમ્ અષહે રતૂમ્ યજમઇદે; જરથુશ્ત્રેમ્ અષવનેમ્ અષહે રતૂમ્ યજમઇદે; જરથુશ્ત્રહે અષઓનો ફ્રવષીમ્ યજમઇદે; અમેષે સ્પેન્તે અષઓનાંમ્ યજમઇદે. (૪) અષાઉનાંમ્ વંઘ્રુહીશ્ સૂરાઓ સ્પેન્તાઓ ફ્રવષયો યજમઇદે, અસ્તવતો મનઙ્યાચ અપનોતેમેમ્ રથ્વાંમ્ યજમઇદે, યએતુશ્તેમેમ્ યજતનાંમ્, હુંઘ્રહુનુશ્તેમેમ્ અષહે રથ્વાંમ્ અઇવિનસાંસ્તેમેમ્, જઘ્નૂશ્તેમાંમ્ અષઓનો અષહે રથ્વો રતુક્રિતીમ્ યજમઇદે.*

(૫) ઉષહિનેમ્[૧] અષવનેમ્[૨] અષહે[૩] રતૂમ્[૪] યજમઇદે;[૫] ઉષાંમ્[૬] સ્રીરાંમ્[૭] યજમઇદે;[૮] ઉષાઓંઘ્રહેમ્[૯] યજમઇદે,[૧૦] ક્ષોઇથ્નીમ્[૧૧] રએવત્-અસ્પાંમ્,[૧૨] ફ્રમેન્-નરાંમ્[૧૩] ફ્રમેન્-નરો-વીરાંમ્;[૧૪] યા[૧૫] ખ્વાથ્રવઇતિ[૧૬] ન્માનવઇતિ;[૧૭] ઉષાઓંઘ્રહેમ્[૧૮] યજમઇદે,[૧૯] રેવીમ્[૨૦] રેન્જત્-અસ્પાંમ્,[૨૧] યા[૨૨] સનત્[૨૩] અવિ[૨૪] હપ્તો-કર્ષ્વઇરીમ્[૨૫] ઝાંમ્;[૨૬] અવાંમ્[૨૭] ઉષાંમ્[૨૮] યજમઇદે.[૨૯] અહુરેમ્ મજદાંમ્[૩૦] અષવનેમ્[૩૧] અષહે[૩૨] રતૂમ્[૩૩] યજમઇદે;[૩૪] વોહૂ મનો[૩૫] યજમઇદે;[૩૬] અષેમ્ વહિશ્તેમ્[૩૭] યજમઇદે;[૩૮] ક્ષથ્રેમ્ વઇરીમ્[૩૯] યજમઇદે;[૪૦] સ્પેન્તાંમ્[૪૧] વંઘ્રુહીમ્[૪૨] આર્મઇતીમ્[૪૩] યજમઇદે.[૪૪]

(૫) અશોઈના[૩] સરદાર[૪] અશો[૨] ઉશહેન ગેહને[૧] હમો વખાણીએ છિયે;[૫] સોહામણી[૭] બામદાદને[૬] હમો વખાણીએ છિયે,[૮] નુરમંદ[૧૧] ચળકતા †ઘોડાવાળી,[૧૨] માણસોને ‡પસંદ પડતી[૧૩] તથા નર પેહેલવાંનોને પસંદ પડતી[૧૪] સહવારની રોશનીને[૯] હમો વખાણીએ છિયે,[૧૦] જે[૧૫] (રોશની) આસાનીવાળી[૧૬] તથા ¶ઘરબારવાળી[૧૭] (છે); તેજ[૨૦] (તથા) ચપળ ઘોડાવાળી[૨૧]

---

* ૩ જા તથા ૪ થા ફકરાના તરજુમા બાબે જુઓ હાવન ગેહ, સફે ૮૭–૮૮.

† જેમ ખોરશેદને અલંકાર રીતે તેજ ઘોડાવાળો (અઉર્વત્-અસ્પ) કહેલો છે, તેમ આએ ઠેકાણે સહવારની રોશનીને ચળકતા ઘોડાવાળી કેહી છે.

‡ વિચારતી (સ્પીગલ તથા યુસ્તિ); મેહેરબાની કરતી, મદદ કરતી (હારલે); વધારનારી, બુલંદ દરજ્જો આપનારી (દારમેસ્તેતે).

¶ ગેલ્ડનર પ્રમાણે 'ન્માન્યાઇતિ' લઈએ તો, ન્માન્ય ઉપરથી નામ સાધિત ક્રિયાપદ (Denominative Verb) થાએ, અને તેનો અર્થ "જે (ઉશહેન) ન્માન્યનો હમકાર (ઈઆને સાથે કામ કરનાર) છે."

સહવારની રોશની,[૨૮] જે[૨૨] હફતે કેશ્વર[૨૫] જમીન[૨૬] ઉપર[૨૪] પંથરાએલીછે[૨૩] (તેને) હમો વખાણીએ છિયે.[૧૯] આએ[૨૭] બામદાદને[૨૮] હમો વખાણીએ છિયે.[૨૯] અશોઇના[૩૨] સરદાર[૩૩] અશો[૩૧] હોરમજદને[૩૦] હમો યાદ કરીએ છિયે.[૩૪] બહમન (અમશાસ્પંદ) ને[૩૫] હમો યાદ કરીએ છિયે;[૩૬] અરદી-બેહેશ્ત (અમશાસ્પંદ)ને[૩૭] હમો યાદ કરીએ છિયે;[૩૮] શેહેરેવર (અમશાસ્પંદ) ને[૩૯] હમો યાદ કરીએ છિયે;[૪૦] ભલા[૪૨] અસફનદારમદ (અમશાસ્પંદ) ને[૪૧·૪૩] હમો યાદ કરીએ છિયે.[૪૪]

(૬) બેરેજીમ[૧] અષવનેમ[૨] અષહે[૩] રતૂમ[૪] યજમઇદે,[૫] બેરેજ[૬] વંઘ્રહેઉશ[૭] અષહે,[૮] બેરેજ[૯] દએનયાઓ[૧૦] વંઘ્રહુયાઓ[૧૧] માજ્દયસ્નોઇશ,[૧૨] ન્માન્યેહે[૧૩] રથ્વો[૧૪] યસ્નાઇચ[૧૫] વહ્માઇચ;[૧૬] ન્માનીમચ[૧૭] અષવનેમ[૧૮] અષહે[૧૯] રતૂમ[૨૦] યજમઇદે.[૨૧]

(૭) સ્રઓષેમ[૨૨] અષીમ[૨૩] હુરઓધેમ[૨૪] વેરેથ્રાજનેમ[૨૫] ફ્રાદત્-ગએથેમ[૨૬] અષવનેમ[૨૭] અષહે[૨૮] રતૂમ[૨૯] યજમઇદે;[૩૦] રશ્નૂમ[૩૧] રજિશ્તેમ[૩૨] યજમઇદે;[૩૩] અરૂશ્તાતેમ[૩૪] ફ્રાદત-ગએથાંમ[૩૫] વરેદત્-ગએથાંમ[૩૬] યજમઇદે.[૩૭]

(૬) ભલી[૭] આશોઈની[૮] આશીર્વાદથી,[૬] (તથા) ભલી[૧૧] માજ્દયસ્ની[૧૨] દીનની[૧૦] આશીર્વાદથી,[૯] ન્માન્ય[૧૩] રતુની[૧૪] (ઈઆને ઘેરના વડા સરદારની) આરાધના કરવાનેમાટે,[૧૫] તથા (તેની) ખુબીઓ ગાવાનેમાટે,[૧૬] અશોઈના[૩] સરદાર[૪] અશો[૨] બેરેજયને[૧] હમો વખાણીએ છિયે.[૫] અશોઈના[૧૯] સરદાર[૨૦] અશો[૧૮] ન્માન્ય (ઈઆને ઘેરના વડા સરદાર)ને[૧૭] હમો વખાણીએ છિયે.[૨૧]

(૭) અશોઈના[૨૮] સરદાર[૨૯] અશો[૨૩] સરોશ[૨૨] (ઈજદ) (જે) સારા દેખાવનો,[૨૪] ફતેહમંદ,[૨૫] દુનિયાંની વૃદ્ધિ કરનાર[૨૬] (તથા) પવિત્ર[૨૭] (તેને) હમો યાદ કરીએ છિયે.[૩૦] સઉથી સાચ્ચા[૩૨] રશ્ને (ઈજદ) ને[૩૧] હમો યાદ કરીએ છિયે;[૩૩] દુનિયાંની વૃદ્ધિ કરનાર[૩૫] (તથા) દુનિયાંની આબાદી કરનાર[૩૬] આસ્તાદ (ઈજદ)ને[૩૪] હમો યાદ કરીએ છિયે.[૩૭]

(૮) થ્વાંમ આતરેમ અહુરહે મજ્દાઓ પુથ્રેમ અષવનેમ અષહે રતૂમ યજમઇદે; હધ્-જઓથ્રેમ હધ્ર-અઇવ્યાઓંઘ્રહનેમ ઇમત્ બરેસ્મ અષય ફ્રસ્તરેતેમ, અષવનેમ અષહે રતૂમ યજ-મઇદે; અપાંમ નપારેમ યજમઇદે; નઇરીમ સંઘ્રહેમ યજમઇદે; તખ્મેમ દામોઇશ ઉપમનેમ યજતેમ યજમઇદે; ઇરિસ્તનાંમ ઉરૂ-

વાંનો યજમઇદે યાઓ અષઓનાંમ્ ફ્રવષયો. (૯) રતૂમ્ બેરે-જન્તેમ્ યજમઇદે યિમ્ અહુરેમ્ મજદાંમ્, યો અષહે અપનો-તેમો, યો અષહે જધમૂશ્તેમો; વીસ્પ સ્રવાઓ જરથુશત્રિ યજ-મઇદે, વીસ્પચ હ્વરૂશ્ત શ્યઓથ્ન યજમઇદે વરૂશ્તચ વરેશ્યમ્નચ.*

યેંઘ્રહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતિ વંઘ્રહો,
મજદાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્રહાંમચા તાંસચા તાઓસચા યજમઇદે.

યથા અહૂ વઇર્યો. ૨

(૧૦) યસ્નેમચ[1] વહ્મેમચ[2] અઓજસચ[3] જવરેચ[4] આફ્રિ-નામિ[5] સ્રઓષહે[6] અષ્યેહે[7] અષિવતો[8] વેરેથ્રાજનો[9] ફ્રાદત્-ગએથહે,[10] રશ્નઓશ[11] રજિશ્તહે,[12] અરૂશ્તાતસચ[13] ફ્રાદત્-ગએથયાઓ[14] વરેદત્-ગએથયાઓ.[15] અષેમ્ વોહૂ ૧.
☞ અહ્માઇ રએશચ; હ્જંઘ્રેમ; જસ મે અવંઘ્રહે મજદ; કેરૂફેહ્ મોજદ.

(૧૦) પાક,[7] અશોઈવાળા,[8] ફતેહમંદ[9] (તથા) દુનિયાંની વૃદ્ધિ કર-નાર[10] સરોશ (ઈજદ)ની,[6] સઉથી સાચ્ચા[12] રશ્ને (ઈજદ)ની[11] તથા દુનિયાંની વૃદ્ધિ કરનાર[14] (તથા) દુનિયાંની આબાદી કરનાર[15] આસ્તાદ (ઈજદ)ની[13] આરાધના,[1] કીર્તિ,[2] ચાલાકી[3] તથા કૌવતને[4] હું વખાણુંછું.[5]

પતેત (અવસ્તાની).

ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મજદાઓ. અષેમ્ વોહૂ ૧.

યથા અહૂ વઇર્યો ૫. યથા અહૂ વઇર્યો પંજ અજ હમા ગુનાહ પતેત્ પશેમાનુમ, અજ હર્વસ્તીન્ દુશમત દુજ્હૂખ્ત દુજ્વરૂશ્ત, મેમ ૫ ગેતી મનીદ, પીશે શુમા વેહાંન્, મનશ્ની ગવશ્ની કુનશ્ની, તની રવાની ગેતી મીનો-આંની, ઓખે અવાખ્શ પશેમાન્ ૫ સે ગવશ્ની ૫ પતેત્ †હોમ. યથા અહૂ વઇર્યો ૫. અષેમ્ વોહૂ ૩.

---

* ૮-૯ મા ફકરાના તરજુમા બાબે જુઓ હાવન ગેહ, સફે ૮૯-૯૧.

† એના તરજુમાનેમાટે જુઓ પતેત પશેમાનીની શરૂઆતનો ભાગ, સફે ૧૦૮-૧૦૯.

ફ્રવરાને મજ્દયસ્નો જરથુશત્રિશ વીદએવો અહુર-તકએષો (જે ગેહ હોએ તે પઢે) ફ્રસસ્તયએચ, સ્ત્રઓષહે અષ્યેહે, તખ્મહે, તનુ-માંથ્રહે, દરૂષિ-દ્રઓશ, આહૂઇર્યેહે, ક્ષ્નઓથ્ર યસ્નાઇચ વહ્માઇચ ક્ષ્નઓથ્રાઇચ ફ્રસસ્તયએચ, યથા અહૂ વઇર્યો જઓતા ફ્રા મે સ્રૂતે, અથા રતુશ અષાત્ચિત્ હચ ફ્રા અષવ વીદ્વાઓ *મ્રઓતૂ. યથા અહૂ વઇર્યો ૧.

ફ્રેરસ્તુયે હુમતોઇબ્યસ્ચા હૂખ્તોઇબ્યસ્ચા હ્વરૂશ્તોઇબ્યસ્ચા, માંથ્વોઇબ્યસ્ચા વખેદ્વોઇબ્યસ્ચા વરૂશ્તવોઇબ્યસ્ચા. અઇબિગઇર્યા દઇથે વીસ્પા હુમતાચા હૂખ્તાચા હ્વરૂશ્તાચા. પઇતિરિચ્યા દઇથે વીસ્પા દુશ્મતાચા દુજ્જૂખ્તાચા દુજ્વરશ્તાચા. ફ્રા વે રાહી, અમેષા સ્પેન્તા, યસ્નેમચા વહ્મેમચા, ફ્રા મનંધ્રહા, ફ્રા વચંધ્રહા, ફ્રા શ્યઓથના, ફ્રા અંધ્રહુયા, ફ્રા તન્વસચીત્ ખ્વયાઓ †ઉશ્તનેમ. સ્તઓમિ અષેમ. અષેમ વોહૂ ૧.

યથા અહૂ વઇર્યો ૨૧, અષેમ વોહૂ ૧૨, યથા અહૂ વઇર્યો ૨.

યસ્નેમ્ચ વહ્મેમ્ચ અઓજસ્ચ જવરેચ આફ્રીનામિ, સ્ત્રઓષહે અષ્યેહે, તખ્મહે, તનુમાંથ્રહે, દરૂષિ-દ્રઓશ, આહૂઇર્યેહે. અષેમ વોહૂ ૧. ☞ અહ્માઇ રએશ્ચ; હજંધ્રેમ; જસ મે અવંધ્રહે મજ્દ; કેરૂફેહ્ર મોજ્દ.

પતેત પશેમાની.‡

યથા અહૂ વઇર્યો ૧. યથા અહૂ વઇર્યો[1] પંજ[2] અજ હમા ગુનાહ[3] પતેત્ પશેમાનુમ,[4] અજ[5] હર્વસ્તીન્[6] દુશ્મત[7] દુજ્જૂખ્ત[8] દુજ્વરશ્ત,[9] મેમ[10] પ ગેતી[11] મનીદ[12] પીશ[13] શુમા[14] વેહાંન,[15] મનશ્ની[16] ગવશ્ની[17] કુનશ્ની,[18] તની[19] રવાની,[20] ગેતી[21] મીનોઆંની,[22] ઓખે[23] અવાખ્શ પશેમાન[24] પ સે ગવશ્ની[25] પ પતેત્ હોમ.[26] યથા અહૂ વઇર્યો ૫, અષેમ વોહૂ ૩.

---

* એના તરજુમાનેમાટે જુઓ સરોજબાજ, સફો ૧૫-૧૬.

† ફેરસ્તુયેના તરજુમાનેમાટે જુઓ ખોરશેદ નીઆએશ, સફો ૨૭-૨૮.

‡ આએ આખી પતેત પાજંદ ભાષામાં છે. એમાંની કેટલીક બાબદો અવસ્તામાંથી, અને કેટલીએક બાબદો પેહેલવી કેતાબોમાંથી લીધેલી છે.

ફ્રવરાને મઝદયસ્નો જરથુશત્રિશ વીદએવો અહુર-ત્કએષો (જે ગેહ હોએ તે પઢે) ફ્રસસ્તયએચ. સ્રઓષહે અષ્યેહે, તખ્મહે, તનુ-માંથ્રહે, દરૂષિ-દ્રઓશ, આહૂઇર્યેહે, ક્ષ્નઓથ્ર યસ્નાઇચ વહ્માઇચ ક્ષ્નઓથ્રાઇચ ફ્રસસ્તયએચ, યથા અહૂ વઇર્યો જઓતા ફ્રા મે મ્રૂતે, અથા રતુશ્ અષાત્ચિત્ હચ ફ્રા અષવ વીદ્વાઓ મ્રઓતૂ. યથા અહૂ વઇર્યો ૧.

(પોતાના ગુનાહનેમાટે તોજેશ કરનાર શખ્સ બોલેછે):—અએ ભલા![15] (ઈઆને દીનદાર દસ્તુરો!) તમારી[14] *હજુરમાં[13] યથા અહૂ વઇર્યો[1] પાંચ[2] (ભણીને) તમામ ગુનાહથી[3] પતેત કરીને હું પશેમાન થાઉછું.[4] તમામ[6] ખરાબ વિચારો,[7] ખરાબ સખુનો[8] (તથા) ખરાબ કાંમો,[9] જે આએ દુનિયામાં[11] હું[10] મારા મનમાં લાવ્યો હોઉં[12] તેથી,[5] (તથા) વિચારને લગતા,[16] સખુનને લગતા,[17] કાંમને લગતા,[18] (મારાં પોતાનાં) તનને લગતા,[19] (મારાં પોતાનાં) રવાનને લગતા,[20] આએ દુનિયાંને લગતા,[21] પેલી દુનિયાંને લગતા[22]—એ બધી જાતના ગુનાહોથી,[3] ઓ હોરમજદ![23] હું પશેમાન થઈને દૂર રેહુંછું,[24] (અને) ત્રણ સખુનોથી[25] (ઈઆને મનશ્ની, ગવશ્ની તથા કુનશ્નીથી) પતેત કરીને હું પશેમાન થાઉંછું.[26]

(કરદો ૧ લો) **ફેરાજ સતાએમ[1] હરૂવેસ્પ[2] હુમત[3] હૂખ્ત[4] હુવર્શ્ત,[5] પ[6] મનશ્ને[7] ગવશ્ને[8] કુનશ્ને.[9] અવાજ સતાએમ[10] હરૂ-વેસ્પ[11] દુશ્મત[12] દુજ્હૂખ્ત[13] દુજ્વર્શ્ત,[14] અજ[15] મનશ્ને[16] ગવશ્ને[17] કુનશ્ને.[18] અવરૂગીરશ્ની દેહોમ્[19] હરૂવેસ્પ[20] હુમત[21] હૂખ્ત[22] હુવ-ર્શ્ત,[23] પ[24] મનશ્ને[25] ગવશ્ને[26] કુનશ્ને[27] કુ[28] કેરૂફેહ[29] કુનમ.[30] બેહેલશ્ની દેહોમ્[31] હરૂવેસ્પ[32] દુશ્મત[33] દુજ્હૂખ્ત[34] દુજ્વર્શ્ત[35] અજ[36] મનશ્ને[37] ગવશ્ને[38] કુનશ્ને,[39] કુ[40] ગુનાહ[41] નકુનમ.[42]**

---

* એ ઉપરથી જણાએછે કે, ગુનાહ કરનાર શખ્સ પોતાના ગુનાહનો એકરાર તથા તેની ઘટતી તોજેશ, જરતોસ્તી દીનથી પુરતી રીતે વાકેફગાર દસ્તુરોની હજુરમાં કરેછે. એ પતેત જોડાયા પછીના ઘણા પાછલા વખતમાં લખાએલી ફારસી રવાએતોમાંથી બી, એવીજ મતલબનું લખાણ મળી આવેછે, તે એ કે, ગુનેહગાર શખ્સે પોતાના ગુનાહનો એકરાર તથા તોજેશ, તે જમાનાના રાસ્ત, કાબેલ તથા દીન-આગાહ દસ્તુરની હજુરમાં કરવો.

તમામ[૨] નેક વિચારને,[૩] નેક સખુનને[૪] (અને) નેક કાંમને[૫] (મારી) મનશ્ની,[૭] ગવશ્ની[૮] (તથા) કુનશ્ની[૯] થી[૬] હું વખાણુંછું.[૧] તમામ[૧૧] બદ વિચારને,[૧૨] બદ સખુનને[૧૩] (અને) બદ કાંમને[૧૪] (મારી) મનશ્ની,[૧૬] ગવશ્ની[૧૭] (તથા) કુનશ્ની[૧૮] થી[૧૫] હું ધિક્કારૂંછું.[૧૦] તમામ[૨૦] નેક વિચારને,[૨૧] નેક સખુનને[૨૨] (અને) નેક કાંમને[૨૩] (મારી) મનશ્ની,[૨૫] ગવશ્ની[૨૬] (તથા) કુનશ્ની[૨૭] થી[૨૪] હું મજબૂટ પકડુંછું[૧૯] (ઈઆને હું એખ્ત્યાર કરૂંછું), કે તેથી કરીને[૨૮] (હું) સવાબ[૨૯] કરૂં.[૩૦] તમામ[૩૨] બદ વિચારને,[૩૩] બદ સખુનને[૩૪] (અને) બદ કાંમને[૩૫] (મારી) મનશ્ની,[૩૭] ગવશ્ની,[૩૮] (તથા) કુનશ્ની[૩૯] થી[૩૬] હું છોડી દેઉંછું,[૩૧] કે તેથી કરીને[૪૦] (હું) ગુનાહ[૪૧] નહી કરૂં.[૪૨]

ફ્રરાજ્[૪૩] એએ શુમા[૪૪] રાદ્દ હોમ,[૪૫] કે[૪૬] અમશાસ્પંદ્[૪૭] હેદ્,[૪૮] યજશ્ને[૪૯] ઓ[૫૦] નીઆએશ્ને;[૫૧] ફ્રરાજ્[૪૩] પ[૫૨] મનશ્ને,[૫૩] ફ્રરાજ્[૪૩] પ[૫૪] ગવશ્ને,[૫૫] ફ્રરાજ્[૪૩] પ[૫૬] કુનશ્ને,[૫૭] ફ્રરાજ્[૪૩] પ[૫૮] ઓહુ,[૫૯] ફ્રરાજ્[૪૩] પ[૬૦] તન,[૬૧] ફ્રરાજ્[૪૩] પ[૬૨] આંનેચ[૬૩] ઇન[૬૪] એશ[૬૫] જાન,[૬૬] તન[૬૭] ઓ[૬૮] જાન[૬૯] નામ[૭૦] રવાન.[૭૧] બુન[૭૨] બર્[૭૩] ખાસ્ત[૭૪] ઇમ હસ્ત,[૭૫] પ[૭૬] ખેશીએ[૭૭] યજદાંન્[૭૮] દાર્ હોમ.[૭૯] પ[૮૦] ખેશીએ[૮૧] યજદાંન્[૮૨] દાશ્તન્[૮૩] અએ બહોદ્[૮૪] કુ[૮૫] અગર્[૮૬] તશ[૮૭] અજાં રસદ્,[૮૮] કે ઇન્ તન્[૮૯] રવાન્શ[૯૦] બેઆવાયદ્ દાદન્[૯૧] બેદેહમ્[૯૨]

તમો[૪૪] જેઓ[૪૬] અમશાસ્પંદો[૪૭] છેઓ[૪૮] (તેઓને) (મારી) મનશ્ની[૫૩] થી,[૫૨] ગવશ્ની[૫૫] થી,[૫૪] કુનશ્ની[૫૭] થી,[૫૬] (મારાં પોતાનાં) અંતઃકરણ[૫૯] થી,[૫૮] (મારાં) તન[૬૧] થી,[૬૦] (તથા) આએ[૬૪] કે જે[૬૩] મારો પોતાનો[૬૫] જાન[૬૬] (તે) થી કરીને[૬૨] (તથા) તન[૬૭] અને[૬૮] જાન[૬૯] (જેનું) નામ[૭૦] રવાન[૭૧] (તે)થી કરીને,[૬૨] (ઓ અમશાસ્પંદો!) (હું) તમુને[૪૪] ઈજશ્ને[૪૯] તથા[૫૦] નીઆએશ[૫૧] અર્પણ કરૂંછું.[૪૫] અંદરનો[૭૨] (તથા) બાહારનો[૭૩] ખજાનો,[૭૪] જે મારી પાસે છે[૭૫] (તે), યજદાંની[૭૮] ખેશીને[૭૭] લીધે[૭૬] હું રાખુંછું.[૭૯] યજદાંની[૮૨] ખેશી[૮૧] થી[૮૦] રાખું[૮૩] તે એ છે[૮૪] કે[૮૫] (અથવા ઈઆને કે[૮૫]), અગરજો[૮૬] કોઈ ચીજ[૮૭] એવી બને,[૮૮] (જેથી) આએ (મારાં) તનને[૮૯] (મારાં) રવાનનેમાટે[૯૦] આપવું પડે[૯૧] (તો) હું આપું.[૯૨]

ખોલાસો:—(એની મતલબ એ કે, અગરજો મારાં રવાનના

ફાએદાનેમાટે મારાં તનને ફેદા કરવાની અગત પડે તો તેમ હું કરૂં.)

સતાએમ[૯૩] અષહી[૯૪] પેહેલુમ,[૯૫] નગુનમ[૯૬] દેવાન.[૯૭] ૫ નીકીએ દાદારૂ અહુરમજ્દ[૯૮] સેપાસદારૂ હોમ.[૯૯] ૫ પેતી-આરૂ[૧૦૦] અનાઇ[૧] અજ[૨] ઘનામીનો[૩] અચરૂ મદ,[૪] ઉમેદ રસ્તાખીજરા[૫] પદશ[૬] ખોરૂસંદ[૭] હમદાસ્તાન[૮] હોમ.[૯] દીને અહુરમજ્દ,[૧૦] દાદે જરતોશ્ત,[૧૧] રસ્તએ ફ્રશારૂન,[૧૨] કર્દે પોર્યોદકેશાંન[૧૩] ૫ દસ્તુરૂ[૧૪] દારૂ હોમ.[૧૫] આં જાદહ્રા[૧૬] અજ ગુનાહ[૧૭] ૫ પતેત હોમ[૧૮] ૫ પતેત હોમ[૧૯] અજ ગુનાહ.[૨૦]

સઉથી સરસ[૯૫] અશોઇને[૯૪] હું વખાણુંછું[૯૩] (તથા) દેવોને[૯૭] આજેજ કરૂંછું.[૯૬] દાદાર હોરમજદની નેકીથી[૯૮] હું શુકરાંના કરનાર *છેઉં.[૯૯] હારેમન[૩] તરફથી[૨] (મારી ઉપર) જે ઘાત[૧૦૦] (અને) હલાકી[૧] આવી પોંહોંચે[૪] તે ઉપર,[૬] †રસ્તાખેજ (થવા)ની ઉમેદનેમાટે[૫] (હું) રાજી[૭] (અને) એકમત[૮] છેઉં.[૯]

ખોલાસો:—(ઉપલા છેલ્લા વાક્ય બાબે પેહેલવી શરેહમાં એવું જણાવેછે કે, કેઆમતને દાહાડે હારેમન તથા તેની સાથના તમામ દેવ દરૂજોનો દોર બંદ થશે, અને તેઓ કોઈબી જાતની હલાકી પોંહોંચાડી શકશે નહી.)

હોરમજદી દીન,[૧૦] જરતોશ્તી કાએદો[૧૧] નેક રાસ્તી[૧૨] (તથા) ‡પોર્યોદકેશોનાં (નેક) કાંમોને[૧૩] દીનના હોકમ મુજબ[૧૪] હું રાખું.[૧૫]

ખોલાસો:—(હોરમજદી દીન, અશો જરતોશ્તનાં તમામ ફરમાનો, તથા તે પેગમબરની આગમચના વખતના પોર્યોદકેશો ઈઆને એકજ ખોદાને માનનારાઓનાં નીતિનાં કાંમો પ્રમાણે હું મારી જીંદગી ગુજારૂં.)

તે રસ્તાનેમાટે[૧૬] (ઈઆને ઉપર જણાવેલાં ફરમાનોથી જો હું ઉ-

---

* ઈઆને દાદાર હોરમજદની તરફથી મારી ઉપર જે ખુબીઓ હર વખત પોંહોંચેછે, તેને માટે હું તે કીરતારનો અતિ આભારી છેઉં.

† 'રસ્તાખેજ'ના પુરતા ખોલાસા બાબે જુઓ શેઠ ખ. રૂ. કામાજીનો બનાવેલો "જરતોશ્તી અભીઆસ," સફે ૨૮૮-૩૦૨.

‡ પેગમબર જરતોશ્તની આગમચની દીન પાલનારાઓને 'પોર્યોદકેશ' કેહેતા હતા. તેઓ યજદાંપરસ્ત હતા. ઈજશ્નેના પેહેલા હામાં તથા ફરવરદીન યશ્તમાં પોર્યોદકેશોનાં ફરોહરોને માન સાથે યાદ કીધાંછે.

લતો ચાલ્યો હોઉં તો), (તે) ગુનાહોથી[17] હું પતેત કરી પસ્તાવો કરૂંછું,[18] (તથા) (તે) ગુનાહોથી[20] હું પતેત કરી *પશેમાન થાઉંછું.[19]

(કરદો ૨ જો) કુ[1] **મરૂદુમાન્[2] ઓ બુન્[3] શાયદ્દ બુદન્,[4] યાઓ મન્[5] ઓ બુન્[6] બુદ્દ એસ્તેદ્દ,[7] પેશ[8] ઓએ ચેહેર્ અંદા,[9] પસ[10] ઓએ ચેહેર્ પેશ,[11] યદશાન્ અંદર્[12] જસ્ત એસ્તેદ્દ,[13] અજ સે સઓષો-ચરનામ્ ગુનાહ્,[14] અજ આં નીતૂમ્ ગુનાહ્,[15] અંદા હજારાન્ હજાર્ મર્ગર્ઝાંન્,[16] અંદ્દ ચંદ્દ ગેઓશ[17] હસ્ત્ શાયદ્દ બુદન્,[18] પ નામે ચેસ્ત,[19] હરૂવેસ્પ[20] દુશ્મત[21] દુઝૂખ્ત[22] દુઝ્વરૂશ્ત,[23] મેમ્[24] પરાએ કસાંન્રા,[25] યાવ્[26] કસાંન્[27] પરાએ મન્રા,[28] યાવ્[29] ગુનાહ્કારી[30] પ મન્રા[31] કસો ગુનાહ્,[32] ઓ બુન્ બુદ્દ એસ્તેદ્દ,[33] અજ[34] આં ગુનાહ્[35] મનશ્ની[36] ગવશ્ની[37] કુનશ્ની,[38] તની[39] રવાંની[40] ગેતી[41] મીનોઆંની,[42] ઓએ[43] અવાખ્શ પશેમાન[44] પ સે ગવશ્ની[45] પ પતેત્ હોમ;[46] પ પતેત હોમ[47] અજ ગુનાહ્.[48]**

જે[1] (ગુનાહ) માણસોથી[2] શરૂઆતથી[3] (ઈઆને જન્મથી) થઈ શકેછે,[4] તેવોજ (ગુનાહ) શરૂઆતથી[6] (જે) મારીથી[5] થયો હોએ,[7] (તથા) (જે ગુનાહ) પેહેલાં[8] (અથવા શરૂઆતમાં[8]) થોડો[9] (અને) પાછળથી[10] વધારે[11]-(જેમ) બીજાઓમાં[12] (ઈઆંને બીજાઓથી) ઉત્પન્ન થયો હોએ,[13] તેમ મારીથી[5] થયો હોએ,[13] (એટલે) ત્રણ ચાબુકની શિક્ષાને લાએકના ગુનાહથી,[14] (બલકે) તેથી (બી) સઉથી ઓછા ગુનાહથી[15] તે હજારો હજાર મરગરઝાન ગુનાહ સુધી,[16] (અને) એટલા અંદાજાથી બી વધારે[17] (ગુનાહ) (જો) કદાચ (મારીથી) થયો હોએ,[18]-ઈઆને[19] (અથવા નામ બ નામ[19]) તમામ[20] બદ વિચાર,[21] બદ સખુન,[22] (તથા) બદ કાંમો[22] મેં[24] બીજાઓનેમાટે[25] (કીધાં હોએ), અથવા[26] બીજાઓએ[27] મારેમાટે[28] (કીધાં હોએ), અથવા[29] કોઈ ગુનેહગાર શખ્સથી[30] મારેખાતર[31] કાંઈ નાઢલો ગુનાહ[32] (બી) શરૂઆતથી થયો હોએ તો,[33]-તે (ઉપર જણાવેલા તમામ) ગુનાહ[35] (જે) વિચારને લગતા,[36] સખુનને લગતા,[37] કાંમને લગતા,[38] (મારાં પોતાનાં) તનને લગતા,[39] (મારાં પોતાનાં) રવાનને લગતા,[40] આએ

* આએ આખા પેહેલા કરદાની મતલબ, બલકે કેટલોએક ભાગ બોલેબોલ, "ફેરસ્તુયે" જે "અવસ્તાની પતેત"ને નામે ઓળખાએછે તેને મળતી આવેછે. 'ફેરસ્તુયે'ના અવસ્તા તથા તેના તરજુમાનેમાટે જુઓ સફે ૨૭-૨૮.

દુનિયાંને લગતા,[૪૧] પેલી દુનિયાંને લગતા[૪૨]—એ (બધી જાતના) ગુનાહે[૩૫] થી,[૩૪] ઓ હોરમજદ ![૪૩] હું પશેમાન થઈને દૂર રેહુંછું,[૪૪] (અને) ત્રણ સખુનોથી[૪૫] (ઈઆને મનશ્ની, ગવશ્ની, તથા કુનશ્નીથી) હું પતેત કરી પસ્તાવો કરૂંછું;[૪૬] (ઉપર જણાવેલા) ગુનાહથી[૪૮] હું પતેત કરીને પશેમાન થાઉંછું.[૪૭]

(કરદો ૩ જો) ઇન્[૧] અંદ્[૨] **આએ[૩] પાયે[૪] ગુનાહ્[૫] નાંમ;[૬] ચુન્[૭] હનદરખ્ત,[૮] મેદીઓસાસ્ત,[૯] અંદરજફર્માન્[૧૦] બેઅેદીઓજદ્,[૧૧] કાએદીઓજદ્,[૧૨] આગેરેપ્ત ગુનાહ્,[૧૩] અવાવરેશત ગુનાહ્,[૧૪] અરેદુશ ગુનાહ્,[૧૫] ખોરહે ગુનાહ્,[૧૬] બાઝાએ ગુનાહ્,[૧૭] યાતુ ગુનાહ્,[૧૮] તન્વલ્ગાન્ ગુનાહ્,[૧૯] મર્ગરૂઝાંન્ ગુનાહ્,[૨૦] અવસોશ ગેરાંન્ ગુનાહ્,[૨૧] જેહેમર્જ ગુનાહ્,[૨૨] દશતાન્મર્જ ગુનાહ્,[૨૩] કુનમર્જ ગુનાહ્,[૨૪] અવારૂન્ મર્જશ્ની,[૨૫] શોએથ્ર ગુનાહ્ સેશ્ની,[૨૬] ગુનાહે રવાની,[૨૭] ગુનાહ્ હમીમાલાંન્,[૨૮] ગુનાહીઓ પુલ્શહોદ્,[૨૯] વખ્શે વખ્શાંન્ વખ્શે ગુનાહ્,[૩૦] ગુનાહ્ અજ ગુનાહ્[૩૧] અવરેઆખો ગુનાહ્,[૩૨] કુ મરદુમ[૩૩] ઓ બુન્ શાયદ્ બુદન્,[૩૪] ગજસ્તેહ્[૩૫] ઘનામીનો[૩૬] દરવંદ્[૩૭] પ પેતીઆરે દામાને અહુરમજદ્[૩૮] ફરાજ્ કરનીદ્.[૩૯]**

વધારે ખરાબ[૩] પાયા (અથવા મૂળ)ના[૪] ગુનાહ[૫] આએ[૧] છે.[૨] (તેઓનાં) નામ[૬] (નીચે જણાવેલાં છે):—

જેમકે[૭] કોઈને ઘેરઇનસાફીથી નુકસાન કરવું તથા તેને સારાં કાંમમાં ખલલ કરવી,[૮]—કોઈને ખરાબ શિખામણ આપવી તથા જુઠું બોલવાને કેહેવું તથા ખોટો માર્ગ દેખાડવો,[૯]—કોઈ શખ્સ મરતી વેળા અથવા મુસાફરી જતી વખતે, પોતાનાં ફરજંદને અથવા બીજાઓને વસીઅત કરી જાએ અને તે પ્રમાણે નહી ચાલવું, બલકે તેથી ઉલટી રીતે કરવું,[૧૦]—માણસો અથવા જાનવરોને ચોરીને વેચવાં, તથા સારાં કપડાં અને સોજી લેહેજ્જતદાર ખાવાની ચીજને હાથે કરીને ખરાબ કરવી,[૧૧]—શક્તિવાન હોવા છતાં ગરીબ લાચારોની પરવરેશ નહી કરવી, પણ સાંબુ તેઓને દુઃખ દેવું, તથા પોતાના હાથ હેઠળનાં જાનવરોને ભુખાં રાખવાં અને તેઓને ઈજા કરવી,[૧૨]—કોઈને મારવાનેમાટે હાથમાં હથિયાર પકડવાનો ગુનાહ,[૧૩]—કોઈને જખમ કરવાની મતલબથી હાથમાં હથિયાર પકડીને તે હથિયાર સાંભા ધણીનાં માંથા ઉપર ફેરવવાનો ગુનાહ[૧૪]—ત્રણ દાહાડા પછી રૂજ આવે એવો કોઈ માણસને જખમ કરવાનો ગુનાહ,[૧૫]—ચાર દાહાડા પછી રૂજ આવે એવો કોઈ માણસને જખમ કરવાનો

ગુનાહ,[૧૬]—હાથ ઉપર જખમ કરવાનો ગુનાહ,[૧૭]—પગ ઉપર જખમ કરવાનો ગુનાહ[૧૮]—પગે લંગડો થાએ અને કાંમ કરવાથી અટકે એવી રીતે કોઈના પગને જખમ કરવાનો ગુનાહ,[૧૯]—મોતની શિક્ષાને લાએકનો *ગુનાહ,[૨૦]—કોઈની હદ્દથી જીઆદા મજાક મશ્કેરી કરવાનો ગુનાહ,[૨૧]—વેશ્યા સાથે બદફેલી કરવાનો ગુનાહ,[૨૨]—દસ્તાનવાળી ઓરત સાથે સંબંધ કરવાનો ગુનાહ,[૨૩]—ગોલામબારગી કરવાનો ગુનાહ,[૨૪]—ઓરત સાથે બેકાએદે સંગત કરવાનો ગુનાહ,[૨૫]—પોતાના હાથે પોતાની મની બગાડવાનો ગુનાહ,[૨૬]—જુદદીન ઓરત સાથે સોહોબત કરવાનો ગુનાહ,[૨૭]—પારકાની ઓરત સાથે નજદીકી કરવાનો તથા પારકા શખ્સનો માલ ચોરવાનો ગુનાહ,[૨૮]—જરતોશ્તી ધર્મની જરૂરીઆતની †ફરજો નહી બજાવ્યાથી, મરી ગયા પછી ચિન્વતપુલ પસાર કરવો મુશ્કેલ પડે એવાં ગુનાહનાં કાંમો,[૨૯]—વધતો અને જીઆદે વધતો

---

* એ ગુનાહ બાબે પેહેલવીમાં લાંબી શરેહ આપીછે. કીયા કીયા ગુનાહો એ સઉથી મ્હોટી શિક્ષાની હદ્દમાં આવી શકે, તેની નીચે મુજબ એક ટીપ આપીછે:—દાદાર હોરમજદને એક કરીને નહી ગણવો; પેગમબર અશો જરતોશ્ત તથા તેની ભલી દીનને બરહક્ક નહી ગણવી; માબાપ તથા ઉસ્તાદનાં ફરમાન મુજબ નહી ચાલવું, પણ સાંભું તેઓને દુઃખ દેવું; જાદુઈ શિખવી; અશોઈનાં કાંમોમાં ખલલ કરવી; નસાને પાણી તથા આતશમાં નાખવો તથા તેને જમીનમાં દાટવો; આતશબેહેરાંમ સાહેબને થંડા કરવા; કોઈ શખ્સની દોલત તથા માલમતા વકીલ તરીકે ફક્ત રાખવા આપેલી હોએ, તેને તે શખ્સનાં મરણ બાદ તેનાં ફરજંદ અથવા વારસોને આપવાને બદલે ખાઈ જવો; પારકી ઓરત સાથે અનીતિ ભરેલી ચાલ ચલાવવી; દરવંદ (ઈઆને દુષ્ટ માણસ)ની દીન કબૂલ કરવી; અશો તથા પરહેજગાર માણસને તથા દસ્તુરને તથા સરદારને વાંકમાં લાવવા સારૂ, તેઓની સાંમે ખોટી ગવાહી આપવી; ગર્ભ તોડી પાડવો; દારૂ દવામાં ભેળીને નસો તથા હેરનસો ખાવો તથા ખવરાવવો; દસ્તુર અથવા મોબેદ થઇને આશમોગીનું કાંમ કરવું.

† પેહેલવી શરેહમાં એ બાબે પાંચ મુખ્ય ફરજો જણાવેલી છે, તેઓનાં નામ:—(૧) વરસના ૬ ગાહામબાર કરવા, અથવા તો પોતાની ગુંજાસ મુજબ તેમાં ભાગ લેવો; (૨) ફરવરદીઆંન ઈજાવવું; (૩) રપિથ્વનની ક્રિયામાં ભાગ લેવો; (૪) પોતાનાં માબાપ તથા ખેશીઓનો રોજગાર કરવો, ઈઆને જે મહીને તથા દાહાડે તેઓ ગુજરી ગયાં હોએ, તે દાહાડે તેઓની નયતે ઈજશ્ને, બાજ, દરૂન, આફરંગાંન કરાવવું; (૫) દરરોજ બંદગી કરવી.

*ગુનાહ,[૩૦]—એક ગુનાહથી ઉત્પન્ન થતો બીજો ગુનાહ,[૩૧]—(તથા) બીજા વધારે ખરાબ ગુનાહ,[૩૨] જે માણસોથી[૩૩] શરૂઆત (ઈઆને જન્મ)થી થઈ શકેછે,[૩૪] (તથા જે ગુનાહ) લેઆનતના ભરેલા[૩૫] (તથા) બદ[૩૭] હારેમને[૩૬] દાદાર હોરમજદની પેદાએશની †સાંભે[૩૮] (ઈઆને તે પેદાએશને ખરાબ કરવાનેમાટે) પેદા કીધા.[૩૯]

અહુરમજદ ખોદાએ[૪૦] ગુનાહ[૪૧] અંદર દીન[૪૨] પેદા બેકર્દ,[૪૩] ગોહાને પોર્યોદકેશાંન[૪૪] ગુનાહ દાશ્તેહ એસ્તેદ.[૪૫] મનશ્ની[૪૬] પેશ[૪૭] દાદાર અહુરમજદ[૪૮] મીનોઆંન[૪૯] ગેતીઆંન[૫૦] મહેસ્ત,[૫૧] પેશ[૫૨] અમશાસ્પંદાંન,[૫૩] પેશ[૫૪] મેહેર[૫૫] સરોશ[૫૬] રશ્ને,[૫૭] પેશ[૫૮] આતશ[૫૯] બરૂસમ[૬૦] હોમ,[૬૧] પેશ[૬૨] દીન[૬૩] રવાન એશ,[૬૪] પેશ[૬૫] રદ[૬૬] દસ્તુરે[૬૭] દીની,[૬૮] પેશ[૬૯] ઓએ ગવેહ[૭૦] મદ એસ્તેદ,[૭૧] અજ આંન ગુનાહ મનશ્ની ગવશ્ની કુનશ્ની, તની રવાની ગેતી મીનોઆંની, ઓખે અવાખ્શ પશેમાન પ સે ગવશ્ની પ પતેત હોમ; પ પતેત હોમ અજ ગુનાહ.

(એ સઘળા ઉપર જણાવેલા) ગુનાહોને[૪૧] (તમામ ખલકતના) સાહેબ હોરમજદે[૪૦] દીનમાં[૪૨] જાહેર કીધા છે,[૪૩] (તથા) પોર્યોદકેશોમાંના ભલાઓએ[૪૪] (ઈઆને ભલા પોર્યોદકેશોએ) (બી તેઓને) ગુનાહ તરીકે ગણેલા છે.[૪૫] (મારી નેક) મનશ્નીથી[૪૬] દાદાર હોરમજદ[૪૮] (જે) મીનો જેહાનમાં[૪૯] (તથા) આએ દુનિયાંમાં[૫૦] સઉથી મ્હોટો[૫૧] (છે), (તેની) નજદીક[૪૭] (ઈઆને તેની હજુરમાં), અમશાસ્પંદોની[૫૩] નજદીક,[૫૨] મેહેર,[૫૫] સરોશ[૫૬] (તથા) રશ્ને (ઈજદ)ની[૫૭] નજદીક,[૫૪] આતશ,[૫૯] બરસમ[૬૦] (તથા) હોમની[૬૧] નજદીક,[૫૮] દીન[૬૩] (તથા) મારાં પોતાનાં રવાનની[૬૪] નજદીક,[૬૨] દીનના[૬૮] સરદાર[૬૬] (તથા) દસ્તુરની[૬૭] નજદીક,[૬૫] (તથા) કોઈ ભલો (ઈઆને દીનદાર) ‡શખ્સ[૭૦] (જે) આવેલો હોએ[૭૧] (તેની) નજદીક,[૬૯] (તે તમામ ઉપર જણાવેલા ગુનાહથી હુ પતેત કરી પશેમાન થાઉંછું).¶

---

* ઈઆને એક વખત ગુનાહ કીધા પછી તેનેમાટે તોજેશ નહી કરવી, બલકે ગુનાહ કર્યા કરવો.

† એના ખોલાસા બાબે જુઓ સફે ૮ મે આપેલી ત્રીજી નોટ.

‡ ઈઆને દીનના સરદાર અથવા દસ્તુરની ગેરહાજરીએ, કોઈ રાસ્ત તથા દીન-આગાહ જરતોશ્તીની હજુરમાં બી ગુનાહની તોજેશ થઈ શકે.

¶ જુઓ ૨ જા કરદાના છેડેના ભાગનો તરજુમો, સફે ૧૧૨-૧૧૩.

(કરદો ૪ થો) **અંદર[1] પેદ્દ[2] માદ્દ[3] ઓહ[4] એશદ્દ,[5] જન[6] ફ્રરજંદ્દ,[7] શોએ[8] સાલાર,[9] એશ[10] નજદીક,[11] હમગેહાંનીઆંન,[12] હમખ્વાસ્તગાંન,[13] હમસાએગાંન,[14] હમશેહેરીઆંન,[15] ૫ ઇર્માનીઆં[16] જસ્ત ૫ હર અદાદીઅ,[17] ચુન[18] મન[19] અંદર ગુનેહગાર બુદ્દ એસ્તેદ્દ હોમ,[20] અજ આન ગુનાહ મનશ્ની ગવશ્ની કુનશ્ની, તની રવાની ગેતી મીનોઆંની, ઓખે અવાખ્શ પશેમાન ૫ સે ગવશ્ની ૫ પતેત હોમ; ૫ પતેત હોમ અજ ગુનાહ.**

(મારા પોતાના) બાપ,[2] માએ,[3] બેહેન,[4] ભાઈ[5] તરફ[1] (અથવા સાથે[1]), (મારી પોતાની) *ઓરત[6] (અથવા) *ખાવંદ[8] સાથે,[1] (મારાં પોતાનાં) ફ્રરજંદ[7] (તથા) સરદાર[9] (ઈઆને દીનના વડા) સાથે,[1] સગાંવાહાલાં[10] (તથા) નજદીકનાઓ[11] સાથે,[1] એકજ જગા ઉપર રેહેનારાઓ[12] સાથે,[1] ભાગીઆઓ[13] સાથે,[1] પડોશીઓ[14] સાથે,[1] હમશેહેરીઓ[15] સાથે,[1] (મારા) ફ્રરમાન-બરદારો[16] (એ બધાઓ સાથે) કોઈ બી (રીતની) †બેદાદીથી,[17] જો[18] હું[19] ગુનેહગાર થયો હોઉં તો,[20]–(તે તમામ ઉપર જણાવેલા ગુનાહથી હું પતેત કરી પશેમાન થાઉં છું.).‡

(કરદો ૫ મો) **હેહેર[1] નસા[2] ખોરશ્ની,[3] હેહેર[4] નસા[5] જોએશ્ની[6] હેહેર[7] નસા[8] ઓએ[9] આવ[10] ઓ[11] આતશ[12] બોર્દન,[13] યા[14] આવ[15] ઓ[16] આતશ[17] હેહેર[18] નસા[19] બોર્દન,[20] અવસ્તા[21] પચ મનશ્ની[22] નગોફ્તન,[23] મોએ[24] નાખુન[25] દંદાન ફ્રેશ,[26] દસ્તે શવીન,[27] ઓ[28] અવરે[29] હરચે[30] પદર હેહેર નસા,[31] ચુન[32] મન[33] અંદર[34] ગુનેહગાર[35] બુદ્દ એસ્તેદ્દ હોમ,[36] અજ આંન ગુનાહ મનશ્ની ગવશ્ની કુનશ્ની, તની રવાની ગેતી મીનોઆંની, ઓખે અવાખ્શ પશેમાન ૫ સે ગવશ્ની ૫ પતેત હોમ, ૫ પતેત હોમ અજ ગુનાહ.**

---

* પતેત ભણનાર મરદ અથવા ઓરત હોએ તે પ્રમાણે સમજવું.

† ઈઆને ઉપર જણાવેલા શખ્સો સાથે કોઈબી રીતે ગેરવાજબી રીતે ચાલ્યાથી અથવા તેઓ ઉપર સેતમ ગુજારયાથી.

‡ જુઓ ૨ જા કરદાના છેડેના ભાગનો તરજુમો, સફે ૧૧૨–૧૧૩.

સુક્કા *નસાને[૧] (તથા) લીલા *નસાને[૨] ખાવો[૩] (અથવા ખાવાનું કાંમ), સુક્કા નસા[૪] (તથા) લીલા નસાની[૫] સાથે આલુદે થવું,[૬] સુક્કા નસાને[૭] તથા લીલા નસાને[૮] પાણી[૧૦] તથા[૧૧] આતશ[૧૨] માં[૯] લઈ જવું,[૧૩] અથવા તો[૧૪] પાણી[૧૫] તથા[૧૬] આતશને[૧૭] સુક્કા નસા[૧૮] (તથા) લીલા નસા[૧૯] (ની નજદીક) લઈ જવું.[૨૦] (પાક) અવસ્તાને[૨૧] મનશ્ની સાથે[૨૨] (ઈઆને સાફ તથા ખરાં દિલથી) નહી ભણવા,[૨૩] બાલ,[૨૪] નખ,[૨૫] દાંતકોતરણી[૨૬] (એ ત્રણ ચીજ નહી †પરહેજવી), રાતના (વસીદા) હાથ[૨૭] (નીરંગ તથા પાણીથી સાફ કીધા વગર હરેક ચીજને ‡લગાડવા), તથા[૨૮] જે કાંઈ[૩૦] બીજું[૨૯] સુક્કા નસા તથા લીલા નસા તરીકે[૩૧] (ગણાતું હોએ તેની) સાથે[૩૪] (આલુદે થઈને) જો[૩૨] હું[૩૩] ગુનેહગાર[૩૫] થયો હોઉં તો,[૩૬] (તે તમામ ઉપર જણાવેલા ગુનાહથી હું પતેત કરી પશેમાન §થાઉંછું).

(કરદો ૬ ઠ્ઠો) **કુ કાંમે દાદાર્ અહુરમજ્દ બુદ્,[૧] ઓએમ આવાયસ્ત્ મનીદન્,[૨] ઓએમ્ નમનીદ્;[૩] ઓએમ્ આવાયસ્ત્ ગોફ્તન્[૪] ઓએમ નગોફ્ત્;[૫] ઓએમ્ આવાયસ્ત્ કર્દન્,[૬] ઓએમ્ નકર્દ્;[૭] અજ્ આંન્ ગુનાહ્ મનશ્ની ગવશ્ની કુનશ્ની,**

---

* જીવતા માણસનાં બદનમાંથી ઉતારેલા બાલ તથા નખને 'હેહેર' અથવા સુક્કો નસો કરીને કેહેછે. અવસ્તામાં એને 'હિખ્ર' કેહેછે. મુરદાંનાં આખાં બદનને અથવા તેના કોઈબી સાંધાને 'નસો' અથવા "લીલો નસો" કેહેછે. "નસો" બોલનો અસલ અર્થ "મુરદાર, કોહોતી ચીજ." ધાતુ નસ્ (સંસ્કૃત **नश्** ઈઆને નાશ પામવું) ઉપરથી એ શબ્દ નીકળેલો છે.

† પેહેલવી શરેહમાં; ઈઆને કાએદાસર જમીનમાં નહી દાટવી.

‡ પેહેલવી શરેહમાં.

§ આએ પાંચમા કરદામાં આવેલી બાબદ આપણને ખુદ અવસ્તામાંથી બી મળી આવેછે. વંદીદાદમાં નસો ખાવાને તથા તેને પાણી અથવા આતશમાં નાખવાને સખત મનાઈ કીધેલી છે. એવું કાંમ કરનાર શખ્સને તેની જીંદગીના છેડા સુધી અપવિત્ર ગણેલો છે. પાણી તથા આતશમાં હરગેજ નસો નાખવો નહી એટલુંજ નહી, પણ જો પાણી અથવા આતશમાં તે પડેલો આપણી નજરે પડે તો, તુરત તેને બાહાર કાહાડવો (જુઓ વંદીદાદની છઠ્ઠી પરગરદ, ફકરા ૨૬–૨૯; ૭ મી પરગરદ, ફકરા ૨૩–૨૭; ૮ મી પરગરદ, ફકરા ૭૩-૮૨). બાલ તથા નખ બદન ઉપરથી ઉતારયા પછી, તેઓને પરાગંદેહ નહી કરવાં, પણ એક હેલાએદી જગાએ ખાડો ખોદીને દાટવાં. (વધારે ખોલાસામાટે જુઓ વંદીદાદની ૧૭ મી પરગરદ).

તની રવાની ગેતી મીનોઆંની, ઓએ અવાખ્શ પશેમાન પ સે ગવશ્ની પ પતેત હોમ; પ પતેત હોમ અજ ગુનાહ.

જે કાંઈ દાદાર હોરમજદની ખાહેશ હતી,[1] તે મુજબ મને વમાસવું જોઈતું હતું,[2] તે મેં (જો) નહી વમાસ્યું હોએ,[3] જે મને બોલવું જોઇતું હતું,[4] તે હું (જો) નહી બોલ્યો હોઉં,[5] જે મને કરવું જોઈતું હતું[6] તે મેં (જો) નહી કીધું હોએ[7] તો,—(તે તમામ ગુનાહથી હું પતેત કરી પશેમાન થાઉંછું).*

(કરદો ૭ મો.) **કુ કાંમે અહેરેમન બુદ,[1] ઓએમ નઆવાયસ્ત મનીદન,[2] ઓએમ મનીદ;[3] ઓએમ નઆવાયસ્ત ગોફ્તન,[4] ઓએમ ગોફ્ત;[5] ઓએમ નઆવાયસ્ત કર્દન,[6] ઓએમ કર્દ;[7] અજ આંન ગુનાહ મનશ્ની ગવશ્ની કુનશ્ની, તની રવાની ગેતી મીનોઆંની, ઓએ અવાખ્શ પશેમાન પ સે ગવશ્ની પ પતેત હોમ; પ પતેત હોમ અજ ગુનાહ.**

જે કાંઈ હારેમનની ખાહેશ હતી,[1] તે મુજબ મને વમાસવું નહી જોઇતું હતું,[2] તે મેં (જો) વમાસ્યું હોએ,[3] જે મને નહી બોલવું જોઇતું હતું,[4] તે હું (જો) બોલ્યો હોઉં,[5] જે મને નહીં કરવું જોઈતું હતું,[6] તે મેં (જો) કીધું હોએ[7] તો,—(તે તમામ ગુનાહથી હું પતેત કરી પશેમાન થાઉંછું,)*

(કરદો ૮ મો) **અજ[1] હમોઇન[2] હર આઇન[3] ગુનાહ,[4] હર આઇન[5] મર્ગરજાંન,[6] હર આઇન[7] ફરોદ માન્દ,[8] હર આઇન[9] માનીદ,[10] હર આઇન ગુનાહ અજ ગુનાહ,[11] ઓએમ[12] અંદર[13] અહુરમજદ,[14] મરદુમ,[15] મરદુમ સર્દગાંન[16] જસ્ત[17] પ પતેત હોમ.[18]**

તમામ પ્રકારનો[2] (તથા) દરેક જાતનો[3] ગુનાહ[4] દરેક જાતનો[5] મરગરજાન[6] (ઈઆને મોતની શિક્ષાને લાએકનો ગુનાહ), દરેક જાતનો[7] સાબેત થએલો[8] (ગુનાહ), દરેક જાતનો[9] રેહી ગએલો[10] (ઈઆને તોજેશ નહી થએલો) (ગુનાહ), (તથા) દરેક જાતનો (એક) ગુનાહથી (ઉત્પન્ન થતો) (બીજો) ગુનાહ,[11] કે જે મારીથી[12] (દાદાર) હોરમજદ,[14] (તથા) માણસો,[15] (અને) માણસોની (જુદી જુદી) જાત[16] સાથે[13] થયો હોએ[17] તો, (તે તમામ ગુનાહ)થી[1] હું પતેત કરી પશેમાન થાઉંછું.[13]

અજ[19] હમોઇન[20] હર આઇન[21] ગુનાહ[22] હર આઇન[23]

---

* જુઓ ૨ જા કરદાના છેડેના ભાગનો તરજુમો, સફે ૧૧૨-૧૧૩.

મર્ગરૂજાંન્[૨૪] હરૂ આઇન્[૨૫] ફ્રેરોદ્દ માન્દ,[૨૬] હરૂ આઇન્[૨૭] માનીદ્દ,[૨૮] હરૂ આઇન્ ગુનાહ્ અજ ગુનાહ્,[૨૯] એઐમ્[૩૦] અંદરૂ[૩૧] બહ્મન્,[૩૨] ગાઓ ગોસ્પંદ્દ,[૩૩] ગોસ્પંદ્દ સર્દગાંન્[૩૪] જસ્ત્[૩૫] પ પતેત્ હોમ્.[૩૬]

તમામ પ્રકારનો[૨૦] (તથા) દરેક જાતનો[૨૧] ગુનાહ,[૨૨] દરેક જાતનો[૨૩] મરગરજાન[૨૪] (ગુનાહ), દરેક જાતનો[૨૫] સાબેત થએલો[૨૬] (ગુનાહ), દરેક જાતનો[૨૭] રેહી ગએલો[૨૮] (ઈઆને તોજેશ નહી થએલો) (ગુનાહ), (તથા) દરેક જાતનો (એક) ગુનાહથી (ઉત્પન્ન થતો) (બીજો) ગુનાહ,[૨૯] કે જે મારીથી[૩૦] બહમન[૩૨] (અમશાસ્પંદ) (તથા) ગાએ ગોસ્પંદ,[૩૩] (અને) ગોસ્પંદોની (જુદી જુદી) જાત[૩૪] *સાથે[૩૧] થયો હોએ[૩૫] તો, (તે તમામ ગુનાહ)થી[૧૯] હું પતેત કરી પશેમાન થાઉંછું.[૩૬]

અજ[૩૭] હમોઇન્[૩૮] હરૂ આઇન્[૩૯] ગુનાહ્[૪૦] હરૂ આઇન્[૪૧] મર્ગરૂજાંન્,[૪૨] હરૂ આઇન્[૪૩] ફ્રેરોદ્દ માન્દ,[૪૪] હરૂ આઇન્[૪૫] માનીદ્દ,[૪૬] હરૂ આઇન્ ગુનાહ્ અજ ગુનાહ્,[૪૭] એઐમ્[૪૮] અંદરૂ[૪૯] અરૂદીબેહેશ્ત,[૫૦] આતશ,[૫૧] આતશ સર્દગાંન્[૫૨] જસ્ત,[૫૩] પ પતેત્ હોમ્.[૫૪]

તમામ પ્રકારનો[૩૮] (તથા) દરેક જાતનો[૩૯] ગુનાહ,[૪૦] દરેક જાતનો[૪૧] મરગરજાન[૪૨] (ગુનાહ), દરેક જાતનો[૪૩] સાબેત થએલો[૪૪] (ગુનાહ), દરેક જાતનો[૪૫] રેહી ગએલો[૪૬] (ઈઆને તોજેશ નહી થએલો) (ગુનાહ), (તથા) દરેક જાતનો (એક) ગુનાહથી (ઉત્પન્ન થતો) (બીજો) ગુનાહ,[૪૭] કે જે મારીથી[૪૮] અરદીબેહેશ્ત[૫૦] (અમશાસ્પંદ) (તથા) આતશ,[૫૧] (અને) (જુદી જુદી) જાતના આતશોની[૫૨] સાથે[૪૯] થયો† હોએ[૫૩] તો, (તે તમામ ગુનાહ)થી[૩૭] હું પતેત કરી પશેમાન થાઉંછું.[૫૪]

---

* ગાએ ગોસ્પંદો સાથે થએલા ગુનાહની મતલબ એ કે, તેઓની સાથે ઘાતકીપણું ચલાવ્યું હોએ, તથા જ્યારે તેઓ આપણાં હસ્તકમાં હતાં ત્યારે, તેઓની ઘટતી પરવરેશ તથા જોઈતી જતન નહી કીધી હોએ.

† આતશ સાથે થએલા ગુનાહની મતલબ એ કે, તેની ઉપર એસમ, સુખડ, બોએ મુકીને જતન તથા સંભાળથી તેને રોશન નહી રાખ્યો હોએ, પણ બુજાવી દીધો હોએ, અથવા તેને ગલીચ તથા નજીસ જગાએ મુકયો હોએ, અથવા તેની અંદર નસાવાળી મુરદાર ચીજ નાખી હોએ. એ બાબેની સખત મનાઈ આપણા પાક અવસ્તામાં ફરમાવેલી છે. વળી આએ ઠેકાણે

અજ[૫૫] હુમોઇન્[૫૬] હર આઇન્[૫૭] ગુનાહ્,[૫૮] હર આઇન્[૫૯] મર્ગરૂજાંન્,[૬૦] હર આઇન્[૬૧] ફ્રેરોદ્ દ માન્દ,[૬૨] હર આઇન્[૬૩] માનીદ્,[૬૪] હર આઇન્ ગુનાહ્ અજ ગુનાહ્,[૬૫] ઓએમ[૬૬] અંદર[૬૭] શેહેરેવર્,[૬૮] અયોખ્શસ્ત્,[૬૯] અયોખ્શસ્ત સર્દગાંન્[૭૦] જસ્ત્,[૭૧] ૫ પતેત્ હોમ.[૭૨]

તમામ પ્રકારનો[૫૬] (તથા) દરેક જાતનો[૫૭] ગુનાહ,[૫૮] દરેક જાતનો[૫૯] મરગરજાન[૬૦] (ગુનાહ), દરેક જાતનો[૬૧] સાબેત થએલો[૬૨] (ગુનાહ), દરેક જાતનો[૬૩] રહી ગએલો[૬૪] (ઈઆને તોજેશ નહી થએલો) (ગુનાહ), (તથા) દરેક જાતનો (એક) ગુનાહથી (ઉત્પન્ન થતો) (બીજો) ગુનાહ,[૬૫] કે જે મારીથી[૬૬] શેહેરેવર[૬૮] (અમશાસ્પંદ) (તથા) ધાતુ,[૬૯] (અને જુદી જુદી) જાતની ધાતુઓ[૭૦] સાથે[૬૭] *થયો હોએ[૭૧] તો, (તે તમામ ગુનાહ)થી[૫૫] હું પતેત કરી પશેમાન થાઉંછું.[૭૨]

અજ[૭૩] હુમોઇન્[૭૪] હર આઇન્[૭૫] ગુનાહ્,[૭૬] હર આઇન્[૭૭] મર્ગરૂજાંન્,[૭૮] હર આઇન્[૭૯] ફ્રેરોદ્ માન્દ,[૮૦] હર આઇન્[૮૧] માનીદ્[૮૨] હર આઇન્ ગુનાહ્ અજ ગુનાહ્,[૮૩] ઓએમ[૮૪] અંદર[૮૫] સપંદારમદ્,[૮૬] જમીન્[૮૭] જમીન્ સર્દગાંન્[૮૮] જસ્ત્,[૮૯] ૫ પતેત્ હોમ.[૯૦]

જાત જાતના આતશ કહેલા છે, તેની મતલબ જુદા જુદા ધંધાદારીઓના આતશ બાબે ઇશારો હોએ એવું દીસેછે; જેમકે લુહારનો આતશ, કુંભારનો આતશ, કારખાનાનો આતશ, ભઠિયારાનો આતશ, ઇત્યાદિ. એ બાબેનું લખાણ આપણને વંદીદાદની ૮ મી પરગરદમાંથી મળેછે. જુઓ ફકરા ૮૧-૯૬.

* ધાતુઓ સાથે થએલા ગુનાહની મતલબ એ કે, ધાતુની ચીજો તથા વાસણોને સોજ્ઝ નહી રાખ્યાં હોએ, પણ મેલાં તથા કાટ ચહડેલાં રેહેવા દીધાં હોએ. નજીસ તથા કાટવાળાં વાસણમાં મુકેલો ખોરાક ખાધામાં આવ્યાથી તંદરોસ્તીનો બીગાડો થાએછે. જરતોશ્તી દીનનાં ફરમાનોને જો આપણે બારીક નજરથી જોઇએ છિયે તો, તેની મૂળ નેમ એ છે કે, દુનિયાંને આબાદ રાખવી, દરદ તથા રોગ ઉત્પન્ન કરનારા સબબોને દુર કરવા, અને તંદરોસ્તીનું રક્ષણ કરવું. તંદરોસ્તીને સારી હાલતમાં રાખવી, તથા તે બીગડે તેની સાંભે ઘટતા ઉપાયો આગમચથી કાંમે લગાડવા, તથા બીગડ્યા પછી તેને સુધારવાનેમાટે જોઈતા ઈલાજો લેવા, એ આપણી ફરજોમાંની એક સઉથી અગતની ફરજ છે. એ ફરજ અદા નહી કીધાથી આપણ દાદાર હોરમજદની નજરમાં એક રીતે ગુનેહગાર થઈએ છિએ.

તમામ પ્રકારનો[૭૪] (તથા) દરેક જાતનો[૭૫] ગુનાહ,[૭૬] દરેક જાતનો[૭૭] મરગરજાન[૭૮] (ગુનાહ), દરેક જાતનો[૭૯] સાએત થએલો[૮૦] (ગુનાહ), દરેક જાતનો[૮૧] રેહી ગએલો[૮૨] (ઈઆને તોજેશ નહી થએલો) (ગુનાહ), (તથા) દરેક જાતનો (એક) ગુનાહથી (ઉત્પન્ન થતો) (બીજો) ગુનાહ,[૮૩] કે જે મારીથી[૮૪] સપંદારમદ[૮૫] (અમશાસ્પંદ) (તથા) જમીન,[૮૭] (અને) (જુદી જુદી) જાતની જમીન[૮૮] સાથે[૮૫] *થયો હોએ[૮૯] તો, (તે તમામ ગુનાહ)થી[૭૩] હું પતેત કરી પશેમાન થાઉંછું.[૯૦]

અજ[૯૧] હમોઇન[૯૨] હર્ આઇન[૯૩] ગુનાહ્,[૯૪] હર્ આઇન[૯૫] મર્ગર્ઝાન[૯૬] હર્ આઇન[૯૭] ફ્રેશ્ દ માન્દ,[૯૮] હર્ આઇન[૯૯] માનીદ,[૧૦૦] હર્ આઇન ગુનાહ્ અજ ગુનાહ્[૧] ઓએમ[૨] અંદર્[૩] ખોર્દાદ,[૪] આવ્,[૫] આવ્ તોખ્મગાન[૬] જસ્ત,[૭] પ પતેત્ હોમ.[૮]

તમામ પ્રકારનો[૯૨] (તથા) દરેક જાતનો[૯૩] ગુનાહ,[૯૪] દરેક જાતનો[૯૫] મરગરજાન[૯૬] (ગુનાહ), દરેક જાતનો[૯૭] સાએત થએલો[૯૮] (ગુનાહ), દરેક જાતનો[૯૯] રેહી ગએલો[૧૦૦] (ઈઆને તોજેશ નહી થએલો) (ગુનાહ), (તથા) દરેક જાતનો (એક) ગુનાહથી (ઉત્પન્ન થતો) (બીજો) ગુનાહ,[૧] કે જે મારીથી[૨] ખોરદાદ[૪] (અમશાસ્પંદ) (તથા) પાણી,[૫] (અને) (જુદી જુદી) જાતનાં પાણી[૬] સાથે[૩] †થયો હોએ[૭] તો, (તે તમામ ગુનાહ)થી[૯૧] હું પતેત કરી પશેમાન થાઉંછું.[૮]

અજ[૯] હમોઇન[૧૦] હર્ આઇન[૧૧] ગુનાહ્,[૧૨] હર્ આઇન[૧૩] મર્ગર્ઝાન[૧૪] હર્ આઇન[૧૫] ફ્રેશ્ દ માન્દ,[૧૬] હર્ આઇન[૧૭]

---

* જમીન સાથે થએલા ગુનાહની મતલબ એ કે, જમીનને સુધારીને તેની ઉપર ખેતી નહી કીધી હોએ, પણ તેને વેરાન તથા ઉજડ રાખી મુકી હોએ. પોતાની રેહેવાની જગાને સુફી તથા સોજી રાખવાને બદલે, તેને ભીની તથા ગલીચ રાખવી, કે જેથી તંદરોસ્તીમાં બીગાડો થાએ. નુકસાનકારક જાનવરો તથા ખર્ફસ્તરોનાં રેહેવાનાં દર પુરી નહી નાંખ્યાં હોએ. ઉપર જણાવ્યા પ્રમાણે જમીનને બેદરકારીથી રાખ્યાથી, તે જમીન (અલંકાર રીતે બોલ્યે તો) પોતે નાખુશ થાએછે તથા તેના ધણીને કદુઆ દેછે.

† પાણી સાથે થએલા ગુનાહની મતલબ એ કે, નસાને અથવા નસાવાળી ચીજને પાણીમાં નાખીને પાણી ખરાબ કરવું, અથવા પાણીમાં પડેલા નસાને બાહાર નહી કાહાડવો, અથવા કોઈબી રીતે પાણીને એવી ખરાબ રીતે રાખવું કે, તે પીધાથી અથવા વપરાસમાં આવવાથી તંદરોસ્તીનો બીગાડો થાએ. આએ ઠેકાણે જુદી જુદી જાતનાં પાણી કહેલાંછે, તેની મતલબ ઝરાનું પાણી, નદીનું પાણી, કુવાનું પાણી, ઇત્યાદિ સમજવું.

માનીદ્[18] હર્ આઇન્ ગુનાહ્ અજ ગુનાહ્[19] ઓએમ[20] અંદર્[21] અમરૂદાદ્,[22] ઓર્વર્[23] ઓર્વર્ સર્દગાંન્[24] જસ્ત,[25] પ પતેત હોમ.[26]

તમામ પ્રકારનો[10] (તથા) દરેક જાતનો[11] ગુનાહ,[12] દરેક જાતનો[13] મરગરજાન[14] (ગુનાહ), દરેક જાતનો[15] સાબેત થએલો[16] (ગુનાહ), (તથા) દરેક જાતનો[17] રેહી ગએલો[18] (ઈઆને તોજેશ નહી થએલો) (ગુનાહ), (તથા) દરેક જાતનો (એક) ગુનાહથી (ઉત્પન્ન થતો) (બીજો) ગુનાહ,[19] કે જે મારીથી[20] અમરદાદ[22] (અમશાસ્પંદ) (તથા) ઝાડપાન,[23] (અને) (જુદી જુદી) જાતનાં ઝાડપાન[24] સાથે[21] *થયો હોએ[25] તો, (તે તમામ ગુનાહ)થી[9] હું પતેત કરી પશેમાન થાઉંછું.[26]

અજ[27] હુમોઇન[28] હર્ આઇન[29] ગુનાહ્[30] હર્ આઇન[31] મર્ગર્જાંન્,[32] હર્ આઇન[33] ફરેદ્ માન્દ્,[34] હર્ આઇન[35] માનીદ્,[36] હર્ આઇન્ ગુનાહ્ અજ ગુનાહ્,[37] ઓએમ[38] અંદર્[39] દામે અહુરમજદ[40] જસ્ત,[41] ચુન્[42] સતર્,[43] માહ્[44] ઓ[45] ખોરશેદ્,[46] આતશ[47] સોહર્[48] સોજા,[49] સગ,[50] વએ,[51] ગોસ્પંદ્[52] પંજ્ આઇન,[53] ઓ[54] અવરે[55] ગવહે[56] દેહેશ્નાંન્,[57] ઇન્[58] અહુર્મજદ ખેશ,[59] ચુન્[60] અંદર્ગ[61] જમીન્[62] ઓ[63] આસ્માન્[64] ચુન્[65] મન્[66] અંદર્[67] ગુનેહ્ગાર્ બુદ્ એસ્તેદ્ હોમ,[68] અજ આંન્ ગુનાહ્ મનશ્ની ગવશ્ની કુનશ્ની, તની રવાની ગેતી મીનોઆંની, ઓખે અવાખ્શ પશેમાન્ પ સે ગવશ્ની પ પતેત્ હોમ; પ પતેત્ હોમ અજ ગુનાહ્.

તમામ પ્રકારનો[28] (તથા) દરેક જાતનો[29] ગુનાહ,[30] દરેક જાતનો[31] મરગરજાન[32] (ગુનાહ), દરેક જાતનો[33] સાબેત થએલો[34] (ગુનાહ), દરેક જાતનો[35] રેહી ગએલો[36] (ઈઆને તોજેશ નહી થએલો) (ગુનાહ), (તથા) દરેક જાતનો (એક) ગુનાહથી (ઉત્પન્ન થતો) (બીજો) ગુનાહ,[37] કે જે મારીથી[38] હોરમજદની પેદાએશ[40] સાથે[39] થયો હોએ,[41] જેમકે[42] સેતારા,[43] માહતાબ,[44] તથા[45] આફતાબ[46] સાથે[39] (તથા) રાતા[48] (અને) બળતા[49]

---

* ઝાડપાન સાથે થએલા ગુનાહની મતલબ એ કે, ઝાડપાનને બેદરકારીથી કાપી નાખ્યાં હોએ, અથવા તેઓની ઉપર જોઈતી સંભાળ તથા મેહેનત લઇને ઉધાર્યાં નહી હોએ, કે જેથી તેઓ મરી જાએ અને ફળ-ફુલ આપતાં અટકે.

આતશ[47] સાથે[39] (તથા) કુતરા,[50] પક્ષિ[51] અને પાંચ જાતનાં[53] ગોસ્પંદ[52] સાથે,[39] તથા[54] (એ ઉપરાંત) જમીન[62] અને[63] આસ્માનની[64] વચ્ચે[61] બીજી[55] સારી[56] પેદાએશ,[57] કે જે[58] હોરમજદની પોતાની[59] (છે તેની) સાથે[67] (ખરાબ ચાલ ચલાવ્યાથી), જો[65] હું[66] ગુનેહગાર થયો હોઉંતો,[68] (તે તમામ ઉપર જણાવેલા ગુનાહથી હું પતેત કરી પશેમાન થાઉંછું).

(કરદો ૯ મો) સતર્ શેકરની,[1] ખએતુદથ્ વસોવરની,[2] દુદએ વેહાન્ વસોવરની,[3] ગાહામબાર્,[4] ફર્વરૂદીઆંન્,[5] હોમ્ દરૂન્,[6] હોશ્ ફરીદ્ર[7] યજદાંન[8] નેહાદ્ર[9] ઓ[10] પદીરફ્તુ,[11] રપિથ્વેન્ ફરૂદુમ્,[12] રોજે વદરૂદેગાંન્,[13] ચુન્[14] મન્ આવાયસ્ત્ યશતન્,[15] ઓએમ્ ન યશત,[16] અજ આંન્ ગુનાહ્ મનરની ગવશ્ની કુનશ્ની, તની રવાની ગેતી મીનોઆંની, ઓખે અવાખ્શ પશેમાન્ પ સે ગવશ્ની પ પતેત્ હોમ્; પ પતેત્ હોમ્ અજ ગુનાહ્.

(કોઇનો) પાલક તોડવો,[1] માહોમાહેની સગાઈમાં ખલલ કરવી,[2] ભલાંઓનાં કુટુંબમાં ફેસાદ કરાવવો[3]—(તથા) ગાહામબાર,[4] મુકતાદના દાહાડા[5] હોમ (ઈજદ) ના દરૂન,[6] ઈજદ અમશાસ્પંદોનેમાટે[8] ઠેરવેલી[9] ઈજવાની (અથવા અર્પણ કરવાની) ચીજો,[7] (જે મેં) કબૂલ રાખેલી તે,[11]—પેહેલી *રપિથ્વન,[12] (અતલગના) ગુજરેલાંઓનો રોજગાર[13]— (એ તમામ) જે પ્રમાણે[14] મને ઈજવું જોઈતું હતું,[15] તે પ્રમાણે (જો) મેં નહી ઈજ્યું હોએતો,[16] (તે તમામ ગુનાહથી હું પતેત કરી પશેમાન થાઉંછું.)

(કરદો ૧૦ મો) અવર્મનશ્ની,[1] તર્મનશ્ની,[2] આજૂરી,[3] પંદી,[4] ખશ્મઘની,[5] અર્શઘની,[6] વદ્રચશ્મી,[7] સૂર્ચશ્મી[8] વદ્નગીરશ્ની,[9] ખોર્દફ્નગીરશ્ની,[10] નગીરાઇ,[11] પંદી,[12] ખુદ-શાહી,[13] અસગેહની,[14] સપોજગારી,[15] વરૂની,[16] ગુમાની[17]

---

* ઈઆને રપિથ્વનનો પેહેલો દાહાડો, કે જે ફરવરદીન મહીનો અને હોરમજદ રોજે પડેછે તે. પણ રપિથ્વન ઈજવાનો દાહાડો આપણા લોકોએ ફરવરદીન મહીનો અને અરદીબેહેશ્ત રોજ રાખેલોછે, કારણ કે તેની ખશનુમન અરદીબેહેશ્ત રોજના જેવી છે. ' રપિથ્વન 'નો અર્થ " ગરમી, ગરમીની ઋતુ, દાહાડાનું મધ્ય, બપોર, દક્ષિણ દિશા " થાએછે. રપિથ્વનનાં જશનની મતલબ એ કે, ગરમીની ઋતુ શરૂ થઈ તેની નચતે કીધેલું જશન.

આશ્મોઇ,[18] જોરૂગવાહી,[19] દરોગદાવરી,[20] ઓજદીસ્ત પરસ્તી,[21] કોશાદ દવારશ્ની,[22] બરૂહેન્ દવારશ્ની,[23] અએમુક દવારશ્ની,[24] દશંએઆંજોએશ્ની,[25] દશંએઆંખોરશ્ની,[26] દુજદી,[27] ગદહી,[28] જહી,[29] જાદુઇ,[30] જાદુપરસ્તી,[31] રેશ્પી,[32] રેશ્પી બારગી,[33] ગવહે પએતી,[34] ગવહે વનીદી,[35] શીનમોઇ,[36] ઓ[37] અવરે[38] હર આઇન્[39] ગુનાહ,[40] ઓ પ ઇન્ પતેતી[41] હોશ્મોર્દ,[42] આંન્ નહોશ્મોર્દ,[43] આંન્ દાંનેસ્ત્,[44] આંન્ નદાંનેસ્ત્,[45] આંન્ અંગર્દ,[46] આંન્ નઅંગર્દ,[47] સ્રઓશાદા વેરેજાયા[48] પેશે રદ દસ્તુરે દીની[49] આવાયસ્ત ગરૂજીદન્,[50] ઓએમ્ નગરૂજીદ[51] અજ આંન્ ગુનાહ મનશ્ની ગવશ્ની કુનશ્ની, તની રવાની ગેતી મીનોઆંની ઓખે અવાખ્શ પશેમાન્ પ સે ગવશ્ની પ પતેત્ હોમ; પ પતેત્ હોમ્ અજ ગુનાહ.

અભિમાન,[1] મગરૂરી,[2] મુવેલાંઓની નાલેશી કરવી,[3] લોભ લાલચ,[4] હદ્દથી જીઆદે ગોસ્સે થવું,[5] કોઈની અદેખાઈ કરવી,[6] કોઈની ઉપર બદનજર કરવી,[7] બેશરમ નજરથી જોવું,[8] ખરાબ નયતથી કોઈની ઉપર નજર કરવી,[9] હલકી નજર *કરવી,[10] ખુદપરસ્તી,[11] પોતાની હાલતથી અસંતોષી †રેહેવું,[12] પોતાનીજ મરજી પ્રમાણે ‡ચાલવું,[13] સુસ્તી,[14] ચુગલી,[15] કીનો,[16] શક્ક,[17] પવિત્રાઈ $તોડવી,[18] ખોટી સાક્ષિ આપવી,[19] ખોટો ઇનસાફ કરવો,[20] બુતપરસ્તી,[21] સદરા ઉપર કુશ્તી બાંધ્યાવગર અહીતહી ફરવું,[22] નાગાં બદને ફરવું,[23] એક પગે જોડો અને એક પગ ઉઘાડો એવી રીતે ચાલવું,[24] જમતી

---

* પારકા શખ્સની ઓરત અથવા પૈસા તથા માલમતા ઉપર ખરાબ નજર કરવી (પેહેલવી શરેહમાં).

† દિલ બાળવું, ઈઆને બીજાની સારી હાલત જોઇને મનમાં બળાપો કરવો (પેહેલવી શરેહમાં).

‡ પોતાનાં ઉસ્તાદ, દસ્તુર તથા માએ બાપના હોકમ પ્રમાણે નહી ચાલવું (પેહેલવી શરેહમાં).

¶ પોતાનાં બોલેલાં તથા કીધેલાં ઉપર શક્ક લાવવો (પેહેલવી શરેહમાં).

$ દાદાર હોરમજ્દ, પેગમબર અશો જરતોશ્ત તથા ભલી માજદયશ્ની જરતોશ્તી દીન વિશે બુરૂં બોલવું તથા બુરૂં ઇચ્છવું, માણસોમાં એક બીજા સાથે અનબનાવ ઉત્પન્ન કરવો, તથા અવસ્તાની માએની જાણી જોઇને ખોટી સમજાવવી (પેહેલવી શરેહમાં).

વખતે બાજ ધરચા પછી, તે બાજ તોડવી ઈઆને મોહોડેથી બોલવું,[૨૫] બાજ ધરયાવગર ખાણું ખાવું,[૨૬] ચોરી,[૨૭] *લુટફાટ,[૨૮] છીનાલું,[૨૯] જાદુ અથવા દેવોનાં ધંતરમંતર,[૩૦] જાદુને પુજવું,[૩૧] જનાકારી,[૩૨] રંડીબાજી,[૩૩] ગોલામબારગી કરવી,[૩૪] ગોલામબારગી કરાવવી,[૩૫] મુવેલાંની પુઠ મ્હોટે સાદે ઘણુંજ રડવું તથા હદથી જીઆદા શોક રાખવો,[૩૬] તથા[૩૭] (એ ઉપરાંત) બીજો[૩૮] હરેક રીતનો[૩૯] ગુનાહ,[૪૦] કે જે આએ પતેતમાં[૪૧] યાદ કરીને ગણ્યો[૪૨] (તથા) જે નહી ગણ્યો[૪૩] જે (મારા) જાણવામાં આવ્યો,[૪૪] (તથા) જે (મારા) જાણવામાં નહી આવ્યો,[૪૫] જેને વિશે (મેં) ખેઆલ કીધો,[૪૬] (તથા) જેને વિશે (મેં) ખેઆલ નહી કીધો,[૪૭] (તથા) (જે મારા ગુનાહ) ફરમાન બરદારીની રાહે[૪૮] દીનના સરદાર (તથા) દસ્તુરની હજુરમાં[૪૯] (મને) દલગીરી સાથે જાહેર (ઈઆને એકરાર) કરવા જોઈએ,[૫૦] તે (જો મેં દલગીરી સાથે) જાહેર નહી કીધા હોએ[૫૧] તો, (તે તમામ ઉપર જણાવેલા ગુનાહથી હું પતેત કરી પશેમાન થાઉંછું).

(કરદો ૧૧ મો) કુ અગર[૧] કસાંન્[૨] પતેતી[૩] પદીરફ્તેહ્ હોમ,[૪] ઓએમ નકરૂદેહ્ હોમ,[૫] ઈશાંન રવાનરા[૬] દુશખારી[૭] મદ,[૮] યદ્દશાંન્ જાદેહુરા,[૯] હર યક્[૧૦] જુદ્દ જુદ્દરા,[૧૧] મનશ્ની ગવશ્ની કુનશ્ની, તની રવાની ગેતી મીનોઆંની, ઓખે અવાખ્શ પશેમાન પ સે ગવશ્ની પ પતેત્ હોમ; પ પતેત્ હોમ અજ ગુનાહ્.

અગરજો[૧] બીજાઓનેમાટે[૨] પતેત[૩] (કરવાને) મેં કબૂલ કીધું હોએ,[૪] (અને જો) તે મેં નહી કીધી હોએ,[૫] તેથી તેઓનાં રવાનને[૬] (તથા) તેઓનાં ફરજંદોને[૬] બેચેની[૭] (અથવા સખ્તી[૭]) પોંહોંચી હોએ[૮] તો, તે દરેક જનને[૧૦] (જે) જુદી જુદી (બેચેની અથવા સખ્તી પોંહોંચી તે) નેમાટે[૧૧] (હું પતેત કરી પશેમાન થાઉંછું).

(કરદો ૧૨ મો) પ[૧] આંન્[૨] દીન્[૩] દસ્તુર[૪] એસ્ત હોમ,[૫] ઈન્[૬] અહુરમજદ્દ[૭] જરતોશ્ત[૮] ચાશ્ત,[૯] જરતોશ્ત[૧૦] ઓએ ગુશ્તાસ્પ.[૧૧] પ પેવંદ્દ[૧૨] આદરબાદ મારાસ્પંદાન્[૧૩] મદ.[૧૪] પદશ[૧૫] પસાખ્ત[૧૬] કર્દ્ બોખ્ત.[૧૭] અશહી[૧૮] વેહ્[૧૯] રવાને[૨૦] દુશારમરા[૨૧] આવાએશનીતર[૨૨] વેહેશ્ની હોમ.[૨૩]

---

* હમેલ તોડી પાડવો (પેહેલવી શરેહમાં).

(હુ) તે[2] દીનનાં[3] ફરમાન[4] ઉપર[1] ઉસ્તેવાર છેઉં,[5] કે જે[6] (દીન) (દાદાર) હોરમજદે[7] (અશો) જરતોસ્તને[8] ચખાડી[9] (ઈઆને શિખવી), (અને અશો) જરતોશ્તે[10] ગુશ્તાસ્પ (પાદશાહ)ને[11] (શિખવી). (પેગમબર જરતોશ્ત તથા ગુશ્તાસ્પ પાદશાહની) ઓલાદથી[12] આદરબાદ મારાસ્પંદ[13] આવ્યો[14] (ઈઆને પેદા થયો). તેણે[15] (જરતોશ્તી દીનને) સમારી[16] (તથા) પાક કીધી,[17] (એટલે કે તેની અસલી ખાલેસ હાલતમાં લાવ્યો).

ખોલાસો:—(આદરબાદ મારાસ્પંદ નામનો એક કાબેલ તથા દીન-આગાહ દસ્તુર શાપુરશાહ હોરમજદના વખતમાં થઈ ગયો. એને વિશે પેહેલવી શરેહમાં એવું જણાવેછે કે, તેનો બાપ પેગમબર અશો જરતો-શ્તની ઓલાદનો, તથા તેની માએ ગુશ્તાસ્પ પાદશાહનાં ખાનદાનની હતી. એ મજકુર દસ્તુરે ભલી માજદયસ્નની દીનની તેહેકીકી બતલાવા સારૂ, પોતાની છાતી ઉપર ૯ મન પિગળાવેલું કાંસુ રેડીને, લોકોનાં મનમાંથી એ સાચ્ચી દીન બાબે જે ખોટો શક્ક તથા વસવસો હતો તે તેણે દૂર કીધો.)

(મારાં પોતાનાં) રવાનની[20] ખુશાલીનેમાટે,[21] ભલી[19] અશોઈને[18] વધારે લાએક રીતે[22] હુ પસંદ કરૂંછું[23] (અથવા તેની ઉપર ખાહેશ રાખુંછું).

ખોલાસો:—(મારાં મરણ બાદ મારાં રવાનને છુટકારો મળે, તથા તેને ખુશાલી હાંસેલ થાએ તેટલામાટે, પવિત્રાઈ તથા રાસ્તીને બીજી ચીજો કરતાં વધારે સારી ચીજ તરીકે, એખત્યાર કરવાની હું ખાહેશ રાખુંછું.)

પ જીવંદીએ જાન્[24] આસ્તુઆંન્ હોમ[25] હુમત[26] પ મન-શ્ને,[27] આસ્તુઆંન્ હોમ[28] હૂખ્ત[29] પ ગવશ્ને,[30] આસ્તુઆંન્ હોમ[31] હુવર્શ્ત[32] પ કુનશ્ને,[33] આસ્તુઆંન્ હોમ[34] પ[35] ગવહે[36] દીને માજદયસ્નાંન્,[37] હમા[38] કેરૂફેહા[39] હમદાસ્તાન્ હોમ,[40] અજ[41] હમા[42] ગુનાહીઆ[43] જીદ્દાસ્તાન્ હોમ.[44] પ નેકી[45] સેપાસદાર્ હોમ;[46] અજ અનાધ[47] ખોરૂસંદ્ હોમ.[48] પુલ્ પાદફરાહ્,[49] બંદ્ દરોશ,[50] તોજશ્ને[51] તાવાંન્[52] દીન્,[53] પાદફરાહે[54] સે શામ્[55] પંજાહ્ હફ્ત સાલ્,[56] પદશ[57] ખોરૂસંદ્[58] હમદાસ્તાન્[59] હોમ.[60]

(મારા) જાનની હયાતી *સુધી[24] (મારી) મનશ્નીથી[27] નેક વિચાર ઉપર[26] હું ઉસ્તેવાર છેઉં,[25] (મારી) ગવશ્નીથી[30] નેક સખુન ઉપર[29] હું

---

* ઈઆને જ્યાંહાંસુધી મારો જાન મારાં બદનમાં હયાત છે ત્યાંહાંસુધી.

ઉસ્તેવાર છેઉં,[૨૮] (મારી) કુનશ્નીથી[૩૩] નેક કાંમ ઉપર[૩૨] હું ઉસ્તેવાર છેઉં,[૩૧] (તથા) ભલી[૩૬] માજ઼દયસ્નની દીન[૩૭] ઉપર[૩૫] હું ઉસ્તેવાર છેઉં.[૩૪] તમામ[૩૮] સવાબો (અથવા સવાબનાં કાંમો) સાથે[૩૯] હું એક મલતો છેઉં,[૪૦] (તથા) તમામ[૪૨] ગુનાહો[૪૩] થી[૪૧] હું એક મલતો નથી.[૪૪]

ખોલાસો:—(સઘળાં સવાબનાં કાંમો, રાસ્તી, નીતિ, ઇત્યાદિ પસંદ કરીને તેઓની સાથે હું એક મલતો થાઉંછું; તથા સઘળાં બદ કાંમો, જુઠાઈ, અનીતિ, ઇત્યાદિને ધિક્કારીને હું કબૂલ રાખતો નથી.)

(દાદાર હોરમજ઼દની તરફથી મારી ઉપર પોંહોંચતી) ખુશીથી[૪૫] હું શુકરાનાં કરૂંછું,[૪૬] (તથા) રંજથી[૪૭] હું રાજી છેઉં.[૪૮]

ખોલાસો:—(દાદાર હોરમજ઼દની તરફથી મને જે સુખ તથા નેઆમત મળેછે, તેનેમાટે તે કીરતારનો હું અતિશય આભાર માનુંછું; તથા કાંઈબી દુઃખ અથવા સંકટ મારી ઉપર આવી પડેછે, તેનેમાટે બબડીને નાખુશ થતો નથી, પણ મારાં મનને નીરાંત તથા સંતોષી રાખુંછું.)

(ચિન્વત) પુલ* (આગળ)ની શિક્ષા,[૪૯] સખત બેડી,[૫૦] (તથા) દીનના[૫૩] (હોકમ મુજબની) તોજ઼ેશ[૫૧] (તથા) ગુનાહનો †બદલો,[૫૨] (મરી ગયા પછીની પેહેલી) ત્રણ રાતની[૫૫] શિક્ષા,[૫૪] (કે જેમાંની દરેક રાત) ૫૭ વરસ[૫૬] (જેટલી‡ લાંબી થશે)—એ (બધાં)ની ઉપર[૫૭] (હું) રાજી[૫૮] (તથા) એક મલતો[૫૯] છેઉં.[૬૦]

ઓએમ્ કરૂદેહ્ હોમ્[૬૧] ઇન્[૬૨] પતેતી,[૬૩] ગુજર્ગ ઉમેદ કેરૂફે-હરા,[૬૪] ગેરાંન્ બીમે દુજખૂરા,[૬૫] અશાહી વેહ્[૬૬] રવાન્ દુશાર-મરા;[૬૭] ૫ ઇન્ મનશ્ને[૬૮] કરૂદેહ્ હોમ્.[૬૯] કુ કારૂ કેરૂફેહ્[૭૦] મન્[૭૧] અંદા નૂ[૭૨] કર્દ,[૭૩] આંચે[૭૪] નૂ[૭૫] કુનમ્,[૭૬] હમા[૭૭] એસ્તશ્ને કેરૂફે-હરા,[૭૮] ગુજારશ્ને ગુનાહુરા,[૭૯] બોખ્ત રવાનરા.[૮૦] અગરૂ[૮૧] માંદેહ્ બહોદ,[૮૨] કુ ગુનાહે મન્[૮૩] તોખ્ત નબહોદ,[૮૪] પાદફરાહ્[૮૫] સે શબ[૮૬] આંનહીઆ[૮૭] પદશ્[૮૮] ખોરૂસંદ[૮૯] હમદાસ્તાન્ હોમ્.[૯૦]

સવાબની મ્હોટી ¶ઉમેદનેમાટે,[૬૪] (તથા) દોજખની અતિશય ધાસ્તીને-

---

* એના ખોલાસા બાબે જુઓ સફે ૧૨૮ મે, બીજી નોટ.

† ઈઆને દીનનાં ફરમાન મુજબ નહી ચાલ્યાથી, જે તોજ઼ેશ તથા શિક્ષા ખમવી પડેછે તે. ‡ પેહેલવી શરેહમાં. એ બાબે ખોલાસામાટે, જુઓ મારી યશ્ત બા માએની, હાદોખ્ત નુસ્કની ૩ જી પરગરદ.

¶ ઈઆને સવાબનાં કાંમો કીધાથી મરણ બાદ મને બેહેશ્ત મળે તેનેમાટે.

માટે,[૬૫] (તથા) ભલી અશોઈ[૬૬] (જે) (મારાં) રવાનની ખુશાલી (છેતે) ને *માટે,[૬૭] (મેં) આએ[૬૨] પતેત[૬૩] કીધીછે.[૬૧] એવી નયતથી[૬૮] (આએ પતેત) મેં કીધીછે.[૬૯] જે સવાબનું કાંમ[૭૦] મેં[૭૧] હાલસુધી[૭૨] કીધું,[૭૩] (તથા) જે કાંઈ[૭૪] હમણાં[૭૫] હું કરૂંછું[૭૬] (તે), તમામ[૭૭] સવાબને કાએમ રાખવાનેમાટે,[૭૮] (તથા) ગુનાહને સાફ કરી નાખવાનેમાટે,[૭૯] (તથા) મારાં રવાનના છુટકારાનેમાટે[૮૦] (છે). અગરજો[૮૧] (મારો ગુનાહ કાંઈ) રેહી ગયો (ઈઆને તોજેશ નહી થએલો) હોએ,[૮૨] (અને) તે ગુનાહથી મને[૮૩] છુટકારો નહી થયો હોએ[૮૪] તો, તે ગુનાહના અવેજમાં[૮૭] (મારાં મરણ પછીની પેહેલી) ત્રણ રાતની[૮૬] શિક્ષા ઉપર[૮૫] (હું) રાજી[૮૯] (તથા) એક મલતો છેઉં.[૯૦]

હમે ફરૂમાએમ[૯૧] અષેમ વોહૂ[૯૨] વેગુદીરશ્‍ની,[૯૩] પતેતી[૯૪] પેશ અજ એેગુદીરશ્‍ની;[૯૫] પસ ગુદરૂદેહ મન,[૯૬] મન જાદેહરા[૯૭] અજ ગુનાહ[૯૮] ૫ પતેત બહોદ;[૯૯] સેદોશ[૧૦૦] ગેતોફરીદ[૧] ફરૂમાયદ.[૨] ફરૂમુદારૂ[૩] ખાહેશ્‍ની[૪] હમદાસ્તાન હોમ;[૫] અહુરૂમજ્દ એશ[૬] હોમ,[૭] અહુરૂમજ્દ દહમાની કુનમ,[૮] અશાહી[૯] સતાએમ.[૧૦]

(મારાં) મરણની વખતે[૯૩] (મારેમાટે) અષેમ વોહૂ[૯૨] (ભણવાને), (તથા) મરણની આગમચ[૯૫] પતેત[૯૪] (કરવાને) હું ફરમાવુંછું;[૯૧] (તથા) મારાં ગુજરવા પછી[૯૬] મારાં ફરજંદો[૯૭] (મારા) ગુનાહનેમાટે[૯૮] પતેત કરે,[૯૯] (તથા) (મારાં-નામના) †સરોશ[૧૦૦] (તથા) ગેતીખરીદ[૧] (કરવાને) ફરમાવે.[૨] (તે પતેત

---

* ઈઆને રાસ્તી તથા નીતિનાં કાંમો કીધાથી મારો જીવ ખુશાલ થાએ તેનેમાટે.

† ઈઆને ત્રણ દાહાડા સરોશની ઈજશ્‍ને. જરતોસ્તી ધર્મ પ્રમાણે માણસ ગુજરયા પછી, ત્રણ દાહાડા સુધી તેનું રવાન જે જગાએ તેને સંજોગીને મુકેલું હોએ ત્યાંહાં રેહેછે, અને ચેહારમની બામદાદે તે ચિન્વત પુલ તરફ જાએછે. એ ત્રણ દાહાડા સુધી તે રવાન અશો સરોશ ઈજદની પનાહ હેઠળ રેહેછે, એટલામાટે સરોશની ખુશ્‍નુમન સાથની ઈજશ્‍ને તે ગુજરનારનેમાટે કરવાને ફરમાવેલું છે. એ ત્રણ દાહાડા સુધી તે રવાનને પોતાની જીંદગીમાં કીધેલાં તમામ સારાં નરસાં કામો આપોઆપ યાદ આવેછે, અને પેલી જેહાંનમાં તેને કેવી જગા મળશે તે વિચાર કરેછે. અશો માણસનાં રવાનને એ વખતમાં પોતાની નેકીનો બદલો મેળવવાની ઉમેદમાં ઘણી ખુશાલી ઉપજેછે, અને પાપી માણસનું રવાન પોતાનાં કરતુકની સજા પામ-વાની ધાસ્તીથી ગભરાટમાં પડેછે. તારપછી ચેહરામની બામદાદે તે રવાન ચિન્વત પુલ તરફ જાએછે, જ્યાંહાં મેહેર ઈજદ, સરોશ ઈજદ, તથા રશ્‍ને રાસ્ત ઈજદ તે મરનારનાં આ દુનિયાંમાં કીધેલાં તમામ કાંમોનો તોલ કરીને

તથા સરોશ તથા *ગેતીખરીદ કરવાને) ફરમાવનાર[3] (તથા તેની) ખાહેશ રાખનાર[4] (તથા તેને) કબૂલ રાખનાર હું †છેઉં[5] (હું) હોરમજદનો ખેશ[6] (ઈઆને દાદાર હોરમજદની તરફનો) છેઉં,[7] (તથા) હોરમજદને નેક ગણુંછું;[8] અશોઈને[9] હું વખાણુંછું.[10]

ઓએમ ગેરફૂતેહ હોમ[11] હરૂવેસ્પ[12] હુમત[13] હુખ્ત[14] હુવરૂશ્ત,[15] પ મનશ્ની[16] ગવશ્ની[17] કુનશ્ની.[18] બેહેલશ્ની દેહોમ[19] હરૂવેસ્પ[20] દુશ્મત[21] દુઝ્ઝૂખ્ત[22] દુઝ્ઝવરૂશ્ત,[23] અજ મનશ્ની[24] ગવશ્ની[25] કુનશ્ની.[26] ઓએમ ગેરફૂતેહ હોમ હરૂવેસ્પ હુમત હુખ્ત હુવરૂશ્ત, પ મનશ્ની ગવશ્ની કુનશ્ની. બેહેલશ્ની દેહોમ હરૂવેસ્પ દુશ્મત દુઝ્ઝૂખ્ત દુઝ્ઝવરૂશ્ત, અજ મનશ્ની ગવશ્ની કુનશ્ની. ઓએમ ગેરફૂતેહ હોમ હરૂવેસ્પ હુમત હુખ્ત હુવરૂશ્ત, પ મનશ્ની ગવશ્ની કુનશ્ની. બેહેલશ્ની દેહોમ હરૂવેસ્પ દુશ્મત દુઝ્ઝૂખ્ત દુઝ્ઝવરૂશ્ત, અજ મનશ્ની ગવશ્ની કુનશ્ની.‡

તમામ[12] નેક વિચારને,[13] (તથા) નેક સખુનને[14] (તથા) નેક કાંમને,[15] (મારી) મનશ્ની,[16] ગવશ્ની[17] (તથા) કુનશ્નીથી[19] એખ્ત્યાર કીધેલાં છે.[11] તમામ[20] બદ વિચારને,[21] બદ સખુનને,[22] (તથા) બદ કાંમને[23] (મારી) મનશ્ની,[24] ગવશ્ની[25] (તથા) કુનશ્નીથી[26] હું છોડી દેઉંછું.[19]

ઓએમ ગેરફૂતેહ હોમ[1] હરૂવેસ્પ[2] રાહે[3] રાસ્તી[4] ફરા-

તેને લાએકની જગા (બેહેશ્ત, હમેસ્તગેહાંન ઈઆ દોજખ) આપેછે. એ બાબે વધારે ખોલાસામાટે જુઓ વંદીદાદનો મારો તરજુમો, ૧૯ મી પરગરદના ફકરા ૨૭-૩૨ અને તેનો ખોલાસો; તથા મારી યશ્ત બા માએની, ૨૨ મી યશ્ત.

* "ગેતીખરીદ"નો અસલ અર્થ "આએ દુનિયાંને ખરીદ કરવી," ઈઆને આએ દુનિયાંમાંથી સવાબનાં કાંમો મેળવવાં, કે તેથી ગુજરયા પછી રવાનને તે જેહાંનમાં સુખ તથા આરામ મળે. પણ સાધારણ રીતે લેતાં ગેતીખરીદનું કાંમ કરાવવું એટલે નવ દાહાડા સુધી ગુજરેલાંનાં રવાનની નયતે ઈજશ્ને કરાવવી. જંદેહ્-રવાનની માફક એ ક્રિયા જીવતાંઓનેમાટે બી થઈ શકેછે. એ પ્રમાણેનું લખાણ આપણને જરતોશ્તી ધર્મની પાછલી કેતાબોમાંથી મળેછે.

† ઈઆને એ ત્રણ ક્રિયાઓ ઉપર મારો પુરો એતેકાદ છે, તથા તે મારાં મરણ પછી મારે નામે કરવાને હું ફરમાવુંછું.

‡ અગરજો ગુજરેલાંનેમાટે પતેત કરતા હોએ તો, આએ ફકરામાં આવેલા દરેક 'હુવરૂશ્ત' તથા 'દુઝ્ઝવરૂશ્ત' બોલોની પછી 'ફલાંન્ જાદેહ્રા,' ઈઆને જેની નયતે પતેત ભણીએ તેનું નામ લઇને 'જાદેહ્રા' કરીને બોલવું. 'જાદેહ્'નો અસલ-અર્થ ખોલ્લો રસ્તો, તે ઉપરથી છુટકારો, છુટકો.

રૂન;[5] બેહેલશ્નની દેહોમ[6] હરવેસ્પ[7] રાહે[8] અરાસ્તી[9] અવારૂન;[10] ઘના[11] શેકસ્ત,[12] અહુરમજ્દ[13] બેહ અવજૂન;[14] સ્તઓમિ[15] અષેમ.[16] અષેમ વોહૂ ૧.

તમામ[2] રાસ્તીનો[4] (તથા) નેક[5] માર્ગ[3] મેં પકડ્યોછે[1] (ઈઆને એખ્તિઆર કીધો છે); તમામ[7] નારાસ્તીનો[9] (તથા) ખરાબ[10] માર્ગ[8] હું છોડી દેઉંછું.[6] ઘનામીનો[11] (ઈઆને હારેમન) તુટેલો[12] (હોજો); (દાદાર) હોરમજ્દ[13] નેકીનો વધારો કરનાર[14] (છે); અશોઈને[16] હું વખાણુંછું.[15]

ફેરસ્તુયે હુમતોઇબ્યસચા હુખ્તોઇબ્યસચા હુવરશ્તોઇબ્યસચા, માંથ્વોઇબ્યસચા વખેદ્વોઇબ્યસચા વરશ્તવોઇબ્યસચા. અઇબિગઇરચા દઇથે વીસ્પા હુમતાચા હૂખ્તાચા હુવરૂશ્તાચા. પઇતિરિચ્યા દઇથે વીસ્પા દુશમતાચા દુજ્જૂખ્તાચા દુજ્જવરૂશ્તાચા. ફેરા વે રાહી, અમેષા સ્પેન્તા, યસ્નેમચા વહ્મેમચા, ફેરા મનંઘહા, ફેરા વચંઘહા, ફેરા શ્યઓથના, ફેરા અંઘહુયા, ફેરા તન્વસચીત ખ્પયાઓ ઉશ્તનેમ; સ્તઓમિ *અષેમ. અષેમ વોહૂ ૧.

યથા અહૂ વઇર્યો ૨૧, અષેમ વોહૂ ૧૨, યથા અહૂ વઇર્યો ૨. યસ્નેમચ વહ્મેમચ અઓજસચ જવરેચ આફ્રીનામિ, સ્રઓષહે અષ્યેહે, તખ્મહે, તનુ-માંથ્રહે, દરૂપિદ્રઓશ, આહૂઇર્યેહે. અષેમ વોહૂ ૧. ☞ અહ્માઇ રએશચ; હજંઘરેમ; જસ મે અવંઘહે મજ્દ; કેરૂફેહ મોજ્દ.

નમસ્કાર ચેરાગનો.†

૫ નામે યજદાંન્ અહુરમજ્દ ખોદાએ અવજૂની ગોરજે ખોરેહ અવજાયાદ; આતશ દાદ્ગાહ આદર ફેરા. અજ હમા ગુનાહ પતેત્ પશેમાનુમ; અજ હર્વસ્તીન્ દુશમત દુજ્જૂખ્ત દુજ્જવરૂશ્ત, મેમ ૫ ગેતી મનીદ, ઉઇમ ગોફ્ત, ઉઇમ કર્દ, ઉઇમ જસ્ત, ઉઇમ બૂન્ બૂદ એસ્તેદ. અજ આંન્

---

* એ ફકરાના તરજુમાનેમાટે જુઓ ખોરશેદ નીઆએશ, સફે ૨૭–૨૮.

† આએ આખો નમસ્કાર આતશ નીઆએશના શરૂઆતના ભાગમાંથી લીધેલોછે; એના તરજુમા બાબે જુઓ તે ઠેકાણે, ૭૩ મો સફો.

ગુનાહ્, મનશ્ની ગવશ્ની કુનશ્ની, તની રવાની ગેતી મીનોઆંની ઓખે અવાખ્શ પશેમાન્; પ સે ગવશ્ની પ પતેત્ હોમ. ☞ **ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મજ્દાઓ;** (સર નમાવતાં ભણવું.) **નેમ-સેતે આતર્શ્ મજ્દાઓ અહુરહે હુધાઓ મજિશ્ત યજત. અષેમ્ વોહૂ ૧.** (૩ વાર પઢે.) ☞ **અહ્માઇ રએશચ; હજંધ્રેમ્; જસ મે; કેરૂફેહ્ મોજ્દ.**

નમસ્કાર મુકતાદનો.

☞ **અજ હમા ગુનાહ્[1] પતેત્ પશેમાનુમ.[2] અષાઉ-નાંમ્[3] વંઘુઉહીશ[4] સૂરાઓ[5] સ્પેન્તાઓ[6] ફ્રવષયો[7] યજમઇદે.[8] અષઓને અષેમ્ વોહૂ ૧.** (૩ વાર પઢે.) ☞ **અહ્માઇ રએશચ; હજંધ્રેમ્; જસ મે અવંઘ્રહે મજ્દ; કેરૂફેહ્ મોજ્દ.**

તમામ ગુનાહોથી[1] પતેત કરીને હું પશેમાન થાઉંછું.[2] અશો (લોકો)નાં[3] ભલાં[4] જોરાવર[5] (તથા) (દુનિયાંની) આબાદી કરનારાં[6] ફ્રરોહરોને[7] હમો ઈજીએ છિયે[8] (અથવા યાદ કરીએ છિયે[8]).

નમસ્કાર દોખમાનો.

☞ **અજ હમા ગુનાહ્[1] પતેત્ પશેમાનુમ.[2] *નેમસે-તે[3] ઇધ્[4] ઇરિસ્તનાંમ્[5] ઉર્વાંનો[6] યજમઇદે[7] યાઓ[8] અષઓનાંમ્[9] †ફ્રવષયો.[10] અષઓને અષેમ્ વોહૂ ૧.** (ત્રણ વાર પઢે.)

☞ **અહ્માઇ રએશચ; હજંધ્રેમ્; જસ મે; કેરૂફેહ્ મોજ્દ.**

તમામ ગુનાહોથી[1] પતેત કરીને હું પશેમાન થાઉંછું.[2] ગુજરી

---

* આએ ઠેકાણે "નેમસે-તે" બોલોની અગત દીસતી નથી; અગરજો એક બારગી એ બોલો રેહેવા દઇને "ઉરવાંનો" અથવા ફ્રવષયો"ને લગાડીએ તો "નેમસે-તે" ને બદલે "નેમો વે" આવવું જોઇતું હતું, સબબ કે "નેમસે-તે" બોલો એકવચનની સાથે આવેછે; અને "નેમો વે" બહુવચનની સાથે આવેછે. નેમો વે=તમુને નમસ્કાર (હોજો).

† 'ઇધ ઇરિસ્તનાંમ્ ઉર્વાંનો યજમઇદે યાઓ અષઓનાંમ્ ફ્રવષયો'–એ બોલો ઈજશ્નેના ૨૬ મા હાના ૭ મા ફકરામાંથી લીધા છે.

ગએલાંઓનાં[5] રવાંનો[6] જે[8] અશો (લોકો)નાં[9] ફરોહરવાળાં (તેઓ)ને[10] આએ ઠેકાણે[4] હમો યાદ કરીએ છિયે.[7]

નમસ્કાર પરવતનો.

☞ અજ હમા ગુનાહ[1] પતેત પશેમાનુમ.[2] *વીસ્પાઓ[3] ગરયો[4] અષ-ખાથ્રાઓ[5] પોઉરૂ-ખાથ્રાઓ[6] મજદધાત[7] અષવન[8] અષહે[9] રતવો[10] *યજમઇદ.[11] અષેમ વોહૂ ૧. (ત્રણ વાર પઢે.) ☞ અહ્માઇ રએશચ; હજંઘ્રેમ; જસ મે અવંઘ્રહે મજદ; કેરૂફેહ મોજદ.

તમામ ગુનાહોથી[1] પતેત કરીને હુ પશેમાન થાઉંછું.[2] હોરમજદના પેદા કીધેલા[7] તમામ[3] પવિત્ર[8] પાહાડો,[4] (જે) પુરતી રીતે આસાનીવાળા[5] (તથા) પુર આસાનીવાળા[6] (ઈઆને ખોરાક ઉત્પંન્ન કરનારા) (તથા) (જે પાહાડો) અશોઈની[9] ઉપયોગી †ચીજો (તેઓ)ને[10] હમો વખાણીએ છિયે.[11]

નમસ્કાર પાણીનો.

☞ અજ હમા ગુનાહ[1] પતેત પશેમાનુમ.[2] (સર નમાવતાં ભણવું.) નેમસે[3]-તે[4] અષાઉમ[5] સેવિશ્તે[6] અરેદ્વિ સૂર[7] અનાહિતે[8] અષઓને.[9] અષેમ વોહૂ ૧. (ત્રણવાર પઢે.) ☞ અહ્માઇ રએશચ; હજંઘ્રેમ; જસ મે; કેરૂફેહ મોજદ.

તમામ ગુનાહોથી[1] પતેત કરીને હું પશેમાન થાઉંછું,[2] અએ પવિત્ર,[9] ઘણોજ ફાએદો કરનારી[6] (તથા) નિર્મલ[8] અરદ્વીસૂર ![7] તુંને[4] નમાજ[3] (હોજો)!

નમસ્કાર ઓરવરનો.

☞ અજ હમા ગુનાહ[1] પતેત પશેમાનુમ.[2] (સર નમાવતાં ભણવું). નેમો[3] ઉર્વરયાઓ[4] વંઘ્રહુયાઓ[5] મજદ-

---

* એ આખો વાકય ઈજશ્નેના છઠ્ઠા હાના ૧૩ મા ફકરામાંથી લીધોછે.

† એના ખોલાસા બાએ જુઓ ૧૦૦ મો સફો પેહેલ્લી નોટ.

ધાતયાઓ[૬] *અષઓન્યાઓ.[૭] અષેમ્ વોહૂ ૧. (ત્રણવાર પઢે.)
☞અહ્માઇ રએશચ; હુજંઘ્રેમ્; જસ મે; કેરૂફેહ્ મોજદ્દ.

તમામ ગુનાહોથી[૧] પતેત કરીને હું પશેમાન થાઉંછું,[૨] હોરમજદનાં પેદા કીધેલાં,[૬] ભલાં[૫] (તથા) અશો[૭] ઓરવરને[૪] નમાજ[૩] (હોજો) !

બાજ અષેમ્ વોહૂ ૧૨૦૦ પઢવાની.†

☞ (એ બાજ ફરવરદેગાંનના પેહેલા પાંચ દાહાડા ઈઆને રોજ ૨૬ મો માહ ૧૨ માથી તે રોજ ૩૦ મો માહ ૧૨ મા સુધી ભણવી.)

પ નામે યજદાંન્ અહુરમજદ ખોદાએ અવજૂની, ગોરૂજે ખોરેહ્ અવજાયાદ્દ; અરૂદાફ્રવશ બેરસાદ્દ.‡ અજ હમા ગુનાહ્ પતેત્ પશેમાનુમ્; અજ હર્વસ્તીન્ દુશ્મત દુજૂખ્ત દુજવરૂશ્ત; મેમ્ પ ગેતી મનીદ્દ, ઉફ્મ્ ગોફ્ત્, ઉફ્મ્ કર્દ, ઉફ્મ્ જસ્ત્, ઉફ્મ્ બૂન્ બૂદ્દ એસ્તેદ્દ. અજ આંન્ ગુનાહ્ મનશ્ની ગવશ્ની કુનશ્ની, તની રવાની ગેતી મીનોઆંની, ઓખે અવાખશ પશેમાન્ પ સે ગવશ્ની પ પતેત્ હોમ. ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મજદાઓ; તરોઇદીતે અંઘ્રહે મઇન્યેઉશ્; હઇથ્યાવરૂશ્તાંમ્ હ્યત્ વસ્ના ¶ફ્રેરષોતેમેમ્; સ્તઓમિ અષેમ્. અષેમ્ વોહૂ ૩.

ફ્રવરાને મજદયસ્નો જરથુશ્ત્રિશ વીદએવો અહુર-ત્કએષો (ગેહ હોએ તે પઢે.) **ફ્રસસ્તયએચ. અહુરહે મજદાઓ[૬] રએવતો[૭] ખ્રરેનંઘ્ઉહતો[૮], અમેષનાંમ્ સ્પેન્તનાંમ્.[૯] અષઓનાંમ્[૧૦]**

---

* વળી વંદીદાદની ૧૯ મી પરગરદના ૧૮ મા ફકરામાંથી "ઓરવરનો નમસ્કાર" એવીજ મતલબનો, પણ વ્યાકરણની બાંધણી પ્રમાણે જોતાં, બીજી રીતે લખેલો આપણને મળી આવેછે, તે નીચે મુજબ છે:—

અવસ્તા—નેમો[૧] ઉર્વઇરે[૨] વંઘ્વહિ[૩] મજ્દધાતે[૪] અષઓને;[૫] અષેમ્ વોહૂ ૧.

માએની:—અએ ખુબીવાળાં[૩] (દાદાર) હોરમજ્દના પેદા કીધેલાં[૪] અશો[૫] ઓરવર ![૨] (તુંને) નમાજ[૧] (હોજો) !

† આએ બાજની શરૂઆતની તથા છેડેની ખશ્નુમન અરદાફ્રવશનાં આફ્રંગાંનની ખશ્નુમનમાંથી લીધેલી છે.

‡ ઈઆને અશો ફરોહર (આએ બંદગી તરફ) પોંહોંચો !

¶ એના તરજુમા બાબે જુઓ અહુરમજદ ખોદાએનો તરજુમો, સફો ૭-૯.

ક્રવષિનાંમ્[11] ઉધ્રનાંમ્[12] અઇવિથૂરનાંમ્,[13] પઓઇર્યો-ત્કએષનાંમ્[14] ક્રવષિનાંમ્,[15] નબાનજદિશ્તનાંમ્[16] ક્રવષિનાંમ્,[17] ક્ષ્નઓથ્ર[18] યસ્નાઇચ[19] વહ્માઇચ[20] ક્ષ્નઓથ્રાઇચ[21] ક્રસસ્તયએચ[22] યથા અહૂ વઇર્યો[23] જઓતા[24] ફ્રા મે[25] મ્રૂતે,[26] અથા રતુશ્ અષાતચિત્ હચ[27] ફ્રા અષવ[28] વીદ્વાઓ[29] મ્રઓતૂ.[30] અહુરેમ મજ્દાંમ્[31] રએવન્તેમ્[32] ખરેનંઘ્ઉહન્તેમ્[33] યજમઇદે;[34] અમેષા સ્પેન્તા[35] હુક્ષથ્રા[36] હુધાઓંઘ્હો[37] યજમઇદે;[38] અષઓનાંમ્[39] વંઘ્ઉહીશ્[40] સૂરાઓ[41] સ્પેન્તાઓ[42] ફ્રવષયો[43] યજમઇદે.[44]

☞(આએ ઠેકાણે **અષેમ્ વોહૂ ૧૨૦૦** પઢી જવી.)

(દાદાર હોરમજદને) ખુશાલ કરવાનેમાટે[18] ખજાનો રાખનાર[7] (તથા) ખોરેહવાળા,[8] (દાદાર) હોરમજદની,[5] અમશાસ્પંદોની,[9] અશો (લોકો) નાં[10] જોરાવર[12] (તથા) ગાલેબ[13] ફ્રોહરોની[11] (તથા) પોર્યોદકેશનાં[14] ફ્રોહરોની,[15] (તથા) નબાનજ્દિશ્તના[16] ફ્રોહરોની[17]—(એ બધાઓની) આરાધના કરવાને,[19] (તેઓની) ખુબીઓ ગાવાને[20] (તેઓને) ખુશ્નુદ કરવાને,[21] તથા (તેઓની) વખાણ કરવાને[22] જોતી[24] મારી આગળ[25] યથા અહૂ વઇર્યો[23] (ના કલામોની ખુબીઓ) જાહેર કરે.[26] (રાસ્પી) (જે) અશો[28] (તથા) વિદ્વાન[29] (તે) અથા રતુશ્ અષાત્ ચિત્ હચ[27] (એ કલામોની ખુબીઓ) જાહેર કરે.[30] ખજાનો રાખનાર[32] (તથા) ખોરેહવાળા[33] (દાદાર) હોરમજદને[31] હમો યાદ કરીએ છિયે;[34] અમશાસ્પંદો[35] (જેઓ) સારા પાદશાહ[36] (તથા) સારાં ડહાપણવાળાં (છે તેઓ)ને[37] હમો યાદ કરીએ છિયે;[38] અશો (લોકો)નાં[39] ભલાં[40] શૂરાં[41] (તથા) (દુનિયાંની) વૃદ્ધિ કરનારાં[42] ફ્રોહરોને[43] હમો યાદ કરીએ છિયે.[44]

(બાજમાં પઢે) **અહુરમજ્દ ખોદાએ, અવજૂનીએ મર્દુમ્, મર્દુમ સર્દગાંન હમા સર્દગાંન્, હમબાયસ્તે વેહાંન્ ઓએમ બેહ્દીન્ માજ્દયસ્નાંન્ આગહી આસ્તવાની નેકી રસાનદ્; અએદૂન્** *બાદ્. (પ્રગટ પઢે). **યથા અહૂ વઇર્યો ૨.**

યસ્નેમચ[1] વહ્મેમચ,[2] અઓજસચ[3] જવરેચ[4] આફ્રીનામિ,[5] અહુરહે મજ્દાઓ[6] રએવતો[7] ખરેનંઘ્ઉહતો,[8] અમેષનાંમ સ્પેન્તનાંમ,[9] અષઓનાંમ[10] ફ્રવષિનાંમ[11] ઉધ્રનાંમ[12]

---

* એ ફકરાના તરજુમાનેમાટે જુઓ ખોરશેદ નીઆએશ, સફે ૩૯ મો.

અઇવિથૂરનાંમ,[૧૩] પઓઇર્‌યો-ત્કએષનાંમ[૧૪] ફ્રવષિનાંમ,[૧૫] નબા-નજદિશ્તનાંમ[૧૬] ફ્રવષિનાંમ.[૧૭] અષેમ વોહૂ ૧.

☞ **અહ્માઇ રએશચ; હ્વરેનંઘરેમ; જસ મે; કેરૂફેહ મોજદ.**

ખજાનો રાખનાર[૭] (તથા) ખોરેહવાળા[૮] (દાદાર) હોરમજદની,[૬] અમશાસ્પંદોની,[૯] અશો (લોકો)નાં[૧૦] જોરાવર[૧૨] (તથા) ગાલેબ[૧૩] ફરોહરોની,[૧૧] (તથા) પોર્‌યોદકેશનાં[૧૪] ફરોહરોની,[૧૫] (તથા) નબાનજદિશ્તનાં[૧૬] ફરોહરોની[૧૭] આરાધના,[૧] કીર્તિ,[૨] એજમત[૩] તથા કૌવતને[૪] હું વખાણુંછું.[૫]

ફ્રાબ્રઓત્ નામનો યજશ્નેનો ૨૦ મો હા.*

☞ (એ હા નીચે જણાવેલી બાજ સાથે ફરવરદેગાંનના પેહેલા પાંચ દાહાડા, ઈઆને રોજ ૨૬ મો માહ ૧૨ માથી તે રોજ ૩૦ મો માહ ૧૨ મા સુધી ભણવો.)

ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મજદાઓ. અષેમ વોહૂ ૧. ૫ નામે યજદાંન્ અહુરમજદ ખોદાએ અવજૂની, ગોરૂજે ખોરેહ અવજાયાદ; અરૂદાફ્રવંશ બેરસાદ.† અજ હમા ગુનાહ પતેત પશેમાનુમ; અજ હર્વસ્તીન્ દુશમત દુજૂખ્ત દુજવરૂશ્ત, મેમ ૫ ગેતી મનીદ, ઉઇમ ગોફ્ત, ઉઇમ કર્દ, ઉઇમ જસ્ત, ઉઇમ બૂન્ બૂદ એસ્તેદ. અજ આંન્ ગુનાહ મનશની ગવશની કુનશની, તની રવાની ગેતી મીનોઆંની, ઓખે અવાખ્શ પશેમાન્ ૫ સે ગવશની ૫ પતેત્ હોમ. ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મજદાઓ, તરોઇદીતે અંઘ્રહે મઇન્યેઉશ; હઇથ્યાવરૂશ્તાંમ હાત્ વસ્ના ફ્રેરષોતેમેમ; સ્તઓમિ અષેમ. અષેમ વોહૂ ૩.

ફ્રવરાને મજદયસ્નો જરથુશ્ત્રિશ વીદએવો અહુર-ત્કએષો (જે ગેહ હોએ તે પઢે.) **ફ્રસસ્તયએચ. અહુરહે મજદાઓ રએવતો ખ્વરેનંઘઉહતો અમેષનાંમ સ્પેન્તનાંમ અષઓનાંમ ફ્રવષિનાંમ ઉગ્રનાંમ અઇવિથૂરનાંમ, પઓઇર્‌યો-ત્કએષનાંમ**

---

* એ હામાં અષેમ વોહૂની શરેહ આવેલી છે. એ બાબે જુઓ સફે ૧–૨; અષેમ વોહૂ નામની જાણીતી બંદગી જુદે જુદે ચોકસ વખતે ભણવાથી, તે ભણનારને કેટલો સવાબ હાંસેલ થાએછે, તે બાબે જુઓ મારી યશ્ત બા માએની, ૨૧ મી યશ્ત.

† ઈઆને અશો ફરોહર (આએ બંદગી તરફ) પોંહોંચો !

ફ્રવષિનાંમ્, નબાનજદ્હિશ્તનાંમ્ ફ્રવાષનાંમ્, ક્ષ્નઓથ્ર યસ્નાઇચ વહ્માઇચ ક્ષ્નઓથ્રાઇચ ફ્રસસ્તયએચ, યથા અહૂ વઇર્યો જઓતા ફ્રા મે મ્રૂતે, અથા રતુશ્ અષાત્ચિત્ હચ ફ્રા અષવ વીધ્વાઓ મ્રઓતૂ. અહુરેમ્ મજ્દાંમ્ રએવન્તેમ્ ખરેનંઘ્રઉહન્તેમ્ યજમઇદે; અમેષા સ્પેન્તા હુક્ષથ્રા હુધાઓંઘહો યજમઇદે; અષાઉનાંમ્ વંઘ્રઉહીશ સૂરાઓ સ્પેન્તાઓ ફ્રવષયો *યજમઇદે.

☞ (૧) ફ્રાગ્રએોત્[૧] અહુરો મજ્દાઓ[૨] અષેમ્ વોહૂ વહિશ્તેમ્ અસ્તી,[૩] પર અહ્માઇ[૪] વોહૂ[૫] વહિશ્તેમ્[૬] ચિનસ્તિ,[૭] યથ[૮] ખ્એતવે[૯] ખ્એતાતેમ્;[૧૦] વોહૂ વહિશ્તેમ્ અસ્તિ[૧૧] અથ[૧૨] ઙ્હ્એષેમ્[૧૩] કારયેઇતિ.[૧૪] (૨) ઉશ્તા અસ્તી ઉશ્તા અહ્માઇ[૧૫] ઉશ્તતાઇત્ય[૧૬] વીસ્પેમ્[૧૭] અષવનેમ્[૧૮] વીસ્પાઇ[૧૯] અષઓને[૨૦] પર-ચિનસ્તિ,[૨૧] યથના[૨૨] સ્તાઇત્ય[૨૩] વીસ્પેમ્[૨૪] અષવનેમ્[૨૫] વીસ્પાઇ[૨૬] અષઓને[૨૭] પર-ચિનસ્તિ.[૨૮] (૩) યત્ અષાઇ વહિશ્તાઇ અષેમ્,[૨૯] પર-ચિનસ્તિ[૩૦] વીસ્પેમ્[૩૧] માંથ્રેમ્[૩૨] વીસ્પેમ્[૩૩] માંથ્રાઇ,[૩૪] યથ[૩૫] અષાઇ[૩૬] ક્ષથ્રેમ્[૩૭] ચિનસ્તિ,[૩૮] યથચ[૩૯] જબયેન્તે[૪૦] અષઓને[૪૧] અષેમ્[૪૨] ચિનસ્તિ,[૪૩] યથચ[૪૪] ક્ષમાવોય[૪૫] અષેમ્[૪૬] ચિનસ્તિ[૪૭] યત્ સઓષ્યન્તએઇબ્યો;[૪૮] થ્રાયો[૪૯] ઙ્હ્એષ.[૫૦] વીસ્પેમ્[૫૧] વચો[૫૨] ફ્રવાકેમ્[૫૩] હઉરૂમ,[૫૪] વચો[૫૫] અહુરહે મજ્દાઓ.[૫૬]

(૪) મજ્દાઓ[૫૭] ફ્રાગ્રએોત્;[૫૮] ચીમ્[૫૯] ફ્રાગ્રએોત્;[૬૦] અષવનેમ્[૬૧] મઇન્યઓમચ[૬૨] ગએથીમચ.[૬૩] ચ્વાંસ્[૬૪] ફ્રાગ્રએોત્[૬૫] ફ્રવાકેમ;[૬૬] વહિશ્તો[૬૭] ક્ષયમ્નો.[૬૮] ચ્વન્તેમ;[૬૯] અષવનેમ્[૭૦] વહિશ્તેમચ[૭૧] અવસો-ક્ષથ્રેમચ.[૭૨] (૫) બધ્રાંમ્[૭૩] અષહે વહિશ્તહે[૭૪] યજમઇદે;[૭૫] અષહે વહિશ્તહે[૭૬] યજમઇદે[૭૭] ફ્રસ્રઓથ્રેમચ,[૭૮] ફ્રમરેથ્રેમચ[૭૯] ફ્રગાથ્રેમચ[૮૦] ફ્રાયશ્તીમચ.[૮૧]

યેંઘ્રહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મજ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્રહાંમચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

અષેમ્ વોહૂ ૧. ☞ ('ફ્રાગ્રએોત્'થી તે અષેમ્ વોહૂ ૧ સુધીનો ભાગ ૭ વાર પઢે. જયારે ૭ મી વાર પઢે ત્યારે અષેમ્ વોહૂ નહી પઢવી.)

(૧) (દાદાર) હોરમજ્દે[૨] (અષેમ્ વોહૂનો કલામ) જાહેર કીધો.[૧] અષેમ્

* એના તરજુમા બાબે જુઓ બાજ અષેમ્ વોહૂ ૧૨૦૦ પઢવાની, સફે ૧૩૪.

વોહૂ વહિશ્તેમ્ *અસ્તી[૩]-(એ કલામ બોલતાં) (ભણનાર) (ગોયા) જેમ, પોતાનાં સગાંનેમાટે[૯] સગાઇ[૧૦] કબૂલ રાખેછે[૭] (તેમ), તે (ઈઆને હોરમજદ) ને માટે[૪] સઉથી સરસ[૬] ખુબી[૫] કબૂલ રાખેછે.[૭] વોહૂ વહિશ્તેમ્ અસ્તી[૧૧]-(એ કલામ બોલતાં) (ભણનાર) (ગોયા) દીનના કાએદાને[૧૩] અમલમાં લાવેછે.[૧૪]

(૨) ઉશ્તા અસ્તી ઉશ્તા †અહ્માઇ[૧૫] (એ કલામ બોલતાં) (ભણનાર) જેમ[૨૨] દરેક[૧૭] અશો (માણસ)ને[૧૮] દરેક[૧૯] અશો (માણસ) તરફ[૨૦] સુખમાં[૧૬] કબૂલ ‡રાખેછે[૨૧] (તેમ) દરેક[૨૪] અશો (માણસ)ને[૨૫] દરેક[૨૬] અશો (માણસ) તરફ[૨૭] ઉસ્તવારીથી[૨૩] શામેલ કરેછે.[૨૮]

(૩) યત્ અષાઇ વહિશ્તાઇ ¶અષેમ્[૨૯]-(એ કલામ બોલતાં) (ભણનાર) (ગોયા) તમામ[૩૧] માંથ્રવાંની[૩૨] દરેક[૩૩] માંથ્રવાંની જાણનારનેમાટે[૩૪] કબૂલ રાખેછે,[૩૦] જેમ[૩૫] (તે) અશોઈનેમાટે[૩૬] પાદશાહી[૩૭] કબૂલ રાખેછે,[૩૮] તથા જેમ[૩૯] (મીનો ઈજદોની) આરાધના કરનાર[૪૦] અશો (માણસ)નેમાટે[૪૧] રાસ્તી[૪૨] કબૂલ રાખેછે,[૪૩] તથા જેમ[૪૪] તમો[૪૫] ફાએદો કરનારાઓનેમાટે[૪૮] (તે) રાસ્તી[૪૬] કબૂલ રાખેછે.[૪૭] (ઉપર જણાવ્યા પ્રમાણે) (અષેમ્ વોહૂના) ત્રણ[૪૯] ભાગ[૫૦] (છે). દરેક[૫૧] કલામ[૫૨] (જે) સંપૂર્ણ[૫૪] બોલ[૫૩] (તે) (દાદાર) હોરમજદનો[૫૬] કલામ[૫૫] (છે).

(૪) (દાદાર) હોરમજદે[૫૭] (અષેમ્ વોહૂનો કલામ) જાહેર કીધો.[૫૮] કોણને[૫૯] જાહેર કીધો?[૬૦] (જવાબ):—મીનોને લગતા[૬૨] તથા ગેતીને લગતા[૬૩] અશો (માણસ)ને.[૬૧] કીયા હોધામાં[૬૪] (તે અષેમ્ વોહૂનો) કલામ[૬૬] (તેણે) જાહેર કીધો?[૬૫] (જવાબ):—સઉથી સરસ[૬૭] પાદશાહ તરીકે.[૬૮]

કોણને[૬૯] (જાહેર કીધો)? (જવાબ):—પોતાના ફાંતા પ્રમાણે નહી $ચાલનાર[૭૨] રાસ્ત[૭૦] તથા સઉથી સરસ (માણસ)§ ને.[૭૧]

(૫) અષ ‖વહિશ્તના[૭૪] ભાગને[૭૩] હમો વખાણીએ છિયે.[૭૫] અષ વહિશ્તનાં[૭૬] ભણવાને,[૭૮] (તેનાં) યાદ કરવાને,[૭૯] (તેનાં) ગાવાને[૮૦] તથા (તેની) કીર્તિને[૮૧] હમો વખાણીએ છિયે.[૭૭]

---

* ઈઆને અશોઈ એ સઉથી સરસ નેઆમત છે.

† ઈઆને સુખ છે, સુખ તે (શખ્સ) ને છે.

‡ એની મતલબ એ કે સદ્ગુણી માણસો એક બીજાનાં સુખમાં ભાગ લેછે.

¶ ઈઆને જે (શખ્સ) સઉથી સરસ અશોઈની બાબદમાં અશો (છે).

$ અસલ અર્થ 'પોતાની મરજી પ્રમાણે નહી રાજ કરનાર.'

§ પેગમબર અશો જરતોશ્ત બાબે એ ઈશારો હોએ એવું દીસેછે.

‖ અષ વહિશ્ત નામની બંદગી તે અષેમ્ વોહૂ સમજવી.

(બાજમાં પઢે) અહુરમજ્દ ખોદાએ, અવજૂનીએ મરૂદુમ, મરૂદુમ સર્દગાંન્ હમા સર્દગાંન્, હમબાયસ્તે વેહાંન ઓએમ બેહેદીન્ માજ્દયસ્નાંન્ આગાહી આસ્તવાની નેકી રસાનદ; અએદૂન્ બાદ. (પ્રગટ પઢે) યથા અહૂ વઇર્યો ૨.

યસ્નેમ્ચ વહ્મેમ્ચ અઓજસ્ચ જવરેચ આફ્રીનામિ, અહુરહે મજ્દાઓ રએવતો ખરેનંઘ્ઉહતો, અમેષનાંમ્ સ્પેન્તનાંમ્, અષઓનાંમ્ ફ્રવષિનાંમ્ ઉગ્રનાંમ્ અઇવિથૂરનાંમ્, પઓઇર્યો-ત્કએષનાંમ્ ફ્રવષિનાંમ્, નબાનજ્દિશ્તનાંમ્ ફ્રવષિનાંમ્.* અષેમ્ વોહૂ ૧. ☞ અહ્માઇ રએશ્ચ; હજંઘ્રેમ્; જસ મે અવંઘ્રહે મજ્દ; કેરૂફેહ્ મોજ્દ.

બાજ યથા અહૂ વઇર્યો ૧૨૦૦ પઢવાની.†

☞ (એ બાજ ગાથા ગાહામબારના પાંચ દાહાડા ભણવી.)

૫ નામે યજ્દાંન્ અહુરમજ્દ ખોદાએ અવજૂની, ગોરજે ખોરેહ્ અવઝાયાદ્; ગેહ્ ગાથાબ્યો અહુનવદ્ ગેહ્, ઉશ્તવદ્ ગેહ્, સ્પેન્તોમદ્ ગેહ્, વોહૂ-ક્ષથ્ર ગેહ્, વહિશ્તોઇશ્ત્ ગેહ્, ગેહ્ ગાથાબ્યો, અર્દાફ્ર્વશ્ બેરસાદ્.‡ અજ્ હમા ગુનાહ્ પતેત્ પશેમાનુમ્; અજ્ હર્વસ્તીન્ દુશ્મત્ દુઝૂખ્ત દુઝ્વરૂશ્ત, મેમ્ ૫ ગેતી મનીદ્, ઉઇમ્ ગોફ્ત્, ઉઇમ્ કર્દ, ઉઇમ્ જસ્ત્, ઉઇમ્ બૂન્ બૂદ્ એસ્તેદ્. અજ્ આંન્ ગુનાહ્ મનશ્ની ગવશ્ની કુનશ્ની, તની રવાંની ગેતી મીનોઆંની, ઓખે અવાખ્શ્ પશેમાન્ ૫ સે ગવશ્ની ૫ પતેત્ હોમ્. ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મજ્દાઓ, તરોઇદીતે અંઘ્રહે મઇન્યેઉશ્; હઇથ્યાવરૂશ્તાંમ્ હ્યત્ વસ્ના ફ્રેરષોતેમેમ્; સ્તઓમિ

---

* એ ફકરાના તરજુમાનેમાટે જુઓ બાજ અષેમ્ વોહૂ ૧૨૦૦ પઢવાની.

† એ બાજની ખશ્નુમન ગાથાના આફરંગાંનની ખશ્નુમનમાંથી લીધી છે.

‡ ઈઆને ગાથા ગાહામબારમાંથી (ઈઆને પાંચ ગાથા ગાહામબારમાંના) (જે) અહુનવદ ગાથા, ઉશ્તવદ ગાથા, સ્પેન્તોમદ ગાથા, વોહુ-ક્ષથ્ર ગાથા, વહિશ્તોઇશ્ત ગાથા, (તથા) અશો ફ્રોહરો (આએ બંદગી તરફ) પોંહોંચો!

અષેમ. અષેમ વોહૂ ૩. ફ્રવરાને મજ્દયસ્નો જરથુશત્રિશ વીદએવો અહુર-ત્કએષો (જે ગેહ હોએ તે પઢે) ફ્રસસ્તયએચ.

અહુરહે મજ્દાઓ[6] રએવતો[7] ખરેનંઘઉહતો,[8] અમેષનાંમ સ્પેન્તનાંમ,[9] ગાથાબ્યો[10] સ્પેન્તાબ્યો[11] રતુક્ષથ્રાબ્યો[12] અષઓનિબ્યો,[13] અહુનવઇત્યાઓ ગાથયાઓ[14] ઉશ્તવઇત્યાઓ ગાથયાઓ,[15] સ્પેન્તા-મઇન્યેઉશ ગાથયાઓ,[16] વોહુ-ક્ષથ્રયાઓ ગાથયાઓ[17] વહિશ્તોઇશ્તોઇશ ગાથયાઓ,[18] અષઓનાંમ[19] ફ્રવષિનાંમ[20] ઉગ્રનાંમ[21] અઇવિથૂરનાંમ,[22] પઓઇર્યો-ત્કએષનાંમ[23] ફ્રવષિનાંમ,[24] નબાનજ્દિશ્તનાંમ[25] ફ્રવષિનાંમ,[26] ક્ષ્નઓથ્ર[27] યસ્નાઇચ[28] વહ્માઇચ[29] ક્ષ્નઓથ્રાઇચ[30] ફ્રસસ્તયએચ,[31] યથા અહૂ વઇર્યો[32] જઓતા[33] ફ્રા મે[34] મ્રૂતે,[35] અથા રતુશ અષાત્-ચિત્ હચ[36] ફ્રા અષવ[37] વીદ્વાઓ[38] મ્રઓતૂ.[39]

(દાદાર હોરમજદને) ખુશાલ કરવામાટે[27] ખજાનો રાખનાર[7] (તથા) ખોરેહવાળા[8] (દાદાર) હોરમજદની,[6] અમશાસ્પંદોની,[9] વૃદ્ધિ કરનાર[11] ગાથા[10] (જે) સચ્ચાઈના *સરદાર[12] (તથા) અશો[13] (છે તેઓમાંના) અહુનવદ ગાથાની,[14] ઉશ્તવદ ગાથાની,[15] સ્પેન્તોમદ ગાથાની,[16] વોહુક્ષથ્ર ગાથાની[17] વહિશ્તોઇશ્ત ગાથાની,[18] (તથા) અશો (લોકો)નાં[19] જોરાવર[21] (અને) ગાલેબ[22] ફરોહરોની,[20] પોર્યોદકેશનાં[23] ફરોહરોની,[24] (તથા) નબાનજ-દિશ્તનાં[25] ફરોહરોની,[26]-(એ બધાઓની) આરાધના કરવાને,[28] (તેઓની) ખુબીઓ ગાવાને,[29] (તેઓને) ખુશ્નુદ કરવાને,[30] તથા (તેઓની) વખાણ કરવાને,[31] જોતી[33] મારી આગળ[34] યથા અહૂ વઇર્યો[32] (ના કલામોની ખુબીઓ) જાહેર કરે.[35] (રાસ્પી) (જે) અશો[37] (તથા) વિદ્વાન[38] (તે) અથા રતુશ અષાત્ચિત્ હચ[36] (એ કલામોની ખુબીઓ) જાહેર કરે.[39]

અહુરેમ મજ્દાંમ[40] રએવન્તેમ[41] ખરેનંઘ્રઉહન્તેમ[42] યજમઇદે;[43] અમેષા સ્પેન્તા[44] હુક્ષથ્રા[45] હુધાઓંઘ્રહો[46] યજમઇદે;[47] ગાથાઓ સ્પેન્તાઓ[48] રતુક્ષથ્રાઓ[49] અષઓનીશ[50] યજમઇદે;[51] અહુનવઇતીમ ગાથાંમ[52] અષઓનીમ[53] અષહે[54] રતૂમ[55] યજમઇદે;[56] ઉશ્તવઇતીમ ગાથાંમ[57] અષઓનીમ[58] અષહે[59] રતૂમ[60] યજમઇદે;[61] સ્પેન્તા-મઇન્યૂમ ગાથાંમ[62] અષઓનીમ[63] અષહે રતૂમ[64] યજમઇદે;[65] વોહુક્ષથ્રાંમ ગાથાંમ[66]

---

* એનો અર્થ 'સરદારોની ઉપર પાદશાહી ભોગવનાર'બી થઈ શકે. વખતની ઉપર સરદારી ભોગવનારા (ડાકટર સ્પીગલ).

અષઓનીમ્[67] અષહે[68] રતૂમ્[68] યજમઇદે;[69] વહિશ્તોઇશ્તીમ્ ગાથાંમ્[70] અષઓનીમ્[71] અષહે[72] રતૂમ્[73] યજમઇદે;[74] અષ-ઓનાંમ્[75] વંઘ્રઉહીશ[76] સૂરાઓ[77] સ્પેન્તાઓ[78] ફ્રવષયો[79] યજમઇદે.[80] અહુનેમ વઇરીમ્[81] તનૂમ્[82] પાઇતિ,[83] અહુનેમ વઇરીમ્ તનૂમ્ પાઇતિ, અહુનેમ્ વઇરીમ્ તનૂમ્ પાઇતિ.

☞ (આએ ઠેકાણે **યથા અહૂ** વઇર્‍યો ૧૨૦૦ પઢી જવી.)

ખજાનો રાખનાર[41] (તથા) ખોરેહવાળા[42] (દાદાર) હોરમજદને[40] હમો યાદ કરીએ છિયે;[43] અમશાસ્પંદો[44] (જેઓ) સારા પાદશાહ[45] (તથા) સારાં ડહાપણવાળા (તેઓ)ને[46] હમો વખાણીએ છિયે;[47] વૃદ્ધિ કરનાર[48] ગાથા[47] (જે) સચ્ચાઈના સરદાર[49] (તથા) અશો (તેઓ)ને[50] હમો વખાણીએ છિયે;[51] અશો[53] અહુનવદ ગાથા[52] (જે) અશોઈનો[54] સરદાર (તે)ને[55] હમો વખાણીએ છિયે;[56] અશો[58] ઉશ્તવદ ગાથા[57] (જે) અશોઈનો[59] સરદાર (તે)ને[60] હમો વખાણીએ છિયે;[61] અશો[63] સ્પેન્તોમદ ગાથા[62] (જે) અશોઈનો સરદાર (તે)ને[64] હમો વખાણીએ છિયે;[65] અશો[67] વોહુક્ષથ્ર ગાથા[66] (જે) અશોઈનો સરદાર (તે)ને[68] હમો વખાણીએ છિયે;[69] અશો[71] વહિશ્તોઇશ્ત ગાથા[70] (જે) અશોઈનો[72] સરદાર (તે)ને[73] હમો વખાણીએ છિયે;[74] અશો (લોકો)નાં[75] ભલાં,[76] શૂરાં,[77] (તથા) આબાદી કરનારા[78] ફરોહરોને[79] હમો યાદ કરીએ છિયે[80] અહુનવર[81] તનને[82] *બંચાવે છે.[83]

(બાજમાં પઢે) **અહુરમજદ** ખોદાએ, **અવજૂનીએ મરદુમ, મરદુમ સર્દગાંન, હમા સર્દગાંન, હમબાયસ્તે વેહાંન, ઓઅેમ બેહેદીન માજદયસ્નાંન આગહી આસ્તવાની નેકી રસાનદ; અએદૂન બાદ.** (પ્રગટ પઢે) **યથા અહૂ** વઇર્‍યો ૨.

યસ્નેમચ વહ્મેમચ અઓજસચ જવરેચ આફ્રીનામિ, અહુરહે મજદાઓ રએવતો ખરેનંઘ્રઉહતો, અમેષનાંમ સ્પેન્તનાંમ, ગાથાબ્યો સ્પેન્તાબ્યો રતુક્ષથ્રાબ્યો અષઓનિબ્યો, અહુનવઇત્યાઓ ગાથયાઓ, ઉશ્તવઇત્યાઓ ગાથયાઓ, સ્પેન્તામઇન્યેઉશ ગાથયાઓ, વોહુ-ક્ષથ્રયાઓ, ગાથયાઓ, વહિશ્તોઇશ્તોઇશ ગાથયાઓ, અષઓનાંમ ફ્રવષિનાંમ ઉઘ્રનાંમ અઇવિથૂરનાંમ, પઓઇર્‍યો-ત્કએષનાંમ ફ્રવષિનાંમ, નબા-

* એના ખોલાસા બાબે જુઓ સરોજ બાજ, સફે ૧૭ મો.

નજદિશતનાંમ્ ફ્રવષિનાંમ્. અષેમ્ વોહૂ ૧. ☞ અહ્માઇ રએશચ; હજંઘ્રેમ્; જસમે અવંઘ્રહે મજદ; કેરૂફેહ્ મોજદ.

સદ્‌ગુણી તથા નીતિવાન માણસનાં ગુજરવા પછી તેનાં
રવાનને બેહેશ્ત મેળવવાની ઉમેદમાં જે અતિશય
ખુશાલી ઉપજેછે તેને લગતા અવસ્તા.*

ઉશ્તવઇતીમ્[1] ગાથાંમ્[2] સ્રાવયો[3] ઉશ્તતાતેમ્[4] નિમ્ર-ઓમ્નો.[5] ઉશ્તા[6] અહ્માઇ[7] યહ્માઇ[8] ઉશ્તા[9] કહ્માઇચીત્[10] વસે-ક્ષયાંસ્[11] મજદાઓ[12] દાયાત્[13] †અહુરો.[14]

(બેહેશ્તી રવાન) (પોતાનેમાટે) સુખ[4] માંગતું[5] ઉશ્તવદ[1] ગાથા[2] ‡ગાએછે,[3] (અને કેહેછે) સુખાકારી[6] તે (શખ્સ)ને[7] (હોજો), જેનીથી[8] બીજાઓને[10] સુખ[9] (પોંહોંચે)! પોતાની મરજી પ્રમાણે રાજ કરનાર[11] હોરમજદ[12-14] (તે પરોપકારી માણસને) (સુખાકારી) બખશે![13]

દુષ્ટ તથા પાપી માણસનાં મરણ પછી તેનાં રવાનને દોજ-
ખની શિક્ષા પાંમવાની ધાસ્તીથી જે નિરાશપણું તથા
ગભરાત ઉત્પન્ન થાએછે તેને લગતા અવસ્તા.¶

કિમાંમ્[1] ગાથ્વ્યાંમ્[2] વચો[3] સ્રાવયો;[4] કાંમ્[5] નેમોઇ[6] ઝાંમ,[7] અહુર[8] મજદ,[9] કુથ્રા[10] નેમોઇ[11] $અયેની.[12]

(પાપી રવાન) દલગીરી તથા નિરાશાના[1] ગાથાના[2] કલામ[3] ‡ગાએછે,[4] (અને ગભરાતમાં કેહેછે), અએ હોરમજદ![8-9] (હવે) કેઈ[5] જગાએ[7] હું વલાણ લેઉં?[6] કેઈ તરફ[10] વલાણ લઈને[11] હું જાઉં?[12]

---

* એના વિગતવાર એહવાલનેમાટે જુઓ મારી યશ્ત બા માએની, ૨૨ મી યશ્ત, હાદોખ્ત નુસ્કની બીજી પરગરદ, ફકરા ૧–૧૮.

† એ આખો ફકરો હાદોખ્ત નુસ્કની બીજી પરગરદના ૨ જા ફકરામાં આવેછે. વળી નિમ્રઓમ્નો સુધીનો પેહેલો ભાગ ઈજશ્નેના ૭૧ મા હાના ૧૬ મા ફકરામાં બી આવેછે, અને 'ઉશ્તા'થી તે 'અહુરો' સુધીનો બાકીનો ભાગ ઈજશ્નેના ૪૩ મા હાના પેહેલા ફકરામાં બી આવેછે.

‡ અસલ અર્થ "ગાનાર, ગાતું (થાએછે)." વર્તમાન કૃદંત પરસ્મૈપદ નરજાતી પેહેલી એકવચન; અસલ બોલ સ્રાવયન્ત્ (ગાતું). સ્રાવય (પ્રયોજ્ય રૂપ).

¶ એના તફસીલવાર વર્ણનને સારૂ જુઓ મારી યશ્ત બા માએની, ૨૨ મી યશ્ત, હાદોખ્ત નુસ્કની ૩ જી પરગરદ, ફકરા ૧૯–૩૬.

$ એ આખો ફકરો હાદોખ્ત નુસ્કના ૨૦ મા ફકરામાં આવેછે; વળી એનો પાછલો ભાગ ઈજશ્નેના ૪૬ મા હાના પેહેલા ફકરામાં બી આવેછે.

રોજ તથા માહનાં નામ.

(તીશે રોજનાં નામ.)

૧ દાદાર હોરમજદ.	૧૬ મેહેર યજદ.
૨ બેહમન અમેશાસ્પંદ.	૧૭ સરોશ યજદ.
૩ અરદીબેહેશ્ત અમેશાસ્પંદ.	૧૮ રશ્ને રાસ્ત યજદ.
૪ શેહેરેવર અમેશાસ્પંદ.	૧૯ ફરૂરોખ ફરવરદીન.
૫ અસફંનદારમદ અમેશાસ્પંદ.	૨૦ બેહેરાંમ યજદ.
૬ ખોરદાદ અમેશાસ્પંદ.	૨૧ મીનો રાંમ.
૭ અમરદાદ અમેશાસ્પંદ.	૨૨ ગોવાદ યજદ.
૮ દએ પ આદર દાદાર.	૨૩ દએ પ દીન દાદાર.
૯ આદર યજદ.	૨૪ દીન યજદ.
૧૦ આવાં અરદ્વી સૂર બાંનુ.	૨૫ મીનો અશીશવંઘ.
૧૧ ખોરશેદ યજદ.	૨૬ આશ્તાદ યજદ.
૧૨ મોહોર યજદ.	૨૭ મીનો આસ્માન.
૧૩ તીર યજદ.	૨૮ જમીઆદ યજદ.
૧૪ ગોશ યજદ.	૨૯ મીનો મારેસ્પંદ.
૧૫ દએ પ મેહેર દાદાર.	૩૦ મીનો અનેરાંન.

(બારે મહીનાનાં નામ.)

૧ ફરૂરોખ ફરવરદીન.	૭ મેહેર યજદ.
૨ અરદીબેહેશ્ત અમેશાસ્પંદ.	૮ આવાં યજદ.
૩ ખોરદાદ અમેશાસ્પંદ.	૯ આદર યજદ.
૪ તેશ્તર તીર યજદ.	૧૦ દએ દાદાર.
૫ અમરદાદ અમેશાસ્પંદ.	૧૧ બેહમન અમેશાસ્પંદ.
૬ શેહેરેવર અમેશાસ્પંદ.	૧૨ અસફંનદારમદ અમેશાસ્પંદ.

પાંચ ગાથા ગાહામબારને લગતો ખોલાસો.

☞ (જાણવું જે નીચે જણાવેલા પાંચ ગાથાના દાહાડા અસફનદારમદ મહીનો પુરો થયા પછી આવેછે).

૧ અહુનવદ.— ૨ ઉશ્તવદ.— ૩ સ્પેન્તોમદ.— વોહુક્ષથ્ર.— ૫ વહિશ્તોઇશ્ત.

☞ગાથાના પાંચ દાહાડા રોજ નેક નામમાં નીચે મુજબ રોજ ભણવો.

૧. ગેહ ગાથાબ્યો ગેહ અહુનવદ, ગેહ (ફલાંન).

૨. ગેહ ગાથાબ્યો ગેહ ઉશ્તવદ, ગેહ (ફલાંન).

૩. ગેહ ગાથાબ્યો ગેહ સ્પેન્તોમદ, ગેહ (ફલાંન).

૪. ગેહ ગાથાબ્યો ગેહ વોહુ-ક્ષથ્ર, ગેહ (ફલાંન).

૫. ગેહ ગાથાબ્યો ગેહ વહિશ્તોઇશ્ત, ગેહ (ફલાંન).

ખોલાસો:—("ઉપર જણાવેલા પાંચ ગાથા ગાહામબારનાં નામો જરતોશ્તનાં ગાથાનાં નામ ઉપરથી આપેલાં છે. હવે જયારે વરસના ૩૬૦ દાહાડા ઉપર પાંચ દાહાડાનો વધારો કીધો, ત્યારે તે દાહાડાઓનાં નામ આપવાસારૂ જરતોશ્તીઓમાંની કોઈ પાંચ ઉમદા ચીજોનાં નામ શોધ્યાં, કે તે એ પાંચ દાહાડાઓ ઉપર લાગુ પાડી શકાએ, અને તેઓને જરતોશ્તના પાંચ ગાથાનાં નામ સિવાએ બીજાં વધારે માન ભરેલાં પાંચ નામો જડ્યાં નહીં, અને તે સબબથી એ પાંચ દાહાડાઓને જરતોશ્તના બનાવેલા પાંચ ગાથાનાં નામો આપવામાં *આવ્યાં." વળી એ પાંચ ગાથા ગાહામબારને એકથી વધારે નામે ઓળખેલા છે:—૧ પંજે અંદરગાંન એટલે વચમાંના પાંચ દાહાડા, ઈઆને એક વરસના છેલ્લા મહીના અને તેની પછીના વરસના પેહેલા મહીનાની વચ્ચેના પાંચ દાહાડા. ૨ પંજે મેહ એટલે મ્હોટા પાંચ દાહાડા. જાણવું જે ફરવરદેગાનના દશ દાહાડામાંથી પેહેલા પાંચ દાહાડાને પંજે કેહ, અને બીજા પાંચ દાહાડાને ઈઆને ગાથાના પાંચ દાહાડાને પંજે મેહ કરીને કેહેછે; પેહેલા પાંચ દાહાડાના કરતાં બીજા પાંચ દાહાડાઓને વધારે મ્હોટા ગણેલા છે. ૩ પંજે અશોઆંન ઈઆને અશો લોકોનાં ફરોહરોના આએ દુનિયાંમાં આવવાના છેલ્લા પાંચ દાહાડા.)

---

* 'જરતોશ્તી અભ્યાસ,' આંક ૧૧ મો, સફે ૨૦૦—૨૦૧.

વરસના ૭ ગાહામબારને લગતો ખોલાસો.

૧ મએદીઓજરેમ. ૨ મએદીઓશહેમ. ૩ પએતેશહેમ. ૪ અયાથ્રેમ. ૫ મએદીઆરેમ. ૬ હમસ્પથમએદએમ.

☞ (ઉપર જણાવેલા ગાહામબારોનો ખોલાસો તથા તેઓની ફસલો અવસ્તા પ્રમાણે નીચે મુજબ સમજવી.)

૧ મએદીઓજરેમ.—એ ગાહામબાર અરદીબેહેશ્ત મહીનાના ખોરશેદ રોજથી શરૂ થાએછે, અને દએ ૫ મેહેર રોજે આખેર થાએછે. એ બોલનો અર્થ "પુર લીલોતરી અથવા ભર વસંત ઋતુનો વખત" એવો થાએછે. એ ગાહામબારના વખત ઉપર ઝાડપાનોમાં રસકસ વધારે હોએછે.

૨ મએદીઓશહેમ.—એ ગાહામબાર તીર મહીનાના ખોરશેદ રોજથી શરૂ થાએછે, અને દએ ૫ મેહેર રોજે આખેર થાએછે. એ બોલનો અર્થ "પુર ગરમીનો વખત" કરીને થાએછે. એ ગાહામબારના વખત ઉપર ખેતરો અનાજથી ભરપુર થઈ રહેલાં હોએછે.

૩ પએતેશહેમ.—એ ગાહામબાર શેહેરેવર મહીનાના આસ્તાદ રોજથી શરૂ થાએછે, અને અનેરાન રોજે આખેર થાએછે. એ બોલનો અર્થ "અનાજ તથા મેવો ઉતારવાનો વખત" થાએછે. ઉતરતી ગરમીમાં જયારે અનાજ તથા ફળ પાક્યાં હોએ, અને તે ઉતારવાનો હીંગામ પોંહોંચ્યો હોએ, તે વખતને પએતેશહેમ ગાહામબાર કહેછે.

૪ અયાથ્રેમ.—એ ગાહામબાર મેહેર મહીનાના આસ્તાદ રોજથી શરૂ થાએછે, અને અનેરાંન્ રોજે આખેર થાએછે. એ બોલનો ચોકસ અર્થ હજુર સુધી ઠર્યો નથી. એની સિફતમાં ઈજિશ્નેના ૧ લા, ૨ જા તથા ૩ જા હામાં, તેમજ વીસ્પરદના ૧ લા તથા ૨ જા કરદામાં "ફ્રઓઉર્વએશ્લેમ્ વર્ષ્ણિ-હર્શ્ત" એ પ્રમાણે બોલો આવેલા છે. ડાકટર સ્પીગલે એ બોલોનો અર્થ "વધારો કરનાર (તથા) કૌવત આપનાર" કીધો છે. શેઠ ખરશેદજી રૂશતમજી કાંમાજીએ "(ગરમીનો) છેડો લાવનાર તથા ગોશન છોડવનાર" અર્થ કીધો છે, ઈઆને એ ગાહામબારના હીંગામ ઉપર ગરમીનું આખેર થવું તથા કેટલાંએક ચોપગાં જાનવરોમાં શેહેવતનું ઉત્પન્ન થવું થાએછે.

૫ મઅએદીઆરેમ.—એ ગાહામબાર હએ મહીનાના મેહેર રોજથી શરૂ થાએછે, અને બેહેરાંમ રોજે આખેર થાએછે. એ બોલનો અર્થ "પુર સરદી તથા વરસાદને લીધે ધંધો રોજગાર કમ ચાલ્યાથી માણસને આસાએશ મેળવવાનો વખત" થાએછે.

૬ હુમસ્પથ્મએદએમ.—એ ગાહામબાર અસફનદારમદ મહીનો પુરો થયા પછી, ગાથાના પાંચ દાહાડા જે આવેછે તેને કેહેછે. એ બોલનો અર્થ "સરદી તથા ગરમીનું સમતોલ થવું તથા દાહાડાનું રાત તથા દિવસના બે સરખા ભાગમાં વેહેચાઈ જવું, ઈઆને દિવસનું તથા રાતનું બરાબર ૧૨ કલાકની સરખી લંબાઈનું થવું" એવો થાએછે.

બારે મહીનાનાં જશનોની બીના.

માહ ૧ લો ફરૂરોખ ફરવરદીન.

રોજ ૧ લો દાદાર હોરમજદ—નઓરોજ.
રોજ ૩ જો અરદીબેહેશ્ત—રપિથ્વન ઇજવાનો દાહાડો.
રોજ ૬ ઠો ખોરદાદ—ખોરદાદ સાલનું *જશન.
રોજ ૧૯ મો ફરવરદીન—ફરવરદીઆંનનું જશન.

માહ ૨ જો અરદીબેહેશ્ત અમેશાસ્પંદ.

રોજ ૩ જો અરદીબેહેશ્ત—અરદીબેહેશ્ત મહીનાનું જશન.

---

* એ દાહાડાને આપણી દીનને લગતી પાછલી કેતાબોમાં ઘણો મ્હોટો ગણેલો છે, સબબ કે એ દાહાડે કદીમ ઈરાનની તવારીખના સંબંધમાં ઘણા અગત્યના બનાવો બન્યા હતા, તેઓમાંના મુખ્ય નીચે મુજબ છે:—૧-'મષ્ય' તથા 'મષ્યાંન' નામનું આએ દુનિયાંનું સઉથી પેહેલ્લું જોડું દાદાર હોરમજદે પેદા કીધું. ૨—ગયોમરદ નામનો કદીમ ઈરાનનો પેહેલ્લો પાદશાહ જન્મ પામ્યો. ૩—પેશદાદ ખાનદાનનો હોશંગ પાદશાહ પેદા થયો. ૪—તેહેમુરસ જેને 'દીવબંદ' કેહેતા હતા તેણે હારેમન તથા દેવોને જેર કીધા. ૫—ફરેદુને પોતાની પાદશાહી પોતાના ત્રણ દીકરાઓને વેહેચી આપી. ૬—સામ નરીમાને એક જબરદસ્ત દેવને માર્યો. ૭—કેખશરૂ પાદશાહે અફરાસીઆબને મારચો. ૮—કેખશરૂ પાદશાહ પોતાનું તખ્ત છોડીને ગોશેનશીન થયો. ૯—અશો જરતોશ્ત સાહેબ જન્મ પામ્યા. ૧૦—અશો જરતોશ્તને દાદાર હોરમજદની તરફથી દીનની આગાહી તથા પેગમબરી મળી. ૧૧—ગુશ્તાસ્પ પાદશાહે જરતોશ્તી દીન કબૂલ કીધી, ઇત્યાદિ.

રોજ ૧૧ મો ખોરશેદથી તે રોજ ૧૫ મો દએ ૫ મેહેર સુધી, મઍદીઓઝરેમ ગાહામબારના પાંચ દાહાડા.

માહ ૩ જો ખોરદાદ અમેશાસ્પંદ.

રોજ ૬ ઠો ખોરદાદ—ખોરદાદ મહીનાનું જશન.

માહ ૪ થો તેશતર તીર.

રોજ ૧૧ મો ખોરશેદથી તે રોજ ૧૫ મો દએ ૫ મેહેર સુધી, મઍદીઓશાહેમ ગાહામબારના પાંચ દાહાડા.
રોજ ૧૩ મો તીર—તીર મહીનાનું જશન.

માહ ૫ મો અમરદાદ અમેશાસ્પંદ.

રોજ ૭ મો અમરદાદ—અમરદાદ મહીનાનું જશન.

માહ ૬ ઠો શેહેરેવર અમેશાસ્પંદ.

રોજ ૪ થો શેહેરેવર—શેહેરેવર મહીનાનું જશન.
રોજ ૨૬ મો આસ્તાદથી તે રોજ ૩૦ મો અનેરાંન સુધી, પઍતેશાહેમ ગાહામબારના પાંચ દાહાડા.

માહ ૭ મો મેહેર યજ્દ.

રોજ ૧૬ મો મેહેર મહીનાનું જશન.
રોજ ૨૬ મો આસ્તાદથી તે રોજ ૩૦ મો અનેરાંન સુધી, અયાથ્રેમ ગાહામબારના પાંચ દાહાડા.

માહ ૮ મો આવાં અરદ્વીસુર બાંનુ.

રોજ ૧૦ મો આવાં—આવાં મહીનાનું જશન.

માહ ૯ મો આદર યજ્દ.

રોજ ૯ મો આદર—આદર મહીનાનું જશન.
રોજ ૧૯ મો ફરવરદીન—ફરવરદીઆંનનું *જશન.

---

* જો કોઈ શખ્સ દરિયાની સફરમાં, ખુસ્કીની મુસાફરીમાં ઈઆ કોઈ બીજા હાદેસાથી ગુજરી ગયો હોએ, અને તેનાં મરણનો દાહાડો જણાએલો નહી હોએ તો, આએ ફરવરદીઆંનનાં જશન ઉપર તેનાં મરણનો દાહાડો લાગુ પાડવામાં આવેછે.

માહ ૧૦ મો દએ દાદાર.

રોજ ૧ લો દાદાર હોરમજદ--દએ મહીનાનું પેહેલ્લું જશન.

રોજ ૮ મો દએ પ આદર દાદાર—દએ મહીનાનું બીજું જશન.

રોજ ૧૧ મો ખોરશેદ—પેગમબર અશો જરતોશતનો *દીસો.

રોજ ૧૫ મો દએ પ મેહેર દાદાર—દએ મહીનાનું ત્રીજું જશન.

રોજ ૧૬ મો મેહેરથી તે રોજ ૨૦ મો બેહેરાંમ સુધી, મએદીઆરેમ ગાહામબારના પાંચ દાહાડા.

રોજ ૨૩ મો દએ પ દીન દાદાર—દએ મહીનાનું ચોથું જશન.

માહ ૧૧ મો બેહમન અમેશાસ્પંદ.

રોજ ૨ જો બેહમન—બેહમન મહીનાનું જશન.

માહ ૧૨ મો અસફનદારમદ અમેશાસ્પંદ.

રોજ ૫ મો અસફનદારમદ—અસફનદારમદ મહીનાનું જશન.

રોજ ૬ ઠો ખોરદાદ—અવરદાદ સાલગાહનું †જશન.

---

* ઈઆને પેગમબર અશો જરતોશત સાહેબનો હક્ક થવાનો દાહાડો.

† એ જશન આપણા ઈરાની પાદશાહોના વખતમાં ચોકસ ધામધુમથી દર ચાર વરસે કરવામાં આવતું હતું. આફતાબની ચાલ પ્રમાણે ગણતાં, દર વરસ સાધારણ રીતે ૩૬૫ા દાહાડાનું હોએછે. (જોકે બરાબર ગણીએ તો ૩૬૫ દાહાડા, ૫ કલાક, ૪૮ મીનીટ અને ૪૯ સેકંદનું થાએછે.) દર વરસના પા દાહાડાની કસર જે ચાર વરસે એક દાહાડો થાએછે, તે પુરી નાખવાનેમાટે આપણા જરતોસ્તી નીઆગાંનો દર ચાર વરસે પાંચ ગાથાના દાહાડા ખલાસ થયા પછી એક દાહાડો ઉમેરતા હતા, અને એ વધારાના દાહાડાને 'અવરદાદ સાલ ગાહ' કરીને કેહેતા હતા, અને એ દાહાડે એક મ્હોટું જશન કરતા હતા. વળી એ જશનની ખરનુમનમાં કોઈ ચોકસ ફરેસ્તાની આરાધના આવતી નથી, પણ મુખ્યત્વે કરીને વરસના તમામ ભાગોને યાદ કરવામાં આવેછે. એ ઉપરથી એ જશનની મતલબ સેહેજ જણાઇ આવેછે. 'અવરદાદ સાલ ગાહ' નો અર્થ 'વરસનો એક બીજો અથવા વધારે મુકરર કીધેલો ગાથા' કરીને થાએછે. (વળી 'ગાહ'નો અર્થ 'ગાથા' ઉપરાંત 'વખત' બી થાએછે) અગરજો એક બારગી કબૂલ રાખીએ કે, એ જશન અસફનદારમદ મહીનામાં થતું હતું

રોજ ૨૬ મો આસ્તાદથી ૧૦ દાહાડા મુક્તાદના.
રોજ ૨૯ મો મારેસ્પંદ—મીનો મારેસ્પંદનું જશન.*

સાત હમકારાનાં નામ.

૧ હોરમજદ—દએ ૫ આદર—દએ ૫ મેહેર—દએ ૫ દીન.
૨ બેહમન—મોહોર—ગોશ—રાંમ.
૩ અરદીબેહેશ્ત—આદર—સરોશ—બેહેરાંમ.
૪ શેહેરેવર—†ખુર—મેહેર—આસ્માંન—અનેરાંન.
૫ અસફનદારમદ—આવાં—દીન—‡અરદ—મારેસ્પંદ.
૬ ખોરદાદ—તીર—¶અરદાફ્ર્વશ—ગોવાદ.
૭ અમરદાદ—રશ્ને—આસ્તાદ—જમીઆદ.

હમાયશ્તના ૧૨ ફરેશ્તાઓનાં નામ.

૧ દાદાર અહુરમજદ. ૨ તેશતર તીર યજદ. ૩ ખોરશેદ યજદ. ૪ મોહોર યજદ. ૫ આદર યજદ. ૬ આવાં અરદ્વી સૂર બાંનુ. ૭ અસફનદારમદ અમેશાસ્પંદ. ૮ ગોવાદ યજદ. ૯ ખોરદાદ અમેશાસ્પંદ. ૧૦ અમરદાદ અમેશાસ્પંદ. ૧૧ સરોશ યજદ. ૧૨ ફરૂશેખ ફરવરદીન.

તો, તે હાલની માફક દર વરસે ખોરદાદ રોજે નહી, પણ દર ચાર વરસે ખોરદાદ રોજની પછી એક નવો દાહાડો જેને 'અવરદાદ સાલ ગાહ' કેહેતા હતા તે ઉમેરીને તે દાહાડે જશન કરતા હતા. દર ચાર વરસે વધારાનો દાહાડો ઉમેરવાનો ચાલ આપણામાંથી નીકળી ગયાને લીધે, એ જશન હાલમાં અસપંદાદ મહીનામાં ખોરદાદ રોજે થાએછે. વધારે ખોલાસામાટે જુઓ શેઠ ખ. રૂ. કામાજીનો જરતોશ્તી અભીઆસ, સફો ૫૨૩-૫૨૮.

*એ દાહાડે અશો જરતોશ્તે પોતાની પેગમબરી તેહેકીક કરવાસારૂ ગુશતાસ્પ પાદશાહને મોજેજા કરી દેખાડ્યા હતા.

† "ખુર" તે "ખોરશેદ" સમજવો.

‡ "અરદ" તે અષિશ, ઈઆને "અશીશવંઘ" સમજવો.

¶ અરદાફ્ર્વશ તે ફરવરદીન (અશો ફરોહરોનો દાહાડો) સમજવો.

૨૧ નુસ્કનાં નામ.

૧ સતુદ્દગર. ૨ વહિશ્ત માંસર. ૩ બઘ. ૪ દામદાદ્દ અથવા દ્વાજદેહ હુમાસ્ત. ૫ નાદુર. ૬ પાજેહ્ અથવા પાજમ. ૭ રતોશતાઇ. ૮ બરશ. ૯ કશસરૂબ્. ૧૦ વીશ્તાસ્પશાહ્. અથવા વીશ્તાસ્પ્. ૧૧ ખેશ્ત. ૧૨ જેરશ્ત. ૧૩ સફંદ. ૧૪ બઘાંન્ યશ્ત. ૧૫ નિયારમ. ૧૬ દ્વાસ્રૂજદ્દ અથવા દ્વાસ્રૂબ્. ૧૭ અસ્પારમ. ૧૮ અસ્કારમ. ૧૯ જુદ્દ-દેવ્-દાદ. ૨૦ હાદોખ્ત. ૨૧ સતુદ્દ યશ્ત.

જાણવું જે, ઉપર જણાવેલાં ૨૧ નુસ્કો અવસ્તા ભાષામાં લખાએલાં હતાં, અને તેમાં ધર્મનાં તમામ ભણતરો તથા દીનનાં સઘળાં ફરમાનો તથા કાનુનો ઉપરાંત, આએ દુનિયાં, મીનોઈ જેહાંન, બેહેશ્ત, દોજખ, ઇનસાફ, નીતિ, ફીલસુફી, તબાબત, જ્યોતિષશાસ્ત્ર તથા બધી જાતની વિદ્યા હુનરને લગતી બાબદો આવેલી હતી.

જેને નીચે જણાવેલા અવસ્તા, મોહોડેથી અથવા ચોપડીમાંથી વાંચીને ભણતાં નહી આવડતા હોએ તો, તેનેમાટે નીચે પ્રમાણે યથા અષેમ્ ભણવાને ફારસી રવાએતોમાં ફરમાવેછે.

ખોરશેદ નીઆએશના યથા અહૂ વઇર્યો ૧૦૩ પઢે.
મેહેર નીઆએશના યથા અહૂ વઇર્યો ૬૫ પઢે.
માહ બોખ્તાર નીઆએશના યથા અહૂ વઇર્યો ૬૫ પઢે.
અરદ્વીસૂર નીઆએશના યથા અહૂ વઇર્યો ૬૫ પઢે.
આતશ નીઆએશના યથા અહૂ વઇર્યો ૬૫ પઢે.
પાંચે ગેહમાંની દરેક ગેહના યથા અહૂ વઇર્યો ૬૫ પઢે.
પતેતના યથા અહૂ વઇર્યો ૧૨૧ તથા અષેમ વોહૂ ૧૨ પઢે.
હોરમજદ યશ્તના યથા અહૂ વઇર્યો ૧૦૩ તથા અષેમ્ વોહૂ ૧૨ પઢે.
અરદીબેહેશ્ત યશ્તના યથા અહૂ વઇર્યો ૬૫ પઢે.
સરોશ યશ્ત હાદોખ્તના યથા અહૂ વઇર્યો ૭૫ પઢે.
સરોશ યશ્ત વડીના યથા અહૂ વઇર્યો ૧૦૩ પઢે.
આપરંગાંનના યથા અહૂ વઇર્યો ૧૨૧ તથા અષેમ્ વોહૂ ૧૨ પઢે.

યશતો.

હોરમજદ યશત.

ક્ષનઓથ્ર અહુરહે મજદાઓ. અષેમ વોહૂ ૧.

૫ નામે યજદાંન્ અહુરમજદ ખોદાએ અવજૂની ગોરૂજે ખોરેહ્ અવઝાયાદ; દાદાર અહુરમજદ રયોમંદ ખોરેહમંદ મીનોઆંન્ મીનો બેરેતુમ બેરૂસાદ*

અજ હમા ગુનાહ્ પતેત્ પશેમાનુમ; અજ હર્વસ્તીન્ દુશમત દુજ્ઞૂખ્ત દુઝ્વરૂશ્ત, મેમ ૫ ગેતી મનીદ, ઉઇમ ગોફત્, ઉઇમ કર્દ, ઉઇમ જસ્ત્, ઉઇમ બુન્ બુદ એસ્તેદ. અજ આંન્ ગુનાહ્ મનશની ગવશની કુનશની, તની રવાંની ગેતી મીનોઆંની ઓખે અવાખ્શ પશેમાન્ ૫ સે ગવશની ૫ પતેત્ હોમ. ક્ષનઓથ્ર અહુરહે મજદાઓ, તરોઇદીતે અંઘ્રહે મઇન્યેઉશ; હઇથ્યાવરૂશતાંમ્ હ્યત્ વસ્ના ફ્રેરષોતેમેમ. સ્તઓમિ અષેમ; અષેમ વોહૂ ૧.

ફ્રેરસ્તુયે હુમતોઇબ્યસ્ચા હૂખ્તોઇબ્યસ્ચા હ્વરૂશ્તોઇબ્યસ્ચા, માંથ્વોઇબ્યસ્ચા વખેધ્વોઇબ્યસ્ચા વરૂશ્તવોઇબ્યસ્ચા. અઇબિગઇર્યા દઇથે વીસ્પા હુમતાચા હૂખ્તાચા હ્વરૂશ્તાચા. પઇતિરિચ્યા દઇથે વીસ્પા દુશમતાચા દુજ્ઞૂખ્તાચા દુઝ્વરૂશ્તાચા. ફ્રેરા વે રાહી, અમેષા સ્પેન્તા, યસ્નેમચા વહ્મેમચા, ફ્રેરા મનંઘ્રહા, ફ્રેરા વચંઘ્રહા, ફ્રેરા શ્યઓથના, ફ્રેરા અંઘ્રહુઓયા, ફ્રેરા તન્વસ્ચીત્ ખ્વખ્યાઓ ઉશ્તનેમ. †સ્તઓમિ અષેમ. અષેમ વોહૂ ૩.

ફ્રવરાને મજદયસ્નો જરથુશત્રિશ વીદએવો અહુર-ત્કએષો (જે ગેહ હોએ તે પઢે.) ફ્રસસ્તયએચ. અહુરહે મજદાઓ રએવતો ખરેનંઘ્રઉહતો, ‡ક્ષનઓથ્ર યસ્નાઇચ વહ્માઇચ ક્ષનઓથ્રાઇચ

---

* ઈઆને દાદાર હોરમજદ (જે) ખજનો રાખનાર (તથા) ચળકાટવાળો, (તથા જે) મીનોઓનો મીનો (ઈઆને બધા મીનોઓમાં સઉથી સરસ), (તથા) સઉથી ચઢતે દરજાજેનો, (તે મારી મદદે) પોંહોંચો!

† એ ફકરાના તરજુમાનેમાટે જુઓ ખોરશેદ નીઆએશ, સફો ૨૭-૨૮.

‡ ઈઆને ખજનો રાખનાર તથા ચળકાટવાળા (દાદાર) હોરમજદની આરાધના કરવાને, ઇત્યાદિ (જુઓ ખોરશેદ નીઆએશ, સફો ૩૩ મો).

ફ્રસસ્તયએચ, યથા અહૂ વઇર્યો જઓતા ફ્રા મે મ્રૂતે, અથા રતુશ અષાત્‌ચિત્ હચ ફ્રા અષવ વીદ્વાઓ મ્રઓતૂ.

(૧) પેરેસત્[1] જરથુશ્ત્રો[2] અહુરેમ મજ્દાંમ[3] અહુર મજ્દ[4] મઇન્યો[5] સ્પેનિશ્ત[6] દાતરે[7] ગએથનાંમ[8] અસ્ત-વઇતિનાંમ[9] અષાઉમ,[10] મિસ્વાનહે ગાત્વો[11] ખ઼ધાતહે.[12] કત્[13] અસ્તિ[14] માંથ્રહે સ્પેન્તહે[15] અમવસ્તેમેમ,[16] કત્[17] વેરેથ્રવસ્તેમેમ,[18] *કત્ ખ઼રેનંઘ્રઉહસ્તેમેમ[19] કત્[20] યાસ્કેરે-સ્તેમેમ,[21] (૨) કત્[22] વારેથ્રધ્ન્યોતેમેમ,[23] કત્[24] બએષજ્યો-તેમેમ[25] કત્[26] ત્અએષો-તઉર્વયાંસ્તેમેમ[27] દએવનાંમ[28] મશ્યા-નાંમચ;[29] કત્[30] વીસ્પહે[31] અંઘ્રહેઉશ[32] અસ્ત્વતો[33] મન[34] અસ્તિ[35] વીજઘ્મિશ્તેમ;[36] *કત્[37] વીસ્પહે[38] અંઘ્રહેઉશ[39] અસ્ત્વતો[40] અંઘ્રહ્વાંમ[41] અસ્તિ[42] વીમરેજિશ્તેમ.[43]

(૧) (પેગમબર) જરતોશ્તે[2] (દાદાર) હોરમજદને[3] પુછયું[1] કે, હાડમંદ[9] જેહાંનના[8] (તથા) ખુદરતી[12] †હમેશ્તગેહાનના[11] અએ ઘણાજ વૃદ્ધિ કરનાર[6] મીનો,[5] અશો[10] પેદા કરનાર[7] હોરમજદ![4] માંથ્ર સ્પેન્તનો[15] કીયો[13] (ભાગ) સઉથી હિમ્મત આપનારો,[16] સઉથી ફતેહ આપનારો,[18] સઉથી ખોરેહમંદ[19] (તથા) સઉથી વધારે અસરકારક,[21] (૨) ઘણોજ ફતેહથી મારનાર,[23] ઘણોજ તંદરોસ્તી આપનાર[25] (તથા)

* આએ ફકરામાં કત્ બોલ દરેક વિશેષણની આગમચ આવેલો છે, પણ ગુજરાતી ભાષાની રૂઢી પ્રમાણે એનો તરજુમો મેં એકજ વખત કીધો છે.

† 'હમેસ્તગેહાંન' એ બેહેશ્ત તથા દોજખની વચ્ચેની જગાને કેહેછે. જે માણસોનાં સવાબ તથા પાપ એકસરખાં હોએછે, તેઓનેમાટે પેલી જેહાંનમાં ઠેરવેલી જગાનું નામ 'હમેશ્તગેહાન.' ડાકટર રૉથની સુચના મુજબ, (દારમેસ્તે-તેના જણાવ્યા પ્રમાણે), હમેશ્તગેહાનનો ઇશારો ગાથામાંથી (ઈજ઼ ૩૩, ૧) મળેછે. જુઓ મારા ગાથા બા માએની, ઇજ઼શ્નેનો ૩૩ મો હા, ફકરો પેહેલો તથા તેનો ખોલાસો. હમેસ્તગેહાન જેને અવસ્તામાં 'મિસ્વાન ગાતુ' કેહેછે તેનો અસલ અર્થ 'મધ્યમ ફાએદાવાળી જગા' કરીને થાએછે. એ બોલો વંદીદાદની ૧૯ મી પરગરદના ૩૬ મા ફકરામાં તથા મીનો અનેરાંનની ખશ્નુમનમાં આવેછે. એ ખશ્નુમનમાં હમેશ્તગેહાનનો બોલ બેહદ્દ રોશની, ગરોથ્માન બેહેશ્ત તથા ચિન્વત પુલની સાથે આવેછે. આએ ઠેકાણે 'મિસ્વાનહે ગાત્વો ખ઼ધાતહે' એ બોલો ધારવા મેળે પાછળથી ઉમેરાએલા દીસેછે. પ્રોફેસર વેસ્ટરગાર્ડ તથા ડાકટર ગેલ્ડનરે પો-તાનાં અવસ્તાનાં પુસ્તકોમાં એ બોલો ચાલુ એબારતમાં આપ્યા નથી, પણ નોટમાં લીધા છે, તે ઉપરથી ડાકટરો સ્પીગલ, હારલે તથા દારમેસ્તેતે એઓએ "મિસ્વા-નહે ગાત્વો ખ઼ધાતહે" એ બોલોનો તરજુમો કીધો નથી.

દેવોની[૨૮] તથા (ખરાબ) માણસોની[૨૯] ખરાબીને ઘણોજ તોડનાર[૨૭] છે ?[૧૪] (માંથ્ર સ્પેન્તનો) ફીયો[૩૦] (ભાગ) તમામ[૩૧] હાડમંદ[૩૩] દુનિયાંમાં[૩૨] મનને[૩૪] ઘણોજ પોંહોંચનારો[૩૬] (ઈઆને મદદ કરનાર), (તથા) તમામ[૩૮] હાડમંદ[૪૦] દુનિયાંમાં[૩૯] જીવને[૪૧] ઘણોજ પાક *કરનારો[૪૩] છે ?[૪૨]

(૩) આઅત્[૧] મ્રઓત્[૨] અહુરો મજ્દાઓ[૩] અમ્મેશ કેમ[૪] નાંમ,[૫] સ્પિતમ[૬] જરથુશ્ત્ર,[૭] યત્[૮] અમેષનાંમ્ સ્પેન્તનાંમ.[૯] તત્[૧૦] અસ્તિ[૧૧] માંથ્રહે[૧૨] સ્પેન્તહે[૧૩] અમવસ્તેમેમ,[૧૪] તત્[૧૫] વેરેથ્રવસ્તેમેમ,[૧૬] તત્[૧૭] ખ્વરેનંધ્રઉહસ્તેમેમ,[૧૮] †તત્[૧૯] યાસ્કેરેસ્તેમેમ,[૨૦] (૪) તત્[૨૧] વારેથ્રઘ્ન્યોતેમેમ,[૨૨] તત્[૨૩] બએષજયોતેમેમ,[૨૪] તત્[૨૫] ત્બએષો-તઉર્વયાંસ્તેમેમ[૨૬] દએવનાંમ્[૨૭] મષ્યાનાંમ્ચ;[૨૮] તત્[૨૯] વીસ્પહે[૩૦] અંઘ્રહેઉશ[૩૧] અસ્તવતો[૩૨] મન[૩૩] અસ્તિ[૩૪] વીજઘ્મિશ્તેમ,[૩૫] †તત્[૩૬] વીસ્પહે[૩૭] અંઘ્રહેઉશ[૩૮] અસ્તવતો[૩૯] અંઘ્રહ્વાંમ[૪૦] અસ્તિ[૪૧] વીમરેજિશ્તેમ.[૪૨]

(૩) ત્યારે[૧] (દાદાર) હોરમજદે[૩] જવાબ આપ્યો[૨] કે, અએ સપેતમાન[૬] જરતોશ્ત ![૭] હમો[૪] અમશાસ્પંદોનાં[૯] નામ.[૫]

ખોલાસો:—(ઉપલા વાક્ય પ્રમાણે દાદાર હોરમજદ પોતે બી અમશાસ્પંદોમાં ગણાયા, એ બાએ વધારે ખોલાસામાટે જુઓ સરો ૪ થો.)

માંથ્ર[૧૨] સ્પેન્તનો[૧૩] તે[૧૦] (ભાગ) ઘણોજ હિમ્મત આપનારો,[૧૪] ઘણોજ ફતેહ આપનારો,[૧૬] ઘણોજ ખોરેહમંદ[૧૮] (તથા) સઉથી વધારે અસરકારક,[૨૦] (૪) ઘણોજ ફતેહથી મારનાર,[૨૨] ઘણોજ તંદરોસ્તી આપનાર,[૨૪] (તથા) દેવોની[૨૭] તથા (ખરાબ) માણસોની[૨૮] ખરાબીને ઘણોજ તોડનાર[૨૬] છે;[૧૧] (માંથ્ર સ્પેન્તનો) તે[૨૯] (ભાગ) તમામ[૩૦] હાડમંદ[૩૨] દુનિયાંમાં[૩૧] મનને[૩૩] ઘણોજ પોહોંચનારો[૩૫] (ઈઆને મદદ કરનાર), (તથા) તમામ[૩૭] હાડમંદ[૩૯] દુનિયાંમાં[૩૮] જીવને[૪૦] ઘણોજ પાક કરનારો[૪૨] છે.[૪૧]

ખોલાસો:—(માંથ્ર સ્પેન્ત ઈઆને વૃદ્ધિ કરનાર અથવા પવિત્ર માંથ્ર. 'માંથ્ર' (સંસ્કૃત મન્ત્ર) નો અસલ અર્થ 'જરતોશ્તી ધર્મના છુપા ભેદો, જરતોશ્તી ધર્મની ભેદ ભરેલી ખુબીઓ' થાએછે. એ બાએનો ઈશારો આપણને વીસ્પરદના ૧૩ મા કરદાના પેહેલા ફકરામાંથી મળી આવેછેઃ—" અષેમ્

---

* (ખરાબ) વિચારને ઘણોજ કાહાડી નાખનારો (દારમેસ્તેતે).

† આએ ફકરામાં તત્ બોલ દરેક વિશેષણની આગમચ આવેલો છે, પણ ગુજરાતી ભાષાની રૂઢી પ્રમાણે એનો તરજુમો મેં એકજ વખત કીધો છે.

વીસ્પેમ્ માંથ્રેમ્ યજમઇદે; જરથુશ્ત્રેમ્ હધ-માંથ્રેમ્ યજમઇદે." ઈઆને તમામ માંથ્રને પવિત્ર ગણીને હમો યાદ કરીએ છિયે; જરતોશ્ત કે જે માંથ્ર સાથનો ઈઆને માંથ્રનો બનાવનાર તેને હમો યાદ કરીએ છિયે. કેટલીએક પાછલી કેતાબોમાં લખેછે કે, પેગમબર જરતોશ્તનું કેટલુંએક લખાણ એટલું ભેદ ભરેલું હતું કે, મ્હોટા દાનાવો બી તે સમજી નહી શકતા હતા. વળી ઘણાએક નામીચા ફારસી ગ્રંથકારો તો, એને 'પએગમ્બરે રમ્ઝગુ' (ઈઆને ભેદનો કેહેનાર પેગમબર) કરીને કેહેછે અસલમાં એ માંથ્ર કેટલા હતા તેની ચોકસ ગવાહી આજ આપણી પાસે રેહી નથી.)

(૫) આઅત[1] અઓખ્ત[2] જરથુશ્ત્રો[3] ફ્રોઇત[4] મે[5] તત[6] નાંમ[7] ફ્રમ્રૂઇધિ,[8] અષાઉમ[9] અહુર મઝ્દ,[10] યત[11] તે[12] અસ્તિ[13] મજિશ્તેમચ,[14] વહિશ્તેમચ,[15] સ્રએશ્તેમચ,[16] યાસ્કેરેસ્તેમેમચ,[17] વારેથ્રધ્ન્યોતેમેમચ,[18] બએષજયોતેમેમચ,[19] ત્બએષો-તઉર્વેયાંસ્તેમેમચ,[20] દએવનાંમ[21] મષ્યાનાંમચ.[22] (૬) *યથ[23] અજેમ[24] તઉર્વયેનિ,[25] વીસ્પે[26] દએવ[27] મષ્યાંસ્ચ,[28] યથ[29] અજેમ[30] તઉર્વયેનિ,[31] વીસ્પે[32] યાતવો[33] પઇરિકાઓસ્ચ,[34] યત માંમ[35] નએ[36] ચિશ[37] તઉર્વયાત,[38] નોઇત[39] દએવો[40] નએધ[41] મષ્યો,[42] નોઇત[43] યાતવો[44] નએધ[45] *પઇરિકાઓ.[46]

(૫) ત્યારે[1] જરતોસ્તે[3] કહ્યું[2] કે, અએ અશો[9] હોરમજદ![10] તારૂં[12] તે[6] નામ[7] કે જે[11] સઉથી મ્હોટું,[14] સઉથી સરસ,[15] સઉથી શ્રેષ્ઠ[16] સઉથી વધારે અસરકારક,[17] ઘણુંજ ફતેહથી મારનાર,[18] ઘણુંજ તંદરોસ્તી આપનાર,[19] (તથા) દેવોની[21] તથા માણસોની[22] ખરાબીને ઘણુંજ તોડનાર[20] છે,[13] તે[6] નામ[7] (તું) મને[5] ખચીત[4] કેહે;[8] (૬) જેથી કરીને[23] (ઈઆને તે નામની મદદથી) હું[24] તમામ[26] દેવોને[27] તથા (દુષ્ટ) માણસોને[28] જેર કરૂં;[25] જેથી કરીને[29] હું[30] તમામ[32] જાદુગરોને[33] તથા પરીઓને[34] જેર કરૂં;[31] કે મને[35] કોઈબી શખસ[37] નહી[36] દુઃખ દે,[38] નહી[39] દેવ[40] કે નહી[41] માણસ,[42] નહી[43] જાદુગરો[44] કે નહી[45] પરીઓ.[46]

(૭) આઅત[1] મ્રઓત[2] અહુરો મઝ્દાઓ,[3] ફ્રક્ષ્ત્ય[4] નાંમ[5] અહ્મિ,[6] અષાઉમ[7] જરથુશ્ત્ર;[8] બિત્યો[9] વાંથ્વ્યો;[10] થ્રિત્યો[11] અવિ-તન્યો;[12] તૂઇર્ય[13] અષ[14] વહિશ્ત;[15] પુખ્ધ[16] વીસ્પ[17] વોહુ[18] મઝ્દધાત[19] અષ-ચિથ્ર;[20] ક્ષ્તવો[21] યત[22] અહ્મિ[23] ખ્રતુશ;[24] હપ્તથો[25] ખ્રતુમાઓ;[26] અશ્તેમો[27] યત[28] અહ્મિ[29] ચિસતિશ;[30]

---

* ડાકટર ગેલ્ડનર એ ૬ ઠા ફકરાને કવીતા રૂપી ૭ લીટીનો લેછે; દરેક લીટી અલ્પવિરામ ચિન્હ (,) આગળ પુરી થાએછે.

નાઉમો[31] ચિસ્તિવાઓ.[32] (૮) દસેમો[33] યત્[34] અહ્મિ[35] સ્પાનો;[36] અએવન્દસો[37] સ્પનંધ્રઉહાઓ;[38] દ્વદસો[39] અહુરે;[40] થ્રિદસો[41] સેવિશ્તો;[42] ચથ્રુદસો[43] ઇમત્[44] વીદ્વુએશ્તવો;[45] પન્ચદસ[46] અવનેમ્ન;[47] ક્ષ્વશ-દસ[48] હાત[49] મરેનિશ્;[50] હપ્તદસ[51] વીસ્પ[52] હિષસ;[53] અશ્તદસ[54] બએષજ્ય;[55] નવદસ[56] યત[57] અહ્મિ[58] દાતો;[59] વીસાંસ્તેમો[60] અહ્મિ[61] યત્[62] અહ્મિ[63] મજ્દાઓ[64] નાંમ.[65]

(૭) ત્યારે[1] હોરમજદે[3] જવાબ આપ્યો કે,[2] (મારૂં) પેહેલ્લું[4] નામ,[5] અએ અશો[7] જરતોશ્ત ![8] (એ કે) હુ *હયાત છેઉં;[6] (મારૂં) બીજું[9] (નામ) ટોળાંવાળો[10] (અથવા ટોળાંની પાસબાની કરનાર); (મારૂં) ત્રીજું[11] (નામ) સર્વ †વ્યાપક;[12] (મારૂં) ચોથું[13] (નામ) સઉથી સરસ[15] અશોઈ;[14] (મારૂં) પાંચમું[16] (નામ) મજ્દની પેદા કીધેલી[19] અશોઈનાં તોખમની[20] તમામ[17] નેઆમત;[18] (મારૂં) છઠ્ઠું[21] (નામ) એ કે[22] (હું) (પોતે) અક્કલ[24] છેઉં;[23] (મારૂં) સાતમું[25] (નામ) અક્કલવાળો;[26] (મારૂં) આઠમું[27] (નામ) એ કે[28] (હું) (પોતે) ડહાપણ[30] છેઉં[29]; (મારૂં) નવમું[31] (નામ) ડહાપણવાળો.[32] (૮) (મારૂં) દશમું[33] (નામ) એ કે[34] (હું પોતે) વૃદ્ધિ[36] (અથવા આબાદી[36]) છેઉં;[35] (મારૂં) અગીયારમું[37] (નામ) વૃદ્ધિ કરનાર;[38] (મારૂં) બારમું[39] (નામ) અહુર[40] (ઈઆને જીંદગીનો બક્ષનાર); (મારૂં) તેરમું[41] (નામ) ઘણોજ ફાએદો કરનાર;[42] (મારૂં) ચઉદમું[43] (નામ) દુશ્મન વગરનો;[45] (મારૂં) પંદરમું[46] (નામ) ‡અજિત;[47] (મારૂં) સોલમું[48] (નામ) માણસો (નાકાંમો)નો[49] હિસાબ ¶ગણનાર;[50] (મારૂં) સતરમું[51] (નામ) તમામ[52] જોનાર;[53] (મારૂં) અઢારમું[54] (નામ) તંદરોસ્તી આપનાર;[55] (મારૂં) ઓગણીસમું[56]

* ઈઆને હું હમેશ ને હમેશ સુધી જીવતો છેઉં. પણ જો 'ફ્રક્ષત્ય' નો અર્થ 'પેરેસ્' (=પુછવું) ધાતુ ઉપરથી લઈએ તો, 'ફ્રક્ષત્ય[4] નાંમ[5] અહ્મિ[6]' નો અર્થ—નીચે મુજબ બીજી રીતે બી થઈ શકે:-(મારૂં પેહેલ્લું) નામ,[5] (હું) પુછવાલાએક[4] છેઉં[6] (ઈઆને દરેક જન મારેવિશે પુછપરછ કરવાની ખાહેશ રાખેછે). અથવા બીજી રીતે લેતાં:—જેને સવાલ પુછવામાં આવેછે, ઈઆને પેગમબર તથા ખોદાને પોંહોંચેલા મહા વિદ્વાનોથી દીનને લગતા સવાલો પુછવામાં આવેછે તે; જુઓ વંદીદાદ ૧૮, ૬૦; વંદીદાદ ૨૨, ૧૯; ઈજશ્નેનો હા ૪૩, ૧૦.

† જોરાવર (દારમેસ્તેતે); (જીવજન્તુઓને) બનાવનાર (હારલે).

‡ અસલ અર્થ 'નહી માર ખાતો.'

¶ ઈઆને આએ દુનિયાંમાં કીધેલાં સારાં અથવા નરસાં કાંમોનો તોલ કરીને, તે પ્રમાણે પેલી જેહાંનમાં બદલો આપનાર અથવા શિક્ષા કરનાર. એની મુકાબેલ જુઓ હાતા-મરાને (ઈજશ્નેનો ૩૨ મો હા, ૬ ઠો ફકરો).

(નામ) એ કે[૫૭] (હું) પેદા કરનાર[૫૯] છેઉં;[૫૮] વીસમો[૬૦] જે[૬૨] હું છેઉં[૬૧] તે મહાજ્ઞાની[૬૪] નામવાળો[૬૫] છેઉં,[૬૩] (ઈઆને મારૂં વીસમું નામ મહાજ્ઞાની છે).

(૯) યજએષ[૧] માંમ્[૨] જરથુશ્ત્ર,[૩] પઇતિ અસ્નિ[૪] પઇતિ ક્ષફ્ને[૫] યસ્ના-ઍરેતાબ્યો[૬] જઓથ્રાબ્યો.[૭] જસાનિ[૮] તે[૯] અ-વંઘ્રહુએચ[૧૦] રફ્નંઘ્રહુએચ[૧૧] અજેમ્[૧૨] યો[૧૩] અહુરો મજ્દાઓ;[૧૪] જસાઇતિ[૧૫] તે[૧૬] અવંઘ્રહુએચ[૧૭] રફ્નંઘ્રહુએચ[૧૮] યો[૧૯] વંઘ્-હુશ[૨૦] સ્રઓષો[૨૧] અષ્યો;[૨૨] જસાઓન્તિ[૨૩] તે[૨૪] અવંઘ્રહુએચ[૨૫] રફ્નંઘ્રહુએચ[૨૬] યાઓ[૨૭] આપો,[૨૮] યાઓસ્ચ[૨૯] ઉર્વરાઓ,[૩૦] યાઓસ્ચ[૩૧] અષાઉનાંમ્[૩૨] ફ્રવષયો.[૩૩]

(૯) અએ જરતોશ્ત ![૩] ઈજશ્નને કરવાનેમાટે લઇગએલી[૬] ભેટોથી,[૭] દાહાડો[૪] અને રાત[૫] (ઈઆને હર વખતે) (તુંએ) મને[૨] ઈજવો જોઈએ;[૧] હું[૧૨] જે[૧૩] હોરમજદ[૧૪] (તે) તારી[૯] મદદનેમાટે[૧૦] તથા ખુશીનેમાટે[૧૧] આવીશ;[૮] જે[૧૯] ભલો[૨૦] (તથા) અશો[૨૨] સરોશ[૨૧] (ઈજદ) (તે), તારી[૧૬] મદદનેમાટે[૧૭] તથા ખુશીનેમાટે[૧૮] આવશે;[૧૫] પાણીઓ[૨૮] તથા ઓરવરો[૩૦] તથા અશો (લોકો) નાં[૩૨] જે[૩૧] ફરોહરો[૩૩] (તે), તારી[૨૪] મદદનેમાટે[૨૫] તથા ખુશીનેમાટે[૨૬] આવશે.[૨૩]

(૧૦) *યેજિ[૧] વષિ[૨] જરથુશ્ત્ર,[૩] અવાઓ[૪] ત્બએષાઓ[૫] તઉર્વયો,[૬] દએવનાંમ્[૭] મષ્યાનાંમ્ચ,[૮] યાથ્વાંમ્[૯] પઇરિકનાંમ્ચ,[૧૦] સાથ્રાંમ્[૧૧] કઓયાંમ્[૧૨] કરફ્નાંમ્ચ,[૧૩] મઇર્યનાંમ્ચ[૧૪] બિજંગ્ર-નાંમ્,[૧૫] અષેમઓઘનાંમ્ચ[૧૬] બિજંગ્રનાંમ્,[૧૭] વેહ્રકનાંમ્ચ,[૧૮] ચ-થ્વરે-જંગ્રનાંમ્.[૧૯] (૧૧) હએનયાઓસ્ચ[૨૦] પેરેથુ-અઇનિકયાઓ,[૨૧] પેરેથુ-દ્રફ્ષયાઓ,[૨૨] એરેદ્વો-દ્રફ્ષયાઓ,[૨૩] ઉજગેરેપ્તો-દ્રફ્ષયાઓ,[૨૪] ખ્રૂરેમ્[૨૫] દ્રફ્ષેમ્[૨૬] બરેન્તયાઓ,[૨૭] અથ[૨૮] ઇમાઓ[૨૯] નામે-નીશ[૩૦] દ્રેનજયો,[૩૧] ફ્રશ્ર્વ,[૩૨] વીસ્પાઇશ[૩૩] અયાંન્ચ[૩૪] ક્ષફ્નસ્ચ[૩૫]

(૧૦) અએ જરતોશ્ત ![૩] અગરજો[૧] તું ચાહે[૨] કે આએ[૪] ખરાબીઓ[૫] (કે જે) દેવોની,[૭] (ખરાબ) માણસોની,[૮] જાદુગરોની,[૯] પરીઓની,[૧૦] જુલમગારોની,[૧૧] કીકોની,[૧૨] †કરપોની,[૧૩] બે પગના[૧૫] ‡સાંપોની[૧૪] (ઈઆને સાંપના

---

* ડાકટર ગેલ્ડનર આખા ૧૦ મા ફકરાને કવીતા રૂપી ૮ લીટીનો લેછે; દરેક લીટી અલ્પવિરામ ચિન્હ (,) આગળ પુરી થાએછે.

† કીક ઈઆને જોતી આંખે આંધલા રેહેનારા; કરપ ઈઆને સાંભળતે કાને બેહેરા રેહેનારા. એની મતલબ એ કે, પાક જરતોશ્તી દીનનાં ફરમાનોની ઉપર ધ્યાન નહી આપનારા તથા તે કબૂલ નહી કરનારા.

‡ અથવા ગુનેહગારોની, ચોરોની (દારમેસ્તેતે).

ખવાસનાં માણસોની), બે પગવાળા[17] *આશ્મોગોની,[16] ચાર પગવાળાં[19] વરૂઓની,[18] (૧૧) (તથા) પુષ્કળ †પળટનવાળાં,[21] પોહોળા ‡વાવતાવાળાં,[22] ઉંચા વાવતાવાળાં,[23] ઉંચે પકડેલા વાવતાવાળાં[24] (તથા) ઘાતકી[25] વાવતો[26] લઈ જનારાં[27] લશ્કરોની[20]—(એ બધાઓની ખરાબીઓને) તોડનારો[1] (થાએ) તો,[28] આએ[29] (ઉપરના ફકરામાં જણાવેલાં) નામો[30] મનમાં યાદ કરનારો[31] (થઇને) દરેક[33] દિવસ[34] તથા રાતે[35] તું મ્હોટે સાદે ભણ.[32]

(૧૨) પાયુશચ[1] અહ્મિ,[2] દાતાચ[3] થ્રાતાચ[4] અહ્મિ;[5] જનાતાચ[6] મઇન્યુશચ[7] અહ્મિ[8] સ્પેન્તોતેમો;[9] બએષજય[10] નાંમ[11] અહ્મિ,[12] બએષજયોતેમ[13] નાંમ[14] અહ્મિ;[15] આથ્રવ[16] નાંમ[17] અહ્મિ,[18] આથ્રવતેમ[19] નાંમ[20] અહ્મિ;[21] અહુર[22] નાંમ[23] અહ્મિ,[24] મજદાઓ[25] નાંમ[26] અહ્મિ;[27] અષવ[28] નાંમ[29] અહ્મિ,[30] અષવસ્તેમ[31] નાંમ[32] અહ્મિ;[33] ખ્રરેનંઘ્હુ[34] નાંમ[35] અહ્મિ,[36] ખ્રરેનંઘ્ઉહસ્તેમ[37] નાંમ[38] અહ્મિ;[39] પોઉરૂ-દરૂશ્ત[40] નાંમ[41] અહ્મિ,[42] પોઉરૂ-દરૂશ્તેમ[43] નાંમ[44] અહ્મિ;[45] દૂરએ-દરૂશ્ત[46] નાંમ[47] અહ્મિ,[48] દૂરએ-દરૂશ્તેમ[49] નાંમ[50] અહ્મિ.[51]

(૧૨) (દાદાર હોરમજદ કેહેછે) :—(હું) બંચાવનાર[1] છેઉં,[2] (હું) પેદા કરનાર[3] તથા પોષણ કરનાર[4] છેઉં,[5] (હું) જાણનાર[6] (અથવા આગાહીનો રાખનાર[6]) તથા સઉથી ઘણો વૃદ્ધિ કરનાર[9] મીનો[7] છેઉં.[8] (હું) તંદરોસ્તી આપનાર[10] નામવાળો[11] છેઉં[12] (ઈઆને મારૂં નામ તંદરોસ્તી આપનાર છે); (હું) ઘણીજ તંદરોસ્તી આપનાર[13] નામવાળો[14] છેઉં,[15] (હું) આથ્રવન[16] (ઈઆને મોબેદ-દસ્તુર) નામવાળો[17] છેઉં,[18] (હું) સઉથી સરસ આથ્રવન[19] નામવાળો[20] છેઉં;[21] (હું) અહુર[22] (ઈઆને જાન બક્ષનાર) નામવાળો[23] છેઉં;[24] (હું) મજદા[25] (ઈઆને મહા જ્ઞાની) નામવાળો[26] છેઉં;[27] (હું) અશો[28] નામવાળો[29] છેઉં,[30] (હું) ઘણોજ અશો[31] નામવાળો[32] છેઉં;[33] (હું) ખોરેહ[34] નામવાળો[35] છેઉં,[36] (હું) ઘણુંજ ખોરેહ રાખનાર[37] નામવાળો[38] છેઉં;[39] (હું) પુર જોનાર[40] નામવાળો[41] છેઉં,[42]

---

* આશ્મોગ ઈઆને રાસ્તીનો ભંગ કરનાર, જુઠું સમજાવનાર.

† લશ્કરની આગળી પોહોળી સફ-હારવાળાં (હારલે તથા દારમેસ્તેતે).

‡ 'દ્રફ્ષ' ને મલતો ફારસીમાં 'દેરફ્શ' બોલ આવેછે, જેનો અર્થ વાવતો તથા ભોકવાનું હથિયાર બેહુ થાએછે, તે ઉપરથી કોઈ કોઈ ઠેકાણે અવસ્તા 'દ્રફ્ષ' નો અર્થ 'ભાલો, નેજો' બી થઈ શકે.

(હું) ઘણુંજ પુર જોનાર[૪૩] નામવાળો[૪૪] છેઉં;[૪૫] (હું) દૂર જોનાર[૪૬] નામવાળો[૪૭] છેઉં,[૪૮] (હું) ઘણુંજ દૂર જોનાર[૪૯] નામવાળો[૫૦] છેઉં.[૫૧]

(૧૩) સ્પશ્ત[૧] નાંમ[૨] અહ્મિ,[૩] વીત[૪] નાંમ[૫] અહ્મિ;[૬] દાત[૭] નાંમ[૮] અહ્મિ,[૯] પાત[૧૦] નાંમ[૧૧] અહ્મિ,[૧૨] થ્રાત[૧૩] નામ[૧૪] અહ્મિ;[૧૫] જનાત[૧૬] નાંમ[૧૭] અહ્મિ[૧૮] જનોઇશ્ત[૧૯] નાંમ[૨૦] અહ્મિ;[૨૧] કૃષૂમાઓ[૨૨] નાંમ[૨૩] અહ્મિ,[૨૪] કૃષૂષો-માંથ્ર[૨૫] નાંમ[૨૬] અહ્મિ;[૨૭] ઇસે-ક્ષથ્રો[૨૮] નાંમ[૨૯] અહ્મિ,[૩૦] ઇસે-ક્ષથ્ર્‌યોતેમ[૩૧] નાંમ[૩૨] અહ્મિ;[૩૩] નાંમો-ક્ષથ્રો[૩૪] નાંમ[૩૫] અહ્મિ,[૩૬] નામો-ક્ષથ્ર્‌યોતેમો[૩૭] નાંમ[૩૮] અહ્મિ.[૩૯]

(૧૩) (હું) નગેહબાની રાખનાર[૧] નામવાળો[૨] છેઉં,[૩] (હું) સર્વ *વ્યાપક[૪] નામવાળો[૫] છેઉં;[૬] (હું) બક્ષેશ કરનાર[૭] નામવાળો[૮] છેઉં,[૯] (હું) રક્ષણ કરનાર[૧૦] નામવાળો[૧૧] છેઉં,[૧૨] (હું) પાળનાર[૧૩] નામવાળો[૧૪] છેઉં;[૧૫] (હું) જાણનાર[૧૬] (ઇઆને સર્વજ્ઞ) નામવાળો[૧૭] છેઉં,[૧૮] (હું) ઘણુંજ જાણનાર[૧૯] નામવાળો[૨૦] છેઉં;[૨૧] (હું) વૃદ્ધિ કરનાર[૨૨] નામવાળો[૨૩] છેઉં,[૨૪] (હું) વૃદ્ધિ કરનાર †માંથ્ર[૨૫] નામવાળો[૨૬] છેઉં[૨૭] (હું) મરજી પ્રમાણે રાજ કરનાર[૨૮] નામવાળો[૨૯] છેઉં,[૩૦] (હું) ઘણોજ મરજી પ્રમાણે રાજ કરનાર[૩૧] નામવાળો[૩૨] છેઉં;[૩૩] (હું) કીર્તિથી રાજ ‡કરનાર[૩૪] નામવાળો[૩૫] છેઉં,[૩૬] (હું) ઘણીજ કીર્તિથી રાજ કરનાર[૩૭] નામવાળો[૩૮] છેઉં.[૩૯]

(૧૪) અધ્વિશ[૪૦] નાંમ[૪૧] અહ્મિ,[૪૨] વીધ્વિશ[૪૩] નાંમ[૪૪] અહ્મિ;[૪૫] પઇતિ-પાયુશ[૪૬] નાંમ[૪૭] અહ્મિ,[૪૮] હ્બએષો-તઉર્વાઓ[૪૯] નાંમ[૫૦] અહ્મિ;[૫૧] હુદ્રવન[૫૨] નાંમ[૫૩] અહ્મિ,[૫૪] વીસ્પવન[૫૫] નાંમ[૫૬] અહ્મિ;[૫૭] વીસ્પતશ[૫૮] નાંમ[૫૯] અહ્મિ[૬૦] વીસ્પ-[૬૧] ખ્વાથ્ર[૬૨] નાંમ[૬૩] અહ્મિ;[૬૪] પોઉરૂ[૬૫]-ખ્વાથ્ર[૬૬] નાંમ[૬૭] અહ્મિ,[૬૮] ખ્વાથ્રવાઓ[૬૯] નાંમ[૭૦] અહ્મિ.[૭૧]

(૧૪) (હું) નહિ ઠગનાર[૪૦] નામવાળો[૪૧] છેઉં,[૪૨] (હું) ¶ઠગનારથી દૂર[૪૩] નામવાળો[૪૪] છેઉં;[૪૫] (હું) $અકસરખી રીતે બચાવનાર[૪૬] નામવાળો[૪૭] છેઉં,[૪૮]

---

* અથવા મોહોબત રાખનાર, ભલું કરનાર, ખેરખાહ (ધાતુ વી=ચાહાવું).

† કૃષુષો-માંથ્ર એ ઈજશ્નેના ૫૮ મા હાનું નામ બી છે.

‡ અથવા નામાંકિત પાદશાહ, નામદારીથી હકુમત કરનાર.

¶ અથવા જેને કોઈ ઠગી શકે નહી એવો; ઠગાઈને તોડનાર (હારલે).

$ સંસ્કૃત પ્રતિ=એકસરખી રીતે. વળી પઇતિ-પાયુશ્ બોલમાં 'પઇતિ' નો અર્થ સંસ્કૃત પ્રતિને મલતો લઇને 'સાહેબ, ધણી, માલેક' કરીએ તો, એનો અર્થ 'ધણી અથવા સરદારોનો બંચાવ કરનાર' બી થઈ શકે.

(હું) ખરાબીને તોડનાર[49] નામવાળો[50] છેઉં;[51] (હું) એકદમ *મારનાર[52] નામવાળો[53] છેઉં,[54] (હું) બધાને મારનાર[55] નામવાળો[56] છેઉં,[57] (હું) બધાંને બનાવનાર[58] નામવાળો[59] છેઉં;[60] (હું) તમામ[61] રોશની[62] (અથવા આસાની[62]) નામવાળો[63] છેઉં;[64] (હું) પુર[65] રોશની[66] (અથવા આસાની–સુખ[66]) નામવાળો[67] છેઉં,[68] (હું) રોશનીવાળો[69] (એવું) નામ રાખનાર[70] છેઉં.[71]

(૧૫) વેરેજિ-સઓક[72] નાંમ[73] અહ્મિ,[74] વેરેજિ-સવાઓ[75] નાંમ[76] અહ્મિ;[77] સેવી[78] નાંમ[79] અહ્મિ,[80] સૂરાઓ[81] નાંમ[82] અહ્મિ,[83] સેવિશ્ત[84] નાંમ[85] અહ્મિ;[86] અષ[87] નાંમ[88] અહ્મિ,[89] એરેજ[90] નાંમ[91] અહ્મિ;[92] ક્ષથ્ર્ય[93] નાંમ[94] અહ્મિ;[95] ક્ષથ્ર્યોતેમો[96] નાંમ[97] અહ્મિ;[98] હુધાનુશ[99] નાંમ[100] અહ્મિ,[1] હુધાનુશ્તેમો[2] નાંમ[3] અહ્મિ;[4] દૂરએ-સૂક[5] નાંમ[6] અહ્મિ.[7] તાઓસચ[8] ઇમાઓ[9] નામેનીશ.[10]

(૧૫) (હું) કાંમમાં †ચલકતો[72] નામવાળો[73] છેઉં,[74] (હું) કાંમમાં ઉપયોગી[75] (એવાં) નામવાળો[76] છેઉં;[77] (હું) ફાએદા ભરેલો[78] નામવાળો[79] છેઉં;[80] (હું) શૂરા[81] નામવાળો[82] છેઉં,[83] (હું) ઘણોજ ફાએદો કરનાર[84] નામવાળો[85] છેઉં;[86] (હું) અશોઇ[87] નામવાળો[88] છેઉં,[89] (હું) બુલંદ[90] નામવાળો[91] છેઉં;[92] (હું) પાદશાહી રાખનાર[93] નામવાળો[94] છેઉં,[95] (હું) સઉથી મ્હોટી પાદશાહી રાખનાર[96] નામવાળો[97] છેઉં;[98] (હું) સારૂં ડહાપણ ધરાવનાર[99] નામવાળો[100] છેઉં,[1] (હું) ઘણુંજ સારૂં ડહાપણ ધરાવનાર[2] નામવાળો[3] છેઉં;[4] (હું) દૂર સુધી જોવાની શક્તિ ‡રાખનાર[5] નામવાળો[6] છેઉં.[7] આએ[9] (ઉપર જણાવ્યાં) તે[8] (મારાં) નામો[10] (છે).

(૧૬) યસચ[4] મે[5] અએતાહ્મિ[6] અંઘ્રહુવો[7] યત્[8] અસ્તવઇન્તિ,[9] સ્પિતમ[10] જરથુશ્ત્ર,[11] ઇમાઓ[12] નામેનીશ[13] દ્રેનજયો[14] ક્ષ્મ્રવ,[15] પઇતિ[16] વા[17] અસાન[18] પઇતિ[19] વા[20] ક્ષફ્ને.[21] (૧૭) ક્ષ્મ્રવ[22] ઉસ વા હિશ્તો,[23] ની વા પઇદયમ્નો;[24] ની વા પઇદયમ્નો,[25] ઉસ વા હિશ્તો;[26] અઇવ્યાઓંઘ્રહનેમ[27] વા[28] અઇવ્યાઓંઘ્રહયમ્નો,[29] અઇવ્યાઓંઘ્રહનેમ[30] વા[31] બૂજયમ્નો;[32] ફ્રા[33] વા[34] પૂસ[35] હચ ગાતઆત,[36] ફ્રા[37]

---

* અથવા એકદમ તાબે કરનાર—જીતનાર.

† ઈઆને કાંમમાં ચાલાક. મરજી પ્રમાણે ફાએદો કરનારો (દારમેસ્તેતે); દરેક ફાયદો ઉત્પન્ન કરનાર (હારલે); ફાએદો કરનારો (યુસ્તિ).

‡ લાંબો વખત સુધી સારૂં અથવા કલ્યાણ કરનાર (દારમેસ્તેતે).

વા[૩૮] પૂસ[૩૯] હુચ જન્તઓત્,[૪૦] ફ્રા[૪૧] વા[૪૨] પૂસ[૪૩] હુચ દ્‌ધ્રહુ-ઓત્,[૪૪] અવ-જસ્[૪૫] દફયૂમ્ આ.[૪૬] (૧૮) નોઇત્[૪૭] દિમ્[૪૮] નરઃ[૪૯] અંધ્રહે[૫૦] અયાંન્,[૫૧] નોઇત્[૫૨] અંધ્રહાઓ[૫૩] ક્ષપો,[૫૪] અએષ્મો[૫૫] દ્રૂતહે[૫૬] દ્રુક્ષ[૫૭] મનંધ્રહો[૫૮] અવસ્યાત્.[૫૯] નોઇત્[૬૦] અકવો,[૬૧] નોઇત્[૬૨] ચકવો,[૬૩] નોઇત્[૬૪] ઇષવો,[૬૫] નોઇત્[૬૬] કરેત્,[૬૭] નોઇત્[૬૮] વજ્રર,[૬૯] નોઇત્[૭૦] વીસેન્તિ[૭૧] અસાનો[૭૨] અવસ્યાત્.[૭૩]

(૧૬) અએ સપેતમાન[૧૦] જરતોશ્ત![૧૧] જે શખ્સ[૪] આએ[૬] હાડમંદ[૬] દુનિયાંમાં[૭] આએ[૧૨] મારાં[૫] નામોને[૧૩] યાદ કરનારો[૧૪] (થઈને), દરેક[૧૬] દિવસ[૧૮] અથવા[૨૦] દરેક[૧૯] રાતે[૨૧] મ્હોટે સાદે ભણે.[૧૫]

ખોલાસો:—(કેઈ કેઈ વખતે ભણે તે વિશે નીચે જણાવેછે.)

(૧૭) ઉઠતાં[૨૩] અથવા બેસતાં[૨૪] બેસતાં[૨૫] અથવા ઉઠતાં,[૨૬] કુશ્તી[૨૭] બાંધતાં[૨૯] અથવા[૨૮-૩૧] કુશ્તી[૩૦] *છોડતાં,[૩૨] (પોતાની) જગાએથી[૩૬] બાહાર[૩૩] નીકળતાં,[૩૫] કસબામાંથી[૪૦] બાહાર[૩૭] નીકળતાં,[૩૯] દેશમાંથી[૪૪] બાહાર[૪૧] નીકળતાં,[૪૩] (તથા) (કોઈબીજા) દેશ તરફ[૪૬] જતાં[૪૫] (જે શખ્સ આએ માર નામો) મ્હોટેથી ભણે[૨૨] તો, (૧૮) તે[૪૮] માણસને[૪૯] તે[૫૦] દિવસે[૫૨] (તથા) તે[૫૩] રાતે[૫૪] (ઈઆને જે જે વખતે ભણે ત્યારે), ઘાતકી[૫૬] મનનો[૫૮] એશમ[૫૫] (નામનો) †દરૂજ[૫૭] નુકસાન કરે[૫૯] નહી;[૪૭] નહી[૬૦] આંકડા[૬૧] (અથવા ભોકવાનાં હથિયાર[૬૧]), કે નહી[૬૨] ‡ગોફણો,[૬૩] કે નહી[૬૪] ભાલા,[૬૫] કે નહી[૬૬] તલવારો,[૬૭] કે નહી[૬૮] ગુરૂજો,[૬૯] કે નહી[૭૦] પથરા[૭૨] (તે માણસને) ¶લાગીને[૭૧] ઈજા કરે.[૭૩]

(૧) વીસાંસ્તચ[૧] ઇમાઓ[૨] નામેનીશ[૩] પરૂશ્તસ્ચ[૪] પઇરિ-વારસ્ચ[૫] વીસેન્તે,[૬] પઇરિ[૭] મઇન્યઓયાત્[૮] દ્રુજત્,[૯] વરેન્યયાત્ચ[૧૦] દ્રુવાંઇથ્યાત્,[૧૧] જીજીયૂશત્ચ[૧૨] કયધાત્[૧૩] વીસ્પો-મહૃકાઅત્ચ[૧૪] પઇરિ[૧૫] દ્રવતત્[૧૬] યત્[૧૭] અંધ્રાત્ મઇન્યઓત્;[૧૮] માંનયેન્ અહે યથ[૧૯] હજંધ્રેમ[૨૦] નરાંમ[૨૧] ઓયુમ[૨૨] નરેમ[૨૩] અઇવ્યાક્ષયોઇત્.[૨૪]

---

* એનો અર્થ 'બંધ બાંધતાં અથવા બંધ છોડતાં' બી થઈ શકે.

† ડાકટર ગેલ્ડનરના પુસ્તક પ્રમાણે 'અએષ્મો-દ્રૂતહે' સમાસ રૂપમાં લઈએ તો, 'ગોસ્સાથી ધસારો કરતા વિચારનો દરૂજ' અર્થ થઈ શકે.

‡ મારવાનાં લોહોડાંનાં ચક્ર=quoits (દારમેસ્તેતે).

¶ અસલ અર્થ 'ભોકઇને'. વીસેન્તિ બોલને અગરજો બેકાએદે 'અસાનો'નો વિશેષણ ગણીએ તો, 'વીસેન્તિ અસાનો'નો અર્થ 'ભોકાતા પથરા' થઈ શકે. ગોફણના પત્થર (દારમેસ્તેતે).

(૧૮) જે પ્રમાણે[19] હજાર[20] માણસો[21] એક[22] માણસની ઉપર[23] ચોકસી રાખે,[24] (તે પ્રમાણે) આએ[2] (ઉપર જણાવેલાં દાદાર હોરમજદનાં) નામો[3] (તે ભણનારને માટે) મીનો[8] દરૂજ[9] તથા ગીલાંનના[10] દરવંદ[11] તથા નુકસાન પોંહોંચાડનાર[12] પાપી માણસની[13] સાંભે,[7] તથા તમામ મરકીવાળો[14] દરવંદ[16] જે[17] અંગ્રેમેન્યુશ[18] (તેની) સાંભે,[15] શિખામણ[1] તથા ટેકા[4] તથા બંચાવ તરીકે[5] થાએછે.[6]

(૨૦) કે વેરેથ્રેમ-જા થ્વા પોઇ સેનગહા યોઇ હેન્તી;
ચિથ્રા મોઇ દાંમ્ અહૂમબિશ રતૂમ્ ચીજ્દી.
અત્ હોઇ વોહૂ સેરઓષો જન્તૂ મનંઘ્હા,
મજ્દા અહ્માઇ યહ્માઇ વષી કહ્માઇચીત્.*

(૨૧) નેમેમ્[1] કવએમ્[2] ખ્વરેનો,[3] નેમો[4] અઇર્યેને વએજહિ,[5] નેમો[6] સઓકે[7] મજ્દધાઇતે,[8] નેમો[9] અપે[10] દાઇત્યયાઓ,[11] નેમો[12] અરેદ્વુયાઓ[13] આપો[14] અનાહિતયાઓ,[15] નેમેમ્[16] વીસ્પયાઓ[17] અષઓનો[18] સ્તોઇશ.[19]

☞ યથા અહૂ વઇર્યો ૧૦, અષેમ્ વોહૂ ૧૦.

(૨૧) †નમાજ[1] (હોજો) કેઆની[2] ખોરેહને,[3] નમાજ[4] (હોજો) ‡ઇરાનવેજને,[5] નમાજ[6] (હોજો) હોરમજદના પેદાકીધેલા[8] ¶સઓકને,[7] નમાજ[9] (હોજો) વેહેદાતી[11] $નદીને,[10] નમાજ[12] (હોજો) નિર્મલ[15] અરૂદ્વીસૂર[13] નદીને,[14] નમાજ[16] (હોજો) અશો (હોરમજદ)ની[18] તમામ[17] પેદાએશને.[19]

(૨૨) અહુનેમ્ વઇરીમ[20] યજમઇદે;[21] અષેમ્ વહિશ્તેમ્[22] સ્રએશ્તેમ[23] અમેષેમ્ સ્પેન્તેમ્[24] યજમઇદે.[25] અમેમચ[26] થ્રિમેમચ[27] અઓજસચ[28] વેરેથ્રેમચ,[29] ખ્વરેનસચ[30] જવરેચ[31] યજમઇદે.[32] અહુરેમ્ મજ્દાંમ[33] રએવન્તેમ[34] ખ્વરેનંઘ્ઉહન્તેમ[35] યજમઇદે.[36]

---

* એના ખોલાસા બાબે જુઓ 'કેમ્ ના મજ્દા'નો તરજુમો સફો ૫-૬.

† 'કવએમ્'ને લીધે 'નેમો'નેબદલે ખેંચાણથી 'નેમેમ્' થએલું દીસેછે (દારમેસ્તેતે).

‡ ઈઆને એર્યન લોકોનું સઉથી પેહેલ્લું મથક; ઓકસસ્ તથા જેકજારતિસ્ નામની નદીઓની વચ્ચે બલુરતાગ પાહાડની ઉત્તર દિશાએ આવેલો મુલુક.

¶ 'સઓક' બોલનો અસલ અર્થ 'તીક્ષ્ણતા મનની ચાલાકી, હુશિયારીની તેજી, ડહાપણનો ચળકાટ-ઝલક'-(ધાતુ સુચ્=સંસ્કૃત શુચ્=પ્રકાશવું); ફાએદો, આબાદી, સુખાકારી (ધાતુ સુ=ફારસી સૂદ્=ફાએદો કરવો). ત્યારપછી અલંકાર રીતે એ ગુણો ઉપરનો મવક્કોલ ફરેશ્તો સમજવો.

$ ફારસી 'આબ્' ની માફક અવસ્તા 'અપ્' બોલનો અર્થ પાણી ઉપરાંત નદી બી થાએછે. વેહેદાતી નદી બાબે જુઓ વંદીદાદ, પરગરદ ૧, ફકરો ૩ જો.

યેંઘ્નહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્નહો,
મજ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્નહાંમચા તાંસચા તાઓસચા યજમઇદે.

(૨૨) અહુનવરને[20] હમો વખાણીએ છિયે;[21] અરદીબેહેશ્ત[22] (જે) સઉથી સોહામણો[23] અમશાસ્પંદ[24] (તેને) હમો વખાણીએ છિયે;[25] હિમ્મત[26] તથા આબાદી[27] તથા ચાલાકી[28] (અથવા એજમત[28]) તથા ફતેહ[29] તથા ખોરેહ[30] તથા કૌવત[31] (એ બધાંને) હમો વખાણીએ છિએ.[32] ખજાંનો રાખનાર[34] (તથા) ખોરેહમંદ[35] હોરમજદને[33] હમો યાદ કરીએ છિયે.[36]

(બાજમાં પઢે.) **અહુરમજદ ખોદાએ, અવજૂનીએ મરૂદુમ, મરૂદુમ સર્દગાંન હમા સર્દગાંન, હમબાયસ્તે વેહાંન્ ઓએમ્ બેહેદીન્ માજદયસ્નાંન્ આગહી આસ્તવાની નેકી રસાનદ; અએદૂન્ બાદ.** (પ્રગટ પઢે). **યથા અહૂ વઇર્યો ૨.**

(૨૩) **યસ્નેમચ વહ્મેમચ, અઓજસચ જવરેચ આફ્રીનામિ, અહુરહે મઝ્દાઓ રએવતો ખરેનંઘ્નઉહતો. અષેમ્ વોહૂ ૧.**

(૨૪) ***નિપાયોઇશ[1] મષીમ[2] ઉર્વથેમ[3] યવએતાઇતે[4] જરથુશ્ત્ર[5] અઉર્વથાત્[6] પરો[7] દુશ્મઇન્યઓત્.[8] મા[9] તેમ[10] ઉર્વથેમ[11] ફ્રાયવયોઇશ[12] સ્નથાઇ,[13] મા[14] દુઝ્બેરેતેએ[15] જયાનાંમ[16] અપયતેએ;[17] મા[18] યસોઇશ[19] અઓમ[20] નરેમ[21] દાઇતીમ,[22] યો[23] ના[24] મજિશ્તેમ[25] યસ્નેમ[26] યજાઇતે[27] કસિશ્તેમ[28] યસ્નાત્[29] ફ્રાયતાત્[30] અહ્મ[31] યાં[32] અમેષે સ્પેન્તે.[33]**

(૨૪) (દાદાર હોરમજદ પેગમબર અશો જરતોશ્તને કેહેછે):— અએ જરતોશ્ત ![5] (તારી સાથે) દોસ્તી ધરાવનાર[3] માણસને[2] ખરાબ વિચારવાળા[8] દુશ્મન[6] થી[7] (તુંએ) હમેશાં[4] બંચાવવો જોઈએ.[1] તે[10] દોસ્તને[11] (દુશ્મનના) ફતકાનેમાટે[13] (અથવા ફતકામાં) વધારેવાર રેહેવા દેતો[12] ના;[9] નુકસાનનાં[16] ખરાબ લઈ જવાનેમાટે[15] (તથા નુકસાનનાં)

---

* 'નિપાયોઇશ્ મષીમ્' થી તે એ યશ્તની આખેરી સુધીનો ભાગ બહમન યશ્તના બાકી રહેલા ફકરાઓને નામે જણાએલો છે. આખી બહમન યશ્તની પેહેલવીનો અંગ્રેજી તરજુમો ઇસવી ૧૮૮૦ ના સાલમાં ડાકટર વેસ્તે બુનદેહેશના તરજુમા સાથે બાહાર પાડ્યો હતો. વળી એની આગમચ ઈઆને ઇસવી ૧૮૬૦ માં ડાકટર સ્પીગલે પેહેલવી બહમન યશ્તના થોડા ફકરાઓનો જરમન ભાષામાં તરજુમો છપાવી બાહાર પાડ્યો હતો.

પોંહોંચવાનેમાટે[17] (તું તેને સોંપતો) *ના.[14] હમો[31] જે[32] અમશાસ્પંદો[33] (તેઓને) જે[23] માણસ[24] ઠેરવેલી[30] ઈજશ્નેમાંથી,[29] સઉથી નાઢલી[28] (અથવા) સઉથી મ્હોટી[25] ઈજશ્ને[26] ઈજે[27] (ઈઆને ઈજશ્ને કરે), તે[20] દીનદાર[22] માણસને[21] (અએ જરતોશ્ત !) તું દુઃખમાં લાવતો[19] ના.[18]

(૨૫) †ઇધ[1] અસ્તિ[2] વોહુ મનો,[3] મન[4] દાંમિ[5] જરથુશ્ત્ર.[6] ઇધ[7] અષેમ્ વહિશ્તેમ,[8] મન[9] દાંમિ[10] જરથુશ્ત્ર.[11] ઇધ[12] ક્ષથ્રેમ વઇરીમ્,[13] મન[14] દાંમિ[15] જરથુશ્ત્ર.[16] ઇધ[17] સ્પેન્ત આર્મઈતિશ,[18] મન[19] દાંમિ[20] જરથુશ્ત્ર.[21] ઇધ[22] હુઉર્વત[23] અમેરેતાત,[24] યોઇ[25] સ્તો[26] મિજ્દ્દેમ્[27] અષાઉનાંમ્,[28] પરો-અસ્તિ[29] જસેન્તાંમ્,[30] મન[31] દાંમિ[32] †જરથુશ્ત્ર.[33] (૨૬) વએથાચ[34] તત્ચ[35] કથચ,[36] આઇ[37] અષાઉમ[38] જરથુશ્ત્ર;[39] મન[40] ખ્રથ્વાચ[41] ચિસ્તિચ[42] યાઘ્શ[43] આ અંઘ્રહુશ[44] પઐાઉરૂયો[45] બવત્,[46] યથાચ[47] અંઘ્રહત્[48] અપેમેમ[49] અંઘ્રહુશ.[50]

(૨૫) ‡અહિંયાં[1] (અથવા ‡આએ[1]), અએ જરતોશ્ત ![6] બહમન[3] (અમશાસ્પંદ) મારી[4] ¶પેદાએશ[5] છે;[2] અએ જરતોશ્ત ![11] અહિંયાં[7] અરદીબેહેશ્ત[8] (અમશાસ્પંદ) મારી[9] પેદાએશ[10] (છે); અએ જરતોશ્ત[16] અહિંયાં[12] શેહેરેવર[13] (અમશાસ્પંદ) મારી[14] પેદાએશ[15] (છે); અએ જરતોશ્ત ![21] અહિંયાં[17] અસ્પંદાદ[18] (અમશાસ્પંદ) મારી[19] પેદાએશ[20] (છે); અહિંયાં[22] ખોરદાદ[23] તથા અમરદાદ[24] (અમશાસ્પંદ), જેઓ[25] બીજી હયાતીમાં[29] જનારા[30] અશો (લોકો) નો[28] બદલો[27] $છે[26] (તેઓ બી), અએ જરતોશ્ત ![33] મારી[31] પેદાએશ[32] (છે). (૨૬) અએ[37] અશો[38]

* અથવા બીજી રીતેઃ—નુકસાનની[16] આફત[17] જે ખમવાને મુશ્કેલ પડે તેમાં[15] (તે દોસ્તને તું રેહેવા દેતો) ના.[14]

† ડાકટર ગેલ્ડનર આખા ૨૫ મા ફકરાને કવીતા રૂપી ૧૨ લીટીનો લેછે. દરેક લીટી અલ્પવિરામ ચિન્હ (,) તથા પૂર્ણવિરામ (.) આગળ પુરી થાયછે.

‡ અંગ્રેજી here ફ્રેન્ચ voici તથા ફારસી ‘ ઇનક્ ’ ની મતલબે.

¶ પેદાએશને અર્થે દાંમિ બોલ ગાથામાં બી આવે છે; જુઓ ઈજ ૪૩, ૫; ઈજ. ૫૧, ૧. વળી એજ અર્થે ‘ દામ, દાંમ ’ બી આવે છે; જુઓ ઈજ. ૭૧, ૬; યશ્ત ૬, ૨; ‘ દામિ ’ નો અર્થ ડહાપણ બી થાએછે (જુઓ એજ યશ્તનો ૩૨ મો ફકરો) તથા દામિ-દાત (બેહેરાંમ યશ્ત, ફકરો ૫૪; અશીશવંઘ યશ્તનો ૬૦ મો ફકરો.)

$ એની મતલબ એવી દીસેછે કે, અશો લોકોનાં રવાનોને ખોરદાદ તથા અમરદાદ અમશાસ્પંદ બેહેશ્તમાં સુખ આપવામાં મદદ કરેછે. જુઓ ગાથાના હા, ઇજશ્નેનો હા ૩૨, ૧૫; ઈજશ્નેનો હા ૪૫, ૫.

જરતોશ્ત ![36] તે[35] કેમ[36] (છે તે) તું જાણ,[34] (તે એ કે) મારી[40] અક્કલથી[41] તથા (મારાં) ડહાપણથી[42] દુનિયાં[44] શરૂઆતથી[45] હતી,[46] તેજ પ્રમાણે[47] દુનિયાં[50] છેડે સુધી[49] *રેહેશે.[48]

(૨૭) **હુજંઘ્રેમ્ બએષજનાંમ્, બએવરે બએષજનામ્; હુજંઘ્રેમ્ બએષજનાંમ્; બએવરે બએષજનાંમ્; હુજંઘ્રેમ્ બએષજનાંમ્, બએવરે બએષજનાંમ. જસ મે અવંઘ્રહે મજ્દ. જસ મે અવંઘ્રહે મજ્દ. જસ મે અવંઘ્રહે મજ્દ. અમહે હુતાશ્તહે હુરઓધ્રહે, વેરેથ્રધ્નહે, અહુરધાતહે, વનઇન્ત્યાઓ-સ્ચ ઉપરતાતો, સ્પેન્તહેચ આર્મતોઇશ.**†

(૨૮) **આર્મઇતિચ સ્પેન્તય[20] અએષાંમ્[21] બ્અએષો[22] સ્ચિન્દયધ્વેમ્;[23] પઇરિ[24] ઉષિ[25] વારયધ્વેમ્;[26] હાંમ્[27] ગવ[28] નિદરેજયધ્વેમ્;[29] હાંમ્[30] જન્વ[31] જેમ્બયધ્વેમ્;[32] અઇપિ[33] દેરેજ્વનેમ્[34] દરેજવયધ્વેમ.[35] કત્[36] અષવ[37] મજ્દ[38] વનત્[39] દ્રૃવ-ન્તેમ.[40] અષવ[41] વનત્[42] દુજિમ્,[43] અષવ[44] વનત્[45] દ્રૃવન્તેમ.[46]**

(૨૮) સપંદારમદની મારફતે[20] તેઓની[21] (ઈઆને બદ માણસોની) ખરાબીને[22] તમો કાપી નાખો,[23] (તેઓની) અક્કલને[25] આસપાસ[24] ઢાંકી નાંખો[26] (ઈઆને અંધારી કરો), (તેઓના) બેહુ હાથને[28] સાથે[27] બાંધો,[29] (તેઓનાં) ઘૂટણોને[31] સાથે[30] છુંદો[32] (તથા) બેરી[34] ‡ઘાલો.[35]

ખોલાસો:—(એ પ્રમાણે કોણ કેહેછે અને કોણને કેહેછે, તે વિશે આએ ઠેકાણે કાંઈ જણાવ્યું નથી, પણ પેગમબર જરતોશ્ત સાહેબ પોતાના ચેલાઓને કેહેતા હોએ એવું લાગે છે.)

ઓ હોરમજદ ![38] શું[36] અશો[37] (માણસ) દરવંદને[40] (ઈઆને દુષ્ટ-પાપી માણસને) ¶મારે ?[39] જવાબ:—(હા.) અશો[41] (માણસ) દરૂજને[43] મારે;[42] અશો[44] (માણસ) દરવંદને[46] (ઈઆને દુષ્ટ–પાપી માણસને) મારે.[45]

ઉષિ[1] અહુરહે મજ્દાઓ[2] યજમઇદે,[3] દરેથ્રાઇ[4] માંથ્રહે સ્પેન્તહે;[5] ખ્રતૂમ્[6] અહુરહે મજ્દાઓ[7] યજમઇદે,[8] મરેથ્રાઇ[9]

---

* એની મુકાબેલ જુઓ ઈજશ્નેનો હા ૨૮, ૧૧; ઈજશ્નેનો હા ૩૦, ૪.

† એ ફકરાના તરજુમાને માટે જુઓ સફો ૧૯ મો; તથા સપંદારમદની (સ્પેન્તહેચ આર્મતોઇશ્) (મદદ તું મને પોંહોંચાડ).

‡ તેઓની જબાંન બંધકરો-રૂંધી નાખો (પ્રોફેસર દારમેસ્તેતે). એ વિદ્વાન દેરેજ્વન્ બોલને પેહેલવી 'હુજ્વાન' (જબાંન) સાથે સરખાવેછે.

¶ એ વાકય ગાથામાંથી (ઈજ. ૪૮, ૨) ઈહાં અવસ્તા રૂપમાં ટાંકેલોછે.

માંથ્રહે સ્પેન્તહે;[10] હિજ્વાંમ્[11] અહુરહે મજ્દાઓ[12] યજમઇદ્દ,[13] ફ્રવાકાઇ[14] માંથ્રહે સ્પેન્તહે;[15] અઓમ્[16] ગઇરીમ્[17] યજમઇદ્દ,[18] યિમ્[19] ઉષિ-દાંમ્[20] ઉષિ-દરનેમ,[21] પઇતિ[22] અસ્નિ[23] પઇતિ[24] ક્ષફ્ને,[25] યસો-બેરેતાબ્યો[26] જઓથ્રાબ્યો.[27]

માંથ્ર સ્પેન્તને[5] *સમજવાને માટે[4] (દાદાર) હોરમજદની[2] હુશિયારીને[1] હમો વખાણીએ છિયે;[3] માંથ્ર સ્પેન્તને[10] યાદ કરવાનેમાટે[9] (દાદાર) હોરમજદની[7] અક્કલને[6] હમો વખાણીએ છિયે;[8] માંથ્ર સ્પેન્તને[15] ભણવાનેમાટે[14] (દાદાર) હોરમજદની[12] જબાંનને[11] હમો વખાણીએ છિયે.[13] આએ[16] પાહાડ[17] જે[19] હુશિઆરી આપનાર[20] '†ઉષિ-દરેન[21]' (તેને), ઈજશ્ને કરવાનેમાટે લઈ ગએલી[26] જોરથી,[27] દરેક[22] દિવસ[23] (અને) દરેક[24] રાતે[25] હમો વખાણીએ છિયે.[18]

(૨૯) આઅત્[1] અઓખ્ત[2] જરથુશ્ત્રો,[3] ઉપ[4] થ્વા[5] અજેમ[6] મઇરે[7] અનુદધયાત્,[8] સ્પેન્તયાઓ[9] આર્મતોઇશ[10] દોઇથ્રાબ્ય[11] અવાસ્ત્રયત[12] ‡મઇર્યો.[13] (૩૦) હુજંધ્રેમ બએષજનાંમ્, બએવરે બએષજનાંમ્; હુજંધ્રેમ્ બએષજનાંમ્, બએવરે બએષજનાંમ્; હુજંધ્રેમ્ બએષજનાંમ્, બએવરે બએષજનાંમ્.

☞ અહે[25] નર્શ્[26] અષઓનો[27] ફ્રવષીમ્[28] યજમઇદ્દ,[29] યો[30] અસ્મો-ખ્નવાઓ[31] નાંમ.[32] અધાત્[33] અન્યએષાંમ્[34]

---

* અથવા મનમાં રાખવાનેમાટે. અસલ અર્થ 'પકડવાનેમાટે'

† ઈરાનની પૂર્વ દિશાએ આવેલો હાલનો 'સજેસ્તાન' નામનો મુલક, જેને અવસ્તામાં 'વએકેરેત' કેહેછે, તથા પ્રાચીન યુનાની લોકો Drangiana કરીને કેહેતા હતા, તે મુલકમાં 'ઉષિદરેન' નામનો પાહાડ આવેલો છે. પેહેલવીમાં એ પાહાડને 'હુશ્દાશ્તાર્, ને નામે ઓળખેછે. એ બોલનો અસલ અર્થ 'હુશિયારી રાખનાર' કરીને થાએછે. એ નામ એટલામાટે આપવામાં આવ્યું કે, તે પાહાડ ઉપરથી અશો જરતોશ્તે આસમાની હોશ મેળવી; એ પાહાડ ઉપર દાદાર હોરમજદ સાથે એ રાસ્ત પેગમબરને દીનની બાબદો વિશે વાતચીત થઈ હતી. ઈજશ્નેના પેહેલા હામાં જરતોશ્તી દીનનાં પુસ્તકોને માન સાથે યાદ કીધા પછી, એ પાહાડને બી યાદ કીધો છે.

‡ એ ફકરો ગુચવણ ભરેલો છે. "ઉપ થ્વા અજેમ્ મઇરે અનુદધયાત્"ને બદલે, નોટમાં આપેલાં "જમેરેને દુયે" બોલો કાંઇક પસંદ કરીને, પ્રોફેસર દારમેસ્તેતે નીચે મુજબ અર્થ કરેછે:—"ઓ ગુનેહગાર! (ઈઆને હારેમેન!) હું તુંને જમીનની અંદર હડાવી કાહાડીશ." "સ્પેન્ત[9] આર્મઇતિની[10] બે આંખથી[11] (ઈઆને નજરથી) તે ગુનેહગાર[13] (એટલે હારેમન) શક્તિ વગરનો થઈ ગયો.[12]"

અષઓનાંમ[૩૫] ફ્રક્ષતિ[૩૬] યજાઇ,[૩૭] ફ્રવરેત[૩૮] ગઓકેરેનહે[૩૯] સૂરહે[૪૦] મજદ્દધાતહે.[૪૧] ગઓકેરેનેમ[૪૨] સૂરેમ[૪૩] મજદ્દધાતેમ[૪૪] યજમઇદે.[૪૫] (૩૧) ઉષિ અહુરહે મજદાઓ યજમઇદે, દરેથ્રાઇ માંથ્રહે સ્પેન્તહે; ખ્રતૂમ્ અહુરહે મજદાઓ યજમઇદે, મરેથ્રાઇ માંથ્રહે સ્પેન્તહે; હિજવાંમ્ અહુરહે મજદાઓ યજમઇદે, ફ્રવાકાઇ માંથ્રહે સ્પેન્તહે; અઓમ્ ગઇરીમ્ યજમઇદે, યિમ ઉષિ-દાંમ્ ઉષિ-દરેનેમ્, પઇતિ અસનિ પઇતિ ક્ષફ્ને, યસો-બેરેતાબ્યો જઓથ્રાબ્યો.* અષેમ્ વોહૂ ૧. ☞ (ત્રણવાર પઢે).

(૩૦) તે[૨૫] અશો[૨૭] માણસનાં[૨૬] ફ્રોહરને[૨૮] હમો યાદ કરીએ છિયે,[૨૯] કે જે[૩૦] †અસ્મો-ખ્નવત્[૩૧] નામનો[૩૨] (હતો). બીજા[૩૪] અશો[૩૫] (માણસો) કરતાં[૩૩] હોરમજદના પેદા કીધેલા[૪૧] કૌવત આપનારા[૪૦] ‡ગઓકેરેન (ઈઆને સફેદ હોમ)ના[૩૯] ચાહનાર તરીકે,[૩૮] (હું) (તે અસ્મો-ખ્નવત્ નામના શખ્સનાં ફ્રોહરને) વધારે[૩૬] ઈજું.[૩૭] હોરમજદના પેદા કીધેલા[૪૪] કૌવત આપનારા[૪૩] ગઓકેરેનને[૪૨] હમો વખાણીએ છિયે.[૪૫]

(૩૨) દામીમ્[૧] યજમઇદે[૨] યાંમ્[૩] આર્મઇતીમ્[૪] સ્પેન્તાંમ્.[૫] યેહે[૬] દાથ્રે[૭] અષહેચ,[૮] અષઓનાંમ્[૯] અષ-પઓઇર્યનાંમ્ચ[૧૦] ¶દામનાંમ્.[૧૧]

(૩૨) ડહાપણ[૧] જે[૩] આબાદી કરનાર[૫] સંપૂર્ણ મનશ્ની (તે)ને[૪] હમો ‡‡વખાણીએ છિયે,[૨] જેની[૬] ઉત્પત્તિ[૭] અશોઈની[૮] તથા અશો[૯] (લોકો) જેઓ અશોઈમાં સઉથી સરસ (છે તેઓ)ની[૧૦] પેદાએશની[૧૧] (છે).§

---

* એના તરજુમાનેમાટે જુઓ એજ યશ્ત, સફો ૧૬૩-૧૬૪.

† ફરવરદીન યશ્તના ૨૫ થી તે ૨૭ મા કરદા સુધી જે નામીચા નર તથા નારીઓનાં ફ્રોહરોને ઈજેલાં છે, તેઓમાં 'અસ્મો-ખ્નવત્' નું સઉથી પેહેલ્લાં નામ આવેછે. એ શખ્સને પ્રોફેસર દારમેસ્તેતે પેગમબર જરતોશ્તના પેહેલ્લા શાગેરદોમાંનો એક શાગેરદ ગણેછે.

‡ ગઓકેરેનના ખોલાસા બાબે જુઓ વંદીદાદનો મારો તરજુમો, પરગરદ ૨૦ મી, ૪ થા ફકરામાં આપેલી નોટ.

¶ 'દામીમ્ યજમઇદે'થી તે 'અષ-પઓઈર્યનાંમ્ચ દામનાંમ્' સુધીના બોલો વીસ્પરદના ૧૯ મા કરદાના ૨ જા ફકરામાં બી આવેછે.

‡‡ અથવા બીજી રીતેઃ—આબાદી કરનાર[૫] સંપૂર્ણ મનશ્ની[૪] (અથવા સભ્યતા[૪]) જે[૩] (હોરમજદની) પેદાએશ (તે) ને[૧] હમો વખાણીએ છિયે.[૨]

§ ડહાપણ તથા સંપૂર્ણ મનશ્નાને વખાણવાનું કારણ એ કે, તેની ઉત્પત્તિ ખુદ અશોઇમાંથી તથા જે લોકો અશોઈની બાબદમાં સર્વોત્તમ છે તેમાંથી નીકળેછે. 'આર્મઇતિ'નો અર્થ નેક વિચાર, સભ્યતા બી થાએછે. સંસ્કૃત आरमति.

અએતત્ દિમ વીસ્પનાંમ્ મજિશ્તેમ્ દજદ્યાઇ, અહૂમચ રતૂમ્ચ યિમ્ અહુરેમ્ મજદાંમ્, સ્નથાઇ અંઘ્રહે મઇન્યેઉશ દ્રૂવતો, સ્નથાઇ અએષ્મહે ખ્રૂવી-દ્રઓશ, સ્નથાઇ માજઇન્ય-નાંમ્ દએવનાંમ્, સ્નથાઇ વીસ્પનાંમ્ દએવનાંમ્, વરેન્યનાંમ્ચ દ્રૂવતાંમ.(આજમાં પઢે.) શેકસ્તેહ્ ઘનામેન્યો, બરૂ અહેરેમન્ લેઆંનત્ સદ્દ હજાર બારૂ. (પ્રગટ પઢે.) ફ્રદથાઈ અહુરહે મજદાઓ રએવતો ખરેનંઘ્રઉહતો, ફ્રદથાઇ અમેષનાંમ્ સ્પેન્ત-નાંમ્, ફ્રદથાઇ તિશ્ત્ર્યેહે સ્તારો રએવતો ખરેનંઘ્રઉહતો, ફ્રદથાઇ નર્શ્ અષઓનો, ફ્રદથાઇ વીસ્પનાંમ્ સ્પેન્તહે મઇન્યે-ઉશ દામનાંમ્ *અષઓનાંમ. અષેમ્ વોહૂ ૧. ☞ અહ્માઇ રએશચ; હજંઘ્રેમ; જસ મે; કેરૂફેહ્ મોજદ.

રોજ નેક્ નામ, રોજ પાક્ નાંમ, રોજ મુબારક્ (ફલાંન), માહે મુબારક્ (ફલાંન), ગાહે (ફલાંન), નમાજ દાદારે ગેહાંન્ દામાંન્. ક્ષનઓથ્ર અહુરહે મજદાઓ, તરોઇદીતે અંઘ્રહે મઇન્યેઉશ. હઇથ્યાવરૂશતાંમ હ્યત્ વસ્ના ફ્રેરષોતેમેમ. સ્તઓમિ અષેમ્; અષેમ્ વોહૂ ૧. ગોરૂજે ખોરેહ્ અવજાયાદ્ દાદાર અહુરમજદ રયોમંદ ખોરેહ્મંદ મીનોઆંન્ મીનો બેરેતુમ, બેરૂસાદ્ અમાવંદ પીરોજગર અમાવંદી પીરોજગરી. દાદ્ દીન્ બેહ્ માજદયસ્નાંન્, આગહી રવાઇ ગોઆફરંગાંની બાદ્ હફ્તે કેશ્વરૂ જમીન્; અએદૂન્ બાદ. મન્ આનો આવાયદ્ શુદન્, મન્ આનો આવાયદ્ શુદન્, મન્ આનો આવાયદ્ શુદન. અષઓને અષેમ્ વોહૂ ૧.

☞ (દક્ષિણ દિશા તરફ મોહોડું કરીને પઢે.) દાદારે ગેહાંન દીને માજદયસ્ની દાદે જરથુશ્તી. નેમસે-તે અષાઉમ સેવિશ્તે અરેદ્વિ સૂર અનાહિતે અષઓને. અષેમ્ વોહૂ ૧.

નેમો ઉર્વઇરે વંઘ્રઉહિ મજદધાતે અષઓને. અષેમ્ વોહૂ ૧. અહુરેમ મજદાંમ્ રએવન્તેમ ખરેનંઘ્રઉહન્તેમ યજમઇદે. અષેમ્ વોહૂ ૧. દાદાર અહુરમજદ રયોમંદ ખોરેહ્મંદ મીનોઆંન્ મીનો બેરેતુમ બેરૂસાદ્. અષેમ્ વોહૂ ૧.

---

* એ ફકરાના તરજુમા બાબે જુઓ હોશબામ, સફે ૨૧-૨૨.

હોરમજ્દ યશ્તની નીરંગ.*

☞ (એ નીરંગ હોરમજદ યશ્ત પઢ્યા પછી ત્રણ વાર પઢે.)

યા[1] દાદારૂ અહુરમજ્દ,[2] અહેરેમન્[3] મરોચીનીદારૂ[4] નેગુનમ[5] દીવાન્;[6] બરૂ[7] બૂદ્દને[8] રસ્તાખીજ[9] તન્ પસીન્[10] બીગુમાનમ.[11] અષેમ્ વોહૂ ૧. (ત્રણ વાર પઢે).

અએ[1] દાદાર હોરમજદ ![2] નાશ કરનાર[4] હારેમનને[3] (તથા) દેવોને[6] હું આજેજ કરૂં;[5] રસ્તાખેજ[9] (તથા)તનપસીન[10] થવાની[8] ઉપર[7]હુંબેગુમાન છેઉં.[11]

મ્હોટી હપ્તન યશ્ત.

ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મજ્દાઓ. અષેમ્ વોહૂ ૧.

પનામે યજ્દાંન્ અહુરમજ્દ ખોદાએ અવજૂની, ગોરૂજે ખોરેહ્ અવજાયાદ્, હફ્ત્ અમશાસ્પંદ્. બેરસાદ્.†

અજ્ હમા ગુનાહ્ પતેત્ પશેમાનુમ્; અજ્ હર્વસ્તીન્ દુશ્મત દુજ્ઝૂખ્ત દુજ્વરૂશ્ત, મેમ્ ૫ ગેતી મનીદ્, ઉઇમ્ ગોફ્ત્, ઉઇમ્ કર્દ્, ઉઇમ્ જસ્ત્, ઉઇમ્ બૂન્ બૂદ્ એસ્તેદ્. અજ્ આંન્ ગુનાહ્ મનશ્ની ગવશ્ની કુનશ્ની, તની રવાંની ગેતી મીનોઆંની, ઓખે અવાખ્શ્ પશેમાન્ ૫ સે ગવશ્ની ૫ પતેત્ હોમ. ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મજ્દાઓ, તરોઇદીતે અંઘ્રહે મઇન્યેઉશ્; હઇથ્યાવરૂ-શ્તાંમ્ હ્યત્ વસ્ના ફ્રેરષાતેમેમ્; સ્તઓમિ અષેમ. અષેમ્ વોહૂ ૩.

ફ્રવરાને મજ્દયસ્નો જરથુશ્ત્રિશ વીદએવો અહુર-ત્કએષો (જે ગેહ હોએ તે પઢે.) ફ્રસસ્તયએચ. (૧) અહુરહે મજ્દાઓ[6] રએવતો[7] ખ્રરેનંઘ્રઉહતો[8], અમેષનાંમ સ્પેન્તનાંમ,[9] વંઘ્રહવે મનંઘ્રહે[10] આક્ષ્તોઇશ[11] હાંમ-વઇનત્યાઓ,[12] તરધાતો[13] અન્યાઇશ[14] દામાંન્,[15] આસ્નહે ખ્રથ્વો[16] મજ્દધાતહે,[17] ગઓષો-સ્રૂતહે ખ્રથ્વો[18] મજ્દધાતહે.[19] (૨) અષહે વહિશ્તહે[20] સ્રએશ્તહે,[21] અઇરયમનો ઇશ્યેહે[22] સૂરહે[23] મજ્દધાતહે,[24] સઓકયાઓ[25]

---

*આએ તેમજ બીજી યશ્તોની નીરંગ પાજંદ ભાષામાં છે.

† ઈઆને સાત અમશાસ્પંદ (મારી મદદે) પોંહોંચો !

વંઘ્રહુયાઓ[26] વેઉરૂ-દ્વાઇથ્રયાઓ[27] મજદધાતયાઓ[28] અષએ-ન્યાઓ,[29] ક્ષથ્રહે વઇરયેહે[30] અયોક્ષુસ્તહે[31] મરેજદિકાઇ[32] થ્રાયો-દ્રિગઓવે.[33] (૩) સ્પેન્તયાઓ વંઘ્રહુયાઓ આર્મતોઇશ,[34] રાતયાઓ[35] વંઘહુયાઓ[36] વેઉરૂ-દ્વાઇથ્રયાઓ[37] મજદધાત-યાઓ[38] અષઓન્યાઓ,[39] હઉર્વતાતો[40] રથ્વો[41] યાઇર્યયાઓ[42] હુષિતોઇશ,[43] સરેધઓઇબ્યો[44] અષહે[45] રતુબ્યો,[46] અમેરે-તાતો[47] રથ્વો[48] ફ્રષઓનિબ્ય[49] વાંથ્વાબ્ય,[50] અસ્પિનિબ્ય[51] યઓનિબ્ય,[52] ગઓકેરેનહે[53] સૂરહે[54] મજદધાતહે.[55]

☞ (હાવન તેમજ બીજી હાવનમાં નીચે મુજબ ભણે):—

(૪) મિથ્રહે[56] વેઉરૂ-ગઓયઓતોઇશ[57], રામનસ્ચ ખ્વાસ્ત્રહે.[58]

☞ (જો રપિથ્વન ગેહ હોએ તો નીચે મુજબ ભણે):—

અષહે વહિશ્તહે[59] આથ્રસ્ચ[60] અહુરહે મજદાઓ.[61]

☞ (જો ઉજીરન ગેહ હોએ તો નીચે મુજબ ભણે):—

બેરેજતો[62] અહુરહે[63] નફેધ્રો[64] અપાંમ્[65] અપસ્ચ[66] મજદધાતયાઓ.[67]

☞ (જો અઇવિસ્રૂથ્રેમ ગેહ હોએ તો નીચે મુજબ ભણે):—

(૫) અષાઉનાંમ્[68] ફ્રવષિનાંમ્[69] ઘેનાંનાંમ્ચ[70] વીરો-વાંથ્વનાંમ્[71] યાઇર્યયાઓસ્ચ[72] હુષિતોઇશ,[73] અમહેચ[74] હુતાશ્તહે[75] હુરઓધહે,[76] વેરેથ્રઘ્નહેચ[77] અહુરધાતહે,[78] વનઇન્ત્યાઓસ્ચ ઉપરતાતો.[79]

(જો ઉશહેન ગેહ હોએ તો નીચે મુજબ ભણે):—

સ્રઓષહે[80] અષ્યેહે[81] અષિવતો,[82] વેરેથ્રાજનો[83] ફ્રાદત્-ગએથહે,[84] રશ્નઓશ[85] રજિશ્તહે,[86] અરૂશ્તાતસ્ચ[87] ફ્રાદત્-ગએથયાઓ[88] વરેદત્-ગએથયાઓ.[89]

ક્ષ્નઓથ્ર[90] યસ્નાઇચ[91] વહ્માઇચ[92] ક્ષ્નઓથ્રાઇચ[93] ફ્રસસ્ત-યએચ,[94] યથા અહૂ વઇર્યો[95] જઓતા[96] ફ્રા મે[97] મ્રૂતે,[98] અથા રતુશ અષાત્ચિત્ હચ[99] ફ્રા અષવ[100] વીદ્વાઓ[101] મ્રઓતૂ.[102]

(૧) (દાદાર હોરમજદને) ખુશાલ કરવાનેમાટે[90] (ફલાંની ગેહમાં) ખજાનો રાખનાર[7] (તથા) ખોરેહવાળા[8] (દાદાર) હોરમજદની,[6] અમશા-સ્પંદોની,[9] ફતેહમંદ[12] દોસ્તીનો[11] (અથવા મોહોબત ભરેલી[12] સુલેહનો[11])

(ધરાવનાર) બહમન[૧૦] (અમશાસ્પંદ), (જે) બીજી[૧૪] પેદાએશો કરતાં[૧૫] વધારે સરસ[૧૩] (તથા) (જે) હોરમજદની પેદાકીધેલી[૧૭] જાતી અક્કલનો,[૧૬] (તથા) કાંને સાંભળીને મેળવેલી અક્કલનો[૧૮] (સાહેબ તેની), (૨) સઉથી સોહામણા[૨૧] અરદીબેહેશ્ત (અમશાસ્પંદ) ની,[૨૦] હોરમજદના પેદા કીધેલા,[૨૪] શૂરા[૨૩] (તથા) પસંદ પડતા અઇર્યમન (ફરેશ્તા)ની,[૨૨] હોરમજદના પેદા કીધેલા[૨૮] અશો[૨૯] (તથા) મ્હોટી *નજરવાળા[૨૭] (તથા) ભલાં[૨૬] સઓક (ફરેશ્તા)ની,[૨૫] ચોખ્ખી ધાતુ[૩૧] (ઉપર સરદારી ભોગવનાર) શેહેરેવર[૩૦] (અમશાસ્પંદ), (જે) દયાળુ[૩૨] (તથા) ગરીબનું પોષણ કરનાર (તે)ની,[૩૩] (૩) હોરમજદનો પેદા કીધેલો[૩૮] ભલી સપંદારમદ[૩૪] (અમશાસ્પંદ) (જે) અશો,[૩૯] મ્હોટી નજરવાળો[૩૭] (તથા) સારી[૩૬] બક્ષેશ આપનાર (તે)ની,[૩૫] સરેધ[૪૪] (ઈઆને વરસો) (જે) અશોઈનાં[૪૫] હીંગામો (તેઓ) માંનો[૪૬] ખોરદાદ,[૪૦] (જે) ફસલને[૪૨] બરાબર વખત ઉપર લાવવાનો[૪૩] સરદાર (તે) ની,[૪૧] (તથા) અમરદાદ[૪૭] (અમશાસ્પંદ) (જે) (ગાએઢોરનાં) ટોળાંની[૫૦] આબાદી ઉપર[૪૯] (તથા) અનાજના[૫૨] વધારા ઉપર,[૫૧] (તથા) હોરમજદના પેદા કીધેલા[૫૫] એજમતી[૫૪] ગઓકેરેન (ઈઆને સફેદ હોમ) ઉપર[૫૩] સરદારી ભોગવનાર (તે) ની,[૪૮] (૪) (હાવનગેહમાં) બોહોળાં ખેતરવાળા[૫૭] મેહેર (ઈજદ)ની[૫૬] તથા રામ †ખાસ્તરની,[૫૮] (રપિથ્વન ગેહમાં) અરદી-બેહેશ્ત (અમશાસ્પંદ)ની[૫૯] તથા હોરમજદના[૬૧] આતશની,[૬૦] (ઉજીરન ગેહમાં) પાણીઓનો[૬૫] નાભ[૬૪] (જે) બુલંદ[૬૨] સરદાર (તે)ની,[૬૩] તથા હોરમજદના પેદા કીધેલાં[૬૭] પાણીની,[૬૬] (૫) (અઇવિસ્રૂથ્રેમ ગેહમાં) અશો-(લોકો)નાં[૬૮] તથા પેહેલવાંનોનાં ટોળાંવાળી[૭૧] ઓરતોનાં[૭૦] ફરોહરોની,[૬૯] તથા ફસલના[૭૨] વખતસર આવવાની,[૭૩] તથા નેક બનાવેલા[૭૫] અને ખુબસુ-રત[૭૬] અમ (નામના ફરેશ્તા)ની,[૭૪] તથા હોરમજદના પેદાકીધેલા[૭૮] બેહેરાંમ (ઈજદ)ની,[૭૭] તથા વનન્તી ઉપરતાત્ (નામના ફરેશ્તા)ની,[૭૯] (ઉશહેન ગેહમાં) પાક,[૮૧] અશોઈવાળા,[૮૨] ફ્તેહમંદ[૮૩] (તથા) દુનિયાંની વૃદ્ધિ કરનાર[૮૪] સરોશ (ઈજદ)ની,[૮૦] સઉથી સાચ્ચા[૮૬] રશ્ને (ઈજદ)ની,[૮૫] તથા દુનિયાંની વૃદ્ધિ કરનાર[૮૮] (અને) દુનિયાંની આબાદી કરનાર[૮૯] આશ્તાદ (ઈજદ)ની[૮૭]— (એ બધાઓની) આરાધના કરવાને,[૯૧] (તેઓની) ખુબીઓ ગાવાને,[૯૨]

* ઈઆને મોહોબત ભરેલી નજરના; અસલ અર્થ પોહોળી આંખવાળા.

† એ ફરેશ્તો વાતાવરણ ઉપર, તથા રામશ્નની ઉપર મવક્કોલ છે.

(તેઓને) ખુશનુદ કરવાને[૯૩] (તથા) (તેઓની) વખાણ કરવાને,[૯૪] જોતી[૯૬] મારી આગળ[૯૭] યથા અહૂ વઇર્યો[૯૫] (ના કલામોની ખુબીઓ) જાહેર કરે;[૯૮] (રાસ્પી) (જે) અશો[૧૦૦] (તથા) વિદ્વાન[૧૦૧] (તે) અથા રતુશ અષાતચિત હચ[૯૯] (એ કલામોની ખુબીઓ) જાહેર કરે.[૧૦૨]

(૬) અહુરેમ મજ્દાંમ[૧] રએવન્તેમ[૨] ખરેનંઘ્વઉહન્તેમ[૩] યજમઇદે;[૪] અમેષા સ્પેન્તા[૫] હુક્ષથ્રા[૬] હુધાઓંઘ્હો[૭] યજમઇદે;[૮] વોહુ મનો[૯] અમેષેમ સ્પેન્તેમ[૧૦] યજમઇદે;[૧૧] આક્તીમ[૧૨] હાંમ-વઇન્તીમ[૧૩] યજમઇદે,[૧૪] તરધાતેમ[૧૫] અન્યાઇશ[૧૬] દામાંન[૧૭] આસ્નેમ ખ્રતૂમ[૧૮] મજ્દધાતેમ[૧૯] યજમઇદે;[૨૦] ગઓષો-સ્રૂતેમ ખ્રતૂમ[૨૧] મજ્દધાતેમ[૨૨] યજમઇદે.[૨૩] (૭) અષેમ વહિશ્તેમ[૨૪] સ્રએશ્તેમ[૨૫] અમેષેમ સ્પેન્તેમ[૨૬] યજમઇદે;[૨૭] અઇર્યમનેમ ઇષીમ[૨૮] યજ-મઇદે;[૨૯] સૂરેમ[૩૦] મજ્દધાતેમ[૩૧] યજમઇદે;[૩૨] સઓકાંમ[૩૩] વંઘ્વઉ-હીમ[૩૪] વોઉરૂ-દોઇથ્રાંમ[૩૫] મજ્દધાતાંમ[૩૬] અષઓનીમ[૩૭] યજ-મઇદે;[૩૮] ક્ષથ્રેમ વઇરીમ[૩૯] અમેષેમ સ્પેન્તેમ[૪૦] યજમઇદે;[૪૧] અયો-ક્ષુસ્તેમ[૪૨] યજમઇદે;[૪૩] મરેઝ્દિકેમ[૪૪] થ્રાયો-દ્રિગૂમ[૪૫] યજમઇદે.[૪૬] (૮) સ્પેન્તાંમ વંઘ્વઉહીમ આર્મઇતીમ[૪૭] યજમઇદે;[૪૮] રાતાંમ[૪૯] વંઘ્વઉહીમ[૫૦] વોઉરૂ-દોઇથ્રાંમ[૫૧] મજ્દધાતાંમ[૫૨] અષઓનીમ[૫૩] યજમઇદે;[૫૪] હઉર્વતાતેમ[૫૫] અમેષેમ સ્પેન્તેમ[૫૬] યજમઇદે;[૫૭] યાઇ-ર્યાંમ[૫૮] હુષિતીમ[૫૯] યજમઇદે;[૬૦] સરેધ[૬૧] અષવન[૬૨] અષહે[૬૩] રત-વો[૬૪] યજમઇદે;[૬૫] અમેરેતાતેમ[૬૬] અમેષેમ સ્પેન્તેમ[૬૭] યજમઇદે;[૬૮] ફ્રૂષઓનીમ[૬૯] વાંથ્વાંમ[૭૦] યજમઇદે;[૭૧] અસપિનાચ[૭૨] યેવીનો[૭૩] યજમઇદે;[૭૪] ગઓકેરેનેમ[૭૫] સૂરેમ[૭૬] મજ્દધાતેમ[૭૭] યજમઇદે.[૭૮]

(૬) ખજાનો રાખનાર[૨] (તથા) ખોરેહવાળા[૩] (દાદાર) હોરમજદને[૧] હમો વખાણીએ છિયે;[૪] સારી પાદશાહીવાળા[૬] (તથા) સારાં ડહાપણવાળા[૭] અમશાસ્પંદોને[૫] હમો વખાણીએ છિયે;[૮] બહમન[૯] અમશાસ્પંદને[૧૦] હમો વખાણીએ છિયે;[૧૧] ફતેહમંદ[૧૩] દોસ્તી[૧૨] (અથવા મોહોબત ભરેલી[૧૩] સુલેહ[૧૨]) (જે) બીજી[૧૬] પેદાએશો કરતાં[૧૭] વધારે સરસ[૧૫] (તેને) હમો વખાણીએ છિયે;[૧૪] હોરમજદની પેદા કીધેલી[૧૯] જાતી અક્કલને[૧૮] હમો વખાણીએ છિયે;[૨૦] હોરમજદની પેદા કીધેલી[૨૨] કાને સાંભળીને મેળવેલી અક્કલને[૨૧] હમો વખા-ણીએ છિયે.[૨૩] (૭) સઉથી સોહામણા[૨૫] અરદીબેહેશ્ત[૨૪] અમશાસ્પંદને[૨૬] હમો વખાણીએ છિયે;[૨૭] પસંદ પડતા અઇર્યમન (ફરેશ્તા) ને[૨૮] હમો વખા-ણીએ છિયે;[૨૯] હોરમજદના પેદા કીધેલા[૩૧] શૂરા (અઇર્યમન ફરેશ્તા) ને[૩૦]

હમો વખાણીએ છિયે;[૩૨] હોરમજદના પેદા કીધેલા[૩૬] અશો[૩૭] (તથા) મ્હોટી નજરવાળા[૩૫] (તથા) ભલા[૩૪] સઓક (ફરેશ્તા)ને[૩૩] હમો વખાણીએ છિયે;[૩૮] શેહેરેવર[૩૯] અમશાસ્પંદને[૪૦] હમો વખાણીએ છિયે;[૪૧] ચોખ્ખી ધાતુ[૪૨] (ઉપર સરદારી ભોગવનાર શેહેરેવરને) હમો વખાણીએ છિયે;[૪૩] દયાળુ[૪૪] (તથા) ગરીબનું પોષણ કરનાર[૪૫] (શેહેરેવરને) હમો વખાણીએ છિયે.[૪૬]

(૮) ભલા સપંદારમદ (અમશાસ્પંદ)ને[૪૭] હમો વખાણીએ છિયે;[૪૮] હોરમજદના પેદા કીધેલા[૫૨] અશો,[૫૩] મ્હોટી નજરવાળા[૫૧] (તથા) સારી[૫૦] બક્ષેશ કરનાર[૪૯] (સપંદારમદને) હમો વખાણીએ છિયે;[૫૪] ખોરદાદ[૫૫] અમશાસ્પંદને[૫૬] હમો વખાણીએ છિયે;[૫૭] ફસલના[૫૮] વખતસર આવવાને[૫૯] હમો વખાણીએ છિયે;[૬૦] અશો[૬૨] સરેધ[૬૧] (ઈઆને વરસો) (જે) અશોઈના[૬૩] હીંગામો (તેઓ) ને[૬૪] હમો વખાણીએ છિયે;[૬૫] અમરદાદ[૬૬] અમશાસ્પંદને[૬૭] હમો વખાણીએ છિયે;[૬૮] (ગાએઢોરનાં) ટોળાંની[૭૦] આબાદીને[૬૯] હમો વખાણીએ છિયે;[૭૧] અનાજના[૭૩] વધારાને[૭૨] હમો વખાણીએ છિયે;[૭૪] હોરમજદના પેદા કીધેલા[૭૭] એજમતી[૭૬] ગઓકેરેન (ઈઆને સફેદ હોમ)ને[૭૫] હમો વખાણીએ છિયે.[૭૮]

☞ (હાવન ગેહમાં તેમજ બીજી હાવનમાં નીચે મુજબ ભણે):—

(૯) મિથ્રેમ્ વોઉરૂ-ગઓયઓઇતિમ્ યજમઇદે; રામ ખાસ્ત્રેમ્ યજમઇદે. અષાઉનાંમ્ વંઘ્રઉહીશ્ સૂરાઓ સ્પેન્તાઓ ફ્રવષયો યજમઇદે.*

☞ (જો રપિથ્વન ગેહ હોએ તો નીચે મુજબ ભણે):—

અષેમ્ વહિશ્તેમ્ આતરેમ્ચ અહુરહે મજદાઓ પુથ્રેમ્ યજમઇદે. અષાઉનાંમ્ વંઘ્રઉહીશ્ સૂરાઓ સ્પેન્તાઓ ફ્રવષયો યજમઇદે.*

☞ (જો ઉજીરન ગેહ હોએ તો નીચે મુજબ ભણે):—

બેરેજન્તેમ્ અહુરેમ્ ક્ષથ્રીમ્ ક્ષએતેમ્ અપાંમ્ નપાતેમ્ અઉર્વત્-અસ્પેમ્ યજમઇદે; અપેમ્ચ મજદધાતાંમ્ અષઓનીમ્ યજમઇદે.† અષાઉનાંમ્ વંઘ્રઉહીશ્ સૂરાઓ સ્પેન્તાઓ ફ્રવષયો યજમઇદે.*

---

* એ યશતમાં બધી ગેહમાં ભણાતો એ છેલ્લો વાકય પ્રોફેસર વેસ્ટરગાર્ડ તથા ડાકટર ગેલ્ડનરના અવસ્તાનાં પુસ્તકોમાં આપેલો નથી; પણ ભણવાની ચોપડીઓમાં છે.

† એના તરજુમાનેમાટે જુઓ ઉજીરન ગેહ, સફે ૯૭ મો.

☞ (જો અઇવિસ્રૂથ્રેમ ગેહ હોએ તો નીચે મુજબ ભણે):—

(૧૦) અષાઉનાંમ્ વંઘ્ઉહીશ્ સૂરાઓ સ્પેન્તાઓ ફ્રવષયો યજમઇદે; ઘેનાઓસ્ચ વીરો-વાંથ્વાઓ યજમઇદે; યાઇર્યાંમ્ચ હુષિતીમ્ યજમઇદે; અમેમ્ચ હુતશ્તેમ્ હુરઓધેમ્ યજમઇદે; વેરેથ્રઘ્નેમ્ચ અહુરધાતેમ્ યજમઇદે; વનઇન્તીમ્ચ ઉપરતાતેમ્ યજમઇદે.* અષાઉનાંમ્ વંઘ્ઉહીશ્ સૂરાઓ સ્પેન્તાઓ ફ્રવષયો યજમઇદે.

☞ (જો ઉશહેન ગેહ હોએ તો નીચે મુજબ ભણે):—

સ્રઓષેમ્ અષીમ્ હુરઓધેમ્ વેરેથ્રાજનેમ્ ફ્રાદત્-ગએથેમ્ અષવનેમ્ અષહે રતૂમ્ યજમઇદે; રશ્નૂમ્ રજિશ્તેમ્ યજમઇદે; અર્શ્તાતેમ્ચ ફ્રાદત્-ગએથાંમ્ વરેદત્-ગએથાંમ્ યજમઇદે.† અષાઉનાંમ્ વંઘ્ઉહીશ્ સૂરાઓ સ્પેન્તાઓ ફ્રવષયો યજમઇદે.

☞ (૧૧) ‡યાતુ જી જરથુશ્ત્ર વનત્ દએવો મષ્યો. કો ન્માનહે બાધ સ્પિતમ જરથુશ્ત્ર, વીસ્પ દ્રુક્ષ્ જનાઇતિ, વીસ્પ દ્રુક્ષ્ નાષાઇતિ, યથ હઓનઓઇતિ અએષાંમ્ વચાંમ. (૧૨) અઓઇ તે અઓઇ તન્વો દધાઇતિ, અઓઇ તે અથઉરૂનેમ્ જ-નાઇતિ, અથઉરૂનેમ્ યથ રથએશ્તારેમ્, વીસ્પનો અસ્રુશ્તેએ નાષાતનાંમ્ અઓજંઘ્રહ. યો હીમ્ દસ્તે દારનેમ્, યોઇ હ્મ અમેષાઓ સ્પેન્તા હુક્ષથ્ર હુધાઓંઘ્રહો હમરેથનાંમ્ચિત્. દએનાંમ્ માઝ્દયસ્નીમ્, અસ્પો-કેહ્રૂપેમ્ આપેમ્ મઝ્દધાતાંમ્ અષઓ-નીમ્ યજમઇદે. (૧૩) આતરે વીતરે મઇબ્યા વીતરે મઇબ્યા વીસ્રઓત્ જરથુશ્ત્ર, આતરે વીતરે મઇબ્યસ્ચિત્ વીતરે મઇ-બ્યસ્ચિત્ વીસ્રઓત્ જરથુશ્ત્ર; યત્ વંઘ્હેઉશ્ મનંઘ્હો, યત્ અઇથ્યેજંઘ્રહેમ્ વચાંમ, ફ્રસ્પાવરેશ્ ફ્રાચ ફ્રમેરેથ્વચ ફ્રઝંથ્વચ. (૧૪) સતવત સતે-વત ઉતવત ઉતે-વત ઉત અપબરેનુત યથ બસ્તેમ્ ફ્રવશ્નાંમ્ દએનાંમ્ માઝ્દયસ્નીમ્ નાષાતનાંમ્ અઓજંઘ્રહ. અષેમ્ વોહૂ ૧.

---

* એના તરજુમાનેમાટે જુઓ અઇવિસ્રૂથ્રેમ ગેહ, સફો ૧૦૨–૧૦૩.

† એના તરજુમાનેમાટે જુઓ ઉશહેન ગેહ, સફો ૧૦૬.

‡ નાઢલી હપ્તન યશ્તના અવસ્તા (ફકરા ૧૧–૧૪) બીગડેલા હોવાથી, એનો ખાતરીપૂર્વક તરજુમો હું કરી શકયો નથી. યૂરોપિયન વિદ્વાનોના તરજુમા બી મનમાનતા નથી. ૧૧–૧૨ મા ફકરાઓનો કાંઈક સાર આપવાની મેં કોશેશ કીધી છે.

☞ (જો નાહલી હપ્તન યશત ભણવી હોએ તો, " યાતુ જી જરથુશ્ત્ર" નો કરદો છેડેની અષેમ્ વોહૂ ૧ સુધાં ૭ વખત ભણવો, અને ત્યાર પછી બાજમાં " અહુરમજ્દ ખોદાએ અવઝૂનીએ મરૂદુમ્ " નો તમામ ભાગ " અએદૂન્ બાદ્, યથા અહૂ વઈર્યો ૨ " સુધી ભણીને, એજ યશતના યસ્નેમ્‌ચના ભાગથી તે છેક છેવટ સુધી (" હપ્ત્ અમશાસ્પંદ બેરસાદ્ અષેમ્ વોહૂ ૧ ") ભણી જવું. પણ જો મ્હોટી હપ્તન યશત ભણવી હોએ તો, "યાતુ જી જરથુશ્ત્ર " નો કરદો માત્ર એકજ વખત ભણીને અષેમ્ વોહૂ ૧ ભણવી, અને ત્યારપછી નીચે આપેલા ૮ કરદા ભણવા.)

(૧૧) અએ જરતોશ્ત ! જાદુગર તથા દેવની ખસલતનાં માણસ ખરેખર મારેલાં-તુટેલાં થાએ તો સારૂં ! અએ સપેતમાંન જરતોશ્ત ! તે કીયો શખ્સ (છે) કે જે જયારે આએ (અવસ્તાના) કલામો ભણેછે ત્યારે, તેનાં ઘેરમાંથી દરેક દરૂજ ખચીત મારેલો થાએછે, (તથા) દરેક દરૂજ નાશ પામેલો થાએછે ? (૧૨) દરૂજ તારાં બદનની ઉપર હુમલો *કરેછે, તથા તારા આથ્રવનને મારેછે—આથ્રવનને (તથા) રથેશ્તારને. જે શખ્સ સારી પાદશાહીવાળા તથા સારાં ડહાપણવાળા અમશાસ્પંદોને (પોતાના) દુશ્મનોની (સાંભે) બંચાવ તરીકે રાખેછે, તે શખ્સ (પોતાનાં) કૌવતથી દરૂજોની† સાંભે થવાને માટે‡ (પુરતી રીતે શક્તિવાન છે). માજદયસ્ની દીનને તથા હોરમજદના પેદા કીધેલાં જહડપથી¶ વેહેતાં નિર્મલ પાણીને હમો વખાણીએ છિયે.$.

§ (કરદો ૧ લો) (૧) અહુરેમ મજ્દાંમ[1] અષવનેમ[2] અષ-

---

* 'અઓઇ દધાઇતિ 'નો ધાતુ અવિ-દા=સંસ્કૃત अभि-धा=હુમલો કરવો.

† નાષાતનાંમ્‌નો અસલ અર્થ 'નાશ કરવા લાએકના' (નષ્+અત)

‡ 'અસ્રૂશ્તેએ 'નો અસલ અર્થ 'નહી સાંભળવાનેમાટે—તાબે થવાને માટે.'

¶ 'અસ્પો કેહ્રૂપેમ્ 'નો અસલ અર્થ 'ઘોડાના આકારના, ' જુઓ તીર યશ્ત, કરદો ૫ મો, ફકરો ૮ મો.

$ આએ આખા કરદાનો તરજુમો મને ખાતરી ભરેલો લાગતો નથી; એના કરતાં વધારે સહી તરજુમો થવો જોઇએ. વળી 'આતરે વીતરે'થી તે 'અઓઝંઘ્રહ' સુધી ૧૩ મા તથા ૧૪ ફકરાનો અર્થ હું કરી શકયો નથી.

§ એ યસ્તના ૮ કરદા ઈજશ્નેના ૩૫ થી તે ૪૨ સુધીના હામાંથી લીધાછે. એ ભાગને "યશ્ન હપ્તંઘ્રહાઇતિ" કહીને કેહેછે; અને ગાથા તથા ઈજશ્ને એ બેહુની વચ્ચેના જમાનામાં એ ભાગ લખાયો હોએ એવું માનવામાં આવેછે. એની એબારત કવીતા રૂપી ગદ્ય (Poetic Prose) છે 'હપ્તંઘ્રહાઇતિ'નો અર્થ ૭ હા (=હપ્તન્+હાઇતિ) થાએછે. ૪૨ મો હા વધારા (Appendix) તરીકે ઉમેરાએલો દીસેછે.

હુ[3] રતૂમ્[4] યજમઇદે;[5] અમેષા સ્પેન્તા[6] હુક્ષથ્રા[7] હુધાઓંઘ્રહો[8] યજમઇદે;[9] વીસ્પાંમ્[10] અષઓનો[11] સ્તીમ્[12] યજમઇદે,[13] મઇન્યેવીમ્ચા[14] ગએથ્યાંમ્ચા,[15] બેરેજા[16] વંઘ્રહેઉશ[17] અષહે[18] બેરેજા[19] દએનયાઓ[20] વંઘ્રહુયાઓ[21] માજદયસ્નોઇશ.[22]

(૨) ☞ *હુમતનાંમ્[23] હૂખ્તનાંમ્[24] હ્વરૂશ્તનાંમ્,[25] યદચા[26] અન્યદચા,[27] વેરેજયમ્નનાંમ્ચા[28] વાવેરેજનનાંમ્ચા,[29] મહી[30] અઇબી-જરેતારો[31] નએનએસ્તારો,[32] યથના[33] વોહુનાંમ્[34] મહી[35] (☞ બે વાર ભણવું).

(૩) તત્[36] અત્[37] વઇરીમઇદી,[38] અહુરા મજ્દા[39] અષા[40] સ્રીરા[41] હ્યત્[42] ઇ[43] મઇનિમદિચા,[44] વઓચોઇમાચા,[45] વેરેજિમાચા,[46] યા[47] હાતાંમ્[48] શ્યઓથનનાંમ્[49] વહિશ્તા[50] ખ્યાત્[51] ઉબોઇબ્યા[52] અહુબ્યા.[53] (૪) †ગવોઇ[54] અદાઇશ[55] તાઇશ[56] શ્યઓથનાઇશ[57] યાઇશ[58] વહિશ્તાઇશ,[59] †ફ્રએષ્યામહી[60] રામાચા[61] વાસ્રેમ્ચા[62] દજ્દાઇ,[63] સુરૂન્વતસ્ચા[64] અસુરૂન્વતસ્ચા,[65] ક્ષયન્તસ્ચા[66] અક્ષયન્તસ્ચા[67]

(૧) અશો[2] હોરમજ્દ[1] (જે) અશોઈનો[3] સરદાર (તે)ને[4] હમો વખાણીએ છિયે;[5] અમશાસ્પંદો[6] (જે) સારા પાદશાહ[7] (તથા) સારાં ડહાપણવાળા (તેઓ)ને[8] હમો વખાણીએ છિયે;[9] ભલી[17] અશોઈની[18] ખાહેશથી[16] (તથા) ભલી[21] માજદયસ્ની[22] દીનની[20] ‡ખાએશથી,[19] અશો (હોરમજ્દ)ની[11] તમામ[10] મીનોને લગતી[14] તથા ગેતીને લગતી[15] પેદાએશને[12] હમો વખાણીએ છિયે.[13] (૨) જેમ[33] (હમે) સારાં (માણસો) ની[34]

---

* દરેક ગાથામાં આવેછે તેમ, આએ 'હુમતનાંમ્'નો ફકરો એજ યસ્તના ૭ મા કરદાને છેડે (જે ખરેખર જોતાં એ યશતનો છેડો ગણાએ ત્યાંહાં) આવેછે, તે ઉપરથી પ્રોફેસર દારમેસ્તેતે 'અહુરેમ્ મજ્દાંમ્' થી શરૂ થતા પેહેલા ફકરાને ખુશનુમન તરીકે દીબાચાનો ભાગ ગણીને, 'હુમતનાંમ્'થી એ હાની શરૂઆત ઈઆંને પેહેલો ફકરો ગણવા માંગેછે. વળી બે વાર ભણાતા એ ફકરાને તથા એ યશતમાં બે વાર ભણાતા બીજા કલામોને 'બિષામ્રૂત' કેહેછે.-બિષામ્રૂત=બિશ (બે વખત)+આમ્રૂત=ભણાતા, બોલાતા. બે વાર ભણાતા કયા કલામો તે બાબે જુઓ વંદીદાદની પરગરદ ૧૦,૩-૪.

† ગાએ ઢોર પાક કરવાની બાબદમાં 'ગવોઇ' થી તે 'ફ્રએષ્યામહી' સુધીના બોલો વંદીદાદ ૧૧,૬ ઠા ફકરામાં ટાંકેલાં છે.

‡ ઈઆને રાસ્તી તથા દીનના અતિ ઘણા પ્યારને લીધે.

(વખાણ કરનારા તથા તે ઉપર વિચાર કરનારા) છિયે,[૩૪] (તેમ હમે) આએ દુનિયાંનેમાટે[૨૬] તથા પેલી દુનિયાંનેમાટે[૨૭] નેક વિચાર,[૨૩] નેક સખુન[૨૪] (તથા) નેક કાંમ[૨૫] કરનારાઓની[૨૮] (તથા) (નેક કાંમ) કરી ગએલાઓની[૨૯] વખાણ કરનારા[૩૧] (તથા તે વિશે) વિચાર કરનારા[૩૨] છિયે.[૩૦] (૩) અએ અશો[૪૦] (તથા) સોહામણા[૪૧] હોરમજદ![૩૯] બેહુ[૫૨] દુનિયાંનેમાટે[૫૩] (ઈઆને બેહુ દુનિયાંનું સુખ મેળવવા સારૂ) હયાત (માણસો)નાં[૪૮] કાંમોમાંનાં[૪૯] જે[૪૭] સઉથી સરસ[૫૦] (કાંમો) હોએ[૫૧] તેઓને[૪૩] હમો પસંદ કરીએ છિયે,[૩૮] (તેની ઉપર) હમારૂં મન લગાડીએ છિયે,[૪૪] (તે પ્રમાણે) હમો બોલીએ છિયે,[૪૫] તથા (તે પ્રમાણે) હમો કાંમ કરીએ છિયે.[૪૬]

ખોલાસો:—(નેક માણસોનાં નીતિની રાહનાં ઉત્તમ કાંમોને પસંદ કરીને, તથા તેની ઉપર હમારૂં પુરતું લક્ષ લગાડીને, તેજ પ્રમાણે હમે હમારી મનશ્ની, ગવશ્ની તથા કુનશ્ની રાખીએ.)

(૪) (હમો જે) દીનનો એલમ શિખનારા[૬૪] તથા નહી *શિખનારા,[૬૫] શક્તિવાળા[૬૬] તથા શક્તિવગરના[૬૭] (છિયે તેઓ), સખાવત[૫૫] તથા ઉત્તમ[૫૯] કાંમોની મારફતે,[૫૭] (હમારેમાટે) સુખ[૬૧] (તથા) (હમારાં) ગાએઢોરને[૫૪] †ઘાંસચારો[૬૨] આપવાનેમાટે[૬૩] હમો ઇચ્છીએ છિયે.[૬૦]

(૫) ☞ ‡**હુક્ષથ્રોતેમાઇ[૬૯] બાત[૭૦] ક્ષથ્રેમ,[૭૧] અહ્માત[૭૨] હ્યત[૭૩] અઇબી-દદેમહિચા,[૭૪] ચીષ્મહિચા,[૭૫] હ્વાંમહિચા[૭૬] હ્યત[૭૭] મજદાઇ અહુરાઇ,[૭૮] અષાઇચા[૭૯] વહિશ્તાઇ.[૮૦]** (૩ વાર ભણવું).

(૬) **યથા[૮૧] આત[૮૨] ઉતા[૮૩] ના[૮૪] વા[૮૫] નાઇરી[૮૬] વા[૮૭] વએદા[૮૮] હઇથીમ[૮૯] અથા[૯૦] હત[૯૧] વોહૂ[૯૨] તત[૯૩] એએઆદૂ,[૯૪] વેરેજયોતૂચા,[૯૫] ઈત[૯૬] અહ્માઇ[૯૭] ફ્રચા વાતોયોતૂ[૯૮] ઈત[૯૯] અએઇબ્યો[૧૦૦] યોઇ[૧] ઈત[૨] અથા[૩] વેરેજયાંન,[૪] યથા ઈત અસ્તી.[૫]**

(૭) **અહુરહ્યા[૬] જી[૭] અત[૮] વે[૯] મજદાઓ[૧૦] યસ્નેમ્ચા[૧૧] વહ્મેમ્ચા[૧૨] વહિશ્તેમ[૧૩] અમેહ્મઇદી[૧૪] ગેઉશ્ચા[૧૫] વાસ્ત્રેમ.[૧૬] તત**

---

* અસલ અર્થ 'સાંભળનારા તથા નહી સાંભળનારા.' ધાતુ સ્રુ=સંસ્કૃત શ્રુ.

† અવસ્તાના કદીમ વખતમાં માણસોની દોલત ગાએઢોર ઉપરથી ગણાતી હતી, અને જાનવરોની સલામતીનેમાટે ઘાંસચારો અગત્યની ચીજ છે.

‡ એ ફકરાને ત્રિષાસૂત (ત્રિશ+આસૂત) ઈઆને ત્રણ વખત ભણાતા કલામો કહેછે; એના ખોલાસામાટે જુઓ વંદીદાદની પરગરદ ૧૦ મી, ફકરા ૭-૮.

અત્[17] વે[18] વેરેજયામહી,[19] ફ્રચા વાતેયામહી[20] યા[21] તે[22] ઇસામઇદે.[23]

☞ (૮) **અષહ્યા[24] આઅત્[25] સઇરી,[26] અષહ્યા[27] વેરેજેને,[28] કહ્માઇચીત્[29] હાતાંમ્[30] જીજિષાંમ્[31] વહિશ્તાંમ્[32] આદા[33] ઉબોઇબ્યા[34] અહુબ્યા[35]** (☞ બે વાર ભણવું).

(૯) **ઇમા[36] આત્[37] ઉખ્ધા[38] વચાઓ,[39] અહુરા મજ્દા,[40] અષેમ્[41] મનયા[42] વહેહ્યા[43] ફ્રવઓચામા;[44] થ્વાંમ્[45] અત્[46] અએષાંમ્[47] પઇત્યાસ્તારેમ્ચા[48] ફ્રદક્ષ્તારેમ્ચા[49] દદેમઇદે.[50]**

(૧૦) **અષાઅત્ચા હચા વંઘ્હેઉશ્ચા મનંઘ્હો, વંઘ્હેઉશ્ચા ક્ષથ્રાત્, સ્તઓતાઇશ્ થ્વાત્ અહુરા સ્તઓતોઇબ્યો, અઇબી ઉખ્ધા થ્વાત્ ઉખ્ધોઇબ્યો, યસ્ના થ્વાત્ યસ્નોઇબ્યો.**

યેંઘ્હે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતિ વંઘ્હો,
મજ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્હાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(૫) પાદશાહી[71] સર્વોત્તમ પાદશાહ[69] (ઈઆને હોરમજદને) ખચીત્[70] (હોજો)! હોરમજદ[78] જે[77] (પોતે) સઉથી ઉત્તમ[80] અશોઈજ (છે તે)ની તરફ[79] હમો મન લગાડીએ છિયે[74] (અથવા તેની સેવામાં હમો રોકાઇએ છિયે[74]), (તેને) હમો કબૂલ રાખીએ છિયે,[75] તથા (તેને) હમો પોતાનો કરીને ગણીએ છિયે.[76]

(૬) વળી[83] (કોઈ) મરદ[84] ઈઆ[85] ઓરત[86] કાંઈ સારી બાબ-દો[90-92] (પોતે) ખરેખર[89] જાણતા હોએ[88] તો, તે[93] *જાહેર કરે,[94] (તે પ્રમાણે) પોતે અમલ કરે,[95] (તથા) બીજાઓ[100] જેઓ ઘટતી †રીતે[5] તે પ્રમાણે[3] ચાલે[4] તેઓને[97] તે[96] શિખવે.[98]

(૭) (અએ નર તથા નારી !) તમારેમાટે[9] (દાદાર) હોરમજદની[9-10] ઈજશ્ને[11] તથા આરાધના[12] તથા ગાએઢોરની[15] પરવરેશ[16] (હમો) સઉથી ઉત્તમ[13] ગણીએ છિયે.[14] હમારી મુરાદ મુજબ‡[21-23] એ[17] (બાબદ) ખચીત[18] હમો (પોતે) અમલ કરીએ[19] તથા (બીજાઓને) શિખવ્યે.[20]

---

* અસલ અર્થ મોંહોંડેથી બોલે. એના ખોલાસા બાબે જુઓ મારી અવસ્તા ફરહંગ, 'એએઆદ્' બોલ.

† અથવા જેમ જોઇએ તે પ્રમાણે (યથા ઈત્ અસ્તી.)

‡ અસલ અર્થ તે[22] કે જે[21] હમો ઇચ્છીએ.[23] (વે=વા=સંસ્કૃત વા ખચીત.) છેલ્લા વાકય (તત્ અત્...ઇસામઇદે) નો તરજુમો મને ખાત્રી ભરેલો લાગતો નથી.

(૮) રાસ્તીની[૨૭] સરદારીમાં[૨૬] (તથા) રાસ્તીના[૨૯] *અમલમાં[૨૮] (રેહીને), હયાતી ભોગવનારામાંનો[૩૦] કોઈ શખ્સ[૨૯] એહુ[૩૪] દુનિયાંમાં[૩૫] સઉથી ઉત્તમ[૩૨] જીંદગી ગુજારવાને ચાહાતો[૩૧] (હોએ તો) (તેણે) સખી[૩૩] (થવું).

ખોલાસો:—(રાસ્તીની આંહેધરી હેઠળ રેહીને તથા રાસ્તી મુજબ વર્તણુક ચલાવવા સાથે, પોતાના ગજા પ્રમાણે ગરીબ લાચાર લોકોને મદદ કરનાર શખ્સ એહુ દુનિયાંનું સુખ ભોગવેછે.)

(૯) અએ હોરમજદ ![૪૦] અશોઈને[૪૧] †ધ્યાનમાં[૪૨] (રાખીને), વધારે સારી રીતે[૪૩] આએ[૩૬] વખણાએલા[૩૮] કલામો[૩૯] હમો જાહેર કરીએ છિયે.[૪૪] તે (કલામો)નો[૪૭] સાંભળનાર[૪૮] તથા શિખવનાર તરીકે[૪૯] તુંને[૪૫] હમો મુકરર કરીએ છિયે.[૫૦]

(૧૦) "અએ હોરમજદ! તારી અશોઈ, ભલી મનશ્ની તથા સારી પાદશાહીને લીધે, તારી સ્તુતિ બીજી બધી સ્તુતિ કરતાં વધારે ચઢતી છે, તારી કીર્તિનાં ગાયનો બીજાં બધાં કીર્તિનાં ગાયનો કરતાં વધારે ચઢતાં છે, તથા તારી આરાધના બીજી બધી આરાધના કરતાં વધારે ચઢતી છે."‡

(કરદો ૨ જો) (૧) ¶**અહ્યા[૧] થ્વા[૨] આથ્રો[૩] વેરેજેના[૪] પઓઉરૂયે[૫] પઇરિ-જસામઇદે,[૬] મજદા અહુરા[૭] થ્વા[૮] થ્વા[૯] મઇન્યૂ[૧૦] સ્પેનિશ્તા,[૧૧] યે[૧૨] આ[૧૩] અખ્તિશ[૧૪] અહ્માઇ[૧૫] યેમ્[૧૬] અઘ્તોયો[૧૭] દાઓંધ્રહે.[૧૮]**

(૨) **ઉર્વાજિશ્તો[૧૮] હુવો[૧૯] ના[૨૦] યાતાયા;[૨૧] પઇતી-જમ્યાઓ[૨૨] આતરે[૨૩] મજદાઓ[૨૪] અહુરહ્યા,[૨૫] ઉર્વાજિશ્તહ્યા[૨૬] ઉર્વાજયા[૨૭] નાંમિશ્તહ્યા[૨૮] નેમંધ્રહા[૨૯] નાઓ;[૩૦] મજિશ્તાઇ[૩૧] યા-ઓંધ્રહાંમ્[૩૨] પઇતી[૩૩] જમ્યાઓ[૩૪]** (૩) **આતર્શ્[૩૫] વોઇ[૩૬] મજદાઓ**

---

* અમલને અર્થ અંગ્રેજી Practice તથા ફારસી 'વર્ઝેશ'ના જેવો લેવો.

† 'મન' બોલની ૭ મી એકવચન મનય, મનયા (ગાથા ૩૫) થઈ.

‡ સ્પીગલ; હારલેએ બી ઘણુંકરીને એવીજ મતલબનો અર્થ કીધોછે. દારમેસ્તેતે એ ફકરાનો નીચે મુજબ અર્થ કરેછે:—તારી સેતાએશ, અએ હોરમજદ! અષ, વોહુ મનો તથા ભલા ક્ષથ્રની સેતાએશના કરતાં, બલકે દરેક સેતાએશના કરતાં વધારે ચઢતી છે. જે કલામો અરજ તરીકે તુંને ઓચરવામાં આવેછે (are addressed to Thee) તે, બીજા તમાંમ કલામોના કરતાં વધારે ચઢતા છે, તથા જે ભેટ તુંને અર્પણ કરવામાં આવેછે તે, બીજી દરેક ભેટ કરતાં વધારે ચઢતી છે.

¶ એ ફકરો વંદીદાદની ૧૧ મી પરગરદના ૪ થા ફકરામાં ટાંકેલો છે.

અહુરહ્યા[37] **અહી,**[38] **મઇન્યેઉશ**[39] **વોઇ**[40] **અહ્યા**[41] **સ્પેનિશ્તો**[42] **અહી,**[43] **હ્યત્**[44] **વા**[45] **તોઇ**[46] **નામનાંમ્**[47] **વાજિશ્તેમ્,**[48] **આતરે**[49] **મજદ્દાઓ અહુરહ્યા;**[50] **તા**[51] **થ્વા**[52] **પઇરિ-જસામઇદે.**[53]

(૧) (ભણનાર કેહેછે) આએ[1] આતશની[3] *મારફતે,[4] અએ સઉથી વૃદ્ધિ કરનાર[11] મીનો[10] હોરમજદ![7] સઉથી પેહેલાં[5] (હમો) તુંને[8] †તુંને[9] પોંહોંચીએ છિયે.[6] જેને[16] ગલીચી[17] (લાગેલી હોએછે) (તે) ગલીચીને,[14] (અએ આતશ) તું ‡લઈ લેછે.[13-18]

ખોલાસો:—(પવન તથા પાણીની માફક આતશ બી પવિત્ર કરવાનું એક સાધન છે. વળી આતશને માટેના અંગ્રેજીમાં Fire તથા ગ્રીક ભાષાનો pur બોલ સંસ્કૃત ધાતુ **पु** ઈઆને પાક કરવું ઉપરથી નીકળેલા છે.)

(૨) (તે) માણસ[20] પોતે[19] (આએ) શક્તિથી[21] (ઈઆને આતશની મારફતે હોરમજદને પોંહોંચ્યાથી) ઘણોજ ખુશાલ[18] (છે). અએ હોરમજદના[24-25] આતશ![23] ઘણીજ ખુશાલીવાળાની[26] ખુશાલીથી[27] (તથા) ઘણીજ નામાંકિતની[28] બંદગીથી[29] (તું) હમુને[30] પોંહોંચ;[22] કાંમોમાંના[32] સઉથી મ્હોટાં (કાંમ)નેમાટે[31] તું (હમુને) ¶પોંહોંચ.[34] (૪) અએ આતશ![35] હોરમજદની[37] (તું) એક $નિશાન[36] છે,[38] (અએ આતશ !) (તું) તે[41] મીનોની[39] (ઈઆને દાદાર હોરમજદની) સઉથી વૃદ્ધિ કરનાર[42] નિશાન[40] છે.[43] અએ હોરમજદના[50] આતશ![49] નામોમાંનું[47] તારૂં[46] (એક નામ) §વાજિશ્ત[48] (છે). તે (નામ)ની મારફતે[51] તુંને,[52] (અએ હોરમજદ !) હમો પોંહોંચીએ.[53]

---

* અંગ્રેજીમા through the agency કરીને આવેછે તેમ 'મારફતે'ની મતલબ સમજવી. આતશની આરાધનાથી (સ્પીગલ તથા હારલે).

† વધારે અસર કરવા સારૂ બે વખતે તુંને બોલ આવેલો દીસેછે. પ્રોફેસર દારમેસ્તેતે પેહેલવી તરજુમાને આધારે પેહેલ્લો 'તુંને' દેખૈતા આતશને અને બીજો 'તુંને' દાદાર હોરમજદની નજદીકના મીનોઇ આતશને લાગુ પાડેછે.

‡ સંસ્કૃત ધાતુ **दा** ઈઆને આપવું; સંસ્કૃત **आ-दा** એટલે લઈ લેવું. જે કોઈ આતશને હારમાર કરેછે (ill-treats) તેને (અએ આતશ !) તું હારમાર કરેછે (દારમેસ્તેતે). જે કોઈ (અએ આતશ !) આએ (તારાં બળતાં) આગળ અપવિત્રાઈ લાવેછે, તેને તું તેના અવેજમાં અપવિત્રાઈથી ઢાંકી નાખેછે (મિલ્સ). 'અખ્તોયો 'ને બદલે ગેલ્ડનરે અખ્તોયોઈ લીધો છે.

¶ ઈઆને અએ હોરમજદના આતશ ! હમારી જે મુરાદ હોએ તે બરલાવવાનેમાટે તું હમુને યારી કર.

$ અગરજો વોઇ બોલને સંસ્કૃત **व** (=ખચીત)ને મલતો લઇએ તો:— અએ આતશ ! તું ખચીત હોરમજદનો ઈઆને હોરમજદની પેદાએશનો છે.

§ વાજિશ્તનો અસલ અર્થ સઉથી તેજ; જુઓ ઈજશ્નેનો ૧૭ મો હા.

(૪) વોહૂ[૫૪] થ્વા[૫૫] મનંઘ્રહા,[૫૬] વોહૂ[૫૭] થ્વા[૫૮] અષા,[૫૯] વંઘ્રહુયાઓ[૬૦] થ્વા[૬૧] ચિસ્તોઇશ[૬૨] બ્યઓથનાઇશ્ચા[૬૩] વચેબીશ્ચા[૬૪] પઇરિ-જસામઇદે.[૬૫] (૫) નેમખ્યામહી,[૬૬] ઇષૂઇદ્યામહી,[૬૭] થ્વા[૬૮] મજદ્દા અહુરા;[૬૯] વીસ્પાઇશ[૭૦] થ્વા[૭૧] હુમતાઇશ,[૭૨] વીસ્પાઇશ[૭૩] હૂખ્તાઇશ,[૭૪] વીસ્પાઇશ[૭૫] હુવરૂશતાઇશ[૭૬] પઇરિ-જસામઇદે.[૭૭] (૬) સ્રએશતાંમ્[૭૮] અત્[૭૯] તોઇ[૮૦] કેહ્રૂર્પેમ[૮૧] કેહ્રૂર્પાંમ્[૮૨] આવએદયમહી,[૮૩] મજદ્દા અહુરા,[૮૪] ઇમા[૮૫] રઓચાઓ[૮૬] બરેજિશ્તેમ્[૮૭] બરેજેમનાંમ્[૮૮] અવત્[૮૯] યાત્[૯૦] હુવરે[૯૧] અવાચી.[૯૨]

યેંઘ્રહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મજદ્દાઓ અહુરે વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્રહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(૪) (અએ હોરમજદ!) તુંને[૫૫] ભલા[૫૪] મને કરીને,[૫૬] તુંને[૫૮] ભલી[૫૭] અશોઈએ કરીને,[૫૯] તુંને[૬૧] ભલાં[૬૦] ડહાપણનાં[૬૨] કાંમોએ કરીને[૬૩] તથા સખુનોએ કરીને[૬૪] હમો પોંહોંચીએ છિયે.[૬૫] (૫) અએ હોરમજદ![૬૯] તુંને[૬૮] હમો નમીએ છિયે,[૬૬] હમો (તારા) કરજદાર છિયે.[૬૭] તમામ[૭૦] નેક વિચારોથી[૭૨] તમામ[૭૩] નેક સખુનોથી,[૭૪] (તથા) તમામ[૭૫] નેક કાંમોથી,[૭૬] (હમો) તારી[૭૧] નજદીક પોંહોંચીએ છિયે.[૭૭]

(૬) અએ હોરમજદ![૮૪] બુલંદ (રોશનીઓ) માંની[૮૮] આએ[૮૫] સઉથી બુલંદ[૮૭] રોશની[૮૬] (જેને) ખોરશેદ[૯૧] કેહેછે[૯૨] તેને,[૮૯] શરીરોમાંનાં[૮૨] તારાં[૮૦] સઉથી સોહામણાં[૭૮] શરીર તરીકે[૮૧] હમો જાહેર *કરીએ છિયે.[૮૩]

(કરદો ૩ જો) (૧) †ઇથા[૧] આત્[૨] યજમઇદે[૩] અહુરેમ મજદાંમ્,[૪] યે[૫] ગાંમ્ચા[૬] અષેમ્ચા[૭] દાત્,[૮] અપસ્ચા[૯] દાત્[૧૦] ઉર્વરાઓસ્ચા[૧૧] વંઘ્રઉહીશ,[૧૨] રઓચાઓસ્ચા[૧૩] દાત્[૧૪] બૂમીમ્ચા[૧૫] વીસ્પાચા[૧૬] †વોહૂ.[૧૭] (૨) અહ્યા[૧૮] ક્ષથ્રાચા[૧૯] મજેનાચા[૨૦] હ્વપંઘ્રહાઇશ્ચા,[૨૧] તેમ[૨૨] અત્[૨૩] યસ્નનાંમ્[૨૪] પઉર્વતાતા[૨૫] યજમઇદે;[૨૬] યોઇ[૨૭] ગેઉશ[૨૮] હચા[૨૯] ષ્યેઇન્તી.[૩૦] (૩) તેમ્[૩૧] અત્[૩૨] આહૂઇર્યા[૩૩] નામેની[૩૪] મજદ્દા-વરા[૩૫] સ્પેન્તોતેમા[૩૬] યજમઇદે,[૩૭] તેમ[૩૮] અહ્યાકાઇશ[૩૯] અજદ્દિબીશ્ચા[૪૦] ઉશ્તાનાઇશ્ચા[૪૧] યજમઇદે[૪૨] તેમ્[૪૩] અષાઉનાંમ્[૪૪] ફ્રવષીશ[૪૫] નરાંમ્ચા[૪૬] નાઇરિનાંમ્ચા[૪૭] યજમ-

* અલંકાર રીતે હોરમજદનાં શરીરને આએ ઠેકાણે ખોરશેદ સાથે ઉપમા આપી છે. પાછલી કેતાબોમાં હોરમજદને નુરોનું નુર કરીને કહેલું છે.

† એ હાનો પેહેલ્લો ફકરો જમવાની બાજ તરીકે ભણવામાં આવેછે.

ઇદે.[૪૮] (૪) અષેમ્ અત્ વહિશ્તેમ્[૪૯] યજમઇદે,[૫૦] હ્યત્[૫૧] સ્રએશ્તેમ્,[૫૨] હ્યત્[૫૩] સ્પેન્તેમ્ અમેષેમ્,[૫૪] હ્યત્[૫૫] રઓચોંધ્રહ-વત્,[૫૬] હ્યત્[૫૭] વીસ્પા[૫૮] વોહૂ[૫૯] (૫) વોહૂચા[૬૦] મનો[૬૧] યજમઇદે;[૬૨] વોહુચા[૬૩] ક્ષથ્રેમ્[૬૪] વંધ્રઉહીમ્ચા[૬૫] દએનાંમ્,[૬૬] વંધ્રઉહીમ્ચા[૬૭] ફ્રસેરતૂમ્,[૬૮] વંધ્રઉહીમ્ચા[૬૯] આર્મઇતીમ્.[૭૦]

યેંધ્રહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંધ્રહો,
મજ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંધ્રહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(૧) (દાદાર) હોરમજદ[૪] જેણે[૫] જાનવર[૬] તથા અનાજ[૭] પેદા કીધો,[૮] તથા (જેણે) પાણી[૯] અને સારાં[૧૨] ઓરવરો[૧૧] પેદા કીધાં,[૧૦] તથા (જેણે) (આસમાનની) રોશનીઓ[૧૩] તથા જમીન[૧૫] તથા (એ ઉપરાંત) (બીજી) તમામ[૧૬] નેઆમતો[૧૭] પેદા કીધી,[૧૪] (તેને) (હમો) એ પ્રમાણે[૧] આએ જગોએ[૨] યાદ કરીએ છિયે.[૩] (૨) તેની[૧૮] (ઈઆને દાદાર હોરમજદની) પાદશાહી,[૧૯] મ્હોટાઇ[૨૦] તથા ખુબીઓને લીધે,[૨૧] ઈજશ્નેઓની[૨૪] શ્રેષ્ઠતાએ કરીને[૨૫] તેને[૨૨] હમો આરાધીયે *છિયે.[૨૬] (૩) હોરમજદી,[૩૩] મજદ પસંદ[૩૫] (તથા) ઘણોજ વૃદ્ધિ કરનાર[૩૬] (એવાં) †નામથી[૩૪] (હમો) તે (હોરમજદ)ને[૩૧] આરાધીએ છિયે.[૩૭] હમારાં[૩૯] શરીર[૪૦] તથા જાનથી[૪૧] (ઈઆને દિલોજાનથી) તે (હોરમજદ)ને[૩૮] હમો આરાધીએ છિયે.[૪૨] તે (હોરમજદ) ને[૪૩] (તથા) અશો[૪૪] નર[૪૬] અને નારીઓના[૪૭] ફરોહરોને[૪૫] હમો યાદ કરીએ છિયે.[૪૮] (૪) અરદીબેહેશ્ત[૪૯] જે[૫૧] સઉથી સોહામણો[૫૨] (તથા) નુરવાળો[૫૬] અમશાસ્પંદ (તે)ને,[૫૪] (તથા) (દાદાર હોરમજદની) તમામ[૫૮] નેઆમતોને[૫૯] હમો વખાણીએ છિયે.[૫૦] (૫) ભલા[૬૦] વિચારને[૬૧] હમો વખાણીએ છિયે;[૬૨] સારી[૬૩] પાદશાહી,[૬૪] ભલી[૬૫] દીન,[૬૬] ભલી[૬૭] ‡ફ્રસેરતુ[૬૮] તથા ભલી[૬૯] સભ્યતા[૭૦] (એ બધાંને) હમો વખાણીએ છિયે.[૬૨]

(કરદો ૪ થો) (૧) ¶**ઇમાંમ્[૧] આઅત્[૨] ઝાંમ્[૩] ગેનાબીશ[૪] હથ્રા[૫] યજમઇદે,[૬] યા[૭] નાઓ[૮] બરઇતી;[૯] યાઓસ્ચા[૧૦] તોઇ[૧૧]**

---

* 'યોઇ[૧] ગેઉશ[૨] હચા[૩] ષ્યેઇન્તી[૪]' એ બોલોનો સહી તરજુમો હું કરી શકતો નથી. જેઓ ગાએઢાર પાસે મુકામ કરેછે (મિલ્સ). જેઓ ગાએઢાર સાથે રેહેછે (દારમેસ્તેતે).

† એ નામોની વીગત હોરમજદ યશ્તના ૭–૮, ૧૨–૧૫ ફકરામાં જણાવી છે.

‡ ઈઆને ગાએઢોરની ઉપર સરદારી; તથા ખોરદાદ અને અમરદાદ.

¶ એ વાક્ય વંદીદાદની ૧૧ મી પરગરદના ૫ મા ફકરામાં ટાંકેલો છે.

ગેનાઓ[૧૨] અહુરા મજ્દા,[૧૩] અષાત્ હચા[૧૪] વઇરયાઓ,[૧૫] તાઓ[૧૬] યજમઇદે.[૧૭] (૨) ઇજાઓ,[૧૮] યઓશતયો,[૧૯] ફ્રેરશતયો,[૨૦] આર્મતયો,[૨૧] વંઘ્ઉહીમ[૨૨] આબીશ[૨૩] અષીમ,[૨૪] વંઘ્ઉહીમ[૨૫] ઇષેમ,[૨૬] વંઘ્ઉહીમ[૨૭] આઝૂઇતીમ,[૨૮] વંઘ્ઉહીમ[૨૯] ફ્રસસ્તીમ,[૩૦] વંઘ્ઉહીમ[૩૧] પરેન્દીમ[૩૨] યજમઇદે.[૩૩]

(૧) આએ[૧] જમીન[૩] જે[૭] આપણને[૮] પોષણ આપેછે[૯] (તેને), (તથા) તેની સાથે[૫] (નીચે જણાવેલા) નારી શિકલના ફરેશ્તા તથા નીતિના ગુણોને[૪] હમો વખાણીએ છિયે;[૬] અએ હોરમજદ![૧૩] (આએ નીચે જણાવેલા) તારા[૧૧] નારી શિકલના ફરેશ્તા તથા નીતિના ગુણો[૧૨] જે[૧૦] અશોઇને લીધે[૧૪] પસંદ કરવાજોગ[૧૫] (છે) તેઓને[૧૬] હમો વખાણીએ છિયે.[૧૭]

(૨) સુખાકારી,[૧૮] પવિત્રાઈ,[૧૯] વૃદ્ધિ,[૨૦] સંપૂર્ણ મનશની,[૨૧] તેનીસાથે વળી[૨૩] ભલી[૨૨] સભ્યતા,[૨૪] ભલી[૨૫] ઇચ્છા,[૨૬] ભલી[૨૭] આબાદી,[૨૮] ભલી[૨૯] શિખામણ[૩૦] (તથા) ભલી[૩૧] *પારેન્દિ[૩૨] (એ બધાને) હમો વખાણીએ છિયે.[૩૩]

(૩) અપો[૩૪] અત[૩૫] યજમઇદે,[૩૬] મએકઇન્તીશ્ચા,[૩૭] હેબ્વઇન્તીશ્ચા,[૩૮] ફ્રવજંઘ્હો,[૩૯] અહુરાનીશ[૪૦] અહુરહ્યા,[૪૧] હવપંઘ્હાઓ,[૪૨] હુપેરેથ્વાઓસ્ચા[૪૩] વાઓ,[૪૪] હ્વોઘજ્થાઓસ્ચા,[૪૫] હૂશ્નાથ્રાઓસ્ચા,[૪૬] ઉઓઇબ્યા[૪૭] અહુબ્યા[૪૮] ચગેમા.[૪૯]

(૪) ઊઇતી[૫૦] યા[૫૧] વે[૫૨] વંઘ્ઉહીશ[૫૩] અહુરો મજ્દાઓ[૫૪] નામાંન્[૫૫] દદાત;[૫૬] વંઘ્હુદાઓ[૫૭] હ્યત[૫૮] વાઓ[૫૯] દદાત;[૬૦] તાઇશ[૬૧] વાઓ[૬૨] યજમઇદે,[૬૩] તાઇશ[૬૪] ફ્રયાંનમહી,[૬૫] તાઇશ[૬૬] નેમખ્યામહી,[૬૭] તાઇશ[૬૮] ઇષૂઇધ્યામહી.[૬૯]

(૫) અપસ્ચા વાઓ અજીશ્ચા વાઓ માતરાંસ્ચા વાઓ, અગેન્યાઓ દ્રેગુદાયંઘ્હો વીસ્પો-પઇતીશ આવઓચામા, વહિશ્તાઓ સ્રએશ્તાઓ અવા વે વંઘ્ઉહીશ રાતોઇશ દરેગો-બાજાઉશ નાપૂ પઇતી-વ્યાદાઓ પઇતી-સેનદાઓ માતરો જીતયો.

યેંઘ્હે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્હો,
મજ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્હાંમચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

---

* 'પારેન્દિ' એ દોલત-લક્ષ્મી ઉપરનો મવક્કેલ ફરેશ્તો છે. એ ઘણુંકરીને આશીશવંઘની સાથે આવેછે. એને કાંઈક મલતો વેદમાં **પુરંધિ** બોલ આવેછે, જેનો અર્થ 'ડહાપણ, ચંચલાઈ' થાએછે.

(૩) ટીપાતાં,[૩૭] એકઠાં થતાં[૩૮] તથા આગળ વેહેતાં[૩૯] પાણીઓને[૩૪] હમો વખાણીએ છિયે.[૩૬] અએ હોરમજદના[૪૧] (તથા) હોરમજદને લગતાં[૪૦] (પાણીઓ) ! (હમો) તમુને[૪૪] ખુબીવાળાં,[૪૨] બોહોળાં,[૪૩] સારી પેઠે વેહેતાં[૪૫] (તથા) બેહુ[૪૭] દુનિયાંનેમાટે[૪૮] પાક કરનારાં[૪૬] ગણીએ *છિયે.[૪૯]

(૪) (પાણીઓને કેહેછે) એ પ્રમાણે[૫૦] (ઉપર જણાવેલાં) જે[૫૧] સારાં[૫૩] નાંમો[૫૫] (તે) (દાદાર) હોરમજદે[૫૪] તમારેમાટે[૫૨] આપ્યાં.[૫૬] જે[૫૮] નેઆમતનો બક્ષનાર[૫૭] (દાદાર હોરમજદ) (તેણે) તમારેમાટે[૫૯] એ[૫૮] (નામ) મુકરર કીધાં.[૬૦] (અએ હોરમજદ !) એ (નામો) ની મારફતે[૬૧] †તુને[૬૨] હમો યાદ કરીએ છિયે,[૬૩] એ (નામો)થી[૬૪] (તુંને) હમો વખાણીએ છિયે,[૬૫] એ (નામો)થી[૬૬] (તુંને) હમો નમીએ છિયે,[૬૭] (તથા) એ (નામો)થી[૬૮] હમો તારો આભાર માનીએ છિયે.[૬૯] * * *‡

(કરદો ૫ મો) (૧) **ઇથા[૧] આત્[૨] યજમઇદે[૩] ગેઉશ[૪] ઉર્વાનેમચા[૫] તષાનેમચા,[૬] અહ્માકેનગ[૭] આઅત્[૮] ઉરૂનો[૯] પસુકનાંમચા,[૧૦] યોઇ[૧૧] નાઓ[૧૨] જીજિષેન્તી,[૧૩] યએઇબ્યસચા[૧૪] તોઇ[૧૫] આ[૧૬] યએચા[૧૭] અએઇબ્યો આ[૧૮] અંધ્રહેન.[૧૯] (૨) દઇતિકનાંમચા[૨૦] અઇઘૂનાંમ[૨૧] હ્યત્[૨૨] ઉરૂનો[૨૩] યજમઇદે;[૨૪] અષાઉનાંમ[૨૫]**

---

* પાણીને વખાણવાનું તથા તેની ખુબી ગાવાનું કારણ એ કે, તેનીથી આપણને પુષ્કળ ફાએદા હાંસેલ થાએછે, બલકે તમામ જાનદાર ચીજોનેમાટે પાણી એક અતિ ઉપયોગી વસ્તુ છે. રેવરંડ મિલ્સે આએ ૩ જા ફકરામાં આવેલાં જુદી જુદી જાતનાં પાણીઓનો નીચે મુજબ અર્થ કીધો છે:—

વરસાદનાં વરસતાં,[૩૭] એકઠાં થએલાં થમ,[૩૮] (માલ લાધેલાં વહાણોને) લઈ જનારાં,[૩૯] મદદ તરીકે-ઉપયોગી રીતે કાંમ લાગનારાં,[૪૨] બરાબર પાર થઈ શકાએ તેવાં[૪૩] (well-forded), પુર વેહેતાં[૪૫] નાહાવાને માટે ફાએદાકારક અથવા ગુણકારક.[૪૬] વધુ ખોલાસાનેમાટે જુઓ ૪ થા ફકરાના તરજુમાને છેડેની નોટ.

† કેટલીએક વખતે, અકસર કરીને ગાથામાં, હોરમજદનેમાટેનો સર્વનામ એકવચનમાં આવ્યાને બદલે બહુવચનમાં આવેછે. ડાકટર સ્પીગલ તથા પ્રોફેસર હારલે 'વાઓ' (તમુને) બોલ પાણીને લગાડેછે.

‡ 'અપસચા વાઓ અજિશ્ચા વાઓ'થી તે 'માતરો જીતયો' સુધીનો ભાગ મને સમજ નથી પડતો. બીજાઓનો અર્થ મને ખાતરી ભરેલો લાગતો નથી. પ્રોફેસર દારમેસ્તેતે પેહેલવી બુનદેહેશને આધારે તથા તેના આપેલા તરજુમા ઉપરથી એ હાના ત્રીજા તથા પાંચમાં ફકરામાં આપેલા કેટલાએક બોલોને જુમલે ૧૭ જાતનાં પાણી તથા પ્રવાહી ચીજો ગણેછે; જેમકે મએકઇન્તીશ્ચા=ઝાડપાનોમાનો રસ-ભીનાસ; હેબૂવઇન્તીશ્ચા=પાહાડો ઉપરથી વેહેતાં પાણી; *વજંઘ્રહો=વરસાદનાં પાણી; અહુરાનીશ=કુવાનાં તથા થમ પાણી, ઇત્યાદિ. અવસ્તાના બોલોમાંથી ઉપલો અર્થ નીકળતો નથી.

આઅત્[26] ઉરૂનો[27] યજમઇદે,[28] ફ્રદ્દા-જાતનાંમ્ચીત્[29] નરાંમ્ચા[30] નાઇરિનાંમ્ચા[31] યએષાંમ્[32] વહેહીશ્[33] દએનાઓ[34] વનઇન્તી[35] વા,[36] વેંગહેન્[37] વા,[38] વઓનરે[39] વા.[40] (૪) આત્[41] ઇથા[42] યજમઇદે[43] વંઘ્રહૂશચા[44] ઇત્[45] વંઘ્રઉહીશચા[46] ઈત્;[47] સ્પેન્તેનગ્ અમેષેનગ્[48] યેવએજયો[49] યવએસ્વો,[50] યોઇ[51] વંઘ્રહેઉશ્ આ મનંઘ્રહો[52] ષ્યેઇન્તી,[53] યાઓસ્ચા[54] ઉઇતી.[55]

(૧) એ પ્રમાણે[1] આએ જગોએ[2] દુનિયાંનાં[4] *જોહરને[5] અને (તેના) બનાવનારને,[6] (તથા) હમારાં[7] તેમજ[8] પશુઓનાં[10] રવાંનોને[9] હમો યાદ કરીએ છિયે;[3] જે[11] (પશુઓ) આપણનેમાટે[12] જીવવાને †ઇચ્છેછે;[13] જેઓનેમાટે[14] તેઓ,[15] તથા તેઓનેમાટે[16] જેઓ[17] છે.[19]

ખોલાસો:—(માણસને લીધે પશુઓની બરદાસ્ત થાએછે, અને પશુઓથી માણસોને પોષણ મળેછે. એ બેહુ એકબીજાને ઉપયોગી થઈ પડેછે.)

(૨) ‡મુસાફરોનાં તથા[20] સ્વારોનાં[21] રવાંનોને[23] હમો યાદ કરીએ છિયે.[24] કોઇબી વખતે જન્મેલાં[29] અશો[25] નર[30] તથા નારી[31] (જેઓ) વધારે ભલા[33] ફાએદાઓને[34] માન આપેછે,[35] અથવા[36] માન આપશે,[37] અથવા[38] માન આપી ચુકાં[39] તેઓનાં[32] રવાંનોને[27] આએ જગોએ[26] હમો યાદ કરીએ છિયે.[28] (૩) એ પ્રમાણે[42] આએ જગોએ[41] ભલાં માણસોને[44] તથા ભલી બાઈડીઓને,[46] (તથા) હમેશાં જીવનારા[49] (અને) હમેશાં ફાએદો કરનારા[50] અમશાસ્પંદોને[48] હમો વખાણીએ છિયે.[43] જે[51] (નર અમશાસ્પંદો) તેમજ[55] જે[54] (¶નારી અમશાસ્પંદો) ભલાં $મનમાં[52] રેહેછે.[53]

☞ (૪) §**યથા[56] તૂ[57] ઇ[58] અહુરા મજ્દા[59] મેંગહાચા,[60] વઓચસ્ચા,[61] દાઓસ્ચા[62] વરેશચા,[63] યા[64] વોહૂ.[65] અથા[66] તોઇ[67] દદેમહી,[68] અથા[69] ચીષ્મહી,[70] અથા[71] થ્વા[72] આઇશ્[73] યજમઇદે;[74] અથા[75] નેમખ્યામહી,[76] અથા[77] ઇષૂઇધામહી[78] થ્વા[79] મજ્દા અહુરા[80]** (☞ બે વાર ભણવું).

---

* એની મુકાબેલ જુઓ અહુનવદ ગાથાનો ૨ જો કરદો (ઇજશ્નેનો ૨૯ મો હા.)

† ઈઓને આપણાં પોષણનેમાટે જીંદગી ગુજરેછે.

‡ એ બોલના ખોલાસા બાબે જુઓ ઈજશ્નેનો મારો તરજુમો, ૩૯ મો હા, ૨ જો ફકરો, નોટ.

¶ ફક્ત બોલોનાં રૂપ ઉપરથી બહમન, અરદીબેહેશ્ત અને શેહેરેવર એ નર અમશાસ્પંદો, તથા અસ્પંદારમદ, ખોરદાદ અને અમરદાદ એ નારી અમશાસ્પંદો છે.

$ ઈઓને નેક મનશ્નીવાળાં માણસોનાં દિલમાં.

§ ૪ થો તથા ૫ મો ફકરો ઈજશ્નેના ૧૩ મા હાના ૫-૬ ફકરામાં ટાંકેલો છે.

(૫) *વંઘ્રહેઉશ[૮૧] ખ્શ્એતેઉશ[૮૨] ખ્શ્એતાતા,[૮૩] વંઘ્રહેઉશ[૮૪] અષહ્યા,[૮૫] થ્વા[૮૬] પઇરિ-જસામઇદે,[૮૭] વંઘ્રહુયાઓ[૮૮] ફ્રેસેરત્વો,[૮૯] વંઘ્રહુયાઓ[૯૦] આર્મતોઇશ.[૯૧]

યેંઘ્રહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મજ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્રહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.*

(૪) અએ હોરમજદ ![૫૯] જે કાંઈ[૬૪] સારૂં[૬૫] (છે) (તેને) જે પ્રમાણે[૫૬] તેં વિચારયું,[૬૦] તું બોલ્યો,[૬૧] તેં પેદા કીધું[૬૨] તથા તેં કાંમ કીધું,[૬૩] તેજ પ્રમાણે[૬૬] તુંને[૬૭] હમો ગણીએ છિયે,[૬૮] તેમજ[૬૯] તારી ખુબી પીછાણીએ છિયે,[૭૦] તેમજ[૭૧] તુંને[૭૨] હમો યાદ કરીએ છિયે.[૭૪] અએ હોરમજદ ![૮૦] એ પ્રમાણે[૭૫] તુંને[૭૯] હમો નમીએ છિયે,[૭૬] એ પ્રમાણે[૭૭] હમો (તારા) કરજદાર છિયે.[૭૮]

(૫) (અએ હોરમજદ !) ભલી[૮૧] ખેશીની,[૮૨] ભલી[૮૪] અશોઈની,[૮૫] ભલી[૮૮] ઐસેરતુની[૮૯] (તથા) ભલી[૯૦] સપંદારમદની[૯૧] ખેશકારીથી[૮૩] તારી[૮૬] નજદીક હમો પોંહોંચીએ છિયે.[૮૭]

(કરદો છઠ્ઠો) (૧) આહુ[૧] અત્[૨] પઇતી[૩] અદાહૂ,[૪] મજ્દા અહુરા,[૫] મજ્દાંમ્ચા[૬] બૂઇરિચા[૭] કેરેષ્વા;[૮] રાઇતી[૯] તોઇ[૧૦] ખ્રપઇતી[૧૧] અહ્માત્ હાત્ અઇબી,[૧૨] હાત્ મીઝ્દેમ્[૧૩] મવએથેમ્[૧૪] ફ્રદદાથા[૧૫] દએન્યાબ્યો,[૧૬] મજ્દા અહુરા.[૧૭] (૨) અહ્યા[૧૮] હ્વો[૧૯] ને[૨૦] દાઇદી,[૨૧] અહ્માઇચા[૨૨] અહુયે[૨૩] મનખ્યાઇચા[૨૪] તત્ અહ્યા[૨૫] યા તત્[૨૬] ઉપા-જમ્યામા,[૨૭] તવચા[૨૮] હખેમા[૨૯] અષખ્યાચા[૩૦] વીસ્પાઇ યવે.[૩૧] (૩) †દાઇદી[૩૨] અત્[૩૩] નેરાંશ[૩૪] મજ્દા અહુરા,[૩૫] અષાઉનો[૩૬] અષ-ચિનંઘ્રહો[૩૭] અઇઘૂશ[૩૮] વાસ્ત્રયેંગ્[૩૯] દરેગાઇ,[૪૦] ઇઝ્રાઇ[૪૧] બેજ્વઇતે[૪૨] હખ્મઇને,[૪૩] અહ્માઇબ્યાચા[૪૪] અહ્મા[૪૫] રફ્નંઘ્રહો.[૪૬] (૪) અથા[૪૭] ખ્શ્એતૂશ[૪૮] અથા[૪૯] વેરેજેના,[૫૦] અથા[૫૧] હખેમાં[૫૨] ખ્યાત્[૫૩] યાઇશ[૫૪] હિશ્ચમઇદે[૫૫] અથા[૫૬] વે[૫૭] ઉતા[૫૮] ખ્યામા[૫૯] મજ્દા અહુરા[૬૦] અષવનો[૬૧] એરેષ્યા,[૬૨] ઇશ્તેમ[૬૩] રાઇતી.[૬૪]

---

* ડાકટર ગેલ્ડનરની ચોપડીમાં આખો યેંઘ્રહે હાતાંમ્ સુધીનો ૫ મો ફકરો બેવાર ભણવા લખેલો છે; જો કે આપણી ભણવાની કોઇબી ચોપડીમાં બેવાર ભણવાને કહ્યું નથી.

† ડાકટર ગેલ્ડનર આએ ૩ જા ફકરાને કવીતા રૂપી પાંચ લીટીનો લેછે; દરેક લીટી અલ્પવિરામ ચિન્હ (,) આગળ પુરી થાએછે.

યેંઘ્રહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મજ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્રહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(૧) અએ હોરમજદ ![૫] આએ[૧] પેદાએશોમાં[૪] મ્હોટું ડહાપણું[૬] તથા *બરક્કત[૭] તું ઉત્પન્ન કર.[૮] અએ હોરમજદ ![૧૭] તારી[૧૦] બક્ષેશથી[૯] મારા જેવા[૧૪] દીનદારોને[૧૬] જે બદલો[૧૩] તેં આપ્યોછે[૧૫] તેટલોજ,[૧૨] અએ અક્કલના ખાવંદ ![૧૧] (તું હમુને આપ). (૨) આએ[૨૨] તથા બીનોઈ[૨૪] દુનિયાંનેમાટે[૨૩] (અએ હોરમજદ !) (તે બક્ષેશ) તું પોતે[૧૯] †હમુને[૨૦] આપ,[૨૧] કે તેને લીધે[૨૫] હમેશ સુધી[૩૧] તારી[૨૮] તથા અશોઈની[૩૦] દોસ્તીને[૨૯] હમો પોંહોંચીએ.[૨૭] (૩) લાંબો વખત સુધી ચાલે તેવી[૪૦] આબાદીનેમાટે[૪૧] (તથા) મજબૂટ[૪૨] મિત્રાચારીનેમાટે,[૪૩] અએ હોરમજદ ![૩૫] અશોઈની ખાહેશ રાખનારા,[૩૭] "ચાલાક[૩૮] તથા ‡મેહેનતુ"[૩૯] રાસ્ત[૩૬] માણસો[૩૪] હમુને,[૪૪] તથા હમુને[૪૫] ખુશાલ કરનારાઓને[૪૬] તું આપ.[૩૨] (૪) એજ પ્રમાણે[૪૭] (હમારા) ખેશીઓને,[૪૮] તેમજ[૪૯] ધંધાદારીઓને,[૫૦] તેમજ[૫૧] (હમારા) દોસ્તોને[૫૨] (બી) ¶થાએ.[૫૩] અએ હોરમજદ ![૬૦] એ[૫૪] (બધું) $તારીથી[૫૭] હમો માંગીએ છિયે.[૫૫] વળી[૫૮] (હમો) રાસ્ત[૬૧] તથા ખાલેસ[૬૨] થઈએ;[૫૯] (તથા) સખાવતની મારફતે[૬૪] (તુંને) પસંદ પડેલા[૬૩] (હમો થઈએ).

(કરદો ૭ મો) (૧) **સ્તૂતો ગરો વહ્મેંગ[૧] અહુરાઇ મજ્દાઇ,[૨] અષાઇચા વહિશ્તાઇ,[૩] દદેમહિચા,[૪] ચીષ્મહિચા,[૫] આચા આવએદયમહી.[૬]** (૨) **વોહૂ[૭] ક્ષથ્રેમ્[૮] તોઇ[૯] મજ્દા અહુરા[૧૦] અપએમા[૧૧] વીસ્પાઇ યવે;[૧૨] હુક્ષથ્રસ્તૂ[૧૩] ને[૧૪] ના[૧૫] વા નાઇરી[૧૬] વા, ક્ષએતા[૧૭] ઉબોયો[૧૮] અંઘ્રહવો[૧૯] હાતાંમ્[૨૦] હુદાસ્તેમા.[૨૧]**

☞ (૩) **હુમાઇમ્[૨૨] થ્વા[૨૩] ઇજેમ્,[૨૪] યજતેમ્[૨૫]**

---

* 'બૂઇરિ'નો અસલ અર્થ જીઆદતી, પુષ્કળપણું' (સંસ્કૃત **ભૂરિ**).

† ધારામેળે પેગમબર જરતોશ્ત સાહેબ પોતાનેમાટે તથા પોતાના મદદગારોનેમાટે કેહેછે.

‡ હારલે. બાહાદુર કાંમ કરનારા (દારમેસ્તેતે). પેહેલવાંનો તથા ખેડુતો (સ્પીગલ).

¶ ઈઆને તેઓને બી આબાદી તથા સુખાકારી મેળવવાનાં સાધનો મળે.

$ કેટલીએક વખતે, મુખ્યકરીને ગાથામાં, હોરમજદનેમાટેનો સર્વનામ બહુવચનમાં આવેછે: જુઓ ઈજ. ૨૮, ૨; ઈજ. ૩૨, ૯; ઈજ. ૩૪, ૧૪; ઈજ.૪૬, ૧૮.

અષંગ્હાચિમ્[26] દદેમઇદે.[27] અથા[28] તૂ[29] ને[30] ગયસ્ચા[31] અસ્તેન્તાઓસ્ચા[32] ફ્યાઓ,[33] ઉઓયો[34] અંઘ્હ્‌વો[35] હાતાંમ્[36] હુદાસ્તેમા.[37] (☞ બે વાર ભણવું).

(૧) (દાદાર) હોરમજદને[2] તથા અરદીબેહેશ્તને[3] વખાણ સાથની તથા આદરમાન સાથની *આરાધના[1] હમો અર્પણ કરીએ છિયે,[4] હમો કબૂલ રાખીએ છિયે[5] તથા હમો જાહેર કરીએ છિએ.[6] (૨) અએ હોરમજદ ![10] તારી[8] ભલી[7] પાદશાહીને[8] હમેશને હમેશ સુધી[12] હમો પોંહોંચીએ.[11] બેહુ[18] દુનિયાંમાં[19] હયાતી ભોગવનારાઓમાં[20] અએ સઉથી ડહાપણવાળા[21] પાદશાહ ![17] હમો[14] નર[15] તથા નારીનેમાટે[16] (તું) ભલો પાદશાહ[13] (છે)†

(૩) (દાદાર હોરમજદને કેહેછે) તું[23] સારાં ડહાપણવાળા,[22] આરાધનાને લાએકના,[25] રાસ્તીની પુઠેજ ચાલનારા[26] ખોદાવંદને[24] હમો (ભેટ) અર્પણ કરીએ છિયે,[27] તેટલામાટે[28] બેહુ[34] દુનિયાંમાં[35] હયાતી ભોગવનારાઓમાં[36] અએ સઉથી ડહાપણવાળા ![37] હમારેમાટે[30] તું[29] જીંદગી[31] તથા શરીરના અવયવો તરીકે[32] થા.[33]

(૪) હનઓમાચા[38] જઓમાચા[39] મજ્દા અહુરા,[40] થ્વહ્મી[41] રફ્નહી[42] દરેગાયૂ[43] અઓષાચા[44] થ્વા[45] ઓમવન્તસ્ચા[46] બુયમા;[47] રપોઇશ્ચા[48] તૂ ને[49] દરેગેમ્ચા[50] ઉશ્તાચા,[51] હાતાંમ્[52] હુદાસ્તેમા.[53]

☞ (૫) થ્વોઇ[54] સ્તઓતરસ્ચા,[55] માંથ્રનસ્ચા,[56] અહુરા મજ્દા,[57] ‡અઓગેમદએચા,[58] ઉસ્મહિચા,[59]

---

* 'સ્તૂતો ગરો વહેનગ્' ના ખોલાસા બાબે જુઓ ઈજશ્નેનો મારો તરજુમો હા ૪૧ મો, પેહેલા ફકરાની નોટ.

† હમારામાંનો દરેક મરદ તેમજ ઓરત એ પ્રમાણે રેહે (મિલ્સ); એક સારો પાદશાહ, મરદ ઈઆ ઓરત, હમારી ઉપર રાજ કરે (દારમેસ્તેતે).

‡ અઓગેમદએચા ઉસ્મહિચા વીસામદએચા—એ ૩ ક્રિયાપદ ઉપરથી 'અઓગેમઇદે' નામની જંદ-પેહેલવી વાઅજ, જેની શરૂઆતના બોલો "અઓગેમદએચા ઉસ્મહિચા વીસામદએચા" આવેછે, તે વાઅજ ઉત્પન્ન થઈ. એ ત્રણ ક્રિયાપદના અર્થ સાધારણ રીતે નીચે મુજબ કરવામાં આવેછે:—

હું દુનિયાંમાં આઉંછું (અઓગેમદએચા), (દુનિયાંનું સંકટ) હું કબૂલ રાખુંછું (વીસામદએચા), હું (મોતને) તાબે થાઉંછું (ઉસ્મહિચા).—દારમેસ્તેતે.

વીસામદએચા;[૬૦] હ્યત્[૬૧] મીજ્દેમ્[૬૨] મવએથેમ્[૬૩] ફ્રદદાથા[૬૪] દએનાબ્યો[૬૫] મજ્દા *અહુરા.[૬૬] (☞ બે વાર ભણવું).

(૬) *અહ્યા[૬૭] હુવો[૬૮] ને દાઇદી,[૬૯] અહ્માઇચા[૭૦] અહુયે[૭૧] મનપ્યાઇચા;[૭૨] તત્ અહ્યા[૭૩] યા તત્[૭૪] ઉપા-જમ્યામા[૭૫] તવચા[૭૬] સરેમ્[૭૭] અષેપ્યાચા[૭૮] વીસ્પાઇ યવે.[૭૯]

(૭) યેંઘ્રહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મજ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્રહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

☞ હુમતનાંમ્ હુખ્તનાંમ્ હુવર્સ્તનાંમ્, યદચા અન્યદચા, વેરેજયમ્નનાંમ્ચા વાવેરેજનનાંમ્ચા, મહી અઇબી-જરેતારો, નએનએસ્તારો, યથના વોહુનાંમ્ મહી. (☞ બે વાર ભણવું).
યથા અહૂ વઇર્યો ૪, અષેમ્ વોહૂ ૩. યસ્નેમ્ સૂરેમ્ હપ્તંઘ્રહાઇતીમ્ અષવનેમ્ અષહે રતૂમ †યજમઇદે.

યેંઘ્રહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મજ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્રહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(૪) અએ હોરમજદ ![૪૦] તારી (યાદની) અંદર[૪૧] ખુશાલી મેળવવામાં[૪૨] લાંબી જીંદગીને[૪૩] હમો લાએક થઈએ,[૩૮] તથા (હમારી એ નેક મુરાદમાં) ફતેહ પામીએ.[૩૯] તારી ઉપર[૪૫] પ્રીતિ રાખનારા[૪૪] તથા (તારી ઉપર) હિમ્મત બાંધનારા[૪૬] હમો થઇએ.[૪૭] હયાતી ભોગવનારાઓમાં[૫૨] અએ સઉથી ડહાપણવાળા ![૫૩] લાંબી મુદ્દત સુધી[૫૦] તુંએ હમુને[૪૯] આબાદીથી[૫૧] ખુશી કરવું જોઈએ.[૪૮] (૫-૬) અએ હોરમજદ ![૫૭] તારી[૫૪] વખાણકરનારા[૫૫] તથા માંથ્રવાની ભણનારા તરીકે[૫૬] હમો પોતાને કહીએ છિયે,[૫૮] હમો પસંદ કરીએ છિયે[૫૯] તથા હમો કબૂલ રાખીએ છિયે.[૬૦] અએ હોરમજદ ![૬૬] મારા જેવા[૬૩] દીનદારોને[૬૫] જે[૬૧] બદલો[૬૨] તેં આપ્યોછે[૬૪] (તેટલો બદલો), આએ[૭૦] તથા મીનોઈ[૭૨] દુનિયાંનેમાટે,[૭૧] તું પોતે[૬૮] હમુને આપ,[૬૯] કે તેને લીધે[૭૩] હમેશ સુધી[૭૯] તારી[૭૬] તથા અશોઈની[૭૮] સરદારીને[૭૭] હમો પોંહોંચીએ.[૭૫]

(કરદો ૮ મો) (૧) યજમઇદે[૧] વે[૨] અમેષા સ્પેન્તા[૩] યસ્નહે હપ્તંઘ્રહાતોઇશ[૪] હન્દાતા;[૫] અપાંમ્ચા[૬] ખાઓ[૭] યજમઇદે;[૮]

---

* ૫ મો તથા ૬ ઠો ફકરો ઈજશ્નેના ૭ મા હાના ૨૪-૨૫ ફકરા તરીકે આવેછે.

† ઈઆને અશો (તથા) એજમતી યસ્ન હપ્તંઘ્રહાઇતિ (જે) અશોઇનો સરદાર (તેને) હમો વખાણીએ છિયે.

અપાંમ્ચા[9] પૈરેતૂશ[10] યજમઇદે;[11] પથાંમ્ચા[12] વીચરનાઓ[13] યજમઇદે;[14] પથાંમ્ચા[15] હનજમનાઓ[16] યજમઇદે[17] (૨) ગઇરીશ્ચા[18] અફ્રૂરતચિનો[19] યજમઇદે;[20] વઇરીશ્ચા[21] અવેજ્દાનાઓંધ્રહો[22] યજમઇદે,[23] અસ્પેનાચા[24] યેવીનો[25] યજમઇદે;[26] પાયૂચા[27] થ્વોરેશ્તારા[28] યજમઇદે;[29] મજ્દાંમ્ચા[30] જરથુશ્ત્રેમ્ચા[31] યજમઇદે[32] (૩) ઝાંમ્ચા[33] અસ્મનેમ્ચા[34] યજમઇદે;[35] વાતેમ્ચા[36] દરેષીમ્[37] મજ્દધાતેમ્[38] યજમઇદે;[39] તએરેમ્ચા[40] હરઇથ્યાઓ બેરેજો[41] યજમઇદે;[42] બૂમીમ્ચા[43] વીસ્પાચા[44] વોહૂ[45] યજમઇદે.[46]

(૧) અએ અમશાસ્પંદો ![3] યસ્ન હપ્તંધ્રહાઇતિની[4] બંદગીની મારફતે[5] તમુને[2] હમો યાદ કરીએ છિયે.[1] પાણીના[6] ચશ્માઓને[7] હમો વખાણીએ છિયે;[8] પાણી (ઉપર) ના[9] પુલોને[10] હમો વખાણીએ છિયે;[11] રસ્તાઓમાંના[12] જુદા જુદા *માર્ગોને[13] હમો વખાણીએ છિયે;[14] રસ્તાઓમાંના[15] એકઠા મળેલા †રસ્તાઓને[16] હમો વખાણીએ છિયે.[17] (૨) પાણી દુઝતા[19] પાહાડોને[18] હમો વખાણીએ છિયે;[20] પાણીથી ભરપુર[22] સરોવરોને[21] હમો વખાણીએ છિયે;[23] 'અનાજના[25] ‡જડ્ઠાને'[24] હમો વખાણીએ છિયે;[26] બંધે પાલનાર[27] તથા ઘાટ §ઘડનારાઓને[28] હમો વખાણીએ છિયે;[29] (દાદાર) હોરમજદને[30] તથા (પેગમબર) જરતોશ્તને[31] હમો યાદ કરીએ છિયે.[32] (૩) જમીનને[33] તથા આસમાનને[34] હમો વખાણીએ છિયે;[35] હોરમજદના પેદા કીધેલા[38] સખત[37] પવનને[36] હમો વખાણીએ છિયે;[39] અલબુર્જ (પાહાડ)ની[41] તએર (નામની ટૉચ)ને[40] હમો વખાણીએ છિયે;[42] ભૂમિને[43] તથા તમામ[44] નેઆમતને[45] હમો વખાણીએ છિયે.[46]

(૪) મનો વોહૂ[47] ઉરૂનસ્ચા[48] અષાઉનાંમ્[49] યજમઇદે;[50] વાસીમ્ચા[51] યાંમ્[52] પન્ચાસદ્વરાંમ્[53] યજમઇદે;[54] ખરેમ્ચા યિમ્ અષવનેમ્[55] યજમઇદે,[56] યો[57] હિશ્તઇતે[58] મઇદિમ્[59] જરયંધ્રહો[60] વોઉરૂ-કષહે;[61] જરયો[62] વોઉરૂ-કષેમ્[63] યજમઇદે.[64] (૫) હઓમેમ્ચા[65] ઝાઇરીમ્[66] બેરેજન્તેમ્[67] યજમઇદે;[68] હઓમેમ્[69] ફ્રાષ્મીમ્[70] ફ્રાદત્-ગએથેમ્[71] યજમઇદે;[72] હઓમેમ્[73] દૂરઓષેમ્[74]

---

* ઈઆને જે જગ્યાએથી જુદી જુદી તરફ જવાના રસ્તા હોએછે તેને.
† ઈઆને જે જગ્યાએ ત્રણ અથવા વધારે રસ્તા સાથે મળી જાએછે તેને.
‡ દારમેસ્તેતે. ઉગતા અનાજને (હારલે); ઘોડાનાં મેદાંનને (યુસ્તિ).
§ એ ઇશારો સપેનામીનો તથા અંગ્રેમીનો બાબે દીસેછે.

યજમઇદે.[૭૫] (૬) અપાંમ્ચા[૭૬] ફ્રેરક્ષઓસ્ત્રેમ[૭૭] યજમઇદે;[૭૮] વયાંમ્ચા[૭૯] ફ્રેરક્રઓથ્રેમ[૮૦] યજમઇદે,[૮૧] અથઉરૂનાંમ્ચા[૮૨] પઇતી-અજાંથ્રેમ[૮૩] યજમઇદે,[૮૪] યોઇ[૮૫] યેયાં[૮૬] દૂરાત્[૮૭] અષો-ઇષો[૮૮] દ્ધ્યુનાંમ્[૮૯] વીસ્પાંસ્ચા[૯૦] અમેષાં સ્પેન્તાં[૯૧] યજમઇદે.[૯૨]

યેંધ્રહે હાતાંમ્ આઅત યેસ્ને યઇતી વંધ્રહો,
મજ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંધ્રહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(૪) ભલાં મનને[૪૭] તથા અશો (લોકો) નાં[૪૯] રવાંનોને[૪૮] હમો યાદ કરીએ છિયે.[૫૦] ૫૦ દરવાજાવાળી[૫૩] *વાસિ (નામની જગા)ને[૫૧] હમો વખાણીએ છિયે.[૫૪] (તે) અશો ખર[૫૫] જે[૫૭] વોઉરૂ-કષ[૬૧] (નામના) દરિયાની[૬૦] વચ્ચે[૫૯] ઉભું રેહેછે[૫૮] (તેને) હમો વખાણીએ છિયે.[૫૬] વોઉરૂ-કષ[૬૩] (નામના) દરિયાને[૬૨] હમો વખાણીએ છિયે.[૬૪] (૫) લીલા[૬૬] (તથા) બુલંદ[૬૭] હોમને[૬૫] હમો વખાણીએ છિયે;[૬૮] દુનિયાંની વૃદ્ધિ કરનાર[૭૧] (તથા) આગળ વધારનાર[૭૦] હોમને[૬૯] હમો વખાણીએ છિયે;[૭૨] દરદને મુશ્કેલી આપનાર[૭૪] (ઈઆને દરદને પછાત રાખનાર) હોમને[૭૩] હમો વખાણીએ છિયે.[૭૫] (૬) પાણીનાં[૭૬] વેહેવાને[૭૭] હમો વખાણીએ છિયે;[૭૮] પક્ષિઓનાં[૭૯] ઉડવાને[૮૦] હમો વખાણીએ છિયે;[૮૧] અથોરનાનોનાં[૮૨] પાછા આવી પોંહોંચવાને[૮૩] હમો વખાણીએ છિયે,[૮૪] જેઓ[૮૫] દેશોની[૮૮] પવિત્રાઈ (વધારવાની) ખાહેશ રાખતા[૮૮] દૂર સુધી[૮૭] †જાએછે.[૮૬] તમામ[૯૦] અમશાસ્પંદોને[૯૧] હમો યાદ કરીએ છિયે.[૯૨]

(બાજમાં પઢે) **અહુરમજ્દ ખોદાએ અવજૂનીએ મરદુમ, મરદુમ સર્દગાંન્ હમા સર્દગાંન્, હમઆયસ્તે વેહાંન્, ઓએમ્ બેહેદીન્ માંજ્દયસ્નાંન્ આગહી આસ્તવાની નેકી રસાનદ્; અએદૂન્ બાદ્.** (પ્રગટ પઢે.) **યથા અહૂ વઇર્યો ૨. યસ્નેમ્ચ વહ્મેમ્ચ અઓજસ્ચ જવરેચ આફ્રીનામિ અહુરહે મજ્દાઓ**

---

* વાસીમ્ચા યાંમ્ પન્ચાસદ્વરાંમ્—એને બુનદેહેશ નામની પેહેલવી કેતાબમાં તમામ માછલીઓનું રક્ષણ કરનાર એક ઘણાજ મ્હોટા કદની માછલી ગણી છે. હારલે તથા દારમેસ્તેતે એઓએ બુનદેહેશ પ્રમાણે તરજુમો કીધો છે; પચાસ પાંખની માછલી (મિલ્સ). સ્પીગલ એને ૫૦ પાણીનાં ઝરાવાળું કોઈ કલ્પિત મુકામ ગણેછે.

† એની મતલબ એવી દીસેછે કે, જે અથોરનાનો પાક જરતોશ્તી દીનનો ફેલાવો કરવામાટે બીજા મુલકોમાં જાએછે, તેઓ પોતાની નેક મકસદમાં પુરતી રીતે ફતેહ પામીને પાછા સહી સલામત આવી પુગે!

રએવતો ખરેનંઘ્રઉહતો, અમેષનાંમ્ સ્પેન્તનાંમ્, વંઘ્રહુવે મનંઘ્રહે આક્સ્તોઇશ હાંમ-વઇનત્યાઓ, તરધાતો અન્યાઇશ દામાંન્, આસ્નહે ખ્રથ્વો મજદધાતહે, ગઓષો-સ્રૂતહે ખ્રથ્વો મજદધાતહે, અષહે વહિશ્તહે સ્રએશતહે, અઇર્યમનો ઇષ્યેહે સૂરહે મજદધાતહે, સઓક્યાઓ વંઘ્રહુયાઓ વોઉરૂ-દોઇથ્રયાઓ મજદધાતયાઓ અષઓન્યાઓ, ક્ષથ્રહે વઇર્યેહે અયોક્ષુસ્તહે મરેજદિકાઇ થ્રાયો-દ્રિગઓવે, સ્પેન્તયાઓ વંઘ્રહુયાઓ આર્મતોઇશ, રાતયાઓ વંઘ્રહુયાઓ વોઉરૂ-દોઇથ્રયાઓ મજદધાતયાઓ અષઓન્યાઓ, હઉર્વતાતો રથ્વો યાઇર્યયાઓ હુષિતોઇશ, સરેધએઇબ્યો અષહે રતુબ્યો, અમેરેતાતો રથ્વો ફ્રૂષઓનિબ્ય વાંથ્વાબ્ય, અસ્પિનિબ્ય યઓનિબ્ય, ગઓકેરેનહે સૂરહે મજદધાતહે.

☞ (હાવન તેમજ બીજી હાવનમાં નીચે મુજબ ભણે):—

મિથ્રહે વોઉરૂ-ગઓયઓતોઇશ, રામનસ્ચ ખાસ્ત્રહે. અષેમ્ વોહૂ ૧.

☞ (જો રપિથ્વન ગેહ હોએ તો નીચે મુજબ ભણે):—

અષહે વહિશ્તહે આથ્રસ્ચ અહુરહે મજદાઓ. અષેમ્ વોહૂ ૧.

☞ (જો ઉજીરન ગેહ હોએ તો નીચે મુજબ ભણે):—

બેરેજતો અહુરહે નફેધ્રો અપાંમ્ અપસ્ચ મજદધાતયાઓ. અષેમ્ વોહૂ ૧.

☞ (જો અઇવિસ્રૂથ્રેમ ગેહ હોએ તો નીચે મુજબ ભણે):—

અષાઉનાંમ્ ફ્રવષિનાંમ્ ઘેનાંનાંમ્ચ વીરો-વાંથ્વનાંમ્ યાઇર્યયાઓસ્ચ હુષિતોઇશ, અમહેચ હુતાશ્તહે હુરઓધહે, વેરેથ્રઘ્નહેચ અહુરધાતહે વનઇનત્યાઓસ્ચ ઉપરતાતો. અષેમ્ વોહૂ ૧.

☞ (જો ઉશહેન ગેહ હોએ તો નીચે મુજબ ભણે):—

સ્રઓષહે અષ્યેહે અષિવતો, વેરેથ્રાજનો ફ્રાદત્-ગએથહે, રશ્નઓશ રજિશ્તહે, અર્સ્તાતસ્ચ ફ્રાદત્-ગએથયાઓ વરેદત્-ગએથયાઓ. અષેમ્ વોહૂ ૧. ☞ અહ્માઇ રએશ્ચ; હજંઘ્રેમ; જસ મે અવંઘ્રહે મજદ; કેરફેહ મોજદ.

ખજાનો રાખનાર તથા ખોરેહવાળા દાદાર હોરમજદની તથા અમશાસ્પંદોની આરાધના, કીર્તિ, એજ્જમત તથા કૌવતને હું વખાણુંછું.*

* એના આખા તરજુમાનેમાટે જુઓ એજ યશ્ત, સફો ૧૯૭–૧૯૮.

રોજ નેક્ નાંમ, રોજ પાક્ નાંમ, રોજ મુબારક્ (ફલાંન), માહે મુબારક્ (ફલાંન), ગાહે (ફલાંન), નમાજ દાદારે ગેહાંન્ દામાંન્. ક્ષનઓથ્ર અહુરહે મજદાઓ, તરોઇદીતે અંઘ્રહે મઇન્યેઉશ. હુઇથ્યાવરૂશ્તાંમ્ હ્યત્ વસ્ના ફ્રેરષોતેમેમ. સ્તઓમિ અષેમ; અષેમ્ વોહૂ ૧. ગોરૂજે ખોરેહ્ અવઝાયાદ્ હુફ્રત્ અમશાસ્પંદ બેરસાદ્ અમાવંદ પીરોજગર્ અમાવંદી પીરોજગરી. દાદ્ દીન્ બેહ્ માજદયસ્નાંન્, આગહી રવાઇ ગોઆફ્રંગાંની બાદ્ હફ્તે કેશ્વર્ જમીન્; અએદૂન્ બાદ્. મન્ આનો આવાયદ્ શુદન્, મન્ આનો આવાયદ્ શુદન્, મન્ આનો આવાયદ્ શુદન્ અષઓને અષેમ્ વોહૂ ૧.

☞ (દક્ષિણ દિશા તરફ મોહોડું કરીને પઢે.) દાદારે ગેહાંન્ દીને માજદયસ્ની દાદે જરથુશ્તી; નેમસે-તે અષાઉમ્ સેવિશ્તે અરેદ્વિ સૂર અનાહિતે. અષઓને અષેમ વોહૂ ૧.

નેમો ઉર્વઇરે વંઘ્રઉહિ મજદધાતે અષઓને અષેમ્ વોહૂ ૧.

અહુરેમ મજદાંમ્ રએવન્તેમ્ ખરેનંઘ્રઉહન્તેમ્ યજમઇદે, અમેષા સ્પેન્તા હુક્ષથ્રા હુધાઓંઘ્રહો યજમઇદે; અષેમ્ વોહૂ ૧.

હુફ્રત્ અમશાસ્પંદ્ બેરસાદ્. અષેમ્ વોહૂ ૧.

અરદીબેહેશ્ત યશ્ત.

ક્ષનઓથ્ર અહુરહે મજદાઓ. અષેમ્ વોહૂ ૧.

પ નામે યજદાંન્ અહુરમજદ ખોદાએ અવજૂની, ગોરૂજે ખોરેહ્ અવઝાયાદ્; અરદીબેહેશ્ત્ અમશાસ્પંદ્ બેરસાદ્.*

અજ હમા ગુનાહ્ પતેત્ પશેમાનુમ; અજ હર્વસ્તીન્ દુશ્મત દુજ્ઝૂખ્ત દુજ્ઝવરૂશ્ત; મેમ પ ગેતી મનીદ્, ઉઇમ ગોફ્ત્, ઉઇમ કર્દ્, ઉઇમ જસ્ત્, ઉઇમ બૂન્ બૂદ્ એસ્તેદ્. અજ આંન્ ગુનાહ્ મનશ્ની ગવશ્ની કુનશ્ની, તની રવાની

* ઈઆને અરદીબેહેશ્ત અમશાસ્પંદ (મારી મદદે) પોંહોંચો!

ગેતી મીનોઆંની, ઓખે અવાખ્શ પશેમાન્ પ સે ગવશ્ની પ પતેત્ હોમ. ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મજ્દાઓ, તરોઇદીતે અંઘ્રહે મઇન્યેઉશ; હઇથ્યાવરૂશ્તાંમ્ હ્યત્ વસ્ના ફ્રેરષોતેમેમ. સ્તઓમિ અષેમ. અષેમ્ વોહૂ ૩.

ફ્રવરાને મજ્દયસ્નો જરથુશ્ત્રિશ વીદએવો અહુર-ત્કએષો (જે ગેહ હોએ તે પઢે) ફ્રસસ્તયએચ. અષહે વહિશ્તહે સ્રએશ્તહે, અઇર્યમનો ઇષ્યેહે સૂરહે મજ્દધાતહે, સઓ-કયાઓ વંઘ્રહુયાઓ વોઉરૂ-દોઇથ્રયાઓ મજ્દધાતયાઓ અષ-ઓન્યાઓ, *ક્ષ્નઓથ્ર યસ્નાઇચ વહ્માઇચ ક્ષ્નઓથ્રાઇચ ફ્રસ-સ્તયએચ, યથા અહૂ વઇર્યો જઓતા ફ્રા મે મ્રૂતે, અથા રતુશ અષાત્ચિત્ હચ ફ્રા અષવ વીદ્વાઓ મ્રઓતૂ. અષેમ્ વહિ-શ્તેમ્ સ્રએશ્તેમ્ અમેષેમ્ સ્પેન્તેમ્ યજમઇદે; અઇર્યમનેમ્ ઇષીમ્ યજમઇદે, સૂરેમ્ મજ્દધાતેમ્ યજમઇદે; સઓકાંમ્ વંઘ્રઉહીમ્ વોઉરૂ-દોઇથ્રાંમ્ મજ્દધાતાંમ્ અષઓનીમ્ યજમઇદે.

(૧) મ્રઓત્[1] અહુરો મજ્દાઓ[2] સ્પિતમાઇ[3] જરથુ-શ્ત્રાઇ[4] આઅત્ યત્[5] અષ વહિશ્ત[6] ફ્રદઇથીષ[7] સ્પિતમ[8] જરથુશ્ત્ર,[9] સ્તઓતરેચ,[10] જઓતરેચ[11] જબાતરેચ[12] માંથ્ર-નચ,[13] યશ્તરેચ,[14] આફ્રીતરેચ,[15] અઇબિજરેતરેચ[16] વંઘ્રહાંન્[17] ક્ષ્અેત[18] રઓચાઓ,[19] ખ્ન્વઇતીશચ[20] વેરેજો,[21] અહ્માકેમ[22] યસ્નાઇચ[23] વહ્માઇચ[24] યત્[25] અમેષનાંમ્ સ્પેન્તનાંમ્.[26]

(૧) (દાદાર) હોરમજદે[2] સપેતમાન[3] જરતોશ્તને[4] કહ્યું,[1] અએ સ-પેતમાન[8] જરતોશ્ત![9] હમો[22] અમશાસ્પંદોની[26] આરાધનાનેમાટે[23] તથા ખુબીઓ ગાવાનેમાટે[24] અરદીબેહેશ્ત (અમશાસ્પંદ)ને[6] ભલી[17] (અને) ચળકતી[18] રોશનીઓનો[19] (તથા) પ્રકાશિત[20] (અથવા ચમત્કારિક[20]) કાંમોનો[21] સ્તુતિ કરનાર[10] તથા કીર્તિ ગાનાર[11] તથા તારીફ કરનાર[12]

---

* ઈઆને સહુથી સોહામણા અરદીબેહેશ્તની, હોરમજદના પેદા કીધેલા શૂરા (તથા) પસંદ પડતા અઇર્યમન (નામના ફરેસ્તા) ની, (તથા) હોર-મજદના પેદા કીધેલા, ભલા, મ્હોટી નજરના (અને) અશો સઓક (એ બધા-ઓની) આરાધના કરવાને, ઇત્યાદિ (જુઓ ખોરશેદ નીઆએશ, સફે ૩૩ મો.) 'સઓક' બોલના ખોલાસાબાબે જુઓ સફે ૧૬૦ મે આપેલી ૪ થી નોટ.

તથા જાહેર (અથવા મશહુર) કરનાર[૧૩] તથા ઇજીનાર[૧૪] તથા આફ્રીન કરનાર[૧૫] તથા વખાણ કરનાર તરીકે[૧૬] તું ઠેરવ[૭] (અથવા *ગણ[૭]).

(૨) આઅત્[૨૭] અઓખ્ત[૨૮] જરથુશ્ત્રો,[૨૯] મ્રૂઇધિ[૩૦] બા[૩૧] વચો[૩૨] અર્શ્-વચો[૩૩] અહુર મજ્દ,[૩૪] યથ[૩૫] તે[૩૬] અંધ્રહેન્[૩૭] અષ વહિશ્ત[૩૮] ફ્રદ્દાહીશ[૩૯] સ્તઓતરેચ[૪૦] જઓતરેચ[૪૧] જબાતરેચ,[૪૨] માંથ્રનચ,[૪૩] યશતરેચ,[૪૪] આફ્રીતરેચ[૪૫] અઇબિજરેતરેચ,[૪૬] વંધ્ર-હ્રાંન્[૪૭] ક્ષએત[૪૮] રઓચાઓ,[૪૯] ખ્નવઇતીશચ[૫૦] વેરેજો,[૫૧] યૂષ્મા-કેમ્[૫૨] યસ્નાઇચ[૫૩] વહ્માઇચ[૫૪] યત્[૫૫] અમેષનાંમ્ સ્પેન્તનાંમ્.[૫૬]

(૨) ત્યારે[૨૭] જરતોશ્તે[૨૯] કહ્યું[૨૮] કે, અએ હોરમજદ![૩૪] (તે) વચંન,[૩૨] (તે) સાચ્ચો વચન[૩૩] (તું મને) ખચીત[૩૧] કેહે,[૩૦] જેથી કરીને[૩૫] તમો[૫૨] અમશાસ્પંદોની[૫૬] આરાધનાનેમાટે[૫૩] તથા ખુબીઓ ગાવાનેમાટે,[૫૪] અરદીબેહેશ્ત (અમશાસ્પંદ) ને[૩૮] ભલી[૪૭] (અને) ચળકતી[૪૮] રોશનીઓનો[૪૯] (તથા) પ્રકાશિત[૫૦] (અથવા ચમત્કારીક[૫૦]) કાંમોનો[૫૧] સ્તુતિ કરનાર[૪૦] તથા કીર્તિ ગાનાર[૪૧] તથા તારીફ઼ કરનાર[૪૨] તથા જાહેર (અથવા મશહુર) કરનાર[૪૩] તથા ઇજીનાર[૪૪] તથા આફ્રીન કરનાર[૪૫] તથા વખાણ કરનાર તરીકે[૪૬] તું ઠેરવવાને ઇચ્છેછે[૩૯] (અથવા ઠેરવવા માંગેછે[૩૯]).

(૩) આદિમ્[૧] ફ્રભ્રઓમિ[૨] અષેમ્ વહિશ્તેમ્ ;[૩] યેજી[૪] ફ્રભ્રઓમિ[૫] અષેમ્ વહિશ્તેમ્,[૬] આઅત્[૭] અન્યએષાંમ્[૮] અમેષનાંમ સ્પેન્તનાંમ્[૯] હુવાયઓનેમ્ ;[૧૦] યિમ્[૧૧] પાઇતિ[૧૨] મજ્દાઓ[૧૩] હુમતાઇશ[૧૪] યિમ્[૧૫] પાઇતિ[૧૬] મજ્દાઓ[૧૭] હૂખ્તાઇશ,[૧૮] યિમ્[૧૯] પાઇતિ[૨૦] મજ્દાઓ[૨૧] હ્વરૂશ્તાઇશ.[૨૨] ગરો-ન્માનેમ્[૨૩] અહુરહે[૨૪] હુવાયઓનેમ્.[૨૫] (૪) ગરો-ન્માનેમ્[૨૬] નેરેયો[૨૭] અસતિ[૨૮] અષાવઓયો.[૨૯] નએચિશ[૩૦] દ્રવતાંમ્[૩૧] અયેને[૩૨] પઇતિશ[૩૩] ગરો-ન્માનેમ્,[૩૪] રવોહુ[૩૫] અષાયઓનેમ્[૩૬] ચિથ્રેમ્[૩૭] અહુરેમ્ મજ્દાંમ્.[૩૮]

(૩) તેને[૧] (ઇઆને) અરદીબેહેશ્તને[૩] હું પસંદ કરૂંછું;[૨] જયારે[૪] (હું) અરદીબેહેશ્તને[૬] પસંદ કરૂંછું,[૫] ત્યારે[૭] (તે) બીજા[૮] અમશાસ્પંદો કરતાં[૯] મદદ કરનાર તરીકે[૧૦] (થાએછે), જેને[૧૧] (દાદાર) હોરમજદ[૧૩] નેક વિચારોથી[૧૪] પોષણ કરેછે,[૧૨] જેને[૧૫] (દાદાર) હોરમજદ[૧૭] નેક સખુનોથી[૧૮]

---

* આએ તથા એની પછીના બીજા ફકરાનો તરજુમો મને પોતાને ખાતરી ભરેલો લાગતો નથી; એના કરતાં વધારે સહી તરજુમો થવો જોઇએ.

પોષણ કરેછે,[18] જેને[19] (દાદાર) હોરમજદ[21] નેક *કાંમોથી[22] પોષણ કરે-છે.[20] ગરોથ્માન્[23] (બેહેશ્ત) હોરમજદનું[24] પોતાનું મુકામ[25] (છે).

(૪) ગરોથ્માન[26] (બેહેશ્ત) અશો[27] માણસોનેમાટે[27] છે.[28] અશો (લોકો)નું મુકામ[36] (જે) ગરોથ્માન[34] તે તરફ[33] જવામાં[32] (તથા) ફુશાદગીમાં[35] (ઈઆને ફુશાદગીથી) જાહેર રીતે[37] (દાદાર) હોરમજદ તરફ[38] (જવામાં), દુષ્ટ માણસોમાંનો[31] કોઈબી નથી.[30]

ખોલાસો:—(કોઈબી દુષ્ટ માણસ ગરોથ્માન બેહેશ્તમાં ઈઆ દાદાર હોરમજદની હજુરમાં જઈ શકે નહી. અશો માણસનાં ગુજરવા પછી, તેનાં રવાનને બેહેશ્તની જગા મળેછે, તથા પાપી માણસનાં રવાનનો દોજખમાં થાર થાએછે. એ બાએનું લખાણ આપણને હાદોખ્ત નુસ્કની ૨ જી તથા ૩ જી પરગરદમાંથી તથા વંદીદાદ ૧૯, ૨૭–૩૨ માંથી મળી આવેછે.)

(૫) જનઇતિ[1] વીસ્પએષાંમ્[2] અંધ્રો-મઇન્યઓશ્,[3] અહ્માઇ[4] યાથ્વાંમ્[5] પઇરિકનાંમ્ચ,[6] અઇર્યમનેમ્[7] માંથ્રનાંમ્,[8] મજિશ્તેમ્[9] માંથ્રનાંમ્,[10] વહિશ્તેમ્[11] માંથ્રનાંમ્,[12] વહિશ્તોતેમેમ્[13] માંથ્રનાંમ્,[14] સ્રએશ્તેમ્[15] માંથ્રનાંમ્,[16] સ્રએશ્તોતેમેમ્[17] માંથ્ર-નાંમ્,[18] ઉઘ્રેમ્[19] માંથ્રનાંમ્,[20] ઉઘ્રોતેમેમ્[21] માંથ્રનાંમ્,[22] દરેજ્-રેમ્[23] માંથ્રનાંમ્,[24] દરેજ્રોતેમેમ્[25] માંથ્રનાંમ્,[26] વારેથ્રઘ્નીમ્[27] માંથ્રનાંમ્,[28] વારેથ્રઘ્નયોતેમેમ્[29] માંથ્રનાંમ્,[30] બએષજેમ્[31] માંથ્રનાંમ્,[32] બએષજયોતેમેમ્[33] માંથ્રનાંમ્.[34]

(૫) †અઇર્યમન[7] (નામની બંદગી) (કે જે) માંથ્રવાંનીઓમાંની[10] સઉથી મ્હોટી,[9] માંથ્રમાંની[12] સરસ,[11] માંથ્રમાંની[14] સઉથી સરસ,[13] માં-થ્રમાંની[16] શ્રેષ્ઠ,[15] માંથ્રગાંની[18] સઉથી શ્રેષ્ઠ,[17] માંથ્રમાંની[20] જોરાવર,[19] માંથ્રમાંની[22] સઉથી જોરાવર,[21] માંથ્રમાંની[24] મજબૂટ,[23] માંથ્રમાંની[26] સઉથી મજબૂટ,[25] માંથ્રમાંની[28] ફતેહ આપનારી,[27] માંથ્રમાંની[30] ઘ-ણીજ ફતેહ આપનારી,[29] માંથ્રમાંની[32] તંદરોસ્તી આપનારી[31] (તથા)

* પ્રોફેસર દારમેસ્તેતે 'હુમતાઇશ્ હુખ્તાઇશ્ હ્વર્શ્તાઇશ્'ને સેતરપાય, માહપાય તથા ખોરશેદપાય નામના બેહેશ્તો, જેમાંથી સદ્ગુણી માણસનું રવાન પસાર થાએછે તેનો ઇશારો લેછે; જુઓ ૨૨ મી યશ્તનો ૧૫ મો ફકરો.

† અઇર્યમન નામની બંદગી તે 'આ અઇર્યેમા ઇષ્યો' નામનો ઇજશ્નેનો ૫૪ મો હા સમજવો. પરણતાં જોડાંને આશીર્વાદ સારેછે ત્યારે એ મજકુર હાનો અરધો ભાગ ભણવામાં આવેછે. વળી અઈરયમન ફરેસ્તાનું બી નામ છે; અને તે સુખ-શાંતિ આપનારો, દોસ્તી કરાવનારો, તથા મનમાંથી જાદુ તથા પરીને લગતા ખોટા વિચારોને કાહાડી નાખીને આરામ આપનારો ફરેસ્તો છે.

*માંથ્રમાંની[૩૪] ઘણીજ તંદરોસ્તી આપનારી[૩૩] (એ બધી સિફત ધરાવનાર અઇર્યમન્' નામની બંદગી), તેનેમાટે[૪] (ઈઆને જે કોઈ અષ વહિશ્તને આરાધે તથા "આ અઇર્યેમા ઇષ્યો" નામનો હા ભણે તેનેમાટે), અંગ્રે-મેન્યુશના[૩] તમામ[૨] જાદુગરોને[૫] તથા પરીઓને[૬] †મારેછે.[૧]

(૬) અષા-બએષજો,[૩૫] દાતો-બએષજો,[૩૬] કરેતો-બએષજો,[૩૭] ઉર્વરો-બએષજો,[૩૮] માંથ્રો-બએષજો;[૩૯] બએષજનાંમ્[૪૦] બએષ-જયોતેમો[૪૧] યત્[૪૨] માંથ્રેમ-સ્પેન્તેમ-બએષજયો;[૪૩] યો[૪૪] નર્શ્[૪૫] અષઓનો[૪૬] હચ[૪૭] ઉરૂથ્વાંન્[૪૮] બએષજયાત્,[૪૯] અએષો[૫૦] જી[૫૧] અસ્તિ[૫૨] બએષજનાંમ્[૫૩] બએષજયોતેમો.[૫૪]

(૬) અશોઈથી સાજું કરનાર[૩૫] (અથવા તંદરોસ્તી આપનાર[૩૫]), ઇનસાફથી સાજું કરનાર,[૩૬] શસ્ત્રવૈદ્ય[૩૭] (અથવા વાહાડકાપથી સાજું કરનાર[૩૭]), ઝાલાપાલાથી સાજું કરનાર,[૩૮] (તથા) માંથ્રવાની (ભણીને) સાજું કર-નાર,[૩૯] (એ પ્રમાણે પાંચ જાતના જુદા જુદા વૈદ્યો હોએછે). (પણ) પવિત્ર માંથ્રવાની ભણીને સાજું કરનાર[૪૩] (બધા) વૈદ્યોમાં[૪૦] ઘણોજ તંદરોસ્તી આપનાર[૪૧] (છે), (કારણ કે) તે[૪૪] અશો[૪૬] માણસનાં[૪૫] બાતેન[૪૮] થી[૪૭] (તેને) તંદરોસ્તી આપેછે.[૪૯] (બધા) વૈદ્યોમાં[૫૩] તે[૫૦] ખચીત[૫૧] ઘણોજ તંદરોસ્તી આપનાર[૫૪] છે.[૫૨]

ખોલાસો:—(આએ ફકરામાં આવેલા 'બએષજ' બોલનો અર્થ "સાજું કરનાર, સાફ કરનાર, તનને તથા મનને પવિત્ર કરીને તંદરોસ્ત હાલતમાં લાવનાર" થાએછે. એવા પાંચ જાતના સાજું કરનાર કહેલા છે. ૧ લો,—'અશોઈથી સાજું કરનાર,' તે રીમન નહવારનાર તથા બરશ્નુમ આપનાર યોજદાથ્રેગર મોબેદ સમજવો, જેનું કાંમ સાંભા ધણીની રીમની દૂર કરીને તેને પવિત્રાઈ આપવાનું હોએછે. ૨ જો,—ઇનસાફથી સાજું કરનાર,' તે ન્યાયાધીશ, દાવર સમજવો, જેનું કાંમ વાંધા ભરેલી બાબ-દોનો વાજબી ચુકાદો કરીને, વાદી તથા પ્રતિવાદીનેમાટે જેમ ઘટતું દીસે તેમ કરવું. ૩ જો,—'શસ્ત્રવૈદ્ય,' તે વાહાડ કાપનું કામ જાણનાર વૈદ્ય.

---

* 'માંથ્ર' બોલના ખોલાસા બાબે જુઓ સફે ૧૫૨–૧૫૩.

† આએ ઠેકાણે 'જનઇતિ'નો કર્મ છઠ્ઠી વિભક્તિમાં આવેલો છે, અંગ્રે-મેન્યુશની ખરાબીને તોડવાને માટે અઇર્યમન નામની બંદગી તેમજ અઇર્યમન નામનો ફરેશ્તો, એક ઘણુંજ અસરકારક સાધન છે, તે બાબેનો ઇશારો આપણને વંદીદાદની ૨૨ મી પરગરદમાંથી મળી આવેછે.

૪ થો,—'ઝાલાપાલાથી સાજું કરનાર,' તે જડીબુટ્ટીની દવાથી અથવા જુદી જુદી જાતની વનસ્પતિમાંથી ઉત્પન્ન થતી દવાથી તંદરોસ્તી આપનાર તબીબ સમજવો. ૫ મો,—'માંથ્રવાની ભણીને સાજું કરનાર,' તે પાક અવસ્તાના ચોકસ ઠેરવેલા કલામો ભણીને મનને શાંતિ તથા નીરાંત આપનાર, દિલને આરામ આપનાર સમજવો. વળી એ બધાઓમાં પવિત્ર માંથ્રવાની ભણીને સાંભા ધણીનાં મનને આરામ આપનાર શખ્સને સઉથી મ્હોટો ગણેલો છે, તેનું કારણ એવું જણાવ્યું છે કે, તે શખ્સ અશો માણસનાં બાતેનને સાફ કરેછે, તેનું દિલ ઠેકાણે લાવેછે તથા તેનું મન જો બેકરાર થએલું હોએછે તો, તેની નજદીક ભલી માજદયસ્નની દીનના બરકક્તભરેલા તથા પાક કલામો ભણીને, તથા તે કલામોની ખુબીઓ સમજાવીને તેને સુખ આપેછે.)

(૭) યસ્ક[૧] અપ-દ્રૂરત;[૨] મહ્રૂક[૩] અપ-દ્રૂરત;[૪] દએવ[૫] અપ-દ્રૂરત;[૬] પઇત્યાર[૭] અપ-દ્રૂરત;[૮] અષેમઓઘો[૯] અનષવ[૧૦] અપ-દ્રૂરત;[૧૧] મષ્યો-સાસ્ત[૧૨] અપ-દ્રૂરત.[૧૩] (૮) અઝ્ઝિ-ચિથ્ર[૧૪] અપ-દ્રૂરત;[૧૫] વેહ્રૂકો-ચિથ્ર[૧૬] અપ-દ્રૂરત;[૧૭] બિજનગ્રોચિથ્ર[૧૮] અપ-દ્રૂરત;[૧૯] તરો-મત[૨૦] અપ-દ્રૂરત;[૨૧] પઇરિમત[૨૨] અપ-દ્રૂરત;[૨૩] તફ્નુ[૨૪] અપ-દ્રૂરત;[૨૫] સ્પજગ[૨૬] અપ-દ્રૂરત;[૨૭] અનાક્ત[૨૮] અપ-દ્રૂરત;[૨૯] દુઝ્દોઇથ્ર[૩૦] અપ-દ્રૂરત.[૩૧] (૯) દ્રઓઘો-વાક્ષ્-દ્રઓજિ-શ્ત[૩૨] અપ-દ્રૂરત;[૩૩] જહિ[૩૪] યાતુમઇતિ[૩૫] અપ-દ્રૂરત;[૩૬] જહિ[૩૭] કખ્રરેધ્ઇને[૩૮] અપ-દ્રૂરત;[૩૯] વાતો[૪૦] પોઉર્‌વો-અપાખ્તર[૪૧] અપ-દ્રૂરત;[૪૨] વાતો[૪૩] પોઉર્‌વો-અપાખ્તર[૪૪] અપ-નસ્યત.[૪૫]

(૭) (ભણનાર કેહેછે):—અએ દરદો![૧] તમો નાબુદ થઈ જાઓ*;[૨] અએ (કવખતના) મોત![૩] તમો નાબુદ થઈ જાઓ;[૪] અએ દેવો![૫] તમો નાબુદ થાઓ;[૬] અએ સાંભે થનારા![૭] તમો નાબુદ થાઓ;[૮] અએ નાપાક[૧૦] આશ્મોગ![૯] તમો નાબુદ થાઓ;[૧૧] અએ માણસો ઉપર જુલમ કરનાર![૧૨] તમો નાબુદ થાઓ;[૧૩] (૮) અએ સાંપની તોખમના![૧૪] તમો નાબુદ થાઓ;[૧૫] અએ વરૂની તોખમના![૧૬] તમો નાબુદ થાઓ;[૧૭] અએ

* 'અપ-દ્રૂરત'–આજ્ઞાર્થ પરસ્મૈપદ ૨ જો પુરૂષ બહુવચન (ધાતુ દ્રૂર્). પ્રોફેસરો સ્પીગલ, યુસ્તિ, હારલે તથા દારમેસ્તેતે એ ક્રિયાપદને અપૂર્ણ ભૂતકાલમાં લઇને એની આગમચનાં નામને એનો કર્ત્તા ગણેછે:–દરદ નાહાસી ગયું, ઇત્યાદિ.

બે પગવાળા (ખરાબ માણસ)ની તોખમના![૧૮] તમો નાબુદ થાઓ;[૧૯] અએ નાફરમાની કરનારા[૨૦] તમો નાબુદ થાઓ;[૨૧] અએ મગરૂર માણસો![૨૨] તમો નાબુદ થાઓ;[૨૩] અએ *ગરમ મીજાજવાળા![૨૪] તમો નાબુદ થાઓ;[૨૫] અએ ચુગલીખોરો![૨૬] (અથવા ગીબત કરનારા![૨૬]) તમો નાબુદ થાઓ;[૨૭] અએ દુશ્મની રાખનારા![૨૮] તમો નાબુદ થાઓ;[૨૯] અએ બદ નજરવાળા![૩૦] તમો નાબુદ થાઓ.[૩૧] (૯) અએ જુઠા સખુન બોલનારા ઘણાજ જુઠા![૩૨] તમો નાબુદ થાઓ;[૩૩] અએ જાદુઈવાળી[૩૫] બદ ઓરત![૩૪] તમો નાબુદ થાઓ;[૩૬] અએ ખરાબ ખોરેહવાળી[૩૮] (અથવા ઘાતકી) બદ ઓરત![૩૭] તમો નાબુદ થાઓ;[૩૯] અએ સીધા ઉત્તર તરફથી ફુકતા[૪૧] પવન![૪૦] તું નાબુદ થા;[૪૨] અએ સીધા ઉત્તર તરફથી ફુકતા[૪૪] પવન![૪૩] તું દફે થઈ જા.[૪૫]

(૧૦) યસ્ચ[૧] મે[૨] અએતએષાંમ્[૩] યત્[૪] અજ્ઞિ-ચિથ્રનાંમ્,[૫] યો[૬] જનત્[૭] અએષાંમ્[૮] દએવનાંમ્,[૯] હજંઘ્રાઇ[૧૦] હજંઘ્રો[૧૧] પઇરિ,[૧૨] બએવરાઇ[૧૩] બએવનો[૧૪] પઇતિ.[૧૫] યસ્કુ[૧૬] જઇન્તિ;[૧૭] મહ્રૂકુ[૧૮] જઇન્તિ;[૧૯] દએવ[૨૦] જઇન્તિ;[૨૧] પઇત્યાર[૨૨] જઇન્તિ;[૨૩] અષેમઓઘો[૨૪] અનષવ[૨૫] જઇન્તિ;[૨૬] મષ્યો-સાસ્ત[૨૭] જઇન્તિ.[૨૮] (૧૧) અજ્ઞિ-ચિથ્ર[૨૯] જઇન્તિ;[૩૦] વેહ્રૂકો-ચિથ્ર[૩૧] જઇન્તિ;[૩૨] બિજનગ્રો-ચિથ્ર[૩૩] જઇન્તિ;[૩૪] તરો-મત[૩૫] જઇન્તિ;[૩૬] પઇરિ-મત[૩૭] જઇન્તિ;[૩૮] તફ્નુ[૩૯] જઇન્તિ;[૪૦] સ્પજગ[૪૧] જઇન્તિ;[૪૨] અનાક્ત[૪૩] જઇન્તિ;[૪૪] દુઝ્દોઇથ્ર[૪૫] જઇન્તિ.[૪૬]

(૧૦) જે[૧] (ઈઆને અષ વહિશ્ત) મારે માટે[૨] તે[૩] સાંપની તોખમનાઓમાંનાં[૫] (તથા) તે[૮] દેવોમાંના[૯] હજાર[૧૦] ઘણા[૧૨] હજાર,[૧૧] (તથા) દશ હજાર[૧૩] ઘણા[૧૫] દશ હજાર[૧૪] મારેછે.[૭] (તે અષ વહિશ્ત) દરદને[૧૬] મારેછે,[૧૭] (કવખતના) મોતને[૧૮] મારેછે,[૧૯] દેવોને[૨૦] મારેછે,[૨૧] સાંભે થનારાને[૨૨] મારેછે,[૨૩] નાપાક[૨૫] આશ્મોગને[૨૪] મારેછે,[૨૬] (તથા) મરદુમ આજારોને[૨૭] મારેછે.[૨૮] (૧૧) સાંપની તોખમવાળાઓને[૨૯] મારેછે,[૩૦] વરૂની તોખમવાળાઓને[૩૧] મારેછે,[૩૨] બે પગવાળા (ખરાબ માણસો) ની તોખમનાઓને[૩૩] મારેછે,[૩૪] નાફરમાની કરનારાઓને[૩૫] મારેછે,[૩૬] મગરૂર માણસોને[૩૭] મારેછે,[૩૮] ગરમ મીજાજવાળાઓને[૩૯] મારેછે,[૪૦] ચુગલી

* 'તફ્નું'નો સાધારણ અર્થ 'ગરમી, તાપ, તાપની ગરમી' થાએછે.

ખોરોને[41] મારેછે,[42] દુશ્મની રાખનારાઓને[43] મારેછે[44] (તથા) બદ નજરવાળાઓને[45] મારેછે.[46]

(૧૨) દ્રઓઘો-વાક્ષ્-દ્રઓજિશ્ત[1] જઇન્તિ;[2] જહિ[3] યાતુ-મઇતિ[4] જઇન્તિ;[5] જહિ[6] કખરેધઇને[7] જઇન્તિ;[8] વાતો[9] પોઉરૂવો-અપાખ્તર[10] જઇન્તિ;[11] વાતો[12] પોઉરૂવો-અપાખ્તર[13] અપ-નસ્યત.[14] (૧૩) યસ્ચ[15] મે[16] અએતએષાંમ્[17] યત[18] બિજન્ગ્રો-ચિથ્રનાંમ્[19] યો[20] જનત્[21] અએષાંમ્[22] દએવનાંમ્,[23] હજંઘ્ર-રાઇ[24] હજંઘ્રેો,[25] પઇરિ,[26] બએવરાઇ[27] બએવનો[28] પઇતિ.[29] પઉર્વ-નએમાત્[30] પતત્[31] ઘઓશ્[32] દએવનાંમ્[33] દ્રઓજિશ્તો[34] અંઘ્રો મઇન્યુશ્[35] પોઉરૂ-મહ્રકો.[36]

(૧૨) (અષ વહિશ્ત) જુઠા સખુન બોલનારા ઘણાજ જુઠાને[1] મારેછે,[2] જાદુઈવાળી[4] બદ ઓરતને[3] મારેછે,[5] ખરાબ ખોરેહવાળી[7] (અથવા ઘાતકી) બદ ઓરતને[6] મારેછે,[8] સીધા ઉત્તર તરફથી ફુકતા[10] પવનને[9] મારેછે,[11] (તથા) સીધા ઉત્તર તરફથી ફુકતા[13] પવનને[12] દફે કરી નાખેછે.[14] (૧૩) જે[15] (ઈઆને અષ વહિશ્ત) મારેમાટે[16] તે[17] બે પગવાળા (ખરાબ માણસો) ની તોખમનાઓમાંના[19] (તથા) તે[22] દેવોમાંના[23] હજાર[24] ઘણા[26] હજાર[25] (તથા) દશ હજાર[27] ઘણા[29] દશ હજાર[28] મારેછે.[21]

ઠગાઈના[32] દેવોમાંનો[33] સઉથી જુઠો[34] (જે) પુર મરકીવાળો[36] અંગ્રેમેન્યુશ[35] (તે), (અષ વહિશ્તની) આગળથી[30] નાહાસી ગયો.[31]

(૧૪) અદવત[1] અંઘ્રો મઇન્યુશ[2] પોઉરૂ-મહ્રકો,[3] આવોય[4] મે[5] બઘ[6] અષ વહિશ્ત[7] યસ્કનાંમ્[8] યસ્કોતેમ[9] જનાત્,[10] યસ્કનાંમ્[11] યસ્કોતેમ[12] ત્બએષયાત્.[13] મહ્રકનાંમ્[14] મહ્રકો-તેમ[15] જનાત્,[16] મહ્રકનાંમ્[17] મહ્રકોતેમ[18] ત્બએષયાત્.[19] દએવનાંમ્[20] દએવોતેમ[21] જનાત્,[22] દએવનાંમ્[23] દએવોતેમ[24] ત્બએષયાત્.[25] પઇત્યારનાંમ્[26] પઇત્યારોતેમ[27] જનાત્,[28] પઇત્યા-રનાંમ્[29] પઇત્યારોતેમ[30] ત્બએષયાત્.[31] અષેમઓઘો[32] અનષવ[33] જનાત્,[34] અષેમઓઘો[35] અનષવ[36] ત્બએષયાત્[37] મશ્યો-સાસ્ત-[38] સાસ્તોતેમ[39] જનાત્,[40] મશ્યો-સાસ્ત[41]-સાસ્તોતેમ[42] ત્બએષયાત્.[43]

(૧૪) પુર મરકીવાળો[3] અંગ્રેમેન્યુશ[2] ચીડાઈને (નીચે પ્રમાણે) બોલ્યો[1]:— અફસોસ![4] મારા[5] દરદ લાવનારાઓમાંના[8] ઘણુંજ દરદ લાવનારાઓને[9] (બી) *અષ વહીશ્ત (નામની બંદગી) નો[7] ભાગ[6] (અથવા શ્લોક) મારી નાખશે[10] (અથવા મારશે[10]), (તથા) દરદ લાવનારાઓમાંના[11] ઘણુંજ દરદ લાવનારાઓને[12] (બી) તોડશે[13] (અથવા જેર કરશે[13]); મોત લાવનારાઓમાંના[14] ઘણુંજ મોત લાવનારાઓને[15] (બી) મારશે,[16] (તથા) મોત લાવનારાઓમાંના[17] ઘણુંજ મોત લાવનારાઓને[18] (બી) જેર કરશે;[19] દેવોમાંના[20] ઘણાજ મ્હોટા દેવોને[21] (બી) મારશે,[22] (તથા) દેવોમાંના[23] ઘણાજ મ્હોટા દેવોને[24] જેર કરશે;[25] સાંભે થનારાઓમાંના[26] ઘણાજ સાંભે થનારાઓને[27] મારશે,[28] (તથા) સાંભે થનારાઓમાંના[29] ઘણાજ સાંભે થનારાઓને[30] જેર કરશે;[31] નાપાક[33] આશ્મોગોને[32] મારશે[34] (તથા) નાપાક[36] આશ્મોગોને[35] જેર કરશે;[37] માણસો ઉપર જુલમ કરનારાઓમાંના[38] ઘણોજ જુલમ કરનારાઓને[39] મારશે,[40] (તથા) માણસો ઉપર જુલમ કરનારાઓમાંના[41] ઘણોજ જુલમ કરનારાઓને[42] જેર કરશે.[43]

(૧૫) અજ્રિચિથ્ર[1]-અજ્રિચિથ્રોતેમ[2] જનાત્[3], અજ્રિચિથ્ર-[4]

---

* "અષ વહિસ્ત" નામની બંદગી તે "અષેમ્ વોહૂ" સમજવી. અષેમ્ વોહૂ, યથા અહૂ વઇરયો તથા યેંગ્હે હાતાંમ્-એ બંદગીઓની બરકતથી ઈઆને એ બંદગીઓ બરાબર રીતે સમજીને ખરાં દિલથી ભણ્યાથી હારેમન, દેવ, દરૂજ તથા દુષ્ટ માણસોની અસર તે ભણનાર આગળથી દૂર થાએછે. એવીજ મતલબનું લખાણ આપણને "અહુનેમ વઇરીમ્" નામના ઈજશ્નેના ૬૧ મા હામાંથી મળી આવેછે. 'બઘ અષ વહિશ્ત'ને બદલે 'બઘ અષહે વહિશ્તહે,' જે પ્રોફેસર વેસ્ટર્ગારડે નોટમાં આપેલુ છે તે બેહેતર દીસેછે. 'બઘ'નો અર્થ સંસ્કૃત भग ને મળતો 'ઈશ્વરી શક્તિ,' બી થાએછે:—જેમકે 'સ્તારાંમ્ બઘો-દાતનાંમ્' ઈઆને ઈશ્વરી શક્તિથી પેદા કીધેલું સેતારાનું (જુઓ વંદીદાદની ૧૯ મી પરગરદનો ૨૩ મો ફકરો). પણ આએ ઠેકાણે 'બઘ' બોલને સંસ્કૃત भाग ને મળતો લઇને એનો અર્થ 'ભાગ, હિસ્સો, નસીબ' લેવાને મેં દરૂસ્ત ધાર્યું છે. એજ પ્રમાણે અહુનવરના ભાગનેમાટે 'બઘ........અહુનહે વઇરયેહે' કરીને બોલો આવેછે (જુઓ ઈજશ્નેનો ૧૯ મો હા, ૩ જો ફકરો). વળી 'આવોય મે બઘ' નો અર્થ (હારેમન બોલેછે) 'અફસોસ મારા નસીબ ઉપર! કમબખ્તી મારા નસીબની!' એવો બી થઈ શકે. એ પ્રમાણે લેતાં 'જનાત્' તથા 'ત્બએષયાત્' નો કર્ત્તા અષ વહિશ્ત થઈ શકે. 'આવોય મે બઘ'ને બદલે ડાકટર ગેલ્ડનર પ્રમાણે 'આવોય મે બાવોય' લઇએ તો, એનો અર્થ 'અફસોસ મારી ઉપર! અફસોસ! અષ વહિશ્ત દરદ લાવનારાઓને મારી નાખશે' એ પ્રમાણે થઈ શકે. બાવોય ઈઆને અફસોસ!

અજ્રિચિથ્રોતેમ[5] ત્બએષયાત.[6] વેહ્રૂકો-ચિથ્ર[7]-વેહ્રૂકો-ચિથ્રોતેમ[8] જનાત,[9] વેહ્રૂકો-ચિથ્ર[10]-વેહ્રૂકો-ચિથ્રોતેમ[11] ત્બએષયાત[12] બિજનગ્રો-ચિથ્ર[13]-બિજનગ્રો-ચિથ્રોતેમ[14] જનાત,[15] બિજનગ્રો-ચિથ્ર[16]-બિજનગ્રો-ચિથ્રોતેમ[17] ત્બએષયાત.[18] તરો-મત[19] જનાત,[20] તરો-મત[21] ત્બએષયાત.[22] પઇરિ-મત[23] જનાત[24] પઇરિ-મત[25] ત્બએષયાત.[26] તફ્નુ[27]-તફ્નોતેમ[28] જનાત,[29] તફ્નુ[30]-તફ્નોતેમ[31] ત્બએષયાત.[32] સ્પજગ[33]-સ્પજગોતેમ[34] જનાત,[35] સ્પજગ[36]-સ્પજગોતેમ[37] ત્બએષયાત.[38] અનાક્ત[39]-અનાક્તોતેમ[40] જનાત,[41] અનાક્ત[42]-અનાક્તોતેમ[43] ત્બએષયાત.[44] દુજ્દ્દાઇથ્ર[45]-દુજ્દ્દાઇથ્રોતેમ[46] જનાત,[47] દુજ્દ્દાઇથ્ર[48]-દુજ્દ્દાઇથ્રોતેમ[49] ત્બએષયાત.[50] (૧૬) દ્રઓઘો-વાક્ષ-દ્રઓજિશ્ત[51] જનાત,[52] દ્રઓઘો-વાક્ષ-દ્રઓજિશ્ત[53] ત્બએષયાત.[54] જહિ[55] યાતુમઇતિ[56] જનાત,[57] જહિ[58] યાતુમઇતિ[59] ત્બએષયાત.[60] જહિ[61] કખ્શરેધઇને[62] જનાત,[63] જહિ[64] કખ્શરેધઇને[65] ત્બએષયાત,[66] વાતો[67] પેઉરૂવો-અપાખ્તર[68] જનાત,[69] વાતો[70] પેઉરૂવો-અપાખ્તર[71] ત્બએષયાત.[72]

(૧૫) (અષ વહિશ્ત નામની બંદગીનો ભાગ) સાંપની તોખમનાઓમાંના[1] ઘણાંજ સાંપની તોખમનાઓને[2] (ઇઆને સાંપની ખસલત ધરાવનારાઓમાંના ઘણાંજ તેવા શખ્સોને) મારશે,[3] (તથા) સાંપની તોખમનાઓના[4] ઘણાંજ સાંપની તોખમનાઓને[5] જેર કરશે;[6] વરૂની તોખમનાઓમાંના[7] ઘણાજ વરૂની તોખમનાઓને[8] મારશે,[9] (તથા) વરૂની તોખમનાઓમાંના[10] ઘણાંજ વરૂની તોખમનાઓને[11] જેર કરશે;[12] બે પગવાળા (ખરાબ માણસ) ની તોખમવાળાઓમાંના[13] ઘણાંજ તેવી ખાસિયતવાળાઓને[14] મારશે,[15] (તથા) બે પગવાળા (ખરાબ માણસ)-ની તોખમવાળાઓમાંના[16] ઘણાંજ તેવી ખાસિયતવાળાઓને[17] જેર કરશે;[18] નાફરમાની કરનારાઓને[19] મારશે,[20] (તથા) નાફરમાની કરનારાઓને[21] જેર કરશે;[22] મગરૂર માણસોને[23] મારશે,[24] (તથા) મગરૂર માણસોને[25] જેર કરશે;[26] ગરમ મીજાજવાળાઓમાંના[27] ઘણાંજ ગરમ મીજાજવાળાઓને[28] મારશે,[29] (તથા) ગરમ મીજાજવાળાઓમાંના[30] ઘણાંજ ગરમ મીજાજવાળાઓને[31] જેર કરશે;[32] ચુગલીખોરોમાંના[33] ગણાંજ ચુગલીખોરોને[34] મારશે[35] (તથા) ચુગલીખોરોમાંના[36] ઘણાંજ ચુગલીખોરોને[37] જેર કરશે;[38] દુશ્મની રાખનારાઓમાંના[39] ઘણીજ દુશ્મની રાખનારાઓને[40]

મારશે,[૪૧] (તથા) દુશ્મની રાખનારાઓમાંના[૪૨] ઘણીજ દુશ્મની રાખનારાઓને[૪૩] જેર કરશે;[૪૪] બદ નજરવાળાઓમાંના[૪૫] ઘણાજ બદ નજરવાળાઓને[૪૬] મારશે,[૪૭] (તથા) બદ નજરવાળાઓમાંના[૪૮] ઘણાજ બદ નજરવાળાઓને[૪૯] જેર કરશે.[૫૦] (૧૬) (અષ વહિશ્ત નામની બંદગીનો ભાગ) જુઠા સખુન બોલનારાઓમાં ઘણાજ જુઠાઓને[૫૧] મારશે,[૫૨] (તથા) જુઠા સખુન બોલનારાઓમાં ઘણાજ જુઠાઓને[૫૩] જેર કરશે;[૫૪] જાદુઈવાળી[૫૬] બદ ઓરતને[૫૫] મારશે,[૫૭] (તથા) જાદુઈવાળી[૫૯] બદ ઓરતને[૫૮] જેર કરશે;[૬૦] ખરાબ ખોરેહવાળી[૬૨] (અથવા ઘાતકી) બદ ઓરતને[૬૧] મારશે,[૬૩] (તથા) ખરાબ ખોરેહવાળી[૬૫] (અથવા ઘાતકી) બદ ઓરતને[૬૪] જેર કરશે;[૬૬] સીધા ઉત્તર તરફથી ફુકતા[૬૮] પવનને[૬૭] મારશે,[૬૯] (તથા) સીધા ઉત્તર તરફથી ફુકતા[૭૧] પવનને[૭૦] જેર કરશે.[૭૨]

(૧૭) અપ-નસ્યાત્[૧] દ્રુક્ષ્,[૨] નસ્યાત્[૩] દ્રુક્ષ્,[૪] દ્રરાત્[૫] દ્રુક્ષ્[૬] વીનસ્યાત્;[૭] અપાખેધ્રે[૮] અપ-નસ્યેહે,[૯] મા[૧૦] મેરેન્ચઇનીશ[૧૧] ગએથાઓ[૧૨] અસ્તવઇતીશ[૧૩] અષહે.[૧૪] (૧૮) અહે[૧૫] રય[૧૬] ખરેનંઘ્રહચ,[૧૭] તેમ[૧૮] યજાઇ[૧૯] સુરૂન્વત[૨૦] યસ્ન[૨૧] અષેમ્ વહિશ્તેમ્[૨૨] સ્રએશ્તેમ્[૨૩] અમેષેમ્ સ્પેન્તેમ્;[૨૪] જઓથ્રાબ્યો[૨૫] અષેમ્ વહિશ્તેમ્[૨૬] સ્રએશ્તેમ્[૨૭] અમેષેમ્ સ્પેન્તેમ્[૨૮] યજમઇદે.[૨૯]

(૧૭) (ભણનાર દુઆ માંગેછે):—દરૂજ[૨] નાશ પાંમે![૧] દરૂજ[૪] નાબુદ થાએ![૩] દરૂજ[૬] નાહાસી જાએ[૫] (તથા) દરે થાએ![૭] (અએ દરૂજં!) અવાખ્તર તરફ[૮] તું દરે થઈ જા,[૯] (કે જેથી કરીને) અશોઈના[૧૪] હાડમંદ[૧૩] મુલુકો[૧૨] મારખાવાને લાએક[૧૧] નહી[૧૦] (થાએ).

(૧૮) તેનાં[૧૫] તેજ[૧૬] તથા પ્રતાપને લીધે[૧૭] તે[૧૮] અષ વહિશ્ત[૨૨] (જે) સઉથી સોહામણો[૨૩] અમશાસ્પંદ (તે)ને[૨૪] સંભળાએ તેવી[૨૦] (અથવા પ્રખ્યાત[૨૦]) ઈજશ્નેવડે[૨૧] હું ઈજું;[૧૯] અષ વહિશ્ત[૨૬] (જે) સઉથી સોહામણો[૨૭] અમશાસ્પંદ (તે)ને[૨૮] ક્રિયાની ભેટોથી[૨૫] હમો ઈજીએ છિયે.[૨૯]

હઓમયો ગવ બરેસ્મન, હિજવો-દંઘ્રહંઘ્રહ, માંથ્રચ, વચચ શ્યઓથ્નચ, જઓથ્રાબ્યસચ અર્ષુખ્ધએઇબ્યસચ વાઘજિબ્યો.

યેંઘ્રહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મજદાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્રહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(બાજમાં પઢે.) **અહુરમજદ ખોદાએ, અવજૂનીએ મરૂદુમ,**

મર્‌દુમ સર્દગાંન્, હમા સર્દગાંન્, હમબાયસ્તે વેહાંન્ ઓએમ્ બેહદ્દીન્ માજ્દયસ્નાંન્ આગહી આસ્તવાની નેકી રસાનદ્, અએદૂન્ બાદ્. (પ્રગટ પઢે.) યથા અહૂ વઈર્યો ૨.

યસ્નેમ્ચ વહ્મેમ્ચ અઓજસ્ચ જવરેચ આફ્રીનામિ, અષહે વહિશ્તહે સ્રએશ્તહે, અઈર્યમનો ઇષ્યેહે સૂરહે મજ્દધાતહે, સઓકયાઓ વંઘ્‌હુયાઓ વોઉરૂ-દાઇથ્યાઓ મજ્દધાતયાઓ અષઓન્યાઓ. અષેમ્ વોહૂ ૧.

☞ અહ્માઇ રએશચ; હજંઘ્રેમ્; જસ મે; કેરૂફેહ્ મોજ્દ.

રોજ નેક્ નામ્, રોજ પાક્ નાંમ્, રોજ મુબારક્ (ફલાંન), માહે મુબારક્ (ફલાંન), ગાહે (ફલાંન), નમાજ દાદારે ગેહાંન્ દામાંન્. ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મજ્દાઓ, તરોઇદીતે અંઘ્રહે મઇન્યેઉશ. હઇથ્યાવર્શ્તાંમ્ હ્યત્ વસ્ના ફ્રેરષોતેમેમ. સ્તઓમિ અષેમ્; અષેમ્ વોહૂ ૧. ગોરૂજે ખોરેહ્ અવજાયાદ્ અરદી-બેહેશ્ત અમશાસ્પંદ્ બેરૂસાદ્ અમાવંદ્ પીરોજગર્ અમાવંદી પીરોજગરી. દાદ્ દીન્ બેહ્ માજ્દયસ્નાંન્, આગહી રવાઇ ગોઆફ્રંગાંની બાદ્ હફ્તે કેશ્વર્ જમીન્; અએદૂન્ બાદ્. મન્ આનો આવાયદ્ શુદન્, મન્ આનો આવાયદ્ શુદન્, મન્ આનો આવાયદ્ શુદન્. અષઓને અષેમ્ વોહૂ ૧.

☞ (દક્ષિણ દિશા તરફ મોહોડું કરીને પઢે.) દાદારે ગેહાંન દીને માજ્દયસ્ની દાદે જરથુશ્તી. નેમસે-તે અષાઉમ્ સેવિશ્તે અરેદ્વિ સૂર અનાહિતે અષઓને. અષેમ્ વોહૂ ૧.

નેમો ઉર્વઇરે વંઘ્‌હુઇહિ મજ્દધાતે અષઓને. અષેમ્ વોહૂ ૧. અષેમ્ વહિશ્તેમ્ સ્રએશ્તેમ્ અમેષેમ્ રએન્તેમ્ યજમઇદે. અષેમ્ વોહૂ ૧. અર્દીબેહેશ્ત્ અમશાસ્પંદ્ બેર્‌સાદ્. અષેમ્ વોહૂ ૧.

અરદીબેહેશ્ત યશ્તની નીરંગ.

☞ (એ નીરંગ હોરમજદ યશ્ત પઢ્યા પછી ત્રણ વાર પઢે.)

☞ દાદારે[1] જેહાંદાર્[2] તવાંના[3] ઓ દાના,[4] ઓ પર્વર્તાર્[5] ઓ આફરીદગાર્,[6] ઓ કેરૂફેહ્‌ગર્[7] ઓ અવખ્શીદાર્.[8] અહેરે-

મન[૯] હીચ,[૧૦] નાદાંન્,[૧૧] ઓ નતવાંનદ્[૧૨] બ હીચ્ ચીજ[૧૩] નશાહેદ્.[૧૪] અહુરમજદ[૧૫] દાદારી,[૧૬] અહેરેમન્[૧૭] મરોચીની-દારી.[૧૮] દાદાર્[૧૯] પાક્,[૨૦] અહેરેમન[૨૧] નાપાક્;[૨૨] અહેરેમન્[૨૩] ખાક્ શવદ્,[૨૪] અહેરેમન્[૨૫] દૂર્ શવદ્,[૨૬] અહેરેમન[૨૭] દફે શવદ્,[૨૮] અહેરેમન્[૨૯] શેકસ્તેહ્ શવદ્,[૩૦] અહેરેમન્[૩૧] હલાક્ શવદ્.[૩૨] અ-વ્વલ્[૩૩] દીન્[૩૪] જરથુશ્તી[૩૫]પાક્;[૩૬] અહુરમજદ[૩૭] બુલંદ[૩૮] કવી,[૩૯] બેહ્,[૪૦] અવજૂની.[૪૧] અષઓને અષેમ્ વોહૂ ૧. (ત્રણ વાર પઢે.)

જેહાંનનો રાખનાર[૨] દાદાર[૧] સર્વ શક્તિવાન[૩] તથા મહાજ્ઞાની,[૪] તથા બધાની પરવરેશ કરનાર[૫] તથા પેદા કરનાર,[૬] તથા સવાબકાર[૭] તથા ચો-કસાઈનો રાખનાર[૮] (છે). હારેમન[૯] કાંઈજ નથી[૧૦] (તથા) નાદાન[૧૧] (છે), તથા કાંઈબી ચીજ[૧૩] કરી શકતો નથી.[૧૨-૧૪] હોરમજદ[૧૫] પેદા કરનાર[૧૬] (છે), (તથા) *હારેમન[૧૭] નાશ કરનાર[૧૮] (છે). દાદાર[૧૯] પાક[૨૦] (છે), (તથા) હારેમન[૨૧] નાપાક[૨૨] (છે). હારેમન[૨૩] નાશ પામે,[૨૪] હારેમન[૨૫] દૂર થાએ,[૨૬] હારેમન[૨૭] દફે થાએ,[૨૮] હારેમન[૨૯] તુટેલો થાએ,[૩૦] હારેમન[૩૧] હલાક થાએ.[૩૨] સઉથી પેહેલ્લે દરજ્જેની[૩૩] દીન[૩૪] (તે) પાક[૩૬] જરતોશ્તી[૩૫] (દીન) (છે); હોરમજ્દ[૩૭] બુલંદ,[૩૮] જોરાવર,[૩૯] ભલો[૪૦] (તથા) આબાદી કરનાર[૪૧] (છે).

ખોરદાદ યશ્ત.†

ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મજદાઓ. અષેમ વોહૂ ૧.

૫ નામે યજદાંન્ અહુરમજદ ખોદાએ અવજૂની, ગોરૂજે ખોરેહ્ અવજાયાદ્. ખોરદાદ્ અમશાસ્પંદ્ બેરસાદ્.‡

અજ હમા ગુનાહ્ પતેત પશેમાનુમ; અજ હર્વસ્તીન્

---

* હોરમજ્દ તથા હારેમનના ખોલાસા બાબે જુઓ સફે ૮ મો, ૩ જી નોટ.

† ડાકટર ગેલ્ડનરે એ યશ્તનું નામ "અવરદાદ યશ્ત" આપ્યું છે, અને શરૂઆતના પાજંદમાં "અવરૂદાદ અમશાસ્પંદ્ બેરસાદ્" કરીને લીધું છે, જોકે ક્રવરાનેના તથા યસ્નેમચના ફકરાઓમાં "હઉર્વતાતો રથ્વો યાઈરયયાઓ હુષિતોઇશ્ સરેધએઇબ્યો અષહે રતુબ્યો" એ પ્રમાણે લઇને, ખોરદાદ અમશાસ્પંદની ખશ્નુમન તેણે કબૂલ રાખી છે. એ યશ્તના અવસ્તા બીગડેલી હાલતમાં છે.

‡ ઈઆને ખોરદાદ અમશાસ્પંદ (મારી મદદે) પોંહોંચો !

દુશમત દુઝ્રૂખ્ત દુઝ્વરૂશ્ત, મેમ ૫ ગેતી મનીદ, ઉઇમ ગોફત, ઉઇમ કર્દ, ઉઇમ જસ્ત, ઉઇમ બૂન બૂદ એસ્તેદ. અજ આંન ગુનાહ મનશ્ની ગવશ્ની કુનશ્ની, તની રવાંની ગેતી મીનોઆંની, ઓખે અવાખ્શ પશેમાન ૫ સે ગવશ્ની ૫ પતેત હોમ. ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મજ્દાઓ, તરોઇદીતે અંઘ્રહે મઇન્યેઉશ; હઇથ્યાવરૂશ્તાંમ હ્યત વસ્ના ફેરશોતેમેમ. સ્તઓમિ અષેમ; અષેમ વોહૂ ૩. ફ્રવરાને મજ્દયસ્નો જરથુશ્ત્રિશ વીદએવો અહુરત્કએષો (જે ગેહ હોએ તે પઢે.) ફ્રસસ્તયએચ. હઉર્વતાતો[7] રથ્વો[8] યાઇર્યયાઓ[9] હુષિતોઇશ,[10] સરેધએઇબ્યો[11] અષહે[12] રતુબ્યો,[13] ક્ષ્નઓથ્ર[14] યસ્નાઇચ[15] વહ્માઇચ[16] ક્ષ્નઓથ્રાઇચ[17] ફ્રસસ્તયએચ,[18] યથા અહૂ વઇર્યો[19] જઓતા[20] ફ્રા મે[21] મ્રૂતે,[22] અથા રતુશ અષાતચિત હચ[23] ફ્રા અષવ[24] વીદ્વાઓ[25] મ્રઓતૂ.[26] હઉર્વતાતેમ[27] અમેષેમ સ્પેન્તેમ[28] યજમઇદે;[29] યાઇર્યાંમ[30] હુષિતીમ[31] યજમઇદે,[32] સરેધ[33] અષવન[34] અષહે[35] રતવો[36] યજમઇદે.[37]

(દાદાર હોરમજદને) ખુશાલ કરવાનેમાટે[14] (ફલાની ગેહમાં), સરેધ[11] (ઈઆને વરસો), (જે) અશોઈના[12] હીંગામો (તેઓ)-માંનો[13] ખોરદાદ,[7] (જે) ફસલને[9] બરાબર વખત ઉપર લાવવાનો[10] સરદાર, (તે) ની,[8] આરાધના કરવાને,[15] (તેની) ખુબીઓ ગાવાને,[16] (તેને) ખુશ્નુદ કરવાને[17] (તથા) (તેની) વખાણ કરવાને,[18] જોતી[20] મારી આગળ[21] યથા અહૂ વઇર્યો[19] (ના કલામોની ખુબીઓ) જાહેર કરે;[22] (રાસ્પી) (જે) અશો[24] (તથા) વિદ્વાન[25] (તે) 'અથા રતુશ અષાતચિત હચ'[23] (એ કલામોની ખુબીઓ) જાહેર કરે.[26] ખોરદાદ[27] અમશાસ્પંદને[28] હમો વખાણીએ છિયે;[29] ફસલનાં[30] પોતાનાં બરાબર વખત ઉપર આવવાને[31] હમો વખાણીએ છિયે;[32] અશો[34] સરેધ[33] (ઈઆને વરસો) (જે) અશોઈના[35] હીંગામો (તેઓ)ને[36] હમો વખાણીએ છિયે.[37]

(૧) મ્રઓત[1] અહુરો મજ્દાઓ[2] સ્પિતમાઇ[3] જરથુશ્ત્રાઇ[4] અજેમ[5] દધાંમ[6] હઉર્વતાતો[7] નરાંમ[8] અષઓનાંમ[9] અવાઓસ્ચ,[10] રફ્નાઓસ્ચ[11] બઓષ્નાઓસ્ચ,[12] ખ્શીતાઓસ્ચ;[13] અવોઇ[14] ફ્રચ[15] યઓખ્મઇદે,[16] યો[17] તે[18] જસાઇતિ[19] અમેષનાંમ સ્પેન્તનાંમ,[20] યથ[21] જસાઇતિ[22] અમેષનાંમ સ્પેન્તનાંમ[23] વોહૂ

મનો,[૨૪] અષેમ્ વહિશ્તેમ્,[૨૫] ક્ષથ્રેમ વઇરીમ,[૨૬] સ્પેન્તાંમ્ આર્મઇતીમ,[૨૭] હુઉર્વતાઓસ્‌ચ[૨૮] અમેરેતતાઓસ્‌ચ.[૨૯]

(૨) યો[૩૦] અએષાંમ્[૩૧] દએવનાંમ્[૩૨] હજંઘ્રાઇ[૩૩] હજંઘ્રો[૩૪] પઇતિશ,[૩૫] બએવરાઇ[૩૬] બએવનો,[૩૭] અહાંક્ષ્તાઇ[૩૮] અહાંક્ષ્તયો[૩૯] પઇતિશ,[૪૦] નામેનિ[૪૧] અમેષનાંમ્ સ્પેન્તનાંમ્[૪૨] હુઉર્વતાતો[૪૩] જજ્ઞયોઇત્,[૪૪] નસૂમ[૪૫] જનત્,[૪૬] હષિ[૪૭] જનત્,[૪૮] ઘષિ[૪૯] જનત્,[૫૦] સએને[૫૧] જનત્[૫૨] બૂજિ[૫૩] જનત્.[૫૪]

(૧) (દાદાર) હોરમજદે[૨] સપેતમાન[૩] જરતોશ્તને[૪] કહ્યું[૧] કે, અશો[૯] માણસોનેમાટેની[૮] મદદ[૧૦] ખુશાલી,[૧૧] સુખ[૧૨] તથા મોજ[૧૩] ખોરદાદ (અમશાસ્પંદ) માંથી[૭] મેં[૫] પેદા કીધી.[૬] જે પ્રમાણે[૨૧] અમશાસ્પંદોમાંના[૨૦-૨૩] બહમન,[૨૪] અરદીબેહેશ્ત,[૨૫] શેહેરેવર,[૨૬] અસ્પંદાદ,[૨૭] ખોરદાદ[૨૮] તથા અમરદાદની[૨૯] નજદીક (કોઈ શખ્સ) (ઈજશ્નેની મારફતે) પોંહોંચે,[૨૨] (તે પ્રમાણે) (જો) તે શખ્સ[૧૭] તુંને[૧૮] પોંહોંચે[૧૯] તો, તેની ઉપર[૧૪] હમે મેહેરબાન *થઇએ છિયે.[૧૫-૧૬]

(૨) જે કોઈ[૩૦] આએ[૩૧] હજાર[૩૩] ઘણા[૩૫] હજાર,[૩૪] દશ હજાર[૩૬] ઘણા દશ હજાર,[૩૭] તથા બેહદ્દ[૩૮] ઘણા[૪૦] બેહદ્દ[૩૯] દેવોનાં[૩૨] (હુમલાની સાંભે થવાનેમાટે), અમશાસ્પંદોમાંથી[૪૨] ખોરદાદનાં[૪૩] નામને[૪૧] યાદ કરે[૪૪] તો, (તે શખ્સ) નસુશ (દેવ)ને[૪૫] મારે,[૪૬] †હષિ (દેવ) ને[૪૭] મારે,[૪૮] †ઘષિ (દેવ) ને[૪૯] મારે,[૫૦] †સએની (દેવ) ને[૫૧] મારે,[૫૨] તથા †બૂજિ (દેવ) ને[૫૩] મારે.[૫૪]

(૩) આઅત્[૫૫] પઓઇરીમ[૫૬] ફ્રસ્રઓમિ[૫૭] નરેમ્[૫૮] અષવનેમ્;[૫૯] યેજિ[૬૦] પઓઇરીમ્[૬૧] ફ્રસ્રઓમિ[૬૨] નરેમ્[૬૩] અષવનેમ્[૬૪] ઇમત્[૬૫] રષ્ન્વો[૬૬] રજિશ્ત,[૬૭] ઇમત્[૬૮] અમેષએઇબ્યો સ્પેન્તએઇબ્યો,[૬૯] યો[૭૦] અસ્તિ[૭૧] મઇન્યવનાંમ[૭૨] યજતનાંમ્,[૭૩] નઇસ્યોનામનાઓ[૭૪] તાઓ[૭૫] બૂજત્[૭૬] નરેમ્[૭૭] અષવનેમ.[૭૮] હુચ[૭૯] નસૂમ,[૮૦] હુચ,[૮૧] હષિ,[૮૨] હુચ[૮૩] ઘષિ,[૮૪] હુચ[૮૫] સએને,[૮૬] હુચ[૮૭]

---

* અથવા તેની સાથે હમો દોસ્તી રાખીએ છિયે. અસલ અર્થ 'હમો જોડાઈએ છિયે' સંસ્કૃત ધાતુ प्र-युज=સાથે જોડઈ જવું; દોસ્તી રાખવી.

† એ બોલનો ખાતરી ભરેલો ખોલાસો જણાયો નથી; ચોકસ જાતની ખરાબી કરનારા દેવોનાં નામ હોવાં જોઈએ.

બૂજિ,[૮૮] હચ[૮૯] હઐનયાઓ[૯૦] પેરેથુ-અઇનિકયાઓ,[૯૧] હચ[૯૨] દ્રફ્ષયાઓ[૯૩] પેરેથુ-ઉજગેરેમ્રયાઓ,[૯૪] હચ[૯૫] મષ્યાઇ[૯૬] દ્રંવઇ-ત્યાઇ[૯૭] સાસ્તયાઇ,[૯૮] હચ[૯૯] સ્તરાઇ[૧૦૦] વઇસ્યાઇ,[૧] હચ[૨] નરો[૩] સાસ્તયાઇ,[૪] હચ[૫] યાતાઇ,[૬] હચ[૭] પઇરિકાઇ,[૮] હચ[૯] ઉરૂવિસ્ત.[૧૦]

(૩) સઉથી પેહેલાં[૫૬] રાસ્ત[૫૯] માણસને[૫૮] હું પસંદ કરૂંછું;[૫૭] રાસ્ત[૬૪] માણસને[૬૩] સૌથી પેહલાં[૬૧] એટલામાટે[૬૦] હું પસંદ કરૂંછું[૬૨] કે[૬૫] તેને સઉથી સાચ્ચો[૬૭] રશ્ને ઇજદ[૬૬] તથા અમશાસ્પંદો,[૬૯] જેઓ[૭૦] મીનો[૭૨] ઇજીદોમાં[૭૩] નરને-લગતા નામવાળા[૭૪] છે[૭૧] તેઓ,[૭૫] રાસ્ત[૭૮] માણસને[૭૭] બંચાવેછે.[૭૬]*

ખોલાસો:—(શાથી તે માણસને બંચાવેછે તેબાબે નીચે જણાવેછે.)

નસુશ[૮૦] (દેવ) થી,[૭૯] હષિ[૮૨] (દેવ) થી,[૮૧] ઘષિ[૮૪] (દેવ)થી,[૮૩] સએની[૮૬] (દેવ)થી,[૮૫] બૂજિ[૮૮] (દેવ)થી,[૮૭] (તથા) પુષ્કળ પળટનવાળા[૯૧] લશ્કરથી,[૮૯-૯૦] ઉંચે પકડેલા પોહોળા[૯૪] વાવતા[૯૩] (અથવા †ભાલા[૯૩])થી,[૯૨] દુષ્ટ[૯૭] (તથા) જુલમગાર[૯૮] માણસ[૯૬] થી,[૯૫] ‘ધાતુનાં બનાવેલાં[૧] ખંજર‡[૧૦૦] થી,[૯૯] જુલમગાર[૪] માણસો[૩] થી,[૨] જાદુગર[૬] થી,[૫] પરી[૮] થી,[૭] (તથા) ‘ભુલાંપાડે તેવા ¶રસ્તા[૧૦] થી[૯]—(એ બધી જાતની ખરાબી-ઓથી) (અમશાસ્પંદો રાસ્ત માણસને બંચાવેછે).

(૪) કુથ[૧૧] પર[૧૨] અષઓનાંમ્[૧૩] પથ[૧૪] ઉર્વએસઇતિ,[૧૫] કુથ[૧૬] દ્રવતાંમ્.[૧૭] આઅત્[૧૮] મ્રઓત્[૧૯] અહુરો મજદાઓ,[૨૦] યેજિ[૨૧] મે[૨૨] માંથ્રેમ્[૨૩] ક્રમ્રવ,[૨૪] મરાઓ[૨૫] વા,[૨૬] દ્રેન્જયાઓ[૨૭] વા,[૨૮] ક્રા વા[૨૯] મ્રવ[૩૦] કર્ષાઇમ્[૩૧] કારયેઇતિ,[૩૨] હઓમ[૩૩] તનૂમ્[૩૪] ગઓજઇતિ.[૩૫]

(૫) કાંમ્ચિત્[૩૬] થ્વાંમચ[૩૭] દ્રુજેમચ[૩૮] હઇથ્યો-અયનાંમ્[૩૯] હેન્તૂમ્[૪૦] $કાંમ્ચિત્[૪૧] વા[૪૨] અઇપ્યએનાંમ્[૪૩] હેન્તૂમ્,[૪૪]

---

* કેટલાએક બોલો વ્યાકરણને કાએદે નહી ઉતરયાથી, એ ફકરાનો બોલેબોલ તરજુમો થઈ શકયો નથી. એના કરતાં વધારે સહી તરજુમો થવો જોઇએ.

† જુઓ હોરમજદ યશ્તનો ૧૦ મો ફકરો, પેરેથુ-દ્રફ્ષયાઓ બોલનો અર્થ.

‡ પ્રોફેસર યુસ્તિ; તલવારથી (પ્રોફેસર હારલે); નાંગાં ખંજરથી (ડાકટર સ્પીગલ); હઠીલા ગુનેહગાર–પાપી માણસથી (પ્રોફેસર દારમેસ્તેતે).

¶ દારમેસ્તેતેનો અંગ્રેજી તરજુમો; દુ:ખ, સંકટ (દારમેસ્તેતેનો ફ્રેન્ચ તરજુમો). ઉરૂવિસ્ત (નામના) દેવથી (યુસ્તિ); દરેક હુમલાથી (હારલે).

$ “ કાંમ્ચિત્” થી તે “અઈરયાબ્યો પાધએઇબ્યો” સુધીના બોલોને બદલે આગળી કેટલીએક ભણવાની ચોપડીઓમાં નીચે મુજબનાં પદો આવેલાં છે:- “ હતરેમ્ હએનેમ્ કાંમ્ચિત્ થ્વાંમચ દ્રુજેમચ નોઇત્ વઇનાને હુમતેમ્ કાંમ્ચિત્.

કાંમાચત્[૪૫] વા[૪૬] રએથ્વનાંમ.[૪૭] કાંમચિત્[૪૮] થ્વાંમ્ચ[૪૯] દુજેમ્ચ[૫૦] અઇરયાબ્યો[૫૧] પાઇરએઇબ્યો[૫૨] જનાનિ,[૫૩] થ્વાંમ્ચ[૫૪] દુજેમ્ચ[૫૫] બન્દામિ,[૫૬] થ્વાંમ્ચ[૫૭] દુજેમ્ચ[૫૮] નિધ્ને,[૫૯] થ્વાંમ્ચ[૬૦] દુજેમ્ચ[૬૧] નિઝબરેમ્[૬૨] દુજેમ્ચ.[૬૩]

(૪) રાસ્ત (લોકો)નો[૧૩] માર્ગ[૧૪] (તથા) દુષ્ટ (લોકો) નો[૧૭] માર્ગ[૧૪] (એક બીજાથી) કેવી રીતે[૧૧] જુદો પડેછે?[૧૨-૧૫]

ખોલાસો:—(એની મતલબ એ કે, નીતિવાન તથા ધર્મી લોકોના અને પાપી માણસોના જીંદગીના માર્ગોમાં શું ફેર ?)

ત્યારે[૧૮] (દાદાર) હોરમજદે[૨૦] કહ્યું[૧૯] કે, અગરજો[૨૧] (કોઈ માણસ) મારા[૨૨] માંથ્ર[૨૩] મ્હોટે સાદે બોલે,[૨૪] (તથા તે માંથ્રને) યાદ કરનારો[૨૫] અથવા[૨૬] ભણનારો[૨૭] (થાએ), અથવા[૨૮] ભણતાં ભણતાં[૩૦] કશ[૩૧] ખેંચે[૩૨] તો, (તે શખ્સ) પોતાનાં[૩૩] તનને[૩૪] (દેવ દરૂજના હુમલાથી તથા બદીના માર્ગથી) બંચાવેછે.[૩૫]

(૫) (માણસોને ફરેબ આપવાનેમાટે) જાહેર રીતે આવનારા (દરૂજો)માંના[૩૯] તું[૩૭] કોઈબી[૩૮] દરૂજને,[૩૮] છુપી રીતે આવનારા (દરૂજો) માંના[૪૩] તું[૪૯] કોઈબી[૪૮] દરૂજને,[૫૦] રીમન કરનારા (દરૂજો)માંના[૪૭] તું[૫૪] કોઈબી દરૂજને,[૫૫] એરીઅન[૫૧] (લોકોની) જગ્યાઓમાંથી[૫૨] હું મારી કાહાડીશ;[૫૩] તું[૫૭] દરૂજને[૫૮] હું સાંકળથી બાંધીશ,[૫૬] તું[૬૦] દરૂજને[૬૧] હું મારીશ,[૫૯] (તું) દરૂજને[૬૩] હું બાહાર *કાહાડીશ.[૬૨]

(૬) **થ્રિ-કરૂપેમ્[૬૪] ફ્રકારયેઇતિ[૬૫] ફ્રા-મ્રઓમિ[૬૬] નરેમ્[૬૭] અષવનેમ્;[૬૮] ક્ષ્વશ[૬૯]-કરૂપેમ્[૭૦] ફ્રકારયેઇતિ[૭૧] ક્ષ્વશ[૭૨] ફ્રા-મ્રઓમિ[૭૩] નરેમ્[૭૪] અષવનેમ્;[૭૫] નવ-કરૂપેમ્[૭૬] ફ્રકારયેઇતિ,[૭૭] નવ[૭૮] ફ્રા-મ્રઓમિ[૭૯] નરેમ્[૮૦] અષવનેમ્.[૮૧]**

(૬) (દાદાર હોરમજદ કહેછે):—(જે માણસ) ત્રણ કશ[૬૪] ખેંચેછે,[૬૫] (તેને) અશો[૬૮] નર તરીકે[૬૭] હું પસંદ કરૂંછું;[૬૬] (જે માણસ)

થ્વાંમ્ચ દુજેમ્ચ અરેથએઈબ્યો પેરેથએઈબ્યો." એ પદો પ્રોફેસર વેસ્ટરગાર્ડે તથા ડાકટર ગેલ્ડનરે નોટમાં આપેલાં છે. હાલની ભણવાની ચોપડીમાં જે પદો મેં ઉપર આપેલાં છે તેજ પ્રમાણે આવેછે.

* દરૂજના હુમલાથી બનચવાનેમાટે એની આગમચના ફકરામાં જે માંથ્ર ભણવાને ફરમાવ્યા તે, આએ ફકરાના અવસ્તા જાણવા.

છ[69] કશ[70] ખેંચેછે,[71] (તેને) અશો[75] નર તરીકે[74] હું પસંદ કરૂંછું;[73] (જે માણસ) નવ કશ[76] ખેંચેછે,[77] (તેને) *તમામ[78] અશો[81] નર તરીકે[80] હું પસંદ કરૂંછું.[79]

ખોલાસો:—(આએ ૬ફકરામાં કશ ખેંચવાને લગતી બીના આવેલી છે. માત્ર કશ ખેંચીને બેસી રેહેવાનું નહી સમજવું, પણ તેની પછી ચોકસ ક્રિયા કરવાનું ફરમાન હોએ, જેની વીગત આએ ઠેકાણે જણાવી નથી. એ કશ ખેંચીને ક્રિયા કરવાનું કાંમ ટુંકમાં ત્રણ કશનું, છ કશનું, અથવા નવ કશનું કાંમ એ પ્રમાણે ઓળખાતું હોએ. જરતોશ્તી ધર્મની પાવ મેહેલની ક્રિયાઓ કરવાની આગમજ, જે જગાએ તે ક્રિયા કરવાની હોએ તેની આસપાસ, કશ ઈઆને કુંડાળું પાડવામાં આવેછે; તેની મતલબ એ કે, તે ચોકસ ક્રિયા થતી વેળા આસપાસની આલુદગી, અપવિત્રાઈ તથા ગલીચી તેની ઉપર અસર કરી શકે નહી.)

(૭) નામોનિ[82] અએષાંમ્[83] દ્રુજિનાંમ્[84] નસૂમ્[85] કેરેત[86] પઇતિ[87] જનઇતિ[88] જત[89] કરપનો[90] ચિથ્રીમ્,[91] જામાચ[92] મેરે-તો[93] સઓચ;[94] યે[95] જઓત[96] જરથુશ્ત્રો,[97] એરેધતત્[98] હચ દ્વઓજ્વાત્[99] હ્વાંમ્[100] અનુ ઉશ્તીમ્[1] જઓષેમચ,[2] યથ[3] કથચ[4] હે[5] જઓષો.[6] (૮) પસ્ચ[7] હૂ-ફ્રાષ્મો-દાઇતીમ્,[8] અપાખ્ધ્ર-નએમેમ્[9] જનઇતિ[10] પસ્ચ[11] હ્વો[12] નોઇત્[13] ઉજ્જુક્ષ્યમ્નો[14] નસૂમ[15] સ્તેરેથ્વત[16] સ્નઇથિષ[17] વીખ્રૂમન્તેમ્[18] મરેમ્ નાષઇતિ,[19] મઇન્યવનાંમ્[20] યજતનાંમ્[21] ક્ષ્નઓથ્રાઇચ[22] ફ્રસસ્તયએચ.[23]

(૭) "આએ દરૂજોનાં નામ દેતાં તે (અશો માણસ) તલવારથી નસુશને મારેછે; કરપોને† તેઓનાં મૂળથી મારવામાં આવેછે, અને તેઓની નસલ નાબુદ થઇ જાએછે. તે જોતી જે જરતોશ્તનો (પ્રતિનિધિ) તે, પોતાની મરજી તથા ખાહેશ પ્રમાણે ચાલવાની દરેક બદીથી તથા દરેક જાતની આડી ચાલથી પાક થઈ જાએછે."‡

(૮) મીનો[20] ઈજીદોની[21] ખુશ્નુદીનેમાટે[22] તથા (તેઓની) વખાણ ગાવાનેમાટે,[23] બામદાદનાં ઝઝકલાંના વખત[8] થી,[7] (ઈઆને ખોરશેદ) પોતે[12] ઉગેલો[14] નહી[13] (હોએ) તેઆરથી,[11] (તે અશો નર) પોહોળાં[16]

---

* 'નવ (=સંસ્કૃત नव)નો અસલ અર્થ ' તાજું, નવું ' થાએછે.
† ઈઆને જરતોશ્તી ધર્મનાં ફરમાનો કબૂલ નહી રાખનારાઓને.
‡ પ્રોફેસર હારલે.

હથિયારે કરીને[17] નસાને[15] અવાખ્તર (ઈઆને ઉત્તર) તરફ[9] મારી કાહાડેછે[10] (તથા) સખત રીતે[18] મરકીને નાશ *કરેછે.[19]

(૯) **જરથુશ્ત્ર[24] અએતેમ[25] માંથ્રેમ[26] મા[27] ફ્રદક્ષયો,[28] અન્યાત્[29] પિથ્રે[30] વા[31] પુથ્રાઇ,[32] બ્રાથ્રે[33] વા[34] હધો-જાતાઇ,[35] આ-થ્રવનાઇ[36] વા[37] થ્રાયઓને[38] હઓસ્રો-ગઓનો,[39] હુદએનો;[40] યો[41] હુદએનો,[42] અષવ[43] અઉરૂવો[44] વીસ્પો[45]-દ્રુજેમ્[46] રામયેહે.[47]**

(૯) (દાદાર હોરમજદ કહેછે):—અએ જરતોશત ![24] આએ[25] માં-થ્ર[26] છોકરાવાળા[32] બાપ,[30] અથવા[31] એક ભાઈ[33] જેની સાથે બીજો જનમેલો† હોએ,[35] અથવા[37] ત્રણ પંથવાળા[38] (તથા) નેકનામીના‡ ગુણવાળા[39] આથ્રવન[36]—(એ ત્રણ) સિવાએ[29] (બીજા કોઈને) તું શિખવતો[28] ¶ના.[27]

ખોલાસો:—(તે આથ્રવન કેવો હોવો જોઈએ તેની બીજી સિફતો નીચે જણાવેછે.)

(જે આથ્રવન) સારી દીનવાળો[40] (હોએ), (તથા) જે[41] સારી દીનવાળો,[42] અશો[43] (તથા) નામીચો[44] (હોવાથી) તમામ[45] દરૂજોને[46] જેર $કરનાર[47] (થાએ); (ઈઆને દરેક જાતની જુઠાઈને તોડે).

અહે[48] રય[49] ખરેનંઘહચ,[50] તેમ્[51] યજાઇ[52] સુરૂન્વત[53] યસ્ન[54] હઉર્વતાતેમ્[55] અમેષેમ્ સ્પેન્તેમ્;[56] જઓથ્રાબ્યો[57] હઉર્વતાતેમ્[58] અમેષેમ સ્પેન્તેમ[59] યજમઇદે.[60]

તેનાં[48] તેજ[49] તથા પ્રતાપને લીધે[50] તે[51] ખોરદાદ[55] અમશાસ્પંદને[56]

---

* 'મરેમનાષઇતિ' ને બદલે પ્રોફેસર ગ્રુસ્તિની માફક બે બોલ ગણીને 'મરેમ્ નાષઇતિ'—તે પ્રમાણે મેં વાંચણ રાખ્યું છે. 'મર'=સંસ્કૃત **मरक**—મરકી, મરકીનો રોગ; ધાતુ સંસ્કૃત **नश**=નાશ કરવો.

† ઈઆને એક ભાઈ જેને બીજો ભાઈ અથવા બેહેન હોએ.

‡ કદાચ 'હઓસ્ર' 'હઓસ્રવંઘહ' (=નેક નામી)નો અપભ્રંશ હોએ. લાએક ગુણો ધરાવનારા (પ્રોફેસર હારલે); પ્રોફેસર ગ્રુસ્તિએ 'હઓસ્રો—ગઓનો'નો અર્થ આપ્યો નથી.

¶ વધારે ખોલાસામાટે જુઓ બેહેરાંમ યશ્તનો ૪૬ મો ફકરો તથા તેની નોટ. 'જરથુશ્ત્ર'થી તે 'થ્રાયઓને' સુધીનો વાકય બેહેરાંમ યશ્તના ૧૬ મા ફકરદામાં બી આવેછે.

$ 'રામય'ને મલતો ફારસી 'રામ્ કરદન' (ઈઆને તાબે કરવું). ડાકટર ગેલ્ટનરના પુસ્તક પ્રમાણે "વીસ્પ કરેષો રાધયેઇતિ" લઇને, પ્રોફેસર દારમેસ્તેતે "તમામ મંડળો અથવા મંડળીઓમાં સલાહ—સુખ પાંથરે" અર્થ કરેછે.

સંભળાએ તેવી[૫૩] (અથવા પ્રખ્યાત[૫૩]) ઈજશ્નેવડે[૫૪] હુ ઇજું.[૫૨] ખોરદાદ[૫૮] અમશાસ્પંદને[૫૯] ક્રિયાની ભેટોથી[૫૭] હમો ઈજીએ છિયે.[૬૦]

હઓમયો ગવ બરેસ્મન, હિજ્વો-દંઘ્રહુંઘ્રહ, માંથ્રચ વચચ શ્યઓથ્નચ, જઓથ્રાબ્યસ્ચ અર્ષુખ્ધએઇબ્યસ્ચ વાઘ્જિબ્યો.

યેંઘ્રહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતિ વંઘ્રહો,
મજ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્રહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(બાજમાં પઢે.) **અહુરમજદ ખોદાએ, અવજૂનીએ મરૂદુમ, મરૂદુમ સર્દગાંન્ હમા સર્દગાંન્, હમબાયસ્તે વેહાંન્, ઓએમ બેહેદીન્ માંજદયસ્નાંન્ આગાહી આસ્તવાની નેકી રસાનદ્ અએદૂન્ બાદ.** (પ્રગટ પઢે.) **યથા અહૂ વઇર્યો ૨.**

યસ્નેમ્ચ વહ્મેમ્ચ અઓજસ્ચ જવરેચ આફ્રિનામિ, હઉર્વતાતો રધ્વો યાઇર્યયાઓ હુપિતોઇશ્ સરેધએઇબ્યો અષહે રતુબ્યો. અષેમ્ વોહૂ ૧. ☞ **અહ્માઇ રએશ્ચ; હુજંઘ્રેમ; જસ મે અવંઘ્રહે મજ્દ; કેરૂફેહ્ મોજદ.**

રોજ નેક્ નાંમ્, રોજ પાક્ નાંમ્, રોજ મુબારક્ (ફલાંન), **માહે મુબારક્** (ફલાંન), **ગાહે** (ફલાંન), **નમાજ દાદારે ગેહાંન્ દામાન. ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મજ્દાઓ, તરોઇદીતે અંઘ્રહે મઇન્યેઉશ. હઇથ્યાવરૂશ્તાંમ્ હ્યત્ વસ્ના ફ્રેરષોતેમેમ. સ્તઓમિ અષેમ; અષેમ વોહૂ ૧. ગોરૂજે ખોરેહ્ અવજાયાદ્ ખોરદાદ્ અમશાસ્પંદ્, બેરસાદ્ અમાવંદ્ પીરોજગરૂ અમાવંદી પીરોજગરી. દાદ્ દીન્ બેહ્ માજદયસ્નાંન્, આગાહી રવાઇ ગોઆફરંગાંની બાદ્ હફ્તે કેશ્વરૂ જમીન્; અએદૂન્ બાદ. મન્ આનો આવાયદ્ શુદન્, મન્ આનો આવાયદ્ શુદન્, મન્ આનો આવાયદ્ શુદન્, અષઓને અષેમ્ વોહૂ ૧.**

☞ (દક્ષિણ દિશા તરફ મોહોડું કરીને પઢે.) **દાદારે ગેહાંન્ દીને માજદયસ્ની દાદે જરથુશ્તી. નેમસે-તે અષાઉમ્ સેવિશ્તે અરેદ્વિ સૂર અનાહિતે અષઓને અષેમ્ વોહૂ ૧.**

નેમો ઉર્વઇરે વંઘ્રઉહિ મજ્દધાતે અષઓને અષેમ્ વોહૂ ૧.
હઉર્વતાતેમ્ અમેષેમ્ સ્પેન્તેમ્ યજમઇદે. અષેમ્ વોહૂ ૧.
ખોરૂદાદ્ અમશાસ્પંદ્ બેરસાદ્. અષેમ્ વોહૂ ૧.

ખોરશેદ યશ્ત.

ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મજ્દાઓ. અષેમ્ વોહૂ ૧.

૫ નામે યજ્દાંન્. અહુરમજ્દ ખોદાએ અવઝૂની ગોરૂજે ખોરેહ્ અવજાયાદ્. ખોરૂશેદ્ અમર્ગ્ રયોમંદ્ અઉર્વંદ્-અસ્પ્ *એરસાદ્. અજ હમા ગુનાહ્ પતેત્ પશેમાનુમ; અજ હર્વસ્તીન દુશ્મત દુઝૂખ્ત દુઝ્વરૂશ્ત, મેમ ૫ ગેતી મનીદ્, ઉફમ્ ગોફ્ત્, ઉફમ્ કરૂદ્, ઉફમ્ જસ્ત્, ઉફમ્ બૂન્ બૂદ્ એસ્તેદ્. અજ આંન્ ગુનાહ્ મનશ્ની ગવશ્ની કુનશ્ની, તની રવાંની ગેતી મીનોઆંની, ઓખે અવાખ્શ પશેમાન્, ૫ સે ગવશ્ની ૫ પતેત્ હોમ. ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મજ્દાઓ, તરોઇદીતે અંઘ્રહે મઇન્યેઉશ; હઇથ્યાવરૂશ્તાંમ હાત્ વસ્ના ફ્રેરષોતેમેમ. સ્તઓમિ અષેમ. અષેમ્ વોહૂ ૩.

ફ્રવરાને મજ્દયસ્નો જરથુશ્ત્રિશ વીદએવો અહુરત્કએષો (જે ગેહ હોએ તે પઢે.) ફ્રસસ્તયએચ. હ્વરે-ક્ષએતહે† અમેષહે રએવહે અઉર્વંત્-અસ્પહે, ક્ષ્નઓથ્ર યસ્નાઇચ વહ્માઇચ ક્ષ્નઓથ્રાઇચ ફ્રસસ્તયએચ, યથા અહૂ વઇર્યો જઓતા ફ્રા મે મ્રૂતે, અથા રતુશ અષાત્ચિત્ હચ ફ્રા અષવ વીદ્વાઓ મ્રઓતૂ.

(૧) હ્વરે-ક્ષએતેમ્ અમેષેમ્ રએમ્ અઉર્વંત્-અસ્પેમ યજમઇદે. આઅત્ યત્ હ્વરે-રઓક્ષ્નિ તાપયેઇતિ, આઅત્ યત્ હ્વરે-રઓચો તાપયેઇતિ, હિશ્તેન્તિ મઇન્યવાઓંઘ્રહો યજતાઓંઘ્રહો સતેમચ હજંઘ્રેમચ; તત્ ખ્રરેનો હાંમબારયેઇન્તિ, તત્ ખ્રરેનો નિપારયેઇન્તિ, તત્ ખ્રરેનો બક્ષેન્તિ જંમ્ પઇતિ અહુરધાતાંમ્, ફ્રાધતિચ અષહે ગએથાઓ, ફ્રાધતિચ અષહે તનુયે, ફ્રાધતિચ હ્વરે યત્ અમેષેમ્ રએમ્ અઉર્વંત્-અસ્પેમ.

---

* ઈઆને અમર, ચળકાટવાળો (તથા) તેજ ઘોડા રાખનાર ખોરશેદ (ઈજદ) (મારી મદદે) પોંહોંચો !

† ઈહાંથી તે એ યશ્તને છેડે સુધીના અવસ્તા તથા પાઝંદના તરજુમા, તેની નોઠ તથા ખોલાસાને માટે જુઓ ખોરશેદ નીઆએશ, સફે ૩૩-૪૨.

(૨) આઅત યત્ હ્વરે ઉજીક્ષ્યેઇતિ, બ્વત્ જાંમ અહુરધાતાંમ્ યઓજ્જદ્દાથ્રેમ્, આપેમ્ તચિન્તાંમ યઓજ્જ-દાથ્રેમ, આપેમ ખાંન્યાંમ યઓજ્જદાથ્રેમ, આપેમ જરય-નાંમ યઓજ્જદ્દાથ્રેમ, આપેમ અર્મએશ્તાંમ યઓજ્જદ્દાથ્રેમ, બ્વત્ દાંમ અષવ યઓજ્જદ્દાથ્રેમ, યાઓ હેન્તિ સ્પેન્તહે મઇન્યેઉશ. (૩) યેઇધ જી હ્વરે નોઇત્ ઉજીક્ષ્યેઇતિ, અધ દએવ વીસ્પાઓ મેરેનચિન્તિ, યાઓ હેન્તિ હપ્તો-કર્ષ્વોહ્વ, નવ ચિશ મઇન્યવ યજત, અંઘ્રહવ અસ્તવઇતિ પઇતિ-દ્રાંમ, નોઇત્ પઇતિશ્તાંમ વીધેન્તિ.

(૪) યો યજાઇતે હ્વરે યત્ અમેષેમ્ રએમ અઉર્વત-અસ્પેમ, પઇતિશ્તાતેએ તેમંઘ્રહાંમ, પઇતિશ્તાતેએ તેમસ-ચિથ્રનાંમ દએવનાંમ, પઇતિશ્તાતેએ તાયુનાંમચ હજસ્નાં-મચ, પઇતિશ્તાતેએ યાતુનાંમચ પઇરિકનાંમચ, પઇતિશ્તા-તેએ ઇથ્યેજંઘ્રહો મર્ષઓનહે, યજાઇતે અહુરેમ મજદાંમ, યજાઇતે અમેષે સ્પેન્તે, યજાઇતે હઓમ ઉર્વાનેમ, ક્ષ્નાવયેઇતિ વીસ્પે મઇન્યવચ યજત ગએથ્યાચ, યો યજાઇતે હ્વરે યત્ અમેષેમ રએમ અઉર્વત્-અસ્પેમ.

(૫) યજાઇ મિથ્રેમ વોઉરૂ-ગઓયઓઇતીમ હજંઘ્રર-ગઓપેમ, બએવરે-ચષ્મનેમ; યજાઇ વજરેમ હુનિવિખ્તેમ કમેરેધે પઇતિ દએવનાંમ મિથ્રહે વોઉરૂ-ગઓયઓઇતોઇશ, યજાઇ હખેધ્રેમચ યત્ અસ્તિ હખેધ્રનાંમ્ વહિશ્તેમ અન્તરે માઓંઘ્રહેમચ હ્વરેચ. (૬) અહે રય ખરેનંઘ્રહચ, તેમ્ યજાઇ સુરૂન્વત યસ્ન હ્વરે-ક્ષએતેમ અમેષેમ રએમ અઉર્વત્-અસ્પેમ. જઓથ્રાબ્યો હ્વરે-ક્ષએતેમ અમેષેમ રએમ્ અઉર્વત-અસ્પેમ યજમઇદે.

હઓમયો ગવ બરેસ્મન, હિજ્વો-દંઘ્રહંઘ્રહ, માંથ્રચ વચચ ષ્યઓથ્નચ, જઓથ્રાબ્યસ્ચ અર્શુખ્ધએઇબ્યસ્ચ વાઘ્જિબ્યો.

યેંઘ્રહે હાતાંમ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મજ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્રહાંમચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(૭) (બાજમાં પઢે.) અહુરમજ્દ ખોદાએ, અવજૂનીએ મરદુમ, મરદુમ સર્દગાંન હમા સર્દગાંન, હમબાયસ્તે વેહાંન, ઓએમ બેહેદીન માજદયસ્નાંન આગહી આ-સ્તવાની નેકી રસાનાદ અએદૂન બાદ. (પ્રગટ પઢે.) યથા અહૂ વઇર્યો ૨. યસ્નેમચ વહ્મેમચ અઓજસચ જવરેચ આફ્રીનામિ, હ્વરે-ક્ષએતહે અમેષહે રએવહે અઉર્વત-અસ્પહે. અષેમ વોહૂ ૧. ☞ અહ્માઇ રએશચ; હજંધ્રેમ; જસ મે અવંઘ્રહે મજદ; કેરફેહ્ મોજદ.

રોજ નેક નાંમ, રોજ પાક નાંમ, રોજ મુબારક (ફલાંન), માહે મુબારક (ફલાંન), ગાહે (ફલાંન), નમાજ દાદારે ગેહાંન દામાંન. ક્ષનઓથ્ર અહુરહે મજદાઓ, તરોઇદીતે અંધ્રહે મઇન્યેઉશ. હઇથ્યાવરૂશતાંમ હ્યત વસ્ના ફેરષોતેમેમ. સ્તઓમિ અષેમ; અષેમ વોહૂ ૧.

ગોરૂજે ખોરેહ અવજાયાદ ખોરૂશેદ અમર્ગ રયોમંદ અઉર્વદ-અસ્પ, બેરસાદ અમાવંદ પીરોજગર અમાવંદી પીરોજગરી. દાદ દીન બેહ માજદયસ્નાંન, આગહી રવાઇ ગોઆફરંગાંની બાદ હફ્તે કેશ્વર જમીન; અએદૂન બાદ. મન આનો આવાયદ શુદન, મન આનો આવાયદ શુદન, મન આનો આવાયદ શુદન. અષઓને અષેમ વોહૂ ૧.

☞ (દક્ષિણ દિશા તરફ મોહોડું કરીને પઢે.) દાદારે ગેહાંન દીને માજદયસ્ની દાદે જરથુશ્તી. નેમસે-તે અષાઉમ સેવિશ્તે અરેદ્વિ સૂર અનાહિતે. અષઓને અષેમ વોહૂ ૧.

નેમો ઉર્વઇરે વંઘ્રઉહિ મજદધાતે અષઓને અષેમ વોહૂ ૧.

હ્વરે-ક્ષએતેમ અમેષેમ રએમ અઉર્વત-અસ્પેમ યજમઇદે. અષેમ વોહૂ ૧. ખોરશેદ અમર્ગ રયોમંદ અઉર્વદ-અસ્પ બેરસાદ. અષેમ વોહૂ ૧.

માહ યશ્ત.

ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મજદાઓ. અષેમ વોહૂ ૧.

૫ નામે યજદાંન્ અહુરમજદ ખોદાએ અવજૂની, ગોરૂજે ખોરેહ્ અવજાયાદ. માહ્ બોખ્તાર્ માહ્ યજદ બેરસાદ.* અજ હમા ગુનાહ્ પતેત્ પશેમાનુમ, અજ હર્વસ્તીન્ દુશ્મત દુજૂખ્ત દુજવરૂશ્ત, મેમ ૫ ગેતી મનીદ, ઉઇમ ગોફ્ત, ઉઇમ કર્દ, ઉઇમ જસ્ત, ઉઇમ બૂન્ બૂદ એસ્તેદ, અજ આંન્ ગુનાહ્ મનશ્ની ગવશ્ની કુનશ્ની, તની રવાની ગેતી મીનોઆંની, ઓખે અવાખ્શ પશેમાન્ ૫ સે ગવશ્ની ૫ પતેત્ હોમ. ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મજદાઓ, તરોઇદીતે અંઘ્રહે મઇન્યેઉશ; હઇથ્યાવરૂશ્તાંમ્ ઞત્ વસ્ના ફ્રેરષોતેમેમ. સ્તઓમિ અષેમ; અષેમ વોહૂ ૩.

ફ્રવરાને મજદયસ્નો જરથુશત્રિશ વીદએવો અહુર-ત્કએષો (જે ગેહ હોએ તે પઢે.) ફ્રસસ્તયએચ. માઓંઘ્રહહે† ગઓચિથ્રહે, ગેઉશચ અએવો-દાતયાઓ, ગેઉશચ પોઉરૂ-સરેધયાઓ, ક્ષ્નઓથ્ર યસ્નાઇચ વહ્માઇચ ક્ષ્નઓથ્રાઇચ ફ્રસસ્તયએચ, યથા અહૂ વઇર્યો જઓતા ફ્રા મે મ્રૂતે, અથા રતુશ અષાત્ચિત્ હચ ફ્રા અષવ વીદ્વાઓ મ્રઓતૂ.

(૧) નેમો અહુરાઇ મજદાઇ, નેમો અમેષએઇબ્યો સ્પેન્તએઇબ્યો, નેમો માઓંઘ્રહાઇ, ગઓચિથ્રાઇ, નેમો પઇતિ-દીતાઇ, નેમો પઇતિ-દીતે. (૨) કત્ માઓ ઉક્ષ્યેઇતિ, કત્ માઓ નેરેફ્સઇતિ. પન્ચ-દસ માઓ ઉક્ષ્યેઇતિ, પન્ચ-દસ માઓ નેરેફ્સઇતિ. યાઓ હે ઉક્ષ્યાંસ્તાતો, તાઓ નેરેફ્સાંસ્તાતો; તાઓ નેરેફ્સાંસ્તાતો, યાઓ હે ઉક્ષ્યાંસ્તાતસ્ચિત્. કે યા માઓ ઉક્ષ્યેઇતિ નેરેફ્સઇતિ થ્વત્.

---

* ઈઆને સફાઈ (અથવા છુટકારો) આપનાર માહ ઈજદ (મારી મદદે) પોંહોંચો! બખશેશ કરનાર-હિસ્સો વેંહેંચી આપનાર માહ ઈજદ (દારમેસ્તેતે).

† ઈહાંથી તે એ યશ્તને છેડે સુધીના અવસ્તા તથા પાજંદના તરજુમા, તેની નોટ તથા ખોલાસાનેમાટે જુઓ માહ બોખ્તાર નીઆએશ, સફો ૫૭-૬૧.

(૩) માઓંઘ્રહેમ્ ગઓચિથ્રેમ્ અષવનેમ્ અષહે રતૂમ્ યજમઇદે. તત્ માઓંઘ્રહેમ્ પઇતિ-વએનેમ્, તત્ માઓંઘ્રહેમ્ પઇતિ-વીસેમ્, રઓક્ષ્નેમ્ માઓંઘ્રહેમ્ અઇવિ-વએનેમ્, રઓક્ષ્નેમ્ માઓંઘ્રહેમ્ અઇવિ-વીસેમ્, હિશ્તેન્તિ અમેષાઓ સ્પેન્ત ખ્વરેનો દારયેઇન્તિ, હિશ્તેન્તિ અમેષાઓ સ્પેન્ત ખ્વરેનો બક્ષેન્તિ, જ્ંમ્ પઇતિ અહુરધાતાંમ્. (૪) આઅત્ યત્ માઓંઘ્રહહે રઓક્ષ્નિ તાપયેઇતિ, મિશતિ ઉર્વરનાંમ્ જઇરિ-ગઓનનાંમ્ જરમએમ્ પઇતિ જેમાધ ઉજુક્ષ્યેઇતિ. અન્તરે-માઓંઘ્રહાઓસચ, પેરેનો-માઓંઘ્રહાઓસચ વીષપ્તથાઓસચ. અન્તરે-માઓંઘ્રહેમ્ અષવનેમ્ અષહે રતૂમ્ યજમઇદે; પેરેનો માઓંઘ્રહેમ્ અષવનેમ્ અષહે રતૂમ્ યજમઇદે; વીષપ્તથેમ્ અષવનેમ્ અષહે રતૂમ્ યજમઇદે.

(૫) યજાઇ માઓંઘ્રહેમ્, ગઓચિથ્રેમ્, બઘેમ્ રએવન્તેમ્, ખ્વરેનંઘ્રઉહન્તેમ્, અફ્નંઘ્રઉહન્તેમ્, તફ્નંઘ્રઉહન્તેમ્, વરેચંઘ્ર-ઉહન્તેમ્, ક્ષ્તાવન્તેમ્, ઇશતિવન્તેમ્, યઓક્ષ્તિવન્તેમ્, સઓ-કવન્તેમ્, જઇરિમ્યાવન્તેમ્, વોહુવાવન્તેમ્, બઘેમ્ બએષજેમ્.

(૬) અહે રય ખ્વરેનંઘ્રહચ, તેમ્ યજાઇ સુરુન્વત યસ્ન માઓંઘ્રહેમ્ ગઓચિથ્રેમ્; જઓથ્રાબ્યો માઓંઘ્રહેમ્ ગઓ-ચિથ્રેમ્ અષવનેમ્ અષહે રતૂમ્ યજમઇદે.

હઓમયો ગવ બરેસ્મન, હિજ્વો-દંઘ્રહંઘ્રહ, માંથ્રચ વચચ ષ્યઓથ્નચ, જઓથ્રાબ્યસચ અર્શુખ્ધએઇબ્યસચ વાઘ્જિબ્યો.

યેંઘ્રહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મજ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્રહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(બાજમાં પઢે.) અહુરમજ્દ ખોદાએ, અવજૂનીએ મરદુમ, મરદુમ સર્દેગાંન્ હમા સર્દેગાંન્, હમબાયસ્તે વેહાંન્, ઓએમ બેહેદીન્ માંજદયસ્નાંન્ આગહી આસ્તવાની નેકી રસાનદ્દ અએદૂન્ બાદ્દ. (પ્રગટ પઢે.) યથા અહૂ વઇર્યો ૨.

(૭) યસ્નેમચ વહ્મેમચ અઓજસચ જવરેચ આફ્રીનામિ, માઓંઘ્રહહે ગઓચિથ્રહે, ગેઉશચ અએવો-દાતયાઓ,

ગેઉશચ પેઉરૂ-સરેધયાઓ. અષેમ વોહૂ ૧. ☞ અહ્માઇ રએશચ; હજંઘ્રેમ; જસ મે; કેરૂફેહ્ મોજદ્દ.

રોજ નેક્ નાંમ, રોજ પાક્ નાંમ, રોજ મુબારક્ (ફલાંન), માહે મુબારક્ (ફલાંન), ગાહે (ફલાંન), નમાજ દાદારે ગેહાંન દામાંન. ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મજદાઓ, નેમો અહુરાઇ મજદાઇ, નેમો અમેષએઇબ્યો સ્પેન્તએઇબ્યો, નેમો માઓંઘહાઇ ગઓચિથ્રાઇ, નેમો પઇતિ-દીતાઇ, નેમો પઇતિ-દીતે; અષેમ વોહૂ ૧.

ગોરૂજે ખોરેહ્ અવઝાયાદ્ માહ્ બોખ્તારૂ માહ્ યજદ્ બેરસાદ્ અમાવંદ્ પીરોજગરૂ અમાવંદી પીરોજગરી. દાદ્ દીન્ બેહ્ માજદયસ્નાંન્ આગહી રવાઇ ગોઆફરંગાંની બાદ્ હફ્તે કેશ્વરૂ જમીન્; અએદૂન્ બાદ્. મન્ આનો આવાયદ્ શુદન્, મન્ આનો આવાયદ્ શુદન્, મન્ આનો આવાયદ્ શુદન્. અષઓને અષેમ વોહૂ ૧.

☞ (દક્ષિણ દિશા તરફ મોહોડું કરીને પઢે.) દાદારે ગેહાંન દીને માજદયસ્ની દાદે જરથુશ્તી. નેમસે-તે અપાઉમ સેવિશ્તે અરેદ્વિ સૂર અનાહિતે. અષઓને અષેમ વોહૂ ૧.

નેમો ઉર્વઇરે વંઘ્રઉહિ મજદધાતે અષઓને અષેમ વોહૂ ૧. માઓંઘહેમ ગઓચિથ્રેમ અષવનેમ અષહે રતૂમ યજમઇદે. અષેમ વોહૂ ૧. માહ્ બોખ્તારૂ માહ્ યજદ્ બેરસાદ્. અષેમ વોહૂ ૧.

તીર યશ્ત.

ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મજદાઓ. અષેમ વોહૂ ૧.

પ નામે યજદાંન્ અહુરમજદ ખોદાએ અવઝૂની, ગોરૂજે ખોરેહ્ અવઝાયાદ્; તેશ્તરૂ તીરૂ રયોમંદ્ ખોરેહમંદ *બેરસાદ્.

અજ હમા ગુનાહ્ પતેત્ પશેમાનુમ; અજ હર્વસ્તીન્ દુશ્મત દુઝૂખ્ત દુઝ્વરૂશ્ત, મેમ પ ગેતી મનીદ્, ઉઇમ ગોફ્ત્, ઉઇમ કર્દ્, ઉઇમ જસ્ત્, ઉઇમ બૂન્ બૂદ્ એસ્તેદ્. અજ આંન્

---

* ઈઆને ચળકાટવાળો તથા ખોરેહવાળો તેશ્તર તીર (ઈજદ) (મારી મદદે) પોહોંચો !

ગુનાહ્ મનશ્ની ગવશ્ની કુનશ્ની, તની રવાની ગેતી મીનો-આંની, ઓખે અવાખ્શ પશેમાન્ પ સે ગવશ્ની પ પતેત્ હોમ. ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મજ્દાઓ, તરોઇદીતે અંગ્રહે મઇ-ન્યેઉશ; હ્ઇથ્યાવરૂશ્તાંમ્ હ્યત્ વસ્ના ફ્રેરષોતેમેમ. સ્તઓમિ અષેમ; અષેમ વોહૂ ૩.

ફ્રવરાને મજ્દયસ્નો જરથુશ્ત્રિશ વીદએવો અહુર-ત્કએષો (જે ગેહ હોએ તે પઢે.) ફ્રસસ્તયએચ. તિશ્ત્ર્યેહે સ્તારો રએવતો ખ્વરેનંગ્રઉહતો, સતવએસહે ફ્રાપહે સૂરહે *મજ્દધાતહે, ક્ષ્નઓથ્ર યસ્નાઇચ વહ્માઇચ ક્ષ્નઓથ્રાઇચ ફ્રસસ્તયએચ, યથા અહૂ વઇર્યો જઓતા ફ્રા મે મ્રૂતે, અથા રતુશ અષાત્ચિત્ હચ ફ્રા અષવ વીદ્વાઓ મ્રઓતૂ.

(કરદો ૧ લો) (૧) મ્રઓત્[1] અહુરો મજ્દાઓ[2] સ્પિતમાઇ[3] જરથુશ્ત્રાઇ,[4] પાઓંગ્રહે[5] અંગ્રહુથ્વેમચ[6] રતુથ્વેમચ,[7] માઓંગ્રહેમચ[8] મએથનેમચ,[9] મ્યજ્દેમચ[10] ફ્રા-યજમઇદે.[11] યત્[12] મે[13] સ્તારો[14] ખ્વરેનંગ્રઉહન્તો[15] હુચાઓન્તે,[16] પરચ[17] માઓ[18] નેરેબ્યો[19] ખ્વરેનો[20] બક્ષેન્તિ.[21] યજાઇ[22] ષોઇથ્રહે[23] બખ્તારેમ્[24] તિશ્ત્રીમ્[25] સ્તારેમ્[26] જઓથ્રાબ્યો.[27]

(૨) †તિશ્ત્રીમ્[28] સ્તારેમ્[29] રએવન્તેમ્,[30] ખ્વરેનંગ્રઉહન્તેમ્[31] યજમઇદે,[32] રામ-ષયનેમ્[33] હુષયનેમ્[34] અઉરૂષેમ્[35] રઓક્ષ્નેમ્[36] ફ્રાદેરેસ્રેમ્,[37] વ્યાવન્તેમ્[38] બએષજીમ્,[39] રવો[40]-ફ્રઓથ્મનેમ્[41] બેરેજન્તેમ્,[42] દૂરાત્[43] વ્યાવન્તેમ્[44] બાનુબ્યો,[45] રઓક્ષ્નિબ્યો[46] અનાહિતએઇબ્યો.[47] અપેમચ[48] પેરેથુ-જ્રયંગ્રહેમ્,[49] વંગ્રઉહીમચ[50] દૂરાત્[51] ફ્રસ્રૂતાંમ્,[52] ગેઉશચ[53] નાંમ્[54] મજ્દધાતેમ્,[55] ઉગ્રેમચ[56] કવએમ્[57] ખ્વરેનો,[58] ફ્રવષીમચ[59] સ્પિતામહે,[60] અષઓનો[61] †જરથુશ્ત્રહે.[62]

---

* ઈઆને ચળકાટવાળા (તથા) ખોરેહવાળા તેશ્તર સેતારાની, (તથા) હોરમજદના પેદા કીધેલા શૂરા (તથા) (જુદી જુદી જગાએ) (વરસાદનાં) પાણીને વેહેંચી નાખનાર સતવએસની આરાધના કરવાને તથા ખુબીઓ ગાવાને, ઇત્યાદિ (જુઓ ખોરશેદ નીઆએશ, સફે ૩૩ મો).

† ડાકટર ગેલ્ડનર આએ બીજા ફકરાને કવીતા રૂપી ૧૪ લીટીનો લેછે; દરેક લીટી અલ્પવિરામ ચિન્હ (,) તથા પૂર્ણવિરામ (.) આગળ પુરી થાએછે.

(૧) (દાદાર) હોરમજદે[2] સપેતમાન[3] જરતોશ્તને[4] કહ્યું[1] કે (તેશ્તરની) સાહેબી[6] અને સરદારીને,[7] તથા માહતાબને[8] અને (તેનાં) મનજલને,[9] મ્યજદને[10] હું *બંચાવીશ,[5] કે જેથી[12] મારા[13] (બીજા) નુરમંદ[15] સેતારાઓ[14] બરાબર ચાલે,[16] (તથા) માહતાબ[18] માણસોને[19] નુર[20] બખશે.[21]

(ભણનાર કેહેછે):—†ખેતરમાં[23] (વરસાદની) બખશેશ ‡કરનાર[24] તેશ્તર[25] સેતારાને[26] ક્રિયાની ભેટો સાથે[27] હું યાદ ¶કરૂંછું.[22]

(૨) ચળકાટવાળા,[30] ખોરેહવાળા,[31] રામશ્નીની બેઠક રાખનાર,[33] સારી બેઠક રાખનાર,[34] રાતા[35] (અથવા $કેરમજી રંગના[35]), પ્રકાશતા[36] દેખામણા[37] (અથવા તરત નજરમાં આવી જાએ તેવા[37]), મદદ કરનાર,[38] તંદરોસ્તી આપનાર,[39] ફરાખીથી[40] આગળ §વધનાર,[41] બુલંદ દરજાના,[42] (પોતાનાં) ચળકાટવાળા[46] તથા સાફ[47] કિરણોથી[45] (માણસોને) દૂરવેરથી[43] મદદ કરનાર[44]—(એ બધી સિફતવાળા) તેશ્તર[28] સેતારાને[29] હમો યાદ કરીએ છિયે.[32] બોહોળા દરિયાનાં[49] ||પાણીને,[48] દૂર (નાં દેશો) સુધી[51] વખણાએલી[52] તથા ફાએદાકારક **(અરૂદ્ધીસૂર)ને,[50] હોરમજદના પેદા કીધેલા[55] ગાવ્યોદાદનાં[53] નામને,[54] કેઆની[57] જોરાવર[56] ખોરેહને[58] (તથા) સપેતમાન[60] અશો[61] જરતોશ્તનાં[62] ફરોહર[59] (એ બધાંને) હમો યાદ કરીએ છિયે.[32]

---

* 'પાઓંઘ્નહે'—ક્રિયાપદ ભવિષ્યકાળ આત્મનેપદ પેહેલ્લો પુરૂષ એકવચન; અસલ રૂપ પા+હ+એ; ધાતુ પા=સંસ્કૃત पा=બંચાવવું; ભવિષ્યનો હ લાગો.

† ષોઇથ્ર=સંસ્કૃત क्षेत्र=ખેતર; કોઈબી જગા. એનો અર્થ શેહેર બી થાએછે.

‡ ઈઆને વખતસરના વરસાદથી લીલાં લેહેર કરનાર. જાણવું જે તેશ્તર તીર ઈજદ વરસાદની ઉપર મવક્લ છે. એનો હરીફ અપઓષ (પાણીનાં વાદળાંને બાળી નાખનાર) દેવ છે; જુઓ એજ યશ્તના ફકરા ૨૦—૨૧. વળી સેતારા તરીકે એને Dogstar અથવા Sirius સાથે સરખાવવામાં આવ્યો છે.

¶ એ આખો ફકરો જરા ગુચવણ ભરેલો છે.

$ 'અઉરૂષ'નો અર્થ 'સફેદ' બી થાએછે, અને તે સરોશ ઈજદના ઘોડાની સિફતમાં આવેછે; જુઓ સરોશ યશ્ત વડી, કરદો ૧૧ મો.

§ અથવા (ઘોડાની માફક) મ્હોંટેથી ફુંફાડા મારતા; ખુશાલી બખશતા અથવા પાંથરતા (સ્પીગલ તથા હારલે). ઘોડાનાં રૂપમાં તેશ્તર આવેછે, તે બાબે એજ યશ્તના છઠ્ઠા કરદામાંથી આપણને ઈશારો મળેછે.

|| કદાચ વોઉરૂ-કશ નામના દરિયા વિશે ઇશારો હોએ.

** અરૂદ્ધીસૂર નીઆએશમાં બી એજ બોલો (દ્રુરાત્ ફ્રસૂતાંમ્) આવેછે, તે ઉપરથી અરેદ્વિસૂર લેવાને કાંઈક ટેકો મળેછે. પ્રોફેસર દારમેસ્તેતે 'વંઘ્નઉહીમ્' ને વેહેદાતી નદી ગણેછે.

(૩) અહે[૬૩] રય[૬૪] ખ્રરેનંઘ્રહચ,[૬૫] તેમ[૬૬] યજ઼ાઇ[૬૭] સુરૂન્વત[૬૮] યસ્ન,[૬૯] તિશ્તીમ[૭૦] સ્તારેમ[૭૧] જઓથ્રાબ્યો;[૭૨] તિશ્તીમ[૭૩] સ્તારેમ[૭૪] રએવન્તેમ,[૭૫] ખ્રરેનંઘ્રઉહન્તેમ[૭૬] યજમઇદે.[૭૭]

હુઓમયો ગવ બરેસ્મન, હિજ્વો-દંઘ્રહંઘ્રહ, માંથ્રચ વચચ ષ્યઓથ્નચ, જઓથ્રાબ્યસચ અર્શુખ્ધએઇબ્યસચ વાઘ્રજ્ઞિબ્યો.

યેંઘ્રહે હાતાંમ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મજ઼્દાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્રહાંમચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(૩) (તેશ્તર)નાં[૬૩] તેજ[૬૪] તથા પ્રતાપને લીધે,[૬૫] તેને[૬૬] (ઈઆને) તેશ્તર[૭૦] સેતારાને[૭૧] સંભળાએ તેવી[૬૮] (અથવા પ્રખ્યાત[૬૮]) ઈજિશ્નેવટે[૬૯] ક્રિયાની ભેટોથી[૭૨] હું યાદ કરૂં.[૬૭] ચળકતા[૭૫] (તથા) ખોરેહવાળા[૭૬] તેશ્તર[૭૩] સેતારાને[૭૪] હમો યાદ કરીએ છિયે.[૭૭]

(કરદો ૨ જો) (૪) *તિશ્તીમ[૧] સ્તારેમ[૨] રએવન્તેમ[૩] ખ્રરેનંઘ્રઉહન્તેમ[૪] *યજમઇદે;[૫] અકૂશ-ચિથ્રેમ,[૬] સૂરેમ,[૭] બેરેજન્તેમ[૮] અમવન્તેમ,[૯] દૂરએસૂકેમ,[૧૦] બેરેજન્તેમ,[૧૧] ઉપરોકઇરીમ;[૧૨] યહ્માત્[૧૩] હચ[૧૪] બેરેજ઼ાત્[૧૫] હુઓસ્રવંઘ્રહેમ,[૧૬] અપામ્ નફ઼્ઘ્રત્[૧૭] હચ[૧૮] ચિથ્રેમ.[૧૯]

અહે રય ખ્રરેનંઘ્રહચ, તેમ યજ઼ાઇ સુરૂન્વત યસ્ન તિશ્તીમ સ્તારેમ. જઓથ્રાબ્યો તિશ્તીમ સ્તારેમ રએવન્તેમ ખ્રરેનંઘ્રઉહન્તેમ યજમઇદે.

હુઓમયો ગવ બરેસ્મન, હિજ્વો-દંઘ્રહંઘ્રહ, માંથ્રચ વચચ ષ્યઓથ્નચ, જઓથ્રાબ્યસચ અર્શુખ્ધએઇબ્યસચ વાઘ્રજ્ઞિબ્યો.

યેંઘ્રહે હાતાંમ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મજ઼્દાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્રહાંમચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(૪) ચળકાટવાળા,[૩] ખોરેહવાળા,[૪] પાણીનું મૂળ રાખનાર,[૬] એજમતી,[૭] †બુલંદ દરજ્જાના,[૮] હિમ્મત આપનાર,[૯] દૂર સુધી રોશની આપનાર,[૧૦] બુલંદ,[૧૧] ઉપર (અથવા વધારે) કાંમ કરનાર,[૧૨]—(એવી સિફતવાળા) તેશ્તર[૧] સેતારાને[૨] હમો યાદ કરીએ છિયે.[૫] જેની[૧૩] કીર્તિ[૧૬] બુલંદીને[૧૫] લીધે[૧૪] (તથા) (જેનું) મૂળ[૧૯] અપાંમ્ ‡નપાત્ (ઈઆને પાણીનાં મૂળ) ને[૧૭] લીધે[૧૮] (છે).

---

* દરેક ફકરાની શરૂઆતમાં આવતા એ પાંચ બોલો (તિશ્તીમ્ સ્તારેમ... યજમઇદે) ને ડાકટર ગેલ્ડનર કવીતા રૂપી બે લીટી લેછે; પેહેલ્લી લીટી 'રએવન્તેમ' આગળ અને બીજી લીટી 'યજમઇદે' આગળ પુરી થાએછે.

† એનો અર્થ "આસમાનની બુલંદી ઉપર આવેલા" બી થઈ શકે.

‡ 'અપાંમ્ નપાત્'ના ખોલાસા બાબે જુઓ મારી અવસ્તા ફરહંગ, નપત્ બોલ.

(કરદો ૩ જો) (૫) તિશ્તીમ[1] સ્તારેમ[2] રએવન્તેમ[3] ખરેનંઘ્ઉહન્તેમ[4] યજમઇદે;[5] યિમ[6] પઇતિશ-મરેન્તે[7] પસ્વસ્ચ[8] સ્તઓરાચ[9] મશ્યાચ[10] પરો-દરેસ્વાંનો,[11] કએતચ[12] પરો-દુઝિન્તો.[13] કધ-નો[14-15] અવિ[16] ઉજ્યરાત્[17] તિશ્ત્રયો[18] રએવાઓ[19] ખરેનંઘ્ઉહાઓ;[20] કધ[21] ખાઓ[22] અસ્પો-સ્તઓયેહીશ્[23] અપાંમ[24] તચાઓન્તિ[25] નવ.[26]

અહે રય ખરેનંઘ્હચ, તેમ યજાઇ સુરૂન્વત યસ્ન તિશ્તીમ સ્તારેમ. જઓથ્રાબ્યો તિશ્તીમ સ્તારેમ રએવન્તેમ ખરેનંઘ્ઉહન્તેમ યજમઇદે.

હઓમયો ગવ બરેસ્મન, હિજ્વો-દંઘ્હંઘ્હ, માંથ્રચ વચચ શ્યઓથ્નચ, જઓથ્રાબ્યસ્ચ અર્શુખ્ધએઇબ્યસ્ચ વાઘ્ઝિબ્યો.

યેંઘ્હે હાતાંમ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્હો,
મજ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્હાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(૫) ચળકાટવાળા[3] (તથા) ખોરેહવાળા[4] તેશ્તર[1] સેતારાને[2] હમો યાદ કરીએ છિયે.[5] જેને[6] પશુઓ,[8] ભારબરદાર જાનવરો[9] તથા માણસો[10] ઇનતેજારીથી[11] (નીચે પ્રમાણે) યાદ કરેછે,[7] (પણ તેઓ) (પોતાની) *મુરાદમાં[12] †ઠગાએછે.[13]

ચળકાટવાળો[19] (તથા) ખોરેહવાળો[20] તેશ્તર[18] (સેતારો) કેઆરે[14] હમારી[15] તરફ[16] ઉગશે?[17] (તથા) ઘોડાનાં કરતાં વધારે મ્હોટાં કદ જેટલા[23] પાણીના[24] ઝરાઓ[22] કેઆરે[21] નવેસરથી[26] વેહેશે?[25]

(કરદો ૪ થો) (૬) તિશ્તીમ[1] સ્તારેમ[2] રએવન્તેમ[3] ખરેનંઘ્ઉહન્તેમ[4] યજમઇદે;[5] યો[6] અવવત્[7] ક્ષ્વએવો[8] વજાઇતે,[9] અવિ[10] જ્રયો[11] વોઉરૂ-કષેમ,[12] યથ[13] તિઘ્રિશ્[14] મઇન્યવસાઓ;[15] યિમ[16] અંઘ્રહત્[17] એરેક્ષો[18] ક્ષ્વિવિ-ઇષુશ્[19] ક્ષ્વિવિ-ઇષ્વતેમો,[20] અઇર્યનાંમ[21] અઇર્યો,[22] ક્ષુથત્[23] હચ[24] ગરોઇત્[25] ખન્વન્તેમ[26] અવિ[27] ગઇરીમ.[28]

---

* કએત = વેદિક केत = ખાહેશ; વળી 'કએત'ને સંસ્કૃત किट (= જીના જાનવર, કીડા) સાથે સરખાવીએ તો નીચે મુજબ અર્થ થઈ શકે:—

જેનેમાટે (ઈઆને વરસાદ આવશે તેનેમાટે) જીના જાનવરો દલગીર થાએછે (ધાતુ દુહ્), (કારણ કે તેઓનો નાશ થઈ જાએ).

† ઈઆને વખતસર જલદીથી વરસાદ પડે તેનેમાટે તેઓ ખાહેશ રાખેછે, પણ તેમ નહી થવાથી તેઓ ઠગાએછે.

(૬) ચળકાટવાળા[૩] (તથા) ઓરેહવાળા[૪] તેશતર[૧] સેતારાને[૨] હમો યાદ કરીએ છિયે.[૫] જે[૬] (તેશતર) શેતાબીથી *જતા[૧૫] તીરના[૧૪] જેટલી[૭] જહડપથી[૮] વોઉરૂ-કશ[૧૨] (નામના) દરિયા[૧૧] તરફ[૧૦] જાએછે.[૯]

ખોલાસો:—(હવે તીરની જહડપ બાબે નીચે ખોલાસો કરેછે.)

(જેવી રીતે કે) (તમામ) ઈરાનીઓમાં[૨૧] ઘણોજ શેતાબ તીર નાખનાર[૨૦] †એરેક્ષ[૧૮] (નામના) એક ઉસ્તાદ તીર્-અંદાજ[૧૯] ઇરાની[૨૨] હતો[૧૭] તેણે ‡ક્ષુથ[૨૩] (નામના) પાહાડ[૨૫] ઉપરથી[૨૪] (તીર ફેંકીને), (છેક) ‡ખન્વત[૨૬] (નામના) પાહાડ[૨૮] (ને લાગે ત્યાંહાં) સુધી[૨૭] (તીર માર્યો હતો).

(૭) તધ[૨૯] દિમ[૩૦] અહુરો મજ્દાઓ[૩૧] અવાંન્[૩૨] દાત,[૩૩] તત્[૩૪] આપો[૩૫] ઉર્વરાઓસ્ચ,[૩૬] પઇરિ-ષે[૩૭] વોઉરૂ-ગઓયઓઇતિશ[૩૮] મિથ્રો[૩૯] ફ્રાધયત્[૪૦] પન્તાંમ.[૪૧]

અહે રય ખ્રેનંઘ્રહ્ચ, તેમ્ યજાઇ સુરૂન્વત યસ્ન તિશ્ત્રીમ્ સ્તારેમ. જઓથ્રાબ્યો તિશ્ત્રીમ્ સ્તારેમ્ રએવન્તેમ્ ખ્રેનંઘ્રઉહન્તેમ્ યજમઇદે.

હુઓમયો ગવ બરેસ્મન, હિજ્વો-દંઘ્રહુંઘ્રહ, માંથ્રચ વચચ શ્યઓથ્નચ, જઓથ્રાબ્યસ્ચ અર્શુખ્ધએઇબ્યસ્ચ વાઘ્ઝિબ્યો.

યેંઘ્રહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મજ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્રહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

---

* અસલ અર્થ 'ગુસ્સાથી જતા' (સંસ્કૃત मन्यु = ગુસ્સો). આસમાનના-મ્હોટા વિસ્તારમાં (મઇન્યુ+અસાઓ) (દારમેસ્તેતે).

† એરેક્ષ નામના તીર્ અંદાજ બાબે પ્રોફેસર દારમેસ્તેતે નીચે મુજબ ખોલાસો કરેછે:—એ શખ્સ પેહેલવી કેતાબમાં 'અરેશ્ શીવાતીર્'ને નામે જણાએલો છે. 'અરેશ્' બોલ અવસ્તા 'એરેક્ષો'નો પેહેલવી થયો. 'શીવાતીર્' (અથવા શીપાકતીર) એ અવસ્તા ક્ષ્વિવિ-ઇષુ (શેતાબીથી જતો તીર નાખનાર)નો પેહેલવી તરજુમો. એ શખ્સ ઇરાની લશ્કરમાં સઉથી સરસ તીર ફેંકનાર હતો. જ્યારે પાદશાહ મીનોચેહેર તથા અફ્રાસીઆબે સુલેહ કરીને ઇરાન તથા તુરાનની હદ્દ મુકરર કરવાનો ઠરાવ કીધો, ત્યારે એવી બોલી કીધી કે, એરેક્ષએ ક્ષુથ (ઈઆને દમાવંદ) પાહાડ ઉપર ચહડીને ત્યાંહાંથી પૂર્વ દિશા-તરફ તીર ફેંકવો, અને જે જગાએ તીર પડે તે જગાને બેહુ રાજ (ઈરાન તથા તુરાન) વચ્ચેની હદ્દ સમજવી. એ કરાર મુજબ એરેક્ષએ તીર ફેંકયો, કે જે બામદાદમાં ફેંકેલો બપોરના ખન્વન્ત (ઈઆને બામ્યાન) પાહાડ આગળ પડ્યો, જ્યાંહાંથી જેહુન નદીની એક શાખા (જે બલ્ખ નદી તે) નીકળેછે. પાછલથી અરેશ્ બોલ ઉસ્તાદ તીરંદાજને લાગુ પડવા લાગો. તે ઉપરથી 'તીરે અરેશી'નો અર્થ અરેશના જેવો ઈઆને સઉથી સરસ તીર થયો.

‡ પ્રોફેસર દારમેસ્તેતે ક્ષુથને દેમાવંદ કોહનો એક ભાગ ગણેછે, તથા ખન્વન્તને બામ્યાનનો પાહાડ ધારેછે.

(૭) વળી[૨૯] તેને[૩૦] (ઈઆને તેશતરને) દાદાર[૩૩] હોરમજદે[૩૧] *તેમજ[૩૪] પાણી[૩૫] તથા ઓરવરોએ[૩૬] મદદ આપી.[૩૨] ઓહોળાં ખેતરવાળા[૩૮] મેહેર[૩૯] (ઈજદે) તેનેમાટે[૩૭] રસ્તો[૪૧] કુશાદેહ (અથવા ખોલ્લો) કીધો.[૪૦]

(કરદો ૫ મો) (૮) **તિશ્તીમ[૧] સ્તારેમ[૨] રએવન્તેમ[૩] ખરેનંઘ્રઉહન્તેમ[૪] યજમઇદે;[૫] યો[૬] પઇરિકાઓ[૭] તઉર્વયેઇતિ,[૮] યો[૯] પઇરિકાઓ[૧૦] તિતારયેઇતિ,[૧૧] યાઓ[૧૨] સ્તારો[૧૩] કેરેમાઓ[૧૪] પતન્તિ,[૧૫] અન્તરે[૧૬] ઝાંમ[૧૭] અસ્મનેમચ,[૧૮] જરય[૧૯] વોઉરૂકષય[૨૦] અમવતો[૨૧] હુરઓધહે[૨૨] જફ્રહે[૨૩] ઉરૂયાપહે.[૨૪] બાધ[૨૫] વઇરીમ[૨૬] આચરઈતિ[૨૭] અસ્પો-કેહરૂપાંમ[૨૮] અષઓનીમ,[૨૯] ઉપાચ[૩૦] તાઓ[૩૧] આપો[૩૨] યઓજયેઇતિ,[૩૩] અઇવિચ[૩૪] વાત[૩૫] વાઓન્તિ[૩૬] યઓક્ષ્તિવન્તો.[૩૭]**

(૮) ચળકતા[૩] (તથા) ખોરેહવાળા[૪] તેશતર[૧] સેતારાને[૨] હમો યાદ કરીએ છિયે.[૫] જે[૬] (તેશતર) પરીઓને[૭] તોડેછે,[૮] જે[૯] (તેશતર) પરીઓને[૧૦] ટાળેછે[૧૧] (અથવા હાંકી કાહાડેછે[૧૧]), કે જે[૧૨] (પરીઓ) કીડા (ના આકાર)ના[૧૪] †તારાની[૧૩] (શિકલમાં) જમીન[૧૭] તથા આસમાનની[૧૮] વચ્ચે[૧૬] (ઉડીને) જબરદસ્ત,[૨૧] ‡જાણીતા,[૨૨] ઉંડા[૨૩] (તથા) ઓહોળા ¶પાણીવાળા[૨૪] વોઉરૂ-કશ[૨૦] (નામના) દરિયામાં[૧૯] પડેછે.[૧૫] (ત્યારે) (તેશતર) (તે) સરોવરમાં[૨૬] (ઈઆને વોઉરૂ-કશ દરિયામાં) નિર્મલ[૨૯] ઘોડાના §આકારમાં[૨૮] ખચીત[૨૫] જાએછે,[૨૭] (તથા) તે[૩૧] પાણીને[૩૨] જોસમાં લાવેછે;[૩૦-૩૩] (અને) સખત[૩૭] પવન[૩૫] આસપાસ[૩૪] ફુકેછે.[૩૬]

(૯) **આઅત[૩૮] તાઓ[૩૯] આપો[૪૦] ફ્રષાવયેઇતિ[૪૧] સતવએસો[૪૨] અવિ[૪૩] હપ્તો-કર્ષ્વઇરીશ,[૪૪] વી[૪૫] આહુવ[૪૬] યત જસઇતિ,[૪૭] સ્રીરો[૪૮] હિશ્તઈતિ[૪૯] રામઇનિવાઓ[૫૦] હુયાઇસ્યા-**

---

* 'તત્‌ની મુકાબેલ લાટીન ભાષાનો idem = તેજ પ્રમાણે, વળી.

† ઈઆને ખરતા તારાના (અથવા બાણના) આકારમાં; પડતા તારા બાબે ઇશારો દીસેછે.

‡ હુરઓધ=સંસ્કૃત सुरुह्=જાણીતું, મશહુર, નજરમાં આવતું. મ્હોટા વિસ્તારવાળો (દારમેસ્તેતે).

¶ ખારાં પાણીવાળો Of salt waters (દારમેસ્તેતે).

§ ઘોડાના આકારની મતલબ તેનો જોસ્સો બતલાવવાની હોએ.

ઓ[૫૧] અવિ[૫૨] દંઘ્રહુશ.[૫૩] કધ[૫૪] અઇર્યાઓ[૫૫] દંઘ્રહાવો[૫૬] હુયાઇર્યાઓ[૫૭] બવાઓન્તિ.[૫૮]

અહે રય ખ્રરેનંઘ્રહચ, તેમ્ યઝાઇ સુરૂન્વત યસ્ન તિશ્ત્રીમ્ સ્તારેમ્. જઓથ્રાબ્યો તિશ્ત્રીમ્ સ્તારેમ્ રએવન્તેમ્ ખ્રરેનં-ઘ્રઉહન્તેમ્ યજમઇદે.

હઓમયો ગવ બરેસ્મન હિજ્વો-દંઘ્રહુંઘ્રહ, માંથ્રચ વચચ શ્યઓથ્નચ, જઓથ્રાબ્યસ્ચ અર્શુખ્ધએઇબ્યસ્ચ વાઘ્ઝિબ્યો.

યેંઘ્રહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મજ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્રહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(૯) ત્યારે[૩૮] *સતવએસ[૪૨] (નામનો સેતારો) તે[૩૯] પાણીઓને[૪૦] હફ્તે કેશ્વર[૪૪] (જમીન) તરફ[૪૩] વેહેતાં †કરેછે.[૪૧] (પછી તેશ્તર) તે (કેશ્વરો)માં[૪૬] ફરીવળેછે,[૪૫-૪૭] (તથા) ‡ફળદ્રુપ[૫૨] દેશોને[૫૩] ¶આબાદી આપતો[૪૮] (તથા) રામશ્ની બખશતો[૫૦] ઉભો રેહેછે,[૪૯] (અને નીચે પ્રમાણે બોલેછે):—ઇરાના[૫૫] દેશો[૫૬] ક્યારે[૫૪] ફળદ્રુપ[૫૭] થશે![૫૮]

(કરદો ૬ ઠો) (૧૦) **તિશ્ત્રીમ્[૧] સ્તારેમ્[૨] રએવન્તેમ્[૩] ખ્રરેનંઘ્રઉહન્તેમ્[૪] યજમઇદે;[૫] યો[૬] અઓખ્ત[૭] અહુરાઇ મજ્દાઇ[૮] ઉઇત્યઓજનો.[૯] અહુર મજ્દ[૧૦] મઇન્યો[૧૧] સ્પેનિશ્ત,[૧૨] દાતરે[૧૩] ગએથનાંમ્[૧૪] અસ્તવઇતિનાંમ્[૧૫] અષાઉમ્.[૧૬]** (૧૧) **$યેધિ[૧૭] જી[૧૮] મા[૧૯] મષ્યાક[૨૦] અઓખ્તો-નામન[૨૧] યસ્ન[૨૨] યજયન્ત,[૨૩]**

---

* બુનદેહેશ પ્રમાણે એ સેતારો પશ્ચિમ દિશાના સેતારાઓમાં મુખ્ય ગણાતો હતો. તેમજ તેશ્તર સેતારો પૂર્વ દિશાનો, વનન્ત સેતારો દક્ષિણ દિશાનો, અને હફ્તોઇરંગ ઉત્તર તરફનો મુખ્ય ગણાતો હતો. એ ચાર સેતારાના ખોલાસા બાબે જુઓ મારી અવસ્તા ભાષાની ફરહંગ.

† વરસાદનાં પાણીને જુદી જુદી જગાએ વેહેચી નાખવામાં સતવએસ નામનો સેતારો તેશ્તરને મદદ કરેછે, તે ઉપરથી તેને ક્રાપ=(ક્ર–અપ્) ઈઆને પાણીને વેહેચી નાખનાર એવો એલકાબ મળ્યો છે. (જુઓ એજ યશ્તનો શરૂઆતનો ભાગ, ૨૧૭ મા સફાની પેહેલી નોટ.)

‡ ઈઆને વરસાદની બખશેશથી આબાદ થાએ તેવાં, પણ વરસાદની ગેરહાજરીને લીધે વેરાન પડી રહેલાં.

¶ સંસ્કૃત **શ્રી**=આબાદી, ફતેહ, સુખ, દોલત, બખત.

$ 'યેધિ જી' થી તે 'જધ્મ્યાંમ્' સુધીનો ભાગ બેહેરાંમ યશ્તના ૧૩ મા કરદામાં બી આવેછે.

યથ[24] અન્યે[25] યજતાઓંધ્વહો[26] અઓખ્તો-નામન[27] યસ્ન[28] યજેન્તે[29] ફ્રા નુરૂયો[30] અષવઓયો[31] થ્વર્‌શ્તહે[32] જરુઆયત[33] ષુષુયાંમ,[34] ખ્રહે[35] ગયેહે[36] ખ્ન્વતો[37] અમેષહે[38] ઉપ-થ્વર્‌શ્તહે[39] જધ્યસ્યાંમ;[40] અએવાંમ[41] વા અવિ ક્ષપનેમ,[42] દુયે[43] વા, પન્ચાસતેમ[44] વા, સતેમ[45] વા.[46]

(૧૦) ચળકાટવાળા[3] (તથા) ખોરેહવાળા[4] તેશ્તર[1] સેતારાને[2] હમો યાદ કરીએ છિયે.[5] જેણે[6] (દાદાર) હોરમજદને[8] આએ પ્રમાણે (ઈઆને નીચે જણાવ્યા પ્રમાણે) બોલતાં[9] કહ્યું[7] કે, હાડમંદ[15] મુલુકોના[14] અએ ઘણોજ વૃદ્ધિ કરનાર[12] મીનો,[11] અશો[16] પેદા કરનાર[13] હોરમજદ ![10] (૧૧) જેમ[24] (માણસો) બીજા[25] ઈજદોને[26] વખણાએલી[27] *ઈજશ્નીએ કરીને[28] ઈજેછે[29] (તેમ), અગરજો[17] માણસો[20] વખણાએલી[21] ઈજશ્નીએ †કરીને[22] મને[19] ઈજે[23] તો, ઠરવેલ[32] વખતે[33] અશો[31] માણસો-નેમાટે[30] (ઈઆને અશો માણસોની મદદનેમાટે) (હું) ખચીત[18] જાઉં,[34] મારી પોતાની[35] ખુબસુરત[37] (અને) અમર[38] જીંદગીના[36] ચોકસ[39] (વખતે), એક[41] રાત,[42] બે[43] (રાત), પચાસ[44] (રાત) અથવા[46] સો[45] (રાત) હું (ખચીત) જાઉં.[40]

ખોલાસો:—(તેશ્તેર ઈજદ કહેછે કે, અગરજો માણસો મારાં પોતાનાં નામ સાથની ઈજશ્નેથી મને આરાધે તો, જેટલા દાહાડા વરસાદની અગત હોએ, તેટલા દાહાડા વરસાવીને દુનિયાંને હું આબાદ કરૂં.)

(૧૨) **તિશ્તીમ્ચ[47] યજમઇદે,[48] તિશ્ત્ર્યએન્યસ્ચ[49] યજમઇદે,[50] ઉપ-પઓરીમ્ચ[51] યજમઇદે,[52] પઓઇર્યએન્યસ્ચ[53] યજમઇદે;[54] યજાઇ[55] અવે[56] સ્તેઉશ[57] યાં[58] હપ્તોઇરિંગ,[59] પઇતિશ્તાતેએ[60] યાથ્વાંમ[61] પઇરિકનાંમચ.[62] વનન્તેમ[63] સ્તારેમ[64] મજદધાતેમ[65] યજમઇદે,[66] અમહેચ[67] પઇતિ[68] હુતાશ્તહે[69] વેરેથ્રઘ્નહે[70] પઇતિ[71] અહુરધાતહે,[72] વનઇનત્યાઓસ્ચ[73]**

---

* અથવા તેઓનાં પોતાનાં જણાવેલાં નામની ઈજશ્નીએ કરીને, ઈઆને તેઓનાં નામની ખશ્નુમન સાથની ઈજશ્નીએ કરીને.

† અથવા મારાં પોતાનાં જણાવેલાં નામની ઈજશ્નીએ કરીને, ઈઆને મારાં નામની ખશ્નુમન સાથની ઈજશ્નીએ કરીને.

પઇતિ[૭૪] ઉપરતાતો,[૭૫] વીતરે-આંજહ્યેહે,[૭૬] પઇતિ[૭૭] વીતરે-ત્બએષહ્યેહેચ.[૭૮] તિશ્ત્રીમ[૭૯] દ્વો-ચષ્મનેમ[૮૦] યજમઇદે.[૮૧]

(૧૨) તેશતરને[૪૭] હમો યાદ કરીએ છિયે;[૪૮] તેશતરને *લગતાઓને[૪૯] હમો યાદ કરીએ છિયે.[૫૦] (તે) પેહેલ્લે †દરજજેનાને[૫૧] હમો યાદ કરીએ છિયે.[૫૨] (તે) પેહેલે દરજજેના ‡લગતાઓને[૫૩] હમો યાદ કરીએ છિયે.[૫૪] જાદુગરોની[૬૧] તથા પરીઓની[૬૨] સાંભે થવાનેમાટે[૬૦] આએ[૫૬] સેતારા[૫૭] જે[૫૮] ¶હપ્તોઇરિંગ (તેઓ)ને[૫૯] હું યાદ કરૂં.[૫૫] સારા બાંધાનું[૬૯] કૌવત[૬૭] (મેળવવા) માટે,[૬૮] હોરમજદની પેદા કીધેલી[૭૨] ફતેહ[૭૦] (મેળવવા) માટે,[૭૧] સઉથી સરસ[૭૫] સરસાઈ[૭૩] (મેળવવા) માટે,[૭૪] તંગીને દૂર કરવામાટે,[૭૬] દ્વેષ (અથવા ખરાબી) ને દૂર કરવામાટે,[૭૮] હોરમજદના પેદા કીધેલા[૬૫] $વનન્ત[૬૩] સેતારાને[૬૪] હમો યાદ કરીએ છિયે.[૬૬] તંદરોસ્ત §આંખવાળા[૮૦] તેશતરને[૭૯] હમો યાદ કરીએ છિયે.[૮૧]

(૧૩) પઓઇર્યાઓ[૮૨] દસ[૮૩] ક્ષપનો[૮૪] સ્પિતમ[૮૫] જરથુશ્ત્ર,[૮૬] તિશ્ત્ર્યો[૮૭] રએવાઓ[૮૮] ખરેનંઘ્રુઉહાઓ[૮૯] કેહ્રૂર્પેમ[૯૦] રએથ્વયેઇતિ[૯૧] રઓક્ષ્નુશ્ત્ર[૯૨] વજેમ્નો,[૯૩] ||નર્શૂ[૯૪] કેહ્રૂર્પ[૯૫] પન્ચ-દસંઘ્રહે,[૯૬] ક્ષએતહે[૯૭] સ્પિતિ-દોઇથ્રહે[૯૮] બેરેજતો,[૯૯] અવિ-અમહે[૧૦૦] અમવતો[૧] હુનઇર્યાઓંચો.[૨]

(૧૩) અએ સપેતમાન[૮૫] જરતોશત ![૮૬] (મહીનાની) પેહેલી[૮૨]

---

* ઈઆને તેશતરનાં નક્ષત્ર (Canis Major) માં આવેલા બધા સેતારાઓને; તેશતરથી ઉત્પન્ન થતા ફાએદા-આશીર્વાદ (હારલે); તેશતરથી ઉત્પન્ન થતી વૃષ્ટિ-વરસાદ (દારમેસ્તેતે).

† ઈઆને તેશતર સેતારાને; મીનો ખેરદના ૪૯ મા બાબમાં તેશતરને પેહેલ્લો ગણેલો છે (જુઓ વેસ્તનો અંગ્રેજી તરજુમો, સફો ૯૦ મો). એ બોલને ફારસી 'પર્વિન્' સાથે સરખાવીએ તો, એનો અર્થ pleiades (સાત સેતારાનો જુમખો) થઇ શકે.

‡ ઈઆને તેશતરનાજ નક્ષત્રમાં આવેલા બધા સેતારાઓને.

¶ 'હપ્તોઇરિંગ' જે ઉત્તર તરફના સેતારાઓમાં મુખ્ય તેને Ursa Major સાથે સરખાવવામાં આવ્યો છે. એને મંગલનો હરીફ ગણેલો છે. વધારે ખોલાસામાટે જુઓ મારી અવસ્તા ફરહંગ.

$ એના ખોલાસા બાબે જુઓ ૩૧ મા સફાની ૪ થી નોટ.

§ ઈઆને 'તીક્ષ્ણ રોશનીવાળા, દૂર સુધી રોશની આપનાર.'

|| નર્શૂ કેહ્રૂર્પ પન્ચ-દસંઘ્રહે ક્ષએતહે સ્પિતિ-દોઇથ્રહે એ બોલો બેહેરાંમ ઈજદની એક શિકલનાં બયાનમાં બેહેરાંમ યશતના ૬ ઠા કરદામાં આવેછે.

દશ[83] રાત[84] ચળકતો[88] (તથા) ખોરેહવાળો[89] તેશ્તર[87] શરીરનો આકાર લેછે,[90-91] (અને) *રોશનીઓમાં[92] પંદર વરસના,[96] ખુબસુરત,[97] ચકચક થતી આંખવાળા,[98] બુલંદ કદના,[99] હિમ્મત ધરાવનાર,[100] કૌવતમંદ,[1] પુરતી મરદાંનગીથી †ચાલનાર[2] ‡મરદની[94] શિકલમાં[95] ¶ચાલીને[93] (જાએછે).

ખોલાસો:—(૧૫ વરસની ઉમર તે કેવી તે બાબે નીચે જણાવે છે.)

(૧૪) તત્[3] અયઓશ,[4] યથ[5] પઓઇરીમ્[6] વીરેમ્[7] અવિ-યાઓ[8] બવઇતિ.[9] તત્[10] અયઓશ,[11] યથ[12] પઓઇરીમ્[13] વીરેમ્[14] અવિ-અસો[15] અઐઇતિ.[16] તત્[17] અયઓશ,[18] યથ[19] પઓઇરીમ્[20] વીરેમ્[21] ઐરેજુષાંમ્[22] અદસ્તે.[23]

(૧૪) તે[3] $ઉમરનો[4] કે જયારે[5] માણસ[7] પેહેલવેહેલાં[6] કાંમ કરતો[8] (અથવા ચાલાક[8]) થાએછે;[9] તે[10] ઉમરનો[11] કે જયારે[12] માણસ[14] પેહેલવેહેલાં[13] હિમ્મતથી[15] ફરેછે;[16] તે[17] ઉમરનો[18] કે જયારે[19] માણસ[21] પેહેલવેહેલાં[20] જોબન[22] (અથવા મરદી[22]) §મેળવેછે.[23]

(૧૫) હો[24] ઇથ્ર[25] વ્યાખ્મન્યેઇતિ,[26] હો[27] ઇથ[28] પેરેસ-ન્યેઇતિ.[29] કો[30] માંમ્[31] નૂરાંમ્[32] ફ્રાયજ઼ાઇતે,[33] ગઓમવઇતિબ્યો[34] હુઓમવઇતિબ્યો[35] જઓથ્રાબ્યો;[36] કહ્માઇ[37] અજેમ્[38] દધાંમ્[39] વીરયાંમ્[40] ઇશ્તીમ્[41] વીરયાંમ્[42] વાંથ્વાંમ્[43] હુવહેચ[44] ઉરૂનો[45] યઓજ્દાથ્રેમ.[46] નૂરાંમ્[47] અહ્મિ[48] યેસન્યસચ[49] વહ્મ્યસચ[50] અંઘ્ઉહે[51] અસ્તવઇતે,[52] અષાત હચ[53] યત વહિશ્તાત.[54]

(૧૫) એ તરફ[25] તે[24] (તેશ્તર) અનજુમન બોલાવેછે,[26] (તથા) એ તરફ[28] (મિજલસીઓને) તે[27] (નીચે મુજબ) પુછેછે[29]:—

---

* ઈઆને આસમાનના સેતારાઓની બેહદ રોશનીઓ વચ્ચે.

† અથવા સારી રીતિ પ્રમાણે ચાલનાર, નીતિવાન. બાહાદુર (દારમેસ્તેતે).

‡ તેશ્તર મરદ, ગોધો તથા ઘોડો એ પ્રમાણે એક પછી એક ત્રણ શિકલ ધારણ કરેછે (જુઓ એજ યશ્તના ૧૬ મા તથા ૧૮ મા ફકરા). જ્યોતિષશાસ્ત્ર જાણનારા કેહેછે કે દરેક નક્ષત્ર રૂપ લેછે. (દારમેસ્તેતે).

¶ અસલ અર્થ ચાલતો અથવા ચાલનાર (હોએછે) (વર્તમાન કૃદંત).

$ ડાકટર ગેલ્ડનરના પુસ્તક પ્રમાણે ‘તત્’ને બદલે ‘તધ’ કબૂલ રાખીએ તો, ‘તધ અયઓશ્’નો અર્થ “ઉમરનો તે વખત, જીંદગીના તે વખતે” થઈ શકે; તધ=સંસ્કૃત तदा=ત્યારે, તે વખતે.

§ ઈઆને મરદીમાં આવેછે; અદસ્તે=આ+દથ્+તે; સંસ્કૃત ધાતુ आ-दा=મેળવવું.

હવે[३२] કોણ[३०] મને[३१] જીવામસાથની[३४] (તથા) હોમસાથની[३५] ક્રિયાની ભેટોથી[३६] ઈજશે ?[३३] કોણને[३७] હું[३८] પેહેલવાંની ઓલાદની[४०] *દોલત[४१] (તથા) પેહેલવાંની ઓલાદનો[४२] ટોલો[४३] (તથા) પોતાનાં[४४] રવાનની[४५] પવિત્રાઈ[४६] બખશું ?[३९] સઉથી સરસ[५४] પવિત્રાઈને લીધે[५३] હાડમંદ[५२] દુનિયાંમાં[५१] હવે[४७] (હું) ઈજશ્નીને લાએક[४९] તથા આરાધનાને લાએક[५०] છેઉં.[४८]

(૧૬) બિત્યાઓ[५५] દસ[५६] ક્ષપનો,[५७] સ્પિતમ[५८] જરથુશ્ત્ર,[५९] તિશ્ત્ર્યો[६०] રએવાઓ[६१] ખરેનંઘ્રઉહાઓ[६२] કેહ્રપેમ્[६३] રએથ્વયેઇતિ,[६४] રઓક્ષ્નુષ્વ[६५] વજેમ્નો,[६६] ગેઉશ[६७] કેહ્રપ[६८] જરન્યો-સ્રૂવહે.[६९]

(૧૬) અએ સપેતમાન[५८] જરતોશ્ત[५९] (મહીનાની) બીજી[५५] દશ[५६] રાત[५७] ચળકતો[६१] (તથા) ખોરેહવાળો[६२] તેશ્તર[६०] શરીરનો આકાર લેછે,[६३-६४] (અને) રોશનીઓમાં[६५] સોનેરી શિંગડાવાળા[६६] ગોધાની[६७] શિકલમાં[६८] ચાલીને[६९] (જાએછે).

(૧૭) હો[७०] ઇથ્ર[७१] વ્યાખ્મન્યેઇતિ,[७२] હો[७३] ઇથ્ર[७४] પેરેસન્યેઇતિ.[७५] કો[७६] માંમ્[७७] નૂરાંમ[७८] ક્રાયજાઇતે,[७९] ગઓમવઇતિબ્યો[८०] હઓમવઇતિબ્યો[८१] જઓથ્રાબ્યો.[८२] કહ્માઇ[८३] અજેમ્[८४] દધાંમ્[८५] ગઓયાંમ્[८६] ઇશ્તીમ,[८७] ગઓયાંમ્[८८] વાંથ્વાંમ્,[८९] હુવહેચ[९०] ઉરૂનો[९१] યઓજ્દાથ્રેમ.[९२] નૂરાંમ્[९३] અહ્મિ[९४] યેસ્ન્યસચ[९५] વહ્મ્યસ્ચ[९६] અંઘ્રઉહે[९७] અસ્તવઇતે,[९८] અષાત્[९९] હુચ[१००] યત્ વહિશ્તાત્.[१]

(૧૭) એ તરફ[७१] તે[७०] (તેશ્તર) અનજુમન બોલાવેછે,[७२] (તથા) એ તરફ[७४] (મિજલસીઓને) તે[७३] (નીચે મુજબ) પુછેછે[७५]:—

હવે[७८] કોણ[७६] મને[७७] જીવામસાથની[८०] (તથા) હોમસાથની[८१] ક્રિયાની ભેટોથી[८२] ઈજશે ?[७९] કોણને[८३] હું[८४] ગાએઢોરને લગતી[८६] દોલત[८७] (તથા) ગાએઢોરનું[८८] ટોળું[८९] (તથા) પોતાનાં[९०] રવાનની[९१] પવિત્રાઈ[९२] બખશું ?[८५] સઉથી સરસ[१] પવિત્રાઈને[९९] લીધે[१००] હાડમંદ[९८] દુનિયાંમાં[९७] હવે[९३] (હું) ઈજશ્નીને લાએક[९५] તથા આરાધનાને લાએક[९६] છેઉં.[९४]

(૧૮) થ્રિત્યાઓ[२] દસ[३] ક્ષપનો,[४] સ્પિતમ[५] જરથુશ્ત્ર,[६] તિશ્ત્ર્યો[७] રએવાઓ[८] ખરેનંઘ્રઉહાઓ[९] કેહ્રપેમ્[१०] રએથ્વ-

---

* ઈઆને બાહાદુર-પેહેલવાંની તોખમના છોકરા.

ચેઇતિ,[11] રઓક્ષ્નુષ્વ[12] વજેમ્નો,[13] *અસ્પહે[14] કેહ્રૂપ[15] અઉરૂષહે,[16] સ્રીરહે[17] જઇરિ-ગઓષહે,[18] જરન્યો-અઇવિ-દાનહે.[19]

(૧૮) અએ સપેતમાન[5] જરતોશ્ત![6] (મહીનાની) ત્રીજી[2] દશ[3] રાત[4] ચળકતો[8] (તથા) ખોરેહવાળો[9] તેશ્તર[7] શરીરનો આકાર લેછે,[10-11] (અને) રોશનીઓમાં[12] કેરમજી રંગના,[16] શોહામણા,[17] પીળા કાનવાળા[18] (તથા) સોનેરી †પાખરવાળા[19] ઘોડાની[14] શિકલમાં[15] ચાલીને[13] (જાએછે).

(૧૯) હો[20] ઇથ્ર[21] વ્યાખ્મન્યેઇતિ,[22] હો[23] ઇથ્ર[24] પેરેસન્યેઇતિ,[25] કો[26] માંમ્[27] નૂરાંમ્[28] ક્રાયજ઼ાઇતે,[29] ગઓમવઇતિબ્યો[30] હ્ઓમવઇતિબ્યો[31] જઓથ્રાબ્યો.[32] કહ્માઇ[33] અજેમ્[34] દધાંમ્[35] અસ્પ્યાંમ્[36] ઇશ્તીમ્,[37] અસ્પ્યાંમ્[38] વાંથ્વાંમ્,[39] હ્વહેચ[40] ઉરૂનો[41] યઓઝ્દાથ્રેમ્.[42] નૂરાંમ્[43] અહ્મિ[44] યસ્ન્યસ્ચ[45] વહ્મ્યસ્ચ[46] અંઘ્રઉહે[47] અસ્તવઇતે,[48] અષાત્[49] હચ[50] યત્ વહિશ્તાત્.[51]

(૧૯) એ તરફ[21] તે[20] (ઈઆને તેશ્તર) અનજુમન બોલાવેછે,[22] (તથા) એ તરફ[24] (મિજલસીઓને) તે[23] (નીચે મુજબ) પુછેછે:[25]—

હવે[28] કોણ[26] મને[27] જીવામસાથની[30] (તથા) હોમસાથની[31] ક્રિયાની ભેગેથી[32] ઈજશે?[29] કોણને[33] હું[34] ઘોડાને લગતી[36] દોલત[37] (તથા) ‡ઘોડાનું[38] ટોળું[39] (તથા) પોતાના[40] રવાનની[41] પવિત્રાઈ[42] બખશું?[35] સઉથી સરસ[51] પવિત્રાઈને[49] લીધે[50] હાડમંદ[48] દુનિયાંમાં[47] હવે[43] (હું) ઈજ્શનીને લાએક[45] તથા આરાધનાને લાએક[46] છેઉં.[44]

(૨૦) આઅત્[52] પઇતિ અવાઇતિ,[53] સ્પિતમ[54] જરથુશ્ત્ર,[55] તિશ્ત્ર્યો[56] રએવાઓ[57] ખ્ઋરેનંઘ્રઉહાઓ[58] અવિ[59] જ઼રયો[60] વોઉરૂ-કષેમ્,[61] અસ્પહે[62] કેહ્રૂપ[63] અઉરૂષહે[64] સ્રીરહે,[65] જઇરિ-ગઓષહે[66] જરન્યો-અઇવિ-દાનહે.[67]

(૨૦) ત્યારે,[52] અએ સપેતમાન[54] જરતોશ્ત![55] ચળકતો[57] (તથા) ખોરેહવાળો[58] તેશ્તર[56] વોઉરૂ-કશ[61] ¶દરિયા[60] તરફ[59] કેરમજી રંગના[64] સોહામણા,[65] પીળા કાનવાળા[66] (તથા) સોનેરી પાખરવાળા[67] ઘોડાની[62] શિકલમાં[63] જાએછે.[53]

---

* ડાકટર ગેલ્ડનર ઇહાંથી તે જરન્યો-અઇવિ-દાનહે સુધી કવીતાની ૩ લીટી લેછે; દરેક લીટી અલ્પવિરામ ચિન્હ (,) આગળ પુરી થાએછે.

† સોનેરી હાંસરીવાળા, ગળાંના સોનેરી પટાવાળા (હારલે); સોનેરી કપાળવાળા (દારમેસ્તેતે). એની મુકાબેલ જુઓ એજ યશ્તનો ૪૬ મો ફકરો.

‡ જે શિકલ તેશ્તર લેછે તેજ જાતની બક્ષેશ તેના આરાધનારને તે આપેછે. (જુઓ એજ યશ્તના ફકરા ૧૩-૧૯).

¶ એમાંથી પાણી લઈ વરસાદ વરસાવીને જમીન ઉપર આબાદી કરવા સારૂ.

(૨૧) ***આદ્દિમ[૬૮] પઇતિ-યાંશ[૬૯] નિજ્દ્રૂરઇતિ,[૭૦] દ્દએવો[૭૧] યો[૭૨] અપઓષો,[૭૩] અસ્પહે[૭૪] કેહ્રૂરપ[૭૫] સામહે,[૭૬] કઉર્વહે[૭૭] કઉરૂવો-ગઓષહે,[૭૮] કઉર્વહે[૭૯] કઉરૂવો-બરેષહે,[૮૦] કઉર્વહે[૮૧] કઉરૂવો-દૂમહે,[૮૨] દધહે[૮૩] અઇવિદ્દાતો-તરૂશતોઇશ.[૮૪]**

(૨૧) (પણ તેટલામાં) (તેશતરની) સામે થનારો[૬૯] જે[૭૨] †અપઓશ[૭૩] (નામનો) દેવ[૭૧] (તે), કાળા[૭૬] (તથા) કાબરચિત્રા ‡રંગના,[૭૭] કાબરચિત્રા કાનવાળા,[૭૮] કાબરચિત્રી પીઠવાળા,[૮૦] કાબરચિત્રી પુછડીવાળા,[૮૨] ડાઘ (અથવા ચાઠાં) વાળા,[૮૩] ¶બીહામણા[૮૪] ઘોડાની[૭૪] શિકલમાં[૭૫] તેની તરફ[૬૮] ધસારો કરીને દોડી આવેછે.[૭૦]

(૨૨) **હાંમ-તાચિત્-બાજુશ[૮૫] બરતો,[૮૬] સ્પિતમ[૮૭] જરથુશ્ત્ર,[૮૮] તિશ્ત્ર્યસ્ચ[૮૯] રએવાઓ[૯૦] ખરેનંઘ્રઉહાઓ[૯૧] દ્દએવસ્ચ[૯૨] યો[૯૩] અપઓષો.[૯૪] તાઓ[૯૫] યૂઇધ્યથો,[૯૬] સ્પિતમ[૯૭] જરથુશ્ત્ર,[૯૮] થ્રિ-અયરેમ[૯૯] થ્રિ-ક્ષપરેમ.[૧૦૦] આદ્દિમ[૧] બવઇતિ[૨] અઇવિ-અઓજાઓ,[૩] આદ્દિમ[૪] બવઇતિ[૫] અઇવિ-વન્યાઓ[૬] દ્દએવો[૭] યો[૮] અપઓષો[૯] તિશ્ત્રીમ[૧૦] રએવન્તેમ[૧૧] ખરેનંઘ્રઉહન્તેમ.[૧૨] અપ[૧૩] દ્દિમ[૧૪] અધાત્[૧૫] બ્યેઇતિ[૧૬] જરયંઘ્રહત્[૧૭] હચ[૧૮] વોઉરૂ-કષાત,[૧૯] હાથ્રો-મસંઘ્રહેમ[૨૦] અધ્વનેમ.[૨૧]**

(૨૨) (પછી) અએ સપેતમાન[૮૭] જરતોશ્ત ![૮૮] ચળકતો[૯૦] (અને) ખોરેહવાળો[૯૧] તેશ્તર[૮૯] તથા અપઓશ[૯૪] (નામનો) દેવ[૯૨] પોતાની બાજુ એક બીજાને અથડાવીને[૮૫] $વળગી પડેછે.[૮૬] અએ સપેતમાન[૯૭] જરતોશ્ત ![૯૮] તે બેહુ[૯૫] ત્રણ દાહાડા[૯૯] અને ત્રણ રાતસુધી[૧૦૦] લડેછે;[૯૬] અપઓશ[૯] (નામનો) જે[૮] દેવ[૭] (તે) ચળકાટવાળા[૧૧] (તથા) ખોરેહવાળા[૧૨] તેશ્તરની ઉપર[૧૦] ફાવીને[૩] ફતેહમંદ[૬] §થાએછે,[૫] (અને) ત્યાંહાંથી[૧૫] (ઈઆને) વોઉરૂ-કશ[૧૯] દરિયામાંથી[૧૭-૧૮] એક ફરસંગ જેટલા લાંબા[૨૦] રસ્તાસુધી[૨૧] તેને[૧૪] હાંકી કાહાડેછે.[૧૩-૧૬]

---

* ડાકટર ગેલ્ડનર આખા ૨૧ મા ફકરાને કવીતા રૂપી ૭ લીટીનો લેછે; દરેક લીટી અલ્પવિરામ ચિન્હ (’) આગળ પુરી થાએછે.

† અસલ અર્થ પાણીવાળાં અથવા વરસાદનાં વાદળાંને બાળી નાખનાર; પાણીનો દુકાળ લાવનાર દેવ; તેશ્તરથી ઉલટું કરનાર દેવ; ધાતુ ઉષ્=સં. **उष्**=બાળવું.

‡ સંસ્કૃત **कर्बु, कर्बुर**. બોડકા (સ્પીગલ). ગુજરાતી રૂઢીને માટે બે વખત ફરીથી આવેલા ‘ કઉર્વહે ’નો તરજુમો મેં કીધો નથી.

¶ અસલ અર્થ “ જેનીથી ધાસ્તી બેસી જાએ તેવા. ”

$ અથવા ભીડી પડેછે. અસલ અર્થ ‘ પકડેછે ’ (સંસ્કૃત ધાતુ **ग्रभ्**).

§ અસલ એબારતમાં ‘ ગાલેબ થાએછે તથા ફતેહમંદ થાએછે ’ એમ છે.

(૨૩) સાદ્રેમ્[૨૨] ઉરૂવિશ્લેમચ[૨૩] નિગ્રૂઇતે[૨૪] તિશ્ત્ર્યો[૨૫] રએવાઓ[૨૬] ખ્રરેનંઘ્વઉહાઓ.[૨૭] સાદ્રેમ્[૨૮] મે[૨૯] અહુર મજ્દ,[૩૦] ઉરૂવિશ્લેમ્[૩૧] આપો[૩૨] ઉર્વરાઓસ્ચ,[૩૩] બખ્તેમ[૩૪] દએને[૩૫] માજ્દયેસ્ને.[૩૬] નોઇત્[૩૭] માંમ્[૩૮] નૂરાંમ્[૩૯] મશ્યાક[૪૦] અઓખ્તો-નામન[૪૧] યસ્ન[૪૨] યજેન્તે,[૪૩] યથ[૪૪] અન્યે[૪૫] યજતાઓંઘ્રહો[૪૬] અઓખ્તો-નામન[૪૭] યસ્ન[૪૮] યજેન્તે.[૪૯]

(૨૩) (ત્યારે) (તે) ચળકાટવાળો[૨૬] (તથા) ખોરેહવાળો[૨૭] તેશ્તર[૨૫] (પોતાનાં) *દુઃખ[૨૨] તથા હારબાએ[૨૩] (નીચે મુજબ) નમનતાઈથી બોલેછે[૨૪]:—

અએ હોરમજ્દ ![૩૦] મારી ઉપર[૨૯] અફસોસ ![૨૮] અએ પાણી[૩૨] તથા ઓરવરો ![૩૩] (મારી) હાર[૩૧] (થઈ) ! અએ માજ્દયસ્ની[૩૬] દીન ![૩૫] (મારા) ભોગ[૩૪] (અથવા કમબખ્તી[૩૪]) ! જેમ[૪૪] (માણસો) બીજા[૪૫] ઈજ્દોને[૪૬] વખણાએલી[૪૭] †ઈજશ્નીએ કરીને[૪૮] ઇજેછે,[૪૯] (તેમ) હમણાં[૩૯] માણસો[૪૦] વખણાએલી[૪૧] ઈજશ્નીએ કરીને[૪૨] મને[૩૮] ઈજીતા[૪૩] નથી.[૩૭]

(૨૪) યેઇધિ[૫૦] જી[૫૧] મા[૫૨] મશ્યાક[૫૩] અઓખ્તો-નામન[૫૪] યસ્ન[૫૫] યજયન્ત,[૫૬] યથ[૫૭] અન્યે[૫૮] યજતાઓંઘ્રહો[૫૯] અઓખ્તો-નામન[૬૦] યસ્ન[૬૧] યજેન્તે,[૬૨] ‡અવિ[૬૩] માંમ્[૬૪] અવિ-બવ્રયાંમ્,[૬૫] દસનાંમ્[૬૬] અસ્પનાંમ્[૬૭] અઓજો,[૬૮] દસનાંમ્[૬૯] ઉશ્ત્રનાંમ્[૭૦] અઓજો,[૭૧] દસનાંમ્[૭૨] ગવાંમ્[૭૩] અઓજો,[૭૪] દસનાંમ્[૭૫] ગઇરિનાંમ્[૭૬] અઓજો,[૭૭] દસનાંમ્[૭૮] અપાંમ્[૭૯] નાવયનાંમ્[૮૦] અઓજો.[૮૧]

(૨૪) કારણ કે,[૫૧] જેમ[૫૭] (માણસો) બીજા[૫૮] ઈજ્દોને[૫૯] વખણાએલી[૬૦] ઈજ્શ્નીએ કરીને[૬૧] ઈજેછે,[૬૨] (તેમ) અગરજો[૫૦] માણસો[૫૩] વખણાએલી[૫૪] ઈજશ્નીએ કરીને[૫૫] મને[૫૨] ઈજતે[૫૬] તો, દશ[૬૬] ઘોડાનું[૬૭] જોર,[૬૮] દશ[૬૯] ઉંઠનું[૭૦] જોર,[૭૧] દશ[૭૨] બલદનું[૭૩] જોર,[૭૪] દશ[૭૫] પાહાડનું[૭૬] જોર[૭૭] (તથા) દશ[૭૮] નેહેર (અથવા નદી)નાં[૮૦] ¶પાણીનું[૭૯] જોર[૮૧] (હું) મારી[૬૪] તરફ[૬૩] $લાવતે.[૬૫]

---

* જેમ ફારસીમાં ' દર્દ ' (દુઃખ) ઉપરથી ' દર્દા 'નો અર્થ ' અફસોસ ' થાએછે, તેજ પ્રમાણે ' સાદ્રેમ્ 'નો અર્થ થયો.

† અથવા તેઓનાં પોતાનાં જણાવેલાં નામની ઈજ્શ્નીએ કરીને, ઈઆને તેઓનાં નામની ખશ્નુમન સાથની ઈજ્શ્નીએ કરીને.

‡ ડાકટર ગેલ્ડનર ઈહાંથી તે એ ફકરાને છેડે સુધીના ભાગને કવીતાની ૬ લીટી લેછે; દરેક લીટી અલ્પવિરામ ચિન્હ (') આગળ પુરી થાએછે.

¶ અથવા વાહાણ ચાલી શકે એટલાં (સંસ્કૃત નાવ્ય) પાણીનું જોર.

$ ઈઆને દશ ઘોડા, ઉંઠ ઇત્યાદિનાં જેટલું કૌવત મને મળતે, અને તે કૌવતને લીધે અપઓશ દેવને હું જેર કરતે.

(૨૫) અજેમ્[૮૨] યો[૮૩] અહુરો[૮૪] મજ્દાઓ[૮૫] તિશ્ત્રીમ્[૮૬] રએવન્તેમ્[૮૭] ખ્રરેનંઘ્રઉહન્તેમ્[૮૮] અઓખ્તો-નામન[૮૯] યસ્ન[૯૦] યજે[૯૧] અવિ[૯૨] હિમ્[૯૩] અવિ-બરશમિ[૯૪] દસનાંમ્[૯૫] અસ્પનાંમ્[૯૬] અઓજો,[૯૭] દસનાંમ્[૯૮] ઉશ્ત્રનાંમ્[૯૯] અઓજો,[૧૦૦] દસનાંમ્[૧] ગવાંમ્[૨] અઓજો,[૩] દસનાંમ્[૪] ગઇરિનાંમ્[૫] અઓજો,[૬] દસનાંમ્[૭] અપાંમ્[૮] નાવયનાંમ્[૯] અઓજો.[૧૦]

(૨૫) (હોરમજદ કેહેછે):–(તેશ્તર તરફથી ઉપલી ખાહેશ જાણવાથી) હું[૮૨] *હોરમજદે[૮૪-૮૫] ચળકતા[૮૭] (તથા) ખોરેહવાળા[૮૮] તેશ્તરને[૮૬] વખણાએલી[૮૯] ઇજિશ્નીએ કરીને[૯૦] યાદ †કીધો,[૯૧] (તથા) દશ[૯૫] ઘોડાનું[૯૬] જોર,[૯૭] દશ[૯૮] ઉંઠનું[૯૯] જોર,[૧૦૦] દશ[૧] બલદનું[૨] જોર,[૩] દશ[૪] પાહાડનું[૫] જોર[૬] (તથા) દશ[૭] નેહેર (અથવા નદી)નાં[૯] પાણીનું[૮] જોર[૧૦] તેનેમાટે[૯૨-૯૩] હું †લઈ ગયો[૯૪] (ઇઆને તેને આપ્યું).

(૨૬) ‡આઅત્ પઇતિ અવાઇતિ, સ્પિતમ જરથુશ્ત્ર, તિશ્ત્ર્યો રએવાઓ ખ્રરેનંઘ્રઉહાઓ, અવિ જરયો વોઉરૂ-કષેમ, અસ્પહે કેહ્રૂપ અઉરૂષહે સ્રીરહે, જઇરિ-ગઓષહે જરન્યો-અઇવિ-દાનહે. (૨૭) આદિમ પઇતિ-યાંશ નિજ્ર-દ્રુરઇતિ દએવો યો અપઓષો, અસ્પહે કેહ્રૂપ સામહે, કઉર્વહે કઉરૂવો-ગઓષહે, કઉર્વહે કઉરૂવો-બરેષહે, કઉર્વહે કઉરૂવો-દૂમહે, દઘહે અઇવિદાતો-તર્શતોઇશ.‡

(૨૮) હાંમ-તાચિત્-બાજુશ[૧] બરતો,[૨] સ્પિતમ જરથુશ્ત્ર,[૩] તિશ્ત્ર્યસચ[૪] રએવાઓ[૫] ખ્રરેનંઘ્રઉહાઓ[૬] દએવસચ[૭] યો[૮] અપઓષો.[૯] તાઓ[૧૦] યૂઇદ્યથો[૧૧] જરથુશ્ત્ર,[૧૨] આ[૧૩] રપિશ્વનેમ[૧૪] જરવાનેમ.[૧૫] આદિમ[૧૬] બવઇતિ[૧૭] અઇવિ-અઓજાઓ,[૧૮] આદિમ[૧૯] બવઇતિ[૨૦] અઇવિ-વન્યાઓ[૨૧] તિશ્ત્ર્યો[૨૨] રએવાઓ[૨૩] ખ્રરેનંઘ્રઉહાઓ[૨૪] દએઉમ્[૨૫] યિમ[૨૬]

---

* એના ખોલાસા બાબે જુઓ શેઠ ખ. રૂ. કામાજીનું બનાવેલું જરતોશ્તનામુ, બીજી આવૃત્તિ, સફો ૧૫૫–૧૫૮.

† અસલ એબારતમાં એ બેહુ ક્રિયાપદો વર્તમાન કાળમાં છે; એના ખોલાસા બાબે જુઓ મારૂં અવસ્તા વ્યાકરણ, સફો ૩૦૪. વળી ‘ યજે ’ ક્રિયાપદ આત્મનેપદમાં અપૂર્ણ ભૂતકાળ ૧ લો પુરૂષ એકવચન બી થઈ શકે.

‡ ૨૬–૨૭ મા ફકરાના તરજુમા બાબે જુઓ એજ યશ્તનો ૨૦–૨૧ મો ફકરો.

અપઓષેમ.[૨૭] અપ[૨૮] દ્દિમ્[૨૯] અધાત્[૩૦] ચ્યેઇતિ[૩૧] જરયંધ્ન્હત્[૩૨] હચ[૩૩] વોઉરૂ-કષાત્,[૩૪] હાથ્રો-મસંધ્ન્હેમ[૩૫] અધ્વનેમ.[૩૬]

(૨૮) (પછી), અએ સપેતમાન જરતોશ્ત ![૩] ચળકતો[૫] (તથા) ખોરેહવાળો[૬] તેશ્તર[૪] (તથા) અપઓશ[૯] (નામનો) દેવ[૭] પોતાની બાજુ એક બીજાને અથડાવીને[૧] વળગી પડેછે.[૨] અએ જરતોશ્ત ![૧૨] તે બેહુ[૧૦] બપોરના[૧૪] વખત[૧૫] સુધી[૧૩] લડેછે.[૧૧] ચળકાટવાળો[૨૩] (તથા) ખોરેહવાળો[૨૪] તેશ્તર[૨૨] અપઓશ[૨૭] (નામના) દેવની ઉપર[૨૫] ફાવીને[૧૮] ફતેહમંદ[૨૧] થાએછે,[૨૦] (અને) ત્યાંહાંથી[૩૦] (ઈઆને) વોઉરૂ-કશ[૩૪] દરિયામાંથી[૩૨-૩૩] એક ફરસંગ જેટલા લાંબા[૩૫] રસ્તાસુધી[૩૬] તેને[૨૯] હાંકી કાહાડેછે.[૨૮-૩૧]

(૨૯) ***ઉશ્તતાતેમ્[૩૭] નિમ્રૂઇતે,[૩૮] તિશ્ત્ર્યો[૩૯] રએવાઓ[૪૦] ખ્વરેનંધ્ન્ઉહાઓ.[૪૧] ઉશ્ત[૪૨] મે[૪૩] અહુર મજ્દ,[૪૪] ઉશ્ત[૪૫] આપો[૪૬] ઉર્વરાઓસ્ચ,[૪૭] ઉશ્ત[૪૮] દએને[૪૯] માજ્દયેસ્ને,[૫૦] ઉશ્ત[૫૧] વો[૫૨] આબવાત્[૫૩] દંધ્ન્હવો,[૫૪] ઉસ્[૫૫] વો[૫૬] અપાંમ્[૫૭] અધવો[૫૮] અપઇતિએરેતાઓ[૫૯] જસાઓન્તિ,[૬૦] અશ-દાનુનાંમ્ચ[૬૧] યવનાંમ્,[૬૨] કસુદાનુનાંમ્ચ[૬૩] વાસ્ત્રનાંમ્,[૬૪] ગએથનાંમ્ચ[૬૫] *અસ્તવઇતિનાંમ્.[૬૬]**

(૨૯) (ત્યારે) (તે) ચળકાટવાળો[૪૦] (તથા) ખોરેહવાળો[૪૧] તેશ્તર[૩૯] પોતાની મેળવેલી †ફતેહને[૩૭] જાહેર કરેછે.[૩૮] અએ હોરમજદ ![૪૪] મારી[૪૩] જયજયકાર[૪૨] (થઈ)! અએ પાણી[૪૬] તથા ઓરવરો ![૪૭] (મારી) જયજયકાર[૪૫] (થઈ)! અએ માજ્દયસ્ની[૫૦] દીન ![૪૯] (મારી) ફતેહ[૪૮] (થઈ)! અએ દેશો ![૫૪] (હવે) તમુને[૫૨] આબાદી[૫૧] થશે ![૫૩] ‡હવે પછી[૫૭] પુષ્કળ પાણીથી ઉગતા[૬૧] અનાજનો,[૬૨] તથા થોડાં પાણીથી ઉગતી[૬૩] ભાજી તરકારી (અથવા વનસ્પતિ)નો[૬૪] (તથા) (તમામ) હાડમંદ[૬૬] મુલકોનો[૬૫] ¶ખોરાક[૫૮] વગર અડચણે[૫૯] ઉગી $નીકળશે.[૫૫-૬૦]

---

* ડાકટર ગેલ્ડનર આખા ૨૯ મા ફકરાને કવીતા રૂપી ૧૧ લીટીનો લેછે; દરેક લીટી અલ્પવિરામ ચિન્હ (,) તથા પૂર્ણવિરામ (.) આગળ પુરી થાયછે.

† 'ઉશ્તતાત્'નો અર્થ 'સુખ, આબાદી, મુબારકબાદી' થાએછે.

‡ એજ અર્થે એ બોલ (અપાંમ્) ઈજશ્નેના ૯ મા હાના ૨૪ મા તથા ૧૦ મા હાના ૧ લા ફકરામાં આવેછે. નામ તરીકે એનો અર્થ 'પાણીઓનું' થાએછે.

¶ 'અધવો'—ધાતુ અધ્, અદ્=સંસ્કૃત अद्=Lat. Ed-ere=ખાવું.

$ 'પાણીની બક્ષેશ (અપાંમ્ અધવો) મ્હોટાં બીવાળાં અનાજનાં ખેતર તરફ, નાહલાં બીવાળાં ખેતર તરફ તથા તમામ હાડમંદ દુનિયાં તરફ અટકાવ ગર વેહેશે (દારમેસ્તેતે); ડાકટર સ્પીગલ તથા પ્રોફેસર હારલેએ બી ઘણું-

ઓલાસો:—(એની મતલબ એ કે "અપઓશ" ઈઆને પાણીની ટિપણી—તંગી લાવનાર દેવની ઉપર તેશતરની ફતેહ થવાને લીધે, જોઈતો વરસાદ વરસવાની વકી થવાથી અનાજ, વનસ્પતિ ઇત્યાદિની પુષ્કળ વૃદ્ધિ થશે, અને તેથી લોકો તથા જીવજન્તુઓ સુખાકારી ભોગવશે.)

(૩૦) આઅત્[૬૭] પઇતિ[૬૮] અવાઇતિ,[૬૯] સ્પિતમ[૭૦] જરથુશ્ત્ર,[૭૧] તિશ્ત્રયો[૭૨] રએવાઓ[૭૩] ખ્રરેનંઘ્રઉહાઓ[૭૪] અવિ[૭૫] જરયો[૭૬] વોઉરૂ-કષેમ,[૭૭] અસ્પહે[૭૮] કેહ્રપ[૭૯] અઉરૂષહે[૮૦] સ્રીરહે,[૮૧] જઇરિ-ગઓષહે[૮૨] જરન્યો-અઇવિ-દ્દાનહે.[૮૩]

(૩૦) ત્યારે,[૬૭] અએ સપેતમાન[૭૦] જરતોશ્ત![૭૧] ચળકતો[૭૩] (તથા) ખોરેહવાળો[૭૪] તેશતર[૭૨] વોઉરૂ-કશ[૭૭] દરિયા[૭૬] તરફ[૭૫] કેરમજી રંગના,[૮૦] સોહામણા,[૮૧] પીળા કાનવાળા,[૮૨] (તથા) સોનેરી પાખરવાળા[૮૩] ઘોડાની[૭૮] શિકલમાં[૭૯] જાએછે.[૬૬]

(૩૧) *હો[૮૪] જરયો[૮૫] આયઓજયેઇતિ,[૮૬] હો[૮૭] જરયો[૮૮] વીવઓજયેઇતિ,[૮૯] હો[૯૦] જરયો[૯૧] આઘ્જરાઘયેઇતિ,[૯૨] હો[૯૩] જરયો[૯૪] વીઘ્જરાઘયેઇતિ,[૯૫] હો[૯૬] જરયો[૯૭] આઘ્ઝારયેઇતિ,[૯૮] હો[૯૯] જરયો[૧૦૦] વીઘ્ઝારયેઇતિ[૧], યઓજેન્તિ[૨] વીસ્પે[૩] કરનો,[૪] જરયાઇ[૫] વોઉરૂ-કષય,[૬] આ[૭] વીસ્પો[૮] મઇદ્યો[૯] યઓજઇતિ.[૧૦]

(૩૧) તે[૮૪] (ઈઆને તેશતર) (વોઉરૂ-કશ) દરિયાને[૮૫] જોશમાં †લાવેછે;[૮૬] તે[૮૭] (ઈઆને તેશતર) (વોઉરૂ-કશ) દરિયાને[૮૮] વધારે જોશમાં ‡લાવેછે,[૮૯] તે[૯૦] દરિયા (નાં પાણી)ને[૯૧] વેહેતાં કરેછે;[૯૨] તે[૯૩] (તેશતર) દરિયા (નાં પાણી)ને[૯૪] ઉભરાઈ જતાં કરેછે;[૯૫] તે[૯૬] (તેશતર) દરિયા (નાં પાણી)ને[૯૭] આગળ ¶વેહેતાં કરેછે;[૯૮] તે[૯૯] (તેશતર) દરિયા (નાં પાણી)ને[૧૦૦] વધારે ¶ઉભરાઈ જતાં કરેછે,[૧] (તે વેહેતાં પાણી)

કરીને એવીજ મતલબનો નીચે મુજબ અર્થ કીધો છે:—"પાણીના ઝરા ખેતર ઇત્યાદિ તરફ વેહેશે." 'અશ-દાનુ યવ'=પુષ્કળ પાણીથી ઉગતો અનાજ, અથવા અનાજ જેને પાકવાનેમાટે પુષ્કળ પાણીની જરૂર છે તે. દાનુ=સંસ્કૃત દાનુ=નદી (જુઓ દાનુ-દ્રાજંઘ્રહ, ઈજશ્નેનો ૬૦ મો હા, ૪ થો ફકરો.)

* ડાકટર ગેલ્ડનર આખા ૩૧ મા ફકરાને કવીતારૂપી ૯ લીટીનો લેછે; દરેક લીટી અલ્પવિરામ ચિન્હ (,) આગળ પુરી થાએછે.

† ઈઆને વોઉરૂ-કશ દરિયામાં ભરતી ઉત્પન્ન કરેછે.

‡ વીવઓજયેઇતિ=વીયઓજયેઇતિ. અથવા ઓટની હાલતમાં લાવેછે.

¶ ઘ્જ્ર્ (ક્ષર્=સંસ્કૃતક્ષર્=વેહેવું) ધાતુને છેડે દ્ લાગ્યાથી 'ઘ્જ્ર્દ્,' પછી તેનું 'ઘ્ઝ્ર્દ્' થયું. એ બેહુના અર્થમાં સહેજ ફેર હોવો જોઈએ.

વોઉરૂ-કશ[૧] દરિયાના[૫] તમામ[૩] કીનારાઓને[૪] સાથે જોડી નાખેછે,[૨] (તથા) તમામ[૮] વચલો ભાગ[૯] બી (પાણીથી) જોડઈ *જાએછે[૧૦]

(૩૨) ઉસ્[૧૧] પઇતિ[૧૨] અધાત્[૧૩] હિશ્તઇતિ,[૧૪] સ્પિતમ[૧૫] જરથુશ્ત્ર,[૧૬] તિશ્ત્રયો[૧૭] રએવાઓ[૧૮] ખ્રરેનંઘ્રઉહાઓ,[૧૯] જરયંઘ્ર-હત્[૨૦] હચ[૨૧] વોઉરૂ-કષાત્.[૨૨] ઉસ્[૨૩] અધાત્[૨૪] હિશ્તાત્[૨૫] સતવએસો[૨૬] રએવાઓ[૨૭] ખ્રરેનંઘ્રઉહાઓ,[૨૮] જરયંઘ્રહત્[૨૯] હચ[૩૦] વોઉરૂ-કષાત્.[૩૧] આઅત્[૩૨] તત્[૩૩] દુન્માંન્[૩૪] હાંમ-હિશ્તેન્તિ[૩૫] ઉસ્[૩૬] હિન્દવત્[૩૭] પઇતિ[૩૮] ગરોઇત્,[૩૯] યો[૪૦] હિશ્તઇતે[૪૧] મઇધીમ્[૪૨] જરયંઘ્રહે[૪૩] વોઉરૂ-કષહે.[૪૪]

(૩૨) ત્યારપછી,[૧૩] અએ સપેતમાન[૧૫] જરતોશ્ત ![૧૬] ચળકાટ-વાળો[૧૮] (તથા) ખોરેહવાળો[૧૯] તેશ્તર[૧૭] વોઉરૂ-કશ[૨૨] દરિયામાંથી[૨૦-૨૧] ઉભો થાએછે,[૧૧-૧૪] (તથા) ચળકાટવાળો[૨૭] (તથા) ખોરેહવાળો[૨૮] †સતવએસ[૨૬] (સેતારો) (બી) વોઉરૂ-કશ[૩૧] દરિયામાંથી[૨૯-૩૦] ઉભો થાએછે;[૨૩-૨૫] ત્યારબાદ[૩૨] ‡ઉસ-હિંદવ[૩૬-૩૭] (નામનો) પાહાડ,[૩૯] જે[૪૦] વોઉરૂ-કશ[૪૪] દરિયાની[૪૩] વચમાં[૪૨] આવેલો છે[૪૧] (તે) પાહાડમાંથી,[૩૮] બાફ[૩૪] (અથવા ધુમસ[૩૪]) એકઠો થઈને ઉંચે ચહડેછે.[૩૫]

(૩૩) આઅત્[૪૫] તત્[૪૬] દુન્માંન્[૪૭] ફ્રષાઉપયેઇતિ[૪૮] મએ-ઘો[૪૯]-કર[૫૦] અષવનો,[૫૧] ફ્રા[૫૨] પોઉર્વો[૫૩] વાતાંમ્[૫૪] વજઇતિ,[૫૫] યાં[૫૬] પથો[૫૭] આઇતિ[૫૮] હઓમો[૫૯] ફ્રાષ્મિશ[૬૦] ફ્રાધત્-ગએથો.[૬૧] અથ્ર[૬૨] પસ્ચએત[૬૩] વજઇતે[૬૪] વાતો[૬૫] દરૂષિશ[૬૬] મજ્દધાતો,[૬૭] વારેમ્ચ[૬૮] મએઘેમ્ચ[૬૯] ફ્રયંઘહુમ્ચ,[૭૦] અવિ[૭૧] અસાઓ,[૭૨] અવિ[૭૩] ષોઇથ્રાઓ[૭૪] અવિ[૭૫] કર્ષ્વાંન્[૭૬] યાઇશ[૭૭] હપ્ત.[૭૮]

(૩૩) ત્યારપછી[૪૫] (તેશ્તર) (તે) વાદળાં[૪૯] ¶બનાવનાર[૫૦] સ્વચ્છ[૫૧]

---

* એની મતલબ એવી દીસેછે કે, ભરતીની વખતે વોઉરૂ-કશ દરિયો બધી તરફથી પાણીથી ભરપુર થઈ જાએછે.

† બુનદેહેશનાં લખાણ પ્રમાણે પશ્ચિમ દિશાનો મુખ્ય સેતારો.

‡ ડાકટર હાઉગ એ પાહાડને હિંદવ લઈને હિંદુકુશને મલતો ધારેછે. બુન-દેહેશના ૧૨ મા બાબમાં એને મલતો 'ઉસ-હિંદુમ્' કરીને એક પાહાડનું નામ આવેછે. અવસ્તામાં 'હિંદવ'ની આગમચ 'ઉસ્' અવ્યય આવેલોછે, તેને હિંદવ-ની સાથે ગણીને યુરોપિયન વિદ્વાનોએ 'ઉસ-હિંદુમ્' કરીને એક નામ ગણ્યું છે.

¶ 'મએઘો-કર'ને બરાબર મલતો સંસ્કૃતમાં मेघकर આવેછે.

બાર્ને[૪૭] આગળ ઘસડી લઈ *જાએછે.[૪૮] જે[૫૬] રસ્તાઓ તરફ[૫૭] આબાદી કરનાર[૬૦] (તથા) દુનિયાંની વૃદ્ધિ કરનાર[૬૧] હોમ[૫૯] (ઈજીદ) જાએછે[૫૮] (તે તરફ) (તેશ્તર) સઉથી પેહેલાં[૫૩] પવન[૫૪] લાવેછે;[૫૫] ત્યારપછી[૬૩] તે તરફ[૬૨] હોરમજદનો પેદા કીધેલો[૬૭] સખત[૬૬] પવન[૬૫] (જુદી જુદી) જગાઓ[૭૨] તરફ,[૭૧] શેહેરો[૭૪] તરફ[૭૩] (તથા) (તમામ) હફ્તે[૭૮] કેશ્વર[૭૬] તરફ[૭૫] વરસાદ,[૬૮] વાદળાં[૬૯] તથા કરાંને[૭૦] પોંહોંચતાં કરેછે.[૬૪]

(૩૪) અપાંમ[૭૯] નપાઓસે[૮૦] -તાઓ[૮૧] આપો,[૮૨] સ્પિતમ[૮૩] જરથુશ્ત્ર,[૮૪] અંઘ્રઉહે[૮૫] અસ્તવઇતે[૮૬] ષોઇથ્રો-બખ્તાઓ[૮૭] વીબક્ષઇતિ,[૮૮] વાતસ્ચ[૮૯] યો[૯૦] દરૂષિશ,[૯૧] અવ્ર્જ-દાતેમ્ચ[૯૨] ખ્વરેનો[૯૩] અષઓનાંમ્ચ[૯૪] ફ્રવષયો.[૯૫]

અહે રય ખ્વરેનંઘ્રહ્ચ, તેમ્ યજાઇ સુરૂન્વત યસ્ન તિશ્ત્રીમ્ સ્તારેમ. જઓથ્રાબ્યો તિશ્ત્રીમ્ સ્તારેમ્ રએવન્તેમ્ ખ્વરેનં-ઘ્રઉહન્તેમ્ યજમઇદે. હઓમયો ગવ બરેસ્મન, હિજ્વો-દંઘ્રહંઘ્રહ, માંથ્રચ વચચ શ્યઓથનચ, જઓથ્રાબ્યસ્ચ અર્ષ્ટુ-ખ્ધએઇબ્યસ્ચ વાઘ્રજ્બ્યો.

યેંઘ્રહે હાતાંમ્ આઅત યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મજ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્રહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(૩૪) અએ સપેતમાન[૮૩] જરતોશ્ત![૮૪] અપાંમ્[૭૯] †નપાત્[૮૦] (દરેક) શેહેરમાં પોંહોંચતાં કરવાનાં[૮૭] તે[૮૧] પાણીને[૮૨] (તમામ) હાડ-મંદ[૮૬] દુનિયાંમાં[૮૫] ચોતરફ વેહેચી નાખેછે;[૮૮] સખત[૯૧] પવન,[૮૯] પાણીમાંથી પેદા થએલું[૯૨] ‡ખોરેહ[૯૩] તથા અશો (લોકો)ના[૯૪] ¶ફરોહરો[૯૫] (બી) (તે પાણીને ચોતરફ વેહેચી નાખેછે).

---

* 'ફ્રષાઉપયેઇતિ'–પ્રયોજ્ય વર્તમાનકાળ પરસ્મૈપદ ૩ જો પુરૂષ એકવચન; ધાતુ ષુ એટલે જવું; એનું પ્રયોજ્ય રૂપ 'ષાઉપય' (ઘસડી લઈ જવું). એના ખોલાસા બાબે જુઓ મારૂં અવસ્તા વ્યાકરણ, સફે ૨૫૦–૨૫૧.

† 'અપાંમ્ નપાત્' (સંસ્કૃત अपाम् नपात्) ઈઆને પાણીનો નાભ અથવા મૂળ. એના ખોલાસામાટે જુઓ મારી અવસ્તા ફરહંગ, નપત્ બોલ.

‡ ઈઆને કેઆની ખોરેહ. જેનું મથક વોઉરૂ-કશ દરિયામાં છે (જુઓ જમીઆદ યશ્ત, ફકરા ૫૬—૬૪).

¶ તીરના હમકારાઓમાં અર્દાફ્રવશ અને ગોવાદ આવેછે તેનો ઈશારો આએ ફકરા ઉપરથી જણાએછે. એની મુકાબેલ જુઓ ફરવરદીન યશ્તનો ૬૬ મો ફકરો.

(કરદો ૭ મો) (૩૫) તિશ્તીમ્[1] સ્તારેમ[2] રએવન્તેમ[3] ખરેનંધ્રઉહુન્તેમ[4] યજમઇદે;[5] યો[6] અવધાત્[7] ફ્રવઝાઇતે[8] ક્ષોઇથ્ન્યાત્[9] હિશ્[10] ઉષયાત્[11] દૂરએ-ઉર્વએસેમ[12] પઇતિ[13] પન્તાંમ,[14] બઘો-બખ્તેમ[15] પઇતિ[16] યઓનેમ[17] ફ્રથ્વરૂશ્તેમ[18] પઇતિ[19] આફ્રેન્તેમ,[20] જઓષાઇ[21] અહુરહે મજદાઓ,[22] જઓષાઇ[23] અમેષનાંમ્ સ્પેન્તનાંમ.[24]

અહે રય ખરેનંધ્રહચ, તેમ્ યઝાઇ સુરૂન્વત યસ્ન તિશ્તીમ સ્તારેમ. જઓથ્રાબ્યો તિશ્તીમ્ સ્તારેમ્ રએવન્તેમ ખરેનંધઉહુન્તેમ્ યજમઇદે. હઓમયો ગવ બરેસ્મન, હિજ્વો-દંધ્રહુંધ્રહ, માંથ્રચ વચચ શ્યઓથ્નચ, જઓથ્રાબ્યસ્ચ અર્શુખ્ધએઇબ્યસ્ચ વાધ્રઝિબ્યો.

યેંધ્રહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંધ્રહો,
મજદાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંધ્રહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(૩૫) ચળકાટવાળા[3] (તથા) ખોરેહવાળા[4] તેશ્તર[1] સેતારાને[2] હમો યાદ કરીએ છિયે,[5] જે[6] (તેશ્તર) (દાદાર) હોરમજદની[22] ખુશીનેમાટે[21] (તથા) અમશાસ્પંદોની[24] *ખુશીનેમાટે,[23] અહિંયાંથી[9] (ઈઆને) નુરવાળી[9] પૂર્વ દિશાએથી[11] (તે છેક) દૂર છેડાવાળા[12] રસ્તા[14] સુધી,[13] ખોદાના આપેલા[15] વાદળાંના માર્ગ[17] સુધી[16] (તથા) મુકરર કીધેલાં[18] ઠેરવેલાં †મુકામ[20] સુધી[19] ‡જાએછે.[8]

(કરદો ૮ મો) (૩૬) તિશ્તીમ્[1] સ્તારેમ[2] રએવન્તેમ[3] ખરેનંધ્રઉહુન્તેમ[4] યજમઇદે;[5] યિમ્[6] યારે-ચરેષો[7] મષ્યહે[8] અહુરચ[9] ખ્રતુગૂતો[10] અઉરૂનચ[11] ગઇરિષાચો[12] સિઝ્રદ્રચ[13] રવસ્ચરાતો[14] ઉઝ્યેરેન્તેમ[15] હિસ્પોસેન્તેમ;[16] હુયાઇર્યાચ[17] દઇંધ્રહુવે[18] ઉજ્જસેન્તેમ[19] દુઝ્યાઇર્યાચ.[20] કધ[21] અઇર્યાઓ[22] દઇંધ્રહાવો[23] હુયાઇર્યાઓ[24] બવાઓંતિ.[25]

---

* ઈઆને દાદાર હોરમજદ તથા અમશાસ્પંદોની મરજીથી, તેઓના હોકમને તાબે થઇને.

† 'આફ્રેન્તેમ'ના ખોલાસા બાબે જુઓ વંદીદાદનો મારો તરજુમો, ૨૧ મી પરગરદના ૫ મા ફકરાની નોટ.

‡ પ્રોફેસરો સ્પીગલ તથા હારલે 'હિશ્' બોલ પાણીને લગાડીને 'તેશ્તર પાણી લાવેછે' એ પ્રમાણે અર્થ કરેછે.

(૩૬) ચળકતા[૩] (તથા) ખોરેહવાળા[૪] તેશ્તર[૧] સેતારાને[૨] હમો યાદ કરીએ છિયે.[૫] જે (તેશ્તર સેતારા)ના[૬] ઉગવાનેમાટે[૧૫] ફસલમાં પેદા થતા ફળ ઉપર જીંદગી *ગુજારનારા[૭] માણસો[૮] તથા †ઉંડી અક્કલવાળા[૧૦] સરદારો,[૯] પાહાડ ઉપર ભતકનારાં[૧૨] જંગલી જાનવરો,[૧૧] કાટાંની ઝાડીમાં રેહેનારાં જાનવરો[૧૩] તથા લાંબી ફલંગ મારનારાં જાનવરો,[૧૪] ઇન્તેજારી ‡રાખેછે.[૧૬] કારણ કે જેવી રીતે (તેશ્તર સેતારો) ઉગે[૧૯] તે મુજબ દેશનેમાટે[૧૮] સુકાળનું વરસ[૧૭] (ઈઆ) દુકાળનું વરસ[૨૦] (થાએછે.) (વળી) (તેઓ એવી મુરાદ રાખેછે કે), ઈરાની[૨૨] મુલુકો[૨૩] ક્યારે[૨૧] ફળદ્રૂપ[૨૪] (અથવા આબાદ) ¶થાએ ।[૨૫]

અહે રય ખ્રરેનંઘ્રહુચ તેમ્ યજાઇ સુરૂન્વત યસ્ન તિશ્ત્રીમ્ સ્તારેમ્. જઓથ્રાબ્યો તિશ્ત્રીમ્ સ્તારેમ્ રએવન્તેમ્ ખ્રરેનંઘઉહન્તેમ્ યજમઇદે. હુઓમયો ગવ બરેસ્મન, હિજ્વો-દંઘ્રહંઘ્રહ, માંથ્રચ વચચ શ્યઓથ્નચ, જઓથ્રાબ્યસ્ચ અર્ષુખ્ધએઇબ્યસ્ચ વાઘ્ઝિબ્યો.

યેંઘ્રહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મજ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્રહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(કરદો ૯ મો) (૩૭) **તિશ્ત્રીમ્[૧] સ્તારેમ્[૨] રએવન્તેમ્[૩] ખ્રરેનંઘ્રઉહન્તેમ્[૪] યજમઇદે,[૫] આસુ-ક્ષ્વએવેમ્[૬] ક્ષ્વિવિ-વાજેમ્.[૭] યો અવવત્ ક્ષ્વએવો વજઇતે, અવિ જરયો વોઉરૂ-કષેમ્, યથ તિઘ્રિશ્ મઇનિવસાઓ, યિમ્ અંઘ્રહત્ એરેક્ષો ક્ષ્વિવિ-ઇષુશ્ ક્ષ્વિવિ-ઇષ્વતેમો અઇર્યનાંમ્ અઇર્યો, ક્ષુથત્ હચ ગરોઇત્ ખ્રન્વન્તેમ્ અવિ ગઇરીમ્.**

(૩૭) ચળકાટવાળા,[૩] ખોરેહવાળા,[૪] તેજ શેતાબીવાળા[૬] (તથા) શેતાબ ચાલના[૭] તેશ્તર[૧] સેતારાને[૨] હમો યાદ $કરીએ છિયે.[૫]

(૩૮) **અવિ[૩૧] દિમ્[૩૨] અહુરો મજ્દાઓ[૩૩] અવાંન્,[૩૪] અમેષાઓ સ્પેન્ત,[૩૫] વોઉરૂ-ગઓયઓઇતિશ્[૩૬] હે[૩૭] મિથ્રો[૩૮]**

---

* અસલ અર્થ ફસલ–ચાલનારા ધા. ચર્=ચાલવું; ષકારાંત ૧/૩.

† અથવા અક્કલનો વધારો કરનારા.

‡ અથવા રાહ જોએછે; અસલ અર્થ ઇન્તેજારી રાખનારાં (હોએછે.)

¶ ઘણુંકરીને પ્રોફેસર દારમેસ્તેતે ઉપરથી એ ફકરાનો તરજુમો મેં કીધો છે.

$ બાકીના ભાગના તરજુમાનેમાટે જુઓ એજ યસ્તનો ૪ થો ફકરો.

પેઉરૂ-પન્તાંમ[39] ફ્રચએષએતેમ.[40] આદ્દિમ[41] પસ્કાત[42] અનુ-મરેજતેમ[43] અષિશચ[44] વંઘ્નઉહિ[45] બેરેજઇતિ,[46] પારેનદ્દિચ[47] રઓરથ[48] વીસ્પેમ આ અહ્માત[49] યત[50] અએમ[51] પઇતિ-અપયત[52] વજેમ્નો[53] ખ્નન્વન્તેમ[54] અવિ[55] ગઇરીમ[56] ખ્ન-ન્વત[57] પઇતિ[58] નિરત.[59]

અહે રય ખરેનંઘ્નહચ, તેમ યજાઇ સુરૂન્વત યસ્ન તિશ્તીમ સ્તારેમ. જઓથ્રાબ્યો તિશ્તીમ સ્તારેમ રએવન્તેમ ખરેનંઘ્નઉ-હન્તેમ યજમઇદે. હઓમયો ગવ બરેસ્મન, હિજ્વો-દંઘ્નહંઘ્નહ, માંથ્રચ વચચ શ્યઓથ્નચ, જઓથ્રાબ્યસચ અર્શુખ્ધએઇબ્યસચ વાઘ્જિબ્યો.

યેંઘ્નહે હાતાંમ આઅત યેસ્ને પઇતી વંઘ્નહો,
મજ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત હચા,
યાઓંઘ્નહાંમચા તાંસચા તાઓસચા યજમઇદે.

(૩૮) જયાંહાંસુધી[49] તે[51] (ઈઆને તેશ્તર) ખ્નન્વન્ત[57] પાહાડ[56] સુધી[55] ચાલતો[53] આવી પુગો[52] (ત્યાંહાંસુધી), (દાદાર) હોરમજદે[33] તેને[31-32] મદદ કીધી;[34] અમશાસ્પંદોએ[35] (તથા) બોહોળાં ખેતરવાળા[36] મેહેર[38] (ઇજદે) તેનેમાટે[37] પુરતો માર્ગ[39] તૈયાર (અથવા ખોલો) *કીધો;[40] ત્યારપછી[42] ભલી[45] (તથા) બુલંદ દરજાની[46] અશિશવંઘે[44-45] (તથા) જહડપથી ચાલતી (અથવા હલકી) ગાડીવાળી[48] પારેન્દિએ[47] તેનેમાટે[41] (માર્ગ) †સાફ કીધો.[43]

(કરદો ૧૦ મો) (૩૯) તિશ્તીમ[1] સ્તારેમ[2] રએવન્તેમ[3] ખરેનંઘ્નઉહન્તેમ[4] યજમઇદે;[5] યો[6] પઇરિકાઓ[7] તઉર્વયેઇતિ,[8] યો[9] પઇરિકાઓ[10] તિતારયેઇતિ[11] યાઓ[12] ઉજાઓંઘ્નહત[13] અંઘ્રો મઇન્યુશ[14] મમનુશ,[15] સ્તારાંમ[16] અકૃશ-ચિથ્રનાંમ[17] વીસ્પનાંમ[18] પઇતિ-એરેતેએ.[19]

---

* 'ફ્રચએષએતેમ' તથા 'અનુમરેજતેમ' એ બેહુ ક્રિયાપદ પરસ્મૈપદ દ્વિવચનમાં છે; પેહેલ્લો શકયાર્થમાં અને બીજો અર્પણ ભૂતકાળમાં.

† અશિશવંઘ તથા પારેન્દિ તેને પગલે ચાલી (દારમેસ્તેતે). 'ખ્નન્વત પઇતિ નિરત'નો આખો અર્થ મને સમજ નથી પડતો. ચળકતાં પાણી ઉપર? (દારમેસ્તેતે); તેનાં અસ્ત પાંમવાની ચળકાટ ભરેલી જગાએ (હારલે.) સંસ્કૃત નીર=પાણી.

(૩૯) ચળકાટવાળા[3] (તથા) ખોરેહવાળા[4] તેશ્તર[1] સેતારાને[2] હમો યાદ કરીએ છિયે;[5] જે[6] (તેશ્તર) પરીઓને[7] તોડેછે[8] (તથા) જે[9] પરીઓને[10] *ટાળેછે[11] (અથવા હાંકી કાહાડેછે[11]), કે જે (પરી) ઓને[12] હારેમને[14] †જાણીબુજીને[15] પાણીનું તોખમ રાખનારા[17] તમામ[18] સેતારાઓની[16] સાંભે થવાનેમાટે[19] ઉભી કીધી.[13]

(૪૦) ‡તાઓ[20] તિશ્ત્ર્યો[21] તઉર્વયેઇતિ,[22] વીવાઇતિ[23] હીશ[24] જરયંઘ્રહત[25] હચ[26] વોઉરૂ-કષાત.[27] આઅત[28] મએઘ[29] ઉસ્-ક્રવાઓન્તે,[30] હુયાઇર્યાઓ[31] આપો[32] બરેન્તીશ,[33] યાહ્વ[34] ઉર્વાઇતીશ[35] અવ્રાઓ[36] પેરેથુ[37] અઇપિ[38] વીજસાઇતીશ,[39] અવો-ઉર્વઇતીશ[40] હસ[41] કરૂષ્વાંન.[42]

અહે રય ખરેનંઘ્રહચ, તેમ યઝાઇ સુરૂન્વત યસ્ન તિશ્ત્રીમ સ્તારેમ. જઓથ્રાબ્યો તિશ્ત્રીમ સ્તારેમ રએવન્તેમ ખરેનંઘ્રઉહન્તેમ યજમઇદે. હઓમયો ગવ બરેસ્મન, હિઝ્વો-દંઘ્રહંઘ્રહ, માંથ્રચ વચચ શ્યઓથ્નચ, જઓથ્રાબ્યસચ અર્શુખ્ધએઇબ્યસચ વાઘ્ઝિબ્યો.

યેંઘ્રહે હાતાંમ આઅત યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મજ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત હચા,
યાઓંઘ્રહાંમચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(૪૦) તેશ્તર[21] તે (પરી)ઓને[20] તોડેછે,[22] (તથા) વોઉરૂ-કશ[27] દરિયામાંથી[25-26] તેઓને[24] પવન ફુકી ઉરાડી ¶દેછે.[23] ત્યારપછી[28] સુકાળનાં વરસનાં[31] (તથા) (ફળ અનાજ) ઉત્પન્ન કરનારાં[33] પાણીનાં[32] વાદળાં[29] ઉંચે એકઠાં થાએછે,[30] જેમાંથી[34] આબાદી કરનારાં[35] (તથા) સુખાકારી $લાવનારાં[40] પુષ્કળ[37] વરસાદનાં ઝાપટાં[36] હફ્તે[41] કેશ્વરમાં[42] (ઈઆને તમામ પૃથ્વિ ઉપર) ચોતરફ §ફેલાએછે.[39]

---

* જુઓ એજ યશ્તનો ૫ મો કરદો, ૮ ફકરો.

† 'મમનુશ'–ધાતુ મન=સં. મન્=જાણવું, વિચારવું; 'મમનવંઘ્રહ' ઉપરથી.

‡ ડાકટર ગેલ્ડનર આખા ૪૦ મા ફકરાને કવીતારૂપી ૭ લીટીનો લેછે; દરેક લીટી અલ્પવિરામ ચિન્હ (,) તથા પૂર્ણવિરામ ચિન્હ (.) આગળ પુરી થાએછે.

¶ ઈઆને પરાગંદેહ કરી નાખેછે (અંગ્રેજી blows away ને અર્થે).

$ અસલ અર્થ મદદ લાવનારાં, મદદ આપનારાં.

§ અસલ એબારતમાં એ બોલ (વીજસાઇતીશ) વર્તમાન કૃદંત નારીજાતી પેહેલી બહુવચનના રૂપમાં છે, તથા 'અવ્રાઓ'નો ગુણ બતલાવેછે (ચોતરફ ફેલાતાં).

(કરદો ૧૧ મો) (૪૧) **તિશ્તીમ[1] સ્તારેમ[2] રએવન્તેમ[3] ખરેનંઘ્રઉહન્તેમ[4] યજમઇદે;[5] યિમ[6] આપો[7] પઇતિશમરેન્તે[8] અર્મએશતાઓ,[9] ફ્રાતત્-ચરતશચ,[10] ખાંયાઓ,[11] થ્રઓતો-સ્તાતસચ,[12] પર્ષુયાઓ,[13] વઇર્યાઓસચ.[14]**

(૪૧) ચળકાટવાળા[3] (તથા) ખોરેહવાળા[4] તેશ્તર[1] સેતારાને[2] હમો યાદ કરીએ છિયે,[5] જેને[6] થમ[6] પાણી[7] દોડતાં તથા વેહેતાં[10] પાણી,[7] કુવાનાં[11] પાણી[7] વેહેતાં ઝરાનાં[12] પાણી,[7] દવનાં ટિપાતાં[13] પાણી[7] તથા *વરસાદનાં[14] પાણી[7] (નીચે મુજબ) (આતુરતાથી) યાદ કરેછે,[8]

(૪૨) **†કધ[15]-નો[16] અવિ[17] ઉજયરાત્,[18] તિશ્ત્ર્યો[19] રએવાઓ[20] ખરેનંઘ્રઉહાઓ.[21] કધ[22] ખાઓ[23] અસ્પો-સ્તઓયેહીશ,[24] અપાંમ[25] ધવ્જારાંમ[26] અઇવિધવ્જારેમ,[27] સ્રીરાઓસચ[28] અસો-ષોઇથ્રાઓસચ,[29] ગએયઓઇતીશ્ચ[30] આતચિન્તીશ,[31] આ વરેષજીશ[32] ઉર્વરનાંમ,[33] સૂર[34] વક્ષ્યેન્તે[35] વક્ષ.[36]**

અહે રય ખરેનંઘ્રહચ, તેમ યજાઇ સુરૂન્વત યસ્ન તિશ્તીમ સ્તારેમ. જઓથ્રાબ્યો તિશ્તીમ સ્તારેમ રએવન્તેમ ખરેનંઘ્રઉહન્તેમ યજમઇદે. હઓમયો ગવ બરેસ્મન, હિજ્વો-દંઘ્રહુંઘ્રહ, માંથ્રચ વચચ શ્યઓથ્નચ, જઓથ્રાબ્યસચ અર્શુખધએઇબ્યસચ વાઘ્જિબ્યો.

યેંઘ્રહે હાતાંમ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મજ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્રહાંમચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(૪૨) ચળકાટવાળો[20] (તથા) ખોરેહવાળો[21] તેશ્તર[19] હમારેમાટે[16] કેઆરે[15] ઉગશે ?[18] વેહેતા[26] (તથા) વધારે વેહેતાં[27] પાણીના[25] ઘોડાના કરતાં વધારે મ્હોટા[24] ઝરા[23] સુંદર[28] જગા તથા શેહેરો તરફ,[29] તથા ખેતરો તરફ[30] કેઆરે[22] વેહેતા[31] (થશે) ? (કે જેથી કરીને) ઓરવરોનાં[33] થડ[32] મજબૂટ[34] વધારાસાથે[36] વધે[35] (અથવા ખિલે).

(કરદો ૧૨ મો) (૪૩) **તિશ્તીમ[1] સ્તારેમ[2] રએવન્તેમ[3] ખરેનંઘ્રઉહન્તેમ[4] યજમઇદે;[5] યો[6] વીસ્પાઇશ[7] નએનિજ્ઞઇતિ[8] સિમાઓ[9] અપય;[10] વજ્રેદ્રિશ[11] ઉક્ષ્યેઇતિ[12] વિસ્પાઓસે[13]-**

---

* એની મુકાબેલ જુઓ ઈજશ્નેના ૬૮ મા હાનો ૬ ઠો ફકરો.

† ડાકટર ગેલ્ડનર આખા ૪૨ મા ફકરાને કવિતારૂપી ૮ લીટીનો લેછે; દરેક લીટી અલ્પવિરામ ચિન્હ (,) તથા પૂર્ણવિરામ ચિન્હ (.) આગળ પુરી થાએછે.

તાઓ[14] દ્વામાંન્[15] બએષજ્યતિચ[16] સેવિશ્તો,[17] યેજી[18] અએમ્[19] બવઇતિ[20] યશ્તો[21] ક્ષ્નૂતો[22] ફ્રિથો[23] પઇતિ-જન્તો.[24]

અહે રય ખરેનંઘ્રહચ, તેમ્ યઝાઇ સુરૂન્વત યસ્ન તિશ્ત્રીમ્ સ્તારેમ્. જઓથ્રાબ્યો તિશ્ત્રીમ્ સ્તારેમ્ રએવન્તેમ્ ખરેનંઘ્રઉહન્તેમ્ યજમઇદે. હઓમયો ગવ બરેસ્મન, હિઝ્વો-દંઘ્રહંઘ્રહ, માંથ્રચ, વચચ શ્યઓથ્નચ, જઓથ્રાબ્યસ્ચ અર્ષુખ્ધએઇબ્યસ્ચ વાઘ્ઝિબ્યો.

યેંઘ્રહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મજ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્રહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(૪૩) ચળકાટવાળા[3] (તથા) ખોરેહવાળા[4] તેશ્તર[1] સેતારાને[2] હમો યાદ કરીએ છિયે,[5] જે[6] પાણીમાં[10] (ની) તમામ[7] ધાસ્તી ભરેલી ચીજોને[9] સાફ *કરી નાખેછે;[8] જ્યારે[18] તે[19] (ઇઆને તેશ્તર) આરાધના થએલો,[21] ખુશ્નુદ થએલો,[22] ચહવાએલો[23] (તથા) માન પાંમેલો[24] હોએછે[20] (ત્યારે), (તે) †બળવાન[11] (તથા) ઘણોજ ફાએદો કરનાર[17] (તેશ્તર) આએ[14] તમામ[13] પેદાએશને[15] આબાદ કરેછે[12] તથા સજીવન ‡કરેછે.[16]

(કરદો ૧૩ મો) (૪૪) ¶તિશ્ત્રીમ્[1] સ્તારેમ્[2] રએવન્તેમ્[3] ખરેનંઘ્રઉહન્તેમ્[4] યજમઇદે,[5] યિમ્[6] રતૂમ્[7] પઇતિ-દએમચ,[8] વીસ્પએષાંમ્[9] સ્તારાંમ્,[10] ફ્રદથત્[11] અહુરો મજ્દાઓ,[12] યથ[13] નરાંમ્[14] જરથુશ્ત્રેમ્[15] યિમ્[16] નોઇત્[17] મેરેઘેન્તે[18] અંઘ્રરો મઉન્યુશ,[19] નોઇત્[20] યાતવો[21] પઇરિકાઓસ્ચ,[22] નોઇત્[23] યાતવો[24] મશ્યાનાંમ્[25] નએધ[26] વીસ્પે[27] હથ્ર[28] દએવ,[29] મહ્રકથાઇ[30] ઉપ-દરેજ્જન્વન્તિ.[31]

---

* ઇઆને પાણીમાંના કચરાને, ગલીચીને તથા અપવિત્રાઇને કાહાડી નાખીને તેને તદન નિર્મલ કરેછે; ધાતુ નિજ્=સંસ્કૃત નિજ્=સાફ કરવું.

† 'વજ્રેદ્રિશ્'—ધાતુ સંસ્કૃત વજ્=મજબૂટ થવું. પુર લઇ જનાર, મેહેનતુ (યુસ્તિ); તંદરોસ્તી આપનાર (સ્પીગલ).

‡ અસલ અર્થ તંદરોસ્તી આપેછે (બએષજ્યતિચ); નામ સાધિત ક્રિયાપદ.

¶ ડાકટર ગેલ્ડનર આખા ૪૪ મા ફકરાને કવિતા રૂપી ૧૧ લીટીનો લેછે. દરેક લીટી અલ્પવિરામ ચિન્હ (,) તથા પૂર્ણવિરામ ચિન્હ (.) આગળ પુરી થાએછે.

અહે રય ખ્વરેનંઘ્હચ, તેમ યઝાઇ સુરૂન્વત યસ્ન તિશ્ત્રીમ્ સ્તારેમ. જઓથ્રાબ્યો તિશ્ત્રીમ્ સ્તારેમ્ રએવન્તેમ્ ખ્વરેનંઘ્ઉહન્તેમ્ યજમઇદે. હઓમયો ગવ બરેસ્મન, હિઝ્વો-દંઘ્હંઘ્હ, માંથ્રચ વચચ શ્યઓથ્નચ, જઓથ્રાબ્યસ્ચ અર્શુખ્ધએઇબ્યસ્ચ વાઘ્ઝિબ્યો.

યેંઘ્હે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્હો,
મજ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્હાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(૪૪) ચળકાટવાળા[3] (તથા) ખોરેહવાળા[4] તેશ્તર[1] સેતારાને[2] હમો યાદ કરીએ છિયે.[5] જેમ[13] (દાદાર) હોરમજદે[12] (પેગમબર) જરતોશ્તને[15] માણસોનો[14] (સરદાર તથા તેઓની ઉપર નેગાહ રાખનાર) ઠેરવ્યો,[11] તેમ *તેશ્તરને[6] તમામ[9] સેતારાઓના[10] સરદાર[7] તથા નગેહબાની રાખનાર તરીકે[8] મુકરર કીધો.[11]

ખોલાસો:—(હવે અશો જરતોશ્ત બાબે નીચે વધારે ખોલાસો કરેછે.)

જેને[16] (ઈઆને પેગમબર જરતોશ્તને) હારેમન,[19] (અથવા) †જાદુગર[21] પરીઓ[22] (અથવા) †જાદુગર[24] માણસો[25] તેસાથે[28] તમામ[27] દેવો[29] મારી શકતા[18] નથી[17] (અથવા) મારી નાખવાને[30] ‡હિમ્મત કરી શકતા[31] નથી.[26]

(કરદો ૧૪ મો) (૪૫) **તિશ્ત્રીમ્[1] સ્તારેમ્[2] રએવન્તેમ્[3] ખ્વરેનંઘ્ઉહન્તેમ્[4] યજમઇદે;[5] યહ્માઇ[6] હઝંઘ્રેમ્[7] યઓક્ષ્તિનાંમ્,[8] ફ્રદથત્[9] અહુરો મજ્દાઓ,[10] અફ્રશ-ચિથ્રએબ્વ[11] સેવિશ્તાઇ,[12] યો[13] અફ્રશ-ચિથ્રએઇબ્યો[14] આઇતિ[15] રઓક્ષ્નુબ્વ[16] વઝેમ્નો.[17]**

(૪૪) ચળકાટવાળા[3] (તથા) ખોરેહવાળા[4] તેશ્તર[1] સેતારાને[2] હમો યાદ કરીએ છિયે,[5] જે[6] સઉથી ફાએદો કરનારને[12] (દાદાર) હોરમજદે[10] પાણીનું તોખમ ¶રાખનારાઓમાં[11] હજાર ઘણું[7] §કૌવત[8] આપ્યું.[9]

---

* અસલ અર્થ ' જેને ' ઈઆને તેશ્તરને.

† ઈઆને ફરેબ દેનાર, લાલચમાં નાખીને ફસાવનાર.

‡ સંસ્કૃત ધાતુ ધૃષ્=હિમ્મત કરવી. એને મળતો અંગ્રેજીમાં To Dare, durst. એ બાબે વધારે ખોલાસામાટે જુઓ વંદીદાદની ૧૯ મી પરગરદ, ફકરા ૧—૯ તથા ફકરા ૪૩—૪૭.

¶ ઈઆને સેતારાઓમાં. એના ખોલાસા બાબે જુઓ એજ યશ્તનો ફકરો ૪ થો તથા ૩૯ મો, તથા વંદીદાદની ૨૧ મી પરગરદનો ફકરો ૧૩ મો.

§ અસલ અર્થ " કૌવતોમાંનું હજાર મુકરર કીધું. "

જે[13] (તેશ્તર) (આસમાનની) રોશનીઓમાંથી[16] ચાલીને[17] પાણીનું તોખમ રાખનારાઓ તરફ[14] (ઈઆને સેતારાઓ તરફ) જાએછે.[15]

(૪૬) *હો[18] જરયંધહેો[19] વોઉરૂ-કષહે,[20] અમવતો[21] હુરઓધહે,[22] જફ્રહે[23] ઉરૂયાપહે,[24] વીસ્પે[25] વઇરીશ[26] આ-ચરઇતિ,[27] વીસ્પેસચ[28] સ્રીરે[29] નિમ્રઓકે,[30] વીસ્પેસચ[31] સ્રીરે[32] અપધઝાર,[33] અસ્પહે[34] કેહ્રૂપ[35] અઉરૂષહે,[36] સ્રી-રહે[37] જઇરિ-ગઓષહે,[38] જરન્યો-અઇવિ-દ્દાનહે.[39]

(૪૬) તે[18] (ઈઆને તેશ્તર) જબરદસ્ત,[21] જાણીતા,[22] ઉંડા[23] (તથા) ઓહોળાં પાણીવાળાં[24] વોઉરૂ-કશ[20] દરિયાનાં[19] તમામ[25] †પાણી તરફ,[26] તથા તમામ[28] ભપકાદાર[29] (અથવા જોવા લાએક) પાણીનાં ‡ધોત તરફ[30] તથા તમામ[31] સોહામણા[32] પાણીનાં નાળાં તરફ[33] કેરમજી રંગના,[36] દેખામણા,[37] પીળા કાનવાળા[38] (તથા) સોનેરી પાખરવાળા[39] ઘોડાની[34] શિકલમાં[35] જાએછે.[27]

(૪૭) *આઅત[40] આપો[41] અવ-બરેન્તે,[42] સ્પિતમ[43] જરથુશ્ત્ર,[44] જરયંધ્રહત[45] હચ[46] વોઉરૂ-કષાત,[47] તાતાઓ[48] ઉર્વાંથ્રાઓ[49] બએષજયાઓ,[50] તાઓ[51] અવધ[52] વી-બક્ષઇતિ[53] આબ્યો[54] દંધ્રહુબ્યો[55] સેવિશ્તો,[56] યથ[57] અએમ[58] બવઇતિ[59] યશ્તો,[60] ક્ષ્નૂતો[61] ફ્રિથો[62] પઇતિ જન્તો.[63]

અહે રય ખરેનંધ્રહચ, તેમ યઝાઇ સુરૂન્વત યસ્ન તિશ્ત્રીમ સ્તારેમ. જઓથ્રાબ્યો તિશ્ત્રીમ સ્તારેમ રએવન્તેમ ખરેનં-ધ્રઉહન્તેમ યજમઇદે. હઓમયો ગવ બરેસ્મન, હિજવો-દંધ્રહંધ્રહ, માંથ્રચ વચચ ષ્યઓથ્નચ, જઓથ્રાબ્યસચ અર્ષુખ્ધએ-ઇબ્યસચ વાઘ્ઝિબ્યો.

યેંધ્રહે હાતાંમ આઅત યેસ્ને પઇતી વંધ્રહો,
મજદાઓ અહુરો વએથા અષાત હચા,
યાઓંધ્રહાંમચા તાંસચા તાઓસચા યજમઇદે.

---

* ડાકટર ગેલ્ડનર ૪૬ મા ફકરાને કવીતારૂપી ૯ લીટીનો અને ૪૭ મા ફકરાને ૮ લીટીનો લેછે; દરેક લીટી અલ્પવિરામ ચિન્હ (,) આગળ પુરી થાએછે.

† ઈઆને વોઉરૂ-કશ દરિયાની તમામ સપાતી ઉપર, વઇરિ = સં. वारि = પાણી.

‡ નિમ્રઓક – ધાતુ સંસ્કૃત नि-म्रुच्–નીચે જવું–વેહેવું. ગોફા (દારમેસ્તેતે); ખાડી (સ્પીગલ); બાહાર વેહેવું, પાણીની નેહેર (યુસ્તિ.).

(૪૭) અએ સપેતમાન[43] જરતોશ્ત![44] જ્યારે[57] તે[58] (ઈઆને તેશ્તર) આરાધના થએલો,[60] ખુશ્નુદ થએલો,[61] ચહવાએલો[62] (તથા) માન પામેલો[63] હોએછે,[59] ત્યારે[40] (તે) ઘણોજ ફાએદો કરનાર[51] વોઉરૂ-કશ[47] દરિયામાંથી[45-46] વેહેતાં,[48] ગુણકારક[49] (તથા) તંદરોસ્તી આપનારાં[50] પાણી[41] લાવીને[42] તે (પાણી)ને[51] અહિંયાં[52] (ઈઆને) આએ[54] દેશોમાં[55] ચોતરફ વેહેચી નાખેછે.[53]

(કરદો ૧૫) (૪૮) **તિશ્ત્રીમ[1] સ્તારેમ[2] રએવન્તેમ[3] ખરેનંઘ્રઉહન્તેમ[4] યજમઇદે;[5] યિમ[6] વીસ્પાઇશ[7] પઇતિ-શ્મરેન્તે[8] યાઇશ[9] સ્પેન્તહે મઇન્યેઉશ[10] દામાંન,[11] અધ્ઇરિ-જેમાઇશચ,[12] ઉપઇરિ-જેમાઇશચ,[13] યાચ ઉપાપ,[14] યાચ ઉપ-સ્મ,[15] યાચ ફ્રપ્તેરેજાંન,[16] યાચ રવસચરાંન,[17] યાચ ઉપઇરિ[18] તાઓ[19] અકરન[20] અનઘ્ર[21] અષઓનો[22] સ્તિશ[23] આઇધિ.[24]**

અહે રય ખરેનંઘ્રહચ, તેમ યજાઇ સુરૂન્વત યસ્ન તિશ્ત્રીમ સ્તારેમ. જઓથ્રાબ્યો તિશ્ત્રીમ સ્તારેમ રએવન્તેમ ખરેનંઘ્રઉહન્તેમ યજમઇદે. હઓમયો ગવ બરેસ્મન, હિજ્વો-દંઘહંઘ્રહ, માંથ્રચ વચચ શ્યઓથ્નચ, જઓથ્રાબ્યસચ અર્શુ-ખ્ધએઇબ્યસચ વાઘ્ઝિબ્યો.

યેંઘ્રહે હાતાંમ આઅત યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મજ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત હચા,
યાઓંઘ્રહાંમચા તાંસચા તાઓસચા યજમઇદે.

(૮) ચળકાટવાળા[3] (તથા) ખોરેહવાળા[4] તેશ્તર[1] સેતારાને[2] હમો યાદ કરીએ છિયે.[5] જેને[6] સપેનામીનોની[10] તમામ[7] પેદાએશ,[11] (જેમકે) જમીનની અંદર રેહેનારાં,[12] જમીનની ઉપર રેહેનારાં,[13] પાણીમાં *રેહેનારાં,[14] જમીનથી ઉપર †રેહેનારાં,[15] ઉડનારાં[16] (અથવા પાંખવાળાં[16]), લાંબી ફલંગ મારનારાં[17] તથા એ ‡ઉપરાંત[18] અશો (હોરમજદ)ની[22] ¶બીજી[24] બેશુમાર[20] (અને) $બેહદ્દ[21] પેદાએશ[23] આતુરતાથી યાદ કરેછે.[8]

* "યાચ ઉપાપ"નો અસલ અર્થ 'અને જે પાણીમાં રેહેનારાં' થાએછે.

† 'ઈઆને જમીનથી અલગ રેહેનારાં' હવામાં રેહેનારાં. 'ઉપસ્મ'નો અર્થ (ઉપ+જ્મ ઉપરથી લઇએ તો) 'જમીન ઉપર રેહેનારાં' બી થઇ શકે.

‡ ઉપઇરિ=સંસ્કૃત **उपरि**=ઉપરાંત.

¶ આઇધિ=સંસ્કૃત **आदि**=બીજાં, ઇત્યાદિ.

$ અકરન=બેફીનાર, છેડા વગરનું; અનઘ્ર=શરૂઆત વગરનું.

(કરદો ૧૬ મો) (૪૯) *તિશ્ત્રીમ[૧] સ્તારેમ[૨] રએવન્તેમ,[૩] ખરેનંઘ્રઉહન્તેમ[૪] યઝમઇદે,[૫] થમનંઘ્રઉહન્તેમ[૬] વરેચંઘ્રઉહન્તેમ,[૭] યઓક્ષ્તિવન્તેમ[૮] ક્ષયમ્નેમ,[૯] ઈસાનેમ[૧૦] હઝંઘ્રરાઇ[૧૧] અયપ્તનાંમ.[૧૨] યો[૧૩] દધાઇતિ[૧૪] કુક્ષ્નવાંનાઇ,[૧૫] પોઉરૂશ[૧૬] અયપ્તાઓ[૧૭] જઇદ્યન્તાઇ,[૧૮] અજઇદ્યમ્નાઇ[૧૯] મશ્યાઇ.[૨૦]

(૪૯) ચળકાટવાળા,[૩] ખોરેહવાળા,[૪] તંદરોસ્તી આપનારા,[૬] દબદબાવાળા,[૭] જોરેમંદ[૮] (અથવા યુક્તિવાળા[૮]), હકુમત ચલાવનાર[૯] (તથા) હજાર[૧૧] બક્ષેશની ઉપર[૧૨] સાહેબી ભોગવનાર[૧૦] તેશતર[૧] સેતારાને[૨] હમો યાદ કરીએ છિયે,[૫] જે[૧૩] તેને †ખુશી કરનાર[૧૫] શખ્સને,[૨૦] તે માંગે[૧૮] કે નહી ‡માંગે[૧૯] (તોપણ), પુષ્કળ[૧૬] બક્ષેશ[૧૭] આપેછે.[૧૪]

(૫૦) અઝેમ[૨૧] દધાંમ[૨૨], સ્પિતમ[૨૩] જરથુશ્ત્ર,[૨૪] અઓમ[૨૫] સ્તારેમ[૨૬] યિમ[૨૮] તિશ્ત્રીમ[૨૯] અવાઓન્તેમ[૩૦] યેસન્યત,[૩૧] અવાઓન્તેમ[૩૨] વહ્મ્યત[૩૩] અવાઓન્તેમ[૩૪] ક્ષ્નઓથ્વત,[૩૫] અવાઓન્તેમ[૩૬] ફ્રસસ્તત,[૩૭] યથ[૩૮] માંમચિત્[૩૯] યિમ[૪૦] અહુરેમ મઝદાંમ.[૪૧]

(૫૦) અએ સપેતમાન[૨૩] જરતોશ્ત![૨૪] આ[૨૫] તેશતર[૨૬] સેતારાને[૨૬] હું[૩૯] હોરમજદની[૪૧] ¶માફક[૩૮] એટલો[૩૦] ઈજશ્નીને લાએક[૩૧] એટલો[૩૨] આરાધનાને લાએક,[૩૩] એટલો[૩૪] ખુશ્નુદ કરવા લાએક,[૩૫] (તથા) એટલો[૩૬] કીર્તિને લાએક[૩૭] મેં[૨૧] $પેદા કીધો.[૨૨]

· ખોલાસો:—(શું કરવા તેશતરને એટલો મ્હોટો પેદા કીધો તે બાબે નીચે કેહેછે.)

(૫૧) અવંઘ્રહાઓ[૪૨] પઇરિકયાઓ[૪૩] પઇતિશતાતયએચ,[૪૪] પઇતિસ્ચપ્તયએચ[૪૫] પઇતિતરેતયએચ,[૪૬] પઇત્યઓગેત્-[૪૭] ત્મએષહાઇચ,[૪૮] યા[૪૯] દુઝ્યાઇરચ,[૫૦] યાંમ[૫૧] મશ્યાક[૫૨] અવિ દુઝ્વચંઘ્રહો[૫૩] હુયાઇર્યાંમ[૫૪] નાંમ[૫૫] અઓજઇતે.[૫૬]

---

* ડાકટર ગેલ્ડનર એ આખા ફકરાને કવીતારૂપી ૮ લીટીનો લેછે.

† ધાતુ ક્ષ્નુ (=ખુશી કરવું)નું બેવડું રૂપ 'કુક્ષ્નુ' થયું.

‡ અસલ અર્થ 'અરજ કરનારને, નહી અરજ કરનારને.'

¶ ઈઆને હું હોરમજદના જેટલોજ, મારા જેવોજ.

$ મેહેર ઈજદનેમાટે બી, કાંઈક ફેર સાથે, એજ પ્રમાણે આવેછે (જુઓ મેહેર યશ્તનો ૧ લો ફકરો).

(૫૧) આએ[૪૨] *દુજ્ યાઇર્ય[૫૦] (નામની) પરી,[૪૩] જેને[૫૧] †દુષ્ટ[૫૩] માણસો[૫૨] હુયાઇર્યને[૫૪] નામે[૫૫] બોલેછે[૫૬] (તે) પરીની[૪૩] સાંભે થવાને-માટે,[૪૪] (તેનો) નાશ કરવામાટે,[૪૫] (તેને) હાંકી કાહાડવાનેમાટે,[૪૬] (તથા) (તેની) ખરાબીને[૪૮] ‡અટકાવવાનેમાટે[૪૭] (મેં તેશ્તરને મારાજેવોજ ઈજશ્ને તથા આરાધનાને લાએક પેદા કીધો).

(૫૨) યેધિ[૫૭] જી[૫૮] અજેમ્[૫૯] નોઇત્[૬૦] દઇધ્યાંમ્,[૬૧] સ્પિતમ[૬૨] જરથુશ્ત્ર,[૬૩] અઓમ્[૬૪] સ્તારેમ્[૬૫] યિમ્[૬૬] તિશ્ત્રીમ્,[૬૭] અવાઓન્તેમ્[૬૮] યેસ્ન્યત[૬૯] અવાઓન્તેમ્[૭૦] વહ્મ્યત[૭૧] અવા-ઓન્તેમ્[૭૨] ક્ષ્નઓથ્વત,[૭૩] અવાઓન્તેમ્[૭૪] ફ્રસસ્તત,[૭૫] યથ[૭૬] માંમ્ચિત્[૭૭] યિમ્[૭૮] અહુરેમ્ મજ્દાંમ્.[૭૯]

(૫૩) અવંધ્ન્હાઓ[૮૦] પઇરિકયાઓ[૮૧] પઇતિશ્તાતયએચ,[૮૨] પઇતિસ્ચયસ્યએચ;[૮૩] પઇતિતરેતયએચ,[૮૪] પઇત્યઓગેત્[૮૫]-ત્મએષઇાઇચ,[૮૬] યા[૮૭] દુજ્યાઇર્ય,[૮૮] યાંમ્[૮૯] મશ્યાક[૯૦] અવિ દુજ્વચંધ્ન્હો[૯૧] હુયાઇર્યાંમ્[૯૨] નાંમ્[૯૩] અઓજઇતે.[૯૪]

(૫૪) હમહે[૯૫] જી[૯૬] મે[૯૭] ઇધ[૯૮] અયાંન્[૯૯] હમયાઓ[૧૦૦] વા[૧] ક્ષપો,[૨] હાઓ[૩] પઇરિક[૪] યા[૫] દુજ્યાઇર્ય[૬] વીસ્પહે[૭] અંધ્ન્હેઉશ[૮] અસ્તવતો[૯] પરોઇત્[૧૦] પઇરિથ્નેમ્,[૧૧] અંધ્ન્હ્વાંમ્[૧૨] અવ-હિસિધ્યાત્,[૧૩] આચ પઇરિચ[૧૪] દ્રઇતિ.[૧૫]

(૫૨—૫૩) કારણ કે,[૫૮] અએ સપેતમાન[૬૨] જરતોશ્ત ![૬૩] આએ[૮૦] દુજ્યાઇર્ય[૮૮] (નામની) પરી,[૮૧] જેને[૮૯] દુષ્ટ[૯૧] માણસો[૯૦] હુયાઈર્યને[૯૨] નામે[૯૩] બોલેછે,[૯૪] (તે) પરીની[૮૧] સાંભે થવાનેમાટે,[૮૨] (તેનો) નાશ કરવામાટે,[૮૩] (તેને) હાંકી કાહાડવાનેમાટે[૮૪] તથા તેની ખરાબીને[૮૬]

---

* ઈઆને દુકાળ-ટિપણી લાવનારી; અસલ અર્થ 'ખરાબ વરસને લગતી.' અવસ્તાની પછી ખીલારોકી ભાષાના જમાનામાં, પાદશાહ દરાયસ દાદાર હોરમજદની પાસેથી પોતાના દેશની આબાદી ઈચ્છતાં, તે કીરતાર પાસે એવી દુઆ માંગેછે કે, તે સાહેબ મારા દેશને દુશ્મનનાં લશ્કરથી તથા **દુકાળથી** (હચા દુષિયાર) બંચાવે ! તે લેખ આએ પ્રમાણે છેઃ—ઉતા ઇમામ્ દહ્યાઉમ્ અઉરમજ્દા પાતુવ હચા હઇનાયા, હચા દુષિયાર, હચા દ્રઉગા...(જુઓ પરૂસીપોલીસનોH નમબરવાળો લેખ). અર્થઃ—(પાદશાહ દરાયસ દુઆ માંગેછે) વળી હોરમજદ (મારા) આએ દેશને (દુશ્મનનાં) લશ્કરથી, દુકાળથી તથા જુઠાઈ–ઠગાઇથી બંચાવે !

† અસલ અર્થ 'ખરાબ સખુનવાળા,' તે ઉપરથી 'ઉલટું બોલનારા.'

‡ અસલ અર્થ 'ખરાબીની સાંભે જવાનેમાટે.' (ધાતુ પઇતિ-વજ્).

અટકાવવાનેમાટે,[૮૫] આએ[૬૪] તેશ્તર[૬૭] સેતારાને[૬૫] હું[૭૭] હોરમજદની[૭૯] માફક[૭૬] એટલો[૬૮] ઇજીશ્નીને લાએક,[૬૯] એટલો[૭૦] આરાધનાને લાએક,[૭૧] એટલો[૭૨] ખુશ્નુદ કરવા લાએક[૭૩] (તથા) એટલો[૭૪] કીર્તિને લાએક[૭૫] મેં[૫૯] નહી[૬૦] પેદા કીધો હતે,[૬૧] તો (૫૪) ખચીત[૯૬] દર[૯૫] દીસના[૯૯] (તથા) દર[૧૦૦] રાતે[૨] (ઈઆને હમેશાં) *તે[૩] દુજ્યાઇર્‍ય[૬] (નામની) પરી[૪] અહિંયાં[૯૮] (ઈઆને) મારી[૯૭] તમામ[૭] હાડમંદ[૯] દુનિયાંમાં[૮] 'લડાઈ[૧૧] (અથવા ઝઘડો) ઉભો કરતે[૧૦],' અને બધી †તરફ[૧૪] દોડીને[૧૫] જીંદગીને[૧૨] ‡હાનિ પોંહોંચાડતે.[૧૩]

(૫૫) તિશ્ત્ર્યો[૧૬] જી[૧૭] રએવાઓ[૧૮] ખરેનંઘ્‌ઉહાઓ[૧૯] અવાંમ્[૨૦] પઇરિકાંમ્[૨૧] આદ્દરેજયેઇતિ,[૨૨] બિબ્દાઇશ્ચ,[૨૩] થ્રિબ્દાઇશ્ચ,[૨૪] અવનેમ્નાઇશ્ચ[૨૫] વીસ્પબ્દાઇશ્ચ.[૨૬] માંનયેન્ અહે યથ[૨૭] હજંઘ્રેમ્[૨૮] નરાંમ્[૨૯] ઓઇમ્[૩૦] નરેમ્[૩૧] આદ્દરેજયો-ઇત્;[૩૨] યોઇ[૩૩] હાંન્[૩૪] અસ્તિ[૩૫] અઓજંઘ્રહુ[૩૬] અઓજિશ્ત.[૩૭]

(૫૫) ¶પણ[૧૭] ચળકાટવાળો[૧૮] (તથા) ખોરેહવાળો[૧૯] તેશ્તર[૧૬] તે[૨૦] (દુજ્યાઇર્‍ય) (નામની) પરીને[૨૧] બે બેડીથી,[૨૩] ત્રણ બેડીથી,[૨૪] તથા (તે) (કોઈની ઉપર) $ફાવી નહી શકે એવી[૨૫] તમામ બેડીઓથી[૨૬] બાંધેછે.[૨૨]

ખોલાસો:—(કેવી રીતે બાંધેછે તે બાબે નીચે જણાવેછે.)

જે પ્રમાણે[૨૭] હજાર[૨૮] માણસો,[૨૯] જેઓ[૩૩] શરીરી[૩૫] કૌવતમાં[૩૬] ઘણાજ જોરેમંદ[૩૭] હોએ[૩૪] (તેઓ) એક[૩૦] માણસને[૩૧] બાંધી શકે;[૩૨] (તેમ તેશ્તર તે પરીને મજ્બૂટ બાંધેછે કે તે ખરાબી કરતી અટકે).

(૫૬) યત્[૩૮] જી[૩૯] સ્પિતમ[૪૦] જરથુશ્ત્ર,[૪૧] અઇર્‍યાઓ[૪૨] દંઘ્રહાવો[૪૩] તિશ્ત્ર્યેહે[૪૪] રએવતો[૪૫] ખરેનંઘ્‌ઉહતો[૪૬] અઇવિ-સચ્યારેશ[૪૭] દાઇતીમ[૪૮] યસ્નેમચ[૪૯] વહ્મેમચ[૫૦] યથ[૫૧] હે[૫૨]

---

* પ્રોફેસરો સ્પીગલ તથા હારલે. 'હાઓ'ને બદલે ગેલ્ડનર પ્રમાણે 'ખાઓ' લઇને 'પાણીનાં ઝરા' (ખાઓ) ખાલી કરી નાખતે (દારમેસ્તેતે).

† અસલ અર્થ 'નજદીક અને આસપાસ' (આચ પઇરિચ); દ્રઇતિ વર્તમાન કૃદંત ૭ મી એકવચન; અસલ બોલ દ્રવત્; (ધાતુ દ્રૂ=દોડવું).

‡ હિસિધ્યાત્ (સંશયાર્થ)—ધાતુ સદ્=સંસ્કૃત **शाध्**=મારવું, નુકસાન કરવું; 'સદ્' બદલઇને સિદ્ થયું; intensive verb હોવાથી ધાતુ બેવડો થયો.

¶ જી=સંસ્કૃત **हि**=પણ, કારણ કે, લીધે, ખરેખર, ખચીત.

$ ધાતુ વન્=Winnan (Saxon)=To Win=ફાવવું, ફતેહ મેળવવી.

અસ્તિ[૫૩] દાઈત્યોતેમો[૫૪] યસ્નસ્ચ[૫૫] વહ્મસ્ચ,[૫૬] અષાત્[૫૭] હચ[૫૮] યત્[૫૯] વહિશ્તાત્,[૬૦] નોઇત્[૬૧] ઇથ્ર[૬૨] અઇર્યાઓ[૬૩] દંઘ્રહાવો[૬૪] ફ્રાંશ[૬૫] હ્યાત્[૬૬] હએન,[૬૭] નોઇત્[૬૮] વોઇઘ્ન,[૬૯] નોઇત્[૭૦] પાંમ,[૭૧] નોઇત્[૭૨] કપસ્તિશ,[૭૩] નોઇત[૭૪] હએન્યો[૭૫] રથો,[૭૬] નોઇત્[૭૭] ઉજ્ગેરેપ્તો[૭૮] દ્રફ્ષો.[૭૯]

(૫૬) અએ સપેતમાન[૮૦] જરતોશ્ત ![૮૧] સઉથી ઉત્તમ[૬૦] અશોઈથી[૫૭-૫૮] (થએલી) સઉથી લાએક[૫૪] ઈજશ્ને[૫૫] તથા આરાધના,[૫૬] તે-(તેશ્તર)ને માટે[૫૨] જેમ[૫૧] (ઘટારત) છે[૫૩] (તેમ), અગરજો[૩૮] ઈરાની[૪૨] *દેશો[૪૩] ચળકાટવાળા[૪૫] (તથા) ખોરેહવાળા[૪૬] તેશ્તરની[૪૪] લાએક[૪૮] ઈજશ્ને[૪૯] તથા આરાધના[૫૦] ખચીત[૩૯] †કરે,[૪૭] તો એ તરફ[૬૨] (ઈઆને) ઈરાની[૬૩] દેશો તરફ[૬૪] નહી[૬૧] લશ્કર,[૬૭] નહી[૬૮] સંકટ,[૬૯] નહી[૭૦] ‡દરદ,[૭૧] નહી[૭૨] કપટ,[૭૩] નહી[૭૪] (દુશ્મનનાં) લશ્કરને લગતી[૭૫] લડાઈની ગાડી,[૭૬] (અથવા) નહી[૭૭] (દુશ્મનનો) ઉંચો પકડેલો[૭૮] વાવતો[૭૯] ધસારો ¶કરી શકે.[૬૫-૬૬]

(૫૭) §પઇતિ દિમ પેરેસત્ જરથુશ્ત્રો, કત્ જી અસ્તિ, અહુર મજ્દ, તિશ્ત્ર્યેહે રએવતો ખરેનંઘ્રઉહતો દાઇત્યોતેમો યસ્નસ્ચ વહ્મસ્ચ, અષાત્ હચ યત્ વહિશ્તાત્. (૫૮) આઅત અઓત્ અહુરો મજ્દાઓ, જઓથ્રાઓ હે ઉજ્બારયેન્ અઇર્યાઓ દંઘ્રહાવો, બરેસ્મ હે સ્તેરેનયેન્ અઇર્યાઓ દંઘ્રહાવો; પસૂમ્ હે પચયેન્ અઇર્યાઓ દંઘ્રહાવો; અઉરૂપેમ વા વોહુગઓનેમ વા, કાચિત્ વા ગઓનનાંમ્ §હમો-ગઓનેમ.

(૫૯) §મા હે મઇર્યો ગેઉર્વયોઇત્, મા જહિક, મા અષાવો અસ્રાવયત્-ગાથો, અહુમેરેઘ્ન, પઇત્યારેનો ઇમાંમ્ દએનાંમ્

---

* ઈઆને ઈરાનની શેહેનશાહીને તાબેના દેશોનાં લોકો.

† અસલ અર્થ "આપે, એનાયત કરે." (સંસ્કૃત ધાતુ **आ-शक्.**)

‡ પામન્ (સંસ્કૃત **पामन्**)નો અર્થ 'ચામડીનું દરદ; કોડ' બી થાએછે. દારમેસ્તેતે એ બોલને આફગાની 'પમ્' (કોડ) અને પમ્-અન્ (કોડીઆ) સાથે સરખાવેછે, બેહેરાંમ યશ્તમાં ગેલ્ડનરે એજ બોલ 'પામ' લીધોછે.

¶ એની મુકાબેલ જુઓ બેહેરાંમ યશ્તનો ૪૮ મો ફકરો.

§ ૫૭ થી તે ૬૧ સુધીના ફકરાઓના તરજુમા બાબે જુઓ બેહેરાંમ યશ્તનો ૧૭ મો કરદો, ફકરા ૪૯—૫૩. ફકત ફેર એટલોજ કે, આએ યશ્તમાં તીરનું નામ, તથા તે યશ્તમાં બેહેરામનું નામ આવે છે.

યાંમ્ આહૂઇરીમ્ જરથુશ્ત્રીમ. (૬૦) યેજિ-ષે મઇર્યો ગેઉર્વયાત્, જહિક વા, અષાવો વા અસ્રાવયત્-ગાથો, અહુમેરેક્ષ્, પઇત્યારેને ઇમાંમ્ દએનાંમ્ યાંમ્ આહૂઇરીમ્ જરથુશ્ત્રીમ્, પર બએષજ હુચઇતે તિશ્ત્ર્યો રએવાઓ ખ્વરેનંઘ્ઉહાઓ. (૬૧) હમથ અઇર્યાબ્યો દંઘ્હુબ્યો વોઇઘ્નાઓ જસાઓન્તિ; હમથ અઇર્યાબ્યો દંઘ્હુબ્યો હએન ક્રપતાઓન્તિ; હમથ અઇર્યાબ્યો દંઘ્હુબ્યો જન્યાઓન્તે, પન્ચસઘ્નાઇ સતઘ્નાઇશ્ચ, સતઘ્નાઇ હજંઘ્રઘ્નાઇશ્ચ, હજંઘ્રઘ્નાઇ બએવરેઘ્નાઇશ્ચ, બએવરેઘ્નાઇ અહાંખ્શ્તઘ્નાઇશ્ચ.*

અહે રય ખ્વરેનંઘ્હચ, તેમ્ યજાઇ સુરૂન્વત યસ્ન તિશ્ત્રીમ્ સ્તારેમ. જઓથ્રાબ્યો તિશ્ત્રીમ્ સ્તારેમ્ રએવન્તેમ્ ખ્વરેનંઘ્ઉહન્તેમ્ યજમઇદે. હઓમયો ગવ બરેસ્મન, હિજ્વો-દંઘ્હંઘ્હ, માંથ્રચ વચચ શ્યઓથનચ, જઓથ્રાબ્યસ્ચ અર્ષુખ્ધએઇબ્યસ્ચ વાઘ્જિબ્યો.

યેંઘ્હે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્હો,
મજ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્હાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(બાજમાં પઢે.) અહુરમજ્દ ખોદાએ, અવજૂનીએ મરૂદુમ, મરૂદુમ સર્દગાંન્ હમા સર્દગાંન્, હમબાયસ્તે વેહાંન્, ઓએમ બેહ્દીન્ માંજ્દયસ્નાંન્ આગહી આસ્તવાની નેકી રસાનદ્; અએદૂન્ બાદ્. (પ્રગટ પઢે.) યથા અહૂ વઇર્યો ૨.

યસ્નેમ્ચ વહ્મેમ્ચ અઓજસ્ચ જવરેચ આફ્રીનામિ, તિશ્ત્ર્યેહે સ્તારો રએવતો ખ્વરેનંઘ્ઉહતો સતવએસહે ક્રાપહે સૂરહે મજ્દધાતહે. અષેમ્ વોહૂ ૧. ☞ અહ્માઇ રએશ્ચ; હજંઘ્રેમ; જસ મે અવંઘ્હે મજ્દ; કેરૂફેહ મોજ્દ.

રોજ નેક્ નાંમ, રોજ પાક્ નાંમ, રોજ મુબારક્ (ફલાંન), માહે મુબારક્ (ફલાંન), ગાહે (ફલાંન), નમાજ દાદારે ગેહાંન્ દામાન્. ક્ષનઓથ્ર અહુરહે મજ્દાઓ, તરોઇદીતે અંઘ્રહે મઇન્યેઉશ. હઇથ્યાવરૂશ્તાંમ્ હ્યત્ વસ્ના ફ્રેરષોતેમેમ. સ્તઓમિ અષેમ; અષેમ વોહૂ ૧. ગોરૂજે ખોરેહ અવજાયાદ્ તેશ્તર તીર્ રયોમંદ્ ખોરેહમંદ્ બેરસાદ્ અમાવંદ્ પીરોજગર્ અમાવંદી

* ૫૭–૬૧ ફકરાના તરજુમાનેમાટે જુઓ બેહેરાંમ યશ્ત ફકરા ૪૯–૫૩.

પીરોજગરી. દાદ્દ દીન્ બેહ્ માજદયસ્નાંન્, આગાહી રવાઇ ગોઆફ્રૂંગાની બાદ્દ હફ્તે કેશવર્ જમીન્; અએદૂન્ બાદ્દ. મન્ આનો આવાયદ્દ શુદન્, મન્ આનો આવાયદ્દ શુદન્, મન્ આનો આવાયદ્દ શુદન્. અષઓને અષેમ્ વોહૂ ૧.

☞ (દક્ષિણ દિશા તરફ મોહોડું કરીને પઢે.) દાદારે ગેહાંન્ દીને માજદયસ્ની દાદે જરથુશ્તી. નેમસે-તે અષાઉમ સેવિશ્તે અરેદ્વિ સૂર અનાહિતે. અષઓને અષેમ્ વોહૂ ૧.

નેમો ઉર્વઇરે વંઘ્વઉહિ મજ્દધાતે અષઓને અષેમ્ વોહૂ ૧. તિશ્તીમ્ સ્તારેમ્ રએવન્તેમ્ ખરેનંઘ્વઉહન્તેમ્ યજમઇદે. અષેમ્ વોહૂ ૧. તેશતર્ તીર્ રયોમંદ્દ ખોરેહમંદ્દ બેરસાદ્દ. અષેમ્ વોહૂ ૧.

ગોશ યશ્ત.*

ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મજ્દાઓ. અષેમ્ વોહૂ ૧.

૫ નામે યજદાંન. અહુરમજ્દ ખોદાએ અવજૂની ગોરૂજે ખોરેહ્ અવજાયાદ્દ; ગેઉશ ઉર્વ દ્રવાસ્પ સૂરહે ખોરેહ્ બેરસાદ્દ.†

અજ હમા ગુનાહ્ પતેત્ પશેમાનુમ અજ હર્વસ્તીન્ દુશ્મત દુઝૂખ્ત દુઝવરૂશ્ત, મેમ ૫ ગેતી મનીદ્દ, ઉઇમ્ ગોફ્ત્, ઉઇમ્ કરૂદ્દ, ઉઇમ્ જસ્ત્, ઉઇમ્ બૂન્ બૂદ્દ એસ્તેદ્દ. અજ આંન્ ગુનાહ્ મનશ્ની ગવશ્ની કુનશ્ની, તની રવાંની ગેતી મીનોઆંની, ઓખે અવાખ્શ પશેમાન્, ૫ સે ગવશ્ની ૫ પતેત્ હોમ. ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મજ્દાઓ, તરોઇદીતે અંઘ્રહે મઇન્યેઉશ; હઇથ્યાવર્-શ્તાંમ્ હ્યત્ વસ્ના ફ્રેરષોતેમેમ. સ્તઓમિ અષેમ; અષેમ્ વોહૂ ૩.

ફ્રવરાને મજ્દયસ્નો જરથુશ્ત્રિશ વીદએવો અહુર-ત્કએષો (જે ગેહ હોએ તે પઢે.) ફ્રસસ્તયએચ. દ્રવાસ્પયાઓ સૂરયાઓ મજ્દધાતયાઓ અષઓન્યાઓ,‡ ક્ષ્નઓથ્ર યસ્નાઇચ વહ્માઇચ

---

* એ યશ્ત 'દ્રવાસ્પ યશ્ત'ને નામે બી જણાએલી છે. દ્રવાસ્પના ખોલાસા બાબે જુઓ એજ યશ્તના પેહેલા ફકરાની છેલ્લી નોટ.

† ઈઆને શૂરો તથા ખોરેહવાળો ગોશુરૂન દ્રવાસ્પ (મારી મદદે) પોંહોંચો ! એના ખોલાસા બાબે જુઓ એજ યશ્તના પેહેલા ફકરાની છેલ્લી નોટ.

‡ ઈઆને હોરમજદના પેદા કીધેલા શૂરા તથા અશો દ્રવાસ્પની આરાધના કરવાને, ઇત્યાદિ (જુઓ ખોરશેદ નીઆએશ, સફે ૩૩ મો).

ક્ષ્નઓથાઇચ ફ્રસસ્તયએચ, યથા અહ્‌મૂ વઇશ્યો જઓતા ફ્રા મે મ્રૂતે, અથા રતુશ અષાત્‌ચિત્‌ હચ ફ્રા અષવ વીદ્વાઓ મ્રઓતૂ.

(કરદો ૧ લો) (૧) **દ્રવાસ્પાંમ[1] સૂરાંમ[2] મજ્દધાતાંમ[3] અષઓનીમ[4] યજમઇદે;[5] દ્રવો-પસ્વાંમ,[6] દ્રવો-સ્તઓરાંમ,[7] દ્રવો-ઉર્વથાંમ,[8] દ્રવો-અપેરેનાયુકાંમ[9] પોઉરૂ-સ્પક્ષ્તીમ[10] દૂરાત્‌,[11] પથન[12] ખ્વાથ્રવન[13] દરેઘો-હુખ્વેધ્રયન.[14]**

(૧) પશુઓને તંદરોસ્તી આપનાર,[6] ઢોરો (અથવા ભારબરદાર જાનવરો) ને તંદરોસ્તી આપનાર,[7] *દોસ્તોને તંદરોસ્તી આપનાર,[8] બચ્ચાંને તંદરોસ્તી આપનાર,[9] દૂર વેરથી[11] પુરતી રીતે નગેહબાની રાખનાર,[10] ઓહોળી રીતે[12] સુખાકારી આપનાર[13] (તથા) લાંબા વખતસુધી દોસ્તી †ધરાવનાર[14] હોરમજદના પેદા કીધેલા[3] શૂરા[2] (તથા) અશો[4] ‡દ્રવાસ્પને[1] હમો યાદ કરીએ છિયે.[5]

(૨) **યુખ્ત અસ્પાંમ,[15] વરેતો-રથાંમ,[16] ખ્વનત્‌-ચખ્રાંમ,[17] ફ્રૂષઓનીમ,[18] મરેજ઼ાંમ,[19] અમવઇતીમ,[20] હુરઓધાંમ,[21]**

---

* અગરજો 'ઉર્વથાંમ્' બોલને સંસ્કૃત વધ્‌ (=મ્હોટું થવું) ઉપરથી લઇએ તો, 'દ્રવો-ઉર્વથાંમ્'નો અર્થ "ઉમરે પુગેલાઓને તંદરોસ્તી આપનાર" થઈ શકે. 'વધ્'માં નો 'વ,' ર્‌ ની પછી આવીને પુષ્ટિનો 'ઉ' શરૂઆતમાં આવ્યાથી 'ઉર્વધ્‌'='ઉર્વથ્‌.'

† અથવા આસાનીવાળા તથા લાંબા વખતની દોસ્તીવાળા રસ્તાઓને (પથન) દૂરથી પુરતી રીતે ચોકસી કરનાર. અગરજો ડાકટર ગેલ્ડનર પ્રમાણે 'પોઉરૂ—સ્પક્ષ્તીમ'ને બદલે 'પોઉરૂ-સ્પક્ષ્ત' લઈને, એ બોલને, તથા છેલ્લા ત્રણ બોલોને ૩ જી એકવચનમાં લઇએ તો, નીચે મુજબ અર્થ થાએ છે:—

બચ્ચાંઓને તંદરોસ્તી આપનાર દ્રવાસ્પને હમો યાદ કરીએ છિયે, (જે) સુખ સાથની[13] ઓહોળી[12] (તથા) લાંબી દોસ્તીથી[14] દૂરવેરથી[11] પુરતી રીતે નગેહબાની કરેછે.[10] અસલ અર્થ 'પુરતી નગેહબાની સાથે' (છે).

‡ દ્રવાસ્પ (=દ્રવ+અસ્પ) નો અસલ અર્થ 'ઘોડાને તંદરોસ્તી આપનાર,' તે ઉપરથી તમામ જાનવરોને તંદરોસ્તી આપનાર ફરેશ્તો; એના હમકાર તરીકે 'ગેઉશ્‌ ઉર્વન્‌' આવેછે. જેનો અર્થ 'જાનવરનું રવાન, મૂળ, દુનિયાંનું જોહર' કરીને થાએછે. વળી દ્રવાસ્પ ફરેશ્તો આવાં, દીન, અશિશવંઘની માફક નારીજાતીમાં આવેછે. ડાકટર હાઉગ એ ફકરાના પાછલા ભાગ ઉપરથી દ્રવાસ્પને આકાશગંગા (Milky-way) સાથે સરખાવેછે, તે આએ રીતે:—પુષ્કળ આંખવાળી (પોઉરૂ-સ્પક્ષ્તીમ્‌); દૂર રસ્તાવાળી (દૂરાત્‌ પથન), પોતાની રોશનીવાળી (ખ્વાથ્રવન), તથા લાંબા નક્ષત્ર અથવા સેતારાના જુમખાવાળી (દરેઘો-હુખ્વેધ્રયન).

ખ્વાસઓકાંમ્[22] બએષજ્યાંમ્[23] દ્રૂવો-સ્તાઇતીમ્,[24] દ્રૂવો-વરેતાંમ્[25] અવંધ્રહે[26] નરાંમ્[27] અષઓનાંમ્.[28]

(૨) (દ્રૂવાસ્પ) (જે) ઘોડાને ગાડીમાં જોડનાર,[15] જલ્દીરૂપથી ચાલતી ગાડી રાખનાર,[16] ખનખન કરતાં (અથવા ચળકતાં) પૈડાં રાખનાર,[17] આબાદી આપનાર,[18] સફાઈવાળી,[19] હિમ્મતવાળી,[20] ખુબસુરત,[21] પોતે ફાએદો આપનાર,[22] તંદરોસ્તી આપનાર,[23] દ્દઢ ઉભી *રેહેનાર[24] (તથા) અશો[28] માણસોની[27] મદદનેમાટે[26] મજબૂટ બંચાવ કરનાર[25] (તેને) (હમો યાદ કરીએ †છિયે).

(૩) **તાંમ્[29] યજત[30] હઓષ્યંધ્રહો[31] પરધાતો[32] ઉપ[33] ઉપબ્દે[34] હરયાઓ[35] બેરેજો[36] સ્રીરયાઓ[37] મજ્દધાતયાઓ,[38] સતેમ્[39] અસ્પનાંમ્,[40] હજંધ્રેમ્[41] ગવાંમ્,[42] બએવરે[43] અનુમયનાંમ્[44] ઉત[45] જઓથ્રાંમ્[46] ‡ફ્રબરે.[47]**

(૩) વળી[45] ક્રિયાની જોર[46] લઈ જનાર[47] પેશદાદ[32] (ખાંનદાંનના) હોશંગ[31] (પાદશાહે) હોરમજદના પેદા કીધેલા[38] સોહામણા[37] અલબુર્જ (પાહાડ) નાં[35-36] તળ્યાં[34] આગળ[33] સો[39] ¶ઘોડા,[40] હજાર[41] ¶બલદ[42] (તથા) દશ હજાર[43] ન્હાનાં ¶ગોસ્પંદોથી[44] તેણીને[29] (ઈઆને દ્રૂવાસ્પને) આરાધી[30] (અને નીચે મુજબ તેણે મુરાદ ચાહી).

(૪) **દજ્દિ[48] મે[49] વંધ્રઉહિ[50] સેવિશ્તે[51] દ્રૂવાસ્પે,[52] તત્[53] આયપ્તેમ્,[54] યત્[55] બવાનિ[56] અઇવિ-વન્યાઓ[57] વીસ્પે[58] દએવ[59] માજઇન્ય,[60] યથ[61] અજેમ્[62] નોઇત્[63] તર્સ્તો[64] ફ્રાનેમાને[65] થ્વઍષાત્[66] પરો[67] દએવએઇબ્યો,[68] ફ્રા અહ્માત્[69] પરો[70] વીસ્પે[71] દએવ[72] અનુસો[73] તર્સ્ત[74] નેમાઓન્તે,[75] તરશ્ત[76] તેમંધ્રહો[77] §દ્રરાઓન્તે.[78]**

(૪) અએ ભલી[50] (તથા) ઘણોજ ફાએદા કરનારી[51] દ્રૂવાસ્પ![52] (તું) મને[49] આએ[53] મુરાદ[54] બખશ,[48] તે એ કે[55] માંજનદરાનના[60] તમામ[58] દેવોને[59] (હું) જેર કરનારો[57] થાઉં;[56] વળી[61] દેવોની[68]

---

* દ્રૂવો સ્તાઇતિ ઉપરથી ફારસી દોરોસ્ત (મજબૂટ) બોલ નીકળેલોછે.

† પેહેલા ફકરામાં આવેલો ‘યજમઇદે’ આએ ઠેકાણે લેવાનો.

‡ છેલ્લા ત્રણ બોલો સિવાએ એ ફકરો આવાં યશ્તના ૨૧ મા ફકરામાં આવેછે.

¶ અસલ એબારતમાં ‘ઘોડાઓમાંના સો, બલદોમાંના હજાર (તથા) ન્હાનાં ગોસ્પંદોમાંના દશ હજાર, એ પ્રમાણે છે.

§ એ ફકરાનો પાછલો ભાગ વડી સરોશ યશ્તના ૭ મા કરદામાં આવેછે.

આગળથી[૬૭] ધાસ્તીથી[૬૬] બીહીને[૬૪] (તેઓને) હું નમું[૬૫] નહી[૬૩] (પણ) એથી[૬૯] ઉલટું[૭૦] તમામ[૭૧] દેવો[૭૨] પોતાની મરજી ઉપરાંત[૭૩] બીહીને[૭૪] (મને) નમે,[૭૫] (તથા) બીહીને[૭૬] અંધારામાં[૭૭] દોડી જાએ.[૭૮]

(૫) દથત્[૭૮] અહ્માઇ[૭૯] તત્[૮૦] અવત્[૮૧] આયપ્તેમ્[૮૨] દ્રવા-સ્પ[૮૩] સૂર[૮૪] મજદધાત[૮૫] અષઓનિ[૮૬] થ્રાથ્રિ[૮૭] જઓથ્રો-બરાઇ[૮૮] અરેદ્રાઇ[૮૯] યજેમ્નાઇ[૯૦] જઇદ્યન્તાઇ,[૯૧] દાથ્રિશ[૯૨] આયપ્તેમ્.[૯૩]

(૫) હોરમજદની પેદા કીધેલી[૮૫] જોરાવર,[૮૪] અશો[૮૬] (તથા) પોષણ કરનાર[૮૭] (તથા) મુરાદ[૯૩] બખશનાર[૯૨] દ્રવાસ્પે[૮૩] તે[૭૯] ક્રિયાની જોર લઈ જનાર,[૮૮] ભેટ આપનાર,[૮૯] આરાધના કરનાર,[૯૦] મુરાદ ચાહાનારાને[૯૧] (ઈઆને પેશદાદ ખાંનદાંનના હોશંગ પાદશાહને) (ઉપર ૪ થા ફકરામાં જણાવેલી મુરાદ) બખશી.[૭૮]

(૬) અહે[૯૪] રય[૯૫] ખ્રરેનંધ્રહચ,[૯૬] તાંમ્[૯૭] યઝાઇ[૯૮] સુરુ-ન્વત[૯૯] યસ્ન,[૧૦૦] તાંમ્[૧] યઝાઇ[૨] હુયશ્ત[૩] યસ્ન,[૪] દ્રવાસ્પાંમ્[૫] સૂરાંમ્[૬] મજદધાતાંમ્[૭] અષઓનીમ્.[૮] જઓથ્રાબ્યો[૯] દ્રવા-સ્પાંમ્[૧૦] સૂરાંમ્[૧૧] મજદધાતાંમ્[૧૨] અષઓનીમ્[૧૩] યજમઇદે.[૧૪]

હઓમયો ગવ બરેસ્મન, હિજ્વો-દંધ્રહંધ્રહ, માંથ્રચ વચચ શ્યઓથ્નચ, જઓથ્રાબ્યસચ અર્શુખ્ધએઇબ્યસચ વાધ્જિબ્યો.

યેંધ્રહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતિ વંધ્રહો,
મજદાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંધ્રહાંમચા તાંસચા તાઓસચા યજમઇદે.

(૬) તે (દ્રવાસ્પ) ના[૯૪] તેજ[૯૫] તથા પ્રતાપને લીધે[૯૬] તેણીને[૯૭] પ્રખ્યાત[૯૯] ઈજશ્નેથી[૧૦૦] હું વખાણું;[૯૮] (તથા) તેણીને[૧] (ઈઆને) હોર-મજદની પેદા કીધેલી,[૭] બાહાદુર[૬] (તથા) અશો[૮] દ્રવાસ્પને[૫] સારી રીતે ઈજેલી[૩] ઈજશ્નેથી[૪] હું આરાધું.[૨] હોરમજદની પેદા કીધેલી,[૧૨] બાહાદુર[૧૧] (તથા) અશો[૧૩] દ્રવાસ્પને[૧૦] ક્રિયાની ભેટોથી[૯] હમો યાદ કરીએ છિયે.[૧૪]

(કરદો ૨ જો) (૭) *દ્રવાસ્પાંમ્ સૂરાંમ્ મજદધાતાંમ્ અષ-ઓનીમ્ યજમઇદે; દ્રવો-પસ્વાંમ્, દ્રવો-સ્તઓરાંમ્, દ્રવો-ઉર્વથાંમ્ દ્રવો-અપેરેનાયુકાંમ્, પોઉરૂ-સ્પક્ષ્તીમ્ દૂરાત્, પથન ખ્રાથ્રવન દરેઘો-હુખેધ્રયન. યુખ્ત-અસ્પાંમ્, વરેતો-રથાંમ્, ખ્રનત્-ચખ્રાંમ્, ફ્રૂષઓનીમ્, મરેજાંમ્, અમવઇતીમ્,

* એના તરજુમાનેમાટે જુઓ એજ યશ્તનો પેહેલ્લો તથા બીજો ફકરો.

હુરઓથ્રાંમ્, ખ્વાસઓકાંમ્, બએષજયાંમ્, દ્વો-સ્તાઇતીમ્; દ્વો-વરેતાંમ્ અવંઘ્રહે નરાંમ્ અષઓનાંમ્.

(૮) તાંમ્[1] યજત[2] યો[3] યિમો[4] ક્ષએતો[5] હુવાંથ્વો,[6] હુકઇર્યાત્[7] હચ[8] બરેજંઘ્રહુત્,[9] સતેમ્[10] અસ્પનાંમ્[11] હજંઘ્રેમ્[12] ગવાંમ્,[13] બએવરે[14] અનુમયનાંમ્,[15] ઉત[16] જઓથ્રાંમ્[17] ફ્રબરો.[18]

(૮) વળી[16] ક્રિયાની જોર[17] લઈ જનાર[18] (તથા) રૈયતની સારી પેઠે પાસબાની કરનાર[6] જમશેદ[4] પાદશાહે[5] હુકર[7] (નામના) પાહાડ[9] ઉપરથી[8] સો[10] ઘોડા,[11] હજાર[12] બલદ[13] (તથા) દશ હજાર[14] ન્હાનાં ગોસ્પંદોથી[15] તેણીને[1] (ઈઆને દ્રવાસ્પને) આરાધી[2] (અને નીચે મુજબ મુરાદ ચાહી).

(૯) *દજદિ[19] મે[20] વંઘ્રઉહિ[21] સેવિશ્તે,[22] દ્વાસ્પે[23] તત્[24] આયપ્તેમ્,[25] યથ[26] અજેમ્[27] ફૂષઓનિ[28] વાંથ્વ,[29] અવ-બરાનિ[30] અવિ[31] મજદાઓ[32] દામબ્યો,[33] યથ[34] અજેમ્[35] અમેરેખ્તીમ્,[36] અવ-બરાનિ[37] અવિ[38] મજદાઓ[39] દામબ્યો.[40]

(૯) અએ ભલી[21] (તથા) ઘણોજ ફાએદો કરનારી[22] દ્રવાસ્પા![23] (તું) મને[20] આએ[24] મુરાદ[25] બખશ,[19] તે એ કે[26] હોરમજદની[32] પેદાએશ[33] તરફ[31] આબાદી[28] (તથા) ગાએ-ગોસ્પંદની †જીઆદતી[29] હું લાઉં[30] (ઈઆને વધારૂં), તથા હોરમજદની[39] પેદાએશ[40] તરફ[38] અમરપણું[36] ‡હું લાઉં.[37]

(૧૦) ¶ઉત[41] અજેમ્[42] અપ-બરાનિ,[43] વ[44] શુધેમચ[45] તર્ષ્નેમચ[46] હચ[47] મજદાઓ[48] દામબ્યો,[49] ઉત[50] અજેમ્[51] અપ-બરાનિ,[52] વ[53] જઉર્વીમચ,[54] મેરેથ્યૂમચ,[55] હચ[56] મજદાઓ[57] દામબ્યો,[58] ઉત[59] અજેમ્[60] અપ-બરાનિ,[61] વ[62] ગરેમેમચ[63] વાતેમ્[64] અઓતેમચ[65] હચ[66] મજદાઓ[67] દામબ્યો,[68] હજંઘ્રેમ્[69] અઇવિ-ગામનાંમ્.[70]

(૧૦) વળી[41] હોરમજદની[48] પેદાએશમાંથી[47.49] ભુખ[45] અને ત-

---

* ડાકટર ગેલ્ડનર એ ફકરાને કવીતા રૂપી ૬ લીટીનો લેછે.

† 'ફૂષઓનિ વાંથ્વ' બોલોને નામ ગણીને દ્વંદ્વ સમાસમાં મેં લીધા છે. વળી 'ફૂષઓનિ' બોલ વિશેષણ તરીકે 'આબાદ, ફરબે' ને અર્થે બી આવે છે.

‡ એની મુકાબેલ જુઓ આવાં યશ્તનો ૨૬ મો ફકરો, જ્યાંહાં જમશેદ પાદશાહ દેવોની સત્તા તથા જીઆદતીને તોડવાની મુરાદ માંગેછે.

¶ ડાકટર ગેલ્ડનર એ ફકરાને કવીતા રૂપી ૧૦ લીટીનો લે છે.

૨સ[૪૧] બેહુ[૪૪] હું[૪૨] દૂર લઈ જાઉં[૪૩] (અથવા કાહાડી નાંખું); વળી[૫૦] હોરમજદની[૫૭] પેદાએશમાંથી[૫૬-૫૮] બુઢાપો[૫૪] તથા મોત[૫૫] બેહુ[૫૩] દૂર લઈ જાઉં;[૫૨] વળી[૫૯] હોરમજદની[૬૭] પેદાએશમાંથી[૬૬-૬૮] હજાર[૬૯] વરસ સુધી[૭૦] ગરમ[૬૩] પવન[૬૪] તથા થંડો[૬૫] પવન[૬૪] હું[૬૦] દૂર લઈ જાઉં[૬૧] (ઈઆને દફે કરૂં).

(૧૧) દથત્ અહ્માઇ તત્ અવત્ આયપ્તેમ્ દ્રવાસ્પ સૂર મજ્દધાત અષઓનિ થ્રાથ્રિ, જઓથ્રો-બરાઇ અરેદ્રાઇ યજેમ્નાઇ જઇધ્યન્તાઇ, દાથ્રિશ *આયપ્તેમ. અહે રય ખરેનંઘહચ, તાંમ યજાઇ સુરૂન્વત યસ્ન, તાંમ્ યજાઇ હુયશ્ત યસ્ન, દ્રવાસ્પાંમ્ સૂરાંમ્ મજ્દધાતાંમ્ અષઓનીમ્. જઓથ્રાબ્યો દ્રવાસ્પાંમ્ સૂરાંમ્ મજ્દધાતાંમ્ અષઓનીમ્ યજમઇદે. હઓમયો ગવ બરેસ્મન, હિજ્વો-દંઘહુંઘહ, માંથ્રચ વચચ શ્યઓથ્નચ, જઓથ્રાબ્યસ્ચ અર્ષુખ્ધએઇબ્યસ્ચ વાઘ્જિબ્યો.

યેંઘહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘહો,
મજ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(કરદો ૩ જો) (૧૨) દ્રવાસ્પાંમ્ સૂરાંમ્ મજ્દધાતાંમ્ અષઓનીમ્ યજમઇદે; દ્રવો-પસ્વાંમ્, દ્રવો-સ્તઓરાંમ્, દ્રવો-ઉર્વથાંમ્, દ્રવો-અપેરેનાયુકાંમ્, પોઉરૂ-સ્પખ્શ્તીમ્ દૂરાત્, પથ્ન ખાથ્રવન દરેઘો-હુખ્દ્રયન. યુખ્ત-અસ્પાંમ્, વરેતો-રથાંમ્, ખ્નત્-ચખ્રાંમ્, ફ્રષઓનીમ્, મરેજાંમ્, અમવઇતીમ્, હુરઓધાંમ્, ખાસઓકાંમ્, બએષજ્યાંમ્, દ્રવો-સ્તાઇતીમ્, દ્રવો-વરેતાંમ્ અવંઘહે નરાંમ્ †અષઓનાંમ.

(૧૩) તાંમ્[૧] યજત[૨] વીસો[૩] પુથ્રો[૪] આથ્વ્યાનોઇશ,[૫] વીસો[૬] સૂરયાઓ[૭] થ્રએતઓનો,[૮] ઉપ[૯] વરેનેમ્[૧૦] ચથ્રુ-ગઓષેમ,[૧૧] સતેમ્[૧૨] અસ્પનાંમ્[૧૩] હજંઘ્રેમ્[૧૪] ગવાંમ્[૧૫] બએવરે[૧૬] અનુમયનાંમ,[૧૭] ઉત[૧૮] જઓથ્રાંમ્[૧૯] ફ્રબરો.[૨૦]

(૧૩) આથવ્યાંનનાં[૫] ખાંનદાંનનો[૩] છોકરો[૪] પેહેલવાંની[૭] ઓલાદનો[૬] ફ્રેદુન[૮] જે ક્રિયાની જોર[૧૯] લઈજનાર[૨૦] (તેણે) બી[૧૮] ચાર ‡ખુણાવાળાં[૧૧]

---

* ઈઆને દ્રવાસ્પ ઇજદે જમશેદ પાદશાહની માંગેલી મુરાદ બખશી; એના તરજુમા બાબે જુઓ એજ યશ્તના ફકરા ૫–૬.

† એના તરજુમાને માટે જુઓ એજ યશ્તનો પેહેલ્લો તથા બીજો ફકરો.

‡ અથવા ચાર ભાગળ અથવા દરવાજાવાળાં. જુઓ વંદીદાદની પરગરદ ૧, ૧૮.

ગીલાંન (શેહેર)માં[૧૦] સો[૧૨] ઘોડા,[૧૩] હજાર[૧૪] બલદ,[૧૫] (તથા) દશ હજાર[૧૬] ન્હાનાં ગોસ્પંદોથી[૧૭] તેણીને[૧] (ઈઆને દ્રવાસ્પને) આરાધી[૨] (અને નીચે મુજબ મુરાદ ચાહી).

(૧૪) **દજદ્હિ[૨૧] મે[૨૨] વંઘ્રઉહિ[૨૩] સેવિશ્તે[૨૪] દ્રવાસ્પે[૨૫] તત્[૨૬] આયપ્તેમ,[૨૭] યત્[૨૮] બવાનિ[૨૯] અઇવિ-વન્યાઓ[૩૦] અજ઼ીમ[૩૧] દહાકેમ[૩૨] થ્રિજફ્નેમ,[૩૩] થ્રિકમેરેધેમ,[૩૪] ક્ષ્વશ-અષીમ,[૩૫] હજંઘ્રર-યઓક્ષ્તીમ,[૩૬] અષ્-અઓજંઘ્રહેમ,[૩૭] દએવીમ[૩૮] દ્રુજેમ,[૩૯] અઘેમ[૪૦] ગએથાવ્યો[૪૧] દ્રવન્તેમ,[૪૨] યાંમ[૪૩] અષ્-અઓજસ્તેમાંમ[૪૪] દ્રુજેમ[૪૫] ફ્રચ કેરેન્તત્[૪૬] અંઘ્રો મઇન્યુશ,[૪૭] અવિ[૪૮] યાંમ[૪૯] અસ્તવઇતીમ[૫૦] ગએથાંમ,[૫૧] મહ્રકાઇ[૫૨] અષહે[૫૩] ગએથનાંમ.[૫૪] ઉત[૫૫] હે[૫૬] વન્ત[૫૭] અજ઼નિ[૫૮] સવંઘ્રહુવાચિ[૫૯] અરેનવાચિ,[૬૦] યોઇ[૬૧] હેન્[૬૨] કેહ્રપ[૬૩] સ્રએશ્ત[૬૪] જ઼જ઼ાતેએ[૬૫] ગએથ્યાઇચ,[૬૬] યોઇ[૬૭] અબ્દાતેમે.[૬૮]**

(૧૪) અએ ભલી[૨૩] (તથા) ઘણોજ ફાએદો કરનારી[૨૪] દ્રવાસ્પ![૨૫] (તું) મને[૨૨] આએ[૨૬] મુરાદ[૨૭] બખશ[૨૧] કે જેથી કરીને[૨૮] ત્રણ મોહોડાંના[૩૩] ત્રણ માંથાના,[૩૪] છ આંખના,[૩૫] હજાર મક્કરવાળા,[૩૬] પુષ્કળ જોરેમંદ,[૩૭] દેવને લગતો[૩૮] દરૂજ,[૩૯] (તથા) (જે) (આએ) મુલુકોનેવાસ્તે[૪૧] નુકસાન પોંહોંચાડનાર[૪૦] દરવંદ[૪૨] (જે) ઝુહાક (તે)ને[૩૧-૩૨] જેર કરનારો[૩૦] હું થાઉં.[૨૯] જે[૪૩] ઘણાજ જોરેમંદ[૪૪] દરૂજને[૪૫] (ઈઆને ઝુહાકને) (આએ) હાડમંદ[૫૦] દુનિયાં[૫૧] ઉપર[૪૮] અશોઈના[૫૩] મુલુકોના[૫૪] નાશનેમાટે[૫૨] અંગ્રેમેન્યુશે[૪૭] પેદા કીધો.[૪૬] વળી[૫૫] શેહેરનાજ[૫૬] તથા *અરનવાજ[૬૦] (નામની) તેની[૫૬] બે પ્યારીઓ,[૫૭] જેઓ[૬૧] (આએ) દુનિયાંની[૬૬] સ્ત્રીઓમાં[૬૫] સઉથી સોહામણાં[૬૪] શરીરની[૬૩] છે,[૬૨] (તથા) જેઓ[૬૭] ઘણાજ ઉંડા ગારમાં[૬૮] (પડેલી છે) (તેણીઓને) હું †છોડવું[૫૮] (અથવા છુટકારો આપું.[૫૮])

(૧૫) **દથત્ અહ્માઇ તત્ અવત્ આયપ્તેમ્ દ્રવાસ્પ સૂર મજદધાત અષઓનિ થ્રાથ્રિ, જઓથ્રો-બરાઇ અરેદ્રાઇ યજેમ્નાઇ**

---

* શેહેરનાજ તથા અરનવાજ એ બેહુ ઘણીજ દેખામણી તથા ખુબસુરત ઈરાની બાનુઓ હતી. શાહનામામાં તેણીઓને જમશેદ પાદશાહની બેહેનો કહેલી છે. પ્રોફેસર મોહ્લ તથા પ્રોફેસર દારમેસ્તેતે તેણીઓને જમશેદ પાદશાહની દીકરીઓ ગણેછે.

† ૧૩-૧૪ મા ફકરાની મુકાબેલ જુઓ આવાં યશ્તના ૩૩-૩૪ મા ફકરા.

જઇધ્યન્તાઇ, દાથ્રિશ આયપ્તેમ. અહે રય ખ્રરેનંઘ્રહચ, તાંમ્ યજાઇ સુરૂન્વત યસ્ન, તાંમ્ યજાઇ હુયશ્ત યસ્ન, દ્રવાસ્પાંમ્ સૂરાંમ્ મજદ્દધાતાંમ્ અષઓનીમ્. જઓથ્રાબ્યો દ્રવાસ્પાંમ્ સૂરાંમ્ મજદ્દધાતાંમ્ અષઓનીમ્ *યજમઇદે. હઓમયો ગવ બરેસ્મન, હિજ્વો-દંઘ્રહુંઘ્રહ, માંથ્રચ વચચ શ્યઓથનચ, જઓથ્રાબ્યસ્ચ અર્ષુખ્ધએઇબ્યસ્ચ વાઘ્જિબ્યો.

યેંઘ્રહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મજદાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્રહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(કરદો ૪ થો) (૧૬) દ્રવાસ્પાંમ્ સૂરાંમ્ મજદ્દધાતાંમ્ અષઓનીમ્ યજમઇદે; દ્રવો-પસ્વાંમ્, દ્રવો-સ્તઓરાંમ્, દ્રવો-ઉર્વથાંમ્, દ્રવો-અપેરેનાયુકાંમ્, પોઉરૂ-સ્પક્ષ્તીમ્ દૂરાત્, પથન ખ્રાથ્રવન દરેઘો-હુખ્ધ્રયન. યુખ્ત-અસ્પાંમ્, વરેતો-રથાંમ્, ખ્ર-નત્-ચખ્રાંમ્, ફ્રષઓનીમ્, મરેજાંમ્, અમવઇતીમ્, હુરઓધાંમ્, ખ્રાસઓકાંમ્, બએષજયાંમ્, દ્રવો-સ્તાઇતીમ્ દ્રવો-વરેતાંમ્ અવંઘ્રહે નરાંમ્ †અષઓનાંમ્.

(૧૭) તાંમ્[1] યજત[2] હઓમો[3] ફ્રાષ્મિશ,[4] બએષજયો,[5] સ્રીરો,[6] ક્ષથ્ર્યો,[7] જઇરિ-દોઇથ્રો,[8] બરેજિશ્તે[9] પઇતિ[10] બરેજહિ[11] હરઇથ્યો[12] પઇતિ[13] બરેજયાઓ[14] આઅત[15] હીમ્[16] જઇધ્યત્[17] અવત્[18] આયપ્તેમ.[19]

(૧૭) આબાદી કરનાર,[4] તંદરોસ્તી આપનાર,[5] સોહામણા,[6] હકુમત ધરાવનાર,[7] (તથા) સોનેરી આંખવાળા[8] હોમે[3] અલબુર્જ (પાહાડ)ની[12-14] સઉથી ઉંચી[9] ટોંચ[11] ઉપર[10] તેણીને[1] (ઈઆને દ્રવાસ્પને) આરાધી,[2] તથા તેણીની પાસેથી[16] આએ[18] (નીચે જણાવેલી) મુરાદ[19] માંગી.[17]

(૧૮) દજદ્દિ[20] મે[21] વંઘ્રઉહિ[22] સેવિશ્તે[23] દ્રવાસ્પે[24] તત્[25] આયપ્તેમ,[26] યથ[27] અજેમ્[28] બન્દયેનિ[29] મઇરીમ્[30] તૂઇરીમ્[31] ફ્રંઘ્રરસ્યાનેમ્,[32] ઉત[33] બસ્તેમ્[34] વાધયેનિ,[35] ઉત[36] બસ્તેમ્[37] ઉપનયેનિ[38] બસ્તેમ્[39] કવોઇશ[40] હઓસ્રવંઘ્રહે,[41] જનાત્[42] તેમ્[43] કવ હઓસ્રવ,[44] પસ્ને[45] વરોઇશ[46] ચએચિસ્તહે[47]

* ઈઆને દ્રવાસ્પ ઇજદે ફરેદુન પાદશાહની માંગેલી મુરાદ બખશી. એના તરજુમા બાબે જુઓ એજ યશ્તના ફકરા ૫-૬.

† એના તરજુમાને માટે જુઓ એજ યશ્તનો પહેલો તથા બીજો ફકરો.

જફ્રહે[48] ઉરૂવ્યાપહે,[49] પુથ્રો[50] કએન[51] સ્યાવરૂષાનાઇ[52] જીરે-જતહે,[53] નરહે[54] અઘ્રએરથહેચ[55] નરવહે.[56]

(૧૮) અએ ભલી[22] (તથા) ઘણોજ ફાએદો કરનારી[23] દ્રુવાસ્પ ![24] (તું) મને[21] આએ[25] મુરાદ[26] બખશ,[20] તે એ કે[27] ખુની[30] (અથવા ઘાતકી[30]) તુરાની[31] અફરાસીઆબને[32] હુ[28] બાંધું,[29] તથા[33] બાંધીને[34] ચલાઉં,[35] તથા[36] બાંધીને[37] કેખસરૂ (પાદશાહ) આગળ[40-41] લઈ *જાઉં,[38] (જેથી) કેખસરૂ[44] (પાદશાહ) ઉંડા[48] (તથા) ઓહોળાં પાણીવાળા[49] ચએચસ્ત[47] (નામના) સરોવરની[46] પેલીપાર[45] (અથવા પછવાડે) તેને[43] (ઈઆને અફરાસીઆબને) મારે.[42]

ખોલાસો:—(શામાટે મારે તે બાબે નીચે સમજ આપેછે.)

જુલમથી મારયા ગએલા[53] સ્યાવક્ષના[52] ક્રીનામાં[51] તથા †નરૂ ખાંનદાનના[56] શૂરા[54] અગરેરસના[55] ક્રીનામા[51] છોકરો[50] (ઈઆને કેખસરૂ) (અફરાસીઆબને મારે).

(૧૯) **દથત્ અહ્માઇ તત્ અવત્ આયપ્તેમ્ દ્રુવાસ્પ સૂર મજ્દધાત અષઓનિ થ્રાથ્રિ, જઓથ્રો-બરાઇ અરેદ્વાઇ યજેમ્નાઇ જઇદ્યન્તાઇ, દાથ્રિશ આયપ્તેમ્. અહે રય ખરેનંઘ્રહેચ, તાંમ્ યજાઇ સુરૂન્વત યસ્ન, તાંમ્ યજાઇ હુયશ્ત યસ્ન, દ્રુવાસ્પાંમ્ સૂરાંમ્ મજ્દધાતાંમ્ અષઓનીમ્. જઓથ્રાબ્યો દ્રુવાસ્પાંમ્ સૂરાંમ્ મજ્દધાતાંમ્ અષઓનીમ્ ‡યજમઇદે. હઓમયો ગવ બરેસ્મન, હિજ્વો-દંઘ્રહંઘ્રહ, માંથ્રચ વચચ ષ્યઓથ્નચ, જઓથ્રાબ્યસચ અર્શુખ્ધએઇબ્યસચ વાઘ્જિબ્યો.**

યેંઘ્રહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મજ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્રહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

---

* એ બીના ઘણે દરજ્જે શાહાનામામાં આવેલી બાબદને મળતી આવેછે. તે ઠેકાણે લખેછે કે, હોમ નામનો એક પરહેજગાર શખ્સ જ્યારે પાહાડ ઉપર બંદગી કરતો હતો, ત્યારે તેણે ત્યાંહાં અફરાસીઆબને સંતાઇને ભરાઇ બેઠેલો જોઈને, તેને પકડી બાંધીને કેખસરૂ પાદશાહપાસે લઈ ગયો.

† અગરેરસ જોકે તુરાની ઓલાદનો તથા અફરાસીઆબનો ભાઈ હતો, તોપણ તે પોતે સદ્દગુણી તથા રાસ્ત માણસ હોવાથી, તથા ઈરાંનીઓ તરફ તેની બધી લાગણી હોવાથી, તેણે ઘણા ઈરાંનીઓના જાન જોખમમાંથી બંચાવ્યા હતા. તે ઉપરથી અફરાસીઆબે તેને કતલ કીધો હતો.

‡ ઈઆને દ્રુવાસ્પ ઈજદે હોમની માંગેલી મુરાદ બખશી. એના તરજુમા બાબે જુઓ એજ યશ્તના ફકરા ૫—૬.

(કરદો ૫ મો) (૨૦) દ્રવાસ્પાંમ્ સૂરાંમ્ મજ્દધાતાંમ્ અષઓનીમ્ યજમઇદે; દ્રવો-પસ્વાંમ્, દ્રવો-સ્તઓરાંમ્, દ્રવો-ઉર્વથાંમ્, દ્રવો-અપેરેનાયુકાંમ્, પેઉરૂ-સ્પક્ષ્તીમ્ દૂરાત્, પથન ખ્રાથ્રવન દરેઘો-હુખેધ્રયન. યુખ્ત-અસ્પાંમ્, વરેતો-રથાંમ્, ખ્રનત્-ચખ્રાંમ્, ફ્રૂષઓનીમ્, મરેજાંમ્, અમવઇતીમ્, હુરઓધાંમ્, ખ્રાસઓકાંમ્, બએષજ્યાંમ્, દ્રવો-સ્તાઇતીમ્, દ્રવો-વરેતાંમ્ અવંઘ્રહે નરાંમ્ *અષઓનાંમ્.

(૨૧) તાંમ્[1] યજત[2] અરૂષ[3] અઇરયનાંમ્[4] દખ્યુનાંમ્[5] ક્ષથ્રાઇ[6] હનકેરેમો[7] હુઓસ્રવ,[8] પસ્ને[9] વરોઇશ[10] ચએચિસ્તહે[11] જફ્રહે[12] ઉરૂવ્યાપહે,[13] સતેમ્[14] અસ્પનાંમ્,[15] હજંઘ્રેમ્[16] ગવાંમ,[17] બએવરે[18] †અનુમયનાંમ્[19] ઉત[20] જઓથ્રાંમ્[21] ફ્રબરે.[22]

(૨૧) વળી[20] ક્રિયાની જોર[21] લઈ જનાર[22] બાહાદુર[3] કેખસરૂ[8] (પાદશાહ), (જે) ઈરાનનાં[4] દેશોની[5] પાદશાહીને[6] સાથે ‡જોડી નાખનાર,[7] (તેણે) ઉંડા[12] (તથા) ઓહોળાં પાણીવાળા[13] ચએચસ્ત[11] (નામના) સરોવરની[10] પેલીપાર[9] (અથવા પછવાડે[9]) સો[14] ઘોડા,[15] હજાર[16] બલદ[17] (તથા) દશ હજાર[18] ન્હાનાં ગોસ્પંદોથી[19] તેણીને[1] (ઈઆને દ્રવાસ્પને) આરાધી[2] (અને નીચે મુજબ મુરાદ ચાહી).

(૨૨) ¶દજદિ[23]-મે[24] વંઘ્રઉહિ[25] સેવિશ્તે,[26] દ્રવાસ્પે[27] તત્[28] આયપ્તેમ,[29] યથ[30] અજેમ[31] નિજનાનિ,[32] મઇરીમ્[33] તૂઇરીમ્[34] ફ્રંઘ્રસ્યાનેમ[35] પસ્ને[36] વરોઇશ[37] ચએચિસ્તહે[38] જફ્રહે[39] ઉરૂવ્યાપહે,[40] પુથ્રો[41] કએન[42] સ્યાવર્ષાનાઇ,[43] જુરોજતહે[44] નરહે,[45] અગ્રએરથહેચ[46] નરવહે.[47]

(૨૨) અએ ભલી[25] (તથા) ઘણોજ ફાએદો કરનારી[26] દ્રવાસ્પ ![27] (તું) મને[24] આએ[28] મુરાદ[29] બખશ,[23] તે એ કે[30] ઉંડા[39] (તથા) ઓહોળાં ‡‡પાણીવાળા[40] ચએચસ્ત[38] (નામના) સરોવરની[37] પેલીપાર[36] (અથવા પછવાડે[36]) ખુની[33] તુરાની[34] અફ્રાસીઆબને[35] હું મારૂં.[32]

ખોલાસો:—(શામાટે હું મારૂં તે બાબે નીચે જણાવેછે.)

જુલમથી મારીઆ ગએલા[44] સ્યાવક્ષના[43] કીનામાં[42] (તથા)

---

* એના તરજુમાનેમાટે જુઓ એજ યશ્તનો પેહેલ્લો તથા બીજો ફકરો.

† છેલ્લા ત્રણ બોલો સિવાએ એ ફકરો આવાં યશ્તના ૪૯ મા ફકરામાં આવેછે.

‡ ઈઆને ઈરાંનને તાબાનાં તમામ મુલુકોને એક શેહેનશાહીમાં સાથે કરી નાંખનાર.

¶ ડાકટર ગેલ્ડનર એ ફકરાને કવીતારૂપી ૯ લીટીનો લે છે.

‡‡ દારમેસ્તેતે 'ઉરયાપ, ઉરૂવ્યાપ'નો અર્થ 'ખારાં પાણીવાળો' કરેછે.

નરૂ ખાંનદાંનના[૪૭] શૂરા[૪૫] અગરેરસના[૪૬] ક્રીનામાં,[૪૨] (હું જે સ્યાવક્ષનો) *છોકરો[૪૧] (તે ખુની અફ્રાસીઆબને મારૂં).

(૨૩) દથત્ અહ્માઇ તત્ અવત્ આયપ્તેમ્ દ્રવાસ્પ સૂર મજ્દધાત અષઓનિ થ્રાથ્રિ, જઓથ્રો-બરાઇ અરેદ્રાઇ યજેમ્નાઇ જઇધ્યન્તાઇ, દાથ્રિશ આયપ્તેમ. અહે રય ખરેનંઘ્રહચ, તાંમ યજાઇ સુરૂન્વત યસ્ન, તાંમ્ યજાઇ હુયશ્ત યસ્ન, દ્રવાસ્પાંમ સૂરાંમ્ મજ્દધાતાંમ્ અષઓનીમ. જઓથ્રાબ્યો દ્રવાસ્પાંમ સૂરાંમ્ મજ્દધાતાંમ્ અષઓનીમ્ †યજમઇદે. હઓમયો ગવ બરેસ્મન, હિજવો-દંઘ્રહુંઘ્રહ, માંથ્રચ વચચ શ્યઓથનચ, જઓ-થ્રાબ્યસ્ચ અર્ષુખ્ધએઇબ્યસ્ચ વાઘ્જિબ્યો.

યેંઘ્રહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મજ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્રહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(કરદો ૬ ઠો) (૨૪) દ્રવાસ્પાંમ સૂરાંમ્ મજ્દધાતાંમ અષઓનીમ યજમઇદે; દ્રવો-પસ્વાંમ, દ્રવો-સ્તઓરાંમ્, દ્રવો-ઉર્વથાંમ, દ્રવો-અપરેનાયુકાંમ, પોઉરૂ-સ્પક્ષ્તીમ દૂરાત્, પથન ખાથ્રવન દરેઘો-હુખેધ્રયન. યુખ્ત-અસ્પાંમ્, વરેતો-રથાંમ્, ખનત્-ચખ્રાંમ્, ફ્રૂષઓનીમ, મરેજાંમ, અમવ-ઇતીમ, હુરઓધાંમ્, ખાસઓકાંમ્, બએષજ્યાંમ્, દ્રવો-સ્તાઇતીમ, દ્રવો-વરેતાંમ્ અવંઘ્રહે નરાંમ્ ‡અષઓનાંમ.

(૨૫) તાંમ[૧] યજત[૨] યો[૩] અષવ[૪] જરથુશ્ત્રો,[૫] અઇર્યેને[૬] વએજહિ[૭] વંઘ્રહુયાઓ[૮] દાઇત્યયાઓ[૯] ¶હઓમ[૧૦] યો[૧૧] ગવ[૧૨] બરેસ્મન,[૧૩] હિજવો-દંઘ્રહુંઘ્રહ,[૧૪] માંથ્રચ[૧૫] વચચ[૧૬] શ્યઓ-થનચ,[૧૭] જઓથ્રાબ્યસ્ચ[૧૮] અર્ષુખ્ધએઇબ્યસ્ચ[૧૯] વાઘ્-જિબ્યો;[૨૦] આઅત[૨૧] હીમ[૨૨] જઇધ્યત્[૨૩] અવત્[૨૪] આયપ્તેમ.[૨૫]

(૨૫) (પેગમબર) અશો[૪] જરતોશ્તે[૫] વેહેદાતી (નદી આગળ) ના[૮-૯] ઈરાનવેજમાં,[૬-૭] હોમ[૧૦] કે જે[૧૧] જીવામ[૧૨] (તથા) બરસમ સાથનો[૧૩] (છે),

* એ ફકરાના ખોલાસા બાબે જુઓ એજ યશ્તનો ૪ થો કરદો.

† ઈઆને દ્રવાસ્પ ઈજદે કેખસરૂ પાદશાહની માંગેલી મુરાદ બખશી. એના તરજુમા બાબે જુઓ એજ યશ્તના ફકરા ૫—૯.

‡ એના તરજુમાનેમાટે જુઓ એજ યશ્તનો પેહેલો તથા બીજો ફકરો.

¶ આએ ઠેકાણે ગેલ્ડનરે હઓમયો વાંચન લીધું છે, પણ તે દરૂસ્ત નથી.

(તથા જે હોમ) મન,[૧૫] વચન[૧૬] અને કરણી સાથની[૧૭] જબાનની દાનેશ-વટે,[૧૪] (તથા જે હોમ) ક્રિયાની જોરનેમાટે[૧૮] રાસ્ત બોલેલા[૧૯] સખુનોથી[૨૦] (તૈયાર કરવામાં આવ્યો છે તે વટે) તેણીને[૧] (ઈઆને દ્રવાસ્પને) આરાધી[૨] (તથા) તેણીની પાસેથી[૨૨] આએ[૨૪] (નીચે જણાવેલી) મુરાદ[૨૫] માગી.[૨૩]

(૨૬) ***દજદ્દિ[૨૬] મે[૨૭] વંઘ્રઉહિ[૨૮] સેવિશ્તે,[૨૯] દ્રવાસ્પે[૩૦] તત્[૩૧] આયપ્તેમ્,[૩૨] યથ[૩૩] અજેમ્[૩૪] હાચયેને,[૩૫] વંઘ્રઉહીમ્[૩૬] આઝાતાંમ્[૩૭] હુતઓસાંમ્,[૩૮] અનુમતેએ[૩૯] દએનયાઓ,[૪૦] અનૂખ્તેએ[૪૧] દએ-નયાઓ,[૪૨] અન્વરૂશ્તેએ[૪૩] દએનયાઓ,[૪૪] યા[૪૫] મે[૪૬] દએનાંમ્[૪૭] માઝ્દયસ્નીમ્,[૪૮] જરસ્ચ[૪૯] દાત્[૫૦] અપએચ[૫૧] અઓતાત્[૫૨] યા[૫૩] મે[૫૪] વરેઝાનાઇ[૫૫] વંઘ્રઉહીમ્[૫૬] દાત્[૫૭] ફ્રસસ્તીમ્.[૫૮]**

(૨૬) અએ ભલી[૨૮] (તથા) ઘણોજ ફાયદો કરનારી[૨૯] દ્રવાસ્પ![૩૦] (તું) મને[૨૭] આએ[૩૧] મુરાદ[૩૨] બખશ,[૨૬] તે એ કે[૩૩] સદ્દગુણી[૩૬] (તથા) અશરાફ ખાંનદાંનની[૩૭] (અથવા કુળીન[૩૭]) †હુતોસને[૩૮] દીનના[૪૦] મત પ્રમાણે,[૩૯] દીનના[૪૨] વચન પ્રમાણે[૪૧] (તથા) દીનનાં[૪૪] કાંમો પ્રમાણે[૪૩] હું ચલાઉં.[૩૫] (તથા) જે[૪૫] (ઈઆને હુતોસ) મારી[૪૬] માંઝદયસ્ની[૪૮] દીન ઉપર[૪૭] (પોતાનું) દિલ[૪૯] ‡લગાડે,[૫૦] (તથા) પોતાની ¶ખાહેશ[૫૧] જાહેર $કરે;[૫૨] વળી જે[૫૩] (ઈઆને હુતોસ) (મારી પેગમબરીનાં) કાં-મનેમાટે[૫૫] મને[૫૪] સારી[૫૬] શિખામણ[૫૮] §આપે[૫૭]

(૨૭) **દથત્ અહ્માઇ તત્ અવત્ આયપ્તેમ્ દ્રવાસ્પ સૂર મઝ્દધાત અષઓનિ થ્રાથ્રિ, જઓથ્રો-બરાઇ અરેદ્રાઇ યજેમ્નાઇ જઇધ્યન્તાઇ, દાથ્રિશ આયપ્તેમ્. અહે રય ખરેનંઘ્રહચ, તાંમ્ યઝાઇ સુરૂન્વત યસ્ન, તાંમ્ યઝાઇ હુયશ્ત યસ્ન, દ્રવાસ્પાંમ્**

---

* ડાકટર ગેલ્ડનર એ ફકરાને કવીતા રૂપી ૧૦ લીટીનો લેછે; દરેક લીટી અલ્પવિરામ ચિન્હ (,) આગળ પુરી થાએ છે.

† હુતોસ એ ગુશ્તાસ્પ પાદશાહની બાઇડી થાએ. શાહાનામામાં એને 'કેતા-યુન'ને નામે જણાવી છે.

‡ 'અથવા મારી દીન ઉપર મોહોબત-દિલસોજી રાખે; આવાં યસ્તના ૧૦૫ મા ફકરામાં પેગમબર જરતોશ્ત ગુશ્તાસ્પ પાદશાહને પોતાની દીનમાં લાવે તથા તે દીન ઉપર તે પુરતો એતેકાદ રાખે એવી મુરાદ માંગેછે.

¶ 'અપએચ'—ધાતુ અપ=સંસ્કૃત आप्=ખાહેશ રાખવી.

$ 'અઓતાત્'-ધાતુ વત્=સં. वद्=બોલવું, જાહેર કરવું; અપૂર્ણભૂત સંશયાર્થ.

§ અથવા મારી[૫૪] (પેગમબરીનાં) કાંમને[૫૫] સારો[૫૬] જશ[૫૮] આપે.[૫૭] એની મુકાબેલ જુઓ ઇજશ્નેનો ૪૯ મો હા, ફકરો ૭ મો.

સૂરાંમ્ મજ્દધાતાંમ્ અષઓનીમ્. જઓથ્રાબ્યો દ્રૃવાસ્પાંમ્ સૂરાંમ્ મજ્દધાતાંમ્ અષઓનીમ્ *યજમઇદે. હુઓમયો ગવ બરેસ્મન, હિજ્વો-દંઘ્રહુંઘ્રહ, માંથ્રચ વચચ શ્યઓથ્નચ, જઓથ્રાબ્યસ્ચ અર્શુખ્ધએઇબ્યસ્ચ વાઘ્જીબ્યો.

યેંઘ્રહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મજ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્રહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(કરદો ૭ મો) (૨૮) દ્રૃવાસ્પાંમ્ સૂરાંમ્ મજ્દધાતાંમ્ અષઓનીમ્ યજમઇદે; દ્રૃવો-પસ્વાંમ્, દ્રૃવો-સ્તઓરાંમ્, દ્રૃવો-ઉર્વથાંમ્, દ્રૃવો-અપેરેનાયુકાંમ્, પોઉરૂ-સ્પક્ષ્તીમ્ દૂરાત્, પથન ખ્રાથ્રવન દરેઘો-હુખેધ્રયન. યુખ્ત-અસ્પાંમ્, વરેતો-રથાંમ્, ખ્નનત્-ચખ્રાંમ્, દ્રૃષઓનીમ્, મરેજ્રાંમ્, અમવઇતીમ્, હુરઓધાંમ્, ખ્રાસઓકાંમ્, બએષજયાંમ્, દ્રૃવો-સ્તાઇતીમ્, દ્રૃવો-વરેતાંમ્ અવંઘ્રહે નરાંમ્ †અષઓનાંમ્.

(૨૯) તાંમ્[1] યજત[2] બેરેજઇધિશ[3] કવ[4] વીશ્તાસ્પો,[5] પસ્ને[6] આપો[7] દાઇત્યયાઓ,[8] સતેમ્[9] અસ્પનાંમ્,[10] હજંઘ્રેમ્[11] ગવાંમ્,[12] બએવરે[13] અનુમયનાંમ્,[14] ઉત[15] જઓથાંમ્[16] ફ્રબરો.[17]

(૨૯) વળી[15] ક્રિયાની જોર[16] લઈ જનાર[17] (તથા) બુલંદ ‡નજરના[3] કએ[4] ગુશ્તાસ્પે[5] વેહેદાતી[8] નદીની[7] પેલીપાર[6] સો[9] ઘોડા,[10] હજાર[11] બલદ[12] (તથા) દશ હજાર[13] ન્હાનાં ગોસ્પંદોથી[14] તેણીને[1] (ઈઆને દ્રૃવાસ્પને) આરાધી[2] (અને નીચે મુજબ મુરાદ ચાહી).

(૩૦) દજદિ[18] મે[19] વંઘ્રઉહિ[20] સેવિશ્તે[21] દ્રૃવાસ્પે[22] તત્[23] આયપ્તેમ્,[24] યથ[25] અજ્ઞનિ[26] પેષને[27] અશ્ત[28] અઉર્વન્તો,[29] વીસ્પ[30]-યઉરૂવો-અસ્તોઇશ,[31] પુથ્રો[32] વીસ્પ[33]-થઉરૂવો,[34] ઉરૂવિ[35]-ખઓધો,[36] ઉરૂવિ[37]-વેરેથ્રો,[38] સત્વી[39]-મનોથ્રીશ,[40] યેંઘ્રહે[41] હુસ[42] સત[43] ઉશ્લનાંમ્[44] જઇન્યાવરત્,[45] પસ્ચ[46] ખ્રીધહે[47] યથ[48] અજ્ઞનિ[49] પેષને[50] મઇશ્યેહે[51] ખ્યઓનહે[52] અરેજત્ અસ્પહે,[53] યથ[54] અજ્ઞનિ[55] પેષને[56] દરૂષિનિકહે[57] દએવયસ્નહે.[58]

---

* ઈઆને દ્રૃવાસ્પ ઇજદે પેગમબર જરતોશ્તની માંગેલી મુરાદ બખશી. એના તરજુમા બાબે જુઓ એજ યશ્તના ફકરા ૫—૬.

† એના તરજુમાને માટે જુઓ એજ યશ્તનો પેહેલો તથા બીજો ફકરો.

‡ ઈઆને ઉદાર—હાતમ દિલના; અથવા દૂર અન્દેશ, લાંબી નજર પોંહોંચાડનાર. અશરાફ, કુળીન (હારલે), બુલંદ કદના (દારમેસ્તેતે).

(૩૦) અએ ભલી[૨૦] (તથા) ઘણોજ ફાએદો કરનારી[૨૧] દ્રુવાસ્પ![૨૨] (તું) મને[૧૯] આએ[૨૩] મુરાદ[૨૪] બખશ,[૧૮] તે એ કે[૨૫] લડાઈમાં[૨૭] (નીચે જણાવેલા) આઠ[૨૮] પેહેલવાંનોને[૨૯] હું નહસાડું[૨૬]:—(૧) વીસ્પ-થઉર્વો અસ્તિ,[૩૦-૩૧] (૨) વીસ્પ-થઉર્વનો[૩૩-૩૪] છોકરો,[૩૨] (૩) ઉર્વિ-ખઓધ,[૩૫-૩૬] (૪) ઉર્વિ-વેરેથ્ર,[૩૭-૩૮] (૫) સ્ત્વી-મનોથ્રી,[૩૯-૪૦] જેના[૪૧] સાત[૪૨] સો[૪૩] ઉંઠ[૪૪] તેની પુઠે *ચાલેછે;[૪૫] ત્યારપછી[૪૬] લડાઈમાં[૫૦] (૬) †ઉસકેરાએલા[૪૭] (તથા) ખુની[૫૧] ખ્યઓન[૫૨] (તથા) (૭) અરજાસ્પને[૫૩] હું નહસાડું;[૪૯] તેમજ[૫૪] લડાઇમાં[૫૬] (૮) બુતપરસ્ત[૫૮] દરૂષિનિકને[૫૭] (બી) હું ‡નહસાડું.[૫૫]

(૩૧) ઉત[૬૦] અજેમ્[૬૧] નિજનાનિ[૬૨] તાંથ્રવન્તેમ્[૬૩] દુજ્દએનેમ્,[૬૪] ઉત[૬૫] અજેમ્[૬૬] નિજનાનિ[૬૭] સ્પિનજઉરૂશ્કેમ્[૬૮] દએવયસ્નેમ્,[૬૯] ઉત[૭૦] અજેમ્[૭૧] ફ્રઓઉર્વએસયેનિ[૭૨] હુમય[૭૩] વરેધ્રકનાંમચ,[૭૪] ખ્યઓન્યેહુચ[૭૫] દ્ઘ્રહુાવે,[૭૬] ઉત[૭૭] અજેમ્[૭૮] નિજનાનિ[૭૯] ખ્યઓનિનાંમ્[૮૦] દખ્યુનાંમ્,[૮૧] પન્ચસઘ્નાઇ[૮૨] સતઘ્નાઇશચ,[૮૩] સતઘ્નાઇ[૮૪] હજંઘ્રઘ્નાઇશચ,[૮૫] હજંઘ્રઘ્નાઇ[૮૬] બએવરેઘ્નાઇશચ,[૮૭] બએવરેઘ્નાઇ[૮૮] અહાંખ્શ્તઘ્નાઇશચ.[૮૯]

(૩૧) વળી[૬૦] ખરાબ દીનવાળા[૬૪] તાંથ્રવન્તને[૬૩] હું[૬૧] મારૂં[૬૨] તથા[૬૫] બુતપરસ્ત[૬૯] સ્પિનજઉરૂશ્કને[૬૮] હું મારૂં;[૬૭] તથા[૭૦] ¶વરેધક[૭૪] તથા ¶ખ્યઓનિના[૭૫] દેશોમાં[૭૬] સારા કાએદા[૭૩] (અથવા, સારી દાનાઈ ભરેલી

---

* પ્રોફેસર હારલે.

† ધાતુ ખીધ્=સંસ્કૃત **स्विद्**=પરસેવો પડવો, ઉસકેરાવું.

‡ એ ફકરો જરા ગુચવણ ભરેલો છે. આએ તરજુમો મને તદ્દન ખાતરી ભરેલો લાગતો નથી. યુરોપિઅન વિદ્વાનોએ 'અસ્ત-અઉર્વન્ત્'ને વિશેષનામ ગણીને "ઉર્વિ-ખઓધો, ઉર્વિ-વરેથ્રો, સ્ત્વી-મનોથ્રી"ને તેનાં વિશેષણ ગણ્યાં છે, અને તેનો અર્થ "લડાઇની પોહોળી ટોપીવાળો, પોહોળાં બખ્તરવાળો તથા જાડી ગરદનવાળો અથવા મ્હોટાં માથાંવાળો" કીધોછે. એ બોલોનો એ અર્થ બી થાએછે ખરો. પ્રોફેસર દારમેસ્તેતે નીચે મુજબ અર્થ કરેછે:—

"અએ દ્રુવાસ્પ! તું મને આએ મુરાદ બખશ, તે એ કે વીસ્પ-થઉર્વો-અસ્તિના છોકરા અશ્ત-અઉર્વન્ત્ જે બધાઓને દુઃખ દેનાર,........તથા તેની પુઠે લુટના માલ સાથે ૭૦૦ ઉંઠ ચાલેછે તેના હુમલાને હું હઠાવી કાહાડું."

¶ પ્રોફેસર દારમેસ્તેતે એ બાબે નીચે મુજબ કંઇક ખોલાસો કરેછે:—ખ્યઓન એ ગીલાંનની નજદીક Chionitae નામની લડાઇની છેડતી કરનાર એક કોમ હતી, જે સાસાનીઅન વંશની પેહેલી ઓલાદ સાથે વારેઘડીએ લડાઈ કરતી

રીતો[73]) હું[71] દાખલ કરૂં.[72] વળી[77] ખ્યઓનિ[80] દેશોનાં[81] (માણસોને) પચાસથી[82] સો ઘણા,[83] સોથી[84] હજાર ઘણા,[85] હજારથી[86] દશ હજાર ઘણા,[87] દશ હજારથી[88] અગણિત ઘણાં[89] હું[78] *મારૂં.[79]

(૩૨) દથત્ અહ્માઇ તત્ અવત્ આયપ્તેમ્ દ્રવાસ્પ સૂર મજદધાત અષઓનિ થ્રાથ્રિ, જઓથ્રો-બરાઇ અરેદ્રાઇ યજેમ્નાઇ જઇધ્યન્તાઇ, દાથ્રિશ આયપ્તેમ. અહે રય ખરેનંધ્રહચ, તાંમ્ યજાઇ સુરૂન્વત યસ્ન, તાંમ્ યજાઇ હુયશત યસ્ન, દ્રવાસ્પાંમ્ સૂરાંમ્ મજદધાતાંમ્ અષઓનીમ. જઓથ્રાબ્યો દ્રવાસ્પાંમ્ સૂરાંમ્ મજદધાતાંમ્ અષઓનીમ્ †યજમઇદે. હુઓમયો ગવ બરેસ્મન્, હિજ્વો-દંધ્રહુંધ્રહ, માંથ્રચ વચચ શ્યઓથ્નચ, જઓથ્રાબ્યસ્ચ અર્ષુખ્ધએઇબ્યસ્ચ વાધ્રજ્રિબ્યો.

યેંધ્રહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંધ્રહો,
મજદાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંધ્રહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(બાજમાં પઢે.) અહુરમજદ ખોદાએ અવજૂનીએ મરૂદુમ, મરૂદુમ સર્દગાંન્ હમા સર્દગાંન્, હમઆયસ્તે વેહાંન્, ઓએમ બેહદીન્ માંજદયસ્નાંન્ આગહી આસ્તવાની નેકી રસાનદ; અએદૂન્ બાદ. (પ્રગટ પઢે.) યથા અહૂ વઇર્યો ૨.

યસ્નેમ્ચ વહ્મેમ્ચ અઓજસ્ચ જવરેચ આફ્રીનામિ, દ્રવાસ્પયાઓ સૂરયાઓ મજદધાતયાઓ અષઓન્યાઓ.‡

હતી. વરેધકનું નામ Vertae નામનાં ટોળાં વિશે આપણને યાદ દેવડાવેછે, જેઓ Chionitae ની સાથે હતા. પણ તેઓનાં રેહેઠાણ બાબે ચોકસ જણાયું નથી. કોઇબી રીતે લેતાં વેહેદાતી નદીની પડોશમાં હોવાથી માલુમ પડેછે કે, એ બેહુ ફિરકા (ખ્યઓન તથા વરેધક)નું મુકામ કાસપ્યન સમુદ્રની પશ્ચિમ દિશાએ હોવું જોઇએ.

* આએ ૭ મો કરદો થોડા ફેરફાર સિવાએ અશિશવંઘ યશતના ૯ મા કરદાને મલતો આવેછે.

† ઈઆને દ્રવાસ્પ ઈજદે ગુશતાસ્પ પાદશાહની માંગેલી મુરાદ બખશી; એના તરજુમાનેમાટે જુઓ એજ યસ્તના ફકરા ૫—૬.

‡ ઈઆને હોરમજદના પેદા કીધેલા શૂરા તથા અશો દ્રવાસ્પની આરાધના, કીર્તિ, એજમત તથા કોવતને હું વખાણુંછું.

અષેમ વોહૂ ૧. ☞ અહ્માઇ રએશચ; હજંઘ્રેમ; જસ મે અવંઘ્રહે મજદ્દ; કેરૂફેહ્ મોજદ્દ.

રોજ નેક્ નામ, રોજ પાક્ નાંમ, રોજ મુબારક્ (ફલાંન), માહે મુબારક્ (ફલાંન), ગાહે (ફલાંન), નમાજ દાદારે ગેહાંન્ દામાંન્. ક્ષનઓથ્ર અહુરહે મજદાઓ, તરોઇદીતે અંઘ્રહે મઇન્યેઉશ. હઇથ્યાવરૂશતાંમ્ હ્યત વસ્ના ફ્રેરષોતેમેમ. સ્તઓમિ અષેમ; અષેમ વોહૂ ૧. ગોરૂજે ખોરેહ્ અવજાયાદ્દ ગેઉશ ઉર્વ દ્રવાસ્પ સૂરહે ખોરેહ્ બેરસાદ્દ અમાવંદ્દ પીરોજગર અમાવંદી પીરોજગરી દાદ્દ દીન્ બેહ્ માંજદયસ્નાંન્, આગહી રવાઇ ગોઆફ્રંગાની બાદ્દ હફ્તે કેશ્વર્ જમીન્; અએદૂન્ બાદ્દ. મન્ આનો આવાયદ્દ શુદન્, મન્ આનો આવાયદ્દ શુદન્, મન્ આનો આવાયદ્દ શુદન. અષઓને અષેમ વોહૂ ૧.

☞ (દક્ષિણ દિશા તરફ મોહોડું કરીને પઢે.) દાદારે ગેહાંન દીને માજદયસ્ની દાદે જરથુશ્તી. નેમસે-તે અષાઉમ્ સેવિશ્તે અરેદ્વિ સૂર અનાહિતે અષઓને એષેમ વોહૂ ૧.

નેમો ઉર્વઇરે વંઘ્રઉહિ મજદધાતે અષઓને. અષેમ વોહૂ ૧. દ્રવાસ્પાંમ્ સૂરાંમ્ મજદધાતાંમ્ અષઓનીમ્ યજમઇદ્દ.; અષેમ વોહૂ ૧. ગેઉશ ઉર્વ દ્રવાસ્પ સૂરહે ખોરેહ્ બેરૂસાદ્દ; અષેમ વોહૂ ૧.

સરોશ યશત હાદોખ્ત.*

ક્ષનઓથ્ર અહુરહે મજદાઓ. અષેમ વોહૂ ૧.

૫ નામે યજદાંન્ અહુરમજદ ખોદાએ અવજૂની, ગોરૂજે ખોરેહ્ અવજાયાદ્દ; સરોશ અશો, તગી, તન-ફર્માન્, શેકફ્તજીન, જીન-અવજાર, સાલારે દામાને અહુરૂમજદ બેરસાદ્દ. અજ હમા ગુનાહ્ પતેત્ પશેમાનુમ; અજ હર્વસ્તીન્ દુશ્મત દુજ્ઝૂખ્ત દુજ્ઝવરૂશ્ત, મેમ ૫ ગેતી મનીદ્દ, ઉઝ્મ ગોફ્ત, ઉઝ્મ કર્દ્દ, ઉઝ્મ જસ્ત્, ઉઝ્મ બૂન્ બૂદ્દ એસ્તેદ્દ. અજ આંન્ ગુનાહ્ મનશ્ની ગવશ્ની કુનશ્ની, તની રવાંની ગેતી મીનોઆંની, ઓખે અવાખ્શ પશેમાન્ ૫ સે ગવશ્ની ૫ પતેત્ હોમ. ક્ષનઓથ્ર

---

* ઈઆને હાદોખ્ત નામના ૨૦ મા નુસ્કમાં આપેલી સરોશ યશત.

અહુરહે મજદાઓ, તરોઇદીતે અંઘ્રહે મઇન્યેઉશ; હુઇથ્યાવરૃશતાંમ્ હાત્ વસ્ના ફ્રેરષાતેમેમ. સ્તઓમિ અષેમ્; અષેમ્ વોહૂ ૩. ફ્રવરાને મજદયસ્નો જરથુશત્રિશ વીદએવો અહુર-ત્કએષો (જે ગેહ હોએ તે પઢે.) ફ્રસસ્તયએચ. સ્રઓષહે અષ્યેહે તખ્મહે, તનુ-માંથ્રહે, દરષિ-દ્રઓશ, આહુઇર્યેહે, ક્ષ્નઓથ્ર યસ્નાઇચ વહ્માઇચ ક્ષ્નઓથ્રાઇચ ફ્રસસ્તયએચ, યથા અહૂ વઇર્યો જઓતા ફ્રા મે મૃતે, અથા રતુશ અષાત્ચિત્ હચ ફ્રા અષવ વીદ્વાઓ *ભ્રઓતૂ.

(કરદો ૧ લો) (૧) સ્રઓષેમ[1] અષીમ[2] હુરઓધેમ[3] વેરેથ્રાજનેમ[4] ફ્રાદત્-ગએથેમ[5] અષવનેમ[6] અષહે[7] રતૂમ[8] યજમઇદે.[9] નેમો[10] વોહુ,[11] નેમો[12] વહિશ્તેમ,[13] જરથુશત્ર[14] ગએથાબ્યો.[15] (૨) તત્[16] દ્વતો[17] દ્વતાંમ[18] ઉર્વતો[19] પઇતિ-દારેશ્ત;[20] તત્[21] દ્વતો[22] દ્વઇત્યાઓસચ[23] અષિ,[24] ઉષિ[25] કરેન,[26] ગવ,[27] દ્રરેથ્ર,[28] જફ્રે[29] દેરેજવાંન્[30] પઇરિ-ઉર્વએશ્તેમ.[31] યત્[32] નેમો[33] વોહૂ[34] અધવીમ્[35] અત્બએષેમ્[36] નઇરે[37] હાંમ્-વરેતિશ,[38] દ્રુજો[39] વારેથ્મ[40] દારેશ્ત.[41]

(૧) ખુબસુરત,[3] ફતેહમંદ,[4] દુનિયાંની વૃદ્ધિ કરનાર[5] (તથા) પવિત્ર,[6] અશો[2] સરોશ[1] (ઈજદ) (જે) અશોઈનો[7] સરદાર[8] (તેને) હમો વખાણીએ છિયે.[9] અએ જરતોશત![14] દુનિયાંનાં લોકોનેમાટે[15] (એટલે દુનિયાંનાં લોકોના ફાએદાનેમાટે) બંદગી[10] સારી[11] (છે), બંદગી[12] સઉથી સરસ[13] (છે).

ખોલાસો:—(બંદગી સર્વોત્તમ છે તેનો સબબ નીચે જણાવેછે.)

(૨) તે[16] (ઈઆને બંદગી) દરવંદોમાંના[18] જોરાવર[19] દરવંદની[17] સાંમે એક બંચાવ[20] (છે); તે[21] (બંદગી) નર દરવંદની[22] તથા માદા દરવંદની[23] (ઈઆને દુષ્ટ માણસ તથા બાઈડીની) આંખ[24] હુશિયારી[25] (તથા) કાનને[26] આસપાસ ઢાંકી નાખનારી[31] (છે), (તથા) (તેઓનાં) હાથ,[27] પગ[28] (તથા) મોહોડાંનેમાટે[29] બેડી તરીકે[30] (થાએછે). જે[32] બંદગી[33] સંપૂર્ણ,[34] ખરાં દિલથી કીધેલી[35] (તથા) બદ નિષ્ઠાથી †દૂર[36] (તે), માણસનેમાટે[37] એક બંચાવ[38] (છે), દરૂજની[39] (સાંમે)

---

* એના તરજુમા તથા ખોલાસા બાબે જુઓ સરોશ બાજ, સફા ૧૪—૧૬.

† અસલ અર્થ 'ભલી,[34] નહી ઠગનારી[35] તથા દ્વેષથી વેગળી.[36]'

એક ઢાલ[૪૦] (છે), (તથા) (તે દરૂજને) હઠાવનાર[૪૧] (છે).

ખોલાસો:—(ખરાં દિલથી તથા પાક નયતથી સમજીને કીધેલી બંદગી, ખરાબ માણસની તથા વેહેમી અને ધાસ્તી ભરેલા વિચારોની સાંમે થવાને, આપણેમાટે એક મજબૂટ હથિયાર થઈ પડેછે. ખરી બંદગી આપણામાં એક જાતનું શૂર ઉત્પન્ન કરેછે, અને તેથી કરીને આપણી સાંમે ઉભી થએલી મુશ્કેલીઓને ઘણે દરજજે દૂર કરવાને આપણ શક્તિવાન થઇએ છિયે. અશો જરતોશ્તને મારી નાખવાનેમાટે જ્યારે તમામ દેવ દરૂજો મનસુબો કરીને આવ્યા, ત્યારે તે રાસ્ત પેગમબરે તે વખતે જે ઉપાયો કાંમે લગાડ્યા, તેમાંનો સઉથી પેહેલો ઉપાય એ હતો કે, તેવણુ 'યથા અહૂ વઇર્યો'ના એજમતી કલામ મ્હોટે સાદે ગાઈને ભણ્યા.)

(૩) **સ્રઓષો[૧] અષ્યો[૨] દ્રિધ્રૂમ[૩] થ્રાતોતેમો;[૪] હો[૫] વેરેથ્રજ[૬] દ્રુજેમ્[૭] જધ્નિશ્તો.[૮] ના[૯] અષવ[૧૦] આક્રિવચસ્તેમો,[૧૧] હો[૧૨] વેરેથ્ર[૧૩] વેરેથ્રવસ્તેમો.[૧૪] માંથ્રો[૧૫] સ્પેન્તો[૧૬] મઇન્યવીમ્[૧૭] દ્રુજેમ્[૧૮] નિજ્બઇરિશ્તો.[૧૯] અહુનો વઇર્યો[૨૦] વચાંમ્[૨૧] વેરેથ્રજંસ્તેમો.[૨૨] અર્શુખ્ધો[૨૩] વાક્ષ[૨૪] યાહિ[૨૫] વેરેથ્રજંસ્તેમો.[૨૬] દએન[૨૭] માજદયસ્નિશ[૨૮] વીસ્પએષુ[૨૯] વંધ્રહુષુ,[૩૦] વીસ્પએષુ[૩૧] અષો-ચિથ્રએષુ,[૩૨] હુઇથ્યદાતેમ[૩૩] અથ[૩૪] દાતેમ્[૩૫] જરથુશત્રિ.[૩૬]**

(૩) અશો[૨] સરોશ[૧] (ઈજદ) ગરીબનું[૩] ઘણોજ પોષણ કરનારો[૪] (છે), (તથા) તે[૫] ફતેહમંદ[૬] (તથા) દરૂજને[૭] ઘણોજ મારનાર[૮] (છે); (જે) અશો[૧૦] માણસ[૯] ઘણાજ દોઆના સખુન બોલનારો[૧૧] (છે) તે[૧૨] (શખ્સ) ફતેહની મારફતે[૧૩] ઘણોજ ફતેહમંદ[૧૪] (હોએછે). માંથ્ર[૧૫] સ્પેન્ત[૧૬] (અથવા પવિત્ર[૧૬] માંથ્ર[૧૫]) મીનો[૧૭] *દરૂજને[૧૮] ઘણોજ બાહાર કાહાડી નાખનાર[૧૯] (છે). (બધી) બંદગીઓમાં[૨૧] અહુનવર[૨૦] (નામની બંદગી) સઉથી ફતેહ આપનારી[૨૨] (છે). (તે) સાચ્ચો[૨૩] (તથા) †અસરકારક[૨૫] વચન[૨૪] (ઈઆને અહુનવરનો કલામ) સઉથી

---

* કોઈનાં મનમાં દરૂજ પેવસ થયો હોએ, ઈઆને મનની બેકરારી અથવા દિલની પરીશાંની થઈ હોએ તો તે, "માંથ્ર સ્પેન્ત" ભણવાથી દફે થાયછે; "માંથ્ર સ્પેન્ત" ગોયા દિલમાંથી ભૂત, દાકન, પરી, જાદુ ઇત્યાદિનો વિચાર કાહાડી નાખવાનું એક સારૂં હથિયાર છે. એ બાબે વધારે ખોલાસામાટે જુઓ અરદીબેહેશ્ત યશ્ત, સફો ૧૯૫–૧૯૬.

† 'યાહિ' બોલને નકારાંત પેહેલી એકવચનમાં વિશેષણ તરીકે લેવાને બદલે, હકારાંત નામ ૭ મી એક વચનમાં લઇએતો, એનો અર્થ 'કામમાં,

ફતેહ આપનારો[26] (છે). માજદયસ્નીની[28] દીન[27] તેમજ[34] જરતોશતી[33] કાએદો[35] તમામ[29] ભલી ચીજોમાં[30] (ઈઆને ભલી પેદાએશોમાં) (તથા) તમામ[31] અશોઈની તોખમવાળી ચીજોમાં[32] સચ્ચાઇને ઘણોજ ટેકો આપનાર[33] (અથવા રક્ષણ કરનાર) (છે).

(૪) યસ્ચ,[1] જરથુશ્ત્ર,[2] ઇમત્[3] ઉખ્ધેમ્[4] વચો[5] ફ્રવઓચાત્,[6] ના[7] વા[8] નાઇરિ[9] વા,[10] અષ-સર[11] મનંઘ્રહ,[12] અષ-સર[13] વચંઘ્રહ,[14] અષ-સર[15] શ્યઓથ્ન;[16] મસો[17] વા[18] આપો[19] મસો[20] વા[21] થ્વએષો[22] ક્ષપો[23] વા[24] તાંથ્ર્યયાઓ[25] અઇપિ-દ્વાંનરયાઓ,[26] અપાંમ્[27] વા[28] નાવયનાંમ્[29] પઇતિ[30] પેરેતૂશ,[31] પથાંમ્[32] વા[33] પઇતિ[34] વીચરનાઓ,[35] નરાંમ્[36] વા[37] અષઓનાંમ્[38] હનજમનાઇશ,[39] દ્રવતાંમ્[40] વા[41] દએવયસ્નનાંમ્[42] હનદ્વરનાઇશ;[43] (૫) કહ્મિ કહ્મિચિત્[44] વા[45] અઇર્યનાંમ્;[46] કહ્મિ કહ્મિચિત્[47] વા[48] અરથ્યનાંમ્[49] થ્વએષો[50] બિવિવાઓ;[51] નોઇત્[52] દિમ્[53] યવ[54] અંઘ્રહે[55] અયાંન્,[56] નોઇત્[57] અંઘ્રહાઓ[58] ક્ષપો,[59] દ્વાઓ[60] જરેતો[61] જરનુમનો[62] જજરાનો,[63] અષિબ્ય[64] અવ-સ્પશતિચિન[65] અવિ[66] અવ-સ્પષ્નઓત્;[67] નોઇત્[68] ગધહે[69] વજો-વાંથ્વ્યેહે[70] હ્મએષો[71] ફ્રાંશતિચિન[72] ફ્રાષ્નુયાત્.[73]

(૪) અએ જરતોશત![2] જે કોઇ[1] મરદ[7] ઈઆ[8] ઓરત,[9] આએ[3] બંદગીનો[4] કલામ[5] (ઈઆને અહુનવર) અતિશય અશોઈવાળાં[11] મનેકરીને,[12] અતિશય અશોઈવાળાં[13] વચનેકરીને[14] (તથા) અતિશય અશોઈવાળાં[15] કામેકરીને[16] ભણે.[6]

ખોલાસો:—(કેઈ કેઈ વખતે ભણે તે વિશે નીચે જણાવેછે.)

ઘણાં[17] પાણીમાં,[19] અથવા[21] મ્હોટી[20] ધાસ્તીમાં[22] (અથવા *ગભરા-

---

સાહસ કર્મમાં' થઈ શકે. એપ્રમાણે લેતાં એ વાકયનો તરજુમો નીચે મુજબ થાએછે.

"(તે) સાચ્ચો વચન (ઈઆને અહુનવરનો કલામ) દરેક સાહસ કર્મમાં સઉથી ફતેહ આપનારો (છે)." 'યાહિ' બોલનો ધાતુ યહ્=સંસ્કૃત **યસ્**=કોશેશ કરવી, સખત મેહેનત કરવી.

* 'થ્વએષો' બોલને સંસ્કૃત **ત્વિષ્** (ઈઆને ચમકાટ થવો, ચકચકવું) ઉપરથી લઇએ તો, "મસો વા થ્વએષો" નો અર્થ "અથવા મ્હોટા ચમકાટની વખતે," એટલે કે જ્યારે વીજલીના ચમકારા થાએ ત્યારે એ પ્રમાણે થઈ શકે.

ટમાં[૨૨]), અથવા[૨૪] ધુમસવાળી[૨૬] અંધારી[૨૫] રાતે,[૨૩] અથવા[૨૮] નેહેર (અથવા નદી)નાં[૨૯] પાણીના[૨૭] પુલ[૩૧] ઉપર,[૩૦] અથવા[૩૩] રસ્તાઓમાંના[૩૨] આડા અતાડા રસ્તાઓ[૩૫] ઉપર,[૩૪] અથવા[૩૭] અશો[૩૮] માણસોની[૩૬] મિજલસોમાં,[૩૯] અથવા[૪૧] દરવંદોની[૪૦] અથવા[૪૧] દેવને ઇજનારાઓની[૪૨] *મંડલીઓમાં,[૪૩] (૫) અથવા[૪૫] આફતોમાંની[૪૬] કોઈબી[૪૪] (આફતની વખતે), અથવા[૪૮] †કવખતમાંના[૪૯] કોઈબી[૪૭] (કવખતે), (જો કોઈ) ભયમાં[૫૦] (આવી પડેલો હોએ), (અથવા) બીધેલો[૫૧] (હોએ), (અને જો ખરાં એતેકાદથી અહુનવર ભણે તો), તેને[૫૩] તે[૫૫] દાહાડે[૫૬] (અથવા) તે[૫૮] રાતે[૫૯] (ઇઆને જે વખતે ભણે ત્યારે), (કોઈબી) દરવંદ,[૬૦] જુલમગાર,[૬૧] દુઃખ દેનાર,[૬૨] (અથવા) ઇજા કરનાર[૬૩] (પોતાની) બે આંખોથી[૬૪] (તે ભણનાર ઉપર) નજરે[૬૫] જોઈ શકે[૬૭] નહી;[૫૨] (તથા) જોરાવર ‡ટોળકીવાળા[૭૦] લુટારાની[૬૯] ખરાબી[૭૧] આગળ વધીને,[૭૨] (તે અહુનવર ભણનારને) પોંહોંચી શકે[૭૩] નહી.[૬૮]

(૬) ઇમતચ,[૧] જરથુશ્ત્ર,[૨] ઇમત્[૩] ઉખ્ધેમ[૪] વચો[૫] ફ્રમ્રૂયાઓ,[૬] યત્[૭] આજસાત્,[૮] કેરેસસ્ચ,[૯] ગધોતૂશચ,[૧૦] દએવેશચ[૧૧] હનદ્વરેમન;[૧૨] આઅત્[૧૩] દ્રવતાંમ્[૧૪] દએવયસ્નનાંમ્,[૧૫] યાતૂશચ[૧૬] યાતુમતાંમ્;[૧૭] પઇરિકાઓસ્ચ[૧૮] પઇરિકવતાંમ્[૧૯] ત્અએષો[૨૦] ફ્તેરેસાંન્[૨૧] ફ્દ્વરાંન્[૨૨] ન્યાઓન્ચો[૨૩] દએવ[૨૪] ન્યાઓન્ચો[૨૫] દએવયાજો,[૨૬] જફ્રે[૨૭] અવ-ગેઉર્વયાંન્[૨૮] અથ[૨૯] રારેશ્યન્તો.[૩૦]

(૭) યથચ[૩૧] પસુશ-હુઉર્વાઓંધ્રહો,[૩૨] અએતત્[૩૩] સ્રઓષેમ્[૩૪] અષીમ્[૩૫] પઇરિ-બરામઇદે,[૩૬] યિમ્[૩૭] અષવનેમ્[૩૮]

---

* અવસ્તામાં એકજ અર્થવાળા બોલો સારાં માણસનેમાટે જુદા આવેછે, તથા ખરાબ માણસ અથવા દેવનેમાટે જુદા આવેછેઃ—જેમકે, 'હનજમન' ઈઆને સારા- નેક માણસોની મિજલસ; 'હનદ્વરન' ઈઆને દેવો અથવા ખરાબ માણસોની મિજલસ; 'જસ્ત' ઈઆને સારાં માણસનો હાથ; 'ગવ' ઈઆને દેવ-ખરાબ માણસનો હાથ; 'વધ્ધન' ઈઆને સારાં માણસનું માથું; 'કમેરેધ' ઈઆને દેવ-ખરાબ માણસનું માથું; 'પાધ' ઈઆને સારાં માણસનો પગ; 'જંગ્ર' ઈઆને દેવ-ખરાબ માણસનો પગ; 'વચ્' ઈઆને સારાં માણસનું બોલવું; 'દુ' ઈઆને દેવનું બોલવું, ઇત્યાદિ.

† 'અરથ્ય'=નઠારો અથવા અપસગન ભરેલો બનાવ (પ્રોફેસરો યુસ્તિ તથા હારલે); પ્રોફેસર દારમેસ્તેતે પેહેલવી તરજુમા ઉપરથી એનો અર્થ 'કાએદો, દીનનું ફરમાન, મુકદ્દમો' કરેછે.

‡ ગાએદ્ધારનું ટોળું લઇને નાહાસી જનાર (હારલે તથા દારમેસ્તેતે).

વેરેથ્રાજનેમ્;[39] અએતત્[40] સ્રઓષેમ્[41] અષીમ્[42] ફ્રાયજામઈદ,[43] યિમ્[44] અષવનેમ્[45] વેરેથ્રાજનેમ્[46] હુમતાઇશચ[47] હુખ્તાઇશચ[48] હ્વરશ્તાઇશચ.[49]

(૬) આએજ[1] (કલામ), અએ જરતોશ્ત![2] બંદગીનો[4] એજ[3] કલામ[5] (ઈઆને અહુનવર) તુંએ ભણવો જોઈએ.[6] (કે જેથી કરીને) જયારે[7] દીન દુશ્મનો[9] તથા ચોરોનું ટોળું,[10] તથા દેવો[11] સાથે દોડીને[12] આવી પોંહોંચે,[8] (તથા) જયારે[13] દરવંદોની[14] તથા દેવને ઈજનારાઓની[15] ખરાબી,[20] (તથા) જાદુગરો,[16] (અને) જાદુગરને લગતાઓમાંનો[17] (કોઈબી), તથા પરીઓ[18] (અને) પરીને લગતાઓમાંનો[19] (કોઈબી) (તુંને, અએ જરતોશ્ત!) બીહીવરાવે[21] (તથા) (તારી) આગળ દોડી આવે[22] (ત્યારે), (તે કલામ ભણવાથી) દેવો[24] નાશ પામનારા[23] (થાએછે), દેવને ઈજનારા[26] નાશ પામનારા[25] (થાએછે), (તથા) એ પ્રમાણે[29] જખમ કરનારાઓનાં[30] મોહોડાં[27] બંધ થઈ *જાએછે.[28]

(૭) જે પ્રમાણે[31] પસુશ-હરૂન[32] (ઈઆને પશુની પાંસબાની કરનાર કુતરા) તે પ્રમાણે[33] અશો[35] સરોશ[34] (ઇજદ) જે[37] પાક[38] (તથા) ફતેહમંદ[39] (તેને) હમો આસપાસ †રાખીએછિયે.[36] અશો[42] સરોશ[41] (ઈજદ) જે[44] પાક[45] (તથા) ફતેહમંદ[46] (તેને) નેક વિચારોથી,[47] નેક સખુનોથી[48] તથા નેક કાંમોથી[49] હમો વખાણીએ છિયે[43] (અથવા યાદ કરીએ છિયે[43]).

(૮) ‡**અહે[1] રય[2] ખરેનંઘહચ,[3] અંઘહે[4] અમ[5] વેરેથ્રઘ્નચ,[6] અહે[7] યસ્ન[8] યજતનાંમ્,[9] તેમ્[10] યજાઇ[11] સુરૂન્વત[12] યસ્ન,[13] સ્રઓષેમ્[14] અષીમ્[15] જઓથ્રાબ્યો,[16] અષીમ્ચ[17] વંઘઉહીમ્[18] બેરેજઇતીમ્,[19] નઇરીમ્ચ[20] સંઘહેમ્[21] હુરઓધેમ્.[22] આચ[23] નો[24] જમ્યાત્[25] અવંઘહે,[26] વેરેથ્રજાઓ[27] સ્રઓષો[28] અષ્યો.[29]**

(૯) **સ્રઓષેમ્[30] અષીમ્[31] યજમઇદે;[32] રતૂમ્[33] બેરેજન્તેમ્[34] યજમઇદે,[35] યિમ્[36] અહુરેમ્ મજદાંમ્,[37] યો[38] અષહે[39] અપનોતેમો,[40] યો[41] અષહે[42] જઘમૂશ્તેમો.[43] વીસ્પ[44] સ્રવાઓ[45] જરથુશ્ત્રિ[46] યજમઇદે.[47] વીસ્પચ[48] હ્વરૂશ્ત[49]**

---

* ઈઆને બદ માણુસો પોતાની બુરી મતલબમાં ફાવી શકતા નથી.

† ઈઆને જેમ પસુશ-હરૂન કુતરો વરૂ તથા ચોરથી પશુની સંભાળ રાખેછે, તે પ્રમાણે હમારી સંભાળનેમાટે હમો સરોશ ઈજદને ગણીએ છિયે.

‡ ડાકટર ગેલ્ડનર આખા ૮ મા ફકરાને કવીતારૂપી ૯ લીટીનો લેછે. દરેક લીટી અલ્પવિરામ ચિન્હ (,) તથા પૂર્ણવિરામ ચિન્હ (.) આગળ પુરી થાએછે.

બ્યઓથ્ન[૫૦] યજમઇદે,[૫૧] વરૂશતચ[૫૨] વરેષ્યમ્નચ.[૫૩]
યેંઘ્રહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મજ્દાઓ અહુરે વઅેથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્રહાંમચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(૮) તે (સરોશ ઈજદ)નાં[૧] તેજ[૨] તથા પ્રતાપને લીધે,[૩] તેની[૪] હિમ્મત[૫] તથા ફતેહને લીધે,[૬] તેની[૭] કીર્તિને લીધે[૮] સંભળાએ તેવી[૧૨] (અ-થવા પ્રખ્યાત[૧૨]) ઇજશ્નેવટે[૧૩] ઈજદોમાંના[૯] તે (સરોશ ઈજદ) ને[૧૦] હું ઈજું.[૧૧] અશો[૧૫] સરોશ (ઈજદ)ને[૧૪] (તથા) બુલંદ[૧૯] *અશિશવંઘને[૧૭-૧૮] (તથા) ખુબસુરત[૨૨] *નેર્યોસંગ (નામના ફરેશતા)ને[૨૦-૨૧] ક્રિયાની ભેટોથી[૧૬] (હમો આરાધીએ છિએ). ફતેહમંદ[૨૭] અશો[૨૯] સરોશ[૨૮] (ઈજદ) મદદનેમાટે[૨૬] હમારી[૨૪] તરફ[૨૩] આવે![૨૫] (૯) અશો[૩૧] સરોશ (ઈજદ) ને[૩૦] હમો યાદ કરીએ છિયે;[૩૨] બુલંદ[૩૪] સરદાર[૩૩] જે[૩૬] હોરમજદ,[૩૭] જે[૩૮] અશોઈમાં[૩૯] સઉથી ચઢતો,[૪૦] (તથા) જે[૪૧] અશોઈમાં[૪૨] ઘણીજ મદદ કરનારો,[૪૩] (તેને) હમો યાદ કરીએ છિયે.[૩૫] (પેગમબર) જરતો-શ્તના[૪૬] તમામ[૪૪] કલામોને[૪૫] હમો વખાણીએ છિયે.[૪૭] તમામ[૪૮] સારાં કીધેલાં[૪૯] કાંમો,[૫૦] (જે) કરવામાં આવેલાં છે,[૫૨] તથા હવે પછી કર-વામાં આવશે[૫૩] (તેઓને) હમો વખાણીએ છિયે.[૫૧]

(કરદો ૨ જો) (૧૦) **સ્રઓષેમ્[૧] અષીમ્[૨] હુરઓધેમ્[૩] વેરેથ્રાજનેમ્[૪] ફ્રાદત્-ગએથેમ્[૫] અષવનેમ્[૬] અષહે[૭] રતૂમ્[૮] યજમઇદે.[૯] †યો[૧૦] વનનો[૧૧] કયધ્રહે,[૧૨] યો[૧૩] વનનો[૧૪] કાઇદ્યેહે,[૧૫] યો[૧૬] જન્ત[૧૭] દએવયાઓ[૧૮] દ્રુજો,[૧૯] અશ-અઓજંઘ્રહો[૨૦] અહૂમ-મેરેન્ચો;[૨૧] યો[૨૨] હરેત[૨૩] અઇવ્યાક્ષ્તચ,[૨૪] વીસ્પયાઓ[૨૫] ફ્રવો-ઇશ્[૨૬] ગએથયાઓ.[૨૭]** (૧૧) **યો[૨૮] અનવંઘ્રહબૂદેમ્નો[૨૯] જએનં-ઘ્રહ,[૩૦] નિપાઇતિ[૩૧] મજ્દાઓ[૩૨] દામાંન્;[૩૩] યો[૩૪] અનવંઘ્રહબૂ-દેમ્નો[૩૫] જએનંઘ્રહ,[૩૬] નિશહુઉર્વઇતિ[૩૭] મજ્દાઓ[૩૮] દામાંન્.[૩૯] યો[૪૦] વીસ્પેમ્[૪૧] અહૂમ્[૪૨] અસ્તવન્તેમ્,[૪૩] એરેધ્વ[૪૪] સ્નઇથિષ[૪૫] નિપાઇતિ,[૪૬] પસ્ચ હુ ફ્રાષ્મો-દાઇતીમ.[૪૭]** (૧૨) **યો[૪૮] નોઇત્[૪૯] પસ્ચએત[૫૦] હુશખફ,[૫૧] યત્[૫૨] મઇન્યૂ[૫૩] દામાંન્[૫૪] દઇધીતેમ્,[૫૫]**

---

* અશિશવંઘ એ રાસ્તી, પરહેજગારી તથા ખજાના ઉપર મવક્કેલ ફરેસ્તો; નેર્યોસંગ એ, સરોશની માફક, દાદાર હોરમજદનો કાસદ.

† ડાકટર ગેલ્ડનર ઈહાંથી તે ગએથયાઓ[૨૭] સુધીના ભાગને કવીતા રૂપી ૬ લીટીનો, તથા ૧૧ મા ફકરાને કવીતારૂપી ૭ લીટીનો લેછે.

યસ્ચ[૫૬] સ્પેન્તો મઇન્યુશ[૫૭] યસ્ચ[૫૮] અંઘ્રો;[૫૯] હિષારો[૬૦] અષહે[૬૧] ગએથાઓ.[૬૨] યો[૬૩] વીસ્પાઇશ[૬૪] અયાંન્ચ[૬૫] ક્ષફ્નસ્ચ[૬૬] યૂઇદયેઇતિ[૬૭] માજન્યએઇબ્યો[૬૮] હધ્ર[૬૯] દએવએઇબ્યો.[૭૦] (૧૩) હો[૭૧] નોઇત્[૭૨] તરૂશ્તો[૭૩] ફ્રાનામઇતે[૭૪] થ્વએષાત્[૭૫] પરો[૭૬] દએવએઇબ્યો[૭૭] ફ્રા અહ્માત્[૭૮] પરો[૭૯] વીસ્પે[૮૦] દએવ[૮૧] અનુસો[૮૨] તરૂશ્ત[૮૩] નેમેન્તે,[૮૪] તરૂશ્ત[૮૫] તેમંઘ્રહો[૮૬] દ્રૂરેન્તે.[૮૭]

(૧૦) ખુબસુરત,[૩] ફતેહમંદ[૪] દુનિયાંની વૃદ્ધિ કરનાર,[૫] તથા પવિત્ર,[૬] અશો[૨] સરોશ[૧] (ઇજદ) (જે) અશોઇનો[૭] સરદાર[૮] (તેને) હમો વખાણીએ છિયે.[૯] જે[૧૦] (ઈઆને સરોશ ઈજદ) દુષ્ટ માણસને[૧૨] મારનારો[૧૧] (છે), જે[૧૩] દુષ્ટ માણસને લગતાને[૧૫] મારનારો[૧૪] (છે); જે[૧૬] (સરોશ ઇજદ) ઘણીજ જોરાવર[૨૦] (તથા) દુનિયાંને ખરાબ કરનાર[૨૧] (એવી) દેવી[૧૮] દરૂજને[૧૯] મારનાર[૧૭] (છે); (તથા) જે[૨૨] દુનિયાંના[૨૭] તમામ[૨૫] *વધારાની[૨૬] આબાદી કરનાર[૨૩] તથા ચોકસી કરનાર[૨૪] (છે). (૧૧) જે[૨૮] (ઈઆને સરોશ ઈજદ) ઉઘાયા વગર[૨૯] જાગૃતપણાથી[૩૦] હોરમજદની[૩૨] પેદાએશોને[૩૩] રક્ષણ કરેછે;[૩૧] જે[૩૪] ઉઘાયા વગર[૩૫] જાગૃતપણાથી[૩૬] હોરમજદની[૩૮] પેદાએશોની[૩૯] પાસબાની કરેછે;[૩૭] જે[૪૦] સુરજના અસ્ત પામવાના †વખતથી[૪૭] તમામ[૪૧] હાડમંદ[૪૩] દુનિયાને[૪૨] ઉંચે ધરેલાં[૪૪] (ઈઆને હાથમાં પકડેલાં) હથિયારે કરીને[૪૫] બંચાવેછે.[૪૬] (૧૨) જે[૪૮] (ઈઆને સરોશ ઈજદ) જયારથી[૫૨] બે મીનો[૫૩] જે[૫૬] સપેનામીનો[૫૭] તથા જે[૫૮] ‡અંગ્રેમીનો[૫૯] (એઓએ) (તમામ) પેદાએશોને[૫૪] બનાવી[૫૫] તેઆરથી[૫૦] ખુશ ઉઘાતો[૫૧] નથી.[૪૯] (જે) અશોઈની[૬૧] દુનિયાંને[૬૨] બંચાવનાર[૬૦] (છે). જે[૬૩] દર[૬૪] દિવસ[૬૫] તથા રાતે[૬૬] માજ઼નદરાનના[૬૮] દેવોની[૭૦] સાથે[૬૯] લડાઈ કરેછે.[૬૭] (૧૩) તે[૭૧] (સરોશ ઈજદ) દેવોના[૭૭] ભય[૭૫] થી[૭૬] બીહીને[૭૩] (તેઓને) નમતો[૭૪] નથી;[૭૨] (પણ) એથી[૭૮]

---

* અગરજો 'ફ્વોઇશ્' બોલને 'ગએથયાઓ'નો વિશેષણ ગણીએ તો, એ વાકયનો અર્થ નીચે મુજબ થઈ શકે:—

જે (ઈઆને સરોશ ઈજદ) તમામ ફરતી દુનિયાંનો નગેહબાન તથા ચોકસી કરનાર છે. ધાતુ ફ્રુ=સંસ્કૃત પ્રુ=ચાલવું, જવું.

† મધરાત પછી (દારમેસ્તેતે).

‡ દાદાર હોરમજદની સરદારી હેઠળ તથા તેના હોકમથી સપેનામીનો અને અંગ્રેમીનો નામના બે મીનો આએ દુનિયાંને લગતું કેટલુંએક કાંમ કરેછે. એ બાબે વધારે ખોલાસામાટે જુઓ શેઠ ખ. રૂ. કામાજીનું બનાવેલું "જરતોશ્ત નામું," બાબ ૪ થો.

ઉલટું,[૭૯] તમામ[૮૦] દેવો[૮૧] પોતાની મરજી ઉપરાંત[૮૨] બીહીને[૮૩] (તેને) નમેછે,[૮૪] (તથા) બીહીને[૮૫] અંધારામાં[૮૬] દોડી જાએછે.[૮૭]

અહે રય ખરેનંઘ્રહ્ચ, અંઘ્રહે અમ વેરેથ્રઘ્નચ, અહે યસ્ન યજતનાંમ તેમ યઝાઇ સુરૂન્વત યસ્ન; સ્રઓષેમ અષીમ જઓ-થ્રાબ્યો, અષીમચ વંઘ્રઉહીમ બેરેજઇતીમ, નઇરીમચ સંઘ્રહેમ હુરઓધેમ. આચ નો જમ્યાત અવંઘ્રહે વેરેથ્રજાઓ સ્રઓષો અષ્યો. સ્રઓષેમ અષીમ યજમઇદે; રતૂમ બેરેજન્તેમ યજ-મઇદે, યિમ અહુરેમ મજદાંમ, યો અષહે અપનોતેમો, યો અ-ષહે જધ્નૂસ્તેમો. વીસ્પ સ્રવાઓ જરથુશત્રિ યજમઇદે. વીસ્પચ હ્વરશ્ત શ્યઓથ્ન યજમઇદે, વરશ્તચ *વરેશ્યમ્નચ.

યેંઘ્રહે હાતાંમ આઅત યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મજદાઓ અહુરો વએથા અષાત હચા,
યાઓંઘ્રહાંમચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(કરદો ૩) (૧૪) યથા અહૂ વઇર્યો ૧. સ્રઓષેમ[૧] અષીમ[૨] હુરઓધેમ[૩] વેરેથ્રાજનેમ[૪] ફ્રાદત-ગએથેમ[૫] અષવનેમ[૬] અષહે[૭] રતૂમ[૮] યજમઇદે.[૯] યો[૧૦] આક્ષ્તિશ્ચ[૧૧] ઉર્વઇતિશ્ચ[૧૨] દ્રુજો[૧૩] સ્પસ્યો;[૧૪] સ્પેનિશ્તહે[૧૫] અવાન[૧૬] અમેષાઓ સ્પેન્ત[૧૭] અવિ[૧૮] હપ્તો-કર્ષ્વઇરીમ[૧૯] ઝાંમ.[૨૦] યો[૨૧] દએનો-દિસો[૨૨] દએનયાઓ,[૨૩] અદ્ધાઇ[૨૪] દએનાંમ[૨૫] દએસયાત[૨૬] અહુરો મજદાઓ[૨૭] અષવ.[૨૮]

(૧૪) ખુબસુરત[૩] ફતેહમંદ,[૪] દુનિયાંની વૃદ્ધિ કરનાર[૫] (તથા) પવિત્ર,[૬] અશો[૨] સરોશ[૧] (ઈજદ) (જે) અશોઈનો[૭] સરદાર[૮] (તેને) હમો વખાણીએ છિયે.[૯] જે[૧૦] (ઇઆને સરોશ ઈજદ) દોસ્તીથી[૧૧] તથા સલાહથી[૧૨] દરૂજના[૧૩] (હુમલાથી તથા તેની ખરાબીથી) ચોકસી રાખનાર[૧૪] (છે.)† સઉથી વૃદ્ધિ કરનાર (ઈઆને હોરમજદ)ના[૧૫] (પેદા કીધેલા) અમશાસ્પંદો[૧૭] હફતે કેશ્વર[૧૯] જમીન[૨૦] ઉપર[૧૮] પાસબાની ‡કરેછે.[૧૬] જે[૨૧] દીનનો[૨૩] દીન ¶શિખવનાર[૨૨] (છે), (તથા) તેને[૨૪] અશો[૨૮] હોરમજદે[૨૭] દીન[૨૫] શિખવી.[૨૬]

---

* એ આખા ફકરાના તરજુમાનેમાટે જુઓ એજ યશ્ત, સફો ૨૭૦–૨૭૧.

† અથવા બીજી રીતેઃ—જે (ઈઆને સરોશ ઈજદ) દરૂજની (સાંમે થઇને) દોસ્તીને તથા સલાહ સંપજને બંચાવનાર (છે).

‡ અસલ એબારતમાં એ ક્રિયાપદ અપૂર્ણ ભૂતકાળ સંશયાર્થમાં છે.

¶ હોશેદરબામી, હોશેદરમાહ તથા સોશ્યોસને (પેહેલવી શરેહ)–દારમેસ્તેતે.

અહે રય ખરેનંઘ્હચ, અંઘ્હે અમ વેરેથ્રઘ્નચ, અહે યસ્ન યજતનાંમ્ તેમ યઝાઇ સુરૂન્વત યસ્ન; સ્રઓષેમ્ અષીમ્ જઓ-થ્રાબ્યો, અષીમ્ચ વંઘ્ઉહીમ્ બેરેજઇતીમ્, નઇરીમ્ચ સંઘ્હેમ્ હુરઓધેમ. આચ નો જમ્યાત્ અવંઘ્હે વેરેથ્રજાઓ સ્રઓષો અષ્યો. સ્રઓષેમ્ અષીમ્ યજમઇદે; રતૂમ્ બેરેજન્તેમ્ યજમઇદે, યિમ્ અહુરેમ્ મજદાંમ્, યો અષહે અપનોતેમો, યો અષહે જધ્નૂશ્તેમો. વીસ્પ સ્રવાઓ જરથુશ્ત્રિ યજમઇદે. વીસ્પચ હુવરૂશ્ત શ્યઓથ્ન યજમઇદે, વરૂશ્તચ *વરેષ્યમ્નચ.

યેંઘ્હે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્હો,
મજદાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્હાંમચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(કરદો ૪ થો) (૧૫) યથા અહૂ વઇર્યો ૧. સ્રઓષેમ્[1] અષીમ્[2] હુરઓધેમ્[3] વેરેથ્રાજનેમ્[4] ફ્રાદત્-ગએથેમ્[5] અષવનેમ્[6] અષહે[7] રતૂમ્[8] યજમઇદે.[9] યિમ્[10] દથત્[11] અહુરો મજદાઓ[12] અષવ[13] અએષ્મહે[14] ખ્રવી-દ્રઓશ[15] હમએસ્તારેમ.[16] આક્તીમ્[17] હાંમ-વઇન્તીમ્[18] યજમઇદે,[19] પરેશતસ્ચ[20] શ્રવયાઓસ્ચ[21] હ-મએસ્તાર.[22] (૧૬) હુખ્ય[23] સ્રઓષહે[24] અષ્યેહે,[25] હુખ્ય[26] રશ્નઓશ[27] રજિશ્તહે,[28] હુખ્ય[29] મિથ્રહે[30] વોઉરૂ-ગઓયઓઇ-તોઇશ,[31] હુખ્ય[32] વાતહે[33] અપઓનો,[34] હુખ્ય[35] દએનયાઓ[36] વંઘ્હુયાઓ[37] માજદયસ્નોઇશ,[38] હુખ્ય[39] અરૂશતાતો[40] ફ્રાદત્-ગએથયાઓ[41] વરેદત્-ગએથયાઓ[42] સવો-ગએથયાઓ,[43] હુ-ખ્ય[44] અષોઇશ[45] વંઘ્હુયાઓ,[46] હુખ્ય[47] ચિસ્તોઇશ[48] વંઘ્હુયા-ઓ,[49] હુખ્ય[50] રજિશ્તયાઓ[51] ચિસ્તયાઓ[52] (૧૭) હુખ્ય[53] વીસ્પએષાંમ્[54] યજતનાંમ્,[55] હુખ્ય[56] માંથ્રહે સ્પેન્તહે,[57] હુખ્ય[58] દાતહે[59] વીદએવહે,[60] હુખ્ય[61] દરેઘયાઓ[62] ઉપયનયા-ઓ,[63] હુખ્ય[64] અમેષનાંમ સ્પેન્તનાંમ્,[65] હુખ્ય[66] અહ્માકેમ[67] સઓષ્યન્તાંમ્[68] યત્[69] બિપઇતિશ્તનાંમ[70] અષઓનાંમ્,[71] હુખ્ય[72] વીસ્પયાઓ[73] અષઓનો[74] સ્તોઇશ.[75]

(૧૫) ખુબસુરત,[3] ફતેહમંદ,[4] દુનિયાંની વૃદ્ધિ કરનાર[5] (તથા) પવિત્ર,[6] અશો[2] સરોશ[1] (ઇજદ) (જે) અશોઈનો[7] સરદાર[8] (તેને)

* એ ફકરાના તરજુમાનેમાટે જુઓ એજ યશ્ત, સફે ૨૭૦-૨૭૧.

હમો વખાણીએ છિયે;[૯] જેને[૧૦] અશો[૧૩] હોરમજ્દે[૧૨] ભયંકર હથિયાર-વાળા[૧૫] એશમ (દેવ)ની[૧૪] સાંભે થનાર (અથવા હરીફ) તરીકે[૧૬] પેદા કીધો.[૧૧] સુલેહ[૧૭] (તથા) ફતેહમંદ કૌવત[૧૮] (કે જે) લડાઈ[૨૦] તથા *અદાવતના[૨૧] બે શત્રુ (તેઓ)ને[૨૨] હમો વખાણીએ છિયે.[૧૯] (૧૬) અશો[૨૫] સરોસ (ઈજદ)ના[૨૪] દોસ્તદારોને,[૨૩] સઉથી સાચ્ચા[૨૮] રશ્ને (ઈજદ)-ના[૨૭] દોસ્તદારોને,[૨૬] ઓહોળાં ખેતરવાળા[૩૧] મેહેર (ઈજદ)નાં[૩૦] દોસ્ત-દારોને,[૨૯] અશો[૩૪] ગોવાદ (ઈજદ)ના[૩૩] દોસ્તદારોને,[૩૨] ભલી[૩૭] માજદયસ્ની[૩૮] દીનના[૩૬] દોસ્તદારોને,[૩૫] દુનિયાંની વૃદ્ધિ કરનાર,[૪૧] દુનિયાંની આબાદી કરનાર[૪૨] (તથા) દુનિયાંને ફાએદો કરનાર[૪૩] આસ્તાદ (ઈજદ)ના[૪૦] દોસ્તદારોને,[૩૯] અશિશવંઘના[૪૫-૪૬] દોસ્તદારોને,[૪૪] સારાં[૪૯] જ્ઞાનના[૪૮] (અથવા ડહાપણના[૪૯]) દોસ્તદારોને,[૪૭] સઉથી સાચ્ચા[૫૧] જ્ઞાનના[૫૨] (ઈઆને ધર્મની કેળવણીના) દોસ્તદારોને,[૫૦]–(એ બધાઓને હમો વખાણીએ છિયે.) (૧૭) તમામ[૫૪] ઈજદોના[૫૫] દોસ્તદારોને,[૫૩] †માંથ્ર સ્પેન્તના[૫૭] દોસ્ત-દારોને,[૫૬] દેવથી જુદા[૬૦] કાએદાના[૫૯] દોસ્તદારોને,[૫૮] લાંબા વખતના[૬૨] ‡જુના રેવાજના[૬૩] દોસ્તદારોને,[૬૧] અમશાસ્પંદોના[૬૫] દોસ્તદારોને,[૬૪] અશો[૭૧] માણસોમાં[૭૦] ફાએદો કરનારાઓમાંના[૬૮] હમારા[૬૭] દોસ્તદારોને,[૬૬] (તથા) અશો (હોરમજદ)ની[૭૪] તમામ[૭૩] પેદાએશના[૭૫] ¶દોસ્તદારોને[૭૨] (હમો વખાણીએ છિયે અથવા યાદ કરીએ છિયે.)

અહે રય ખ્અરેનંઘહચ, અંઘહે અમ વેરેથ્રઘ્નચ, અહે યસ્ન યજત્તનાંમ્ તેમ્ યજાઇ સુરૈન્વત યસ્ન; સ્રઓષેમ્ અષીમ્ જઓ-થ્રાબ્યો, અષીમ્ચ વંઘ્રઉહીમ્ બેરેજઇતીમ્, નઇરીમ્ચ સંઘ્રહેમ્ હુરઓધેમ. આચ નો જમ્યાત્ અવંઘ્રહે વેરેથ્રજાઓ સ્રઓષો

---

* પ્રોફેસર દારમેસ્તેતે. એ બોલનો ચોકસ અર્થ કર્યો નથી.

† ઈઆને પાક અવસ્તાના કલામો. જુઓ અરદીબેહેશ્ત યશ્ત, ફકરો ૬ ઠો.

‡ ધર્મની કેળવણી, દીનનો અભ્યાસ, શિખામન (સ્પીગલ તથા યુસ્તિ); લાંબા વખતની દંતકથાને લગતી કેળવણી (દારમેસ્તેતે).

¶ એ ફકરામાં કેટલાંએક પૃથક્ નામો (abstract nouns) ના બી દોસ્તો કહેલા છે, તેની મતલબ તે ગુણો સાથે સંબંધ રાખનારા બીજા ગુણો સમજવા. જેમકે ડહાપણના દોસ્તો ઈઆને ડહાપણની સાથે તાલુકો રાખનારા બીજા ગુણો, જેવાકે વિવેક દૂરઅંદેશી, સારી સમજ, તીક્ષ્ણ બુદ્ધિ ઇત્યાદિ. ભલી માજદયસ્નની દીનના તથા ડહાપણના દોસ્તોની મતલબ એમ બી થઇ શકે કે, ભલી માજદયસ્ની દીનને તથા ડહાપણને પસંદ કરનારા.

અષ્યો. સ્રઓષેમ્ અષીમ્ યજમઇદે; રતૂમ્ બેરેજન્તેમ્ યજમઇદે, યિમ્ અહુરેમ્ મજ્દાંમ્, યો અષહે અપનોતેમો, યો અષહે જયમૂશ્તેમો. વીસ્પ સ્રવાઓ જરથુશત્રિ યજમઇદે. વીસ્પચ હ્વરૂશ્ત ષ્યઓથ્ન યજમઇદે, વરૂશ્તચ વરેષ્યમ્નચ.*

યેંઘ્રહે હાતાંમ્ આઅત યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મજ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્રહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(કરદો ૫) (૧૮) **યથા અહૂ વઇર્યો ૧. સ્રઓષેમ[1] અષીમ[2] હુરઓધેમ[3] વેરેથ્રાજનેમ[4] ફ્રાદત્-ગએથેમ[5] અષવનેમ[6] અષહે[7] રતૂમ[8] યજમઇદે,[9] પઓરીમ્ચ[10] ઉપેમેમ્ચ[11] મધેમેમ્ચ[12] ફ્રતેમેમ્ચ,[13] પઓઇર્યાચ[14] યસ્ન[15] ઉપમચ[16] મધેમચ[17] ફ્રતેમ્ચ.[18]**

(૧૮) ખુબસુરત,[3] ફતેહમંદ,[4] દુનિયાંની વૃદ્ધિ કરનાર,[5] (તથા) પવિત્ર,[6] અશો[2] સરોશ[1] (ઈજદ) (જે) અશોઈનો[7] સરદાર,[8] તથા (જે) સઉથી પેહેલે દરજજેનો[10] તથા સઉથી બુલંદ[11] તથા સઉથી મધ્યમ[12] તથા સઉથી સરસ[13] (તેને), સઉથી પેહેલી[14] ઈજશ્નીએ કરીને[15] તથા સઉથી બુલંદ[16] તથા સઉથી મધ્યમ[17] તથા સઉથી સરસ[18] ઈજશ્નીએ કરીને[15] હમો ઈજીએ છિયે.[9]

ખોલાસો:—(ઉપલા વાક્યમાં જે વિશેષણો અશો સરોશ ઈજદની નયતે કરવાની ઈજશ્નેને લગાડ્યાં છે, તેજ વિશેષણો તેનેમાટે આવેલાં છે. એ જુદી જુદી જાતની ઈજશ્ને બાએ પેહેલવી તરજુમામાં નીચે મુજબ ખોલાસો કીધો છેઃ—સઉથી પેહેલી ઈજશ્ને તે નાવરની ઈજશ્ને; સઉથી બુલંદ ઈજશ્ને તે વીસ્પરદ; સઉથી મધ્યમ ઈજશ્ને તે હાદોખ્ત એક હમાસ્તની ઈજશ્ને; સઉથી સરસ ઈજશ્ને તે દવાજ્દેહ હમાસ્તની ઈજશ્ને. સરોશ ઈજદની નયતે કરવાની જેવી ઈજશ્ને તેવો તેનો મરતબો ગણેલો છે).

(૧૯) **વીસ્પાઓ[19] સ્રઓષહે[20] અષ્યેહે[21] તખ્મહે[22] તનુમાંથ્રહે,[23] તખ્મહે[24] હાંમ-વરેતિવતો[25] બાજુશ-અઓજંઘ્રહો[26] રથએશ્તાઓ[27] કમરેધો-જનો[28] દએવનાંમ્;[29] વનતો[30] વનઇતીશ[31] વનઇતિવતો,[32] અષઓનો[33] વનતો[34] વનઇતીશ[35] વનઇન્તીમ્ચ[36] ઉપરતાતેમ[37] યજમઇદે;[38] યાંમ્ચ[39] સ્રઓષહે[40] અષ્યેહે,[41] યાંમ્ચ[42] અરૂશ્તોઇશ[43] યજતહે.[44]** (૨૦) **વીસ્પ[45]**

* એ ફકરાના તરજુમાનેમાટે જુઓ એજ યશ્ત, સફે ૨૭૦–૨૭૧.

ન્માન[૪૬] સ્રઓષો-પાત[૪૭] યજમઇદે,[૪૮] યેંધ્રહાધ[૪૯] સ્રઓષો[૫૦] અષ્યો[૫૧] ક્ર્યો,[૫૨] ક્રિતો[૫૩] પઇતિ-જન્તો;[૫૪] નાચ[૫૫] અષવ,[૫૬] ક્રાયો-હુમતો[૫૭] ક્રાયો-હૂખ્તો[૫૮] ક્રાયો-હ્વરૂશ્તો.[૫૯]

(૧૯) મજબૂટ,[૨૨] માંથ્રનાં તનવાળા[૨૩] (ઈઆને જેનું તનજ પવિત્ર માંથ્રવાની), જોરેમંદ,[૨૪] બંચાવ કરનાર,[૨૫] જોરાવર બાજુવાળા,[૨૬] લડવૈયા[૨૭] (તથા) દેવોનાં[૨૯] માથાં ઉપર મારનારા[૨૮] અશો[૨૧] સરોશ ઈજદની[૨૦] તમામ (ફતેહો)ને[૧૯] (હમો વખાણીએ છિયે); ફટકો મારનારા[૩૦] (તથા) ફતેહથી મારનાર[૩૨] અશો (સરોશ ઈજદ) ની[૩૩] ફતેહોને[૩૧] (હમો વખાણીએ છિયે); સઉથી મ્હોટી[૩૭] ફતેહ[૩૬] જે[૩૯] અશો[૪૧] સરોશ (ઈજદની)[૪૦] તથા જે[૪૨] *આસ્તાદ[૪૩] ઈજદની[૪૪] (તેને) હમો વખાણીએ છિયે.[૩૮] (૨૦) સરોશ (ઈજદ)થી પાસબાની થએલાં[૪૭] તમામ[૪૫] ઘેરોને[૪૬] હમો વખાણીએ છિયે,[૪૮] જયાંહાં[૪૯] (અથવા જે ઘેરોમાં) અશો[૫૧] સરોશ[૫૦] (ઈજદ) મિત્રાચારી ભરેલો,[૫૨] ચહવાએલો[૫૩] (તથા) માન પામેલો[૫૪] (છે), (તથા જે ઘેરોમાં) વધારે સારી મનશ્નીવાળો,[૫૭] વધારે સારી ગવશ્નીવાળો[૫૮] (તથા) વધારે સારી કુનશ્નીવાળો[૫૯] અશો[૫૬] માણસ[૫૫] (છે).

(૨૧) કેહ્રૂપેમ્[૬૦] સ્રઓષહે[૬૧] અષ્યેહે[૬૨] યજમઇદે;[૬૩] કેહ્રૂપેમ્[૬૪] રશ્નઓશ[૬૫] રજિશ્તહે[૬૬] યજમઇદે;[૬૭] કેહ્રૂપેમ્[૬૮] મિથ્રહે[૬૯] વોઉરૂ-ગઓયઓઇતોઇશ[૭૦] યજમઇદે;[૭૧] કેહ્રૂપેમ્[૭૨] વાતહે[૭૩] અપઓનો[૭૪] યજમઇદે,[૭૫] કેહ્રૂપેમ્[૭૬] દએનયાઓ[૭૭] વંઘ્રહુયાઓ[૭૮] માજદયસ્નોઇશ[૭૯] યજમઇદે;[૮૦] કેહ્રૂપેમ્[૮૧] અરૂશ્તાતો[૮૨] ક્રાદત્-ગએથયાઓ[૮૩] વરેદત્-ગએથયાઓ[૮૪] સવો-ગએથયાઓ[૮૫] યજમઇદે;[૮૬] કેહ્રૂપેમ્[૮૭] અષોઇશ[૮૮] વંઘ્રહુયાઓ[૮૯] યજમઇદે;[૯૦] કેહ્રૂપેમ[૯૧] ચિસ્તોઇશ[૯૨] વંઘ્રહુયાઓ[૯૩] યજમઇદે;[૯૪] કેહ્રૂપેમ્[૯૫] રજિશ્તયાઓ[૯૬] ચિસ્તયાઓ[૯૭] યજમઇદે;[૯૮] (૨૨) કેહ્રૂપેમ્[૯૯] વીસ્પએષાંમ[૧૦૦] યજતનાંમ્[૧] યજમઇદે;[૨] કેહ્રૂપેમ્[૩] માંથ્રહે સ્પેન્તહે[૪] યજમઇદે;[૫] કેહ્રૂપેમ્[૬] દાતહે[૭] વીદએવહે[૮] યજમઇદે;[૯] કેહ્રૂપેમ્[૧૦] દરેઘયાઓ[૧૧] ઉપયનયાઓ[૧૨] યજમઇદે;[૧૩] કેહ્રૂપેમ[૧૪] અમેષનાંમ સ્પેન્તનાંમ[૧૫] યજમઇદે;[૧૬] કેહ્રૂપેમ[૧૭] અહ્માકેમ[૧૮] સઓષ્યન્તાંમ[૧૯]

---

* આસ્તાદનેમાટે સાધારણ રીતે 'અરૂશ્તાત્' બોલ આવેછે.

યત્[૨૦] બિપઇતિશ્તનાંમ્[૨૧] અષઓનાંમ્[૨૨] યજમઇદે;[૨૩] કેહ્રૂપેમ્[૨૪] વીસ્પયાઓ[૨૫] અષઓનો[૨૬] સ્તોઇશ[૨૭] યજમઇદે.[૨૮]

(૨૧) અશો[૬૨] સરોશ (ઈજદ)નાં[૬૧] શરીરને[૬૦] હમો વખાણીએ છિયે;[૬૩] સઉથી સાચ્ચા[૬૬] રશ્ને (ઈજદ)નાં[૬૫] શરીરને[૬૪] હમો વખાણીએ છિયે;[૬૭] બોહોળાં ખેતરવાળા[૭૦] મેહેર (ઈજદ)નાં[૬૯] શરીરને[૬૮] હમો વખાણીએ છિયે;[૭૧] અશો[૭૪] ગોવાદ (ઈજદ)નાં[૭૩] શરીરને[૭૨] હમો વખાણીએ છિયે;[૭૫] ભલી[૭૮] માજદયસ્ની[૭૯] દીનની[૭૭] મૂખ્ય *બાબદોને[૭૬] હમો વખાણીએ છિયે;[૮૦] દુનિયાંની વૃદ્ધિ કરનાર,[૮૩] દુનિયાંની આબાદી કરનાર[૮૪] (તથા) દુનિયાંને ફાએદો કરનાર[૮૫] આસ્તાદ (ઈજદ)નાં[૮૨] શરીરને[૮૧] હમો વખાણીએ છિયે;[૮૬] અશિશવંઘનાં[૮૮-૮૯] શરીરને[૮૭] હમો વખાણીએ છિયે;[૯૦] સારાં[૯૩] જ્ઞાનની[૯૨] (અથવા ડહાપણની[૯૨]) મૂખ્ય *બાબદોને[૯૧] હમો વખાણીએ છિયે;[૯૪] સઉથી સાચ્ચાં[૯૬] જ્ઞાનની[૯૭] (ઈઆને ધર્મની કેલવણીની) મૂખ્ય બાબદોને[૯૫] હમો વખાણીએ છિયે.[૯૮] (૨૨) તમામ[૧૦૦] ઈજદોનાં[૧] શરીરને[૯૯] હમો વખાણીએ છિયે;[૨] માંથ્ર સ્પેન્તની[૪] મૂખ્ય *બાબદોને[૩] હમો વખાણીએ છિયે;[૫] દેવથી જુદા[૮] કાએદાની[૭] (ઈઆને વંદીદાદની) મૂખ્ય બાબદોને[૬] હમો વખાણીએ છિયે;[૯] લાંબા વખતના[૧૧] જુના રેવાજની[૧૨] મૂખ્ય બાબદોને[૧૦] હમો વખાણીએ છિયે;[૧૩] અમશાસ્પંદોનાં[૧૫] શરીરને[૧૪] હમો વખાણીએ છિયે;[૧૬] હમુને[૧૮] ફાએદો કરનારા[૧૯] અશો[૨૨] માણસોનાં[૨૧] શરીરને[૧૭] હમો વખાણીએ છિયે;[૨૩] અશો (હોરમજદ)ની[૨૬] તમામ[૨૫] પેદાએશની[૨૭] મૂખ્ય બાબદોને[૨૪] હમો વખાણીએ છિયે.[૨૮]

અહે રય ખ્રરેનંઘહચ, અંઘહે અમ વેરેથ્રઘ્નચ, અહે યસ્ન યજતનાંમ્ તેમ યજાઇ સુરુન્વત યસ્ન; સ્રઓષેમ્ અષીમ્ જઓ-થ્રાબ્યો, અષીમચ વંઘુહીમ્ બેરેજઇતીમ્, નઇરીમચ સંઘહેમ્ હુરઓધેમ. આચ નો જમ્યાત્ અવંઘહે વેરેથ્રજાઓ સ્રઓષો અષ્યો. સ્રઓષેમ્ અષીમ્ યજમઇદે; રતૂમ્ બેરેજન્તેમ્ યજમઇદે, યિમ્ અહુરેમ્ મજ્દાંમ્, યો અષહે અપનોતેમો, યો અષહે જધ્નૂશ્તેમો. વીસ્પ સ્રવાઓ જરથુશ્ત્રિ યજમઇદે.

---

* 'કેહ્રૂપેમ્' બોલનો અસલ અર્થ "શરીર" થાએછે; પણ જેમ અંગ્રેજીમાં body બોલ "શરીર" ઉપરાંત, કોઇબી ચીજના મૂખ્ય ભાગનેમાટે વપરાએછે, તે પ્રમાણે 'કેહ્રૂપેમ્'નો અર્થ આએ ઠેકાણે સમજવો.

વીસ્પચ હુવરૂશ્ત ષ્યઓથનચ યજમઇદે, વરૂશતચ *વરેષ્યમ્નચ.
યેંઘ્રહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મજદાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્રહાંમચા તાંસ્ચા તાઓસચા યજમઇદે.

(બાજમાં પઢે.) સરોશ અશો, તગી, તન-ફરમાન, શેકફ્તે-જીન, જીન-અવઝારૂ, સાલારે દામાંને અહુરમજદ બેરસાદ; અએદૂન બાદ. (પ્રગટ પઢે.) યથા અહૂ વઇર્યો ૨.

યસ્નેમચ વહ્મેમચ અઓજસચ જવરેચ આફ્રીનામિ, સ્રઓષહે અષ્યેહે, તખ્મહે, તનુમાંથ્રહે, દરૂપિ-દ્રઓશ આહૂઇર્યેહે. અષેમ વોહૂ ૧. ☞ અહ્માઇ રએશચ; હુજંઘરેમ; જસ મે અવંઘ્રહે મજદ; કેરૂફ્રેહ્ મોજદ.

રોજ નેક્ નાંમ, રોજ પાક્ નાંમ, રોજ મુબારક્ (ફલાંન), માહે મુબારક્ (ફલાંન), ગાહે (ફલાંન), નમાજ દાદારે ગેહાંન દામાંન. ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મજદાઓ, તરોઇદીતે અંઘ્રરહે મઇન્યેઉશ. હઇથ્યાવરૂશ્તાંમ્ હાત્ વસ્ના ફ્રેરષોતેમેમ. સ્તઓમિ અષેમ; અષેમ વોહૂ ૧. ગોરૂજે ખોરેહ્ અવઝાયાદ સરોશ અશો, તગી, તન-ફરમાન, શેકફ્તે-જીન, જીન-અવઝારૂ, સાલારે દામાંને અહુરમજદ, બેરસાદ અમાવંદ પીરોજગર, અમાવંદી પીરોજગરી. દાદ્ દીન બેહ્ માજદયસ્નાંન, આગહી રવાઇ ગોઆફરગાની બાદ હફ્તે કેશવર જમીન; અએદૂન બાદ. મન આનો આવાયદ શુદન, મન આનો આવાયદ શુદન, મન આનો આવાયદ શુદન; અષઓને અષેમ વોહૂ ૧.

☞ (દક્ષિણ દિશા તરફ મોહોડું કરીને પઢે.) દાદારે ગેહાંન દીન માજદયસ્ની દાદે જરથુશ્તી. નેમસે-ન્તે અષાઉમ સેવિશ્તે અરેદ્વિ સૂર અનાહિતે અષઓને. અષેમ વોહૂ ૧.

નેમો ઉર્વઇરે વંઘ્રઉહિ મજદધાતે અષઓને અષેમ વોહૂ ૧.

સ્રઓષેમ્ અષીમ હુરઓધેમ વેરેથ્રાજનેમ ફ્રાદત્-ગએથેમ્ અષવનેમ અષહે રતૂમ યજમઇદે. અષેમ વોહૂ ૧.

સરોશ અશો, તગી, તન-ફરમાન, શેકફ્તે-જીન, જીન-અવઝારૂ, સાલારે દામાંને અહુરમજદ બેરસાદ. અષેમ વોહૂ ૧.

---

* એ ફકરાના તરજુમાનેમાટે જુઓ એજ યશત સફો ૨૭૦-૨૭૧.

સરોશ યશ્ત હાદોખ્તની નીરંગ.

☞ (એ નીરંગ સરોશ યશ્ત હાદોખ્ત પઢ્યા પછી ત્રણ વાર પઢે.)

ગેરૂજે[18] ખોરેહ્[19] અવઝાયાદ્[20] સરોશ[21] અશો,[22] તગી,[23] તન-ફર્માન,[24] શેકફ્ત-જીન,[25] જીન-અવઝાર,[26] સાલારે દામાંને અહુરમજદ[27] બેરસાદ્;[28] અએટૂન[29] બાદ્.[30] અષેમ્ વોહૂ ૧.

સરોશ[21] (ઈજદ) (જે) અશો,[22] જોરાવર,[23] માંથ્રનાં તનવાળો[24] (ઈઆને જેનું તનજ માંથ્રવાની એવો), એજમતી હથિયાર રાખનાર,[25] (તથા) ફતેહમંદ હથિયાર રાખનાર,[26] (તથા) હોરમજદની પેદાએશોનો સરદાર[27] (તેનું) તેજ[18] (તથા) (તેનો) પ્રતાપ[19] જીઆદે થાઓ![20] (ઉપર જણાવેલી સિફતવાળો સરોશ ઈજદ) (મારી મદદે) પોંહોંચો![28] એ પ્રમાણે[29] થાઓ![30] (ઈઆને જે દુઆ મેં માંગી તે મને આમીન થાઓ!)

સરોશ યશ્ત વડી.*

ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મજદાઓ. અષેમ્ વોહૂ ૧.

૫ નામે યજદાંન્ અહુરમજદ ખોદાએ અવઝૂની ગેરૂજે ખોરેહ્ અવઝાયાદ્; સરોશ અશો, તગી, તન-ફર્માન, શેકફ્ત-

---

* એ યશ્ત ઈજશ્નેના ૫૭ મા હામાંથી લીધી છે, બીજી યશ્તોની માફક અસલ જુદી નથી. એ આખા હામાં સરોશ ઈજદને લગતી બાબદ આવેલી છે, તે ઉપરથી એ હાને જુદો પાડી બીજી યશ્તોની માફક, તેમાં શરૂઆત તથા છેડેના પાજંદ ફકરા ઉમેરીને તેનું નામ 'સરોશ યશ્ત વડી' કરીને રાખ્યું. દારાબ હોરમજદીઆરની ફારસી રવાએતમાં કેટલેક ઠેકાણે એ યશ્તને 'સરોશ યશ્તે યજશ્ને' (ઈઆને ઈજશ્નેની અથવા ઈજશ્નેમાં આવેલી સરોશ યશ્ત) કરીને નામ આપેલું છે. ગુજરેલાંની નયતે પેહેલી ત્રણ રાતે ભણવામાં આવેછે, તે ઉપરથી એ યશ્ત 'યશ્ત સે શબ્' (ઈઆને ત્રણ રાતની યશ્ત) ને નામે બી જણાએલી છે, આપણા જરતોશ્તીઓમાં એ યશ્ત માત્ર રાતેજ ભણવાનો ચાલ છે. રાતે ભણવાની મતલબ એ કે, સરોશ ઈજદ તે ભણનારને ઉંઘમા દેવ, દરૂજ અથવા બીજી ખરાબ પેદાએશના ગલબાથી રક્ષણ કરે. ખરેખર જોતાં કોઇબી વખતે એ યશ્ત ભણવામાં આવે તો કાંઈ અડચણ જેવું નથી. દિવસના વખતમાં જ્યારે યોજદાથ્રેગર મોબેદ ઈજશ્ને કરેછે, ત્યારે તે આખી સરોશ યશ્ત (કે જે ઉપર જણાવ્યા પ્રમાણે ઈજશ્નેનો ૫૭ મો હા તે છે) મુકી દેતો નથી, પણ આખી ભણી જાએછે.

જીન, જીન-અવઝારૂ, સાલારે દામાંને અહુરમજદ બેરસાદ. અજ હુમા ગુનાહ પતેત પશેમાનુમ; અજ હર્વસ્તીન દુશમત દુજ્જૂખ્ત દુજ્જવરૂશ્ત, મેમ પ ગેતી મનીદ, ઉઇમ ગોફત, ઉઇમ કદ, ઉઇમ જસ્ત, ઉઇમ બૂન બૂદ એસ્તેદ. અજ આંન ગુનાહ મનશ્ની ગવશ્ની કુનશ્ની, તની રવાની ગેતી મીનોઆંની, ઓખે અવાખ્શ પશેમાન પ સે ગવશ્ની પ પતેત હોમ. ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મજદાઓ, તરોઇદીતે અંઘ્રહે મઇન્યેઉશ; હઇથ્યાવરશ્તાંમ હીત વસ્ના ફેરષોતેમેમ. સ્તઓમિ અષેમ અષેમ વોહૂ ૩.

ફ્રવરાને મજદયસ્નો જરથુશત્રિશ વીદએવો અહુર-ત્કએષો (જે ગેહ હોય તે પઢે.) ફ્રસસ્તયએચ. (૧) સ્રઓષહે અષ્યેહે, તખ્મહે, તનુ-માંથ્રહે, દરૂષિ-દ્રઓશ, આહૂઇર્યેહે, ક્ષ્નઓથ્ર યસ્નાઇચ વહ્માઇચ ક્ષ્નઓથ્રાઇચ ફ્રસસ્તયએચ, યથા અહૂ વઇર્યો જઓતા ફ્રા મે મ્રૂતે, અથા રતુશ અષાતચિત હચ ફ્રા અષવ વીદ્વાઓ *મ્રઓતૂ.

(કરદો ૧ લો) (૨) સ્રઓષેમ[1] અષીમ[2] હુરઓધેમ[3] વેરેથ્રાજનેમ[4] ફ્રાદત-ગએથેમ[5] અષવનેમ[6] અષહે[7] રતૂમ[8] યજમઇદે.[9] યો[10] પઓઇર્યો[11] મજદાઓ[12] દામાંન,[13] ફ્રસ્તેરેતાત[14] પઇતિ[15] બરેસ્મન,[16] યજત[17] અહુરેમ મજદાંમ,[18] યજત[19] અમેષે સ્પેન્તે,[20] યજત[21] પાયૂ[22] થ્વોરેશ્તાર,[23] યા[24] વીસ્પ[25] થ્વેરેસતો[26] દામાંન.[27]

(૨) ખુબસુરત,[3] ફતેહમંદ,[4] દુનિયાંની વૃદ્ધિ કરનાર,[5] (તથા) પવિત્ર,[6] અશો[2] સરોશ[1] (ઈજદ), (જે) અશોઈનો[7] સરદાર[8] (તેને) હમો આરાધીએ છીયે;[9] જેણે[10] (દાદાર) હોરમજદની[12] (તમામ) પેદાએશોમા[13] પાંથરેલી[14] †બરસમથી[16] (દાદાર) હોરમજદને[18] પેહેલવેહેલા[11] આરાધ્યો;[17] (જેણે) અમશાસ્પંદોને[20] આરાધ્યા,[19] (તથા જેણે) બંધે રક્ષણ કરનાર[22] (તથા) ‡બનાવનાર,[23] જેઓએ[24] તમામ[25] પેદાએશ[26] બનાવી,[26] (તેઓને) ¶આરાધ્યા.[21]

---

* એ ફકરાના તરજુમા બાબે જુઓ સરોશ બાજ, સફે ૧૪—૧૬.

† બરસમના જુડા બાંધીને (દારમેસ્તતે). બરસમ બાબે જુઓ સફે ૩૮ મે.

‡ એ ઇશારો દાદાર હોરમજદની હાથ હેઠળના બે મીનો, જેઓ સપેનામીનો અને અંગ્રેમીનો તેઓને વાસ્તે દીસેછે. એના ખોલાસાબાબે જુઓ સફે ૮ મે, ૩ જી નોટ. પાસબાની કરનાર તથા ચુકાદો કરનાર, ઈઆને મેહેર ઈજદ તથા ચિન્વત પુલ આગળ ઇનસાફ કરનાર રશ્ને રાસ્ત (પ્રોફેસર જાકસન).

¶ એ આખી સરોશ યશતના ખોલાસા તથા નોટ બાબે જુઓ યજશ્ને તથા વીસ્પરદનો મારો તરજુમો, હા ૫૭ મે.

(૩) અહે રય ખ્રેનંઘ્રહચ, અંઘ્રહે અમ વેરેથ્રઘ્નચ, અહે યસ્ન યજતનાંમ્ તેમ યજ઼ાઇ સુરૂન્વત યસ્ન; સ્રઓષેમ્ અષીમ્ જઓથ્રાબ્યો, અષીમ્ચ વંઘ્રઉહીમ્ બેરેજઇતીમ્, નઇરીમ્ચ સંઘ્રહેમ્ હુરઓધેમ. આચ નો જમ્યાત્ અવંઘ્રહે વેરેથ્રજાઓ સ્રઓષો અષ્યો. (૪) સ્રઓષેમ્ અષીમ્ યજમઇદે; રતૂમ્ બેરેજન્તેમ્ યજમઇદે, યિમ્ અહુરેમ્ મજ઼્દાંમ્, યો અષહે અપનોતેમો, યો અષહે જઘ્મૂશ્તેમો. વીસ્પ સ્રવાઓ જરથુશ્ત્રિ યજમઇદે. વીસ્પચ હ્વરૂશ્ત ષ્યઓથ્ન યજમઇદે, વરૂશ્તચ *વરેષ્યમ્નચ.

યેંઘ્રહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મજ઼્દાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્રહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(કરદો ૨ જો) (૫) સ્રઓષેમ[1] અષીમ[2] હુરઓધેમ[3] વેરેથ્રાજનેમ[4] ફ્રાદત્-ગએથેમ[5] અષવનેમ[6] અષહે[7] રતૂમ[8] યજમઇદે.[9] (૬) યો[10] પઓઇર્યો[11] બરેસ્મ[12] ફ્રસ્તેરેનત[13] થ્રયક્તીશ્ચ,[14] પન્ચ-યક્તીશ્ચ,[15] હપ્ત-યક્તીશ્ચ,[16] નવ-યક્તીશ્ચ[17] આક્ષ્નૂશ્ચ[18] મઇદ્યો-પઇતિશ્તાનાંસ્ચ.[19] અમેષનાંમ્ સ્પેન્તનાંમ્[20] યસ્નાઇચ[21] વહ્માઇચ[22] ક્ષ્નઓથ્રાઇચ[23] ફ્રસસ્તયએચ.[24]

(૫) ખુબસુરત,[3] ફતેહમંદ,[4] દુનિયાંની વૃદ્ધિ કરનાર[5] (તથા) પવિત્ર,[6] અશો[2] સરોશ[1] (ઈજદ) (જે) અશોઈનો[7] સરદાર[8] (તેને) હમો આરાધીએ છિયે.[9] (૬) જેણે[10] (ઈઆને સરોશ ઈજ઼દે) અમશાસ્પંદોની[20] આરાધના કરવાનેમાટે[21] તથા (તેઓની) ખુશીઓ ગાવાનેમાટે[22] તથા (તેઓને) ખુશ્તુદ કરવાનેમાટે[23] તથા (તેઓની) વખાણ કરવાનેમાટે,[24] પેહેલવેહેલાં[11] (બરસમની) ૩ ડાંખળી,[14] ૫ ડાંખળી,[15] ૭ ડાંખળી[16] તથા ૯ ડાંખળી,[17] ઘૂંટણની ઉંચાઈ જેટલી[18] તથા પગના મધ્ય ભાગની ઉંચાઈ †જેટલી[19] બરસમ[12] પાંથરી.[13]

અહે રય ખ્રેનંઘ્રહચ, અંઘ્રહે અમ વેરેથ્રઘ્નચ, અહે યસ્ન યજતનાંમ્ તેમ યજ઼ાઇ સુરૂન્વત યસ્ન; સ્રઓષેમ્ અષીમ્ જઓથ્રાબ્યો, અષીમ્ચ વંઘ્રઉહીમ્ બેરેજઇતીમ્, નઇરીમ્ચ સંઘ્રહેમ્ હુરઓધેમ. આચ નો જમ્યાત્ અવંઘ્રહે વેરેથ્રજાઓ સ્રઓષો અષ્યો. સ્રઓષેમ્ અષીમ્ યજમઇદે; રતૂમ્ બેરેજન્તેમ્ યજમઇદે,

* એના તરજુમાનેમાટે જુઓ સરોશ યશ્ત હાદોખ્તનો પેહેલો કરદો.
† ડાંખળીની લંબાઈ જણાવવાની મતલબ દીસેછે (દારમેસ્તેતે).

યિમ અહુરેમ મજ્દાંમ્, યો અષહે અપનોતેમો, યો અષહે જધ્નૂશ્તેમો. વીસ્પ સ્રવાઓ જરથુશત્રિ યજમઇદે. વીસ્પચ હ્વરૂશ્ત શ્યઓથ્ન યજમઇદે, વરૂશ્તચ *વરેષ્યમ્નચ.

યેંધ્રહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંધ્રહો,
મજ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંધ્રહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(કરદો ૩ જો) (૭) સ્રઓષેમ[1] અષીમ્[2] હુરઓધેમ્[3] વેરેથ્રાજનેમ્[4] ફ્રાદત્-ગએથેમ્[5] અષવનેમ્[6] અષહે[7] રતૂમ્[8] યજમઇદે.[9] (૮) યો[10] પઓઇર્યો[11] ગાથાઓ[12] ફ્રસ્રાવયત્,[13] યાઓ[14] પન્ચ[15] સ્પિતામહે[16] અષઓનો[17] જરથુશ્ત્રહે,[18] અફ્ર્સ્મનિવાંન્,[19] વચસ્તશતિવત્,[20] મત્-આજઇન્તીશ્,[21] મત્-પઇતિ-ફ્રસાઓ,[22] અમેષનાંમ્ સ્પેન્તનાંમ્[23] યસ્નાઇચ[24] વહ્માઇચ[25] ક્ષ્નઓથ્રાઇચ[26] ફ્રસસ્તયએચ.[27]

(૭) ખુબસુરત,[3] ફતેહમંદ,[4] દુનિયાંની વૃદ્ધિ કરનાર[5] તથા પવિત્ર,[6] અશો[2] સરોશ[1] (ઈજદ) (જે) અશોઈનો[7] સરદાર[8] (તેને) હમો આરાધીએ છિયે.[9] (૮) જેણે[10] અમશાસ્પંદોની[23] આરાધનાનેમાટે[24] તથા (તેઓની) ખુબીઓ ગાવાનેમાટે,[25] તથા (તેઓને) ખુશ્નુદ કરવાનેમાટે,[26] તથા (તેઓની) વખાણ કરવાનેમાટે,[27] પેહેલવેહેલાં[11] અશો[17] સપેતમાન[16] જરતોશ્ત (સાહેબ) ના[18] જે[14] પાંચ[15] ગાથા[12] (તેઓને) બેત,[19] ફકરાઓ[20] તથા (તેઓની) શરેહ સુધાં[21] તથા પુરસેશ †પાસુખ સુધાં[22] ગાયા[13] (અથવા ગાઇને ભણ્યા).

ખોલાસો:—(ગાથાનેમાટે તથા અહુનવરનેમાટે કેઠબી "ભણવા" કરીને ક્રિયાપદ નથી આવતો, પણ સ્રાવય (સંસ્કૃત શ્રાવય) ઈઆને "ગાવા, ગાયનની રીતે ભણવા" એ પ્રમાણે આવેછે. એ ઉપરથી ખોલ્લીરીતે માલુમ પડેછે કે, જેમ હાલમાં આપણા જરતોશ્તીઓ બીજા અવસ્તા ભણી જાએછે તેમ, ગાથા તથા અહુનવરને ભણી જવા નહી, પણ ગાયનની રીતે ગાવા જોઈએ. ગાથા બોલનો અર્થ સંસ્કૃત ગાથાને મળતો "પવિત્ર ગાયન" થાએછે.)

અહે રય ખરેનંધ્રહચ, અંધ્રહે અમ વેરેથ્રધ્નચ, અહે યસ્ન યજતનાંમ્ તેમ્ યજાઇ સુરૂન્વત યસ્ન; સ્રઓષેમ્ અષીમ્ જઓથ્રાબ્યો, અષીમચ વંધ્રઉહીમ્ બેરેજઇતીમ્, નઇરીમચ સંધ્રહેમ

* એના તરજુમાનેમાટે જુઓ સરોશ યશ્ત હાદોખ્તનો પેહેલો કરદો.
† એની મુકાબેલ જુઓ વીસ્પરદનો ૧૪ મો કરદો, ફકરો ૧ લો.

હુરઓધેમ. આચ નો જમ્યાત્ અવંઘહે વેરેથ્રજાઓ સ્રઓષો અષ્યો. સ્રઓષેમ્ અષીમ્ યજમઇદે; રતૂમ્ બેરેજન્તેમ્ યજમઇદે, યિમ્ અહુરેમ્ મજદાંમ્, યો અષહે અપનોતેમો, યો અષહે જધમૂશ્તેમો. વીસ્પ સ્રવાઓ જરથુશત્રિ યજમઇદે. વીસ્પચ હ્વર્શ્ત ષ્યઓથ્નચ યજમઇદે, વર્શ્તચ વરેષ્યમ્નચ.*

યેંઘ્રહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મજ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્રહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(કરદો ૪ થો) (૯) સ્રઓષેમ[1] અષીમ[2] હુરઓધેમ[3] વેરેથ્રાજનેમ[4] ફ્રાદત્-ગએથેમ[5] અષવનેમ[6] અષહે[7] રતૂમ[8] યજમઇદે.[9] (૧૦) યો[10] દ્રિઘઓશ્ચ[11] દ્રીવ્યાઓસ્ચ[12] અમવત્[13] ન્માનેમ[14] હાંમ-તાશ્તેમ.[15] પશ્ચ હૂ ફ્રાષ્મો-દાઇતીમ,[16] યો[17] અએષેમેમ[18] સ્તેરેથ્વત[19] સ્નઇથિષ[20] વીખ્રૂમન્તેમ[21] ખરેમ[22] જઇન્તિ;[23] અતચ[24] હે[25] બાઘ[26] કમેરેધેમ[27] જઘ્નવાઓ[28] પઇતિ[29] ખ્રંઘ્રહુયેઇતિ,[30] યથ[31] અઓજાઓ[32] નાઇધ્યાઓંઘ્રહેમ.[33]

(૯) ખુબસુરત,[3] ફતેહમંદ,[4] દુનિયાની વૃદ્ધિ કરનાર[5] (તથા) પવિત્ર,[6] અશો[2] સરોશ[1] (ઇજદ) (જે) અશોઈનો[7] સરદાર[8] (તેને) હમો આરાધીએ છિયે.[9] (૧૦) જે[10] (સરોશ ઇજદ) મુફલેસ માણસનું[11] તથા મુફલેસ બાઈડીનું[12] મજબૂટ[13] બાંધેલું[15] ઘેર[14] (છે).† (વળી) જે[17] (સરોશ ઇજદ) બામદાદનાં ઝઝકળાંના વખતથી[16] ‡તાકેલાં[19] હથિયારે કરીને[20] એશમ (દેવ) ને[18] સખત[21] જખમ[22] મારેછે;[23] તથા (જે માણસ) એ પ્રમાણે[31] (તેનાં) કૌવતને[32] તુચ્છકારી કાહાડેછે,[33] તેનાં[25] માથાં ઉપર[27] મારીને[28] (તે માંથાને) ખચીત[26] ભાંજી ¶નાંખેછે.[30]

---

* એના તરજુમાનેમાટે જુઓ સરોશ યશ્ત હાદોખ્તનો પેહેલ્લો કરદો.

† ઈઆને સરોશ ઇજદ મુફલેસ મરદ તથા ઓરતની પાસબાંની કરેછે.

‡ અંગ્રેજી Levelled ને અર્થે; આંખની બરાબર રાખીને નિશાન કીધેલો. એની મુકાબેલ એરેધ્વ (ઉચે ધરેલું). જુઓ એજ યશ્તનો ૧૬ મો ફકરો.

¶ અથવા બીજી રીતે:—જેમ[31] એક જોરાવર માણસ[32] દુઃખ દેનારને[33] (અથવા કંગાલને[33]) (મારે) (તેમ), (સરોશ ઈજદ) ખચીત[26] તેનાં[25] (ઈઆને એશમ દેવનાં) માંથા[27] ઉપર[28] મારીને[28] (તે) ભાંજી નાખેછે.[30] એ પ્રમાણે લેતાં 'નાઇધાઓંઘ્રહેમ્' બોલનો ધાતુ સંસ્કૃત નાધ્, નાથ્=દુઃખ દેવું, માંગી લેવું, આજેજી કરવી.

અહે રચ ખરેનંઘહચ, અંઘહે અમ વેરેથ્રઘ્નચ, અને યસ્ન યજતનાંમ તેમ યઝાઇ સુરૂન્વત યસ્ન; સ્રઓષેમ અષીમ જઓ-થ્રાબ્યો, અષીમચ વંઘ્ઉહીમ બેરેજઇતીમ, નઇરીમચ સંઘ્રહેમ હુરઓધેમ. આચ નો જમ્યાત અવંઘહે વેરેથ્રજાઓ સ્રઓષો અષ્યો. સ્રઓષેમ અષીમ યજમઇદે; રતૂમ બેરેજન્તેમ યજ-મઇદે, યિમ અહુરેમ મજદાંમ, યો અષહે અપનોતેમો, યો અષહે જઘમૂશ્તેમો. વીસ્પ સ્રવાઓ જરથુશ્ત્રિ યજમઇદે. વીસ્પચ હ્વરૂશ્ત શ્યઓથ્ન યજમઇદે, વરૂશ્તચ *વરેષ્યમ્નચ.

યેંઘહે હાતાંમ આઅત યેસ્ને પઇતી વંઘહો,
મજદાઓ અહુરો વએથા અષાત હચા,
યાઓંઘહાંમચા તાંસચા તાઓસચા યજમઇદે.

(કરદો ૫) (૧૧) સ્રઓષેમ[1] અષીમ[2] હુરઓધેમ[3] વેરે-થ્રાજનેમ[4] ફ્રાદત-ગએથેમ[5] અષવનેમ[6] અષહે[7] રતૂમ[8] યજમઇદે,[9] તખ્મેમ[10] આસૂમ,[11] અઓજંઘહ્વન્તેમ,[12] દરેષતેમ,[13] સૂરેમ,[14] બેરેજઇધીમ.[15] (૧૨) યો[16] વીસ્પએઇબ્યો[17] હચ અરેજઓઇબ્યો[18] વવન્વાઓ[19] પઇતિ-જસઇતિ[20] બ્યાખ્મ[21] અમેષનાંમ સ્પેન્તનાંમ.[22]

(૧૧) ખુબસુરત,[3] ફતેહમંદ,[4] દુનિયાંની વૃદ્ધિ કરનાર[5] (તથા) પવિત્ર,[6] અશો[2] સરોશ[1] (ઈજદ) (જે) અશોઈનો[7] સરદાર[8] (તથા જે) જોરાવર,[10] જહડપવાળો,[11] કૌવત ધરાવનાર,[12] (દેવોનેમાટે) ભયંકર,[13] શૂરો[14] (તથા) બુલંદીથી નજર પોંહોંચાડનાર[15] (તેને) હમો આરાધીએ છિયે.[9] (૧૨) જે[16] (દેવો સાથની) તમામ[17] લડાઈઓમાંથી[18] ફતેહ-મંદીથી[19] અમશાસ્પંદોની[22] મિજલસ તરફ[21] (ઈઆને મિજલસમાં) જાએછે.[20]

અહે રચ ખરેનંઘહચ, અંઘહે અમ વેરેથ્રઘ્નચ, અહે યસ્ન યજતનાંમ તેમ યઝાઇ સુરૂન્વત યસ્ન; સ્રઓષેમ અષીમ જઓ-થ્રાબ્યો, અષીમચ વંઘ્ઉહીમ બેરેજઇતીમ, નઇરીમચ સંઘ્રહેમ હુરઓધેમ. આચ નો જમ્યાત અવંઘહે વેરેથ્રજાઓ સ્રઓષો અષ્યો. સ્રઓષેમ અષીમ યજમઇદે; રતૂમ બેરેજન્તેમ યજ-મઇદે, યિમ અહુરેમ મજદાંમ, યો અષહે અપનોતેમો, યો અષહે જઘમૂશ્તેમો વીસ્પ સ્રવાઓ જરથુશ્ત્રિ યજમઇદે. વીસ્પચ હ્વરૂશ્ત શ્યઓથ્ન યજમઇદે, વરૂશ્તચ *વરેષ્યમ્નચ.

* એના તરજુમાનેમાટે જુઓ સરોશ યશ્ત હાદોખ્તનો પેહેલ્લો કરદો.

યેંઘ્નહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્નહો,
મજ્દાઓ અહુરો વઅેથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્નહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(કરદો ૬ ઠો) (૧૩) સ્રઓષેમ્[1] અષીમ્[2] હુરઓધેમ્[3] વેરેથ્રાજનેમ્[4] ફ્રાદત્-ગએથેમ્[5] અષવનેમ્[6] અષહે રતૂમ્[7] યજમઇદે;[8] યૂનાંમ્[9] અઓજિશ્તેમ્,[10] યૂનાંમ્[11] તન્જિશ્તેમ્,[12] યૂનાંમ્[13] થ્વક્ષિશ્તેમ્,[14] યૂનાંમ્[15] આસિશ્તેમ્,[16] યૂનાંમ્[17] પરોકતરૂશ્તેમેમ્.[18] પઇતિષત[19] મજ્દયસ્ન[20] સ્રઓષહે[21] અષ્યેહે[22] યસ્નેમ્.[23] (૧૪) દૂરાત્[24] હચ અહ્માત્ ન્માનાત્,[25] દૂરાત્[24] હચ અંઘ્નહાત્ વીસત્,[26] દૂરાત્[24] હચ અહ્માત્ જન્તઓત્,[27] દૂરાત્[24] હચ અંઘ્નહાત્ દંઘ્નહુઓત્,[28] અઘાઓ[29] ઇથ્યેજાઓ[30] વોઇઘ્નાઓ[31] યેઇન્તિ;[32] યેંઘ્નહે[33] ન્માનય[34] સ્રઓષો[35] અષ્યો[36] વેરેથ્રાજાઓ,[37] થ્રાંફ્રેધો[38] અસ્તિ[39] પઇતિ-જન્તો;[40] નાચ[41] અષવ,[42] ફ્રાયો-હુમતો,[43] ફ્રાયો-હૂખ્તો,[44] ફ્રાયો-હ્વરૂશ્તો.[45]

(૧૩) ખુબસુરત,[3] ફતેહમંદ,[4] દુનિયાંની વૃદ્ધિ કરનાર[5] (તથા) પવિત્ર,[6] સરોશ[1] (ઈજ્દ) (જે) અશો[2] (તથા) અશોઈનો સરદાર[7] (તથા જે) જવાનોમાં[9] ઘણોજ જોરાવર,[10] જવાનોમાં[11] ઘણોજ દ્દઢ,[12] જવાનોમાં[13] ઘણોજ ચાલાક,[14] જવાનોમાં[15] ઘણોજ જહડપવાળો[16] (તથા) જવાનોમાં[17] ઘણોજ *ખાહેશમંદ[18] (તેને) હમો આરાધીએ છિયે.[8] અએ માજ્દયસ્નો![20] અશો[22] સરોશ (ઈજ્દ) ની[21] ઈજશ્નને[23] તમો ઇચ્છો,[19] (ઈઆને અશો સરોશ ઈજદની ઈજશ્ને કરવાને તમો ખાહેશ રાખો) (કે તે તમારી મદદે આવે). (૧૪) જે (શખ્સ)નાં[33] ઘેરમાં[34] અશો,[36] ફતેહમંદ[37] (તથા) તૃપ્ત થએલો[38] સરોશ[35] (ઈજ્દ) માન પામેલો[40] હોએછે,[39] તથા (જે શખ્સના ઘેરમાં) વધારે નેક મનશ્નીવાળો,[43] વધારે નેક સખુન બોલનારો[44] (તથા) વધારે નેક કાંમ કરનારો[45] અશો[42] માણસ[41] હોએછે[39] તે ઘેરમાંથી,[25] તે મોહોલ્લામાંથી,[26] તે કસબામાંથી,[27] (તથા) તે દેશમાંથી[28] દુષ્ટ[29] (તથા) નાશકારક[30] અડચણો[31] દૂર[24] †જાએછે.[32]

અહે રય ખરેનંઘ્નહચ, અંઘ્નહે અમ વેરેથ્રઘ્નચ, અહે યસ્ન યજતનાંમ્ તેમ યજાઇ સુરૂન્વત યસ્ન; સ્રઓષેમ્ અષીમ્ જઓ-

* પરો=આગળ; ધાતુ કમ્=સંસ્કૃત કમ્=ઇચ્છવું; કમ્+તર્+તેમ; વચમાં શ્ નકામો આવેલો છે. ઘણોજ સાહસિક, ઘણાં જોખમનાં કાંમ માથે લેનાર (હારલે).

† તે દેશમાંથી આફત,[29] નાશ[30] અને મરકી[31] દૂર જાએછે (દારમેસ્તેતે).

થ્રાબ્યો, અષીમચ વંઘ્રઉહીમ્ બેરેજઇતીમ્, નઇરીમચ સંઘ્રહેમ્ હુરઓધેમ્. આચ નો જમ્યાત્ અવંઘ્રહે વેરેથ્રજાઓ સ્રઓષો અષ્યો. સ્રઓષેમ્ અષીમ્ યજમઇદે; રતૂમ્ બેરેજન્તેમ્ યજમઇદે, યિમ્ અહુરેમ્ મજદાંમ્, યો અષહે અપનોતેમો, યો અષહે જધ્મૂશ્તેમો વીસ્પ સ્રવાઓ જરથુશત્રિ યજમઇદે. વીસ્પચ હ્વરૂશ્ત ષ્યઓથ્ન યજમઇદે, વરૂશ્તચ *વરેષ્યમ્નચ.

યેંઘ્રહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મજદાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્રહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(કરદો ૭ મો) (૧૫) સ્રઓષેમ્ અષીમ્ હુરઓધેમ્ વેરેથ્રાજનેમ્ ફ્રાદત્-ગએથેમ્ અષવનેમ્ અષહે રતૂમ્ યજમઇદે. †યો વનનો કયધ્રહે, યો વનનો કાઇદ્યેહે, યો જન્ત દએવયાઓ દ્રુજો અશ-અઓજંઘ્રહો અહૂમ-મેરેન્ચો; યો હરેત અઇવ્યાક્શ્તચ વીસ્પયાઓ ફ્રવોઇશ્ ગએથયાઓ.† (૧૬) યો અનવંઘ્રહુઅ્દેમ્નો જએનંઘ્રહ નિપાઇતિ મજદાઓ દામાંન્; યો અનવંઘ્રહુઅ્દેમ્નો જએનંઘ્રહ નિશહુઉર્વઇતિ મજદાઓ દામાંન્. યો વીસ્પેમ્ અહૂમ્ અસ્તવન્તેમ્ એરેદ્વ સ્નઇથિષ નિપાઇતિ પસ્ચ હૂ ફ્રાશ્મોદાઇતીમ્† (૧૭) યો નોઇત્ પસ્ચએત હુશખ્ફ઼, યત્ મઇન્યૂ દામાંન્ દઇધીતેમ્, યસ્ચ સ્પેન્તો મઇન્યુશ યસ્ચ અંઘ્રો હિષારો અષહે ગએથાઓ. યો વીસ્પાઇશ અયાંન્ચ ક્ષફ્નસ્ચ યૂઇદ્યેઇતિ માજન્યએઇબ્યો હધ દએવએઇબ્યો.† (૧૮) હો નોઇત્ તરૂશ્તો ફ્રાનામઇતે થ્વએષાત્ પરો દએવએઇબ્યો; ફ્રા અહ્માત્ પરો વીસ્પે દએવ અનુસો તરૂશ્ત નેમેન્તે, તરૂશ્ત તેમંઘ્રહો †દ્વરેન્તે.

અહે રય ખરેનંઘ્રહચ, અંઘ્રહે અમ વેરેથ્રઘ્નચ, અહે યસ્ન યજતનાંમ્ તેમ્ યજ઼ાઇ સુરૂન્વત યસ્ન; સ્રઓષેમ્ અષીમ્ જઓથ્રાબ્યો, અષીમચ વંઘ્રઉહીમ્ બેરેજઇતીમ્, નઇરીમચ સંઘ્રહેમ્ હુરઓધેમ્. આચ નો જમ્યાત્ અવંઘ્રહે વેરેથ્રજાઓ સ્રઓષો અષ્યો. સ્રઓષેમ્ અષીમ્ યજમઇદે; રતૂમ્ બેરેજન્તેમ્ યજમઇદે, યિમ્ અહુરેમ્ મજદાંમ્, યો અષહે અપનોતેમો, યો અષહે જધ્મૂશ્તેમો. વીસ્પ સ્રવાઓ જરથુશત્રિ યજમઇદે. વીસ્પચ

* એના તરજુમાનેમાટે જુઓ સરોશ યશત હાદોખ્તનો પેહેલ્લો કરદો.
† ૭ મા કરદાના તરજુમા બાબે જુઓ સરોશ યશત હાદોખ્તનો ૨ જો કરદો.

હુવરૂશત ષ્યઓથન યજમઇદે, વરૂશતચ વરેષ્યમ્નચ.
યેંઘ્રહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મજદાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્રહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(કરદો ૮ મો) (૧૯) સ્રઓષેમ્[1] અષીમ[2] હુરઓધેમ[3] વેરેથ્રાજનેમ્[4] ફ્રાદત્-ગએથેમ[5] અષવનેમ્[6] અષહે[7] રતૂમ્[8] યજમઇદે.[9] યિમ્[10] યજત[11] હઓમો[12] ફ્રાષ્મિશ,[13] બએષજયો,[14] સ્રીરો,[15] ક્ષથ્ર્યો,[16] જઇરિ-દોઇથ્રો,[17] બરેજિશ્તે[18] પઇતિ[19] બરેજહિ[20] હરઇથ્યો પઇતિ બરેજયાઓ[21] (૨૦) હુવચાઓ[22] પાપો-વચાઓ,[23] પઇરિગાઓ વચાઓ,[24] પઇથિમ્નો[25] વીસ્પો-પએસીમ[26] મસ્તીમ,[27] યાંમ[28] પોઉરૂ-આજઇન્તીમ[29] માંથ્રહેચ[30] પઉર્વતાતેમ.[31]

(૧૯) ખુબસુરત,[3] ફતેહમંદ,[4] દુનિયાંની વૃદ્ધિ કરનાર[5] (તથા) પવિત્ર,[6] સરોશ[1] (ઈજદ) (જે) અશો[2] (તથા) અશોઈનો[7] સરદાર[8] (તેને) હમો આરાધીએ છિયે;[9] જેને[10] આબાદી કરનાર,[13] તંદરોસ્તી આપનાર,[14] સોહામણા,[15] હકુમત ધરાવનાર[16] (તથા) સોનેરી આંખવાળા[17] હોમ ઈજદે[12] અલબુર્જ પાહાડની[21] સઉથી ઉંચી[18] ટોંચ[20] ઉપર[19] ઈજીઓ.[11] (૨૦) (જે હોમ) નેક સખુન બોલનારો[22] ' *પાપો ' (નામના નુસ્ક)ના સખુન ભણનારો,[23] (તથા) ' *પઇરિગા ' (નામના નુસ્ક) ના સખુન ભણનારો[24] (છે); (તથા જે હોમ) માંથ્ર (એટલે જરતોશ્તી ધર્મના ભેદ ભરેલા કલામો)ની[30] શ્રેષ્ઠતાને[31] (તથા) (તે માંથ્રની) તમામ આરાસ્તગી ભરેલી[26] પુરતી શરેહો સાથની[29] મ્હોટાઈને[27] (અથવા દાનાઇને) રાહે ચાલનારો[25] (છે).†

અહે રય ખ્રરેનંઘ્રહચ, અંઘ્રહે અમ વેરેથ્રગ્નચ, અહે યસ્ન યજતનાંમ્ તેમ્ યઝતઇ સુરન્વત યસ્ન; સ્રઓષેમ્ અષીમ્ જઓ-

* પાપો તથા પઇરિગા નામના નુસ્કો પેહેલવી ભાષામાં આવેલાં "પાજેહ્" (પાજમ્) તથા " બરશ્ " ને મલતાં સમજવાં. એક શિકલનો પેહેલવી બોલ એકથી વધારે રીતે વંચાઈ શકાયાને લીધે, જેને " પાજેહ્ " વાંચ્યોછે, તેજ બોલ " પાપે " બી વંચાઈ શકાએ; તેમજ " બરશ્ " બોલ " બરેગા " (જેનો જંદમાં પઇરિગા) બી વંચાઇ શકાએ (એરવદ શે. દા. ભરૂચા). એ પ્રમાણે લેતાં " પાપો " તથા " પઇરિગા " ૨૧ નુસ્કમાં આવી શકેછે. ૨૧ નુસ્કના ખોલાસા બાબે જુઓ સફે ૧૪૯ મો. બચાવનાર કલામ, વખતસરના (પ્રસંગોપાત્ત) કલામ (દારમેસ્તેતે); ચેતવણી આપનારા તથા પાસબાની કરનારા કલામ (મિલ્સ).

† જે હોમ પુષ્કળ વિદ્યા સાથનું તમામ ડહાપણ તથા પવિત્ર કલામ ઉપર સરદારી ધરાવેછે (દારમેસ્તેતે).

થ્રાબ્યો, અષીમચ વંધ્રઉહીમ બેરેજઇતીમ, નઇરીમચ સંધ્રહેમ હુરઓધેમ. આચ નો જમ્યાત્ અવંધ્રહે વેરેથ્રજાઓ સ્રઓષો અષ્યો. સ્રઓષેમ અષીમ યજમઇદે; રતૂમ બેરેજન્તેમ યજમઇદે, યિમ અહુરેમ મજ્દાંમ, યો અષહે અપનોતેમો, યો અષહે જધમૂશ્તેમો. વીસ્પ સ્રવાઓ જરથુશત્રિ યજમઇદે. વીસ્પચ હ્વર્શ્ત ષ્યઓથ્ન યજમઇદે, વર્શતચ *વરેષ્યમ્નચ.

યેંધ્રહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતિ વંધ્રહો,
મજ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંધ્રહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(કરદો ૯ મો) (૨૧) સ્રઓષેમ[1] અષીમ[2] હુરઓધેમ[3] વેરેથ્રાજનેમ[4] ફ્રાદત્-ગએથેમ[5] અષવનેમ[6] અષહે[7] રતૂમ[8] યજમઇદે.[9] યેંધ્રહે[10] ન્માનેમ[11] વારેથ્રઘ્નિ,[12] હજંધ્રરે-સ્તૂનેમ,[13] વીધાતેમ,[14] બરેજિશ્તે[15] પઇતિ[16] બરેજહિ[17] હરઇથ્યો પઇતિ બરેજયાઓ,[18] ખ્શારઓક્ષ્નેમ[19] અન્તર-નએમાત્[20] સ્તેહ્રપએસેમ[21] નિશ્તર-નએમાત્.[22] (૨૨) યેંધ્રહે[23] અહુનો વઇર્યો[24] સ્નઇથિશ[25] વીસત[26] વેરેથ્રજાઓ,[27] યસ્નસ્ચ[28] હપ્તંધ્રહાઇતિશ,[29] ફ્ષુષસ્ચ[30] માંથ્રો[31] યો[32] વારેથ્રઘ્નિશ,[33] વીસ્પાઓસ્ચ[34] યસ્નો-કેરેતયો.[35]

(૨૧) ખુબસુરત,[3] ફતેહમંદ,[4] દુનિયાંની વૃદ્ધિ કરનાર[5] (તથા) પવિત્ર[6] સરોશ[1] (ઈજદ) (જે) અશો[2] (તથા) અશોઈનો[7] સરદાર[8] (તેને) હમો આરાધીએ છિયે.[9] જેનું[10] ફતેહમંદ,[12] ૧૦૦૦ થામલાવાળું,[13] મજબૂટ,[14] અંદરના ભાગમાંથી[20] પોતાની મેળે રોશની આપતું,[19] (તથા) બાહારના ભાગમાંથી[22] સેતારાથી સંગારેલું[21] ઘેર[11] અલબુર્જ પાહાડની[18] સઉથી ઉંચી[15] ટૉચ[17] ઉપર[16] (આવેલું છે). (૨૨) જેનું[23] (ઈઆને સરોશ ઈજદનું) ફતેહમંદ[27] હથિયાર[25] (થઈ રેહેવાને) અહુનવર[24] તથા હપ્તન[29] †યશ્તે[28] તથા ફતેહમંદ[33] ‡ફ્ષુષ[30] માંથ્રવાનીએ[31] તથા તમામ[34] ઈજશ્નેના ¶કરદાઓએ[35] કબૂલ રાખ્યું હતું.[26]

---

* એના તરજુમાનેમાટે જુઓ સરોશ યશ્ત હાદોખ્તનો પેહેલ્લો કરદો.

† એના ખોલાસા બાબે જુઓ મ્હોટી હપ્તન યશ્ત, સફે ૧૭૩ મો, ૯ ઠી નોટ.

‡ ઈઆને આબાદી કરનાર માંથ્રવાની. ઈજશ્નેના ૫૮ મા હાને બી કેહેછે.

¶ અથવા આરાધનાનું કાંમ. નીરંગસ્તાનપ્રમાણે યેંધ્રહે હાતાંમનો ફકરો (પ્રોફેસર દારમેસ્તેતે).

અહે રય ખરેનંધ્રહચ, અંઘ્રહે અમ વેરેથ્રઘ્નચ, અહે યસ્ન યજતનાંમ તેમ્ યઝાઇ સુરૂન્વત યસ્ન; સ્રઓષેમ અષીમ્ જઓ-થ્રાબ્યો, અષીમચ વંઘ્રઉહીમ્, બેરેજઇતીમ્, નઇરીમચ સંઘ્રહેમ હુરઓધેમ. આચ નો જમ્યાત્ અવંઘ્રહે વેરેથ્રજાઓ સ્રઓષો અષ્યો. સ્રઓષેમ્ અષીમ્ યજમઇદે; રતૂમ્ બેરેજન્તેમ્ યજમઇદે, યિમ્ અહુરેમ્ મજદાંમ્, યો અષહે અપનોતેમો, યો અષહે જઘ્મૂશ્તેમો. વીસ્પ સ્રવાઓ જરથુશત્રિ યજમઇદે. વીસ્પચ હ્વરૂશ્ત ષ્યઓથ્ન યજમઇદે, વરૂશ્તચ *વરેષ્યમ્નચ.

યેંઘ્રહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મજદાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્રહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(કરદો ૧૦ મો) (૨૩) સ્રઓષેમ[1] અષીમ[2] હુરઓધેમ[3] વેરેથ્રાજનેમ[4] ફ્રાદત-ગએથેમ[5] અષવનેમ[6] અષહે[7] રતૂમ[8] યજ-મઇદે.[9] યેંઘ્રહે[10] અમચ[11] વેરેથ્રઘ્નચ,[12] હઓઝંથ્વચ[13] વએઘ્યાચ[14] અવાન્[15] અમેષાઓ સ્પેન્ત[16] અવિ[17] હપ્તો-કરૂષ્વઇરીમ[18] ઝંમ.[19] (૨૪) યો[20] દએનો-દિસો[21] દએનયાઓ[22] વસો-ક્ષથ્રો[23] ફ્રચરાઇતિ,[24] અવિ[25] યાંમ[26] અસ્તવઇતીમ્[27] ગએથાંમ.[28] અય[29] દએનય[30] ફ્રઓરેન્ત[31] અહુરો મજદાઓ[32] અષવ,[33] ફ્રા વોહુ મનો,[34] ફ્રા અષેમ વહિશ્તેમ[35] ફ્રા ક્ષથ્રેમ વઇરીમ્,[36] ફ્રા સ્પેન્ત આર્મઇતિશ,[37] ફ્રા હઉર્વતાસ્,[38] ફ્રા અમેરેતતાસ્[39] ફ્રા આહૂઇરિશ[40] ફ્રષ્નો,[41] ફ્રા આહૂઇરિશ[42] તકએષો.[43]

(૨૩) ખુબસુરત,[3] ફતેહમંદ[4] દુનિયાંની વૃદ્ધિ કરનાર[5] (તથા) પવિત્ર[6] સરોશ[1] (ઈજદ) (જે) અશો[2] (તથા) અશોઈનો[7] સરદાર[8] (તેને) હમો આરાધીએ છિયે.[9] જે (સરોશ ઈજદ) ની[10] હિમ્મત,[11] તથા ફતેહ[12] તથા સારાં ડહાપણ[13] તથા વિદ્યાને લીધે[14] અમશાસ્પંદો[16] હફ્તે કેશ્વર[18] જમીન[19] ઉપર[17] પાસબાની †કરેછે.[15] (૨૪) જે[20] (સરોશ ઈજદ) દીનનો[22] દીન શીખવનાર (ઈઆને દસ્તુર) તરીકે[21] પોતાની મરજીપ્રમાણે હકુમત ચલાવતો[23] હાડમંદ[27] દુનિયાં[28] ઉપર[25]

---

* એના તરજુમાનેમાટે જુઓ સરોશ યશ્ત હાદોખ્તનો પેહેલ્લો કરદો.

† અસલ એબારતમાં એ બોલ (અવાન્) અપૂર્ણ ભૂતકાળ સંશયાર્થ ૩ જો પુરૂષ બહુવચનમાં છે; ધાતુ અવ્=સંસ્કૃત અવ્=બંચાવવું. ગેલ્ડનરપ્રમાણે 'અવાઇન્' વાંચણ કબૂલ રાખીએ તો 'આવેછે, નીચે આવેછે;' ધાતુ અવ-ઇ.

ફરતો ફરેછે.[૨૪] અશો[૩૩] હોરમજદ,[૩૨] બહમન,[૩૪] અરદીબેહેશ્ત,[૩૫] શેહેરેવર,[૩૬] અસ્પંદાદ,[૩૭] ખોરદાદ,[૩૮] અમરદાદ[૩૯] (તથા) હોરમજદી[૪૦] (દીનને લગતા) સવાલો કરનાર[૪૧] (તથા) હોરમજદી[૪૨] રાહ રસમ *દેખાડનાર[૪૩]—(એ બધા) આએ[૨૯] દીનથી[૩૦] રાજી થયા.[૩૧]

(૨૫) †ઉભ અધ[૪૪] વએઇબ્યય[૪૫] અહુબ્ય,[૪૬] વએઇબ્યય[૪૭] નો[૪૮] અહુબ્ય[૪૯] નિપયાઓ,[૫૦] આઇ[૫૧] સ્રઓષ[૫૨] અષ્ય[૫૩] હુરઓધ,[૫૪] અહેચ[૫૫] અંઘ્રહેઉશ[૫૬] ચે[૫૭] અસ્તવતો,[૫૮] યસ્ચ[૫૯] અસ્તિ[૬૦] મનહ્યો.[૬૧] પઇરિ[૬૨] દ્રવતત્[૬૩] મહ્રૂકાત્,[૬૪] પઇરિ[૬૫] દ્રવતત્[૬૬] અએષ્માત્,[૬૭] પઇરિ[૬૮] દ્રવઇતિબ્યો[૬૯] હએનેબ્યો.[૭૦] યાઓ[૭૧] ઉસ[૭૨] ફ્રૂરેમ્[૭૩] દ્રફ્ષેમ[૭૪] ગેરેવનાંન્,[૭૫] અએષ્મહે[૭૬] પરે[૭૭] દ્રઓમેબ્યો,[૭૮] યાઓ[૭૯] અએષ્મો[૮૦] દુજ્દાઓ[૮૧] દ્રાવયાત્,[૮૨] મત્[૮૩] વીદાતઓત્[૮૪] દએવો-દાતાત્.[૮૫] (૨૬) અધ[૮૬]-નો[૮૭]તૂમ[૮૮] સ્રઓષ[૮૯] અષ્ય[૯૦] હુરઓધ,[૯૧] જાવરે[૯૨] દયાઓ[૯૩] હિતએઇબ્યો,[૯૪] દ્રવતાતેમ[૯૫] તનુબ્યો,[૯૬] પોઉરૂ-સ્પક્ષ્તીમ[૯૭] ત્બિષયન્તાંમ,[૯૮] પઇતિ-જઇતીમ[૯૯] દુશ્મઇન્યુનાંમ,[૧૦૦] હથ્રા-નિવાઇતીમ[૧] હમેરેથ-નાંમ,[૨] અઉર્વથનાંમ[૩] ત્બિષ્યન્તાંમ.[૪]

(૨૫) આએ[૫૧] ખુબસુરત[૫૪] અશો[૫૩] સરોશ[૫૨] (ઇજદ)! અહિંયાં[૪૪] બેહુ[૪૫] જીંદગીમાં[૪૬] (તથા) બેહુ[૪૭] દુનિયાંમાં[૪૯] હમારી[૪૮] તું પાસબાની કરજે.[૫૦]

ખોલાસો:—(બેહુ દુનિયાં તે કેઈ તે વિશે નીચે જણાવેછે.)

આએ[૫૫] દુનિયાં[૫૬] જે[૫૭] હાડમંદ[૫૮] તથા (બીજી દુનિયાં) જે[૫૯] મીનોઈ[૬૧] છે[૬૦] (ત્યાંહાં તું હમારી પાસબાની કરજે).

ખોલાસો:—(પાસબાની શાથી કરવી તે વિશે નીચે જણાવેછે.)

ધસારો કરી આવનારાં[૬૩] મોત[૬૪] થી,[૬૨] ધસારો કરી આવનારા[૬૬] એશમ[૬૭] (દેવ)થી,[૬૫] ધસારો કરી આવનારાં[૬૯] ‡લશ્કરો[૭૦] થી,[૬૮] (અએ અશો સરોશ ઈજદ! તું હમારી પાસબાની કરજે). જે[૭૧] (લશ્કરોએ) ઘાતકી[૭૩] વાવટો[૭૪] ઉંચે[૭૨] પકડ્યો.[૭૫] એશમ (દેવ)ના[૭૬] હુમલાઓ[૭૮] થી[૭૭] (તું હમારી પાસબાની કરજે); જે (લશ્કરો) ને[૭૯] ખરાબ જાણનારા[૮૧] એશમ[૮૦] (દેવે)

---

* હોરમજદની વહી (Revelation) તથા હોરમજદનો કાએદો (દારમેસ્તેતે).

† ડાકટર ગેલ્ડનર ૨૫ મા ફકરાને કવીતા રૂપી ૧૨ લીટીનો તથા ૨૬ મા ફકરાને કવીતા રૂપી ૭ લીટીનો લેછે. દરેક લીટી ચિન્હ આગળ પુરી થાએછે.

‡ ઈઆને તુરાંન તથા બીજા દેશોના ભટકતા તથા લુટફાટ કરનારા તાઇફાઓ (દારમેસ્તેતે).

દેવનાં આપેલાં[85] *મોત[84] સાથે[83] દોડાવ્યાં.[82] (૨૬) અએ ખુબસુરત[91] અશો[90] સરોશ[89] (ઈજદ) અહિંયાં[89] તું[88] હમારા[87] ઘોડાઓનેવાસ્તે[94] કૌવત[92] આપ,[93] તનનેવાસ્તે[96] મજબૂટી,[95] અદેખાઓનું[98] પુરતીરીતે †જેર કરવું,[97] દુશ્મનોની[100] સાંભે મારવું,[99] અદેખા[4] (તથા) સાથે લડનારા[2] વેરીઓને[3] નીચે તોડી પાડવાનું જોર[1]–(એ સઘળું) (અએ સરોશ ઈજદ! તું હમુને આપ).

અહે રય ખ્રરેનંઘ્રહચ, અંઘ્રહે અમ વેરેથ્રધ્નચ, અહે યસ્ન યજતનાંમ્ તેમ્ યજાઇ સુરૂન્વત યસ્ન; સ્રઓષેમ્ અષીમ્ જઓ-થ્રાબ્યો, અષીમચ વંઘ્રઉહીમ બેરેજઇતીમ, નઇરીમચ, સંઘ્રહેમ હુરઓધેમ. આચ નો જમ્યાત્ અવંઘ્રહે વેરેથ્રજાઓ સ્રઓષો અષ્યો. સ્રઓષેમ્ અષીમ્ યજમઇદે; રતૂમ્ બેરેજન્તેમ્ યજમઇદે, યિમ્ અહુરેમ્ મજદાંમ્, યો અષહે અપનોતેમો, યો અષહે જઘ્મૂશ્તેમો. વીસ્પ સ્રવાઓ જરથુશત્રિ યજમઇદે. વીસ્પચ હ્વરૂશ્ત ષ્યઓથ્ન યજમઇદે, વરૂશ્તચ ‡વરેષ્યમ્નચ.

યેંઘ્રહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મજદાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્રહાંમચા તાંસચા તાઓસચા યજમઇદે.

(કરદો ૧૧ મો) (૨૭) સ્રઓષેમ[1] અષીમ[2] હુરઓધેમ[3] વેરેથ્રાજનેમ[4] ફ્રાદત્-ગએથેમ[5] અષવનેમ[6] અષહે[7] રતૂમ[8] યજ-મઇદે.[9] યિમ[10] ચધ્વારો[11] અઉર્વન્તો[12] અઉરૂષ,[13] રઓક્ષ્ન,[14] ફ્રાદરેસ્ર,[15] સ્પેન્ત,[16] વીદ્વાઓંઘ્રહો,[17] અસય[18] મઇનિવસંઘ્રહો[19] વજેન્તિ.[20] સ્રવએન[21] અએષાંમ[22] સફાઓંઘ્રહો[23] જરન્ય[24] પઇતિ[25] થ્વરૂશ્તાઓંઘ્રહો[26] (૨૮) આસ્યંઘ્રહ[27] અસ્પએઇબ્ય,[28] આસ્યંઘ્રહ[29] વાતએઇબ્ય,[30] આસ્યંઘ્રહ[31] વારએઇબ્ય,[32] આસ્યંઘ્રહ[33] મએઘએઇબ્ય,[34] આસ્યંઘ્રહ[35] વયએઇબ્ય[36] હ્વપતરેતએઇબ્ય,[37] આસ્યંઘ્રહ[38] હ્વસ્તયાઓ[39] અઇંઘ્રહિમનયાઓ.[40] (૨૯) યોઇ[41] વીસ્પે[42] તે[43] અપયેઇન્તિ;[44] યોઇ[45] અવે[46] પસ્કાત્[47] બ્યેઇ-ન્તિ,[48] નોઇત્[49] અવે[50] પસ્કાત્[51] આફેન્તે.[52] યોઇ[53] વએઇબ્ય[54] સ્નઇથિશ્નિબ્ય[55] ફ્રાયતયેઇન્તિ[56] વજેમ્ન[57] યિમ[58] વોહૂમ[59]

* અગરજો 'વીદાતઆન્' બોલને 'વીધોતુ' ઉપરથી નીકળેલો ગણીએ તો 'દેવની રસમના વીધોતુ (નામના દેવ) સાથે' અર્થ થઈ શકે.

† હમુને દુઃખ દેનારાઓની સાંભે સારી નગેહબાની (દારમેસ્તેતે).

‡ એના તરજુમાનેમાટે જુઓ સરોશ યશ્ત હાદોખ્તનો પેહેલ્લો કરદો.

સ્રઓષેમ્[૧૦] અષીમ્.[૧૧] યત્‌ચિત્[૧૨] ઉપસ્તઇરે[૧૩] હિન્દ્વો[૧૪] આગેઉર્વયેઇતે,[૧૫] યત્‌ચિત્[૧૬] દઓષતઇરે[૧૭] નિઘ્ને.[૧૮]

(૨૭) ખુબસુરત,[૩] ફતેહમંદ,[૪] દુનિયાંની વૃદ્ધિ કરનાર[૫] (તથા) પવિત્ર[૬] સરોશ[૧] (ઈજદ) (જે) અશો[૨] (તથા) અશોઇનો[૭] સરદાર[૮] (તેને) હમો આરાધીએ છિએ.[૯] જેને[૧૦] *સફેદ,[૧૩] ચકચક થતા,[૧૪] દેખામણા,[૧૫] પવિત્ર,[૧૬] શીઆંના[૧૭] (તથા) †છાયાવગરના[૧૮] ચાર[૧૧] ઘોડા[૧૨] મીનોઈ ‡જગામાં[૧૯] ગાડીમાં લઈ જાએછે.[૨૦] તે (ઘોડા)ઓની[૨૨] ખરી[૨૩] સીસાંની[૨૧] (અને) તેની ઉપર[૨૫] સોનાનો[૨૪] ઢોળ ચઢાવેલો[૨૬] (હોએછે). (૨૮) (અશો સરોશ ઈજદના ઉપર જણાવેલા ઘોડા) (બીજા) ઘોડાઓ કરતાં[૨૮] વધારે શેતાબ,[૨૭] પવનના કરતાં[૩૦] વધારે શેતાબ,[૨૯] વરસાદના કરતાં[૩૨] વધારે શેતાબ,[૩૧] વાદળાંનાં કરતાં[૩૪] વધારે શેતાબ,[૩૩] સારી પાંખવાળાં[૩૭] પક્ષિઓના કરતાં[૩૬] વધારે શેતાબ[૩૫] (તથા) સારી પેઠે તાંકીને ફેંકેલા[૩૯] તીરના કરતાં[૪૦] વધારે શેતાબ[૩૮] (હોએછે). (૨૯) જે[૪૧] (ઘોડા) તે[૪૩] બધાઓને[૪૨] પોંહોંચી ¶શકેછે.[૪૪] જેઓ[૪૫] પછવાડેથી[૪૭] જાએછે[૪૮] તેઓ[૪૬] પછવાડેથી[૫૧] તે (ઘોડા)ઓને[૫૦] પોંહોંચી શકતા[૫૨] નથી;[૪૯] જે[૫૩] (ઘોડાઓ) બે[૫૪] હથિયારે કરીને[૫૫] ભલા[૫૬] અશો[૫૯] સરોશ (ઈજદ) ને[૬૦] ગાડીમાં લઇને[૫૭] શેતાબીથી જાએછે.[૫૮] જે[૬૨] (સરોશ ઈજદ) પૂર્વ તરફ[૬૩] હિંદુસ્થાનથી[૬૪] પોતાનો માર્ગ લેછે,[૬૫] અને પશ્ચિમ તરફ[૬૭] §ઉતરેછે[૬૮] (ઈઆને સવહિ નામના કેશ્વરથી નીકળીને અરેજહિ નામના કેશ્વરસુધી જાએછે).

અહે રય ખ્વરેનંઘહચ, અંઘહે અમ વેરેથ્રઘ્નચ, અહે યસ્ન યજતનાંમ્ તેમ્ યજાઇ સુરુન્વત યસ્ન; સ્રઓષેમ્ અષીમ્ જઓથ્રાબ્યો, અષીમચ વંઘ્વઉહીમ્ બેરેજઇતીમ્, નઇરીમચ સંઘહેમ્ હુરઓધેમ્. આચ નો જમ્યાત્ અવંઘહે વેરેથ્રજાઓ સ્રઓષો અષ્યો. સ્રઓષેમ્ અષીમ્ યજમઇદે; રતૂમ્ બેરેજન્તેમ્ યજમઇદે, યિમ્ અહુરેમ્ મજદાંમ્, યો અષહે અપનોતેમો, યો અષહે જઘ્મૂશ્તેમો. વીસ્પ સ્રવાઓ જરથુશત્રિ યજમઇદે. વીસ્પચ

---

* ‘ અઉરૂષ ’ નો અર્થ ‘ કેરમજી રંગના ’ બી થાએછે. (જુઓ તીર યશ્ત, કરદો ૧ લો, સફો ૨૧૮ મો.)

† ઈઆને જેનો છાયો પડે નહી તેવા (ઘોડા); અ=નહી; સય=સાયેહ (ફારસી)=છાયો.—‘ આસવ ’ હોએ તેમ ગણીને, મિલ્સ ‘ શેતાબ ’ અર્થ કરેછે.

‡ અથવા મીનોઇ મરજીપ્રમાણે ચાલનારા (મઈન્યવ+વસંઘહ).

¶ ઈઆને અશો સરોશ ઈજદના ઘોડા દોડવામાં આએ ફકરામાં જણાવ્યા પ્રમાણે પવન, પક્ષિ, તીર ઇત્યાદિના કરતાં વધારે શેતાબ છે.

§ સરોશ ઈજદ પૂર્વ તરફની નદી આગળથી નીકળેછે, અને પશ્ચિમ તરફની નદી સુધી જાએછે (દારમેસ્તેતે). પૂર્વ તરફની નદી તે ઇંડસ નદી અને પશ્ચિમ તરફની નદી તે તાઇગ્રીસ નદી.

હુવરૂશત બ્યઓથ્ન યજમઇદે, વરૂશતચ *વરેષ્યમ્નચ.
યેંધ્નહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંધ્નહો,
મજદાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંધ્નહાંમ્ચા તાંસચા તાઓસચા યજમઇદે.

(કરદો ૧૨ મો) (૩૦) સ્રઓષેમ[1] અષીમ[2] હુરઓધેમ[3] વેરેથ્રાજનેમ[4] ફ્રાદત્-ગએથેમ[5] અષવનેમ[6] અષહે[7] રતૂમ્[8] યજમઇદે.[9] યો[10] બેરેજો,[11] બેરેજિ-યાસ્તો,[12] મજદાઓ[13] દામાંન્[14] નિશંધ્નહસ્તિ.[15] (૩૧) યો[16] આથ્રિતીમ,[17] હમહે[18] અયાંન્,[19] હમયાઓ[20] વા[21] ક્ષપો,[22] ઇમત્[23] કરૂષ્વરે[24] અવજાઇતિ[25] યત્[26] ખ્નનિરથેમ્[27] બામીમ,[28] સ્નઇથિશ[29] જસ્તય[30] દ્રજેમ્નો,[31] બરોઇથ્રો-તએજ્મ,[32] હુવાવએધેમ[33] કમેરેધે[34] પઇતિ[35] દએવનાંમ.[36] (૩૨) સ્નથાઇ[37] અંધ્નરહે મઇન્યેઉશ[38] દ્રવતો,[39] સ્નથાઇ[40] અએષ્મહે[41] ખ્રુવી-દ્રઓશ,[42] સ્નથાઇ[43] માજઇન્યનાંમ[44] દએવનાંમ,[45] સ્નથાઇ[46] વીસ્પનાંમ[47] દએવનાંમ.[48]

(૩૦) ખુબસુરત,[3] ફતેહમંદ[4] દુનિયાંની વૃદ્ધિ કરનાર[5] (તથા) પવિત્ર[6] સરોશ[1] (ઈજદ) (જે) અશો[6] (તથા) અશોઈનો[7] સરદાર[5] (તેને) હમો આરાધીએ છિયે.[9] જે[10] બુલંદ કદનો[11] (તથા જેણે દેવોની સાંમે લડાઈ કરવાને) કમ્મર તંગ બાંધેલી[12] (છે તે) હોરમજદની[13] પેદાએશોમાં[14] બેસેછે.[15] (૩૧–૩૨) જે[16] (સરોશ ઈજદ) દેવોનાં[36] માથા[34] ઉપર[35] (મારવાનું) તીક્ષ્ણ, (અને) કાપી નાખે તેવું[32] (તથા) જોસથી ફટકો વાગે તેવું[33] હથિયાર[29] (પોતાના) હાથમાં[30] પકડીને,[31] આએ[23] કેસ્વર[24] જે[26] ચલકતું[28] †ખનિરથ (તે) તરફ[27] દુષ્ટ[39] અંગ્રેમેન્યુશને[38] મારવાનેમાટે,[37] ભયંકર હથિયારવાળા[42] એશમ (દેવ)ને[41] મારવાનેમાટે,[40] માજનદરાંનના[44] દેવોને[45] મારવાનેમાટે,[43] (તથા) તમામ[47] દેવોને[48] મારવાનેમાટે[46] દર[18] દિસના[19] તથા દર[20] રાતે[22] ત્રણ વખત[17] આવેછે.[25]

અહે રય ખ્નરેનંધહચ, અંધહે અમ વેરેથ્રધ્નચ, અહે યસ્ન યજતનાંમ તેમ યજાઇ સુરૂન્વત યસ્ન; સ્રઓષેમ અષીમ જઓથ્રાબ્યો, અષીમચ વંધ્નઉહીમ બેરેજઇતીમ, નઇરીમચ સંઘહેમ હુરઓધેમ. આચ નો જમ્યાત અવંધ્નહે વેરેથ્રજાઓ સ્રઓષો અષ્યો. સ્રઓષેમ અષીમ યજમઇદે; રતૂમ બેરેજન્તેમ યજમ-

* એના તરજુમાનેમાટે જુઓ સરોશ યશ્ત હાદોખ્તનો પેહેલ્લો કરદો.

† 'ખનિરથ' ના ખોલાસા બાબે જુઓ સફે ૩૫ મે આપેલી નોટ.

ઇદે, યિમ્ અહુરેમ મજદાંમ્, યો અષહે અપનોતેમો, યો અષહે જધ્નૂશ્તેમો. વીસ્પ સ્રવાઓ જરથુશત્રિ યજમઇદે. વીસ્પચ હ્વરશ્ત ષ્યઓથ્ન યજમઇદે, વર્શ્તચ *વરેષ્યમ્નચ.

યેંઘ્રહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મજદાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્રહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(કરદો ૧૩ મો) (૩૩) સ્રઓષેમ[1] અષીમ[2] હુરઓધેમ[3] વેરેથ્રાજનેમ[4] ફ્રાદત્-ગએથેમ[5] અષવનેમ[6] અષહે[7] રતૂમ[8] યજમઇદે.[9] ઇધતચ,[10] અઇનિધતચ[11] ઇધતચ,[12] વીસ્પાંમ્ચ[13] અઇપિ[14] ઇમાંમ્[15] જાંમ,[16] વીસ્પાઓ[17] સ્રઓષહે[18] અષ્યેહે[19] તખ્મહે[20] તનુ-માંથ્રહે,[21] તખ્મહે[22] હાંમ-વરેતિવતો[23] બાજુશ-અઓજંઘ્રહો,[24] રથએશ્તાઓ[25] કમેરેધો-જનો[26] દએવનાંમ.[27] વનતો વનઇતીશ વનઇતિવતો, અષઓનો વનતો વનઇતીશ વનઇન્તીમ્ચ ઉપરતાતેમ્ યજમઇદે, યાંમ્ચ સ્રઓષહે અષ્યેહે, યાંમ્ચ અર્શ્તોઇશ યજતહે. (૩૪) વીસ્પ ન્માન સ્રઓષો-પાત યજમઇદે, યેંઘ્રહાધ સ્રઓષો અષ્યો ફ્રયો, ફ્રિતો, પઇતિ-જન્તો; નાચ અષવ, ફ્રાયો-હુમતો ફ્રાયો-હૂખ્તો ફ્રાયો-હ્વર્શ્તો.†

(૩૩) ખુબસુરત,[3] ફતેહમંદ,[4] દુનિયાંની વૃદ્ધિ કરનાર[5] (તથા) પવિત્ર[6] સરોશ[1] (ઇજદ) (જે) અશો[2] (તથા) અશોઇનો[7] સરદાર[8] (તેને) હમો આરાધીએ છિયે.[9] અહિંયાં[10] તથા કોઈબી બીજી જગાએ,[11] અહિંયાં[12] (તથા) આએ[15] તમામ[13] જમીન[16] ઉપર,[14] જોરાવર[20] તથા માંથ્રનાં તનવાળા,[21] જોરેમંદ,[22] બંચાવ કરનાર,[23] જોરાવર બાજુવાળા[24] લડવૈયા,[25] (તથા) દેવોનાં[27] માથાં ઉપર મારનારા[26] અશો[19] સરોશ (ઇજદ) નાં[18] તમામ (કાંમો તથા ફતેહો) ને[17] (હમો વખાણીએ છિયે).

અહે રય ખરેનંઘ્રહચ, અંઘ્રહે અમ વેરેથ્રઘ્નચ, અહે યસ્ન યજતનાંમ્ તેમ યજાઇ સુરૂન્વત યસ્ન; સ્રઓષેમ અષીમ જઓથ્રાબ્યો, અષીમ્ચ વંઘ્રઉહીમ્ બેરેજઇતીમ્, નઇરીમ્ચ સંઘ્રહેમ્ હુરઓધેમ. આચ નો જમ્યાત્ અવંઘ્રહે વેરેથ્રજાઓ સ્રઓષો અષ્યો. સ્રઓષેમ અષીમ યજમઇદે; રતૂમ બેરેજન્તેમ યજમ-

* એના તરજુમાનેમાટે જુઓ સરોશ યશ્ત હાદોખ્તનો પેહેલ્લો કરદો.

† એ ફકરાના તરજુમાનેમાટે જુઓ સરોશ હાદોખ્તનો પાંચમો કરદો.

ઇદે, યિમ્ અહુરેમ્ મજદાંમ્, યો અષહે અપનોતેમો, યો અષહે જધ્મૂશ્તેમો. વીસ્પ સ્રવાઓ જરથુશત્રિ યજમઇદે. વીસ્પચ હુવર્શ્ત શ્યઓથ્ન યજમઇદે, વર્શ્તચ *વરેશ્યમ્નચ.

યેંધ્રહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંધ્રહો,
મજદાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંધ્રહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(બાજમાં પઢે.) સરોશ અશો, તગી, તન-ફ્ર્માન, શેકફ્તજીન, જીન-અવજાર, સાલારે દામાંને અહુરમજ્દ બેરસાદ; અએદૂન્ બાદ. (પ્રગટ પઢે.) યથા અહૂ વઇર્યો ૨.

યસ્નેમ્ચ વહ્મેમ્ચ અઓજસ્ચ જવરેચ આફ્રીનામિ, સ્રઓષહે અષ્યેહે, તખ્મહે, તનુ-માંથ્રહે, દરૂષિ-દ્રઓશ, આહૂઇર્યેહે. અષેમ વોહૂ ૧. ☞ અહ્માઇ રએશ્ચ; હજંઘ્રેમ; જસ મે અવંઘ્રહે મજ્દ; કેરૂફેહ મોજ્દ.

રોજ નેક્ નાંમ્, રોજ પાક્ નાંમ્, રોજ મુબારક્ (ફલાંન), માહે મુબારક્ (ફલાંન), ગાહે (ફલાંન), નમાજ દાદારે ગેહાંન્ દામાન. ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મજદાઓ, તરોઇદીતે અંઘ્રહે મઇન્યેઉશ; હઇથ્યાવર્શ્તાંમ્ હાત વસ્ના ફ્રરપોતેમેમ. સ્તઓમિ અષેમ અષેમ વોહૂ ૧. ગોરૂજે ખોરેહ અવજાયાદ સરોશ અશો, તગી, તન-ફ્ર્માન, શેકફ્તજીન, જીન-અવજાર, સાલારે દામાંને અહુરમજ્દ બેરસાદ અમાવંદ પીરોજગર, અમાવંદી પીરોજગરી. દાદ દીન્ બેહ માજદયસ્નાંન્, આગહી રવાઇ ગેઆફ્રંગાંની બાદ હફ્તે કેશવર્ જમીન; અએદૂન્ બાદ. મન આનો આવાયદ શુદન; મન આનો આવાયદ શુદન, મન આનો આવાયદ શુદન, અષઓને અષેમ્ વોહૂ ૧.

☞ (દક્ષિણ દિશા તરફ મોહોડું કરીને પઢે.) દાદારે ગેહાંન્ દીન માજદયસ્ની દાદ જરથુશ્તી. નેમસે-તે અપાઉમ્ સેવીશ્તે અરેદ્વિ સૂર અનાહિતે અષઓને અષેમ્ વોહૂ ૧.

નેમો ઉર્વઇરે વંધ્રઉહિ મજદધાતે અષઓને. અષેમ વોહૂ ૧.

સ્રઓષેમ અષીમ હુરઓધેમ વેરેથ્રાજનેમ ફ્રાદત-ગએથેમ અષવનેમ અષહે રતૂમ્ યજમઇદે. અષેમ્ વોહૂ ૧.

* એના તરજુમાનેમાટે જુઓ સરોશ યશ્ત હાદોખ્તનો પેહેલો કરદો.

સરોશ અશો, તગી, તન-ફ્રર્માન, શેકફ્તે-જીન, જીન-અવઝાર, સાલારે દામાંને અહુરમજ્દ બેરસાદ. અષેમ વોહૂ ૧.

સરોશ યશ્ત વડીની નીરંગ.

☞ (એ નીરંગ સરોશ યશ્ત વડી પઢ્યા પછી ત્રણ વાર પઢે.)

ગેરૂજે[1] ખોરેહ[2] અવઝાયાદ[3] સરોશ[4] અશો,[5] તગી,[6] પીરોજગર[7] બાદ;[8] દસ્તગીરે રવાંન,[9] હમાં[10] તન[11] પાસબાંન,[12] અશોઆંન[13] અશો[14] નેગેહ્દાર;[15] રોજ[16] માહ[17] ઓ શબાંન,[18] હમે[19] ઈરાંનીઆંન[20] ઓ[21] પઓઇર્યો-ટકેશાંન[22] ગેહાંન[23] દામાંન,[24] બેહેદીનાંન,[25] તાજીઆંને બસ્તેકુશ્તીઆંન,[26] જરથુશ્તીઆંન[27] નીકાંન[28] ઓ[29] પાકાંને[30] હફ્ત કેશ્વર જમીન,[31] સરોશ યજદ[32] પનાહ[33] બાદ.[34] અષઓને અષેમ વોહૂ ૧. (ત્રણ વાર પઢે.)

અશો[5] સરોશ (ઈજદ)નો[4] પ્રતાપ[1] (તથા) ખોરેહ[2] જીઆદે થાઓ![3] (તથા) (તે) જોરાવર[7] (અને) ફતેહમંદ[7] હોજો![8] (સરોશ ઈજદ) રવાંનોને બચાવનાર,[9] (તથા) તમામ[10] માણસોની[11] પાસબાની કરનાર,[12] (તથા) અશો માણસોની[13] (તે) અશો[14] નેગાહ રાખનાર[15] (છે); તથા દિવસ,[16] રાત[18] તથા મહિનાઓમાં[17] (ઈઆને હમેશાં) દુનિયાંની[23] પેદાએશના[24] તમામ[19] ઈરાંનીઓ,[20] પોર્યોદકેશો,[22] બેહેદીનો,[25] કુશ્તી બાંધનારા અરબો[26] (ઈઆંને જે અરબોએ જરતોશ્તી ધર્મ કબૂલ કીધો હોએ તેઓ), જરતોશ્તીઓ[27] (તથા) હફ્તે કેશ્વર જમીનનાં[31] નેક[28] તથા[29] પાક માણસો[30]—(એ બધાઓને) સરોશ ઈજદની[32] પનાહ[33] હોજો![34]

બેહેરાંમ યશ્ત.

ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મજદાઓ. અષેમ વોહૂ ૧.

૫ નામે યજદાંન. અહુરમજદ ખોદાએ અવજૂની ગેરૂજે ખોરેહ અવઝાયાદ. બેહેરાંમ યજદ પીરોજગર દુશ્મન-જદાર, અમહે હુતાશ્તહે બેરસાદ.*

* ઈઆને ફતેહમંદ તથા દુશ્મનને મારનાર બેહેરાંમ ઈજદ અને સુંદર બનાવેલા અમ (ઈઆને હિમ્મત આપનાર ફરેશ્તા) (મારી મદદે) પોંહોંચો!

અજ હમા ગુનાહ પતેત્ પશેમાનુમ્ અજ હર્વસ્તીન્ દુશ્મત દુજ્જૂખ્ત દુજ્જવરૂશ્ત, મેમ પ ગેતી મનીદ્દ, ઉઇમ ગોફ્ત, ઉઇમ કરૂદ્દ, ઉઇમ જસ્ત્, ઉઇમ બૂન્ બૂદ્દ એસ્તેદ્દ. અજ આંન્ ગુનાહ મનશ્ની ગવશ્ની કુનશ્ની, તની રવાંની ગેતી મીનોઆંની, ઓખે અવાખ્શ પશેમાન્, પ સે ગવશ્ની પ પતેત્ હોમ. ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મજદાઓ, તરોઇદીતે અંઘ્રહે મઇન્યેઉશ્; હઇથ્યાવરૂશ્તાંમ્ હ્યત્ વસ્ના ફ્રેરષોતેમેમ. સ્તઓમિ* અષેમ્ અષેમ્ વોહૂ ૩.

ફ્રવરાને મજદયસ્નો જરથુશત્રિશ વીદએવો અહુર-ત્કએષો (જે ગેહ હોએ તે પઢે.) ફ્રસસ્તયએચ, વેરેથ્રઘ્નહે અહુરધાતહે વનઇન્ત્યાઓસચ, ઉપરતાતો,† ક્ષ્નઓથ્ર યસ્નાઇચ વહ્માઇચ ક્ષ્નઓથ્રાઇચ ફ્રસસ્તયએચ, યથા અહૂ વઇર્યો જઓતા ફ્રા મે મ્રૂતે, અથા રતુશ્ અષાત્ચિત્ હચ ફ્રા અષવ વીધ્વાઓ મ્રઓતૂ.

(કરદો ૧ લો) (૧) વેરેથ્રઘ્નેમ[1] અહુરધાતેમ[2] યજમઇદે.[3] પેરેસત્[4] જરથુશ્ત્રો[5] અહુરેમ મજદાંમ,[6] અહુર મજ્દ[7] મઇન્યો[8] સ્પેનિશ્ત,[9] દાતરે[10] ગએથનાંમ્[11] અસ્ત્વઇતિનાંમ્[12] અષાઉમ.[13] કો[14] અસ્તિ[15] મઇન્યવનાંમ્[16] યજતનાંમ્[17] જયોતેમો.[18] આઅત્[19] મ્રઓત્[20] અહુરો મજદાઓ,[21] વેરેથ્રઘ્નો[22] અહુરધાતો[23] સ્પિતમ[24] જરથુશ્ત્ર.[25] (૨) ‡અહ્માઇ[26] પઓઇર્યો[27] આજસત્[28] વજેમ્નો,[29] વેરેથ્રઘ્નો[30] અહુરધાતો,[31] વાતહે[32] કેહ્રપે[33] દરેષોઇશ,[34] સ્રીરહે[35] મજદધાતહે,[36] વોહુ[37] ખ્રરેનો[38] મજદધાતેમ,[39] બરત્[40] ખ્રરેનો[41] મજદધાતેમ,[42] બએષજેમ[43] ઉત[44] ‡અમેમચ.[45]

(૧) (દાદાર) હોરમજદના પેદા કીધેલા[2] બેહેરાંમ (ઇજદ)ને[1] હમો વખાણીએ છિયે.[3] (પેગમબર) જરતોશ્તે[5] (દાદાર) હોરમજદને[6] પુછ્યું[4] કે, હાડમંદ[12] જેહાંનના[11] અને ઘણોજ વૃદ્ધિ કરનાર[9] મીનો,[8] અશો[13] પેદા કરનાર[10] હોરમજદ![7] મીનો[16] ઇજદોમાં[17] સઉથી ઘણો

---

* એના તરજુમાનેમાટે જુઓ અહુરમજદ ખોદાએ, સફે ૭-૯.

† ઈઆને હોરમજદના પેદા કીએલા બેહેરાંમ ઈજદની તથા 'વનન્તી ઉપરતાત્' (ઈઆને સઉથી સરસ ફતેહ આપનાર ફરેશ્તા) ની આરાધના કરવાને, તેની ખુબીઓ ગાવાને ઇત્યાદિ (જુઓ ખોરશેદ નીઆએશ, સફે ૩૩ મો.)

‡ ડાક્ટર ગેલ્ડનર આએ ૨ જા ફકરાને કવીતા રૂપી ૭ લીટીનો લેછે.

*ફ્તેહમંદ[૧૮] કોણ[૧૪] છે ?[૧૫] ત્યારે[૧૬] (દાદાર) હોરમજદે[૧૭] કહ્યું[૨૦] કે, અએ સપેતમાન[૨૪] જરતોશ્ત[૨૫] હોરમજદનો પેદા કીધેલો[૨૩] બેહેરાંમ[૨૨] (ઈજદ).

(૨) (જે શખ્સ બેહેરાંમ ઈજદને ઈજીને તેની મદદ માગે) તેનેમાટે,[૨૬] પેહેલી વખતે[૨૭] હોરમજદનો પેદા કીધેલો[૩૧] બેહેરાંમ[૩૦] (ઈજદ), (જે) હોરમજદનું પેદા કીધેલું[૩૯] ભલું[૩૭] નુર,[૩૮] હોરમજદનું પેદા કીધેલું[૪૨] ખોરેહ,[૪૧] તંદરોસ્તીના ઉપાય,[૪૩] (તેની સાથે) વળી[૪૪] હિમ્મત[૪૫] †રાખેછે[૪૦] (તે), હોરમજદના પેદા કીધેલા[૩૬] સખત[૩૪] (તથા) ખુશનુમા[૩૫] પવનનાં[૩૨] ‡રૂપમાં[૩૩] ઉડીને[૨૯] †જાએછે.[૨૮]

(૩) આઅત્[૪૬] અહ્માઈ[૪૭] અમવસ્તેમો,[૪૮] અમ[૪૯] અહ્મિ[૫૦] અમવસ્તેમો,[૫૧] વેરેથ્ર[૫૨] અહ્મિ[૫૩] વેરેથ્રવસ્તેમો;[૫૪] ખ્રરેનંધ્રહુ[૫૫] અહ્મિ[૫૬] ખ્રરેનંધ્રહુઉહુસ્તેમો,[૫૭] યાન[૫૮] અહ્મિ[૫૯] યાનવસ્તેમો,[૬૦] સઓક[૬૧] અહ્મિ[૬૨] સઓકવસ્તેમો,[૬૩] બએષજ[૬૪] અહ્મિ[૬૫] બએષજયોતેમો.[૬૬] (૪) આઅત્[૬૭] ત્બએષાઓ[૬૮] તઉર્વયેનિ[૬૯] વીસ્પનાંમ[૭૦] ત્બએષવતાંમ્,[૭૧] ત્બએષાઓ[૭૨] દએવનાંમ્[૭૩] મશ્યાનાંમ્ચ,[૭૪] યાથ્વાંમ્[૭૫] પઇરિકનાંમ્ચ,[૭૬] સાથ્રાંમ્[૭૭] કઓયાંમ્[૭૮] કરફ્નાંમ્ચ.[૭૯]

(૩) ત્યારે[૪૬] (તે) સઉથી હિમ્મતવાળો[૪૮] (બેહેરાંમ ઈજદ) તે (મદદ માંગનાર) ને[૪૭] (નીચે પ્રમાણે કેહેછે):—હિમ્મતમાં[૪૯] (હું) ઘણોજ હિમ્મતવાળો[૫૧] છેઉં,[૫૦] ફતેહમાં[૫૨] (હું) ઘણોજ ફતેહમંદ[૫૪] છેઉં,[૫૩] નુરમાં[૫૫] (હું) ઘણોજ નુરવાળો[૫૭] છેઉં,[૫૬] બક્ષેશમાં[૫૮] (હું) ઘણોજ બક્ષેશવાળો[૬૦] છેઉં,[૫૯] ફાએદામાં[૬૧] (હું) ઘણોજ ફાએદાવાળો[૬૩] છેઉં,[૬૨] તંદરોસ્તીના ઉપાયમાં[૬૪] (હું) ઘણોજ તંદરોસ્તી આપનાર[૬૬] છેઉં.[૬૫] (૪) ત્યારે[૬૭] તમામ[૭૦] દુઃખ દેનારાઓની[૭૧] ખરાબીઓને[૬૮] (તથા) દેવોની,[૭૩] માણુસોની,[૭૪] જાદુગરોની,[૭૫] પરીઓની,[૭૬] જુલમગારોની,[૭૭] ¶કીકોની[૭૮] તથા ¶કરપોની[૭૯] ખરાબીઓને[૭૨] હું તોડીશ.[૬૯]

---

* સઉથી સરસ રીતે હથિયારબંદ થએલો (સ્પીગલ, હારલે તથા દારમેસ્તેતે).

† અપૂર્ણભૂત વર્તમાન કાળની મતલબે. જુઓ અવસ્તા વ્યાકરણ, સફે ૩૦૫.

‡ જે માણુસ બેહેરાંમ ઈજદને ખરાં દિલથી ઈજીને કોઈબી મુશ્કેલીમાં તેની મદદ માંગેછે, તેની મુશ્કેલી દૂર કરીને તેને ફતેહ આપવા સારૂ, બેહેરાંમ ઈજદ જુદે જુદે વખતે જુદી જુદી શિકલમાં જાએછે. તે જુદી જુદી શિકલ કેઈ, તે વિશેનું બયાન એજ યશ્તના ૧૦ મા કરદા સુધી આવેલું છે.

¶ કીક તથા કરપ્ બોલોના ખોલાસા બાબે જુઓ ૮ મા સફાની નોટ.

(૫) અહે[1] રય[2] ખરેનંઘ્રહચ,[3] તેમ[4] યજાઇ[5] સુરૂન્વત[6] યસ્ન[7] વેરેથ્રઘ્નેમ[8] અહુરધાતેમ.[9] જઓથ્રાબ્યો[10] વેરેથ્રઘ્નેમ[11] અહુરધાતેમ[12] યજમઇદે,[13] *યાઇશ[14] દાતાઇશ[15] પઓઇર્યાઇશ[16] *અહુરહે.[17] હઓમયો ગવ બરેસ્મન, હિજ્વો-દંઘ્રહંઘ્રહ, માંથ્રચ વચચ શ્યઓથ્નચ જઓથ્રાબ્યસ્ચ અરૂષુખ્ધએઇબ્યસ્ચ વાઘ્ઝિબ્યો.

યેંઘ્રહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મજ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્રહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(૫) તેનાં[1] તેજ[2] તથા પ્રતાપનેલીધે[3] હોરમજદના પેદા કીધેલા[6] તે[4] બેહેરાંમ (ઈજદ)ને[8] સંભળાએ તેવી[9] (અથવા પ્રખ્યાત) ઈજશ્નેવડે[7] હુ ઈજું.[5] હોરમજદના પેદા કીધેલા[12] બેહેરાંમ (ઈજદ)ને[11] હોરમજદના[17] પેહેલા[16] કાએદા પ્રમાણે[15] ક્રિયાની ભેટોથી[10] હમો ઈજીએ છિયે.[13]

(કરદો ૨ જો) (૬) વેરેથ્રઘ્નેમ્ અહુરધાતેમ્ યજમઇદે. પેરેસત્ જરથુશ્ત્રો અહુરેમ્ મજ્દાંમ, અહુરમજ્દ મઇન્યો સ્પેનિશ્ત, દાતરે ગએથનાંમ્ અસ્તવઇતિનાંમ્ અષાઉમ. કો અસ્તિ મઇન્યવનાંમ્ યજતનાંમ્ જયોતેમો. આઅત્ મ્રઓત્ અહુરો મજ્દાઓ, વેરેથ્રઘ્નો અહુરધાતો સ્પિતમ †જરથુશ્ત્ર. (૭) અહ્માઇ[26] બિત્યો[27] આજસત્[28] વજેમ્નો[29] વેરેથ્રઘ્નો[30] અહુરધાતો[31] ગઉશ[32] કેહ્રપે[33] અર્ષાનહે[34] સ્રીરહે,[35] જઇરિ-ગઓષહે,[36] જરન્યો-સ્રુવહે,[37] યિમ[38] ઉપઇરિ[39] સ્રુયે[40] સિનત્[41] અમો[42] હુતશ્તો[43] હુરઓધો.[44] વેરેથ્રઘ્નો[45] અહુરધાતો.[46] અવથ[47] આજસત્[48] વોહુ[49] ખરેનો[50] મજ્દધાતેમ્,[51] બરત્[52] ખરેનો[53] મજ્દધાતેમ્,[54] બએષજેમ[55] ઉત[56] અમેમ્ચ.[57]

(૭) (જે શખ્સ બેહેરાંમ ઈજ્દને ઈજીને તેની મદદ માગે) તેનેમાટે,[26] બીજી વખતે[27] હોરમજદનો પેદા કીધેલો[31] બેહેરાંમ[30] (ઈજદ) સોહામણા,[35] પીળા કાનવાળા,[36] સોનેરી શિંગડાંવાળા[37] ગોધાનાં[32-34] શરીરમાં[33] દોડીને[29] જાએછે.[28] તે શિંગડાંની[40] ઉપર[39] સુંદર બનાવેલી[43] (તથા) ખુબસુરત[44] અમ[42] (ઈઆને હિમ્મત) બેઠલી છે.[41] એ પ્રમાણે[47]

---

* યાઇશ્ દાતાઇશ્ પઓઇર્યાઇશ્ અહુરહે—એ બોલો ગાથા રૂપમાં ઈજશ્ને ૪૬, ૧૫ માં આવેછેઃ—યાઇશ્ દાતાઇશ્ પઓઉરૂયાઇશ્ અહુરહ્યા.

† એના તરજુમા બાબે જુઓ બેહેરાંમ યશ્તનો પેહેલ્લો કરદો, સફે ૨૯૮–૨૯૯.

(ઈઆને ઉપર જણાવેલી શિકલમાં) હોરમજદનો પેદા કીધેલો[૪૧] બેહેરાંમ[૪૫] (ઇજીદ), (કે જે) હોરમજદનું પેદા કીધેલું[૫૧] ભલું[૪૯] નુર,[૫૦] હોરમજદનું પેદા કીધેલું[૫૪] ખોરેહ,[૫૩] તંદરોસ્તીના ઉપાય[૫૫] (તેની સાથે) વળી[૫૬] હિમ્મત[૫૭] રાખેછે[૫૨] (તે), (તે શખ્સની મદદે) પાહોંચેછે.[૪૮]

આઅત્ અહ્માઇ અમવસ્તેમો, અમ અહ્મિ અમવસ્તેમો, વેરેથ્ર અહ્મિ વેરેથ્રવસ્તેમો, ખરેનંઘ્રહ અહ્મિ ખરેનંઘ્રઉહસ્તેમો, યાન અહ્મિ યાનવસ્તેમો, સઓક અહ્મિ સઓકવસ્તેમો, બએ-ષજ અહ્મિ બએષજયોતેમો. આઅત્ ત્બએષાઓ તઉર્વયેનિ વીસ્પનાંમ્ ત્બએષવતાંમ્, ત્બએષાઓ દએવનાંમ્ મષ્યાનાંમચ, યાથ્વાંમ્ પઇરિકનાંમચ, સાથ્રાંમ્ કઓયાંમ્ કરફ્નાંમચ. અહે રય ખરેનંઘ્રહચ, તેમ્ યઝાઇ સુરૂન્વત યસ્ન વેરેથ્રઘ્નેમ અહુરધાતેમ્; જઓથ્રાબ્યો વેરેથ્રઘ્નેમ્ અહુરધાતેમ્ યજમઇદે, યાઇશ દાતાઇશ પઓઇર્યાઇશ *અહુરહે. હઓમયો ગવ બરેસ્મન, હિજ્વો-દંઘ્રહંઘ્રહ, માંથ્રચ વચચ શ્યઓથ્નચ, જઓથ્રાબ્યસ્ચ અરૂથ્રુખ્ત-એઇબ્યસ્ચ વાઘ્ઝિબ્યો.

યેંઘ્રહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મજ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્રહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(કરદો ૩ જો)(૮) વેરેથ્રઘ્નેમ્ અહુરધાતેમ્ યજમઇદે. પેરેસત્ જરથુશ્ત્રો અહુરેમ મજ્દાંમ્, અહુર મજ્દ મઇન્યો સ્પેનિશ્ત દાતરે ગએથનાંમ્ અસ્તવઇતિનાંમ્ અષાઉમ. કો અસ્તિ મઇન્યવનાંમ્ યજતનાંમ્ જયોતેમો. આઅત્ મ્રઓત્ અહુરો મજ્દાઓ, વેરે-થ્રઘ્નો અહુરધાતો સ્પિતમ †જરથુશ્ત્ર. (૯) અહ્માઇ[૨૬] થ્રિતયો[૨૭] આજસત્[૨૮] વજેમ્નો[૨૯] વેરેથ્રઘ્નો[૩૦] અહુરધાતો[૩૧] અસ્પહે[૩૨] કેહર્પ[૩૩] અઉરૂષહે,[૩૪] સ્ત્રીરહે,[૩૫] જઇરિ-ગઓષહે,[૩૬] જરન્યો-અઇવિદાનહે[૩૭] યિમ[૩૮] ઉપઇરિ[૩૯] અઇનિકેમ[૪૦] સિનત્,[૪૧] અમો[૪૨] હુતશ્તો[૪૩] હુ-રઓધો,[૪૪] વેરેથ્રઘ્નો[૪૫] ‡અહુરધાતો.[૪૬] અવથ[૪૭] આજસત્[૪૮] વોહુ[૪૯] ખરેનો[૫૦] મજ્દધાતેમ,[૫૧] બરત્[૫૨] ખરેનો[૫૩] મજ્દધાતેમ,[૫૪] બએષજેમ[૫૫] ઉત[૫૬] અમેમચ.[૫૭]

---

* એના તરજુમા બાબે જુઓ એજ યશ્તનો પેહેલ્લો કરદો, સફે ૨૯૯-૩૦૦.

† એના તરજુમા બાબે જુઓ એજ યશ્તનો પેહેલ્લો કરદો, સફે, ૨૯૮-૨૯૯,

‡ ડાક્ટર ગેલ્ડનર ઇહાં સુધી ૯ માં ફકરાને કવીતા રૂપી ૮ લીટીનો લેછે.

(૯) (જે શખ્સ બેહેરાંમ ઈજદને ઈજીને તેની મદદ માંગે) તેને-માટે,[૨૬] ત્રીજી વખત[२७] હોરમજદનો પેદા કીધેલો[૩૧] બેહેરાંમ[૩૦] (ઈજદ) સફેદ (અથવા કેરમજી) રંગના,[૩૪] સોહામણા,[૩૫] પીળા કાનવાળા[૩૬] (તથા) સોનેરી *પાખરવાળા[૩૭] ઘોડાનાં[૩૨] શરીરમાં[૩૩] દોડીને[૨૯] જાએછે;[૨૮] જે (પાખ-ર)ની[૩૯] †અની[૪૦] ઉપર[૩૮] સુંદર બનાવેલી[૪૩] (તથા) ખુબસુરત[૪૪] અમ[૪૨] (ઈઆને હિમ્મત) બેઠેલી છે.[૪૧] એ પ્રમાણે[૪૭] (ઈઆને ઉપર જણાવેલી શિકલમાં) હોરમજદનો પેદા કીધેલો[૪૬] બેહેરાંમ[૪૫] (ઈજદ), (કે જે) હોરમજદનું પેદા કીધેલું[૫૧] ભલું[૪૯] નુર,[૫૦] હોરમજદનું પેદા કીધેલું[૫૪] ખો-રેહ,[૫૩] તંદરોસ્તીના ઉપાય,[૫૫] (તેની સાથે) વળી[૫૬] હિમ્મત[૫૭] રાખેછે[૫૨] (તે), (તે શખ્સની મદદે) પોંહોંચેછે.[૪૮]

આઅત્ અહ્માઇ અમવસ્તેમો, અમ અહ્મિ અમવસ્તેમો, વેરેથ્ર અહ્મિ વેરેથ્રવસ્તેમો, ખ્રરેનંઘ્રહ અહ્મિ ખ્રરેનંઘ્રઉહસ્તેમો, યાન અહ્મિ યાનવસ્તેમો, સઓક અહ્મિ સઓકવસ્તેમો, બએ-ષજ અહ્મિ બએષજ્યોતેમો. આઅત્ હ્બએષાઓ તઉર્વયેનિ વીસ્પનાંમ્ હ્બએષવતાંમ્, હ્બએષાઓ દએવનાંમ્ મષ્યાનાંમ્ચ, યાથ્વાંમ્ પઇરિકનાંમ્ચ, સાથ્રાંમ્ કઓયાંમ્ કરફ્નાંમ્ચ. અહે રય ખ્રરેનંઘ્રહચ, તેમ્ યજાઇ સુરૂન્વત યસ્ન, વેરેથ્રઘ્નેમ્ અહુર-ધાતેમ્; જઓથ્રાબ્યો વેરેથ્રઘ્નેમ્ અહુરધાતેમ્ યજમઇદે, યાઇશ દાતાઇશ પઓઇર્યાઇશ ‡અહુરહે. હઓમયો ગવ બરેસ્મન, હિજવો-દંઘ્રહુંઘ્રહ, માંથ્રચ વચચ શ્યઓથ્નચ, જઓથ્રાબ્યસ્ચ અર્ષુખ્ધએઇબ્યસ્ચ વાઘ્જિબ્યો.

યેંઘ્રહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મજ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્રહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(કરદો ૪ થો) (૧૦) **વેરેથ્રઘ્નેમ્ અહુરધાતેમ્ યજમઇદે. પેરે-સત્ જરથુશ્ત્રો અહુરેમ્ મજ્દાંમ્, અહુર મજ્દ મઇન્યો સ્પેનિ-શ્ત, દાતરે ગએથનાંમ્ અસ્તવઇતિનાંમ્ અષાઉમ. કો અસ્તિ મઇન્યવનાંમ્ યજતનાંમ્ જયોતેમો. આઅત્ મ્રઓત્ અહુરો મજ્-**

* With a golden caparison. સોનેરી કપાળવાળા (દારમેસ્તેતે). એની મુકાબેલ જુઓ તીર યશ્ત, ફકરો ૧૮ મો તથા ૪૬ મો.

† અથવા જે (ઘોડાનાં) કપાળ-પેશાની ઉપર (સંસ્કૃત **अनीक**).

‡ એના તરજુમા બાબે જુઓ બેહેરાંમ યશ્તનો પેહેલ્લો કરદો, સફો ૨૯૯–૩૦૦.

દાઓ, વેરેથ્રઘ્નો અહુરધાતો સ્પિતમ *જરથુશ્ત્ર. (૧૧) †અહ્માઇ[૨૬] તૂઇશ્યો[૨૭] આજસત્[૨૮] વજેમ્નો,[૨૯] વેરેથ્રઘ્નો[૩૦] અહુરધાતો,[૩૧] ઉશ્ત્રહે[૩૨] કેહ્રપે[૩૩] વધઇશ્યઓશ,[૩૪] દદાંન્સઓશ[૩૫] અઇવિ-તચિનહે,[૩૬] ઉર્વતો[૩૭] ફ્રસ્પરનહે,[૩૮] ગએથાઉશ[૩૯] મષ્યો-વંધ્રહે.[૪૦]

(૧૧) (જે શખ્સ બેહેરાંમ ઈજદને ઈજીને તેની મદદ માગે)તેને-માટે,[૨૬] ચોથી વખતે[૨૭] હોરમજદનો પેદા કીધેલો[૩૧] બેહેરાંમ[૩૦] (ઈજદ) ભારબરદાર,[૩૪] પાળવાજોગ,[૩૫] જહડપથી દોડતા,[૩૬] જોરાવર,[૩૭] આગળ પગલાં ભરનાર[૩૮] (અથવા મજબૂટ પગલાંવાળા[૩૮]) માણસનો ‡માલ લઈ જનાર[૪૦] (તથા) જીવધન ¶લઈ જનાર[૩૯] (એવી સિફતનાં) ઊંઠનાં[૩૨] શરી-રમાં[૩૩] ચાલીને[૨૯] જાએછે.[૨૮]

(૧૨) યો[૪૧] અર્ષ્નાંમ્[૪૨] ફ્રંધ્રહરેજન્તાંમ્[૪૩] મજિશ્તેમ્[૪૪] અઓજો[૪૫] આબરઇતિ,[૪૬] મજિશ્તેમ્ચ[૪૭] આમનંધ્રહેમ્.[૪૮] યો[૪૯] ક્ષથ્રિષ્વ[૫૦] અવાઇતિ[૫૧] અવાઓ[૫૨] જી[૫૩] ક્ષથ્રીશ[૫૪] હુપાતો-તેમાઓ,[૫૫] યાઓ[૫૬] ઉશ્ત્રો[૫૭] પાઇતિ[૫૮] વધઇરિશ,[૫૯] અશ-આજા-ઉશ,[૬૦] સ્તવિ-કઓફ્રો,[૬૧] સ્મરૂશ્નો[૬૨]-દએમ[૬૩] જીરો-સારો[૬૪] રએવ,[૬૫] બેરેજો,[૬૬] અમવાઓ.[૬૭] (૧૩) યાંમ[૬૮] હે[૬૯] દૂરએ-સૂકેમ્[૭૦] દૂઇરે[૭૧] ફ્રજવઇતિ[૭૨] હિતહે,[૭૩] તાંથ્ર્યાંમ્[૭૪] અઇપિ ક્ષપનેમ્,[૭૫] યો[૭૬] ફ્ફેમ્[૭૭] અઇપિ-સ્પયેઇતિ[૭૮] સ્પએતિતેમ્,[૭૯] ઉપ· વધધ્નેમ્[૮૦] હુક્ષ્નઓથ્રે[૮૧] હુપઇતિશ્તાને.[૮૨] યો[૮૩] હિશ્તઇતિ[૮૪] વિદિધ્વાઓ,[૮૫] યથ[૮૬] સાસ્ત[૮૭] હમો-ક્ષથ્રો.[૮૮] અવથ[૮૯] આજસત્[૯૦] વોહુ[૯૧] ખરેનો[૯૨] મજદધાતેમ્,[૯૩] બરત્[૯૪] ખરેનો[૯૫] મજદધાતેમ્,[૯૬] બએષજેમ્[૯૭] ઉત[૯૮] અમેમ્ચ.[૯૯]

(૧૨) જે[૪૧] (ઈઆને ઊંઠની શિકલમાં આવેલો બેહેરાંમ ઈજદ) જોરાવર[૪૩] નર (જાનવરો)માં[૪૨] સઉથી ઘણું[૪૪] કૌવત[૪૫] તથા સઉથી ચઢતો[૪૭] જોસ્સો[૪૮] રાખેછે;[૪૧] જે §માદાઓમાં[૫૦] તે[૪૯] આવેછે[૫૧] (ઈઆને જે

* એના તરજુમાનેમાટે જુઓ એજ યસ્તનો પેહેલ્લો કરદો, સફો ૨૯૮–૨૯૯.

† ડાકટર ગેલ્ડનર આએ ૧૧ મા ફકરાને કવીતા રૂપી ૬ લીટીનો લેછે.

‡ અથવા માણસ સાથે રેહેનાર, મિલનસાર (ધાતુ વસ્=રેહેવું).

¶ પાળેલું, ઘરનું (પ્રોફેસર હારલે). 'ગએસાઉશ' ને બદલે હોએ તેમ ગણીને પ્રોફેસર દારમેસ્તેતે એનો અર્થ લાંબા બાળવાળું કરેછે.

§ ધાસ્યામેળે સાંઢણી (Female camel) બાબે ઇશારો દીસેછે.

માદાઓને તે મદદ કરેછે) (તથા) બંચાવ કરેછે,[૫૮] તે[૫૨] માદા[૫૪] ખચીત[૫૩] ઘણી સારી રીતે રક્ષણ થએલી[૫૫] (હોએછે).

ભારબદાર,[૫૯] મજબૂટ બાજુવાળું,[૬૦] મ્હોટી ખુંધવાળું,[૬૧] *તીક્ષ્ણ[૬૨] નજરવાળું,[૬૩] ચંચલ માથાવાળું[૬૪] (અથવા ચાળાક મગજનું[૬૪]), દેખામણું,[૬૫] બુલંદ કદનું,[૬૬] (તથા) હિમ્મતવાન[૬૭] ઉંઠ[૫૭] (ઈઆને ઉંઠની શિકલમાં આવેલો બેહેરાંમ ઈજદ), જે (સાંઢણી)ને[૫૬] રક્ષણ કરેછે[૫૮](તેઓ ઘણી સારી રીતે રક્ષણ થએલી હોએછે). (૧૩) અંધારી[૭૪] રાતના[૭૫] ઘોડાની[૭૩] (માફક),† તે (ઉંઠની શિકલમાં આવેલા બેહેરાંમ ઈજદ)ની[૬૯] દૂર જોવાની શક્તિ[૭૦] દૂરવેર[૭૧] ‡જાએછે.[૭૨] (તથા) જે[૭૬] (પોતાનાં) મજબૂટ ¶ગૂટણ[૮૧] (તથા) મજબૂટ પગ ઉપર ઉભો રહીને[૮૨] સફેદ[૭૮] ફીન[૭૭] પોતાનાં માંથા ઉપર[૮૦] નાખેછે;[૭૯] (તથા) જે[૮૩] એક આપએખત્યાર[૮૮] પાદશાહની[૮૭] માફક[૮૬] આસપાસ ચોકસી કરતો[૮૫] ઉભો રેહેછે.[૮૪] એ પ્રમાણે[૮૯] (ઈઆને ઉપર જણાવેલી શિકલમાં) (હોરમજદનો પેદા કીધેલો બેહેરાંમ ઈજદ), (કે જે) હોરમજદનું પેદા કીધેલું[૯૩] ભલું[૯૧] નુર,[૯૨] હોરમજદનું પેદા કીધેલું[૯૬] ખોરેહ,[૯૫] તંદરોસ્તીના ઉપાય,[૯૭] (તેની સાથે) વળી[૯૮] હિમ્મત[૯૯] રાખેછે[૯૪] (તે), (તે શખ્સની મદદે) પોંહોંચેછે.[૯૦]

આઅત્ અહ્માઇ અમવસ્તેમો અમ અહ્મિ અમવસ્તેમો, વેરેથ્ર અહ્મિ વેરેથ્રવસ્તેમો, ખ્વરેનંઘહ અહ્મિ ખ્વરેનંઘઉહસ્તેમો, યાન અહ્મિ યાનવસ્તેમો, સઓક અહ્મિ સઓકવસ્તેમો, બએષજ અહ્મિ બએષજયોતેમો. આઅત્ ત્બએષાઓ તઉર્વયેનિ વીસ્પનાંમ્ ત્બએષવતાંમ્, ત્બએષાઓ દએવનાંમ્ મષ્યાનાંમ્ચ યાથ્વાંમ્ પઇરિકનાંમ્ચ, સાથ્રાંમ્ કઓયાંમ્ કરફ્નાંમ્ચ. અહે રય ખ્વરેનંઘહચ, તેમ યઝાઇ સુરૂન્વત યસ્ન વેરેથ્રગ્નેમ્ અહુરધાતેમ્; જઓથ્રાબ્યો વેરેથ્રગ્નેમ્ અહુરધાતેમ્ યઝમઇદે.

---

* પ્રોફેસર દારમેસ્તેતે. દાઢીવાળું (પ્રોફેસર હારલે); સંસ્કૃત શ્મશ્રુ=દાઢી.

† ઈઆને જેમ ઘોડો અંધારી રાતે દૂર જોઈ શકેછે તેમ. જુઓ એજ યશ્તનો ૧૨ મો કરદો.

‡ ધાતુ ક્ર–જુ=સંસ્કૃત પ્ર-જૂ=આગળ જવું, શેતાબી કરવી. 'હિતહે'ને બદલે ગેલ્ડનર પ્રમાણે 'અએતહે' લઇએ તો એનો અર્થ નીચે મુજબ થાએછે:—

તેને દૂર જોવાની શક્તિ છે કે જે અંધારી રાતે દૂર વેર જાએછે.

¶ 'ફ્રક્નઓગ્ર'નો અર્થ 'ઘણી ખુશાલી' બી થાએછે. પણ સરોશ યશ્ત વડીના ૪ થા કરદામાં ગૂટણને અર્થે 'આક્નૂશચ' બોલ આવેલો છે, તે અર્થ આએ ઠેકાણે લેવાને દરૂસ્ત લાગ્યું છે. એ બેઉ ઠેકાણે ગૂટણને અર્થે 'જ્નુ'ને બદલે 'ક્નુ' તથા 'ક્નઓ' આવેલો છે. સારાં ઉંઠની ખાસિયતમાં મજબૂટ ગૂટણ તથા મજબૂઠ પગની ઘણી જરૂર છે.

યાઇશ દાતાઇશ પઓઇર્યાઇશ અહુરહે. હુઓમયો ગવ બરેસ્મન, હિઝ્વો-દંઘ્રહંઘ્રહ, માંથ્રચ વચચ શ્યઓથ્નચ, જઓથ્રાબ્યસ્ચ અર્ષુખ્ધએઇબ્યસ્ચ વાઘ્ઝિબ્યો.

યેંઘ્રહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મઝ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્રહાંમચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(કરદો ૫ મો) (૧૪) વેરેથ્રઘ્નેમ અહુરધાતેમ યજમઇદે. પેરેસત્ જરથુશ્ત્રો અહુરેમ મઝ્દાંમ્, અહુરમઝ્દ મઇન્યો સ્પેનિશ્ત, દાતરે ગએથનાંમ્ અસ્તવઇતિનાંમ્ અષાઉમ. કો અસ્તિ મઇન્યવનાંમ્ યજતનાંમ જયોતેમો. આઅત્ મ્રઓત્ અહુરો મઝ્દાઓ, વેરેથ્રઘ્નો અહુરધાતો સ્પિતમ *જરથુશ્ત્ર. (૧૫) અહ્માઇ[૨૬] પુખ્ધો[૨૭] આજસત્[૨૮] વઝેમ્નો,[૨૯] વેરેથ્રઘ્નો[૩૦] અહુરધાતો,[૩૧] હુકેહ્ર્પે[૩૨] વરાજહે,[૩૩] પઇતિ-એરેનો[૩૪] તિઝિ-દાંસ્ત્રહે,[૩૫] અર્ષ્નો[૩૬] તિઝિ-અસુરહે,[૩૭] હુકેરેત્-જનો[૩૮] વરાજહે,[૩૯] અનુ-પોઇથ્વહે[૪૦] ગ્રન્તહે,[૪૧] પર્ષ્ચનિકહે[૪૨] તખ્મહે,[૪૩] યૂખ્ધ્રહે[૪૪] †પાઇરિ-વાજહે.[૪૫] અવથ[૪૬] આજસત્[૪૭] વોહૂ[૪૮] ખ્વરેનો[૪૯] મઝ્દધાતેમ,[૫૦] બરત્[૫૧] ખ્વરેનો[૫૨] મઝ્દધાતેમ,[૫૩] બએષજેમ[૫૪] ઉત[૫૫] અમેમચ.[૫૬]

(૧૫) (જે શખ્સ બેહેરાંમ ઈજદને ઈજીને તેની મદદ માગે) તેનેમાટે,[૨૬] પાંચમી વખતે[૨૭] હોરમજ્દનો પેદા કીધેલો[૩૧] બેહેરાંમ[૩૦] (ઈજદ) સાંમે થનારા[૩૪] (અથવા હુમલો કરનારા[૩૪]), તીક્ષ્ણ દાંતવાળા[૩૫] બાહાદુર,[૩૬] તીક્ષ્ણ ખરીવાળા,[૩૭] એકદમ મારનાર,[૩૮] ·માફકસર ચરબીવાળા,[૪૦] ગુસ્સે થએલા,[૪૧] લશ્કરની હારને મારનાર,[૪૨] જોરાવર,[૪૩] મજબૂટ બાંધાનાં,[૪૪] આસપાસ જનારા[૪૫] ‡ડુક્કરનાં[૩૩] સારાં ¶શરીરમાં[૩૨] ચાલીને[૨૯] જાએછે.[૨૮] એપ્રમાણે[૪૬] (ઈઆને ઉપર જણાવેલી શિકલમાં) (હોરમજ્દનો પેદા કીધેલો બેહેરાંમ ઈજદ), (જે) હોરમજ્દનું પેદા કીધેલું[૫૦] ભલું[૪૮] નુર,[૪૯] હોરમજ્દનું પેદા કીધેલું[૫૩] ખોરેહ[૫૨] તંદરોસ્તીના ઉપાય[૫૪] (તેની સાથે) વળી[૫૫] હિમ્મત[૫૬] રાખેછે[૫૧] (તે), (તે શખ્સની મદદે) પોંહોંચેછે.[૪૭]

આઅત્ અહ્માઇ અમવસ્તેમો, અમ અહિ અમવસ્તેમો,

---

* એના તરજુમાનેમાટે જુઓ બેહેરાંમ યશ્તનો પેહેલો કરદો, સફે ૨૯૮–૨૯૯.

† ડાકટર ગેલ્ડનર ઈહાંસુધીના ૧૫ મા ફકરાને કવીતા રૂપી ૯ લીટીનો લેછે.

‡ અસલ એબારતમાં એ બોલ બે વખત આવેલો છે (જુઓ ૩૯ મો બોલ.)

¶ ડાકટર ગેલ્ડનર પ્રમાણે ' હુ કેહ્ર્પે ' લઇને હુ (સં. सू, सूः) ડુક્કર A swine સાથે સરખાવીએ તો, ' હુ...વરાજહે 'નો અર્થ ' જંગલી ડુક્કર, ભુંડ ' (boar-pig, wild boar) થાય. એની મુકાબેલ જુઓ મેહેર યશ્તનો ૭૦ મો ફકરો.

વેરેથ્ર અહિ્મ વેરેથ્રવસ્તેમો, ખરેનંઘ્રહ અહિ્મ ખરેનંઘ્રઉહસ્તેમો, યાન અહિ્મ યાનવસ્તેમો, સઓક અહિ્મ સઓકવસ્તેમો, બએષજ અહિ્મ બએષ્ઝયોતેમો. આઅત્ હમએષાઓ તઉર્વયેનિ વીસ્પનાંમ્ હમએષવતાંમ્, હમએષાઓ દએવનાંમ મશ્યાનાંમચ, યાથ્વાંમ પઇરિકનાંમચ, સાથ્રાંમ કઓયાંમ કરફ્નાંમચ. અહે રય ખરેનંઘ્રહચ, તેમ યઝાઇ સુરૂન્વત યસ્ન વેરેથ્રઘ્નેમ અહુરધાતેમ; ઝઓથ્રાબ્યો વેરેથ્રઘ્નેમ અહુરધાતેમ યઝમઇદે. યાઇશ દાતાઇશ પઓઇર્યાઇશ *અહુરહે. હઓમયો ગવ બરેસ્મન, હિઝ્વો-દંઘ્રહંઘ્રહ, માંથ્રચ વચચ શ્યઓથ્નચ, ઝઓથ્રાબ્યસચ અર્શુખ્ધએઇબ્યસચ વાઘ્ઝિબ્યો.

યેંઘ્રહે હાતાંમ આઅત યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મઝ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્રહાંમચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યઝમઇદે.

(કરદો ૬ ઠો) (૧૬) વેરેથ્રઘ્નેમ અહુરધાતેમ યઝમઇદે. પેરેસત્ ઝરથુશ્ત્રો અહુરેમ મઝ્દાંમ, અહુર મઝ્દ મઇન્યો સ્પેનિશ્ત દાતરે ગએથનાંમ્ અસ્તવઇતિનાંમ્ અષાઉમ. કો અસ્તિ મઇન્યવનાંમ યઝતનાંમ્ ઝયોતેમો. આઅત મ્રઓત્ અહુરો મઝ્દાઓ, વેરેથ્રઘ્નો અહુરધાતો સ્પિતમ †ઝરથુશ્ત્ર. (૧૭) અહ્માઇ[26] ક્ષ્તવો[27] આઝસત્[28] વઝેમ્નો,[29] વેરેથ્રઘ્નો[30] અહુરધાતો,[31] નર્શ[32] કેહ્ર્પ[33] પન્ચ-દ્સંઘ્રહો[34] ક્ષએતહે[35] સ્પિતિ-દોઇથ્રહે,[36] કસુપાઝ્નહે[37] ‡સ્રીરહે.[38] અવથ[39] આઝસત્[40] વોહુ[41] ખરેનો[42] મઝ્દધાતેમ,[43] બરત્[44] ખરેનો[45] મઝ્દધાતેમ,[46] બએષઝેમ[47] ઉત[48] અમેમચ.[49]

(૧૭) (જે શખ્સ બેહેરાંમ ઈજદને ઈજીને તેની મદદ માગે) તેનેમાટે,[26] છઠ્ઠી વખતે[27] હોરમજદનો પેદા કીધેલો[31] બેહેરાંમ[30] (ઈજદ) ¶પંદર (વરસની ઉમર)ના[34] ખુબસુરત,[35] ચળકતી (અથવા ચકચક થતી) આંખવાળા,[36] નાઢલી એરીવાળા,[37] સોહામણા[38] માણસનાં[32] શરીરમાં[33] ચાલીને[29] જાએછે.[28] એપ્રમાણે[39] (ઈઆને ઉપર

---

* એ ફકરાના તરજુમાનેમાટે જુઓ એજ યશતનો પેહેલો કરદો, સફો ૨૯૯–૩૦૦.

† એના તરજુમાનેમાટે જુઓ બેહેરાંમ યશતનો પેહેલો કરદો, સફો ૨૯૮–૨૯૯.

‡ ઇહાં સુધીના ૧૭ મા ફકરાને ડાક્ટર ગેલ્ડનર પાંચ લીટીનો લેછે.

¶ અવસ્તાના જમાનામાં ૧૫ વરસની ઉમર ભર જુવાનીની ગણાતી હતી; જુઓ ઈજશ્નેના ૯ મા હાનો ૫ મો ફકરો; તીર યશતનો ૧૩ મો ફકરો.

જણાવેલી શિકલમાં) (હોરમજદનો પેદા કીધેલો બેહેરાંમ ઈજદ), (જે) હોરમજદનું પેદા કીધેલું[૪૩] ભલું[૪૧] નુર,[૪૨] હોરમજદનું પેદા કીધેલું[૪૬] ખોરેહ,[૪૫] તંદરોસ્તીના ઉપાય,[૪૭] (તેની સાથે) વળી[૪૮] હિમ્મત[૪૯] રાખેછે[૪૪] (તે), (તે શખ્સની મદદે) પોંહોંચેછે.[૪૦]

આઅત્ અહ્માઇ અમવસ્તેમો, અમ અહ્મિ અમવસ્તેમો, વેરેથ્ર અહ્મિ વેરેથ્રવસ્તેમો, ખ્વરેનંઘ્રહ અહ્મિ ખ્વરેનંઘ્રઉહસ્તેમો, યાન અહ્મિ યાનવસ્તેમો, સઓક અહ્મિ સઓકવસ્તેમો, બએષજ અહ્મિ બએષજયોતેમો. આઅત્ ત્બએષાઓ તઉર્વયેનિ વીસ્પનાંમ્ ત્બએષવતાંમ્, ત્બએષાઓ દએવનાંમ્ મશ્યાનાંમ્ચ, યાથ્વાંમ્ પઇરિકનાંમ્ચ, સાથ્રાંમ્ કઓયાંમ્ કરફ્નાંમ્ચ. અહે રય ખ્વરેનંઘ્રહચ, તેમ યઝાઇ સુરૂન્વત યસ્ન વેરેથ્રઘ્નેમ્ અહુરધાતેમ્; જઓથ્રાબ્યો વેરેથ્રઘ્નેમ્ અહુરધાતેમ્ યજમઇદે. યાઇશ દાતાઇશ પઓઇર્યાઇશ *અહુરહે. હઓમયો ગવ બરેસ્મન, હિજ્વો-ઢંઘ્રહુંઘ્રહ માંથ્રચ વચચ શ્યઓથ્નચ, જઓથ્રાબ્યસ્ચ અર્ષુખ્ધએઇબ્યસ્ચ વાઘ્જિબ્યો.

યેંઘ્રહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મજદાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્રહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(કરદો ૭ મો) (૧૮) **વેરેથ્રઘ્નેમ્ અહુરધાતેમ્ યજમઇદે. પેરેસત્ જરથુશ્ત્રો અહુરેમ્ મજદાંમ્, અહુર મજ્દ મઇન્યો સ્પેનિશ્ત, દાતરે ગએથનાંમ્ અસ્તવઇતિનાંમ્ અષાઉમ. કો અસ્તિ મઇન્યવનાંમ્ યજતનાંમ્ જયોતેમો. આઅત્ મ્રઓત્ અહુરો મજદાઓ, વેરેથ્રઘ્નો અહુરધાતો સ્પિતમ જરથુશ્ત્ર.** (૧૯) **અહ્માઇ[૨૬] હુપ્તથ્વો[૨૭] આજસત્[૨૮] વજેમ્નો,[૨૯] વેરેથ્રઘ્નો[૩૦] અહુરધાતો,[૩૧] મેરેઘહે[૩૨] કેહ્ર્પ[૩૩] વારઘ્નહે,[૩૪] ઉર્વતો[૩૫] અધર-નએમાત્,[૩૬] પિપતો[૩૭] ઉપર-નએમાત્.[૩૮] યો[૩૯] વયાંમ્[૪૦] અસ્તિ[૪૧] આસિશ્તો,[૪૨] રેનજિશ્તો[૪૩] ફ્રવજેમ્નનાંમ્.[૪૪]** (૨૦) **હો[૪૫] અએવો[૪૬] ઉશતનવતાંમ્,[૪૭] ઇષ્વ[૪૮]-વસ્મ[૪૯] અપયેઇતિ;[૫૦] હસ્ચિત્[૫૧] વા નોઇત્[૫૨] વા[૫૩] યત્ચિત્[૫૪] વજઇતિ[૫૫] હુવસ્તેમ્,[૫૬] યો[૫૭] વજઇતિ[૫૮] જરૂષ્યમ્નો,[૫૯] અઘ્રાંમ્[૬૦] ઉસઇતીમ્[૬૧] ઉષાઓંઘ્રહેમ્,[૬૨] અક્ષફ્નિ[૬૩] ક્ષફ્નીમ્[૬૪] ઇસેમ્નો,[૬૫] અસૂઇરિ[૬૬] સૂઇરીમ્[૬૭] ઇસેમ્નો.[૬૮]** (૨૧) **વીગાથ્રો[૬૯] મરેજત્[૭૦] કઓફનાંમ્[૭૧] બરેષ્નવો[૭૨] મરેજત્[૭૩] ગઇરિનાંમ્,[૭૪] જાંફ્નવો[૭૫]**

---

* એના તરજુમાનેમાટે જુઓ બેહેરાંમ યશતનો પેહેલ્લો કરદો સફો ૨૯૯-૩૦૦.

મરેજત્[૭૬] રઐાનાંમ્,[૭૭] સઐનિશ્[૭૮] મરેજત્[૭૯] ઉર્વરનાંમ્,[૮૦] વયાંમ્[૮૧] વાચિમ્[૮૨] *સુસ્રુષેમ્નો.[૮૩] અવથ[૮૪] આજસત્[૮૫] વોહુ[૮૬] ખ઼રેનો[૮૭] મજ઼્દધાતેમ્,[૮૮] બરત્[૮૯] ખ઼રેનો[૯૦] મજ઼્દધાતેમ્,[૯૧] બઐષજ઼ેમ્[૯૨] ઉત[૯૩] અમેમ્ચ.[૯૪]

(૧૯) (જે શખ્સ બેહેરાંમ ઈજ઼દને ઈજીને તેની મદદ માગે) તેનેમાટે,[૨૬] સાતમી વખતે[૨૭] હોરમજ઼દનો પેદા કીધેલો[૩૧] બેહેરાંમ[૩૦] (ઈજ઼દ) પાંખ †ફફરાવતાં,[૩૪] નીચેના ભાગમાં[૩૬] જોરાવર[૩૫] (અને) ઉપરના ભાગમાં[૩૮] ‡જખમ કરે એવાં[૩૭] પક્ષિનાં[૩૨] શરીરમાં[૩૩] ઉડીને[૨૯] જાએછે.[૨૮] જે[૩૯] (પક્ષિ) (બીજાં બધાં) પક્ષિઓ કરતાં[૪૦] ઘણુંજ જહડપવાળું[૪૨] (તથા) ઉડનારાઓમાં[૪૪] ઘણુંજ હલકું[૪૩] છે.[૪૧] (૨૦) તેજ[૪૫] ¶એખલું[૪૬] જાનદારોમાં[૪૭] તીરના જેવી[૪૮] જહડપથી[૪૯] જાએછે;[૫૦] (તે તીર) ગમે તેવો સારીપેઠે ચિલ્લો ચઢાવીને ફેંકેલો[૫૬] (હોએ તોબી) તેજ,[૫૧] અને બીજું કોઈ નહી,[૫૨] પણ માત્ર તેજ,[૫૪] જહડપથી જાએછે.[૫૫] પેહેલ્લી[૬૦] ઝઝકળાંવાળી[૬૧] બામદાદને વખતે[૬૨] ખુશી થતું[૫૯] તે[૫૭] (પક્ષિ) જાએછે.[૫૮] અંધારાને[૬૪] નહી અંધારૂં[૬૩] ઇચ્છતું,[૬૫] (તથા) હથિયાર વગરનાને વાસ્તે[૬૬] $હથિયાર[૬૭] ઇચ્છતું,[૬૮] તે[૫૭] (પક્ષિ) જાએછે.[૫૮]

(૨૧) (તે પક્ષિ) (બીજાં) પક્ષિઓનો[૮૧] રાગ[૮૨] સાંભળવાની ખાહેશ રાખતું[૮૩] ટેકરીઓની[૭૧] §ટોંચસુધી[૬૯] ||જાએછે,[૭૦] પાહાડોની[૭૪] ઉંચાઈ સુધી[૭૨] જાએછે,[૭૩] ખીણોનાં[૭૭] ઉંડાણસુધી[૭૫] જાએછે,[૭૬] ઝાડોનાં[૮૦] શિખરસુધી[૭૮] જાએછે.[૭૯] એ પ્રમાણે[૮૪] (ઈઆને ઉપર જણાવેલી શિકલમાં) (હોરમજ઼દનો પેદા કીધેલો બેહેરાંમ ઈજ઼દ), (જે) હોરમજ઼દનું પેદા

---

* ડાકટર ગેલ્ડનર ૧૯ મા ફકરાને કવીતા રૂપી ૭ લીટીનો, ૨૦ મા ફકરાને ૮ લીટીનો અને ૨૧ મા ફકરાને (સુસ્રુષેમ્નો બોલ સુધી) પાંચ લીટીનો લેછે.

† એનું બીજું રૂપ 'વારેનૢજનહે' છે (જુઓ એજ યશ્તનો ૩૫ મો ફકરો). વારઘ્ન (નામના) પક્ષિનાં રૂપમાં (હારલે તથા દારમેસ્તેતે); વારઘ્ન=વલાક્ (પેહેલવી)=કોલાગ (ફારસી)=કાગડો.

‡ નીચેથી ઉપસી આવેલું, ઉપરથી નીચે બેસી ગએલું (દારમેસ્તેતે.)

¶ ઈઆને એ ફકરામાં જણાવેલાં પક્ષિની શિકલમાં બેહેરાંમ ઈજ઼દ.

$ 'સૂર'=સંસ્કૃત શૂલ=હથિયાર. અગરજો 'સૂર' બોલને સંસ્કૃત શૂર (=સુરજ) સાથે સરખાવીએ તો, એનો અર્થ 'બામદાદની આગમચની ઝાંખી રોશનીને ઉજરડું ઇચ્છતું તે જાએછે' થઈ શકે.

§ બાજુ (હારલે); એકાંત જગા (દારમેસ્તેતે); ધારવામેળે 'વિગાથો' બોલ 'વીગાતવો,' અથવા 'વીગાથ્વો' ('વીગાતુ' ની ૨ જી બહુવચન) નો અપભ્રંશ હોએ.

|| 'મરેજત્'નો અર્થ અંગ્રેજી To touch ના જેવો લેવાનો; સંસ્કૃત ધાતુ મર્જ.

કીધેલું ભલું[૮૮] નુર,[૮૭] હોરમજદનું પેદા કીધેલું[૯૧] ખોરેહ,[૯૦] તંદરોસ્તીના ઉપાય,[૯૨] (તેની સાથે) વળી[૯૩] હિમ્મત[૯૪] રાખેછે[૯૯] (તે), (તે શખ્સની મદદે) પોંહોંચેછે.[૮૫]

આઅત્ અહ્માઇ અમવસ્તેમો, અમ અહ્મિ અમવસ્તેમો, વેરેથ્ર અહ્મિ વેરેથ્રવસ્તેમો, ખ્વરેનંઘ્રહ અહ્મિ ખ્વરેનંઘ્રઉહસ્તેમો, યાન અહ્મિ યાનવસ્તેમો, સઓક અહ્મિ સઓકવસ્તેમો, બએષજ અહ્મિ બએષજયોતેમો. આઅત્ હ્મએષાઓ તઉર્વયેનિ વીસ્પનાંમ્ ઢ્બએષવતાંમ્, હ્મએષાઓ દએવનાંમ્ મષ્યાનાંમ્ચ, યાથ્વાંમ્ પઇરિકનાંમ્ચ, સાથ્રાંમ્ કઓયાંમ્ કરફ્નાંમ્ચ. અહે રય ખ્વરેનંઘ્રહચ, તેમ્ યજાઇ સુરૂન્વત યસ્ન વેરેથ્રઘ્નેમ અહુરધાતેમ; જઓથ્રાબ્યો વેરેથ્રઘ્નેમ્ અહુરધાતેમ્ યજમઇદે. યાઇશ દાતાઇશ પઓઇર્યાઇશ અહુરહે. હઓમયો ગવ બરેસ્મન, હિજ્વો-દંઘ્રહંઘ્રહ, માંથ્રચ વચચ શ્યઓથ્નચ, જઓથ્રાબ્યસ્ચ અર્શુખ્ધએઇબ્યસ્ચ વાઘઝ્બિયો.

યેંઘહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મજદાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્રહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(કરદો ૮ મો) (૨૨) વેરેથ્રઘ્નેમ્ અહુરધાતેમ્ યજમઇદે. પેરેસત્ જરથુશ્ત્રો અહુરેમ મજદાંમ્, અહુર મજદ મઇન્યો સ્પેનિશ્ત, દાતરે ગએથનાંમ્ અસ્તવઇતિનાંમ્ અષાઉમ્. કો અસ્તિ મઇન્યવનાંમ્ યજતનાંમ્ જયોતેમો. આઅત્ મ્રઓત્ અહુરો મજદાઓ, વેરેથ્રઘ્નો અહુરધાતો સ્પિતમ જરથુશ્ત્ર. (૨૩) અહ્માઇ[૨૭] અશ્તેમો[૨૮] આજસત્[૨૯] વજેમ્નો,[૩૦] વેરેથ્રઘ્નો[૩૧] અહુરધાતો[૩૨] મએષહે[૩૩] કેહ્ર્પે[૩૪] અઉરૂનહે,[૩૫] સ્રીરહે[૩૬] *નિવશતકો-સ્ત્રવહે.[૩૭] અવથ[૩૮] આજસત્[૩૯] વોહુ[૪૦] ખ્વરેનો[૪૧] મજદધાતેમ,[૪૨] બરત્[૪૩] ખ્વરેનો[૪૪] મજદધાતેમ,[૪૫] બએષજેમ[૪૬] ઉત[૪૭] અમેમ્ચ.[૪૮]

(૨૩) (જે શખ્સ બેહેરાંમ ઈજદને ઈજ્જીને તેની મદદ માગે) તેનેમાટે,[૨૭] આઠમી વખતે[૨૮] હોરમજદનો પેદા કીધેલો[૩૨] બેહેરાંમ[૩૧] (ઈજદ) જંગલી,[૩૫] સોહામણાં,[૩૬] નીચે †વળીગએલાં શિંગડાંવાળાં[૩૭] મેંઢાનાં[૩૩] શરીરમાં[૩૪] ચાલીને[૩૦] જાએછે.[૨૯] એપ્રમાણે[૩૮] (ઈઆને ઉપર

* ૨૩ મા ફકરાને ઇહાં સુધી ડાકટર ગેલ્ડનર કવીતા રૂપી ૪ લીટીનો લેછે.

† નિવશતક—નિ=નીચે; વશત=ગશ્તેહ્, ગરદીદેહ્ (ફારસી)=ફરી ગએલું, વળી ગએલું. ધાતુ વરેત્= Vort-ero (Lat)=ફરી જવું; 'વરેત્'નું બીજું રૂપ વષ્; 'ર્તૂ' બદલાઇને 'ષ્' થાએછે; જેમકે પેરેતુ=પેષુ=પુલ; વષ્+ત=વશત.

જણાવેલી શિકલમાં) (હોરમજદનો પેદા કીધેલો બેહેરાંમ ઈજદ) (જે) હોરમજદનું પેદા કીધેલું[42] ભલું[40] નુર,[41] હોરમજદનું પેદા કીધેલું[45] ખોરેહ,[44] તંદરોસ્તીના ઉપાય,[46] (તેની સાથે) વળી[47] હિમ્મત[48] રાખેછે[43] (તે), (તે શખ્સની મદદે) પોંહોંચેછે.[39]

આઅત્ અહ્માઇ અમવસ્તેમો, અમ અહ્મિ અમવસ્તેમો, વેરેથ્ર અહ્મિ વેરેથ્રવસ્તેમો, ખ્વરેનંઘ્રહ અહ્મિ ખ્વરેનંઘ્ઉહસ્તેમો, યાન અહ્મિ યાનવસ્તેમો, સઓક અહ્મિ સઓકવસ્તેમો, બએષજ અહ્મિ બએષજયોતેમો. આઅત્ તમએષાઓ તઉર્વયેનિ વીસ્પનાંમ્ તમએષવતાંમ, તમએષાઓ દએવનાંમ્ મશ્યાનાંમ્ચ, યાથ્વાંમ્ પઇરિકનાંમ્ચ, સાથ્રાંમ કઓયામ્ કરફ્નાંમ્ચ. અહે રય ખ્વરેનંઘ્રહચ, તેમ્ યજાઇ સુરુન્વત યસ્ન વેરેથ્રઘ્નેમ અહુરધાતેમ; જઓથ્રાબ્યો વેરેથ્રઘ્નેમ્ અહુરધાતેમ્ યજમઇદે. યાઇશ્ દાતાઇશ પઓઇર્યાઇશ્ અહુરહે. હઓમયો ગવ બરેસ્મન, હિજ્વો-દંઘ્રહંઘ્રહ, માંથ્રચ વચચ શ્યઓથ્નચ, જઓથ્રાબ્યસ્ચ અર્ષુખ્ધએઇબ્યસ્ચ વાઘ્જિબ્યો.

યેંઘ્રહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મજદાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્રહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(કરદો ૯ મો) (૨૪) **વેરેથ્રઘ્નેમ્ અહુરધાતેમ યજમઇદે. પેરેસત્ જરથુશ્ત્રો અહુરેમ્ મજદાંમ, અહુર મજદ મઇન્યો સ્પેનિશ્ત, દાતરે ગએથનાંમ્ અસ્તવઇતિનાંમ્ અષાઉમ. કો અસ્તિ મઇન્યવનાંમ્ યજતનાંમ્ જયોતેમો. આઅત્ મ્રઓત્ અહુરો મજદાઓ વેરેથ્રઘ્નો અહુરધાતો સ્પિતમ જરથુશ્ત્ર.** (૨૫) ***અહ્માઇ[26] નઓમો[27] આજસત્[28] વજેમ્નો,[29] વેરેથ્રઘ્નો[30] અહુરધાતો,[31] બૂજહે[32] કેહ્ર્પે[33] રેનહે[34] સ્રીરહે[35] તિઝ્િ-સ્રુવહે.[36] અવથ[37] આજસત્[38] વોહુ[39] ખ્વરેનો[40] મજદધાતેમ,[41] બરત્[42] ખ્વરેનો[43] મજદધાતેમ,[44] બએપજેમ[45] ઉત[46] અમેમ્ચ.[47]**

(૨૫) (જે શખ્સ બેહેરાંમ ઈજદને ઈજીને તેની મદદ માગે) તેને માટે,[26] નવમી વખતે[27] હોરમજદનો પેદા કીધેલો[31] બેહેરાંમ[30] (ઈજદ) ટક્કર મારનાર,[34] સોહામણા[35] તીક્ષણ શિંગડાંવાળા[36] બકરાનાં[32] શરીરમાં[33] ચાલીને[29] જાએછે.[28] એપ્રમાણે[37] (ઈઆને ઉપર જણાવેલી શિકલમાં) (હોરમજદનો પેદા કીધેલો બેહેરાંમ ઈજદ), (જે) હોરમજદનું પેદા કીધેલું[41]

* ડાકટર ગેલ્ડનર ૨૫ મા ફકરાને (તિઝ્િ-સ્રુવહે સુધી) ૪ લીટીનો લે છે.

ભલું[૩૯] નુર,[૪૦] હોરમજદનું પેદા કીધેલું[૪૪] ખોરેહ,[૪૩] તંદરોસ્તીના ઉપાય,[૪૫] (તેની સાથે) વળી[૪૬] હિમ્મત[૪૭] રાખેછે[૪૨] (તે), (તે શખ્સની મદદે) પોંહોંચેછે.[૩૮]

આઅત્ અહ્માઇ અમવસ્તેમો, અમ અહ્મિ અમવસ્તેમો, વેરેથ્ર અહ્મિ વેરેથ્રવસ્તેમો, ખ્રરેનંઘ્રહ અહ્મિ ખરેનંઘ્રઉહસ્તેમો, યાન અહ્મિ યાનવસ્તેમો, સઓક અહ્મિ સઓકવસ્તેમો, બએષજ અહ્મિ બએષજયોતેમો. આઅત્ તઅએપાઓ તઉર્વયેનિ વીસ્પનાંમ્ તઅએષવતાંમ્, તઅએપાઓ દએવનાંમ મશ્યાનાંમ્ચ, યાત્વાંમ્ પઇરિકનાંમ્ચ, સાથ્રાંમ્ કઓયાંમ્ કરફ્નાંમ્ચ. અહે રય ખ્રરેનંઘ્રહચ તેમ્ યઝાઇ સુરુન્વત યસ્ન વેરેથ્રઘ્નેમ્ અહુરધાતેમ; જઓથ્રાબ્યો વેરેથ્રઘ્નેમ્ અહુરધાતેમ્ યજમઇદે. યાઇશ દાતાઇશ પઓઇર્યાઇશ અહુરહે. હઓમયો ગવ બરેસ્મન, હિઝ્વો દંઘ્રહુંઘ્રહ, માંથ્રચ વચચ શ્યઓથ્નચ, જઓથ્રાબ્યસ્ચ અર્ષુખ્ધએઇબ્યસ્ચ વાઘ્ઝિબ્યો.

યેંઘ્રહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મજદાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્રહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(કરદો ૧૦) (૨૬) **વેરેથ્રઘ્નેમ્ અહુરધાતેમ યજમઇદે. પેરેસત જરથુશ્ત્રો અહુરેમ્ મજદાંમ, અહુર મજ્દ મઇન્યો સ્પેનિશ્ત, દાતરે ગએથનાંમ્ અસ્તવઇતિનાંમ અષાઉમ. કો અસ્તિ મઇન્યવનાંમ્ યજતનાંમ જયોતેમો. આઅત્ મ્રઓત્ અહુરો મજદાઓ, વેરેથ્રઘ્નો અહુરધાતો સ્પિતમ જરથુશ્ત્ર.** (૨૭) **અહ્માઇ[૨૬] દસેમો[૨૭] આજસત્[૨૮] વજેમ્નો[૨૯] વેરેથ્રઘ્નો[૩૦] અહુરધાતો[૩૧] વીરહે[૩૨] કેહ્રપ[૩૩] રએવતો[૩૪] સ્રીરહે[૩૫] મજદધાતહે,[૩૬] બરત્[૩૭] કરેતેમ્[૩૮] જરન્યો-સઓરેમ,[૩૯] ફ્રપિક્તેમ[૪૦] *વીસ્પો-પએસંઘ્રહેમ.[૪૧] અવથ[૪૨] આજસત્[૪૩] વોહુ[૪૪] ખ્રરેનો[૪૫] મજદધાતેમ[૪૬] બરત્[૪૭] ખ્રરેનો[૪૮] મજદધાતેમ,[૪૯] બએષજેમ[૫૦] ઉત[૫૧] અમેમ્ચ.[૫૨]**

(૨૭) (જે શખ્સ બેહેરાંમ ઇજદને ઇજીને તેની મદદ માગે) તેને-માટે,[૨૬] દશમી વખતે[૨૭] હોરમજદનો પેદા કીધેલો[૩૧] બેહેરાંમ[૩૦] (ઈજદ) નુરવાળાં[૩૪] (અથવા દોલતમંદ[૩૪]) સોહામણા[૩૫] (તથા) સોનાની મૂઠ-

* ડાકટર ગેલ્ડનર ઇહાંસુધી ૨૭ મા ફકરાને કવીતા રૂપી ૬ લીટીનો લેછે.

સાથની,[39] પેચવાળી[40] (અને) તમામ સંગારસાથની[41] તલવાર[38] *રાખનાર[37] હોરમજદના પેદા કીધેલા[31] પેહેલવાંનના[32] શરીરમાં[33] ચાલીને[29] જાએછે.[28] એપ્રમાણે[42] (ઇઆને ઉપર જણાવેલી શિકલમાં) (હોરમજદનો પેદા કીધેલો બેહેરાંમ ઈજદ), (કે જે) હોરમજદનું પેદા કીધેલું[46] ભલું[44] નુર,[45] હોરમજદનું પેદા કીધેલું[49] ખોરેહ,[48] તંદરોસ્તીના ઉપાય,[50] (તેની સાથે) વળી[51] હિમ્મત[52] રાખેછે[47] (તે), (તે શખ્સની મદદે) પોંહોંચેછે.[43]

આઅત્ અહ્માઇ અમવસ્તેમો, અમ અહ્મિ અમવસ્તેમો, વેરેથ્ર અહ્મિ વેરેથ્રવસ્તેમો, ખ્વરેનંધ્રહ અહ્મિ ખ્વરેનંધ્રઉહસ્તેમો, યાન અહ્મિ યાનવસ્તેમો, સઓક અહ્મિ સઓકવસ્તેમો, બએષજ અહ્મિ બએષજયેતેમો. આઅત્ ત્બએષાઓ તઉર્વયેનિ વીસ્પનાંમ્ ત્બએષવતાંમ્, ત્બએષાઓ દએવનાંમ્ મશ્યાનાંમચ, યાથ્વાંમ પઇરિકનાંમચ, સાથ્રાંમ્ કઓયાંમ્ કરફ્નાંમચ. અહે રય ખ્વરેનંધ્રહચ, તેમ્ યજાઇ સુરૂન્વત યસ્ન વેરેથ્રધ્નેમ અહુરધાતેમ; જઓથ્રાબ્યો વેરેથ્રધ્નેમ્ અહુરધાતેમ્ યજમઇદે. યાઇશ દાતાઇશ પઓઇર્યાઇશ અહુરહે. હઓમયો ગવ બરેસ્મન, હિજ્વો-દંધ્રહંધ્રહ માંથ્રચ વચચ શ્યઓથ્નચ, જઓથ્રાબ્યસ્ચ અર્ષુખ્ધએઇબ્યસ્ચ વાઘજ્ઞિબ્યો.

> **યેંધ્રહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંધ્રહો,**
> **મજ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,**
> **યાઓંધ્રહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.**

(કરદો ૧૧ મો) (૨૮) **વેરેથ્રધ્નેમ[1] અહુરધાતેમ[2] યજમઇદે,[3] અર્ષો-કરેમ,[4] મરષો-કરેમ,[5] ક્રપો-કરેમ,[6] હ્વાક્ષ્તેમ,[7] હ્વાયઓનેમ.[8] તેમ્[9] યજત[10] યો[11] અષવ[12] જરથુશ્ત્રો,[13] વેરેથ્રધ્નહે[14] પઇતિ મનહિ,[15] વેરેથ્રધ્નહે[16] પઇતિ વચહિ,[17] વેરેથ્રધ્નહે[18] પઇતિ શ્યઓથ્ને,[19] વેરેથ્રધ્નહે[20] પઇતિ ક્રવાકે,[21] વેરેથ્રધ્નહે[22] પઇતિ પાઇતિવાકે.[23] (૨૯) અહ્માઇ[24] દથત્[25] વેરેથ્રધ્નો[26] અહુરધાતો,[27] એરેજોઇશ[28] ખાઓ,[29] બાજ્વાઓ[30] અઓજો,[31] તન્વો[32] વીસ્પયાઓ[33] દ્રવતાતેમ,[34] તન્વો[35] વીસ્પયાઓ[36] વજ્દ્વરે,[37] અઓમ્ચ[38] સુકેમ[39] યિમ[40] બરઇતિ[41] કરો[42] મસ્યો[43] ઉપાપો.[44] યો[45] ઈંધહયાઓ[46]**

---

* 'બરત્-કરેતેમ્' એપ્રમાણે સમાસ લઇને મેં તરજુમો કીધોછે; પણ અગરજો 'બરત્' બોલથી જુદો વાકય ગણીએ તો, "(જે પેહેલવાંનની શિકલનો બેહેરાંમ ઈજદ) (પોતાની સાથે) સોનાની મૂઠસાથની, પેચવાળી તથા તમામ સંગાર સાથની તલવાર રાખેછે," એપ્રમાણે અર્થ થઈ શકે.

દૂરએપારયાઓ,[૪૭] જફ્રયાઓ[૪૮] હજંઘ્રેરો-વીરયાઓ,[૪૯] વરેસો-સ્તવંઘ્રહેમ[૫૦] આપો[૫૧] ઉર્વએસેમ[૫૨] મારયેઇતે.[૫૩]

(૨૮) હોરમજદનો પેદા કીધેલો[૨] બેહેરાંમ[૧] (ઇજદ) (જે) મરદાંનગી આપનાર,[૪] મોત લાવનાર,[૫] વધારો કરનાર[૬] (અથવા કીઆમત કરનાર[૬]), મજબૂટ ઉભો રેહેનાર[૭] (અથવા દૃઢ) તથા સારાં *કૌવતવાળો[૮] (તેને) હમો યાદ કરીએ છિયે.[૩] બેહેરાંમ (ઇજદ)ના[૧૪] વિચારમાં,[૧૫] બેહેરાંમ (ઇજદ)ના[૧૬] સખુનમાં,[૧૭] બેહેરાંમ (ઇજદ)નાં[૧૮] કામમાં,[૧૯] બેહેરાંમ (ઇજદ)ની[૨૦] નસીહતમાં,[૨૧] (તથા) બેહેરાંમ (ઇજદ)નાં[૨૨] જવાબમાં[૨૩] તેને[૯] અશો[૧૨] જરતોશ્તે[૧૩] †યાદ કીધો.[૧૦] (૨૯) હોરમજદના પેદા કીધેલા[૨૭] બેહેરાંમ[૨૬] (ઇજદે) સચ્ચાઇનું[૨૮] ‡મૂળ,[૨૯] બેહુ બાજુનું[૩૦] કૌવત,[૩૧] તમામ[૩૩] તનની[૩૨] તંદરોસ્તી,[૩૪] તમામ[૩૬] તનનું[૩૫] સુખ,[૩૭] તથા તે[૩૮] જોવાની શક્તિ,[૩૯] કે જે[૪૦] પાણીમાં રેહેનારી[૪૪] ¶કર[૪૨] (નામની) માછલી[૪૩] રાખેછે[૪૧] (તે)—(એ બધું) તેને[૨૪] (ઇઆને પેગમબર અશો જરતોશ્તને) આપ્યું.[૨૫]

ખોલાસો:—(કર માછલીની જોવાની શક્તિ બાબે નીચે જણાવેછે.)

તે[૪૫] (કર નામની માછલી) પાર કરવાને દૂર પડે એવી[૪૭] (તથા) હજાર માણસની[૪૯] (ઉંચાઇ જેટલી) ઉંડી[૪૮] $રંઘ્રહ (નામની નદી) નાં[૪૬] પાણીમાં[૫૧] એક બાલના કદની[૫૦] §ચીજને[૫૨] જોઇ શકેછે.[૫૩]

અહે રય ખરેનંઘ્રહચ, તેમ યઝાઇ સુરુન્વત યસ્ન વેરેથ્રઘ્નેમ

---

* સલાહ રાખનાર (તથા) જેનો પોતાનો ખોલ્લો માર્ગ છે તે (દારમેસ્તેતે).

† ઇઆને પેગમબર જરતોશ્તે બેહેરાંમ ઇજદના તમામ નેક વિચારો, નેક સખુનો, નેક કાંમો તથા નસીહતોને મનમાં યાદ કીધી. વિચારમાં ફતેહ મેળવવાને માટે, સખુનમાં ફતેહ, કાંમમાં ફતેહ, વાતચિતમાં ફતેહ, હાજર જવાબમાં ફતેહ મેળવવાનેમાટે અશો જરતોશ્તે બેહેરાંમ ઇજદને આરાધ્યો (પ્રોફેસર દારમેસ્તેતે).

‡ એને મલતો ' અષહે ખાઓ ' (અશોઇનું મૂળ); જુઓ ઇજ઼. ૧૦, ૪.

¶ કર માછલીના ખોલાસા બાબે જુઓ મારો વંદીદાદનો તરજુમો, ૧૯ મી પરગરદનો ૪૨ મો ફકરો તથા ૨૦ મી પરગરદનો ૪ થો ફકરો.

$ 'રંઘ્રહ' એ કદીમ ઇરાનીઓમાં સઉથી મ્હોટી જણાએલી નદી હતી. ઝેક્ઝાર્તિસ નદી (સ્પીગલ, યુસ્તિ તથા ગાઇગર); ઓક્સસ નદી (હારલે); તાઇગ્રીસ નદી (દારમેસ્તેતે).

§ પાણી ઉપરના એક બાલના જેટલા કદના બારીક-પાતળા મોજાને (rippling) જોઇ શકેછે (હારલે તથા દારમેસ્તેતે). ' ઉર્વએસ 'નો અર્થ ' છેડો, અંત ' બી થાએછે (જુઓ ઇજશ્નેનો ૭૧ મો હા, ફકરો ૧૪ મો.)

અહુરધાતેમ્; જઓથ્રાબ્યો વેરેથ્રઘ્નેમ્ અહુરધાતેમ્ યજમઇદે. યાઇશ દાતાઇશ પઓઇરયાઇશ અહુરહે. હઓમયો ગવ બરેસ્મન, હિજવો-દંઘ્રહુંઘ્રહ, માંથ્રચ વચચ શ્યઓથ્નચ જઓથ્રાબ્યસચ અરશુખ્ધએઇબ્યસચ વાઘજ્હિબ્યો.

યેંઘ્રહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મજદાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્રહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(કરદો ૧૨ મો) (૩૦) વેરેથ્રઘ્નેમ્ અહુરધાતેમ્ યજમઇદે, અરૂષો-કરેમ્, મરૂષો-કરેમ્, ક્રષો-કરેમ્, હ્વાક્સ્તેમ્, હ્વાયઓનેમ. તેમ્ યજત યો અષવ જરથુશ્ત્રો, વેરેથ્રઘ્નહે પઇતિ મનહિ, વેરેથ્રઘ્નહે પઇતિ વચહિ, વેરેથ્રઘ્નહે પઇતિ શ્યઓથ્ને, વેરેથ્રઘ્નહે પઇતિ ક્વાકે, વેરેથ્રઘ્નહે પઇતિ *પાઇતિવાકે. (૩૧) અહ્માઇ[૨૪] દથત્[૨૫] વેરેથ્રઘ્નો[૨૬] અહુરધાતો,[૨૭] એરેજોઇશ[૨૮] ખાઓ,[૨૯] બાજવાઓ[૩૦] અઓજો,[૩૧] તન્વો[૩૨] વીસ્પયાઓ[૩૩] દ્રવતાતેમ્,[૩૪] તન્વો[૩૫] વીસ્પયાઓ[૩૬] વજદ્વરે,[૩૭] અઓમચ[૩૮] સૂકેમ્[૩૯] યિમ[૪૦] બરઇતિ[૪૧] અસ્પો અર્ષ;[૪૨] યો[૪૩] તાંથ્રયસચિત્[૪૪] હચ ક્ષફ્નો[૪૫] અવક્ષઇત્યાઓ[૪૬] અઇવિ-અઘ્રયાઓ,[૪૭] અસ્પએમ[૪૮] વરેસેમ્[૪૯] જેમાધ[૫૦] સયનેમ્[૫૧] વએનઇતિ,[૫૨] કતારો[૫૩] અઘ્રવો[૫૪] વા બૂનવો[૫૫] વા.[૫૬]

(૨૧) હોરમજદના પેદા કીધેલા[૨૭] બેહેરાંમ[૨૬] (ઈજદે) સચ્ચાઈનું[૨૮] મૂળ,[૨૯] બેહુ બાજુનું[૩૦] કૌવત,[૩૧] તમામ[૩૩] તનની[૩૨] તંદરોસ્તી,[૩૪] તમામ[૩૬] તનનું[૩૫] સુખ,[૩૭] તથા તે[૩૮] જોવાની શક્તિ,[૩૯] કે જે[૪૦] ઘોડો[૪૨] રાખેછે[૪૧] (તે)—(એ બધું) તેને[૨૪] (ઈઆને પેગમબર અશો જરતોશતને) આપ્યું.[૨૫]

ખોલાસો:—(ઘોડાની જોવાની તીક્ષણ શક્તિ બાબે નીચે જણાવેછે.)

જે[૪૩] (ઘોડો) અંધારી,[૪૪] કોઈનો બી સાદ નહી સંભળાએ †એવી,[૪૬] (તથા) પુર વાદળાંવાળી[૪૭] રાતે[૪૫] ઘોડાના[૪૮] બાલને[૪૯] જમીન ઉપર[૫૦] પડેલો[૫૧] જોએછે[૫૨] (તથા) માથાં આગળનો[૫૪] કયો[૫૩] (બાલ) અથવા[૫૬] પુછડી આગળનો[૫૫] કયો[૫૩] (બાલ), (તેબી) (તે ઘોડો) પારખી ‡શકેછે.[૫૨]

---

* એના તરજુમા બાબે જુઓ એજ યશતનો ૧૧ મો કરદો, ૨૮ મો ફકરો.

† અંધારી તથા બિલકુલ રોશની વગરની (સ્પીગલ તથા હારલે); Obscure and dark અંધારી ઘોર, ઘણીજ અંધારી (દારમેસ્તેતે).

‡ ૧૨ મા તથા ૧૩ મા કરદાની મતલબનું લખાણ આપણને પેહેલવી બુનદેહેશના ૧૯ મા બાબના ૩૧ મા ફકરામાંથી નીચેમુજબ મળી આવેછે:—

અહે રય ખરેનંધ્રહચ, તેમ યજાઇ સુરુન્વત યસ્ન વેરેથ્રઘ્નેમ અહુરધાતેમ; જઓથ્રાબ્યો વેરેથ્રઘ્નેમ અહુરધાતેમ યજમઇદે. યાઇશ દાતાઇશ પઓઇર્યાઇશ અહુરહે. હઓમયો ગવ બરેસ્મન, હિજ્વો-દંઘ્રહુંઘ્રહ, માંથ્રચ વચચ શ્યઓથ્નચ, જઓથ્રાબ્યસ્ચ અર્સુખ્ધએઇબ્યસ્ચ વાઘ્રજિબ્યો.

યેંઘ્રહે હાતાંમ આઅત યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મજ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત હચા,
યાઓંઘ્રહાંમચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(કરદો ૧૩ મો) (૩૨) વેરેથ્રઘ્નેમ અહુરધાતેમ યજમઇદે, અર્ષો-કરેમ, મર્ષો-કરેમ, ફ્રષો-કરેમ, હ્વાક્તેમ, હ્વાયઓનેમ. તેમ યજત યો અષવ જરથુશ્ત્રો, વેરેથ્રઘ્નહે પઇતિ મનહિ, વેરેથ્રઘ્નહે પઇતિ વચહિ, વેરેથ્રઘ્નહે પઇતિ શ્યઓથ્ને, વેરેથ્રઘ્નહે પઇતિ ફ્રવાકે, વેરેથ્રઘ્નહે પઇતિ *પાઇતિવાકે. (૩૩) અહ્માઇ[૨૪] દથત[૨૫] વેરેથ્રઘ્નો[૨૬] અહુરધાતો[૨૭] એરેજોઇશ[૨૮] ખાઓ,[૨૯] બાજ્વાઓ[૩૦] અઓજો,[૩૧] તન્વો[૩૨] વીસ્પયાઓ[૩૩] દ્રવતાતેમ,[૩૪] તન્વો[૩૫] વીસ્પયાઓ[૩૬] વજ્દ્વરે,[૩૭] અઓમચ[૩૮] સૂકેમ[૩૯] યિમ[૪૦] બરઇતિ[૪૧] કહ્ર્કાસો[૪૨] જરેનુમઇનિશ,[૪૩] યો[૪૪] નઓમ્યાચિત[૪૫] હચ દંઘ્રહુઓત,[૪૬] મુશ્તિ-મસંઘ્રહેમ[૪૭] ખ્રૂમ[૪૮] અઇવિવએનઇતિ,[૪૯] અવવતચિત[૫૦] યથ[૫૧] સૂકયાઓ[૫૨] બરાજયાઓ[૫૩] બરાંજેમ,[૫૪] અવવતચિત[૫૫] યથ[૫૬] સૂકયાઓ[૫૭] નએજેમ.[૫૮]

(૩૩) હોરમજદના પેદા કીધેલા[૨૭] બેહેરાંમ[૨૬] (ઈજદે) સચ્ચાઈનું[૨૮] મૂળ,[૨૯] બેહુ બાજુનું[૩૦] કૌવત,[૩૧] તમામ[૩૩] તનની[૩૨] તંદરોસ્તી,[૩૪] તમામ[૩૬] તનનું[૩૫] સુખ,[૩૭] તથા તે[૩૮] જોવાની શક્તિ,[૩૯] કે જે[૪૦] સોનેરી ગળાંના કાંઠાવાળું[૪૩] ગીધ[૪૨] રાખેછે[૪૧] (તે), (એ બધું) તેને[૨૪] (ઈઆને અશો જરતોશતને) આપ્યું.[૨૫]

ખોલાસો:—(તે ગીધની જોવાની તીક્ષ્ણ શક્તિ બાબે નીચે જણાવેછે.) તે[૪૪] (ગીધ) દેશથી[૪૬] નવ ઘણા તફાવત †સુધી[૪૫] જેટલું[૫૧] એક મુઠી

" અરબી ઘોડા વિશે એવું કેહેછે કે, તે અંધારી રાતના જમીન ઉપર પડેલો એક બાલ જોઈ શકેછે " (જુઓ પ્રોફેસર વેસ્તનો બુનદેહેશનો અંગ્રેજી તરજુમો).

* એના તરજુમા બાબે જુઓ એજ યશતનો ૧૧ મો કરદો, ૨૮ મો ફકરો.

† ઈઆને ઘણીજ ઉંચાઈએથી. " ગીધ વિશે એવું કેહેછે કે, ઘણીજ ઉંચાઇએથી જમીન ઉપર પડેલા મુઠીના કદ્દ જેટલા ગોશ્તના કટકાને જોએછે " (જુઓ પ્રોફેસર વેસ્તનો બુનદેહેશનો અંગ્રેજી તરજુમો, ૧૯ મો બાબ).

જેટલાં મ્હોટાં[47] કાચ્ચાં ગોશ્તનાં કટકાને[48] જોએછે,[49] તેટલું[50] એક ચળકતી[53] સોએના[52] ચળકાટને[54] તેમજ તે સોએની[57] આગીને[58] (જોએછે).

અહે રય ખરેનંઘ્રહુચ, તેમ યઝાઇ સુરુન્વત યસ્ન વેરેથ્રઘ્નેમ અહુરધાતેમ; જઓથ્રાબ્યો વેરેથ્રઘ્નેમ અહુરધાતેમ યજમઇદે. યાઇશ દાતાઇશ પએઇર્યાઇશ અહુરહે. હઓમયો ગવ બરેસ્મન, હિજવો-દંઘ્રહુંઘ્રહ, માંથ્રચ વચચ શ્યઓથ્નચ, જઓથ્રાબ્યસ્ચ અર્શુખ્ધએઇબ્યસ્ચ વાઘ્જિબ્યો.

યેંઘ્રહે હાતાંમ આઅત યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મજ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત હચા,
યાઓંઘ્રહાંમચા તાંસચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(કરદો ૧૪ મો) (૩૪) વેરેથ્રઘ્નેમ[1] અહુરધાતેમ[2] યજમઇદે.[3] પેરેસત[4] જરથુશ્ત્રો[5] અહુરેમ મજ્દાંમ,[6] અહુર મજ્દ[7] મઇન્યો[8] સ્પેનિશ્ત,[9] દાતરે[10] ગએથનાંમ[11] અસ્તવઇતિનાંમ[12] અષાઉમ.[13] યત[14] બવાનિ[15] અઇવિ-સસ્તો[16] અઇવિ-શ્મરેતો[17] પોઉરુ-નરાંમ[18] ત્બિષયતાંમ,[19] ચિશ[20] અંઘ્રહે[21] અસ્તિ[22] બએષજ.[23] (૩૫) આઅત[24] મ્રઓત[25] અહુરો મજ્દાઓ,[26] મેરેઘહે[27] પેષો-પરેનહે[28] વારેન્જનહે[29] પેરેનેમ[30] અયસએષ,[31] સ્પિતમ[32] જરથુશ્ત્ર.[33] અન[34] પરેન[35] તનૂમ[36] અઇવિ-સિશેઇશ,[37] અન[38] પરેન[39] હમેરેથેમ[40] પઇતિ-સંઘ્રહએષ.[41] (૩૬) યાનાઓ[42] બરઇતિ[43] અસ્તવો[44] વા તખ્મહે[45] મેરેઘહે,[46] પરેનવો[47] વા[48] તખ્મહે[49] મેરેઘહે.[50] નએધ[51] ચિશ[52] રએવ[53] મશ્ય[54] જઇન્તિ,[55] નએધ ફ્રઓશ્યેઇતિ.[56] પઉર્વે-હે[57] નેમો[58] બરઇતિ,[59] પઉર્વે[60] ખરેનાઓ[61] વીધારયેઇતિ,[62] ઉપસ્તાંમ[63] મેરેઘહે[64] પરેનો[65] મેરેઘનાંમ.[66] (૩૭) *તાઓ[67] અહુરો[68] સાસ્તનાંમ[69] દંઘ્રહુ-પઇતિશ,[70] નોઇત[71] સતેમ[72] જઇન્તિ[73] વીરજ,[74] નોઇત[75] હકેરેત[76] જઇન્તિ[77] વએસએપ,[78] ઓઇમ[79] જઇન્તિ[80] ફ્રપ અઓઇતિ.[81]

(૩૪) હોરમજદના પેદા કીધેલા[2] બેહેરામ (ઈજદ)ને[1] હમો વખાણીએ છિયે.[3] (પેગમબર) જરતોશ્તે[5] (દાદાર) હોરમજદને[6] પુછયું[4] (કે), હાડમંદ[12] જેહાંનના[11] અને ઘણોજ વૃદ્ધિ કરનાર[9] મીનો,[8] અશો[13] પેદા કરનાર[10] હોરમજદ ![7] જયારે[14] દુઃખ દેનારા[19] પુષ્કળ માણસોમાં[18]

* ડાકટર ગેલ્ડનર ૩૭ મા ફકરાને કવીતા રૂપી ૪ લીટીનો લેછે.

(હુ) *ઈજા પામેલો[૧૬] (તથા) મંત્ર† મારેલો[૧૭] થાઉં,[૧૫] (ત્યારે) તેનેમાટે[૨૧] ઉપાય[૨૩] શું[૨૦] છે?[૨૨] (ઈઆને જખમને હુ કેમ રૂજ લાઉ?)

(૩૫) ત્યારે[૨૪] હોરમજદે[૨૬] કહ્યું[૨૫] કે, અએ સપેતમાન[૩૨] જરતોશ્ત![૩૩] પાંખ ફફરાવતાં[૨૯] ‡પેષો-પરેન[૨૮] (નામનાં) પક્ષિનાં[૨૭] પીછાં[૩૦] તુંએ ¶શોધવાં જોઇએ.[૩૧] તે[૩૪] પીછાંથી[૩૫] (તુંએ) બદનને[૩૬] ઘસરવું જોઈએ,[૩૭] (તથા) તે[૩૮] પીછાંથી[૩૯] (તારા) દુશ્મનને[૪૦] બદ દુઆ દઈને હાંકી કાઢવો જોઈએ.[૪૧] (૩૬) જે માણુસ[૪૨] (તે) જોરાવર[૪૫] પક્ષિનાં[૪૬] હાડકાં[૪૪] અથવા[૪૮] (તે) જોરાવર[૪૯] પક્ષિનાં[૫૦] પીછ[૪૭] રાખેછે[૪૩] (તે) ભાએગશાલી[૫૩] માણુસને[૫૪] કોઈ[૫૨] મારતું[૫૫] નથી,[૫૧] (અથવા તેને) હેરાંન કરતું નથી.[૫૬] (તે રાખનાર શખ્સ) પેહેલ્લાં તેનેમાટે[૫૭] ઇજ્જત[૫૮] રાખેછે,[૫૯] (સબબ કે) (તેનીથી તે) પહેલાં[૬૦] કીર્તિ[૬૧] ધરાવેછે.[૬૨] પક્ષિઓમાંનાં[૬૬] (તે) પક્ષિનું[૬૪] પીછ[૬૫] (તે રાખનારને) §મદદ[૬૩] (કરેછે). (૩૭) રાજકર્ત્તાઓનો[૬૯] વડો[૬૮] (અથવા) દેશનો ધણી[૭૦] (અથવા) સો[૭૨] પેહેલવાનને મારનાર[૭૪] (બી) તેઓને[૬૭] (ઈઆને ઉપર જણાવેલાં પક્ષિને) એકદમ[૭૬] મારી શકતો[૭૩] નથી,[૭૧] (બલકે)

---

* ધાતુ અઇવિ-સંઘ્રહ=સંસ્કૃત अभि-शंस=ઈજા કરવી અથવા શ્રાપ દેવા.

† ઈઆને કોઈ મારી ઉપર મંત્ર મારે, અસલ અર્થ (મંત્ર) યાદ કીધેલો (ધાતુ, સંસ્કૃત स्मृ=યાદ કરવું.)

‡ 'પેષો-પરેન'નો સાધારણુ અર્થ ઘુવડનાં જેવાં પીછાવાળું (પક્ષિ) થાએછે.

¶ મ્હોટી પાંખવાળાં વારેનજન નામનાં પક્ષિનું પીછું તું લે (દારમેસ્તેતે).

§ પ્રોફેસર દારમેસ્તેતેના તરજુમા ઉપરથી. 'યા નાઓ' બે બોલ જુદા લેતાં, એ ફકરાનો નીચેપ્રમાણે બી અર્થ થઈ શકે:—

(ઉપર જણાવેલાં પેષો-પરેન નામનાં) જોરાવર[૪૫] પક્ષિનાં[૪૬] હાડકાં[૪૪] અથવા[૪૮] (તે) જોરાવર[૪૯] પક્ષિનાં[૫૦] પીછ[૪૭] આપણુને[૪૨] ટેકો આપેછે;[૪૩] (એટલામાટે) કોઈબી[૫૨] સમજુ[૫૩] માણુસ[૫૪] (તે પક્ષિને) મારતું[૫૫] નથી,[૫૧] અથવા હાંકી કાહાડતું નથી,[૫૬] (પણ) પેહેલ્લાં તેનેમાટે[૫૭] ઇજ્જત[૫૮] રાખેછે,[૫૯] (સબબ કે) પક્ષિઓમાંનાં[૬૬] (તે) પક્ષિનું[૬૪] પીછ[૬૫] (આપણુને) પેહેલ્લાં[૬૦] ખોરેહ[૬૧] (તથા) મદદ[૬૩] આપેછે.[૬૨]

એ વાત કેટલેક દરજ્જે શાહનામામાં જાલે સામની બીનામાં આવેલી સીમોર્ગનાં પીછાંને મળતી આવેછે.

તે (પક્ષિ) એખલું[૭૯] તે બધાઓને[૭૮] મારેછે[૮૦] (તથા) (તેઓની ઉપર) સરસાઈ *ભોગવેછે.[૮૧]

(૩૮) †વીસ્પે[૮૨] તેરેસેન્તિ[૮૩] પેરેનિને,[૮૪] અવથ[૮૫] માવયચિત્[૮૬] તનુયે,[૮૭] વીસ્પે[૮૮] તેરેસેન્તિ[૮૯] અઉર્વથ,[૯૦] વીસ્પે[૯૧] તેરેસેન્તિ[૯૨] દુશ-મઇન્યુશ,[૯૩] અમેમચ[૯૪] વેરેથ્રઘ્નેમચ,[૯૫] નિધાતેમ્ચ[૯૬] તનુયે[૯૭] મનો.[૯૮] (૩૯) †યિમ્[૯૯] વષાઓન્તે[૧૦૦] અહુરાઓંઘ્રહે,[૧] વષાઓન્તે[૨] આહૂઇર્યાઓંઘ્રહે,[૩] વષાઓન્તે[૪] હઓસ્રવંઘ્રહનો;[૫] તેમ્[૬] વષત[૭] કવ ઉસ.[૮] યિમ્[૯] અસ્પો અર્ષ[૧૦] બરઇતિ,[૧૧] યિમ્[૧૨] ઉશ્ત્રો[૧૩] વધ્રઇરિશ[૧૪] બરઇતિ,[૧૫] યિમ્[૧૬] આફૂશ[૧૭] નાવય[૧૮] બરઇતિ.[૧૯] (૪૦) યિમ્[૨૦] થ્રએતઓનો[૨૧] તખ્મો[૨૨] બરત્,[૨૩] યો[૨૪] જનત્[૨૫] અજીમ દહાકેમ[૨૬] થ્રિજફ્નેમ,[૨૭] થ્રિકમેરેધેમ,[૨૮] ક્ષ્વશ-અષીમ,[૨૯] હજંઘ્રર-યઓક્તીમ,[૩૦] અષ્-અઓજંઘ્રહેમ,[૩૧] દએવીમ[૩૨] દ્રુજેમ,[૩૩] અઘેમ[૩૪] ગએથાબ્યો[૩૫] દ્રવન્તેમ,[૩૬] યાંમ[૩૭] અષ્-અઓજસ્તેમાંમ્[૩૮] દ્રુજેમ[૩૯] ફ્રચ કેરેન્તત્[૪૦] અંધરો મઇન્યુશ,[૪૧] અવિ[૪૨] યાંમ[૪૩] અસ્તવઇતીમ[૪૪] ગએથાંમ[૪૫] મહ્ર્કાઇ[૪૬] અષહે[૪૭] ગએથનાંમ.[૪૮]

(૩૮) જેમ[૮૫] મારીથી‡[૮૬-૮૭] (બીહેછે) (તેમ), સઘળાઓ[૮૨] (તે) પીછ રાખનારથી[૮૪] બીહેછે;[૮૩] (તે પીછની બરકતથી) (તેનામાં જે) હિમ્મત,[૯૪] ફતેહ[૯૫] (તથા તેનાં) તનમાં[૯૭] (જે) મન શક્તિ[૯૮] મુકવામાં આવેલી[૯૬] (છે તેથી કરીને), તેના તમામ[૮૮] વેરીઓ[૯૦] તેનીથી બીહેછે[૮૯], (તથા) તેના તમામ[૯૧] દુશ્મનો[૯૩] તેનીથી બીહેછે.[૯૨] (૩૯) જેને[૯૯] (ઈઆને તે એજમતી પક્ષિને અથવા તે પક્ષિનું પીછ રાખનારને) સરદારો[૧] મદદે ¶બોલાવેછે,[૧૦૦] સરદારને લગતા[૩] મદદે બોલાવેછે;[૨] (તથા જેને) કેખસરૂ (પાદશાહ)નાં §ખાંનદાનવાળાઓએ[૫] મદદે બોલાવ્યું;[૪] તે (પક્ષિ) ને[૬] કેકાઉસ[૮] (પાદશાહે) મદદે બોલાવ્યું.[૭]

ખોલાસો:—(એની મતલબ એ કે, ઉપર જણાવેલા મહાન પુરૂષોએ બી તે પક્ષિનાં એજમતી પીછથી ફાએદો મેળવ્યો હતો.)

---

* અસલ અર્થ 'આગળ જાએછે.'

† ડાક્ટર ગેલ્ડનર ૩૮ મા ફકરાને કવીતા રૂપી ૬ લીટીનો તથા ૩૯ મા ફકરાને ૭ લીટીનો લેછે; દરેક લીટી ચિન્હ આગળ પુરી થાએછે.

‡ અસલ અર્થ 'મારાં[૮૬] તનનેમાટે.[૮૭]'

¶ ઇન્તેજારીથી માંગેછે; ધાતુ વસ=સંસ્કૃત **वस्**=ઇચ્છવું (દારમેસ્તેતે).

§ એનો અર્થ 'કીર્તિવાળા માણસો' બી થઈ શકે.

જે (પક્ષી)ને[૯] ઘોડો[૧૦] રાખેછે,[૧૧] ભારબરદાર[૧૪] ઉંઠ[૧૩] રાખેછે,[૧૫] (તથા) વહાણ ચાલી શકે એટલું ઉંડું[૧૮] પાણી[૧૭] *રાખેછે.[૧૯] (૪૦) જેને[૨૦] (એટલે તે પક્ષિને) જોરેમંદ[૨૨] ફરેદુન[૨૧] (પાદશાહ) રાખતો હતો;[૨૩] જેણે[૨૪] (ઈઆને ફરેદુને) ત્રણ મોહોડાંના,[૨૭] ત્રણ માંથાના,[૨૮] છ આંખના,[૨૯] હજાર †મક્કરવાળા,[૩૦] પુષ્કળ જોરેમંદ,[૩૧] દેવને લગતો[૩૨] દરૂજ[૩૩] (તથા) (જે) (આએ) મુલુકોને વાસ્તે[૩૫] નુકસાન પોંહોંચાડનાર[૩૪] દરવંદ[૩૬] (જે) ઝુહાક (તે) ને[૨૬] માર્યો;[૨૫] જે[૩૭] ઘણાજ જોરેમંદ[૩૮] દરૂજને[૩૯] (ઇઆને ઝુહાકને) આએ હાડમંદ[૪૪] દુનિયાં[૪૫] ઉપર[૪૨] અશોઈના[૪૭] મુલુકોના[૪૮] નાશનેમાટે[૪૬] અંગ્રેમેન્યુશે[૪૧] પેદા ‡કીધો.[૪૦]

અહે રય ખ્વરેનંઘ્હચ, તેમ યઝાઇ સુરૂન્વત યસ્ન વેરેથ્રગ્નેમ અહુરધાતેમ; જઓથ્રાબ્યો વેરેથ્રગ્નેમ અહુરધાતેમ યજમઇદે. યાઇશ દાતાઇશ પઓઇર્યાઇશ અહુરહે. હઓમયો ગવ બરેસ્મન, હિજવો-દંઘ્હંઘ્હ, માંથ્રચ વચચ શ્યઓથ્નચ, જઓથ્રાબ્યસચ અર્શુખ્ધએઇબ્યસચ વાઘ્ઝિબ્યો.

યેંઘ્હે હાતાંમ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્હો,
મજ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્હાંમચા તાંસચા તાઓસચા યજમઇદે.

(કરદો ૧૫ મો) (૪૧) **વેરેથ્રગ્નેમ[૧] અહુરધાતેમ[૨] યજમઇદે,[૩] વેરથ્રગ્નો[૪] અવિ ઇમત્ ન્માનેમ[૫] ગઓસૂરાબ્યો[૬] ખ્વરેનો[૭] પઇરિ-વેરેનવઇતિ,[૮] યથ[૯] હાઉ[૧૦] મજ[૧૧] મેરેઘો સએનો,[૧૨] યથ[૧૩] અવે[૧૪] અવ્રાઓ[૧૫] ઉપાપાઓ[૧૬] મસિતો[૧૭] ગઇરીશ[૧૮] નિવાનેન્તિ.[૧૯]**

(૪૧) હોરમજદના પેદા કીધેલા[૨] બેહેરાંમ (ઈજદ)ને[૧] હમો યાદ કરીએ છિયે.[૩] જે પ્રમાણે[૯] તે[૧૦] મ્હોટું[૧૧] સામોર્ગ (નામનું) પક્ષિ[૧૨] (પોતાની પાંખથી), (તથા) જે પ્રમાણે[૧૩] આએ[૧૪] પાણીથી ભરેલાં[૧૬] મ્હોટાં[૧૭] વાદળાં[૧૫] (પોતાના છાયાથી) પાહાડોને[૧૮] ¶ઢાંકેછે,[૧૯] (તે પ્ર-

---

* પેષો-પરેન નામનાં પક્ષિનાં પીછની ખુબીને લીધે, તે પક્ષિને ખુશકી તથા દરિયાની મુસાફરીમાં રાખવામાં આવતું હતું, એવું આએ ફકરા ઉપરથી કાંઈક ઇશારો મળેછે.

† અથવા યુક્તિવાળા. એનો અર્થ 'કૌવત રાખનાર' બી થઈ શકે.

‡ એજ ફકરો ઈજશ્નેના ૯ મા હા (હાવનીમ્)ના ૮ ફકરામાં આવેછે.

¶ અથવા પાહાડોને અથડાએછે અથવા લાગેછે (ધાતુ નિ-વન્).

માણે) બેહેરાંમ[4] (ઈજદ) આએ ઘેર (ઈઆને *દુનિયાં)ને[5] (પોતાનાં) †હથિયારોની મારફતે[6] ખોરેહથી[7] આસપાસ ઢાંકેછે.[8]

અહે રય ખ્રરેનંઘ્રહચ, તેમ્ યજ઼ાઇ સુરૂન્વત યસ્ન વેરેથ્રઘ્નેમ અહુરધાતેમ્; જઓથ્રાબ્યો વેરેથ્રઘ્નેમ અહુરધાતેમ્ યજમઇદે. યાઇશ દાતાઇશ પઓઇર્યાઇશ અહુરહે. હઓમયો ગવ બરેસ્મન, હિજ્વો-દંઘ્રહ્ઘ્રહ, માંથ્રચ વચચ શ્યઓથ્નચ, જઓથ્રાબ્યસચ અરૂષુખ્ધએઇબ્યસચ વાઘ્જીબ્યો.

યેંઘ્રહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મજ઼્દાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્રહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(કરદો ૧૬ મો) (૪૨) વેરેથ્રઘ્નેમ[1] અહુરધાતેમ[2] યજમઇદે.[3] પેરેસત્[4] જરથુશ્ત્રો[5] અહુરેમ મજ઼્દાંમ,[6] અહુર મજ઼્દ[7] મઇન્યો[8] સ્પેનિશ્ત,[9] દાતરે[10] ગએથનાંમ[11] અસ્તવઇતિનાંમ્[12] અષાઉમ.[13] કૂવ[14] અસ્તિ[15] વેરેથ્રઘ્નહે[16] અહુરધાતહે[17] નાંમ-અજ્બાઇતિશ,[18] કૂવ[19] ઉપસ્તુઇતિશ[20] કૂવ[21] નિસ્તુઇતિશ.[22]

(૪૨) હોરમજદના પેદા કીધેલા[2] બેહેરાંમ (ઈજદ) ને[1] હમો યાદ કરીએ છિયે.[3] (પેગમબર) જરતોશ્તે[5] (દાદાર) હોરમજદને[6] પુછયું[4] કે, હાડમંદ[12] જેહાંનના[11] અએ ઘણોજ વૃદ્ધિ કરનાર[9] મીનો,[8] અશો[13] પેદા કરનાર[10] હોરમજદ![7] કેઇ જગાએ[14] હોરમજદના પેદા કીધેલા[17] બેહેરાંમ (ઈજદ)નાં[16] નામની આરાધના[18] છે?[15] ક્યાંહાં[19] (તેની) વખાણ[20] છે?[15] (તથા) ક્યાંહાં[21] (તેની) ‡તારીફ[22] છે.[15]

(૪૩) આઅત્[23] મ્રઓત્[24] અહુરો મજ઼્દાઓ,[25] યત્[26] સ્પાઘ્ર[27] હનજસાઓન્તે,[28] સ્પિતમ[29] જરથુશ્ત્ર,[30] રશ્તેમ્[31] રશ્મ.[32] કતરસ્ચિત્[33] વિશ્તાઓંઘ્રહો[34] અહુમ્ય[35] નોઇત્[36] વન્યાઓન્તે,[37] જતાઓંઘ્રહો[38] અહુમ્ય[39] નોઇત્[40] જન્યાઓન્તે.[41]

---

* જુઓ મારો વંદીદાદનો તરજુમો, પરગરદ ૨૨ મી, ૧ લો ફકરો.

† ગઓ=સં. ગો=ગાએ; સૂર=સં. શૂલ=હથિયાર; ગઓસૂર=ગાએની શિકલનો ગુરજ (અસલ અર્થ); બાલો (યુસ્તિ); વાવતો (હારલે); 'બેહેરાંમ ઈજદ તે ઘેરને ખોરેહથી ઢાંકેછે, તથા ગાએઢોરનો વધારો (ત્યાંહાં લાવેછે)'-દારમેસ્તેતે.

‡ એટલે બેહેરાંમ ઈજદને તેનું નામ દેઇને કેઈ જગાએ આરાધવામાં આવેછે, તથા કયાંહાં તેની વખાણ ગાવામાં આવેછે?

(૪૪) ચતંધ્રેરે[૪૨] પેરેનાઓ[૪૩] વીધારયોઇશ[૪૪] અવિ પથાંમ[૪૫] કતરસચિત[૪૬] યતારે[૪૭] પોઉર્વો[૪૮] ફ્રાયઝાઇતે,[૪૯] અમે[૫૦] હુતશ્તો[૫૧] હુરઓધો,[૫૨] વેરેથ્રઘ્નો[૫૩] અહુરધાતો,[૫૪] અતારે[૫૫] વેરેથ્ર[૫૬] હચઇતે.[૫૭] (૪૫) અમેમચ[૫૮] વેરેથ્રઘ્નેમચ[૫૯] આફ્રીનામિ,[૬૦] દ્વ પાતાર,[૬૧] દ્વ નિપાતાર,[૬૨] દ્વ નિશહરેતાર,[૬૩] દ્વ[૬૪] અધ્વઓજ્ૈન,[૬૫] દ્વ[૬૬] વિધ્વઓજ્ૈન,[૬૭] દ્વ[૬૮] ફ્રધ્વઓજ્ૈન,[૬૯] દ્વ[૭૦] અમરેજેન,[૭૧] દ્વ[૭૨] વીમરેજેન,[૭૩] દ્વ[૭૪] ફ્રમરેજેન.[૭૫]

(૪૩) ત્યારે[૨૩] હોરમજદે[૨૫] જવાબ આપ્યો[૨૪] કે, અએ સપેતમાન[૨૬] જરતોશ્ત![૩૦] જે જગાએ[૨૯] બરાબર ખેંચેલી[૩૧] સફસાથે[૩૨] લશ્કરો[૨૭] એક બીજાસાથે મળે[૨૮] (તે જગાએ બેહેરાંમ ઇજદને યાદ કરવામાં આવેછે તથા તેની સ્તુતિ ગાવામાં આવેછે). કોઈબી[૩૩] લડાયક[૩૪] એ (લડાઈ)માં[૩૫] માર ખાતા[૩૭] નથી,[૩૬] (તથા) મારનારાઓ[૩૮] (બી) એ (લડાઈ) માં[૩૯] માર ખાતા[૪૧] નથી.[૪૦] (૪૪) રસ્તામાં[૪૫] (તે એજમતી) પીછ[૪૩] તુંએ હાથમાં ધરવું *જોઈએ.[૪૪] બે (લશ્કર)માંથી જે[૪૬-૪૭] પેહેલાં[૪૮] (બેહેરાંમ ઈજદને) ઈજેછે[૪૯] તેની તરફ,[૫૫] સુંદર બનાવેલો[૫૧] (તથા) ખુબસુરત[૫૨] અમ[૫૦] (ઈઆને હિમ્મત આપનાર ફરેશ્તો) (તથા) હોરમજદનો પેદા કીધેલો[૫૪] બેહેરાંમ[૫૩] (ઈજદ) ફતેહસાથે[૫૬] પુઠે ચાલેછે.[૫૭] (૪૫) અમ[૫૮] (ફરેશ્તો) તથા બેહેરાંમ[૫૯] (ઈજદ) (જે) બે બચાવનાર,[૬૧] બે રક્ષણ કરનાર[૬૨] (તથા) બે પાસબાની કરનાર (તેઓ)ને[૬૩] હું વખાણુંછું.[૬૦] (તે) બે[૬૪] (ઈઆને અમ ફરેશ્તો તથા બેહેરાંમ ઈજદ) (દુશ્મનોને) †હઠાવી કાહાડેછે;[૬૫] (તે) બે[૬૬] (ફરેશ્તા) (દુશ્મનોને) †દૂર હઠાવી કાહાડેછે;[૬૭] (તે) બે[૬૮] (ફરેશ્તા) (દુશ્મનોને) †આગળ હઠાવી કાહાડેછે;[૬૯] (તે) બે[૭૦] (ફરેશ્તા) (દુશ્મનોને) વધારે સાફ કરી નાખેછે;[૭૧] (તે) બે[૭૨] (ફરેશ્તા) (દુશ્મનોને) વધારે સાફ કરી નાખેછે;[૭૩] (તે) બે[૭૪] (ફરેશ્તા) (દુશ્મનોને) પાયમાલ કરી નાખેછે.[૭૫]

---

* ચતંધ્રેરે—એબોલનો ચોકસ અર્થ ઠર્યો નથી. બે, બેહુ (હારલે); ચાર (દારમેસ્તેતે). બેહુ (લશ્કર)ના રસ્તા તરફ તે પીછ તું પાંથર (હારલે); રસ્તાઉપર ચાર પીછ તું નાંખ (દારમેસ્તેતે). વેસ્ટરગાર્ડના પુસ્તકમાં 'ચતંધ્રેરે'ને બદલે જતંધ્રેરે' છે. સ્પીગલે એ બોલનો અર્થ મુકી દીધો છે.

† જમણી બાજુએ, ડાબી બાજુએ, બધી તરફથી હઠાવી કાહાડેછે (દારમેસ્તેતે). ડાકટર ગેલ્ડનરે 'અધ્વોજ્ૈન, વીધ્વોજ્ૈન, ફ્રધ્વોજ્ૈન' વાંચન લીધુંછે.

(ઈઆને અમ નામનો ફરેશ્તો તથા બેહેરાંમ ઇજદ બધી તરફથી આવતા દુશ્મનોને તદ્દન પાયમાલ કરી નાખેછે).

(૪૬) *જરથુશ્ત્ર,[76] અએતેમ[77] માંથ્રેમ[78] મા ફ્રદએસયો-ધ્રશ,[79] અન્યત્[80] પિથ્રે[81] વા[82] પુથ્રાઇ,[83] બ્રાથ્રે[84] વા[85] હધો-જાતાઇ,[86] આથ્રવનાઇ[87] વા[88] *થ્રાયઓને.[89] અએતએચ[90] તે[91] વાચો[92] યોઇ[93] ઉઘ્ર[94] આસ,[95] દ્દરેજ્રર[96] આસ,[97] ઉઘ્ર[98] આસ,[99] વ્યાખઇને[100] આસ,[1] ઉઘ્ર[2] આસ,[3] વેરેથ્રઘ્ને[4] આસ,[5] ઉઘ્ર[6] આસ,[7] બએષજ્ય[8] આસ.[9] અએતએચ[10] તે[11] વાચો[12] યોઇ[13] પેષેમચિત્[14] સારેમ[15] બુનજઇન્તિ,[16] ઉજ્ગેરેપ્તેમચિત્[17] સ્નથેમ[18] અપષ[19] અપ-ઘ્નન્વઇન્તિ.[20]

(૪૬) (દાદાર હોરમજદ કેહેછે.):—અએ જરતોશ્ત![76] આએ[77] માંથ્ર[78] છોકરાવાળા[83] બાપ,[81] અથવા[82] એક ભાઈ[84] જેનીસાથે બીજો જનમેલો †હોએ,[86] અથવા[85] ‡ત્રણ પંથવાળા[88] આથ્રવન[87]—(એ ત્રણ) સિવાએ[80] (બીજા કોઈને) તું શિખવતો ¶ના.[79]

(અએ જરતોશ્ત!) તે[90] વચનો[92] (ઈઆને ઉપરના ફકરામાં જણાવેલા માંથ્રના સખુનો) તારેમાટે[91] (છે).

ખોલાસો:—(તે સખુનો કેવા છે તેની સિફત નીચે જણાવેછે.)

---

* "જરથુશ્ત્ર" થી તે "થ્રાયઓને" સુધીના વાકય (અન્યત્ બોલના ફેર સિવાએ) ખોરદાદ યશ્તના ૯ મા ફકરામાં બી આવેછે (જુઓ સફો ૨૦૯ મો.)

† ઈઆને એક ભાઈ જેને બીજો ભાઈ અથવા બેહેન હોએ.

‡ 'ત્રણ પંથ'ની મતલબ 'હેરબદ, મોબેદ અને દસ્તુર' થઈ શકે. અગરજો 'થ્રાયઓને' બોલને 'થ્રાય' (ત્રણ) ઉપરથી લીધાને બદલે, ધાતુ 'થ્રા' (પોષણ કરવું) ઉપરથી લઇએ તો 'આથ્રવનાઇ થ્રાયઓને'નો અર્થ "(ગરીબનું) પોષણ કરનાર આથ્રવન" એપ્રમાણે બી થઈ શકે.

¶ એક બાપે પોતાના દીકરાને, અથવા એક ભાઇએ એકજ માએનાં પેટના પોતાના બીજા ભાઇને, અથવા આથ્રવને પોતાના શાગેર્દને—એ સિવાએ બીજા કોઇને આએ માંથ્ર શીખવવા નહી (પ્રોફેસર દારમેસ્તેતે). પોતાના બાપને, પોતાના દીકરાને, એકજ માએનાં પેટના પોતાના બીજા ભાઇને, અથવા પોતાના ઘેરના પંથકીને (એટલે જે પંથકીને ઘેરમાંથી પોષણ મળતું હોએ તેને)—એ સિવાએ બીજા કોઇને આએ માંથ્ર શીખવવા નહી (પ્રોફેસર હારલે).

જે[૯૩] (સખુનો) એજમતી[૯૪] *છે[૯૫] (તથા) હિમ્મત આપનારા[૯૬] છે;[૯૭] (તે સખુનો) મિજલસમાં બેસનારનેમાટે[૧૦૦] એજમતી[૯૮] છે,[૯૯] (તે સખુનો) ફતેહનેમાટે[૪] એજમતી[૨] છે,[૩] કૌવત આપનારા[૬] (તથા) તંદરોસ્તી આપનારા[૮] છે.[૯] (અએ જરતોશ્ત!) તે[૧૦] વચનો[૧૨] તારેમાટે[૧૧] (છે), કે જે[૧૩] પાપી[૧૪] માંથાને[૧૫] †પાક કરેછે,[૧૬] (તથા મારવાનેમાટે) ઉંચે ધરેલાં[૧૭] હથિયારને[૧૮] પાછું હઠાવીને[૧૯] અસર વગરનું કરેછે.[૨૦]

અહે રય ખ્વરેનંઘ્હચ, તેમ્ યજાઇ સુરૂન્વત યસ્ન વેરેથ્રઘ્નેમ અહુરધાતેમ્; જઓથ્રાબ્યો વેરેથ્રઘ્નેમ અહુરધાતેમ્ યજમઇદે, યાઇશ દાતાઇશ પઓઇર્યાઇશ અહુરહે. હઓમયો ગવ બરેસ્મન, હિજ્વો-દંઘ્હંઘ્હ માંથ્રચ વચચ શ્યઓથ્નચ, જઓથ્રાબ્યસ્ચ અર્શુખ્ધએઇબ્યસ્ચ વાઘ્જિબ્યો.

યેંઘ્હે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્હો,
મજ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્હાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(કરદો ૧૭ મો) (૪૭) **વેરેથ્રઘ્નેમ્[૧] અહુરધાતેમ્[૨] યજમઇદે.[૩] યો[૪] વીરાજઇતિ[૫] અન્તરે[૬] રાશ્ત[૭] રસ્મન[૮] આચ પરચ પેરેસઇતે[૯] હધ મિથ્રે[૧૦] હધ રશ્ન્વો;[૧૧] કો[૧૨] મિથ્રેમ્[૧૩] અઇવિ-દ્રુજાઇતિ,[૧૪] કો[૧૫] રશ્નૂમ[૧૬] પઇતિ-ઇરિનખ્તિ,[૧૭] કહ્માઇ[૧૮] યસ્કેમ્ચ[૧૯] મહ્રકેમ્ચ[૨૦] અજેમ્[૨૧] બક્ષાનિ[૨૨] ક્ષયમ્નો.[૨૩] (૪૮) આઅત્[૨૪] ફ્રઓત્[૨૫] અહુરો મજ્દાઓ,[૨૬] યિમ્[૨૭] મશ્યાક[૨૮] ફ્રાયજાઓન્તે[૨૯] વેરેથ્રઘ્નો[૩૦] અહુરધાતો,[૩૧] દાત-હે[૩૨] યિમ્[૩૩] શ્યેઇતિ[૩૪] દાઇત્યોતેમો[૩૫] યસ્નસ્ય[૩૬] વહ્મસ્ય,[૩૭] અષાત્ હચ યત્ વહિશ્તાત્.[૩૮] ‡નોઇત્[૩૯] ઇથ્ર[૪૦] અઇર્યાઓ દંઘ્હાવો[૪૧] ફ્રાંશ હાત્[૪૨] હએન,[૪૩] નોઇત્[૪૪] વોઇઘ્ન,[૪૫] નોઇત્[૪૬] પામ,[૪૭] નોઇત્[૪૮] કપસ્તિશ,[૪૯] નોઇત્[૫૦] હએન્યો[૫૧] રથો,[૫૨] નોઇત્[૫૩] ઉજ્ગેરેપ્તો[૫૪] દ્રફ્ષો.[૫૫]**

---

* અસલ એબારતમાં એ ક્રિયાપદ (આસ) અપૂર્ણ ભૂતકાળમાં છે. એના ખોલાસા બાબે જુઓ મારૂં અવસ્તા વ્યાકરણ, વાકય વિચાર, સફો ૩૦૫ મો.

† અથવા પાપી સરદારને સુધારેછે (જુઓ ઈજશ્નેનો ૧૧ મો હા, ૩).

‡ ઇથી ઈઆને " નોઇત્ ઇથ્ર અઇર્યાઓ દંઘ્હાવો "થી તે એ યશ્તના ૫૩ મા ફકરાને છેડે આવેલા " બએવરેઘ્નાઇ અહાંક્તઘ્નાઇશ્ચ " સુધીનો ભાગ તીર યશ્તના ૫૬ થી તે ૬૧ મા સુધીના ફકરાઓમાં પણ આવેછે.

(૪૭) હોરમજદના પેદા કીધેલા[૨] બેહેરાંમ (ઇજદ)ને[૧] હમો વખાણીએ છિયે;[૩] જે[૪] (બેહેરાંમ ઇજદ) બરાબર ખેંચેલી[૭] લશ્કરની સફની[૮] વચ્ચે[૬] હોકમ કરવાનેમાટે આસપાસ જાએછે,[૫] (અને ત્યાર પછી) મેહેર (ઇજદ)ની સાથે[૧૦] (તથા) રશ્ને (ઇજદ)ની સાથે[૧૧] (તે લશ્કરનાં માણસોને) (નીચેપ્રમાણે) પુછેછે[૯]:—

કયો શખ્સ[૧૨] મેહેર (ઇજદ)ને[૧૩] ઠગેછે ?[૧૪] કયો શખ્સ[૧૫] રશ્ને (ઇજદ)ને[૧૬] *આજોરદેહ કરેછે ?[૧૭] હું[૨૧] (જે) શક્તિવાન[૨૩] (અથવા હાકેમી ચલાવનાર[૨૩]) (તે) કોણને[૧૮] દરદ[૧૯] તથા મોત[૨૦] આપું ?[૨૨]

(૪૮) ત્યારે[૨૪] હોરમજદે[૨૬] જવાબ આપ્યો[૨૫] કે, જે[૨૭] માણસો[૨૮] હોરમજદના પેદાં કીધેલા[૩૧] બેહેરાંમ (ઇજદ)ને[૩૦] ઇજે,[૨૯] (તથા) જો[૩૩] સઉથી સરસ સચ્ચાઇથી[૩૮] (થએલી) સઉથી લાએક[૩૫] ઇજશ્ને[૩૬] તથા આરાધના[૩૭] લાએક રીતે તેનેમાટે[૩૨] †જારી રેહે[૩૪] (તો), એ તરફ[૪૦] (ઈઆને) ઇરાન દેશો તરફ[૪૧] નહી[૩૯] લશ્કર,[૪૩] નહી[૪૪] સંકટ[૪૫] (અથવા બલા), નહી[૪૬] ‡દરદ,[૪૭] નહી[૪૮] ¶કપટ,[૪૯] નહી[૫૦] (દુશ્મનનાં) લશ્કરને લગતી[૫૧] લડાઈનીગાડી[૫૨] (અથવા) નહી[૫૩] (દુશ્મનનો) ઉંચો પકડેલો[૫૪] વાવટો[૫૫] §આવી શકે.[૪૨]

(૪૯) પઇતિ દિમ્[૫૬] પેરેસત્[૫૭] જરથુશ્તો,[૫૮] કત્[૫૯] જી[૬૦] અસ્તિ,[૬૧] અહુર મજદ,[૬૨] વેરેથ્રઘ્નહે[૬૩] અહુરધાતહે[૬૪] દાઇત્યોતેમો[૬૫] યસ્નસ્ચ,[૬૬] વહ્મસ્ચ[૬૭] અષાત્ હચ યત્ વહિશ્તાત્.[૬૮] (૫૦) આઅત્[૬૯] મ્રઓત્[૭૦] અહુરો મજદાઓ,[૭૧] જઓથ્રાઓ[૭૨] હે[૭૩] ઉજ્બારયેન્[૭૪] અઇરયાઓ દંઘ્રહાવો;[૭૫] બરેસ્મ[૭૬] હે[૭૭] સ્તેરેનયેન્[૭૮] અઇરયાઓ દંઘ્રહાવો;[૭૯] પસૂમ્[૮૦] હે[૮૧] પચયેન્[૮૨] અઇરયાઓ દંઘ્રહાવો;[૮૩] અઉરૂપેમ્[૮૪] વા,[૮૫] વોહુ-ગઓનેમ્[૮૬] વા,[૮૭] કાચિત્[૮૮] વા[૮૯] ગઓનનાંમ્[૯૦] હુમો-ગઓનેમ.[૯૧]

---

* અસલ અર્થ ખાલી કરેછે. એની મતલબ એ કે, કયો શખ્સ પોતાનો આપેલો કોલ તોડેછે તથા સચ્ચાઇનો નાશ કરેછે ?

† અસલ અર્થ 'રેહે, મુકામ કરે;' ઈઆને જ્યારે ખાલેસ તથા પાક દિલથી બેહેરાંમ ઇજદને લાએકની ઇજશ્ને કરવામાં આવે.

‡ "પામન્" (સંસ્કૃત **पामन्**) બોલનો અસલ અર્થ "ચામડી ઉપર થતી ક્રીડ-ખુજલી, ચામડીનું દરદ" થાએછે. કોહોડ (હારલે તથા દારમેસ્તેતે).

¶ જાદુથી બનાવેલું જેહેર (હારલે); જેહેરી રેપો (દારમેસ્તેતે).

§ 'હ્યાત્' ક્રિયાપદનો અસલ અર્થ "હોઈ શકે" થાએછે. એ ક્રિયાપદ 'અહ્' (હોવું) ધાતુ ઉપરથી શકયાર્થ પરસ્મૈપદ ૩ જો પુરૂષ એકવચનમાં છે. સં. **स्यात्.**

(૪૯) (પેગમબર) જરતોશ્તે[૫૮] તેને[૫૯] (ઈઆને દાદાર હોરમજદને) પુછયું[૫૭] કે, અએ હોરમજદ ![૬૨] સઉથી સરસ સચ્ચાઇથી[૬૮] (થએલી) હોરમજદના પેદા કીધેલા[૬૪] બેહેરાંમ (ઈજીદની)[૬૩] સઉથી લાએક[૬૫] ઈજશ્નને[૬૬] તથા આરાધના[૬૭] ખરેખર[૬૦] કેઈ[૫૯] છે ?[૬૧]

(૫૦) ત્યારે[૬૯] (દાદાર) હોરમજદે[૭૧] જવાબ આપ્યો[૭૦] કે, ઈરાન દેશ[૭૫] (નાં લોકો) તેનેમાટે[૭૩] (ઈઆને બેહેરાંમ ઈજીદનેમાટે) ક્રિયાની ભેટો[૭૨] લઈ જાએ,[૭૪] ઇરાન દેશ[૭૯] (નાં લોકો) તેનેમાટે[૭૭] બરસમ[૭૬] *પાંથરે,[૭૮] ઈરાન દેશ[૮૩] (નાં લોકો) તેનેમાટે[૮૧] સફેદ રંગનાં[૮૪] અથવા[૮૫] †સારા રંગનાં,[૮૬] અથવા તો[૮૭] રંગોમાંના[૯૦] કોઈઆ[૮૮] એકજ રંગના[૯૧] ગોસ્પંદને[૮૦] ‡પકાવે.[૮૨]

(૫૧) મા[૯૨] હે[૯૩] મઇસ્યો[૯૪] ગેઉર્વયોઇત,[૯૫] મા[૯૬] જહિક[૯૭] મા[૯૮] અષાવો[૯૯] અસ્રાવયત-ગાથો,[૧૦૦] અહુમેરેક્ષ,[૧] પઇત્યારેનો[૨] ઇમાંમ[૩] દએનાંમ[૪] યાંમ[૫] આહુઇરીમ[૬] જરથુશ્ત્રીમ.[૭] (૫૨) યેજિ-ષે[૮] મઇસ્યો[૯] ગેઉર્વયાત,[૧૦] જહિક[૧૧] વા,[૧૨] અપાવો[૧૩] વા[૧૪] અસ્રા-વયત-ગાથો[૧૫] અહુમેરેક્ષ,[૧૬] પઇત્યારેનો[૧૭] ઇમાંમ[૧૮] દએનાંમ[૧૯] યાંમ[૨૦] આહુઇરીમ[૨૧] જરથુશ્ત્રીમ,[૨૨] પર બએષજ[૨૩] હુચઇતે[૨૪] વેરેથ્રઘ્નો[૨૫] અહુરધાતો.[૨૬] (૫૩) હમથ[૨૭] અઇસ્યાબ્યો દંઘ્રહુબ્યો[૨૮] વોઇઘ્નાઓ[૨૯] જસાઓન્તિ;[૩૦] હમથ[૩૧] અઇસ્યાબ્યો દંઘ્રહુબ્યો[૩૨] હુએન[૩૩] ક્રપતાઓન્તિ;[૩૪] હમથ[૩૫] અઇસ્યાબ્યો દંઘ્રહુબ્યો[૩૬] જન્યા-ઓન્તે[૩૭] પન્ચસઘ્નાઇ[૩૮] સતઘ્નાઇશચ,[૩૯] સતઘ્નાઇ[૪૦] હજંઘ્રઘ્નાઇ-શચ,[૪૧] હજંઘ્રઘ્નાઇ[૪૨] બએવરેઘ્નાઇશચ,[૪૩] બએવરેઘ્નાઇ[૪૪] અહાંક્ષ્ત-ઘ્નાઇશચ.[૪૫] (૫૪) ¶અધાત[૪૬] ઉઇતિ[૪૭] ક્રવપત,[૪૮] વેરેથ્રઘ્નો[૪૯] અહુરધાતો,[૫૦] નોઇત[૫૧] નરો[૫૨] યેસન્યો[૫૩] વહ્મ્યો[૫૪] ગેઉશ[૫૫] ઉર્વ[૫૬] દામિ-દાતો,[૫૭] યત[૫૮] નૂરેમ[૫૯] વ્યામબુર[૬૦] દએવ[૬૧] મષ્યાક[૬૨] દએવયાજો,[૬૩] વોહુનીમ[૬૪] વા[૬૫] તાચયઇન્તિ,[૬૬] ક્રપએકેમ[૬૭] વા[૬૮] ક્રષિચન્તિ.[૬૯]

ખોલાસો:—(બેહેરાંમ ઇજદની નયતે ઈજેલી ચીજ નીચે જણા-વેલા શખ્સોથી લેવાએ બી નહી અને ખવાએ બી નહી.)

---

* બરસમના બુરા બાંધે (દારમેસ્તતેતે).

† સોનેરી રંગના (હારલે); વોહુ=સંસ્કૃત વસુ=સોનું, આતશ (હારલે). કાળા રંગના (દારમેસ્તતેતે).

‡ ઈઆને ચોખ્ખું પકાવીને બેહેરાંમ ઈજદની નયતે તે ખાણું ઈજાવે.

¶ ડાકટર ગેલ્ડનર ૫૪ મા ફકરાને કવીતા રૂપી ૮ લીટીનો લેછે.

(૫૧) (ઉપર જણાવેલી) તે (ઇજેલી ચીજ)ને[૯૩] ગુનેહગાર માણસ[૯૪] હાથમાં પકડે[૯૫] નહી,[૯૨] બદ ઓરત[૯૭] (બી) નહી[૯૬] (હાથમાં પકડે), (અથવા) અશોઈને તોડનાર,[૯૯] ગાથા ગાઇને નહી ભણનાર,[૧૦૦] દુનિયાંને ખરાબ કરનાર,[૧] (અથવા) આએ[૩] દીન[૪] જે[૫] હોરમજદી[૬] જરતોશ્તી[૭] તેની સાંમે થનાર[૨] (ઈઆને દીન દુશ્મન) (એ બધા તે ઇજેલી ચીજને) (હાથમાં) નહી[૯૮] (પકડે). (૫૨) (પણ) અગરજો તે (ઇજેલી ચીજ)ને[૮] ગુનેહગાર માણસ,[૯] અથવા[૧૨] બદ ઓરત,[૧૧] અથવાતો[૧૪] અશોઇને તોડનાર,[૧૩] ગાથા ગાઇને નહી ભણનાર,[૧૫] દુનિયાંને ખરાબ કરનાર,[૧૬] (અથવા) આએ[૧૮] દીન[૧૯] જે[૨૦] હોરમજદી[૨૧] જરતોશ્તી[૨૨] તેની સાંમે થનાર[૧૭] (ઈઆને દીન દુશ્મન) (તે ઇજેલી ચીજને) હાથમાં પકડે[૧૦] તો, હોરમજદનો પેદા કીધેલો[૨૬] બેહેરાંમ ઈજદ[૨૫] તંદરોસ્તીના ઉપાય[૨૩] *છિનવી લેછે.[૨૪] (૫૩) (તેથી) એકસરખી રીતે[૨૭] (અથવા હમેશાં) ઈરાન દેશોને[૨૮] સંકટો[૨૯] આવી પોંહોંચે,[૩૦] એકસરખી રીતે[૩૧] ઈરાન દેશો ઉપર[૩૨] (દુશ્મનનાં) લશ્કરો[૩૩] ધસારો કરે,[૩૪] એકસરખી રીતે[૩૫] ઈરાન દેશોનાં[૩૬] (લોકો) પચાસથી[૩૮] સો ઘણો,[૩૯] સોથી[૪૦] હજાર ઘણો,[૪૧] હજારથી[૪૨] દશ હજાર ઘણો,[૪૩] દશ હજારથી[૪૪] અગણિત ઘણો[૪૫] માર ખાએ.[૩૭]

(૫૪) ત્યારે[૪૬] હોરમજદના પેદા કીધેલા[૫૦] બેહેરાંમ[૪૯] (ઈજદે) આએ પ્રમાણે[૪૭] (ઈઆને નીચે જણાવ્યા મુજબ) કહ્યું[૪૮]:—

અએ માણસો![૫૨] ડહાપણથી પેદા કીધેલું[૫૭] દુનિયાંનું[૫૫] †જોહર[૫૬] (ઈઆને તમામ કુદરત) ઈજશ્નેને લાએક[૫૩] (તથા) આરાધનાને લાએક[૫૪] નથી,[૫૧] કારણકે[૫૮] હમણા[૫૯] ‡બ્યામબુર[૬૦] (નામના) દેવો[૬૧] (તથા) દેવની આરાધના કરનારા[૬૩] માણસો[૬૨] લોહી[૬૪] વેહેતું કરેછે,[૬૬] અથવા[૬૮] ખરાબીનો પ્રસાર ¶ફેલાવેછે.[૬૭-૬૯]

(૫૫) **યત્ નૂરેમ્[૧] બ્યામબુર[૨] દએવ,[૩] મશ્યાક[૪] દએવયાજો[૫]**

---

* ઈઆને દેશની આબાદી તથા સુખાકારીનાં સાધનો લઈ લેછે; 'પર-હચઇતે' ઈઆને લઇ લેછે; 'હચઇતે' ઈઆને પુઠે ચાલેછે.

† એની મુકાબેલ જુઓ ઈજશ્નેનો ૨૯ મો હા, ફકરો ૧ લો.

‡ ચીરી નાખનારા, ફાડી નાખનારા (સ્પીગલ); ધાતુ **અમ્બૂ ઉપરથી જોસ્સાવાળા**, આપમાન આપનારા (હારલે).

¶ અસલ અર્થ "ઢાળવાનું ઢાળેછે;" પ્રા. પિઝ્, પિચૂ=રિંજીદન (ફા)=રેડવું.

અવિ[૮] આતરેમ્[૭] આબરેન્તિ[૮] અએતયાઓ[૯] ઉર્વરયાઓ,[૧૦] યા[૧૧] વઓચે[૧૨] હુપેરેસિ[૧૩] નાંમ[૧૪] અએતેમ્[૧૫] અએસ્મેમ્[૧૬] યો[૧૭] વઓચે[૧૮] નેમેતક[૧૯] નાંમ.[૨૦] (૫૬) *યત્ નૂરેમ્[૨૧] વ્યામબુર[૨૨] દએવ,[૨૩] મશ્યાક[૨૪] દએવયાઝો,[૨૫] ફ્રા પરશ્તીમ્[૨૬] નામયેઇન્તિ,[૨૭] વી મઇદ્યાંનેમ્[૨૮] ક્રૂષાનયેઇન્તિ,[૨૯] વીસ્પે[૩૦] હન્દાંમ[૩૧] રાજયેઇન્તિ,[૩૨] જન[૩૩] હો[૩૪] સઇધિન્[૩૫] નોઇત્[૩૬] જનેન્,[૩૭] હધ[૩૮] હો[૩૯] સઇધિન[૪૦] નોઇત્[૪૧] હધેન્.[૪૨] યત્ નૂરેમ[૪૩] વ્યામબુર[૪૪] દએવ,[૪૫] મશ્યાક[૪૬] દએવયાઝો,[૪૭] ઉષિ[૪૮] પઇરિ-દારયેઇન્તિ,[૪૯] દએમ[૫૦] હો[૫૧] પઇરિ-ઉર્વએસયેઇતિ.[૫૨]

(૫૫) હમણાં[૧] વ્યામબુર[૨] (નામના) દેવો[૩] (તથા) દેવની આરાધના કરનારાં[૫] માણસો[૪] આએ[૯] ઝાડ[૧૦] કે જે[૧૧] '†હપેરેસિ 'ને[૧૩] નામે[૧૪] ઓળખાએછે,[૧૨] (તથા) આએ[૧૫] લાકડું[૧૬] કે જે[૧૭] '†નેમેતક 'ને[૧૯] નામે[૨૦] ઓળખાએછે[૧૮] (તેને) આતશની[૭] નજદીક[૬] (બાળવાનેમાટે) લઈ જાએછે.[૮] (૫૬) હમણા[૨૧] વ્યામબુર[૨૨] (નામના) દેવો[૨૩] (તથા) દેવની આરાધના કરનારાં[૨૫] માણસો[૨૪] (પોતાની) પીઠ[૨૬] વાંકી કરેછે,[૨૭] કમ્મર[૨૮] ખેંચેછે,[૨૯] (તથા) (પોતાનાં શરીરના) તમામ[૩૦] સાંધાઓને[૩૧] સીધા કરેછે.[૩૨] અહિયાં[૩૪] (તે) મારનારા[૩૩] (દેવો) તુટી ‡પડેછે,[૩૫] (પણ) મારી શકતા[૩૭] નથી;[૩૬] અહિયાં[૩૯] (તે) ¶ઠાર કરનારા[૩૮] (દેવો) તુટી $પડેછે,[૪૦] (પણ) ઠાર કરી શકતા[૪૨] નથી,[૪૧] (ઈઓને પોતાની બુરી મતલબમાં પાર પડતા $નથી). હમણા[૪૩] વ્યામબુર[૪૪] (નામના) દેવો[૪૫] (તથા) દેવની આરાધના કરનારાં[૪૭] માણસો[૪૬] (બીજાઓની) અક્કલને[૪૮] ઢાંકી નાખેછે,[૪૯] (તથા) (તેઓની) જોવાની શક્તિને[૫૦] આસપાસ ઘેરી §લેછે.[૫૨]

---

* ડાકટર ગેલ્ડનર ૫૬ મા ફકરાને કવીતા રૂપી ૧૧ લીટીનો લેછે.

† 'હપેરેસિ ' અને ' નેમેતક ' એ બાળવાનાં કામમા નહી લાવવા લાએક કોઈ જાતનાં લીલાં અને ખરાબ લાકડાં હોવાં જોઇએ. નેમેતક બોલનો અર્થ તો તેના ધાતુ નમ્ (=ફારસી નમ=ભીનું) ઉપરથીજ જણાઇ આવેછે. જરતોશ્તી દીનપ્રમાણે બાળવાનાં લાકડાં તદન સુક્કાં તથા જોઇ તપાસીને સાફ કીધેલાં હોવાં જોઇએ. (જુઓ આતશ નીઆએશ, સફો ૮૩ મો.)

‡ ધાતુ સદ્=સંસ્કૃત શદ્=તુટી પડવું.

¶ ધાતુ હધ્=સંસ્કૃત સાધ્=ઠાર કરવું.

$ એની મુકાબેલ જુઓ મેહેર યશ્ત, ફકરા ૩૯-૪૦.

§ આએ આખો ફકરો ગુચવણ ભરેલો છે; એ અર્થ મને પોતાને ખાતરીભરેલો લાગતો નથી, એના કરતાં વધારે સહી તરજુમો થવો જોઇએ. પ્રોફેસર દારમેસ્તેતે

અહે રય ખરેનંઘહચ, તેમ યઝાઇ સુરેન્વત યસ્ન વેરેથ્રઘ્નેમ અહુરધાતેમ; જઓથ્રાબ્યો વેરેથ્રઘ્નેમ અહુરધાતેમ યજમઇદે, યાઇશ દાતાઇશ પઓઇર્યાઇશ અહુરહે. હઓમયો ગવ બરેસ્મન, હિઝ્વો-દંઘહંઘહ, માંથ્રચ વચચ શ્યઓથ્નચ, જઓથ્રાબ્યસ્ચ અર્ષુખ્ધએઇબ્યસ્ચ વાઘ્ઝિબ્યો.

યેંઘહે હાતાંમ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘહો,
મજ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘહાંમચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(કરદો ૧૮ મો) (૫૭) વેરેથ્રઘ્નેમ[1] અહુરધાતેમ[2] યજમઇદે.[3] હઓમેમ[4] બઇરે[5] સાઇરિ-બઓઘેમ,[6] હઓમેમ[7] વેરેથ્રાજનેમ[8] બઇરે,[9] નિપાતારેમ[10] વોહુ[11] બઇરે[12] પાતારેમ[13] તનુયે[14] બઇરે;[15] હઓમેમ[16] યિમ નિવજઇતિ[17] નિવન્દાત્[18] અપયેઇતિ[19] દુશ્મઇન્યઓત્[20] આ પેષન[21] હચ.[22] (૫૮) યથ[23] અઝેમ[24] અઓમ[25] સ્પાધેમ[26] વનાનિ,[27] યથ[28] અઝેમ[29] અઓમ[30] સ્પાધેમ[31] નિવનાનિ,[32] યથ[33] અઝેમ[34] અઓમ[35] સ્પાધેમ[36] નિજનાનિ,[37] યો[38] મે પસ્કાત્[39] વજઇતિ.[40]

(૫૭) હોરમજદના પેદા કીધેલા[2] બેહેરાંમ (ઈજદ)ને[1] હમો વખાણીએ છિયે.[3] હોમ[4] (જે) ગલીચી સાફ કરનાર[6] (તેને) હુ મારીપાસે રાખું;[5] હોમ[7] (જે) ફતેહ આપનાર[8] (તેને) હુ મારીપાસે રાખું;[9] હોમ[16] (જે) *સારી (ચીજ)ને[11] બંચાવનાર[10] (તેને) હુ મારીપાસે રાખું;[12] (તથા) (હોમ) (જે) તનને[14] બંચાવનાર[13] (તેને) હુ મારીપાસે રાખું;[15] -(જેકોઈ)હોમને[16] (ક્રિયાની રૂયે) પીએ[17] (તે) લડાઈમાં[21] દુશ્મનથી[20-22] છુટકારો પામશે[18] (તથા) તેની ઉપર †ફાવશે.[19] (૫૮) જેથી કરીને[23] હું[24] (દુશ્મનનાં) આએ[25] લશ્કરને[26] મારૂં,[27] જેથી કરીને[28] હું[29] (દુશ્મ-

છેલ્લા વાકયનો નીચેમુજબ કર્મેણિ અર્થ કરેછે:—

"બ્યામશુર દેવોની અક્કલ નબળી થાએછે તથા જોવાની શક્તિ બીગડી જાએછે."

* 'વોહુ ,નો અર્થ 'નેઆમત, સુખ, ભલાઇ 'બી થાએછે.

† જે કાઈ હોમને ઝટકા (અથવા સંકટ)થી બચાવેછે, તે લડાઇમાં દુશ્મનથી બચી જાએછે (પ્રોફેસર હારલે). ધાર્યામેજે 'હઓમેમ યિમ નિવજઇતિ'થી તે 'આ પેષન હચ' સુધીનો ભાગ Parenthetical ઇઆને શરેહ તરીકે આવેલો દીસેછે.

નનાં) આએ[30] લશ્કરને[31] મારીને નીચે નાંખું,[32] જેથી કરીને[33] હું[34] (દુશ્મનનાં) આએ[35] લશ્કરને[36] મારીને નીચે તોડી પાડું,[37] કે જે[38] (લશ્કર) મારી પુઠે[39] આવેછે.[40]

અહે રય ખરેનંઘ્રહચ, તેમ યજાઇ સુરૂન્વત યસ્ન વેરેથ્રઘ્નેમ અહુરધાતેમ; જઓથ્રાબ્યો વેરેથ્રઘ્નેમ અહુરધાતેમ યજમઇદે, યાઇશ દાતાઇશ પઓઇર્યાઇશ અહુરહે. હઓમયો ગવ બરેસ્મન, હિજવો-દંઘ્રહંઘ્રહ, માંથ્રચ વચચ શ્યઓથ્નચ જઓથ્રાબ્યસ્ચ અરૂશુખ્ધએઇબ્યસ્ચ વાઘ્રજ્ઞિબ્યો.

યેંઘ્રહે હાતાંમ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મજ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્રહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(કરદો ૧૯) (૫૯) વેરેથ્રઘ્નેમ[1] અહુરધાતેમ[2] યજમઇદે.[3] અસાનેમ[4] સિખ્રૂઇરે[5] ચિથ્રેમ[6] અબરે[7] અહુરો[8] પુથ્રો[9] પુથ્રાઓંઘ્રહો[10] બએવરે-પતયો,[11] અમવ[12] આસ[13] વેરેથ્રવ[14] નાંમ,[15] વેરેથ્રવ[16] આસ[17] અમવ[18] નાંમ.[19] (૬૦) યથ[20] અજેમ[21] અવત[22] વેરેથ્ર[23] હચાને[24] યથ[25] વીસ્પે[26] અન્યે[27] અઇરે.[28] યથ[29] અજેમ[30] અઓમ[31] સ્પાધેમ[32] વનાનિ,[33] યથ[34] અજેમ[35] અઓમ[36] સ્પાધેમ[37] નિવનાનિ,[38] યથ[39] અજેમ[40] અઓમ[41] સ્પાધેમ[42] નિજનાનિ,[43] યો[44] મે પસ્કાત[45] વજઇતિ.[46]

***† (૬૦) જેથી કરીને[20] જેમ[25] બીજા[27] તમામ[26] ઈરાનીઓ[28] (ચાલેછે) તેવી[22] ફતેહથી[23] હું[21] ચાલું.[24] જેથી કરીને[29] હું[30] (દુશ્મનનાં) આએ[31] લશ્કરને[32] મારૂં,[33] જેથી કરીને[34] હું[35] (દુશ્મનનાં) આએ[36] લશ્કરને[37] મારીને નીચે નાખું,[38] જેથી કરીને[39] હું[40] (દુશ્મનનાં) આએ[41] લશ્કરને[42] મારીને નીચે તોડી પાડું,[43] કે જે[44] (લશ્કર) મારી પુઠે[45] આવેછે.[46]

અહે રય ખરેનંઘ્રહચ, તેમ યજાઇ સુરૂન્વત યસ્ન વેરેથ્રઘ્નેમ અહુરધાતેમ; જઓથ્રાબ્યો વેરેથ્રઘ્નેમ અહુરધાતેમ યજમઇદે, યાઇશ દાતાઇશ પઓઇર્યાઇશ અહુરહે. હઓમયો ગવ બરેસ્મન, હિજવો-દંઘ્રહંઘ્રહ, માંથ્રચ વચચ શ્યઓથ્નચ, જઓથ્રાબ્યસ્ચ અરૂશુખ્ધએઇબ્યસ્ચ વાઘ્રજ્ઞિબ્યો.

---

† 'અસાનેમ સિખ્રૂઇરે'થી તે 'અમવ નાંમ' સુધીના ૫૯ મા ફકરાનો આખો સલસલાબંદ અર્થ મને સમજ નથી પડતો.

યેંઘ્રહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મજ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્રહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(કરદો ૨૦) (૬૧) વેરેથ્રઘ્નેમ[1] અહુરધાતેમ[2] યજમઇદે.[3] યથા અહૂ વઇર્યો ૧; ગવે[4] અમેમ,[5] ગવે[6] નેમેમ,[7] ગવે[8] ઉખ્ધેમ,[9] ગવે[10] વેરેથ્રેમ,[11] ગવે[12] ખરેથેમ,[13] ગવે[14] વસ્તેમ,[15] ગવે[16] વેરેજયાતાંમ[17] તાંમ[18] ને[19] ખરેથાઇ[20] કૃષુયો.[21]

(૬૧) હોરમજદના પેદા કીધેલા[2] બેહેરાંમ (ઈજદ)ને[1] હમો વખાણીએ છિયે.[3] ગાએ—ગોસ્પંદનેમાટે[4] હિમ્મત[5] (હોજો)! ગાએ—ગોસ્પંદનેમાટે[6] વખાણ[7] (હોજો)! ગાએ—ગોસ્પંદનેમાટે[8] (સારા) સખુન[9] (હોજો)! ગાએ—ગોસ્પંદનેમાટે[10] ફતેહ[11] (હોજો)! ગાએ—ગોસ્પંદનેમાટે[12] ખોરાક[13] (હોજો)! ગાએ—ગોસ્પંદનેમાટે[14] વસ્ત્ર[15] (હોજો)! ગાએ-ગોસ્પંદનેમાટે[16] (માણસે) મેહેનત કરવી જોઈએ,[17] (સબબ કે) તે[18] આપણા[19] ખોરાકનેમાટે[20] વધારો *કરનારાં[21] (છે).

ખોલાસો:—(એની મતલબ એ કે, ગાએ—ગોસ્પંદોનું રક્ષણ કરવું, તેઓને પુરતો ખોરાક આપવો, અતિશય થંડી તથા ગરમીની વખતે તેઓની જોઈતી સંભાળ કરવી, તથા તેઓનીપાસે ઘાતકીપણાથી કાંમ નહી કરાવવું; કારણ કે તેઓ આપણાં સુખ તથા ફાએદાનેમાટે ઘણાં ઉપયોગી છે. બલદ ખેતીનાં કામમાં તથા બોજો ઉચકી લઇ જવામાં આપણને કાંમ આવેછે; ગાએ દૂધ આપેછે જેમાંથી આપણા ખોરાકની ઘણીએક ચીજો બનેછે. ઈજશ્નેના ૧૧ મા હામાં લખેછે કે, જે શખ્સ પોતાનાં જાનવરની સંભાળ નહી લે, તથા તેને પુરતો ખોરાક નહી આપે તો, તે જાનવર તેના ધણીને શ્રાપ દેછે.)

અહે રય ખરેનંઘહચ, તેમ્ યજાઇ સુરૂન્વત યસ્ન વેરેથ્રઘ્નેમ અહુરધાતેમ્; જઓથ્રાબ્યો વેરેથ્રઘ્નેમ્ અહુરધાતેમ્ યજમઇદે, યાઇશ દાતાઇશ પઓઇર્યાઇશ અહુરહે. હુઓમયો ગવ બરેસ્મન, હિજ્વો-દંઘ્રહંઘ્રહ, માંથ્રચ વચચ શ્યઓથ્નચ, જઓથ્રાબ્યસ્ચ અર્શુખ્ધએઇબ્યસ્ચ વાઘજિબ્યો.

યેંઘ્રહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મજ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્રહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

* એની મુકાબેલ જુઓ ઈજશ્ને, હા ૧૦, ૨૦; હા ૪૮, ૫.

(કરદો ૨૧ મો) (૬૨) વેરેથ્રઘ્નેમ[1] અહુરધાતેમ[2] યજમઇદે.[3] યો[4] રસ્મનો[5] સ્ચિન્દયેઇતિ,[6] યો[7] રસ્મનો[8] કેરેન્તયેઇતિ,[9] યો[10] રસ્મનો[11] ખ્નંઘ્રહયેઇતિ,[12] યો[13] રસ્મનો[14] યઓજયેઇતિ.[15] અવિ રસ્મનો[16] સ્ચિન્દયેઇતિ,[17] અવિ રસ્મનો[18] કેરેન્તયેઇતિ,[19] અવિ રસ્મનો[20] ખ્નંઘ્રહયેઇતિ,[21] અવિ રસ્મનો[22] યઓજયેઇતિ[23] વેરેથ્રઘ્નો[24] અહુરધાતો[25] દએવનાંમ[26] મશ્યાનાંમ્ચ,[27] યાથ્વાંમ[28] પઇરિકનાંમ્ચ[29] સાથ્રાંમ[30] કઓયાંમ[31] કરફ્નાંમ્ચ.[32]

(૬૨) હોરમજદના પેદા કીધેલા[2] બેહેરાંમ (ઈજદ)ને[1] હમો વખાણીએ છિયે,[3] જે[4] (ઇઆને બેહેરાંમ ઈજદ) (દુશ્મનનાં) (લશ્કરની) હારને[5] તોડી નાખેછે,[6] જે[7] (ઇઆને બેહેરાંમ ઈજદ) (દુશ્મનનાં) (લશ્કરની) હારને[8] કાપી નાખેછે;[9] જે[10] (દુશ્મનનાં) (લશ્કરની) હારને[11] જખમી કરેછે;[12] જે[13] (દુશ્મનનાં) (લશ્કરની) હારને[14] સાથે ભેળી નાખેછે[15] (અથવા એક બીજા સાથે *અથડાવેછે[15]); (તથા) (તે) હોરમજદનો પેદા કીધેલો[25] બેહેરાંમ[24] (ઈજદ) દેવોની[26] તથા (દુષ્ટ) માણસોની,[27] જાદુગરોની[28] તથા પરીઓની,[29] જુલમગારોની,[30] †કીકોની[31] તથા †કરપોની[32] (લશ્કરની) હારને[16] તોડી નાખેછે,[17] (તે) હારને[18] કાપી નાખેછે,[19] (તે) હારને[20] જખમી કરેછે,[21] (તથા) (તે) હારને[22] સાથે ભેળી નાખેછે[23] (અથવા એક બીજા સાથે અથડાવેછે.)‡

અહે રય ખ્રરેનંઘ્રહચ, તેમ યજાઇ સુરૂન્વત યસ્ન વેરેથ્રઘ્નેમ અહુરધાતેમ; જઓથ્રાબ્યો વેરેથ્રઘ્નેમ અહુરધાતેમ યજમઇદે; યાઇશ દાતાઇશ પઓઇર્યાઇશ અહુરહે. હઓમયો ગવ બરેસ્મન, હિજવો-દંઘ્રહંઘ્રહ, માંથ્રચ વચચ શ્યઓથ્નચ, જઓથ્રાબ્યસ્ચ અરૂશુખ્ધએઇબ્યસ્ચ વાઘ્ઝિબ્યો.

યેંઘ્રહે હાતાંમ આઅત યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મજ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત હચા,
યાઓંઘ્રહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(કરદો ૨૨ મો) (૬૩) વેરેથ્રઘ્નેમ[1] અહુરધાતેમ[2] યજમઇદે.[3] આઅત યત[4] વેરેથ્રઘ્નો[5] અહુરધાતો,[6] થખ્તનાંમ[7]

---

* અસ્થીર—ધ્રુજતી કરેછે (પ્રોફેસર દારમેસ્તેતે).

† કીક તથા કરપ બોલોના ખોલાસા બાબે જુઓ ૮ મા સફાની નોટ.

‡ " અવિ રસ્મનો સ્ચિન્દયેઇતિ " ઇત્યાદિ આવેછે ત્યાંહાં, તેનો અર્થ પ્રોફેસર દારમેસ્તેતે " (લશ્કરની) હારને તોડી નાખવાને આવેછે, કાપી નાખવાને આવેછે, જખમી કરવાને આવેછે " ઇત્યાદિ કરેછે.

રસ્મનાંમ[૮] યૂખ્તનાંમ[૯] ષોઇથ્રનાંમ[૧૦] મિથ્રો-દ્રુજાંમ[૧૧] મશ્યાનાંમ,[૧૨] અપાંશ[૧૩] ગવો[૧૪] દરેજયેઇતિ,[૧૫] પઇરિ[૧૬] દએમ[૧૭] વારયેઇતિ[૧૮] અપ[૧૯] ગઓષ[૨૦] ગઓષયેઇતિ,[૨૧] નોઇત્,[૨૨] પાધ[૨૩] વીધારયેઇતિ,[૨૪] નોઇત્[૨૫] પઇતિ-તવાઓ[૨૬] બવઇતિ.[૨૭]

અહે રય ખરેનંઘહચ, તેમ્ યજાઇ સુરૂન્વત યસ્ન વેરેથ્રઘ્નેમ અહુરધાતેમ્; જઓથ્રાબ્યો વેરેથ્રઘ્નેમ અહુરધાતેમ્ યજમઇદે, યાઇશ દાતાઇશ પઓઇર્યાઇશ અહુરહે. હઓમયો ગવ બરેસ્મન, હિજ્વો-દંઘહુંઘહ, માંથ્રચ વચચ શ્યઓથ્નચ, જઓથ્રાબ્યસચ અર્શુખ્ધએઇબ્યસચ વાધ્ઘ્રિબ્યો.

યેંઘહે હાતાંમ્ આઅત યેસ્ને પઇતી વંઘહો,
મજ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘહાંમચા તાંસચા તાઓસચા યજમઇદે.

(૬૩) હોરમજદના પેદા કીધેલા[૨] બેહેરાંમ (ઈજદ)ને[૧] હમો વખાણીએ છિયે.[૩] જયારે[૪] હોરમજદનો પેદા કીધેલો[૬] બેહેરાંમ[૫] (ઈજદ) શેહેરોની[૧૦] લંબાવેલી[૭] (તથા) સાથે જોડાએલી[૯] (લશકરની) હારોના[૮] કોલ તોડનારાં[૧૧] માણસોના[૧૨] હાથ[૧૪] પછવાડેથી[૧૩] બાંધેછે,[૧૫] (તેઓની) આંખ[૧૭] આસપાસ[૧૬] ઢાંકી નાંખેછે[૧૮] (એટલે તેઓને આંધલા કરેછે), (તેઓના) કાન[૨૦] સાંભળવાથી દૂર કરેછે[૧૯-૨૧] (ઈઆને તેઓને બેહેરા કરેછે), (તથા તેઓના) પગને[૨૩] ટેકો આપતો[૨૪] નથી,[૨૨] (ત્યારે તેઓ તદન) શક્તિ વગરના[૨૫-૨૬] થાએછે.[૨૭]

(બાજમાં પઢે.) અહુરમજ્દ ખોદાએ, અવજૂનીએ મરૂદુમ, મરૂદુમ સર્દગાંન્ હુમા સર્દગાંન્, હુમબાયસ્તે વેહાંન્, ઓએમ બેહેદીન્ માંજદયસ્નાંન આગહી આસ્તવાની નેકી રસાનદ્; અએદૂન્ બાદ્. (પ્રગટ પઢે). યથા અહૂ વઇર્યો ૨.

યસ્નેમચ વહ્મેમચ અઓજસચ જવરેચ આફ્રિનામિ, વેરેથ્રઘ્નહે અહુરધાતહે વનઇન્ત્યાઓસચ ઉપરતાતો. અષેમ વોહૂ ૧.

☞ અહ્માઇ રએશચ; હજંઘ્રેમ; જસ મે; કેરફેહ્ મોજ્દ.

રોજ નેક્ નાંમ, રોજ પાક્ નાંમ, રોજ મુબારક (ફલાંન), માહે મુબારક્ (ફલાંન), ગાહે (ફલાંન), નમાજ દાદારે ગેહાંન્ દામાંન. ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મજ્દાઓ, તરોઇદીતે અંઘ્રહે મઇન્યેઉશ; હઇથ્યાવર્શ્તાંમ્ હાત્ વસ્ના ફ્રેરષોતેમેમ. સ્તઓમિ અષેમ; અષેમ વોહૂ ૧.

ગોરૂજે ખોરેહ્ અવજાયાદ બેહેરાંમ્ યજદ્ પીરોજગર્ દુશ્મન્-જદાર અમહે હુતાશ્તહે, બેરસાદ્ અમાવંદ પીરોજગર્, અમાવંદી પીરોજગરી. દાદ્ દીન્ બેહ્ માજદયસ્નાંન્ આગહી રવાઇ ગો-આફ્રીગાની બાદ્ હફ્તે કેશવર્ જમીન્; અએદૂન્ બાદ્. મન્ આનો આવાયદ્ શુદન્, મન્ આનો આવાયદ્ શુદન્, મન્ આનો આવાયદ્ શુદન્; અષઓાને અષેમ્ વોહૂ ૧.

☞ (દક્ષિણ દિશા તરફ મોહોડું કરીને પઢે.) દાદારે ગેહાંન્ દીને માજદયસ્ની દાદે જરથુશ્તી. નેમસે-તે અષાઉમ્ સેવિશ્તે અરેદ્વિ સૂર અનાહિતે અષઓાને. અષેમ્ વોહૂ ૧.

નેમો ઉર્વઇરે વંઘ્રઉહિ મજદધાતે અષઓાને અષેમ્ વોહૂ ૧. વેરેથ્રદ્મેમ્ અહુરધાતેમ્ યજમઇદે. અષેમ્ વોહૂ ૧. બેહેરાંમ્ યજદ્ પી-રોજગર્ દુશ્મન-જદાર્ અમહે હુતાશ્તહે બેરસાદ્. અષેમ્ વોહૂ ૧.

મ્હોટી હોમ યશ્ત.*

ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મજદાઓ. અષેમ્ વોહૂ ૧.

પ નામે યજદાંન્ અહુરમજદ ખોદાએ અવજૂની, ગોરૂજે ખોરેહ્ અવજાયાદ્; હોમ્ યજદ્ બેરસાદ્.†

અજ હમા ગુનાહ્ પતેત્ પશેમાનુમ્; અજ હર્વસ્તીન્ દુશ્મત દુજ્ઞૂખ્ત દુજ્વરૂશ્ત, મેમ્ પ ગેતી મનીદ્, ઉઇમ્ ગોફ્ત્, ઉઇમ્ કર્દ્, ઉઇમ્ જસ્ત્, ઉઇમ્ બૂન્ બૂદ્ એસ્તેદ્. અજ આંન્ ગુનાહ્ મનશ્ની ગવશ્ની કુનશ્ની, તની રવાની ગેતી મીનો-આંની, ઓખે અવાખ્શ પશેમાન્ પ સે ગવશ્ની પ પતેત્ હોમ્. ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મજદાઓ, તરોઇદીતે અંઘ્રહે મઇ-ન્યેઉશ્; હઇથ્યાવરૂશ્તાંમ્ હ્યત્ વસ્ના ફ્રેરષોતેમેમ્. સ્તઓમિ અષેમ્; અષેમ્ વોહૂ ૩.

---

* મ્હોટી હોમ યશ્ત ઈજશ્નેના ૯ મા તથા ૧૦ હાની બનેલી છે. એ બેહુ હાના તરજુમાના પુરતા ખોલાસા તથા નોટનેમાટે જુઓ ઈજશ્નેનો મારો તરજુમો. ૧૧ મા હામાં બી હોમને લગતી બીના આવેલી છે, તે ઉપરથી પ્રોફેસર દારમેસ્તેતે ૯ મા, ૧૦ મા તથા ૧૧ મા હાને હોમ યશ્ત ગણેછે. વળી ૯, ૧૦, ૧૧—એ ત્રણુ હાને ડાકટર ગેલ્ડનર કવીતારૂપી લખાણ (Poetical Composition) ગણેછે.

† ઈઆને હોમ ઈજદ (મારી મદદે) પોંહોંચો !

ફ્રવરાને મજદયસ્નો જરથુશત્રિશ વીદએવો અહુર-ત્કએષો (જે ગેહ હોય તે પઢે.) ફ્રસસ્તયએચ. હઓમહે *અષવજંઘ્રહો, ક્ષ્નઓથ્ર યસ્નાઇચ વહ્માઇચ ક્ષ્નઓથ્રાઇચ ફ્રસસ્તયએચ, યથા અહૂ વઇર્યો જઓતા ફ્રા મે મ્રૂતે, અથા રતુશ અષાત્ચિત્ હચ ફ્રા અષવ વીદ્વાઓ મ્રઓતૂ. †હઓમેમ્ જાઇરીમ્ બેરેજન્તેમ્ યજમઇદે; હઓમેમ્ ફ્રાષ્મીમ્ ફ્રાદત્-ગએથેમ્ યજમઇદે; હઓમેમ્ દૂરઓષેમ્ †યજમઇદે.

(કરદો ૧ લો) (૧) હાવનીમ્[1] આ[2] રતૂમ્[3] આ,[4] હઓમો[5] ઉપાઇત્[6] જરથુશ્ત્રેમ્[7] આતરેમ્[8] પઇરિ-યઓજ્દથેન્તેમ્,[9] ગાથાઓસ્ચ[10] સ્રાવયન્તેમ્;[11] આદિમ્[12] પેરેસત્[13] જરથુશ્ત્રો,[14] કો[15] નરે[16] અહી,[17] યિમ્[18] અજેમ્[19] વીસ્પહે[20] અંઘ્રહેઉશ[21] અસ્તવતો,[22] સ્રએશ્તેમ્[23] દાદરેસ[24] ખ્વહે[25] ગયેહે[26] ખ્વન્વતો[27] અમેષહે.[28] (૨) આઅત્[29] મે[30] અએમ્[31] પઇતિ-અઓખ્ત[32] હઓમો[33] અષવ[34] દૂરઓષો,[35] અજેમ્[36] અહ્મિ[37] જરથુશ્ત્ર[38] હઓમો[39] અષવ[40] દૂરઓષો;[41] આમાંમ્[42] યાસંઘ્રઉહ[43] સ્પિતમ,[44] ફ્રા માંમ્[45] હુન્વંઘ્રઉહ[46] ખ્વરેતએ;[47] અવિ માંમ્[48] સ્તઓમઇને[49] સ્તૂઇધિ,[50] યથ[51] મા[52] અપરચિત્[53] સઓષ્યન્તો[54] સ્તવાંન્.[55]

(૧) હાવન[1] ગેહ[3] માં[2] હોમ[5] (ઈજદ) (પેગમબર) જરતોશ્તની[7] નજદીક[4] આવ્યા,[6] (જેવણ) (ઈઆને અશો જરતોશ્ત) આતશને[8] આસપાસથી પાક કરતા[9] (હતા)‡ તથા ગાથા[10] ગાઈને ભણતા[11] (હતા). (પેગમબર) જરતોશ્તે[14] તેને[12] પુછયું,[13] અએ નર ![16] (તું) કોણ[15] છે ?[17]

---

* ઈઆને અશોઈનું કૌવત આપનાર હોમ ઈજદની આરાધના કરવાને ઇત્યાદિ (જુઓ ખોરશેદ નીઆએશ, સફે ૩૩ મો). 'અષવજંઘ્રહો' બોલને 'અષવન્' તથા 'જંઘ્રહ' (=જન્) નો બનેલો સમજીને સ્પીગલ, દારમેસ્તેતે તથા ચુસ્તિએ એનો અર્થ "અશો બુન્યાદનો, પાક જનમેલો" કીધો છે. હારલે એ બોલના નીચેપ્રમાણે ત્રણ જુદા જુદા અર્થ કરેછે:— ૧ પાક એલમ—વિધાનો; ૨ અશો જનમેલો; ૩ અશોઈ ઉત્પન્ન કરનાર—લાવનાર. પણ મેં એ બોલને 'અષ' (=અશોઈ) તથા 'વજંઘ્રહ' (કૌવત)નો બનેલો ગણીને એનો અર્થ "અશોઈનું કૌવત આપનાર" લેવાને દરૂસ્ત ધારચું છે. (સઘળાઓનેમાટે) પવિત્રાઈ-રાસ્તી લાવતો (મિલ્સ).

† એના તરજુમાનેમાટે જુઓ એજ યશ્તનો ૨૧ મો ફકરો.

‡ ઈઆને આતશનાં આફરંગાંનીયાંનાં તખ્તને પાક કરતા હતા.

જેને[૧૮] મેં[૧૯] તમામ[૨૦] હાડમંદ[૨૨] દુનિયાંમાં[૨૧] શ્રેષ્ઠ[૨૩] (તથા) ખુબસુરત[૨૭] (અને) અમર[૨૮] જીંદગીનો[૨૬] જોયો.[૨૪] (૨) ત્યારે[૨૯] તે[૩૧] અશો[૩૪] (તથા) દરદને પછાત નાખનારા[૩૫] હોમે[૩૩] મને[૩૦] પાછો જવાબ આપ્યો[૩૨] કે, અએ જરતોશ્ત![૩૮] હું[૩૯] અશો[૪૦] (તથા) દરદને પછાત નાખનાર[૪૧] હોમ[૩૬] છેઉં.[૩૭] મને[૪૨] શોધ[૪૩] (ઈઆને મારી તલબમાં રેહે) તથા, અએ સપેતમાન[૪૪] (જરતોશ્ત)! પીવાનેમાટે[૪૭] મને[૪૫] *કુટ,[૪૬] (તથા) જેમ[૫૧] બીજા[૫૩] (દુનિયાંને) †ફાએદો કરનારાઓએ[૫૪] મને[૫૨] વખાણ્યો હોએ,[૫૫] (તેમ) કીર્તિનાં ગાયનમાં[૪૯] મને[૪૮] તું વખાણ.[૫૦]

(૩) આઅત્[૫૬] અઓખ્ત[૫૭] જરથુશ્તો,[૫૮] નેમો[૫૯] હુઓમાઇ.[૬૦] કસે[૬૧]-થ્વાંમ્[૬૨] પઓઇર્યો[૬૩] હુઓમ[૬૪] મશ્યો[૬૫] અસ્તવઇથ્યાઇ[૬૬] હુનૂત[૬૭] ગએથયાઇ;[૬૮] કા[૬૯] અહ્માઇ[૭૦] અષિશ[૭૧] એરેનાવિ,[૭૨] ચિત્[૭૩] અહ્માઇ[૭૪] જસત્[૭૫] આયપ્તેમ.[૭૬] (૪) આઅત્[૭૭] મે[૭૮] અએમ્[૭૯] પઇતિ-અઓખ્ત[૮૦] હુઓમો[૮૧] અષવ[૮૨] દૂરઓષો,[૮૩] વીવંઘ્હાઓ[૮૪] માંમ્[૮૫] પઓઇર્યો[૮૬] મશ્યો[૮૭] અસ્તવઇથ્યાઇ[૮૮] હુનૂત[૮૯] ગએથયાઇ;[૯૦] હા[૯૧] અહ્માઇ[૯૨] અષિશ[૯૩] એરેનાવિ,[૯૪] તત્[૯૫] અહ્માઇ[૯૬] જસત્[૯૭] આયપ્તેમ;[૯૮] યત્[૯૯] હે[૧૦૦] પુથ્રો[૧] ઉસ-જયત,[૨] યો[૩] યિમો[૪] ક્ષએતો[૫] હુવાંથ્વો,[૬] ખરેનંઘ્ઉહસ્તેમો[૭] જાતનાંમ,[૮] હુવરે-દરેસો[૯] મશ્યાનાંમ.[૧૦] યત્[૧૧] કેરેનઓત્[૧૨] અંઘ્હે[૧૩] ક્ષથ્રાધ[૧૪] અમરેષિન્ત[૧૫] પસુ વીર,[૧૬] અંઘ્હઓષેમ્ને[૧૭] આપ ઉર્વઇરે;[૧૮] ખ્વઇર્યાંન્[૧૯] ખરેથેમ[૨૦] અજયમ્નેમ.[૨૧] (૫) યિમહે[૨૨] ક્ષથ્રે[૨૩] અઉર્વહે,[૨૪] નોઇત્[૨૫] અઓતેમ[૨૬] આઓંઘ્હ,[૨૭] નોઇત્[૨૮] ગરેમેમ,[૨૯] નોઇત્[૩૦] જઉર્વ[૩૧] આઓંઘ્હ,[૩૨] નોઇત્[૩૩] મેરેથ્યુશ,[૩૪] નોઇત્[૩૫] અરસ્કો[૩૬] દએવો-દાતો.[૩૭] પન્ચ-દસ[૩૮] ફ્રચરોઇથે[૩૯] ાપત[૪૦] પુથ્રસચ[૪૧] રઓધએષ્વ[૪૨] કતરસચિત્,[૪૩] યવત[૪૪] ક્ષયેઇત્[૪૫] હુવાંથ્વો[૪૬] યિમો[૪૭] વીવંઘ્ઉહતો[૪૮] પુથ્રો.[૪૯]

(૩) ત્યારે[૫૬] જરતોશ્તે[૫૮] કહ્યું,[૫૭] હોમને[૬૦] નમાજ[૫૯] (હોજો)!

---

* ઈઆને પીવાનેમાટે હોમ સલીને છુંદી નીચવીને તેનો રસ કાહાડ.

† 'સઓષ્યન્તો'નો અર્થ દુનિયાંને અજવાળું આપનારા, લોકોને નીતિનો, પરહેજગારીનો તથા ઈશ્વરભક્તિનો માર્ગ બતલાવનારા, દીનના એલમમાં પુરા, દીનને આલુદગીથી સાફ કરીને તેની અસલી ખાલેસ હાલતમાં લાવનારા. એકવચનનાં રૂપમાં એનો અર્થ 'એરેદત્-ફેદ્રી નામની માતાને પેટ કેઆમતને વખતે જન્મ પામનાર પેગમબર સોશ્યોસ' થાએછે.

અએ હોમ ![૬૪] હાડમંદ[૬૬] દુનિયાંમા[૬૮] પેહેલ્લા[૬૩] કયા[૬૧] માણુસે[૬૫] તુને[૬૨] (ક્રિયાનાં કાંમમાં અર્પણ કરવાનેમાટે) કુટ્યો?[૬૭] તેને[૭૦] શું[૬૯] આશીર્વાદ[૭૧] પ્રાપ્ત થઈ?[૭૨] તેને[૭૪] શું[૭૩] ફાએદો[૭૬] હાંસેલ થયો?[૭૫] (૪) ત્યારે[૭૭] તે[૭૯] અશો[૮૨] (તથા) દરદને પછાત નાખનાર[૮૩] હોમે[૮૧] મને[૭૮] પાછો જવાબ આપ્યો[૮૦] કે, વીંઘાંમ[૮૪] પેહેલ્લો[૮૬] માણસ[૮૭] (હતો,) (જેણે) (આએ) હાડમંદ[૮૮] દુનિયાંમાં[૯૦] મને[૮૫] (ક્રિયાનાં કાંમમાં અર્પણ કરવાનેમાટે) કુટ્યો;[૮૯] તેને[૯૨] આએ[૯૧] આશીર્વાદ[૯૩] પ્રાપ્ત થઈ,[૯૪] તેને[૯૬] આએ[૯૫] ફાએદો[૯૮] હાંસેલ થયો,[૯૭] તે એ કે[૯૯] તેનેમાટે[૧૦૦] એક છોકરો[૧] બુલંદીથી જન્મ *પામ્યો,[૨] જે[૩] જન્મ પામેલાઓમાં[૮] ઘણોજ ખોરેહવાળો[૭] (તથા) માણસોમાં[૧૦] સુરજનીતરફ †જોનારો[૯] (તથા) રૈયતની સારીપેઠે પાસબાની કરનાર[૬] જમશેદ[૪] પાદશાહ[૫] (હતો). જેણે[૧૧] આએ (દુનિયાં)માં[૧૩] (પોતાની) પાદશાહીથી[૧૪] પશુ તથા માણસને[૧૬] અમર[૧૫] કીધાં,[૧૨] પાણી તથા ઓરવરને[૧૮] નહી સુકાતાં[૧૭] (ઈઆને તાજાં) કીધાં;[૧૨] (લોકો) તાજો[૨૧] ખોરાક[૨૦] ‡ખાતાં હતાં.[૧૯]

(૫) નામીચા[૨૪] જમશેદની[૨૨] પાદશાહીમાં[૨૩] (અતિશય) થંડી[૨૬] નહી[૨૫] હતી,[૨૭] (અતિશય) ગરમી[૨૯] નહી[૨૮] હતી,[૨૭] બુઢાપો[૩૧] નહી[૩૦] હતો,[૩૨] મોત[૩૪] નહી[૩૩] હતું,[૩૨] દેવની રસમની[૩૭] અદેખાઈ[૩૬] નહી[૩૫] હતી.[૩૨] જેટલી મુદ્દત સુધી[૪૪] વીંઘાંમના[૪૮] છોકરા[૪૯] રૈયતની સારીરીતે પાસબાની કરનાર[૪૬] જમશેદે[૪૭] રાજ ચલાવ્યું,[૪૫] (તેટલી મુદ્દત સુધી) બાપ[૪૦] તથા દીકરો[૪૧] બેહુ[૪૩] પંદર ¶વરસના[૩૮] દેખાવમાં[૪૨] ચાલતા હતા.[૩૯]

(૬) કસે[૫૦]-થ્વાંમ્[૫૧] બિત્યો[૫૨] હુઓમ[૫૩] મશ્યો[૫૪] અસ્તુ-વઇથ્યાઇ[૫૫] હુનૂત[૫૬] ગએથયાઇ;[૫૭] કા[૫૮] અહ્માઇ[૫૯] અષિશ્[૬૦] એરે-નાવિ,[૬૧] ચિત્[૬૨] અહ્માઇ[૬૩] જસત્[૬૪] આયપ્તેમ.[૬૫] (૭) આઅત્[૬૬] મે[૬૭] અએમ્[૬૮] પઇતિ-અઓખ્ત[૬૯] હુઓમો[૭૦] અષવ[૭૧] દૂરઓષો,[૭૨] આથ્વ્યો[૭૩] માંમ્[૭૪] બિત્યો[૭૫] મશ્યો[૭૬] અસ્તવઇથ્યાઇ[૭૭] હુનૂત[૭૮]

* ઈઆને તેને ત્યાંહાં એક છોકરો અવતર્યો.

† અથવા સુરજના દેખાવનો, સુરજના જેવો, ઈઆને ઘણો નુરવાળો સ્વરૂદશ.

‡ નાશ નહી પામે એવો (Imperishable) ખોરાક માણસો ખાઈ શકતા હતા (ડાક્ટર મિલ્સ); જમશેદે ખોરાકને ખાતાં ખુટે નહી તેવો બનાવ્યો (પ્રોફેસર દારમેસ્તેતે); લોકો અખુટ ખોરાક ખાતાં હતાં (હારલે).

¶ અસલી ઇરાનીઓમા પુર જવાની તથા જોબનનો વખત ૧૫ વરસની ઉમરથી ગણાતો હતો. જુઓ તીર યશ્ત, ફકરા ૧૩– ૧૪; બેહેરાંમ યશ્ત, ફકરો ૧૭.

ગએથયાઇ;[૭૯] હા[૮૦] અહ્માઇ[૮૧] અષિશ[૮૨] એરેનાવિ,[૮૩] તત્[૮૪] અહ્માઇ[૮૫] જસત્[૮૬] આયપ્તેમ;[૮૭] યત્[૮૮] હે[૮૯] પુથ્રો[૯૦] ઉસ-જયત[૯૧] વીસો[૯૨] સૂરયાઓ[૯૩] થ્રએતઓનો.[૯૪] (૮) *યો[૯૫] જનત્[૯૬] અજીમ દહાકેમ[૯૭] થ્રિજફ્નેમ,[૯૮] થ્રિકમેરેધેમ,[૯૯] ક્ષ્વશ-અષીમ,[૧૦૦] હજંધ્રર-યઓક્તીમ,[૧] અશ-અઓજંઘ્હેમ,[૨] દએવીમ[૩] દ્રુજેમ,[૪] અઘેમ[૫] ગએથાવ્યો[૬] દ્રવન્તેમ;[૭] યાંમ[૮] અશ-અઓજસ્તેમાંમ[૯] દ્રુજેમ[૧૦] ફ્રચ કેરેન્તત્[૧૧] અંઘ્રો મઇન્યૂશ,[૧૨] અવિ[૧૩] યાંમ[૧૪] અસ્તવઇતીમ[૧૫] ગએથાંમ,[૧૬] મહ્રકાઇ[૧૭] અષહે[૧૮] *ગએથનાંમ.[૧૯]

(૬) અએ હોમ[૫૩]! હાડમંદ[૫૫] દુનિયાંમાં[૫૭] બીજા[૫૨] કયા[૫૦] માણસે[૫૪] તુંને[૫૧] (ક્રિયાનાં કામમાં અર્પણ કરવાનેમાટે) કુટ્યો?[૫૬] તેને[૫૯] શું[૫૮] આશીર્વાદ[૬૦] પ્રાપ્ત થઈ?[૬૧] તેને[૬૩] શું[૬૨] ફાએદો[૬૫] હાંસેલ થયો?[૬૪] (૭) ત્યારે[૬૬] તે[૬૮] અશો[૭૧] (તથા) દરદને પછાત નાખનાર[૭૨] હોમે[૭૦] મને[૬૭] પાછો જવાબ આપ્યો[૬૯] કે, આથવ્યાંન[૭૩] બીજો[૭૫] માણસ[૭૬] (હતો), (જેણે) (આએ) હાડમંદ[૭૭] દુનિયાંમાં[૭૬] મને[૭૪] (ક્રિયાનાં કાંમમાં અર્પણ કરવાનેમાટે) કુટ્યો;[૭૮] તેને[૮૧] આએ[૮૦] આશીર્વાદ[૮૨] પ્રાપ્ત થઇ,[૮૩] તેને[૮૫] આએ[૮૪] ફાએદો[૮૭] હાંસેલ થયો,[૮૬] તે એ કે[૮૮] તેનેમાટે[૮૯] (ઇઆને તેને ત્યાંહાં) પેહેલવાંની[૯૩] ખાંનદાનનો[૯૨] ફરેદુન[૯૪] (નામનો) એક છોકરો[૯૦] બુલંદીથી જન્મ પાંમ્યો.[૯૧] (૮) જેણે[૯૫] (ઈઆને ફરેદુને) ત્રણ મોહોડાંના,[૯૮] ત્રણ માંથાના,[૯૯] છ આંખના,[૧૦૦] હજાર યુક્તિવાળા,[૧] પુશ્કળ જોરેમંદ,[૨] દેવને લગતો[૩] દરૂજ,[૪] (તથા) (જે) (આએ) મુલુકોનેમાટે[૬] નુકસાન પોંહોંચાડનાર[૫] દરવંદ[૭] (જે) ઝુહાક (તે)ને[૯૭] માર્યો;[૯૬] જે[૮] ઘણાજ જોરેમંદ[૯] દરૂજને[૧૦] (ઈઆને ઝુહાકને) (આએ) હાડમંદ[૧૫] દુનિયાં[૧૬] ઉપર[૧૩] અશોઈનાં[૧૮] મુલુકોના[૧૯] નાશનેમાટે[૧૭] અંગ્રેમેન્યુશે[૧૨] પેદા કીધો.[૧૧]

(૯) કસે[૨૦]-થ્વાંમ[૨૧] થ્રિત્યો[૨૨] હઓમ[૨૩] મશ્યો[૨૪] અસ્તવઇથ્યાઇ[૨૫] હુનૂત[૨૬] ગએથયાઇ,[૨૭] કા[૨૮] અહ્માઇ[૨૯] અષિશ[૩૦] એરેનાવિ,[૩૧] ચિત્[૩૨] અહ્માઇ[૩૩] જસત્[૩૪] આયપ્તેમ.[૩૫] (૧૦) આઅત્[૩૬] મે[૩૭] અએમ[૩૮] પઇતિ-અઓખ્ત[૩૯] હઓમો[૪૦] અષવ[૪૧] દૂરઓષો,[૪૨] થ્રિતો[૪૩] સામનાંમ[૪૪] સેવિશ્તો[૪૫] થ્રિત્યો[૪૬] માંમ[૪૭] મશ્યો[૪૮] અસ્તવઇથ્યાઇ[૪૯] હુનૂત[૫૦] ગએથયાઇ;[૫૧] હા[૫૨] અહ્માઇ[૫૩] અષિશ[૫૪] એરેનાવિ,[૫૫] તત્[૫૬] અહ્માઇ[૫૭] જસત્[૫૮] આયપ્તેમ;[૫૯]

---

* "યો જનત્"થી તે એ ફકરાને છેડે ("અષહે ગએથનાંમ્") સુધીનો ભાગ બેહેરાંમ યશતના ૪૦ મા ફકરામાં તથા ગોશ યશતના ૧૪ મા ફકરામાં બી આવેછે.

યત્[૬૦] હે[૬૧] પુથ્ર[૬૨] ઉસ્જયોઇથે[૬૩] ઉર્વાક્ષયો[૬૪] કેરેસાસ્પસ્ચ.[૬૫] તકએષો[૬૬] અન્યો[૬૭] દાતો-રાજો,[૬૮] આઅત્[૬૯] અન્યો[૭૦] ઉપરો-કઇર્યો,[૭૧] યવ[૭૨] ગએસુશ્[૭૩] ગધવરો.[૭૪] (૧૧) યો[૭૫] જનત્[૭૬] અજીમ્[૭૭] સ્રવરેમ્,[૭૮] યિમ્[૭૯] અસ્પો-ગરેમ્[૮૦] નરે-ગરેમ્,[૮૧] યિમ્[૮૨] વીષવન્તેમ્[૮૩] જઇરિતેમ્;[૮૪] યિમ્[૮૫] ઉપઇરિ[૮૬] વીશ્[૮૭] અરઓધત્[૮૮] આરેશત્યો[૮૯]-બરેજ[૯૦] જઇરિતેમ્;[૯૧] યિમ્[૯૨] ઉપ-ઇરિ[૯૩] કેરેસાસ્પો[૯૪] અયંઘ્રહ[૯૫] પિતૂમ્[૯૬] પચત.[૯૭] આ રપિથ્વિ-નેમ્[૯૮] જરૂવાનેમ્,[૯૯] તફ્સત્ચ[૧૦૦] હો[૧] મઇર્યો[૨] ખ્શીસત્ચ;[૩] ફ્રાંશ્[૪] અયંઘ્રહો[૫] ફ્રસ્પરત્,[૬] યેષ્યન્તીમ[૭] આપેમ[૮] પરાઓંઘ્રહાત્;[૯] પરાંશ્[૧૦] તરૂશ્તો[૧૧] અપ-તચત્[૧૨] નરે-મનાઓ[૧૩] કેરેસાસ્પો.[૧૪]

(૯) અએ હોમ ![૨૩] હાડમંદ[૨૫] દુનિયાંમાં[૨૭] ત્રીજા[૨૨] ક્યા[૨૦] માણસે[૨૪] તુંને[૨૧] (ક્રિયાનાં કાંમમાં અર્પણ કરવાનેમાટે) કુટ્યો ?[૨૬] તેને[૨૯] શું[૨૮] આશીર્વાદ[૩૦] પ્રાપ્ત થઈ ?[૩૧] તેને[૩૩] શું[૩૨] ફાએદો[૩૫] હાંસેલ થયો ?[૩૪] (૧૦) ત્યારે[૩૬] તે[૩૮] અશો[૪૧] (તથા) દરદને પછાત નાખનાર[૪૨] હોમે[૪૦] મને[૩૭] પાછો જવાબ આપ્યો[૩૯] કે, સામનાં ખાંનદાનનો[૪૪] ઘણોજ ફાએદો કરનારો[૪૫] *થ્રિત[૪૩] ત્રીજો[૪૬] માણસ[૪૮] (હતો), (જેણે) (આએ) હાડમંદ[૪૯] દુનિયાંમાં[૫૧] મને[૪૭] (ક્રિયાનાં કાંમમાં અર્પણ કરવાનેમાટે) કુટ્યો;[૫૦] તેને[૫૩] આએ[૫૨] આશીર્વાદ[૫૪] પ્રાપ્ત થઈ,[૫૫] તેને[૫૭] આએ[૫૬] ફાએદો[૫૯] હાંસેલ થયો,[૫૮] તે એ કે[૬૦] તેનેમાટે[૬૧] (ઈઆને તેને ત્યાંહાં) ઉર્વાક્ષ[૬૪] તથા કેરશાસ્પ[૬૫] (નામના) બે છોકરા[૬૨] ખુલંદીથી જન્મ પામ્યા.[૬૩] (તેઓમાંનો) એક[૬૭] (ઈઆને ઉર્વાક્ષ) †દીનદાર[૬૬] (તથા) ઇનસાફનો રસ્તો †દેખાડનાર[૬૮] (હતો), ત્યારે[૬૯] બીજો[૭૦] (ઈઆને કેરશાસ્પ) જોરેમંદ[૭૧] જવાન[૭૨] (ઈઆને જવાનીનાં કૌવતવાળો), ગુચ્છાવાળા બાલસાથનો[૭૩] (તથા) ગુરૂજ રાખનાર[૭૪] (હતો). (૧૧) જેણે[૭૫] (ઈઆને કેરશાસ્પે) ‡સરવર[૭૮] (નામના) સાંપને[૭૭] મારી નાખ્યો,[૭૬] જે[૭૯] (સાંપ) ઘોડાને ગળનારો,[૮૦] માણસને ગળનારો[૮૧] (તથા) લીલાં[૮૪] જેહેરવાળો[૮૩] (હતો); જેનાં[૮૫] (શરીર) ઉપર[૮૬] હાથના અંગોઠા જેટલું[૮૮] ઉંડું[૯૦] લીલું[૮૯] જેહેર[૮૭] વધેલું હતું.[૮૮] જેની[૯૨] ઉપર[૯૩] કેરશાસ્પે[૯૪] લોહોડાનાં વાસણમાં[૯૫] ખાણું[૯૬]

---

* 'થ્રિત'ને પેહેલવીમાં સરીત અને ફારસીમાં અસ્રત કેહેછે.

† અથવા દીનનો રસ્તો બતલાવનાર[૬૬] (ઈઆને દસ્તુર) તથા ધારા ગોઠવનાર[૬૮] (ઈઆને સારા ધારા બાંધનાર). બંદોબસ્ત સ્થાપનાર ન્યાયાધીશ (મિલ્સ).

‡ શિંગડાંવાળા (દારમેસ્તેતે તથા મિલ્સ); સ્રવ (શિંગડું) ઉપરથી.

પકાવ્યું,[૯૭] બપોરની[૯૮] વખતે[૯૯] તે[૧] સાંપ[૨] ગરમ થયો[૧૦૦] અને ફુંફારા મારવા લાગ્યો,[૩] તથા લોહોડાંનાં વાસણની[૫] (તળેથી) (ગુંચરાંમાંથી) બાહાર નીકળી આવ્યો,[૬] કે વેહેતાં[૭] પાણી તરફ[૮] દોડી *જાએ.[૯] †બાહાદુર[૧૩] કેરશાસ્પ[૧૪] બીહીને[૧૧] પાછળથી[૧૦] દૂર નાહાસી‡ ગયો.[૧૨]

(૧૨) કસે[૧૫]-થ્વાંમ[૧૬] તૂઇર્યો[૧૭] હુઓમ[૧૮] મશ્યો[૧૯] અસ્ત્‌વઇથ્યાઇ[૨૦] હુનૂત[૨૧] ગએથયાઇ;[૨૨] કા[૨૩] અશ્રાઇ[૨૪] અષિશ[૨૫] એરેનાવિ,[૨૬] ચિત્[૨૭] અશ્રાઇ[૨૮] જસત્[૨૯] આયપ્તેમ.[૩૦] (૧૩) આઅત્[૩૧] મે[૩૨] અએમ[૩૩] પઇતિ-અઓખ્ત[૩૪] હુઓમો[૩૫] અષવ[૩૬] દૂરઓષો,[૩૭] પોઉરૂષસ્પો[૩૮] માંમ્[૩૯] તૂઇર્યો[૪૦] મશ્યો[૪૧] અસ્ત્‌વઇથ્યાઇ[૪૨] હુનૂત[૪૩] ગએથયાઇ;[૪૪] હા[૪૫] અશ્રાઇ[૪૬] અષિશ[૪૭] એરેનાવિ,[૪૮] તત્[૪૯] અશ્રાઇ[૫૦] જસત્[૫૧] આયપ્તેમ;[૫૨] યત્[૫૩] હે[૫૪] તૂમ્[૫૫] ઉસ્-જયંઘ્રહ,[૫૬] તૂમ્[૫૭] એરેજ્વો[૫૮] જરથુશ્ત્ર,[૫૯] ન્માનહે[૬૦] પોઉરૂષસ્પહે[૬૧] વીદ્એવો[૬૨] અહુર-ત્કએષો.[૬૩] (૧૪) સ્રૂતો[૬૪] અઇર્યેને વએજહિ[૬૫] તૂમ[૬૬] પઓઇર્યો[૬૭] જરથુશ્ત્ર[૬૮] અહુનેમ વઇરીમ[૬૯] ફ્રસ્રાવયો,[૭૦] વીબેરેથ્વન્તેમ[૭૧] આખ્તૂઇરીમ,[૭૨] અપરેમ[૭૩] ખ્રઓજ્દ્યેહ્ય[૭૪] ફ્રસ્રૂઇતિ.[૭૫] (૧૫) તૂમ[૭૬] જેમરૂ-ગૂઝો[૭૭] આકેરેનવો[૭૮] વીસ્પે[૭૯] દ્એવ[૮૦] જરથુશ્ત્ર,[૮૧] યોઇ[૮૨] પર અશ્રાત્[૮૩] વીરો-રઓધ[૮૪] અપતયેન,[૮૫] પઇતિ[૮૬] આય[૮૭] જેમા;[૮૮] યો[૮૯] અઓજિશ્તો,[૯૦] યો[૯૧] તન્‌જિશ્તો,[૯૨] યો[૯૩] થ્વક્ષિશ્તો,[૯૪] યો[૯૫] આસિશ્તો,[૯૬] યો[૯૭] અશ્-વેરેથ્રજાંસ્તેમો[૯૮] અબવત્[૯૯] મઇનિવાઓ[૧૦૦] દામાંન્.[૧]

(૧૨) અએ હોમ![૧૮] હાડમંદ[૨૦] દુનિયાંમાં[૨૨] ચોથા[૧૭] કયા[૧૫] માણુસે[૧૯] તુંને[૧૬] (ક્રિયાનાં કામમાં અર્પણ કરવાનેમાટે) કુટ્યો?[૨૧] તેને[૨૪] શું[૨૩] આશીર્વાદ[૨૫] પ્રાપ્ત થઈ?[૨૬] તેને[૨૮] શું[૨૭] ફાએદો[૩૦] હાંસેલ થયો?[૨૯] (૧૩) ત્યારે[૩૧] તે[૩૩] અશો[૩૬] (તથા) દરદને પછાત નાખનાર[૩૭] હોમે[૩૫] મને[૩૨] પાછો જવાબ આપ્યો[૩૪] કે, પોરોશસ્પ[૩૮] ચોથો[૪૦] માણસ[૪૧] (હતો), (જેણે) (આએ) હાડમંદ[૪૨] દુનિયાંમાં[૪૪] મને[૩૯] (ક્રિયાનાં કામમાં અર્પણ કરવાને માટે) કુટ્યો.[૪૩] તેને[૪૬] આએ[૪૫] આશીર્વાદ[૪૭] પ્રાપ્ત

---

* બાહાર નીકળી આવીને ઉકળતાં પાણીને ઢોળી નાખ્યું (મિલ્સ).

† 'નઇરે-મનાઓ'નો અસલ અર્થ મરદાંનગીવાળા દિલનો-વિચારનો; નરીમાન (પાછલો અર્થ); શાહનામા પ્રમાણે સામ પેહેલવાનનો બાપ.

‡ જો કે પેહેલાં તે રાક્ષસ જેવા સાંપથી કેરશાસ્પ ચોંકયો, પણ સેવટે તેને ઠાર કીધો. કેરશાસ્પ પેહેલવાનની બાહાદુરી, મહાભારત કાંમો તથા તેનાં સાહસ કર્મો વિશે જુઓ જમીઆદ યશ્તના ફકરા ૪૧—૪૪.

થઈ,[૪૮] તેને[૫૦] આએ[૪૯] ફાએદો[૫૨] હાંસેલ થયો,[૫૧] તે એ કે,[૫૩] તેનેમાટે[૫૪] (ઈઆને તેને ત્યાંહાં) તું[૫૫] બુલંદીથી જન્મ પામ્યો.[૫૬] અએ ખાલેસ[૫૮] જરતોશ્ત![૫૯] તું[૫૭] પોરોશસ્પનાં[૬૧] ઘેરનો,[૬૦] દેવ (ના તરીકાથી) દૂર રેહેનાર[૬૨] (તથા) હોરમજદના તરીકા મુજબ ચાલનાર[૬૩] (છે).

(૧૪) અએ જરતોશ્ત![૬૮] ફેલાએલો[૭૧] (ઈઆને સારી પેઠે જણાએલો) ચાર વખત *ભણાતો[૭૨] †અહુનવર[૬૯] પેહેલવેહેલાં[૬૭] ઈરાંનવેજમાં[૬૫] તું[૬૬] (જે) વખણાએલો[૬૪] (તે) ગાઈને ભણ્યો,[૭૦] (અને) ત્યારપછી[૭૩] વધારે મ્હોટે[૭૪] સાદે[૭૫] ગાઈને ભણ્યો.[૭૦] (૧૫) અએ જરતોશ્ત![૮૧] તું[૭૬] બેહુ મીનોની[૧૦૦] પેદાએશમાં[૧] જે[૮૮] ઘણોજ જોરાવર,[૯૦] જે[૯૧] ઘણોજ દઢ,[૯૨] જે[૯૩] ઘણો ચાલાક,[૯૪] જે[૯૫] ઘણો જહડપવાળો[૯૬] (તથા) જે[૯૭] ઘણો ફતેહમંદ[૯૮] (અથવા વેરીને ઘણો મારનાર[૯૮]) ‡પેદા થયો,[૯૯] (તેણે) સઘળા[૭૯] દેવો[૮૦] જેઓ[૮૨] હમણાસુધી[૮૩] આએ[૮૭] જમીન[૮૮] ઉપર[૮૯] માણસની સુરતમાં[૮૪] દોડતા હતા,[૮૫] (તેઓને) તેં[૭૬] જમીનમાં ઢંકાએલા[૭૭] ¶કીધા.[૭૮]

(૧૬) આઅત્[૨] અઓખ્ત[૩] જરથુશ્ત્રો,[૪] નેમો[૫] હઓમાઇ.[૬] વંઘ્હુશ[૭] હઓમો[૮] હુધાતો;[૯] હઓમો[૧૦] અર્શ્દાતો,[૧૧] વંઘ્હુશ[૧૨] દાતો,[૧૩] બએષજયો,[૧૪] હુકેરેફ્રૂશ,[૧૫] હ્વરેશ,[૧૬] વેરેથ્રજાઓ,[૧૭] જઇરિ-ગઓનો,[૧૮] નાંમ્યાંસુશ.[૧૯] યથ[૨૦] ખરેન્તે[૨૧] વહિશ્તો,[૨૨] ઉરૂનએચ[૨૩] પાથ્મઇન્યોતેમો.[૨૪] (૧૭) ની[૨૫] તે[૨૬] જાઇરે[૨૭] મધેમ[૨૮] શ્રુયે,[૨૯] ની અમેમ,[૩૦] ની વેરેથ્રઘ્નેમ,[૩૧] ની દસ્વરે,[૩૨] ની બએષજેમ,[૩૩] ની ફ્રદથેમ,[૩૪] ની વરેદથેમ,[૩૫] ની અઓજો[૩૬] વીસ્પો-તનૂમ,[૩૭] ની મસ્તીમ[૩૮] વીસ્પો-પએસંઘ્હેમ;[૩૯] ની તત્,[૪૦] યથ[૪૧] ગએથાહ્વ[૪૨] વસો-ક્ષથ્રો[૪૩] ફ્રચરાને,[૪૪] ત્બએષો-તઉર્વાઓ[૪૫] દ્રુજેમ-વનો[૪૬] (૧૮) ની તત્,[૪૭] યથ[૪૮] તઉર્વયેનિ[૪૯] વીસ્પનાંમ્[૫૦] ત્બએષવતાંમ્[૫૧] ત્બએષાઓ,[૫૨] દએવનાંમ્[૫૩] મશ્યાનાંમ્ચ,[૫૪] યાથ્વાંમ્[૫૫] પઇરિકનાંમ્ચ,[૫૬] સાથ્રાંમ્[૫૭] કઓયાંમ્[૫૮] કરફ્નાંમ્ચ,[૫૯]

---

* વંદીદાદની ૧૦ મી પરગરદના ૧૨ મા ફકરામાં ચાર વખત ભણાતા કલામોમાં અહુનવર બી આવેછે તે ઉપરથી, તથા ઈજશ્નેના ૨૭ મા હામાં હોમ કુટતાં ચાર વખત અહુનવર ભણેછે તે ઉપરથી, 'આખ્તૂઇરીમ્'નો અર્થ "ચાર વખત ભણાતો" થઈ શકે. ચાર વખત રાગના હલકથી ભણીને (મિલ્સ).

† અહુનવરના ખોલાસા તથા ખુબી બાબે જુઓ સફે ૨-૩; સફે ૨૬૮-૨૭૦.

‡ અસલ એબારતમાં એ ક્રિયાપદ ૩ જા પુરૂષમાં છે (અબવત્).

¶ ઈઆને દેવોને તથા તેઓની ખરાબીને નાબુદ કરીને દુનિયાંની આબાદીનો માર્ગ તેં ખોલ્લો કીધો. જુઓ ફરવરદીન યશ્ત, ફકરા ૮૭-૯૫.

મદ્દશ્યનાંમ્ચ[10] બિજંગ્રનાંમ્,[11] અપેમઓઘનાંમ્ચ[12] બિજંગ્ર-નાંમ્,[13] વેહ્ર્કનાંમ્ચ[14] ચથ્વરે-જંગ્રનાંમ્,[15] હુએનયાઓસ્ચ[16] પેરેથુ-અઇનિકયાઓ,[17] દ્દવાંઇથ્યાઓ[18] પતાંઇથ્યાઓ.[19]

(૧૬) ત્યારે[1] (પેગમબર) જરતોશ્તે[2] કહ્યું,[3] નમાજ[5] (હોજો) હોમને![6] હોમ[8] ભલો[7] (તથા) સારો પેદા કીધેલો[9] (છે); હોમ[10] સાચ્ચો પેદા કીધેલો,[11] નેક[12] પેદા કીધેલો,[13] તંદરોસ્તી આપનારો,[14] સારાં શરીરનો,[15] સારૂં કાંમ કરનાર,[16] ફતેહમંદ[17] (અથવા વેરીને મારનાર[17]), સોનેરી (અથવા લીલા) રંગનો,[18] નમતી ડાંખળીવાળો[19] (છે). જેમ[20] (તે) પીનારનેમાટે[21] ઘણોજ સરસ[22] (છે), (તેમ) રવાનનેમાટે[23] ઘણોજ મીનોઈ રસ્તો દેખાડનાર[24] (છે). (૧૭) અએ લીલા[27] (હોમ)! તારૂં[26] ડહાપણ,[28] હિમ્મત,[30] ફતેહ,[31] તંદરોસ્તી,[32] તંદરોસ્તીના ઉપાય,[33] આબાદી,[34] વૃદ્ધિ,[35] તમામ શરીરનું[37] કૌવત[36] (તથા) તમામ ચળકાટ ભરેલી[39] *મ્હોટાઈ[38]—એ[40] (સઘળું) હું †માગુંછું,[25-29] કે જેથી કરીને[41] મુલુકોમાં[42] સ્વતંત્ર પાદશાહ,[43] ખરાબીને તોડનાર[45] (તથા) દરૂજને મારનારની માફક[46] હું ફરૂં[44] (અથવા અમલ કરૂં[44]). (૧૮) એ[47] (બધું આને ડહાપણ, હિમ્મત, ફતેહ, તંદરોસ્તી, મ્હોટાઈ ઇત્યાદિ હું માગુંછું), કેઈ જેથી કરીને[48] તમામ[50] દ્વેષ રાખનારાઓની,[51] દેવોની,[53] માણસોની,[54] જાદુગરોની,[55] પરીઓની[56] જુલમગારોની,[57] ‡કીકોની,[58] ‡કરપોની,[59] ¶સાંપની ખસલતનાં[60] $માણુસોની,[61] આશ્મોગ[62] માણસોની,[63] ચાર પગવાળા[65] વરૂઓની,[64] (તથા) પુષ્કળ પલટનવાળા,[67] ફરેબવાળા[68] (તથા) ધસારો કરી આવનારાં[69] લશ્કરની[66]-(એ બધાંઓની) ખરાબીઓને[52] હું તોડું.[49]

(૧૯) ઇમેમ્[70] થ્વાંમ્[71] પઓઇરીમ્[72] યાનેમ્[73] હુઓમ્[74] જઇદ્યેમિ[75] દૂરઓષ,[76] વહિશ્તેમ્ અહૂમ્[77] અષઓનાંમ્[78]

---

* શોભા આપે એવી દરેક પ્રકારની બુદ્ધિ (મિલ્સ); તમામ પ્રકારની વિદ્યા—એલમ (દારમેસ્તેતે).

† અથવા બીજી રીતેઃ—અએ લીલા (હોમ)! ડહાપણ, હિમ્મત, ફતેહ તંદરોસ્તી, આબાદી ઇત્યાદિ તારી પાસેથી હું માગુંછું. દરેક 'ની' અવ્યયની પછી 'સ્રુયે' જોઇએ એમ સમજવું.

‡ એના ખોલાસામાટે જુઓ હોરમજદ યશ્ત, ફકરો ૧૦ મો, નોટ.

¶ ખુની (મિલ્સ); ચોર, લુટારા (દારમેસ્તેતે); ગુનેહગાર (હારલે).

$ 'બિજંગ્ર'નો અસલ અર્થ 'બે પગવાળું.' કદાચ એની મતલબ બે પગું જાનવર હોએ.

રઓચંધ્રહેમ[79] વીસ્પો-ખ્વાથ્રેમ.[80] ઇમેમ[81] થ્વાંમ[82] બિતીમ[83] યાનેમ[84] હુઓમ[85] જઇદ્દયેમિ[86] દૂરઓષ,[87] દ્રવતાતેમ[88] અંધ્રહાઓસે[89] તન્વો.[90] ઇમેમ[91] થ્વાંમ[92] થ્રિતીમ[93] યાનેમ[94] હુઓમ[95] જઇદ્દયેમિ[96] દૂરઓષ,[97] દરેઘો-જીતીમ[98] ઉશ્તાનહે.[99] (૨૦) ઇમેમ[100] થ્વાંમ[1] તૂઇરીમ[2] યાનેમ[3] હુઓમ[4] જઇદ્દયેમિ[5] દૂરઓષ,[6] યથ અએષો[7] અમવાઓ[8] થ્રાંફ્ધો,[9] ક્ષ્તાને[10] જેમા[11] પઇતિ,[12] ત્બએષો-તઉર્વાઓ[13] દ્રુજેમ-વનો.[14] ઇમેમ[15] થ્વાંમ[16] પુખ્ધેમ[17] યાનેમ[18] હુઓમ[19] જઇદ્દયેમિ[20] દૂરઓષ,[21] યથ[22] વેરેથ્રજાઓ[23] વનત્-પિષનો,[24] ક્ષ્તાને[25] જેમા[26] પઇતિ[27] ત્બએષો-તઉર્વાઓ[28] દ્રુજેમ-વનો.[29] (૨૧) ઇમેમ[30] થ્વાંમ[31] ક્ષ્તૂમ[32] યાનેમ[33] હુઓમ[34] જઇદ્દયેમિ[35] દૂરઓષ,[36] પઉર્વ[37] તાયૂમ,[38] પઉર્વ[39] ગધેમ,[40] પઉર્વ[41] વેહ્રૂર્કેમ[42] બૂઇદ્દયોઇમઇધે;[43] મા ચિશ[44] પોઉર્વો[45] બૂઇધ્યએત[46] નો;[47] વીસ્પે[48] પઉર્વ[49] બૂઇદ્દયોઇમઇધે.[50]

(૧૯) અએ દરદને પછાત નાખનાર[76] હોમ ![78] તારી પાસેથી[71] પેહેલ્લી[72] બખશેશ[73] (હું) આએ[70] માગુંછું,[75] (તે એ કે) અશો (લોકો)નું[78] નુરમંદ[79] (તથા) તમામ સુખવાળું[80] બેહેશ્ત.[77] અએ દરદને પછાત નાખનાર[87] હોમ ![85] તારી પાસેથી[82] બીજી[83] બખશેશ[84] (હું) આએ[81] માગુંછું,[86] (તે એ કે) આએ[88] તનની[90] તંદરોસ્તી.[88] અએ દરદને પછાત રાખનાર[97] હોમ ![95] તારી પાસેથી[92] ત્રીજી[93] બખશેશ[94] (હું) આએ[91] માગુંછું,[96] (તે એ કે) જીવની[99] લાંબી જીંદગી.[98] (૨૦) અએ દરદને પછાત નાખનાર[6] હોમ ![4] તારી પાસેથી[1] ચોથી[2] બખશેશ[3] (હું) આએ[100] માગુંછું,[5] (તે એ કે) (આએ) જમીન[11] ઉપર[12] મુરાદ *પામેલો,[7] હિમ્મતવાન,[8] તૃપ્ત થએલો,[9] ખરાબીને તોડનાર[13] (તથા) જુઠાઇને મારનાર તરીકે[14] હું ફરૂં[10] (અથવા અમલ કરૂં[10]). અએ દરદને પછાત નાખનાર[21] હોમ ![19] તારી પાસેથી[16] પાંચમી[17] બખશેશ[18] (હું) આએ[15] માગુંછું,[20] (તે એ કે) (આએ) જમીન[26] ઉપર[27] ફતેહમંદ[23] (અથવા વેરીને નાખનાર[31]), લડાઈમાં જીતનાર,[24] દ્વેષને તોડનાર,[28] (તથા) જુઠ્ઠાને મારનાર તરીકે[29] હું ફરૂં[25] (અથવા અમલ કરૂં[25]). (૨૧) અએ દરદને પછાત નાખનાર[36] હોમ ![34] તારી પાસેથી[31] છઠ્ઠી[32] બખશેશ[33] (હું) આએ[30] માગુંછું,[35] (તે એ કે)

* યથ અએષો=યથા-इष्टम्=પોતાની મુરાદ મુજબ; ધા. ઇષ્=સં. इष्=ઇચ્છવું.

(હમો) અગાઉથી[૩૭] ચોર વિશે,[૩૮] અગાઉથી[૩૯] ખુની વિશે[૪૦] (તથા) અગાઉથી[૪૧] વરૂ વિશે[૪૨] જાણી શકીએ.[૪૩] હમારી[૪૭] પેહેલાં[૪૫] કોઈ (બીજો) નહી[૪૪] જાણી શકે;[૪૬] બધું[૪૮] અગાઉથી[૪૯] હમો જાણી શકીએ.[૫૦]

(૨૨) **હઓમો[૫૧] અએઇબ્રિશ,[૫૨] યોઇ[૫૩] ઉર્વન્તો[૫૪] હિત[૫૫] તક્ષેન્તિ[૫૬] એરેનાઉમ્[૫૭] જાવરે[૫૮] અઓજાઓસ્ચ[૫૯] બક્ષઇતિ.[૬૦] હઓમો[૬૧] આઝીજનાઇતિબ્રિશ[૬૨] દધાઇતિ[૬૩] ક્ષએતા-પુથ્રીમ,[૬૪] ઉત[૬૫] અષવ-ફ્રજઇન્તીમ.[૬૬] હઓમો[૬૭] તએચિત્,[૬૮] યોઇ[૬૯] કતયો[૭૦] નસ્કો-ફ્રસાઓંઘ્રહો[૭૧] આઓંઘ્રહેન્તે,[૭૨] સ્પાનો[૭૩] મસ્તીમ્ચ[૭૪] બક્ષઇતિ.[૭૫] (૨૩) હઓમો[૭૬] તાઓસ્ચિત્,[૭૭] યાઓ[૭૮] કઇનીનો[૭૯] આઓંઘ્રહઇરે[૮૦] દરેઘેમ[૮૧] અઘ્રવો,[૮૨] હઇથીમ[૮૩] રાધેમ્ચ[૮૪] બક્ષઇતિ[૮૫] મોસુ[૮૬] જઇધ્યમ્નો[૮૭] હુખ્રતુશ.[૮૮] (૨૪) હઓમો[૮૯] તેમ્ચિત્[૯૦] યિમ[૯૧] કેરેસાનીમ્[૯૨] અપ-ક્ષથ્રેમ્[૯૩] નિષાધયત્,[૯૪] યો[૯૫] રઓસ્ત[૯૬] ક્ષથ્રો-કામ્ય.[૯૭] યો[૯૮] દવત[૯૯] નોઇત્[૧૦૦] મે[૧] અપાંમ્[૨] આથ્રવ[૩] અઇવિશ્તિશ[૪] વેરેધ્યે[૫] દંઘ્રહુવ[૬] ચરાત્,[૭] હો[૮] વીસ્પે[૯] વરેધનાંમ્[૧૦] વનાત્,[૧૧] ની[૧૨] વીસ્પે[૧૩] વરેધનાંમ્[૧૪] જનાત્.[૧૫]**

(૨૨) જેઓ[૫૩] લગામમાં રાખેલા[૫૫] ઘોડાઓને[૫૪] શરતનાં મેદાનમાં[૫૭] દોડાવેછે,[૫૬] તેઓને[૫૨] હોમ[૫૧] જોર[૫૮] તથા કૌવત[૫૯] બખશેછે.[૬૦] જનનારી *ઓરતોને[૬૨] હોમ[૬૧] ખુબસુરત છોકરાં[૬૪] (અને) વળી[૬૫] અશો ઓલાદ[૬૬] †આપેછે.[૬૩] જે[૬૯] ઘરધણીઓ[૭૦] ‡નુસ્ક ભણવા[૭૧] બેસેછે[૭૨] તેઓને[૬૮] હોમ[૬૭] ડહાપણ[૭૩] તથા મ્હોટાઈ[૭૪] બખશેછે.[૭૫] (૨૩) જે[૭૮] કન્યાઓ[૭૯] લાંબો વખતસુધી[૮૧] પરણ્યા વગરની[૮૨] હતી[૮૦] તેઓને,[૭૭] સારી અક્કલવાળો[૮૮] હોમ[૭૬] જેને અરજ કરવામાં આવેછે તે,[૮૭] શેતાબીથી[૮૬] સત્ય[૮૩] (અથવા પ્રમાણિક[૮૩]) ખાવંદ[૮૪] આપેછે.[૮૫]

(૨૪) ¶કેરેસાની[૯૨] જે[૯૫] પાદશાહીની મુરાદને લીધે[૯૭] ઘણો મગરૂર થયો હતો,[૯૬] તેને[૯૦] હોમે[૮૯] પાદશાહી ઉપરથી દૂર કરીને[૯૩] નીચે બેસાડ્યો.[૯૪] જે[૯૮] (કેરેસાની) (પોતાની પાદશાહીના વખતમાં) (મગરૂરીથી) (નીચે પ્રમાણે) બોલતો હતો[૯૯]:—હવે પછી[૨] મારા[૧] મુલુકમાં[૬] (કોઈ)

* અથવા છોકરાં જનવાની ખાહેશ રાખનારી ઓરતોને; ધા. જન્=સં. जन्.
† એતું ઉલટું જુઓ ઈજશ્નેનો ૧૦ મો હા, ૧૫ મો ફકરો.
‡ 'નુસ્ક' ઈઆને પાક અવસ્તામાં લખાએલાં પુસ્તકો. એની એકંદર સંખ્યા ૨૧ હતી. એના ખોલાસા બાબે જુઓ સફે ૧૪૯ મો.
¶ પ્રોફેસર દારમેસ્તેતે એને સેકનદર સાથે સરખાવેછે.

આથ્રવન[૩] ઉસ્તાદ[૪] (જરતોસ્તી ધર્મનો) ફેલાવો કરવાને[૫] ફરે[૭] નહી,[૧૦૦] (કારણ કે) તે[૮] (મારા) તમામ[૯] વધારાનો[૧૦] નાશ કરશે,[૧૧] (તથા) (મારી) તમામ[૧૩] વૃદ્ધિની[૧૪] પાયામાલી કરશે.[૧૨-૧૫]

(૨૫) ઉશ્ત[૧૬] તે,[૧૭] યો[૧૮] ખ્શા[૧૯] અઓજંઘ્હ[૨૦] વસો-ક્ષથ્રો[૨૧] અહિ[૨૨] હઓમ.[૨૩] ઉશ્ત[૨૪] તે,[૨૫] અપિવતહે[૨૬] પોઉરૂ-વચાંમ[૨૭] એરેજ્રૂખ્ધનાંમ.[૨૮] ઉશ્ત[૨૯] તે,[૩૦] નોઇત્[૩૧] પઇરિ-ફ્રાસ[૩૨] એરેજ્રૂ-ખ્ધેમ[૩૩] પેરેસહિ[૩૪] વાચિમ.[૩૫] (૨૬) ફ્રા તે[૩૬] મજ્દાઓ[૩૭] બરત્[૩૮] પઉર્વનીમ,[૩૯] અઇવ્યાઓંઘ્હનેમ[૪૦] સ્તેહ્રપએસંઘ્હેમ[૪૧] મઇન્યુ-તાશ્તેમ,[૪૨] વંઘ્ઉહીમ[૪૩] દએનાંમ[૪૪] માજ્દયસ્નીમ.[૪૫] આઅત્[૪૬] અંઘ્હે[૪૭] અહિ[૪૮] અઇવ્યાસ્તો[૪૯] બરેષ્નુશ[૫૦] પઇતિ[૫૧] ગઇરિ-નાંમ,[૫૨] દ્રાજંઘ્હે[૫૩] અઇવિધાઇતીશ્ચ[૫૪] પ્રવસ્ચ[૫૫] માંથ્રહે.[૫૬] (૨૭) હઓમ[૫૭] ન્માનો-પઇતે[૫૮] વીસ્પઇતે,[૫૯] જન્તુ-પઇતે,[૬૦] દંઘ્હુ-પઇતે,[૬૧] સ્પનંઘ્હ[૬૨] વએધ્યા-પઇતે,[૬૩] અમાઇચ[૬૪] થ્વા[૬૫] વેરેથ્ર-ઘ્નાઇચ,[૬૬] માવોય[૬૭] ઉપ-સ્રુયે[૬૮] તનુયે[૬૯] થ્રિમાઇચ[૭૦] યત્[૭૧] પોઉરૂ-બઓક્ષ્નહે.[૭૨] (૨૮) વી[૭૩]-નો[૭૪] ત્બએષવતાંમ્[૭૫] ત્બએષબીશ[૭૬] વી[૭૭] મનો[૭૮] બર[૭૯] ગરમન્તાંમ.[૮૦] યો[૮૧] ચિશ્ચ[૮૨] અહ્મિ[૮૩] ન્માને,[૮૪] યો[૮૫] અંઘ્હે[૮૬] વીસી,[૮૭] યો[૮૮] અહ્મિ[૮૯] જન્તવો,[૯૦] યો[૯૧] અંઘ્હે[૯૨] દંઘ્હવો[૯૩] અએનંઘ્હાઓ[૯૪] અસ્તિ[૯૫] મષ્યો,[૯૬] ગેઉર્વય[૯૭] હે[૯૮] પાધવે[૯૯] ઝાવરે[૧૦૦] પઇરિ[૧]-ષે[૨] ઉષિ[૩] વેરેનુઇધિ,[૪] સ્કેન્દેમ[૫] ષે[૬] મનો[૭] કેરેનૂઇધિ.[૮] (૨૯) મા[૯] જબરેથએઇબ્ય[૧૦] ફ્રતુયાઓ,[૧૧] મા[૧૨] ગવએઇબ્ય[૧૩] અઇવિ-તૂતુયાઓ,[૧૪] મા[૧૫] ઝાંમ[૧૬] વએનોઇત્[૧૭] અષિબ્ય,[૧૮] મા[૧૯] ગાંમ[૨૦] વએનોઇત્[૨૧] અષિબ્ય,[૨૨] યો[૨૩] અએનંઘ્-હઇતિ[૨૪] નો[૨૫] મનો[૨૬] યો[૨૭] અએનંઘ્હઇતિ[૨૮] નો[૨૯] કેહ્રપેમ.[૩૦]

(૨૫) અએ હોમ![૨૩] તુંને[૧૭] મ્હોટાઈ[૧૬] (અથવા ધન્ય[૧૬]) (હોજો)! (તું) જે[૧૮] પોતાની[૧૯] શક્તિથી[૨૦] પોતાની ખુશી પ્રમાણે રાજ કરનાર[૨૧] છે.[૨૨] (અએ હોમ!) તુંને[૨૫] મ્હોટાઈ[૨૪] (હોજો!) સાચ્ચા બોલેલા[૨૮] પુર સખુ-નોને[૨૭] તું પીછાનેછે.[૨૬] (અએ હોમ!) તુંને[૩૦] મ્હોટાઈ[૨૯] (હોજો)! સાચ્ચા બોલેલા[૩૩] સખુનને[૩૫] આડા અટાડા (અથવા ઉલટ પાલટ) સવાલથી[૩૨] તું પુછતો[૩૪] *નથી.[૩૧] (૨૬) (અએ હોમ!) (દાદાર) હોરમજદ[૩૭] સેતારાથી સંગારેલી[૪૧] (તથા) મીનોની બનાવેલી[૪૨] કુસ્તી[૪૦] (તથા) ભલી[૪૩] માજદ-

* ઈઆને સચ્ચાઈ ઉપર તું શક લઈ જતો નથી.

યસ્ની[૪૫] દીન[૪૪] પેહેલવેહેલાં[૩૯] તારેમાટે[૩૬] લાવ્યા.[૩૮] ત્યારે[૪૬] માંથ્રના[૫૬] ફ્રમાનો[૫૪] તથા ગાથનો[૫૫] લાંબા વખતસુધી[૫૩] (ગાવાનેમાટે), (ઉપર જણાવેલી) કુશ્તી બાંધીને[૪૯] પાહાડોનાં[૫૨] મથાળા[૫૦] ઉપર[૫૧] તેં મુકામ કીધેલુંછે.[૪૮] (૨૭) અએ ઘેરના ધણી,[૫૮] મોહોલ્લાના ધણી,[૫૯] કસબાના ધણી,[૬૦] દેશના ધણી,[૬૧] (તથા) ડહાપણે કરીને[૬૨] વિદ્યાના ધણી[૬૩] હોમ![૫૭] હિમ્મત[૬૪] તથા ફતેહનેમાટે[૬૬] (તથા) મારાં[૬૭] તનને[૬૯] પુરતાં આનંદવાળી[૭૨] સુખાકારી (મળે તે) ને માટે[૭૦] (હું) તુંને[૬૫] સ્મરણ કરૂંછું.[૬૮] (૨૮) (અએ હોમ!) દુષ્ટ (માણસો)ની[૭૫] ખરાબીઓથી[૭૬] હમુને[૭૪] તું દૂર લઈ જા.[૭૩-૭૯] *જેહેરી (માણસો)ની[૮૦] (ખરાબીઓથી) (મારા) વિચારને[૭૮] તું દૂર લઈ જા.[૭૩-૭૯] અને જે[૮૧] કોઇ[૮૨] કીનાખોર[૬૪] માણસ[૬૬] આએ[૮૩] ઘેરમાં,[૮૪] જે[૮૫] (કોઈ) આએ[૮૬] મોહોલ્લામાં,[૮૭] જે[૮૮] (કોઈ) આએ[૮૯] કસબામાં[૯૦] (તથા) જે[૯૧] (કોઈ) આએ[૯૨] દેશમાં[૯૩] હોએ,[૯૫] તેના[૯૮] બે પગમાંથી[૯૯] (તું) જોર[૧૦૦] લઈ લે,[૯૭] તેની[૨] હુશિયારીને[૩] આસપાસ[૧] તું ઢાંકી †નાંખ,[૪] (તથા) તેની[૬] વિચાર શક્તિને[૭] (તું) તુટેલી[૫] કર.[૮] (૨૯) જે[૨૩] (શખ્સ) હમારાં[૨૫] મનને[૨૬] નુકસાન કરેછે,[૨૪] જે[૨૭] (શખ્સ) હમારાં[૨૯] શરીરને[૩૦] નુકસાન કરેછે[૨૮] (તેના) બે પગને[૧૦] (અએ હોમ!) તું શક્તિ આપતો[૧૧] ના,[૯] (તેના) બે હાથને[૧૩] કૌવત બખશતો[૧૪] ના,[૧૨] (તે માણસ) (પોતાની) બે આંખથી[૧૮] જમીનને[૧૬] નહી[૧૫] જોઈ શકે;[૧૭] (તે માણસ) (પોતાની) બે આંખથી[૨૨] ‡સૃષ્ટિને[૨૦] નહી[૧૯] જોઈ શકે.[૨૧]

(૩૦) પઇતિ[૩૧] અજ્ઞોઇશ[૩૨] જઇરિતહે[૩૩] સિમહે[૩૪] વીષાવએંપહે,[૩૫] કેહ્રપેમ[૩૬] નાષેમ્નાઇ[૩૭] અષઓને,[૩૮] હુઓમ[૩૯] જ્જાઇરે,[૪૦] વદરે[૪૧] જઇધિ.[૪૨] પઇતિ[૪૩] ગધહે[૪૪] વીવરેજદ્દવતો[૪૫] ખ્રવીષ્યતો[૪૬] જજરાનો,[૪૭] કેહ્રપેમ[૪૮] નાષેમ્નાઇ[૪૯] અષઓને,[૫૦] હુઓમ[૫૧] જ્જાઇરે,[૫૨] વદરે[૫૩] જઇધિ.[૫૪] (૩૧) પઇતિ[૫૫] મષ્યેહે[૫૬] દ્વતો[૫૭] સાસ્તર્ષૂ[૫૮] અઇવિ-વોઇજ્જદ્દયન્તહે[૫૯] કમેરેધેમ,[૬૦] કેહ્રપેમ[૬૧] નાષેમ્નાઇ[૬૨] અષઓને,[૬૩] હુઓમ[૬૪] જ્જાઇરે,[૬૫] વદરે[૬૬] જઇધિ.[૬૭] પઇતિ[૬૮] અષેમઓઘહે[૬૯] અનષઓનો[૭૦] અહૂમ-મેરેન્ચો,[૭૧] અંઘ્રહાઓ[૭૨] દએનયાઓ[૭૩] માસ[૭૪]-વચ[૭૫] દથાનહે,[૭૬] નોઇત[૭૭] ષ્યઓથ્નાઇશ[૭૮] અપયન્તહે,[૭૯] કેહ્રપેમ[૮૦] નાષેમ્નાઇ[૮૧] અષઓને,[૮૨] હુઓમ[૮૩] જ્જાઇરે,[૮૪]

---

* 'અમેન્તાંમ' લઇને ગુસ્સાવાળા દુશ્મન (મિલ્સ); જોસ્સાવાળા (દારમેસ્તેતે).

† ઈઆને તેની હુશિયારીને તું મંદ-ઝાંખી કરી નાખ.

‡ ઈઆને તમામ પેદાએશને. 'ગાંમ'નો અર્થ 'ગાએઢોર' બી થાએછે.

વદરે[૮૫] જઇધિ.[૮૬] (૩૨) પઇતિ[૮૭] જહિકયાઇ[૮૮] યાતુમઇત્યાઇ,[૮૯] મઓધનો-કઇર્યાઇ[૯૦] ઉપસ્તા-બઇર્યાઇ,[૯૧] યેંઘ્રહે[૯૨] ફ્રફ્રવઇતિ[૯૩] મનો,[૯૪] યથ[૯૫] અવ્રેમ[૯૬] વાતો-ષૂતેમ,[૯૭] કેહ્ર્પેમ[૯૮] નાષેમ્નાઇ[૯૯] અષઓને[૧૦૦] હઓમ[૧] જ઼ાઇરે[૨] વદરે[૩] જઇધિ.[૪] યત્[૫] હે[૬] કેહ્ર્-પેમ[૭] નાષેમ્નાઇ[૮] અષઓને,[૯] હઓમ[૧૦] જ઼ાઇરે[૧૧] વદરે[૧૨] જઇધિ.[૧૩]

(૩૦) અશો (માણસ)નાં[૩૮] શરીરને[૩૬] *બંચાવવાનેમાટે[૩૭] લીલા,[૩૩] બીહામણા[૩૪] (તથા) જેહેર ઉત્પન્ન કરનારા[૩૫] સાંપની[૩૨] સાંભે,[૩૧] અએ લીલા[૪૦] હોમ![૩૯] (તું) હથિયાર[૪૧] માર.[૪૨] અશો (માણસ) નાં[૫૦] શરીરને[૪૮] બંચાવવાનેમાટે,[૪૯] ઉલટી રીતે કાંમ કરનાર[૪૫] ઘાતકી[૪૬] (તથા) ઈજા પોંહોંચાડનાર[૪૭] લુટારાની[૪૪] સાંભે,[૪૩] અએ લીલા[૫૨] હોમ![૫૧] (તું) હથિયાર[૫૩] માર.[૫૪] (૩૧) અશો (માણસ)નાં[૬૩] શરીરને[૬૧] બંચાવવાને-માટે,[૬૨] દરવંદ[૫૭] (ઈઆને દુષ્ટ), જુલમગાર,[૫૮] (તથા) નુકસાન કરનાર[૫૯] માણસનાં[૫૬] માંથાની[૬૦] સાંભે[૫૫] અએ લીલા[૬૫] હોમ![૬૪] (તું) હથિયાર[૬૬] માર.[૬૭] અશો (માણસ)નાં[૮૨] શરીરને[૮૦] બંચાવવાનેમાટે,[૮૧] નાપાક,[૭૦] દુનિયાંને ખરાબ કરનાર,[૭૧] આએ[૭૨] (હોરમજદી જરતોસ્તી) દીનના[૭૩] કલામો[૭૫] મનમાં[૭૪] †યાદ રાખનાર,[૭૬] (પણ તે પ્રમાણે) નહી[૭૭] કાંમ[૭૮] ‡કરનાર[૭૯] (એવી સિફતવાળા) આશમોગની[૬૯] સાંભે,[૬૮] અએ લીલા[૮૪] હોમ![૮૩] (તું) હથિયાર[૮૫] માર.[૮૬] (૩૨) અશો (માણસ) નાં[૧૦૦] શરીરને[૯૮] બંચાવવાનેમાટે[૯૯] જાદુમંદ,[૮૯] મોજમજા ભોગવનારી,[૯૦] (તથા) શેહેવત-પરસ્ત[૯૧] બદ ઓરત,[૮૮] જેનું[૯૨] મન[૯૪] પવનથી દોડતાં[૯૭] વાદળાંની[૯૬] માફક[૯૫] ઉડ્યા કરેછે[૯૩] (તેની) સાંભે,[૮૭] અએ લીલા[૨] હોમ![૧] (તું) હથિયાર[૩] માર.[૪] અશો (માણસ)નાં[૬] શરીરને[૭] બંચાવવાનેમાટે,[૮] અએ લીલા[૧૧] હોમ![૧૦] (તું) તેણીને[૯] હથિયાર[૧૨] માર.[૧૩]

(કરદો ૨ જો) (૧) **વિશ[૧] અપાંમ[૨] ઇધ[૩] પતેન્તુ[૪] વી[૫] દ-એવાઓંઘ્રહો[૬] વી[૭] દએવયો;[૮] વંઘ્રહુશ[૯] સઓષો[૧૦] મિતયત્,[૧૧] અષિશ વંઘ્રઉહિ[૧૨] ઇધ[૧૩] મિશ્નતુ;[૧૪] અષિશ વંઘ્રઉહિ[૧૫] રામયત્[૧૬] ઇધ[૧૭] ઉપ[૧૮] ઇમત્[૧૯] ન્માનેમ,[૨૦] યત્[૨૧] આહૂઇરિ[૨૨] યત્[૨૩] હઓ-મહે[૨૪] અપવજંઘહો.[૨૫] (૨) ક્રતરેમચિત્[૨૬] તે[૨૭] હવનેમ[૨૮] વચ[૨૯]**

---

* અસલ અર્થ 'અશો (માણસ)નેમાટે (તેનું) શરીર બચાવવાસારૂ;' 'નાષેમ્નાઇ' બોલનો ધાતુ સંસ્કૃત **નશ્**=જોખમ-ધાસ્તીમાંથી મોકળું કરવું.

† અથવા દીનના વિચાર તથા કલામને યાદ રાખનાર (દ્વંદ્વ સમાસ).

‡ અસલ અર્થ કામોને નહી પોંહોંચાડનાર; ધાતુ અપ્=સં. **आप्**=પોંહોંચવું.

ઉપ-સ્તઓમિ[૩૦] હુખ્રત્વો,[૩૧] યો[૩૨] આંસુશ[૩૩] હંગેઉર્વયેઇતિ,[૩૪] ઉ-પરેમચિત્[૩૫] તે[૩૬] હવનેમ્[૩૭] વચ[૩૮] ઉપ-સ્તઓમિ[૩૯] હુખ્રત્વો[૪૦] યહ્મિ[૪૧] નિઘ્ને[૪૨] નર્શ[૪૩] અઓજંઘ્નહ.[૪૪] (૩) સ્તઓમિ[૪૫] મએઘે-મચ[૪૬] વારેમચ,[૪૭] યા[૪૮] તે[૪૯] કેહ્રરૂપેમ્[૫૦] વક્ષયતો,[૫૧] બરેષ્નુશ[૫૨] પઇતિ[૫૩] ગઇરિનાંમ;[૫૪] સ્તઓમિ[૫૫] ગરયો[૫૬] બેરેજન્તો,[૫૭] યથ[૫૮] હઓમ[૫૯] ઉરુરૂધુષ.[૬૦] (૪) સ્તઓમિ[૬૧] ઝંમ[૬૨] પેરેથ્વીમ્[૬૩] પથનાંમ્[૬૪] વેરેજયંઘ્નહ્વાંમ્[૬૫], ખાપરાંમ્[૬૬] બરેથ્રીમ[૬૭] તે[૬૮] હઓમ[૬૯] અષાઉમ્;[૭૦] સ્તઓમિ[૭૧] જેમો[૭૨] યથ[૭૩] રઓધહે[૭૪] હુબઓઇધિશ[૭૫] અઉર્વો[૭૬] ચરાનેમ.[૭૭] ઉત[૭૮] મઝદાઓ હુ-રૂથ્મ[૭૯] હઓમ[૮૦] રઓસે[૮૧] ગર[૮૨] પઇતિ;[૮૩] ઉત[૮૪] ફ્રાધએપ[૮૫] વિશ-પથ;[૮૬] હઇથીમચ[૮૭] અપહે[૮૮] ખાઓ[૮૯] અહિ.[૯૦] (૫) વરેદ્દયંઘ્નઉહ[૯૧] મન[૯૨] વચ,[૯૩] વીસ્પેસચ[૯૪] પઇતિ[૯૫] વરેષજીશ,[૯૬] વીસ્પેસચ[૯૭] પઇતિ[૯૮] ફ્રસ્પરેઘે,[૯૯] વીસ્પેસચ[૧૦૦] પઇતિ[૧] ફ્રવાક્ષે.[૨] મન વચ વીસ્પેસચ પઇતિ વરેષજીશ, વીસ્પેસચ પઇતિ ફ્રસ્પરેઘે, વીસ્પેસચ પઇતિ ફ્રવાક્ષે.

(૧) હવે પછી[૨] હઈથી[૩] દેવો[૬] (તથા) *દેવીઓ[૮] †દૂર[૭] નાહાસી જાએ![૪] ભલી[૯] તાબેદારી[૧૦] (અથવા ભલો[૯] સરોશ ઈજદ[૧૦]) (અહિંયાં) મુકામ કરે![૧૧] અહિંયા[૧૩] ‡અશિશવંઘ[૧૨] (ફરેશતો) રેહે![૧૪] આએ[૧૯] ઘેર[૨૦] કે જે[૨૧] હોરમજદી[૨૨] (તથા) જે[૨૩] અશોઈનું કૌવત ¶આપનાર[૨૫] હોમનું[૨૪] (છે તેમાં) અશિશવંઘ[૧૫] ખુશાલી (અથવા સુખ) બખશે.[૧૬] (૨) અએ સારી અક્કલવાળા[૩૧] (હોમ)! તારાં[૨૭] $પેહેલાં[૨૬] નીચવવાનાં કામને[૨૮] (બં-દગીના) કલામથી[૨૯] હું વખાણુંછું,[૩૦] કે જે[૩૨] (વખતે) ડાંખળી[૩૩] પકડવામાં આવેછે.[૩૪] અએ સારી અક્કલવાળા[૪૦] (હોમ)! તારાં[૩૬] $બીજા[૩૫] નીચવવાનાં કાંમને[૩૭] (બંદગીના) કલામથી[૩૮] હું વખાણુંછું,[૩૯] કે જે (કાંમ)માં[૪૧] મરદનાં[૪૩] કૌવતથી[૪૪] (દેવોને) હું મારૂં![૪૨] (૩) (હું) વાદળાંને[૪૬] તથા વરસાદને[૪૭] વખાણુંછું,[૪૫] કે જે[૪૮] તારાં[૪૯] શરીરને[૫૦] પાહાડોનાં[૫૪] મથાળાં[૫૨] ઉપર[૫૩] વધારેછે;[૫૧] બુલંદ[૫૭] પાહાડો[૫૬] કે જ્યાંહાં,[૫૮] અએ હોમ![૫૯] તું ઉગેછે,[૬૦]

---

* દેવ-પરસ્ત (દારમેસ્તેતે); દેવના દોસ્તો—મળતીઆ (પેહેલવી).

† એ ફકરાની શરૂઆતનો 'વિશ' બોલ બી 'વી' નું બીજું રૂપ છે.

‡ અશિશવંઘ ફરેસ્તો ખજાના, સુખ તથા પરહેજગારીઉપર મવક્કલ છે.

¶ અષવઝંઘ્નહો બોલના ખોલાસાબાબે જુઓ ૩૩૪ મા સફાની પેહેલ્લી નોટ.

$ પેહેલવી ઉપરથી. હોમ કુટવાની હાવનીમ (ખાણણી) તથા લાલો (બતો). એ બે જુદી ચીજ ગણીને, પ્રોફેસર દારમેસ્તેતે 'ફ્રતરેમચિત્ હવનેમ' નો અર્થ 'નીચેની હાવન' ઈઆને હાવનીમ અને 'ઉપરેમચિત્ હવનેમ' નો અર્થ 'ઉપ-રની હાવન' ઈઆને લાલો કરેછે.

(તેઓને) હું વખાણુંછું.[55] (૪) અએ અશો[70] હોમ![69] તારી[68] બરદાસ્ત કરનારી[66] માતા[67] (કે જે) વિસ્તારવાળી,[63] બોહોળી[64] (અને) ફળદુપ[65] જમીન (તે)ને[62] હું વખાણુંછું.[61] જમીનના જુદા જુદા ભાગોને[72] હું વખાણુંછું,[71] કે જયાંહાં[73] ખેતરોનીઉપર[77] (તારો) નામીચો[76] સુગંધ પાંથરતું[75] તું ઉગેછે.[74] વળી[78] હોરમજદની સારી પેદાએશ તરીકે,[79] અએ હોમ![80] પાહાડ[82] ઉપર[83] તું ઉગેછે.[81] (અએ હોમ!) વળી[84] પક્ષિના રસ્તા તરફ[86] તું વધ.[85] ખરેખર[87] (તું) અશોઈનું[88] *મૂળ[89] છે[90] (૫) મારી[92] (બંદગીના) કલામ (ની બરક્કત)થી,[93] (અએ હોમ!) (તારાં) તમામ[94] થડ[96] માં,[95] તમામ[97] ડાંખળીઓ[99] માં[98] તથા તમામ[100] પીલા[2] માં[1] તું વધ.[91]

(૬) હુઓમો[3] ઉક્ષયેઇતિ[4] સ્તવનો,[5] અથ[6] ના[7] યો[8] દ્દિમ્[9] સ્તઓઇતિ[10] વેરેથ્રજાંસ્તરો[11] બવઇતિ.[12] નિતેમચિત્[13] હુઓમ[14] હુઇતિશ,[15] નિતેમચિત્[16] હુઓમ[17] સ્તૂઇતિશ[18] નિતેમચિત્[19] હુઓમ[20] ખ્વરેતિશ,[21] હુજંધ્રધ્ન્યાઇ[22] અસ્તિ[23] દએવનાંમ.[24] (૭) નસ્યેઇતિ[25] હુથ્ર[26] ફ્રાકેરેસ્ત[27] અહ્માત્[28] હુચ[29] ન્માનાત્[30] આહિતિશ,[31] યથ્ર[32] બાધ[33] ઉપાજઇતિ,[34] યથ્ર[35] બાધ[36] ઉપસ્તઓઇતિ,[37] હુઓમહે[38] બએષજયેહે[39] ચિથ્રેમ,[40] દસ્વરે[41] બએષજેમ[42] અહે[43] વીસે[44] ઉત[45] મએથનેમ.[46] (૮) વીસ્પે[47] જી[48] અન્યે[49] મધાઓંઘ્રહો[50] અએશ્મ[51] હુચિન્તે[52] ખ્રવી-દ્ર્વો;[53] આઅત્[54] હો[55] યો[56] હુઓમહે[57] મધો[58] અષ[59] હુચઇતે[60] ઉર્વાસ્મન.[61] રેનજઇતિ[62] હુઓમહે[63] મધો.[64] યો[65] યથ[66] પુથ્રેમ્[67] તઉરૂનેમ્[68] હુઓમેમ્[69] વન્દએત[70] મશ્યો,[71] ફ્રાઆબ્યો[72] તનુબ્યો[73] હુઓમો[74] વીસઇતે[75] બએષજાઇ.[76]

(૬) (હોમની) વખાણ કરવામાં આવેછે ત્યારે[5] હોમ[3] ઉગેછે,[4] એટલામાટે[6] જે[8] શખ્સ[7] તેને[9] વખાણેછે[10] (તે) ઘણો ફતેહમંદ[11] થાએછે.[12] અએ હોમ![14] (તારૂં) સઉથી થોડું[13] નીચવીને રસ કાહાડવાનું કાંમ,[15] અએ હોમ![17] (તારી) સઉથી થોડી[16] વખાણ,[18] અએ હોમ![20] (તારૂં) સઉથી ઓછું[19] પીવું[21] (એ) દેવોનો[24] હજાર ઘણો નાશ[22] †છે.[23] (૭) જે જે જગાએ[32] તંદરોસ્તી આપનાર[39] હોમને[38] (કોઈ)

---

* વેદિક ऋतस्य खा (દારમેસ્તેતે). સચ્ચાઈના ઝરા (મિલ્સ). એની મુકાબેલ જુઓ બેહેરામ યશ્તનો ૧૧ મો કરદો (એરેજ઼ેઇશ્ ખાઓ.)

† ઈઆને ક્રિયાની રીતે હોમને છુંદીને તથા નીચવીને તૈયાર કીધાથી, તેની ખુબીઓ ગાવાથી, તથા તેને પીધાથી દરદ ઇત્યાદિ દફે થઈ જાએછે.

ખચીત[૩૩] લઈ જાએછે,[૩૪] (તથા) જે જે જગાએ[૩૫] (કોઈ) ખચીત[૩૬] (તેને) વખાણેછે,[૩૭] તે[૨૮] ઘેર[૩૦] માંથી[૨૯] (દેવોથી) ઉત્પન્ન થએલી[૨૭] (તમામ) ગલીચી[૩૧] એકદમ[૨૬] નાબુદ થઈ જાએછે,[૨૫] (તથા) તેનાં[૪૩] ખાંનદાંનમાં[૪૪] તેમજ[૪૫] (તેનાં) મુકામમાં[૪૬] જાહેર રીતે[૪૦] સુખ[૪૧] (તથા) તંદરોસ્તી[૪૨] (આવેછે). (૮) કારણકે[૪૮] બીજી[૪૯] તમામ[૪૭] (જાતની) કેફ[૫૦] ઘાતકી હથિયારવાળા[૫૩] એશમ (દેવ)ને[૫૧] માર્ગે ચલાવેછે;[૫૨] પણ[૫૪] હોમની[૫૭] જે[૫૬] કેફ[૫૮] તે[૫૫] ખુશાલી[૬૧] (તથા) પવિત્રાઇને[૫૯] માર્ગે ચલાવેછે.[૬૦] હોમની[૬૩] કેફ[૬૪] (આપણને) ચપળ કરેછે.[૬૨]

ખોલાસો:—(એની મતલબ એ કે, બધી જાતના શરાબો તથા કેફી ચીજો લીધાથી મગજને ઉસકેરીને જોસ્સો તથા ગુસ્સો ઉત્પન્ન કરેછે, જેથી ખરાબી નીપજેછે; પણ ક્રિયાની રૂએ તૈયાર કીધેલો હોમનો રસ પીધાથી ઉત્પન્ન થતી કેફ ઘણી ખુશ હોએછે, અને તેની ખુશ ખુશાલીમાં નેક તથા સારાં કાંમો કરવાને માણસને ઉસકેરેછે.)

જે[૬૫] માણસ[૭૧] હોમને[૬૯] (પોતાના) જવાન[૬૮] દીકરાની[૬૭] માફક[૬૬] *વખાણેછે,[૭૦] (તેને) તંદરોસ્તી આપવાસારૂં[૭૬] (તે) હોમ[૭૪] તેનાં[૭૨] તનમાં[૭૩] દાખલ થાએછે.[૭૫]

(૯) હુઓમ[૭૭] દજદ્હિ[૭૮] મે[૭૯] બએષજનાંમ્,[૮૦] યાબ્યો[૮૧] અહિ[૮૨] બએષજદાઓ;[૮૩] હુઓમ[૮૪] દજદ્હિ[૮૫] મે[૮૬] વારેથ્રઘ્નિનાંમ્,[૮૭] યાબ્યો[૮૮] અહિ[૮૯] વેરેથ્ર-તઉર્વાઓ.[૯૦] ફ્રા તે[૯૧] વીસાઇ[૯૨] ઉર્વથો[૯૩] સ્તઓત,[૯૪] ઉર્વથેમ્[૯૫] સ્તઓતારેમ્[૯૬] વંઘ્રહુંઘ્રહેમ્[૯૭] દધો[૯૮] અઓખ્ત[૯૯] અહુરો મજદાઓ[૧૦૦] યથ[૧] અપેમ્[૨] યત્[૩] વહિશ્તેમ.[૪] (૧૦) અઉર્વન્તેમ્[૫] થ્વા[૬] દામિધાતેમ્[૭] બઘો[૮] તતષત્[૯] હ્વાપાઓ;[૧૦] અઉર્વન્તેમ્[૧૧] થ્વા[૧૨] દામિધાતેમ્[૧૩] બઘો[૧૪] નિદથત્[૧૫] હ્વાપાઓ,[૧૬] હરઇથ્યો[૧૭] પઇતિ[૧૮] બરેજયાઓ.[૧૯] (૧૧) આઅત્[૨૦] થ્વા[૨૧] અથ્ર[૨૨] સ્પેન્ત ક્રઢ્ક્ત[૨૩] મેરેઘ[૨૪] વીજવંચ[૨૫] વીબરેન્;[૨૬] અવિ[૨૭] ઇરકત[૨૮] ઉપાઇરિ-સએન,[૨૯] અવિ[૩૦] સ્તએર[૩૧] સ્તરેસાર,[૩૨] અવિ[૩૩] કુસ્રાધ[૩૪] કુસ્રો-પતાધ,[૩૫] અવિ[૩૬] પવ્રાન[૩૭] વિશ્-પથ,[૩૮] અવિ[૩૯] સ્પિત-ગઓન[૪૦] ગઇરિ.[૪૧]

(૯) અએ હોમ![૭૭] તંદરોસ્તીના ઉપાયો[૮૦] જેનેમાટે[૮૧] તંદરોસ્તી આપનાર તરીકે[૮૩] તું (જણાએલો) છે[૮૨] (તે તું) મને[૭૯] આપ.[૭૮] અએ હોમ![૮૪]

---

* લાડ—મોહોબત દેખાડેછે (મિલ્સ); ચાલ ચલાવેછે, ગણેછે (દારમેસ્તેતે).

ફતેહનાં સાધનો[87] જેનેમાટે[88] વેરીને તોડનાર તરીકે[90] તું (જણાએલો) છે[89] (તે તું) મને[86] આપ.[85] (અએ હોમ!) તારો[91] સ્નેહી[93] (અથવા ફીદા થએલો[93]) સ્તુતિ ગાનાર[94] હું થઈશ,[92] (કારણ કે) હોરમજદે[100] સ્નેહી[95] સ્તુતિ કરનારને[96] અષ વહિશ્તના[2-4] કરતાં[1] વધારે ભલી[97] પેદાએશ[98] કહેલી છે.[99] (૧૦) કેરફ્ગેગર[10] સાહેબે[8] તુંને[6] ચાલાક[5] (તથા) ડહાપણ બખશનારો[7] બનાવ્યોછે;[9] કેરફ્ગેગર[16] સાહેબે[14] તુંને[12] અલબુર્ઝ (પાહાડ) ની[17-19] ઉપર[18] ચાલાક[11] (તથા) ડહાપણ બખશનાર તરીકે[13] મુકરર કીધોછે.[15] (૧૧) પછી[20] ત્યાંહાંથી[22] સારા સગન *લાવનારાં[23] પક્ષિઓ[24] તુંને[21] (અએ હોમ!) બધી દિશાએ[25] લઈ ગયાં.[26]

ખુલાસો:—(તે જગા કેઈ કેઈ તે વિશે નીચે જણાવેછે.)

ઇશ્કત[28] (તથા) (મેહે) પાર્સિન[29] (નામના પાહાડ) તરફ,[27] સેતારાને લાગે એવા ઉંચા[32] સ્તએર[31] (નામના પાહાડ) તરફ,[30] કુસ્ર[34] (તથા) કુસ્ર નામના (પહાડ) ના રસ્તા[35] તરફ,[33] ફક્ત પક્ષિ જઈ શકે એવા સાંકડા રસ્તાવાળા[38] પવ્રાન[37] (નામના પાહાડ) તરફ,[36] તથા સ્પિત-ગઓન[40] (નામના) †પાહાડ[41] તરફ[39]—(એ જગાઓ તરફ) સગન લાવનારા[23] પક્ષિઓ,[24] (અએ હોમ!) તુંને લઈ ગયાં.[26]

(૧૨) આઅત્[37] આહ્વ[38] પઉર્વતાહ્વ[39] પોઉરૂ-સરેધો[40] વીરઓધ્રહે,[41] હુઓમો[42] ગઓમ[43] જઇરિ-ગઓનો;[44] આતે[45] બએષજ[46] ઇરીરિથરે[47] વંઘ્રહેઉશ મનંઘ્રહો[48] મયાબ્યો.[49] આઅત[50] મે[51] અહે[52] દુશ-સંઘ્રહે[53] પશચ વએપય[54] મનો;[55] આઅંત[56] અહે[57] ની[58] મનો[59] મનો,[60] યો[61] મે[62] દુશ-સંઘ્રહો[63] હિશ્તઇતે.[64]

(૧૨) અએ ‡લિજજતદાર[43] તથા સોનેરી રંગના[44] હોમ![42] ત્યારે[37] આએ[38] (ઉપર જણાવેલી) ઉંચી જગાઓ ઉપર[39] પુષ્કળ જાતમાં[40] તું ઉગેછે;[41] બહમનની[48] ખુબીઓ (અથવા કરામતો) થી[49] તંદરોસ્તી

---

* અથવા ખુશ ખબર લાવનાર. પવિત્ર નિશાનવાળાં (અસલ અર્થ).

† પ્રોફેસરો હારલે તથા દારમેસ્તેતે પ્રમાણે. ડાકટર સ્પીગલે તથા રેવરંડ મિલ્સે એ બોલોના નીચે મુજબ અર્થ કીધા છે:—ઇશ્કત=શિખર; ઉપાઇરિસએન=ગરૂડ પક્ષિ ઉડી શકે તેના કરતાં વધારે ઉંચુ; સ્તએર=ટેકરી; કુસ્ર=પાહાડના ખો. પવ્રાન=ઉંચી જગા. સ્પિત ગઓન ગઇરિ=સફેદ રંગનો પાહાડ, ધુમસ તથા વાદળાંથી ઢંકાએલો પાહાડ. જુઓ સ્પિતવરેનાઓસ્ચ (જમ્યાદ યશ્ત, ફકરો ૬ ઠો).

‡ દારમેસ્તેતે; દૂધ જેવા સફેદ (રેવરંડ મિલ્સ); મિઠા (ડાકટર સ્પીગલ); પુષ્કળ રસવાળા (પ્રોફેસર હારલે).

આપનારી ખાસિયતો[૪૬] તારામાંથી[૪૫] ઉત્પન્ન *થાએછે.[૪૭] ત્યારે[૫૦] મારી[૫૧] તે[૫૨] બદગોઈ કરનારની[૫૩] વિચાર શક્તિને[૫૫] તું †નાશ કર;[૫૪] (તથા) જે[૬૧] (શખ્સ) મારી[૬૨] બદગોઈ કરનાર તરીકે[૬૩] ઉભો રેહેછે[૬૪] (ઈઆને મારી નાલેશી કર્યા કરેછે), "તેની[૫૭] વિચાર શક્તિને[૬૦] (તું) નીચે[૫૮] દાબી ‡નાખ."

(૧૩) નેમો[૬૫] હુઓમાઇ[૬૬] યત્[૬૭] કેરેનઓઇતિ[૬૮] દ્રિઘઓ-શ[૬૯] હ્વત્-મસો[૭૦] મનો,[૭૧] યથ[૭૨] રઅેવસ્તેમહેચિત્;[૭૩] નેમો[૭૪] હુઓમાઇ,[૭૫] યત[૭૬] કેરેનઓઇતિ[૭૭] દ્રિઘઓશ[૭૮] હ્વત્-મસો[૭૯] મનો,[૮૦] યત્[૮૧] ઉસ્નાંમ્[૮૨] અઓઇતિ[૮૩] વઓઘ્ય.[૮૪] પોઉરૂ-નરેમ્[૮૫] તૂમ્[૮૬] કેરેનૂષિ[૮૭] સ્પન્યંઘ્રહેમ[૮૮] ચિસ્તિવસ્તરેમ,[૮૯] યસે[૯૦]-તે[૯૧] બાધ,[૯૨] હુઓમ[૯૩] જાઇરે,[૯૪] ગવ[૯૫] ઇરિસ્તહે[૯૬] બક્ષઇતિ.[૯૭] (૧૪) મા[૯૮] મે[૯૯] યથ[૧૦૦] ગાઉશ[૧] દ્રફ્ષો[૨] આસિતો[૩] વારેમ્[૪] અચઇરે.[૫] ક્રષ[૬] ક્રયન્તુ[૭] તે[૮] મધો,[૯] વેરેજયંઘ્રઉહાઓંઘ્રહો[૧૦] જસેન્તુ.[૧૧] પ-ઇરિ[૧૨]-તે,[૧૩] હુઓમ[૧૪] અષાઉમ[૧૫] અષવાજો,[૧૬] દધાંમિ[૧૭] ઇમાંમ[૧૮] તનૂમ,[૧૯] યા[૨૦] મે[૨૧] વઓનઇતે[૨૨] હુરઓધ[૨૩] (૧૫) અવંઘ્રહરે-જામિ[૨૪] જન્યઓઇશ[૨૫] ઊનાંમ[૨૬] મઇરયયાઓ[૨૭] એવીતો-ખરેધ-યાઓ,[૨૮] યા[૨૯] મઇન્યેઇન્તિ[૩૦] દવયેઇન્તિ[૩૧] આથ્રવનેમચ[૩૨] હુઓ-મેમચ,[૩૩] હા[૩૪] યા[૩૫] દસ[૩૬] અપનસ્યેઇતિ.[૩૭] યા[૩૮] તત્[૩૯] યત્[૪૦] હુઓમહે[૪૧] દ્રઓનો[૪૨] નિગાઓંઘ્રહેન્તિ[૪૩] નિશહિધઇતિ,[૪૪] નો-ઇત્[૪૫] તાંમ્[૪૬] આથ્રવો-પુથ્રીમ્[૪૭] નઓધ[૪૮] દસ્તિ[૪૯] હુપુથ્રીમ.[૫૦]

(૧૩) હોમને[૬૬] નમાજ[૬૫] (હોજો)! કે જે[૬૭] દરવીશનાં[૬૯] મનને[૭૧] સઉથી તવંગર (માણસ)નાં[૭૩] જેટલું મ્હોટું[૭૦] કરેછે.[૬૮] હોમને[૭૫] નમાજ[૭૪] (હોજો)! કે જે[૭૬] દરવીશના[૭૮] મનને[૮૦] એટલું બુલંદ[૭૯] કરેછે,[૭૭] કે[૮૧] (તે) વિદ્યાને લીધે[૮૪] ઉંચે[૮૨] જાએછે[૮૩] (ઈઆને બુલંદ વિચાર કરેછે). અએ પીળા[૯૪] હોમ![૯૩] જે કોઈ[૯૦] તુંને[૯૧] ખચીત[૯૨] ગાએમાંથી[૯૫] નીક-

---

* દીનદાર માણુસોની વહી (inspiring) ને માટે તંદરોસ્તી આપનારી પ્રવાહી તારામાંથી નીકળેછે (રેવરંડ મિલ્સ).

† અસલ અર્થ 'બીખમાંથી ઉખેડી કાહાડ' (ધાતુ પર-વિપ્).

‡ પ્રોફેસર હારલે. એ વિદ્વાન 'ની મનો મનો'ને બદલે 'વી નમ મનો' લેવાને દરૂસ્ત ધારેછે. 'વી નમ' ઈઆને તું વાકું વાળ-દાબ (આજ્ઞાર્થ); ધાતુ નમ્.

ળતી ચીજ[૯૬] (ઈઆને જીવામ) અર્પણ *કરેછે[૯૭] (તેને) તું[૯૬] નરથી ભરપુર,[૯૫] વધારે ડહાપણવાળો[૯૮] જ્ઞાનવાળો[૯૯] કરેછે.[૯૭]

(૧૪) "વરસાદમાં દુધનાં ટીપાંની માફક મારી આગળથી (અએ હોમ!) તું એકાએક ગુમ થઈ જતો ના.†" તારા[૮] તંદરોસ્તીના ઉપાયો[૯] આગળ[૬] વધે[૭] (તથા) અસરકારક રીતે[૧૦] (હમુને) પોંહોંચે![૧૧] અએ અશો[૧૫] (તથા) અશોઈનું કૌવત આપનારા[૧૬] હોમ![૧૪] આએ[૧૮] (મારૂં) શરીર[૧૯] કે જે[૨૦] મને[૨૧] ખુબસુરત[૨૩] દેખાએછે[૨૨] (તે) તુંને[૧૩] હું અર્પણ કરૂંછું.[૧૨-૧૭] (૧૫) સાંપની ખસલતની[૨૭] (તથા) બુરી અક્કલની[૨૮] જીનની[૨૫] ‡તંગીને[૨૬] હું પાછી હઠાઉંછું,[૨૪] કે જે[૨૯] (જીન) આથ્રવનને[૩૨] તથા હોમને[૩૩] ઠગવાનો[૩૧] મનસુબો ¶કરેછે;[૩૦] (અને) ઠગ્યા પછી[૩૬] તે[૩૪] નાબુદ થઈ જાએછે.[૩૭] જે[૩૮] (બાઈડી) હોમનો[૪૧] (ઈઆને હોમની નયતે ઈજેલો) દરૂન[૪૨] અધર્મીથી ખાવા[૪૩] બેસેછે,[૪૪] તેણીને[૪૬] (હોમ) આથ્રવનનાં જેવાં ફરજંદ[૪૭] (તથા) સદ્‌ગુણી છોકરા[૫૦] આપતો[૪૯] §નથી.[૪૮]

(૧૬) પંચનાંમ્[૫૧] અહ્નિ,[૫૨] પંચનાંમ્[૫૩] નોઇત્[૫૪] અહ્નિ.[૫૫] હુમતહે[૫૬] અહ્નિ,[૫૭] દુશ્મતહે[૫૮] નોઇત્[૫૯] અહ્નિ.[૬૦] હુખ્તહે[૬૧] અહ્નિ,[૬૨] દુઝૂખ્તહે[૬૩] નોઇત્[૬૪] અહ્નિ.[૬૫] હુવર્શતહે[૬૬] અહ્નિ,[૬૭] દુઝ્વર્શતહે[૬૮] નોઇત્[૬૯] અહ્નિ.[૭૦] સ્રઓષહે[૭૧] અહ્નિ,[૭૨] અસ્રુશ્તોઇશ્[૭૩] નોઇત્[૭૪] અહ્નિ.[૭૫] અષઓનો[૭૬] અહ્નિ,[૭૭] દ્રવતો[૭૮] નોઇત્[૭૯] અહ્નિ[૮૦] અતચિત્ અહ્માત્[૮૧] યથ[૮૨] અપેમેમ્[૮૩] મનિવાઓ[૮૪] અંધ્રહત્[૮૫] નિવાઇતિશ્.[૮૬]

---

* 'બક્ષઇતી'ને હારલે તથા મિલ્સ ધાતુ બક્ષ=સંસ્કૃત ભક્ષ=ખાવું, ગળી જવું ઉપરથી લઇને 'જે કોઈ તુંને દુધમાં ભેળીને પીએછે' એપ્રમાણે અર્થ કરેછે.

† પ્રોફેસર હારલે તથા ડાકટર મિલ્સ. બલદના ચામડાંના (બનાવેલા) વાવતાની માફક તું થતો ના; મારી આગળથી તું જહદપથી છુટો પડતો ના (પ્રોફેસર દારમેસ્તેતે). એની મતલબ એવી સમજવામાં આવીછે કે, અએ હોમ! ક્રિયાની રૂએ પીધાથી તારી જે ખુબીવાળી અસર મારાં બદનમાં થાએ, તે કાયમ રેહે, અને જતી નહી રેહે. ઉપર જણાવેલો વાવતો તે, શાહનામામાં આવેલા કાવેહ નામના લુહારનો પેટ આગળ બાંધવાનો ચામડાંનો કટકો, જેનો પાછળથી વાવતો બનાવવામાં આવ્યો હતો, તેનો ઇશારો હોએ એમ દારમેસ્તેતે ગણેછે.

‡ ઈઆને જીનથી ઉત્પન્ન થતી દરિદ્રતાને.

¶ અસલ અર્થ 'વિચારેછે અને ઠગેછે.'

§ એનું ઉલટું જુઓ ઈજશ્નેનો ૯ મો હા, ફકરો ૨૨ મો.

(૧૬) પાંચ બાબદોને[૫૧] હું (મળતો) છેઉં;[૫૨] પાંચ બાબદોને[૫૩] હું (મળતો) છેઉં[૫૫] નહી.[૫૪] નેક વિચારને[૫૬] હું (મળતો) છેઉં;[૫૭] બદ વિચારને[૫૮] હું (મળતો) છેઉં[૬૦] નહી.[૫૯] નેક સખુનને[૬૧] હું (મળતો) છેઉં;[૬૨] બદ સખુનને[૬૩] હું (મળતો) છેઉં[૬૫] નહી.[૬૪] નેક કાંમને[૬૬] હું (મળતો) છેઉં;[૬૭] ખરાબ કાંમને[૬૮] હું (મળતો) છેઉં[૭૦] નહી.[૬૯] (દીનની) ફરમાનદારીને[૭૧] હું (મળતો) છેઉં;[૭૨] (દીનની) નાફરમાનદારીને[૭૩] હું (મળતો) છેઉં[૭૫] નહી.[૭૪] અશો (માણસ)ને[૭૬] હું (મળતો) છેઉં;[૭૭] દરવંદ (ઈઆને પાપી માણસ)ને[૭૮] હું (મળતો) છેઉં[૮૦] નહી.[૭૯] જયાંહાંસુધી[૮૨] (સપેનામીનો તથા અંગ્રેમીનો) (એ) બે મીનોની[૮૪] સઉથી છેલ્લી[૮૩] હરીફાઈ[૮૬] તમામ થશે,[૮૫] ત્યાંહાંસુધી[૮૧] (હું ઉપર જણાવ્યા મુજબ રહીશ).

(૧૭) આઅત્[૮૭] અઓખ્ત[૮૮] જરથુશ્રો,[૮૯] નેમો[૯૦] હુઓમાઇ[૯૧] મજ્દધાતાઇ.[૯૨] વંધ્રહુશ[૯૩] હુઓમો[૯૪] મજ્દધાતો.[૯૫] નેમો[૯૬] હુઓમાઇ[૯૭] વીસ્પે[૯૮] હુઓમ[૯૯] ઉપ-સ્તઓમિ,[૧૦૦] યત્ચિત્[૧] બરેષ્નુષ્વ[૨] ગઇરિનાંમ,[૩] યત્ચિત્[૪] જાંફ્નુષ્વ[૫] રઓનાંમ,[૬] યએચિત્[૭] આંજહુ[૮] દરેતાઓંધ્રહો[૯] જઇનિનાંમ[૧૦] ઉપ દરેજ્હુ.[૧૧] એરેજતએન[૧૨] હચ[૧૩] તશ્ત[૧૪] જરનએનેમ[૧૫] અવિ[૧૬] તક્ષે;[૧૭] મા[૧૮] તે[૧૯] નીરે[૨૦] જેમિ[૨૧] પઇતિ,[૨૨] ઇથ[૨૩] રએવન્તો[૨૪] અરેજહે.[૨૫] (૧૮) ઇમાઓસે[૨૬]-તે[૨૭] હુઓમ[૨૮] ગાથાઓ,[૨૯] ઇમાઓ[૩૦] હેન્તિ[૩૧] સ્તઓમાયો,[૩૨] ઇમાઓ[૩૩] હેન્તિ[૩૪] ચીચષાનાઓ[૩૫] ઇમે[૩૬] હેન્તિ[૩૭] અર્ષુખ્ધ[૩૮] વાચો.[૩૯] દાસ્મઇનિશ[૪૦] વારેથ્રધ્નિશ,[૪૧] પઇતિ-બિષિશ,[૪૨] બએષજય.[૪૩]

(૧૯) ઇમાઓસે[૪૪] તૂમચિત્[૪૫] માવોય.[૪૬] ક્રષ[૪૭] ક્રયન્તુ[૪૮] તે[૪૯] મધો,[૫૦] રઓક્ષ્ન[૫૧] ક્રયન્તુ[૫૨] તે[૫૩] મધો;[૫૪] રેનજયો[૫૫] વજઇતે[૫૬] મધો.[૫૭] વારેથ્રધ્નિશ[૫૮] હેન્તેમ[૫૯] આસ્તઓઇતે,[૬૦] હથ્ર[૬૧] અન[૬૨] ગાથ્વ્ય[૬૩] વચ.[૬૪] (૨૦) ગવે[૬૫] નેમો,[૬૬] ગવે[૬૭] નેમો,[૬૮] ગવે[૬૯] ઉખ્ધેમ,[૭૦] ગવે[૭૧] વેરેથ્રેમ,[૭૨] ગવે[૭૩] ખ્વરેતેમ,[૭૪] ગવે[૭૫] વસ્રેમ,[૭૬] ગવે[૭૭] વેરેજયાતાંમ[૭૮] તાંમ[૭૯] ને[૮૦] ખ્વરેથાઇ[૮૧] ફ્રુષયો.[૮૨]

(૨૧) હુઓમેમ[૮૩] જાઇરીમ[૮૪] બેરેજન્તેમ[૮૫] યજમઇદે;[૮૬] હુઓમેમ[૮૭] ફ્રાષ્મીમ[૮૮] ફ્રાદત્-ગએથેમ[૮૯] યજમઇદે;[૯૦] હુઓમેમ[૯૧] દૂરઓષેમ[૯૨] યજમઇદે;[૯૩] વીસ્પે[૯૪] હુઓમ[૯૫] યજમઇદે;[૯૬] જરથુશ્રહે[૯૭] સ્પિતામહે[૯૮] ઇધ્ર[૯૯] અષઓનો[૧૦૦] અષીમચ[૧]

ફ્રવષીમચ્[2] યજમઇદે.[3]

યેંઘ્રહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મજ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્રહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(૧૭) ત્યારે[87] જરતોશ્તે[89] કહ્યું[88] કે, હોરમજદના પેદા કીધેલા[92] હોમને[91] નમાજ[90] (હોજો)! હોરમજદનો પેદા કીધેલો[95] હોમ[94] સારો[93] (છે). હોમને[97] નમાજ[96] (હોજો)! બધી જાતના[98] હોમ[99] કે જે[1] પાહાડોની[3] બુલંદી ઉપર,[2] તથા જે[4] ખીણોનાં[6] ઉંડાણમાં[5] તથા જે[7] *જીનોના[10] બંદમાં[11] (આવેલા) ડુંગરોના ખોની[9] સાંકડી જગાઓમાં[8] (ઉગેછે) (તેને) હું વખાણુંછું.[100] (અએ હોમ!) રૂપાનાં[12] તશ્તમાં-થી[13 14] સોનાંનાં[15] (તશ્ત) માં[16] હું (તુંને) રેડુંછું[17] (અથવા ગાળુંછું[17]). (અએ હોમ!) તુંને[19] જમીન[21] ઉપર[22] (હું) નહી[18] ઢોળું,[20] કારણ કે[23] (તું) ઉંચી[24] કીંમતનો[25] (છે).

(૧૮) અએ હોમ![26] આએ[26] ગાથા[28] તારેમાટે[27] છે;[31] આએ[30] સ્તુતિનાં ગાયનો,[32] આએ[33] સ્વાદદાર †ભોજન[35] (તારેમાટે) છે;[31] (તથા) આએ[36] સાચ્ચા બોલેલા[38] (બંદગીના) કલામો[39] (તારેમાટે) છે.[37]

ખોલાસો:—(સ્તુતિનાં ગાયનો, ખરાં દિલથી કીધેલી બંદગી તથા લેજ્જતદાર પકવાનો એ બધું, અએ હોમ! હમો તુંને અર્પણ કરીએ છિયે.)

(અએ હોમ!) (તું) સુખાકારી આપનાર,[40] ફતેહ (અથવા દુશ્મનને મારવાનું કૌવત) આપનાર,[41] દ્રેષની સાંભે થનાર[42] તથા તંદરોસ્તી આપનાર[43] (છે).

(૧૯) "એ બધું મને લગતું છે, તેમજ તું ‡બી." (અએ હોમ!) તારા[49] રોગને દૂર કરનારાં ¶સાધનો[50] આગળ[47] વધે તો સારૂં![48] તારાં[53] રોગને દૂર કરનારાં ¶સાધનો[54] તેજીથી[51] ફેલાવો પામે તો સારૂં![52] (તારાં) રોગને દૂર કરનારાં ¶સાધનો[56] સેહેલાઈથી[55] મળી આવેછે.[56] આએ[62] ગાથાના[63] કલામો[64] સહિત[61] (જે કોઈ) (હોમને) વખાણેછે,[60] (તે) ફતેહમંદ[58] (અથવા દુશ્મનને મારનાર[58]) તથા

---

* જઇનિ ઈઆને નારીજાતની બુરી શક્તિ, દેવ-દરૂજની ખસલતની ઓરત, જીન. હોમનો દુશ્મન (ચુસ્તિ). બદી તથા દરદરૂપી દેવી (દારમેસ્તેતે).

† ધાતુ ચષ્=ચશીદન્ (ફારસી)=ચાખવું; અથવા શિખામણો, નસિહતની બાબદો; ધાતુ ચષ્=સંસ્કૃત चक्ष्=શિખવવું.

‡ મિલ્સ. તેના બદલામાં તારી કેફ તું મને આપ (દારમેસ્તેતે).

¶ અથવા તંદરોસ્તી આપનારા ઉપાયો. 'મઐો'નો અર્થ ડહાપણ બી થાએછે.

*ચપળ[૬૪] (†થાએછે). (૨૦) ગાએ-ગોસ્પંદનેમાટે[૬૫] નમાજ[૬૬] (હોજો)! ગાએ–ગોસ્પંદનેમાટે[૬૭] નમાજ[૬૮] (હોજો)! ગાએ–ગોસ્પંદનેમાટે[૬૯] (સારા) સખુન[૭૦] (હોજો)! ગાએ–ગોસ્પંદનેમાટે[૭૧] ફતેહ[૭૨] (હોજો)! ગાએ–ગોસ્પંદને માટે[૭૩] ખોરાક[૭૪] (હોજો)! ગાએ–ગોસ્પંદનેમાટે[૭૫] વસ્ત્ર[૭૬] (હોજો)! ગાએ–ગોસ્પંદનેમાટે[૭૭] (આપણે) ‡મેહેનત કરવી જોઇએ,[૭૮] (સબબ કે) તે[૭૯] આપણા[૮૦] ખોરાકનેમાટે[૮૧] વધારો કરનારાં[૮૨] (છે).

(૨૧) લીલા[૮૪] (તથા) બુલંદ[૮૫] હોમને[૮૩] હમો વખાણીએ છિયે;[૮૬] આબાદી કરનાર[૮૮] (તથા) દુનિયાંની વૃદ્ધિ કરનાર[૮૯] હોમને[૮૭] હમો વખાણીએ છિએ;[૯૦] દરદને પછાત નાખનાર[૯૨] હોમને[૯૧] હમો વખાણીએ છિયે.[૯૩] બધા[૯૪] હોમને[૯૫] (ઈઆને જુદી જુદી જાતના હોમને) હમો વખાણીએ છિયે.[૯૬] સપેતમાન[૯૮] અશો[૧૦૦] જરતોશ્તની[૯૭] અશોઈને[૧] તથા (તેનાં) ફરોહરને[૨] આએ જગાએ[૯૯] માન સહિત હમો યાદ કરીએ છિયે.[૩]

(બાજમાં પઢે.) **અહુરમજ્દ ખોદાએ, અવજૂનીએ મર્દુમ, મર્દુમ સર્દગાંન્, હમા સર્દગાંન્, હમબાયસ્તે વેહાંન્, ઓએમ બેહદીન્ માજ્દયસ્નાંન્ આગહી આસ્તવાની નેકી રસાનદ; અએદૂન્ બાદ.** (પ્રગટ પઢે.) **યથા અહૂ વઇર્યો ૨.**

યસ્નેમચ વહ્મેમચ અઓજસચ જવરેચ આફ્રીનામિ હઓમહે અષવઝંઘ્રહે. અષેમ્ વોહૂ ૧ ☞ **અહ્માઇ રએશચ; હઝંઘ્રેમ; જસ મે અવંઘ્રહે મજ્દ; કેર્ફેહ્ મોજ્દ.**

· રોજ નેક્ નાંમ, રોજ પાક્ નાંમ, રોજ મુબારક્ (ફલાંન), માહે મુબારક્ (ફલાંન), ગાહે (ફલાંન), નમાજ દાદારે ગેહાંન્ દામાન. ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મજ્દાઓ, તરોઇદીતે અંઘરહે મઇન્યેઉશ. હઇથ્યાવર્ર્શતાંમ્ હ્યત્ વસ્ના ફ્રેરષોતેમેમ. સ્તઓમિ અષેમ; અષેમ વોહૂ ૧.

ગોરૂજે ખોરેહ્ અવજાયાદ્ હોમ યજદ્ બેરસાદ્ અમાવંદ્ પીરોજગર્, અમાવંદી પીરોજગરી. દાદ્ દીન્ બેહ્ માજ્દયસ્નાંન્, આગહી રવાઇ ગોઆફ્રેગાંની બાદ્ હફ્તે કેશ્વર્ જમીન્; અએદૂન્ બાદ્. મન્ આનો આવાયદ્ શુદન્, મન્ આનો આવાયદ્ શુદન્, મન્ આનો આવાયદ્ શુદન્. અષઓને અષેમ વોહૂ ૧.

---

* અંગ્રેજીમાં વિશેષણ તરીકે Live આવેછે તેવો 'હેન્તેમ્'નો અર્થ લેવો.
† જે શખ્સ હોમને વખાણે છે તે ઘણો ફતેહમંદ થાએછે (જુઓ ૬ ઠો ફકરો).
‡ એના ખોલાસા બાબે જુઓ બેહેરાંમ યશતનો ૨૦ મો ફકરો.

☞ (દક્ષિણ દિશા તરફ મોહોડું કરીને પઢે.) દાહારે ગેહાંન દીને માજદયસ્નની દાદે જરથુશ્તી. નેમસે-તે અષાઉમ્ સેવીશ્તે અરેદ્વિ સૂર અનાહિતે અષઓને અષેમ્ વોહૂ ૧.

નેમો ઉર્વઇરે વંઘ્વઉહિ મજદધાતે અષઓને અષેમ્ વોહૂ ૧.

હુઓમેમ્ જાઇરીમ્ બેરેજન્તેમ્ યજમઇદે; હુઓમેમ્ ફ્રાષ્મીમ્ ફ્રાદત્-ગએથેમ્ યજમઇદે; હુઓમેમ્ દૂરઓષેમ્ યજમઇદે. અષેમ્ વોહૂ ૧. હોમ્ યજદ્દ બેરસાદ્દ. અષેમ્ વોહૂ ૧.

ન્હાની હોમ યશ્ત.

ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મજદાઓ. અષેમ્ વોહુ ૧.

૫ નામે યજદાંન્ અહુરમજદ ખોદાએ અવજૂની, ગોરૂજે ખોરેહ્ અવજાયાદ્દ; હોમ્ યજદ્દ બેરસાદ્દ.

અજ હમા ગુનાહ્ પતેત પશેમાનુમ; અજ હર્વસ્તીન્ દુશ્મત દુજ્જૂખ્ત દુજ્વરૂશ્ત, મેમ્ ૫ ગેતી મનીદ્દ, ઉઇમ્ ગોફ્ત, ઉઇમ્ કર્દ, ઉઇમ્ જસ્ત, ઉઇમ્ બૂન્ બૂદ્દ એસ્તેદ્દ. અજ આંન્ ગુનાહ્ મનશ્ની ગવશ્ની કુનશ્ની, તની રવાની ગેતી મીનોઆંની, ઓખે અવાખ્શ પશેમાન્ ૫ સે ગવશ્ની ૫ પતેમ્ હોમ. ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મજદાઓ, તરોઇદીતે અંઘ્રહે મઇન્યેઉશ; હઇથ્યાવરૂશ્તાંમ્ હાત્ વસ્ના ફ્રેરષોતેમેમ. સ્તઓમિ અષેમ; અષેમ વોહૂ ૩.

ફ્રવરાને મજદયસ્નો જરથુશ્ત્રિશ વીદએવો અહુર-ત્કએષો (જે ગેહ હોએ તે પઢે.) ફ્રસસ્તયએચ. હુઓમહે *અષવજંઘ્રહે, ક્ષ્નઓથ્ર યસ્નાઇચ વહ્માઇચ ક્ષ્નઓથ્રાઇચ ફ્રસસ્તયએચ, યથા અહૂ વઇર્યો જઓતા ફ્રા મે મ્રૂતે, અથા રતુશ અષાત્ચિત્ હચ ફ્રા અષવ વીધ્વાઓ મ્રઓતૂ. હુઓમેમ્ જાઇરીમ્ બેરેજન્તેમ્ યજમઇદે; હુઓમેમ્ ફ્રાષ્મીમ્ ફ્રાદત્-ગએથેમ યજમઇદે; હુઓમેમ્ દૂરઓષેમ્ યજમઇદે.

---

* એના તરજુમા તથા ખોલાસા બાબે જુઓ ૩૩૪ મા સફાની પેહેલ્લી નોટ.

***ની તે[૧૨] જાઇરે[૧૩] મધેમ[૧૪] સ્રુયે.[૧૫] †ની અએમ,[૧૬] ની વેરથ્રઘ્નેમ,[૧૭] ની દરવરે,[૧૮] ની બએષજેમ,[૧૯] ની ફ્રદથેમ,[૨૦] ની વરેદ્દથેમ,[૨૧] ની અઓજો[૨૨] વીસ્પો-તનૂમ,[૨૩] ની મસ્તીમ[૨૪] વીસ્પો-પએસંઘ્રહેમ,[૨૫] ની તત્,[૨૬] યથ[૨૭] ગએથાહુવ[૨૮] વસો-ક્ષથ્રો[૨૯] ફ્રચરાને,[૩૦] ત્બએષો-તઉર્વાઓ[૩૧] દ્રુજેમ્-વનો.[૩૨] ની[૩૩] તત્[૩૪] યથ[૩૫] ‡તઉર્વયેનિ.[૩૬]**

અએ લીલા[૧૩] (હોમ)! ¶તારી પાસેથી[૧૨] ડહાપણ,[૧૪] હિમ્મત,[૧૬] ફતેહ,[૧૭] $તંદરોસ્તી,[૧૮] તંદરોસ્તીના ઉપાય,[૧૯] આબાદી,[૨૦] વૃદ્ધિ,[૨૧] તમામ શરીરનું[૨૩] કૌવત[૨૨] (તથા) તમામ ચળકાટ ભરેલી[૨૫] મ્હોટાઈ[૨૪]—એ સઘળું[૨૬] હું માગુંછું,[૧૫] કે જેથી કરીને[૨૭] (ઈઆને તે મેળવ્યાથી) મુલુકોમાં[૨૮]

---

* હઈથી તે એજ ફકરામાં આવેલા 'દ્રુજેમ્—વનો' સુધીના બોલો ઈજ-સ્નેના ૯ મા હાના ૧૭ મા ફકરામાંથી આએ ઠેકાણે લીધાછે, અને 'ની તત્ યથ તઉર્વયેનિ'—એ બોલો તેજ હાના ૧૮ મા ફકરામાંથી લીધાછે.

† આએ ફકરામાં જે "ની" આવેલોછે તે દરેક "ની" પછી "સ્રુયે" જોઇએ તેમ સમજવું; "ની સ્રુયે" ઈઆને હું માગુંછું.

‡ 'ની તત્ યથ તઉર્વયેનિ'—એ વાકય આએ ઠેકાણે મ્હોટી હોમ યશ્ત-માંથી અધુરો લીધોછે; એની પછી નીચે જણાવેલા બોલો (જે મ્હોટી હોમ યશ્તમા છે તે) આવ્યા વગર બરાબર પુરી મતલબ ઊઠતી નથી. 'તઉર્વયેનિ' (હું તોડું-તોડી નાખું) ક્રિયાપદનો કર્મ નથી, તે લીધા વગર વાકય અધુરો રેહેછે—"વીસ્પનાંમ્ ત્બએષવતાંમ્ ત્બએષાઓ, દએવનાંમ્ મષ્યાનાંમ્ચ, યાથ્વાંમ્ પઇરિકનાંમ્ચ, સાથ્રાંમ્ કઓયામ્ કરફ્નાંમ્ચ, મઇર્યનાંમ્ચ, બિજંગ્રનાંમ્ અ-ષેમઓધનાંમ્ચ બિજંગ્રનાંમ્, વેહ્રૂકનાંમ્ચ ચથ્વરે-જંગ્રનાંમ્, હએનયાઓ-સ્ચ પેરેથુ-અઇનિકયાઓ દવાંઇથ્યાઓ પતાંઇથ્યાઓ." ઉપલા આખા વાકયનો તરજુમો:—"તે (ઈઆને એ ફકરામાં જણાવેલું કૌવત, તંદરોસ્તી, મ્હોટાઈ, ડહાપણ, હિમ્મત, ઇત્યાદિ) હું માગુંછું, કે જેથી કરીને તમામ દ્વેષ રાખના-રાઓની, દેવોની, માણસોની, જાદુગરોની, પરીઓની, જુલમગારોની, કીકોની, કરપોની, સાંપના ખવાસનાં માણસોની, આરમોગ માણસોની, ચાર પગવાળાં વરૂઓની તથા પુષ્કળ પલટણવાળાં, ફરેબવાળાં તથા ધસારો કરી આવનારાં લશ્કર—એ બધાંઓની ખરાબીઓને હું તોડું." હું ધારૂંછું કે આએ ન્હાની હોમ યશ્ત ભણતી વખતે, "ની તત્ યથ તઉર્વયેનિ" બોલો ભણ્યા પછી ઉપર જણાવેલા જોઈતા તથા બંદ બેસતા મ્હોટી હોમ યશ્તના અવસ્તાના બોલો બી ભણવામાં આવે તો બેહેતર; નહી તો વાકય કર્મવગરનો અધુરો રેહેછે.

¶ મ્હેટી હોમ યશ્તના પેહેલ્લા કરદાના ૧૭ મા ફકરામાંબી એમ લેવું.

$ ઈઆને હોમનો રસ પીધાથી જે તંદરોસ્તી મળેછે તે.

સ્વતંત્ર પાદશાહ,[૨૯] ખરાબીને તોડનાર[૩૧] (તથા) દરૂજને મારનારની માફક[૩૨] હું ફરૂં[૩૦] (અથવા અમલ કરૂં[૩૦]). તે[૩૪] (એટલે એ ફકરામાં જણાવેલું કૌવત, તંદરોસ્તી, મ્હોટાઈ, ડહાપણ, ઇત્યાદિ) હું માગુંછું,[૩૩] જેથી કરીને[૩૫] (તમામ દેવો, જાદુગરો, જુલમગારો, ઇત્યાદિની ખરાબીઓને) હું તોડું.[૩૬]

હુઓમેમ્ જાઇરીમ્ બેરેજન્તેમ્ યજમઇદે; હુઓમેમ્ ફ્રા-ડ્મીમ્ ફ્રાદત્-ગએથેમ્ યજમઇદે; હુઓમેમ્ દૂરઓષેમ્ યજમઇદે; વીસ્પે હુઓમ યજમઇદે; જરથુશ્ત્રહે સ્પિતામહે ઇધ અષઓનો અષીમ્ચ ફ્રવષીમ્ચ યજમઇદે.*

યેંઘ્રહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મજ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્રહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(બાજમાં પઢે.) **અહુરમજ્દ ખોદાએ, અવજૂનીએ મર્દુમ, મર્દુમ સર્દગાંન્ હમા સર્દગાંન્, હમબાયસ્તે વેહાન્, ઓએમ્ બેહદીન્ માજ્દયસ્નાંન્ આગહી આસ્તવાની નેકી રસાનદ્; અએદૂન્ બાદ.** (પ્રગટ પઢે.) **યથા અહૂ વઇર્યો ૨.**

યસ્નેમ્ચ વહ્મેમ્ચ અઓજસ્ચ જવરેચ આફ્રીનામિ હુઓ-મહે અષવજંઘ્રહો, અષેમ્ વોહૂ ૧. ☞ **અહ્માઇ રએશ્ચ; હજંઘ્રેમ્; જસ મે અવંઘ્રહે મજ્દ; કેરૂફેહ મોજ્દ.**

રોજ નેક્ નાંમ્, રોજ પાક્ નાંમ્, રોજ મુબારક્ (ફલાંન), **માહે મુબારક્** (ફલાંન), **ગાહે** (ફલાંન), **નમાજ દાદારે ગેહાંન્ દામાંન્. ક્ષનઓથ્ર અહુરહે મજ્દાઓ, તરોઇદીતે અંઘ્રહે મઇ-ન્યેઉશ્; હઇથ્યાવરૂશ્તાંમ્ હ્યત્ વસ્ના ફ્રેરષોતેમેમ્. સ્તઓમિ અષેમ્; અષેમ્ વોહૂ ૧.**

ગોરજે ખોરેહ્ અવજાયાદ્ હોમ્ યજદ્, બેરસાદ્ અમાવંદ્ પીરોજગરૂ અમાવંદી પીરોજગરી દાદ્ દીન્ બેહ્ માજ્દયસ્નાંન્, આગહી રવાઇ ગોઆફરંગાંની બાદ્ હફ્તે કેશ્વર જમીન્, અએ-દૂન્ બાદ્. મન્ આનો આવાયદ્ શુદન્, મન્ આનો આવાયદ્ શુદન્, મન્ આનો આવાયદ્ શુદન્; અષઓને અષેમ્ વોહૂ ૧

☞ (દક્ષિણ દિશા તરફ મોહોડું કરીને પઢે.) **દાદારે ગેહાંન્ દીને**

---

* એના તરજુમાનેમાટે જુઓ મ્હોટી હોમ યશ્તનો છેડેનો ભાગ, સફો ૩૫૩-૩૫૫.

માજદયસ્ની દાદે જરથુશતી. નેમસે-ન્તે અષાઉમ સેવિશ્તે અરેદ્વિ સૂર અનાહિતે અષઓને. અષેમ વોહૂ ૧.

નેમો ઉર્વરે વંઘ્રઉહિ મજદધાતે અષઓને. અષેમ વોહૂ ૧.

હઓમેમ જાઇરીમ બેરેજન્તેમ યજમઇદે; હઓમેમ ફ્રાષ્મીમ ફ્રાદત્‌-ગએથેમ યજમઇદે; હઓમેમ દૂરઓષેમ યજમઇદે. અષેમ વોહૂ ૧. હોમ યજદ બેરસાદ. અષેમ વોહૂ ૧.

હોમ યશ્તની નીરંગ.

(એ નીરંગ મ્હોટી અથવા ન્હાની હોમ યશ્ત પઢ્યા પછી ત્રણવારપઢે.)

☞ કુ શેકનમ,[2] ઓ[3] વાએનુમ,[4] ઓ[5] નેજાર્ કુનમ[6] કાલ્બુદે[7] શુમા[8] દીવાંન્,[9] ઓ[10] દરૂજાંન[11] ઓ[12] જાદુઆંન્,[13] ઓ[14] પરીઆંન્,[15] પ[16] હોમ[17] વ[18] બર્સમ,[19] વ[20] દીને[21] રાસ્ત[22] વ[23] દોરોસ્ત[24] વેહ,[25] કે[26] દાદાર્ અહુરમજદ[27] ઓએ મન[28] ચાશીદ[29] અષઓને અષેમ વોહૂ ૧. (☞ ત્રણ વાર પઢે.)

હોમ[17] તથા[18] બરસમ[19] વડે[16] તથા[20] સાચ્ચી[22] અને[23] સંપૂર્ણ[24] (અને) ભલી[25] દીન[21] કે જે[26] દાદાર હોરમજદે[27] (પેગમબર જરતોશ્તની મારફતે) મને[28] શિખવી,[29] (તે દીન)થી[16] તમો[8] દેવો[9] તથા[10] દરૂજો[11] તથા[12] જાદુગરો[13] તથા[14] પરીઓનાં[15] કાલબુદને[7] હું ભાંજું[2] તથા[3] મારૂં[4] તથા[5] આજેજ કરૂં.[6]

વનન્ત યશ્ત.

ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મજદાઓ. અષેમ વોહૂ ૧.

પ નામે યજદાંન્ અહુરમજદ ખોદાએ અવજૂની, ગોરૂજે ખોરેહ્ અવજાયાદ; વનન્ત સતર્ અહુરમજદ દથ અષવ અષહે રદ બેરસાદ.† અજ હમા ગુનાહ પતેત

* નાઢલા તથા મ્હોટા સીરોજામાં તેશ્તર તીરની ખુશ્નુમનમાં વનન્ત, સતવએસ તથા હપ્તોઇરિંગની ખશ્નુમન આવેલી છે, તે ઉપરથી પ્રોફેસર દારમેસ્તેતે એ યશ્તને તીર યશ્તનો વધારાનો ભાગ ગણેછે. એમાં આવેલી બાબદ જોતાં, એ યશ્ત ખરૂફસ્તરો તથા નુકસાનકારક જાનવરોને દફે કરવાની નીરંગ તરીકે ગણાઈ શકાએ.

† ઈઆને હોરમજદનો પેદા કીધેલો અશો વનન્ત સેતારો (જે) અશોઇનો સરદાર (તે) (મારી મદદે) પોંહોંચો! વનન્ત સેતારાના ખોલાસા બાબે જુઓ સફો ૩૧, ૪ થી નોટ.

પશેમાનુમ; અજ હર્વસ્તીન્ દુશ્મત દુજૂખ્ત દુજ્વર્શ્ત, મેમ્ પ ગેતી મનીદ્, ઉઇમ્ ગોફત્, ઉઇમ્ કર્દે ઉઇમ્ જસ્ત, ઉઇમ્ બૂન્ બૂદ્ એસ્તેદ્. અજ આંન્ ગુનાહ્ મનશ્ની ગવશ્ની કુનશ્ની, તની રવાની ગેતી મીનોઆંની, ઓખે અવાખ્શ પશેમાન્ પ સે ગવશ્ની પ પતેત્ હોમ્. ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મજદાઓ તરોઇદીતે અંગ્રહે મઇન્યેઉશ; હઇથ્યાવર્શ્તાંમ્ હ્યત્ વસ્ના ફ્રેરષોતેમેમ્. સ્તઓમિ અષેમ; અષેમ વોહૂ ૩.

ફ્રવરાને મજદયસ્નો જરથુશ્ત્રિશ વીદએવો અહુર-તકએષો (જે ગેહ હોએ તે પઢે) ફ્રસસ્તયએચ. વનન્તો સ્તારો મજદધાતહે,* ક્ષ્નઓથ્ર યસ્નાઇચ વહ્માઇચ ક્ષ્નઓથ્રાઇચ ફ્રસસ્તયએચ, યથા અહૂ વઇર્યો જઓતા ફ્રા મે બ્રતે, અથા રતુશ અષાત્ચિત્ હચ ફ્રા અષવ વીધ્વાઓ મ્રઓતૂ.

વનન્તેમ્[1] સ્તારેમ્[2] મજદધાતેમ્[3] અષવનેમ્[4] અષહે[5] રતૂમ્[6] યજમઇદે.[7] યજાઇ[8] વનન્તેમ્[9] અમવન્તેમ્[10] અઓખ્તો-નામનેમ્[11] બએષજીમ્[12] પઇતિશ્તાતેએ[13] અજસ્તચ[14] જોઇજ્દિશ્તચ,[15] અપયન્તમહેચ[16] અંગ્રહે મઇન્યેઉશ[17] ખ્રફ્સ્ત્ર.[18] (તાલી ૧ મારીએ) વનન્તેમ્ સ્તારેમ્ મજદધાતેમ અષવનેમ્ અષહે રતૂમ્ યજમઇદે. યજાઇ વનન્તેમ્ અમવન્તેમ્ અઓખ્તો-નામનેમ્ બએષજીમ્ પઇતિશ્તાતેએ અજસ્તચ જોઇજ્દિશ્તચ, અપયન્તમહેચ અંગ્રહે મઇન્યેઉશ ખ્રફ્સ્ત્ર. (તાલી ૨ મારીએ.) વનન્તેમ્ સ્તારેમ્ મજદધાતેમ્ અષવનેમ્ અષહે રતૂમ્ યજમઇદે. યજાઇ વનન્તેમ્ અમવન્તેમ્ અઓખ્તો-નામનેમ્ બએષજીમ્, પઇતિશ્તાતેએ અજસ્તચ જોઇજ્દિશ્તચ, અપયન્તમહેચ અંગ્રહે મઇન્યેઉશ ખ્રફ્સ્ત્ર. (તાલી ૩ મારીએ.)

હોરમજદનો પેદા કીધેલો[3] અશો[4] †વનન્ત[1] સેતારો[2] (જે) અશોઈનો[5] સરદાર (તે)ને[6] હમો વખાણીએ છિયે.[7] ઘણોજ દૂર કરવા લાએક[11] હારે-

* ઇઆને હોરમજદના પેદા કીધેલા વનન્ત સેતારાની આરાધના કરવાને, તેની ખુબીઓ ગાવાને, ઇત્યાદિ (જુઓ ખોર્શેદ નીઆએશ, સફે ૩૩ મો).

† વનન્ત સેતારાના ખોલાસા બાબે જુઓ સફે ૩૧ મો, ૪ થી નોટ.

મનનાં[17] (ઈઆને હારેમનની પેદાએશનાં) ધિક્કારેલાં[14] તથા સઉથી ખરાબ[15] ખરફસ્તરોની[18] સાંભે થવાનેમાટે[13] હિમ્મતવાન,[10] વખણાએલાં *નામવાળા[11] (તથા) તંદરોસ્તી આપનારા[12] વનન્ત (સેતારા)ને[9] હુ વખાણું.[8]

(બાજમાં પઢે.) †બસ્ત હોમ[1] દાંમ[2] દેહન[3] મુશક્[4] કુલ્[5] ગુરૂબેહ્,[6] કુ[7] ૫ ખાંન્[8] ગુનાહ્[9] નકુનન્દ.[10] બએષજ[11] ગુઆફરંગાંન્[12] બાદ.[13] નામે અહુરમજદ,[14] ૫ નામે[15] નીવ્[16] ખોરેહ્[17] ફરીદુન,[18] ફરીદુન[19] આથવ્યાંન.[20] (તાલી ૩ મારીએ.) બસ્ત હોમ[21] દાંમ[22] દેહન[23] મારાંન્[24] માર્[25] સર્દગાંન,[26] કુ[27] ૫ ખાંન્[28] ગુનાહ્[29] નકુનન્દ[30] બએષજ ગુઆફરંગાંન્ બાદ. નામે અહુરમજદ, ૫ નામે નીવ્ ખોરેહ્ ફરીદુન, ફરીદુન આથવ્યાંન. (તાલી ૩ મારીએ.) બસ્ત હોમ[41] દાંમ[42] દેહન[43] ગોર્ગાંન્[44] ગોર્ગ[45] સર્દગાંન,[46] નામ ચેશ્તી[47] ગોર્ગ[48] કુલ્[49] ગોરૂબેહ્,[50] કુ[51] ૫ ખાંન્[52] ગુનાહ્[53] નકુનન્દ[54] બએષજ ગુઆફરંગાંન્ બાદ. નામે અહુરમજદ, ૫ નામે નીવ્ ખોરેહ્ ફરીદુન, ફરીદુન આથવ્યાંન. (તાલી ૩ મારીએ.) અહુરમજદ ખોદાએ, અવજૂનીએ મરદુમ, મરૂદુમ સર્દગાંન્ હુમા સર્દગાંન, હુમબાયસ્તે વેહાંન, ઓએમ બેહદીન્ માંજદયસ્નાંન આગહી આસ્તવાની નેકી રસાનદ; અએદૂન્ બાદ. (પ્રગટ પઢે.) યથા અહૂ વઇર્યો ૨.

યસ્નેમચ વહ્મેમચ અઓજસચ જવરેચ આફ્રિનામિ, વનન્તો સ્તારો મજદધાતહે અષેમ વોહૂ ૧ ☞ અહ્માઇ રએશચ; હુજંધ્રેમ; જસ મે અવંધ્રહે મજદ; કેરૂફેહ્ મોજદ.

તમામ[5] ઉંદર[4] (તથા) બીલાડીની[6] પેદાએશના[2] (જાનવરોનાં) મોહોડાંને[3] હુ બાંધુંછું,[1] કે જેથી કરીને તેઓ[7] ઘેરમાં[8] નુકસાંન[9] નહી કરે.[10] (મને) તંદરોસ્તી[11] (તથા) મશહુરી[12] હોજો![13] (દાદાર) હોરમજદનાં નામથી[14] (તથા) ફરેદુન[18] (કે જે) ફરેદુન[19] આથવ્યાંનનો[20] (છોકરો થાએ તેનાં) કૌવત[16] (તથા) ખોરેહનાં[17] નામથી[15] (તમામ ઉંદર તથા બીલાડીનાં મોહોડાંને હુ

---

* અથવા પોતાનાં ખાસ નામથી આરાધના પાંમેલા.

† હઈથી તે એ ફકરાને છેડે આવેલા 'અએદૂન્ બાદ' સુધી બાજમાં ભણવાનો ભાગ પાજંદમાં છે.

*બાંધુંછું). સાંપો[24] (તથા) સાંપની[25] જાતોનાં[26] (તથા) પેદાએશનાં[22] (જાનવરોનાં) મોહોડાંને[23] હું બાંધુંછું,[21] કે જેથી કરીને તેઓ[27] ઘેરમાં[28] નુકસાન[29] નહી કરે.[30] વરૂઓ[44] (તથા) વરૂની[45] જાતોનાં[46] (તથા) પેદાએશનાં[43] (જાનવરો), નામ બનામ[47] તમામ[49] વરૂ[48] (તથા) બીલાડીનાં[50] મોહોડાંને[42] હું *બાંધુંછું,[41] જેથી કરીને તેઓ[51] ઘેરમાં[52] નુકસાન[53] નહી †કરે.[54]

રોજ નેક્ નાંમ, રોજ પાક્ નાંમ, રોજ મુબારક્ (ફલાંન), માહે મુબારક્ (ફલાંન), ગાહે (ફલાંન), નમાજ દાદારે ગેહાંન્ દામાંન્. ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મજ્દાઓ, તરોઇદીતે અંઘ્રહે મઇન્યેઉશ; હુઇથ્યાવર્શ્તાંમ્ હ્યત્ વસ્ના ફ્રેરષોતેમેમ. સ્તઓમિ અષેમ; અષેમ વોહૂ ૧. ગોર્જે ખોરેહ્ અવઝાયાદ વનન્ત સતર્ અહુરમજ્દ દથ અષવ અષહે રદ્દ, બેરસાદ્ અમાવંદ્ પીરોજ્ગર, અમાવંદી પીરોજ્ગરી. દાદ્ દીન્ બેહ્ માજ્દયસ્નાંન્ આગહી રવાઇ ગોઆફ્રંગાંની બાદ્ હફ્તે કેશ્વર્ જમીન્; અએદૂન્ બાદ્. મન્ આનો આંવાયદ્ શુદન્; મન્ આનો આવાયદ્ શુદન્, મન્ આનો આવાયદ્ શુદન્, અષઓને અષેમ્ વોહૂ ૧.

☞ (દક્ષિણ દિશા તરફ મોહોડું કરીને પઢે.) **દાદારે ગેહાંન્ દીને માજ્દયસ્ની દાદે જરથુશ્તી. નેમસે-તે અષાઉમ્ સેવિશ્તે અરેદ્વિ સૂર અનાહિતે અષઓને અષેમ્ વોહૂ ૧.**

નેમો ઉર્વઇરે વંઘ્રઉહિ મજ્દધાતે અષઓને. અષેમ્ વોહૂ ૧.

વનન્તેમ્ સ્તારેમ મજ્દધાતેમ્ અષવનેમ્ અષહે રતૂમ્ યજમઇદે. અષેમ્ વોહૂ ૧. વનન્ત સતર્ અહુરમજ્દ દથ અષવ અષહે રદ્દ બેરસાદ્. અષેમ્ વોહૂ ૧.

---

* પાછલી કેતાબો પ્રમાણે ફ્રેદુન પાદશાહ બધી જાતની નીરંગોનો એક કામેલ ઉસ્તાદ હતો, જેની મદદથી ઈઆને તે નીરંગ ભણ્યાથી પોતાના ઉપર આવતી કોઈબી બલાને તે અટકાવી શકતો હતો, તથા દેવ દરૂજની બદીઓને પોતાની ઉપર ફાવવા નહી દેતો હતો. વળી કેટલીએક કેતાબોમાં તો એને એક પેગમબર વટીક કહેલો છે.

† 'બએપજ ગ્રુઆફ્રંગાન્ બાદૂ' થી તે 'ફ્રીદુન્ આથવ્યાંન્' સુધીના ભાગનો તરજુમો ઉપર આવી ગયાથી ફરીથી આપ્યો નથી.

વનન્ત યશ્તની નીરંગ.*

☞ (એ નીરંગ વનન્ત યશ્ત પઢ્યા પછી ત્રણ વાર પઢે.)

☞ કુલ્ બલા દફે શવદ્, ઓ દીવ્ ઓ દરૂજ્ ઓ પરી ઓ કફ્તાર્ ઓ સેહેરાંન્, ઓ બાદ્ અખ્તહેદ્ અખી દરૂદે શેકમ્ હફ્ત અન્દાંમ્, ખલલે શઇતાંન્ ઓ ખાતર્ પરીશાંન્, ઓ ખલલે દેમાઘ્ શઇતાંન્ ખાતર્ પરીશાંન્ બાદ્; ઓ દર્ નજર્ બર્વીજન્ તા દીદને નવશત્ ઓ માનન્દ્ હુમચનીન્ બલા દફે શવદ્. અષઓને અષેમ્ વોહૂ ૧. (ત્રણ વાર પઢે.)

તમામ બલા તથા દેવ, દરૂજ, પરી તથા તરસ (ઈઆને તરસની ખસલતનાં માણસ અથવા ડાકણ) તથા જાદુગરો તથા ખરાબ પવન તથા દુઃખ, પેટનું દરદ તથા શરીરના સાત સાંધાનું દરદ, તથા શેતાનથી ઉત્પન્ન થતી ખરાબી, તથા દિલની પરીશાંની તથા ભેજાંનું દરદ, તથા મનને બેચેની આપનાર ખરાબ પવન, તથા બદ નજર તથા બદ માણસોને જોવાથી જે ખરાબી થાએછે તે, તથા એના જેવીજ બીજી બલા— એ સગળું દફે અને નાબુદ થઈ જાએ!

* આએ આખી નીરંગ છેક પાછલા વખતમાં જોડેલી દીસેછે; એની એબારત જરા ગુચવણ ભરેલી છે. વળી એમાં પાઝંદ બોલોની સાથે અરબી બોલો બી વાપરેલા છે:—જેમકે કુલ્, બલા, દફે, સેહેરાંન્, શઇતાંન્, ઇત્યાદિ.

સીરોજ઼ા યશ્ત.

ખોલાસો:—જાણવું જે, સીરોજ઼ા યશ્તમાં ખશ્નુમન તરીકે સરોશ તથા ફ્રવરદીનની ખશ્નુમન સિવાએ, બાકીના ૨૮ ફરેશ્તાની નાહ્લી અને મ્હોટી ખશ્નુમન, તથા બરજ઼ો, હોમ અને દહમની નાહ્લી તથા મ્હોટી ખશ્નુમન તથા રવાનની નયતે ભણવાનો સતુમનો કરદો (ઈજ઼િશ્નેનો ૨૬ મો હા) આવેછે. સરોશ તથા ફ્રવરદીનની ખશ્નુમન મુકી દેવાનું કારણઃ—

સીરોજ઼ાની બાજ ૪ દરૂનથી ઈજ઼ીઈ શકાએ; અને સરોશની બાજમાં તો ૬ દરૂન જોઈએ. એટલા માટે સીરોજ઼ાની બાજમાંથી સરોશ મુકી દીધામાં આવ્યો. એ ઉપરથી સીરોજ઼ા યશ્તમાંથી બી સરોશની ખશ્નુમન કાહાડી નાખી. વળી દહમની ખશ્નુમન ભણ્યા પછી છેક છેડે ફ્રવરદીનની ખશ્નુમન (અષાઉનાંમ્ ફ્રવષિનાંમ્......નબાનજ઼દિશ્તનાંમ્ ફ્રવષિનાંમ્) આવેછે, એટલા માટે ફ્રવરદીનની ખશ્નુમન વચમાં ભણવામાં આવતી નથી.

વળી આએ ઠેકાણે જણાવવાની જરૂર છે કે, એ યશ્તમાં આવતી જે ખશ્નુમનો, આએ કેતાબની જુદી જુદી યશ્તોમાં આવી ગએલી છે, તેનો તરજુમો ફરીથી આપવામાં આવ્યો નથી, પણ તે ખશ્નુમન તથા તેના તરજુમાના સફાના ઇશારા જણાવ્યા છે. બાકીની ખશ્નુમનોના તરજુમા આપવામાં આવ્યા છે.

ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મજ઼્દાઓ. અષેમ્ વોહૂ ૧.

૫ નામે યજ઼્દાંન્ અહુરમજ઼્દ ખોદાએ અવજ઼ૂની ગોરૂજ઼ે ખોરેહ્ અવજ઼ાયાદ્; સીરોજ઼ અમેશાસ્પંદ વીસ્પએશા અરૂદા ફ્રૂવશ બેરસાદ્.

અજ઼ હમા ગુનાહ્ પતેત્ પશેમાનુમ; અજ઼ હર્વસ્તીન્ દુશ્મત દુજ઼ૂખ્ત દુજ઼્વરૂશ્ત, મેમ્ ૫ ગેતી મનીદ્, ઉઇમ્ ગોફ્તુ, ઉઇમ્ કર્દ્, ઉઇમ્ જસ્ત્, ઉઇમ્ બૂન્ બૂદ્ એસ્તેદ્. અજ઼ આંન્ ગુનાહ્ મનશ્ની ગવશ્ની કુનશ્ની, તની રવાની ગેતી મીનોઆંની. ઓખે અવાખ્શ પશેમાન્ ૫ સે ગવશ્ની ૫ પતેત્ હોમ. ક્ષ્નઓથ્ર

અહુરહે મજદાઓ, તરેઇદીતે અંઘ્રહે મઇન્યેઉશ; હઇથ્યાવર્-શતાંમ્ હ્યત્ વસ્ના ફ્રેરષોતેમેમ્. સ્તઓમિ અષેમ; અષેમ્ વોહૂ ૩.

ફ્રવરાને મજદયસ્નો જરથુશત્રિશ વીદએવો અહુર-તકએષો (જે ગેહ હોય તે પઢે) ફ્રસસ્તયએચ. (૧) અહુરહે મજદાઓ રએવતો ખ્વરેનંઘ્ઉહતો, અમેષનાંમ્ સ્પેન્તનાંમ. (૨) વંઘ્રહુવે મનંઘ્હે આક્ષ્તોઇશ હ્વાંમ-વઇનત્યાઓ, તરધાતો, અન્યાઇશ દામાંન્, આસ્નહે ખ્રથ્વો મજદધાતહે, ગઓષો-સ્રૂતહે ખ્રથ્વો મજદધાતહે. (૩) અષહે વહિશ્તહે સ્રએશતહે, અઇર્યમનો ઇષ્યેહે સૂરહે મજદધાતહે, સઓકયાઓ વંઘ્રહુયાઓ વોઉરૂ-દોઇથ્રયાઓ મજદધાતયાઓ અષઓન્યાઓ. (૪) ક્ષથ્રહે વઇર્યેહે અયોક્ષુસ્તહે મરેઝ્દિકાઇ થ્રાયો-દ્રિગઓવે. (૫) સ્પેન્તયાઓ વંઘ્રહુયાઓ આર્મતોઇશ રાતયાઓ વંઘ્રહુયાઓ વોઉરૂ-દોઇથ્રયાઓ મજદધાતયાઓ અષઓન્યાઓ. (૬) હઉર્વતાતો રથ્વો યાઇર્યયાઓ હુષિતોઇશ, સરેધએઇબ્યો અષહે રતુબ્યો. (૭) અમેરેતાતો રથ્વો ફ્રષઓનિબ્ય વાંથ્વાબ્ય, અસ્પિનિબ્ય યઓનિબ્ય, ગઓકેરેનહે સૂરહે મજદધાતહે.

☞ (હાવન ગેહમાં તેમજ બીજી હાવનમાં નીચે મુજબ ભણે):—

મિથ્રહે વોઉરૂ-ગઓયઓતોઇશ, રામનસ્ચ ખ્વાસ્ત્રહે.

☞ (જો રપિથ્વન ગેહ હોએ તો નીચે મુજબ ભણે):—

અષહે વહિશ્તહે આથ્રસ્ચ અહુરહે મજદાઓ.

☞ (જો ઉજીરન ગેહ હોય તો નીચે મુજબ ભણે):—

બેરેજતો અહુરહે નફેધ્રો અપાંમ્ અપસ્ચ મજદધાતયાઓ.

☞ (જો અઇવિસ્રુથ્રેમ ગેહ હોએ તો નીચે મુજબ ભણે):—

અષાઉનાંમ્ ફ્રવષિનાંમ ઘેનાંનાંમ્ચ વીરો-વાંથ્વનાંમ યાઇર્યયાઓસ્ચ હુષિતોઇશ, અમહેચ હુતાશ્તહે હુરઓધહે, વેરેથ્રઘ્નહેચ અહુરધાતહે, વનઇન્ત્યાઓસ્ચ ઉપરતાતો.

☞ (જો ઉશહેન ગેહ હોએ તો નીચે મુજબ ભણે):—

સ્રઓષહે અષ્યેહે અષિવતો, વેરેથ્રાજનો ફ્રાદત્-ગએથહે,

રૂનઓશ રજિશ્તહે, અરૂશ્તાતસ્ચ ફ્રાદત્-ગએથયાઓ *વરેદત્-ગએથ્રયાઓ.

(૮) †દથુષો[1] અહુરહે મજ્દાઓ[2] રએવતો[3] ખ્વરેનંધ્-ઉહતો[4] અમેષનાંમ્ †સ્પેન્તનાંમ.[5] (૯) આથ્રો અહુરહે મજ્દાઓ પુથ્ર, ખ્વરેનંઘ્રહો સવંઘ્રહો મજ્દધાતહે, અઇર્ચનાંમ્ ખ્વરેનો મજ્દધાતનાંમ્, કાવયેહેચ ખ્વરેનંઘ્રહો મજ્દધાતહે, આથ્રો અહુરહે મજ્દાઓ પુથ્ર. કવોઇશ હુઓસ્રવંઘ્રહહે, વરોઇશ હુઓસ્રવંઘ્રહહે, અસ્નવન્તહે ગરોઇશ મજ્દધાતહે, ચએચિસ્તહે વરોઇશ મજ્દધાતહે, કાવયેહેચ ખ્વરેનંઘ્રહો મજ્દધાતહે. આથ્રો અહુરહે મજ્દાઓ પુથ્ર. રએવન્તહે ગરોઇશ મજ્દધાતહે, કાવયેહેચ ખ્વરેનંઘ્રહો મજ્દધાતહે, આથ્રો અહુરહે મજ્દાઓ પુથ્ર. આતર્શ્ સ્પેન્ત રથએશ્તાર, યજત પોઉરૂ-ખ્વરેનંઘ્રહ યજત પોઉરૂ-બએષજ. આથ્રો અહુરહે મજ્દાઓ પુથ્ર, મત્ વીસ્પએઇબ્યો આતેરેબ્યો, ક્ષથ્રો-નફેધ્રો નઇર્યો-સંઘ્રહહે ‡યજતહે.

(૧૦) અપાંમ્ વંઘ્રઉહિનાંમ્ મજ્દધાતનાંમ્, અરેદુયાઓ આપો અનાહિતયાઓ અષઓન્યાઓ, વીસ્પનાંમ્ચ અપાંમ્ મજ્દધાતનાંમ્, વીસ્પનાંમ્ચ ઉર્વરનાંમ ¶મજ્દધાતનાંમ. (૧૧)

---

* હોરમજદથી તે અમરદાદ સુધીની ખશ્નુમનના તરજુમાને માટે જુઓ મ્હોટી હપ્તન યશ્ત, સફે ૧૬૭–૧૭૦.

† ખજાનો રાખનાર[3] તથા ખોરેહવાળા[4] દાદાર[1] હોરમજદની[2] તથા અમશાસ્પંદોની[5] આરાધના કરવાને, (તેની) ખુબીઓ ગાવાને, (તેને) ખુશ્નુદ કરવાને તથા (તેની) વખાણ કરવાને જોતી મારી આગળ યથા અહૂ વઇર્યો (ઈઆને 'યથા અહૂ વઇર્યો' ના કલામોની ખુબીઓ) જાહેર કરે. (રાસ્પી) (જે) અશો (અને) વિદ્વાન (તે) 'અથા રતુશ અષાત્ચિત્ હચ' (એ કલામોની ખુબીઓ) જાહેર કરે. જુઓ ખોરશેદ નીઆએશ, ૩૩ મો સફો. જાણવું જે દરેક ખશ્નુમનના છઠ્ઠી વિભક્તિમાં આવેલા બોલોનો ઉપર જણાવ્યા મુજબ સંબંધ લેવો.

‡ આદર ઈજદની ખશ્નુમનના તરજુમાનેમાટે જુઓ આતશ નીઆએશ, સફા ૭૫–૭૮.

¶ આવાં ઈજદની ખશ્નુમનના તરજુમાનેમાટે જુઓ ૬૨ મા સફાની પેહેલ્લી નોટ.

હુવરે-ક્ષએતહે અમેષહે રએવહે *અઉર્વંત્-અસ્પહે (૧૨) માઓંઘ્રહહે ગઓચિથ્રહે, ગેઉશચ અએવો-દાતયાઓ, ગેઉશચ †પોઉરૂ-સરેધયાઓ. (૧૩) તિશ્ટ્યેહે સ્તારો રએવતો ખરેનંઘ્રઉહતો, સતવએસહે ક્રાપહે સૂરહે મજ્દધાતહે; સ્તારાંમ્ અફ્શચિથ્રનાંમ્ જેમસ્ચિથ્રનાંમ્ ઉર્વરો-ચિથ્રનાંમ્ મજ્દધાતનાંમ્; વનન્તો સ્તારો મજ્દધાતહે, અવે સ્તારો યોઇ હપ્તોઇરિંગ મજ્દધાત ખરેનંઘ્રઉહન્ત ‡બએષજય. (૧૪) ગેઉશ્ તશ્ને ગેઉશ્ ઉરૂને દ્રવાસ્પયાઓ સૂરયાઓ મજ્દધાતયાઓ ¶અષઓન્યાઓ.

(૧૫) દથુષો અહુરહે મજ્દાઓ રએવતો ખરેનંઘ્રઉહતો અમેષનાંમ્ સ્પેન્તનાંમ્. (૧૬) મિથ્રહે વોઉરૂ-ગઓયઓઇતોઇશ હજંઘ્રરો-ગઓષહે બએવરે-ચશ્મનો અઓખ્તો-નામનો યજતહે, $રામનો ખાસ્ત્રહે (§૧૮) રશ્નઓશ[૧] રજિશ્તહે,[૨] અર્શ્તાતસ્ચ[૩]

---

* ઈઆને અમર, નુરમંદ તથા તેજ ઘોડાવાળા ખોરશેદની આરાધના કરવાને તથા તેની ખુબીઓ ગાવાને ઇત્યાદિ. (જુઓ ખોરશેદ નીઆએશ, સફે ૩૩ મો.)

† માહ ઈજદની ખશ્નુમનના તરજુમાને માટે જુઓ માહ બોખ્તાર નીઆએશ, સફે ૫૭ મો, પેહેલ્લી નોટ.

‡ ચળકાટવાળા તથા ખોરેહવાળા તેશ્તર સેતારાની, હોરમજદના પેદા કીધેલા શૂરા (તથા) (જુદી જુદી જગાએ) (વરસાદનાં) પાણીને વેહેચી નાખનાર સતવંએસ (નામના સેતારા) ની, તથા પાણીનું તોખમ રાખનારા, જમીનનું તોખમ રાખનારા તથા ઓરવરોનું તોખમ રાખનારા (ઈઆને તેઓનો વધારો તથા આબાદી કરવાની ખાસિયત ધરાવનારા), હોરમજદના પેદા કીધેલા સેતારાઓની, હોરમજદના પેદા કીધેલા વનન્ત સેતારાની, તથા હોરમજદના પેદા કીધેલા ખોરેહવાળા તથા તંદરોસ્તી આપનારા આએ હપ્તોઇરીંગ (નામના) સેતારાઓની ખુબીઓ ગાવાને, ઇત્યાદિ (જુઓ ખોરશેદ નીઆએશ, સફે ૩૩ મો).

¶ દુનિયાંના બનાવનારના, દુનિયાંના જોહરના (અથવા ગાએ ગોસ્પંદની પેદાએશની તથા ગાએ ગોસ્પંદનાં રવાનની) તથા હોરમજદના પેદા કીધેલા શૂરા તથા અશો દ્રવાસ્પની ખુબીઓ ગાવાને, ઇત્યાદિ. (જુઓ ૩૩ મો સફો).

$ મેહેર ઈજદની ખશ્નુમનના તરજુમાને માટે જુઓ મેહેર નીઆએશ, સફે ૪૫ મો, ૨ જી નોટ.

§ ૧૭ મા રોજ સરોશની તથા ૧૯ મા રોજ ફરવરદીનની ખશ્નુમન ભણુવામાં આવતી નથી. એની સમજને માટે જુઓ એ યશ્તની શરૂઆતમાં આપેલો ખોલાસો.

ક્રાદત્-ગએથયાઓ[4] વરેદત્-ગએથયાઓ,[5] એરેજુખ્ધહે[6] વચંધ્રહો[7] યત્[8] *ક્રાદત્-ગએથહે.[9] (૨૦) અમહે હુતાશ્તહે, હુરઓધહે વેરેથ્રઘ્રહે અહુરધાતહે, વનઇનત્યાઓસચ †ઉપરતાતો. (૨૧) રામનો ખ્વાસ્ત્રહે, વયઓશ ઉપરો-કઇર્યેહે તરધાતો અન્યાઇશ દામાંન્; અએતત્ તે વયો યત્ તે અસ્તિ સ્પેન્તો-મઇન્યઓમ્; થ્વાષહે ખ્ધાતહે જરૂવાનહે અકરનહે જરવાનહે †દરેઘો-ખ્ધાતહે. (૨૨) વાતહે[1] હુધાઓંધ્રહો[2] અધરહે[3] ઉપરહે[4] ફ્રતરહે[5] પસ-ચાંઇથ્યેહે,[6] નઇર્યયાઓ[7] ‡હાંમ્-વરેતોઇશ.[8]

(૨૩) દથુષો[1] અહુરહે મજદાઓ[2] રએવતો[3] ખરેનંધ્રઉ-હતો[4], અમેષનાંમ્ સ્પેન્તનાંમ્[5] (૨૪) રજિશ્તયાઓ[6] ચિ-સ્તયાઓ[7] મજદધાતયાઓ[8] અષઓન્યાઓ[9] દએનયાઓ[10] વંધ્ર-હુયાઓ[11] માજદયસ્નોઇશ.[12] (૨૫) અષોઇશ[13] વંધ્રહુયાઓ,[14] ચિસ્તોઇશ[15] વંધ્રહુયાઓ[16] એરેથે[17] વંધ્રહુયાઓ,[18] રસાંસ્તાતો[19] વંધ્રહુયાઓ,[20] ખરેનંધ્રહો[21] સવંધ્રહો[22] મજદધાતહે.[23] પારેન્દ્-યાઓ[24] રઓરથયાઓ.[25] અઇર્યનાંમ્[26] ખરેનો[27] મજદધાતનાંમ્,[28] કાવયેહેચ[29] ખરેનંધ્રહો,[30] મજદધાતહે,[31] અખરેતહેચ[32] ખરેનંધ્રહો[33] મજદધાતહે,[34] જરથુશ્ત્રહેચ[35] ખરેનંધ્રહો[36] મજદધાતહે.[37] (૨૬) અરૂશ્તાતો[38] ક્રાદત્-ગએથહે,[39] ગરોઇશ[40] ઉષિ-દરેનહે[41] મજદ-ધાતહે[42] અષ-ખ્વાથ્રહે.[43]

(૨૩) ખજાનો રાખનાર[3] (તથા) ખોરેહવાળા[4] દાદાર[1] હોરમ-જદની[2] (તથા) ¶અમશાસ્પંદોની,[5] (૨૪) હોરમજદના પેદા કીધેલા[8]

---

* ઈઆને સઉથી સાચ્ચા[2] રસ્ને ઈજદની,[1] દુનિયાંની આબાદી કરનાર[4] (અને) દુનિયાંની વૃદ્ધિ કરનાર[5] આસ્તાદ ઈજદની,[3] (તથા) દુનિયાંની આ-બાદી કરનાર[8] રાસ્ત બોલેલા[6] સખુનની[7] સ્તુતિ ગાવાને, ઇત્યાદિ (જુઓ ખોરશેદ નીઆએશ, સફો ૩૩ મો).

† બેહેરામ ઈજદની તથા મીનોરામની ખશ્નુમનના તરજુમાને માટે જુઓ 'જસ મે અવંઘ્રહે મજદ'નો તરજુમો, સફો ૧૯—૨૦.

‡ સારી પેદાએશના,[2] નીચે ફુકતા,[3] ઉપર ફુકતા,[4] આગળ ફુકતા[5] (અને) પછવાડે ફુકતા[6] પવનની[1] તથા નઇર્ય[7] હાંમ્-વરેતિ[8] (ઈઆને મરદાંનગીવાળા બંચા-વની) ખુબીઓ ગાવાને, ઇત્યાદિ (જુઓ ખોરસેદ નીઆએશ સફો ૩૩ મો).

¶ ખુબીઓ ગાવાને ઇત્યાદિ (જુઓ ખોરશેદ નીઆએશ, સફો ૩૩ મો).

સઉથી સાચ્ચાં[६] (અને) પવિત્ર[९] જ્ઞાનની[७] (ઈઆને ધર્મની કેળવણીની) તથા ભલી[११] માજદયશ્નીની[१२] દીનની,[१०] (૨૫) *ભલી[१४] પવિત્રાઈની[१३] (અથવા અશિશવંઘની), ભલા[१६] ડહાપણની,[१५] ભલી[१८] રાસ્તીની,[१७] ભલા[२०] ઇનસાફની,[१९] હોરમજદના પેદા કીધેલાં[२३] ખોરેહ[२१] (તથા) આબાદીની,[२२] જહડપથી ચાલતી (અથવા હલકી) ગાડીવાળી[२५] પારેંદીની,[२४] હોરમજદનાં પેદા કીધેલાં[२८] ઈરાની[२६] ખોરેહની,[२७] હોરમજદના પેદા કીધેલાં[३१] કેઆની[२९] ખોરેહની,[३०] હોરમજદના પેદા કીધેલાં[३४] અખુટ[३२] ખોરેહની[३३] (તથા) હોરમજદના પેદા કીધેલાં[३७] (પેગમબર) જરતોશ્તનાં[३५] ખોરેહની,[३६] (૨૬) દુનિયાંની આબાદી ફરનાર[३९] આસ્તાદ ઈજદની,[३८] (તથા) હોરમજદના પેદા કીધેલા[४२] અશોઈના ચળકાટવાળા[४३] (અથવા પવિત્ર સુખવાળા[४३]) ઉષિ-દરેન[४१] (નામના) પાહાડની[४०]–(એ બધાઓની) (વખાણ ઇત્યાદિ કરવાને જોતી મારી આગળ યથા અહૂ વઇર્યોના કલામની ખુબીઓ જાહેર કરે).

(૨૭) અષ્નો[४४] બેરેજતો[४५] સૂરહે,[४६] વહિશ્તહે[४७] અંઘ્રહે-ઉશ[४८] અષઓનાંમ્[४९] રઓચંઘ્રહો[५०] વીસ્પો-ખ્આથ્રો.[५१] (૨૮) જેમો[५२] હુધાઓંઘ્રહો[५३] યજતહે;[५४] ઇમાઓ[५५] અસાઓ,[५६] ઇમાઓ[५७]ષોઇથ્રાઓ,[५८] ગરોઇશ[५९] ઉષિ-દરેનહે[६०] મજ્દધાતહે[६१] અષ-ખ્આથ્રહે[६२] વીસ્પએષાંમ્ચ[६३] ગઇરિનાંમ્[६४] અષ-ખ્આથ્રનાંમ્[६५] પોઉરૂ-ખ્આથ્રનાંમ્[६६] મજ્દધાતનાંમ્;[६७] કાવયેહેચ[६८] ખ્અરેનંઘ્રહો[६९] મજ્દધાતહે,[७०] અખ્અરેતહેચ[७१] ખ્અરેનંઘ્રહો[७२] મજ્દધાતહે.[७३] (૨૯) માંથ્રહે[७४] સ્પેન્તહે[७५] અષઓનો[७६] વેરેજ્યંઘહહે,[७७] દાતહે[७८] વીદએવહે,[७९] દાતહે[८०] જરથુશ્ત્રોઇશ;[८१] દરેઘયાઓ[८२] ઉપનયાઓ,[८३] દએનયાઓ[८४] વંઘ્રહુયાઓ[८५] માજદયસ્નોઇશ,[८६] જરજ્દાતોઇશ[८७] માંથ્રહે[८८] સ્પેન્તહે[८९] ઉષિ-દરેથ્રેમ,[९०] દએનયાઓ[९१] માજદયસ્નોઇશ,[९२] વએધીમ્[९३] માંથ્રહે[९४] સ્પેન્તહે;[९५] આસ્નહે[९६] ખ્રથ્વો[९७] મજ્દધાતહે,[९८] ગઓષો-સ્રૂતહે[९९] ખ્રથ્વો[१००] મજ્દધાતહે.[१]

(૨૭) બુલંદ[४५] તથા દબદબાવાળાં[४६] આસ્માનની,[४४] અશો (લોકો)-નાં[४९] રોશન[५०] (તથા) તમામ સુખવાળાં[५१] બેહેસ્તની,[४७-४८] (૨૮) ભલી પેદાએશના[५३] જમીઆદ[५२] ઈજદની,[५४] આએ[५५] જગાઓ[५६] (તથા)

* એની મુકાબેલ જુઓ ઈજશ્નેનો પેહેલ્લો હા, ૧૪ મો ફકરો.

આએ[૫૭] શેહેરોની,[૫૮] *હોરમજદના પેદા કીધેલા[૬૧] અશોઇના ચળકાટવાળા[૬૨] (અથવા પવિત્ર સુખવાળા[૬૨]) ઉષિ-દરેન[૬૦] (નામના) પાહાડની[૫૯] (તથા) હોરમજદના પેદા કીધેલા[૬૭] પવિત્ર સુખવાળા[૬૫] તથા પુરતાં સુખવાળા[૬૬] તમામ[૬૩] પાહાડોની,[૬૪] હોરમજદના પેદા કીધેલાં[૭૦] કેઆંની[૬૮] ખોરેહની[૬૯] (તથા) હોરમજદનાં પેદા કીધેલાં[૭૩] અખુટ[૭૧] *ખોરેહની,[૭૨] (૨૯) અસરકારક[૭૭] પવિત્ર[૭૬] (તથા) આબાદી કરનાર[૭૫] માંથ્રની,[૭૪] દેવથી જુદા[૭૯] કાએદાની,[૭૮] જરતોશ્તી[૮૧] કાએદાની,[૮૦] લાંબા વખતના[૮૨] જુના રેવાજની[૮૩] તથા ભલી[૮૫] માજદયસ્નીં[૮૬] દીનની,[૮૪] આબાદી કરનાર[૮૯] માંથ્રની તરફની[૮૮] મોહોબતની,[૮૭] માજદયસ્ની[૯૨] દીનનું[૯૧] મનમાં યાદ રાખવાની,[૯૦] આબાદી કરનાર[૯૫] માંથ્રની[૯૪] વિદ્યાની,[૯૩] હોરમજદની આપેલી[૯૮] જાતી[૯૬] અક્કલની,[૯૭] હોરમજદની આપેલી[૧] કાંને સાંભળેલી[૯૯] (ઈઆને શિખેલી) અક્કલની[૧૦૦]— (એ બધાંઓની) (વખાણ ઇત્યાદિ કરવાને જોતી મારી આગળ યથા અહૂ વઇર્યોના કલામની ખુબીઓ જાહેર કરે).

(૩૦) અનઘ્રનાંમ[૨] રઓચંઘ્હાંમ[૩] ખ્વધાતનાંમ્,[૪] રઓક્ષ્નહે[૫] ગરો-ન્માનહે,[૬] મિસ્વાનહે[૭] ગાત્વહે[૮] ખ્વધાતહે,[૯] ચિન્વત્-પેરેતૂમ્[૧૦] મજ્દધાતાંમ્.[૧૧] (૩૧) બેરેજતો[૧૨] અહુરહે[૧૩] નફ્ઢ્રો[૧૪] અપાંમ્[૧૫] અપસ્ચ[૧૬] મજ્દધાતયાઓ.[૧૭] (૩૨) હઓમહે[૧૮] અષવજંઘ્હો.[૧૯] (૩૩) દહ્મયાઓ[૨૦] વંઘ્હુયાઓ[૨૧] આફ્રિતોઇશ્,[૨૨] ઉઘ્રાઇ[૨૩] દામોઇશ્[૨૪] ઉપમનાઇ.[૨૫] વીસ્પએષાંમ્[૨૬] યજતનાંમ્[૨૭] અષઓનાંમ્[૨૮] મઇન્યવનાંમ્[૨૯] ગએથ્યનાંમ્.[૩૦] અષાઉનાંમ્[૩૧] ફ્રવષિનાંમ્[૩૨] ઉઘ્રનાંમ્[૩૩] અઇવિથૂરનાંમ્[૩૪] પઓઇર્યો-ત્કએષનાંમ્[૩૫] ફ્રવષિનાંમ્,[૩૬] નબાનજ્દિશ્તનાંમ્[૩૭] ફ્રવષિનાંમ્.[૩૮]

ક્ષ્નઓથ્ર[૩૯] યસ્નાઇચ[૪૦] વહ્માઇચ[૪૧] ક્ષ્નઓથ્રાઇચ[૪૨] ફ્રસસ્તયએચ,[૪૩] યથા અહૂ વઇર્યો[૪૪] જઓતા[૪૫] ફ્રા મે[૪૬] મ્રૂતે,[૪૭] અથા રતુશ્ અષાત્ચિત્ હચ[૪૮] ફ્રા અષવ[૪૯] વીધ્વાઓ[૫૦] મ્રઓતૂ.[૫૧]

(૩૦) બેહદ[૨] ખુદરતી[૪] રોશનીઓની,[૩] ચળકાટવાળાં[૫] ગરોથ્માન (બેહેશ્ત) ની,[૬] ખુદરતી[૯] હમેસ્તગેહાંનની,[૭-૮] હોરમજદના પેદા કીધેલા[૧૧]

---

* એની મુકાબેલ જુઓ ઈજ઼શ્નેનો પેહેલ્લો હા, ૧૪ મો ફકરો.

ચિન્વત પુલની,[૧૦] (૩૧) પાણીઓનો[૧૫] નાભ[૧૪] (જે) *બુલંદ[૧૨] સરદાર (તે) ની,[૧૩] (તથા) હોરમજદનાં પેદા કીધેલાં[૧૭] પાણીની,[૧૬] (૩૨) અશોઈનું કૌવત આપનાર[૧૯] હોમની,[૧૮] (૩૩) નેક[૨૦] (અને) ભલી[૨૧] દુઆની,[૨૨] જોરાવર[૨૩] દામિ ઉપમન (ઈઆને ડહાપણની ઉપમા) ની,[૨૪ ૨૫] (તથા) મીનોને લગતા[૨૯] (તથા) ગેતીને લગતા[૩૦] તમામ[૨૬] અશો[૨૮] ઈજદોની[૨૭] (તથા) અશો (લોકો)નાં[૩૧] જોરાવર[૩૩] (તથા) ગાલેબ[૩૪] ફરોહરોની,[૩૨] પોર્યોદકેશનાં[૩૫] ફરોહરોની,[૩૬] નબાનજદિશ્તનાં[૩૭] ફરોહરોની[૩૮] આરાધના કરવાને,[૪૦] (તેઓની) ખુબીઓ ગાવાને,[૪૧] (તેઓને) ખુશનુદ કરવાને[૪૨] તથા (તેઓની) વખાણ કરવાને[૪૩] જોતી[૪૫] મારી આગળ[૪૬] 'યથા અહૂ વઇર્યો'[૪૪] (ઈઆને યથા અહૂ વઇર્યોના કલામોની ખુબીઓ) જાહેર કરે;[૪૭] (રાસ્પી) જે અશો[૪૯] (અને) વિદ્વાન[૫૦] (તે) 'અથા રતુશ અષાતચિત હચ'[૪૮] (એ કલામોની ખુબીઓ) †જાહેર કરે.[૫૧]

(૧) અહુરેમ મજદાંમ રએવન્તેમ ખરેનંઘ્રઉહન્તેમ યજમઇદે; અમેષા સ્પેન્તા હુક્ષથ્રા હુધાઓંઘ્રહો યજમઇદે. (૨) વોહુ મનો અમેષેમ સ્પેન્તેમ યજમઇદે; આક્તીમ હાંમવઇન્તીમ યજમઇદે, તરધાતેમ અન્યાઇશ દામાંન આસ્નેમ ખ્રતૂમ મજદધાતેમ યજમઇદે; ગઓષો-સ્રૂતેમ ખ્રતૂમ મજદધાતેમ યજમઇદે. (૩) અષેમ વહિશ્તેમ સ્રએશ્તેમ અમેષેમ સ્પેન્તેમ યજમઇદે; અઇર્યમનેમ ઇષીમ યજમઇદે; સૂરેમ મજદધાતેમ યજમઇદે; સઓકાંમ વંઘ્રઉહીમ વોઉરૂ-દોઇથ્રાંમ મજદધાતાંમ અષઓનીમ યજમઇદે. (૪) ક્ષથ્રેમ વઇરીમ અમેષેમ સ્પેન્તેમ યજમઇદે; અયોક્ષુસ્તેમ યજમઇદે; મરેજ્દિકેમ થ્રાયોદ્રિગૂમ યજમઇદે. (૫) સ્પેન્તાંમ વંઘ્રઉહીમ આર્મઇતીમ યજમઇદે; રાતાંમ વંઘ્રઉહીમ વોઉરૂ-દોઇથ્રાંમ મજદધાતાંમ અષઓનીમ યજમઇદે. (૬) હઉર્વતાતેમ અમેષેમ સ્પેન્તેમ યજમઇદે; યાઇર્યાંમ હુષિતીમ યજમઇદે; સરેધ અષવન અષહે રતવો

---

* અથવા બરજો ઈજદની; પાછલથી અપાંમ નપત (અથવા અપાંમ નસરૂ) નો વિશેષણનો બોલ (બેરેજત) બરજો તરીકે વપરાયો. એજ પ્રમાણે 'અનઘ્ર રઓચાઓ' નું પાછલથી 'અનેરાંન'; 'વહિશ્ત અહુ'નું 'બેહશ્ત' થયું.

† એના ખોલાસા બાબે જુઓ સરોશ બાજ, સફો ૧૬ મો.

યજમઇદે. (૭) અમેરેતાતેમ્ અમેષેમ્ સ્પેન્તેમ્ યજમઇદે; દ્રૂષઓનીમ્ વાંથ્વાંમ્ યજમઇદે; અસ્પિનાચ યેવીનો યજમઇદે; ગઓકેરેનેમ્ સૂરેમ્ મજ્દધાતેમ્ યજમઇદે.

☞ (હાવન ગેહમાં તેમજ બીજી હાવનમાં નીચે મુજબ ભણે):—

મિથ્રેમ્ વોઉરૂ-ગઓયઓઇતીમ્ યજમઇદે; રામ ખ્વાસ્ત્રેમ યજમઇદે.

☞ (જો રપિથ્વન ગેહ હોએ તો નીચે મુજબ ભણે):—

અષેમ્ વહિશ્તેમ્ આતરેમ્ચ અહુરહે મજ્દાઓ પુથ્રેમ યજમઇદે.

☞ (જો ઉજીરન ગેહ હોએ તો નીચે મુજબ ભણે):—

બેરેજન્તેમ્ અહુરેમ્ ક્ષથ્રીમ્ ક્ષએતેમ્ અપાંમ્ નપાતેમ અઉર્વત્-અસ્પેમ્ યજમઇદે; અપેમ્ચ મજ્દધાતાંમ્ અષઓનીમ યજમઇદે.

☞ (અઇવિસ્રૂથ્રેમ ગેહ હોએ તો નીચે મુજબ ભણે):—

અષાઉનાંમ્ વંઘ્નુહીશ્ સૂરાઓ સ્પેન્તાઓ ફ્રવષયો યજમઇદે; ઘેનાઓસ્ચ વીરો-વાંથ્વાઓ યજમઇદે; યાઇર્યાંમ્ચ હુષિતીમ્ યજમઇદે; અમેમ્ચ હુતશ્તેમ્ હુરઓધેમ્ યજમઇદે; વેરેથ્રઘ્નેમ્ચ અહુરધાતેમ્ યજમઇદે; વનઇન્તીમ્ચ ઉપરતાતેમ્ યજમઇદે.

☞ (જો ઉશહેન ગેહ હોએ તો નીચે મુજબ ભણે):—

સ્રઓષેમ્ અષીમ્ હુરઓધેમ્ વેરેથ્રાજનેમ્ ફ્રાદત્-ગએથેમ્ અષવનેમ્ અષહે રતૂમ્ યજમઇદે; રશ્નૂમ્ રજિશ્તેમ્ યજમઇદે; અર્શ્તાતેમ્ચ ફ્રાદત્-ગએથાંમ્ *વરેદત્-ગએથાંમ્ યજમઇદે.

(૮) દધ્વાઓંઘ્નહેમ્ અહુરેમ્ મજ્દાંમ્ રએવન્તેમ્ ખ્વરે-નંઘ્નુહન્તેમ્ યજમઇદે, અમેષા સ્પેન્તા હુક્ષથ્રા હુધાઓંઘહો યજમઇદે. (૯) આતરેમ્ અહુરહે મજ્દાઓ પુથ્રેમ્ યજમઇદે; ખ્વરેનો મજ્દધાતેમ્ યજમઇદે, સવો મજ્દધાતેમ્ યજમઇદે; અઇ-

* હોરમજ્દથી તે અમરદાદ સુધીની ખશ્નુમનના તરજુમાનેમાટે જુઓ મ્હોટી હસન યશ્ત, સફે ૧૭૦-૧૭૨.

ચ્યનેમ ખરેનો મજદધાતેમ યજમઈદે, ઉગ્રેમ કવએમ ખરેનો મજદધાતેમ યજમઈદે; આતરેમ અહુરહે મજદાઓ પુથ્રેમ યજમઈદે; કવએમ હુઓસ્રવંઘ્રહેમ યજમઈદે, વઈરીમ હુઓસ્રવંઘ્રહેમ યજમઈદે; અસ્નવન્તેમ ગઈરીમ મજદધાતેમ યજમઈદે, ચએચિસ્તેમ વઈરીમ મજદધાતેમ યજમઈદે; ઉગ્રેમ કવએમ ખરેનો મજદધાતેમ યજમઈદે, આતરેમ અહુરહે મજદાઓ પુથ્રેમ યજમઈદે; રએવન્તેમ ગઈરીમ મજદધાતેમ યજમઈદે, ઉગ્રેમ કવએમ ખરેનો મજદધાતેમ યજમઈદે; આતરેમ અહુરહે મજદાઓ પુથ્રેમ યજમઈદે. આતર્શ્ સ્પેન્ત રથએશ્તાર યજમઈદે, યજત પોઉરૂ-ખરેનંઘ્રહુ યજમઈદે; યજત પોઉરૂ-બએષજ યજમઈદે; આતરેમ અહુરહે મજદાઓ પુથ્રેમ યજમઈદે; વીસ્પે આતરો યજમઈદે. ક્ષથ્રેમ નફેધ્રેમ નઈર્યો-સંઘ્રહેમ યજતેમ યજમઈદે.

(૧૦) આપો વંઘ્રઉહીશ્ મજદધાતાઓ અષઓનીશ્ યજમઈદે. અરેદ્વીમ્ સૂરાંમ અનાહિતાંમ અષઓનીમ યજમઈદે; વીસ્પાઓ આપો મજદધાતાઓ અષઓનીશ યજમઈદે, વીસ્પાઓ ઉર્વરાઓ મજદધાતાઓ અષઓનીશ્ યજમઈદે. (૧૧) હ્વરે-ક્ષએતેમ અમેષેમ રએમ અઉર્વત્-અસ્પેમ યજમઈદે. (૧૨) માઓંઘ્રહેમ ગઓચિથ્રેમ યજમઈદે, ગઓમ અએવો-દાતહે ઉરૂનો ફ્રવષીમ યજમઈદે, ગઓમ પોઉરૂસરેધહે ઉરૂનો ફ્રવષીમ યજમઈદે. (૧૩) તિશ્ત્રીમ સ્તારેમ રએવન્તેમ ખરેનંઘ્રઉહન્તેમ યજમઈદે, સતવએસેમ ફ્રાપેમ સૂરેમ મજદધાતેમ યજમઈદે; વીસ્પે સ્તારો અફૂશચિથ્ર યજમઈદે, વીસ્પે સ્તારો જેમસચિથ્ર યજમઈદે, વીસ્પે સ્તારો ઉર્વરો-ચિથ્ર યજમઈદે. વનન્તેમ સ્તારેમ મજદધાતેમ યજમઈદે, અવે સ્રેઉશ યજમઈદે, યોઇ હપ્ત હપ્તોઇરિંગ મજદધાત ખરેનંઘ્રઉહન્ત બએષજય, પઇતિશ્તાતેએ યાથ્વાંમ પઇરિકનાંમચ. (૧૪) ગેઉશ હુધાઓંઘ્રહો ઉર્વાનેમ યજમઈદે, દ્રવાસ્પાંમ સૂરાંમ મજદધાતાંમ અષઓનીમ યજમઈદે.

(૧૫) દધ્વાઓંઘ્રહેમ અહુરેમ મજદાંમ રએવન્તેમ ખરેનંઘ્રઉહન્તેમ યજમઈદે; અમેષા સ્પેન્તા હુક્ષથ્રા હુધાઓંઘ્રહો

યજમઇદે. (૧૬) મિથ્રેમ્ વોઉરૂ-ગઓયઓઇતીમ્ હજંઘ્રર-ગઓષેમ્ બએવરે-ચષ્મનેમ્ અઓખ્તો-નામનેમ્ યજતેમ્ યજમઇદે; રામ ખાસ્ત્રેમ્ યજમઇદે (*૧૮) રષ્નૂમ્ રજિશ્તેમ્ યજમઇદે, અરશ્તાતેમ્ચ ફ્રાદત્-ગએથાંમ્ વરેદત્-ગએથાંમ્ યજમઇદે; એરેજુખ્ધેમ્ વાચિમ્ યત્ ફ્રાદત્-ગએથેમ્ યજમઇદે. (*૨૦) અમેમ્ હુતશ્તેમ્ હુરઓધેમ્ યજમઇદે. વેરેથ્રઘ્નેમ્ અહુરધાતેમ્ યજમઇદે; વનઇન્તીમ્ચ ઉપરતાતેમ્ યજમઇદે. (૨૧) રામ ખાસ્ત્રેમ્ યજમઇદે, વએમ્ અષવનેમ્ યજમઇદે, વએમ્ ઉપરો-કઇરીમ્ યજમઇદે, તરધાતેમ્ અન્યાઇશ દામાંન્, અએતત્ તે વયો યજમઇદે, યત્ તે અસ્તિ સ્પેન્તો-મઇન્યઓમ્. થ્વાષેમ્ ખધાતેમ્ યજમઇદે, જરૂવાનેમ્ અકરનેમ્ યજમઇદે, જરૂવાનેમ્ દરેઘો-ખધાતેમ્ યજમઇદે. (૨૨) વાતેમ્ સ્પેન્તેમ્ હુધાઓંઘ્રહેમ્ યજમઇદે, અધરેમ્ યજમઇદે, ઉપરેમ્ યજમઇદે; ફ્રતરેમ્ યજમઇદે, પસ્ચાંઇથીમ્ યજમઇદે; નઇસ્યાંમ્ હાંમ-વરેતીમ્ યજમઇદે.

(૨૩) દધ્વાઓંઘ્રહેમ્ અહુરેમ્ મજ્દાંમ્ રએવન્તેમ્ ખરેનંઘ્રઉહન્તેમ્ યજમઇદે; અમેષા સ્પેન્તા હુક્ષથ્રા હુધાઓંઘ્રહો યજમઇદે. (૨૪) રજિશ્તાંમ્ ચિશ્તાંમ્ મજ્દધાતાંમ્ અષઓનીમ્ યજમઇદે; દએનાંમ્ વંઘ્રઉહીમ્ માજ્દયસ્નીમ્ યજમઇદે. (૨૫) અષીમ્ વંઘ્રઉહીમ્ યજમઇદે, ક્ષોઇથ્નીમ્ બેરેજઇતીમ્ અમવઇતીમ્ હુરઓધાંમ્ ખાપરાંમ્; ખરેનો મજ્દધાતેમ્ યજમઇદે, સવો મજ્દધાતેમ્ યજમઇદે, પારેન્દીમ્ રઓરથાંમ્ યજમઇદે; અઇર્યનેમ્ ખરેનો મજ્દધાતેમ્ યજમઇદે. ઉઘ્રેમ્ કવએમ્ ખરેનો મજ્દધાતેમ્ યજમઇદે, ઉઘ્રેમ્ અખરેતેમ્ ખરેનો મજ્દધાતેમ્ યજમઇદે; જરથુશ્ત્રહે ખરેનો મજ્દધાતેમ્ યજમઇદે. (૨૬) અરૂશ્તાતેમ્ ફ્રાદત્-ગએથેમ્ યજમઇદે, ગઇરીમ્ ઉષિ-દરનેમ્ મજ્દધાતેમ્ અષ-ખાથ્રેમ્ યજતેમ્ યજમઇદે.

(૨૭) અસ્મનેમ્ ખન્વન્તેમ્ યજમઇદે, વહિશ્તેમ્ અહૂમ્ અષઓનાંમ્ યજમઇદે, રઓચંઘ્રહેમ્ વીસ્પો-ખાથ્રેમ્. (૨૮) જાંમ્ હુધાઓંઘ્રહેમ્ યજતેમ્ યજમઇદે, ઇમાઓ અસાઓ ઇમાઓ શોઇથ્રાઓ યજમઇદે; ગઇરીમ્ ઉષિ-દરનેમ્ મજ્દધાતેમ્ અષ-

* ૧૭ મા રોજ સરોશની તથા ૧૯ મા રોજ ફરવરદીનની ખશ્નુમન ભણવામાં આવતી નથી. એની સમજને માટે જુઓ એ યશ્તની શરૂઆતમાં આપેલો ખોલાસો.

ખ્આથ્રેમ્ યજતેમ્ યજમઇદે; વીસ્પાઓ ગરયો અષ-ખ્આથ્રાઓ પોઉરૂ-ખ્આથ્રાઓ મજદ્દધાત અષવન અષહે રતવો યજમઇદે; ઉગ્રેમ્ કવએમ્ ખ્અરેનો મજદ્દધાતેમ્ યજમઇદે, ઉગ્રેમ્ અખ્અરેતેમ્ ખ્અરેનો મજદ્દધાતેમ્ યજમઇદે. (૨૯) માંથ્રેમ્ સ્પેન્તેમ્ અશ-ખ્અરેનંઘ્રહેમ્ યજમઇદે, દાતેમ્ વીદૈવુમ્ યજમઇદે, દાતેમ્ જરથુશત્રિ યજમઇદે; દરેઘાંમ્ ઉપયનાંમ્ યજમઇદે, દએનાંમ્ વંઘ્ર-ઉહીમ્ માજદ્દયસ્નીમ્ યજમઇદે; જરજદાઇતીમ્ માંથ્રેમ્ સ્પે-ન્તેમ્ યજમઇદે, ઉષિ-દરેથ્રેમ્ દએનાંમ્ માજદ્દયસ્ની યજમઇદે, વએધીમ્ માંથ્રેમ્ સ્પેન્તેમ્ યજમઇદે; આસ્નેમ્ ખ્રતૂમ્ મજદ્દધાતેમ્ યજમઇદે, ગઓષો-સ્રૂતેમ્ ખ્રતૂમ્ મજદ્દધાતેમ્ યજમઇદે.

(૩૦) અનઘ્ર રઓચાઓ ખ્અધાતાઓ યજમઇદે, રઓક્ષ્નેમ્ ગરો-ન્માનેમ્ યજમઇદે, મિસ્વાનેમ્ ગાતૂમ્ ખ્અધાતેમ્ યજમઇદે, ચિન્વત્ પેરેતૂમ્ મજદ્દધાતાંમ્ યજમઇદે. (૩૧) બેરેજન્તેમ્ અહુરેમ્ ક્ષથ્રીમ્ ક્ષએતેમ્ અપાંમ્ નપાતેમ્ અઉર્વત્-અસ્પેમ્ યજમઇદે, અપેમચ મજદ્દધાતાંમ્ અષઓનીમ્ યજમઇદે. (૩૨) હુઓમેમ્ જાઇરીમ્ બેરેજન્તેમ્ યજમઇદે, હુઓમેમ્ ફ્રા-ષ્મીમ્ ફ્રાદત્-ગએથેમ્ યજમઇદે, હુઓમેમ્ દૂરઓષેમ્ યજમઇદે.

(૩૩) દહ્માંમ્ વંઘ્રઉહીમ્ આફ્રિતીમ્ યજમઇદે, ઉગ્રેમ્ તખ્મેમ્ દામોઇશ ઉપમનેમ્ યજતેમ્ યજમઇદે; વીસ્પેમચ અષવનેમ્ મઇન્યઓમ્ યજતેમ્ યજમઇદે, વીસ્પેમચ અષ-વનેમ્ ગએથીમ્ યજતેમ્ યજમઇદે.

(૧) *અષાઉનાંમ્ વંઘ્રઉહીશ સૂરાઓ સ્પેન્તાઓ ફ્રવષયો સ્તઓમિ જ્બયેમી ઉફ્યેમી. યજમઇદે ન્માન્યાઓ વીસ્યાઓ જન્તુમાઓ દખ્યુમાઓ જરથુશ્ત્રોતેમાઓ. (૨) વીસ્પનાંમચ આઓંઘ્રહાંમ્ પઓઇર્યનાંમ્ ફ્રવષિનાંમ્ ઇધ યજ-મઇદે ફ્રવષીમ્ અવાંમ્ યાંમ્ અહુરહે મજદાઓ, મજિશ્તાંમચ વહિશ્તાંમચ, સ્રએશ્તાંમચ, ખ્રઓજદિશ્તાંમચ ખ્રથ્વિશ્તાંમચ હુકેરેપ્તેમાંમચ, અષાત્ અપનોતેમાંમચ.

* સતુમના કરદાના તરજુમાને માટે જુઓ સીરોજા યશ્તની પછી આપેલો ગુજરેલાંની યાદનેમાટે ભણવાનો કરદો, સફા ૩૮૨-૩૮૭.

(૩) અષાઉનાંમ્ વંઘુહીશ સૂરાઓ સ્પેન્તાઓ ફ્રવષયો યજમઇદે; યાઓ અમેષનાંમ્ સ્પેન્તનાંમ્, ક્ષએતનાંમ્ વેરેજિ-દોઇથ્રનાંમ્, બેરેજતાંમ્ અઇવ્યામનાંમ્ તખ્મનાંમ્ આહૂઇર્યનાંમ્, યોઇ અઇથ્યેજંઘ્હો અષવનો. (૪) પઓઇર્યનાંમ્ ત્કએષનાંમ્ પઓઇર્યનાંમ્ સાસ્નો-ગૂષાંમ્, ઇધ અષઓનાંમ્ અષઓનિનાંમ્ચ અહૂમ્ચ દએનાંમ્ચ બઓધસ્ચ ઉર્વાનેમ્ચ ફ્રવષીમ્ચ યજમઇદે, યોઇ અષાઇ વઓનરે, ગેઉશ હુધાઓંઘ્હો ઉર્વાનેમ્ યજમઇદે.

(૫) યોઇ અષાઇ વઓનરે. ગયેહે મરેથ્નો અષઓનો ફ્રવષીમ્ યજમઇદે. જરથુશ્ત્રહે સ્પિતામહે ઇધ અષઓનો અષીમ્ચ ફ્રવષીમ્ચ યજમઇદે. કવોઇશ વીશ્તાસ્પહે અષઓનો ફ્રવષીમ્ યજમઇદે. ઇસત્-વાસ્ત્રહે જરથુશ્ત્રોઇશ અષઓનો ફ્રવષીમ્ યજમઇદે. (૬) નબાનજ્દિશ્તનાંમ્ ઇધ અષઓનાંમ્ અષઓનિનાંમ્ચ અહૂમ્ચ દએનાંમ્ચ બઓધસ્ચ ઉર્વાનેમ્ચ ફ્રવષીમ્ચ યજમઇદે, યોઇ અષાઇ વઓનરે; મત્ વીસ્પાબ્યો અષઓનિબ્યો ફ્રવષિબ્યો, યાઓ ઇરીરિથુષાંમ્ અષઓનાંમ્, યાઓસ્ચ જ્વન્તાંમ્ અષઓનાંમ્, યાઓસ્ચ નરાંમ્ અજાતનાંમ્ ફ્રષો-ચરેથ્રાંમ્ સઓશ્યન્તાંમ્.

(૭) ઇધ ઇરિસ્તનાંમ્ ઉર્વાનો યજમઇદે, યાઓ અષઓનાંમ્ ફ્રવષયો. વીસ્પનાંમ્ અહ્મ્ય ન્માને નબાનજ્દિશ્તનાંમ્ પર-ઇરિસ્તનાંમ્ અએથ્રપઇતિનાંમ્ અએથ્ર્યનાંમ્ નરાંમ્ નાઇરિનાંમ્ ઇધ અષઓનાંમ્ અષઓનિનાંમ્ ફ્રવષયો યજમઇદે. (૮) વીસ્પનાંમ્ અએથ્રપઇતિનાંમ્ અષઓનાંમ્ ફ્રવષયો યજમઇદે. વીસ્પનાંમ્ અએથ્ર્યનાંમ્ અષઓનાંમ્ ફ્રવષયો યજમઇદે. વીસ્પનાંમ્ નરાંમ્ અષઓનાંમ્ ફ્રવષયો યજમઇદે. વીસ્પનાંમ્ નાઇરિનાંમ્ અષઓનિનાંમ્ ફ્રવષયો યજમઇદે.

(૯) વીસ્પનાંમ્ અપેરેનાયુકનાંમ્ દહ્મો-કેરેતનાંમ્ અષઓનાંમ્ ફ્રવષયો યજમઇદે. આદફ્યુનાંમ્ચ અષઓનાંમ્ ફ્રવષયો યજમઇદે. ઉજદફ્યુનાંમ્ચ અષઓનાંમ્ ફ્રવષયો યજમઇદે. (૧૦) નરાંમ્ચ અષઓનાંમ્ ફ્રવષયો યજમઇદે. નાઇરિનાંમ્ચ અષઓનિનાંમ્ ફ્રવષયો યજમઇદે. વીસ્પાઓ અષાઉનાંમ્

વંઘ્નઉહીશ સૂરાઓ સ્પેન્તાઓ ક્રવષયો યજમઇદે, યાઓ હચ ગયાત્ મરેથ્નત્ આ-સઓશ્યન્તાત્ વેરેથ્રઘ્નત્.

વીસ્પાઓ ક્રવષયો અષાઉનાંમ્ યજમઇદે; અષાઉનાંમ્ વંઘ્નઉહીશ સૂરાઓ સ્પેન્તાઓ ક્રવષયો યજમઇદે. વીસ્પે અષવનો યજત યજમઇદે.

☞ (હાવન ગેહમાં અથવા બીજી હાવનમાં નીચે પ્રમાણે ભણે.)

હાવનીમ્ પઇતિ રતૂમ્, સાવંઘ્નહએમ્ વીસીમચ પઇતિ રતૂમ્.

☞ (જો રપિથ્વન ગેહ હોએ તો નીચે પ્રમાણે ભણે.)

રપિથ્વિનેમ્ પઇતિ રતૂમ્, ક્રાદત્-ફ્શાઉમ્ જન્તુમેમચ પઇતિ રતૂમ્.

☞ (જો ઉજીરન ગેહ હોએ તો નીચે પ્રમાણે ભણે.)

ઉજયેઇરિનેમ્ પઇતિ રતૂમ્, ક્રાદત્-વીરેમ્ દખ્યુમેમચ પઇતિ રતૂમ્.

☞ (જો અઇવિસ્રૂથ્રેમ ગેહ હોએ તો નીચે પ્રમાણે ભણે.)

અઇવિસ્રૂથ્રેમેમ્ અઇબિગાઇમ્ પઇતિ રતૂમ્, ક્રાદત્-વીસ્પાંમ્-હુજ્યાઇતીમ્ જરથુશ્ત્રોતેમેમચ પઇતિ રતૂમ્.

☞ (જો ઉશહેન ગેહ હોએ તો નીચે પ્રમાણે ભણે.)

ઉષહિનેમ્ પઇતિ રતૂમ્, બેરેજીમ્ ન્માનીમચ પઇતિ રતૂમ્.

યેંઘ્નહે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વંઘ્નહો,
મજ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘ્નહાંમચા તાંસચા તાઓસચા યજમઇદે.

(બાજમાં પઢે.) અહુરમજ્દ ખોદાએ, અવજૂનીએ મરૂદુમ્, મરૂદુમ સર્દગાંન્ હમા સર્દગાંન્, હમબાયસ્તે વેહાંન્, ઓએમ બેહદીન્ માજ્દયસ્નાંન્ આગહી આસ્તવાની નેકી રસાનદ; અએદૂન્ બાદ. (પ્રગટ પઢે.) યથા અહૂ વઇર્યો ૨.

યસ્નેમચ વહ્મેમચ અઓજસચ જવરેચ આફ્રીનામિ, (૧) અહુરહે મજ્દાઓ રએવતો ખરેનંઘ્નઉહતો અમેષનાંમ્ સ્પેન્તનાંમ્. (૨) વંઘ્નહવે મનંઘ્નહે આક્તોઇશ હાંમ-વઇનત્યાઓ, તરધાતો અન્યાઇશ દામાંન્, આસ્નહે ખ્રથ્વો મજ્દધાતહે, ગઓષો-સ્રૂતહે ખ્રથ્વો મજ્દધાતહે. (૩) અષહે વહિશ્તહે સ્રએશ્તહે, અઇર્યમનો

ઇચ્યેહે સૂરહે મજ્દધાતહે, સઓકયાઓ વંઘ્રહુયાઓ વોઉરૂ-દ્દાઇથ્રયાઓ મજ્દધાતયાઓ અષઓન્યાઓ. (૪) ક્ષથ્રહે વઇરયેહે અયોક્ષુસ્તહે મરેજ્દિકાઇ થ્રાયો-દ્રિગઓવે. (૫) સ્પેન્તયાઓ વંઘ્રહુયાઓ આર્મતોઇશ રાતયાઓ વંઘ્રહુયાઓ વોઉરૂ-દ્દાઇથ્રયાઓ મજ્દધાતયાઓ અષઓન્યાઓ. (૬) હઉર્વતાતો રથ્વો યાઇર્યયાઓ હુષિતોઇશ, સરેધએઇબ્યો અષહે રતુબ્યો. (૭) અમેરેતાતો રથ્વો ફ્રૂષઓનિબ્ય વાંથ્વાબ્ય, અસ્પિપનિબ્ય યઓનિબ્ય, ગઓ-કેરેનહે સૂરહે મજ્દધાતહે.

☞ (હાવન ગેહમાં તેમજ બીજી હાવનમાં નીચે મુજબ ભણે):—

મિથ્રહે વોઉરૂ-ગઓયઓતોઇશ, રામનસ્ચ ખ્વાસ્ત્રહે.

☞ (જો રપિથ્વન ગેહ હોએ તો નીચે મુજબ ભણે):—

અષહે વહિશ્તહે આથ્રસ્ચ અહુરહે મજ્દાઓ.

☞ (જો ઉજીરન ગેહ હોએ તો નીચે મુજબ ભણે):—

બેરેજતો અહુરહે નફ્ઘ્રો અપાંમ્ અપસ્ચ મજ્દધાતયાઓ.

☞ (જો અઇવિસ્રૂથ્રેમ ગેહ હોએ તો નીચે મુજબ ભણે):—

અષાઉનાંમ્ ફ્રવષિનાંમ્ ઘેનાંનાંમ્ચ વીરો-વાંથ્વનાંમ્ યાઇર્યયાઓસ્ચ હુષિતોઇશ, અમહેચ હુતાશ્તહે હુરઓધહે, વેરેથ્રઘ્નહેચ અહુરધાતહે, વનઇન્ત્યાઓસ્ચ ઉપરતાતો.

☞ (જો ઉશહેન ગેહ હોએ તો નીચે મુજબ ભણે):—

સ્રઓષહે અષ્યેહે અષિવતો, વેરેથ્રાજનો ફ્રાદત્-ગએથહે, રશ્નઓશ રજિશ્તહે, અરશ્તાતસ્ચ ફ્રાદત્-ગએથયાઓ વરેદત્-ગએથયાઓ.

(૮) દથુષો અહુરહે મજ્દાઓ રએવતો ખ્વરેનંઘ્-ઉહતો અમેષનાંમ્ સ્પેન્તનાંમ્. (૯) આથ્રો અહુરહે મજ્દાઓ પુથ્ર, ખ્વરેનંઘ્રહો સવંઘ્રહો મજ્દધાતહે, અઇર્યનાંમ્ ખ્વરેનો મજ્દધાતનાંમ્, કાવયેહેચ ખ્વરેનંઘ્રહો મજ્દધાતહે, આથ્રો અહુરહે મજ્દાઓ પુથ્ર. કવોઇશ હઓસ્રવંઘ્રહહે, વરોઇશ હઓસ્રવંઘ્રહહે, અસ્નવન્તહે ગરોઇશ મજ્દધાતહે, ચએચિસ્તહે વરોઇશ મજ્દધાતહે, કાવયેહેચ ખ્વરેનંઘ્રહો મજ્દધાતહે. આથ્રો અહુરહે મજ્દાઓ પુથ્ર. રએવન્તહે ગરોઇશ

મજદધાતહે, કાવયેહેચ ખરેનંઘ્રહે મજદધાતહે, આથ્રો અહુરહે મજદાઓ પુથ્ર. આતર્શ્ સ્પેન્ત રથએશ્તાર, યજત પોઉરૂ-ખરેનંઘ્રહ યજત પોઉરૂ-બએષજ. આથ્રો અહુરહે મજદાઓ પુથ્ર, મત વીસ્પએઇબ્યો, આતેરેબ્યો, ક્ષથ્રો-નફેધ્રો નઇર્યોસંઘ્રહહે યજતહે.

(૧૦) અપાંમ્ વંઘ્રઉહિનાંમ્ મજદધાતનાંમ્, અરેદુયાઓ આપો અનાહિતયાઓ અષઓન્યાઓ, વીસ્પનાંમ્ચ અપાંમ્ મજદધાતનામ્, વીસ્પનાંમ્ચ ઉર્વરનાંમ્ મજદધાતનાંમ્. (૧૧) હ્વરે-ક્ષએતહે અમેષહે રએવહે અઉર્વત્-અસ્પહે. (૧૨) માઓંઘ્રહહે ગઓચિથ્રહે, ગેઉશ્ચ અએવો-દાતયાઓ, ગેઉશ્ચ પોઉરૂ-સરેધયાઓ. (૧૩) તિશ્ત્ર્યેહે સ્તારો રએવતો ખરેનંઘ્રઉહતો, સતવએસહે ક્રાપહે સૂરહે મજદધાતહે; સ્તારાંમ્ અફ્શચિથ્રનાંમ્ જેમસ્ચિથ્રનાંમ્ ઉર્વરો-ચિથ્રનાંમ્ મજદધાતનાંમ્; વનન્તો સ્તારો મજદધાતહે, અવે સ્તારો યોઇ હપ્તોઇરિંગ મજદધાત ખરેનંઘ્રઉહન્ત બએષજય. (૧૪) ગેઉશ્ તષ્ને ગેઉશ ઉરૂને દ્વાસ્પયાઓ સૂરયાઓ મજદધાતયાઓ અષઓન્યાઓ.

(૧૫) દથુષો અહુરહે મજદાઓ રએવતો ખરેનંઘ્રઉહતો અમેષનાંમ્ સ્પેન્તનાંમ્. (૧૬) મિથ્રહે વોઉરૂ-ગઓયઓઇતોઇશ્ હજંઘ્રરો-ગઓષહે બએવરે-ચષ્મનો અઓખ્તો. નામનો યજતહે, રામનો ખાસ્ત્રહે (*૧૮) રષ્નઓશ્ રજિશ્તહે, અર્શ્તાતસ્ચ ફ્રાદત્-ગએથયાઓ વરેદત્-ગએથયાઓ, એરેજુખ્ધહે વચંઘ્રહો યત્ ફ્રાદત્-ગએથહે. (*૨૦) અમહે હુતાશ્તહે, હુરઓથ્રહે વેરેથ્રધ્નહે અહુરધાતહે, વનઇન્ત્યાઓસ્ચ ઉપરતાતો. (૨૧) રામનો ખાસ્ત્રહે, વયઓશ્ ઉપરો-કઇર્યેહે તરધાતો અન્યાઇશ્ દામાંન્; અએતત્ તે વયો યત્ તે અસ્તિ સ્પેન્તો-મઇન્યઓમ્; થ્વાષહે ખધાતહે જરૂવાનહે અકરનહે જરૂવાનહે દરેઘો-ખધાતહે. (૨૨) વાતહે હુધાઓંઘ્રહો અધરહે ઉપરહે ફ્રતરહે પસચાઇથ્યેહે, નઇર્યયાઓ હાંમ-વરેતોઇશ્.

(૨૩) દથુષો અહુરહે મજદાઓ રએવતો ખરેનંઘ્રઉહતો, અમેષનાંમ્ સ્પેન્તનાંમ્ (૨૪) રજિશ્તયાઓ ચિ-

* એની સમજને માટે જુઓ એ યસ્તની શરૂઆતમાં આપેલો ખોલાસો.

સ્તયાઓ મજ્દ્ધાતયાઓ અષઓન્યાઓ દ્અેનયાઓ વંઘ્ હુયાઓ માજ્દયસ્નોઇશ. (૨૫) અષોઇશ વંઘ્હુયાઓ, ચિસ્તોઇશ વંઘ્હુયાઓ, એરેથે વંઘ્હુયાઓ, રસાંસ્તાતો વંઘ્હુયાઓ, ખ્વરેનંઘ્હો સવંઘ્હો મજ્દ્ધાતહે. પારેન્દ્યાઓ રઓરથયાઓ. અઇર્યનાંમ ખ્વરેનો મજ્દ્ધાતનાંમ. કાવયેહેચ ખ્વરેનંઘ્હો મજ્દ્ધાતહે, અખ્વરેતહેચ ખ્વરેનંઘ્હો મજ્દ્ધાતહે, જરથુશ્ત્રહેચ ખ્વરેનંઘ્હો મજ્દ્ધાતહે. (૨૬) અર્શ્તાતો ફ્રાદત્-ગએથહે, ગરોઇશ ઉષિ-દરેનહે મજ્દ્ધાતહે અષ-ખ્વાથ્રહે.

(૨૭) અષ્નો એરેજતો સૂરહે વહિશ્તહે અંઘ્હેઉશ અષઓનાંમ રઓચંઘ્હો વીસ્પો-ખ્વાથ્રો. (૨૮) જેમો હુધાઓંઘ્હો યજતહે; ઇમાઓ અસાઓ, ઇમાઓ ષોઇથ્રાઓ, ગરોઇશ ઉષિ-દરેનહે મજ્દ્ધાતહે અષ-ખ્વાથ્રહે વીસ્પએષાંમ્ચ ગઇરિનાંમ અષ-ખ્વાથ્રનાંમ પોઉરૂ-ખ્વાથ્રનાંમ મજ્દ્ધાતનાંમ; કાવયેહેચ ખ્વરેનંઘ્હો મજ્દ્ધાતહે, અખ્વરેતહેચ ખ્વરેનંઘ્હો મજ્દ્ધાતહે. (૨૯) માંથ્રહે સ્પેન્તહે અષઓનો વેરેજયંઘ્હહે, દાતહે વીદ્અેવહે, દાતહે જરથુશ્ત્રોઇશ; દરેઘયાઓ ઉપનયાઓ, દ્અેનયાઓ વંઘ્હુયાઓ માજ્દયસ્નોઇશ, જરજ્દાતોઇશ માંથ્રહે સ્પેન્તહે ઉષિ-દરેથ્રેમ, દ્અેનયાઓ માજ્દયસ્નોઇશ, વઅેધીમ માંથ્રહે સ્પેન્તહે, આસ્નહે ખ્રથ્વો મજ્દ્ધાતહે, ગઓષો-સ્રૂતહે ખ્રથ્વો મજ્દ્ધાતહે.

(૩૦) અનઘ્રનાંમ રઓચંઘ્હાંમ ખ્વધાતનાંમ, રઓક્ષ્નહે ગરો-ન્માનહે, મિસ્વાનહે ગાત્વહે ખ્વધાતહે, ચિન્વત્-પેરેતૂમ મજ્દ્ધાતાંમ. (૩૧) એરેજતો અહુરહે નફ્દ્રો અપાંમ અપસ્ચ મજ્દ્ધાતયાઓ. (૩૨) હઓમહે અષવજંઘ્હો. (૩૩) દહ્મયાઓ વંઘ્હુયાઓ આફ્રિતોઇશ, ઉગ્રાઇ દામોઇશ ઉપમનાઇ.

વીસ્પએષાંમ્ યજતનાંમ્ અષઓનાંમ્ મઇન્યવનાંમ્ ગએથ્ય-નાંમ્. અષાઉનાંમ્ ફ્રવષિનાંમ્ ઉગ્રનાંમ્ અઇવિથૂરનાંમ્ પઓઇર્યો-ત્કએષનાંમ્ ફ્રવષિનાંમ્, નબાનજદિશ્તનાંમ્ *ફ્રવષિનાંમ્. અષેમ્ વોહૂ ૧.

☞ અહ્માઇ રએશચ; હજંઘ્રેમ; જસ મે અવંઘ્રહે મજદ; કેરફેહ્ મોજદ.

રોજ નેક્ નાંમ્, રોજ પાક્ નાંમ્, રોજ મુબારક્ (ફલાંન), માહે મુબારક (ફલાંન), ગાહે (ફલાંન), નમાજ દાદારે ગેહાંન્ દામાંન્. ક્ષનઓથ્ર અહુરહે મજદાઓ, તરોઇદીતે અંઘ્રહે મઇન્યેઉશ. હઇથ્યાવરૂશ્તાંમ્ હ્યત્ વસ્ના ફ્રેરષોતેમેમ્. સ્તઓમિ એષેમ; અષેમ્ વોહૂ ૧.

ગોરૂજે ખોરેહ્ અવજાયાદ્ સીરોજા અમેશાસ્પંદ વીસ્પએશા અરૂદાફ્રૂવશ્ બેરસાદ્ અમાવંદ્ પીરોજગર્ અમાવંદી પીરોજગરી. દાદ્ દીન્ બેહ્ માજદયસ્નાંન્ આગહી રવાઇ ગોઆફ્રંગાંની બાદ્ હફ્તે કેશ્વર્ જમીન્; અએદૂન્ બાદ્. મન્ આનો આવાયદ્ શુદન્, મન્ આનો આવાયદ્ શુદન્, મન્ આનો આવાયદ્ શુદન્; અષઓને અષેમ્ વોહૂ ૧.

☞ (દક્ષિણ દિશા તરફ મોહોડું કરીને પઢે.) દાદારે ગેહાંન્ દીંને માજદયસ્ની દાદે જરથુશ્તી. નેમસે-તે અષાઉમ્ સેવિશ્તે અરેદ્વિ સૂર અનાહિતે અષઓને અષેમ્ વોહૂ ૧.

નેમો ઉર્વઇરે વંઘ્રઉહિ મજદધાતે અષઓને અષેમ વોહૂ ૧. અહુરેમ્ મજદાંમ્ રએવન્તેમ્ ખરેનંઘ્રઉહન્તેમ્ યજમઇદે. અમેષા સ્પેન્તા હુક્ષથ્રા હુધાઓંઘ્રહો યજમઇદે. અષાઉનાંમ્ વંઘ્રઉહીશ સૂરાઓ સ્પેન્તાઓ ફ્રવષયો યજમઇદે. અષેમ્ વોહૂ ૧. સીરોજા અમેશાસ્પંદ્ વીસ્પએશા અરૂદાફ્રૂવશ્ બેરસાદ્. અષેમ્ વોહૂ ૧.

---

* જાણવું જે, ૩૭૭ મા સફાથી તે ૩૮૧ મા સફાસુધી આવેલી ફરેશ્તાની ખશ્નુમનો ૩૬૫ મા સફાથી તે ૩૭૦ મા સફાસુધી 'ફ્રવરાને મજદયસ્નો જરથુશ્ત્રિશ્' માં આવેલી ખશ્નુમનોની બરાબર છે; કાંઈ ફેર નથી. માટે તરજુમાને માટે ત્યાંહાં જોવું.

ગુજરેલાંની યાદનેમાટે ભણવાનો કરદો.

૫ નામે યજદાંન અહુરમજદ ખોદાએ અવજૂની, ગોરૂજે ખોરેહ અવજાયાદ; અરૂદાફ્રવશ *બેરસાદ. અજ હમા ગુનાહ પતેત પશેમાનુમ; અજ હર્વસ્તીન દુશમત દુજૂખ્ત, દુજવરશ્ત, મેમ ૫ ગેતી મનીદ, ઉઇમ ગોફ્ત, ઉઇમ કર્દ, ઉઇમ જસ્ત, ઉઇમ બૂન બૂદ એસ્તેદ. અજ આંન ગુનાહ મનશની ગવશની કુનશની, તની રવાની ગેતી મીનોઆંની, ઓખે અવાખશ પશેમાન ૫ સે ગવશની ૫ પતેત હોમ. ક્ષનઓથ્ર અહુરહે મજદાઓ, તરોઇદીતે અંઘ્રહે મઇન્યેઉશ; હઇથ્યાવરશ્તાંમ હ્યત વસ્ના ફ્રેરષોતેમેમ; સ્તઓમિ અષેમ. અષેમ વોહૂ ૩.

ફ્રવરાને મજદયસ્નો જરથુશત્રિશ વીદએવો અહુર-ત્કએષો (જે ગેહ હોએ તે પઢે.) ફ્રસસ્તયએચ. અહુરહે મજદાઓ રએવતો ખરેનંઘ્રઉહતો, અમેષનાંમ સ્પેન્તનાંમ, અષઓનાંમ ફ્રવષિનાંમ ઉગ્રનાંમ અઇવિથૂરનાંમ પઓઇર્યો-ત્કએષનાંમ ફ્રવષિનાંમ, નબાનજદિશતનાંમ ફ્રવષિનાંમ, ક્ષનઓથ્ર યસ્નાઇચ વહ્માઇચ ક્ષનઓથ્રાઇચ ફ્રસસ્તયએચ, યથા અહૂ વઇર્યો જઓતા ફ્રા મે મ્રૂતે, અથા રતુશ અષાતચિત હચ ફ્રા અષવ વીધ્વાઓ મ્રઓતૂ. અહુરેમ મજદાંમ રએવન્તેમ ખરેનંઘ્રઉહન્તેમ યજમઇદે; અમેષા સ્પેન્તા હુક્ષથ્રા હુધાઓંઘ્રહો યજમઇદે.

(૧) અષાઉનામ[1] વંઘ્રઉહીશ[2] સૂરાઓ[3] સ્પેન્તાઓ[4] ફ્રવષયો[5] સ્તઓમિ[6] જઅયેમિ[7] ઉફ્યેમિ.[8] યજમઇદે[9] ન્માન્યાઓ[10] વીસ્યાઓ[11] જન્તુમાઓ[12] દખ્યુમાઓ[13] જરથુશત્રોતેમાઓ.[14] (૨) વીસ્પનાંમચ[15] આઓંઘ્રહાંમ[16] પઓઇર્યનાંમ[17] ફ્રવષિનાંમ[18] ઇધ્ર[19] યજમઇદે[20] ફ્રવષીમ[21] અવાંમ[22] યાંમ[23] અહુરહે[24]

---

* ઈઆને અશો ફરોહર (આએ ભણતર તરફ) પોંહોંચો! જાણવું જે ગુજરેલાંની યાદનેમાટે ભણવાના એ કરદાની શરૂઆતની તથા છેડેની ખશ્નુમન અરદાફરવશનાં આફરંગાનની ખશ્નુમનનાં જેવી છે.

મજદાઓ,[૨૫] મજિશ્તાંમ્ચ[૨૬] વહિશ્તાંમ્ચ[૨૭] સ્રએશ્તાંમ્ચ,[૨૮] ખ્રઓઝદિશ્તાંમ્ચ[૨૯] ખ્રથ્વિશ્તાંમ્ચ[૩૦] હુકેરેપ્તેમાંમ્ચ,[૩૧] અષાત્[૩૨] અપનોતેમાંમ્ચ.[૩૩]

(૧) અશો (લોકો) નાં[૧] ભલાં,[૨] શૂરાં[૩] (તથા) (દુનિયાંની) આબાદી કરનારાં[૪] ફરોહરોને[૫] હું વખાણુંછું,[૬] યાદ કરૂંછું[૭] (અથવા આરાધુંછું[૭]), (તથા) (તેઓની) કીર્તિ *ગાઉંછું.[૮] ઘેરને લગતાં,[૧૦] મોહોલ્લાને લગતાં[૧૧] કસબાને લગતાં[૧૨] દેશને લગતાં[૧૩] (તથા) વડા દસ્તુરોને લગતાં[૧૪] (ફરોહરોને) હમો માન સાથે યાદ કરીએ છિયે.[૯] (૨) આએ[૧૬] તમામ[૧૫] ફરોહરોમાંથી[૧૮] સઉથી †પેહેલાં[૧૭] (દાદાર) હોરમજદનું[૨૪-૨૫] ફરોહર,[૨૧] જે[૨૩] સઉથી ઉંચે દરજજેનું,[૨૬] સઉથી સરસ,[૨૭] સઉથી સોહામણું[૨૮] ઘણુંજ ‡હિમ્મત આપનારૂં,[૨૯] ઘણુંજ અક્કલમંદ,[૩૦] ઘણુંજ સવાબકાર[૩૧] તથા અશોઇમાં[૩૨] સઉથી ઉપર[૩૩] (ઈઆને શ્રેષ્ઠ) (તેને) આએ જગાએ[૧૯] હમો માન સાથે યાદ કરીએ છિયે.[૨૦]

(૩) અષાઉનાંમ્[૩૪] વંઘ્રુહીશ[૩૫] સૂરાઓ[૩૬] સ્પેન્તાઓ[૩૭] ફ્રવષયો[૩૮] યજમઇદે;[૩૯] યાઓ[૪૦] અમેષનાંમ્[૪૧] સ્પેન્તનાંમ્,[૪૨] ક્ષએતનાંમ્[૪૩] વેરેજિ-દોઇથ્રનાંમ્,[૪૪] બેરેજતાંમ્[૪૫] અઇવ્યામ-નાંમ્,[૪૬] તખ્મનાંમ્[૪૭] આહૂઇરયનાંમ્,[૪૮] યોઇ[૪૯] અઇથ્યજંઘ્રહો[૫૦] અષવનો.[૫૧] (૪) પઓઇરયનાંમ્[૫૨] ત્કએષનાંમ્,[૫૩] પઓઇરય-નાંમ્[૫૪] સાસ્નો-ગૂષાંમ્,[૫૫] ઇધ્ર[૫૬] અષઓનાંમ્[૫૭] અષઓનિ-નાંમ્ચ[૫૮] અહૂમ્ચ[૫૯] દએનાંમ્ચ[૬૦] બઓધસ્ચ[૬૧] ઉર્વાનેમ્ચ[૬૨] ફ્રવષીમ્ચ[૬૩] યજમઇદે,[૬૪] યોઇ[૬૫] અષાઇ[૬૬] વઓનરે.[૬૭] ગેઉશ[૬૮] હુધાઓંઘ્રહો[૬૯] ઉર્વાનેમ્[૭૦] યજમઇદે.[૭૧]

---

* પેહેલવી ઉપરથી 'મારાં પોતાનાં ગણુંછું' (સ્પીગલ તથા દારમેસ્તેતે); ઈઆને તેઓને મારી ઉપર પ્રસન્ન-મેહેરબાન કરૂંછું (દારમેસ્તેતે). સરફરાજ કરૂંછું (હારલે). અગરજો 'ઉફ્યેમિ'ના વપ્ ધાતુને સંસ્કૃત **નિસ્-વપ્** સાથે સરખાવીએ તો, એનો અર્થ "કાંઈ ચીજ ભેટ-નજર-અર્પણ કરવી" થઈ શકે.

† અથવા "ફ્રવષિનાંમ્" વિશેષણ તરીકે લઇએ તો, એનો અર્થ સઉથી કદીમ અથવા પ્રાચીન (ફરોહરો) માંના થાએ.

‡ ઘણુંજ પાએદાર-દઢ (મિલ્સ તથા દારમેસ્તેતે); ઘણુંજ મજબૂત (સ્પીગલ).

(૩) અશો (લોકો)નાં[૩૪] ભલાં,[૩૫] શૂરાં[૩૬] (તથા) (દુનિયાંની) આબાદી કરનારાં[૩૭] ફરોહરોને[૩૮] હમો માન સાથે યાદ કરીએ છિયે.[૩૯] હકુમત કરનાર,[૪૩] અસરકારક* જોવાની શક્તિવાળા,[૪૪] બુલંદ દરજાના,[૪૫] †મદદે પોહોંચનારા,[૪૬] જોરેમંદ[૪૭] હોરમજદના કાએદા પ્રમાણે ચાલનારા,[૪૮] અમશાસ્પંદો,[૪૧-૪૨] જેઓ[૪૯] અમર[૫૦] (તથા) અશો,[૫૧] (તેઓનાં) ‡ફરોહરોને[૪૦] હમો માન સાથે યાદ કરીએ છિયે.[૩૯] (૪) ¶પોર્‌યોદકેશોમાંના[૫૨-૫૩] (તથા) પેહેલા[૫૪] દીન કબૂલ $કરનારાઓમાંનાં[૫૫] અશો[૫૭] (માણસો) તથા અશો[૫૮] (બાઈડીઓ), જેઓ[૬૫] રાસ્તીનેમાટે[૬૬] ફતેહથી §લડ્યા[૬૭] (તેઓનાં) જાનને,[૫૯] અંતઃકરણને,[૬૦] બુદ્ધિને,[૬૧] રવાનને[૬૨] તથા ફરોહરને[૬૩] આએ જગાએ[૫૬] હમો માન સાથે યાદ કરીએ છિયે.[૬૪] સારી પેદાએશના[૬૯] ‖ગોધાનાં[૬૮] (ઈઆને ગાવ્યોદાદનાં) રવાનને[૭૦] હમો માન સાથે યાદ કરીએ છિયે.[૭૧]

(૫) **યોઇ[૭૨] અષાઇ[૭૩] વઓનરે.[૭૪] ગયેહે[૭૫] મરેથ્નો[૭૬] અષઓનો[૭૭] ફ્રવષીમ[૭૮] યજમઇદે.[૭૯] જરથુશત્રહે[૮૦] સ્પિતામહે[૮૧] ઇથ્ર[૮૨] અષઓનો[૮૩] અષીમચ[૮૪] ફ્રવષીમચ[૮૫] યજમઇદે.[૮૬] કવોઇશ[૮૭] વીશ્તાસ્પહે[૮૮] અષઓનો[૮૯] ફ્રવષીમ[૯૦] યજમઇદે[૯૧]. ઇસત્‌વાસ્ત્રહે[૯૨] જરથુશ્ત્રોઇશ[૯૩] અષઓનો[૯૪] ફ્રવષીમ[૯૫] યજમઇદે.[૯૬] (૬) નબાનજ્દિશ્તનાંમ્[૯૭] ઇથ્ર[૯૮] અષઓનાંમ્[૯૯] અષઓનિનાંમચ[૧૦૦] અહૂમચ[૧] દએનાંમ્ચ[૨] બઓધ્સચ[૩] ઉર્વાનેમચ[૪] ફ્રવષીમચ[૫] યજમઇદે,[૬] યોઇ[૭] અષાઇ[૮] વઓનરે;[૯] મત્[૧૦] વીસ્પાબ્યો[૧૧] અષઓનિબ્યો[૧૨] ફ્રવષિબ્યો,[૧૩] યાઓ[૧૪] ઇરીરિથુષાંમ્[૧૫] અષ-**

---

* ખુબીવાળી નજરવાળા, ઈઆને જેની નજરથી સારી અસર થાએ; બદ નજરથી ઉલટું (દારમેસ્તેતે).

† ફેદા થએલા. તત્પર (મિલ્સ); (સારાં કાંમોને માટે) આતુર (દારમેસ્તેતે).

‡ યાઓ બોલ ફ્રવષયોને લાગેછે. ‘યાઓ’નો અસલ અર્થ ‘જેઓ’ થાએછે.

¶ ઈઆને પેગમબર અશો જરતોશ્તની આગમચના જમાનાના યજ્દાંપરસ્ત.

$ અસલ અર્થ “દીનની કેળવણી ઉપર ધ્યાન આપનારાં, દીનનાં ફરમાનો સાંભળનારા ” થાએછે. સાસ્ન=સંસ્કૃત **शासन**=ધર્મપુસ્તક, ધર્મની કેળવણી.

§ વઓનરે—પૂર્ણ ભૂતકાળ પરસ્મૈપદ ૩ જો પુરૂષ બહુવચન; ધાતુ વન્=To win

‖ એનું બીજું રૂપ ગેઉશ્ એએવે-દાતયાઓ (જુઓ માહ બોખ્તાર નીઆએશ, ‘ ફ્રવરાને મજ્દયસ્નો ’ના ફકરામાં).

ઓનાંમ્[16] યાઓસ્ચ[17] જ્વન્તાંમ્[18] અષઓનાંમ્,[19] યાઓસ્ચ[20] નરાંમ્[21] અજ઼ાતનાંમ્[22] ફ્રષો-ચરેથ્રાંમ્[23] સઓષ્યન્તાંમ્.[24]

(૫) અશો[77] *ગયોમરદનાં[75-76] ફરોહરને[78] હમો માન સાથે યાદ કરીએ છિયે.[79] અશો[83] સપેતમાંન[81] જરતોશ્તની[80] અશોઈને[84] તથા (તેનાં) ફરોહરને[85] આએ ઠેકાણે[82] હમો માન સાથે યાદ કરીએ †છિયે.[86] અશો[88] કએ[87] ગુશ્તાસ્પનાં[88] ફરોહરને[90] હમો માન સાથે યાદ કરીએ છિએ.[91] (પેગમબર) જરતોશ્તના[93] (વડા દીકરા) અશો[94] એસદ-વાસ્તરનાં[92] ફરોહરને[95] હમો માન સાથે યાદ કરીએ છિયે,[96] જે[72] (ઉપર જણાવેલા મહાન પુરૂષો) રાસ્તીનેમાટે[73] ફતેહથી ‡લડ્યા.[74] (૬) ¶નબાનજ઼દિશ્તોમાંના[97] અશો[99] (માણસો) તથા અશો[100] (બાઈડીઓ) જેઓ[7] રાસ્તીનેમાટે[8] ફતેહથી લડ્યા[9] (તેઓનાં) જાનને,[1] અંતઃકરણને,[2] બુદ્ધિને,[3] રવાનને[4] તથા ફરોહરને,[5]—(તે) સાથે[10] ગુજરી ગએલાં[15] અશો (માણસો) નાં,[16] જીવતાં[18] અશો (માણસો) નાં[19] (તથા) હવે પછી જન્મ પામનારા[21-22] આગળ $વધનારા[23] §સોશ્યન્તોનાં[24] (એ બધાઓનાં) તમામ[11] અશો[12] ફરોહરોને[13] આએ ઠેકાણે[14] હમો માન સાથે યાદ કરીએ છિયે.[6]

(૭) ઇધ[25] ઇરિસ્તનાંમ્[26] ઉર્વાંનો[27] યજ઼મઇદે[28] યાઓ[29] અષઓનાંમ્[30] ફ્રવષયો.[31] વીસ્પનાંમ્[32] અહ્મ્ય[33] ન્માને[34] નબા-નજ઼દિશ્તનાંમ્[35] પર-ઇરિસ્તનાંમ્[36] અએથ્રપઇતિનાંમ્[37] અએથ્-

---

*ગયોમરદ એ ઇરાની ઓલાદનો સઉથી પેહેલ્લો પુરૂષ હતો. એનો અસલ અર્થ ' મરવા લાએક કાયા, નાશ પામવાની જીંદગી ' થાએછે.

† પ્રોફેસર દારમેસ્તેતેએ ' જરથુશ્તહે સ્પિતામહે ઇધ અષઓનો અષીમચ ફ્રવષીમચ યજ઼મઇદે'—એ વાકયનો તરજુમો કીધો નથી.

‡ રેવરંડ મિલ્સે 'યોઈ અષાઈ વઓનરે'નો તરજુમો કીધો નથી.

¶ ઈઆને પેગમબર જરતોશ્તની દીન કબૂલ રાખનારા, જરતોશ્તી ધર્મમાં જન્મ પામેલા શખ્સો; એની મુકાએલ પઓઇરયો-તકએષ ઈઆને પોરીઓદકેશ આવેછે. ' નબાનજ઼દિશ્ત ' નો અસલ અર્થ " દૂટીની ઘણુંજ નજ઼દીકનું; " તે ઉપરથી ઘણુંજ નજ઼દીકનું સગુંવાહાલું.

$ અથવા (દુનિયાંને) આગળ વધારનારા, રસ્તાખેજ઼ કરનારા, દુનિયાંને નવેસરથી તાજગી આપનારા (પ્રોફેસરો હારલે, મિલ્સ તથા દારમેસ્તેતે).

§ સોશ્યન્તોના ખોલાસા બાબે જુઓ મ્હોટી હોમ યશ્ત, ફકરો ૩૩૫ મો, નોટ.

સ્થનાંમ[38] નરાંમ[39] નાઇરિનાંમ[40] ઇધ[41] અષઓનાંમ[42] અષ-ઓનિનાંમ[43] ફ્રવષયો[44] યજમઇદે.[45] (૮) વીસ્પનાંમ[46] અએથ્ર-પઇતિનાંમ[47] અષઓનાંમ[48] ફ્રવષયો[49] યજમઇદે.[50] વીસ્પ-નાંમ[51] અએથ્રસ્થનાંમ[52] અષઓનાંમ[53] ફ્રવષયો[54] યજમઇદે.[55] વીસ્પનાંમ[56] નરાંમ[57] અષઓનાંમ[58] ફ્રવષયો[59] યજમઇદે.[60] વી-સ્પનાંમ[61] નાઇરિનાંમ[62] અષઓનિનાંમ[63] ફ્રવષયો[64] યજમઇદે.[65]

(૭) ગુજરી ગએલાંઓનાં[26] રવાંનો[27] જે[29] અશો (લોકો) નાં[30] ફરોહરવાળાં[31] (છે તેઓને) આએ ઠેકાણે[25] હમો માન સાથે યાદ *કરીએ છિયે.[28] આએ[33] ઘેરમાં[34] ગુજરી ગએલાં[36] તમામ[32] નબાનજદિશ્તોમાં-નાં,[35] †હેરબદોમાંનાં,[37] શાગેર્દોમાંનાં,[38] નરોમાંનાં,[39] (તથા) નારીઓ-માંનાં[40] (જે) અશો[42] (માણસો) તથા અશો[43] (બાઈડીઓ) (તે-ઓનાં) ફરોહરોને[44] આએ ઠેકાણે[41] હમો માન સાથે યાદ કરીએ છિયે.[45] (૮) તમામ[46] હેરબદોમાંનાં[47] અશો (હેરબદો) નાં[48] ફરોહરોને[49] હમો માન સાથે યાદ ‡કરીએ છિયે.[50] તમામ[51] શાગેર્દોમાંના[52] અશો (શાગેર્દો) નાં[53] ફરોહરોને[54] હમો માન સાથે યાદ કરીએ છિયે.[55] તમામ[56] નરોમાંના[57] અશો (નરો) નાં[58] ફરોહરોને[59] હમો માન સાથે યાદ કરીએ છિયે.[60] તમામ[61] નારીઓમાંની[62] અશો (નારીઓ) નાં[63] ફરોહરોને[64] હમો માન સાથે યાદ કરીએ છિયે.[65]

(૯) વીસ્પનાંમ[66] અપેરેનાયુકનાંમ[67] દહ્મો-કેરેતનાંમ[68] અષઓનાંમ[69] ફ્રવષયો[70] યજમઇદે.[71] આદફ્યુનાંમચ[72] અષ-ઓનાંમ[73] ફ્રવષયો[74] યજમઇદે.[75] ઉજદફ્યુનાંમચ[76] અષઓ-નાંમ[77] ફ્રવષયો[78] યજમઇદે.[79] (૧૦) નરાંમચ[80] અષઓનાંમ[81]

---

* આએ જગાએ ગુજરી ગએલાંઓનાં રવાંનોને તથા અશો લોકોનાં ફરોહ-રોને હમો આરાધીએ છિયે (પ્રોફેસર હારલે). ગુજરી ગએલાંઓનાં રવાંનો જે અશો લોકોનાં ફરોહરો છે તેઓને હમો આરાધીએ છિયે (ડાકટર સ્પીગલ તથા રેવરંડ મિલ્સ). ગુજરી ગએલાંઓનાં રવાંનોને, અશો લોકોનાં ફરોહરોને હમો આરાધીએ છિયે (પ્રોફેસર દારમેસ્તેતે).

† હેરબદ, એરવદ ઈઆને જરતોસ્તી ધર્મની કેળવણીમાં પ્રવીન થએલો, વિદ્યાનો ધણી, દીનનો એલમ શિખવનાર, ધર્મોપદેશક.

‡ અથવા બીજી રીતઃ—તમામ અશો હેરબદોનાં ફરોહરોને હમો માન સાથે યાદ કરીએ છિયે. એજ પ્રમાણે એની પછીનાં વાકયોમાં બી લેવું.

ફ્રવષયો[૮૨] યજમઇદે.[૮૩] (૧૦) નાઇરિનાંમ્ચ[૮૪] અષઓનિનાંમ્[૮૫] ફ્રવષયો[૮૬] યજમઇદે.[૮૭] વીસ્પાઓ[૮૮] અષાઉનાંમ્[૮૯] વંઘ્ઉહીશ્[૯૦] સૂરાઓ[૯૧] સ્પેન્તાઓ[૯૨] ફ્રવષયો[૯૩] યજમઇદે,[૯૪] યાઓ[૯૫] હચ[૯૬] ગયાત્[૯૭] મરેથ્નત્[૯૮] આ[૯૯] સઓષ્યન્તાત્[૧૦૦] વેરેથ્રઘ્નત્.[૧]

(૯) સઘળાં[૬૬] *સવાબકાર[૬૮] (તથા) અશો[૬૯] ન્હાની †ઉમરનાઓનાં[૬૭] ફરોહરોને[૭૦] હમો માન સાથે યાદ કરીએ છિયે.[૭૧] આ દેશમાં વસનારાઓમાંના[૭૨] અશો (લોકો) નાં[૭૩] ફરોહરોને[૭૪] હમો માન સાથે યાદ કરીએ છિયે.[૭૫] દેશની બાહારના (ઈઆને બીજા મુલુકોમાં) વસનારાઓમાંના[૭૬] અશો (માણસો)નાં[૭૭] ફરોહરોને[૭૮] હમો માન સાથે યાદ કરીએ છિયે.[૭૯] (૧૦) અશો[૮૧] નરોનાં[૮૦] ફરોહરોને[૮૨] હમો માન સાથે યાદ ‡કરીએ છિયે.[૮૩] અશો[૮૫] નારીઓનાં[૮૪] ફરોહરોને[૮૬] હમો માન સાથે યાદ કરીએ છિયે.[૮૭] અશો (લોકો) નાં[૮૯] તમામ[૮૮] ભલાં,[૯૦] શૂરાં[૯૧] (તથા) (દુનિયાંની) આબાદી કરનારાં[૯૨] ફરોહરો,[૯૩] જે[૯૫] ગયોમરદથી[૯૭-૯૮] (તે) ફતેહમંદ[૧] સોશ્યોસ[૧૦૦] સુધીનાં[૯૯] (છે), (તે બધાંઓને) હમો માન સાથે યાદ કરીએ છિયે.[૯૪]

(બાજમાં પઢે.) ¶**હુમત હૂખ્ત હ્વર્શ્ત; હુમનશ્ની, હુગવશ્ની, હુકુનશ્ની, ઇન્ ક્ષ્નુમન્ અર્દાફ્ર્વશ્ બેરસાદ્, નીરંગ્ પીરોજગર્ બાદ્; ખોરેહ્ બેહ્ દીને માજદયસ્નાન્ રવા બાદ્ અંદર્ હફ્તે કેશ્વર્. નામ ચેશ્તી આદર્ અંદર્ કામ્ બાદ્; હસ્ત શેહેરસ્તાન્ અંદર્** (જે શેહેરમાં પઢે તે શેહેરનું નામ આએ ઠેકાણે લેવું.) **શેહેરસ્તાન્ પેરી ફીરોજી શાદી ઓ રામશ્ની, રવાંન્ ખોરેહ ખોજસ્તેહ્ અવજૂન્ બાદ્, અવજૂનતર્ બાદ્ ખોરેહ ખોજસ્તે બાદ્; ઇન ક્ષ્નુમન્ આર્દાફ્ર્વશ્ બેરસાદ્, કેરા ગાહ્ રોજ શેહેરીઆરી એશ્ યજશ્ને કરૂદે હોમ્, દરૂન્ યશ્તે હોમ્, મ્યજદ હમીરાએનેમ યો કરૂદેહા ૫ ગંજે દાદાર્ અહુરમજદ રયોમંદ ખોરેહમંદ અમેશાસ્પંદાન્ બેરસાદ્.**

---

* સદ્ગુણી માબાપને પેટે જનમેલાં (દારમેસ્તેતે).

† અથવા બચ્ચાઓનાં, બાલકોનાં, એનું ઉલટું પેરેનાયુ (પુખ્ત ઉમરનું).

‡ એની મતલબ એ કે, ઇરાન દેશમાં તેમજ ઇરાનની બાહાર બીજા દેશોમાં વસનારા અશો લોકોનાં ફરોહરોને હમો માન સાથે યાદ કરીએ છિયે.

¶ જાણવું જે ઇહાંથી તે ૩૮૯ મા સફાની ૨૧ મી લીટી સુધીનો ભાગ પાઝંદ હોવાથી બાજમાં ભણવો. એના ખોલાસા બાબે જુઓ સફે ૩૯ મો, ૨ ૭ નોટ.

અઓજ્ જોર નીરૂ તગી અમાવંદી પીરોજગરી ઇન્ ક્ષનુમન્ અર્દાફ્રર્વશ બેરસાદ. અજ હમા પદીરફુતાર બાદ. એમારા પનાહી કેરૂદાર નીકી અંદાખ્તારૂ, અનાઇ પેત્યારૂ દૂરૂ અવાજ-દાશતારૂ, અયાફ્રુત ખાહ્ બાદ. કેરા દિગરૂ મ્યજદ હજારૂ મર્દ મ્યજદ સાએમ સાખ્તમ એમારા કમ-રંજતરૂ આસાનતરૂ અઇની કર્દ યકૂ અજ મા હજારૂ પદીરફુતારૂ બાદ. નામ ચેશ્તી અનુશેહ રવાંન્ રવાની ☞ (જેની નયતે પઢે તેનું નામ આએ જગાએ લેવું) અએદરૂ યાદ બાદ અનુશેહ રવાંન્ રવાંની.

જરૂતોશત સપિતમાન અશો ફ્રેોહરૂ અએદરૂ યાદ બાદ અનુશેહ રવાંન્ રવાંની. ગુશતાસ્પ શાહ લોહોરાસ્પ શાહ અએદરૂ યાદ બાદ અનુશેહ રવાંન્ રવાંની. જામાસ્પ હમૂબ્ અએદરૂ યાદ બાદ અનુશેહ રવાંન્ રવાંની. અર્દાએ વીરાફૂ અર્દા-ફ્રર્વશ અએદરૂ યાદ બાદ અનુશેહ રવાંન્ રવાંની. આદરૂબાદ મારાસ્પંદ અએદરૂ યાદ બાદ અનુશેહ રવાંન્ રવાંની. મુબેદ શાપુરૂ મુબેદ શેહેરીઆરૂ અએદરૂ યાદ બાદ અનુશેહ રવાંન્ રવાંની. મુબેદ હોરૂમજદીઆરૂ એર્વદ રામ્યારૂ અએદરૂ યાદ બાદ અનુશેહ રવાંન્ રવાંની. મુબેદ નેર્યોસંગ્ ધવલ્ અએદરૂ યાદ બાદ અનુશેહ રવાંન્ રવાંની. હમા ફ્રર્વશ અશોઆંન્ અએદરૂ યાદ બાદ અનુશેહ રવાંન્ રવાંની. નામ ચેશ્તી અનુશેહ રવાંન્ રવાંની ☞ (જેની નયતે પઢે તેનું નામ આએ જગાએ લેવું.) હમા ફ્રર્વશ અશોઆંન્ અએદરૂ યાદ બાદ; ફ્રર્માએશ્ને ☞ (જે શખ્સ ભણવાનું ફરમાવે તેનું નામ લેવું). માજદયસ્ની બેરસાદ.

હમાફ્રર્વશ અશોઆંન્ યો કરૂદેહા ચેહારૂમ દેહુમ સીરોજ સાલ્ રોજ, અજ ગયોમર્દ અંદા સોશ્યોસ અએદરૂ યાદ બાદ. હસ્તાંન્ બૂદાંન્ બેદાંન્ જાદાન્ અજાદાંન્, આદેહી ઉજદેહી, દહમે નરૂ નારીકૂ અવરૂનાએ પુરૂનાએ, હરૂ કે અવરૂ ઇન જમીન્ પેરી બેહેદીની ગુદારાંન્ શુદ અસ્ત, હમાફ્રર્વશ અશોઆંન્, યો કરૂદેહા અજ ગયોમર્દ અંદા સોશ્યોસ અએદરૂ યાદ બાદ. કે ઇન્ માન્ વીસ્ જંદ દેહ રૂસ્તા ગુજસ્તેહ અંદ, હમા ફ્રર્વશ અશોઆંન્ યો કરૂદેહા અજ ગયોમર્દ

અંદા સોશ્યોસ્ અએદર્ યાદ્દ બાદ્દ. અશોઆંન્ ફ્રવેશ ચીરાંન્, ફ્રવશ અવર્ વીજાન્, ફ્રવશ પીરોજગરાંન્, ફ્રવશ પોર્યોદકેશાંન્, ફ્રવશ નબાનજદેશતાંન્, ફ્રવશ ફ્રવષયો, હમાયો કર્દેહા અજ ગયોમર્દ અંદા સોશ્યોસ્ અએદર્ યાદ્દ બાદ્દ. રવાંને પેદરાંન માદરાંન્ જદેગાંન્, ન્યાગાંન્ ફરજંદાન્ પએવંદાંન્ પરસ્તારાંન્ નબા-નજદેશતાંન્, ફ્રવશ અશોઆંન્, યો કર્દેહા અજ ગયોમર્દ અંદા સોશ્યોસ્ અએદર્ યાદ્દ બાદ્દ. હમા અથોરનાંન્, હમા રથેશતારાંન્, હમા વાસ્તર્યોશાંન્, હમા હુતોક્ષાંન્, હમા ફ્રવશ અશોઆંન્, હમા યો કર્દેહા અજ ગયોમર્દ અંદા સોશ્યોસ્ અએદર્ યાદ્દ બાદ્દ; હમા ફ્રવશ અશોઆંન્ હફતે કેશ્વર્ જમીન્, અર્જહે સવહે, ફ્રદદફ્રશ વીદદફ્રશ, વોઉરૂ-બરશ્ત્ વોઉરૂ-જરેશ્ત્, ખનરસ્ બામી, કંગદેજ અશોઆંન્ વર્જમ કરદાંન્ ગંજમાથા, ફ્રવશ અશોઆંન્ હમા યો કર્દેહા અજ ગયોમર્દ અંદા સોશ્યોસ્ અએદર્ યાદ્દ બાદ્દ. ગોરૂજે ખોરેહ્ અવજાયાદ્દ ઇન્ ક્ષનુમન્ અરદાફ્રવશ બેરસાદ્દ. નામચેશ્તી અનોશેહ્ રવાંન્ રવાંની. ☞ (જેની નયતે પઢે તેનું નામ આએ જગાએ લેવું.) અએદર્ યાદ્દ બાદ્દ અનોશેહ્ રવાંન્ રવાંની; હમા ફ્રવશ અશોઆંન્ અએદર્ યાદ્દ બાદ્દ; ફ્રર્માએશ્ને ☞ (જે શખ્સ ભણવાનું ફરમાવે તેનું નામ લેવું.) માજદયસ્ની બેર્સાદ્દ. હમકેર્ફેહ્ હમાં વેહાંને હફતે કેશ્વર્ જમીન્ બેરસાદ્દ. અજ હમા ગુનાહ્ પતેત્ પશેમાનુમ્ પ પતેત્ હોમ.

(પ્રગટ પઢે.) વીસ્પાઓ ફ્રવષયો અષાઉનાંમ્ યજમઇદે; અષાઉનાંમ્ વંઘુહીશ્ સૂરાઓ સ્પેન્તાઓ ફ્રવષયો યજમઇદે. વીસ્પે અષવનો યજત યજમઇદે.

☞ (હાવન ગેહમાં અથવા બીજી હાવનમાં નીચે પ્રમાણે ભણે):—

હાવનીમ્ પઇતિ રતૂમ્, સાવંઘહએમ્ વીસીમચ પઇતિ રતૂમ.

☞ (જો રપિથ્વન ગેહ હોએ તો નીચે પ્રમાણે ભણે):—

રપિથ્વિનેમ્ પઇતિ રતૂમ્, ફ્રાદત-ફ્ષાઉમ્ જન્તુમેમચ પઇતિ રતૂમ.

☞ (જો ઉજીરન ગેહ હોએ તો નીચે પ્રમાણે ભણે):—

ઉજયેઇરિનેમ્ પઇતિ રતૂમ્, ફ્રાદત-વીરેમ્ દખ્યુમેમચ પઇતિ રતૂમ.

☞ (જો અઇવિસ્રૂથ્રેમ ગેહ હોએ તો નીચે પ્રમાણે ભણે):—

અઇવિસ્રૂથ્રેમ અઇબિગાઇમ પઇતિ રતૂમ, ફ્રાદત-વીસ્પાંમ-હુજ્યાઇતીમ જરથુશ્ત્રોતેમેમ્ચ પઇતિ રતૂમ.

☞ (જો ઉશહેન ગેહ હોએ તો નીચે પ્રમાણે ભણે):—

ઉષહિનેમ પઇતિ રતૂમ, બેરેજીમ ન્માનીમ્ચ પઇતિ રતૂમ.
યેંઘ્રહે હાતાંમ આઅત યેસ્ને પઇતી વંઘ્રહો,
મજ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત હચા,
યાઓંઘ્રહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(બાજમાં પઢે.) અહુરમજ્દ ખોદાએ, અવજૂનીએ મરૂદુમ, મરૂદુમ સર્દગાંન, હમા સર્દગાંન, હમબાયસ્તે વેહાંન, ઓએમ બેહેદીન માંજ્દયસ્નાંન આગહી આસ્તવાની નેકી રસાનદ; અએદૂન બાદ. (પ્રગટ પઢે). યથા અહૂ વઇર્યો ૨.

યસ્નેમ્ચ વહ્મેમ્ચ અઓજસ્ચ જવરેચ આફ્રિનામિ, અહુરહે મજ્દાઓ રએવતો ખરેનંઘ્રઉહતો અમેષનાંમ સ્પેન્તનાંમ, અષઓનાંમ ફ્રવષિનાંમ ઉઘ્રનાંમ અઇવિથૂરનાંમ, પઓઇર્યો-ત્કએષનાંમ ફ્રવષિનાંમ, નબાનજ્દિશ્તનાંમ *ફ્રવષિનાંમ. અષેમ વોહૂ ૧. ☞ અહ્માઇ રએશચ; હજંઘ્રેમ; જસ મે અવંઘ્રહે મજ્દ; કેરૂફેહ મોજ્દ.

ઉપર જણાવેલા બાજમાં પઢવાના પાજંદ ભાગનો જાણવાજોગ ટુંકો સાર.

મારી નેક મનશ્ની, નેક ગવશ્ની તથા નેક કુનશ્નીથી કીધેલી આએ ખશ્નુમન (ઈઆને ક્રિયાની ખુશ્નીદી) અશો ફરોહરોને પોંહોંચો! આએ ક્રિયાનું કાંમ ફતેહમંદ થાઓ! (ઈઆને અશો ફરોહરોને આરાધવાનું આએ કાંમ બરાબર સરંજામ ઉતરો!) ભલી માજદયસ્ની દીનનો પ્રતાપ હફતે કેશ્વર જમીનમાં જારી થાઓ! આએ શેહેરનાં લોકોને ફતેહ તથા સુખ હાસેલ થાઓ! તથા તેઓનાં રવાંન ખુશાલ થાઓ! આએ ક્રિયાની ખુશ્નુદી અશો ફરોહરોને પોંહોંચો! તથા દાદાર હોરમજદની હજુર કબૂલ થાઓ! હમુને સુખ તથા જીવની શાન્તિ હાંસેલ થાઓ!

---

* એના તરજુમાનેમાટે જુઓ સફે ૧૩૪–૧૩૫.

*ફલાનાનું બેહેશ્તી રવાંન આએ જગાએ યાદ હોજો! જરતોશ્ત સપેતમાનનું અશો ફરોહર તથા તેનું બેહેશ્તી રવાંન આએ જગાએ યાદ હોજો! પેગમબર જરતોશ્તના દીકરા એસદ-વાસ્તરનું બેહેશ્તી રવાંન આએ ઠેકાણે યાદ હોજો! લોહોરાસ્પ પાદશાહના છોકરા ગુશ્તાસ્પ પાદશાહનું બેહેશ્તી રવાંન આએ ઠેકાણે યાદ હોજો! જામાસ્પ હબુબ, અર્દાએવીરાફ અર્દાફર્વશ, આદરબાદ મારાસ્પંદ, મોબેદ શાપુર, મોબેદ શેહેરીઆર, મોબેદ હોરમજદીઆર, એરવદ રાંમ્યાર, મોબેદ નેર્યોસંગ ધવલ—એ બધાંઓનાં બેહેશ્તી રવાંનો આએ ઠેકાણે યાદ હોજો! ફલાંનાનું બેહેશ્તી રવાંન આએ જગાએ યાદ હોજો! તમામ અશો ફરોહરો આએ જગાએ યાદ હોજો! એ ક્રિયાનું કાંમ કરાવનાર ફલાંનાને સવાબનો હિસ્સો પોંહોંચો! માએ, બાપ, વડાવા, ફરજંદો, સગાંવાહાલાં, ઇત્યાદિનાં રવાંનો આએ જગાએ યાદ હોજો! આએ ખશ્નુમનનું કાંમ અશો ફરોહરોને પોંહોંચો! ફલાંનાનું બેહેશ્તી રવાંન આએ જગાએ યાદ હોજો! આએ ક્રિયાનું કાંમ ફલાંનાનાં કેહેવાથી ચાલુ થયું છે, માટે સવાબનો હિસ્સો તેને પોંહોંચો! તથા હફ્તે કેશ્વર જમીનના તમામ ભલાઓનાં સવાબમાં તે ક્રિયાનું કામ કરાવનાર હમશરીક થાઓ! આએ રવાંનની ક્રિયાનો દાહાડો તે ક્રિયા કરાવનારને જયજયકાર થાઓ!

ફલાંની †ગેહમાં અશો (લોકો) નાં તમામ ફરોહરોને હમો માન સાથે યાદ કરીએ છિયે. અશો (લોકો) નાં ભલાં, શૂરાં (તથા) (દુનિયાંની) આબાદી કરનારાં ફરોહરોને હમો માન સાથે યાદ કરીએ છિયે. તમામ અશો ઈજદોને હમો માન સાથે યાદ કરીએ છિયે.

---

* જે ગુજરેલાંની નયતે ભણીએ, તેનાં નામ આએ ઠેકાણે લેવાનાં.

† જે ગેહમાં ભણીએ તે ગેહનું નામ લેવું, જેમકે હાવન, રપિથ્વન ઇત્યાદિ. આએ ચાર લીટીના ફકરામા આવેલા તરજુમો, બાજમાં પઢવાનું પુરૂં થયા પછી, પ્રગટ ભણવાના અવસ્તાનો સમજવો.

આફરંગાનો.

આફરંગાંન અરદાફરવશનું.

ખોલાસો:—જાણવું જે, એ આફરંગાનના પેહેલા ચાર ફકરા ફરવરદીન યશતના ૧૩ મા કરદાના ૪૯—૫૨ મા ફકરાઓમાંથી લીધા છે, અને છેલ્લા બે ફકરા એજ યશતના ૩૧ મા કરાદાના ૧૫૬—૧૫૭ મા ફકરામાંથી લીધા છે. એ ફકરાઓના તરજુમા ઇત્યાદિનેમાટે, જુઓ મારી યશત બા માએની, સફા ૧૯૫-૧૯૭ તથા સફા ૨૫૮-૨૫૯.

(૪૯) અષાઉનાંમ વંઘુઉહીશ સૂરાઓ સ્પેન્તાઓ ફ્રવષયો યજમઇદે. યાઓ વીસાધ્ય આવયેઇન્તિ હમસ્પથમએદએમ પઇતિ રતૂમ આઅત્ અથ્ર વીચરેન્તિ દસ પઇરિ ક્ષફ્નો, અવત્ અવો જિક્ષ્નાઓંઘ્રહેમ્નાઓ.

(૫૦) કો નો સ્તવાત્, કો યજાઇતે, કો ઉફ્યાત્ કો ફ્રીનાત્, કો પઇતિ-જનાત્, ગઓમત જસ્ત વસ્ત્રવત અષ-નાસ નેમંઘ્રહ. કહે નો ઇધ નાંમ આઘઇર્યાત્, કહે વો ઉર્વ ફ્રાયેજયાત્, કહ્માઇ નો તત્ દાથ્રેમ દયાત્, યત્ હે અંઘ્રહત્ ખઇરયાંન્ અજયમ્નેમ યવએચ યવએતાતએચ.

(૫૧) આઅત્ યો ના હીશ ફ્રાયજાઇતે, ગઓમત જસ્ત વસ્ત્રવત અષ-નાસ નેમંઘ્રહ, અહ્માઇ આફ્રીનેન્તિ ક્ષ્નૂતાઓ અઇનિતાઓ અત્બિશતાઓ ઉગ્રાઓ અષાઉનાંમ ફ્રવષયો.

(૫૨) બુયાત્ અહ્મિ ન્માને ગેઉશચ વાંથ્વ ઉપ વીરનાંમચ, બુયાત્ આસુશચ અસ્પો દ્રેજરસચ વાશો, બુયાત્ ના સ્તાહ્યો બ્યાખનો. યો નો બાધ ફ્રાયજાઇતે, ગઓમત જસ્ત વસ્ત્રવત અષ-નાસ નેમંઘ્રહ.

(૧૫૬) અષાઉનાંમ ફ્રવષિનાંમ ઉગ્રનાંમ અઇવિથૂરનાંમ, ઉગ્રનાંમ વારેથ્રઘ્નિનાંમ, પઓઇર્યો-ત્કએષનાંમ ફ્રવષિનાંમ

નબાનજદિશતનાંમ્, ફ્રવષિનાંમ્ ફ્રવષયો ક્ષ્નુતાઓ અયન્તુ અહ્મ્ય ન્માને, ક્ષ્નૂતાઓ વીચરેન્તુ અહ્મ્ય ન્માને.

(૧૫૭) ક્ષ્નુતાઓ આફ્રીનેન્તુ અહ્મ્ય ન્માને વંઘ્રઉહીમ્ અષીમ્ ખાપરાંમ્; ક્ષ્નૂતાઓ પારયન્તુ હચ અહ્માત્ ન્માનાત્; સ્તઓમાચ રાજરેચ બરેન્તુ દથુષો અહુરહે મજદાઓ અમેષનાંમ્ સ્પેન્તનાંમ્; માચિમ્ ગેરેજાનાઓ પારયન્તુ, હચ અહ્માત્ ન્માનાત્ અહ્માકેમ્ચ મજદયસ્નનાંમ્. અષેમ્ વોહૂ. ૩.

આફરંગાન ગાથાનું.

☞ જાણવું જે, ગાથાના આફરંગાનમાં, અરદાફરવશના આફરંગાનમાં ભણવામાં આવતો 'યાઓ વીસાધ આવયેઇન્તિ' નો આખો કરદો ભણવામાં આવેછે, જો કે તેની ખશ્નુમન ગાથાની છે; અને તે, પાંચ ગાથાના દહાડામાં ૧૨૦૦ યથા અહૂ વઇર્યો ભણવાની બાજની ખશ્નુમનના જેવી છે; કાંઈ ફેર નથી. એ ખશ્નુમનને માટે જુઓ સફો ૧૩૮–૧૩૯; તથા 'યાંઓ વીસાધ આવયેઇન્તિ' ના કરદાને માટે જુઓ સફો ૩૯૨–૩૯૩.

આફરંગાન ગાહામબારનું.

(૩) દાતાચ[1], અએતે[2] મજદયસ્ન[3] અએતેમ્[4] રતૂમ્ચ[5] મ્યજદેમ્ચ[6] યિમ્[7] મઇદ્યોઇજરેમએમ્,[8] પસેઉશ[9] ગરેબુશ[10] યો[11] ઉશતહે[12] ફ્રા-ઉરૂજદ-પયંઘ્રહો,[13] યેજિ[14] તત્[15] *યયત.[16]

(૪) નવાત્[17] તત્[18] યયત્,[19] હુરયાઓસચિત્[20] અધ[21] અએતવતો[22] દઇધ્યત,[23] આ-દિત્[24] ફ્રંઘ્રઉહારયત.[25] સ્રઓષાત્[26] દાંહિશત,[27] અર્શ્-વચસ્તેમ[28] અષેમ્[29] અષવસ્તેમ,[30] ક્ષથ્રેમ[31] હુક્ષથ્રોતેમ,[32] અનજવખ્તેમ,[33] વોઉરૂ-રફ્નોસ્તેમ,[34] મર્જ્દિકવસ્તેમ,[35] થ્રાયો-દ્રિધ્રુતેમ,[36] સરકુશ્તેમ,[37] અષહે[38] બેરેજો,[39]

---

*ડાકટર ગેલ્ડનર ૪ થા ફકરાની શરૂઆતમાં આવેલા 'નવાત્ તત્ યયત્' બોલો આગળ ૩ જો ફકરો પુરો કરેછે.

સ્તસ્ત્રો મયાઓ[40] પારેન્દીશ[41] ઉપવાજો,[42] યેજિ[43] તત્[44] *યયત.[45]

(૩) આએ[2] (ઈઆને તમો અહિંયાં હાજર થએલા) અએ મજદ-યસ્નો[3]! †મેદીઓજરેમ[4] ‡ગાહામબારને[5] તથા (તેની) ¶મ્યજદને,[6] જો[14] બની શકતું $હોએતો,[16] (ઈઆને અગરજો તમારી જોગવાઈ હોએતો), §તંદરોસ્ત[12] (તથા) પુષ્કળ દુધવાળાં[13] પશુનું[9] હલવાન[10] અર્પણ કરો.[1]

(૪) (પણ અગરજો) તેમ[18] નહી[17] બની શકે[19] તો, (ઈઆને ઉપર જણાવ્યા મુજબ હલવાન આપવાની જો તમારી ગુંજાશ નહી હોએ તો), તેને બદલે[21] જો[43] બની શકતું હોએ[45] તો, તેટલો[22] (ઈઆને તેટલી કીમતનો) દારૂ[20] તમો (તે ગાહામબારનાં જશનમાં) અર્પણ કરો[23] (તથા) તે[24] પીવા ||આપો.[25]

ખોલાસો:—(એની મતલબ એ કે, ગાહામબારનાં જશનમાં ફળ, સુક્કો મેવો ઇત્યાદિ સાથે તે દારૂ ઈજાયા પછી, ચાશની સાથે મિજલસના સાહેબોને પીવા આપો. વળી તે જશનમાં હાજર થનારા શખ્સો કેવા હોવા જોઈએ તે બાબે નીચે જણાવેછે.)

દીનના ફરમાન **મુજબ[26] ઘણાંજ દાનેશમંદ,[27] ઘણાજ સાચ્ચા સખુન

---

* ડાકટર ગેલ્ડનર પાંચમા ફકરાની સરૂઆતમાં આવેલા, ' નવાત્ તત્ યયત્ ' બોલો આગળ ૪ થો ફકરો પુરો કરેછે.

† મએદીઓજરેમ, મએદીઓશહેમ ઇત્યાદિ ૬ ગાહામબારોનાં નામના અર્થ તથા તેના ખોલાસા બાબે જુઓ સફે ૧૪૪–૧૪૫.

‡ ' રતુ ' બોલનો અસલ અર્થ ' વખત, ઋતુ, ફસલ ' (સંસ્કૃત ऋतु).

¶ મ્યજ્દ ઈઆને ક્રિયાની રૂયે ઈજીને અર્પણ કરવાની પવિત્ર ચીજો.

$ ' યેજિ યયત, નવાત્ યયત '—વ્યાકરણ તથા અર્થમાં બરાબર એને મળતા બોલો ' યેજિ તૂતવ, નવાત્ તૂતવ ' આવેછે (જુઓ એજ આફ્રંગાનના ફકરા ૫–૬). યયત, તૂતવ-પૂર્ણભૂતકાળ પરસ્મૈપદ ૩ જો પુરૂષ એકવચન; ધાતુ યત્, તથા તુ. બીજી રીતે ' યેજિ તવાંન્, યેજિ નોઈત્ તવાંન્ ' આવેછે (જુઓ વંદીદાદની ૯ ઠી પરગરદનો ૫૧ મો ફકરો.)

§ ' યો ઉસ્તહે ' ને બદલે ગેલ્ડનરે ' યોઇશ્તહે ' લીધું છે, તે ઉપરથી સંસ્કૃત **यविष्ठ** સાથે સરખાવીને દારમેસ્તેતે એનો અર્થ ' ઘણો જવાન ' કરેછે.

|| અસલ એબારતમાં દારૂ ઇત્યાદિ પાઓ (પ્રયોજ્ય). ધાતુ ક્ર-હ્વર્=ક્ર-ખર્ (બીજું રૂપ)=ખોર્દન્ (ફારસી)=પીવું; ક્ર-હ્વારય=ક્ંઘ્રઉહારય (પ્રયોજ્ય)=પાવું; પીવા આપવું. ક્ંઘ્રહારયત (વેસ્ટરગાર્ડ); ક્ંઘ્રહારયત્ (ગેલ્ડનર).

** પાંચમી વિભક્તિ ત્રીજી વિભક્તિની મતલબે (જુઓ મારૂં અવસ્તા વ્યાકરણ, સફે ૩૦૧)

બોલનાર,[28] રાસ્તીની બાબતમાં[29] ઘણાજ રાસ્ત,[30] પોતાની સત્તાને[31] ઘણીજ સારી રીતે *વાપરનાર,[32] ઘણાંજ સાફ †દિલના,[33] બોહોળી રીતે ઘણાજ ખુશાલ,[34] ઘણાજ દયાળુ,[35] ગરીબની પરવરેશ કરનાર,[36] દીનના એલમનો ઘણોજ ‡અભ્યાસ કરનારા,[37] અશોઈની ખાહેશ રાખનારા,[38] 'સ્ત્રી સાથની પોતાની ચાલચલનમાં પારેંદિના કાએદા મુજબ ¶ચાલનારા' (એ બધી સિફતવાળા શખ્સોને ચાશની સાથે તે ઈજેલો દારૂ પીવા આપે).

ખોલાસો:—(ગાહમબારનાં જશનમાં ભાગ લેનારા તથા તેની ચાશની કરનારા કેવા શખ્સો હોવા જોઈએ, તેનો કાંઈક ખેઆલ આપણને આએ ફકરા ઉપરથી મળેછે. વળી ઈજદો તથા ફરેશતાઓની નયતે ઈજેલી ચીજોની ચાશની, કયા શખ્સે કરવી તથા કયા શખ્સે નહી કરવી, તે બાબેનું લખાણ આપણને આવાં યશતના ૯૧–૯૩ ફકરાંમાંથી બી મળી આવેછે.)

(૫) નવાત્[46] તત્[47] યયત,[48] અએસ્મનાંમચિત્[49] આઅત્[50] હુષતનાંમ્[51] પઇરીશતનાંમ્[52] વજયાઇશ્[53] સ્તાઇશચ[54] સ્તઓયેબીશ્[55] રતેઉશ્[56] ન્માનેમ્[57] ફ્રાનાષયત,[58] યેજિ[59] તત્[60] યયત.[61] નવાત્[62] તત્[63] યયત,[64] અએસ્મનાંમચિત્[65] આઅત્[66] હુષતનાંમ્[67] પઇરીશતનાંમ્,[68] આ-ગઓષો-મસેબીશ્,[69] આંખ્મો-ફ્રાનો-મસેબીશ્,[70] જસ્તો-ફ્રાનો-મસેબીશ્,[71] રતેઉશ્[72] ન્માનેમ્[73] ફ્રાનાષયત,[74] યેજિ[75] $તૂતવ.[76]

(૬) નવાત્[77] તૂતવ,[78] હુક્ષથ્રોતેમાઇચિત્[79] અત્[80] ક્ષથ્રેમ્[81] ચીષ્યાત્[82] યત્[83] અહુરાઇ મજદાઇ.[84] હુક્ષથ્રોતેમાઇ[85] બાઅત્[86] ક્ષથ્રેમ્,[87] અહ્યત્[88] દ્યત્[89] અઇબી-દદેમહિચા,[90] ચીષ્મહિચા,[91]

---

* અથવા પોતાની સત્તાની ઉપર સહુથી સરસ કાબુ રાખનાર, ઈઆને પોતાના ઓધાનો ગેર ઉપયોગ નહી કરનાર.

† દારમેસ્તેતે. 'અનજવખ્તેમ'નો ખાતરી ભરેલો અર્થ જણાયો નથી. ગુનાહમાંથી ઘણાજ મોકળા (સ્પીગલ તથા યુસ્તી); ઘણાજ થોડા સંકરાસમાં આવી પડેલા (મિલ્સ).

‡ ધાતુ સક, સચ્=સંસ્કૃત શક્=શિખવું; બેવડું રૂપ થઇને વંઘ્રહ પ્રત્યય લાગ્યાથી સશ્કવંઘ્રહ થયું; weakest base થઈને તેમ પ્રત્યય લાગ્યાથી સશ્કુશ્તેમ થયું.

¶ દારમેસ્તેતે.

$ ડાકટર ગેલ્ડનર ૬ ઠા ફકરાની શરૂઆતમાં આવેલા 'નવાત્ તૂતવ' બોલો આગળ પાંચમો ફકરો પુરો કરેછે.

હુવાંનમહિચા[92] હ્યત[93] મજ્દાઇ અહુરાઇ,[94] અષાઇચા[95] વહિ-શતાઇ.[96] દાતો[97] હે[98] મ્યજ્દો[99]-રતુક્રિતિશ.[100]

(૫) (જો) નહી[47] બની શકે[48] (ઈઆને હલવાનને બદલે દારૂ બી આપવાની ગુંજાશ નહી હોએ), (પણ) જો[49] બની શકે[61] તો,[50] બરાબર *કાપેલાં[51] સારીપેઠે †તપાસેલાં[52] લાકડાંના[49] ‡કઠણ[54] (તથા) વધારે જાડા[55] ભારા[53] રતુ (ઈઆને વડા દસ્તુર) ને[56] ઘેર[57] મોકલાવે.[58] (જો તેમ બી) નહી[62] બની શકે,[64] (ઈઆને ગાહામબારનાં જશનનાં ફાળામાં દારૂને બદલે લાકડાના ભારા બી આપવાની શક્તિ નહી હોએ), (પણ) જો[75] બની શકે[76] તો,[66] બરાબર કાપેલાં[67] સારીપેઠે તપાસેલાં[68] (પગથી તે) કાનને લાગે એટલા લાંબા,[69] (પગથી તે) ¶બગલના પ્રમાણ જેટલા લાંબા,[70] અથવા એક $હાથનાં પ્રમાણ જેટલા લાંબા[71] લાકડાંના[65] (કટકા) રતુ (ઈઆને વડા દસ્તુર) ને[72] ઘેર[73] મોકલાવે.[74] (૬) (જો) નહી[77] બની શકે[78] તો, (ઈઆને ઉપર જણાવ્યા પ્રમાણે લાકડાના કટકા બી આ-પવાની ગુંજાશ નહી હોએ તો,) (તમામ ખલકતની) પાદશાહી[81] સર્વો-ત્તમ પાદશાહ[79] જે[83] હોરમજદ (તે) ને[84] (હોજો) (એમ) તે શખ્સ કબૂલ રાખે,[82] (અને નીચે ટાંકેલો **હુક્ષથ્રોતેમાઇ બાય્અત ક્ષથ્રે-મનો** ફકરો ભણે).

પાદશાહી[87] સર્વોત્તમ પાદશાહ (ઈઆને દાદાર હોરમજદ) ને[85] §ખચીત[86] (હોજો)! હોરમજદ[94] જે[88] (પોતે) સઉથી ઉત્તમ[86] અશો-ઈજિ (છે તે) ની તરફ[95] હમો મન લગાડીએ છિયે[90] (અથવા તેની સે-

---

* ષત=કાપેલું; ધાતુ ક્ષન=સંસ્કૃત **क्षन्**=કાપવું; ક્ષન+ત=ષત (શરૂઆતનો ખ્ તથા વચમાનો ન્ નીકળી ગયાથી). સુક્કાં (દારમેસ્તેતે).

† ઈઆને લાકડાંમાં જીના જાનવરો ભરાએલાં નહી હોએ તેને માટે ઉજરડાંમાં તપાસેલાં; જુઓ આતશ નીઆએશ, ૧૦ મો ફકરો (સ્ઓચસ્-પઇરીશ્તાં).

‡ ઈઆને પોચાં નહી, પણ સુક્કાં અને ગાંઠવાળાં; ધાતુ સ્તા=સંસ્કૃત **स्था**.

¶ દારમેસ્તેતે. પગથી ખભાના આગળા ભાગને લાગે એટલો (મિલ્સ).

$ ઈઆને કોપરિયાંથી વચલી આંગળીના છેડા જેટલો લાંબો, એટલે ૧॥ ફુટ લાંબો. લંબાઈની બાબદમાં સંસ્કૃતમાં બી **हस्त** નો અર્થ 'હાથ' ઉપરાંત ૧૮ ઇંચ થાએછે. એજ અર્થે અવસ્તામાં 'ફ્રારાથ્નિ' બી આવેછે; જુઓ 'ફ્રારાથ્નિ-દ્રાજો' (વંદીદાદની ૭ મી પરગરદ, ફકરા ૩૦ તથા ૩૩)

§ ઈઆને તમામ ખલકતની પાદશાહી દાદાર હોરમજદ જે ઘણોજ સરસ હકુમત કરનાર તેને બેશક સજાવનાર છે.

વામાં રોકઇએ છિયે[૯૦]), (તેને) હમો કબૂલ રાખીએ છિયે,[૯૧] તથા (તેને) હમો પોતાનો કરીને ગણીએ છિયે.[૯૨]

(ઉપર જણાવ્યા મુજબ) તેની[૯૮] (ઈઆને મેદીઓજરેમ ગાહામબારની) મ્યજદની[૯૯] વખતસરની બંદગી[૧૦૦] *કીધેલી[૯૭] (ગણાએ).

ઓલાસો:—(ફકરા ૩—૬ ઉપરથી આપણને એક ઉમદા નસીહત મળેછે; તે એ કે, દીનનાં ફરમાનોની શરતો બજાવવાને આપણે બનતી કોશેશ કરવી; પણ જો તે શરતો પુરી પાડવાને આપણી તાકાત તથા ગુંજાશ નહી હોએ તો, તેની ફીકર નહી, આપણી શક્તિ તથા આવક મુજબ ખરચ કરવો તથા ગાહામબારમાં ફાળો આપવો. દીનનાં ફરમાનોને બાહાને ખોટું તણાવું નહી, બલકે કરજ તો બિલકુલ કરવું નહી. વળી બીજું એવું જણાવેલું છે કે, અગરજો કોઈ શખ્સ ઘણી નાચારીની હાલતમાં હોએ, જેથી ગાહામબારનાં જશનમાં કાંઈ આપી શકે નહી તો, તેનેમાટે 'હુક્ષથ્રોતેમાઈ' અવસ્તા ફકરો ભણવાને ફરમાવેલું છે. બીજું જાણવાનું એ છે જે, ગાહામબારનાં જશનમાં શામેલ થઈ ઓછો ઇઆ વધતો ફાળો આપનારા સઘળાઓને, એક સરખો સવાબનો હિસ્સો હાંસેલ થાએછે.)

(૭) પઓઇર્યેહેચ[૧] ના[૨] મ્યજદહે[૩] અધાઇતિ,[૪] સ્પિતમ[૫] જરથુશ્ત્ર,[૬] યત્[૭] મઇદ્યોઇજરેમ્યેહે,[૮] મ્યજદવાઓ[૯] રતુશ[૧૦] અમ્યજદવનેમ્[૧૧] રતુનએમ્[૧૨] અયસ્નીમ્[૧૩] દસ્તે[૧૪] અન્તરે[૧૫] મજદયસ્નાઇશ.[૧૬]

(૮) બિત્યેહેચ[૧૭] ના[૧૮] મ્યજદહે[૧૯] અધાઇતિ,[૨૦] સ્પિતમ[૨૧] જરથુશ્ત્ર,[૨૨] યત્[૨૩] મઇદ્યોઇષેમહે,[૨૪] મ્યજદવાઓ[૨૫] રતુશ[૨૬] અમ્યજદવનેમ્[૨૭] રતુનએમ્[૨૮] અવચો-ઉર્વઇતીમ્[૨૯] દસ્તે[૩૦] અન્તરે[૩૧] મજદયસ્નાઇશ.[૩૨]

(૭) (ગુંજાશ હોવા છતાં) (અગરજો) કોઈ શખ્સ,[૨] અએ સપેતમાન[૫] જરતોશ્ત[૬]! પેહેલી[૧] મ્યજદનો[૩] ઈઆને[૭] મેદીઓજરેમ (ગાહામબારનાં જશન) નો[૮] (પોતાનો ફાળો) †નહી આપે[૪] તો, જશન કરાવનાર[૯] ‡વડો ધર્મગુરૂ[૧૦] (પોતાનો ફાળો આપીને) તે મ્યજદમાં શામેલ

---

* અસલ અર્થ 'આપેલી, અર્પણ કીધેલી' (છે).

† 'નહી આપે' ને માટે સાધારણ રીતે 'નોઈત્ દધાઇતિ' આવે છે (જુઓ વંદીદાદની ૩ જી પરગરદનો ૩૫ મો ફકરો. નકારનો આ ક્રિયાપદમાં લાગતો નથી. 'અધાઇતિ' બોલ ક્રિયાપદનું અસાધારણ રૂપ છે.

‡ અસલ અર્થ 'મ્યજદવાળો રતુ'

નહી થનાર[11] *શખ્સને[12] માજદયસ્નો (ની મિજલસ)માં[15-16] ક્રિયામાં નહી શામેલ થનાર તરીકે[13] †ઉઘાડો પાડે.[14]

(૮) (ગુંજાશ હોવા છતાં) (અગરજો) કોઈ શખ્સ,[18] અએ સ-પેતમાન[21] જરતોશ્ત![22] બીજી[17] મ્યજ્દનો[19] ઈઆને[23] મએદ્યોઓશહેમ (ગાહામબારનાં જશન) નો[24] (પોતાનો ફાળો) નહી આપે[20] તો, જ-શન કરાવનાર[25] વડો ધર્મગુરૂ[26] (પોતાનો ફાળો આપીને) તે મ્યજ્દમાં શામેલ નહી થનાર[27] શખ્સને[28] માજદયસ્નો (ની મિજલસ) માં[31-32] પોતાનો કોલ (ઈઆને સખુન) કરાર મુજબ અમલમાં નહી લાવનાર તરીકે[29] ઉઘાડો પાડે.[30]

(૯) થ્રિત્યેહેચ[33] ના[34] મ્યજ્દહે[35] અધાઇતિ,[36] સ્પિતમ[37] જરથુશ્ત્ર,[38] યત્[39] પઇતિશહ્યેહે,[40] મ્યજ્દવાઓ[41] રતુશ્[42] અમ્યજ્દવનેમ્[43] રતુનએમ્[44] ગરેમો-વરંધ્રહેમ્[45] દસ્તે[46] અન્તરે[47] મજ્દયસ્નાઇશ.[48]

(૧૦) તૂઇર્યેહેચ[49] ના[50] મ્યજ્દહે[51] અધાઇતિ,[52] સ્પિતમ[53] જરથુશ્ત્ર,[54] યત્[55] અયાથ્રેમહે,[56] મ્યજ્દવાઓ[57] રતૂશ્[58] અમ્યજ્દવનેમ્[59] રતુનએમ્[60] વારમ્નેમ્[61] સ્તઓરેમ્[62] ફ્રપેરેનઓઇતિ[63] અન્તરે[64] મજ્દયસ્નાઇશ.[65]

(૯) (ગુંજાશ હોવા છતાં) (અગરજો) કોઈ શખ્સ,[34] અએ સપેતમાન[37] જરતોશ્ત[38]! ત્રીજી[33] મ્યજ્દનો[35] ઈઆને[39] પએતેશહેમ (ગા-હામબારનાં જશન) નો[40] (પોતાનો ફાળો) નહી આપે[36] તો, જશન કરાવનાર[41] વડો ધર્મગુરૂ[42] (પોતાનો ફાળો આપીને) તે મ્યજ્દમાં શા-મેલ નહીં થનાર[43] શખ્સને[44] માજદયસ્નો (ની મિજલસ) માં[47-48] 'જણાઈ આવેલા ‡ગુનેહગાર તરીકે'[45] ઉઘાડો પાડે,[46]

---

* અસલ અર્થ મ્યજ્દ વગરના રતુના હાથ હેઠળનો અથવા રતુથી ઉતરતો.

† અસલ અર્થ 'જાહેર કરે.' ધાતુ દા=જાહેર કરવું; જુઓ ફ્ર-દથેન્ (વંદીદાદની ૧૯ મી પરગરદનો ૯ મો ફકરો). Expel બાતેલ કરે, હાંકી કાહાડે (મિલ્સ). એ વિદ્વાન્ 'દસ્તે' નો અર્થ એજ આફરંગાનના ફકરા ૧૦—૧૨ માં આવેલા ફ્રપેરેનઓઇતિ ક્રિયાપદના જેવો તથા ઈજ. ૪૯, ૩ માં આવેલા અન્તરે-ગ્ર્યે ક્રિયાપદના જેવો ગણે છે.

‡ As a detected reprobate (Mills). અસલ અર્થ 'ગરમ છાતીવાળો' ઈઆને આતશની દિવ્ય (Ordeal by Fire) થી છાતી બળી ગએલી (મિલ્સ). આતશની કસોટી (Test) થી હારી ગએલો, ઈઆને છાતીઉપર પીગળાવેલી ધાતુ રેડવાથી તે છાતી બળી ગએલી, તેથી ગુનેહગાર સાબેત થએલો (દારમેસ્તેતેર): વધુ ખોલાસામાટે જુઓ મારી અવસ્તા ફરહંગમાં વરંધ્ર, વરંધ્રહ બોલ.

(૧૦) (ગુંજાશ હોવા છતાં) (અગરજો) કોઈ શખ્સ,[૫૦] અએ સપેતમાન[૫૩] જરતોશત![૫૪] ચોથી[૪૯] મ્યજદનો[૫૧] ઈઆને[૫૫] અયાથ્રેમ (ગાહામબારનાં જશન) નો[૫૬] (પોતાનો ફાળો) નહી આપે[૫૨] તો, જશન કરાવનાર[૫૭] વડો ધર્મગુરૂ[૫૮] (પોતાનો ફાળો આપીને) તે મ્યજદમાં શામેલ નહી થનાર[૫૯] શખ્સને[૬૦] માજદયસ્નો (ની મિજલસ) [૬૪-૬૫] માં 'રદ્દ થએલાં[૬૧] ઢોરની *માફક'[૬૨] ઉઘાડો પાડે.[૬૩]

(૧૧)પુઋધ્યહેચ[૬૬] ના[૬૭] મ્યજદ્દહે[૬૮] અશ્વાઽતિ,[૬૯] સ્પિતમ[૭૦] જરથુશ્ત્ર,[૭૧] યત્[૭૨] મઽઘ્યાઽર્યેહે,[૭૩] મ્યજદ્દવાઓ[૭૪] રતુશ્[૭૫] અમ્યજદ્દવનેમ્[૭૬] રતુનએમ્[૭૭] યાતેમ્[૭૮] ગએથનાંમ્[૭૯] ફ્રપેરેનઓઽતિ[૮૦] અન્તરે[૮૧] મજદ્દયસ્નાઽશ.[૮૨]

(૧૨) ક્ષ્ત્વહેચ[૮૩] ના[૮૪] મ્યજદ્દહે[૮૫] અશ્વાઽતિ,[૮૬] સ્પિતમ[૮૭] જરથુશ્ત્ર,[૮૮] યત્[૮૯] હમસ્પથ્મએદયેહે,[૯૦] મ્યજદ્દવાઓ[૯૧] રતુશ્[૯૨] અમ્યજદ્દવનેમ્[૯૩] રતુનએમ્[૯૪] આહૂઽરીમ્[૯૫] ત્કએષેમ્[૯૬] ફ્રપેરેનઓઽતિ[૯૭] અન્તરે[૯૮] મજદ્દયસ્નાઽશ.[૯૯]

(૧૩) અવએજો[૧૦૦] દિમ્[૧] પસ્ચએત[૨] ફ્રચ ખ્રઓસ્યોઽત્[૩] ફ્રચ . સ્યજજયોઽત્;[૪] અવએજો[૫] દિમ્[૬] પસ્ચએત[૭] નાર્ષ્નિ[૮] ઽઓથ્ન[૯] અઽવિ-દઽથીત[૧૦] રતુશ[૧૧] રતુનએમ;[૧૨] અથ[૧૩] રતુનયો[૧૪] રતુમ.[૧૫] અષેમ વોહૂ ૩.

(૧૧) (ગુંજાશ હોવા છતાં) (અગરજો) કોઈ શખ્સ,[૬૭] અએ સપેતમાન[૭૦] જરતોશત[૭૧]! પાંચમી[૬૬] મ્યજદનો[૬૮] ઈઆને[૭૨] મએદીઆરેમ (ગાહામબારનાં જશન) નો[૭૩] (પોતાનો ફાળો) નહીં આપે[૬૯] તો, જશન કરાવનાર[૭૪] ધર્મગુરૂ[૭૫] (પોતાનો ફાળો આપીને) તે મ્યજદમાં શામેલ નહી થનાર[૭૬] શખ્સને[૭૭] માજદયસ્નો (ની મિજલસ) ની હજુરમાં,[૮૧-૮૨] 'આએ દુનિયાંની[૭૯] તેની તમામ નેઆમતો[૭૮] (અથવા સારી ચીજો[૭૮]) †છીનવી લે.'[૮૦]

---

* As a refuse beast (Mills). પોતાનું સઉથી સરસ ઢોર ખોવાને ઈઆને તેની પાસેથી લઈ લેવાને દંડ ફરમાવેછે (દારમેસ્તેતે). મ્હોટા કદનું ઢોર છીનવી લેછે (હારલે); મના કીધેલાં ઢોર ઉપર (On a forbidden beast) તેને લાવેછે (સ્પીગલ).

† દારમેસ્તેતે. પરદેશી અથવા પારકા તરીકે (As an alien) માજદયસ્નોની મિજલસમાંથી તેને કાહાડી મુકે (મિલ્સ). જીંદગાનીનું સુખ અથવા જીંદગાનીના આશીર્વાદ (The blessings of life) લઈ લે (સ્પીગલ).

(૧૨) (ગુનાહ હોવા છતાં) (અગરજો) કોઈ શખ્સ,[૮૪] અએ સપેતમાન[૮૭] જરતોશ્ત[૮૮]! છઠ્ઠી[૮૩] મ્યજદનો[૮૫] ઈઆને[૮૮] હમસ્પથ્મએદએમ (ગાહામબારનાં જશન)નો[૯૦] (પોતાનો ફાળો) નહી આપે[૮૯] તો, જશન કરાવનાર[૯૧] ધર્મગુરૂ[૯૨] (પોતાનો ફાળો આપીને) તે મ્યજદમાં શામેલ નહી થનાર[૯૩] શખ્સને[૯૪] માજદયસ્નો (ની મિજલસ) ની હજુરમાં,[૮૮-૯૯] હોરમજદી દીનના તરીકાથી[૯૬] બાતેલ થયેલા તરીકે તેને *ઉઘાડો પાડે.[૯૭]

(૧૩) ત્યારપછી[૨] તે †નીતિવાન[૧૦૦] (ધર્મગુરૂ) તેને[૧] (ઈઆને ગાહામબારનાં જશનમાં ફાળો આપીને શામેલ નહી થનાર શખ્સને) (તે મિજલસમાં) પોકાર સાથે ઉઘાડો પાડે[૩] તથા (તેને) ‡હાંકી કાહાડે.[૪] ત્યારપછી[૭] તે નીતિવાન[૫] ધર્મગુરૂ[૧૧] તે ¶શખ્સને[૧૨] નારાસ્ત[૮] કાંમો[૯] લાગુ $પાડે.[૧૦] એ પ્રમાણે[૧૩] રતુના હાથ હેઠળનો પેલો શખ્સ[૧૪] રતુને[૧૫] (તાબે થાએ) (ઈઆને તેના હોકમ મુજબ અમલ કરે).

આફરંગાન રપિથ્વનનું.

(૩) અથ[૧] જી[૨] ગ્રઓત[૩] અહુરે મજદાઓ[૪] સ્પિતમાઇ[૫] જરથુશ્રાઇ,[૬] રપિથ્વિનહે[૭] રથ્વો[૮] ઉખ્ધેમ[૯] વચો;[૧૦] પેરેસચ[૧૧] નાઓ,[૧૨] અષાઉમ[૧૩] જરથુશ્ર,[૧૪] યા[૧૫] તે[૧૬] અહ્માઇ[૧૭]

---

* દારમેસ્તેતે. હોરમજદના દીનના તરીકાથી અજ્ઞાન હોવાને લીધે, તે શિખવા (અથવા જાણવા)ને માટે તેને રદ્દ-બાતેલ કરે (મિલ્સ).

† અથવા ખાલેસ=અવીઝેહ્ (ફારસી). મિલ્સ એ બોલને ક્રિયાવિશેષણ અવ્યય તરીકે ગણીને એનો અર્થ 'આનાકાની વગર, અચકાયા વગર' કરેછે.

‡ ઈઆને મિજલસમાંથી બાતેલ થએલો ગણે. દારમેસ્તેતે ફારસી તરજુમાને આધારે એનો અર્થ 'તેને ગધેડે બેસાડીને હાથની તાલી પાડે' એ પ્રમાણે કરેછે.

¶ અસલ અર્થ 'રતુંના હાથ હેઠળના માણસને, રતુને લગતાને.' જુઓ એજ આફરંગાનના ફકરા ૭—૧૨.

$ ઈઆને દીનની શરિયતથી ઉલટું કાંમ કીધેલું ગણે. નાર્ષ્નિ=ન+રષ્નુ=રશ્નને ઇજદને નહી પસંદ પડતું=ખરાબ; તે કામને મ્હોટા ઈઆને મરગરજાન ગુનાહનો ઈઆને તકસીરવાર ગણે (દારમેસ્તેતે); તે રતુ વગર અચકવે તેની ઉપર તોજેશનાં કાંમો મુકે; ઈઆને ચોકસ કાંમો કરાવીને તેની પાસે તોજેસ કરાવે (મિલ્સ).

પરૂશત;[૧૮] પરૂશતેમ[૧૯] જી[૨૦] થ્વા[૨૧] યથના[૨૨] તત્[૨૩] અમવન્તેમ,[૨૪] યત્[૨૫] થ્વા[૨૬] ક્ષયાંસ્[૨૭] અએષેમ્[૨૮] દયાત્[૨૯] અમવન્તેમ.[૩૦]

(૩) (દાદાર) હોરમજદે[૪] સપેતમાન[૫] જરતોશતને[૬] રપિથ્વન (ઈઆને ગરમી) ની[૭] ફસલના[૮] બંદગીના[૯] કલામ બાએ[૧૦] આએ પ્રમાણે[૧] (ઈઆને નીચે જણાવ્યા મુજબ) તાકીદથી[૨] કહ્યું[૩] કે, અએ અશો[૧૩] જરતોશત![૧૪] જે કાંઈ[૧૫] તુંને[૧૬] પુછવું હોએ તે[૧૮] *હમુને[૧૨] તું †પુછ;[૧૧] સબબ કે[૨૦] (તારીથી) પુછાએલો[૧૯] (દરેક સવાલ) તુંને[૨૧] હિમ્મત આપનારો[૨૪] (છે), તે એવી રીતે કે,[૨૫] રાજકર્ત્તા[૨૭] (તારી) બુલંદ[૩૦] મુરાદ[૨૮] તુંને[૨૬] ‡બખશશે.[૨૯]

ખોલાસો:—(દાદાર હોરમજદ અશો જરતોશતને કેહેછે કે, તારી પેગમબરીનાં કાંમ વિશે જે કાંઈ પુછવું હોએ તે મને તું બેલાશક પુછ. એ કાંમમાં ઉસ્તેવાર થઈને આએ મારી દીનનાં તેહેકીકપણા બાએ પાદશાહ ગુશતાસ્પની જો તું ખાતરી કરશે તો, તે તુંને કુમક આપશે, અને તેથી તારી સર્વોત્તમ મુરાદ પાર પડશે.)

(૪) પેરેસત્[૩૧] જરથુશ્ત્રો[૩૨] અહુરેમ્ મજદાંમ,[૩૩] અહુર મજદ[૩૪] મઇન્યો[૩૫] સ્પેનિશ્ત,[૩૬] દાતરે[૩૭] ગએથનાંમ્[૩૮] અસ્તવઇતિનાંમ[૩૯] અષાઉમ;[૪૦] ચ્વત્[૪૧] હો ના[૪૨] અંધ્રહુયાઇતે,[૪૩] ચ્વત્[૪૪] હો[૪૫] ના[૪૬] અષયેઇતિ,[૪૭] ચ્વત્[૪૮] અહ્માઇ[૪૯] નઇરે[૫૦] મીઝ્દેમ્[૫૧] અંધ્રહુત.[૫૨] (૫) યો[૫૩] રપિથ્વિનહે[૫૪] રતુક્રિતિ[૫૫]

---

* કેટલીએક વખતે, મુખ્ય કરીને ગાથામાં, હોરમજદને માટેના સર્વનામ એકવચનને બદલે બહુવચનમાં આવેછે, જેમકે ઈજ. ૨૮, ૨; ઈજ. ૩૨, ૯; ઈજ ૩૪, ૧૪ ઇત્યાદિ.

† અસલ અર્થ જે કાંઈ[૧૫] તારૂં[૧૬] હમુને[૧૭] પુછવાનું[૧૮] (હોએ તે) હમુને[૧૨] તું પુછ.[૧૧]

‡ અસલ અર્થ 'બખશી શકશે.' દયાત્—શકયાર્થ પરસ્મૈપદ ૩ જો પુરૂષ એકવચન; ધાતુ દા=સં.દા=બખશવું. તુંને જે કાંઈ પુછવું હોએ તે પુછ. જેટલું તું પુછશે તેટલો તું હિમ્મતવાન થશે; જેમ તું ઇચ્છશે તે પ્રમાણે રાજકર્તા તુંને જોરાવર કરશે (દારમેસ્તેતે). પેરેસચથી એ ફકરાને છેડે અમવન્તેમ્ સુધીનો ભાગ, ગાથા બોલોના ફેરફાર સિવાએ, ઉશ્તવદ ગાથાના પેહેલા હાના ૧૦ મા ફકરામાં (ઈજ, ૪૩, ૧૦) આવેછે.

રપિથ્વિનેમ[56] રતૂમ[57] ક્રમરાઇતે,[58] રપિથ્વિનેમ[59] રતૂમ[60] ક્રાયજાઇતે,[61] ક્રસ્નાતએઇબ્ય[62] જસ્તએઇબ્ય,[63] ક્રસ્નાતએઇબ્ય[64] હાવનએઇબ્ય,[65] ક્રસ્તરેતાત્[66] પઇતિ[67] બરેસ્મન્,[68] ઉજદાતાત્[69] પઇતિ[70] હઓમાત્,[71] રઓચિન્તાત્[72] પઇતિ[73] આથ્રત્,[74] સ્રાવયમ્નાત્[75] પઇતિ[76] અહુનાત્ વઇર્યાત્,[77] હઓમો-અંધ્રહર્-શ્તહે[78] હિજ્વો,[79] માંથ્રો-હિતહે[80] તન્વો.[81]

(૪–૫) (પેગમબર) જરતોશ્તે[32] (દાદાર) હોરમજદને[33] પુછયું[31] કે, હાડમંદ[39] મુલુકોના[38] અએ ઘણોજ વૃદ્ધિ કરનાર[36] મીનો[35] અશો[40] પેદા કરનાર[37] હોરમજદ![34] (૫) જે કોઇ[53] પાક કીધેલા[62] બેહુ હાથથી,[63] પાક કીધેલી[64] બેહુ હાવનીમથી,[65] પાંથરેલી[66] બરસમથી,[67-68] ઊંચે ધરેલા[69] (અથવા કુટીને તૈયાર કીધેલા[69]) હોમથી,[70-71] બળતા[72] આતશની[74] સનમુખ,[73] ગાઇને ભણાતા[75] *અહુનવરથી,[76-77] ગાળેલા હોમના રસથી †ભીજવેલી[78] જબાનથી,[79] (તથા) માંથ્રવાની (ઈઆને દીનના કલામ) ને તાબે થએલાં[80] ‡તનથી,[81] રપિથ્વ-નની[54] વખતસરની બંદગીથી[55] રપિથ્વનની[56] ફસલને[57] યાદ કરે,[58] રપિથ્વનની[59] ફસલને[60] આરાધે,[61] (૪) તે માણસ[42] કેટલું[41] (સવાબ) હાંસેલ કરે?[43] તે[45] માણસ[46] કેટલાં (સવાબ) ને[44] લાએક ગણાએ?[47] તે[49] માણસને માટે[50] કેટલો[48] બદલો[51] હોએ?[52]

(૬) પઇતિ[82]-ષે[83] અઓખ્ત[84] અહુરો મજદાઓ,[85] યથ[86] વાતો[87] રપિથ્વિતરાત્[88] નએમાત્,[89] સ્પિતમ[90] જરથુશ્ત્ર,[91] વી-સ્પેમ[92] અહૂમ[93] અસ્તવન્તેમ[94] ક્રાધતિચ[95] વેરેધતિચ[96] સઓષ્યન્તિચ[97] અધ્રવિચ[98] અષાઇતે[99] જામયાઇતિ,[100] અવત્[1] હો[2] ના[3] અંધ્રહુચેઇતે,[4] અવત્[5] અહ્માઇ[6] નઇરે[7] મીજ્દેમ[8] અંધ્રહત્.[9] (૭) યો[10] રપિથ્વિનહે[11] રતુક્રિતિ[12] રપિથ્વિનેમ[13]

---

* એની મુકાબેલ જુઓ મેહેર યશ્તનો ૯૧ મો ફકરો.

† ધાતુ હરેજ (સંસ્કૃત સૃજ્) નો અર્થ ‘ ગાળવું ’ તથા ‘ ભીજવવું ’ બેહુ થાએછે (જુઓ વીસ્પરદનો ૧૨ મો કરદો, પેહેલ્લો ફકરો; તથા વંદીદાદની ૯ ઠી ફરગરદના ફકરા ૨—૪).

‡ ઈઆને જે તન દીનના ફરમાનોને વશ થએલું, નહી કે દુનિયાંની ખોટી મોજમજામાં પડેલું તન. હિત=સંસ્કૃત સિત=લગામમાં રાખેલું, બાંધેલું.

રતૂમ[૧૪] ફ્રમરાઇતે,[૧૫] રપિથ્વિનેમ્[૧૬] રતૂમ્[૧૭] ફ્રાયઝાઇતે,[૧૮] ફ્રસ્નાતએઇબ્ય[૧૯] જસ્તએઇબ્ય[૨૦] ફ્રસ્નાતએઇબ્ય[૨૧] હાવનએ-ઇબ્ય[૨૨] ફ્રસ્તેરેતાત્[૨૩] પઇતિ[૨૪] બરેસ્મન્,[૨૫] ઉજ્દાતાત્[૨૬] પઇતિ[૨૭] હુઓમાત્,[૨૮] રઓચિન્તાત્[૨૯] પઇતિ[૩૦] આથ્રત્,[૩૧] સ્રાવયઅ્નાત્[૩૨] પઇતિ[૩૩] અહુનાત્ વઇર્યાત્,[૩૪] હુઓમો-અંધ્રહરૂરતહે[૩૫] હિજ્વો,[૩૬] માંથ્રો-હિતહે[૩૭] તન્વો.[૩૮]

(૮) ફ્રવઓચત્[૩૯] અહુરો મજ્દાઓ[૪૦] સ્પિતમાઇ[૪૧] જરથુશ્ત્રાઇ,[૪૨] રપિથ્વિનહે[૪૩] રથ્વો[૪૪] ઉખ્ધેમ્[૪૫] વચો.[૪૬] અષેમ્ વોહૂ ૩.

(૬-૭) (દાદાર) હોરમજદે[૮૫] તેને[૮૩] (ઇઆને પેગમબર જરતોશ્તને) જવાબ આપ્યો[૮૨-૮૪] કે, જે પ્રમાણે[૮૬] દક્ષિણ[૮૮] તરફથી[૮૯] (ફુકતો) પવન,[૮૭] અએ સપેતમાન[૯૦] જરતોશ્ત ![૯૧] તમામ[૯૨] હાડમંદ[૯૪] દુનિયાંને[૯૩] વધારેછે,[૯૫] આબાદ કરેછે,[૯૬] તરોતાજગીવાળી *કરેછે,[૯૭] ખુશાલ કરેછે,[૯૮-૯૯] તથા સારી હાલતમાં †લાવેછે[૧૦૦] તે મુજબ, જે કોઈ[૧૦] પાક કીધેલા[૧૯] બેહુ હાથથી,[૨૦] પાક કીધેલી[૨૧] બેહુ હાવનીમથી,[૨૨] પાંથરેલી[૨૩] બરસમથી,[૨૪-૨૫] ઉંચે ધરેલા[૨૬] (અથવા કુટીને તૈયાર કીધેલા[૨૬]) હોમથી[૨૭-૨૮] બળતા[૨૯] આતશની[૩૧] સનમુખ,[૩૦] ગાઇને ભણાતા[૩૨] અહુનવરથી,[૩૩-૩૪] ગાળેલા હોમના રસથી ભીજવેલી[૩૫] જબાનથી,[૩૬] માંથ્રવાની (ઇઆને દીનના કલામ) ને તાબે થએલાં[૩૭] તનથી,[૩૮] રપિથ્વનની[૧૧] વખતસરની બંદગીથી[૧૨] રપિથ્વનની[૧૩] ફસલને[૧૪] યાદ કરે,[૧૫] તથા રપિ-થ્વનની[૧૬] ફસલને[૧૭] આરાધે[૧૮] તે[૨] માણસને[૩] એટલો[૧] (સવાબ) હાંસલ થાય,[૪] તે[૬] માણસને માટે[૭] એટલો[૫] બદલો[૮] હોએ.[૯]

(૮) (એ પ્રમાણે ઇઆને ઉપર જણાવ્યા મુજબ) (દાદાર) હોરમજદે[૪૦] સપેતમાન[૪૧] જરતોશ્તને[૪૨] રપિથ્વન (ઇઆને ગરમી) ની[૪૩] ફસલના[૪૪] બંદગીના[૪૫] કલામ બાબે[૪૬] કહ્યું.[૩૯]

---

* અસલ અર્થ 'ફાએદો કરેછે.'

† અથવા સુધારેછે; અસલ અર્થ 'આગળ ચલાવેછે;' ધાતુ જમ્=સંસ્કૃત **गम्**= જવું; જામય (પ્રયોજ્ય)=ચલાવવું.

આફરંગાન દહમાનનું.

ખોલાસો:—જાણવું જે, એ આફ્રરંગાન ૫ક્ત યજશ્નેના ૬૦ મા હાના ૨—૭ ફકરા છે. એ ૫કરા અવસ્તા દોઆ તંદરોસ્તીને નામે બી જણાએલાછે. એના તરજુમા ઇત્યાદિને માટે જુઓ એજ ચોપડીને છેડે દોઆ તંદરોસ્તી (અવસ્તામાં), સફ્રે ૪૦૯—૪૧૧.

(૨) તાઓ અહ્મિ ન્માને જમ્યારેશ, યાઓ અષઓનાંમ ક્ષ્નૂતસ્ચ, અષયસ્ચ, વ્યાદઇબિશ્ચ, પઇતિ-જન્તયસ્ચ; ઉસ્ નૂ અંઘ્હાઇ વીસે જમ્યાત્ અષેમ્ચ, ક્ષથ્રેમ્ચ, સવસ્ચ, ખ્રરેનસ્ચ, ખાથ્રેમ્ચ. દરેઘો-ક્રતેમથ્વેમ્ચ અંઘ્હાઓ દએનયાઓ યત્ આહુરોઇશ જરથુશ્ત્રોઇશ. (૩) અસિશ્ત નૂ અંઘ્હત્ હચ વીસત્ ગાઉશ ખ્રુયાત્; અસિશ્તેમ્ અષેમ્, અસિશ્તેમ્ નર્શ્ અષઓનો અઓજો, અસિશ્તો આહુઇરિશ ત્કએષો (૪) જમ્યાંન્ ઇથ્ર અષાઉનાંમ્ વંઘ્ઉહીશ સૂરાઓ સ્પેન્તાઓ ક્રવષઓ, અષોઇશ બએષજ હચિમ્નાઓ જેમ-ક્રથંઘ્હ, દાનુ-દ્રાજંઘ્હ, હવરે-બરેજંઘ્હ; ઇશ્તેએ વંઘ્હુંઘ્હાંમ્, પઇતિશ્તાતેએ આતરનાંમ્, ક્રષ-વક્ષ્યાઇ રયાંમ્ચ ખ્રરેનંઘ્હાંમ્ચ.

(૫) વઇનીત્ અહ્મિ ન્માને સ્રઓષો અસ્રુશ્તીમ્, આશ્તિશ અનાશ્તીમ્, રાઇતીશ અરાઇતીમ, આર્મઇતિશ તરોમઇતીમ, અરૂષુખ્ધો વાક્ષ્ મિથઓખ્તેમ વાચિમ અષ-કુજેમ. (૬) યથ અહ્મ્ય અમેષાઓ સ્પેન્ત સ્રઓષાત્ અષ્યાત્ પઇતિષાંન્ વંઘ્હુશ યસ્નાંસ્ચ વહ્માંસ્ચ વોહૂ યસ્નેમ્ચ વહ્મેમ્ચ, હુબેરેતીમ્ચ, ઉશ્ત-બેરેતીમ્ચ, વન્ત-બેરેતીમ્ચ. આ દરેઘાત્ ખામઇસ્યાત્. (૭) મા યવે ઇમત્ ન્માનેમ ખાથ્રવત્ ખ્રરેનો ક્રજહીત્; મા ખાથ્રવઇતિ ઇશતિશ, મા ખાથ્રવઇતિ આસ્ન ક્રજઇન્તિશ; ખાથ્રો-દિસ્યેહે પઇતિ અષોઇશ્ચ વંઘ્હુયાઓ દરેઘેમ *હુખ્મ. અષેમ્ વોહૂ ૩.

---

* એના તરજુમા ઇત્યાદિને માટે જુઓ સફ્રે ૪૦૯—૪૧૧.

આફરંગાન સરોશનું.

ખોલાસો:—જાણવું જે, એ આફરંગાનમાં સરોશ યશ્ત વડીના ફક્ત પેહેલા ત્રણ કરદા ભણવામાં આવે છે; બીજા બોલીમાં બોલીએ તો, સરોશ યશ્ત વડીના પેહેલા ત્રણ કરદા તે સરોશનું આફરંગાન. એના તરજુમા ઇત્યાદિને માટે જુઓ એજ કેતાબમાં સરોશ યશ્ત વડી, સફે ૨૮૧—૨૮૩.

(કરદો ૧ લો) (૨) સ્રઓષેમ અષીમ હુરઓધેમ વેરેથ્રાજનેમ ફ્રાદત્‌-ગએથેમ અષવનેમ અષહે રતૂમ્ યજમઇદે. યો પઓઇર્યો મજ્દાઓ દામાંન્, ફ્રસ્તેરેતાત્‌ પઇતિ બરે-સ્મન્, યજત અહુરેમ્ મજ્દાંમ્, યજત અમેષે સ્પેન્તે, યજત પાયૂ થ્વોરેશ્તાર, યા વીસ્પ થ્વેરેસતો દામાંન્.

(૩) અહે રય ખરેનંઘહચ, અંઘહે અમ વેરેથ્રઘ્નચ, અહે યસ્ન યજતનાંમ્ તેમ યજાઇ સુરુન્વત યસ્ન; સ્રઓષેમ્ અષીમ્ જઓથાબ્યો, અષીમચ વંઘઉહીમ્ બેરેજઇતીમ્, નઇરીમચ સંઘહેમ્ હુરઓધેમ્. આચ નો જમ્યાત્ અવંઘહે વેરેથ્રજાઓ સ્રઓષો અષ્યો. (૪) સ્રઓષેમ્ અષીમ્ યજમઇદે; રતૂમ્ બેરેજન્તેમ્ યજમઇદે, યિમ્ અહુરેમ મજ્દાંમ્, યો અષહે અપનોતેમો, યો અષહે જધ્યૂશ્તેમો. વીસ્પ સ્રવાઓ જરથુશ્ત્રિ યજમઇદે. વીસ્પચ હ્વરૂશ્ત શ્યઓથ્ન યજમઇદે, વરૂશ્તચ વરેષ્યમ્નચ.

યેંઘહે હાતાંમ્ આઅત્‌ યેસ્ને પઇતી વંઘહો,
મજ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા,
યાઓંઘહાંમચા તાંસચા તાઓસચા યજમઇદે.

(કરદો ૨ જો) (૫) સ્રઓષેમ અષીમ હુરઓધેમ વેરેથ્રાજનેમ ફ્રાદત્‌-ગએથેમ અષવનેમ અષહે રતૂમ યજમઇદે. (૬) યો પઓઇર્યો બરેસ્મ ફ્રસ્તેરેનત થ્રયક્ષ્તીશચ પન્ચ-યક્ષ્તીશચ, હપ્ત-યક્ષ્તીશચ, નવ-યક્ષ્તીશચ, આક્ષ્નૂશચ, મઇધ્યો-પઇતિશ્તાનાંસચ, અમેષનાંમ્ સ્પેન્તનાંમ્, યસ્નાઇચ વહ્માઇચ ક્ષ્નઓથ્રાઇચ ફ્રસસ્તયએચ.

અહે રય ખ્વરેનંઘહચ, અંઘહે અમ વેરેથ્રઘ્નચ, અહે યસ્ન યજતનાંમ તેમ યજાઇ સુરૂન્વત યસ્ન; સ્રઓષેમ અષીમ જઓથ્રાબ્યો, અષીમચ વંઘઉહીમ બેરેજઇતીમ, નઇરીમચ સંઘહેમ હુરઓધેમ. આચ નો જમ્યાત અવંઘહે વેરેથ્રજાઓ સ્રઓષો અષ્યો. સ્રઓષેમ અષીમ યજમઇદે; રતૂમ બેરેજન્તેમ યજમઇદે, યિમ અહુરેમ મજદાંમ, યો અષહે અપનોતેમો, યો અષહે જઘ્નૂશ્તેમો. વીસ્પ સ્રવાઓ જરથુશત્રિ યજમઇદે. વીસ્પચ હ્વરૂશ્ત ષ્યઓથ્ન યજમઇદે, વરૂશતચ વરેષ્યમ્નચ.

યેંઘહે હાતાંમ આઅત યેસ્ને પઇતી વંઘહો,
મજદાઓ અહુરો વએથા અષાત હચા,
યાઓંઘહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

(કરદો ૩ જો) (૭) સ્રઓષેમ અષીમ હુરઓધેમ વેરેથ્રાજનેમ ફ્રાદત-ગએથેમ અષવનેમ અષહે રતૂમ યજમઇદે. (૮) યો પઓઇર્યો ગાથાઓ ફ્રસ્રાવયત, યાઓ પેન્ચ સ્પિતામહે અષઓનો જરથુશ્ત્રહે, અફ્રસ્મનિવાંન, વચસ્તશ્તિવત, મત-આજઇન્તીશ, મત-પઇતિ-ફ્રસાઓ, અમેષનાંમ સ્પેન્તનાંમ યસ્નાઇચ વહ્માઇચ ક્ષ્નઓથ્રાઇચ ફ્રસસ્તયએચ.

અહે રય ખ્વરેનંઘહચ, અંઘહે અમ વેરેથ્રઘ્નચ, અહે યસ્ન યજતનાંમ તેમ યજાઇ સુરૂન્વત યસ્ન; સ્રઓષેમ અષીમ જઓથ્રાબ્યો, અષીમચ વંઘઉહીમ બેરેજઇતીમ, નઇરીમચ સંઘહેમ હુરઓધેમ. આચ નો જમ્યાત અવંઘહે વેરેથ્રજાઓ સ્રઓષો અષ્યો. સ્રઓષેમ અષીમ યજમઇદે; રતૂમ બેરેજન્તેમ યજમઇદે, યિમ અહુરેમ મજદાંમ, યો અષહે અપનોતેમો, યો અષહે જઘ્નૂશ્તેમો. વીસ્પ સ્રવાઓ જરથુશત્રિ યજમઇદે. વીસ્પચ હ્વરૂશ્ત ષ્યઓથ્ન યજમઇદે વરૂશતચ વરેષ્યમ્નચ.

યેંઘહે હાતાંમ આઅત યેસ્ને પઇતી વંઘહો,
મજદાઓ અહુરો વએથા અષાત હચા,
યાઓંઘહાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યજમઇદે.

અષેમ વોહૂ ૩.

દરેક આફ્રરંગાનને છેડે ભણાતો કરદો.

(૮) (રાસ્પી ભણે) અહુરહે મજદાઓ[૧] રૂએવતો[૨] ખરેનંઘ્રઉહતો.[૩]

(જોતી તથા રાસ્પી બેહુ ભણે.) આફ્રીનામિ[૪] ક્ષથ્રયાંન[૫] દઈંઘ્રહુ-પઇતિ,[૬] ઉપરાઇ[૭] અમાઇ[૮] ઉપરાઇ[૯] વેરેથ્રાઇ[૧૦] ઉપરાઇ[૧૧] ક્ષથ્રાઇ[૧૨] ક્ષથ્રેમચ[૧૩] પઇતિ-અસ્તીમચ,[૧૪] દરેઘો-ક્ષથ્રેમ[૧૫], ક્ષથ્રહે,[૧૬] દરેઘો-જીતીમ[૧૭] ઉશતાનહે,[૧૮] દૃવતાતેમ[૧૯] તનુબ્યો.[૨૦]

(૯) અમેમ[૨૧] હુતશ્તેમ[૨૨] હુરઓધેમ,[૨૩] વેરેથ્રઘ્નેમ[૨૪] અહુર-ધાતેમ,[૨૫] વનઇન્તીમચ[૨૬] ઉપરતાતેમ,[૨૭] પોઉરૂ-સ્પક્ષ્તીમ[૨૮] ત્બિષયન્તાંમ,[૨૯] પઇતી-જઇતીમ[૩૦] દુશ્મઇન્યુનાંમ,[૩૧] હથા-નિવાઇતીમ[૩૨] હમેરેથનાંમ[૩૩] અઉર્વંથનાંમ[૩૪] ત્બિષ્યન્તાંમ.[૩૫]

(૧૦) આફ્રીનામિ[૩૬] વવન્વાઓ[૩૭] વનત્-પેષેને[૩૮] બુયે,[૩૯] વીસ્પેમ[૪૦] અઉર્વંથેમ[૪૧] ત્બિષ્યન્તેમ,[૪૨] વીસ્પેમ[૪૩] અઘેમ[૪૪] ત્બિષ્યન્તેમ;[૪૫] અરથ્વ્યો-મનંઘ્રહેમ,[૪૬] અરથ્વ્યો-વચંઘ્રહેમ[૪૭] અરથ્વ્યો-શ્યઓથ્નેમ.[૪૮]

(૧૧) વવને[૪૯] બુયે[૫૦] રથ્વ્ય[૫૧] મનંઘ્રહ,[૫૨] રથ્વ્ય[૫૩] વચંઘ્રહ,[૫૪] રથ્વ્ય[૫૫] શ્યઓથ્ન.[૫૬] નિજને[૫૭] બુયે[૫૮] વીસ્પે[૫૯] દુશ્મઇન્યૂ[૬૦] વીસ્પે[૬૧] દએવયસ્ન;[૬૨] જજે[૬૩] બુયે[૬૪] વંઘ્રહાઉચ[૬૫] મિજ્દે,[૬૬] વંઘ્રહાઉચ[૬૭] સ્રવહિ,[૬૮] ઉરૂનએચ[૬૯] દરેઘે[૭૦] હવંઘ્રહે.[૭૧]

(૧૨) આફ્રીનામિ[૭૨] દરેઘેમ[૭૩] જ્વ,[૭૪] ઉશ્તં[૭૫] જ્વ,[૭૬] અ-વંઘ્રહે[૭૭] નરાંમ[૭૮] અષઓનાંમ,[૭૯] આંજંઘ્રહે[૮૦] દુજ્વરૂશ્તાવરેજાંમ,[૮૧] વહિશ્તેમ[૮૨] અહૂમ[૮૩] અષઓનાંમ[૮૪] રઓચંઘ્રહેમ[૮૫] વીસ્પો-ખાથ્રેમ.[૮૬] અથ[૮૭] જમ્યાત[૮૮] યથ[૮૯] આફ્રીનામિ.[૯૦]

☞ હુમતનાંમ હૂખ્તનાંમ હ્વરૂશ્તનાંમ, યદચા અન્યદચા, વેરેજ્યમ્નનાંમચા વાવરેજનનાંમચા, મહી અઇબી-જરેતારો નઐનએસ્તારો, યથના વોહુનાંમ *મહી (☞ બે વાર પઢે.)

---

* એ ફકરાના તરજુમાને માટે જુઓ મ્હોટી હપ્તન યશ્ત સફો ૧૭૪-૧૭૫.

(૮) ખજાનો રાખનાર[૨] તથા ખોરેહવાળા[૩] (દાદાર) હોરમજ-દના[૧] (તરીકા મુજબ ચાલનાર) રાજ કરનાર[૫] દેશના ધણીને[૬] વધારે બુલંદ[૭] હિમ્મત,[૮] વધારે ચઢતી[૯] ફતેહ[૧૦] (તથા) વધારે દરજાવાળી[૧૧] પાદશાહી (હાંસેલ થવાને) માટે[૧૨] હું દુઆ *માંગુંછું.[૪] (વળી) (તેની) પાદશાહી,[૧૩] (તેની તરફ હમારી) ફરમાન બરદારી,[૧૪] (તેની) સલતન-તની[૧૬] લાંબા વખત સુધીની હકુમત,[૧૫] (તેના) જીવની[૧૮] લાંબી જીંદગી[૧૭] (તથા) (તેનાં) તનની[૨૦] મજબૂટી[૧૯] (ઈઆને તંદરોસ્તી) (એ બધાંને માટે) (દાદાર હોરમજદ પાસે) હું દુઆ માંગુછું.[૪]

(૯) પુરતી રીતે મજબૂટ[૨૨] (અને) ખુબસુરત[૨૩] હિમ્મત,[૨૧] હોર-મજદની પેદા કીધેલી[૨૫] ફતેહ,[૨૪] ફતેહમંદ[૨૬] સરસાઈ,[૨૭] અદેખાઓનું[૨૯] પુરતી રીતે †જેર કરવું,[૨૮] દુશ્મનોની[૩૧] સાંભે મારવું,[૩૦] અદેખા[૩૫] (તથા) સાથે લડનારા[૩૩] વેરીઓને[૩૪] નીચે તોડી પાડવાનું જોર[૩૨]—(એ સઘળું) (હમારી ઉપર રાજ કરતા પાદશાહને હાંસેલ થાએ એવી) હું દુઆ ‡માંગુંછું.[૪]

(૧૦) હું દુઆ માંગુંછું[૩૬] કે, (હમારી ઉપર રાજકરનાર પાદશાહ) બુરા વિચારનાં,[૪૬] ખરાબ સખુન બોલનાર[૪૭] (તથા) નાલાએક કાંમ કર-નાર[૪૮] દરેક[૪૦] કીનાખોર[૪૨] દુશ્મનને[૪૧] (તથા) દરેક[૪૩] બુરા[૪૪] કપટી મા-ણસને[૪૫] ફતેહમંદ[૩૭] લડાઈમાં જીતનારો[૩૮] (અથવા તોડનારો[૩૮]) થાએ ![૩૯]

(૧૧) (વળી) (હમારી ઉપર રાજકરનાર પાદશાહ) નેક[૫૧] વિચારથી,[૫૨] સાચ્ચા[૫૩] સખુનથી[૫૪] (તથા) કાએદાસરના[૫૫] કાંમથી[૫૬] (પોતાની મુરાદમાં) ફતેહમંદ થાએ ![૪૯-૫૦] (વળી) (તે) તમામ[૫૯] દુશ્મ-નોને[૬૦] (તથા) તમામ[૬૧] દેવ-પરસ્તોને[૬૨] તોડે,[૫૭ ૫૮] (અને) (એ સઘળું) ભલા[૬૫] બદલામાં,[૬૬] ભલી[૬૭] કીર્તિ (ના અવેજ) માં[૬૮] તથા પોતાનાં રવાનનેમાટે[૬૯] લાંબા વખતની[૭૦] પવિત્રાઈ (ના અવેજ) માં[૭૧] તે ¶મેળવે.[૬૩-૬૪]

(૧૨) (ભણનાર કેહેછે) (હમારી ઉપર રાજકરનારને માટે

---

* ઈઆને હમારી ઉપર રાજ કરતા પાદશાહની હિમ્મત, ફતેહ તથા તેની હકુમતમાં વધારો થાએ એવી હું અંતઃકરણથી દુઆ ચાહુંછું.

† હમુને દુઃખ દેનારાઓની સાંભે નગેહબાની (દારમેસ્તેતે). એની મુકાબેલ જુઓ સરોશ યશ્ત વડી, ૧૦ મા ફકરાનો છેડેનો ભાગ, સફો ૨૯૧–૨૯૨.

‡ ઉપરના ફકરામાં આવેલો ' આફ્રીનામિ ' ક્રિયાપદ ઇહાં લેવાનો.

¶ એની મુકાબેલ જુઓ આતશ નીઆએશ, ફકરો ૬ ઠો, સફો ૮૧ મો.

નીચે મુજબ) હું દુઆ માંગુંછું[૭૨]:—રાસ્ત[૭૯] માણસોની[૭૮] મદદને માટે[૭૭] (તથા) દુષ્ટ કાંમ કરનારાઓની[૮૧] *પીડાને માટે,[૮૦] લાંબો વખત સુધી[૭૩] તું જીવતો રેહેજે ![૭૪] આબાદી સાથે[૭૫] તું જીવતો રેહેજે ![૭૬] અશો (લોકો) નું[૮૪] રોશન[૮૫] (તથા) તમામ સુખાકારીવાળું[૮૬] બેહેશ્ત[૮૨-૮૩] (તુંને મળે તેને માટે) હું દુઆ ચાહુંછું.[૭૨] જેમ[૮૯] હું દુઆ માંગુંછું[૯૦] તેમ[૮૭] થાઓ ![૮૮] (ઈઆને મારી દુઆ આમીન થાઓ !)

દોઆ તંદરોસ્તી† (અવસ્તામાં)

(૨) તાઓ[૧] અહ્મિ[૨] ન્માને[૩] જમ્યારેશ,[૪] યાઓ[૫] અષઓનાંમ્[૬] ક્ષ્નૂતસચ,[૭] અષયસચ,[૮] વ્યાદઇબિશચ,[૯] પઇતિ-જન્તયસચ;[૧૦] ઉસ[૧૧] નૂ[૧૨] અંઘ્રહાઇ[૧૩] વીસે[૧૪] જમ્યાત્[૧૫] અષેમચ,[૧૬] ક્ષથ્રેમચ,[૧૭] સવસચ,[૧૮] ખ્વરેનસચ,[૧૯] ખ્વાથ્રેમચ.[૨૦] દરેઘો-ક્રતેમથ્વેમચ[૨૧] અંઘ્રહાઓ[૨૨] દએનયાઓ[૨૩] યત્[૨૪] આહુરોઇશ[૨૫] જરથુશ્ત્રોઇશ.[૨૬] (૩) અસિશ્ત[૨૭] નૂ[૨૮] અંઘ્રહત્[૨૯] હચ[૩૦] વીસત્[૩૧] ગાઉશ[૩૨] બુયાત્;[૩૩] અસિશ્તેમ[૩૪] અષેમ,[૩૫] અસિ-શ્તેમ[૩૬] નર્શ[૩૭] અષઓનો[૩૮] અઓજો,[૩૯] અસિશ્તો[૪૦] આહૂઇરિશ[૪૧] ત્કએષે[૪૨] (૪) જમ્યાંત્[૪૩] ઇથ્ર[૪૪] અષાઉનાંમ્[૪૫] વંઘ્રહીશ[૪૬] સૂરાંઓ[૪૭] સ્પેન્તાઓ[૪૮] ફ્રવષયો,[૪૯] અષોઇશ[૫૦] બએષજ[૫૧] હચિમ્નાઓ[૫૨] જેમ-ક્રથંઘ્રહ[૫૩] દાનુ-દ્રાજંઘ્રહ,[૫૪] હ્વરે-બરેજંઘ્રહ;[૫૫] ઇશ્તેએ[૫૬] વંઘ્રહંઘ્રહાંમ,[૫૭] પઇતિશ્તાતેએ[૫૮] આતરનાંમ,[૫૯] ક્ર્ષ-વક્ષ્યાઇ[૬૦] રયાંમચ[૬૧] ખ્વરેનંઘ્રહાંમચ.[૬૨]

(૨) આએ[૨] ઘેરમાં[૩] આએ[૧] (નીચે જણાવેલા સદ્દગુણો) કે જે[૫] અશો (લોકો) ની[૬] ખુશનુદી,[૭] (તેઓની) આશીર્વાદ,[૮] (તેઓનાં જેવું) નિષ્કપટપણું[૯] તથા શુકર-ગુજારી[૧૦] આવે ![૪] હવે[૧૨] આએ[૧૩] કબીલાનેમાટે[૧૪]

---

* ઈઆને સદ્દગુણી તથા રાસ્ત માણસોને પૈસા ઇત્યાદિનો ઘટતો આશ્રો આપવાને, તથા બુરા શખ્સોને તોડી તેઓને શેકસ્ત કરવાને માટે.

† એ દોઆનો આખો ભાગ (ફકરા ૨–૭) ઈજશ્નેના ૬૦ મા હામાંથી લીધો છે. વળી એજ અવસ્તા દહમાનનાં આફરંગાંન તરીકે બી ભણવામાં આવેછે.

રાસ્તી,[16] હકુમત,[17] *આબાદી,[18] કીર્તિ[19] તથા †સુખાકારી[20] ઉત્પન્ન થાઓ![11-15] આએ[22] હોરમજદી[25] જરતોશ્તી[26] દીનનું[23] લાંબા વખત સુધીનું ઉત્તમપણું[21] (અથવા શ્રેષ્ઠતા) (હોજો)! (૩) હવે[28] આએ[29] ખાંનદાન[31] માંથી[30] ‡હમેશાં[27] ગાએઢોર[32] ઉત્પન્ન થજો![33] હમેશાં[34] રાસ્તી,[35] હમેશાં[36] અશો[38] માણસનું[37] કૌવત,[39] (તથા) હમેશાં[40] હોરમજદી[41] તરીકો[42] આએ[29] ખાંનદાન[31] માંથી[30] ઉત્પન્ન થજો![33]

ખોલાસો:—(આએ કબીલામાં ગાએઢોરની જીઆદતી જાથુક થયા કરે! તથા રાસ્તી તથા રાસ્તીનાં કાંમો કરવાનું કૌવત તથા હોરમજદી તરીકો હમેશાં ચાલુ રેહે, અને તેમાં કોઈબી રીતની ખલલ નહી થાએ!)

(૪) અશો (લોકો) નાં[45] ભલાં[46] ગાલેબ,[47] તથા (દુનિયાંની) આબાદી કરનારાં[48] ફરોહરો[49] જમીનની પોહોળાઈ જેટલા,[53] નદીની લંબાઈ જેટલા[54] (અને) ખોરશેદની ઉંચાઈ જેટલા[55] અશોઈના[50] ઉપાયો[51] પોતાની સાથે લઈને[52] આએ ¶મુકામમાં[44] $આવે.[43]

ખોલાસો:—(શામાટે ફરોહરો આવે તે બાએ નીચે જણાવેછે.)

વધારે ભલાં (માણસો) ની[57] મુરાદ (બરલાવવા) નેમાટે,[56] દુષ્ટ (માણસો)ની[59] સાંમે થવાનેમાટે,[58] તથા દૌલત[61] તથા §કીર્તિના[62] વધારાનેમાટે[60] આએ મુકામમાં[44] ફરોહરો[49] આવે![43]

(૫) વઇનીત્[63] અહ્મિ[64] ન્માને[65] સ્રઓષો[66] અસ્રુશ્તીમ્,[67] આક્ષ્તિશ[68] અનાક્ષ્તીમ્,[69] રાઇતિશ[70] અરાઇતીમ્,[71] આર્મ

---

* ' સવસ્ચ 'નો અર્થ 'ફાએદો, નફો, બરકત ' બી થાએછે.

† ' ખરેનસ્ચ ખ્રાથ્રેમચ ' નો અર્થ ખોરેહ તથા નુર બી થાએછે.

‡ ' અસિશ્ત 'નો અસલ અર્થ ' સઉથી શેતાબ ' થાએછે. એનું બીજું રૂપ ' આસિશ્ત ' છે (જુઓ મ્હોટી હોમ યશ્તનો કરદો ૧ લો, ફકરો ૧૫ મો, સફો ૩૩૯–૩૪૦). પ્રોફેસર દારમેસ્તેતે એ બોલને નીચે મુજબ સમજાવેછે:—નહી નાશ પામેલું (અ+સિશ્ત); ધાતુ સ્યંઘ્. એ ધાતુ ઉપરથી તે વિદ્વાન પઇતિ-સ્યેદ્દ્મ્ (તમે કાપી નાખો) લેછે. જુઓ ઈજશ્નેનો ૪૮ મો હા, ૭ મો ફકરો.

¶ ઈઆને આએ કબીલામાં; અસલ અર્થ ' આએ તરફ ' (ઇથ્ર) છે.

$ એની મતલબ એવી દીસેછે કે, જે ઘરમાં અશો લોકોનાં ફરોહરો આવે, ત્યાંહાં તેઓ પોતાની સાથે તમામ દુનિયાંનું સુખ લેતાં આવે.

§ ' શ્યાંમચ ખરેનંઘ્હાંમચ ' નો અર્થ ખોરેહ તથા નુર બી થાએછે.

દતિશ[72] તરોમદતીમ,[73] અરૂનુખધો[74] વાક્ષ[75] મિથઓખ્તેમ[76] વાચિમ્,[77] અષદ્રુજેમ.[78] (૬) યથ[79] અહ્મ્ય[80] અમેષાઓ[81] સ્પેન્ત[82] સ્રઓષાઘ[83] અષ્યાઘ[84] પઇતિષાંન્[85] વંઘ્રહૂશ[86] યસ્નાંસ્ચ[87] વહ્માંસ્ચ,[88] વોહૂ[89] યસ્નેમ્ચ[90] વહ્મેમ્ચ,[91] હુબેરેતીમ્ચ,[92] ઉશ્ત-બેરેતીમ્ચ,[93] વન્ત-બેરેતીમ્ચ.[94] આ-દરેઘાત[95] ખાબઇસ્યાત્.[96] (૭) મા[97] યવે[98] ઇમત્[99] ન્માનેમ[100] ખાથ્રવત[1] ખરેનો[2] ફ્રજહીત્;[3] મા[4] ખાથ્રવઇતિ[5] ઇશતિશ[6], મા[7] ખાથ્રવઇતિ[8] આસ્ન[9] ફ્રજઇન્તિશ;[10] ખાથ્રો દિસ્યેહે[11] પઇતિ[12] અષોઇશચ[13] વંઘ્રહુયાઓ[14] દરેઘેમ્[15] હુખ્મ.[16]

(૫) આએ[64] ઘેરમાં[65] તાબેદારી[66] નાફરમાન-બરદારીને[67] મારે ![63] સલાહ સંપજ[68] કજીઆ કંકાશને[69] મારે ![63] સખાવત[70] બખીલીને[71] (અથવા પૈસાના લોભને[71]) મારે ![63] સભ્યતા[72] મગરૂરીને[73] મારે ![63] સાચ્ચો બોલેલો[74] સખુન[75] અશોઈને *તોડનારા[78] જુઠા બોલેલા[76] સખુનને[77] †મારે ![63] (૬) કે જેથી કરીને [79] આએ (મુકામ) માં[80] અમેશાસ્પંદો[81-82] અશો[84] સરોશ (ઈજદ)ની મારફતે[83] ભલી[86] ઈજ-શ્નેઓ[87] તથા આરાધનાઓ,[88] સારી[89] ઈજશ્ને[90] તથા આરાધના,[91] સારી ભેટ,[92] તંદરોસ્તી આપનારી ભેટ[93] તથા દોસ્તી ભરેલી ભેટ[94] ઇચ્છે[85] (અથવા માંગે). (આએ કબીલો) લાંબો વખતસુધી[95] પોતાનું રક્ષણ કરે ![96] (૭) આએ[99] ઘેરને[100] આસાનીવાળું[1] ખોરેહ,[2] આસાની-વાળું[5] સુખ,[6] (તથા) આસાનીવાળાં[8] (અને) જાતી અક્કલનાં[9] ફરજંદ[10] કદીપણ[98] છોડે[3] નહીં ![97] (વળી) જે ચીજો આસાની ‡આપ-નારી (છે) તેની[11] તથા અશિશવંઘની[13-14] લાંબી[15] દોસ્તી[16] આએ[99] ઘેરને[100] કદીપણ[98] છોડે[3] ¶નહી ![97]

---

* 'અષ-દ્રુજેમ્'ને 'વાચિમ્'ના વિશેષણ ગણવાને બદલે 'અષ દ્રુજેમ્' એ પ્રમાણે છુટા લઈએ તો, 'રાસ્તી જુઠાઇને મારે' એમ અર્થ થઈ શકે.

† ઈઆને આએ કબીલાનાં માણસોમાં ફરમાન બરદારી, એકદિલી, સખાવત, સભ્યતા, સત્યતા, ઇત્યાદિ સદ્ગુણો કાએમ રેહે, અને તેઓ હમેશાં એક બીજા સાથે હલીમલીને સલાહ સંપજથી સાથે રેહે.

‡ 'ખાથ્રો-દિસ્યેહે'નો અસલ અર્થ 'આસાની—સુખ શિખવનારી' થાએછે.

¶ વધારે ખોલાસા માટે જુઓ ઈજશ્નેનો મારો તરજુમો, ૬૦ મો હા.

દોઆ તંદરોસ્તી (પાજંદમાં)

બ નામે યજદ બક્ષાયન્દેહે બક્ષાયશગરે મેહેરૂબાન. યથા અહૂ વઇર્યો ૨.

તન્-દોરોસ્તી[1] દેરૂજીવશની[2] આવાયદ;[3] ખોરેહ[4] અંઘ્રદ[5] અશાહીદાર;[6] યજદાંને મીનોઆંન્,[7] યજદાંને ગેતીઆંન્,[8] હફ્ત અમેશાસ્પંદાંન[9] મ્યજદ રેશન[10] હમે[11] બેરસાદ.[12] ઈન્ દોઆયાં[13] બાદ,[14] ઈન્ ખોઆહાં[15] બાદ;[16] હમે[17] અંદર કસાંરા[18] જરથુશ્તી દીન્[19] શાદ બાદ;[20] અએદૂન્ બાદ.[21] યા બારી ખોદા![22] ખોદાવંદે આલમરા,[23] હમે અનજુમનરા[24] ☞ (ફલાંનરા) (જેની નયતે તંદરોસ્તી પઢીએ તેનું નામ આએ જગાએ લેવું.) બા ફરજંદાંન્,[25] હજાર્ સાલ્[26] દેર્ બેદાર્,[27] શાદ્ બેદાર્,[28] તન્-દોરોસ્ત્ બેદાર્;[29] અએદૂન્ બેદાર્.[30] બર્ સરે[31] અરૂજાનીઆં,[32] સાલહાએ બેસ્યાર્[33] વ કરનહાએ બીશુમાર્,[34] બાકી વ પાયંદેહ દાર્;[35] હજારાંન હજાર્[36] આફ્રીન્ બાદ,[37] સાલ્ ખોજસ્તેહ બાદ;[38] રોજ ફરૂરોખ બાદ,[39] માહ મુબારક્ બાદ.[40] ચંદ સાલ્,[41] ચંદ રોજ,[42] ચંદ માહ,[43] બેસ્યાર્ સાલ્[44] અરૂજાનીદાર્,[45] યજશને[46] વ નીઆએશને[47] વ રાદી[48] વ જોર્ બરૂશ્ને.[49] અશાહીદાર્[50] અવરે[51] હમા કારો કેરફેહા;[52] તન્-દોરોસ્તી બાદ,[53] નેકી બાદ,[54] ખુબ્ બાદ;[55] અએદૂન્ બાદ,[56] અએદૂનતરજ બાદ;[57] પ યજદાંન વ અમેશાસ્પંદાંન[58] કામે[59] બાદ.[60] અષેમ્ વોહૂ ૧.

લાંબા વખતસુધી જીવવાનેમાટે[2] તંદરોસ્તીની[1] જરૂર છે.[3] અશોઈ રાખવા સાથે[6] ખોરેહ[4] જાથુક રેહેજો![5] મીનો (ઈઆને પેલી જેહાંનના) ઈજદો[7] (તથા) (આએ) દુનિયાંના ઈજદો[8] (તથા) સાત અમશાસ્પંદો[9]— (એ) બધાઓ[11] (આએ) ઉમદા મ્યજદ તરફ[10] આવે![12] આએ (મારી) દોઆ[13] (કબૂલ) હોજો![14] આએ (મારી) મુરાદ[15] બર આવજો![16] બધાં[17] માણસોમાં[18] જરતોશ્તી દીન[19] ખુશાલ હોજો![20] એપ્રમાણે *હોજો![21]

---

* ઈઆને જે પ્રમાણે હું દોઆ માગુંછું તે પ્રમાણે થજો! આમીન!

ઓ પેદા કરનારા ખોદાતાલા ![22] આલમના *સાહેબને,[23] તમામ અનજુમનને,[24] (†ફલાંનાને) (તેની) આલઔલાદ સાથે[25] હજાર વરસસુધી[26] કાએમ રાખ,[27] ખુશાલ રાખ,[28] તંદરોસ્ત રાખ;[29] એપ્રમાણે ‡રાખ.[30] ખુબી (અથવા લાએકી) વાળા માણસોની[32] સરદારી ઉપર[31] ઘણાં વરસો સુધી,[33] તથા બેશુમાર ¶મુદ્દતસુધી[34] જાથુક અને પાએદાર રાખ.[35] હજાર ઘણી હજાર[36] આફરીન હોજો ![37] વરસ ભાએગશાલી હોજો ![38] રોજ બખ્તાવર હોજો ![39] (તથા) મહિનો મુબારક હોજો ![40] કેટલાંક વરસોને,[41] કેટલાક દાહાડાઓને,[42] કેટલાક મહિનાઓને[43] (તથા) ઘણાંક વરસો[44] ઈજશ્નને[46] તથા નીઆએશ[47] તથા સખાવત[48] (કરવામાં), તથા (ક્રિયાની) ભેટ લઈ જવામાં[49] લાએક રાખ.[45] બધાં કાંમો તથા સવાબની[52] ઉપર[51] (તું) અશોઈ રાખ.[50] (તુંને) તંદરોસ્તી હોજો ![53] (તુંને) નેકી હોજો ![54] (તુંને) સારૂં હોજો ![55] (તુંને) એ પ્રમાણે થાઓ ![56] એ કરતાં બી વધારે $થાઓ ![57] ઈજદો તથા અમશાસપંદો (ની મુરાદ) મુજબ[58] (તારી) મુરાદ[59] હોજો ![60]

દીનનો કલમો (અવસ્તામાં).

(ઇજશ્નનેના ૧૨ મો હા.)

(૧) નાઇસ્મી[1] દએવો;[2] ફ્રવરાને[3] મજદયસ્નો[4] જરથુશત્રિશ[5] વીદએવો[6] અહુર-ટકએષો[7] સ્તઓતા[8] અમેષનાંમ સ્પેન્તનાંમ,[9] યશતા[10] અમેષનાંમ સ્પેન્તનાંમ.[11] અહુરાઇ મજદાઇ[12] વંઘ્વહવે[13] વોહુમઇતે,[14] વીસ્પા[15] વોહૂ[16] ચિનહ્મી,[17] અષાઉને[18] રએવઇતે[19] ખરેનંઘ્વઉહિઇતે.[20] યા[21] જી[22] ચીચા[23] વહિશ્તા;[24] યેંઘ્વહે[25] ગાઉશ,[26] યેંઘ્વહે[27] અષેમ,[28] યેંઘ્વહે[29] રઓચાઓ,[30] યેંઘ્વહે[31] રઓચેબીશ[32] રોઇથ્વેન્[33] ખાથ્રા.[34]

---

* ઈઆને જે હમારી ઉપર હાલમાં રાજ ચલાવેછે તેને; હમારા રાજકર્તાંને.

† જેની નયતે બંદગી કીધી હોએ તેનું નામ આએ ઠેકાણે લેવું.

‡ ઈઆને જેમ મેં દોઆ કીધી તે પ્રમાણે રાખ.

¶ ‘ કરન્ ’ નો અર્થ ‘ જમાનો, દાહેકો, સદી; ૧૨૦ વરસ ’ બી થાએછે.

$ ઈઆને મારી દોઆ આમીન થાઓ ! બલકે તેથી બી વધારે આમીન થાઓ !

(૧) (હું) દેવોને[૨] નાશ પામતા કરૂંછું.[૧] (દાદાર) હોરમજદની પરસ્તેશ કરનાર,[૪] પેગમબર જરતોશ્તે જાહેર કીધેલી દીન પ્રમાણે ચાલનાર,[૫] દેવ (ના તરીકા) થી દૂર રેહેનાર,[૬] હોરમજદના તરીકા મુજબ ચાલનાર,[૭] અમશાસ્પંદોની[૯] સ્તુતિ કરનાર,[૮] (તથા) અમશાસ્પંદોની[૧૧] આરાધના કરનાર તરીકે[૧૦] (થવાને) હું એકરાર કરૂંછું.[૩] (દુનિયાંની) તમામ[૧૫] વસ્તુઓ[૧૬] ભલા[૧૩] (તથા) ભલાઈવાળા,[૧૪] રાસ્ત,[૧૮] ખજાનાવાળા[૧૯] (તથા) ખોરેહવાળા[૨૦] હોરમજદને[૧૨] હું લાગુ પાડુંછું;[૧૭] કારણકે[૨૨] જે[૨૧] કાંઈ[૨૩] સઉથી સરસ[૨૪] (છે) (તે બધું તેનુંજ છે). જેની[૨૫] (ઈઆને દાદાર હોરમજદની) (આએ) *દુનિયા[૨૬] (છે), જેની[૨૭] અશોઈ[૨૮] (છે), જેની[૨૯] (આકાશની) (તમામ) રોશનીઓ[૩૦] (છે), (તથા) જેનો[૩૧] ચળકાટ[૩૪] (આસમાનની બેહદ) રોશનીઓ સાથે[૩૨] મળી †ગયો છે.[૩૩]

(૨) સ્પેન્તાંમ[૩૫] આર્મઇતીમ[૩૬] વંઘ્ઉહીમ[૩૭] વેરેને;[૩૮] હ્વા[૩૯] મોઇ[૪૦] અસ્તૂ.[૪૧] ઉસ્ ગેઉશ્[૪૨] સ્તુયે[૪૩] તાયાઅત્ચા[૪૪] હજંઘ્‌હુત્ચા[૪૫] ઉસ્ મજ્દયસ્નનાંમ્[૪૬] વીસાંમ્,[૪૭] જ્યાનયએચા[૪૮] વીવાપત્ચા.[૪૯] (૩) ફ્રેરા મન્યએઇબ્યો[૫૦] રાઓંઘ્હે[૫૧] વસે-યાઇતીમ્[૫૨] વસે-ષેઇતીમ્,[૫૩] યાઇશ્[૫૪] ઉપઇરી આય જેમા[૫૫] ગએઓબીશ્[૫૬] ચ્યેન્તી.[૫૭] નેમંઘ્હા[૫૮] અષાઇ[૫૯] ઉજ્દાતા[૬૦] પઇતી અવત્[૬૧] સ્તુયે,[૬૨] નોઇત્[૬૩] અહ્માત્[૬૪] આજ્યાઓનીમ્,[૬૫] નોઇત્[૬૬] વીવાપેમ[૬૭] ક્ષ્તા[૬૮] માજ્દયસ્નીશ[૬૯] અઓઇ[૭૦] વીસો;[૭૧] નોઇત્[૭૨] અસ્તો,[૭૩] નોઇત્[૭૪] ઉશ્તાનહે[૭૫] ચિન્માની.[૭૬]

(૨) ભલી[૩૭] (તથા) વૃદ્ધિ કરનાર[૩૫] ‡આર્મઇતિને[૩૬] હું પસંદ કરૂંછું;[૩૮] તે[૩૯] મારી[૪૦] થાએ ![૪૧] (ઈઆને તે મને મળે એવી મારી મુરાદ છે.) ચોરથી[૪૪] અને લુટરાથી[૪૫] ગાએ-ગોસ્પંદોને,[૪૨] તથા નુકસાંનથી[૪૮] અને પાણીની ટીપણીથી[૪૯] માજ્દયસ્નોના[૪૬] મોહોલાઓને[૪૭] (હોરમજદની) બંદગી કરીને હું બંચાઉં.[૪૩] (૩) જેઓ[૫૪] આએ જમીન ઉપર[૫૫]

---

* અવસ્તામાં 'ગાઉશ્, ગેઉશ્' નો સાધારણ અર્થ 'ગાએઢોર, ગોસ્પંદ' થાએછે, પણ કોઈ કોઈ ઠેકાણે સંસ્કૃત गो ને મલતો તેનો અર્થ 'પૃથ્વી' બી થાએછે.

† એની મુકાબેલ જુઓ ઈજશ્નેનો ૩૧ મો હા, ૭ મો ફકરો.

‡ આર્મઇતિ (=સંસ્કૃત **आरमति**) નો અર્થ સંપૂર્ણ મનશ્ની, નેક વિચાર, ડહાપણ, સભ્યતા, પરહેજગારી થાએછે.

*માલમતાથી[૫૬] રેહેછે[૫૭] તેઓને,[૫૪] મીનોઓની તરફથી[૫૦] પોતાની મુરાદ પ્રમાણે ફરવું હરવું,[૫૨] (તથા) પોતાની મુરાદ પ્રમાણે રાજ ચલાવવાનું[૫૩] આપવાનેમાટે,[૫૧] (તથા) રાસ્તીનેમાટે[૫૯] (ઈઆને તેઓ રાસ્તીની રાહે ચાલે તેનેમાટે), †દિલસોજ[૬૦] નમાજથી[૫૮] (હું) (હોરમજદની) સ્તુતિ કરીશ,[૬૨] (કે તેથી કરીને) હવે પછી[૬૪] માજદયસ્નોને લગતા[૬૯] મોહોલ્લા[૭૧] તરફ[૭૦] નુકસાંન[૬૫] (તથા) પાણીની ટીપણી[૬૭] (લાવવાને) (હું) નહી[૬૩] ઉભો રેહું[૬૮] (ઈઆને હું મશગુલ નહી થાઉં); નહી[૭૨] (મારાં) શરીરના[૭૩] કે નહી[૭૪] (મારાં) જાનના[૭૫] ‡પીઆરમાં.[૭૬]

(૪) વી દએવાઇશ[૭૭] અઘાઇશ,[૭૮] અવંઘ્રહૂશ,[૭૯] અનરેતાઇશ,[૮૦] અકો-દાબીશ[૮૧] સરેમ[૮૨] મ્રુયે;[૮૩] હાતાંમ[૮૪] દ્રઓજિશ્તાઇશ,[૮૫] હાતાંમ[૮૬] પઓપિશ્તાઇશ,[૮૭] હાતાંમ[૮૮] અવંઘ્રહુતેમાઇશ,[૮૯] વી દએવાઇશ,[૯૦] વી દએવવત્બીશ,[૯૧] વી યાતુશ,[૯૨] વી યાતુમત્બીશ,[૯૩] વી કહ્યાચીત્[૯૪] હાતાંમ[૯૫] આતરાઇશ,[૯૬] વી મનેબીશ,[૯૭] વી વચેબીશ,[૯૮] વી શ્યઓથનાઇશ;[૯૯] વી ચિથ્રાઇશ.[૧૦૦] વી જી[૧] અના[૨] સરેમ[૩] મ્રુયે,[૪] યથના[૫] દ્રેગ્વાતા[૬] રાંક્ષયન્તા.[૭]

(૪) ખરાબ,[૭૮] ભલાઈ વગરના,[૭૯] સીધે રસ્તે નહી ચાલનારા,[૮૦] (તથા) ખરાબ જાણનારા[૮૧] દેવો[૭૭] (જેઓ) હયાતી ભોગવનારાઓમાં[૮૪] ઘણાજ જુઠા,[૮૫] હયાતી ભોગવનારાઓમાં[૮૬] ઘણાજ ગંધાતા[૮૭] (અથવા ઘણાંજ બીગડેલા[૮૭]), (તથા) (જેઓ) હયાતી ભોગવનારાઓમાં[૮૮] ઘણાજ બુરા[૮૯] (છે તેઓની) સરદારીને[૮૨] હું કબૂલ રાખતો નથી[૮૩]

---

* અસલ અર્થ 'ગાએઢોરથી.' અગાઉના વખતમાં લોકોની માલમિલકત પશુ-ઢોરની હતી. હાલમાં અંગ્રેજીમાં 'પૈસા'ને માટે જે બોલો છે તે 'પશુ' ઉપરથીજ નીકળેલા છે:—Pecuniary, Fee

† 'ઉજદાતા' બોલ 'ઉજ-દા' ધાતુ ઉપરથી નીકળેલો છે. એનો અર્થ 'ઉકળવું, ઉભાણ થવું, જોશ થવો' કરીને થાએછે; પછી એનો મુરાદી અર્થ અંગ્રેજીના 'Fervent' બોલ (જેનો ધાતુ પ્રમાણે અસલ અર્થ 'ઉકળતું, ઉભાણ થતું, જોશ થતો,' થાએછે તે)ની માફક 'દિલસોજ, આતુર' થઇ શકે.

‡ ઈઆને એક બારગી મારાં શરીરને નુકસાંન પોંહોંચે અથવા મારો જાન બી જાએ, તોપણ માજદયસ્નીઓ તરફ કોઈબી જાતનું નુકસાન હું નહી લાઉં.

(અથવા *ધિક્કારૂંછું[૮૩]). જે પ્રમાણે[૫] જુઠા[૬] (તથા) રંજ પોંહોંચાડનારા (માણસો)ની[૭] સરદારીને[૩] હુ ધિક્કારૂંછું,[૪] †તેજપ્રમાણે[૨] દેવોની,[૯૦] દેવને લગતાઓની[૯૧] (ઈઆને દેવની રાહે ચાલનારાઓની), જાદુગરોની,[૯૨] જાદુગરને લગતાઓની,[૯૩] હયાતી ભોગવનારાઓમાંના[૯૫] કોઈબી[૯૪] બુરા[૯૬] (માણસ), (એ બધાઓની) સરદારીને[૩] (મારાં) મને કરીને,[૯૭] વચને કરીને,[૯૮] કાંમોએ કરીને[૯૯] (તથા) જાહેર રીતે[૧૦૦] હું ખરેખર[૧] ધિક્કારૂંછું.[૪]

(૫) અથા અથા[૮] ચોઇત્[૯] અહુરો મજદાઓ[૧૦] જરથુશ્ત્રેમ્[૧૧] અધા[૧૨] ક્ષયએતા,[૧૩] વીસ્પએષૂ[૧૪] ફ્રેરષ્નએષૂ[૧૫] વીસ્પએષૂ[૧૬] હનજમનએષૂ,[૧૭] યાઇશ[૧૮] અપેરેસએતેમ્[૧૯] મજદાઓસ્ચા[૨૦] જરથુશ્ત્રસ્ચા.[૨૧] (૬) અથા અથા[૨૨] ચોઇત્[૨૩] જરથુશ્ત્રો[૨૪] દએવાઇશ[૨૫] સરેમ્[૨૬] વ્યામ્રૂવીતા[૨૭] વીસ્પએષૂ[૧૪] ફ્રેરષ્નએષૂ,[૧૫] વીસ્પએષૂ[૧૬] હનજમનએષૂ,[૧૭] યાઇશ[૧૮] અપેરેસએતેમ્[૧૯] મજદાઓસ્ચા[૨૦] જરથુશ્ત્રસ્ચા;[૨૧] અથા[૨૮] અજેમચીત્[૨૯] યો[૩૦] મજદયસ્નો[૩૧] જરથુશ્ત્રિશ[૩૨] દએવાઇશ[૩૩] સરેમ્[૩૪] વીમ્રુયે[૩૫] યથા[૩૬] ‡અનાઇશ[૩૭] વ્યામ્રૂવીતા[૩૮] યે[૩૯] અષવા[૪૦] જરથુશ્ત્રો.[૪૧]

(૫-૬) જે[૧૮] તમામ[૧૪] સવાલ જવાબોમાં[૧૫] (તથા) તમાંમ[૧૬] મુલાકાતોમાં,[૧૭] (દાદાર) હોરમજદે[૨૦] તથા (પેગમબર) જરતોશ્તે[૩૧] એક બીજા સાથે ગોફ્તેગો કીધી હતી,[૧૯] તે વખતે[૧૨] (દાદાર) હોરમજદે[૧૦] (પેગમબર) જરતોશ્તને[૧૧] (દેવોની સરદારી તજી દેવાને) તાકીદથી[૯]

---

* એની મુકાબેલ જુઓ ઈજશ્નેનો ૪૯ મો હા, ૩ જો ફકરો. અવસ્તા 'મ્રૂ' (સંસ્કૃત ब्रू)નો અર્થ 'બોલવું' કરીને થાએછે; પણ જ્યારે એ ધાતુ જુદા જુદા ઉપસર્ગ સાથે આવે છે, ત્યારે તેના અર્થ જુદા જુદા થાએછે:—જેમકે 'નિ-મ્રૂ' ઈઆને અરજ કરવી, માંગવું; 'પઇતિ-મ્રૂ' ઈઆને જવાબ આપવો; ઉત્તર વાળવો; 'આ-મ્રૂ' ઈઆને બોલાવવું, નામનું સ્મરણ કરવું; 'વી-મ્રૂ, અન્તરે-મ્રૂ' ઈઆને રદ્દ કરવું, ના પાડવું, ત્યાગ કરવો, કબૂલ નહી રાખવું, મુકી દેવું.

† 'અના' બોલ જે સંસ્કૃત इद ઉપરથી નીકળેલો છે, તેનો અર્થ આએ ઠેકાણે ક્રિયાવિશેષણ અવ્યય તરીકે લાટિન idem (='likewise') ને મલતો લેવાનો. સાધારણ રીતે અન, અના (સંસ્કૃત अनेन) દર્શક સર્વનામ નરજાતી તથા નાન્યતરજાતી ૩ જી એકવચનમાં આવેછે.

‡ 'અનાઇશ'—એ સર્વનામ 'દએવાઇશ' ને માટે આવેલો છે.

*ફરમાવ્યું,[૧૩] (તે ઉપરથી) જે પ્રમાણે[૩૬] અશો[૪૦] જરતોશ્તે[૪૧] દેવોની[૨૫] સરદારીને[૨૬] ખરેખર[૨૩] તુચ્છકારી કાહાડી હતી,[૨૭] તેજપ્રમાણે[૨૮] હું[૨૯] જે[૩૦] માજદયસ્ની[૩૧] જરતોશ્તી[૩૨] (તે), દેવોની[૩૩] સરદારીને[૩૪] તુચ્છકારી †કાહાડુંછું.[૩૫]

(૭) યાવરનાઓ[૪૨] આપો,[૪૩] યાવરનાઓ[૪૪] ઉર્વરાઓ,[૪૫] યાવરના[૪૬] ગાઉશ્[૪૭] હુદાઓ,[૪૮] યાવરનો[૪૯] અહુરો મજદાઓ,[૫૦] યે[૫૧] ગાંમ્[૫૨] દદા,[૫૩] યે[૫૪] નરેમ્[૫૫] અષવનેમ્;[૫૬] યાવરનો[૫૭] અસ્[૫૮] જરથુશ્ત્રો,[૫૯] યાવરનો[૬૦] કવા વીશ્તાસ્પો,[૬૧] યાવરના[૬૨] ફ્રેરષઓશ્ત્રા[૬૩] જામાસ્પા;[૬૪] યાવરનો[૬૫] કસ્ચીત્[૬૬] સઓષ્યન્તાંમ્[૬૭] હુઇથ્યાવરેજાંમ્[૬૮] અષાઉનાંમ્,[૬૯] તા વરેનાચા[૭૦] ત્કએષાચા.[૭૧]

(૭) જેવી ‡રીતનાં[૪૨] પાણી[૪૩] (છે), જેવી રીતનાં[૪૪] ઓરવર[૪૫] (છે), જેવી રીતનાં[૪૬] સારી પેદાએશના[૪૮] ગોસ્પંદો[૪૭] (છે), જેવી રીત ધરાવતો[૪૯] હોરમજદ[૫૦] (છે), જેણે[૫૧] (આએ) દુનિયાંને[૫૨] પેદા કીધી,[૫૩] (તથા) જેણે[૫૪] અશો[૫૬] માણસને[૫૫] પેદા કીધો;[૫૩] જેવી રીત ધરાવતો[૫૭] (પેગમબર) જરતોશ્ત[૫૯] હતો,[૫૮] જેવી રીત ધરાવતો[૬૦] કએ ગુશ્તાસ્પ[૬૧] (હતો), જેવી રીત ધરાવતા[૬૨] ¶ફરશોસ્તર[૬૩] (અને) ¶જામાસ્પ[૬૪]

---

* ધાતુ ક્ષિ=સંસ્કૃત **क्षि**=ફરમાવવું, હોકમ કરવો; ડાકટર ગેલ્ડનરની અવસ્તા કેતાબ પ્રમાણે 'અધક્ષયએતા' લઇએ તો 'શિખવ્યું;' ધાતુ દક્ષ્, આ-દક્ષ્=સંસ્કૃત **आ-दिश्, उप-दिश्**=શિખવવું.

† અસલ અવસ્તામાં આએ ફકરાના કેટલાએક બોલો (વધારે અસર કરવાને માટે) બે વાર આવેલા છે:—જેમકે 'વીસ્પએબ્યૂ ફ્રેરષ્નએબ્યૂ, વીસ્પએબ્યૂ હનજમનએબ્યૂ, યાઈશ્ અપેરેસએતેમ્ મજ્દાઓસ્ચા જરથુશ્તસ્ચા;' 'જરથુશ્તો વ્યામ્રૂવીતા.' એ બોલોનો અર્થ ગુજરાતી રૂઢી પ્રમાણે મેં એકજ વાર કીધો છે.

‡ યા=સંસ્કૃત **या**=જે; વરન, વરેન=એતેકાદ, એકીન, દીનનો તરીકો; વળી વરન=સંસ્કૃત **वरण**=પસંદગી, મરજી; 'યાવરનાઓ'નો અસલ અર્થ જે પસંદગીનાં.

¶ ફરશોસ્તર તથા જામાસ્પ એ હ્વોવ ખાનદાનના બે ભાઇઓ, વધારે ખોલાસા બાબે જુઓ યજશ્ને તથા વીસ્પરદનો મારો તરજુમો, ૧૨ મો હા ૭ મો ફકરો તથા મારી અવસ્તા ફરહંગ.

(હતા), (તથા) જેવી રીત ધરાવતો,[65] અશો[66] રાસ્ત કાંમ કરનારા[67] (અને) (દુનિયાંને) *ફાએદો આપનારાં (માણસો) માંનો[67] કોઈબી શખ્સ[68] (હતો), તેવીજ રીતનો[70] તથા મજહબનો[71] (હું છેઉં).

(૮) મજદયસ્નો અહ્મી; મજદયસ્નો જરથુશત્રિશ ફ્રવરાને આસ્તૂતસ્ચા ફ્રવરેતસ્ચા. આસ્તુયે હુમતેમ્ મનો, આસ્તુયે હૂખ્તેમ્ વચો, આસ્તુએ હ્વર્સ્તેમ્ શ્યઓથનેમ્. (૯) આસ્તુયે દએનાંમ્ વંઘ્વુઈહીમ્ માજદયસ્નીમ્, ફ્રસ્પા-યઓખેધ્રાંમ્, નિધાસ્નઇથિષેમ્, ખ્અએત્વદથાંમ્, અષઓનીમ્; યા હાઇતિનાંમ્ચા બૂષ્યેઇન્તિનાંમ્ચા, મજિશ્તાચા વહિશ્તાચા સ્રએશ્તાચા, યા આહૂઇરિશ જરથુશત્રિશ; અહુરાઇ મજદાઇ વીસ્પા વોહૂ ચિનહ્મી. અએષા અસ્તી દએનયાઓ માજદયસ્નોઇશ આસ્તૂઇતિશ.† અષેમ્ વોહૂ ૧.

જરતોશતી દીનના કલમાનો ટુંકો સારઃ—

(હું તમામ દેવોને તથા બુત-પરસ્તીને ધિક્કારનાર તથા તેઓનો નાશ કરનાર છેઉં. અમશાસ્પંદોની વખાણ કરનારો તથા તેઓની કીર્તિ ગાનાર છેઉં. તમામ ખલકનો પેદા કરનાર જે સર્વ શક્તિવાન તથા મહાજ્ઞાની દાદાર હોરમજદ છે, તેની પરસ્તેશ કરનારો હું થાઉંછું. માજદયસ્ની લોકોનાં ઘેરબારોમાંથી દુઃખ તથા સંકટ દૂર કરવાને તથા ગાએઢોર તથા ગોસ્પંદોને ચોર તથા લુટારાથી બંચાવાને હું કબૂલ થાઉંછું. જુઠા તથા બદકાર માણસો તથા જાદુગરોની સરદારી હેઠળ રેહેવાને હું ધિક્કારૂંછું. જે દીન તથા રાહ રસમ પ્રમાણે પેગમબર અશો જરતોશ્ત, કએ ગુશ્તાસ્પ, ફ્રશોસ્તર, તથા જામાસ્પ ચાલતા હતા, તથા જે પ્રમાણે બીજા રાસ્તીની રાહે ચાલનાર

---

* 'સઓષ્યન્તાંમ્'—એ બોલનો અર્થ '(દુનિયાંને) ફાએદો કરનારા અથવા માણસોને રોશની આપનારા,' ઈઆને લોકોને અંધારામાંથી રોશનીમાં લાવનારા તથા ખોદાઈ નીતિનો માર્ગ દેખાડનારા એવો થાએછે. જ્યારે એ બોલ બહુવચનનાં રૂપમાં આવેછે, ત્યારે પેગમબર જરતોશ્તની આગમજ થઇ ગએલા પેગમબરો (જેવા કે ગયોમરદ, હુશંગ, તેહેમુરસ્પ, ફરીદુન, કેખસરૂ, ઇત્યાદિ) નેમાટે વપરાએછે; અને એકવચનમાં સોશ્યોસનેમાટે આવેછે.

† એ ફકરાના તરજુમાનેમાટે જુઓ જસ મે અવંઘ્હે મજદ, સફો ૯—૧૦.

અશો માણસો ચાલી ગયા છે, તે દીન તથા રાહ રસમ પ્રમાણે હું ચાલવા માંગુંછું. હું માજદયસ્ની છેઉં; હું માજદયસ્ની જરતોશ્તી તરીકે જરતોશ્તી દીનની વખાણ કરનારો તથા તે ભલી દીન ઉપર પુરતો એતેકાદ રાખનાર થવાને પસંદ કરૂંછું. નેક વિચારને, નેક સખુનને તથા નેક કાંમને હું વખાણુંછું. ભલી માજદયસ્ની દીન જે ટંટો દૂર કરનારી, સલાહ સંપજ વધારનારી, ભાઈબંધી કરાવનારી તથા રાસ્ત છે તેની હું સ્તુતિ કરૂંછું. હાલમાં જેટલી દીન મોજુદ છે, તથા જેટલી હવે પછી થશે તે બધી દીનમાં, હોરમજદી જરતોશ્તી દીન સર્વોત્તમ છે, અને તે હું મારાં ખરાં અંતઃકરણથી કબૂલ કરૂંછું.)

દીનનો કલમો.

રજિશ્તયાઓ[1] ચિસ્તયાઓ[2] મજદધાતયાઓ[3] અષઓ-ન્યાઓ,[4] દએનયાઓ[5] વંઘ્રહુયાઓ[6] માજદયસ્નોઇશ.[7]

દીન[8] બેહ[9] રાસ્ત[10] વ દોરોસ્ત,[11] કે ખોદાએ[12] બર ખલ્ક[13] ફેરસ્તાદેહ[14] ઇન[15] હસ્ત[16] કે[17] જરતોશ્ત[18] આવોર્દેહ હસ્ત;[19] દીન[20] દીને[21] જરતોશ્ત,[22] દીને[23] અહુરમજદ[24] દાદેહ[25] જરતોશ્ત[26] અષઓને[27] અષેમ વોહૂ ૧.

(☞ એ આખો કલમો ત્રણ વાર પઢે.)

હોરમજદના પેદા કીધેલાં[3] સઉથી સાચ્ચાં[1] (અને) પવિત્ર[4] જ્ઞાનની[2] (ઈઆને ધર્મની કેળવણીની) (તથા) ભલી[6] માજદયસ્ની[7] દીનની[5] (ખુશ્નુદી થાઓ) !

ભલી,[9] રાસ્ત[10] તથા સંપૂર્ણ[11] દીન[8] જે દાદાર હોરમજદે[12] આએ દુનિયાંનાં લોકોને માટે[13] મોકલી,[14] (તે), આએ[15] (દીન) છે,[16] કે જે[17] (પેગમબર) જરતોશ્ત[18] (પોતે) લાવ્યા છે.[19] (તે) દીન[20] જરતોશ્તની[22] દીન[21] (તથા) હોરમજદની[24] દીન[23] (છે), જે અશો[27] જરતોશ્તને[26] (આએ દુનિયાંમાં) (ફેલાવાનેમાટે) (દાદાર હોરમજદે) આપી હતી.[25]

ખોલાસો:—("રજિશ્તયાઓ"થી તે "માજદયસ્નોઇશ્" સુધીનો ભાગ દીન યજદની ખશ્નુમનમાંથી લીધો છે, અને તે અવસ્તામાં છે. "દીન્ એહ રાસ્ત્" થી તે "દાદેહ જરતોશ્ત્" સુધીનો બાકીનો ભાગ ફારસી એબારતમાં છે. ખુદ અવસ્તામાં લખાએલો તથા એના કરતાં વધારે સરસ દીનનો કલમો તે ઈજશ્નેનો ૧૨ મો હા છે; જુઓ સફે ૪૧૩-૪૧૯).

આફ્રીન પેગમબર જરતોશ્ત.*

(૧) દહ્મો[1] અહ્મિ[2] આફ્રી-વચાઓ;[3] ખરેનંઘ્ઉહાઓ[4] મે[5] સદયેહિ.[6] આઅત્[7] અઓખ્ત[8] જરથુશ્ત્રો[9] કવોઇશ[10] વીશ્તાસ્પહે,[11] આફ્રીનામિ[12] તવ,[13] નર[14] દંઘ્હુ-પઇતિ,[15] વોહુ-જીતિ,[16] ઉસ્જીતિ,[17] દરેઘેમ-જીતિ;[18] જઇતે[19] તે[20] નરાંમ,[21] જઇતે[22] તે[23] નાઇરિકાંમ,[24] જઇતે[25] તે[26] પુથ્ર[27] ઉસ્-જયાઓન્તે[28] તનુ-કેરેત.[29] (૨) અએવ[30] તે[31] બવાહિ[32] યથ[33] જામાસ્પો,[34] ઉત[35] આફ્રીનેમ[36] કેરેનવાત્[37] યથ[38] દંઘ્હેઉશ્[39] વિશ્તાસ્પાઇ.[40]

(૧) (હું) (આએ નીચે જણાવેલા) આફ્રીનના સખુનો બોલનાર[3] નેક[1] (મરદ) છેઉં.[2] (તું) મને[5] નુરભરેલો[4] નજર †આવેછે.[6]

પછી[7] (પેગમબર) જરતોશ્તે[9] કેઆની[10] ગુશ્તાસ્પને[11] કહ્યું[8] કે,

---

* પેગમબર જરતોશ્તની આશીર્વાદ, ઈઆને તે રાસ્ત પેગમબરે પોતાના જમાનાના હકુમત કરનારા ગુશ્તાસ્પ પાદશાહને તેની હજુરમાં જે દોઆનાં સખુનો કહ્યા તે. એને વીશ્તાસ્પ નુસ્કનો બાકી રહી ગએલો ભાગ ધારવામાં આવેછે એ આફ્રીનના અવસ્તા કોઈ કોઈ ઠેકાણે બીગડેલા છે. એમાંનો કેટલોએક ભાગ વીશ્તાસ્પ યશ્તની પેહેલ્લી પરગરદની શરૂઆતમાં બી આવેછે. પ્રોફેસર વેસ્ટરગાર્ડનાં અવસ્તા પુસ્તકમાં એ આફ્રીનને ૨૩ મી યશ્ત (Yasht XXIII) ગણેલીછે.

† 'સદયેહિ'-ધાતુ સદ્=સંસ્કૃત શદ્=આવવું, જવું (અસલ અર્થ); અંગ્રેજી To come ની માફક એસ્તલાહી રીતે To appear ને અર્થે વપરાએલોછે.

અએ *નેક જીંદગીવાળા,[૧૬] *બુલંદ દરજાની જીંદગીવાળા[૧૭] (તથા) *લાંબી જીંદગીવાળા[૧૮] શૂરા મરદ[૧૪] (અથવા જંગી †મરદ) ! અએ પાદશાહ[૧૫] (હું) તુંને[૧૩] (નીચે મુજબ) દોઆ કરૂંછું[૧૨]:—

તારાં[૨૦] માણસોને[૨૧] (લાંબી) ‡જીંદગી[૧૯] (હોજો)! તારી[૨૩] બાઈડીને[૨૪] (લાંબી) જીંદગી[૨૨] (હોજો)! તારાં[૨૬] ¶છોકરાં[૨૭] (જે) તારેપેટે[૨૯] જન્મ પાંમે[૨૮] (તેઓને) (લાંબી) જીંદગી[૨૫] (હોજો)! (૨) તારો[૩૧] એક[૩૦] (છોકરો) $જામાસ્પ[૩૪] (હકીમ) જેવો[૩૩] §થાએ ![૩૨] અને[૩૫] (તે) ||પાદશાહ[૩૯] ગુશ્તાસ્પને[૪૦] (ઈઆને તુંને), (જામાસ્પ માફક) દોઆ[૩૮] કરે ![૩૭]

સેવિશ્તો[૪૧] બવાહિ[૪૨] યથ[૪૩] મજ્દાઓ;[૪૪] વેરેથ્રજાઓ[૪૫] યથ[૪૬] થ્રએતઓનો;[૪૭] અમવ[૪૮] યથ[૪૯] જામાસ્પો;[૫૦] અશ-વરેચાઓ[૫૧] યથ[૫૨] કવ ઉસ;[૫૩] પોઉરૂ-જિરો[૫૪] યથ[૫૫] અઓશ્નરો;[૫૬] જેનંઘ્રહુતેમ[૫૭] બવાહિ[૫૮] યથ[૫૯] તખ્મો ઉરૂપ.[૬૦] (૩) ખ્રેનંઘ્રહુન્તેમ[૬૧] બવાહિ[૬૨] યથ[૬૩] યો[૬૪] યિમો[૬૫] ક્ષએતો[૬૬] હ્વાંથ્વો;[૬૭] હજંઘ્રર-યઓક્ષ્ત્યો[૬૮] બવાહિ[૬૯] યથ[૭૦]

---

* 'વોહુ-જીતિ ઉસ-જીતિ દરેઘેમ-જીતિ' એ સમાસ બોલોને વિશેષણને બદલે પૃથક્નામ (Abstract Nouns) ૩ જી એકવચન લઇએતો, નીચે મુજબ અર્થ થઈ શકે:—અએ પાદશાહ ! નેક જીંદગી, બુલંદ દરજ્જાની જીંદગી તથા લાંબી જીંદગીથી હું તુંને દુઆ કરૂંછું, ઈઆને તુંને નેક જીંદગી, બુલંદ દરજ્જાની જીંદગી તથા લાંબી જીંદગી હાંસેલ થાએ એવી હું દુઆ માંગુંછું.

† આએ ઠેકાણે 'નર' બોલ 'નાઇરિક' (બાઈડી, કમ હિમ્મતનો) ની' મુકાબેલ વપરાએલો છે.

‡ એ બોલને 'જઇતિ'ની પેહેલ્લી એકવચન ગણેલો છે; જઇતિ=સંસ્કૃત **जाति**=હયાતિ, જીંદગી; ધાતુ જન્=સંસ્કૃત **जन्**=જીંદગીમાં આવવું.

¶ વળી કોઈ વખતે અવસ્તા, સંસ્કૃત તથા લાટીન ભાષાઓમાં છોકરાનો બોલ બહુવચનમાં છોકરાંને અર્થે આવેછે:—સંસ્કૃત **पुत्र**, લાટિન Filii, અવસ્તા પુથ્રે (જુઓ ઈજશ્નેનો ૨૩ મો હા, ૧ લો ફકરો).

$ જુઓ વીશ્તાસ્પ યશ્ત, ફકરો ૩ જો:—'અએવ તે પુથ્રો જામાસ્પો.' જામાસ્પ હકીમના ખોલાસા બાબે જુઓ ઇજશ્નેનો મારો તરજુમો, હા ૧૨ મો, ૭ મા ફકરાની નોટ.

§ બવાહિને બદલે બવાઇતિ (૩ જો પુરૂષ એકવચન) હતે તો બેહેતર.

|| અસલ અર્થ 'દેશના ગુશ્તાસ્પને,' ઈઆને દેશના માલેક ગુશ્તાસ્પને.

અજ્હોઇશ દહાકાઇ[71] અઘ-દએન;[72] ઉઘ્રેમ[73] અઓજિશ્તેમ[74] બવાહિ[75] યથ[76] કેરેસાસ્પેમ;[77] હુધાઓંઘ્રહેમ[78] વ્યાખ્નેમ[79] બવાહિ[80] યથ[81] ઉર્વાક્ષહે;[82] સ્રીરેમ[83] કેહ્રપેમ[84] અનાસ્તવ-નેમ[85] બવાહિ[86] યથ[87] કવ[88] સ્યાવર્ષાનો.[89] (૪) પોઉરૂ-ગો[90] બવાહિ[91] યથ[92] આથ્વ્યાનોઇશ,[93] પોઉરૂ-અસ્પેમ[94] બવાહિ[95] યથ[96] પોઉરૂષસ્પેમ;[97] અષવ[98] બવાહિ[99] યથ[100] જરથુશ્તો[1] સ્પિતામો;[2] રંઘહાંમ[3] દૂરએ-પારાંમ[4] બવાહિ[5] યથ[6] યો[7] વિક્રો નવાઝો;[8] ઉર્વથો[9] બવાહિ[10] યજતનાંમ[11] યથ[12] જરેનેમ[13] મઝ્યાનાંમ.[14]

(દાદાર) હોરમજદના[44] જેવો[43] (તું) ઘણોજ ફાએદો *કરનાર[41] થજે![42] ફરેદુનના[47] જેવો[46] (તું) દુશ્મનને †મારનાર[45] (થજે)! જામાસ્પના[50] જેવો[49] (તું) ‡હિમ્મતવાન[48] (થજે)! કાઉસ (પાદશાહ)ના[53] જેવો[52] (તું) પુરતા ¶ઝળકાટવાળો[51] (થજે)! અઓશનરના[56] જેવો[55] (તું) પુર $ચાલાકીવાળો[54] (થજે)! §તેહેમુરસના[60] જેવો[59] (તું) હથિયારબંદ[57] થજે![58] (૩) રૈયતની સારીપેઠે પાસબાની કરનાર[67] જમશેદ[65] પાદશાહના[66] જેવો[63] (તું) ||ખોરેહવાળો[61] થજે![62] ખરાબ તરીકાવાળા[72] ઝોહાકની[71] માફક[70] (તું) હજાર **યુક્તિવાળો[68] થજે![69] કેરશાસ્પના[77]

---

* હોરમજદનાં નામોમાં એક નામ સેવિશ્ત છે; જુઓ હોરમજદ યશ્ત, ૧૫.

† ફરેદુને ઝુહાકને માર્યો; જુઓ ઈજશ્નેનો ૯ મો હા, ૮ મો ફકરો.

‡ દીન દુશ્મનોનાં લશ્કરની સાંમે હિમ્મત રાખી; જુઓ આવાં યશ્ત, ૬૮.

¶ એના ઇશારા બાબે જુઓ આવાં યશ્તનો ૪૫ મો ફકરો.

$ જુઓ ફરવરદીન યશ્ત, ફકરો ૧૩૧ મો; પ્રોફેસર દારમેસ્તેતે 'અઓશ્નરો' ને કાઉસ પાદશાહનો સલાહકાર ગણેછે.

§ તેહેમુરસ એ જમશેદ પાદશાહનો ભાઈ હતો. હારેમનને તથા તમામ દેવ દરૂજોને તેણે જેર કીધા, તે ઉપરથી એને 'તેહેમુરસે દીવબંદ' કરીને કેહેછે. જુઓ રામ યશ્તના ફકરા ૧૧-૧૨.

|| જુઓ ઈજશ્નેનો ૯ મો હા, ફકરા ૪-૫; જમ્યાદ યશ્ત, ફકરા ૩૧-૩૨.

** જુઓ ઈજશ્નેનો ૯ મો હા, ૮ મો ફકરો. ઝોહાકને બદલે મિશ્ર ઈઆને મેહેર ઈજદનો મિસાલ આપતે તો બેહેતર હતું, કારણ કે હજંઘ્રુર-યઓક્ષ્તિ બોલ મેહેર ઈજદની સિફતમાં બી આવેછે, જુઓ મેહેર યશ્ત, ૩૫ મો ફકરો.

જેવો[૭૬] (તું) ગાલેબ[૭૩] (તથા) ઘણોજ *જોરેમંદ[૭૪] થજે ![૭૫] ઉર્વાક્ષના[૮૨] જેવો[૮૧] (તું) સારાં †ડહાપણવાળો[૭૮] (તથા) (મ્હોટાં માણસોની) મિજ-લસમાં બેસનારો[૭૯] થજે ![૮૦] કએ[૮૮] સીઆવક્ષના[૮૯] જેવો[૮૭] (તું) સોહા-મણાં[૮૩] શરીરનો[૮૪] (તથા) ‡બેગુનાહ[૮૫] (અથવા પાક) થજે ![૮૬] (૪) આથવ્યાનનાં ખાનદાનવાળાંની[૯૩] માફક[૯૨] (તું) ¶ગાએઢોરથી ભરપુર[૯૦] થજે ![૯૧] પોઉરૂશસ્પના[૯૭] જેવો[૯૬] (તું) ઘોડાઓથી ભરપુર[૯૪] થજે ![૯૫] સપેત-માન[૨] જરતોશ્તના[૧] જેવો[૧૦૦] (તું) $અશો[૯૮] થજે ![૯૯] વિફ્-નવાજની[૮] માફક[૬] પાર કરવાને દૂર પડે એવી[૪] રંઘ (નદી)ને[૩] (પોંહોંચનારો અથવા પાર કરનારો) તું §થજે ![૫] માણસોના[૧૪] વડાની[૧૩] માફક[૧૨] ઈજદોનો[૧૧] પ્યારો[૯] તું ||થજે ![૧૦]

(૫) જયાઓન્તે[૧૫] હુચ વો[૧૬] દસ[૧૭] પુથ્ર.[૧૮] થ્રાયો[૧૯] બવાહિ[૨૦] યથ[૨૧] અથઉરૂનો,[૨૨] થ્રાયો[૨૩] બવાહિ[૨૪] યથ[૨૫] રથએશતારહે,[૨૬] થ્રાયો[૨૭] બવાહિ[૨૮] યથ[૨૯] વાસ્ત્ર્યેહે[૩૦] ફ્શુયન્તો,[૩૧] અએવ[૩૨] તે[૩૩] બવાહિ[૩૪] યથ[૩૫] વીશ્તાસ્પાઇ.[૩૬] (૬) અઉર્વત્-અસ્પેમ્[૩૭] બવાહિ[૩૮] યથ[૩૯] હુવરે;[૪૦] રઓચિનવન્તેમ્[૪૧] બવાહિ[૪૨] યથ[૪૩] માઓંઘ્રહેમ;[૪૪] સઓચિનવન્તેમ્[૪૫] બવાહિ[૪૬] યથ[૪૭] આતરેમ;[૪૮] તિઘ્નિનવન્તેમ્[૪૯] બવાહિ[૫૦] યથ[૫૧] મિથ્રેમ,[૫૨] હુરઓધેમ્[૫૩] વેરેથ્રાજનેમ્[૫૪] બવાહિ[૫૫] યથ[૫૬] સ્રઓષેમ્[૫૭] અષીમ્.[૫૮]

---

* જુઓ જમીયાદ યશ્ત, ફકરા ૩૮-૩૯.

† જુઓ ઈજશ્નેનો ૯ મો હા, ૧૦ મો ફકરો.

‡ અથવા પાક-દામન, નીતિવાન. અસલ અર્થ 'આલુદગી-રીમની વગરનો.'

¶ વધારે ખોલાસામાટે જુઓ પ્રોફેસર વેસ્ટનો બુનદેહેશનો અંગ્રેજી તરજુમો, બાબ ૩૧ મો, ૭ મો ફકરો.

$ અથવા રાસ્ત, સચ્ચાઇને વળગી રેહેનારો, ઠગાઇને ધિક્કારનારો. એની શાહાદત અવસ્તાનાં લખાણોમાંથી આપણને જાબજા મળી આવેછે.

§ એની મતલબ એવી દીસેછે કે, તારામાં ઘણું ચાલવાની શક્તિ આવે. જુઓ આવાં યશ્તનો ૧૯ મો કરદો.

|| ઈજદોથી ચહવાએલો તથા માણસોથી માન પામેલો તું થજે (દારમેસ્તેતેનો અંગ્રેજી તરજુમો); જેમ સોનું માણસોમાં કીમતી ગણાએછે તેમ તું ઇજદોમાં પ્યારો થજે (દારમેસ્તેતેનો ફ્રેંચ તરજુમો).

(૭) અર્શ્‌-હ્વઍષેમ્‌[૫૯] બવાહિ[૬૦] યથ[૬૧] રઍનૂશ;[૬૨] દુશમઇન્યુ-જયન્તેમ્‌[૬૩] બવાહિ[૬૪] યથ વેરેથ્રઘ્નેમ્‌[૬૫] અહુરધાતેમ્‌,[૬૬] પેઉરૂ-ખ્વાથ્રેમ્‌[૬૭] બવાહિ[૬૮] યથ[૬૯] રામનો ખ્વાસ્ત્રહે;[૭૦] અયસ્કેમ્‌[૭૧] અમહ્રૂકેમ્‌[૭૨] બવાહિ[૭૩] યથ[૭૪] કવ હુસ્રવ.[૭૫] (૮) પસ્ચ[૭૬] આફ્રીનેમ્‌[૭૭] અઇપિ-જસઇતિ[૭૮] વહિશ્તેમ્‌ અહૂમ્‌[૭૯] અષઓનાંમ્‌[૮૦] રઓચંઘ્રહેમ્‌[૮૧] વીસ્પો-ખ્વાથ્રેમ્‌.[૮૨] અથ[૮૩] જમ્યાત્‌[૮૪] યથ[૮૫] આફ્રીનામિ.[૮૬]

(૫) *તમારાથી[૧૬] (અથવા તમારે પેટે) દશ[૧૭] છોકરા[૧૮] જન્મ પાંમજો ![૧૫] (તેઓમાંના) ત્રણ[૧૯] (છોકરા) આથ્રવનના[૨૨] જેવા;[૨૧] ત્રણ[૨૩] રથેશ્તારના[૨૬] જેવા;[૨૫] ત્રણ,[૨૭] (દેશની) આબાદી કરનાર[૩૧] ખેદુતના[૩૦] જેવા;[૨૯] (અને) એક,[૩૨] (તું) ગુશ્તાસ્પના[૩૬] જેવો[૩૫] (પાદશાહ) †થાએ ![૩૪] (૬) ખોરશેદના[૪૦] જેવો[૩૯] (તું) તેજ ‡ઘોડાવાળો[૩૭] થજે ![૩૮] માહતાબના[૪૪] જેવો[૪૩] (તું) ¶રોશનીવાળો[૪૧] થજે ![૪૨] આતશના[૪૮] જેવો[૪૭] (તું) $ચળકાટવાળો[૪૫] થજે ![૪૬] મેહેર (ઈજદ)ના[૫૨] જેવો[૫૧] (તું) તેજીવાળો[૪૯] થજે ![૫૦] અશો[૫૮] સરોશ (ઈજદ)ના[૫૭] જેવો[૫૬] (તું) ખુબસુરત[૫૩] (તથા) §ફતેહમંદ[૫૪] થજે ![૫૫] (૭) રશ્ને (રાસ્ત) (ઈજદ)ના[૬૨] જેવો[૬૧] ||સાચ્ચા તરીકા (અથવા મજહબ) પ્રમાણે ચાલનારો[૫૯] તું થજે ![૬૦] હોરમજદના પેદા કીધેલા[૬૬] બેહેરાંમ (ઈજદ)ના જેવો[૬૫] (તું) દુશ્મનને **મારનારો[૬૩] થજે ![૬૪] રામ ખ્વાસ્તર (ઈઆને મીનોરાંમ)ના[૭૦] જેવો[૬૯] (તું) પુર આસાની (અથવા સુખ)વાળો[૬૭] થજે ![૬૮] કેખસરૂ (પાદશાહ)ના[૭૫] જેવો[૭૪]

---

* ઈઆને તું ગુશ્તાસ્પ તથા તારી શેહેનશાહ બાનુ હુતઓસથી.

† ઈઆને તારા ત્રણ ત્રણ છોકરાઓ ત્રણ જુદા ધંધામાં (ઈઆને મોબેદીનાં, લડાઈમાં જોઇતી મરદાંનગીનાં તથા ખેતીનાં કામમાં) નામદારી મેળવે; અને એક છોકરો તારી માફક રાજપાટ ચલાવે.

‡ જુઓ ખોરશેદ નીઆએશનો ૫ મો ફકરો તથા શરૂઆતનો ભાગ.

¶ જુઓ માહબોખ્તાર નીઆએશ, ૫ મો તથા સાતમો ફકરો.

$ જુઓ આતશ નીઆએશ, ૩ જો ફકરો.

§ સ્રઓષેમ્‌ અષીમ્‌ હુરઓધ્રેમ્‌ વેરેથ્રાજનેમ્‌...યજમઇદે (જુઓ સરોશ યશ્ત).

|| રશ્ને ઈજદનો એલ્કાબ રજિશ્ત (ઘણોજ રાસ્ત) આવેછે.

** જુઓ બેહેરામ યશ્તનો ૧૬ મો કરદો, ૪૫ મો ફકરો.

(તું) દરદ વગરનો[૭૧] (તથા) *મરકી વગરનો[૭૨] થજે![૭૩] (૮) (ઉપર જણાવેલી) (તમામ) દોઆ[૭૭] (બર આવ્યા) †પછી,[૭૮] અશો (લોકો)નું[૮૦] રોશન[૮૧] (તથા) તમામ સુખવાળું[૮૨] બેહેશ્ત[૭૯] (તુંને) ‡મળે![૭૮] જે પ્રમાણે[૮૫] હું દોઆ માંગુંછું[૮૬] તે પ્રમાણે[૮૩] થાઓ![૮૪] (ઈઆને ઉપર જણાવેલી મારી તમામ દોઆ આમીન થાઓ!)

નીઆએશ તથા યશ્ત ભણ્યા પછી ભણવાની નીરંગ.

☞ દએનયાઓ[૧] વંઘ્‌હુયાઓ[૨] માઝ્દયસ્નોઇશ.[૩]

દીન્[૪] બેહ્[૫] રાસ્ત્[૬] વ[૭] દોરોસ્ત્,[૮] કે[૯] ખોદાએ[૧૦] બર્[૧૧] ખલ્ક્[૧૨] ફેરસ્તાદેહ્,[૧૩] ઇન્[૧૪] હસ્ત[૧૫] કે[૧૬] જરતોશ્ત[૧૭] અવોર્દેહ્ હસ્ત્;[૧૮] દીન્[૧૯] દીને[૨૦] જરતોશ્ત્,[૨૧] દીને[૨૨] અહુરમજ્દ,[૨૩] દાદેહ્[૨૪] જરતોશ્ત્,[૨૫] બીશક્[૨૬] વ[૨૭] બીગુમાન્.[૨૮] રાસ્ત્[૨૯] દીને[૩૦] જરતોશ્ત્[૩૧] સપીતમાન્.[૩૨] અએ યજ્દાન્[૩૩] બ દર્ગાહે તો[૩૪] હજારાન્ હજાર્,[૩૫] બીવર્ હજારાન હજાર્[૩૬] સેપાસ[૩૭] મીકુનમ્,[૩૮] કે[૩૯] દર્[૪૦] દીને[૪૧] જરતોશ્ત્[૪૨] મરા[૪૩] પેદા[૪૪] બેકર્દ્;[૪૫] અજ્[૪૬] બરક્તે[૪૭] દીને ઊ[૪૮] મન્[૪૯] દર્ ગરોશ્માન[૫૦] યકીન્[૫૧] ખાહમ્ શુદ્.[૫૨] યકીન્[૫૩] ખાહમ્[૫૪] કે, જુમલે[૫૫] બસ્તે-કુશ્તીઆને[૫૬] નીકુ-કેર્દારાને[૫૭] હફ્ત્ કેશ્વર્ જમીન્,[૫૮] બા મા[૫૯] હમા-જોર્[૬૦] બાદ્.[૬૧] યક્[૬૨] અજ્ મા[૬૩] શોમોર્દન્[૬૪] હજાર્[૬૫] બાદ્.[૬૬]

---

* અવસ્તા મહ્ર્ક=સંસ્કૃત **मरक**=મરકીનો રોગ, અથવા મોતવગરનો. પાછલી કેતાબમાં કેખસરૂ પાદશાહને અમર ગણેલોછે.

† ઈઆને ઉપર જે મેં દોઆ કીધી તે સફળ થયા પછી, તથા આએ દુનિયાંનું તમામ સુખ તથા કીર્તિ ભરેલી લાંબી જીંદગી ભોગવ્યા પછી.

‡ અથવા 'અઇપિ-જસઇતિ' ને બદલે 'અઇપિ-જસ ઇતિ' એ પ્રમાણે લઇએ તો, એનો અર્થ 'અશો (લોકો) નાં રોશન તથા તમામ સુખવાળાં બેહેશ્તમાં એ પ્રમાણે (ઇતિ=સંસ્કૃત **इति**) તું જાએ!', થઈ શકે.

(બએત):— કબૂલત[૬૭] બાદ[૬૮] યક્સર[૬૯] પુજેશે મા,[૭૦]
બ દરગાહત[૭૧] રસાદ[૭૨] આમોરૂજેશે મા.[૭૩]

ગુનાહ ગુજારશને,[૭૪] કેરફેહ અફ્રૂજાયશને.[૭૫] અષેમ વોહૂ ૧.

(☞ એ આખી નીરંગ ત્રણ વાર પઢે.)

ભલી[૨] માજદયસ્ની[૩] દીનની[૧] (ખુશ્નુદી થાઓ !).

ભલી,[૫] રાસ્ત[૬] તથા[૭] સંપૂર્ણ[૮] દીન[૪] જે[૯] દાદાર હોરમજદે[૧૦] આએ દુનિયાંનાં લોકોનેમાટે[૧૧-૧૨] મોકલી[૧૩] (તે), આએ[૧૪] (દીન) છે,[૧૫] કે જે[૧૬] (પેગમબર) જરતોશ્ત[૧૭] (પોતે) લાવ્યાછે.[૧૮] (તે) દીન[૧૯] જરતોશ્તની[૨૧] દીન[૨૦] (તથા) હોરમજદની[૨૩] દીન[૨૨] (છે); (અને તે દીન) (આએ દુનિયાંમાં) (ફેલાવાને માટે) (દાદાર હોરમજદે) (અશો) જરતોશ્તને[૨૫] આપી હતી,[૨૪] (એ બીના) વગર શકકની[૨૬] તથા[૨૭] વગર સંશયની[૨૮] (છે). સપેતમાન[૩૨] જરતોશ્તની[૩૧] દીન[૩૦] રાસ્ત[૨૯] (છે). અએ યજદાન ![૩૩] (હું) તારી દરગાહમાં[૩૪] લખો[૩૫] અને કરોડ[૩૬] શુકરાના[૩૭] કરૂંછું[૩૮] કે, (તેં) મને[૪૩] જરતોશ્તની[૪૨] દીનમાં[૪૦-૪૧] જન્મ આપ્યો.[૪૪-૪૫] તેની (ઈઆને જરતોશ્તની) દીનની[૪૮] બરકકતથી[૪૬-૪૭] (એટલે એ સાચ્ચી દીનનાં ઉત્તમ ફરમાનો મુજબ જીંદગી ગુજારવાથી) (હું) ખચીત[૫૧] ગરોથ્માન બેહેશ્તમાં[૫૦] જઈશ.[૫૨] (વળી) (હું) ખરેખરે[૫૩] એવું ઇચ્છુંછું[૫૪] કે, હફ્ત કેશ્વર જમીનના[૫૮] તમામ[૫૫] નેક કાંમ કરનારા[૫૭] જરતોશ્તીઓ[૫૬] મારી સાથે[૫૯] મદદગાર[૬૦] અથવા (સવાબનો હિસ્સો પાંમનારા[૬૦]) થાએ.[૬૧] હમારી તરફનું[૬૩] એક વખતનું[૬૨] કેહેવું[૬૪] હજાર ઘણું[૬૫] બરાબર હોજો ![૬૬]

(ઓ પાક પરવરદેગાર !) (ગુનાહનેમાટે કીધેલી) હમારી આજેજી સાથની બંદગી[૭૦] તમામ[૬૯] તુંને કબૂલ[૬૭] હોજો ![૬૮] (તથા) હમારૂં માફીપત્ર[૭૩] તારી દરગાહમાં[૭૧] પુગજો ![૭૨]

હમારો ગુનાહ દરગુજર થાઓ ![૭૪] હમારૂં સવાબ જીઆદે થાઓ ![૭૫]

—→⫶←—

આફ્રીનૂ-ઈ-અર્દાફ્રવષ્.

અરદાફ્રવષ ની આફરીન.

(૧) હમા-ઝોરૂ[૧] બાદ્[૨]! હમા-ઝોરૂ[૩] હમા-અશો[૪] બાદ્[૫]! હમા-જોરૂ[૬] હમા-નેકી[૭] બાદ્[૮]! હમા-ઝોરૂ[૯] હમા-ખોરેહ્[૧૦] બાદ્![૧૧] હમા-જોરૂ[૧૨] વેશ-કેરૂફે[૧૩] બાદ્[૧૪]! હમા-ઝોરૂ[૧૫] કમ-ગુનાહ્[૧૬] બાદ્[૧૭]!

(૨) હમા-ઝોરૂ[૧૮] બાદ્[૧૯] જરૂથોશત્-દીન્[૨૦] રાસ્તીહા[૨૧] બોખ્તારૂ[૨૨] બાદ્[૨૩]! દીને-માઝ્દયસ્નાન્[૨૪] હકીકત્[૨૫] દારોસ્ત્[૨૬] બાદ્[૨૭]!

(૩) હમા-જોરૂ[૨૮] બાદ્[૨૯] દાદારૂ-અહુરૂમઝ્દ[૩૦] રયોમંદ્[૩૧] ખોરેહો-મંદ્[૩૨]! હમા-જોરૂ[૩૩] બાદ્[૩૪] અમેશાસ્પંદાંન્[૩૫]!

(૪) હમા-ઝોરૂ[૩૬] બાદ્[૩૭] ખોરેહે[૩૮] દીને[૩૯] વેહ્[૪૦] વ[૪૧] અવીજેહ્[૪૨] માઝ્દયસ્નાંન્[૪૩]!

(૧) હમ-શરીક[૧]* થાઓ![૨] તમામ-અશો[૪] (સાહેબોની સાથે) હમ-શરીક[૩] થાઓ[૫]! તમામ-નેકી[૭] (વાળા સાહેબો) સાથે હમ-શરીક[૬] થાઓ[૮]! તમામ-ખોરેહ[૧૦] (વાળા સાહેબો) સાથે હમ-શરીક[૯] થાઓ[૧૧]! ઘણા-સવાબ[૧૩] (વાળા સાહેબો) સાથે હમ-શરીક[૧૨] થાઓ[૧૪]! ઓછા-ગુનાહ[૧૬] (વાળા સાહેબો) સાથે હમ-શરીક[૧૫] થાઓ[૧૭]! (૨) જરથોશ્તી-દીન[૨૦] સાથે હમ-શરીક[૧૮] થાઓ,[૧૯] (અને) રાસ્તીની-મારફતે[૨૧] નાજી[૨૨] (યાને છુટકારો) પામો[૨૩]! માજદીયસ્ની-દીનની[૨૪] હકીકત[૨૫] (યાને જાણવા લાયક ખરેખરૂં જ્ઞાન) બરાબર-રીતે[૨૬] પામો![૨૭] (૩) નુરમંદ[૩૧] (અને) ખોરેહથી-ભરપુર[૩૨] દાદાર-હોરમઝ્દ[૩૦] (સાથે) હમ-શરીક[૨૮] થાઓ[૨૯]! અમશાસ્પંદો[૩૫] (સાથે) હમ-શરીક[૩૩] થાઓ![૩૪] (૪) ભલી[૪૦] અને[૪૧] પાક[૪૨] માજદયસ્ની[૪૩] દીનનાં[૩૯] ખોરેહ[૩૮] (સાથે) હમ-શરીક[૩૬] થાઓ[૩૭]!

(૫) હમા-ઝોરૂ[૪૪] બાદ્[૪૫] આદરાંન્[૪૬] આતશાંન્,[૪૭] આદરૂ-ગોશસ્પ્,[૪૮] આદરૂ-ખુરૂદાદ્,[૪૯] આદરૂ-બુરૂજીન્-મેહેરૂ,[૫૦] આતશ્-બેરેજો-સવંઘહ્,[૫૧] આતશ્-વોહૂ-ફ્રયાંન્,[૫૨] આતશ્-ઉર્વાજિશ્ત્,[૫૩] આતશ્-વાજિશ્ત્,[૫૪] આતશ્-સ્પેનિશ્ત[૫૫] વ[૫૬] આતશ્-નઇરૂયો-સંઘહ્[૫૭]! (૬) હમા-ઝોરૂ[૫૮] બાદ્[૫૯] પંજ[૬૦] ગાહે[૬૧] "ફ્રવરાને[૬૨]" કે[૬૩] અંદરૂ[૬૪] શબાં-

---

* અવસ્તા શબ્દ "યજમઇદે" તથા તેના બીજાં રૂપોના અસલ અર્થે પાઝંદ શબ્દ "હમા-ઝોર" વપરાયલો છે. અંગ્રેજીમાં co-operate અથવા "attune" યાને સાથે રહીને હમ-શરીકીથી એકજ વિચારથી યાદ કરવું.

ન્[૬૫]-રોજ[૬૬] કે[૬૭] સેપારીહ્[૬૮] હુમા-કેર્ફેહા[૬૯] એદ્[૭૦]—શાંન્[૭૧] હસ્ત્[૭૨] હાવન્-ગાહ્,[૭૩] રપિથ્વિન્-ગાહ્,[૭૪] ઉજયેઇરીન્-ગાહ્,[૭૫] અઇવિસ્રૂથ્રેમ-ગાહ્[૭૬] વ[૭૭] ઉશહેન્-ગાહ્[૭૮]! (૭) હુમા-જોર્[૭૯] બાદ્[૮૦] શશ્[૮૧] ગાહે[૮૨] ગાહાંમ્બાર્[૮૩] અંદર્[૮૪] સાલ્[૮૫]—મઇદ્યોજરેમ-ગાહ્,[૮૬] મઇદ્યોશહેમ-ગાહ્,[૮૭] પઇતિશહેમ-ગાહ્,[૮૮] અયાથ્રેમ-ગાહ્,[૮૯] મઇદ્યારેમ-ગાહ્[૯૦] વ[૯૧] હમસ્પથ્-મએદએમ-ગાહ્[૯૨]! (૮) હુમા-જોર્[૯૩] બાદ્[૯૪] પંજ્[૯૫] ગાહે[૯૬] ગાસાંન્[૯૭] કે[૯૮] અંદર્[૯૯] પંજ્-ઇ-મેહ્[૧૦૦] અહુનવદ્-ગાહ્,[૧] ઉશ્તવદ્-ગાહ્,[૨] સ્પેંતોમદ્-ગાહ્,[૩] વોહુક્ષથ્ર-ગાહ્,[૪] વહિશ્તોઇશ્ત્-ગાહ્![૫]

(૫) આદર-ગુશસ્પ[૪૮],* આદર-ખુરદાદ*,[૪૯] આદર-બુરજીન મહેર*[૫૦] (નામનાં ત્રણ) આદરો[૪૬] (સાથે), તથા †આતશ-બેરેજ-સવંઘહ,[૫૧] †આતશ-વોહુ-ફ્રયાંન,[૫૨] †આતશ-ઉર્વાજિશ્ત[૫૩], †આતશ-વાજીશ્ત,[૫૪] †આતશ-સ્પેનિશ્ત[૫૫] તથા[૫૬] †આતશ-નૈર્યોસંઘહ[૫૭] (નામના ૭) આતશો[૪૭] (સાથે) હમ-શરીક[૪૪] થાઓ![૪૫] (૬) રાત[૬૫]-દીવસ[૬૬] દરમ્યાન[૬૪] "‡ફ્રવરાને[૬૨]" (માં ભણવાની) જે[૬૩] પાંચ[૬૦] ગેહ[૬૧]—તેઓ[૭૧] હાવન-ગેહ,[૭૩] રપીથ્વન-ગેહ,[૭૪] ઉજીરન-ગેહ,[૭૫] અઈવીસુથ્રેમ ગેહ[૭૬] અને[૭૭] ઉશહેન-ગેહ[૭૮] છે[૭૨]—(અને) જેઓને[૬૭] હસ્તક[૬૮] તમામ-સવાબનાં કાર્યો[૬૯] રહેજો,[૭૦]—(તેઓની સાથે) હમ-શરીક[૫૮] થાઓ![૫૯] (૭) વરસ ની[૮૫] અંદર[૮૪] ના છ[૮૧] ગાહામ્બારના[૮૩] હીંગામો[૮૨] (જેવા કે) મઇદયોજરેમનો હીંગામ,[૮૬] મઇદિયોશહેમનો હીંગામ,[૮૭] પઇતિશહેમનો હીંગામ,[૮૮] અયાથ્રેમનો હીંગામ,[૮૯] મઇદિયારેમનો હીંગામ[૯૦] તથા[૯૧] હમસ્પથમએદેમના હીંગામ[૯૨] સાથે હમ-શરીક[૭૯] થાઓ![૮૦] (૮) "¶પંજ-ઈ-મેહ"[૧૦૦] ની અંદર[૯૯] જે[૯૮] પાંચ[૯૫] ગાથાના[૯૭] હીંગામો[૯૬]—(જેવા કે) અહુનવદનો હીંગામ,[૧] ઉશ્તવદનો હીંગામ,[૨] સ્પેન્તોમદનો હીંગામ,[૩] વોહુક્ષથ્રનો હીંગામ[૪] તથા વહિશ્તોઈશ્તના હીંગામ[૫]—સાથે હમ-શરીક[૯૩] થાઓ![૯૪]

(૯) હુમા-જોર્[૬] બાદ્[૭] વેહાંને[૮] હન્જમનાન્,[૯] જરથુશ્ત્યાંન્,[૧૦] વેહ્-દીનાંન્[૧૧] વ[૧૨] પાક્-દીનાંને[૧૩] હફ્ત-કેશ્વર્-જમીન્,[૧૪] કુ[૧૫] પ[૧૬]

---

* જુઓ આતશ ન્યાએશનો છેલ્લો "ગોરજે ખોરેહ અવજયાદ" નો ફકરો.

† જુઓ યજશ્ને હા ૧૭ મો; ફ૦ ૧૧.

‡ "ફ્રવરાને" અવસ્તા શબ્દ છે, તેનેમાટે જુઓ "સરોશ બાજ."

¶ એટલે કે "પાંચ મોટા દીવસો." ફ્રવરદેગાંનના ૧૮ દીવસોમાંના પહેલા પાંચ "પંજ-ઇ-કેહ" યાને નાના પાંચ દીવસો તરીકે ઓળખાય છે, જે આસ્તાદથી અનેરાન રોજ સુધી ગણાય છે, અને બીજા પાંચ દીવસો જે ગાથાના છે તે "પંજ-ઇ-મેહ" તરીકે ઓળખાય છે.

દાદ્[17] વેહ્-દીને[18] પઓઇર્યો-દ્કએષી,[19] કુ[20] પ[21] અવીજેહ્[22] વેહ્-દીને[23] માજદયસ્નાંન્[24] અસ્તોઆંન્[25] હેંદ;[26] એશાંન્[27] અવા[28] એમાંન્,[29] એમાંન્[30] અવા[31] એશાંન્[32], હમા[33] હમ-કાર્[34] વ[35] હમ-કેર્ફે.[36] (૧૦) હમા-જોર્[37] બાદ્[38] હમ-યજશ્ને[39] વ[40] હમ-બહેર્[41] ન્યાએશ્ને[42] વ[43] હમ-યાર્[44] હોમ્[45]! (૧૧) હમા-જોર્[46] બાદ્[47] અ-ર્દાફ્રવષ્[48] ફીરોજગર્[49] કે[50] રાદ્[51] યજશ્ને[52] કર્દ-હોમ્,[53] દરુન્[54] યશ્ત-હોમ્,[55] મ્યજદ્[56] હમા-રાઇનમ્[57] પ[58] અયોકર્દીહા,[59] પ[60] ગંજે[61] દાદાર્-અહુર્મજદ્[62] ર્યોમંદ્[63] ખોરેહોમંદ્[64] અવા[65] અમેશા-સ્પંદાંન્[66] બે-રસાદ્[67]!

(૯) હફ્ત-કેશ્વર-જમીનના[14] ભલી દીનવાળા[11] તથા[12] પાક દીનવાળા[13] જરથોશ્તીઓની[10] ભલી[8] અનજુમનો[9] સાથે હમશરીક[6] થાઓ[7]! કે જે[15] (અનજુમનો) ભલી[18] *પોઈર્યો-દકેષી[19] દીનના[18] કાયદામાં[17-16] તથા પવિત્ર[22] ભલી[23] માજદયસ્ની[24] દીનમાં[23-21] જેઓ[20] ઉસ્તેવાર[25] છે;[26] તેઓ[27] અમારી[29] સાથે[28] તથા અમો[30] તેઓની[32] સાથે[31] સઘળા[33] સાથે મળીને કાર્ય કરનારા[34] તથા[35] સાથે મળીને સવાબનું કાર્ય કરનારાં[36] (થઈએ)! (૧૦) સાથે (મળીને) ઈજશ્ને[39] તથા[40] ન્યાએશનો[42] હાગ-બહેરો[41] (મેળવવા માટે) હમશરીક[37] થાઓ[38] અને[43] હું સાથે મદદગાર[44] થાઉં છું.[45] (૧૧) હમ-શરીક[46] થાઓ[47] ફતેહમંદ[49] અરદાફ્રવષ[48] સાથે, કારણ કે[50] મેં †રાદી[51] (યાને સાચી કુદરતને અનુસરતી) ઈજશ્ને[52] કીધી છે,[53] દરૂન[54] ઈજ્યા છે,[55] અને હું મ્યજદ[56] [મુરાદના મીશ્ર યાને વીચાર (હહમ આફ્રીતી)] ચાલુ કરૂં છું[56] જે બધું એક-બનીને[58-59] નુરમંદ[63] અને ખોરેહમંદ[64] દાદાર-હોરમજદના[62] ખજાનામાં[60-61] અને અમેશાસ્પંદો[66] તરફ[65] પહોંચો![67]

(૧૨) પાદ્-દહેશ્ને[68] શઈનીદારાંન્[69] ર્ખશ્ને,[70] વખ્શશ્ને,[71] એસ્તશાને,[72] વ[73] પતાએશ્ને[74] બાદ્[75]! યજદાંને[76] મીનોયાંન,[77] યજદાંને[78] ગએથ્યાંન્[79] મઝ્ન્યો[80] રોજગાર્[81] ફ્રવષ્[82] અશોઆંન,[83] એજ્[84] ગયોમર્દ[85] અંદા[86] સૂદ્મંદ[87] પુર્-ખોરેહ્[88] સઓશ્યોશ[89];— આ-હસ્તાંન્,[90] બુદાંન્,[91] બેદાંન્,[92] જાદાંન્,[93] અજાદાંન્,[94] આ-દહી,[95] ઉજ્-દહી,[96] દહમ[97] નર્[98] નારીક્,[99] અવર્નાઇ[100] પુર્નાઇ,[1] હર્[2]-કે[3] અવર્[4] ઇન્[5] જમીન્[6] પઇરિ[7] વેહ્-દીની[8] ગુદારાન્[9] શૂદ્

---

* યાને આગળ વધેલાં ઉરવનોને લગતો તરીકો. અશો સ્પિતમાન જરતોશ્ત સાહેબને બી "પોઇરયો-દકેષ" તરીકે ઓળખાવેલા છે, જુઓ ફ્રવરદીન યશ્ત ફકરો ૯૦.

† યાને કુદરતી કાયદાનુસાર; બરાબર જરથોશ્તી દીનના કાયદા મુજબ.

હસ્ત[10];—હુમા[11] ફ્રવષ્[12] અશોઆંન્[13] રવાંને[14] એશાંન્[15] અએદર્[16] યાદ્દ[17] બાદ્દ[18]! (૧૩) અઓજ્[19] વ[20] જોર્[21] નીરૂ[22] તગી,[23] અમાવંદી[24] ફીરોજગરી[25] હુમા[26] ફ્રવષ્[27] અશોઆંન્[28] બેરસાદ્દ[29]! નાંમચિશ્તી[30] ફ્રવષ્[31] રવાંન્[32] અનઓશહ્[33] રવાંન્[34] કે[35] ઇમ-રોજ[36] રોજ[37] હસ્ત્[38] મ્યજદ્દ[39] બ[40]-નામે[41] અકનીન્[42] ઓય્[43] હુમા-કુનમ;[44] અવજુનીહાતર્[45] બે-રસાદ્દ[46]! (૧૪) અયાફ્તુ[47] ખાસ્તાર્-હોમ[48] કુ[49]-રવાને[50] ઓરા,[51] ઓરા[52] એજ્ઞ[53] ઇન્[54] કારે[55] કેર્ફે[56] ઓય્[57] હુમા-કુનમ,[58] અવર્તર્[59] ગાહ[60] અવજાયાદ્દ[61] વ[62] પદીરફ્તાર્[63] બાદ્દ![64] વહિશ્ત્[65] જાય્[66] ગાહ્[67] નેક્[68] બાદ્દ[69]! એજ્ઞ[70] દસ્ત્[71] ઇ-દીવાંન્[72] વ[73] દુઝાંન્[74] રસ્તી[75] બોખ્તી[76] બાદ્દ[77]!

(૧૨) મીનોઈ-વૃદ્ધિમાં-આગળ-વધારનારાંઓનો[69] વળતો-બદલો,[68] રોશની,[70] વધારો,[71] ઉસ્તવારી[72] અને[73] કાયમી[74] હોજો[75]! મીનોઈ-આલમના[77] યજદો[76], તથા ગેતીના[79] યજદો[78] તથા *ગયોમર્દથી[85-84] તે ફાયદેમંદ[87] ખોરેહથી-ભરપુર[88] સોશ્યોસ[89] સુધીના[86] મીનો[80] રોજગારવાળાં[81] અશોનાં[83] ફરોહરો,[82] હૈયાતી ભોગવનારાઓ,[90] આગળ થઈ ગયલાં,[91] હવે પછી થનારાં,[92] જન્મેલાંઓ,[93] નહીં જન્મેલાંઓ,[94] આ જગો ઉપરનાં,[95] પેલી જગો ઉપરનાં[96] (યાને કેશ્વરો-માંનાં) પરહેજગાર[97] નર[98] નારીઓ,[99] બાળકો,[100] બચ્ચાંઓ[1] જે કોઈ[2-3] આ[5] જમીન[6] ઉપર[4] ગઈ પરમ સુધીમાં[7] ભલી-દીનના[8] ગુજર[9] પામેલાં છે,[10] તેઓનાં[15] તમામ[11] રવાંનો[14] અશોનાં[13] ફરોહરોની મારફતે[12] હ્યાં[16] યાદમાં[17] હોજો[18]! (૧૩) અઓજ,[19] તથા[20] જોર[21] નીરૂ[22] તથા તગી[23] (ના પ્રવાહો), હીંમત[24] તથા ફતેહમંદી,[25] તમામ[26] અશોનાં[28] ફરોહરોને[27] પહોંચો[29]! નામ-બ-નામ[30] અમર્ગ[33] રવાનના[34] ફરોહરની[31] મારફતે તે રવાન[32] કે જેનો[35] આજનો-દીવસ[36] રોજગાર[37] છે[38] તથા જેનાં[43] એકલાનાં[42] નામથી[40-41] હું જે મ્યજદ[39] (યાને મુરાદી મીશ્ર) કર્યો જાઉંછું[44] તે, તે રવાંનને[32] વૃદ્ધિના-વધારે-લાયક-મરતબામાં[45] પહોંચો[46]! (૧૪) હું મુરાદ[47] ચાહુંછું[48] કે[49] તે[51] રવાન[50] કે જેને-ખાતર[51-52] હું આએ[54] ક્રિયારૂપી[55] સવાબ[56] કર્યો જાઉંછું[58] તે સવાબને-લીધે[53 57] વધારે બુલંદ[59] જગ્યામાં[60] આગળ વધો[61] અને[62] પસંદગી[63] પામો [64]! સૌથી સરસ[65] જગ્યાએ[66] નેક[68] મુકામ[67] પામો[69]! દેવો[72] અને[73] દરૂજોના[74] હાથમાંથી[70-71] છુટકારો[75] અને નાજી[76] પામો![77]

*** સરખાવો અવસ્તા "હચ ગયાત્ મરેથ્નત્ આ સઓશ્યંતાત્ વેરેથ્રઘ્નત્" જુઓ સતુમનો કરદો પાનું ૩૮૭.**

(૧૫) બુંદ[૭૮] માંને[૭૯] અહુર્મજ્દ[૮૦] વ[૮૧] અમેશાસ્પંદાંન્[૮૨] અઇધ્[૮૩] ગાહ્[૮૪] જરીન્[૮૫] રવાંન્[૮૬] ઓરા[૮૭] બહેર્,[૮૮] ચૂન્[૮૯] અંદર્[૯૦] અવસ્તા[૯૧] "*ગરો-નમાનેમ્,[૯૨] મઐથનેમ[૯૩] અહુરહે[૯૪] મજદાઓ,[૯૫] મઐથનેમ્[૯૬] અમેષનાંમ્[૯૭] સ્પેન્તનાંમ,[૯૮] મઐથનેમ[૯૯] અન્યઐષાંમ્[૧૦૦] અષઓનાંમ્[૧]" બે-રસાદ[૨]! રવાંને[૩] અનઓશાહ્[૪] રવાન્[૫] પ[૬] ગરોથમાંન્[૭] પ[૮] માન્[૯]-ઇ-અહુર્મજ્દ[૧૦] વ[૧૧] અમેશાસ્પંદાંન્,[૧૨] પ[૧૩] માન[૧૪]-ઇ-અવરે[૧૫]-ઇ-ફ્રવષ્[૧૬] રવાંન્[૧૭] (૧૬) †"ઉસે હિશ્તત્[૧૮] વોહુમનો[૧૯] હચ[૨૦] ગાત્વો[૨૧] જરન્યો-કેરેતો;[૨૨]" અવ્વલ્[૨૩] એસ્તેદ[૨૪] વેહ્મન્[૨૫] અમેશાસ્પંદ[૨૬] વસ્તર્ગ્[૨૭]-ઇ-દીબા[૨૮] વ[૨૯] જરીન્[૩૦] પેશીદ,[૩૧] પ[૩૨] રવાંન્[૩૩] ઓય્[૩૪] અનઓશાહ્[૩૫] રવાંન્[૩૬] દેહાદ[૩૭]! (૧૭) અહેર્મન્[૩૮] દીવાંન્[૩૯] વ[૪૦] મર્દુમાન[૪૧] ઓય્[૪૨] અનઓશાહ્[૪૩] રવાંન્[૪૪] હેચ્[૪૫] ગજંદ,[૪૬] વ[૪૭] જયાંને[૪૮] મ-તવાન્[૪૯] બાદ[૫૦] કર્દન્,[૫૧] "‡યથ[૫૨] મઐષિ[૫૩] વેહર્કવઇતિ[૫૪] વેહ્કાત્[૫૫] હચ[૫૬] ફ્રતરેસઇતિ,[૫૭]" ચૂન્[૫૮] મીષ્[૫૯] ઇ ગોર્ગાંન્[૬૦]-ખેશીદ[૬૧] કે[૬૨] એજ્[૬૩] બોય્[૬૪] ગોર્ગ[૬૫] ફ્રાજ-તર્સેદ,[૬૬] એશાંનચ્[૬૭] કે[૬૮] દીવાંન્[૬૯] દુજ[૭૦] હમ-ચૂનાંન્[૭૧] એજ્[૭૨] બોય્[૭૩] રવાંન્[૭૪] ઓય્[૭૫] અનઓશાહ્[૭૬] ફ્રાજ-તર્સંદચ્.[૭૭]

(૧૫) હોરમજદ[૮૦] તથા[૮૧] અમેશાસ્પંદોનું[૮૨] સંપૂર્ણ[૭૮] ઘેર[૭૯] એટલે[૮૩] કે સોનેરી[૮૫] તખ્તનો[૮૪] હીસ્સો[૮૮] તેનાં[૮૭] રવાનને[૮૬] જે પ્રમાણે[૮૯] અવસ્તામાં[૯૧ ૯૦] (જણાવેલું છે કે) "હોરમજદનું[૯૪-૯૫] મકાન,[૯૩] અમેશાસ્પંદોનું[૯૭ ૯૮] મકાન,[૯૬] તથા બીજાં[૧૦૦] અશો-લોકોનું[૧] મકાન[૯૯] "ગરોથ્માન[૯૨]" (છે તે પ્રમાણે) પહોંચો![૨] ગરોથ્માનમાં,[૭-૬] હોરમજદ[૧૦] તથા[૧૧] અમેશાસ્પંદોના[૧૨] મકાનમાં,[૯-૮] બીજાં[૧૫] ફરોહરોનાં[૧૬] રવાંનનાં[૧૭] મકાનમાં[૧૪-૧૩] તે અમર્ગ[૪]-રવાંનવાળાં[૫] રવાનને[૩] (૧૬) (જેમ અવસ્તામાં કહ્યું છે કે) સોનેરી-બનાવેલાં[૨૨] તખ્ત[૨૧] ઉપરથી[૨૦] બેહમન[૧૯] ઉઠી ઉભા થયા[૧૮]" (તે પ્રમાણે) બેહમન[૨૫] અમશાસ્પંદ[૨૬] પહેલા[૨૩] ઉભા થાય[૨૪] અને પેલાં[૩૪] અમર્ગ[૩૫]-રવાનવાળાં[૩૬] રવાનને[૩૨-૩૩] સોનાથી[૩૦] શણગારેલો[૩૧] તથા[૨૯] ઝળકતો[૨૮] પોશાક[૨૭] (યાને ખરૂં કુદરતી મીનોઈ જ્ઞાન) આપે[૩૭]। (૧૭) આહરેમન,[૩૮] દેવો[૩૯] અને[૪૦] દરવંદો[૪૧] (દુષ્ટ માણસો) તે[૪૨] અમર્ગ[૪૩] રવાનને[૪૪] કુંઈબી[૪૫] હેરાનગતી[૪૬] તથા[૪૭] નુકસાન[૪૮] કરવાને[૫૧] અશક્ત[૪૯] થાઓ![૫૦] (અવસ્તામાં કહ્યું છે કે) "જે પ્રમાણે[૫૨] વરૂથી-નાસેલું[૫૪]

* આ અવસ્તા શબ્દો વંદીદાદ પરગર્દ ૧૯ ફ. ૩૨ માં પણ આવેછે.

† આ અવસ્તા શબ્દો વંદીદાદ પરગર્દ ૧૯ ફ. ૩૧ માં બી મળેછે.

‡ આ અવસ્તા શબ્દો વંદીદાદ પરગર્દ ૧૯ ફ. ૩૩ માં પણ આવેછે.

મેહ્દું[53] વરૂથી[55-56] બીહેછે[57]" (એટલે કે) જે પ્રમાણે[58] વરૂઓથી[60] હે-રાન થયલું[61] મેહ્દું[59] વરૂની[65] બો (યાને વાસ)થી[63-64] બીહવાજ માંડેછે,[66] તેજ પ્રમાણે[71] તેઓ[67] કે જેઓ[68] દેવ[69] દરૂજો[70] છેજ તેઓ[67] પેલાં[75] અમર્ગ[76] રવાનની[74] બોથી[73-72] ધાસ્તીમાં પડેછેજ[77]!

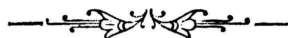
(૧૮) ફ્રોખીહાતર્[78] રવાંન્[79] ઓય્[80] અનઓશહ્,[81] કે[82] એજ્[83] ઇન્[84] ગેતી[85] સીજ્મંદ્,[86] વેશ-દર્દ,[87] વ[88] પુરૂ-દર્દ[89] અન-યારે,[90] મી-નોયાંન્[91] અખાંન્,[92] અસેજ્,[93] અપત્યાર્,[94] ફ્રતરફ્રત્,[95] (૧૯) ઓય્[96] અનઓશહ્[97] રવાંન્ રા[98] વહિશ્ત[99]-જાય્-[100]-ગાહ્[1] બહેર્[2] ઓય્[3] ગરોથ્માંન્[4] પાદ્-દહેશ્ને[5] બાદ્[6]! (૨૦) અયાફ્રત્[7] ખાસ્તાર્-હોમ્[8] કે[9] હુર્[10] કારે[11] કેર્ફે[12] કે[13] ઓય્[14] અનઓશહ્[15] રવાંન્[16] પ[17] ગેતી[18] કર્દ્,[19] આંન્-ચે-[20]પસ્[21] વદર્દ-ઇ[22]-ઓય્[22] હમા ફ્રુનીમ,[23] હમા[24]ઓરા[25] પ-અશહી[26]-ઇ-રવાંન્[27] બે-રસાદ્![28] (૨૧) પર્ગસ્ત્[29] ગુનાહ્[30] અ-ચોવ્[31] ક્રોદ્[32] વ[33] અઓજ્મંદી[34] જસ્તે[35] બૂદ્,[36] કે[37] પ[38] ગેતી[39] પ[40] વઝારશ્ને,[41] ચૂન્[42] કે[43] આવાયસ્ત્[44] કર્દન્[45] ઓય્[46] યસ્ને,[47] કે[48] પ[49] ઇન્[50] મ્યજદ્[51]-રોશનીદાર્[52] વ[53] યજશ્ને[54] કેર્દારી[55] મ્ય-જદ્[56] રાઇનીદાર્[57] અએદર્[58] યાદ્[59] બાદ્[60]! (૨૨) અયાફ્રત્[61]-ખા-સ્તાર્-હોમ્[62] બહેર્[63] ઝીંદ્ગાની[64] કે[65] ઓરા[66] દાદાર્-અહુરમજદ્[67] બરૂહેનીદ્[68] એસ્તાદ્.[69] (૨૩) અશો[70] બેદ્[71] દેરૂજી;[72] અથ[73] જ-મ્યાત્[74] યથ[75] આફ્રીનામિ.[76]

(૧૮) વધારે મુબારક[78] પેલું[80] અમર્ગ[81] રવાંન[79] કે જે[82] આએ[84] કં-ટાળાભરેલી,[86] ઘણાં-દરદવાલી,[87] દરદથી ભરપુર[89] તથા[88] મીત્ર વગરની[90] ગેતીની દુન્યામાંથી[85 83] કંટાળાવગરની[93] અને નુકસાન વગરની[94] મીનોઈ[91] આલમમાં[92] ચાલ્યું ગયું[95] છે, (૧૯) તે[96] અમર્ગ[97] રવાનને[98] માટેનો બદલો[5] સૌથી સરસ[99] જગ્યાનું[100] મુકામ[1] (યાને) ગરોથ્માંનનો[4] હીસ્સો[2] તેને[3] હોજો[6]! (૨૦) હું મુરાદ[7] ચાહુંછું[8] કે[9] દરેક[10] સવાબનાં[12] કામો[11] જે[13] તે[14] અમર્ગ[15] રવાને[16] ગેતીની-દુન્યામાં[18-17] કીધાં,[19] (અને) વળી જે[20] તેના ગુજર્યા[22] પછી[21] હું તેને માટે કરૂંછું[23] તે તમામ[24] તે રવાનની[27] અશોઈથી[26] તેને[25] પહોંચો[28]! (૨૧) સહેજ[29] યા[31] વધુ[32] અને[33] મજબુતીથી[34] ઉત્પન્ન[35] થયલા[36] ગુનાહની[30] ગેતીની-દુન્યામાં[39-38] ગુજારશ્ને[41] (યાને મારી) દાખલા તરીકે[42 43] તેની[46] કરવી[45] જોઈતી[44] ક્રિયા,[47] જે[48] આ[50] મ્યજદ[51] રોશન રાખવાનું,[52] ઇજશ્નેની[54] ક્રિયા[55] તથા[53] મ્યજદ[56] જારી રાખવાની[57] મારેફતે[49] અહીંયાં[58] યાદમાં[59] હોજો[60]! (૨૨) જીંદગીનો[64] બુલંદ-હીસ્સો[63] કે જે[65] દાદાર હોર-

જદ્દ[૬૭] તેને માટે[૬૬] પેદા કીધેલો[૬૮-૬૯] છે તેની મુરાદ[૬૧] ચાહુંછું.[૬૨] (૨૩) અશોઈથી[૭૦] લાંબી-જીંદગીવાળા[૭૨] થાઓ[૭૧]; જેમ[૭૫] હું દુવા ગુજારૂંછું[૭૬] તેમ[૭૩] આમીન થાઓ[૭૪]!

આફ્રીન બા નામે-બુઝોર્ગાન.

બુઝોર્ગોના નામ સાથની આફરીન.

(૧) પ[૧] નામે[૨] દાદાર-અહુરમજદ્દ[૩] આફ્રીન,[૪] ચુન[૫] પીશ[૬] ગાહ[૭] ખોદાય[૮] આફ્રીન;[૯] પ[૧૦] આંન[૧૧] કર્દ[૧૨] તોબાંન[૧૩] પ[૧૪] (ફલાંન) શાહેર:[૧૫]—(૨) કાંમ[૧૬] અંજાંમ[૧૭] બેદ્દ[૧૮] ચૂન[૧૯] "અહુરમજદ્દ-ખોદાય"[૨૦] પ[૨૧] દામાને[૨૨] ખીશ![૨૩] ફરૂખો[૨૪] વ[૨૫] પાશૂમ્તર[૨૬] બેદ્દ[૨૭] ચૂન[૨૮] "*કએ-ખૂસરૂ[૨૯]"! ખુપ-મહેર[૩૦] બેદ્દ[૩૧] ચૂન[૩૨] "મહેર યજદ્દ"[૩૩]! દુશ્મન-જદાર[૩૪] બેદ્દ[૩૫] ચૂન[૩૬] "†જરીર"[૩૭]! હુ-દીન[૩૮] બેદ્દ[૩૯] ચૂન[૪૦] ‡"સ્યાવક્ષ"![૪૧] બામી[૪૨] બેદ્દ[૪૩] ચૂન[૪૪] "બીઝન"[૪૫]! અશો[૪૬] બેદ્દ[૪૭] ચૂન[૪૮] "¶વીશતાસ્પશાહ[૪૯]"! જોર-મંદ્દ[૫૦] બેદ્દ[૫૧] ચૂન[૫૨] "⁂સાંમે નરીમાન[૫૩]"! અઓજવાંનવર[૫૪] બેદ્દ[૫૫] ચૂન[૫૬] "રૂસ્તમ[૫૭]"! નીઝેવર[૫૮] બેદ્દ[૫૯] ચૂન[૬૦] "§અસ્પંદ્દયાર"[૬૧] દીન-યાવર[૬૨]! ગુયા[૬૩] બેદ્દ[૬૪] ચૂન[૬૫] "‖જામાસ્પ[૬૬]" પ[૬૭] દાનશે[૬૮] જીય[૬૯]! (૩) અવર-વીઝાન[૭૦] બેદ્દ[૭૧] ચૂન[૭૨] "અરદા-ફ્રવશ[૭૩]"! રાદ્દ[૭૪] બેદ્દ[૭૫] ચૂન[૭૬] "તિશતર[૭૭]"! ચર્બ[૭૮] બેદ્દ[૭૯] ચૂન[૮૦] "વારાંન[૮૧]"! વીના[૮૨] બેદ્દ[૮૩] ચૂન[૮૪] "ખુરશીદ્દ[૮૫]"! વેશ-કેરૂકે[૮૬] બેદ્દ[૮૭] ચૂન[૮૮] "જરથોશ્ત[૮૯]"! દેર-જીવશની[૯૦] બેદ્દ[૯૧] ચૂન[૯૨] "જરૂવાન[૯૩] પાદ્દશાહ"[૯૪]! બરે-મંદ્દ[૯૫] બેદ્દ[૯૬] ચૂન[૯૭] "સ્પેંદારમદ્દ"[૯૮] જમીન![૯૯] (૪) વેશ-પએવંદ્દ[૧૦૦] બેદ્દ[૧] ચૂન[૨] "રોદે[૩]" નાવદા[૪]! વેશ-હુંબાર[૫] બેદ્દ[૬] ચૂન[૭] "જમેસ્તાંન[૮]"! ખુરૂરમ[૯] બેદ્દ[૧૦]

---

* જુઓ ફ્રવરદીન યશ્ત ક. ૧૩૨ "કવોઇશ હઓસ્રવંઘ્રહે."

† જુઓ ફ્રવરદીન યશ્ત ક. ૧૦૧ "જઇરિવૈરોઇશ."

‡ જુઓ ફ્રવરદીન યશ્ત ક. ૧૩૨ "કવોઇશ સ્યાવરૂષાનો."

¶ જુઓ ફ્રવરદીન યશ્ત ક. ૯૯ "કવોઇશ વીશ્તાસ્પહે."

⁂ જુઓ ફ્રવરદીન યશ્ત ક. ૧૩૬ "સામહે કેરેસાસ્પહે."

§ જુઓ ફ્રવરદીન યશ્ત ક. ૧૦૩ "તખ્મહે સ્પેન્તો દાતહે."

‖ જુઓ ફ્રવરદીન યશ્ત ક. ૧૦૩ "જામાસ્પહે હ્વોવહે."

ચૂન્[11] "બહાર્[12]"! હુ-બોય્[13] બેદ્[14] ચૂન્[15] "મુશ્ક્[16]"! અવા-સહી[17] બેદ્[18] ચૂન્[19] "જર્[20]"! રવા[21] બેદ્[22] ચૂન્[23] "દેરમ્[24]"! કેર્દાર્[25] બેદ્[26] ચૂન્[27] "અહુર્મજદ્-ખોદાય્[28]" પ[29] દામાંને[30] ખીશ.[31]

(૧) દાદાર હોરમજદનાં[3] નામથી,[2-1] જે પ્રમાણે[5] અગાઉના[6] વખતમાં[7] તે સાહેબનાં[8] (નામથી) આફ્રીન[9] (કરતા હતા) તે[11] પ્રમાણે[10] (ફલાણાં) શહેરમાં[15-14] હુ આફ્રીન[4] કરી[12] શકુંછું[13]:—(૨) પોતાની[23] પેદાયશમાં[22-21] હોરમજદ સાહેબના[20] જેવા[19] મુરાદ[16]-હાંસલ કરનાર[17] થજો[18]! કએખુસ્રૂના[29] જેવા[28] મુબારક[24] અને[25] શ્રેષ્ટ[26] થજો[27]! મહેર યજદના[33] જેવા[32] સરસ-સચ્ચાઈવાળા[30] થજો[31]! જરીરની[37] માફક[36] દુશ્મનને મારનાર[34] થજો[35]! સ્યાવક્ષના[41] જેવા[40] *ભલી-દીનવાળા[38] થજો[39]! બેજનના[45] જેવા[44] પ્રકાશીત[42] થજો[43]! પાદશાહ ગુશ્તાસ્પ[49] મીસાલ[48] અશો[46] થજો[47]! સામ-નરીમાન[53] જેવા[52] જોરાવર[50] થજો[51]! રૂસ્તમ[57] જેવા[56] કૌવતમંદ[54] થજો[55]! દીનના-ખેરખાહ[62] અસ્પંદયાર[61] જેવા[60] તીરન્દાજ[58] થજો[59]! વળી[69] જામાસ્પ[66] જેવા[65] ડહાપણથીજ[67-68] બોલનાર[63] થજો[64]! (૩) અરદાફ્રવષનાં[73] જેવા[72] ખાલેસીથી[70] બુલંદ થજો[71]! તેશતર[77] (તીર યજદ) જેવા[76] રાદી યાને કુદરત અનુસાર-સખાવતવાળા[74] થજો[75]! વરસાદ[81] જેવા[80] મીઠાશ-ભરેલા[78] થજો[79]! ખુરશેદ[85] જેવા[84] જોનાર[82] થજો[83]! જરથોસ્ત[89] મીસાલ[88] ઘણા-સવાબકાર[86] થજો[87]! જરવાન[93] (યાને વખત)ના પાદશાહ[94] મીસાલ[92] લાંબી-જીંદગીવાળા[90] થજો[91]! સ્પેંદારમદની[98] જમીન[99] મીસાલ[97] ફળદ્રુપ[95] થજો[96]! (૪) સફર કરવા લાયક[4] નદીની[3] માફક[2] (કુદરત સાથના) ઘાડા સંબંધવાળા[100] થજો[1]! શીયાળાની-મોસમ[8] મીસાલ[7] ઘણા-જફા-ભરેલા[5] થજો![6] વસંતની-મોસમ[12] માફક[11] ખુશાલ[9] રહેજો[10]! કસ્તુરીના[16] જેવા[15] ખુશબોદાર[13] થજો[14]! સોના[20] જેવા[19] પ્રખ્યાત[17] થજો[18]! દેરમ[24] જેવા[23] આશ્કારા[21] થજો[22]! પોતાની[31] પેદાયશમાં[30-29] હોરમજદ સાહેબનાં[28] જેવા[27] નેક-કામ-કરનાર[25] થજો[26]!

(૫) ઇન્[32] આફ્રીન્[33] બોય્[34] તને[35] શુમા[36] અએદુન્[37] બાદ્,[38] ચુન્[39] માહ્[40] વ[41] ખુર્શીદ્[42] વ[43] આવ્[44] વ[45] આતશ્[46] વ[47] મએ[48] વ[49] મર્વ્[50] વ[51] મુશ્ક્[52] વ[53] યાસ્મેન્[54] ગુલ્[55] વ મર્ઝંન્-ગોશે[56] (૬) હુમા[57] હંજમન્[58] રા (ફલાન રા) હજાર્[59] સાલ્[60] જીંદ્-ગાની[61] ઊમર્[62] દ્રાજ[63] બાદ્[64]! એજ્[65] આંન્[66] બંદ્ગાંન્[67] ખુશ[68] મસ્ત્[69]-અશ[70] કુનદ્.[71] પ[72] ખીજરને[73] વ[74] પાક્[75] સ્પર્મ્[76] અં-

* "નેક બોરેહ સાથના દીદારના" જો "હુ-દીદ" અસલ પાજંદમાં વાંચવામાં આવે તો.

બરી[૭૭] વાજનેદ[૭૮] ખુશ[૭૯]-વીનીહા;[૮૦] નર[૮૧] અશો[૮૨] ફ્રજંદ[૮૩] જાયાદ[૮૪], કે[૮૫] અશ્રાન[૮૬] દારાદ,[૮૭] નાંમ[૮૮] બરાદ,[૮૯] દુશ્મન[૯૦] જનાદ,[૯૧] વ[૯૨] દુદ[૯૩] અફ્રોજાદ[૯૪] વ[૯૫] દરૂદ.[૯૬] (૭) અથ[૯૭] જમ્યાદ[૯૮] યથ[૯૯] આફ્રીનામિ.[૧૦૦]

(૫) આ[૩૨] દુવા[૩૩] તમારી[૩૬] પોતાની[૩૫] ઉપર[૩૪] આમીન[૩૭] થાઓ![૩૮] માહતાબ,[૪૦] તથા[૪૧] આફતાબ,[૪૨] પાણી,[૪૪] આતશ,[૪૬] દરાખનું શરબત,[૪૮] મર્વ-ફુલ,[૫૦] કસ્તુરી,[૫૨] ચંપેલી,[૫૪] ગુલાબ[૫૫] તથા મરજાન-ગોશે[૫૬] (mouse-ear) ની મીસાલ[૩૯] (આમીન હોજો) (૬) તમામ[૫૭] અનજુમનને,[૫૮] (તથા) (ફલાણા) ને હજારો[૫૯] વરસ[૬૦] સુધીની લાંબી[૬૩] ઉમરની[૬૨] જીંદગી[૬૧] હોજો[૬૪]! જેથી કરીને[૬૫ ૬૬] પોતાના તાબા-હેઠળનાંઓને[૬૭] તે[૭૦] ખુશ[૬૮] તથા ખુશાલ[૬૯] કરે;[૭૧] અને ઉંચો-દરજજો[૭૩] હાંસલ કરી[૭૮] ખુશાલીથી[૭૯] જોવાયલો[૮૦] એક ચોખ્ખાં[૭૫] અસ્પરમ[૭૬] (sweet basil; marjoram) અને કેરબા[૭૭] (મીસાલ) આશકારા થઈ રહે[૭૮]! અશો[૮૨] નર[૮૧] ફરજંદો[૮૩] જનમ પામો[૮૪] જેઓ[૮૫] ઈરાન[૮૬] કાયમ રાખે,[૮૭] નામદાર[૮૮] થાય,[૮૯] દુશ્મનને[૯૦] મારે[૯૧] અને[૯૨] ખાનદાન[૯૩] તથા[૯૫] શાંતીને[૯૬] વધારનાર થાય![૯૪] (૭) જેમ[૯૯] હું દુવા ગુજારૂંછું[૧૦૦] તેમ[૯૭] આમીન થાઓ[૯૮]!

આફ્રીન-ઈ-હફ્ત-અમેશાસ્પંદ.

સાત અમશાસ્પંદાની આફરીન.

(૧) હમા-જોર[૧] બાદ[૨] "અહુરમજદ ખોદાય[૩]," ગુર્જહ[૪] ખોરેહ[૫] અવજાયાદ[૬], અવા[૭] સે[૮]-દએ[૯] '*વીસ્પએષાંમ'[૧૦] કે[૧૧] હમ-કાર[૧૨] હમ-જહેશ્ને[૧૩] હમ-યાર,[૧૪] પ[૧૫] જનશ્ને[૧૬] ગજસ્તહ[૧૭] ગના-મીનોય[૧૮], કે દવંદ[૧૯] અવા[૨૦] હરૂવસ્પ[૨૧] દીવ[૨૨] વ[૨૩] દુજ[૨૪], પ[૨૫] જદારશ્ને[૨૬] દામાંને[૨૭] અહુરમજદ[૨૮], ફ્રાજ-કરનીદ.[૨૯] (૨) હમા-જોર[૩૦] બાદ[૩૧] "વેહમન[૩૨]" અમેશાસ્પંદ,[૩૩] ગુર્જહ[૩૪] ખોરેહ[૩૫] અવજાયાદ,[૩૬] અવા[૩૭] માહ[૩૮] ગોશ[૩૯] રામ[૪૦] કે[૪૧] હમ-કાર[૪૨] હમ-જહેશ્ને[૪૩] હમ-યાર,[૪૪] પ[૪૫] જનશ્ને[૪૬] †અએષ્મ[૪૭] ખ્રવી-દ્રુઓશ[૪૮] દુજ-‡અકોમન[૪૯] દુજ-‡તરોમઇતિ.[૫૦] (૩) હમા-જોર[૫૧] બાદ[૫૨] "અર્દીવહિશ્ત[૫૩]" અમેશાસ્પંદ,[૫૪] ગુર્જહ[૫૫]

---

* એ શબ્દ અવસ્તા છે.

† જુઓ એની મુકાબેલ 'સરોશ યશ્ત રાતની વડી' કરદો ૧૩. "સ્નથાઈ અએષ્મહે ખ્રવી-દ્રુઓશ."

‡ જુઓ ગાથા હા ૩૨; ૩ "અક-મનંઘ્રહ"; તથા ગાથા હા ૩૩; ૪ "તરોમઇતી".

ઓરેહ[56] અવઝાયાદ,[57] અવા[58] આદરાંન[59] સ્રોશ[60] બેહેરાંમ[61] કે[62] હુમ-કારૂ[63] હુમ-જહેશ્ને[64] હુમ-યારૂ,[65] પ[66] જનશ્ને[67] દ્રુજે[68] જમે-સ્તાંન,[69] સીજે[70]-*અપઓશ,[71] સીજે[72]-†સ્પંજગર.[73] (૪) હુમા-ઝોરૂ[74] બાદ[75] "શહેરેવર"[76] અમેશાસ્પંદ,[77] ગુર્જેહ[78] ઓરેહ[79] અવઝાયાદ,[80] અવા[81] ખુર,[82] મેહેર,[83] આસ્માંન,[84] અનેરાંન,[85] કે[86] હુમ-કારૂ[87] હુમ-જહેશ્ને[88] હુમ-યારૂ,[89] પ[90] જનશ્ને[91] ‡બુશ્યાંસ્પે[92] દેરંગ[93]-ગવ[94] દ્રુજ,[95] અસગહાનીહ[96]-દ્રુજ,[97] આસાનશ્ને[98] દ્રુજ[99] (૫) હુમા-ઝોરૂ[100] બાદ[1] "સ્પેંદારમદ[2]" અમેશાસ્પંદ,[3] ગુર્જેહ[4] ઓરેહ[5] અવઝાયાદ,[6] અવા[7] આવાં,[8] દીન,[9] અર્દ,[10] મારેસ્પંદ,[11] કે[12] હુમ-કારૂ[13] હુમ-જહેશ્ને[14] હુમ-યારૂ,[15] પ[16] જનશ્ને[17] $અસ્ત-વહાદ[18] દુશ-હીમ.[19] (૬) હુમા-ઝોરૂ[20] બાદ[21] "ખુરદાદ[22]" અમેશાસ્પંદ,[23] ગુર્જેહ[24] ઓ-રેહ[25] અવઝાયાદ,[26] અવા[27] તિશ્તર,[28] ગવાદ,[29] અર્દાક્રવષ,[30] કે[31] હુમ-કારૂ[32] હુમ-જહેશ્ને[33] હુમ-યારૂ,[34] પ[35] જનશ્ને[36] ‖આઝ[37]-ઇ-દી-વાન[38]-દાદ[39] ¶તારીચ[40] વ[41] §ઝારીચ[42] દીવ.[43] (૭) હુમા-ઝોરૂ[44] બાદ[45] "અમેરદાદ[46]" અમેશાસ્પંદ,[47] ગુર્જેહ[48] ઓરેહ[49] અવઝ-યાદ,[50] અવા[51] રશ્ને,[52] આશતાદ,[53] જમ્યાદ,[54] કે[55] હુમ-કારૂ[56] હુમ-જહેશ્ને[57] હુમ-યારૂ,[58] પ[59] જનશ્ને[60] **તશ્નીહ[61] પઇત્યારે[62] ક્રદુમ[63] વ**શૂદ[64] એહ્રમન[65] ક્રાજ-કરૂનીદ.[66]

(૧) હોરમજ્દ સાહેબ[3] સાથે હમશરીક[1] થાઓ![2] બુલંદી[4] સાથે ખોરે-હની[5] વૃદ્ધિ થાઓ[6] અને વળી 'વીસ્પેપાંમ'માં ભણાતાં[100] ત્રણ[8] ††દએની[9] સાથે

* જુઓ તેશ્તર તીર યશ્ત ફ. ૨૧; ૨૨. "દએવો યો અપઓષો"

† જુઓ ગોશ યશ્ત ફ. ૩૧ "સ્પિન્જઘ્રૂશ્કેમ,"

‡ જુઓ વંદીદાદ પરગર્દ ૧૧ ફ. ૯. "બૂશ્યાંસ્ત યા દરેઘો ગવ."

$ જુઓ વંદીદાદ પરગર્દ ૫ ફ. ૯ તથા પરગર્દ ૪ ફ. ૪૯ "અસ્તો-વીદોતુશ."

‖ જુઓ વંદીદાદ પરગર્દ ૧૮ ફ. ૧૯ "આજિશ દએવો-દાતો."

¶ જુઓ વંદીદાદ પરગર્દ ૧૦ ફ. ૧૦ "પઇતિ પેરેને તઉરૂ."

§ જુઓ વંદીદાદ પરગર્દ ૧૦ ફ. ૧૦ "પઇતિ પેરેને જ્ઇરિચ."

** જુઓ જમ્યાદ યશ્ત ફ. ૯૯. "પુહેમ્ય તશ્નેમ્ય."

†† એ ત્રણ 'દએ' યાને 'બક્ષનારા' જરથોશ્તી મહીનાના ત્રીસે રોજમાંના ત્રણને લાગુ પડેછે, જેઓનાં નામ 'દએ-પ-આદર,' 'દએ-પ-મેહેર' તથા 'દએ-પ-દીન' તરીકે જાણીતાં છે.

કે જેઓ[૧૧] નાપાક[૧૭] ગનામીનોને[૧૮] મારવામાં[૧૫-૧૬] એક-મીત્ર[૧૪] અને હમકાર થઈ[૧૨] સાથે ફરનારા[૧૩] છે કે (જે ગનામીનોએ) હોરમજદની[૨૮] પેદાયશને[૨૭] મારી હઠાવવાને[૨૬] વાસ્તે[૨૫] દરવંદો[૧૯] અને વળી[૨૦] તમામ[૨૧] દેવ[૨૨] તથા[૨૩] દરૂજો[૨૪] ઉત્પન્ન કીધા.[૨૯] (૨) બેહમન[૩૨] અમશાસ્પંદ[૩૩] સાથે હમશરીક[૩૦] થાઓ[૩૧]! બુલંદીથી[૩૪] ખોરેહની[૩૫] વૃદ્ધિ થાઓ[૩૬]! અને વળી મોહોર[૩૮] ગોશ[૩૯] રામના[૪૦] સાથે[૩૭] કે[૪૧] જેઓ ઘાટકી ભાલાવાલા[૪૮] એષમને[૪૭] બુરાં-મનનાં-દરૂજને[૪૯] તથા તુંદીના-દરૂજને[૫૦] મારવાને[૪૬] માટે[૪૫] હમશરીક[૪૪] તથા હમ-કાર[૪૨] રહી સાથે ફરનારા[૪૩] છે. (૩) અરદીબેહેશ્ત[૫૩] અમશાસ્પંદ[૫૪] સાથે હમશરીક[૫૧] થાઓ[૫૨]! બુલંદીથી[૫૫] ખોરેહ[૫૬] જયાદે થાઓ[૫૭]! અને વળી આદર[૫૯] સરોશ[૬૦] બહેરામ[૬૧] સાથે[૫૮] કે જેઓ[૬૨] શિઆળાના[૬૯] દરૂજન્[૬૮] અ-પઓશના[૭૧] કંટાળાને[૭૪] તથા રપંજગરના[૭૩] કંટાળાને[૭૨] મારવામાં[૬૭-૬૬] હમ-શરીક[૬૫] હમકાર[૬૩] તથા સાથે ફરનારા[૬૪] છે. (૪) શહેરેવર[૭૬] અમશાસ્પંદ[૭૭] સાથે હમશરીક[૭૪] થાઓ[૭૫]! બુલંદીની[૭૮] મારફતે ખોરેહની[૭૯] વૃદ્ધિ થાઓ[૮૦]! અને વળી ખોરશેદ,[૮૨] મહેર,[૮૩] આસ્માન[૮૪] તથા અનેરાંનની[૮૫] સાથે[૮૧] કે જેઓ[૮૬] લાંબા[૯૩] હાથવાળા[૯૪] દરૂજના[૯૫] ઉંઘણસીપણાંના બુશ્યાંસ્પ દેવને,[૯૨] સુસ્તીના[૯૬] દરૂજને[૯૭] તથા આસાયશના[૯૮] દરૂજને[૯૯] મારવા[૯૧] માટે[૯૦] હમકાર[૮૭] થઈ હમશરીક[૮૯] તથા સાથે ફરનારા[૮૮] છે. (૫) અસ્પંદારમદ[૨] અમશાસ્પંદ[૩] સાથે હમશરીક[૧૦૦] થાઓ[૧]! બુલંદીથી[૪] ખોરેહમાં[૫] વધારો થાઓ[૬]! અને વળી આવાં,[૮] દીન,[૯] અશીસ્વંઘહ;[૧૦] મારેસ્પંદની[૧૧] સાથે,[૭] કે જેઓ[૧૨] ખરાબ-ખસ-લતના[૧૯] હાડકાં-ભાંજનાર અસ્ત-વહાત દેવને[૧૮] મારવામાં[૧૭ ૧૬] હમકાર,[૧૩] હમેશરીક[૧૫] તથા સાથે રહેનારા[૧૪] છે. (૬) ખોરદાદ[૨૨] અમશાસ્પંદ[૨૩] સાથે હમશરીક[૨૦] થાઓ![૨૧] બુલંદીથી[૨૪] ખોરેહ[૨૫] જયાદે થાઓ[૨૬]! અને તીર,[૨૮] ગુવાદ[૨૯] તથા ફરવરદીન[૩૦] સાથે[૨૭] બી કે જેઓ[૩૧] દેવોના[૩૮] પેદા કીધેલા[૩૯] લો-ભના આઝ નામના દેવને[૩૭] તથા તારીચ[૪૦] અને[૪૧] જારીચ[૪૨] દેવને[૪૩] મારવા[૩૬] માટે[૩૫] સાથે રહી[૩૩] હમશરીક[૩૪] થઈ સાથે કામ કરનારા[૩૨] છે. (૭) અમ-રદાદ[૪૬] અમશાસ્પંદ[૪૭] સાથે હમશરીક[૪૪] થાઓ![૪૫] બુલંદીથી[૪૮] ખોરેહનો[૪૯] વધારો થાઓ[૫૦]! અને વળી રશ્ને[૫૨] આશતાદ[૫૩] જમ્યાદ[૫૪] સાથે,[૫૧] કે જેઓ[૫૫] અહેરેમને[૬૫] બરપા કીધેલી[૬૬] સૌથી પહેલી[૬૩] દુશમનાઇ[૬૨] તરસને[૬૧] તથા ભુખને[૬૪] માટે[૫૯] હમશરીક[૫૮] હમકાર[૫૬] તથા સાથે ફરનારા[૫૭] છે.

(૮) અવઝાયાદ્[૬૭] દાંમે[૬૮] અહુરમઝ્દ,[૬૯] વ[૭૦] અત્‌સહીનાદ્[૭૧] દાંમે[૭૨] એહ્‌રમન[૭૩]! હમા-જોર[૭૪] બાદ[૭૫] ગેરાંન[૭૬] કોહાંન[૭૭] અશાહી-ખારીહ[૭૮] પૂર-ખારીહ[૭૯] અહુરમઝ્દ-દાદ;[૮૦] અવા[૮૧] ઓય્[૮૨] દારાંન[૮૩]

વ[94] દ્રખ્તાંન્[95] ખુરશ્ને-બરાંન્[96] વ[97] જરીન્[98] ઉર્વરાંન્[99]! હમા-જોર્[90] *અઉર્વંન્દ્-કોહ,[91] હમા-જોર્[92] †રએવંદ્-કોહ,[93] હમા-જોર્[94] મેહ-‡પાર્સીન-કોહ,[95] હમા-જોર્[96] દએમાવંદ્-કોહ,[97] કે[98] દ્રવંદ્[99] બીવ-રાસ્પ્[100] અંદર્[1] ઓયૂ[2] બસ્ત[3] એસ્તેદ્[4]! હમા-જોર્[5] ¶ગરે[6]-હોશ-દાશતાર્[7] અશાહી-ખારીહ્[8] પૂર્-ખારીહ્[9] અહુરમજ્દ્-દાદ્.[10] (૯) હમા-જોર્[11] ચશમગાંન્[12] બૂન્હાંને[13] આવાંન્[14] રોદાંન્[15]! હમા-જોર્[16] અઉર્વન્દ્-રોદ્,[17] હમા-જોર્[18] વેહ્-રોદ્,[19] હમા-જોર્[20] ફ્રાદ્-રોદ્![21] હમા-જોર્[22] §જરેહ્-વર્-કશ,[23] હમા-જોર્[24] જરેહ્-ફ્રાંકર્દ્,[25] હમા-જોર્[26] જરેહ્-પુઇતિ,[27] હમા-જોર્[28] જરેહ્ ‖કયાંસે.[29]

(૮) હોરમજદની[99] પેદાયશની[98] વૃદ્ધિ થાઓ[97]! અને[70] અહેરેમનની[73] પેદાયશનો[72] ઘટાડો થાઓ[71]! હોરમજદના-પેદા કીધેલા[80] અશોઈના-સુખવાળા[78] તથા સંપૂર્ણ-આબાદીવાળા[79] પહાડો[76] અને પર્વતો[77] સાથે, અને વળી[81] રોપાઓ[83] અને[84] ખોરાકી-ધરાવનારા[86] ઝાડપાનો[85] અને[87] સોનેરી[88] ઉરવ-રોની[89] સાથે[82] હમશરીક[74] થાઓ[75]! અઉર્વંદ-પહાડ,[91] રએવંદ-પહાડ,[93] મેહપારસીન પહાડ[95] તથા દેમાવંદ પહાડ[97] કે[98] જ્યાં દસ હજાર[100] ઘોડા-વાળા દરવંદને[99] તેની[2] અંદર[1] બાંધેલો[3] છે[4] તે (બધા) પહાડોની સાથે હમશરીક[90-92-94-96] (થાઓ)! અશોઈની-આસાનીવાળા[8] તથા સંપૂર્ણ-સુખવાળા[9] હોરમજદના-પેદા-કીધેલા[10] હોશ-ધરાવનાર[6] ઉષિદરેન[7] પહાડની[6] સાથે હમશરીક[5] (થાઓ)! (૯) પાણીઓ[14] તથા નદીઓના[15] ઝરાઓ[12] અને મૂળો[13] સાથે હમશરીક[11] (થાઓ)! અઉર્વંદ-નદી,[17] વેહ-નદી,[19] ફ્રાદ-નદી[21], તથા વરકશ-દરીઓ,[23] ફ્રાંકર્દ-દરીઓ,[25] પુઇતિ-દરીઓ[27] અને ક્યાંસે દરીઓ[29] (એ બધાંઓની) સાથે હમશરીક[16 18 20 22 24 26 28] (થાઓ)!

(૧૦) **હમા-જોર્[30] રવાંને[31] બુર્જીદ્[32] કે[33] અવર્તાંન્[34] અંવર્-તૃમ્[35] પ[36] રાસ્તીહ્[37] વ[38] વેહીહ્[39] વ[40] વર્જીદારીહ્[41] દીન્-વજાર્[42] વ[43] દાદસ્તાંન્-વજાર્[44] બૂદ્-હેંદ્.[45] (૧૧) હમા-જોર્[46] દહ્-દહ્યુ-વદ્[47]**

---

* જુઓ જમ્યાદ યશ્ત ક. ૩. "અરત અઉવંન્તો ફાઓંકવો."

† જુઓ જમ્યાદ યશ્ત ક. ૬. "રએવાઓસ્ચ ગઇરિશ" વળી જુઓ આતશ ન્યાએશ પાનું ૭૫. "રએવન્તહે ગરોઈશ."

‡ જુઓ જમ્યાદ યશ્ત ક. ૩. "ઉપાઇરિ-સએન."

¶ જુઓ હોરમજદ યશ્ત ક. ૨૮. "ગઇરિ-ઉષિ-દરેનેમ."

§ જુઓ જમ્યાદ યશ્ત ક. ૫૯. "જરયંઘ્હે વોઉરૂ કષહે."

‖ જુઓ જમ્યાદ યશ્ત ક. ૬૬. "જરયો યત કાંસૂમ."

શાહનશાહ્![૪૮] હમા-જોર્[૪૯] વઝોર્ગ્[૫૦] ફ્રમાદાર્.[૫૧] (૧૨) હમા-જોર્[૫૨] હફ્ત-કેશ્વર્-જમીન્[૫૩] *અરેજહ્,[૫૪] *સવહ્,[૫૫] *ફ્રદદફ્શ્,[૫૬] *વીદદફ્શ્,[૫૭] *વોરૂ-બરેશ્ત,[૫૮] *વોરૂ-જરેશ્ત,[૫૯] *ખનરસ-બામી,[૬૦] પ[૬૧] મ્યાંને[૬૨] જાદાંન્[૬૩] ફ્રોખ્તુમ,[૬૪] અશોતુમ,[૬૫] પાશૂમ,[૬૬] યશ્તે[૬૭]-યજદાંન્[૬૮] જરૂથોશ્ત[૬૯] સ્પિતમાંન્[૭૦] અશો-ફ્રોહર્.[૭૧]

(૧૦) બુલંદીએ પહોંચેલાં[૩૨] રવાન[૩૧] સાથે હમશરીક[૩૦] (થાઓ), કે જે[૩૩] રાસ્તી,[૩૭] ભલાઈ,[૩૯] તથા[૩૮-૪૦] અમલ્યાતમાં[૩૬] પહેલાંમાં[૩૪] પહેલું[૩૫] (તથા) દીન-સમજાવનાર[૪૨] અને[૪૩] કાયદા-સમજાવનાર[૪૪] થઈ ગયું છે![૪૫] (૧૧) દેશના-દેશપતિ[૪૭] શહેનશાહની[૪૮] સાથે હમશરીક[૪૬] (થાઓ)! બુજોર્ગ[૫૦] હોકમ-આપનાર[૫૧] સાથે હમશરીક[૪૯] (થાઓ)! (૧૨) સાતે કેશ્વર-જમીન[૫૩] અરેજહી;[૫૪] સવહી,[૫૫] ફ્રદદફ્શુ,[૫૬] વીદદફ્શુ,[૫૭] વોઉરૂ-બરેશ્તી,[૫૮] વોઉરૂ જરેશ્તી[૫૯] તથા ખનીરથબામીમાં[૬૦] જન્મેલાઓની[૬૩] અંદર[૬૧-૬૨] સૌથી મુબારક[૬૪] સૌથી અશો,[૬૫] સૌથી પહેલાં[૬૬] યજદોથી[૬૮] ઈન્તેયલા[૬૭] (અશો) સ્પીતમાન[૭૦] જરથોશ્તના[૬૯] અશો ફ્રોહર[૭૧] સાથે હમશરીક[૫૨] (થાઓ)!

(૧૩) હમા-જોર્[૭૨] અથોર્નાંન્[૭૩] સેપાહ્વદ્[૭૪] ફીરોજ્ગર્[૭૫] આદરાંન્[૭૬] શાહ્[૭૭] તગી[૭૮] દાદ્[૭૯] "†આદર્-ફ્રાહ્[૮૦]"! હમા-જોર્[૮૧] રથૅશ્તારાંન્[૮૨] સેપાહ્વદ્[૮૩] તગી[૮૪] દાદ્[૮૫] અયાફ્ત[૮૬] "આદર્-ગોશસ્પ્"![૮૭] હમા-જોર્[૮૮] ફીરોજ્ગર્[૮૯] વાસ્ત્રયોસાંન્[૯૦] સેપાહ્વદ્[૯૧] ખોદાય્[૯૨] કેર્ફેગર્[૯૩] "આદર્-બૂર્જીન્[૯૪]" ફીરોજ્ગર્.[૯૫]

(૧૩) અથોરનાનોના[૭૩] સેપાહીગીરીવાળા[૭૪] ફતેહમંદ[૭૫] પાદશાહી[૭૭] શક્તિ[૭૮]-પામેલા[૭૯] આતશ[૭૬] આદર-ફ્રાહ[૮૦] સાથે હમશરીક[૭૨] (થાઓ)! રથેશ્તારોના[૮૨] સેપાહીગીરીવાળા[૮૩] શક્તિ[૮૪] પામેલા[૮૫] તથા મેળવેલા[૮૬] આદર-ગોશસ્પ[૮૭] સાથે હમશરીક[૮૮] (થાઓ)! ફતેહમંદ[૮૯] વાસ્ત્રયોશના[૯૦] સેપાહીગીરીવાળા[૯૧] સવાબકાર[૯૩] સાહેબ[૯૨] ફતેહમંદ[૯૫] આદરબૂરજીન[૯૪] સાથે હમશરીક[૮૮] (થાઓ)!

(૧૪) અનઓશહ્[૯૬] રવાંન્[૯૭] બાદ્[૯૮], રવાંન્[૯૯]-ઈ રદાંન્,[૧૦૦] દસ્તુરાંન્,[૧] મોબદાંન્,[૨] હેર્બદાંન્,[૩] વેહ્-દીનાંન્[૪] ચાશીદારાંન્,[૫] હાવસ્તાંન્,[૬] કે[૭] અવર્[૮] પ[૯] ઇન્[૧૦] જમીને[૧૧] તનોમંદ્[૧૨] બેવદદ્-હેંદ્[૧૩]!

---

* જુઓ રજે યશ્ત ફ. ૯, ૧૦, ૧૧, ૧૨, ૧૩, ૧૪, ૧૫.

† આતશ ન્યાએશમાં દરેક આતશના કેબલા સાથે ભણાતો બુલંદમાં બુલંદ આતશ; જેમકે "આતશ બેહેરામ આદર ફ્રાહ;" "આતશ આદરાંન આદર ફ્રાહ" અથવા "આતશ દાદગાહ આદર ફ્રાહ."

અનઓશહ્[૧૪] રવાંન[૧૫] બાદ્,[૧૬] રવાંન-ઇ[૧૭] *ગયોમર્દ્-[૧૮] વ[૧૯] †હુઓશંગ[૨૦] વ[૨૧] ‡તહ્મૂરસ્પ્[૨૨] વ[૨૩] ¶જમશીદ્,[૨૪] ⁑ફ્રેદૂન[૨૫] વ[૨૬] §મિનો-ચેહ્ર્[૨૭] બામી,[૨૮] વ[૨૯] ‖હુજોબે[૩૦] તહ્માસ્પાંન,[૩૧] કએ§§-કોબાદ્,[૩૨] કએ-**કાઉસ,[૩૩] કએ††-સ્યાવક્ષ,[૩૪] કએ‡‡-ખુસ્રૂ,[૩૫] કએ-લોહ્રાસ્પ્,[૩૬] કએ-⁑⁑વીશતાસ્પ્,[૩૭] ¶¶વેહ્મન[૩૮] અસ્પંદ્યારાંન.[૩૯] (૧૫)અનઓશહ્[૪૦] રવાન[૪૧] બાદ્[૪૨], રવાંન-ઇ[૪૩] જરૂથોશ્ત[૪૪] સ્પિતમાંન[૪૫] અશો-ફ્રોહર,[૪૬] અવા[૪૭] હમા[૪૮] અથોરૂનાન[૪૯] રથએશ્તારાંન[૫૦] વાસ્ત્રયોસાંન[૫૧] હુતોખ્શાંન[૫૨] દહ્માંન,[૫૩] કે[૫૪] પ[૫૫] અશાહી[૫૬] યજેંદ્,[૫૭] નેકીહ્[૫૮]-અરૂજાંનીહ્[૫૯] હેંદ્[૬૦]! રામશ્નીહ્[૬૧] વ[૬૨] શાદીહ્[૬૩] વ[૬૪] પદ્ગાંનીહ્[૬૫] વ[૬૬] નેકીહ્[૬૭] એજ્[૬૮] સૂએ[૬૯] નીમ[૭૦]-રોજ[૭૧] અંદર[૭૨] આયાદ્![૭૩] દર્દ્[૭૪] વ[૭૫] વીમારીહ્[૭૬] વ[૭૭] દુશખારીહ્[૭૮] વ[૭૯] અનાકીહ્[૮૦] વસ્તાકીહ્[૮૧] હરૂવસ્પ્[૮૨] પત્યારે[૮૩] એજ્[૮૪] સૂએ[૮૫] અવાખ્તર[૮૬] બે-દ્વારાદ્![૮૭] ¶¶વેહાંન[૮૮] પાદ્શાહ્[૮૯] બેંદ્;[૯૦] વતરાંન[૯૧] અપાદ્શાહ્[૯૨] બેંદ્![૯૩] એજ્[૯૪] કર્દ્[૯૫] વ[૯૬] કુનશ્ને[૯૭] ખીશ[૯૮] અવાખ્શ[૯૯] પશેમાંન[૧૦૦] બેંદ્;[૧] મા[૨] એમા-અચ્-રા[૩] મનશ્ને[૪] ગવશ્ને[૫] કુનશ્ને[૬] અંદર[૭] ફ્રારૂનીહ્[૮] બાદ્[૯]!

(૧૪) દીનના સરદારો[૧૦૦] દસ્તુરો,[૧] મોબેદો,[૨] એરવદો,[૩] ભલી દીનવાળા[૪] દીની-અમલ્યાતવાળા[૫] તથા શાગેર્દો[૬] કે[૭] જેઓ આ[૧૦] ગેતીની[૧૨] જમીન[૧૧] ઉપરથી[૮-૯] ગુજર-પામ્યા[૧૩]-છે, તેઓનાં રવાંનો[૯૯] અમર્ગ[૯૬]-રવાંન[૯૭] થાઓ[૯૮]!

---

* જુઓ ફ્રવરદીન યશ્ત ફ. ૮૭ "ગયેહે મરેથ્નો."

† જુઓ આવાં યશ્ત ફ. ૨૧ "હઓષ્યંઘહો પરદાતો."

‡ જુઓ જમ્યાદ યશ્ત ફ. ૨૮ "તખ્મેમ્ ઉરૂપિ."

¶ જુઓ મોટી હોમ યશ્ત ફ. ૪ "યિમો ક્ષએતો હ્વાંથ્વો."

⁑ જુઓ બેહેરામ યશ્ત ફ. ૪૦ "થ્રએતઓને."

§ જુઓ ફ્રવરદીન યશ્ત ફ. ૧૩૧ "મનુશ્ ચિથ્રહે અઇર્યાવહે."

‖ જુઓ ફ્રવરદીન યશ્ત ફ. ૧૩૧ "ઉજવહે તુમાસ્પહે."

§§ જુઓ જમ્યાદ યશ્ત ફ. ૭૧ "કવએમ્ કવાતેમ્."

** જુઓ જમ્યાદ યશ્ત ફ. ૭૧ "કવએમ્ ઉસદનેમ્."

†† જુઓ જમ્યાદ યશ્ત ફ. ૭૧ "કવએમ્ સ્યાવર્ષાનેમ્"

‡‡ જુઓ જમ્યાદ યશ્ત ફ. ૭૪ "કવએમ્ હઓસ્રવંઘ્હેમ્."

⁑⁑ જુઓ જમ્યાદ યશ્ત ફ. ૮૪ "કવએમ્ વીશ્તાસ્પેમ્."

¶¶ એની મુકાબેલ જુઓ હોશબાંમ પાનું ૨૪ "વસો-ક્ષથ્રો ખ્યાત અપવ; અવસો-ક્ષથ્રો ખ્યાત્ દ્રવાઓ."

ગયોમર્દ,[૧૮] હોશંગ,[૨૦] તેહમુરસ્પ[૨૨], જમશીદ,[૨૪] ફ્રેદુન,[૨૫] તથા ઝળકતા[૨૮] મીનોચહેરનાં[૨૭] રવાંનો,[૧૭] અને તેહમાસ્પના[૩૧] બેટા હુઝુએ,[૩૧] કએકોબાદ,[૩૨] કએકાઉસ,[૩૩] કએસ્યાવક્ષ,[૩૪] કએખુશરૂ,[૩૫] કએલોહરાસ્પ[૩૬] અને કએગુશતાસ્પ[૩૭] તથા અસફંદયારના[૩૯] બેહમન[૩૮] (નાં રવાંનો) અમર્ગ[૧૪]-રવાંન[૧૫] થાઓ ![૧૬] (૧૫) અશો ફ્રોહર સાથનાં[૪૬] (અશો) સ્પિતમાંન[૪૫] જરથોશ્તનું[૪૪] રવાંન[૪૩] અમર્ગ[૪૦] રવાન[૪૧] થાઓ !-[૪૨] અને વળી[૪૭] તમામ[૪૮] અથોરનાન,[૪૯] લડવૈયા,[૫૦] ખેતીકારો[૫૧] અને ધંધાદારીઓ[૫૨]-(તમામ) ભલાંઓ[૫૩] કે જેઓ[૫૪] અશોઈને[૫૬] લીધે[૫૫] ઈજાયલા[૫૭] છે, અને નેકીને[૫૮] લાયકના[૫૯] છે,[૬૦] (તેઓનાં રવાનો બી અમર્ગ રવાંન થાઓ !) ખુશી,[૬૧] ખુશાલી[૬૩] અને[૬૫-૬૨] નેકી[૬૭], મધ્યાંન[૭૦-૭૧] (એટલે દક્ષીણ)ની બાજુ[૬૯] તરફથી[૬૮] અંદર[૭૨] આવે ![૭૩] દરદ[૭૪] બીમારી[૭૬] દુઃખ[૭૮] તથા[૭૫] હેરાનગતી[૮૦] તથા[૭૯] દમ-દાતી[૮૧]—તમામ[૮૨] મુશ્કેલીઓ,[૮૩] ઉત્તર-દિશાની[૮૬] બાજુ[૮૫] તરફથી[૮૪] નહાશી જાય ![૮૭] ભલાંઓ[૮૮] પાદશાહીવાળા[૮૯] થાએ ![૯૦] દુષ્ટ માણસો[૯૧] પાદશાહીવગરના[૯૨] થાએ[૯૩]! કીધેલાંથી[૯૫] તથા[૯૮] પોતાની[૯૮] કરણીથી[૯૭-૯૪] પશેમાન થઈ[૧૦૦] દુર રહેનારા[૯૯] થાય ![૧] વળી અમારે માટે તો[૨-૩] મનશ્ની[૪] ગવશ્ની[૫] કુનશ્ની[૬] ભલાઈની[૮] અંદર[૭] રહે ![૯]

(૧૬) હેચ્[૧૦] કસ્[૧૧] એજ્[૧૨] મ્યાંન્[૧૩] પ[૧૪] દીવ્-યાજ્[૧૫] કર્દન્[૧૬] કે[૧૭] પ[૧૮] તન્[૧૯] અયોપ્[૨૦] ખાસ્તે,[૨૧] અયોપ્[૨૨] પ રવાંન્[૨૩] જ્યાંન્[૨૪] બાદ્![૨૫] કે[૨૬] રા[૨૭] વીશ[૨૮] આવાયદ્,[૨૯] વીશ[૩૦] બાદ્![૩૧] કે[૩૨] રા[૩૩] વેહ્[૩૪] આ-વાયદ્,[૩૫] વેહ્[૩૬] બાદ્![૩૭] કે[૩૮] રા[૩૯] જન[૪૦] આવાયદ્,[૪૧] જન્[૪૨] બાદ્![૪૩] કે[૪૪] રા[૪૫] ફ્રજંદ્[૪૬] આવાયદ્,[૪૭] ફ્રજંદ્[૪૮] બાદ્![૪૯] ગેતીહા[૫૦] અએદૂન[૫૧] બાદ્,[૫૨] ચૂન્[૫૩] તન્[૫૪] કામ[૫૫] અંદર્[૫૬] ફ્રારૂની;[૫૭] મીનોઇહા[૫૮] અ-એદૂન[૫૯] બાદ્,[૬૦] ચૂન્[૬૧] રવાન્[૬૨]-કામ[૬૩] અંદર્[૬૪] અશાહી.[૬૫] (૧૭) બે-રસાદ્[૬૬] ઇન્[૬૭] આફ્રીન્[૬૮] ઓય્[૬૯] તને[૭૦] શૂમા[૭૧] વેહાંન્[૭૨] હન્જમનાંન્[૭૩] વેહ્-દીનાંન્![૭૪] અવજૂનીહાતર્[૭૫] પ[૭૬]-કામ[૭૭] બાદ્![૭૮] અયાફ્રૂત[૭૯]-ખાસ્તાર્[૮૦]-હોમ્[૮૧] બહેરે[૮૨] જીંદ્ગાંની[૮૩] કે[૮૪] ઓરા[૮૫] દાદાર્ અહુર્-મજદ્[૮૬] બર્હેનીદ્[૮૭] એસ્તાદ્![૮૮] એહ્રમન[૮૯] દ્વંદ્[૯૦] એજ્[૯૧] અ-યોવે[૯૨] વરૂજીદ્.[૯૩] નબાનજદિશ્તાંન્[૯૪] યક્[૯૫] યક્-સદ્[૯૬] પ[૯૭] અવજૂન્[૯૮] બાદ્![૯૯] અયાફ્રૂત[૧૦૦]-ખાસ્તાર્[૧]-હોમ,[૨] કે[૩] રાદ્[૪] આવાદ્[૫] બાદ્![૬] રાસ્ત[૭]-ગોઆફ્રીંગાંન્[૮] બાદ્![૯] *દાના[૧૦] પાદ્શાહ્[૧૧] બાદ્![૧૨] દુશ્-દાના[૧૩] અપાદ્શાહ્[૧૪] બાદ્![૧૫] દીને[૧૬] વેહ્[૧૭] માજદયસ્નાંન્[૧૮] પ[૧૯] હફ્ત-કેશ્વર્-જમીન્[૨૦] રવા[૨૧] જીઆંન્[૨૨] બાદ્![૨૩] આવ્[૨૪] તજશ્ને,[૨૫]

* એની મુકાબેલ જુઓ હોશબામ પાનું ૨૪. વળી જુઓ યજશ્ને હા ૮; ફ. ૫. "વસો-ક્ષથ્રો ખ્યાત અષવ; અવસો-ક્ષથ્રો ખ્યાત દ્રવાઓ." વળી પાનું ૪૪૦ મું; ફૂટનોટ જુઓ.

ઉર્વરાંન્[26] વખ્શશ્ને,[27] જોરૂદાયાંન્[28] પ[29] ચમશ્ને,[30] *એમા-અચ્ રા[31] મનશ્ને[32] ગવશ્ને[33] કુનશ્ને[34] રાસ્ત્[35] ફ્રારૂન્[36] બાદ્![37] કે[38] આંન્[39] બહેર્[40] અંદા[41]-સર્[42] પ[43] મર્દાંન્[44] રા[45] પાદ્-દહેશ્ને[46] દહેશ્તારૂ,[47] તા[48] એમા[49] પાદ્-દહેશ્નીહાતર્[50] બૂંદીહાતર્[51] યાદ્[52] બાદ્,[53] અચોપ્[54] પ ગેતી,[55] અચોપ્[56] પ મીનો![57] અનઓશહ્[58] રવાંન્[59] બાદ્[60] રવાંને[61] જરતોશ્તે[62] સ્પિતમાંન્[63] અશો-ફ્રોહર,[64] અવા[65] હમા[66] અથોર્નાંન્[67] રથએશ્તારાંન્[68] વાસ્ત્ર્યોસાંન્[69] હુતોખ્શાંન્.[70]

(૧૬) દેવ-યસ્નની[15] કરવાને[16] માટે[14] (નાઓની) અંદરથી[13] તે[12] શખ્સ[11] કે જે[17] તનને[18] માટે[19] દોલત[21] અથવા[20-22] તો રવાંનને[23] માટે હલાકી ભોગવનાર[24] હોય તે કુચ બીસાદ વગરનો[10] થાય![25] જે કોઇને[26-27] ઘણું[28] જરૂરનું[29] હોય[36] તે ઘણું[30] પામો![31] જે કોઈને[32-33] ભલું[34] જરૂરનું હોય[35] તેને ભલું[36] હોજો![37] જેને[38-39] ધણીઆણીની[40] જરૂર હોય[41] તેને ધણીઆણી[42] મલજો![43] જે કોઇને[44-45] માટે ફરજંદ[46] જરૂરનાં હોય[47] તેને ફરજંદ[48] થજો![49] જે પ્રમાણમાં[53] શારીરિક[54] ઇચ્છા[55] ભલાઈમાં[57-56] (હોય) તે પ્રમાણમાં[51] ગેતીમાં[50] એમ[51] થજો,[52] (અને) જે પ્રમાણમાં[61] રવાનની[62] ખાહેશ[63] અશોઈમાં[65-64] હોય તે પ્રમાણમાં[59] મીનોઈ રીતે[58] એમ[59] થજો![60] (૧૭) આ[67] આફરીન[68] તમો[71] ભલાંઓ,[72] ભલી-દીનના[74] અનજુમનને[73] પોતાને[69-70] પહોંચો,[66] અને વધારે વૃદ્ધિકારક રીતે[75] મોરાદવાળા[76-77] થાઓ![78] દાદાર હોરમજદે[79] જીંદગીનો[83] જે[84] હીસ્સો[82] તેનેમાટે[85] પેદા કરી[87] રાખેલો[88] છે તેની મોરાદ[89] ચાહુંછું![80-81] પાપી[90] અહરેમન[89] બીજી રીત[92] થી[91] કામ કરેછે.[93] નબાનજદિશ્ત ને લગતાં રવાનો તરફનાં[94] એક[95] એક-સોગણું[96] વધારામાં[98-97] થજો![99] હું મોરાદ[100] ચાહુંછું[1-2] કે[3] "રાદી"[4] આબાદ[5] થાઓ[6]! રાસ્તી[7] મશહુર[8] થાઓ[9]! ઈલ્મવાલા[10] પાદશાહીવાળા[11] થાઓ[12]! બદ-જાણકાર[13] પાદશાહી વગરના[14] થાઓ![15] ભલી[17] માજદયસ્ની[18] દીન[16] હફ્તકેશ્વર જમીન[20] ઉપર[19] ફેલાય[21] અને જીવતી[22] રહે![23] પાણીનું[24] વહેવું,[25] ઝાડપાનની[26] વધ,[27] તથા અનાજના[28] આમ તેમ હાલવા[30] માટે,[29] અમારે ખાતર બી[31] મનશ્ની[32] ગવશ્ની[33] કુનશ્ની[34] રાસ્ત[35] અને ભલાં[36] રહે,[37] જેથી[38] કરીને પેલો[39] હિસ્સો[40] લોકોને[44] માટે[43-45] સેવટ[42] સુધી[41] બદલો[46] આપનાર[47] થાય અને તેથી[48] ગેતી[55] અથવા[54-56] મીનોમાં[57] અમને[49] બદલા તરીકે[50] સંપૂર્ણ રીતે[51] યાદ[52] રહો[53]! અશો ફરોહર સાથનાં[64] (અશો) સ્પિતમાંન[63] જરતોશ્તનું[62] રવાન[61] તેમજ[65] તમામ[66] અથોરનાનો[67] લડવૈયા,[68] ખેતીકાર,[69] તથા ધંધાદારીઓનાં[70] (રવાંનો) અમર્ગ[58] રવાંન[59] થાઓ[60]!

---

* જુઓ એનેજ મળતું વાકય પાનું ૪૪૦ મું—"મા એમા-અચ્રા મનશ્ને ગવશ્ને કુનશ્ને અંદર્ ફ્રારનીહ્ બાદ્!"

(૧૮) *દહુમાંન્[૭૧] કે[૭૨] પ[૭૩] ઇન્[૭૪] મ્યજદ્[૭૫] ફ્રાજ્-રસીદ્[૭૬] હેંદ્![૭૭] એજ્[૭૮] ઇન્[૭૯] મ્યજદ્[૮૦] બહેરૂ[૮૧] આમદન્[૮૨] બહેરૂ[૮૩] ગેરફતન,[૮૪] હરૂ[૮૫] ગામી[૮૬] રા[૮૭] હજારૂ[૮૮] વ[૮૯] દ્રીસદ્[૯૦] ગાંમ્[૯૧] વહિશ્ત્[૯૨] રોશન્[૯૩] ગરોથ્માંની[૯૪] બે-પદીરાદ્[૯૫]! (૧૯) પ[૯૬] ફ્રાજ્-આમદન્[૯૭] કેરૂફે[૯૮] બે-અવઝાયાદ્![૯૯] પ[૧૦૦] અવાજ્[૧] શૂદન્[૨] ગુનાહ[૩] ઓય્[૪] બૂન્[૫] બેશ્વાદ્[૬] વ[૭] ગેતી[૮] નેકૂ[૯] બાદ્[૧૦]! વ[૧૧] મીનો[૧૨] વેહ[૧૩] બાદ્[૧૪]! સરૂ[૧૫]-ફ્રઝાંમ[૧૬] અશાહી[૧૭] બે-અવઝાયાદ્![૧૮] રવાંન્[૧૯] ગરોસ્માંની[૨૦] બાદ્[૨૧]! રવાંન્[૨૨] ગરોસ્માંની[૨૩] બાદ્[૨૪]! રવાંન્[૨૫] ગરોસ્માંની[૨૬] બાદ્![૨૭] અશો[૨૮] બેદ્[૨૯] દેરૂ-જી[૩૦]! અથ[૩૧] જમ્યાત્[૩૨] યથ[૩૩] આફ્રીનામિ![૩૪]

† હુમતનાંમ્[૩૫] હૂખ્તનાંમ્[૩૬] હુવરૂશ્તનાંમ્[૩૭] યદચા[૩૮] અન્યદચા[૩૯] વેરેજ્યમ્નનાંમ્ચા[૪૦] વાવેરેજનનાંમ્ચા[૪૧] મહી[૪૨] અઇબી-જરેતારો[૪૩] ન-એનએસ્તારો[૪૪] યથના[૪૫] વોહુનાંમ્[૪૬] મહી[૪૭]!

§ યથા અહૂ વઇર્યો (૨૧) અષેમ વોહૂ (૧૨).

યથા અહૂ વઇર્યો (૨) યસ્નેમ્ચ વહ્‌મેમ્ચ અઓજસ્ચ જવરેચ આફ્રીનામિ, સ્રઓષહે અષ્યેહે, તખ્મહે, તનુ-માંથ્રહે, દરેષી, દ્રઓશ, આહુઇર્યેહે અષેમ વોહૂ (૧).

☞ અહ્‌માઇ રએશ્ચ; હઝંઘ્રેમ; જસ મે અવંઘહે; કેરૂફે મોઝદ્; અષેમ વોહૂ (૧).

(૧૮) ભલાંઓ[૭૧] કે જેઓ[૭૨] આ[૭૪] મ્યજદને[૭૫-૭૩] પહોંચી ગયલા[૭૬-૭૭] છે તેઓ આ[૭૯] મ્યજદની[૮૦] અંદરથી[૭૮] હિસ્સાને વાસ્તે[૮૧] આવીને[૮૨] હિસ્સો[૮૩] લઈ જવાના[૮૪] દરેક[૮૫] પગલાંને[૮૬] માટે[૮૭] બારસો[૮૮-૮૯-૯૦] પગલાં[૯૧] સૌથી સરસ[૯૨] રોશન[૯૩] ગરોથ્માંન[૯૪] તરફ કબુલ ફરમાવજો![૯૫] (૧૯) આવવાથી[૯૭] કરીને[૯૬] સવાબનો[૯૮] વધારો થાઓ![૯૯] પાછા[૧] જવાને[૨] વાસ્તે[૧૦૦] ગુનાહ[૩] તેનાં[૪] મુળમાં[૫] જાય;[૬] ગેતી[૮] નેક[૯] થાઓ,[૧૦] અને[૧૧] મીનો[૧૨] ભલી[૧૩] થાઓ[૧૪]! આખેરે[૧૫] છેડે[૧૬] અષોઇની[૧૭] વૃદ્ધિ થાઓ[૧૮]! રવાન[૧૯] ગરોથ્માંની[૨૦] થાઓ,[૨૧] રવાન[૨૨] ગરોથ્માંન[૨૩] પામો,[૨૪] રવાન[૨૫] ગરોથ્માંની[૨૬] થાઓ[૨૭]! અશો[૨૮] થાઓ[૨૯] તથા લાંબી-જીંદગીવાલા[૩૦] થાઓ! જેમ[૩૩] હું દુવા ગુજારૂંછું[૩૪] તેમ[૩૧] આમીન થાઓ[૩૨]! આએ દુન્યાને માટે[૩૮] તથા પેલી દુન્યાને માટે[૩૯] હુમત[૩૫] હૂખ્ત[૩૬] તથા હવરશ્ત[૩૭] મુજબ અમલ કરનારાઓની[૪૦] તથા અમલ કરી ગયલાઓની[૪૧] વખાણ કરનારા[૪૩] તથા તેઓ ઉપર ધ્યાન આપનારા[૪૪] છીયે,[૪૨] જેથી કરીને[૪૫] હમો ભલાંઓમાંના[૪૬] થઇયે છીયે.[૪૭]!

---

* આ આખો ફકરો દરેક આફરીનને છેડે આવેછે, અને એની અંદર ઘણુજ બુલંદ દુવાના વિચારો ક્રીયા ખતમ કરતી વખતે ખાસ ફેંકવામાં આવેછે.

† એ આખો ફકરો દરેક આફ્રીન્ગાંનની ક્રીયામાં ફૂલ ઉંચકતી વખતે ખાસ ભણવામાં આવે છે.

§ આ "યથા," "અષેમ" વગેરે ભણ્યા પછી "આફ્રીન" તમામ થાય છે.

આફ્રીન્-ઈ-ગાહંબાર્.

ગાહાંમ્બારની આફરીન.

(૧) હુમા-જ઼ોરૂ[૧] હુમા[૨] અશો[૩] બેદ્[૪]! હુમા-જ઼ોરૂ[૫] હુમા[૬] નેકી[૭] બાદ્![૮] હુમા-જ઼ોરૂ[૯] બાદ્[૧૦] દાદારૂ અહુરૂમજ઼્દ્[૧૧] રયોમંદ્[૧૨] ખોરેહોમંદ્[૧૩] અમેશાસ્પંદાન્![૧૪] (૨) હુમા-જ઼ોરૂ[૧૫] બાદ્[૧૬] આદરાંન્[૧૭] આતશાંન્![૧૮] હુમા-જ઼ોરૂ[૧૯] બાદ્[૨૦] ફ્રવશ્[૨૧] અશોઆંન્[૨૨]! હુમા-જ઼ોરૂ[૨૩] બાદ્[૨૪] દીને[૨૫] વેહે[૨૬] માજ઼્દયસ્નાંન્![૨૭] (૩) હુમા-જ઼ોરૂ[૨૮] બાદ્[૨૯] વેહાંને[૩૦] હફ્ત-કેશ્વરૂ-જમીન્,[૩૧] કુ[૩૨] પ[૩૩] દાદ્[૩૪] વેહ્-દીને[૩૫] પઓઇર્યો-ટ્‌કૅશીહા,[૩૬] કુ[૩૭] પ[૩૮] અવીજ઼ે[૩૯] વેહ્-દીને[૪૦] માજ઼્દયસ્નાન્[૪૧] અસ્તોવાંન્[૪૨] હેંદ્![૪૩] એમાંન્[૪૪] અવા[૪૫] એશાંન્,[૪૬] એશાંન્[૪૭] અવા[૪૮] એમાંન્,[૪૯] હુમા-જ઼ોરૂ[૫૦] હમ્-બહેરૂ[૫૧] હમ્-યારેદ્![૫૨]

(૧) તમામ[૨] અશો[૩] (સાહેબોની સાથે) હમશરીક[૧] થાઓ![૪] તમામ[૬] નેકી[૭] (વાળા સાહેબો સાથે) હમશરીક[૫] થાઓ[૮]! નુરમંદ[૧૨] (અને) ખોરેહથી ભરપુર[૧૩] દાદાર હોરમજદ[૧૧] તથા અમશાસ્પંદોની[૧૪] સાથે હમશરીક[૯] થાઓ[૧૦]! (૨) (તમામ) આતશો[૧૮] તથા આદરો[૧૭] સાથે હમશરીક[૧૫] થાઓ[૧૬]! અશો ના[૨૨] ફરોહર[૨૧] સાથે હમશરીક[૧૯] થાઓ[૨૦]! ભલી[૨૬] માજ઼દયસ્ની[૨૭] દીન[૨૫] સાથે હમશરીક[૨૩] હોજો[૨૪]! (૩) હફત-કેશ્વર જમીન[૩૧] ઉપરનાં (તમામ) ભલાંઓ[૩૦] સાથે હમશરીકી[૨૮] હોજો,[૨૯] કે[૩૨] જેઓ "પઓઈર્યો-ટકએશ[૩૬]" (યાને દીનમાં આગળ વધેલા) તરીકે ભલી-દીનના[૩૫] કાયદા[૩૪] ઉપર[૩૩] અને જેઓ[૩૭] પાક[૩૯] માજદયસ્ની[૪૧] ભલી-દીન[૪૦] ઉપર[૩૮] આસ્થા-રાખનારા[૪૨] છે[૪૩]! તેઓની[૪૬] સાથે[૪૫] અમો[૪૪] તથા અમારી[૪૯] સાથે[૪૮] તેઓ[૪૭] હમશરીક[૫૦] (થઈને) હમ-બહેરે[૫૧] મેળવવા માટે અરસ-પરસ મદદ કરીએ[૫૨]!

(૪) હુમા-જ઼ોરૂ[૫૩] બાદ્[૫૪] અર્દા-ફ્રવશ્[૫૫] ફીરોજ઼્ગરૂ,[૫૬] કે[૫૭] રાદ્[૫૮] યજશ્ને[૫૯] કર્દ્-હોમ,[૬૦] દરૂન્[૬૧] યશ્ત-હોમ,[૬૨] મ્યજ઼્દ્[૬૩] હુમા-રાઇનમ,[૬૪] અયોકર્દ્હા[૬૫] પ[૬૬] ગંજે[૬૭] દાદારૂ અહુરૂમજ઼્દ્[૬૮] રયોમંદ્[૬૯] ખોરેહોમંદ્[૭૦] અમેશાસ્પંદાંન્[૭૧] બે-રસાદ્[૭૨]! અઓજ઼[૭૩] વ[૭૪] જ઼ોરૂ[૭૫] નીરૂ[૭૬] તગી,[૭૭] અમાવંદી[૭૮] ફીરોજ઼્ગરી,[૭૯] હુમા[૮૦] ફ્રવશે[૮૧] અશોઆંન્[૮૨] બે-રસાદ્[૮૩]! હુમા[૮૪] ફ્રવશ્[૮૫] અશોઆંન્[૮૬] એશાંન્[૮૭] અએદરૂ[૮૮] યાદ્[૮૯] બાદ્[૯૦]! (૫) અયાફ્રત[૯૧]-ખાસ્તારૂ-હોમ[૯૨] કુ[૯૩] કારે[૯૪] કેરૂફે[૯૫]-યજશ્ને[૯૬] દરૂન્[૯૭] વ[૯૮] મ્યજ઼્દ્,[૯૯] દહેશ્ની[૧૦૦] ઇ[૧] અશો-દાદ્,[૨] રાદી[૩] વ[૪] જ઼ોરૂ[૫]-બર્શ્‌ની,[૬] વ[૭] અશોઆંન્[૮] શ્નાઇશ્નીદારૂ[૯]-અવરે[૧૦] હુમા[૧૧]

કારે[12] કેરૂફે[13] અંદર[14] દાંમ[15] હમા[16] કુનમ[17] નાંમ્ચેશ્તીહાતરૂ;[18] રવાંને[19] એમા[20] અએદર[21] પ[22] હમ-કેરૂફે[23] ગુહાંન્[24] કર્દ[25] વ[26] રાઇ-નીદ્[27] પ[28] ખીશી[29]-પદીરશની[30] વ[31] રનાઇશને[32] ઇ[33] ક્રવપે[34] અ-શોઆંન[35] પ[36] ગંજે[37] દાદાર અહુરૂમજદ[38] રયોમંદ[39] ખોરેહોમંદ[40] અમેશાસ્પંદાંન્[41] બે-રસાદ્![42] (૬)* પાદ્-દહેશને[43] રાઇની-દારાંન્,[44] રખ્શશને,[45] એસ્તશને,[46] પતાએશને[47] બાદ્![48] યજદાંને[49] મીનોયાંન્,[50] યજદાંને[51] ગેતીયાંન્[52] મીનોઇ[53]-રોજગારૂ[54] ક્રવપે[55] અશોઆંન્[56] એજ[57] ગયોમર્દ[58] અંદા[59] સૂદમંદ[60] ફીરોજગરૂ[61] પુરૂ-ખોરેહ[62] સઓ-ષ્યઓસ;[63]—હસ્તાંન્,[64] બુદાંન્,[65] બેદાંન્[66] જાદાંન્,[67] અજાદાંન્,[68] આ-દહી[69] ઉજ-દહી,[70] દહમ,[71] નરૂ[72] નારીક,[73] અવરૂનાઇ,[74] પુરૂ-નાઇ,[75] હરૂ[76]-કે અવરૂ[77] ઇન્[78] જમીન્[79] પઇરિ[80] વેહ-દીની[81] ગુદા-રાંન્[82] શૂદ[83] હસ્ત;[84]—હમા[85] ક્રવપ[86] અશોઆંન્[87] રવાંને[88] એશાંન[89] પ[90] યાદ[91] કર્દ.[92] અરૂજાંની[93] હેંદ[94-95] ક્રવપ[96] વ[97] રવાંને[98] એશાંન્[99] પ[100] યાદ[1] કર્દ.[2] એમા[3] ઉમીદ-દારૂ[4] એશાંન્[5] પ[6] યાદ-કર્દ;[7] એશાંન્[8] કેરૂફેતરોમંદ[9] તરેમ;[10] હમા[11] ક્રવપ[12] વ[13] રવાંને[14] એશાંન્[15] વેહદીન[16] યજશને[17] કેરૂદારી,[18] મ્યજદ[19] રાઇનીદારૂ[20] અએદર[21] યાદ[22] બાદ્![23]

(૪) ફતેહમંદ[56] અદાંક્રવપ[55] સાથે હમશરીક[53] થાઓ,[54] કારણ[57] કે મેં "રાદી[58] ઈજીશને[59]" કીધી છે,[60] દરૂન[61] ઈજીયા છે,[62] અને મ્યજદ[63] સાથે ચાલુ કરૂં છું,[64] જે બધું સામટું થઈને[65] નુરમંદ[66] અને ખોરેહમંદ[67] દાદાર હોરમજદના[68] ખજાનામાં[67-66] તથા અમશાસ્પંદો[71] તરફ પહોંચો![72] અઓજ[73] તથા[74] જોર,[75] નીરૂ,[76] તગી,[77] હીંમત[78] તથા ફતેહમંદી[79] તમામ[80] અશો[82] ફરોહરોને[81] પહોંચો![83] તેઓ[87] તમામ[84] અશો[86] ફરોહરો[85] અહીંયાં[88] યાદ[89] હોજો[90]! (૫) હું મુરાદ[91] ચાહું[92] છું કે[93] જે ક્રિયારૂપી[94] સવાબનાં[95] કાર્યો—જેવાંકે ઈજીશને,[96] દરૂન,[97] મ્યજદ,[99] અશો-દાદની[2-1] બક્ષેશ,[100] રાદી-સખાવત,[3] અને[4] ક્રિયાની-જોર[5] લઈ જવી,[6] તથા[7] અશોની[8] ખુશ્નુદી કરવી[9]—જે દુન્યામાં[15-14] તમામ[11] સવાબનાં[13] કાર્યોની[12] ઉપરનાં[10] છે તે ખસુસ કરીને[18] હું કરૂં[16 17] છું તે, તથા મારા[20] રવાને[19] અહીંયાં[21] તમામ સવાબના[23] બાબમાં[22] કર્યું છે[25] તથા[26] આગળ વધાર્યું છે[27] તે અને અશો[35] ફરોહરોની[34] સાથની ખીશીની[29] પસંદગી[30] તથા[31] ખુશ્નુદી[32]—આ બધું નુરમંદ[39] અને ખોરેહમંદ[40] દાદાર હોરમજદના[38] ખજાનામાં[37 36] તથા

* આ છઠા ફકરાની શરૂઆતથી "શૂદ્ હસ્ત્" સુધીનો ભાગ "આફ્રીન-ઇ-અરૂદાક્રવપ"ના ૧૨ મા ફકરામાં બી આવે છે.

અમશાસ્પંદોને[41] પહોંચો![42] (૬) મીનોઈ વૃદ્ધિમાં આગળ વધારનારાંઓનો[44] વળતો-બદલો[43]—રોશની,[45] વધારો[46] ઉસ્તવારી[47] અને કાયમી[47] હોજો![48] મીનોઈ આલમના[50] યજદો[49] તથા ગેતીના[52] યજદો[51] તથા ગયોમર્દ-થી[58-57] તે ફાયદેમંદ[60] ફતેહમંદ[61] ખોરેહથી ભરપુર[62] સોશ્યોસ[63] સુધીના[56] મીનો[53] રોજગારવાળાં[54] અશોનાં[56] ફરોહરો,[55]—હૈયાતી ભોગવનારાંઓ,[64] આગળ થઈ ગયલાં,[65] હવે પછી થનારા,[66] જન્મેલાંઓ,[67] નહીં જન્મેલાંઓ,[68] આ જગો ઉપરના,[69] પેલી જગો ઉપરના,[70] પરહેજગાર,[71] નર[72] નારીઓ,[73] બાળકો[74] બચ્ચાંઓ[75] જે કોઇ[76] આ[78] જમીન[79] ઉપર[77] ગઈ પરમ સુધીમાં[80] ભલી દીનનાં[81] ગુજરી[82] ગયલાં[83] છે,[84]—તેઓનાં[86] તમામ[85] રવાંનો[88] અશોનાં[87] ફરોહરોની[89] મારફતે યાદ[91] કરવામાં આવ્યાં[92] છે. તેઓનાં[99] તમામ[95] ફરોહરો[96] અને[97] રવાંનો[98] લાયકાતવાળાં[93] છે,[94] અને યાદ[1] કરવામાં આવ્યાં[2] છે. મારી[3] તરફથી તે[5] ઉમેદ રાખનારાંઓને[4] યાદ[6] કરવામાં આવ્યાં [7] છે. તેઓ[8] મારા કરતાં[10] વધારે સવાબકાર[9] છે, તેઓનાં[15] તમામ[11] ફરોહરો[12] તથા[13] રવાંનો[14] ભલી દીનની[16] ઇજિશ્નેની[17] ક્રિયા[18] તથા મ્યજદ[19] જારી રાખવાની[20] મારફતે અહીંયાં[21] યાદમાં[22] હોજો[23]!

(૭) "*પંચાચ-ચથ્વરેસ્તેમ્ચ[24] મઇદ્દયો-જરેમ્યેહે[25] અષહે વહિશ્તહે[26] દથુષો[27]"—પ[28] ચેહેલ્-વ-પંજ્[29] રોજ[30] મન્[31] અહુરમજ્દ[32] અવા[33] અમેશાસ્પંદાંન્[34] ફ્રાજ્-તાશીદ્[35] હેંદ[36] કુ[37] આસ્માંન[38] દાદ્.[39] (૮) ગાહુંબારૂ[40] યશ્ત[41] વ[42] મઇદ્દયો-જરેમ-ગાહ્[43] નાંમ્[44] નેહાદ્,[45] અરૂદી-વહિશ્ત[46]-માહ્[47] દએ-પ-મહેરૂ-રોજ;[48] ખુરૂ-રોજ[49] ગાહ્[50] ગીરદ્[51] દએ-પ-મહેરૂ-રોજ[52] સરૂ[53] બહોદ્,[54] †મઇદ્દયો-જરેમ્યેહે[55] બૂદ્,[56] કુ[57] વીનારશ્ને[58] આસ્માંન્[59] અંદરૂ[60] આંન્[61] જમાન્[62] પએદા[63] બે-કર્દ.[64] અવા[65] અમેશાસ્પંદાંન્[66] મ્યજદ્[67] કર્દ.[68] મર્દૂમાંન્[69] પ[70] હમ-અંગુશીતે[71] આવાયદ્[72] કર્દ.[73] (૯) હરૂ[74] કે[75] એજ[76] આંન્[77] ગાહુંબારૂ[78] યજદ્,[79] અયાવ્[80] સાજદ્,[81] અયાવ્[82] ખુરદ્,[83] અયાવ્[84] દહદ્[85] (૧૦) અશ-કેરૂકે[86] અએદૂન્[87] બેદ્,[88] ચૂન્[89] કેશ[90] અંદરૂ[91] અખોઇ[92] અસ્તોમંદ્,[93] હજારૂ[94] મએશે[95]-દએનૂતે[96] અવા[97] વરેહ્[98] પ[99] અશો-દાદ્[100] અશાહી[1] વેહ્[2] રવાંન્[3]-દુશારમ્[4] રા,[5] પ[6] ઓયૂ[7] મર્દાંને[8] અશોઆંન્[9] દાદ્[10] હેદ્.[11] અવાજ[12]

* એ વાકય અવસ્તામાં છે, અને કોઈ એક નુસ્ક જે હાલ આપણી પાસે મોજુદ નથી તેમાંથી લેવામાં આવેલું હોય.

† એ શબ્દ અવસ્તા છે.

એજ્[૧૩] અશાહી[૧૪] વેહ્[૧૫] રવાંન્[૧૬] દુશારમ્[૧૭] રા,[૧૮] કે[૧૯] એજ્[૨૦] હુ-સ્તાંને[૨૧] પહેલૂમ્[૨૨] ઇન્[૨૩] અંદર્[૨૪] ઓય્[૨૫] મર્દૂમાંન્.[૨૬] હસ્ત્[૨૭] અ-વસ્તા[૨૮] ગવાહી[૨૯] પ[૩૦] હાદોખ્ત્[૩૧] એજ્[૩૨] આંન્[૩૩] જા[૩૪] પએદા:[૩૫] " *હજંધ્રેમ્[૩૬] મએષીનાંમ્[૩૭]-દએનુનાંમ્[૩૮] પઇતિ-પુથ્રનાંમ્[૩૯] નરાંમ્[૪૦] અષઓનાંમ્[૪૧] અષય[૪૨] વંઘહુય[૪૩] ઉરૂને[૪૪] પર-દઇથ્યાત્[૪૫] અએવહે[૪૬] હાતાંમ્[૪૭] ચિન્માને[૪૮] યત્[૪૯] અષહે[૫૦] વહિશ્તહે.[૫૧] " (૧૧) હર્[૫૨] કે ન[૫૩] યજદ્,[૫૪] ન[૫૫] સાજદ્,[૫૬] ન[૫૭] ખુરદ્,[૫૮] ન[૫૯] દહદ્,[૬૦] " †અય-સ્નીમ[૬૧] દસ્તે[૬૨] અંતરે[૬૩] મજદયસ્નાઇશ્[૬૪]—" અ-યજશ્ની[૬૫] દહેશ્[૬૬] અંદર્[૬૭] મજદયસ્નાંન્;[૬૮] કુ[૬૯] યજદાંન્[૭૦] યજશ્ની[૭૧] ઓય્[૭૨] ન[૭૩] પદીરેદ્,[૭૪] કે[૭૫] કુનદ્[૭૬] ન[૭૭] શાયદ્.[૭૮] વીશ્[૭૯] એજ્[૮૦] આંન્[૮૧] ગા-હુંબાર્[૮૨] અંદા[૮૩] ગાહુંબાર્[૮૪] હર્-રોજ્[૮૫] સદ્-વ-હશ્તાદ્[૮૬] સ્તીર્[૮૭] ગુનાહ્[૮૮] ઓય્[૮૯] બૂન્[૯૦] બહોદ્.[૯૧]

(૭) "અરદીબેહેશ્ત[૨૬] મહીનાના ૪૫ મા[૨૪] દીવસે દએ-પ-મહેરનો[૨૭] મઇદયોજરેમ"[૨૫]—૪૫મે[૨૯] દીવસે[૨૦-૨૮] મેં[૩૧] હોરમજદે[૩૨] તથા[૩૩] અમશા-સ્પંદોએ[૩૪] બનાવ્યો[૩૫] છે[૩૬] જેથી[૩૭] આસ્માંન[૩૮] પેદા કરવામાં આવ્યું.[૩૯] (૮) ગાહંબાર[૪૦] ઈજવામાં આવ્યો[૪૧] અને[૪૨] મઇદયો-જરેમના હીંગામનું[૪૩] નામ[૪૪] અરદીબેહેશ્ત[૪૬] મહીનાના[૪૭] દએ-પ-મહેર-રોજ[૪૮] સુધી આપવામાં આવ્યું.[૪૫] ખોરશેદ રોજે[૪૯] હીંગામ[૫૦] પકડીને[૫૧] દએ-પ-મહેર રોજે[૫૨] આખેર[૫૩] થાય[૫૪] છે તે મઇદયોજરેમનો[૫૫] (હીંગામ) હતો,[૫૬] કે જયારે તે[૬૧] જમાનામાં[૬૨-૬૦] આસ્માંનની[૫૯] વ્યવસ્થા[૫૮] પેદા[૬૩] કરવામાં આવી,[૬૪] અને[૬૫] અમશાસ્પંદો[૬૬] સાથે મ્યજદ[૬૭] કરવામાં આવી.[૬૮] માનવીઓએ[૬૯] બી તેજ મીસાલે[૭૧-૭૦] (મ્યજદ) કરવી[૭૩] જોઈએ.[૭૨] (૯) જે[૭૪] કોઈ[૭૫] આ[૭૭] ગાહંબારમાંનો[૭૮-૭૬] (કોઈબી) ઈજે[૭૯] અથવા[૮૦] કરે[૮૧] અથવા[૮૨] ચાશ્ની કરે[૮૩] અથવા[૮૪] પોતાનો હિસ્સો[૮૫] આપે, (૧૦) તેને[૮૬] જે પ્રમાણે[૮૯] હાડમંદ[૯૩] દુન્યામાં[૯૨-૯૧] એક હજાર[૯૪] નારી-મેંઢીઓ[૯૫] તેનાં બચ્ચાં[૯૮] સાથે[૯૭] કોઇએ[૯૦] પોતાનાં રવા-નના[૩] પ્યારને[૪] ખાતર[૫] આશોદાદ[૧૦૦] તરીકે[૯૯] અશો[૯] મરદે[૮-૬-૭] આપ્યાં[૧૦] હોય[૧૧] તેથી અશોઈ[૧] તથા બેહતરી[૨] પામે તેજ પ્રમાણે[૮૭] સવાબ[૮૬] પહોંચો[૮૮]! વળી[૧૨] રવાનના[૧૬] પ્યારને[૧૭] ખાતર[૧૮] અશોઈ[૧૪] તથા બેહતરી[૧૫] તે[૨૩] (પામે છે), કે[૧૮] જે માનવીઓમાં[૨૬-૨૪] હસ્તીમાં-જનારાઓમાંથી[૨૧-૨૦] સૌથી બુલંદ[૨૨] (હોય છે). અવસ્તામાં[૨૮] હાદોખ્ત-નુસ્કમાં[૩૧-૩૦] (એ બાબેની) ગવાહી[૨૯]

---

* જુઓ ફૂટનોટ પાનું ૪૪૬.

† એ વાકય અવસ્તામાં છે; જુઓ ગાહામ્બારનું આફ્રીન્ગાંન ફ. ૭.

છે.[૨૭] તે ત્યાં[૩૩-૩૪] (આ પ્રમાણે) જાહેર[૩૫] (છે): "હસ્તીમાં જનારા[૪૭] અશો[૪૧] નરોની[૪૦] એકજ[૪૬] (યાને) સૌથી સરસ[૫૧] અશોઈનીજ[૫૦] ખાહે-શમાં[૪૮] પોતાનાં ઉરવાનને[૪૪] માટેના ભલા[૪૩] આશીર્વાદમાં[૪૨] બચ્ચાં-સાથની[૩૯] નારી[૩૮]-મેંઢીમાંની[૩૭] હજારો[૩૬] બક્ષેશ-તરીકે-આપી દે.[૪૫]" (૧૧) જે કોઈ[૫૨] નહી[૫૩] ઇજે,[૫૪] નહી[૫૫] કરે[૫૬] અથવા નહી[૫૭] ચાશની કરે,[૫૮] યા નહી[૫૯] હિસ્સો-આપે[૬૦] તેને "મજદયસ્નાનોમાં[૬૪-૬૩] ઈજિશ્નેને-નાલાયક[૬૧] ઠેરવે."[૬૨] મજદયસ્નાનોમાં[૬૮-૬૭] તેને ઇજશ્ને માટે[૬૫] નાલાયક ઠેરવવો,[૬૬] કેમજે[૬૯] તેની[૭૨] ઈજિશ્ને[૭૧] યજદો[૭૦] નાકબુલ[૭૩] કરે છે,[૭૪] કારણ[૭૫] કે તે-નાથી કરી[૭૬] શકાય[૭૮] નહીં.[૭૭] તે[૮૧] ગાહંબાર[૮૨] થી[૮૦] (આવતા) ગાહંબાર[૮૪] સુધી[૮૩] દરરોજ[૮૫] ૧૮૦[૮૬] સ્તીર[૮૭] જેટલો[૮૯] ગુનાહ[૮૮] ઉત્પન્ન[૮૯-૯૦] થાયછે.[૯૧]

(૧૨) "*ક્ષ્વશ્તીમ[૯૨] મઇદ્યોઇમહે[૯૩] તિશ્ર્યેહે[૯૪] દથુષો[૯૫]" પ[૯૬] શસ્ત[૯૭] રોજ[૯૮] મન[૯૯] અહુરમજદ[૧૦૦] અવા[૧] અમેશાસ્પંદાંન[૨] ફ્રાજ-તાશીદ[૩] હેંદ[૪] કુ[૫] આવ[૬] દાદ.[૭] (૧૩) ગાહંબાર[૮] યશ્ત[૯] મઇ-દ્યોશમ-ગાહ[૧૦] નાંમ[૧૧] નેહાદ,[૧૨] તીર-માહ[૧૩] દએ-પ-મહેર[૧૪]-રોજ; ખુર-રોજ[૧૫] ગાહ[૧૬] ગીરદ[૧૭] દએ-પ-મહેર-રોજ[૧૮] સર[૧૯] બહોદ,[૨૦] †મઇ-દ્યોષેમ્યેહે[૨૧] બુદ;[૨૨] આવ[૨૩] તીરેહ[૨૪] બુદ[૨૫] રઓશન[૨૬] બે-કર્દ.[૨૭] અવા[૨૮] અમેશાસ્પંદાંન[૨૯] મ્યજદ[૩૦] કર્દ;[૩૧] મર્દુમાંનચ[૩૨] પ[૩૩] હમ-અંગુશીતે[૩૪] આવાયદ[૩૫] કર્દ.[૩૬] (૧૪) હર[૩૭] કે એજ[૩૮] આંન[૩૯] ગાહં-બાર[૪૦] યજદ,[૪૧] અયાવ[૪૨] સાજદ,[૪૩] અયાવ[૪૪] ખુરદ,[૪૫] અયાવ[૪૬] દહદ,[૪૭] (૧૫) અશ[૪૮] કેરૂદે[૪૯] અએદૂન[૫૦] બેદ[૫૧] ચૂન[૫૨] કેશ[૫૩] અંદર[૫૪] અખોઇ[૫૫] અસ્તોમંદ,[૫૬] હજાર[૫૭] ગાવે[૫૮] દએનુતે[૫૯] અવા[૬૦] ગોસાલે[૬૧] પ[૬૨] અશો-દાદ[૬૩] અશાહી[૬૪] વેહ[૬૫] રવાંન[૬૬]-દુશારમ[૬૭] રા,[૬૮] પ[૬૯] ઓય[૭૦] મર્દાને[૭૧] અશોઆંન[૭૨] દાદ[૭૩] હેદ.[૭૪] અવાજ[૭૫] એજ[૭૬] અશાહી[૭૭] વેહ[૭૮] રવાંન[૭૯]-દુશારમ[૮૦] રા,[૮૧] કે[૮૨] એજ[૮૩] હસ્તાંને[૮૪] પહેલુમ[૮૫] ઇન[૮૬] અંદર[૮૭] ઓય[૮૮] મર્દુમાંન[૮૯]. હસ્ત[૯૦] અવસ્તા[૯૧] ગવાહી[૯૨] પ[૯૩] હુદાખ્ત[૯૪] એજ[૯૫] આંન[૯૬] જા[૯૭] પએદા:[૯૮]. "*હજંઘ્રેમ[૯૯] ગવાંમ[૧૦૦] દએનુનાંમ[૧] પઇતિ-પુથ્રનાંમ[૨] નરાંમ[૩] અષઓનાંમ[૪] અષય[૫] વંઘ્ર-હુય[૬] ઉરૂને[૭] પર-દઇથ્યાત[૮] અએવહે[૯] હાતાંમ[૧૦] ચિન્માને[૧૧] યત[૧૨] અપહે[૧૩] વહિશ્તહે.[૧૪]" (૧૬) હર[૧૫] કે ન[૧૬] યજદ[૧૭] ન[૧૮] સાજદ[૧૯] ન[૨૦] ખુરદ[૨૧] ન[૨૨] દહદ[૨૩] "†અવચો[૨૪]-ઉર્વઇતીમ[૨૫] દસ્તે[૨૬] અંતરે[૨૭]

---

* જુઓ ફૂટનોટ પાનું ૪૪૬.

† એ વાકય અવસ્તા છે, જુઓ ગાહામ્બારનું આફ્રીનગાંન ફ. ૮.

મજ્દયસ્નાઇશ.[28]"—અ-વચ[29]-રદી[30] દહેશ[31] અંદર્[32] મજ્દયસ્નાંન્,[33] કુ[34] અંદર્[35] મજ્દયસ્નાંન્[36] ગવશ્ને[37] ઓય્[38] પ[39] દ્ઓગ્[40] દારેદ્,[41] કો[42] ગોયદ્[43] ન[44] ન્યોશેદ્.[45] વીશ[46] એજ[47] આંન્[48] ગાહંબાર્[49] અંદા[50] ગાહંબાર્[51] હર્[52]-રોજ[53] સદ્-વ-હશ્તાદ્[54] સ્તીર્[55] ગુનાહ[56] ઓય્[57] બૂન્[58] બહોદ્.[59]

(૧૨) "૬૦ મા[62] દીવસે તીર મહીનાના[64] દએ-પ-મહેરનો[65] મઈદયો-શહેમ"[63]—૬૦ મે[67] દીવસે[68-66] મેં[69] હોરમજદે[100] તથા[1] અમશાસ્પંદોએ[2] બનાવ્યો[3] છે,[4] જેથી[5] પાણી[6] પેદા કરવામાં આવ્યું.[7] (૧૩) ગાહંબાર[8] ઈજ-વામાં આવ્યો,[9] અને તીર મહીનાના[13] દએ-પ-મહેર રોજ[14] સુધી મઇદયો-શહેમ[10]-ગાહંબાર નામ[11] પાડયું[12]—ખોરશેદ રોજે[15] હીંગામ[16] પકડીને[17] દએ-પ-મહેર[18] રોજે ખતમ[19] થાય છે,[20] તે મઇદયોષહેમનો[21] (હીંગામ) હતો;[22] તીરીઆંન[24] હતું[25] તે વખતે પાણી[23] રોશન[26] કીધું.[27] અમશાસ્પંદો[29] સાથે[28] મ્યજદ[30] કીધી;[31] માનવીઓએ[32] બી તેજ મીસાલે[34-33] (મ્યજદ) કરવી[36] જોઈએ.[35] (૧૪) જે કોઈ[37] એ[39] ગાહંબારમાંનો[40-38] (કોઇબી) ઈજે[41] અથવા[42] કરે[43] અથવા[44] ચાશ્ની કરે[45] અથવા[46] હિસ્સો-આપે,[47] (૧૫) તેને[48] જે રીતે[52] હાડમંદ[56] દુન્યામાં[55-54] એક હજાર[57] નારી[59]-બળદ[58] તેના વાછ-રડા[61] સાથે[60] કોઈએ[63] પોતાના રવાનના[66] પ્યારને[67] ખાતર[68] અશો[72] મર-દોને[71-70-69] આશોદાદ[63] તરીકે[62] આપ્યાં[73] હોય[74] તેથી અષોઇ[64] તથા બહેતરી[65] પામે તેજ પ્રમાણે[50] સવાબ[49] હોજો![51] વળી[75] રવાંનના[79] પ્યારને[80] ખાતર[81] અશોઈ[77] તથા બહેતરી[78] પામનાર તે[88] છે કે જે માન-વીઓમાં[89-87] હસ્તી-તરફ-જનારાંઓમાંથી[84-83] સૌથી પેશ[85] (હોય છે). અવ-સ્તામાં[91] હાદોખ્ત નુસ્કમાં[94-93] (એ બાબેની) ગવાહી[92] ત્યાં[96-97-95] (એમ) જાહેર[98] છે[90] કે—"હસ્તી તરફ-જનારા[10] અશો[4]-નરોની[3] એકજ[9] યાને[12] સૌથી સરસ[14] અશોઈનીજ[13] મુરાદમાં[11] પોતાનાં રવાનને[7] માટેના ભલા[6] આશીર્વાદમાં,[5] વાછરડાં સાથની[2] નારી[1]-બળદમાંની[100] હજારો[99] બક્ષેસ-તરીકે આપી દે."[8] (૧૬) જે કોઈ[15] નહી[16] ઈજે,[17] નહી[18] કરે,[19] નહી[20] ચાશ્ની કરે,[21] યા નહી[22] હિસ્સો આપે[23] તેને "માજદયસ્નાનોમાં[28-27] પોતાનો-બોલ-નહીં-પાળનાર[24-25] તરીકે ઠરવે."[26]—માજદયસ્નાનોમાં[33-32] તેને કોલ-ઉપર-નહી[29]-સરદારીવાળો[30] ઠરવવો,[31] કેમ જે[34] માજદયસ્નાનોમાં[35-36] તેનું[38] બોલવું[37] જુઠું[40] તરીકે[39] ગણે,[41] (અને) તે જે કંઈ[42] બોલે[43] તે ઉપર ધ્યાન-આપવું[45] નહી.[44] તે[48] ગાહંબારથી[49-47] (બીજા) ગાહંબાર[51]

સુધી[૫૦] દરરોજ[૫૨-૫૩] ૧૮૦[૫૪] સ્તીર[૫૫] જેટલો[૪૬] ગુનાહ[૫૬] બરપા[૫૭-૫૮] થાયછે.[૫૯]

(૧૭) "*પંચાચ[૬૦] હમાઇતીમ[૬૧] પઇતિશહ્યેહે[૬૨] ક્ષથ્રહે[૬૩]-વઇર્યેહે[૬૪] અનઘ્રનાંમ્"[૬૫]—પ[૬૬] હફ્તાદ્-વ-પંજ[૬૭] રોજ[૬૮] મન[૬૯] અહુરૢમજદ્[૭૦] અવા[૭૧] અમેશાસ્પંદાન્[૭૨] ફ્રાજ-તાશીદ્[૭૩]-હેંદ્,[૭૪] કુ[૭૫] જમીન્[૭૬] દાદ્.[૭૭] (૧૮) ગાહંબારૢ[૭૮] યશત[૭૯] પઇતિશહેમ-ગાહ[૮૦] નાંમ[૮૧] નેહાદ્,[૮૨] શાહેરેવરૢ-માહ[૮૩] અનેરાંન-રોજ;[૮૪] આશતાદ્-રોજ[૮૫] ગાહ[૮૬] ગીરદ્,[૮૭] અનેરાંન-રોજ[૮૮] સરૢ[૮૯] બહોદ્,[૯૦] †પઇતિશહેમ્યેહે[૯૧] બૂદ્.[૯૨] કુ[૯૩] એસતશને[૯૪] જમીન્[૯૫] આવ્[૯૬] અંદરૢ[૯૭] આંન્[૯૮] જમાન[૯૯] પએદા[૧૦૦] બે-કર્દ.[૧] અવા[૨] અમેશાસ્પંદાંન્[૩] મ્યજદ્[૪] કર્દ.[૫] મહૂમાનચ્[૬] પ[૭] હમ-અંગુશીતે[૮] આવાયદ્[૯] કર્દ.[૧૦] (૧૯) હરૢ-કે[૧૧] એજ્ન[૧૨] આંન્[૧૩] ગાહંબારૢ[૧૪] યજદ્,[૧૫] અયાવ્[૧૬] સાજદ્,[૧૭] અયાવ્[૧૮] ખુરદ્,[૧૯] અયાવ્[૨૦] દહદ્.[૨૧] (૨૦) અશ[૨૨] કેરૂફે[૨૩] અએહ્નન[૨૪] બેદ્,[૨૫] ચૂન્[૨૬] કેશ[૨૭] અંદરૢ[૨૮] અખોઇ[૨૯] અસ્તોમંદ્[૩૦] હજારૢ[૩૧] અસ્પે[૩૨]-દએનૂતે[૩૩] અવા[૩૪] કુરેહ[૩૫] પ[૩૬] અશોદાદ્[૩૭] અશાહી[૩૮] વેહ[૩૯] રવાંન્[૪૦]-દુશારમ[૪૧] રા,[૪૨] પ[૪૩] ઓય્[૪૪] મર્દાને[૪૫] અશોઆંન્[૪૬] દાદ્[૪૭]-હેદ્.[૪૮] અવાજ[૪૯] એજ્ન[૫૦] અશાહી[૫૧] વેહ[૫૨] રવાંન્[૫૩] દુશારમ[૫૪] રા,[૫૫] કે[૫૬] એજ્ન[૫૭] હસ્તાંને[૫૮] પહેલૂમ[૫૯] ઇન્[૬૦] અંદરૢ[૬૧] ઓયૢ[૬૨] મહૂમાંન.[૬૩] હસ્ત્[૬૪] અવસ્તા[૬૫] ગવાહી[૬૬] પ[૬૭] હાદાખ્ત[૬૮] એજ્ન[૬૯] આંન્[૭૦] જા[૭૧] પએદા:[૭૨] "‡હજાંઘરેમ[૭૩] અસ્પનાંમ[૭૪] દએનુનાંમ[૭૫] પઇતિ-પુથ્રનાંમ[૭૬] નરાંમ[૭૭] અષઓનાંમ[૭૮] અષય[૭૯] વંઘ્રહુય[૮૦] ઉરૂને[૮૧] પર-દઇથ્યાત્[૮૨] અએવહે[૮૩] હાતાંમ[૮૪] ચિન્માને[૮૫] યત્[૮૬] અષહે[૮૭] વહિશ્તહે.[૮૮]" (૨૧) હરૢ-કે[૮૯] ન[૯૦] યજદ્,[૯૧] ન[૯૨] સાજદ્,[૯૩] ન[૯૪] ખુરદ્,[૯૫] ન[૯૬] દહદ્,[૯૭] "¶ગરેમો-વરંઘહેમ[૯૮] દસ્તે[૯૯] અંતરે[૧૦૦] મજદયસ્નાઇશ[૧]"—ગરેમો-વઇરીમ[૨] દહેશ[૩] અંદરૢ[૪] મજદયસ્નાંન,[૫] કુ[૬] અંદરૢ[૭] મજદયસ્નાંન[૮] ગાહ[૯] ઓયૢ[૧૦] પ[૧૧] વાફ્રીગાંન[૧૨] દારદ્,[૧૩] કુ[૧૪] દહદ્[૧૫] ન[૧૬] પદીરદ્.[૧૭] વીશ[૧૮] એજ્ન[૧૯] આંન્[૨૦] ગાહંબારૢ[૨૧] અંદા[૨૨]

---

* જુઓ ફૂટનોટ પાનું ૪૪૬.

† એ શબ્દ અવસ્તા છે.

‡ જુઓ પહેલી ફૂટનોટ પાનું ૪૪૬.

¶ એ વાકય અવસ્તામાં છે. જુઓ ગાહાંબારનું આફ્રીંગાન ફ. ૯.

ગાહંબાર્[૨૩] હર્-રોજ[૨૪] સદ્[૨૫] વ[૨૬] હશ્તાદ્[૨૭] સ્તીર્[૨૮] ગુનાહ[૨૯] ઓય્[૩૦] બૂન્[૩૧] બહોદ્.[૩૨]

(૧૭) "૭૫ મા[૬૦-૬૧] દીવસે શહેરેવર મહીનાનાં[૬૩-૬૪] અનેરાન[૬૫] રોજનો પઇતિશહેમ"[૬૨]—૭૫ મે[૬૭] દીવસે[૬૮-૬૬] મેં[૬૯] હોરમજદે[૭૦] તથા[૭૧] અમશાસ્પંદોએ[૭૨] બનાવ્યો[૭૩] છે,[૭૪] જે વખતે[૭૫] જમીન[૭૬] પેદા કીધી.[૭૭] (૧૮) ગાહંબાર[૭૮] ઇજિવામાં આવ્યો[૭૯] અને શહેરેવર મહીનાના[૮૩] અનેરાન રોજ[૮૪] સુધી પઇતિશહેમ ગાહંબાર[૮૦] નામ[૮૧] પાડ્યું[૮૨]—આશ્તાદ રોજે[૮૫] હીંગામ[૮૬] પકડે છે,[૮૭] અનેરાન રોજે[૮૮] આખર[૮૯] થાય[૯૦] છે; તે પઇતિશહેમ[૯૧] હતો,[૯૨] કે જયારે[૯૩] તે[૯૮] જમાનામાં[૯૯-૯૭] પાણી[૯૬] ઉપર જમીન[૯૫] ઉભી[૯૪] કરી પેદા[૧૦૦] કરવામાં આવી,[૧] અને[૨] અમેશાસ્પંદો[૩] સાથે મ્યજદ[૪] કીધી;[૫] માનવીઓએબી[૬] તેજ મીસાલે[૭-૮] (મ્યજદ) કરવી[૧૦] ઘટે છે.[૯] (૧૯) જે કોઈ[૧૧] આ[૧૩] ગાહંબારમાંનો[૧૪-૧૨] (કોઈબી) ઇજે[૧૫] યા[૧૬] કરે[૧૭] યા[૧૮] ચાશની કરે[૧૯] યા[૨૦] હિસ્સો આપે,[૨૧] (૨૦) તેને[૨૨] જે પ્રમાણે[૨૬] હાડમંદ[૩૦] દુન્યાંમાં[૨૯-૨૮] એક હજાર[૩૧] નારી[૩૩]-ઘોડી[૩૨] તેના વછેરા[૩૫] સાથે[૩૪] કોઈએ[૨૭] પોતાનાં રવાંનના[૪૦] પ્યારને[૪૧] લીધે[૪૨] આશોદાદ[૩૭] તરીકે[૩૬] અશો[૪૬] મરદોને[૪૫-૪૩-૪૪] આપ્યાં[૪૭] હોય[૪૮] તેથી અશોઇ[૩૮] તથા બેહતરી[૩૯] પામે તેજ મુઆફેક[૨૪] સવાબ[૨૩] હોજો![૨૫] વળી[૪૯] રવાંનના[૫૩] પ્યારને[૫૪] ખાતર[૫૫] અશોઈ[૫૧] તથા બહેતરી[૫૨] પામનાર તે છે કે[૫૬] જે માનવીઓમાં[૬૩-૬૨-૬૧] હસ્તી તરફ જનારાઓમાં[૫૮] સૌથી શ્રેષ્ટ[૫૯] છે. અવસ્તામાં[૬૫] હાદોખ્ત-નુસ્કમાં[૬૮-૬૭] એ બાબેની ગવાહી[૬૬] ત્યાં[૬૯-૭૦-૭૧] એમ જાહેર[૭૨] છે[૬૪] કે "હસ્તીમાં જનારા[૮૪] અશો[૭૮] નરોની[૭૭] એકજ[૮૩] યાને[૮૬] સર્વથી સરસ[૮૮] અશોઈનીજ[૮૭] ખાહેશમાં,[૮૫] પોતાનાં રવાંનને[૮૧] માટેના ભલા[૮૦] આશીર્વાદમાં,[૭૯] બચ્ચાંસાથની[૭૬] નારી[૭૫]-ઘોડીમાંની[૭૪] હજારો[૭૩] બક્ષેશ-તરીકે-આપી દે.[૮૨] (૨૧) જે કોઈ[૮૯] નહી[૯૦] ઇજે,[૯૧] નહી[૯૨] કરે,[૯૩] નહી[૯૪] ચાશની કરે,[૯૫] નહી[૯૬] હિસ્સો આપે,[૯૭] તેને "માજદયસ્નાનોમાં[૧-૧૦૦] જાહેર-ગુનેહગાર[૯૯] તરીકે ઠેરવેલા માજદયસ્નાનોમાં[૫-૪] જાહેર-ગુનેહગાર[૨] તરીકે ઠેરવવો[૩], કેમ જે[૬] માજદયસ્નાનોમાં[૭-૮] વખતોવખત[૯] તેને[૧૦] એવીજ જાણમાં[૧૨-૧૧] રાખે,[૧૩] કારણ[૧૪] કે તે કંઇ આપે[૧૫] તે કબુલ થાય[૧૭] નહી.[૧૬] તે[૨૦] ગાહંબારથી[૨૧-૧૯] (આવતા) ગાહંબાર[૨૩] સુધી[૨૨] દરરોજ[૨૪] ૧૮૦[૨૫ ૨૬-૨૭] સ્તીર[૨૮] જેટલો[૧૮] ગુનાહ[૨૯] તેનો ઉભો[૩૦-૩૧] થાય[૩૨] છે.

(૨૨) "*થ્રિસતેમ[૩૩] અયાથ્રેમહે[૩૪] મિથ્રહે[૩૫] અનઘ્રનાંમ"[૩૬]—૫[૩૭]

---

* જુઓ ફૂટનોટ પાનું ૪૪૬.

સી-રોજ[38] મન[39] અહુરૂમજદ્[40] અવા[41] અમેશાસ્પંદાંન[42] ફ્રાજ-તાશીદ્[43]-હેદ્,[44] કુ[45] ઉર્વરૂ[46] દાદ્[47]. (૨૩) ગાહંબારૂ[48] યશત[49] અયાથ્રેમ-ગાહ[50] નાંમ[51] નેહાદ્,[52] મહેરૂ-માહ[53] અનેરાંન-રોજ;[54] આશતાદ્-રોજ[55] ગાહ[56] ગીરદ્,[57] અનેરાંન[58]-રોજ સરૂ[59] બહોદ્.[60] *અયાથ્રેમ્યેહે[61] બૂદ્,[62] કુ[63] મીજેહ[64] રંગ[65] વ[66] ગૂને[67] ગૂને[68] ઉર્વરાંન[69] અંદરૂ[70] આંન[71] જમાંન[72] પએદા[73] બે-કર્દ્.[74] અવા[75] અમેશાસ્પંદાંન[76] મ્યજદ્[77] કર્દ્.[78] મર્દૂમાંનચૂ[79] પ[80] હમ-અંગુશીતે[81] આવાયદ્[82] કર્દ્.[83] (૨૪) હરૂ-કે[84] એજ્જ[85] આંન[86] ગાહંબારૂ[87] યજદ્,[88] અયાવૂ[89] સાજદ્,[90] અયાવૂ[91] ખુરદ્,[92] અયાવૂ[93] દહદ્,[94] (૫) અશ[95] કેરૂકે[96] અએદૂન[97] બેદ્,[98] ચૂન[99] કેશ[100] અંદરૂ[1] અખોઇ[2] અસ્તોમંદ્[3] હજારૂ[4] ઉશ્લ[5]-ઇ-દએનૂતે[6] અવા[7] ફ્વાદ્[8] પ[9] અશો-દાદ્[10] અશાહી[11] વેહ[12] રવાંન[13]-દુશારમ[14] રા,[15] પ[16] ઓયૂ[17] મર્દાને[18] અશોઆંન[19] દાદ્[20]-હેદ્.[21] અવાજ[22] એજ્જ[23] અશાહી[24] વેહ[25] રવાંન[26]-દુશારમ[27] રા,[28] કે[29] એજ્જ[30] હસ્તાંને[31] પહેલૂમ[32] ઇન[33] અંદરૂ[34] ઓયૂ[35] મર્દૂમાંન.[36] હસ્ત[37] અવસ્તા[38] ગવાહી[39] પ[40] હાદાખ્ત[41] એજ્જ[42] આંન[43] જા[44] પએદા:[45] "†હજંઘ્રેમ[46] ઉશ્લનાંમ[47] દએનુનાંમ[48] પઇતિ-પુથ્રનાંમ[49] નરાંમ[50] અપઓનાંમ[51] અપય[52] વંઘ્રહુય[53] ઉરૂને[54] પર-દઇથ્યાત[55] અએવહે[56] હાતાંમ[57] ચિન્માને[58] યત[59] અપહે[60] વહિશ્તહે.[61]" (૨૬) હરૂ-કે[62] ન[63] યજદ્,[64] ન[65] સાજદ્,[66] ન[67] ખુરદ્,[68] ન[69] દહદ્,[70] "‡વારેમ્નેમ[71] સ્તઓરેમ[72] ફ્રપેરેનઓઇતિ[73] અંતરે[74] મજદયસ્નાઇશ[75]"—અંબારૂ[76] સ્તઓરૂ[77] એજ્જશ[78] ફ્રાજ-અપારૂ[79] અંદરૂ[80] મજદયસ્નાંન,[81] કુ[82] અંદરૂ[83] મજદયસ્નાંન[84] અવરૂ[85] સ્તઓરૂ[86] ન[87] નશીનદ્,[88] કુ[89] નશીનદ્[90] ન[91] શાયદ્[92]. વીશ[93] એજ્જ[94] આંન[95] ગાહંબારૂ[96] અંદા[97] ગાહંબારૂ[98] હરૂ-રોજ[99] સદ્[100] વ[1] હસ્તાદ્[2] સ્તીરૂ[3] ગુનાહ[4] ઓયૂ[5] બૂન[6] બહોદ્.[7]

(૨૨) "૩૦ મા[33] દીવસે મેહેર મહીનાના[35] અનેરાંન[36] રોજનો અયાથ્રેમ"[34]—૩૦ મે દીવસે[38-37] મેં[39] હોરમજદે[40] અમશાસ્પંદો[42] સાથે[41] બ-

---

* એ શબ્દ અવસ્તા છે.

† જુઓ ફૂટનોટ પાનું ૪૪૬.

‡ એ વાક્ય અવસ્તામાં છે. જુઓ ગાહંબારનું આફ્રીંગાન ક. ૧૦.

નાઅ્યો છે,[૪૩-૪૪] જયારે[૪૫] ઝાડપાન[૪૬] પેદા કીધાં.[૪૭] (૨૩) ગાહંબાર[૪૮] ઈજિયો[૪૯] અને મેહેર મહીનાના[૫૩] અનેરાંન[૫૪] રોજવાળાનું નામ[૫૧] અયાથ્રેમ-ગાહંબાર[૫૦] પાડ્યું.[૫૨]આશ્તાદ[૫૫] રોજે હીંગામ[૫૬] પકડે છે,[૫૭] અનેરાન રોજે[૫૮] તમામ[૫૯] થાય છે;[૬૦] તે અયાથ્રેમનો[૬૧] હતો,[૬૨] કે જયારે[૬૩] તે[૭૧] જમાનામાં[૭૨-૭૦] તાજાં[૬૪] રંગ બેરંગી[૬૫] અને[૬૬] જાતજાતના[૬૭-૬૮] ઝાડપાનો[૬૯] પેદા[૭૩] કરવામાં આવ્યાં,[૭૪] અને અમશાસ્પંદો[૭૬] સાથે[૭૫] મ્યજદ[૭૭] કરવામાં આવી;[૭૮] માન-વીઓએ[૭૯] બી તેજ મીસાલ[૮૦-૮૧] (મ્યજદ) કરવી[૮૩] સજાવાર[૮૨] છે. (૨૪) જે કોઈ[૮૪] એ[૮૬] ગાહંબારમાંનો[૮૬-૮૫] (કોઈબી) ઈજે[૮૮] યા[૮૯] કરે[૯૦] યા[૯૧] ચાશની[૯૨] કરે યા[૯૩] હિસ્સો આપે,[૯૪] (૨૫) તેને[૯૫] જે મુઆફેક[૯૯] હાડમંદ[૩] દુન્યામાં[૧-૨] એક હજાર[૪] નારી[૬]-ઉંટ[૫] તેના બચ્ચાં[૮] સાથે[૭] કોઈએ[૧૦૦] પોતાના રવાંનના[૧૩] પ્યારને[૧૪] ખાતર[૧૫] આશોદાદ[૧૦] તરીકે અશો[૧૯] મરદોને[૧૮-૧૭-૧૬] આપ્યાં[૨૦] હોય[૨૧] તેથી અશોઈ[૧૧] તથા બેહતરી[૧૨] પામે તેજ પ્રમાણે[૯૭] સવાબ[૯૬] પહોંચો[૯૮]! વળી[૨૨] રવાનના[૨૬] પ્યારને[૨૭] ખાતર[૨૮] અશોઈ[૨૪] તથા બેહતરી[૨૫] તે પામે છે કે[૨૯] જે માનવીઓમાં[૩૬-૩૫-૩૪-૩૩] હસ્તીમાં જનારાઓમાં[૩૦-૩૧] સૌથી બુલંદ[૩૨] છે. અવસ્તામાં[૩૮] હાદોખ્ત-નુસ્કમાં[૪૧-૪૦] (એ બાએની) ગવાહી[૩૯] છે[૩૭] તે ત્યાં[૪૨-૪૩-૪૪] એમ જાહેર[૪૫] છે કે હસ્તીમાં જનારા[૪૭] અશો[૫૧] નરોની[૫૦] એકજ[૫૬] યાને[૫૯] સૌથી સરસ[૬૧] અશોઈનીજ[૬૦] ખાહેશમાં,[૫૮] પોતાનાં રવાનને માટેના[૫૪] ભલા[૫૩] આશીર્વાદમાં,[૫૨] બચ્ચાં સાથની[૪૯] નારી[૪૮]-ઉંટમાંની[૪૫] હજારો[૪૬] બક્ષેશ-તરીકે-આપી દે.[૫૫] (૨૬) જે કોઈ[૬૨] નહીં[૬૩] ઈજે,[૬૪] નહીં[૬૫] કરે,[૬૬] નહીં[૬૭] ચાશની કરે,[૬૮] નહીં[૬૯] હિસ્સો આપે,[૭૦] તેની પાસેથી માજદયસ્નાનો[૭૫-૭૪] ભારબરદાર[૭૧] ઢોર[૭૨] લઈ લેવાનું[૭૩] કરે. મજદયસ્નાનોમાં[૮૧-૮૦] તેની પાસેથી[૭૮] ભારબરદાર[૭૬] ઢોર[૭૭] લઈજ લેવામાં આવે[૭૯], કેમ જે[૮૨] માજદયસ્નાનોમાં[૮૪-૮૩] તે ઢોર[૮૬] ઉપર[૮૫] બેસે[૮૮] નહીં,[૮૭] કારણ[૮૯] કે તેનાથી બેસી[૯૦] શકાયજ[૯૨] નહીં.[૯૧] તે[૯૫] ગાહંબારથી[૯૬-૯૪] (આવતા) ગાહંબાર[૯૪] સુધી[૯૭] દરરોજ[૯૯] ૧૦૮[૧૦૦-૧-૨] સ્તીર જેટલો[૯૩] ગુનાહ[૪] તેનો[૫] શરૂ[૬] થાય છે.[૭]

(૨૭) "*અશ્તાદતીમ્[૮] મઇદ્યાઇરયેહે[૯] દથુષો[૧૦] વેરેથ્રઘ્નહે[૧૧]"— પ[૧૨] હશ્તાદ[૧૩] રોજ[૧૪] મન[૧૫] અહુરમજદ[૧૬] અવા[૧૭] અમેશાસ્પંદાંન[૧૮] ફ્રાજ-તાશીદ[૧૯]-હેંદ,[૨૦] કુ[૨૧] ગોસ્પેંદાંન[૨૨] દાદ.[૨૩] (૨૮) ગાહંબાર[૨૪] યશ્ત,[૨૫] મઇદ્યારેમ-ગાહ[૨૬] નાંમ[૨૭] નેહાદ,[૨૮] દે-માહ[૨૯] બહેરાંમ-રોજ;[૩૦]

---

* જુઓ ફૂટનોટ પાનું ૪૪૬.

મેહેર્-રોજ[31] ગાહ[32] ગીરદ્,[33] બહેરાંમ્-રોજ[34] સર[35] બહોદ્.[36] *મઇદ્-યાઇર્યેહે[37] બૂદ્.[38] કુ[39] ગોસ્પેંદાંન્[40] પંજ[41] આઇન[42] અંદર[43] આંન્[44] જમાંન[45] પએદા[46] બે-કર્દ્.[47] અવા[48] અમેશાસ્પંદાંન[49] મ્યજદ[50] કર્દ્.[51] મર્દુમાંનચ્[52] પ[53] હમ-અંગુશીતે[54] આવાયદ[55] કર્દ્.[56] (૨૯) હર્-કે[57] એજ[58] આંન્[59] ગાહુંબાર્[60] યજદ,[61] અયાવ્[62] સાજદ,[63] અયાવ્[64] ખુરદ,[65] અયાવ્[66] દહદ[67], (૩૦) અશ[68] કેર્કે[69] અએદૂન[70] બેદ,[71] ચૂન[72] કેશ[73] અંદર[74] અખોઇ[75] અસ્તોમંદ[76] હજાર[77] કતારચ્[78] રમે[79] આઇન[80] પ[81] અશો-દાદ[82] અશાહી[83] વેહ[84] રવાંન[85]-દુશારમ[86] રા,[87] પ[88] ઓય્[89] મર્દોને[90] અશોઆંન[91] દાદ[92]-હેદ.[93] અવાજ્[94] એજ[95] અશાહી[96] વેહ[97] રવાંન[98]-દુશારમ[99] રા,[100] કે[1] એજ[2] હસ્તાંને[3] પહેલૂમ[4] ઇન[5] અંદર[6] ઓય્ મર્દુમાંન.[8] હસ્ત[9] અવસ્તા[10] ગવાહી:[11] "*હજંઘ્રેમ[12] કંઘ્રહાઓસચિત[13] વાંથ્વનાંમ[14] નરાંમ[15] અષઓનાંમ[16] અષય[17] વંઘ્રહુય[18] ઉરૂને[19] પર-દઇથ્યાત[20] અએવહે[21] હાતાંમ[22] ચિન્માને[23] યત[24] અષહે[25] વહિશ્તહે."[26] (૩૧) હર્-કે[27] ન[28] યજદ,[29] ન[30] સાજદ,[31] ન[32] ખુરદ,[33] ન[34] દહદ,[35] "†યાતેમ[36] ગએથનાંમ[37] ફ્રપે-રેનઓઇતિ[38] અંતરે[39] મજદયસ્નાઇશ[40]"—દાથ્રેમ[41] પ[42] જેહાંન[43] એજાશ[44] ફ્રાજ્-અપાર[45] અંદર[46] મજદયસ્નાંન,[47] કુ[48] હમા[49] ખાસ્તે[50] ઇ[51] ગેતી[52] એજ[53] ઓય્[54] અપાર[55] બહોદ,[56] કે[57] દારદ[58] ન[59] શાયદ.[60] વીશ[61] એજ[62] આંન[63] ગાહુંબાર[64] અંદા[65] ગાહુંબાર[66] હર્-રોજ[67] સદ[68] વ[69] હશ્તાદ[70] સ્તીર[71] ગુનાહ[72] ઓય્[73] બૂન[74] બહોદ.[75]

(૨૭) ૮૦ મે[8] દીવસે દએ મહીનાના[10] બેહરામ[11] રોજનો મઇદયારેમ[9]—૮૦ મે[13] દીવસે[14-12] મેં[15] હોરમજદે[16] અમશાસપંદો[18] સાથે[17] બનાવ્યો[19] છે[20] કે જે વખતે[21] ગોસ્પંદો[22] પેદા કીધાં.[23] (૨૮) ગાહંબાર[24] ઈજવામાં આવ્યો,[25] અને દએ મહીનાના[29] બહેરાંમ રોજ[30] સુધી મઇદયારેમ[26] ગાહંબાર નામ[27] પાડ્યું[28]—મેહેર રોજે[31] હીંગામ[32] પકડે છે, બેહરામ[34] રોજે ખતમ[35] થાય[36] છે; તે મઇદયારેમનો[37] હતો[38] કે જ્યારે[39] તે[44] જમાનામાં[45-43] પાંચ[41] જાતનાં[42] ગોસ્પંદો[40] પેદા[46] કરવામાં આવ્યાં.[47] અમશાસ્પંદો[49] સાથે[48] મ્યજદ[50] કરવામાં આવી.[51] માનવીઓએ[52] બી તેજ

---

* જુઓ ફૂટનોટ પાનું ૪૪૬.

† એ વાકય અવસ્તામાં છે. જુઓ ગાહાંબારનું આફ્રીંગાન ફ. ૧૧.

મીસાલે[૫૪-૫૩] (મ્યજદ) કરવી[૫૬] જોઈએ.[૫૫] (૨૯) જે કોઈ[૫૭] એ[૫૯] ગાહંબારમાંથી[૬૦-૫૮] (કોઈબી) ઈજે[૬૧] યા[૬૨] કરે[૬૩] યા[૬૪] ચાશની કરે[૬૫] યા[૬૬] હિસ્સો આપે,[૬૭] (૩૦) તેને[૬૮] જે પ્રમાણે[૭૨] હાડમંદ[૭૬] દુન્યામાં[૭૫-૭૪] એક હજાર[૭૭] કોઈબી[૭૮] જાતનાં[૮૦] ગોસ્પંદો[૭૯] કોઈએ[૭૩] પોતાના રવાનના[૮૫] પ્યારને[૮૬] ખાતર[૮૭] આશોદાદ[૮૨] તરીકે[૮૩] અશો[૮૧] મરદોને[૯૦-૮૯-૮૮] આપ્યાં[૯૨] હોય[૯૩] તેથી અશોઈ[૮૩] તથા બેહતરી[૮૪] પામે તેજ પ્રમાણે[૭૦] સવાબ[૬૯] હોજો[૭૧]! વળી[૯૪] રવાનના[૯૮] પ્યારને[૯૯] ખાતર[૧૦૦] અશોઈ[૯૬] તથા બેહતરી[૯૭] તે[૫] પામે છે, કે[૧] જે માનવીઓમાં[૮-૭-૬] હસ્તી તરફ જનારાંઓમાં[૩-૨] સૌથી સરસ[૪] છે. અવસ્તામાં[૧૦] જે ગવાહી[૧૧] છે[૯] તે એમ છે કે "હસ્તી તરફ જનારા[૨૨] અશો[૧૬] નરોની[૧૫] એકજ[૨૧] યાને[૨૪] સૌથી સરસ[૨૬] અશોઈનીજ[૨૬] પસંદગીમાં[૨૩] પોતાનાં રવાનને[૧૯] માટેના ભલા[૧૮] આપીરવાદમાં,[૧૭] પાળેલાં જાનવરોમાંના[૧૪] કોઇબી જાતના[૧૩] હજારો[૧૨] બક્ષેશ–તરીકે-આપી[૨૦] દે." (૩૧) જે કોઈ[૨૬] નહીં[૨૭] ઈજે,[૨૮] નહીં[૨૯] કરે,[૩૦] નહીં[૩૧] ચાશની કરે,[૩૨] નહીં[૩૩] હિસ્સો-આપે,[૩૪] "તેની દુન્યવી[૩૭] બક્ષેશો[૩૬] માજદયસ્નાનોમાં[૪૦-૩૯] લઈ લેવામાં[૩૮] આવે." માજદયસ્નાનોમાં[૪૬-૪૭] તેની દુન્યાને[૪૩] લગતી[૪૨] બક્ષેશો[૪૧] તેની પાસેથી[૪૪] લઈ લેવી,[૪૫] કેમ જે[૪૮] તેની તમામ[૪૯] દુન્યાને[૫૨] લગતી[૫૧] દોલત[૫૦] તેનેથી[૫૪-૫૩] દૂર.[૫૫] થાય છે,[૫૬] કારણ[૫૭] કે તેનાથી રાખી[૫૮] શકાયજ[૬૦] નહીં.[૫૯] તે[૬૩] ગાહંબારથી[૬૪-૬૨] (બીજા) ગાહંબાર[૬૬] સુધી[૬૫] દરરોજ[૬૭] ૧૮૦[૬૮-૬૯-૭૦] સ્તીર[૭૧] જેટલો[૬૧] તેનો ગુનાહ[૭૨] શરૂ[૭૪] થાય છે.[૭૫]

(૩૨) *"પંચાચ[૭૬] હ્વેતાહતીમ[૭૭] હમસ્પથ્મએદયેહે[૭૮] સ્પેંતયાઓ[૭૯] વંઘ્રહુયાઓ[૮૦] ગાથાબ્યો[૮૧]"—**પ[૮૨] હફ્તાદ[૮૩] વ[૮૪] પંજ[૮૫] રોજ[૮૬] મન[૮૭] અહુરમજદ[૮૮] અવા[૮૯] અમેશાસ્પેંદાંન[૯૦] ફ્રાજ-તાશીદ-હેંદ,[૯૨] કુ[૯૩] મર્દુમ[૯૪] દાદ[૯૫].** (૩૩) **ગાહંબાર[૯૬] યશ્ત[૯૭] હમસ્પથ્મએદેમ-ગાહ[૯૮] નાંમ[૯૯] નેહાદ.[૧૦૦] સ્પેંદારમદ-માહ[૧] વહિશ્તોઇશ્ત-ગાહ;[૨] અહુનવદ-ગાહ[૩] ગાહ[૪] ગીરદ,[૫] વહિશ્તોઇશ્ત-ગાહ[૬] સર[૭] બહોદ.[૮] †હમસ્પથ્મએદયેહે[૯] બૂદ.[૧૦] કુ[૧૧] મર્દુમ[૧૨] દાદ[૧૩] વ[૧૪] હર[૧૫] દહેશને[૧૬] દાદ.[૧૭] અવા[૧૮] અમેશાસ્પેંદાંન[૧૯] મ્યજદ[૨૦] કર્દ[૨૧], મર્દુમાંનચ[૨૨] ૫ હમઅંગુશીતે[૨૩] આવાયદ[૨૪] કર્દ.[૨૫]** (૩૪) **હર-કે[૨૬] એજ[૨૭] આંન[૨૮] ગાહંબાર[૨૯] યજદ,[૩૦] અયાવ[૩૧] સાજદ,[૩૨] અયાવ[૩૩] ખુરદ,[૩૪] અયાવ[૩૫] દહદ,[૩૬]** (૩૫) **અશ[૩૭] કેરકે[૩૮] અએદૂન[૩૯] બેદ,[૪૦] ચૂન[૪૧] કેશ[૪૨] અંદર[૪૩] અ-**

---

* જુઓ ફૂટનોટ પાનું ૪૪૬.

† એ શબ્દ અવસ્તા છે.

ખોઇ[૪૪] અસ્તોમંદ[૪૫] હુમા[૪૬] ઇન્[૪૭] જેહાંન્[૪૮] સાલ્[૪૯] પ[૫૦] આંન્[૫૧] ગમ્[૫૨] નાંન્[૫૩] પસ્[૫૪] દર્[૫૫] મએ[૫૬] ઇ ખૂબ્[૫૭] યક્[૫૮] દુશારમ્[૫૯] રા[૬૦] પ[૬૧] અશો-દાદ[૬૨] અશાહી[૬૩] વેહ[૬૪] રવાંન્[૬૫] દુશારમ[૬૬] રા,[૬૭] પ[૬૮] ઓય્[૬૯] મર્દાને[૭૦] અશોઆંન્[૭૧] દાદ[૭૨] હેદ.[૭૩]. અવાજ્[૭૪] એજ્[૭૫] અશાહી[૭૬] વેહ[૭૭] રવાંન્[૭૮]-દુશારમ્[૭૯] રા,[૮૦] કે[૮૧] એજ્[૮૨] હસ્તાંને[૮૩] પહેલૂમ[૮૪] ઇન્[૮૫] અંદર્[૮૬] ઓય્[૮૭] મર્દૂમાંન.[૮૮] હસ્ત[૮૯] અવસ્તા[૯૦] ગ-વાહી[૯૧] પ[૯૨] હાદોખ્ત[૯૩] એજ્[૯૪] આંન્[૯૫] જા[૯૬] પએદા:[૯૭] "*વીસ્પ[૯૮] તરૂષુચ[૯૯] ક્ષુદ્રચ[૧૦૦] મસનચ[૧] વંઘહુનચ[૨] સ્રયનચ[૩] નરાંમ્[૪] અષઓ-નાંમ્[૫] અષય[૬] વંઘહુય[૭] ઉરૂને[૮] પર-દઇથ્યાત્[૯] અએવહે[૧૦] હાતાંમ્[૧૧] ચિન્માને[૧૨] યત્[૧૩] અષહે[૧૪] વહિશ્તહે.[૧૫]" (૩૬) હર્ કે[૧૬] ન[૧૭] યજદ,[૧૮] ન[૧૯] સાજદ,[૨૦] ન[૨૧] ખુરદ,[૨૨] ન[૨૩] દહદ,[૨૪] †"આહુઇરીમ[૨૫] દકએષેમ[૨૬] ફ્રપેરેનઓઇતી[૨૭] અંતરે[૨૮] મજદયસ્નાઇશ"[૨૯]—અહુરમજદ-[૩૦] દાદ-સ્તાંની[૩૧] એજ્શ[૩૨] ફ્રાજ્-અપાર્[૩૩] અંદર્[૩૪] મજદયસ્નાંન,[૩૫] કુ[૩૬] પ[૩૭] પેશમાલીન્[૩૮] અવર્[૩૯] ન[૪૦] કુનદ,[૪૧] પ[૪૨] પસ્માલીન્[૪૩] દાદસ્તાંની[૪૪] ન[૪૫] દહદ.[૪૬] વીશ[૪૭] એજ્[૪૮] આંન્[૪૯] ગાહંબાર્[૫૦] અંદા[૫૧] ગાહંબાર્[૫૨] હર્-રોજ્[૫૩] સદ[૫૪] વ[૫૫] હશતાદ[૫૬] સ્તીર્[૫૭] ગુનાહ[૫૮] ઓય્[૫૯] બૂન્[૬૦] બહોદ.[૬૧]

(૩૨) ૭૫ મે[૭૬-૭૭] દીવસે સ્પંદારમદ મહીનાના[૭૯-૮૦] ગાથાઓ માટેનો[૮૧] હમસ્પથમએદેમ[૭૮]—૭૫ મે [૮૩ ૮૪-૮૫] દીવસે[૮૬] મેં[૮૭] હોરમજદે[૮૮] અમશાસ્પંદો[૯૦] સાથે[૮૯] બનાવ્યો[૯૧] છે[૯૨] જે વખતે માણસજાતને[૯૪] પેદા કીધું.[૯૫] (૩૩) ગાહંબાર[૯૬] ઇજવામાં આવ્યો.[૯૭] અને સ્પંદારમદ મહીનાના[૧] વહિશ્તોયશ્ત ગાથા[૨] સુધીનો હમસ્પથમએદેમ ગાહંબાર[૯૮] નામ[૯૯] પાડ્યું.[૧૦૦] અહુનવદ ગાથાથી[૩] હીંગામ[૪] પકડે[૫] છે, વહિશ્તોયશ્ત ગાથામાં[૬] આખર[૭] થાય છે,[૮] તે હમસ્પથમએદેમનો[૯] હતો,[૧૦] કે જ્યારે[૧૧] માનવી[૧૨] પેદા કરવામાં આવ્યું,[૧૩] અને[૧૪] દરેક[૧૫] પેદાયશ[૧૬] પેદા કરવામાં આવી.[૧૭] અમશાસ્પંદો[૧૯] સાથે[૧૮] મ્યજદ[૨૦] કરવામાં આવી[૨૧]; માનવીઓએ[૨૨] બી તેજ મીસાલ[૨૩] (મ્યજદ) કરવી[૨૫] જોઇએ.[૨૪] (૩૪) જે કોઇ[૨૬] આ[૨૮] ગાહંબારમાનો[૨૯-૨૭] (કોઇબી) ઇજે[૩૦] યા કરે[૩૨] યા[૩૩] ચાશની કરે[૩૪] યા[૩૫] હિસ્સો આપે[૩૬] (૩૫) તેને[૩૭] જે પ્રમાણે[૪૧] હાડમંદ[૪૫] દુન્યામાં[૪૪-૪૩] (યાને) આએ[૪૭] જહાનમાં[૪૮] આખું[૪૯]

---

* જુઓ ફૂટનોટ પાનું ૪૪૬, "વીસ્પ તર્ષુચ ક્ષુદ્રચ મસનચ વંઘ્નહુનચ સ્રયનચ" એ શબ્દો જમ્યાદ યશ્ત ક. ૫૮; ૬૧ માં મળે છે.

† એ વાકય અવસ્તામાં છે. જુઓ ગાહંબારનું આફ્રીન્ગાન ક. ૧૨.

વરસ[૪૯] તેવાંજ[૫૦-૫૧] ગરમ[૫૨] નાંન,[૫૩] પછી[૫૪] સરસ[૫૭] દરાખનું શરબત[૫૬] પોતાનાં રવાંનના[૬૫] પ્યારને[૬૬] ખાતર[૬૭] અશોઈ[૬૩] તથા બહેતરીની[૬૪] એકજ[૫૮] મહોબતને[૫૯] વાસ્તે[૬૦] કોઈએ[૪૨] અશો[૭૧] મરદોને[૭૦-૬૮] આશોદાદ[૬૨] તરીકે[૬૧] આપ્યાં[૭૨] હોય[૭૩] તેજ મુજબ[૩૯] સવાબ[૩૮] હોજો[૪૦]! વળી[૭૪] રવાંનના[૭૮] પ્યારને[૭૯] ખાતર[૮૦] અશોઈ[૭૬] તથા બહેતરી[૭૭] તે પામે છે કે જે[૮૧] માનવીઓમાં[૮૮-૮૭] હસ્તી તરફ જનારાંઓમાં[૮૩-૮૬] સર્વથી બુલંદ[૮૪] (છે). અવસ્તામાં[૯૦] હાદોખ્ત નુસ્કમાં[૯૩-૯૨] જે ગવાહી[૯૧] છે[૮૯] તે ત્યાં[૯૬-૯૫-૯૪] એમ જાહેર[૯૭] છે કે "હસ્તી તરફ જનારા[૧૧] અશો[૫] નરોની[૪] એકજ[૧૦] યાને[૧૩] સર્વથી સરસ[૧૫] અશોઈનીજ[૧૪] મુરાદમાં,[૧૨] પોતાનાં રવાંનને[૮] માટેના ભલા[૭] આશીર્વાદમાં[૬] તમામ[૯૮] વધારે મોટાં,[૧] વધારે સારાં,[૨] વધારે સોહામણાં,[૩] અનાજો[૯૯] (અથવા ખાવાની ચીજો) તથા બીયાં[૧૦૦] (અથવા પીવાની ચીજો) બક્ષેશ-તરીકે-આપી દે.[૯] (૩૬) જે કોઈ[૧૬] નહી[૧૭] ઈજે,[૧૮] નહી[૧૯] કરે,[૨૦] નહી[૨૧] ચાશની કરે,[૨૨] નહી[૨૩] હિસ્સો આપે,[૨૪] તેને માજદયસ્નાનોમાં,[૨૯-૨૮] અહુરમજદી[૨૫] તરીકાથી[૨૬] દૂર કરી નાંખવો.[૨૭] માજદયસ્નાનોમાં[૩૫-૩૪] હોરમજદનો[૩૦] તરીકો[૩૧] તેનાથી[૩૨] ઘણોજ દૂર[૩૩] હોય છે, કેમ જે[૩૬] તેને *આગેવાન[૩૮] તરીકે[૩૭] મોટો[૩૯] ગણે[૪૧] નહી,[૪૦] અને †ઉતરતા[૪૩] તરીકે[૪૨] કાયદો[૪૪] તેને અપાય[૪૬] નહીં.[૪૫] એ[૪૯] ગાહંબારથી[૫૦-૪૮] (બીજા) ગાહંબાર[૫૨] સુધી[૫૧] દરરોજ[૫૩] ૧૮૦[૫૪-૫૫-૫૬] સ્તીર[૫૭] જેટલો[૪૭] તેનો ગુનાહ[૫૮] બરપા[૫૯-૬૦] થાય છે.[૬૧]

(૩૭) "‡અવએજો[૬૨] દ્હિમ[૬૩] પસ્ચએત[૬૪] ફ્રચ[૬૫] ખ્રઓસોઇત[૬૬] ફ્રચ[૬૭] સ્પજજ્યોઇત.[૬૮] અવએજો[૬૯] દ્હિમ[૭૦] પસ્ચએત[૭૧] નાર્ષ્નિ[૭૨] બ્યઓશ્ન[૭૩] અઇવિ-દઇથીત[૭૪] રતુશ[૭૫] રતુનએમ[૭૬] અથ[૭૭] રતુનયો[૭૮] રતૂમ[૭૯]," ફ્રાજચ્[૮૦] ખ્રઓશાદ,[૮૧] કુ[૮૨] કાંમ[૮૩] એજ્ઞ[૮૪] પસ[૮૫] કુનદ[૮૬] અંદા[૮૭] ગાહુંબારૂ,[૮૮] યાઇશ[૮૯]-ચ્[૯૦] કાંમ[૯૧] કુનદ[૯૨] અંદા[૯૩] ગાહુંબારૂ,[૯૪] યાઇશ[૯૫]-ચ્[૯૬] કે[૯૭] સાલ્[૯૮] ગાહુંબારૂ[૯૯] ન[૧૦૦] યજદ,[૧] આંને[૨] નાંમ[૩] ગુનાહ[૪] ઓયૂ[૫] બૂન[૬] બહોદ,[૭] તનવલૂગાંન[૮] વ[૯] મર્ગરૂજાંન[૧૦] દારૂશ્ને.[૧૧] (૩૮) "¶સતવઇતિનાંમ[૧૨] હજંઘરવઇતિનાંમ[૧૩] બએવરે-બએવરનાંમ.[૧૪] §જેમ-ફ્રથંઘહ[૧૫] દાનુ-દ્રાજંઘહ[૧૬] હુવરે-બરેજંઘહ."[૧૭]

---

* અસલ અર્થ "જવાબદાર."

† અસલ અર્થ "ફરયાદી."

‡ એ વાકય અવસ્તામાં છે. જુઓ ગાહાંબારનું આફ્રીંગાંન ફ. ૧૩.

¶ એ વાકય અવસ્તામાં છે, જુઓ વંદીદાદ ૫રગર્દ, ૫; ૧૯.

§ જુઓ આફ્રીંન્ગાનનો "તાઓ અહમી ન્માને" વાળો કરદો.

સદ્દ-આઇન્[૧૮] હજાર્-આઇન્[૧૯] બીવર્-આઇન્,[૨૦] જમીન્-પહાના[૨૧] રોદ્દ-દ્રાના[૨૨] ખુર્શીદ્-બાલા[૨૩] બુનદીહા[૨૪] બે-રસાદ્!![૨૫] (૩૯) ઇન્[૨૬] આફ્રીન્[૨૭] પ[૨૮] રવાંને[૨૯] રાદાંન્[૩૦] વ[૩૧] રાસ્તાંન્[૩૨] બે-રસાદ્![૩૩] પ[૩૪] યારી[૩૫] વ[૩૬] ફીરોજગરી[૩૭] ઇ "*મઇન્યો[૩૮] રથ્વો[૩૯] બરેજત્"[૪૦] બુલંદ્[૪૧] ગેહ્[૪૨] ગાહંબાર્[૪૩] †[ફ્લાંન][૪૪] બ[૪૫] રવાંન્[૪૬] અનઓશહ્[૪૭] રવાંને[૪૮] જરથોશ્તે[૪૯] સ્પિતમાંન્[૫૦] અશો[૫૧] ફરોહર્[૫૨] રસાદ્,[૫૩] કે[૫૪] ઇન્[૫૫] દીન[૫૬] વેહ્[૫૭] અવીજેહ્[૫૮] ઇ માજદયસ્નાંન્[૫૯] રાસ્તીહા[૬૦] એજ[૬૧] અહુરમજદ્[૬૨] પદીરફ્ત,[૬૩] પઓઇર્યોદ્કએષાંન્[૬૪] અંદર્[૬૫] આવર્દ્![૬૬]

(૩૭) પછી[૬૪] તેને[૬૩] ખાલેસ-લોકો[૬૨] ધમકાવ્યા-કરે[૬૫-૬૬] અને ખરાબ લગાડ્યા-કરે[૬૭-૬૮]. પછી[૭૧] ખાલેસ-લોકો[૬૯] તેને[૭૦] જે પ્રમાણે[૭૭] દસ્તુરાંન-દસ્તુર[૭૮-૭૯] પોતાના હાથ હેથળના મોબેદને[૭૫-૭૬] ખોટાં[૭૨] કામથી[૭૩] (દૂર રાખે છે) તેમ દૂર રાખે,[૭૪] યાને ખખરાવ્યાજ-કરે[૮૦-૮૧], કેમ[૮૨] જે ત્યાર[૮૬] પછી[૮૪] (આવતા) ગાહંબાર[૮૮] સુધી[૮૭] તેની ખાહેશ[૮૩] મુજબજ કરે[૮૫] એટલે[૮૯] કે તે આવતા ગાહંબાર[૯૪] સુધી[૯૩] (પોતાની)જ[૯૦] મરજી[૯૧] મુજબ અમલ[૯૨] કરે એટલે[૯૫] કે[૯૭] જો તે વરસના[૯૮] ગાહંબાર[૯૯] નહીંજ[૧૦૦-૯૬] ઇજે[૧] તો જે ગુનાહ[૪] ઉત્પન્ન[૫-૬] થાય[૭] છે તેના[૨] નાંમ[૩] તનવલગાંન[૮] તથા[૯] મરગરજાન[૧૦] રાખે.[૧૧] (૩૮) "સો મરતબે,[૧૨] હજાર મરતબે,[૧૩] લાખો મરતબે,[૧૪] જમીનની પહોળાઈ,[૧૫] નદીની લંબાઈ,[૧૬] ખુરશેદની બુલંદીના[૧૭] (મરતબા જેટલી)"—સો મરતબે,[૧૮] હજાર મરતબે,[૧૯] લાખો મરતબે,[૨૦] જમીનની પહોળાઈ[૨૧] નદીની લંબાઈ[૨૨] ખુરશેદની બુલંદીના[૨૩] (મરતબા જેટલી)—કમાલ્યતથી[૨૪] પહોંચે![૨૫] (૩૯) આ[૨૬] આફ્રીન[૨૭] (ના મીશ્ર) રાદી સખાવત કરનારા[૩૦] તથા[૩૧] રાસ્તીથી[૩૨] ચાલનારાઓના રવાંનોને[૨૯-૨૮] પહોંચો![૩૩] "બુલંદ[૪૦] મીનોઇ[૩૮] ફસલ[૩૯]" (ફલાંણા)[૪૪] બુલંદ[૪૧] ગાહંબારના[૪૩] હીંગામની[૪૨] મદદ[૩૫] તથા[૩૬] ફતેહમંદીને[૩૭] વાસ્તે[૩૪] અશો[૫૧] ફરોહરની[૫૨] મારફતે (અશો) સ્પિતમાન[૫૦] જરથુશ્ત્ર[૪૯] સાહેબના અનુશેહ[૪૭] રવાંનને[૪૬-૪૮-૪૫] (આ આફ્રીનોના મીશ્ર) પહોંચો[૫૩] કે જેવણે[૫૪] આ[૫૫] ભલી[૫૭] ખાલેસ[૫૮] માજદયસ્ની[૫૯] દીન[૫૬] અહુરમજદ[૬૨] તરફથી[૬૧] રાસ્તીથી[૬૦] કબુલ કીધી[૬૩] અને પઓઇર્યોદકએષોને[૬૪] માટે[૬૫] લઈ આવ્યા હતા.[૬૬]

(૪૦) ‡**દહ્માંન્ કે પ ઇન્ મ્યજદ્ ફ્રાજ-રસીદ્ હેંદ્, એજ ઇન્**

---

* એ શબ્દો અવસ્તામાં છે.

† જે ગાહાંમ્બાર હોય તેનું નામ લેવું.

‡ એ આખા ફકરાના વરજુમા માટે જુઓ "હફ્ત અમશાસ્પંદ "ની આફરીન પાનું ૪૪૩.

મ્યજદ્દ બહેર્ આમદન્ બહેર્ ગેરફ્તન્, હુર્-ગામી રા હજાર્ વ દ્રીસદ્દ ગાંમ્ વહિશ્ત્ રેશન્ ગરોસ્માંની બે-પદીરાદ્દ! (૪૧) ૫ ફ્રાજ-આમદન્ કેરૂફે બે-અવઝાયાદ્દ! ૫ અવાજ્-શૂદન્ ગુનાહુ ઓય્ બૂન્ બેશ્વાદ્દ. વ ગએથી નેક્ બાદ્દ, વ મીનો વેહુ બાદ્દ! સર્-ફ્રઝાંમ્ અશહી બે-અવઝાયાદ્દ! રવાંન્ ગરોસ્માંની બાદ્દ, રવાંન્ ગરોસ્માંની બાદ્દ, રવાંન્ ગરોસ્માંની બાદ્દ! અશો બેદ્દ દેર્-જી! અથ જમ્યાત્ યથ આફ્રીનામિ!

હુમતનાંમ્ હુખ્તનાંમ્ હવર્શ્તનાંમ્, યદચા અન્યદચા વેરેજયમ્નાંમ્ચા વાવેરેજનનાંમ્ચા મહી અઇબી-જરેતારો નએનએસ્તારો, યથના વોહુનાંમ્ મહી.

યથા અહૂ વઇર્યો (૨૧), અષેમ્ વોહૂ (૧૨)

યથા અહૂ વઇર્યો (૨) યસ્નેમ્ચ વહ્મેમ્ચ અઓજસ્ચ જવરેચ આફ્રીનામિ સ્રઓષહે અષ્યેહે તખ્મહે તનુ-માંથ્રહે દરેષી-દ્રઓશ આહુઇર્યેહે. અષેમ્ વોહૂ (૧) અહ્માઇ રએશ્ચ; હજંધરેમ્; જસ મે અવંઘહે મજદ; કેરૂફે મોજદ્દ અષેમ્ વોહૂ (૧).

આફ્રીનૢ-ઈ-રપિથ્વિનૢ.

(૧) હમા-જોર્[1] બેદ્દ[2]! હમા-જોર્[1] હમા[2] અશો[3] બેદ્દ![4] હમા-જોર્[5] હમા[6] નેક્[7] બેદ્દ![8] હમા-જોર્[9] હમા[10] ફ્રોખ્[11] બેદ્દ![12] હમા-જોર્[13] હમીશે[14] શાદ્દ[15] વ[16] ખુર્રમ[17] વ[18] રામશ્ને[19] ફીરોજગર્[20] બેદ્દ[21]! હમા-જોર્[22] કમ-વનાહુ[23] બેદ્દ![24] હમા-જોર્[25] વીશ[26] કેરૂફે[27] બેદ્દ[28]!

(૧) હમ-શરીક[1] થાઓ[2]! તમામ[2] અશો[3] (સાહેબોની સાથે) હમ-શરીક[1] થાઓ[2]! હમ-શરીક[5] થાઓ[8] સર્વે[6] નેકોની[7] સાથે! તમામ[10] મુબારક[11] (સાહેબો સાથે) હમ-શરીક[9] થાઓ![12] હમેશાં[14] ખુશી,[15] ખુશાલ,[17] અને[16-18] ખુશાલીમાં[19] ફતેહમંદ[20] (સાહેબો સાથે) હમ-શરીક[13] થાઓ[21]! ઓછા-ગુનાહવાળા[23] (સાહેબો સાથે) હમ-શરીક[22] થાઓ![24] ઘણા[26]-સવાબવાળા[27] (સાહેબો સાથે) હમ-શરીક[25] થાઓ![28]

(૨) હુમા-જોરૂ[૨૯] દાદારૂ[૩૦] અહુરૂમજદ[૩૧] રયોમંદ[૩૨] ખોરેહોમંદ[૩૩] બાદ,[૩૪] અવા[૩૫] હુમા[૩૬] અમેશાસ્પંદાંને[૩૭] ફીરોજગર,[૩૮] વ[૩૯] હુમા[૪૦] મીનો[૪૧]-ઇ વેહ,[૪૨] કેશ[૪૩] અહુરૂમજદ[૪૪] આમોરૂજીદારી;[૪૫] ઇન[૪૬] કે[૪૭] હરૂકે[૪૮] અંદરૂ[૪૯] દાદારૂ[૫૦] અહુરૂમજદ[૫૧] પ[૫૨]-પતેત[૫૩] બેદ[૫૪] ઓશ[૫૫] પ[૫૬] તન[૫૭]-*પસીન *રેસ્તે[૫૮] અવાજ્-વીરાયંદ.[૫૯]

(૨) નૂરમંદ[૩૨] (અને) ખોરેહથી ભરપુર[૩૩] દાદાર[૩૦] હોરમજદ[૩૧] તથા ફતેહમંદ[૩૮] સઘળા[૩૬] અમશાસ્પંદો[૩૭] તથા[૩૯] તમામ[૪૦] ભલા[૪૨] મીનોની[૪૧] સાથે[૩૫] હમ-શરીકી[૨૯] હોજો[૩૪]! કે જે[૪૩] હોરમજદ[૪૪] માફી બખ્શનાર[૪૫] છે; તેની તરફની માફીનું બખ્શવું એ[૪૬] કે[૪૭] કોઈ[૪૮] દાદાર[૫૦] અહુરમજદની[૫૧] આગળ[૪૯] પતેતથી[૫૩-૫૨] (પશેમાન) થાએ[૫૪] તે[૫૫] (શખ્સ) સૌથી-છેલ્લી-શારીરીક-હૈયાતી[૫૭] તથા રસ્તાખીજ[૫૮] વખતે[૫૫] પાછા સુધરશે.[૫૯]

(૩) હુમા-જોરૂ[૬૦] †વેહુમન[૬૧] અમેશાસ્પંદ,[૬૨] વેહ-મનશ્ને[૬૩] બાદ[૬૪] આખ્શતિ[૬૫] વ[૬૬] અમાવંદ,[૬૭] તરવીની દારૂતુમ[૬૮-૬૯] એજ[૭૦] આંને[૭૧] વેહાંન[૭૨] દાંમાંન[૭૩] આસ્ને-ખેરદ[૭૪] અહુરૂમજદ[૭૫]-દાદ,[૭૬]વ[૭૭] ગોશોસ્રુતે-ખેરદ[૭૮] અહુરૂમજદ[૭૯] દાદ,[૮૦] અશાઇ[૮૧] બાદ![૮૨] (૪) ઓશ[૮૩] હસ્ત[૮૪] અંદરૂ[૮૫] ગએથી[૮૬] ગોસ્પેંદ[૮૭] પૂર-સરૂદે[૮૮] એજ[૮૯] હર[૯૦] કસ[૯૧] ઓશ[૯૨] જીવશ્ને[૯૩] વ[૯૪] દારશ્ને[૯૫] વ[૯૬] પરવરશ્ને,[૯૭] ગએથ્યાંન[૯૮] એજ[૯૯] આંનાંન[૧૦૦] ફ્રાજ-વસ્તરૂદે[૧] વસ્તર્ગૂ[૨] વસ્યાદ[૩] અવત[૪] પોશીદ.[૫]

(૩) ભલા-વિચારવાળા[૬૩] બહમન[૬૧] અમશાસ્પંદ[૬૨] સાથે હમ-શરીકી[૬૦] હોજો[૬૪] કે જે શાંતી[૬૫] તથા[૬૬] હિમ્મતવાળો[૬૭] થઈને એહરમની ઘણીજતોડનારો[૬૮-૬૯] છે. ભલી[૭૨] પેદાયશમાં[૭૩] હોરમજદની[૭૫] પેદા કીધેલી[૭૬] જાતી અક્કલ,[૭૪] તથા[૭૭] હોરમજદની[૭૯] પેદા કીધેલી[૮૦] કાને-સાંભળીને-મેળવેલી અક્કલ[૭૮] અશોઈની[૮૧] મારફતે તેનાથી[૭૧-૭૦] હોજો[૮૨]! (૪) તેના[૮૩] છે[૮૪] ગેતીની દુન્યામાં[૮૬-૮૫] ઘણી-જાતના[૮૮] ગોસપંદો;[૮૭] દરેક[૯૦] શખ્સ[૯૧] તરફથી[૮૯] તેઓને[૯૨] જીંદગી,[૯૩] રક્ષણ[૯૫] તથા[૯૪-૯૬] પરવરશી[૯૭] છે, તથા તેઓ[૧૦૦] તરફથી[૯૯] ગેતીનાઓ[૯૮] મજેના-પહેરવાના[૧] કપડાં[૨] પહેરે છે[૩] અને[૪] ઢંકાય છે.[૫]

---

* જુઓ હોરમજદ યશતની નીરંગ.

† જુઓ મોટી હપતન યશત ક્નૂમન ફ. ૨. "વંઘ્રહવે મનંઘ્રહે આક્તોઇશ હાંમ-વઈનૂત્યાઓ, તરદાતો અન્યાઈશ દામાંન, આસ્નહે ખ્રથ્વો મજદદાતહે, ગઓષોસૂતહે ખ્રથ્વો મજદદાતહે.

(૫) હમા-જોરૢ[૬] અરદી-વહિશ્તૢ[૭] અમેશાસ્પંદ,[૮] મીનાયૢ[૯] અ-શાઇ[૧૦] ખોરેહૢ[૧૧] રોશની[૧૨] વ[૧૩] બીશ[૧૪] જનશ્ને,[૧૫] કેશ[૧૬] હસ્તૢ[૧૭] અંદરૢ[૧૮] ગએથી[૧૯] આતશે[૨૦] સોખ્ૢ[૨૧]-સૂઝાયૢ,[૨૨] વ[૨૩] આવાયશ્ને[૨૪] હરૢ[૨૫] દાંમ[૨૬] વ[૨૭] દહેશ્ને[૨૮] ઇ અહુરૢમજદ,[૨૯] કેશ[૩૦] ઇનૢ[૩૧] ગએથી[૩૨] એ-જાૢશ[૩૩] બે-વજીરશ્ને.[૩૪]

(૫) અરદીબેહેશ્ત[૭] અમેશાસ્પંદ[૮] સાથે હમશરીકી[૬] (હોજો), જે મીનોઇ[૯] આલમમાં અશોઈ,[૧૦] ખોરેહ,[૧૧] રોશનીવાળો[૧૨] તથા[૧૩] દુઃખ[૧૪] દફે કરનારો[૧૫] છે, જેની[૧૬] તરફથી ગેતીમાં[૧૯-૧૮] લાલ[૨૧] બળતો[૨૨] આતશ[૨૦] છે,[૧૭] અને[૨૩] હોરમજદની[૨૯] દરેક[૨૫] પેદા કીધેલી[૨૭] પેદાયશને[૨૬] તેની જરૂરયાત[૨૪] છે; અને[૩૦] તેનેથી[૩૩] આ[૩૧] ગેતીની[૩૨] ગુજરગી[૩૪] (યાને મીનોઇ હાલતમાં પસાર થવાનું) છે.

(૬) હમા-જોરૢ[૩૫] *શહેરેવરૢ[૩૬] અમેશાસ્પંદ,[૩૭] કેશ[૩૮] હસ્તૢ[૩૯] ખોરેહૢ[૪૦] ઇ ખોદાયાંનૢ[૪૧] મીનાયૢ[૪૨] ખાસ્તે[૪૩] વ[૪૪] સૂદે[૪૫] વેહ-જીવશ્ને,[૪૬] કેશ[૪૭] હસ્તૢ[૪૮] અંદરૢ[૪૯] ગએથી[૫૦] અયૢઓખ્શુસ્ત,[૫૧] અરૢજોમંદ[૫૨] જરૂ[૫૩] વ[૫૪] સીમ[૫૫] દારૢશ્ને[૫૬] વ[૫૭] પરૢવરૢશ્ને[૫૮] ઇ મર્દુમાંનૢ,[૫૯] કેશ[૬૦] આઝાદાંનૢ[૬૧] પ[૬૨] ગએથી[૬૩] પદશ[૬૪] વરૢઝંદ.[૬૫]

(૬) શેહેરેવર[૩૬] અમશાસ્પંદ[૩૭] સાથે હમશરીકી[૩૫] (હોજો), જે ખુદાઓનું[૪૧] ખોરેહ,[૪૦] મીનોઈ[૪૨] ખજાનો[૪૩] અને ભલી-જીંદગીનો[૪૬] ફાયદો[૪૫] (રાખનાર) છે;[૩૯] જેની[૪૭] છે[૪૮] ગેતીમાં[૫૦-૪૯] કીંમતી[૫૨] ધાતુઓ[૫૧] સોનું[૫૩] તથા[૫૪] રૂપુ,[૫૫] અને ઈનસાનનું[૫૯] રક્ષણ[૫૬] તથા[૫૭] પરવરશી;[૫૮] તથા ગેતીમાં[૬૩-૬૨] બોખ્તગી 'પામનારા[૬૧] તેનાથીજ[૬૦-૬૪] અમલ કરે છે.[૬૫]

(૭) હમા-જોરૢ[૬૬] †સ્પેંદારૢમદ[૬૭] અમેશાસ્પંદ,[૬૮] વેહ[૬૯] બૂન્દહ-મનશ્ને[૭૦] હુદાના[૭૧] વ[૭૨] રાદયૢ[૭૩] વેહ-કાંમ[૭૪] ઇ દોયૢસ્ત[૭૫] હૂ-ચશ્મે[૭૬] ઈ અહુરૢમજદ[૭૭] દાદ,[૭૮] અશાઇ[૭૯] બાદ![૮૦] ઓશ[૮૧] હસ્તૢ[૮૨] અંદરૢ[૮૩] ગએથી[૮૪] જમીને[૮૫] હૂ-દેહ[૮૬] પૂરૢ-બરોમંદ[૮૭] પૂરૢ-યારોમંદ,[૮૮] કેશ[૮૯] હરૢવસ્પૢ[૯૦] અશોઆંનૢ[૯૧] ઓશાંનૢ[૯૨] દ્રવંદાંનૢ[૯૩] અવરૢ[૯૪] માંનંદ.[૯૫]

(૭) સ્પંદારમદ[૬૭] અમશાસ્પંદ[૬૮] સાથે હમ-શરીકી[૬૬] (હોજો), ભલી[૬૯] સંપૂર્ણ-મનશ્ના[૭૦] સારૂં ડહાપણ[૭૧] તથા[૭૨] અહુરમજદની[૭૭] પેદા કીધેલી[૭૮]

---

* જુઓ મોટી હપતન યશ્ત ક્નૂમન "ક્ષથ્રહે વઇરૂયેહે અયોક્ષુસ્તહે મરેઝ્દિકાઈ થ્રાયો-દ્રિગઓવે."

† જુઓ મોટી હપતન યશ્ત ક્નૂમન. "સ્પેન્તયાઓ વંઘ્રહુયાઓ આર્મતોઈશ રાતયાઓ વંઘ્રહુયાઓ વોઉરૂ-દોઇથ્રયાઓ મઝદદાતયાઓ અષઓન્યાઓ."

સારી નજરૂ[૭૨] તથા નેક મુરાદની[૭૪] આંખવાળી[૭૫] પાક[૭૬] રાદી-સખાવત[૭૩] સાથે (હમશરીકી) હોજો![૮૦] ગેતીમાં[૮૪-૮૩] ભલું આપનારી[૮૬] ઘણી-ફળદ્રુપ[૮૭] તથા ઘણી મદદ કરનાર[૮૮] જમીન[૮૫] તેની[૮૧] છે,[૮૨] કે જે[૮૯] (જમીનની) ઉપર[૯૪] તમામ[૯૦] અશો[૯૧] તથા દરવંદ[૯૩] લોકો[૯૨] રહેલાં છે.[૯૫]

(૮) હમા-જોરૂ[૯૬] *ખુરૂદાદ્[૯૭] અમેશાસ્પંદ્,[૯૮] રદ[૯૯] સાલાંન્[૧૦૦] વ[૧] માહાંન્[૨] વ[૩] રોજાંન્[૪] વ[૫] જમાનાંન્[૬] વ[૭] હુ-મનશ્ન્યાંન્[૮] મીનો,[૯] કુ[૧૦] મર્દુમે[૧૧] વેહ[૧૨] અંદરૂ[૧૩] સાલ્[૧૪] પ[૧૫] ફ્રારૂની[૧૬] વ[૧૭] ફ્રાખી[૧૮] વેહ[૧૯] શહેદ્[૨૦] જીવસ્તન્,[૨૧] બરાય્[૨૨] સાલ્[૨૩] અશો[૨૪] અશાઇ[૨૫] રદ્[૨૬] બાદ્![૨૭] ઓશ્[૨૮] હસ્ત્[૨૯] અંદરૂ[૩૦] ગએથી[૩૧] આવે[૩૨] તજાય્[૩૩] પાક્[૩૪] યઓજ-દાસર,[૩૫] કેશ્[૩૬] હેચ્[૩૭] રીમની[૩૮] ઇ દીવે[૩૯] પઇત્યારે[૪૦] અવરૂ[૪૧] બો-રૂદન્[૪૨] મ-તવાંન્[૪૩] બાદ્![૪૪]

(૮) ખુરદાદ[૯૭] અમશાસ્પંદ[૯૮] સાથે હમ-શરીકી[૯૯] (હોજો), જે વરસો[૧૦૦] મહીના,[૨] દીવસો[૪] તથા[૧-૩-૫] જમાના[૬] અને[૭] ભલી મનશ્નીવાળા[૮] મીનોઓનો[૯] સાહેબ[૯૯] છે; જેનાથી[૧૦] ભલો[૧૨] માણસ[૧૧] વરસમાં[૧૪-૧૩] નેકીથી[૧૬-૧૫] અને[૧૭] આબાદીથી[૧૮] ભલાં[૧૯] રહેઠાણમાં[૨૦] જીવે છે,[૨૧] તે વરસને[૨૩] માટેના[૨૨] અશો-ઈના[૨૫] અશો[૨૪] સરદાર[૨૬] સાથે (હમશરીકી) હોજો![૨૭] ગેતીની[૩૧] અંદર[૩૦] પાક[૩૪] અને પવિત્રાઈ-આપનારાં[૩૫] વહેતાં[૩૩] પાણી[૩૨] તેનાથી[૨૮] છે,[૨૯] જેની[૩૬] ઉપર[૪૧] સામે થનાર[૪૦] દેવ[૩૯] કંઈબી[૩૭] રીમની[૩૮] લઈ જવાને[૪૨] નાતવાંન[૪૩] થાએ![૪૪]

(૯) હમા-જોરૂ[૪૫] બાદ્[૪૬] †અમેરૂદાદ્[૪૭] અમેશાસ્પંદ્,[૪૮] ફ્રશ્રને[૪૯] અવ્જાયશ્ને[૫૦] ઇ રમે,[૫૧] અવ્જૂની[૫૨] ઇ જોરૂદાયાંન્[૫૩] ગઓકરૂન-દારૂ[૫૪] વ દ્રખ્તે[૫૫] અહુરૂમજદ્[૫૬] દાદ્,[૫૭] હઓમે[૫૮] સફેદ્[૫૯] ‡અશો-જહુ[૬૦] બાદ્![૬૧] ઓશ્[૬૨] હસ્ત્[૬૩] અંદરૂ[૬૪] ગએથી[૬૫] ઉર્વરે[૬૬] વેશ-તઓખ્મે[૬૭] વેશ-ગૂને[૬૮] વેશ-ખારૂમ્[૬૯] વેશ-શકૂફે[૭૦] દારૂશ્ને[૭૧] વ[૭૨] પરૂવરૂશ્ને[૭૩] ઇ ગએથ્યાંન.[૭૪]

---

* જુઓ મોટી હપતન યશ્ત ફ્નૂમન. "હઉર્વતાતો રથ્વો યાઇરયયાઓ હુષિ-તોઈશ્, સરેદએઈબ્યો અષહે રતુબ્યો."

† જુઓ મોટી હપતન યશ્ત ફ્નૂમન. "અમેરેતાતો રથ્વો ફ્રષઓનિબ્ય વાં-થ્વાંબ્ય અસપિનિબ્ય યઓનિબ્ય ગઓકેરેનહે સૂરહે મઝદદાતહે."

‡ અવસ્તા "અપવ જંઘ્રહો."

(૯) અમરદાદ[૪૭] અમશાસ્પંદ[૪૮] સાથે હમશરીકી[૪૫] હોજો,[૪૬] ટોલાંની[૫૧] વૃદ્ધિ[૪૯] તથા વધારો,[૫૦] અનાજની[૫૩] વૃદ્ધિ,[૫૨] હોરમજદનું[૫૬] પેદા કીધેલું[૫૭] ગોકરનનું-ઝાડ[૫૪] તથા રોપો,[૫૫] અને અશોઈ-પાંથરનાર[૬૦] સફેદ[૫૯] હોમના[૫૮] (સાહેબની સાથે હમશરીકી) હોજો![૬૨] ગેતીની[૬૫] અંદર[૬૪] પુષ્કળ-તોખમના[૬૭] પુષ્કળ-જાતના,[૬૮] પુષ્કળ-સ્વાદના,[૬૯] પુષ્કળ અજાયબીના[૭૦] ઝાડપાન,[૬૬] જે ગેતીના-લોકોનું[૭૪] રક્ષણ[૭૧] તથા[૭૨] પરવરશી[૭૩] (યાને ખોરાક) છે, તે તેનાથી[૬૨] છે.[૬૩]

(૧૦) હુમા-જોર્[૭૫] દાદારૂ[૭૬] અહુર્મજ્દ્[૭૭] રયોમંદ્[૭૮] ખોરેહોમંદ્[૭૯] બાદ્,[૮૦] અવા[૮૧] હુમા[૮૨] અમેશાસ્પેંદાંને[૮૩] પીરોજગર્,[૮૪] વ[૮૫] હુમા[૮૬] મીનો[૮૭] ઇ વેહ્![૮૮] (૧૧) હુમા-જોર્[૮૯] *મેહેર્[૯૦] યજદ્[૯૧] ફ્રાખ્-ગયોત્[૯૨] વ[૯૩] †રામશ્ને[૯૪]-ખારૂમ[૯૫] બાદ્![૯૬]

(૧૦) નૂરમંદ[૭૮] ખોરેહમંદ[૭૯] દાદાર[૭૬] હોરમજદ[૭૭] તથા[૮૧] તમામ[૮૨] ફતેહમંદ[૮૪] અમશાસ્પંદો[૮૩] તથા[૮૫] સર્વે[૮૬] ભલા[૮૮] મીનોની[૮૭] સાથે હમશરીકી[૭૫] હોજો![૮૦] (૧૧) બહોળાં-ખેતરવાળા[૯૨] અને[૯૩] ખુશાલીની[૯૪] ખાસ્તરવાળા[૯૫] મેહેર[૯૦] ઈજદ[૯૧] સાથે હમશરીકી[૮૯] હોજો![૯૬]

(૧૨) હુમા-જોર્[૯૭] ગાહે[૯૮] હાવન્[૯૯] વ[૧૦૦] રપિથ્વિન્[૧] વ[૨] ઉજ્યેઇરિન્[૩] વ[૪] અઇવિસ્રૂથ્રેમ્[૫] વ[૬] ઉશહિન્[૭]-ગાહ્[૮] બાદ્![૯] (૧૩) હુમા-જોર્[૧૦] ગાહે[૧૧] ગાહંબાર્,[૧૨] મઇદ્યોજરેમ[૧૩]-ગાહ્ મઇદ્યોશહેમ-ગાહ્[૧૪] પઇતિશહેમ-ગાહ્[૧૫] અયાથ્રેમ-ગાહ્[૧૬] મઇદ્યારેમ-ગાહ્[૧૭] વ[૧૮] હમસ્પથ્મએદેમ-ગાહ્[૧૯] બાદ્![૨૦] (૧૪) હુમા-જોર્[૨૧] ગાહે[૨૨] ફ્રવરદેગાંન[૨૩] ‡પંજ્-ઇ-મેહ્[૨૪] ઇ સ્પિતમાંન્[૨૫] જરૂથુશ્ત્,[૨૬] અહુનવદ્-ગાહ્[૨૭] ઉશ્તવદ્-ગાહ્[૨૮] સ્પેંતોમદ્-ગાહ્[૨૯] વોહુ-ક્ષથ્ર-ગાહ્[૩૦] વહિશ્તોઇશ્ત-ગાહ્[૩૧] બાદ્![૩૨]

(૧૨) હાવન,[૯૯] રપીથ્વન[૧] ઉજીરન,[૩] એવેસ્રુથ્રેમ[૫] તથા[૧૦૦-૨-૪] ઉશહેન[૭] ગેહની[૯૮-૮] સાથે હમશરીકી[૯૭] હોજો![૯] (૧૩) મઇદયોજરેમ ગાહમ્બાર,[૧૩] મઇદયોશહેમ ગાહમ્બાર,[૧૪] પઇતીશહેમ ગાહમ્બાર,[૧૫] અયાથ્રેમ ગાહમ્બાર,[૧૬] મઇદયારેમ ગાહમ્બાર[૧૭] તથા[૧૮] હમસ્પથમએદેમ ગાહમ્બારના[૧૯] હીંગામ[૧૧] સાથે હમશરીકી[૧૦] હોજો![૨૦] (૧૪) જરથુશ્ત[૨૬] સ્પેન્તમાનના[૨૫] ફરમાવેલા ફ્રવરદેગાનના[૨૩] હીંગામના[૨૨] પાંચ-બુજોર્ગ[૨૪] ગાથા અહુનવદ,[૨૭] ઉશતવદ,[૨૮] સ્પેન્તોમદ,[૨૯] વોહુક્ષથ્ર[૩૦] તથા વહિશ્તોઇશ્ત ગાથા[૩૧] સાથે હમશરીકી[૨૧] હોજો![૩૨]

---

* અવસ્તા "મિથ્રહે વોઉરૂ-ગઓયઓઇતોશ."

† અવસ્તા "રામનો-ખાસ્તહે."

‡ એ શબ્દ માટે જુઓ ફૂટ નોટ પાનું ૪૨૮ અરદાફ્રવશની આફરીન.

(૧૫) હમા-જોર[૩૩] કેશ્વરે[૩૪] અરેજહ[૩૫] સવહ[૩૬] ફ્રદદફ્શ[૩૭] વીદદફ્શ[૩૮] વોઉરૂ-બરશ્ત[૩૯] વોઉરૂ-જરશ્ત,[૪૦] ઇન[૪૧] કેશ્વર[૪૨] ખનીરસ[૪૩] વેહ[૪૪] બામી[૪૫] બાદ![૪૬] (૧૬) હમા-જોર[૪૭] આદર-ખોરેહ[૪૮] આદર-ગોશસ્પ[૪૯] આદર-બુરજીન[૫૦]-મહેર, અવારે[૫૧] હમા[૫૨] આદરાંન[૫૩] વ[૫૪] આતશાંન,[૫૫] કેશાંન[૫૬] પ[૫૭] વરહરાંમ[૫૮] ઇ યઓઝદાસ્ર[૫૯] પ[૬૦] ઓય[૬૧] *દાદ-ગાહ[૬૨] નેશસ્ત[૬૩] એસ્તંદ[૬૪] વ[૬૫] બંદ.[૬૬] (૧૭) હમા-જોર[૬૭] કંગદીજે[૬૮] પશૂતન[૬૯] વેહ[૭૦] બામી[૭૧] બાદ![૭૨] (૧૮) હમા-જોર[૭૩] વેહ[૭૪] પ[૭૫] ગએથી,[૭૬] અશાઇ[૭૭] પ[૭૮] મીનો[૭૯] બાદ![૮૦] (૧૯) હમા-જોર[૮૧] †અંદર-માહ[૮૨] પૂરમાહ[૮૩] વીશપ્તથ[૮૪] બાદ![૮૫]

(૧૫) કેશ્વરો[૩૪] અરેજહી,[૩૫] સવહી,[૩૬] ફ્રદદફ્શુ,[૩૭] વીદદફ્શુ[૩૮] વોઉરૂ-બરશ્તી[૩૯] તથા વોઉરૂજરશ્તી[૪૦] અને આ[૪૧] કેશ્વર[૪૨] ભલી[૪૪] ખનીરથ[૪૩] બામી[૪૫] સાથે હમશરીકી[૩૩] હોજો![૪૬] (૧૬) આદર-‡ખોરેહ,[૪૮] આદર-ગોશસ્પ,[૪૯] આદર-બુરજીન-મહેર,[૫૦] તથા બીજા[૫૧] બધા[૫૨] આદરો[૫૩] અને[૫૪] આતશો[૫૫] જે[૫૬] પવિત્રાઈ આપનારા[૫૯] આતશ-બેહરાંમ[૫૮] ઉપર[૫૭] તેના[૬૧] લાયક-મરતબા[૬૨] પ્રમાણે[૬૦] બેઠા છે[૬૪] તથા[૬૫] હતા[૬૬] તેઓની સાથે હમશરીકી[૪૭] હોજો! પેશોતનના[૬૯] ભલા[૭૦] કંગદેજ[૬૮] બામી[૭૧] સાથે હમશરીકી[૬૭] હોજો![૭૨] (૧૮) ગેતીના[૭૬-૭૫] ભલાઓ[૭૪] તથા મીનોઈના[૭૯-૭૮] અશોની[૭૭] સાથે હમશરીકી[૭૩] હોજો![૮૦] (૧૯) અમાસનો ચંદ્રમા,[૮૨] પુનમનો ચંદ્રમા[૮૩] તથા બેઉની વચ્ચેના ચંદ્રમા[૮૪] સાથે હમશરીકી[૮૧] હોજો![૮૫]

(૨૦) હમા-જોર[૮૬] યજશ્ને[૮૭] દરૂન[૮૮] વ[૮૯] મ્યજદ[૯૦] વ[૯૧] આફ્રીંગાંન[૯૨] હવરશ્ત-વરજીદારાંન[૯૩] કારે[૯૪] કેરફે[૯૫] વ[૯૬] દહેશ્ને[૯૭] અશોદાદ,[૯૮] કેશ[૯૯] આંન[૧૦૦] અંદર[૧] હફ્ત-કેશ્વર-જમીન[૨] કર્દેહાત[૩] વ[૪] કુનંદ,[૫] અવા[૬] આંન[૭] યજદાંન[૮] અયોકર્દેગી[૯] બાદ.[૧૦] (૨૧) પ[૧૧] અયો-

---

* જુઓ આતશ ન્યાએશ "આદરાંન શાહ પીરોજગર, આદર ગુશસ્પ, આદર ખોરદાદ, આદર બુરજીન મેહેર અવરે આદરાંન ઓ આતશાંન કે પ દાદગાહ નેશાસ્ત એસ્તેદ.

† અવસ્તા "અન્તરે-માઓંઘ્રહ, પેરેનો-માઓંઘ્રહ, વીષપ્તથ." જુઓ માહ બોખ્તાર ન્યાએશ ફ. ૬.

‡ જરથોશ્તી દએનમાં જણાવેલા બધા મળીને ૧૬ આતશોમાંના જે ચાર આતશો માનવીની બંધારણ રચનામાં અણુદીઠ શક્તિઓ તરીકે ખીલી નીકળે છે—જેમકે આતશે દારા, આતશે નૈરયોસંઘહ, આતશે **ખોરેહ** અને આતશે **ફ્રાહ**—તેમાંનો ત્રીજો બુલંદ આતશ.

કર્દ્દેગી[૧૨] બાદ્[૧૩] પ[૧૪] અઓજ્[૧૫] વ[૧૬] જોરૂ[૧૭] વ[૧૮] નીરોય્[૧૯] વર્જ[૨૦] પીરોજગરૂ[૨૧] દાદારૂ[૨૨] અહુરૂમજદ્[૨૩] રયોમંદ્[૨૪] ખોરેહોમંદ્ ![૨૫] (૨૨) ઍ-અવજાયાદ્[૨૬] પ[૨૭] આંને[૨૮] મહિસ્ત[૨૯] સ્તાઇશ્ને[૩૦] અજ્બાયશ્ને[૩૧] આફ્રીન[૩૨] કેરૂદારે ![૩૩]

(૨૦) ઇજશ્ને,[૮૭] દરૂન,[૮૮] મ્યજદ[૯૦] અને[૮૯-૯૧] આફ્રીંગાનના[૯૨] સવાબના[૯૫-૯૪] ભલાં-કાર્ય-કરનારા[૯૩] તથા[૯૬] આશોદાદ[૯૮] આપનારાઓ[૯૭] સાથે હમ્નશરીકી[૯૯] (હોજો) જેથી કરીને[૯૯] તેઓએ હફ્ત કેશ્વર જમીન[૨] ઉપર[૧] જે કંઈ કીધું[૩] તથા[૪] કરે છે[૫] તેની[૭] સાથે[૬] યજદોની[૮] એકસાની[૯] હોજો ![૧૦] (૨૧) એકસાનીમાં[૧૨-૧૧] હોજો[૧૩] અઓજ[૧૫] જોર[૧૭] તથા[૧૮] નીરૂ[૧૯] અને નુરમંદ[૨૪] તથા ખોરેહમંદ[૨૫] દાદાર[૨૨] હોરમજદના[૨૩] ફતેહમંદ[૨૧] ખોરેહની[૨૦] સાથે ![૧૪] (૨૨) સૌથી બુલંદ[૨૯] સેતાયશ[૩૦] તથા બંદગી[૩૧] તથા આફ્રીન[૩૨] કરવાએ[૩૩] કરીને[૨૭-૨૮] વૃદ્ધિ થજો ![૨૬]

(૨૩) પ[૩૪] તને[૩૫] મા[૩૬] વ[૩૭] શૂમા[૩૮] હમા[૩૯] પીરોજગરાંન્[૪૦] હમીશે[૪૧] વખ્શાદ્[૪૨] બરાજ્યાદ્ ![૪૩] (૨૪) હમીશે[૪૪] શાદ્[૪૫] બરાજ્યાદ્,[૪૬] બુરૂજશ્ને[૪૭] બુર્જ[૪૮] અવ્રાજ[૪૯] અઓરંગ[૫૦] બરાજ્યાદ્ ![૫૧] (૨૫) હુરૂ[૫૨] ચે[૫૩] રામશ્ને[૫૪] અવ્જૂદ્[૫૫] અવ્જૂની[૫૬] ફ્રોખ્[૫૭] બેદ્ ![૫૮] (૨૬) અંદાજાંન્[૫૯] એજ[૬૦] બાલેસ્ત[૬૧] હમા[૬૨] રોશનાંન્[૬૩] કે[૬૪] તાંન્[૬૫] હમવારે[૬૬] બાદ્ ![૬૭] (૨૭) અંદરૂ[૬૮] ઇન્[૬૯] માંને[૭૦] વેહાંન્[૭૧] પૂરૂ-ઉર્વાખ્મ[૭૨] રામશ્ને[૭૩] વ[૭૪] બજમ્[૭૫] વ[૭૬] *તન્-આસાંન્-જીવશ્ને[૭૭] વ[૭૮] મનેશ[૭૯] ખૂશ[૮૦] વ[૮૧] રવાન[૮૨] શાદ્[૮૩] વ[૮૪] ફ્રોખ્[૮૫] માહુમાંન્[૮૬] બાદ્ ![૮૭] (૨૮) એજ[૮૮] આસ્માંન્[૮૯] નેફ્[૯૦] વારાદ્,[૯૧] એજ[૯૨] જમીન્[૯૩] નેફ્[૯૪] રોયાદ્,[૯૫] મર્દુમે[૯૬] વેહ્[૯૭] રાદ્[૯૮] એજ્જશ[૯૯] બહેરૂ[૧૦૦] બાદ્ ![૧] (૨૯) †વતરાંન્[૨] શાંન્[૩] મતવાંન્[૪] બાદ્[૫] બૂદન્,[૬] તાકે[૭] ઓય્[૮] વેહ્[૯] વરૂજંદ્ ![૧૦] (૩૦) અગરૂ[૧૧] ઓય્[૧૨] વેહ્[૧૩] ન[૧૪] વરૂજંદ્[૧૫] ઓશાંન્[૧૬] મેહેરૂ[૧૭] યજદ્[૧૮] ફ્રાખ્ગઓયઓદ્[૧૯] પ[૨૦] હંગાંમે[૨૧] ખેશ[૨૨] ‡વજરૂ[૨૩] પદશ[૨૪] કુનાદ્.[૨૫]

---

* જુઓ હોશબામનો "વસસ્ચ તૂ અહુરમજદ" વાળો ફકરો—"યથ નો આઓઘ્રહાંમ ષાતો મનાઓ, વહિશ્તો ઉરૂવાનો, ખાથ્રવઇતિશ્ તન્વો."

† એની મુકાબેલ જુઓ "આફ્રીન-ઇ-હફ્ત અમેશાસ્પંદ" પાનું ૪૪૦. "વતરાંન્ અપાદ્શાહ્ બેદ્".

‡ જુઓ ખોરશેદ ન્યાએશ ફ. ૧૫. "યજાઇ વજ્રેમ્ હુનિવિખ્તેમ્ કમેરેદે પઇતિ દએવનાંમ્ ખ્રિમહે વોહર ગઓયઓઇતોઈશ્."

(૨૩) અમારાં[૩૬] તનને[૩૫-૩૪] તથા[૩૭] તમારાં[૩૮] (તનને) અને તમામ[૩૯] ફતેહમંદોને[૪૦] હમેશાં[૪૧] વૃદ્ધિ[૪૨] અને જીઆદતી-હોજો ![૪૩] (૨૪) હમેશાં[૪૪] ખુશાલ[૪૫] જીઆદતી થજો,[૪૬] બુલંદ[૪૮] બુજોર્ગી[૪૭] જયાદે હોજો,[૪૯] સરસાઈ[૫૦] જયાદે થજો ![૫૧] (૨૫) હરેક[૫૨] કોઈ[૫૩] ખુશાલી[૫૪] વધતી રહેજો,[૫૫] અને વધીને[૫૬] મુબારક[૫૭] હોજો ![૫૮] (૨૬) તમામ[૬૨] રોશનીવાળા[૬૩] (સૈયારા) ની[૬૦] બુલંદી[૬૧] અંદાજાસર[૫૯] તમને[૬૫] હમેશા[૬૬] પહોંચો ![૬૭] (૨૭) ભલાંઓના[૭૧] આ[૬૯] ઘેરમાં[૭૦-૬૮] પૂર ખુશાલી[૭૨] યાને રામશ્ની[૭૩] અને[૭૪] મીજલસ[૭૫] અને[૭૬] શરીરની-સુખાકારીભરેલી-જીંદગી,[૭૭] ખુશાલીભરેલું[૮૦] મન[૭૯] તથા[૭૮] ખુશાલ[૮૩] અને[૮૪] મુબારક[૮૫] રવાન[૮૨] મેહમાન[૮૬] થજો ![૮૭] (૨૮) આસ્માન[૮૯] ઉપરથી[૮૮] ભલુંજ[૯૦] વરસજો ![૯૧] જમીન[૯૩] માંથી[૯૨] ભલુંજ[૯૪] ઉગજો ![૯૫] ભલા[૯૭] "રાદી[૯૮]" શખ્સને[૯૬] (તેની રાદીનો) હીસ્સો[૧૦૦] તેને[૯૯] હોજો ![૧] (૨૯) બુરાંઓ[૨] જયાં-સુધી[૭] ભલાઈનો[૯-૮] અમલ કરે[૧૦] ત્યાંસુધી તેઓ[૩] નાતવાંન[૪] રહે[૬] એમ થજો ![૫] જો[૧૧] તેઓ ભલાઈનો[૧૩-૧૨] અમલ[૧૫] નહીં[૧૪] કરે[૧૫] તો તેઓને[૧૬] બહોળાં-ખેતર-વાળો[૧૯] મહેર[૧૭] ઈજદ[૧૮] પોતાના[૨૨] મોક્કા[૨૧] ઉપર[૨૦] ગુરૂજથી[૨૩] મારજો[૨૪-૨૫] (બોલબોલ અર્થ:-તેઓની[૨૪] ઉપર ગુરૂજ[૨૩] કરજો[૨૫]).

(૩૧) હમીન્[૨૬] પીરોજગરતર્[૨૭] ખોરેહ્[૨૮] અવજૂની[૨૯] મ્યજદ્[૩૦] ખોદાય્[૩૧] આંને[૩૨] કેશ[૩૩] ઇમરોજ[૩૪] પ[૩૫] દાદાર્[૩૬] અહુર્મજદ્[૩૭] રયોમંદ્[૩૮] ખોરેહોમંદ્[૩૯] અવા[૪૦] હમા[૪૧] અમેશાસ્પંદાંન્[૪૨] પીરોજગર્[૪૩] રવાંને[૪૪] યશ્તે-ફ્રોહર્[૪૫] ઇ જરૂથોશ્તે[૪૬] સ્પિતમાંન્,[૪૭] અવા[૪૮] હમા[૪૯] રવાંનાંન્[૫૦] વ ફ્રોહરાંને[૫૧] અશોઆંન્[૫૨] કે[૫૩] શાંન્[૫૪] બે-શ્નાઇનીદ્[૫૫] ઓશાંન્[૫૬] બે-ઉર્વાખ્મીનીદ્.[૫૭] (૩૨) અગેશ[૫૮] તાંન્[૫૯] યજદાંન્[૬૦] દહાદ્[૬૧] પ[૬૨] ગએથી[૬૩] તન્-દુરોસ્ત્[૬૪]-રવશ્ને,[૬૫] ઓય્[૬૬] જાંન્[૬૭] દેર્-જીવશ્ને,[૬૮] ઓય્[૬૯] હીર્[૭૦] આવાદી[૭૧] ઇ ઇન્[૭૨] કદે,[૭૩] તા[૭૪] આંન્[૭૫] દેરંગ[૭૬] જમાંન્[૭૭] ઓય્[૭૮] રવાંન્-બોખ્તગી ![૭૯] (૩૩) હર્[૮૦] દેરમી[૮૧] વ[૮૨] દાંન્ગ્[૮૩] ઇ મદ્[૮૪] કે[૮૫] શાંન્[૮૬] ઇમરોજ[૮૭] પ[૮૮] ઇન્[૮૯] કારે[૯૦] કેરૂફે[૯૧] હુવ્રૂશ્ત[૯૨] કારે[૯૩] કેરૂફે[૯૪] અજ-ઇન્[૯૫] ઇ કર્દેહાદ્[૯૬] વ[૯૭] કુનાંન્દ્,[૯૮] યજદાંન્[૯૯] વ[૧૦૦] અમેશાસ્પંદાંન[૧] એજ્ઞ[૨] ગંજે[૩] હમીશે-સૂદ્[૪] આંને[૫] પૂર્[૬] વ[૭] ફ્રાખે[૮] વ[૯] પદીખે[૧૦] નેક્[૧૧] વ[૧૨] વેહ્[૧૩] ઓશ[૧૪] દહાંન્દ્[૧૫] અંદાજાંને.[૧૬] (૩૪) હર્-કે[૧૭] હર્[૧૮] રોજ[૧૯] મ્યજદ્[૨૦] પ[૨૧] હજાર્[૨૨] મર્દ[૨૩] ઇ વેહ્[૨૪] અશો[૨૫] અરૂજાંની[૨૬] બે-સાજાદ્,[૨૭] ઓશ[૨૮] પદશ[૨૯] અએદૂન્[૩૦] સુખુફ્[૩૧]

વ[૩૨] ખાર્[૩૩] આસાંન્[૩૪] બાદ્!(૩૫) આંન[૩૬] કેશ[૩૭] ઇમ્-રોજ[૩૮] પ[૩૯] ય-જશ્ને[૪૦] ફ્રમૂદ્,[૪૧] ઓશ[૪૨] પ[૪૩] મ્યજદ્[૪૪] સાખ્ત,[૪૫] ઓશ[૪૬] પ[૪૭] અશો-દાદ્,[૪૮] ઓશ[૪૯] દેહાદ્[૫૦] હમ-વારેહ[૫૧] ઓશ[૫૨] વેહ[૫૩] અર્જાંની[૫૪] બાદ્![૫૫] (૩૫) અથ[૫૬] જમ્યાત્[૫૭] યથ[૫૮] આફ્રીનામિ![૫૯]

(૩૧) એજ પ્રમાણે[૨૬] ઘણું ફતેહમંદ[૨૭] ખોરેહ[૨૮] તથા મ્યજદના[૩૦] સાહેબની[૩૧] જયાદતી[૨૯] તેને[૩૨] (હોજો) કે જેણે[૩૩] આજને દીવસે[૩૪] નૂરમંદ[૩૮] અને ખોરેહમંદ[૩૯] દાદાર[૩૬] હોરમજદ[૩૭] ને,[૩૫] તથા[૪૦] તમામ[૪૧] ફતેહમંદ[૪૩] અમશાસ્પંદોને[૪૨] તથા ઇજિશ્નેને-લાયકના-ફરોહરવાળાં[૪૫] જરથુશ્ત[૪૬] સ્પિતમાન[૪૭] સાહેબના રવાનને,[૪૪] તથા[૪૮] તમામ[૪૯] અશો લોકોનાં[૫૨] રવાનો[૫૦] અને ફરોહરોને[૫૧] ખુશનુદ કરી[૫૫] તેઓને[૫૪-૫૬] ખુશાલ કર્યાં છે.[૫૭] (૩૨) યજદાંન[૬૦] તેઓને[૫૯] આ પ્રમાણે[૫૮] આપજો[૬૧]-ગેતીની દુન્યામાં[૬૩-૬૨] તંદુરસ્તી ભરેલી[૬૪]-હૈયાતી,[૬૫] અને[૬૬] ઉશતાનનું[૬૭] લાંબા-વખતનું-જીવવું[૬૮] તથા[૬૯] દોલત[૭૦] અને પેલા[૭૫] લાંબા[૭૬] વખત[૭૭] સુધી[૭૪] આ[૭૨] ઘેરની[૭૩] આબાદી[૭૧] તથા[૭૮] રવાનની-નાજી![૭૯] (૩૩) દરેક[૮૦] દેરમ[૮૧] અને[૮૨] પૈસો[૮૩] જે ખરપા થયો[૮૪] તથા જેની મારફતે[૮૫] તેઓએ[૮૬] આજને-દીવસે[૮૭] આ[૮૮] "હવરશ્ત"[૯૨] સવાબનું[૯૧] કાર્ય[૯૦] તે મારફતે[૯૫] સવાબનું[૯૪] કાર્ય[૯૩] કરેલું હોય[૯૬] અને[૯૭] કરે,[૯૮] તેના અંદાજા સર[૧૬] યજદો[૯૯] અને[૧૦૦] અમશાસ્પંદો[૧] હમેશના-ફાયદાના[૪] ખજાનામાંથી[૩-૨] સંપૂર્ણતા,[૬] ફરાખી,[૮] ખુશાલી,[૧૦] નેકી,[૧૧] અને[૧૨] ભલાઈ[૧૩] તેઓને[૧૪] આપજો![૧૫] (૩૪) જે કંઇ[૧૭] દર[૧૮] રોજની[૧૯] મ્યજદ[૨૦] છે તેને હજાર[૨૨] ભલા[૨૪] તથા અશો[૨૫] મરદોને[૨૩-૨૧] લાયકની[૨૬] કરજો,[૨૭] અને તેની મારફતે[૨૮-૨૯] એ રીતે[૩૦] આરામ[૩૧] સુખ[૩૩] આસાની[૩૪] હોજો![૩૫] જેણે[૩૭] આજરોજે[૩૮] ઇજશ્ને[૪૦] ફરમાવી,[૪૧] અને[૪૨] મ્યજદ[૪૪] કરાવી,[૪૫] જેણે[૪૬] અશોઈથી આપ્યું,[૪૮] જેણે હમેશનેમાટે[૫૧] આપ્યું,[૫૦] તે ભલાંને[૫૩] લાયક[૫૪] થજો![૫૫] (૩૫) જેમ[૫૮] હું દુવા કરૂંછું[૫૯] તેમ[૫૬] આમીન-થાઓ![૫૭]

(૧) હમા-જોર્[૬૦] ફ્રોહરે[૬૧] *જર્થોશ્ત્[૬૨] સ્પિતમાંન્[૬૩] બાદ્,[૬૪] અવા[૬૫] હમા[૬૬] ફ્રોહરે[૬૭] અથોર્નાંન્[૬૮] વ[૬૯] રથએશ્તારાંન્[૭૦] વ[૭૧] વાસ્ત્રયોશાંન્[૭૨] વ[૭૩] હુતોખ્શાંન્,[૭૪] કે[૭૫] શાંન્[૭૬] એજ[૭૭] યશ્તે-ફ્રોહર્[૭૮] ઇ જર્થોશ્તે[૭૯] સ્પિતમાંન્[૮૦] દીન્[૮૧] પદીરફ્ત,[૮૨] ઓશાંન્[૮૩] પ[૮૪] ગેહાંન્[૮૫] રોબાક્[૮૬] કર્દ્.[૮૭]

---

* જુઓ ફ્રવરદીન યશ્ત ફ. ૮૭ "જરથુશ્તહે સ્પિતામહે ઇદ અષઓનો અષીમ્ચ ફ્રવષીમ્ચ યજમઇદે."

(૧) અશો સ્પિતમાન[૬૩] જરથુશ્ત[૬૨] સાહેબના ફ્રોહર[૬૧] સાથે હમ-શરીકી[૬૦] હોજો,[૬૪] અને[૬૫] તમામ[૬૬] અથોરનાનો,[૬૮] રથેશ્તારો[૭૦] તથા[૭૧] વાસ્ત-યઓશો[૭૨] તથા[૭૩] હુતોખ્શોના[૭૪] ફ્રોહર[૬૭] સાથે હમાજોર[૬૦] હોજો કે[૭૫] જે-ઓએ[૭૬] ઇજિશને-કરવા-લાયક-ફ્રોહરવાળા[૭૮] અશો સ્પિતમાન[૮૦] જરથુશ્ત[૭૯] સાહેબ તરફથી[૭૭] દીન[૮૧] કબુલ[૮૨] રાખી અને તેઓએ[૮૩] દુન્યામાં[૮૫-૮૪] ચાલુ[૮૬] કીધી.[૮૭]

(૨) હમા-જોરૂ[૮૮] ફ્રોહરે[૮૯] *કએ-વીશતાસ્પ્[૯૦] શાહાંનશાહ[૯૧] બાદ,[૯૨] અવા[૯૩] હમા[૯૪] ફ્રોહરે[૯૫] હૂ-ખોદાયાંન્[૯૬] વ[૯૭] દહ્યો-વદાંન્[૯૮] વ[૯૯] શાહેરયારાંન્[૧૦૦] વ[૧] મોવદાંન્[૨]-મોવદય્[૩] બાદ ![૪]

(૨) શાહનશાહ[૯૧] કએ ગુશતાસ્પના[૯૦] ફ્રોહર[૮૯] સાથે હમાજોર[૮૮] હોજો[૯૨] અને[૯૩] તમામ[૯૪] નેક-સાહેબો,[૯૬] પાદશાહો,[૯૮] હાકેમો[૧૦૦] તથા[૧] મોબેદાંન[૨] મોબેદોના[૩] ફ્રોહર[૯૫] સાથે હમશરીકી[૮૮] હોજો ![૪]

(૩) હમા-જોરૂ[૫] ફ્રોહરે[૬] †જામાસ્પ્[૭] બાદ,[૮] અવા[૯] હમા[૧૦] ફ્રોહરે[૧૧] રાયૂનીદારાંન્[૧૨] ખેરૂદમંદાંન્[૧૩] રાસ્ત્-દાવરાંન્[૧૪] વ[૧૫] દસ્તૂરાંને[૧૬] દીન્[૧૭] બાદ ![૧૮]

(૩) જામાસ્પના[૭] ફ્રોહર[૬] સાથે હમાજોર[૫] હોજો[૮] અને[૯] તમામ[૧૦] દીનનો વધારો કરનારાઓ,[૧૨] અક્કલમંદો,[૧૩] અને સાચા દાવરો[૧૪] તથા[૧૫] દીનના[૧૭] દસ્તુરોના[૧૬] ફ્રોહર[૧૧] સાથે હમશરીકી[૫] હોજો ![૧૮]

(૪) હમા-જોરૂ[૧૯] ફ્રોહરે[૨૦] ‡ફ્રશોશતરૂ[૨૧] બાદ,[૨૨] અવા[૨૩] હમા[૨૪] ફ્રોહરે[૨૫] રાદાંન્[૨૬] નેક્-કેરૂદારાંન્[૨૭] વ[૨૮] વીશ[૨૯] પએદાયાંન્[૩૦] વ[૩૧] વે-હાંન્[૩૨] વ[૩૩] ફ્રારૂનાંન્[૩૪] બાદ ![૩૫]

(૪) હમશરીકી[૧૯] હોજો[૨૨] ફ્રશોશતરના[૨૧] ફ્રોહર[૨૦] સાથે, તથા[૨૩] ત-મામ[૨૪] રાદી-સખાવત કરનારા,[૨૬] નેક-કેરદારવાળા,[૨૭] ઘણી[૨૯] વૃદ્ધિ કરનારા,[૩૦] તથા[૩૧] ભલા[૩૨] અને[૩૩] નિતિમાનોના[૩૪] ફ્રોહર[૨૫] સાથે હમાજોર[૧૯] હોજો ![૩૫]

---

* જુઓ ફ્રવરદીન યશ્ત ફ. ૯૯ "કવોઇશ્ વીશ્તાસ્પહે અષઓનો ફ્રવષીમ્ યજમઇદે."

† જુઓ ફ્રવરદીન યશ્ત ફ. ૧૦૩ "જામાસ્પહે હવોવહે અષઓનો ફ્રવષીમ્ યજમઇદે."

‡ જુઓ ફ્રવરદીન યશ્ત ફ. ૧૦૩ "ફ્રષઓશ્તહે હવોવહે અષઓનો ફ્રવષીમ્ યજમઇદે."

(૫) હમાજોર્[૩૬] ફ્રોહરે[૩૭] *સએન-અહૂમ-સ્તૂદાંન્[૩૮] બાદ,[૩૯] અવા[૪૦] હમા[૪૧] ફ્રોહરે[૪૨] હીર્‌વદાંન્[૪૩] હાવશ્તાંન્[૪૪] દીન્-ચાશીદારાંન્[૪૫] દીન્-આમોખ્તારાંન્,[૪૬] માંન્-વદાંન્[૪૭] વીસ-વદાંન્[૪૮] ઝંદ-વદાંન્[૪૯] દહ્યો-વદાંન્[૫૦] જરથુશ્લોતુમાંન્[૫૧] બાદ![૫૨]

(૫) હમા-જોર[૩૬] હોજો[૩૯] સએન-અહૂમસ્તૂદના[૩૮] ફરોહર[૩૭] સાથે, તથા[૪૦] તમામ[૪૧] એરવદો,[૪૩] ઓશતાઓ (શાગેર્દો),[૪૪] દીની અમલ્યાતવાળાઓ,[૪૫] દીની-એલમતેહસીલ કરનારા,[૪૬] ઘરના સરદારો,[૪૭] મહોલ્લાના સરદારો,[૪૮] કસબાના સરદારો,[૪૯] દેશના સરદારો,[૫૦] તથા જરથુશ્લોતેમોના[૫૧] ફરોહર[૪૨] સાથે હમશરીકી[૩૯] હોજો![૫૨]

(૬) હમા-જોર્[૫૩] ફ્રોહરે[૫૪] યલ્[૫૫] ઇ †અસ્ફંદયાર્[૫૬] બાદ,[૫૭] અવા[૫૮] હમા[૫૯] ફ્રોહરે[૬૦] રથએશ્તારાંન્[૬૧] તગ્યાંન્[૬૨] તગાંન્[૬૩] વ[૬૪] જોર્‌મંદાંન્[૬૫] દીન્-સ્તાઇદારાંન્[૬૬] વ[૬૭] પદીરફ્તારાંને[૬૮] દીન[૬૯] બાદ![૭૦]

(૬) હમશરીકી[૫૩] હોજો[૫૭] અસ્પંદયાર[૫૬] પહેલવાનના[૫૫] ફરોહર[૫૪] સાથે, તથા[૫૮] તમામ[૫૯] રથેશ્તારો,[૬૧] "તગી" શક્તિ ધરાવનારા,[૬૨] તાકાત-વાળા,[૬૩] જોરમંદ,[૬૫] દીનની તારીફ કરનારા[૬૬] તથા દીન[૬૯]-કબુલ કરનારાઓના[૬૮] ફરોહર[૬૦] સાથે હમા-જોર[૫૩] હોજો![૭૦]

(૭) હમા-જોર્[૭૧] ફ્રોહરે[૭૨] કએઆંન્-તશતર્[૭૩] વેહુમન્[૭૪] અસ્ફંદયારાંન્[૭૫] બાદ,[૭૬] અવા[૭૭] હમા[૭૮] ફ્રોહરે[૭૯] કએઆંન્[૮૦] વ[૮૧] યલાંન્[૮૨] વ[૮૩] પાશૂમ-મર્દાંન્[૮૪] બાદ![૮૫]

(૭) ક્યાનીઓ-તરફની-બુલંદ બનાવટના[૭૩] અસ્પંદયારના[૭૫] બેહમનના[૭૪] ફરોહર[૭૨] સાથે હમાજોર[૭૧] હોજો,[૭૬] અને[૭૭] તમામ[૭૮] કયાનીઓ,[૮૦] પહેલવાનો,[૮૨] તથા[૮૩] સૌથી શ્રેષ્ટ મરદોના[૮૪] ફરોહર[૭૯] સાથે હમશરીક[૭૧] થાઓ![૮૫]

(૮) હમા-જોર્[૮૬] ફ્રોહરે[૮૭] ‡મઇદ્યો[૮૮]-માહે આરાસ્તાંન્[૮૯] બાદ[૯૦] અવા[૯૧] હમા[૯૨] ફ્રોહરે[૯૩] માંનસ્ર-બરાંન્[૯૪] વ[૯૫] દીન્-હોશમોર્દારાંને[૯૬] દીન[૯૭] બાદ![૯૮]

---

* જુઓ ફ્રવરદીન યશ્ત ફ. ૯૭ "સએનહે અહૂમ-સ્તૂતો અષઓનો ફ્રવષીમ્ યજમઇદે, યો પઓઇર્‌યો સતો-અએશ્રયો ફ્રસ્તત્ પઇતિ આય જેમા."

† જુઓ ફ્રવરદીન યશ્ત ફ. ૧૦૩ "તખ્મહે સ્પેન્તો-દાતહે અષઓનો ફ્રવષીમ્ યજમઇદે."

‡ જુઓ ફ્રવરદીન યશ્ત ફ. ૯૫ "મઇદ્યોઇમાઓંઘ્રહહે આરાસત્યેહે ઇદ અષઓનો અષીમ્ચ ફ્રવષીમ્ચ યજમઇદે, યો પઓઇરયો જરથુશ્તાઇ માંથ્રેમ્ચ ગૂશ્ત સાસ્નાઓસ્ચ."

(૮) હમશરીકી[૯૯] થાઓ[૯૦] આરાસ્તીના[૯૯] મઇદયો-માહના[૮૮] ફરોહર[૮૭] સાથે, તથા[૯૧] તમામ[૯૨] માંથ્ર-અમલ કરનારા,[૯૪] તથા[૯૫] દીનના[૯૭] દીન-કાયમ રાખનારાઓના[૯૬] ફરોહર[૯૩] સાથે હમશરીક[૯૯] થાઓ![૯૮]

(૯) હમા-જોર્[૯૯] ફ્રોહરે[૧૦૦] *વરૂશ્ને-હંગઉરૅશાંન્[૧] બાદ્,[૨] અવા[૩] હમા[૪] ફ્રોહરે[૫] અહુર્મજદ્-યશ્તારાંન્[૬] વ[૭] ગાસાંન્[૮]-સ્રાઇનીદારાંન્[૯] મહિસ્તાંન્[૧૦] બાદ્![૧૧]

(૯) વરશ્ને-હંગેઉરૂના[૧] ફરોહર[૧૦૦] સાથે હમા-જોર[૯૯] હોજો,[૨] તથા[૩] તમામ[૪] અહુરમજદની ઇજિશ્ને-કરનારા[૬] તથા[૭] ગાથા[૮] ગાઈને ભણનારા[૯] બુજોરગોના[૧૦] ફરોહર[૫] સાથે હમાજોર[૯૯] હોજો![૧૧]

(૧૦) હમા-જોર્[૧૨] ફ્રોહરે[૧૩] અર્દ્શીર્[૧૪] બાબકાંન્[૧૫] બાદ્,[૧૬] અવા[૧૭] હમા[૧૮] ફ્રોહરે[૧૯] આરાસ્તારાંન્[૨૦] વીરાસ્તારાંન્[૨૧] વીનાર્તારાંને[૨૨] દીન[૨૩] ખોદાઇ[૨૪] બાદ્![૨૫]

(૧૦) અરદેશર[૧૪] બાબેગાનના[૧૫] ફરોહર[૧૩] સાથે હમા-જોર[૧૨] હોજો,[૧૬] તથા[૧૭] તમામ[૧૮] ખુદાઈ[૨૪] દીનની[૨૩] શોભા કરનારા,[૨૦] કાર-રવાઈ કરનારા,[૨૧] અને જોનારાઓના[૨૨] ફરોહર[૧૯] સાથે હમશરીકી[૧૨] હોજો![૨૫]

(૧૧) હમા-જોર્[૨૬] ફ્રોહરે[૨૭] આદર્બાદ્[૨૮] મારસ્પંદાંન્[૨૯] બાદ્,[૩૦] અવા[૩૧] હમા[૩૨] ફ્રોહરે[૩૩]. પઓઇર્યોદ્કએશાંન્[૩૪] મીનોઆંન્[૩૫] વ[૩૬] હમા[૩૭] મોવદાંને[૩૮] દીન્[૩૯] બાદ્![૪૦]

(૧૧) આદરબાદ[૨૮] મારેસ્પંદના[૨૯] ફરોહર[૨૭] સાથે હમાજોર[૨૬] હોજો[૩૦] અને[૩૧] મીનોઈને-લગતા[૩૫] તમામ[૩૨] પઓઈર્યોદકએશો[૩૪] તથા દીનના[૩૯] તમામ[૩૭] મોબેદોના[૩૮] ફરોહર[૩૩] સાથે હમાજોર[૨૬] હોજો![૪૦]

(૧૨) હમા-જોર્[૪૧] ફ્રોહરે[૪૨] આદર્બાદ્[૪૩] જર્થોશ્તાંન્[૪૪] બાદ્,[૪૫] અવા[૪૬] હમા[૪૭] ફ્રોહરે[૪૮] મોવદાંન્[૪૯] વ દાવરાંન્[૫૦] વ[૫૧] દસ્તૂરાંને[૫૨] દીન્[૫૩] બાદ્![૫૪]

(૧૨) આદરબાદ[૪૩] જરથોશ્તના[૪૪] ફરોહર[૪૨] સાથે હમ-શરીકી[૪૧] હોજો,[૪૫] અને[૪૬] તમામ[૪૭] મોબેદો,[૪૯] દાવરો,[૫૦] તથા[૫૧] દીન[૫૩] દસ્તુરોના[૫૨] ફરોહર[૪૮] સાથે હમાજોર[૪૧] હોજો![૫૪]

(૧૩) હમા-જોર્[૫૫] ફ્રોહરે[૫૬] અનઓશહ્[૫૭]-રવાંને[૫૮] ખુસ્રો[૫૯] ઇ ફૂવાદાંન્[૬૦] બાદ્,[૬૧] અવા[૬૨] હમા[૬૩] ફ્રોહરે[૬૪] અઉર્વંદાંન્[૬૫] દાદસ્તાંન્[૬૬]

* જુઓ ફ્રવરદીન યશ્ત ફ. ૧૦૪ "વર્શનહે હંગ્રહઉરૂષેઈશ અષઓનો ફ્રવષીમ્ યજમઇદે."

દાદ્-દારાંન્[૬૭] વ દીન્[૬૮] યઓઝ્દાસ્નીનીદારાંન્[૬૯] ખોદાઇ[૭૦]-પઓરાસ્તારાંન્[૭૧] મહિસ્તાંન્[૭૨] બાદ્ ![૭૩]

(૧૩) અનુશેહ[૫૭] રવાન[૫૮] ખુસરો[૫૯] કોઆદના[૬૦] ફરોહર[૫૬] સાથે હમાજોર[૫૫] હોજો[૬૧] અને[૬૨] તમામ[૬૩] સેતાબીથી[૬૪] ઇન્સાફ આપનારા,[૬૬] અદલ રાખનારા[૬૭] તથા ખુદાઈ[૭૦] દીનના[૬૮] યઓજદાથ્રેગીરી રાખનારા[૬૯] તથા સમારનારા[૭૧] બુજોરગોના[૭૨] ફરોહર[૬૪] સાથે હમશરીકી[૫૫] હોજો ![૭૩]

(૧૪) હમા-જોર્[૭૪] ફ્રોહરે[૭૫] અશોઆંન્,[૭૬] ચીરાંન્,[૭૭] અવર્-વીઝાન્,[૭૮] પીરોજ્ગરાંન્,[૭૯] પઓઇર્યોદ્કએશાંન્,[૮૦] વ[૮૧] ફ્રોહરે[૮૨] નબાનજ્દિશ્તાંન્[૮૩] વ[૮૪] ફ્રોહરે[૮૫] અશોઆંન્[૮૬] બાદ્,[૮૭] અવા[૮૮] હમા[૮૯] ફ્રોહરે[૯૦]અશોઆંન્[૯૧] હસ્તાંન્[૯૨] બૂદાંન્[૯૩] બેદાંન્[૯૪] અઓ-દહ્યાંન્[૯૫] ઉજ્-દહ્યાંન્[૯૬] પેરેનાયૂકાંન્[૯૭] વ[૯૮] અપેરેનાયૂકાંન્[૯૯] બાદ્.[૧૦૦] !

(૧૪) અશોના[૭૬] ગાલેબ,[૭૭] ચહડતા દરજ્જાના[૭૮] અને ફતેહમંદ[૭૯] ફરોહરો,[૭૫] "પઓઇર્યોદકએષનાંમ[૮૦]"ને લગતાં તથા "નબાનજદીશતનાંમ[૮૩]" ને લગતાં ફરોહરો,[૮૨] તથા અશોના[૮૬] ફરોહરો[૮૫] સાથે હમશરીકી[૭૮] હોજો,[૮૭] અને હૈયાતી ભોગવનારા,[૯૨] આગળ થઈ ગએલાં,[૯૩] હવે પછી થનારા,[૯૪] આ જંગોઉપરના,[૯૫] પેલી જગોઉપરના[૯૬] ઉમ્મરે પુગેલાં[૯૭] અને[૯૮] બાળકો[૯૯]— તમામ[૮૯] અશોના[૯૧] ફરોહરો[૯૦] સાથે હમાજોર[૭૪] હોજો ![૧૦૦]

(૧૫) "*અહુમાઇ[૧] રએશ્ચ[૨] ખરેનસ્ચ[૩]" તાંન્[૪] હમી[૫] બાદ્ ![૬] રંયોમંદ્[૭] ખોરેહોમંદ્[૮] કે[૯] તાંન્[૧૦] ખેશ-કારી[૧૧] તોખ્શાઇ[૧૨] રવા[૧૩] બાદ્ ![૧૪] (૧૬) *"અહુમાઇ[૧૫] તન્વો[૧૬] દ્રવતાતેમ્[૧૭]" તાંન્[૧૮] હમી[૧૯] બાદ્[૨૦] આંને[૨૧] તન્-દુરોસ્ત્[૨૨]-રવશને,[૨૩] કે[૨૪] તાંન્[૨૫] દેર્-જીવશને,[૨૬] તાંન્[૨૭]-નાંમ[૨૮] અંદર્[૨૯] હુસ્રોબી,[૩૦] વ[૩૧] તાંન્[૩૨] હીર્[૩૩] અંદર્[૩૪] આબાદી,[૩૫] વ[૩૬] તાંન્[૩૭] રવાંન્[૩૮] અંદર્[૩૯] અશોઇ[૪૦] બાદ્ ![૪૧] (૧૭) *" અહુમાઇ[૪૨] તન્વો[૪૩] વજ્દ્વરે[૪૪]" કે[૪૫] તાંન્[૪૬] હમી[૪૭] બાદ્[૪૮] તને[૪૯] વજ્દૂરી,[૫૦] કે[૫૧] તાંન્[૫૨] પરૂવરૂયાદ્[૫૩] તને[૫૪] મેહ્[૫૫] વ[૫૬] વેહ્ ![૫૭] (૧૮) "*અહુમાઇ[૫૮] તન્વો[૫૯] વેરેથ્રેમ[૬૦]" તાંન્[૬૧] હમી[૬૨] બાદ્[૬૩] તન-પીરોજ્ગરી[૬૪] ઇ તન,[૬૫] કે[૬૬] તાંન્[૬૭] કાંમ્[૬૮] વ[૬૯] કુનશને[૭૦] ફ્રારૂન્[૭૧] વરૂજીદ્ ![૭૨] (૧૯) "*અહુમાઇ[૭૩] ઇશ્તીમ્[૭૪] પઓઉરૂશ-ખાથ્રાંમ્"[૭૫] તાંન્[૭૬] હમી[૭૭]

---

* એ શબ્દો અવસ્તા છે.

બાદ્[૭૮] આંને[૭૯] એશત્[૮૦] પૂરૂ[૮૧] હીરૂ[૮૨] વ[૮૩] ખાસ્તે,[૮૪] કે[૮૫] તાંન્[૮૬] એજ્[૮૭] ફ્રારૂની[૮૮] અંદુખ્તે[૮૯] એસ્તેદ્[૯૦] આંને[૯૧] માંન્[૯૨] વ[૯૩] વીસ્[૯૪] વ[૯૫] જંદ્[૯૬] વ[૯૭] દહ્યુ![૯૮] (૨૦) *"અહ્‌માઇ આસ્નાંમ-ચિત્[૧૦૦] ફ્રજંતીમ્"[૧] તાંન્[૨] હુમી[૩] બાદ્[૪] આંને[૫] આસ્નીદે[૬]-ફ્રજંદ્[૭] કેશ્વરૂ-વીરાય્[૮] હુંજમની,[૯] કેશ્[૧૦] પ[૧૧] હુંજમને[૧૨] વેહાંન્[૧૩] ફ્રાજ્-સ્તાયંદ્!][૧૪] (૨૧) "*અહ્‌માઇ[૧૫] દરેઘાંમ્[૧૬] દરેઘો-જીતીમ્"[૧૭] તાંન્[૧૮] હુમી[૧૯] બાદ્[૨૦] આંને[૨૧] દેરૂ[૨૨] વ[૨૩] દેરંગ-જીવશ્ની[૨૪] પ[૨૫] કાંમે[૨૬] ફ્રારૂન્![૨૭] (૨૨) "*અહ્‌માઇ[૨૮] વહિશ્તેમ્[૨૯] અહૂમ્[૩૦] અષઓનાંમ્[૩૧] રઓચંઘહેમ્[૩૨] વીસ્પો-ખાથ્રેમ્"[૩૩] તાંન્[૩૪] હુમી[૩૫] બાદ્[૩૬] આંને[૩૭] પાશુમ્[૩૮] અખોઆંને[૩૯] અશોઆંન્[૪૦] રોશન્[૪૧] ગરોસ્માંન્[૪૨] હુમા-ખારેહ્![૪૩] "†અથ[૪૪] જમ્યાત્[૪૫] યથ[૪૬] આફ્રીનામિ![૪૭]"

(૧૫) "તેને[૧] નૂર[૨] તથા ખોરેહ[૩]"—તેઓ[૪] નૂરમંદ[૭] અને ખોરેહમંદ[૮] થયાં[૫-૬] કરો જેથી[૯] તેઓ[૧૦] પોતાની ખીશ્કારી[૧૧] યાને મહેનત[૧૨] ચાલુ[૧૩] રાખે![૧૪] (૧૬) "તેને[૧૫] તનની[૧૬] દુરસ્તી[૧૭]"—તેઓને[૧૮] તનદુરસ્તી ભરેલી[૨૨] હાલત[૨૧-૨૩] થયાં કરજો,[૧૯-૨૦] જેથી[૨૪] તેઓને[૨૫] લાંબી-જીંદગી,[૨૬] તેઓને[૨૭] ભલી-કીર્તિ[૩૦] સાથનું[૨૯] નામ[૨૮] તથા[૩૧] તેઓને[૩૨] આબાદી[૩૫] સાથની[૩૪] દોલત[૩૩] તથા[૩૬] તેઓને[૩૭] અશોઈ[૪૦] સાથનું[૩૯] રવાન[૩૮] હોજો![૪૧] (૧૭) "તેને[૪૨] તનની[૪૩] આસુદગી[૪૪]" યાને[૪૫] તેઓને[૪૬] આસુદેહ[૫૦] તન[૪૯] હોજો[૪૭-૪૮] જેથી[૫૧] તેઓ[૫૨] શરીરને[૫૪] કદાવર[૫૫] તથા[૫૬] ભલું[૫૭] ઉધારે![૫૩] (૧૮) "તેને[૫૮] તનની[૫૯] ફ્રત્તેહ[૬૦]"—તેઓને[૬૧] શરીરની[૬૫] તનની-ફીરોજગરી[૬૪] થયાં કરજો[૬૨-૬૩] જેથી[૬૬] તેઓ[૬૭] નીતિમાન[૭૧] ઇચ્છા[૬૮] તથા[૬૯] કાર્યો[૭૦] અખત્યાર કરે[૭૨]! (૧૯) "તેને[૭૩] પુરતાં-સુખ સાથની[૭૫] ઇચ્છવાજોગ ચીજ,[૭૪]"—તેઓને[૭૬] પુર[૮૧] દોલત[૮૨] અને[૮૩] ખજાના[૮૪] સાથની ઇચ્છા[૮૦] થયા કરજો,[૭૭-૭૮] જેથી[૮૫] તેઓ[૮૬] ઘેર,[૯૨] મહોલા,[૯૪] કસબા,[૯૬] તથા[૯૭] દેશને[૯૮] માટે નીતિ[૮૮] એકઠી[૮૯] કર્યા કરે![૯૦] (૨૦) "તેને[૯૯] આસ્નીદેહ-ખેરદવાળા[૧૦૦] ફરજંદો[૧]"—તેઓને[૨] આસ્નીદેહ-ખેરદવાળાં[૬] કેશ્વર દીપાવનારાં[૮] ફરજંદોનું[૭] ટોળું[૯] હોજો[૩-૪] જેથી[૧૦] તેઓ ભલાંઓની[૧૩] અનજુમન[૧૨] તરફના[૧૧] સ્તોત-મેળવે[૧૪]! (૨૧) "તેને[૧૫] લાંબામાં[૧૬]

---

* એ શબ્દો અવસ્તા છે.

† ફ. ૧૫ થી ૨૨ સુધીનો ભાગ "અહ્‌માઇ રએશ્ચ" નામની અવસ્તા બંદગીના દરેક વાકયની પહેલવી "જંદ" યાને શરેહ ઉપરથી આ આફરીનમાં પાજંદ ભાષામાં લેવામાં આવેલો છે.

લાંબી-જીંદગી[૧૭] "—તેઓને[૧૮] ભલી[૨૭] ઇચ્છા[૨૬] સાથની[૨૫] લાંબામાં[૨૨] લાંબી-જીંદગી[૨૪] હોજો![૧૯-૨૦] (૨૨) "તેને[૨૮] અશોની[૩૧] રોશનીવાળી[૩૨] તમામ-આસાનીવાળી,[૩૩] સૌથી સરસ[૨૯] હૈયાતી[૩૦] "-તેઓને[૩૪] અશોની[૪૦] સૌથી સરસ[૩૮] હૈયાતી[૩૯] જે તમામ-સુખથી[૪૩] ભરપુર રોશન[૪૧] ગરોથમાન[૪૨] છે તે હોજો![૩૫-૩૬] જેમ[૪૬] હું દુવા ગુજારૂંછું[૪૭] તેમ[૪૪] આમીન *થાઓ![૪૫]

*દહ્માંન્ કે પ ઇન્ મ્યજદ્દ ફ્રાજ્-રસીદ્દ હેંદ્દ, એઝ્ ઇન્ મ્યજદ્દ બહેર્ આમદન્ બહેર્ ગેરેફ્તન્, હર્-ગામી રા હઝાર્ વ દ્વીસદ્દ ગાંમ્ વહિશ્ત્ રોશન્ ગરોથ્માંની બે-પદીરાદ્દ!

પ ફ્રાજ્-આમદન્ કેરૂફે બે-અવઝાયાદ્દ! પ અવાજ્ શૂદન્ ગુનાહ્ ઓય્ બૂન્ બેશ્વાદ્દ! વ ગએથી નેક્ બાદ્દ! વ મીનો વેહ્ બાદ્દ! સર્-ફ્રઝાંમ્ અશાહી બે-અવઝાયાદ્દ! રવાંન્ ગરોસ્માંની બાદ્દ, રવાંન્ ગરોસ્માંની બાદ્દ, રવાંન્ ગરોસ્માંની બાદ્દ! અશો બેદ્દ-દેરૂજી! અથ જમ્યાત્ યથ આફ્રીનામિ!

હુમતનાંમ્ હૂખ્તનાંમ્ હ્વરૂશ્તનાંમ્, યદચા અન્યદચા, વેરેજ્યમ્નાંમ્ચા વાવેરેજનનાંમચા મહી અઇબી-જરેતારો નએનએસ્તારો, યથના વોહુનાંમ્ મહી.

યથા અહૂ વઇર્યો (૨૧) અષેમ્ વોહૂ (૧૨)

• યથા અહૂ વઇર્યો (૨) યસ્નેમ્ચ વહ્મેમ્ચ અઓજસ્ચ જવરેચ આફ્રીનામિ સ્રઓષહે અષ્યેહે તખ્મહે તનુ-માંથ્રહે દરેષીદ્રઓશ આહૂઇર્યેહે અષેમ્ વોહૂ (૧)

અહ્માઇ રએશ્ચ; હઝંઘરેમ્; જસ મે અવંઘહે; કેરૂફેહ્ મોજદ્દ; અષેમ્ વોહૂ (૧).

---

* એ આખો છેલ્લો ભાગ "હફ્ત અમશાસ્પંદની આફરીન"ને છેડે તેમજ "ગાહામ્બારની આફરીન"ને છેડે બી આવે છે. એના તરજુમા માટે જુઓ પાનું ૪૪૩.

આફ્રીનૂ-ઈ-મ્યજદ્.

મ્યજદની આફ્રીન.

(૧) હમા-જોરૂ[૧] અશો[૨] બેદ્![૩] હમા-જોરૂ[૪] નેકી[૫] બેદ્![૬] હમા-જોરૂ[૭] અહુરમજદ્[૮] વ[૯] અમેશાસ્પંદાંન્![૧૦] હમા-જોરૂ[૧૧] ખોરેહ્[૧૨] દીને[૧૩] માજદયસ્નાંન્![૧૪] (૨) હમા-જોરૂ[૧૫] *આદરૂ-ફ્રોબા[૧૬] વ[૧૭] આદરૂ-ગોશસ્પૂ[૧૮] વ[૧૯] આદરૂ-બુરજીન્-મહેરૂ![૨૦] હમા-જોરૂ[૨૧] હમા[૨૨] મીનોયૂ[૨૩] વેહ્,[૨૪] યશ્તે[૨૫] અહુરમજદ્[૨૬] વ[૨૭] અમેશાસ્પંદાંન્![૨૮] (૩) હમા-જોરૂ[૨૯] ખોરેહ્[૩૦] દીને[૩૧] માજદયસ્નાંન્[૩૨] વ[૩૩] યશ્તે[૩૪] આવાંન્[૩૫] વ[૩૬] આતશાંન્,[૩૭] વ યશ્તે[૩૮] હમા[૩૯] મીનોયૂ[૪૦] વેહ્[૪૧] વ ફીરોજગરૂ[૪૨] બેદ્![૪૩] વીસ્પાંન્[૪૪] યજદાંન્[૪૫] અવા[૪૬] દામાંને[૪૭] ગએથી[૪૮] કુનાદ્,[૪૯] કુ[૫૦] હંગાંમ[૫૧] વ[૫૨] જમાંને[૫૩] નેકૂ[૫૪] બાદ્![૫૫]

(૧) અશો[૨] (સાહેબોની) સાથે હમ-શરીકી[૧] હોજો![૩] નેકી[૫] સાથે હમા-જોર[૪] હોજો! અહુરમજદ[૮] તથા[૯] અમશાસ્પંદો[૧૦] સાથે હમા-જોર[૭] હોજો![૬] માજદયસની[૧૪] દીનના[૧૩] ખોરેહ[૧૨] સાથે હમશરીકી[૧૧] હોજો. (૨) આદર-ફ્રોબા,[૧૬] તથા[૧૭] આદર-ગુશસ્પ,[૧૮] તથા[૧૯] આદર બુરજીન મહેર[૨૦] સાથે હમાજોર[૧૫] (હોજો)! ઈજિશ્ને કરવા લાયક[૨૫] અહુરમજદ,[૨૬] તથા[૨૭] અમશાસ્પંદો[૨૮] તથા તમામ[૨૨] ભલા[૨૪] મીનો[૨૩] સાથે હમા-જોર[૨૧] (હોજો)! (૩) માજદયસની[૩૨] દીનના[૩૧] ખોરેહ[૩૦] સાથે, યજશ્ને-કરવા-લાયક[૩૪] પાણીઓ[૩૫] તથા[૩૬] આતશો[૩૭] તથા ઈજિશ્ને કરવા લાયક[૩૮] તમામ[૩૯] ભલા[૪૧] તથા ફતેહમંદ[૪૨] મીનો[૪૦] સાથે હમશરીકી[૨૯] હોજો![૪૩] તમામ[૪૪] યજદો[૪૫] ગેતીની[૪૮] પેદાયશ[૪૭] ના બાબમાં[૪૬] એવું કરો[૪૯] કે[૫૦] જેથી મોકો[૫૧] અને[૫૨] વખત[૫૩] ભલો[૫૪] થાય![૫૫]

(૪) ગૂંદ્[૫૬] સેપાહે[૫૭] ઈરાંન્[૫૮] શાહેરૂ[૫૯] પ[૬૦] ખયેરી[૬૧] વ[૬૨] ફ્રાફ્રની[૬૩] પ[૬૪] મર્જ[૬૫] વ[૬૬] પાદ્કુદ્[૬૭] વ[૬૮] જાયૂ[૬૯]-આયંદ્,[૭૦] વ[૭૧] શવંદ્[૭૨] પ[૭૩] ફીરોજી,[૭૪] પ[૭૫] ફ્રારૂન[૭૬]કાંમ[૭૭] રસંદ્![૭૮] પ[૭૯] કાંમ[૮૦] જદ્[૮૧] વ[૮૨] શીકસ્ત[૮૩] વ[૮૪] વાનીદ્[૮૫] બાદ્[૮૬] દુશ્મને[૮૭] ઈરાંન્[૮૮] શાહેરૂ[૮૯] ખુદ્[૯૦] વ[૯૧] અવે-વાજ[૯૨] વ[૯૩] અવે-ફ્રૂતારીહ્![૯૪] (૫) નેકી[૯૫] બેદ્[૯૬] શૂમા[૯૭]

---

* જરથોશ્તી દએન પ્રમાણે ૧૬ આતશોમાંનો એક ઘણોજ બુલંદ આતશ, જે જરથોશ્તી દએનને લગતો ખાસ આતશ છે.

વેહાંન્![૯૮] રાંમશને[૯૯] વ[૧૦૦] અવે-બીમી[૧] વ[૨] નેકી[૩] પ[૪] ઈરાંન્[૫] શહેર[૬] અવજાયાદ્![૭] મા[૮] કાહાદ્[૯] હુર્[૧૦] દાંમ[૧૧] વ[૧૨] દહેશને[૧૩] ઈ અહુરમજદ્![૧૪] (૬) પ[૧૫] કાંમે[૧૬] અહુરમજદ્[૧૭] વ[૧૮] અમેશાસ્પંદાંન્[૧૯] રસાદ્[૨૦] ઈન્[૨૧] આફ્રીન્[૨૨] ઓયૂ[૨૩] તને[૨૪] શૂમા[૨૫] વેહાંન્[૨૬] વ[૨૭] ફ્રારૂન-કુનશનાંન્[૨૮] અશોઇ-વરૂજીદારાંન્![૨૯] શૂમા[૩૦] *નેકૂ-જીવી[૩૧] વ[૩૨] દેર-જીવશને[૩૩] બેદ્,[૩૪] અવા[૩૫] નરાંન્[૩૬] વ[૩૭] નાઇરીકાંન્[૩૮] વ[૩૯] પુસ-જાદાંન્[૪૦] કે[૪૧] ખીશ[૪૨] અવજાયાદ્. ![૪૩]

(૪) દુવા કરવી જોઇએ[૫૬] કે ઈરાન[૫૮] શહેરના[૫૯] પાસબાન[૫૭] આબાદી,[૬૧] તથા[૬૨] નેકી[૬૩] જમીન[૬૫] તથા[૬૬] પાદશાહી[૬૭] તથા[૬૮] મરતબો[૬૯] પામે[૭૦] અને[૭૧] ફતેહવાળા[૭૩-૭૪] થાય[૭૨] અને રાસ્ત[૭૬] ખાહેશ[૭૭] ને[૭૫] પહોંચે![૭૮] ઈરાન[૮૮] શહેરનો[૮૯] દુશ્મન[૮૭] પોતાની[૯૦] ખાહેશમાં[૮૦-૭૯] મરેલો,[૮૧] તુટેલો,[૮૩] માર ખાધેલો,[૮૫] બોલવાની શક્તિ વગરનો,[૯૨] અને[૯૩] ચાલવાની શક્તિ વગરનો[૯૪] થાય ![૯૬] (૫) તમો[૯૭] ભલાંઓને[૯૮] નેકી[૯૫] હોજો ![૯૬] ઈરાન[૫] શહેરમાં[૬-૪] ખુશાલી,[૯૯] ધાસ્તીની-ગેરહાજરી[૧] તથા[૨] નેકી[૩] વધતી રહેજો ![૭] અહુરમજદની[૧૪] કોઈબી[૧૦] પેદાયશો[૧૧] તથા[૧૨] સૃષ્ટિ રચના[૧૩] તે ઓછી થતી[૯] ના ![૮] (૬) તમો[૨૫] ભલાં[૨૬] નીતિમાન-કાર્ય કરનારાં[૨૮] અશોઈની-અમલ્યાત-કરનારાંને[૨૯] પોતાને[૨૪] અહુરમજદ[૧૭] તથા[૧૮] અમશાસ્પંદોની[૧૯] ખાહેશ[૧૬] મુજબ[૧૫] આ[૨૧] આફ્રિન[૨૨] પહોંચો ![૨૦] તમો[૩૦] ભલી-જીંદગી-ભોગવો,[૩૧] અને લાંબી જીંદગીવાળા[૩૩] થાઓ[૩૪] ! તથા[૩૫] નરો[૩૬] અને[૩૭] નારીઓ[૩૮] અને[૩૯] ફરજંદ તરીકે જન્મેલાં[૪૦] જેઓ[૪૧] તમારી પોતાની[૪૨] વૃદ્ધિ કરતાં રહે[૪૩] (તેઓબી લાંબી ભલી જીંદગીવાળા થાઓ !).

(૭) આફ્રીદેહુ[૪૪] બેદ્[૪૫] ચૂન્[૪૬] †જમશીદ્![૪૭] વરૂજાવંદ્[૪૮] બેદ્[૪૯] ચૂન્[૫૦] ‡કએસ્યાવક્ષ![૫૧] દીનીન્[૫૨] બેદ્[૫૩] ચૂન્[૫૪] $વીશતાસ્પૂશાહુ![૫૫]

---

* જુઓ " આફ્રીન્-ઈ-જરતોશ્ત "—" વોહુ-જીતિ, ઉસ-જીતિ, દરેઘેમ-જીતિ; જઇતે તે નરાંમ્, જઇતે તે નાઇરિકાંમ્, જઇતે તે પુથ્ર ઉસ-જયાઓન્તે તનુ-કેરેત."

† જુઓ "આફ્રીન્-ઈ-જરતોશ્ત્"—"ખરેનંઘ્રહુન્તેમ્ બવાહિ યથ યો યિમો ક્ષએતો હ્વાંથ્વો."

‡ જુઓ "આફ્રીન્-ઈ-જરતોશ્ત્"—"સ્રીરેમ્ કેહ્રૂર્પેમ્ અનાસ્રવનેમ્ બવાહિ' યથ કવ સ્યાવર્ષાનો.

$ જુઓ "આફ્રીન્-ઈ-જરતોશ્ત્"—" અએવ તે બવાહિ યથ વીશ્તાસ્પાઇ."

શીરોજગર[૫૬] બેદ્દ[૫૭] ચૂન્[૫૮] *ફ્રેદૂન![૫૯] જીનાવંદ્દ[૬૦] બેદ્દ[૬૧] ચૂન્[૬૨] †તહ-મૂરસ્પ્![૬૩] પૂર-ખોરેહ્[૬૪] બેદ્દ[૬૫] ચૂન્[૬૬] ‡કએ-ખુસરૂ![૬૭] પૂરૂ-નરૂ[૬૮] બેદ્દ[૬૯] ચૂન્[૭૦] ¶હઓશાવરૂ![૭૧] પૂર-ગાવ્[૭૨] બેદ્દ[૭૩] ચૂન્[૭૪] ††આથ્રૂવ્યાંન[૭૫] ફ્રે-દૂન-પેદ્દ![૭૬] પૂરૂ-અસ્પ્[૭૭] બેદ્દ[૭૮] ચૂન્[૭૯] ‡‡પોઉરૂશસ્પ્[૮૦] જરૂથુશ્ત્ર-પેદ્દ![૮૧] અશો[૮૨] બેદ્દ[૮૩] ચૂન્[૮૪] §જરૂથુશ્ત્ર![૮૫] કૂનદાદ્દ[૮૬] બેદ્દ[૮૭] ચૂન્[૮૮] §§જામાસ્પ્[૮૯] પ[૯૦] દાંનેશ![૯૧] (૮) દેરૂ-જીવશ્ને[૯૨] બેદ્દ[૯૩] ચૂન્[૯૪] જરૂવાંન-પાદ્દશાહ્![૯૫] વેશ-પએવંદ્દ[૯૬] બેદ્દ[૯૭] ચૂન્[૯૮] રોદ્દ-નાવદા![૯૯] સૂદ્દ[૧૦૦]-દહેશ્ને[૧] બેદ્દ[૨] ચૂન્[૩] $માહ્![૪] તીજ[૫] વ[૬] તગી[૭] બેદ્દ[૮] ચૂન્[૯] ¶¶ મેહેરૂ![૧૦] રઓશન્[૧૧] બેદ્દ[૧૨] ચૂન્[૧૩] **આતશ![૧૪] આવાયશ્ને[૧૫] બેદ્દ[૧૬] ચૂન્[૧૭] જરૂ![૧૮] રવા[૧૯] બેદ્દ[૨૦] ચૂન્[૨૧] દરમ![૨૨] કેરૂદારૂ[૨૩] બેદ્દ[૨૪] ચૂન્[૨૫] અહુરૂમજદ્દ[૨૬] ખોદાય્[૨૭] પ[૨૮] દામાંને[૨૯] ખીશ![૩૦]

(૭) જમશેદના[૪૭] જેવો[૪૬] પેદા પડેલો[૪૪] થજે![૪૫] કએ-સ્યાવખ્શના[૫૧] જેવો[૫૦] અમલ્યાતવાળો[૪૮] થજે![૪૯] ગુશ્તાસ્પશાહ[૫૫] જેવો[૫૪] દીનવાળો[૫૨] થજે![૫૩] ફ્રેદુન[૫૯] જેવો[૫૮] ફતેહમંદ[૫૬] થજે![૫૭] તેહમુરસ્પ[૬૩] જેવો[૬૨] હ-થ્યારવાળો[૬૦] થજે![૬૧] કએખુસરૂ[૬૭] જેવો[૬૬] પુર-ખોરેહવાળો[૬૪] થજે![૬૫]

---

* જુઓ "આફ્રીન્-ઈ-જરતોશ્ત્"—"વેરેથ્રજાઓ યથ થ્રએતઓનો."

† જુઓ "આફ્રીન્-ઈ-જરતોશ્ત"—"જેનંઘ્રહુન્તેમ્ બવાહિ યથ તખ્મો ઉરૂપ."

‡ એ વાકય કએ-કાઉસ ને માટે અસલ અવસ્તામાં છે; જુઓ "આફ્રીન્-ઇ-જરતોશ્ત"—"અશ્-વરેચાઓ યથ કવ ઉસ." કએ-ખુસરૂ સાથે તો બીજો વીચાર ત્યાં મળે છે—"અયસ્કેમ્ અમહ્રૂકેમ્ બવાહિ યથ કવ-હુસ્રવ."

¶ જુઓ "આફ્રીન્-ઈ-જરતોશ્ત્"—"પોઉરૂ-જિરો યથ અઓશ્નરો."

†† જુઓ "આફ્રીન્-ઈ-જરતોશ્ત્"—"પોઉરૂ-ગો બવાહિ યથ આથ્વ્યાનોઇશ્."

‡‡ જુઓ "આફ્રીન્-ઇ-જરતોશ્ત્"—"પોઉરૂ-અસ્પેમ્ બવાહિ યથ પોઉરૂ-ષસ્પેમ્."

§ જુઓ "આફ્રીન્-ઇ-જરતોશ્ત"—"અષવ બવાહિ યથ જરથુશ્ત્રો સ્પિતામો."

§§ જુઓ "આફ્રીન્-ઇ-જરતોશ્ત્"—"અમવ યથ જામાસ્પો."

$ જુઓ "આફ્રીન્-ઇ-જરતોશ્ત્"—"રઓચિનવન્તેમ્ બવાહિ યથ માઓંઘ્હેમ્."

¶¶ જુઓ "આફ્રીન્-ઈ-જરતોશ્ત્"—"તિજિનવન્તેમ્ બવાહિ યથ મિથ્રેમ્."

** જુઓ "આફ્રીન્-ઇ-જરતોશ્ત્"—"સઓચિનવન્તેમ્ બવાહિ યથ આતરેમ્."

હઓશાવર[૭૧] જેવો[૭૦] પુર-નરવાળો[૬૮] થજે![૬૯] ફરેદુનના બાપ[૭૬] આથવ્યાંનના[૭૫] જેવો[૭૪] પુર-ગોસ્પંદવાળો[૭૨] થજે![૭૩] જરથુશ્ત્રના-બાપ[૮૧] પોઉરૂશસ્પ[૮૦] જેવો[૭૯] પુર-ઘોડાવાળો[૭૭] થજે![૭૮] જરથુશ્ત્ર[૮૫] જેવો[૮૪] અશો[૮૨] થજે![૮૩] અક્કલમાં[૯૧-૯૦] જામાસ્પ[૮૯] જેવી[૮૮] ફૂન્યતાવાળો[૮૬] થજે![૮૭] (૮) *જમાન-પાદશાહ[૯૫] જેવો[૯૪] લાંબી જીંદગીવાળો[૯૨] થજે![૯૩] *નાવેદા-નદીની[૯૯] માફક[૯૪] ઘણા પેવંદવાળા[૯૬] થજો![૯૭] માહબોખ્તાર[૪] જેવા[૩] ફાયદો[૧૦૦] આપનાર[૧] થજો![૨] મહેર યજદના[૧૦] જેવા[૯] તીક્ષ્ણ[૫] અને[૬] ગાલેબ[૭] થજો![૮] આતશ[૧૪] જેવા[૧૩] રોશન[૧૧] થજો![૧૨] સોના[૧૮] જેવા[૧૭] અગત્યના[૧૫] થજો![૧૬] *દેરમ[૨૨] જેવા[૨૧] ચાલુ[૧૯] રહેજો![૨૦] *પોતાની[૩૦] પેદાયશમાં[૨૯-૨૮] અહુરમજદ[૨૬] સાહેબના[૨૭] જેવા[૨૫] નેક-કુનશ્નીવાળા[૨૩] થજો![૨૪]

(૯) શાદ્[૩૧] વ[૩૨] ખુર્‌રમ્[૩૩] વ[૩૪] પૂર્[૩૫] નેકી[૩૬] બેદ્![૩૭] વ[૩૮] અશો[૩૯] શૂમા[૪૦] વેહાંન્[૪૧] કે[૪૨] અએદર્[૪૩] મદ્[૪૪] એસ્તેદ્,[૪૫] ચી[૪૬] માંન્[૪૭] શાંન્[૪૮] આવાદીહા[૪૯] વ[૫૦] વેહાંન્[૫૧] દૂશારમીહા[૫૨] કદ-ખોદાય્[૫૩] હુ-સ્પુરીહા[૫૪] દાશ્ત્[૫૫] હોમ.[૫૬] (૧૦) ચી[૫૭] સૂર્[૫૮] સ્તવર્[૫૯]—ખુરશ્ને[૬૦] પાક્,[૬૧] વ[૬૨] મએ[૬૩] ખૂશ,[૬૪] વ[૬૫] સ્પર્મ્[૬૬] ઇ હુબોય્,[૬૭] વ[૬૮] મનશ્ને[૬૯] આવાયશ્ને,[૭૦] વ[૭૧] કદ-ખોદાય્[૭૨] હમ-વીનશ્ને,[૭૩] વ[૭૪] પરસ્ત્યાંન્[૭૫] તર્‌સાગાહ્,[૭૬] વ મનશ્ને[૭૭] અ-વનાહ્ગર્[૭૮] હુક્રાખ્તે[૭૯]—અહુરમજદ્[૮૦] કુનાદ્![૮૧] કે[૮૨] અંદર્[૮૩] ઇન્[૮૪] શહેર્,[૮૫] ઇન્[૮૬] દહ્,[૮૭] ઇન્[૮૮] માંન્[૮૯] ઇ મેહાંન્[૯૦] આબાદ્[૯૧] આરાય્[૯૨] હુસ્રોબ્[૯૩] વ[૯૪] હમા[૯૫] અશો[૯૬] બેદ્![૯૭] (૧૧) વ[૯૮] શૂમા[૯૯] નો-નો[૧૦૦] રએ[૧] વ[૨] ખોરેહ્[૩] વ[૪] ફીરો-જગરી[૫] વ[૬] આવાંની[૭] હર્[૮] નેકી[૯] રસશ્ને[૧૦] પદાયશ્ને[૧૧] મેહ્[૧૨] બાદ્![૧૩] શૂમા[૧૪] ફીરોજગરાંન્[૧૫] અનઓશહ્[૧૬] બેદ્![૧૭]

(૯) ખુશાલ,[૩૧] આનંદ,[૩૨] અને નેકીમાં[૩૬] પુર[૩૫] રહેજો![૩૭] અને[૩૮] તમો[૪૦] કે[૪૨] જેઓ હ્યાં[૪૩] આવેલાં[૪૪] છેઓ,[૪૫] તેઓ ભલાં[૪૧] તથા અશો[૩૯] થજો, અને બધી બાબદમાં[૪૬] અમો[૪૭] તેઓને[૪૮] આબાદીથી[૪૯] અને[૫૦] ભલાં-ઓને[૫૧] પ્યારથી[૫૨] ઘેરધણી[૫૩] જેટલી સારી ખાતરદારીથી[૫૪] રાખ્યા[૫૫] કર્યે![૫૬] (૧૦) મહાન[૫૯] મેહમાનદારીની[૫૮] ચીજો[૫૭]—પાક[૬૧] ખોરાક,[૬૦] ખુશી લાવનારૂં[૬૪] દરાખનું શરબત,[૬૩] સુગંધી[૬૭] અસપરમ[૬૬] તથા[૬૮] લાયક[૭૦] વિચાર,[૬૯] એક-વિચારના[૭૩] ધણી-ધણીઆણી[૭૨] તથા[૭૪] પરસ્તેશને લાયકનું[૭૫] માન[૭૬] અને[૭૭] પાપ વગરનું[૭૮] સારી રીતે બુલંદ[૭૯] થતું મન[૭૭]—દાદાર હોરમજદ[૮૦] કરજો.[૮૧] જેથી[૮૨] આ[૮૪] શહેર,[૮૫] દેશ,[૮૭] તથા મોટાંઓનાં[૯૦] આ[૮૮] ઘેરમાંના[૮૯-૮૩] આબાદ[૯૧] શણગારવાળા,[૯૨] ભલી કીર્તિવાળા[૯૩] અને તમામ[૯૫] અશો[૯૬] થાઓ![૯૭]

---

* જુઓ "બુઝોર્ગોના નામ સાથની આફરીન" પાનું ૪૩૪.

(૧૧) અને[98] તમને[99] નવું નવું[100] નૂર[1] તથા[2] ખોરેહ,[3] ફતેહમંદી[5] તથા[6] લાયકી,[7] દરેક[8] નેકીમાં[9] પહોંચવું[10] અને લાંબા-વખતનું[12]-ટકી-રહેવું[11] થાય ![13] તમો[14] ફતેહમંદો[15] અમર્ગ[16] રહેજો ![17]

(૧૨) અહૂઇ[18] વ[19] કેરૂફેગર્[20] બેદ્દ[21] ચૂન્[22] અદ્દોક્રવષ ![23] રાદ્દ[24] વ[25] રાસ્ત્[26] બેદ્દ[27] ચૂન્[28] તિશતર્ ![29] ખુર્રમ્[30] વ[31] અનઓશહ્[32] બેદ્દ[33] ચૂન્[34] બહાર્ ![35] વેશ-અંબાર્[36] બેદ્દ[37] ચૂન્[38] જમસ્તાંન્ ![39] અએદૂન્[40] શૂમા[41] વેહાંન્[42] ફ્રઓખ્[43] બેદ્દ.[44] (૧૩) કુ[45] ગેહાંન્[46] બુલંદ્દ[47] હેદ્દ;[48] કુ[49] કોહ્[50] જીફર્[51] હેદ્દ;[52] કુ[53] દર્યાવ્[54] હુજીર્[55] હેદ્દ;[56] કુ[57] વઓરૂકષ્[58] જરેહ્[59] તર્[60] હેદ્દ;[61] કુ[62] બહાર્[63] શંબ-રીદ્દ[64] આરા[65] હેદ્દ;[66] કુ[67] યાકૂદ્દ[68] વ[69] મર્વારીદ્દ[70] હુબંદ્દ[71] હેદ્દ;[72] કુ[73] મર્[74] ઇ સફેદ્દ,[75] મર્[76] ઇ માહુવંદ્દા,[77] મર્[78] ઇ હુતાશીરાંન ![79]

(૧૨) અરદાક્રવષની[23] માફક[22] અહૂવાળા[18] અને[19] સવાબકાર[20] થાઓ ![21] તિશતરના[29] જેવા[28] " રાદી[24] " અને[25] " રાસ્તી[26] "વાળા થાઓ[27] ! વસંત[35] મીસાલ[34] ખુશાલ[30] અને[31] અમર્ગ[32] થજો[33] ! શીયાળાની[39] માફક[38] પુષ્કળ-જથ્થાવાળા[36] થાઓ ![37] તમો[41] ભલાંઓ[42] એ પ્રમાણે[40] મુબારક[43] થાઓ ![44] (૧૩) જેમ[45] કે દુન્યા[46] બુલંદ[47] છે,[48] પહાડ[50] ઊંડો[51] છે,[52] દરીયો[54] ઘણો ઊંડો[55] છે,[56] વોરૂકષ[58] દરીયો[59] તર[60] છે,[61] જેમ કે અંબર સાથનો[64] વસંત[63] શોભાયમાન[65] હોય છે,[66] માણેક[68] અને[69] મોતી[70] સારી રીતે-જડેલા[71] છે,[72]—જેવાં કે[73] સફેદ[75] મોતી,[74] મોતેબર[77] મોતી,[76] મજેના બનાવેલાં[79] મોતી.[78]

(૧૪) જદ્દ[80] વ શીકસ્ત્[81] વ વાંનીદ્દ[82] બાદ્દ[83] દુશ્મને[84] શાહેરે[85] ઇરાંન[86]—શાહેરે[87] માંન[88] વ[89] શૂમા[90] વેહાંન ![91] વ[92] શૂમા[93] પ[94] હર્[95] કારે[96] ફ્રારૂન્[97] ઓય્[98] કાંમ[99] રસીદ્દ,[100] વ[1] રસાદ્દ[2] બાદ્દ,[3] ચૂન્[4] માંન[5] આફ્રીનીદ્દ ![6] ચી[7] એજ્દ[8] અવસ્તા[9] પએદા,[10] કુ[11] આ-ફ્રીન[12] દહમાંન,[13] જમીન-પહાના[14] વ[15] રોદ્દ-દ્રાના[16] વ[17] ખુર્શીદ્દ-બાલા[18] પ[19] હમા[20]-ઇ વેહાંન[21] એ-રસાદ્દ ![22] શાદ્દ[23] વ[24] ખુર્રમ્[25] વ[26] પૂર્-નેકી[27] વ[28] અશો[29] બેદ્દ ![30] અથ[31] જમ્યાદ્દ[32] યથ[33] આફ્રિનામિ ![34] *હુમતનાંમ હૂખ્તનાંમ હ્વર્શ્તનાંમ, યદચા અન્યદચા વેરેજયમ્ન-

* એ આખા ફકરાના તરજુમા માટે જુઓ "હફત અમશાસ્પંદની આફરીન" પાનું ૪૪૩.

નાંમ્ચા વાવેરેજેનનાંમ્ચા મહી અઇબી જરેતારો નએનએસ્તારો, યથના વોહૂનાંમ મહી.

(૧૪) ઈરાન[૯૬] શહેરના[૯૫] દુશ્મન[૯૪]—હમારાં[૯૮] તથા[૯૯] તમો[૯૦] ભલાંઓનાં[૯૧] શહેરમાં[૮૭] મારેલા,[૮૦] તુટેલા,[૮૧] માર ખાધેલા[૮૨] થાઓ![૮૩] અને[૯૨] તમો[૯૩] દરેક[૯૫] નેક[૯૭] કાર્ય[૯૬] માં[૯૪] મોરાદ[૯૯-૯૮] પામો,[૧૦૦] અને[૧] જે પ્રમાણે[૪] અમોએ[૫] આફ્રીન કીધી,[૬] તે પ્રમાણે મુરાદ પામેલા[૨] થાઓ[૩]! કારણ[૭] કે અવસ્તામાંથી[૯-૮] જાહેર છે[૧૦] કે[૧૧] અશોની કીધેલી[૧૩] આફ્રીન[૧૨] જમીન જેટલી પહોળી,[૧૪] નદી જેટલી લાંબી,[૧૬] અને[૧૭] ખુરશેદ જેટલી બુલન્દ[૧૮] તમામ[૨૦] ભલાંઓને[૨૧-૧૯] પહોંચો![૨૨] ખુશાલ[૨૩] ખુશી ભરેલા[૨૫] અને[૨૬] પુર-નેકીવાળા[૨૭] તથા[૨૮] અશો[૨૯] થાઓ![૩૦] જેમ[૩૩] હું દુવા ગુજારૂં[૩૪] છું તેમ[૩૧] થાઓ![૩૨]

આફ્રીનૂ-ઈ-ગાહંમ્બારૂ-ચાશ્ની.

અથવા

આફ્રીનૂ-ઈ-પાવૂ-ઈ-ગાહંમ્બારૂ.

આફરીન ગાહંમ્બારની પાવીની.

(૧) યજદાંન[૧] દાદ,[૨] વેહાંન[૩] ફરૂમુદ,[૪] પરસ્તંદગાંન[૫] સાખ્ત,[૬] અરૂજાંનીઆંન[૭] ખુર્દ,[૮] અએદૂન[૯] બાદ![૧૦] યજદાંન[૧૧] હુમી-દેહાદ,[૧૨] વેહાંન[૧૩] હુમી-ફરૂમાયાદ,[૧૪] પરસ્તંદગાંન[૧૫] હુમી-સાઝાદ,[૧૬] અરૂજાનીઆંન[૧૭] હુમી-ખુરાદ,[૧૮] અએદૂન[૧૯] બાદ![૨૦] (૨) અએદરૂ[૨૧] હુમા[૨૨] પ[૨૩] શાદીહ[૨૪] વ[૨૫] રામશ્નીહ[૨૬] સદ[૨૭]-ઓ[૨૮]-પંજાહ[૨૯] સાલ[૩૦] યજદાંન[૩૧] હુમી-અ-અવઝાયાદ,[૩૨] અએદૂન[૩૩] બાદ![૩૪] આવૂ[૩૫]-ઇ[૩૬]-રૂદાંન,[૩૭] વ[૩૮] બરૂ[૩૯]-ઇ[૪૦]-ઉર્વરાંન,[૪૧] વ[૪૨] શીરૂ[૪૩]-ઇ[૪૪]-ચેહારૂ-પાયાંન,[૪૫] વ[૪૬] જોરૂ[૪૭]-ઇ[૪૮]-જોરૂમંદાંન,[૪૯] આવાદાંન[૫૦] બાદ![૫૧] અવરૂ[૫૨]-ઇ-માંન[૫૩]-ઇ-મેહાંન[૫૪] માજદયસ્નાંન[૫૫] યજદાંન[૫૬] હુમી-અ-અવઝાયાદ,[૫૭] હરૂ[૫૮] રોજ[૫૯] પ[૬૦] અવજુની[૬૧] બાદ,[૬૨] અએદૂન[૬૩] બાદ![૬૪] દીન[૬૫]-ઇ વેહ[૬૬] માજદયસ્નાંન[૬૭] આગાહી,[૬૮] રવાઇ[૬૯] ગ્વાફ્રંગાનીહ[૭૦] બાદ,[૭૧] હફ્તૂ[૭૨] કેશ્વરૂ[૭૩] જમીન,[૭૪] અએદૂન[૭૫] બાદ![૭૬]

(૧) યજદો[1] તરફથી બખ્શેશ થયલી,[2] ભલાં અશો લોકો[3] તરફથી હોકમ મળેલો,[4] સેતાયશ કરનારાઓ[5] તરફથી તૈયાર થયલું,[6] અને લાયક લોકોથી[7] ખવાયલું,[8] એ પ્રમાણે[9] થાઓ![10] યજદો[11] ચાલુ બખ્શેશ કર્યા કરે,[12] ભલાં અશો લોકો[13] ચાલુ હોકમ આપે,[14] પરસ્તેશ કરનારાઓ[15] ચાલુ તૈયાર કરે,[16] અને લાયક લોકો[17] ચાલુ ચાશની કરે,[18] એ પ્રમાણે[19] આમીન થાઓ![20] (૨) હ્યાં[21] ખુશાલી[24] તથા[25] સુખથી[26-23] એક સો[27] ને[28] પચાસ[29] વરસ[30] સુધી યજદો[31] બધાંઓની[22] ચાલુ વૃદ્ધિજ કર્યા કરે,[32] એ પ્રમાણે[33] આમીન થાઓ![34] નદીઓના[37-36] પાણી,[35] ઝાડપાન[41] ના[40] ફળો,[39] ચોપગાં-ગોસ્પંદો[45] નું[44] દૂધ,[43] તથા[38-42-46] "જોર" નામની શક્તિ ધરાવનારાઓની[49-48] "જોર[47]" આબાદ[50] થતાં રહે![51] બુજોર્ગ[54] માજદયસ્નીઓના[55] મકાનોની[53] ઉપર[52] યજદો[56] ચાલુ વૃદ્ધિના પ્રવાહો મોકલતા રહે,[57] દરેક[58] દીવસ[59] વૃદ્ધિ[61] સાથે[60] રહે,[62] એ પ્રમાણે[63] થાઓ![64] ભલી[66] માજદયસ્ની[67] દીનના[65] ઈલ્મનો[68] ફેલાવો[69] તથા મશહુરી[70] સાત[72] કેશ્વરના[73] વીસ્તારમાં[74] થાએ,[71] એ પ્રમાણે[75] થાઓ![76]

(૩) ગુર્જહ્[77] ખોરેહ્[78] અવઝ્ઝાયાદ્દ,[79] ઇન્[80] ક્ષ્નુમન્[81] મઇન્યો[82] રથ્વો[83] બેરેજત્[84] બુલંદ્દ[85] ગેહ્[86] ગાહંમ્બારૂ[87] *(ફલાંન) **હમ[88] કેરૂફે[89] હમા[90] વેહાંન્[91]-ઇ હફ્તૂત[92] કેશ્વરૂ[93] જમીન્[94] બે-રસાદ્દ,[95] અએદૂન્[96] બાદ્દ![97] ગુર્જહ્[98] ખોરેહ્[99] અવઝ્ઝાયાદ્દ,[100] ઇન્[1] ક્ષ્નુમન્[2]-ઇ†** (ફલાન) **વીસ્પએષા[3] અર્દાફ્રવષ્[4] બે-રસાદ્દ,[5] અએદૂન્[6] બાદ્દ[7]! ગુર્જહ્[8] ખોરેહ્[9] અવઝ્ઝાયાદ્દ,[10] ઇન્[11] ક્ષ્નુમન્[12] સરોશ[13] અશો,[14] તગી,[15] તન્[16]-ફરૂમાન્,[17] શેકફ્તૂત[18] જીન,[19] જીન[20] અવઝ્ઝારૂ,[21] સાલારૂ-[22]ઇ દા-**

---

* નીચલાં છ ગાહંમ્બારમાંનો એક જે હોય તે પઢઃ—

૧ મઇદયોજરેમ. ૨ મઇદયોશહેમ. ૩ પઇતિશહેમ. ૪ અયાથ્રેમ. ૫ મઇદયારેમ. ૬ હમસ્પથ્મએદેમ.

† જે રોજે આફ્રીન ભણવામાં આવે તે રોજને લગતા નીચે આપેલા હમકારાના નામોનો એક ઝુમખો લેવોઃ-

૧ હોરમજદ—દએ-પ-આદર—દએ-પ-મહેર—દએ-પ-દીન.

૨ બેહમન—મોહોર—ગોશ—રામ.

૩ અરદીબેહેશ્ત—આદર—સરોશ—બેહેરામ.

૪ શહેરેવર—ખુરશેદ—મહેર—આસ્માંન—અનેરાંન.

૫ સ્પંદારમદ—આવાં—દીન—અષીશવંઘ્રહ—મારેસ્પંદ.

૬ ખુરદાદ—તીર—અરદાફ્રવષ—ગુવાદ.

૭ અમરદાદ—રશ્ને—આશ્તાદ—જમ્યાદ.

માંન્[૨૩]-ઇ અહુરૂમજદ્દ[૨૪] બે-રસાદ્દ,[૨૫] અએદૂન્[૨૬] બાદ્દ![૨૭] (૪) નીરંગ્[૨૮] ફીરોજગરૂ[૨૯] બાદ્દ![૩૦] ખોરેહ્[૩૧]-ઇ વેહ્[૩૨]-દીન્[૩૩]-ઇ માજદયસ્નાંન્[૩૪] રવા[૩૫] બાદ્દ[૩૬] અંદરૂ[૩૭] હફ્ત્[૩૮] કેશ્વરૂ[૩૯] જમીન્,[૪૦] નાંમ-ચેશતીહા-તરૂ[૪૧] અંદરૂ[૪૨] કામ[૪૩] બાદ્દ![૪૪] હુસ્ત્[૪૫] શાહેરસ્તાંન્[૪૬] અંદરૂ[૪૭] (ફલાંન*) શાહેરસ્તાંન્[૪૮] પૂરી[૪૯] ફીરોઝીહ્,[૫૦] શાદીહ્,[૫૧] રામશ્નીહ્,[૫૨] રવાંન્[૫૩] ખોરેહ્[૫૪] ખોજસ્તેહ્[૫૫] અવઝુન્[૫૬] બાદ્દ![૫૭] અવઝુનતરૂ[૫૮] બાદ્દ![૫૯] ખોરેહ્[૬૦] ખોજસ્તેહ્[૬૧] બાદ્દ![૬૨]

(૩) બુલંદીથી[૭૭] ખોરેહની[૭૮] વૃદ્ધિ થાઓ,[૭૯] બુલંદ[૮૪] મીનો[૮૨] સરદાર[૮૩] (એટલે કે) બુલંદ[૮૫] ગાહંમ્બાર[૮૭] (ફલાંન)ના હીંગામની[૮૬] આ[૮૦] ક્ષ્નુમન[૮૧] (યાને ખુશનુદ કરવાની ક્રીયા) તમામ[૮૮] સવાબ[૮૯] સાથે સાત[૯૨] કેશ્વરના[૯૩] વીસ્તારને[૯૪] લગતાં તમામ[૯૦] ભલાંઓને[૯૧] પહોંચો,[૯૫] અને એ પ્રમાણે[૯૬] આમીન થાઓ![૯૭] ખોરેહની[૯૯] બુલંદીથી[૯૮] વૃદ્ધિ થાઓ,[૧૦૦] (ફલાન હમકારા)ની આ[૧] ક્ષ્નુમન[૨] વીસ્પેશા[૩] (યાને તમામ) અરદાફ્રવષને[૪] પહોંચો,[૫] એ પ્રમાણે[૬] થાઓ![૭] બુલંદીથી[૮] ખોરેહની[૯] વૃદ્ધિ થાઓ,[૧૦] તથા અશો[૧૪] તગીની શક્તિ ધરાવનાર,[૧૫] માંથ્રના[૧૭]-તનવાળા,[૧૬] એજમતી[૧૮] હથ્યારવાળા,[૧૯] કાર્ય સાધક[૨૧] હથ્યાર રાખનાર[૨૦] હોરમજદની[૨૪] પેદાયશોના[૨૩] સરદાર[૨૨] સરોશ યજદને[૧૩] આ[૧૧] ક્ષ્નુમન[૧૨] પહોંચો,[૨૫] એ પ્રમાણે[૨૬] આમીન થાઓ![૨૭] (૪) નીરંગ[૨૮] (યાને મીથ્રનું આ ભણતર) ફતેહમંદ[૨૯] થાઓ![૩૦] ભલી[૩૨] માજદયસ્ની[૩૪] દીનનું[૩૩] ખોરેહ[૩૧] હફ્ત[૩૮] કેશ્વરના[૩૯] વીસ્તારમાં[૪૦-૩૭] ફેલાયલું[૩૫] રેહો,[૩૬] વધારે ખસુસ કરીને[૪૧] તેની પોતાની મુરાદમાજ[૪૩-૪૨] રહો![૪૪] જે શહેરીઓ[૪૬] છે[૪૫] તેમાંના[૪૭] આ (ફલાન) શહેરમાંનાઓને[૪૮] સંપૂર્ણતા,[૪૯] ફતેહમંદી,[૫૦] તથા રવાનની[૫૩] ખુશાલી[૫૧] અને ખુરરમી[૫૨] સાથે તેઓનું ખોરેહ[૫૪] મુબારક રીતે[૫૫] જીઆદે[૫૬] થાઓ![૫૭] વધુ જીઆદે[૫૮] થાઓ![૫૯] ખોરેહ[૬૦] મુબારક[૬૧] થાઓ![૬૨]

(૫) ઇન્[૬૩] ક્ષ્નુમન[૬૪] અએદૂન્[૬૫] બાદ્દ.![૬૬] મઇન્યો[૬૭] રથ્વો[૬૮] બેરેજત્[૬૯] બુલંદ્દ[૭૦] ગેહ્[૭૧] ગાહાંમ્બારૂ[૭૨] (ફલાંન†) હમ[૭૩] કેરૂફે[૭૪] હમા[૭૫] વેહાંન[૭૬] ઇ હફ્ત્[૭૭] કેશ્વરૂ[૭૮] જમીન[૭૯] બે-રસાદ્દ,[૮૦] અએદૂન્[૮૧] બાદ્દ![૮૨] ગુર્ઝેહ્[૮૩] ખોરેહ્[૮૪] અવઝાયાદ્દ,[૮૫] ઇન્[૮૬] ક્ષ્નુમન[૮૭]-ઇ (ફલાન‡) વીસ્પ-

---

* જે શહેર યા ગામમાં ક્રીયા થતી હોય તે શહેર યા ગામનું નામ લેવું.

† જુઓ ફૂટનોટ પાનું ૪૮૦.

‡ જુઓ ફૂટનોટ પાનું ૪૮૦.

એષા[૮૮] અરદાક્રવષ[૮૯] બે-રસાદ,[૯૦] અએદૂન[૯૧] બાદ![૯૨] ગુર્જેહ[૯૩] ખોરેહ[૯૪] અવઝાયાદ,[૯૫] ઇન[૯૬] ક્ષનુમન[૯૭] સરોશ[૯૮] અશો,[૯૯] તગી[૧૦૦] તન[૧]-ફરમાન,[૨] શેકફ્તુ[૩] જીન,[૪] જીન[૫] અવ્‌ઝાર[૬] સાલાર[૭]-ઇ દામાંન[૮]-ઇ અહુરમજદ[૯] બે-રસાદ,[૧૦] અએદૂન[૧૧] બાદ![૧૨] (૬) કેશ[૧૩] ગાહ[૧૪] રોજ[૧૫] શાહેર્‌યારી,[૧૬] ખીશ[૧૭] યજશને[૧૮] કર્દ-હોમ,[૧૯] દરૂન[૨૦] યશત-હોમ,[૨૧] મ્યજદ[૨૨] હમા-રાઇનમ,[૨૩] અચોકર્દહા[૨૪] પ[૨૫] ગંજ-ઇ[૨૬] દાદાર[૨૭] અહુરમજદ[૨૮] રયોમંદ[૨૯] ખોરેહમંદ,[૩૦] અમેશાસ્પંદાંન[૩૧] બે-રસાદ![૩૨] અઓજ,[૩૩] જોર,[૩૪] નીરૂ,[૩૫] તગી,[૩૬] અમાવંદી[૩૭] પીરોજગરી![૩૮]

(૫) આ[૬૩] ક્ષનુમન[૬૪] એ પ્રમાણે[૬૫] થાઓ![૬૬] બુલંદ[૬૯] મીનો[૬૭] સરદાર[૬૮] (એટલે કે) બુલંદ[૭૦] ગાહંમ્બાર[૭૨] (ફલાન)ના હીંગામ[૭૧] (ની આ ક્ષનુમન) તમામ[૭૩] સવાબ[૭૪] સાથે સાત[૭૭] કેશ્વરના[૭૮] વીસ્તારને[૭૯] લગતાં તમામ[૭૫] ભલાંઓને[૭૬] પહોંચો,[૮૦] એ પ્રમાણે[૮૧] આમીન થાઓ![૮૨] ખોરેહની[૮૪] બુલંદીથી[૮૩] વૃદ્ધિ થાઓ,[૮૫] (ફલાન હમકારા)ની આ[૮૬] ક્ષનુમન[૮૭] વીસ્પેશા[૮૮] અરદાક્રવષને[૮૯] પહોંચો,[૯૦] એ પ્રમાણે[૯૧] થાઓ![૯૨] બુલંદીથી[૯૩] ખોરેહની[૯૪] વૃદ્ધિ થાઓ,[૯૫] તથા અશો[૯૯] તગીની શક્તિ ધરાવનાર,[૧૦૦] માંથ્રના[૨]-તનવાળા,[૧] એજમતી[૩] હથ્યારવાળા,[૪] અસરકારક[૬] હથ્યાર રાખનાર,[૫] હોરમજદની[૯] પેદાયશોના[૮] સરદાર[૭] સરોશ યજદને[૯૮] આ[૯૬] ક્ષનુમન[૯૭] પહોંચો,[૧૦] એ પ્રમાણે[૧૧] થાઓ![૧૨] (૬) જેને માટે[૧૩] (ફલાન) રોજ,[૧૫] માહ[૧૪] તથા સાલે[૧૬] મેં પોતે[૧૭] ઇજશ્ને[૧૮] કીધી છે,[૧૯] દરૂન[૨૦] ઇજ્યા છે,[૨૧] અને મ્યજદ[૨૨] (યાને ક્રીયારૂપી મુરાદના મીશ્ર) ચાલુ કર્યો જાણીશું,[૨૩] તે બધું એકત્ર થઈને[૨૪] નુરમંદ[૨૯] તથા ખોરેહમંદ[૩૦] દાદાર[૨૭] અહુરમજદના[૨૮] ખજાનામાં[૨૬-૨૫] તથા અમશાસ્પંદોને[૩૧] પહોંચો![૩૨] "નીરૂ"[૩૫] નામની શક્તિ, "અઓજ"[૩૩] નામનું કૌવત, "તગી"[૩૬] નામની તાકાત, તથા "જોર"[૩૪] નામની મજબુતી (નો સીલ સીલો) હીંમત[૩૭] તથા ફતેહમંદી[૩૮] સાથે (આમીન થાઓ)!

(૭) *ઇન ક્ષનુમન અએદૂન બાદ! મઇન્યો રથ્વો બેરેજત બુલંદ ગેહ ગાહાંમ્બાર (ફલાન†) હમ કેરૂફે હમા વેહાંન-ઇ હફ્ત કેશ્વર જમીન બે-રસાદ, અએદૂન બાદ! ગુર્જેહ ખોરેહ અવઝાયાદ, ઇન

---

* એ આખા ૭ મા ફકરાના તરજુમા માટે જુઓ ૫ મા ફકરાનો તરજુમો.

† જુઓ ફૂટનોટ પાનું ૪૮૦.

ક્ષનુમન-ઇ (ફલાન*) વીસ્પએષા અરદાફ્રવશ્ બે-રસાદ, અએદૂન બાદ! ગુર્જએ ખોરેહ અવઝાયાદ, ઇન ક્ષનુમન સરોશ અશો, તગી તન-ફરમાન, શેકફૂત જીન, જીન અવઝાર, સાલાર-ઇ દામાંન-ઇ અહુરમઝદ બે-રસાદ, અએદૂન બાદ! (૮) એજ[૩૯] હુમા[૪૦] પદીરફતાર[૪૧] બાદ[૪૨]! એમારા[૪૩] પાનાઇ[૪૪]-કેરદાર,[૪૫] નેકી[૪૬]-અંદાખ્તાર,[૪૭] અનાઇ[૪૮] પત્યાર[૪૯] દુર[૫૦]-અવાજ[૫૧]-દાશ્તાર,[૫૨] અયાફ્રૂત[૫૩] ખાહુ[૫૪] બાદ![૫૫] કેરા[૫૬] દીગર[૫૭] મ્યઝદ[૫૮] હઝાર[૫૯] મર્દ[૬૦] મ્યજદ[૬૧] શાયમ[૬૨] સાખ્ત,[૬૩] એમારા[૬૪] કમ-રંજતર[૬૫] આસાન્તર[૬૬] યએની[૬૭] કર્દ[૬૮] યક[૬૯] એજ[૭૦] મા[૭૧] હઝાર[૭૨] પદીરફતાર[૭૩] બાદ![૭૪]

(૯) નાંમ-ચિશ્તી[૭૫] અનઓશહુ[૭૬] રવાંન,[૭૭] રવાંન[૭૮]-ઇ (ફલાંન*) અએદર[૭૯] યાદ[૮૦] બાદ![૮૧] અએદૂન[૮૨] બાદ![૮૩] અનઓશહુ[૮૪] રવાંન,[૮૫] રવાંન[૮૬]-ઇ (ફલાન†) અએદર[૮૭] યાદ[૮૮] બાદ![૮૯] અએદૂન[૯૦] બાદ![૯૧] ફ્રમાયશને[૯૨] (ફલાંન††) માઝદયસ્ની[૯૩] બે-રસાદ![૯૪] અએદૂન[૯૫] બાદ![૯૬] નાંમ-ચિશ્તી[૯૭] અનઓશહુ[૯૮] રવાંન,[૯૯] રવાંન[૧૦૦]-ઇ જરતોશ્ત[૧] સ્પિતમાન[૨] અશો[૩] ફ્રરોહર[૪] અએદર[૫] યાદ[૬] બાદ![૭] અએદૂન[૮] બાદ![૯] અનઓશહુ[૧૦] રવાન,[૧૧] રવાંન[૧૨]-ઇ અએસદ-વાસ્તર[૧૩]-ઇ જરતોશ્ત[૧૪] અએદર[૧૫] યાદ[૧૬] બાદ![૧૭] અએદૂન[૧૮] બાદ![૧૯] અનઓશહુ[૨૦] રવાન[૨૧] રવાન[૨૨]-ઇ હુવોવ[૨૩]-ઇ જરતોશ્ત[૨૪] અએદર[૨૫] યાદ[૨૬] બાદ![૨૭] અએદૂન[૨૮] બાદ![૨૯] અનઓશહુ[૩૦] રવાન,[૩૧] રવાંન[૩૨]-ઇ ઉર્વતત-નર[૩૩]-ઇ જરતોશ્ત[૩૪] અએદર[૩૫] યાદ[૩૬] બાદ![૩૭] અએદૂન[૩૮] બાદ![૩૯] અનઓશહુ[૪૦] રવાન,[૪૧] રવાન[૪૨]-ઇ ખુરશેદચેહેર[૪૩]-ઇ જરતોશ્ત[૪૪] અએદર[૪૫] યાદ[૪૬] બાદ![૪૭] અએદૂન[૪૮] બાદ![૪૯] અનઓશહુ[૫૦] રવાન,[૫૧] રવાન[૫૨]-ઇ દુગદો[૫૩] પોઉરશસ્પ[૫૪] અએદર[૫૫] યાદ[૫૬] બાદ![૫૭] અએદૂન[૫૮] બાદ![૫૯] અનઓશહુ[૬૦] રવાન,[૬૧] રવાન[૬૨]-ઇ પોઉરશસ્પ[૬૩]-ઇ પેતેરસ્પ[૬૪] અએદર[૬૫] યાદ[૬૬] બાદ![૬૭] અએદૂન[૬૮] બાદ[૬૯]! અનઓશહુ[૭૦] રવાન,[૭૧] રવાન[૭૨]-ઇ આરાસ્પ[૭૩]-ઇ પેતેરસ્પ[૭૪] અએદર[૭૫] યાદ[૭૬] બાદ![૭૭] અએદૂન[૭૮] બાદ![૭૯] અનઓશહુ[૮૦] રવાન[૮૧] રવાન[૮૨]-ઇ મઇદયોમાહ[૮૩]-ઇ આરાસ્પ[૮૪] અએદર[૮૫] યાદ[૮૬] બાદ![૮૭] અએદૂન[૮૮] બાદ![૮૯]

---

* જુઓ ફૂટનોટ પાનું ૪૮૦.

† જેની યાદમાં ક્રીયા કરવામાં આવી હોય તેનું નામ કાયદાસર લેવું.

†† જેની ફરમાશથી અને પૈસાથી ક્રીયા કરવામાં આવી હોય તેનું નામ લેવું.

[એજ મુજબ વખ્શુરે વખ્શુરાંન અશો સ્પિતમાન જરતોશ્ત સાહેબનું વંશ આગળ ચલાવીને, પેશદાદી પાદશાહો, કયાની પાદશાહો, પહેલવાનો વગેરેના નામો લઈને જરતોશ્ત સાહેબના જાયનશીનો જરથુશ્ત્રોતેમો, દસ્તુરો, મોબેદો વગેરેના નામો તે બાબેના કાયદા જાળવીને અહીં દેવાં].

હુમા[60] ફ્રવષ-[61]ઇ અશોઆંન્[62] અએદર્[63] યાદ્[64] બાદ્![65] અએ-દૂન્[66] બાદ્![67] *નાંમ-ચિશ્તી અન્ઓશહ્ રવાન, રવાન્-ઇ (†ફલાન) અએદર્ યાદ્ બાદ્! અએદૂન્ બાદ્! ફ્રમાયશ્ને (‡ફલાન) માઝ્દયસ્ની બે-રસાદ્! અએદૂન્ બાદ્!

(૮) આ બધાંની[40] મારેફતથી[39] કબુલ[41] પામો![42] જેથી આ બધુ હમારે માટે[43] નેગેહબાની[44]-કરનાર,[45] નેકી[46]-લાવી આપનાર,[47] હલાકી[48] તથા પલીદીના હુમલાને[49] દૂર[50] તથા પાછળ[51] હઠાવનાર,[52] તથા હમારી મુરાદ[53] બર લાવનાર,[54] થાઓ![55] જેથી કરીને[56] હમારી એક મરતબે કીધેલી મ્યજદ[58] બીજા[57] હજાર[59] મરદોએ[60] કીધેલી મ્યજદ[61] જેવી હું બનાવી[63] શકું,[62] યાને અમને[64] કુંમ-રંજ[65] તથા વધુ આસાની[66] સાથે અ-મારી[71] તરફથી[70] એકવાર[67] કીધેલી[68] એક[69] ચીજ હજાર ગણી રીતે[72] કબુલ[73] પામો![74] (૯) નામ-બ-નામ[75] અમર્ગ[76] રવાન[77] (ફલાન)નું રવાન[78] હ્યાં[79] યાદ[80] હોજો![81] આમીન[82] થાઓ![83] અમર્ગ[84] રવાન[85] (ફલાન)નું રવાન[86] હ્યાં[87] યાદ[88] રહેજો![89] એ પ્રમાણે[90] થાઓ![91] (ફલાન) જે માઝ-દયસ્ની[93] છે તેની ફરમાશથી[92] આ બધું પહોંચો![94] એ પ્રમાણે[95] આમીન થાઓ![96] નામ-બ-નામ[97] અમર્ગ[98] રવાન[99] અશો[3] ફરોહર[4] સાથના જર-તોશ્ત[1] સ્પિતમાન સાહેબનું[2] રવાન[100] હ્યાં[5] યાદ[6] હોજો![7] આમીન[8] થાઓ![9] અમર્ગ[10] રવાન[11] જરતોશ્ત સાહેબના[14] અએસદ વાસ્તરનું[13] રવાન[12] હ્યાં[15] યાદ[16] હોજો![17] એ પ્રમાણે[18] થાઓ![19] અમર્ગ[20] રવાન[21] જરતોશ્ત સાહે-બના[24] હવોવનું[23] રવાન[22] હ્યાં[25] યાદ[26] હોજો![27] એ પ્રમાણે[28] થાઓ![29] અ-મર્ગ[30] રવાન[31] જરતોશ્ત સાહેબના[34] ઉર્વતત-નરનું[33] રવાન[32] હ્યાં[35] યાદ[36] રહેજો![37] એ પ્રમાણે[38] થાઓ![39] અમર્ગ[40] રવાન[41] જરતોશ્તના[44] ખુરશેદ ચેહેરનું[43] રવાન[42] હ્યાં[45] યાદ[46] હોજો![47] એ પ્રમાણે[48] થાઓ![49] અમર્ગ[50] રવાન[51] પોઉરુશસ્પના[54] દુગદોનું[53] રવાન[52] હ્યાં[55] યાદ[56] હોજો![57]આમીન[58] થાઓ![59] અમર્ગ[60] રવાન[61] પેતેરસ્પના[64] પોઉરુશસ્પનું[63] રવાન[62] હ્યાં[65] યા[66] હોજો![67] એ મુજબ[68] થાઓ![69] અમર્ગ[70] રવાન[71] પેતેરસ્પના[74] આરાસ્પનું[73]

* એના તરજુમા બાબે જુઓ ૯ મા ફકરાની શરૂઆતનો તરજુમો.

† જુઓ ફૂટનોટ પાનું ૪૮૩.

‡ જુઓ ફૂટનોટ પાનું ૪૮૩.

રવાન[૭૪] હ્યાં[૭૫] યાદ[૭૬] હોજો ![૭૭] આમીન[૭૮] થાઓ ![૭૯] અમર્ગ[૮૦] રવાન[૮૧] આ-રાસ્પના[૮૪] મઇદયો-માહનું[૮૩] રવાન[૮૨] હ્યાં[૮૫] યાદ[૮૬] રહેજો ![૮૭] એ પ્રમાણે[૮૮] થાઓ ![૮૯]

તમામ[૯૦] અશો રવાનોના[૯૨] ફરોહરો[૯૧] હ્યાં[૯૩] યાદ[૯૪] હોજો ![૯૫] આમીન[૯૬] થાઓ ![૯૭]

(૧૦) હમા[૯૮] ફ્રવષ્[૯૯]ઇ અશોઆંન્[૧૦૦] અયોકર્દ્હ્યા[૧] ચેહારૂમ,[૨] દહુમ,[૩] સી-રોજ,[૪] સાલ્,[૫] રોજ,[૬] એજ[૭] ગયોમર્દ[૮] અંદા[૯] સઓષ્યઓસ[૧૦] અએદરૂ[૧૧] યાદ્[૧૨] બાદ્ ![૧૩] અએદૂન્[૧૪] બાદ્ ![૧૫] (૧૧) *હસ્તાંન્,[૧૬] †બુદાંન્,[૧૭] બેદાંન્,[૧૮] જાદાંન્,[૧૯] ‡અજાદાંન્,[૨૦] §આ-દહી,[૨૧] ‖ઉજ-દહી[૨૨] ¶દહુમ[૨૩] **નરૂ[૨૪] ††નારીક્,[૨૫] ‡‡અવરૂનાઇ,[૨૬] પુરૂનાઇ,[૨૭] હર[૨૮] કે[૨૯] §§અવરૂ[૩૦] ઇન્[૩૧] જમીન[૩૨] પઇરિ[૩૩] વેહ-દીની[૩૪] ગુદારાંન્[૩૫] શુદ્-હસ્ત,[૩૬] ‖‖હમા[૩૭] ફ્રવષ્[૩૮]-ઇ અશોઆંન્[૩૯] અયોકર્દ્હ્યા[૪૦] એજ[૪૧] ગયોમર્દ[૪૨] અંદા[૪૩] સઓષ્યઓસ[૪૪] અએદરૂ[૪૫] યાદ્[૪૬] બાદ્ ![૪૭] અએદૂન્[૪૮] બાદ્ ![૪૯] (૧૨) કે[૫૦] ઇન્[૫૧] *માંન્[૫૨] *વીસ્[૫૩] વ *જંદ્[૫૪] *દહ્[૫૫] વ *રોસ્તા[૫૬] ¶¶ગુજશ્તે[૫૭] હેંદ્,[૫૮] હમા[૫૯] ફ્રવષ્[૬૦] ઇ અશોઆંન્[૬૧] અયોકર્દ્હ્યા[૬૨] એજ[૬૩] ગયોમર્દ[૬૪] અંદા[૬૫] સઓષ્ય-ઓસ[૬૬] અએદરૂ[૬૭] યાદ્[૬૮] બાદ્ ![૬૯] અએદૂન્[૭૦] બાદ્ ![૭૧]

જુઓ યજશ્ને હા ૨૬. અથવા સતુમનો કરદો—

* યાઓસ્ચ જવન્તાંમ્ અપઓનાંમ્.

† યાઓ ઇરીરિથુષાંમ્ અષઓનામ્.

‡ યાઓસ્ચ નરાંમ્ અજાતનાંમ્.

§ આ-દખ્યુનાંમ્ચ અષઓનાંમ્ ફ્રવષયો યઝમઇદે.

‖ ઉજદખ્યુનાંમ્ચ અષઓનાંમ્ ફ્રવષયો યઝમઇદે.

¶ દહમો-કેરેતનાંમ.

** નરાંમ્ચ અષઓનાંમ ફ્રવષયો યઝમઇદે.

†† નાઇરિનાંમ્ચ અષઓનિનાંમ ફ્રવષયો યઝમઇદે.

‡‡ વીસ્પનાંમ્ અપેરેનાયુકનાંમ્.

§§ ઈદ ઇરિસ્તનાંમ ઉરૂવાંનો યઝમઇદે, યાઓ અષઓનાંમ ફ્રવષયો.

‖‖ વીસ્પાઓ અષાઉનાંમ વંઘુઉહીશ્ સૂરાઓ સ્પેન્તાઓ ફ્રવષયો યઝમઇદે, યાઓ હચ ગયાત્ મરેથ્નત્ આ સઓષ્યન્તાત્ વેરેથ્રઘ્નત્.

¶¶ વીસ્પનાંમ્ અહૂમ્ય ન્માને......પર·ઇરિસ્તનાંમ્.

* યઝમઇદે ન્માન્યાઓ, વીસ્યાઓ, જન્તુમાઓ, દખ્યુમાઓ, ઝરથુશ્ત્રોતેમાઓ.

(૧૦) તમામ[૯૮] અશોના[૧૦૦] ફ્રોહરો[૯૯] જેઓની (દીની ક્રીયાઓ જેવી કે) ચેહારમ,[૨] દશ્મુ,[૩] (માસીસા, છમસી તથા વરસી ટાંકણેના) સીરોજાઓ,[૪] સાલેગાંન[૫] (યાને વરસે વરસે પડતા પ્રસંગો), તથા રોજેગાંન[૬] (યાને દરરોજની ક્રીયાઓ), ગયોમર્દથી[૮-૭] તે સઓષ્યઓસ[૧૦] સુધીમાં[૯] થયાં હોય, તે બધાં સામટાં[૧] ફ્રોહરો હ્યાં[૧૧] યાદમાં[૧૨] રહેજો![૧૩] એ પ્રમાણે[૧૪] થાઓ![૧૫] (૧૧) (હાલ, માજી તથા મુસ્તકબલના એટલે કે) હાલમાં હૈયાતી ભોગવનારાં,[૧૬] આગળ થઇ ગયલાં,[૧૭] અને હવે પછી થનારાં,[૧૮] જન્મેલાં,[૧૯] નહી જન્મેલાં,[૨૦] આ જગો (યાને ખનીરથબામી) ઉપરના,[૨૧] પેલી જગો (યાને શશ કેશ્વરો) ઉપરના,[૨૨] દહમ[૨૩] (યાને અશોઇથી નાજી ને લાયક થયલાં) નર[૨૪] તથા નારીઓ,[૨૫]—બાળકો,[૨૬] બચ્ચાંઓ,[૨૭] જે[૨૯] કોઈ[૨૮] ભલી (માજદયસ્ની જરથોશ્તી) દીનને લગતાં[૩૪] આ[૩૧] જમીન[૩૨] (યાને ખનીરથબામી) ઉપરથી[૩૦] ગઈ પરમ સુધીમાં[૩૩] તેહ કરી[૩૫] ગયલાં છે,[૩૬] તેઓને લગતાં "અશોનામ[૩૯]"ના તમામ[૩૭] ફ્રોહરો[૩૮] ગયોમર્દથી[૪૨-૪૧] તે સઓષ્યઓસ[૪૪] સુધીનાં[૪૩] સામટાં[૪૦] હ્યાં[૪૫] યાદમાં[૪૬] હોજો![૪૭] એ પ્રમાણે[૪૮] આમીન થાઓ![૪૯] (૧૨) જેઓ[૫૦] આ[૫૧] ઘર[૫૨] તથા મોહલ્લા,[૫૩] શહેર[૫૪] તથા ગામ[૫૫] તથા મુલકમાં[૫૬] ગુજર પામેલાં[૫૭] છે[૫૮] તે તમામ[૫૯] ગયોમર્દથી[૬૪-૬૩] સઓષ્યઓસ[૬૬] સુધીના[૬૫] "અશોનાંમને"[૬૧] લગતાં ફ્રોહરો[૬૦] હ્યાં[૬૭] સામટાં[૬૨] યાદમાં[૬૮] હોજો![૬૯] આમીન[૭૦] થાઓ![૭૧]

(૧૩) ***અશોઆંન્,[૭૨] ફ્રવષ્[૭૩] ચીરાંન્,[૭૪] ફ્રવષ્[૭૫] અવરૂ-વીજાંન્,[૭૬] ફ્રવષ્[૭૭] ફીરોજગરાંન્,[૭૮] ફ્રવષ્[૭૯] પઓઇર્યો-દ્કએષાંન્,[૮૦] ફ્રવષ્[૮૧] નબાનજ્દીશ્તાંન્,[૮૨] ફ્રવષ્[૮૩]-ઇ ફ્રવષયે,[૮૪] હમા[૮૫] અયોર્દ્દીહા[૮૬] એજ્[૮૭] ગયોમર્દ્[૮૮] અંદા[૮૯] સઓષ્યઓસ[૯૦] અએદર્[૯૧] યાદ્[૯૨] બાદ્![૯૩] અએદૂન્[૯૪] બાદ્![૯૫]** (૧૪) **રવાન્[૯૬]-ઇ પેદરાંન્[૯૭] વ માદરાંન્[૯૮] જદગાંન્[૯૯] વ ન્યાગાંન્[૧૦૦] વ ફ્રજંદાંન્[૧] વ પએવંદાંન્[૨] વ પરસ્તારાંન્[૩] વ નબાનજ્દીશ્તાંન્,[૪] ફ્રવષ્[૫] અશોઆંન્,[૬] અયોર્દ્દીહા,[૭] એજ્[૮] ગયોમર્દ્[૯] અંદા[૧૦] સઓષ્યઓસ[૧૧] અએદર્[૧૨] યાદ્[૧૩] બાદ્![૧૪] અએદૂન્[૧૫] બાદ્![૧૬]** (૧૫) **†હમા[૧૭] અથોરૂનાંન્,[૧૮] હમા[૧૯] રથેશ્તારાંન્[૨૦]**

* જુઓ આફ્રીનગાનનો "યાઓ વિસાદ્" વાળો કરદો "અષાઉનાંમ્ ફ્રવષીનાંમ્, ઉગ્રનાંમ્ અઇવિથુરનાંમ્, ઉગ્રનાંમ્ વારેથ્રઘ્નિનાંમ્, પઓઇરયો-દ્કએષનાંમ્ ફ્રવષીનાંમ્, નબાનજદિશ્તનાંમ્ ફ્રવષીનાંમ્."

† જુઓ યજશ્ને હા ૨૬. અથવા સતુમનો કરદો "વીસ્પનાંમ્ અએષ્રપઇતિનાંમ્ અપઓનાંમ્ ફ્રવષયો યજમઇદે".

હુમા[૨૧] વાસ્તુયેસાંન્,[૨૨] હુમા[૨૩] હુતાખ્શાંન્,[૨૪] હુમા[૨૫] ફ્રવષ્[૨૬] અશા-આંન્,[૨૭] હુમા[૨૮] અઓકર્દ્દ્હ્યા,[૨૯] એજ[૩૦] ગયોમર્દ્[૩૧] અંદ્દા[૩૨] સઓ-ષ્યઓસ્[૩૩] અએદરૂ[૩૪] યાદ્[૩૫] બાદ્!‌[૩૬] અએદૂન્[૩૭] બાદ્![૩૮]

(૧૩) "અશોનામ"નાં[૭૨] મરતબાના ગાસેબ,[૭૪] ચહડતા દરજાના[૭૬] તથા ફતેહમંદ[૭૮] ફરોહરો,[૭૩-૭૫-૭૭] તથા "પઓઇર્યોદકએષનાંમ"[૮૦]ને લગતાં ફરોહરો,[૭૯] તથા "નબાનજદીશતનાંમ"[૮૨] ને લગતાં ફરોહરો,[૮૧] જે ફરોહ-રોના[૮૪] ફરોહરો[૮૩] છે, તે તમામ[૮૫] ગયોમર્દથી[૮૮-૮૭] તે સઓષ્યઓસ[૯૦] સુધીના[૮૯] બધાં મળીને[૮૬] હ્યાં[૯૧] યાદમાં[૯૨] રહેજો![૯૩] એ પ્રમાણે[૯૪] થાઓ![૯૫] (૧૪) બાપ,[૯૭] માય,[૯૮] વડીલો,[૯૯] બાપદાદા,[૧૦૦] ફરજંદો,[૧] સગાંસ્નેહીઓ,[૨] ફોદા થયલાંઓના[૩] રવાનો[૯૬] તથા નબાનજદીશત[૪] (યાને ઘણાજ આગળ વધેલાં) "અશો નામ"[૬] ફરોહરો[૫] ગયોમર્દથી[૮-૯] તે સઓષ્યઓસ[૧૧] સુધીના[૧૦] હ્યાં[૧૨] સામટાં[૭] યાદમાં[૧૩] હોજો![૧૪] એ પ્રમાણે[૧૫] થાઓ![૧૬] (૧૫) તમામ[૧૭] અથોરનાનો,[૧૮] તમામ[૧૯] પાદશાહ પહેલવાનો,[૨૦] તમામ[૨૧] ખેતીકારો,[૨૨] તથા તમામ[૨૩] ધંધા-દારીઓમાંના[૨૪] (અશોઇથી આગળ વધેલાં) તમામ[૨૫] "અશોનાંમ"[૨૭] ફરોહરો[૨૬] ગયોમર્દથી[૩૧-૩૦] તે સઓષ્યઓસ[૩૩] સુધીના[૩૨] સઘળાં[૨૮] સામટીરીતે[૨૯] હ્યાં[૩૪] યાદમાં[૩૫] હોજો![૩૬] એ પ્રમાણે[૩૭] આમીન થાઓ![૩૮]

(૧૬) હુમા[૩૯] ફ્રવષ્[૪૦] અશાઆંન્,[૪૧] હફ્તૃ[૪૨] કેશ્વરૂ[૪૩] જમીન્,[૪૪] અરેજહ્,[૪૫] સવહ્,[૪૬] ફ્રદદફ્શ્,[૪૭] વીદદફ્શ્,[૪૮] વોરૂ-બરેશ્ત્,[૪૯] વોરૂ-જરેશ્ત્,[૫૦] ખનરસ્-બામી,[૫૧] *કંગ-દએજ,[૫૨] અશાઆંન્[૫૩] †વરેજ-મ-કરૂદાંન્,[૫૪] ગંજ્-માંથ્રાન્,[૫૫] હુમા[૫૬] ફ્રવષ્[૫૭] અશાઆંન્,[૫૮] હુમા[૫૯] અયોકર્દ્દ્હ્યા[૬૦] એજ[૬૧] ગયોમર્દ્[૬૨] અંદ્દા[૬૩] સઓષ્યઓસ્[૬૪] અએદરૂ[૬૫] યાદ્[૬૬] બાદ્![૬૭] અએદૂન્[૬૮] બાદ્![૬૯] (૧૭) ‡ગુર્જેહ્ ખોરેહ્ અવઝ્ન-યાદ્, ઇન્ ક્ષ્નુમન્ મઇન્યો રથ્વો બેરેજત્, બુલંદ્ ગેહ્ ગાહાંમ્બારૂ (§ફલાન) હમ કેરૂફે હુમા વેહાંન-ઈ હફ્તૃ કેશ્વરૂ જમીન્ બે-રસાદ્! અએદૂન્ બાદ્! ગુર્જેહ્ ખોરેહ્ અવઝ્નયાદ્, ઇન્ ક્ષ્નુમન-ઇ (¶ફલાન)

* જુઓ આવાં યશ્ત ફ. ૫૪,૫૭. "કંઘ્રહય."

† જુઓ વંદીદાદ પરગર્દ ૨; ફ. ૨૫. "વરેમ."

‡ એ આખા ૧૭ મા ફકરાના તરજુમા માટે જુઓ ૩ જા ફકરાનો તરજુમો.

§ જુઓ ફૂટનોટ પાનું ૪૮૦.

¶ જુઓ ફૂટનોટ પાનું ૪૮૦.

વીસ્પએષા અર્દાક્રવષ્ બે-રસાદ્! અએદૂન્ બાદ્! ગુર્જહ્ ખોરેહ્ અવઝાયાદ્, ઇન્ ક્ષ્નુમન્, સરોશ અશો, તગી, તન્-ફરમાંન્, શેક-ફ્રૂત્ જીન્, જીન્ અવ્ઝાર્, સાલાર્-ઇ દામાંન્-ઇ અહુર્મજદ્ બે-ર-સાદ્! અએદૂન્ બાદ્! (૧૮) *નાંમ-ચિશ્તી અનઓશહ્, રવાન્-ઇ († ફલાન) અએદર્ યાદ્ બાદ્! અએદૂન્ બાદ્! અન્ઓશહ્ રવાન્, રવાન્-ઇ († ફલાન) અએદર્ યાદ્ બાદ્! અએદૂન્ બાદ્! ફ્રમાયશ્ને (‡ ફલાન) માઝ્દયસ્ની બે-રસાદ્! અએદૂન્ બાદ્!

(૧૬) હફ્ત[૪૨] કેશ્વર[૪૩] જમીન[૪૪]—અરેજહ,[૪૫] સવહ,[૪૬] ફ્રદદફ્ષ,[૪૭] વીદદફ્ષ,[૪૮] વોરૂ-બરેશ્ત,[૪૯] વોરૂ-જરેશ્ત[૫૦] તથા ખનીરથબામી[૫૧] ઉપરના, કંગદેજ,[૫૨] વરેજમકર્દ,[૫૪] તથા ગંજ-માંથ્રને[૫૫] લગતાં તમામ[૩૯-૫૬] અ-શોના[૪૧-૫૩-૫૮] ફરોહરો[૪૦-૫૭] ગયોમર્દથી[૬૨-૬૧] તે સઓષ્યઓસ[૬૪] સુધી[૬૩] બધાં[૫૯] સામટાં[૬૦] હ્યાં[૬૫] યાદમાં[૬૬] હોજો![૬૭] એ પ્રમાણે[૬૮] આમીન થાઓ![૬૯]

(૧૯) હમ[૭૦] કેરૂફે[૭૧] હમા[૭૨] વેહાંન્[૭૩]-ઇ હફ્તૂ[૭૪] કેશ્વર્[૭૫] જ-મીન્[૭૬] બે-રસાદ્![૭૭] અએદૂન્[૭૮] બાદ્![૭૯] કેરા[૮૦] ગાહ્[૮૧] રોઝ[૮૨] શાહે-રૂયારી[૮૩] ખીશ્[૮૪] રીરોઝગર્[૮૫] બાદ્![૮૬] અએદૂન્[૮૭] બાદ્![૮૮] (૨૦) હીઝવા[૮૯] રવાંની,[૯૦] હુ-ઝોર્દાહી,[૯૧] હુ-પાદ્શાહી,[૯૨] દાદ્,[૯૩] દીન્[૯૪] બેહ્[૯૫] માઝ્દયસ્નાંન્,[૯૬] આગાહી,[૯૭] રવાઇ,[૯૮] ગોઆફ્રંગાની[૯૯] બાદ્,[૧૦૦] હફ્તૂ[૧] કેશ્વર્[૨] જમીન્![૩] અએદૂન્[૪] બાદ્![૫] (૨૧) આ-જશ્ને[૬] હુ-જશ્ને[૭] બાદ્![૮] ફ્રમાયશ્ને[૯] પદીરશ્ને[૧૦] બાદ્![૧૧] અએદૂન્[૧૨] બાદ્![૧૩] જાદુઇ,[૧૪] બઝેહ્ગરી,[૧૫] દરૂવંદી,[૧૬] દેવ્-યસ્ની[૧૭] દેહ્રી[૧૮] અવાદ્શાં[૧૯] બાદ્![૨૦] અએદૂન્[૨૧] બાદ્![૨૨] (૨૨) ચેશાંન્[૨૩] કીશાંન્[૨૪] દુશ-મ્યઝદ્નાંન્[૨૫] ખર્[૨૬] ખુર્દ હેંદ,[૨૭] ઓએમ[૨૮] વેહ્[૨૯] દીને[૩૦] માઝ્દય-સ્નાંન્[૩૧] રવાંન્[૩૨] દાદ્[૩૩] હેંદ,[૩૪] ઓએમ[૩૫] વેહ્[૩૬]-દીને[૩૭] માઝ્દ-યસ્નાંન્[૩૮] બે-આયંન્દ્![૩૯]—અગર્[૪૦] ન[૪૧] આયંન્દ્,[૪૨] ગુજર્ગ્[૪૩] ઉમેદ્[૪૪] મેહેર્[૪૫] ફ્રાખ્ગયઓઇત્[૪૬] દાવર્[૪૭] રાસ્ત[૪૮] જુદ્તર્[૪૯] પીશ્તર્[૫૦] બે-રસાદ્![૫૧] એઝ[૫૨] હમા[૫૩] ગુનાહ્[૫૪] પતેત્[૫૫] પશેમાનોમ્![૫૬] અષેમ વોહૂ (૧).

---

* એ આખા ૧૮ મા ફકરાના તરજુમા માટે જુઓ ૯ મા ફકરાની શરૂઆતનો તરજુમો.

† જુઓ ફુટનોટ પાનું ૪૮૩.

‡ જુઓ ફુટનોટ પાનું. ૪૮૩.

(૧૯) તમામ[૭૦] સવાબ[૭૧] હફ્ત[૭૪] કેશ્વર[૭૫] જમીન[૭૬] ઉપરના તમામ[૭૨] ભલાંઓને[૭૩] પહોંચો![૭૭] એ પ્રમાણે[૭૮] થાઓ![૭૯] તેને માટે[૮૦] પોતાનો[૮૪] (ફલાન) રોજ,[૮૧] માહ,[૮૨] સાલ[૮૩] ફ્તેહમંદ[૮૫] થાઓ![૮૬] આમીન[૮૭] થાઓ![૮૮] (૨૦) ભલી[૯૫] માજદયસ્ની[૯૬] દીનનું[૯૪] જબાનથી[૮૯] આગળ વધવું,[૯૦] ભલું કુવત,[૯૧] તથા ભલી પાદશાહી જેવી સત્તા,[૯૨] રાસ્તપણું,[૯૩] તથા વાકેફી,[૯૭] ફેલાવો[૯૮] તથા મશહુરી[૯૯] હફ્ત[૧] કેશ્વર[૨] જમીન[૩] ઉપર થાઓ![૧૦૦] એ પ્રમાણે[૪] આમીન થાઓ![૫] (૨૧) તમામ પેદાયશ[૬] ભલી પેદાયશ[૭] થાઓ![૮] હુકમ[૯] પસંદગી પામેલો[૧૦] થાઓ![૧૧] આમીન[૧૨] થાઓ![૧૩] જાદુઈ,[૧૪] પાપ,[૧૫] દરવંદી,[૧૬] દેવ-પરસ્તી,[૧૭] અને નાસ્તીકપણું[૧૮] દૂર થઇ[૧૯] જાઓ![૨૦] એ પ્રમાણે[૨૧] થાઓ![૨૨] (૨૨) તેઓ[૨૩] જેઓએ[૨૪] બુરા બદલાને[૨૫] લગતો ખોરાક[૨૬] ખાધેલો[૨૭] છે અને જેઓ[૨૮] ભલી[૨૯] માજદયસ્ની[૩૧] દીનને[૩૦] લગતાં રવાન[૩૨] તરીકે થઈ[૩૩-૩૪] ગયલાં છે તેઓ[૩૫] ભલી[૩૬] માજદયસ્ની[૩૮] દીનવાળાં[૩૭] થઈનેજ[૩૯] આવે;—અને જો[૪૦] નહી[૪૧] આવે[૪૨] તો તેઓની ગુજરતી વખતની[૪૩] ઉમેદ[૪૪] સાથે બહોળાં ખેતરવાળા[૪૬] રાસ્ત[૪૮] ઈન્સાફ કરનારા[૪૭] મહેર યજદની[૪૫] હજુરમાં જલદીથી[૪૯] તેઓનું આગળ અને આગળ વધવું[૫૦] થાઓ![૫૧] તમામ[૫૩] ગુનાહથી[૫૪-૫૨] પતેત[૫૫] કરી પશેમાન છેઉં![૫૬]

યજ્-સદ્-ઓ-યક્ ઇસ્મ્

૧૦૧ નામો.

યજશ્નેની ક્રીયામાં "વરસ" નામના પવિત્ર વરસ્યાના બાલ સાથની "હશ્ત્" ધાતુની વીંટીથી પાણીની કુંડીમાં ચાલુ છણકાવ કરતી વખતે જે તે પાક સાહેબના ૧૦૧ સેફાતી નામો બાજમાં યાદ કરવામાં આવેછે, તે નીચે મુજબ છેઃ

૧. *ઇજદ્દ	૧. "યજ" યાને એકતાન થવા લાયક; સેતાયશ કરવા લાયક
૨. †હર્વેસ્પ્-તવાંન્	૨. સર્વ-શક્તિમાન
૩. ‡હર્વેસ્પ્-આગાહ્	૩. સર્વ-જ્ઞાની
૪. હર્વેસ્પ્-ખુદા	૪. સર્વનો સાહેબ
૫. અબદહ્	૫. શરૂઆત વગરનો
૬. અબી-અંજામ્	૬. છેડા વગરનો
૭. બુને-સ્તીહ્	૭. સૃષ્ટિ રચનાનું મુળ
૮. ફ્રાખ્તન્-તેહ્	૮. બધાંનો બહોળો છેડો
૯. જમગ	૯. બુજોર્ગ કારણ
૧૦. પર્જતરહ્	૧૦. વધારે બુલંદ
૧૧. તુમ-અફીક્	૧૧. ખાલેસમાં ખાલેસ
૧૨. અબર્વંદ	૧૨. દરેકથી અલગ
૧૩. પર્વંદા	૧૩. બધાં સાથે સંબંધ
૧૪. અન્-અઇયાફ્રહ્	૧૪. કોઈથી પામી શકાય નહી
૧૫. હમ-અઇયાફ્રહ્	૧૫. બધાંને પામી જનાર
૧૬. આદરો	૧૬. સીધામાં સીધો; રાસ્તમાં રાસ્ત

---

* જુઓ યજશ્ને હા ૧૬; ૧ "મજીશ્તેમ્ "**યજ્તેમ.**"
† જુઓ ગાથા હા ૫૧; ૧૭ "**ક્ષયાંસ્.**"
‡ જુઓ વંદીદાદ ૧૯; ૨૦ "**વીસ્પો—વીદ્વાઓ**"
ગાથા હા ૪૫; ૩ "**વીદ્વાઓ.**"
,, હા ૪૬; ૧૯ "**વએદિશ્તો.**"

૧૭. ગીરા	૧૭. બધાંને પકડી રાખનાર
૧૮. અ-ચેમ	૧૮. સબબ વગરનો
૧૯. ચમના	૧૯. સબબોનો સબબ
૨૦. *સફ્ના	૨૦. વૃદ્ધિ કરનાર
૨૧. અફ્ઝા	૨૧. જીઆદતી કરનાર
૨૨. નાશા	૨૨. બધાંને સરખી રીતે પહોંચનારો
૨૩. †પરવરા	૨૩. પોષણ કરનાર
૨૪. ઇયાનહ્	૨૪. ગેહાંનનો પાસ્બાંન
૨૫. આઇન્-આએનહ્	૨૫. તરેહ તરેહનો નહી
૨૬. અન્-અઇનહ્	૨૬. આકાર વગરનો
૨૭. ‡ખ્રોશીદ્-તુમ	૨૭. દ્રઢમાં દ્રઢ
૨૮. §મીનો-તુમ	૨૮. સૌથી અણદીઠ
૨૯. વાસ્ના	૨૯. સર્વ-વ્યાપક
૩૦. ¶હરવસ્તુમ	૩૦. તમામમાં તમામ
૩૧. હુ-સેપાસ	૩૧. શુકરાના કરવા લાયક
૩૨. હર-હમીદ્	૩૨. તમામ ભલો ખવાસ.
૩૩. ‖હર-નેક્-ફરેહ્	૩૩. તમામ ભલું મુબારક-ખોરેહ
૩૪. $બેશ-તરના	૩૪. દુઃખ દફે કરનાર
૩૫. તરોનીશ	૩૫. ગાલેબ
૩૬. અન્-અઓશક્	૩૬. અમર્ગ
૩૭. ફરસક્	૩૭. મુરાદ પાર પાડનાર
૩૮. પઝોહ્દહદ્	૩૮. નેક ખસલત પેદા કરનાર

---

* જુઓ હોરમજદ યશ્ત ફ. ૮ "દસેમો યત્ અહ્મિ **સ્પાનો.**"

† જુઓ હોરમજદ યશ્ત ફ. ૧૩ "**થ્રાત** નાંમ અહ્મિ."

‡ જુઓ યજશ્ને હા ૧; ૧ "**ખ્રઓઝ્દિશ્તહેચ.**"

§ જુઓ હોરમજદ યશ્ત ફ. ૧૨ "**મઇન્યુશ્ચ** અહ્મિ સ્પેન્તોતેમો."

વળી વીસ્પરદ ૨; ૪ "આયેસે યશ્તી ચીમ્ અહુરેમ્ મઝ્દાંમ્ **મઇન્યોમ મઇન્યવનાંમ.**"

¶ જુઓ હોરમજદ યશ્ત ફ. ૭ "પુખ્દ **વીસ્પ વોહૂ મઝ્દદાત અષચિથ્ર**"

‖ જુઓ હોરમજદ યશ્ત ફ. ૧૪ "**વીસ્પ-ખાથ્ર** નાંમ અહ્મિ."

$ જુઓ હોરમજદ યશ્ત ફ. ૧૪ "નૂ**બએષો-તઉર્વાઓ** નાંમ અહ્મિ."

૩૯. *ખ્વાફ્રૂ	૩૯. ઇન્સાફથી મહેરબાન
૪૦. અફ્ખ્શીઆએઆ	૪૦. મહેરબાન બખ્શનાર
૪૧. અબરજા	૪૧. ઘણોજ લાવી આપનાર
૪૨. અ-સતોહ્	૪૨. આજેજ નહી થાય તેવો
૪૩. રખોહ્	૪૩. સ્વતંત્ર; બેપરવાહ
૪૪. વરૂન	૪૪. ખરાબીથી બચાવનાર
૪૫. †અ-ફ્રેફ્હ્	૪૫. નહી-ઠગનાર
૪૬. ‡બે-ફ્રેફ્હ્	૪૬. નહી-ઠગાનાર
૪૭. અ-દુઇ	૪૭. બેપણા વગરનો
૪૮. §કાંમે-રદ્	૪૮. મુરાદનો સાહેબ
૪૯. ફ્રમાન્-કાંમ્	૪૯. મુરાદજ તેનો હોકમ
૫૦. આએખ્ તન્	૫૦. વગર શરીકનો
૫૧. ¶અ-ફ્રેમોશ્	૫૧. નહી-ભુલી જનાર
૫૨. ‖હુમારના	૫૨. હેસાબ-શુમાર કરનાર
૫૩. $સનાએઆ	૫૩. પીછાણને લાયક; પીછાણ કરનાર
૫૪. અ-તર્શ્	૫૪. વગર-બીકનો
૫૫. **અ-બીશ્	૫૫. દુઃખ યાને આજાર વગરનો
૫૬. અફ્રાજદુમ્	૫૬. ઘણોજ બુલંદ
૫૭. ††હમ્-ચુન્	૫૭. હમેશ એકજ સરખો
૫૮. ‡‡મીનો-સ્તીહ્-ગર્	૫૮. અણદીઠ રીતે સૃષ્ટિ પેદા કરનાર

* જુઓ ગાથા હા ૪૪; ૫. "**હ્વાપાઓ.**"

† જુઓ હોરમજદ યશ્ત ફ. ૧૪ "**અદ્દવિશ** નાંમ અહ્મિ."

‡ જુઓ હોરમજદ યશ્ત ફ. ૧૪ "**વીદવિશ** નાંમ અહ્મિ."

§ જુઓ હોરમજદ યશ્ત ફ. ૧૩ "**ઇસે-ક્ષથ્રો** નાંમ અહ્મિ."

¶ જુઓ ગાથા હા ૨૯; ૪ "મઝ્દાઓ સખારે **મઇરિશ્તો.**"

‖ જુઓ હોરમજદ યશ્ત ફ. ૮ "ક્વશ-દસ **હાત-મરેનિશ.**"
તથા ગાથા હા ૩૨; ૬ "**હાતા-મરાને.**"

$ જુઓ હોરમજદ યશ્ત, ફ.૧૩ "**જ્નાત** નાંમ અહ્મિ."

** જુઓ ક્વરદીન યશ્ત, ફ. ૩૪. "**અવ્બિશ્તાઓ**" તથા ગાથા ૨૯; ૩ "**અ-દ્વએષો.**" રામ યશ્ત ફ. ૪૭ "**ત્બએષો-તરો**"

†† જુઓ ગાથા હા ૩૧; ૭ "**નૂરેમચિત્** અહુરા **હામો.**"

‡‡ જુઓ વીસ્પરદ ૨; ૪ "**મઇન્યવાઓ સ્તોઇશ** અહુમ્ચ રતુમ્ચ."

૫૯. અ-મીનો-ગર્	૫૯. ઘણોજ મીનોઈ પેદા કરનાર
૬૦. મીનો-નહુમ્	૬૦. મીનોઈમાં છુપાયલો
૬૧. આદર્-બાદ્-ગર્	૬૧. આતશનો "બાદ" યાને હવા કરનાર
૬૨. આદર્-નમ્-ગર્	૬૨. આતશનો "આબ" યાને પાણી કરનાર
૬૩. બાદ્-આદર્-ગર્	૬૩. "બાદ" યાને હવાનો આતશ કરનાર
૬૪. બાદ્-નમ્-ગર્	૬૪. "બાદ" યાને હવાનો "આબ" કરનાર
૬૫. બાદ્-ગેલ્-ગર્	૬૫. "બાદ" યાને હવાનો ખાક કરનાર
૬૬. બાદ્-ગેર્દ્-તુમ	૬૬. "બાદ" યાને હવાની ગીરદ કરનાર
૬૭. આદર્-કીબરીત્-તુમ	૬૭. આતશનો જવાહીર કરનાર
૬૮. બાદ્-ગર્-જાએ	૬૮. દરેક ગમ "બાદ" કરનાર
૬૯. આબ્-તુમ	૬૯. સૌથી ઘણા પાણીને પેદા કરનાર
૭૦. ગેલ્-આદર્-ગર્	૭૦. ખાકનો આતશ કરનાર
૭૧. ગેલ્-વાદ્-ગર્	૭૧. ખાકનો "બાદ" કરનાર
૭૨. ગેલ્-નમ્-ગર્	૭૨. ખાકનો "આબ" કરનાર
૭૩. ગર્-ગર્	૭૩. કારીગરનો કારીગર
૭૪. ગર્-ઓ-ગર્	૭૪. * * *
૭૫. ગર્-આ-ગર્	૭૫. * * *
૭૬. ગર્-આ-ગર્-ગર્	૭૬. * * *
૭૭. અ-ગર્-આ-ગર્	૭૭. * * *
૭૮. અ-ગર્-આ-ગર્-ગર્	૭૮. * * *

*** આ શબ્દોનો અર્થ ભાષા-શાસ્ત્રને આધારે સંતોષકારક રીતે સમજ પડતો નથી, તેથી એ શબ્દોના અર્થ હ્યાં આપવામાં આવ્યા નથી. "ગર" શબ્દ એ નામોમાં જે જુદી જુદી રીતે એકથી વધુવાર આવેછે, તે ઉપરથી "કારીગરી" યા "પેદા કરવાની શક્તિ"ને લગતાજ એ ઈસ્મો હોવા જોઈએ. ** બીજી કેતાબોમાં આ પ્રમાણે અર્થો મળે છે:—

૭૪. મુરાદ બખશનાર
૭૫. ઇન્સાન નો પેદા કરનાર
૭૬. તમામ પેદાયશ પેદા કરનાર
૭૭. ચારે અનાસરો ને પેદા કરનાર
૭૮. સેતારાઓના અરકાનનો પેદા કરનાર

૭૯. *અ-ગુમાંન્	૭૯. બેશક્ક
૮૦. અ-જમાન્	૮૦. જમાના વગરનો
૮૧. †અ-ખુઆંન્	૮૧. ઉંઘ વગરનો
૮૨. આમશત્	૮૨. હુશીઆર
૮૩. ‡ફ્શુતના	૮૩. હમેશાં પારબાન વૃદ્ધિ કરનાર
૮૪. પદ્માની	૮૪. "પદમાન" યાને મીજાન રાખનાર
૮૫. ફીરોજ્‌ગર્	૮૫. ફત્તેહમંદ
૮૬. ખુદાવંદ્	૮૬. સૃષ્ટિનો સાહેબ માલેક
૮૭. §અહુર્-મઝ્દ્	૮૭. મહાજ્ઞાની સાહેબ
૮૮. અબરીન્-કોહુન્-તવાંન્	૮૮. પેદાયશોની અસલ્યાત જાળવવાની શક્તિમાં સૌથી આલા દરજ્જાનો
૮૯. અબરીન્-નો-તવાંન્	૮૯. પેદાયશોને નવી બનાવવાની શક્તિમાં સૌથી આલા દરજ્જાનો
૯૦. વસ્પાંન્	૯૦. તમામ પેદાયશને પહોંચી વળનાર
૯૧. વસ્પાર્	૯૧. તમામ લાવી આપનાર અને પહોંચાડનાર
૯૨. ¶ખાવર્	૯૨. મહેરબાન
૯૩. ‖અહુ	૯૩. હસ્તીનો સાહેબ
૯૪. §§અવખ્શીદાર્	૯૪. માફી બખ્શનાર
૯૫. ††દાદાર્	૯૫. ઈન્સાફી પેદા કરનાર
૯૬. ‡‡રયોમંદ્	૯૬. "રએ" યાને ઝળકાટથી ભરપુર

---

* જુઓ ગાથા ૩૧; ૨ "**અદ્વાઓ.**"

† જુઓ વંદીદાદ ૧૯; ૨૦ "**અખફ્નો** અહિ અબઘ્દેહો તૂમ્ યો અહુરો મઝ્દાઓ."

‡ જુઓ હોરમઝ્દ યશ્ત ફ. ૧૩ "**ફ્શુમાઓ** નાંમ અહિ."

§ જુઓ હોરમઝ્દ યશ્ત ફ. ૧. "પૈરસત્ જરથુશ્ત્રો અહુરેમ્ મઝ્દાંમ, **અહુરમઝ્દ.**"

¶ જુઓ ફ્રવરદીન યશ્ત ફ. ૩૨ "**ખાપરાઓ.**"

‖ જુઓ વીસ્પરદ ૨; ૭ "હવો ૭ અસ્તિ **અહુમ્ચ** રતુમ્ચ યો અહુરો મઝ્દાઓ."

§§ જુઓ ગાથા ૩૧; ૧૦ "**બક્ષ્તા.**"

†† જુઓ હોરમઝ્દ યશ્ત ફ. ૧. "**દાતરે** ગએથનાંમ્ અસ્તૂવઈતિનાંમ્."

‡‡ જુઓ હોરમઝ્દ યશ્ત ફ. ૨૨ "**રએવન્તેમ.**"

૯૭. *ખોરેહોમંદ્	૯૭. "ખોરેહ" યાને પ્રકાશથી ભરપુર
૯૮. દાવરૂ	૯૮. રાસ્ત ઈન્સાફ આપનાર
૯૯. કેરૂફેગરૂ	૯૯. સવાબનો સાહેબ
૧૦૦. †ઓખ્તારૂ	૧૦૦. "નાજી" યાને વૃદ્ધિને લગતો છુટકારો કરનાર
૧૦૧. ‡ફ્રશ-ગરૂ	૧૦૧. "ફ્રષોગર્દ" યાને ઉરવનની વૃદ્ધિથી તરોતાજગી લાવનાર

* જુઓ હોરમજદ યશ્ત ફ. ૨૨. "ખરેનંઘ્ઉઇહન્તેમ."

† જુઓ રામ યશ્ત ફ. ૪૭ "બુખ્તિશ્ નાંમ અહ્મિ."
તથા વીસ્પરદ ૭; ૩ "તન્વો-બઓખ્તારેમ."

‡ જુઓ બેહેરામ યશ્ત ફ. ૨૮ "ફ્રષોકરેમ."

મોનાજાત હરવખતે ભણવાની.

(દસ્તુર મુલાં ફીરોજ બિન્ મુલાં કાઉસની બનાવેલી.)

૧ બર્ આવોર્ દેલા દસ્તે હાજત દરાજ,
બ દર્ગાહે બીહાજતે ચારેહ્-સાજ.

૧ અએ દિલ! હાજત વગરના તથા (બધી મુશ્કેલીઓના) ઉપાય કરનાર (ખોદાતાલા) ની દરગાહમાં તારા હાજતના હાથ નમનતાઇથી તું ઉંચા કર.

૨ દો દસ્તી બર આવોર્ જે જાનો જે દેલ્,
કે કારી બીરૂન્ નાયદ્ અજ્ દસ્તે ગેલ્.

૨ તારા જાન તથા દિલથી (ઈઆને પાક નયત તથા અંતઃકરણથી) તારા બેહુ હાથ નમનતાઈથી ઉંચા કર, કારણકે ખાકી હાથે કાંઈબી કાંમ પાર પડી શકે નહીં.

૩ સરે ગેલ્ મકુન્ સુયે હક્ બર્ ફરાજ,
સરે દેલ્ બોકુન્ તા શવી સર્-ફરાજ.

૩ નહી કે તારૂં ખાકી માથું, પણ તારાં દિલનું માથું ખોદા તરફ ઉંચું કર, કે તેથી તું બુલંદ દરજાનો થાએ.

૪ દો દસ્તે દેલ્ અએ અબ્દ ઉમીદ્વાર્,
ચુ શાખે ખેજાન્ બર્ દરે હક્ બર્ આર્.

૪ મુરાદ પાર પાડવાની ઉમેદ રાખનાર અએ માનવી! પાનખર ઋતુની ઝાડની ડાંખલીની માફક, તારાં દિલના બેહુ હાથ ખોદાની દરગાહમાં તું આજેજીથી ઉંચા કર.

૫ બ ફસ્લે ખેજાન્ બર્ગ રીજદ્ દરખ્ત્,
બેમાનદ્ ફુરૂ માંન્દેહ્ બીબર્ગ્ સખ્ત.

૫ પાનખર ઋતુમાં ઝાડનાં પાતરાં ખરી પડેછે; તેથી પાતરાં વગર, ઝાડ ગોયા નબલું અને આજેઝ થઈ જાએછે.

૬ બર્ આરદ્ દો દસ્ત્ અજ પએ બર્ગે ખીશ્,
ખોદાયશ્ બહાર્ આવેરદ્ નઓ બપીશ્.

૬ પાતરાંનેમાટે ઝાડ ગોયા પોતાના બેહુ હાથ નમનતાઇથી ઉંચા કરેછે, તે ઉપરથી ખોદાતાલા લીલોતરીથી ભરપુર વસંતઋતુ ઉત્પન્ન કરેછે.

૭ દીગર્ રેહ્ દેહદ્ સાઝો બર્ગે નવશ્,
દેહદ્ જામેહ્ ચુ તાજેહ્ કએ ખોસ્રોવશ્.

૭ તે સાહેબ તે ઝાડને ફરીથી નવાં પાતરાં તથા તાજગી આપેછે, તથા કેખસરૂ પાદશાહના જેવો નવો પોશાક બખશેછે.

૮ પસ્ અએ બંદેહ્ ગાફેલ્ નિશસ્તન્ ચેરાસ્ત્,
ગુશાદેહ્ જે હર્ સુએ બાબે દોઆસ્ત્.

૮ માટે, ઓ માનવી ! શામાટે તું ગાફેલ બેસી રહેછે, કારણકે દુઆનો દરવાજો દરેક તરફથી ખોલ્લો છે. (ઈઆને જો તું નેક નયતથી બંદગી કરશે તો તારી મુરાદ પાર પડશે.)

૯ ખોદાયા બ લોત્ફો બ એન્આંમે ખીશ
મરાંન્ ઇન્ ગુનેહ્ગારે આસી જે પીશ્.

૯ ઓ ખોદા ! તારા આએ પાપી ગુનેહગારને મેહેરબાની તથા બખશેશની રાહે તારી આગળથી હાંકી ના કાહાડ.

૧૦ કે ખાનદ્ બ પીશમ્ ચુ તો રાનીઅમ્,
કે રાનદ્ જે પીશમ્ ચુ તો ખાનીઅમ્.

૧૦ જ્યારે તું (ઓ ખલકના ખાવંદ!) મને તારી આગળથી હાંકી કાહાડશે, ત્યારે મને કોણ બોલાવશે? વળી જ્યારે તું મને તારી આગળ બોલાવશે, ત્યારે કોણ મને હાંકી કાહાડશે?

૧૧ ઉમીદમ્ બ જોજ઼ તો નબાશદ્ જે કસ,
બ તો દારમ્ ઉમીદ એનઆંમો બસ.

૧૧ તારા સિવાએ (ઓ બક્ષેશના સાહેબ!) હું કોઈ પણ શખ્સથી ઉમેદ રાખતો નથી; ફક્ત તારીથીજ બક્ષેશ મેળવવાની મને આશા છે.

૧૨ જે તો જુમલેહ્ ખુબી બ મન્ બરૂઅતાસ્ત,
જે મન્ આંચેહ્ આયદ્ સરાસર્ ખતાસ્ત.

૧૨ તારી તરફથી મારી ઉપર તમામ ખુબીની બખશેશ છે; પણ મારી તરફની તુંને ગુનાહ અને કસુર સિવાએ બીજું કાંઈ હોતું નથી.

૧૩ નગુયમ્ ખોદાયા જરમ્ બક્ષો સીમ્,
ગુનાહમ્ બેબક્ષા કે હસ્તમ્ અસીમ્.

૧૩ ઓ ખોદાતાલા! હું એમ નથી કહેતો કે તું મને સોનું રૂપું બખશ (ઈઆને પૈસે તકે ભરપુર કર); ફક્ત એટલુંજ માંગુંછું કે, મારા ગુનાહ માફ કર, કારણ કે હું પાપી છેઉં.

૧૪ તો ગર્ બેકૂગની દસ્ત્ કે ગીરદમ્,
તો હમ્ ગર્ બેરાંની કે બેપ્જીરદમ્.

૧૪ અગરજો તું મને રદ્દ કરે તો, કોણ મને ટેકો આપે? અગરજો તું મને હાંકી કાહાડે તો કોણ મને કબૂલ રાખે?

૧૫ કેતાબે સીહે કારીઅમ્ દર્ બગલ્,
કુરે માંન્દેઅમ્ હમચુ ખર્ દર્ વહલ્.

૧૫ મારાં બુરાં કાંમોની નોંધસાથની કેતાબ બગલમાં હોવાથી, ચિકડમાં પડેલાં ગધેડાની માફક હું આજેજ થયો છું.

૧૬ કે જુજ તો બર્ આરદ્ મરા જાએ ગેલ્,
બ આબો ગેલમ્ દસ્ત્ ગીરે મહેલ્,

૧૬ પાણી તથા કાદવમાંથી (ઈઆને ગુમરાહીમાંથી), તારા સિવાએ, (અયે દયાળુ સાહેબ!) મને કોણ બાહાર લાવશે? તેમાંથી બાહાર કાહાડવાને તું મને મદદ થા અને તેમાં રેહેવા ના દે.

૧૭ અગર્ પુર્-ગુનાહમ્ મને શર્મસાર્,
જે એહ્સાન્ બરમ્ આબે રેહેમત્ બેબાર્,

૧૭ અગરજો હું શરમિંદો ગુનાહથી ભરેલો છેઉં તો, તું (અએ સાહેબ!) મેહેરબાનીની રાહે રહેમતનું પાણી મારી ઉપર છાંટ (ઈઆને મારી ઉપર દયા કર).

૧૮ અગર્ નાતવાની ફ્તદ્ જીરે પાએ,
ચુ ગીરંદ્ દસ્તશ્ બેખીજદ્ જે જાએ.

૧૮ અગરજો કોઈ નાતવાન શખ્સ નીચે તુટી પડે અને તેને હાથ પકડીને કોઈ મદદ કરે તો, તે શખ્સ પાછો ઉભો થાએ.

૧૯ મન્ આન્ નાતવાનમ્ ફ્તાદેહ્ અસીર્,
ખોદાયા જે રેહેમત્ મરા દસ્ત્ ગીર્.

૧૯ હુ તે નાતવાન નીચે પડેલો તારો બંદો છેઉ. માટે, ઓ સાહેબ! મારી ઉપર દયા લાવીને તું મને મદદ થા.

પાક પરવરદેગારની સિફતમાં.*

૧ ચુ આમદ્ બ જુમ્બેશ્ નખોસ્તીન્ કલમ્,
બ નામે જેહાન્-આફરીન્ જદ્ રકમ્.

૧ પેહેલવેહેલ્લાં જ્યારે કલમે હીલવા માંડ્યું (ઈઆને લખવાનું શરૂ કીધું), ત્યારે તે કલમે જેહાનના પેદા કરનારના નામનો અક્ષર લખ્યો.

૨ ખોદાવંદે જાનો ખોદાએ રવાન્,
ખોદાવંદે હસ્તી-દેહો મેહેરૂબાન.

૨ (ખોદા તાલા) જાન તથા રવાનનો બખશનાર, હસ્તીનો આપનાર સાહેબ તથા મેહેરબાન (છે).

૩ ખોદાવંદે બુદો ખોદાવંદે જૂદ્,
જે કેત્મે અદમ્ કર્દ્ પઇદા વોજૂદ્.

૩ (વળી તે) હસ્તી તથા સખાવતનો સાહેબ (છે), જેણે નાબુદીના પરદામાં હસ્તી પેદા કીધી.

૪ કરીમો રહીમો તવાના ઓ હઇ,
અલીમ્ અસ્તો આલેમ્ અલા કુલ શઇ.

૪ (તે સાહેબ) સખાવતનો કરનાર, રેહેમ લાવનાર, સર્વ શક્તિવાન તથા હમેશાં જીવતો (છે); (વળી તે) સર્વજ્ઞ તથા તમામ પેદાએશોથી વાકેફગાર (છે)

૫ ખબીર અસ્તો દાનન્દેહ્-એ રાજે ગઇબ્,
બસીરૂ અસ્તો સત્તારે હરૂ ગુનેહ્ અઇબ્.

૫ (ખોદાતાલા) (બધી બાબદોની) ખબર રાખનારો તથા દરેક છુપો ભેદ જાણનારો (છે); બારીકીથી જોનારો તથા દરેક જાતની એબને ઢાંકનારો (છે).

૬ જેહાનો જમાનો મકાન્ જુમલે જૂસ્ત્,
વોજૂદે હમે મુમકેન્ અજ્ ફઇજે ઉસ્ત્.

*આએ તથા એની પછી આપેલી ફારસી બેતો ઈસવી સન ૧૮૩૪ ના સાલમાં છપાએલી "પંદનામેહ્ એ મુલ્લા ફીરૂજ" નામની ચોપડીમાંથી મેં લીધાછે.

૬ જેહાંન, જમાનો, મકાન, એ સર્વે તેનીથીજ છે;
તમામ પેદાએશનું હોવું તેની બખશેશથી છે.

૭ ફલક્ હમચુ ખાલીસ્ત્ જાસારે ઊ,
બુવદ્ શમ્સ્ યક્ જરૂરેહ્ જનવારે ઊ.

૭ તે સાહેબની તમામ પેદાએશોમાં આસમાન એક
તલ બરાબર છે, તેની પેદા કીધેલી તમામ
રોશનીઓમાં ખોરશેદ રજકણ બરાબર છે.

૮ જે હેકમત્ હમેરા પદીદારૂ કર્દ,
બસી કુદ્રરતે ખીશ્ એજહારૂ કર્દ.

૮ તેણે પોતાની હેકમતથી તમામ ખલકતને પેદા કીધી,
અને તેમ કરીને પોતાની અપાર શક્તિ જાહેર કીધી.

૯ બ બરૂરો બ બહરૂ આન્ચે ગરૂદદ્ પદીદ્,
બ ફઇજે ખોદાવંદ્ દારદ્ ઉમીદ્.

૯ ખુશકી તથા દરિયામાં જે કાંઈ હયાતી ભોગવેછે
તે, ખોદાતાલાની બખશેશની ઉમેદ રાખેછે.

૧૦ રવાનો તનો જેસ્મો જાન્ આફરીદ્,
ખેરદ્ દરૂ તને મરદુમાન્ આફરીદ્.

૧૦ તેણે રવાન, તન, કાયા અને જાન પેદા કીધો,
અને આદમીઓનાં તનમાં અક્કલ પેદા કીધી.

૧૧ ખેરદ્ દાદો અક્લો હુશો રાએ દીન્,
ખોદાવંદે બા દાનેશો બીકરીન્.

૧૧ ખોદાતાલા જે હર્વેસ્પ-આગાહ્ તથા જેની બરોબરીઓ
કોઈ નથી, તેણે (માણસને) દાનેશ, અક્કલ,
હુશિયારી, વિચાર કરવાની શક્તિ તથા દીન બખશી.

૧૨ શાહે બીચેગુન દાવરે બીહમાલ્,
બપીરામને ઊ નગરૂદદ્ જવાલ્.

૧૨ (તે સાહેબ) મિસાલ વગરનો હકુમત કરનાર.
(તથા) બરોબરીઆ વગરનો ઇનસાફ કરનાર (છે);
તેની આસપાસ નાશ કદી ફરી વળે નહી, ઇઆને
તે હમેશને હમેશ સુધી કાએમ રેહેશે.

પેગામ્બર અશો જરતોશ્તની તારીફમાં.

૧ નબીએ બહક્ક્ મોરસેલે બા કેતાબ્,
કે દીનશ બુવદ્ રોશન્ અજ આફતાબ્.

૧ દીનની કેતાબ સાથનો ખોદાનો મોકલેલો ખરો પેગામ્બર, જેની દીન આફતાબ કરતાં વધારે રોશન છે.

૨ રસુલે ખોદાવંદે જાન્-આફરીન,
ખોદાવંદે એજાજો બોરહાનો દીન.

૨ જાનના પેદા કરનાર ખોદાનો મોકલેલો પેગામ્બર, તથા મોઅજેજા, દલીલો અને દીનનો સાહેબ (તે છે).

૩ શાહે અઉલીઆ અફ્ઝલે અમ્બીઆ,
હમે ગુમરેહાન્રા બ દીન્ રેહ્નુમા.

૩ ખોદાના વલીઓમાં (ઈઆને· દોસ્તોમાં) સઉથી સરસ, તથા બધા પેગામ્બરોમાં સઉથી પુરો તથા તમામ ગુમરાહ લોકોને દીનનો માર્ગ દેખાડનાર.

૪ ખોદાવંદે ફરહંગો દીને બેહી,
અજુ તાજેહ્ શુદ્ દર્ જેહાંન્ ફર્રેહી.

૪ દાનાઈ તથા ભલી દીનનો સાહેબ, જેનીથી (તમામ) જેહાંનમાં દબદબો તાજો થયો.

૫ જરાતોશ્ત અસફન્તમાને ગુજીન,
કે બાદા બ રૂહશ હઝાર આફરીન.

૫ સપેતમાન જરતોશ્ત ખોદાનો પસંદ કીધેલો છે કે તેનાં રવાન ઉપર હજાર આફરીન હોજો !

૬ ફેદાયશ હમે જાને મા બંદગાન,
કે આલમ તનો ઊ બુવદ હમચુ જાન.

૬ હમો તમામ બંદાઓનો જાન તેની ઉપર ફેદા હોજો! કારણ કે તમામ આલમ બદનની મિસાલે, અને તે (ઈઆને અશો જરતોશ્ત) જાનની મિસાલે છે.

૭ બ દુનીઆ જે ઊ રોશની શુદ પદીદ,
અકદહાએ મઅકુદરા શુદ કેલીદ.

૭ દુનિયાંમાં તેનીથી રોશની પેદા થઈ, તથા બંદ થએલા (અથવા ગુચવાએલા) ગાંઠોની કુંચી મળી, (ઈઆને તેની દીન જાહેર થવાથી તમામ મુશ્કેલ બાબદોનો ખુલાસો મળ્યો).

૮ હમેહ રીમની અજ જેહાન દૂર કર્દ,
ચુ ખુરશીદ આલમ પેરૂ અજ નૂર કર્દ.

૮ પેગામ્બર જરતોશ્તે જેહાંનમાંથી તમામ રીમની (તથા દેવ દરૂજોની ખરાબી) દૂર કીધી, તથ ખોરશેદની મિસાલે આલમને નૂર ભરેલી કીધી.

૯. રહે દીને દાદારે પરવરદેગાર.
નમુદ ઊ બ ખલકાનો શુદ આશકાર.

૯ પેદા કરનાર પરવરદેગારની દીનનો માર્ગ ખલકના લોકોને દેખાડ્યાથી, તેની દીન બધે આશકારા થઈ.

૧૦ જે કોફ્રેરો જલાલત હેદાયત નમૂદ,
બ યજદાન-પરસ્તી બદાયત નમૂદ.

૧૦ (પેગામ્બર જરતોશ્તે) અધર્મીપણું તથા ગુમરાહી દૂર કરીને, રાસ્તીનો રસ્તો દેખાડ્યો, તથા એકજ ખોદાને માનવાનું શરૂ કરાવીઉં.

૧૧ હશાન્ કસ્ બુવદ્ બર્ રેહશ્ બીગુમાન્,
નબીનદ્ ગમી બ હર્દો જેહાંન.

૧૧ જે શખ્સ તે પેગામ્બરના બતલાવેલા માર્ગ ઉપર બેશક્ક રેહે, તે બેહુ જેહાંનમાં ગમ નહી જોશે.

૧૨ બ દૂનીઆ ઓ ઓકબા શવદ્ રૂ સફીદ્,
બર્ આયદ્ બ દેલ્ હર્ચેહ્ દારદ્ ઉમીદ્.

૧૨ આએ દુનિયાંમાં તથા પેલી જેહાંનમાં તે શખ્સ ગોરે મોહોડે (ઈઆને હસ્તે મોહોડે) જશે, તથા તેનાં દિલની જે ઉમેદ હોશે તે બર આવશે.

૧૩ બ ગીતી હમીશેહ્ જીઅદ્ બાફરીન્,
બ મીનો રવદ્ દર્ બેહેશ્તે બરીન્.

૧૩ વળી તે શખ્સ આએ દુનિયાંમાં કીર્તિ સાથે જીંદગી ગુજારશે, અને પેલી જેહાંનમાં સઉથી બુલંદ બેહેશ્તમાં જશે.

૧૪ હઝારાન્ સલામો હઝારાન્ સના,
જે મા બાદ્ બર્ આન્ શહે અસ્ફીઆ.

૧૪ અશોઈવાળાઓના પાદશાહ (ઈઆને પેગામ્બર અશો જરતોશ્ત)ની ઉપર હમારી તરફથી હજારો સલામ તથા હજારો વખાણ હોજો !

